

DIMITRIE IURAȘCU

Jurnal politic 1939 - 1950

VOLUMUL II

31.08.1944 - 31.03.1948

EDITURA
Muzeului de Istorie Galați

DIMITRIE IURAŞCU

Jurnal politic 1939 - 1950

DIMITRIE IURAŞCU

Jurnal politic 1939 - 1950

Cuvânt înainte: **acad. Dinu C. GIURESCU**
Introducere, note şi glosar: **ing. Niculae IURAŞCU**
Coordonator ediţie: **prof. Cristian-Dragoş CĂLDĂRARU**

Volumul II: 31.08.1944 - 31.03.1948

E D I T U R A
Muzeului de Istorie Galaţi
GALAŢI, 2012

Editor: Cristian-Dragoş Căldăraru
Coperta I: Doru Trandafir
Machetă grafică: Liliana-Carmen Palade
Prelucrare planşe ilustrate: Iulian Roman
Corectură: Virgil Nistru-Ţigănuş

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
IURAŞCU, DIMITRIE
Jurnal politic : (1939-1950) / Dimitrie Iuraşcu ; cuv. înainte: Dinu C. Giurescu ; introd., note şi glosar: Niculae Iuraşcu ; coord. ed.: Cristian Dragoş Căldăraru. - Galați : Editura Muzeului de Istorie Galați, 2012-
3 vol.
ISBN 978-606-93040-7-5
Vol. 2. : 31.08.1944-31.03.1948. - 2012. - ISBN 978-606-93040-9-9

I. Giurescu, Dinu C (pref.)
II. Iuraşcu, Niculae (pref.)
III. Căldăraru, Cristian-Dragoş (coord.)

341.7(498) Iuraşcu,D.(0:82-94)
821.135.1-94
929 Iuraşcu,D.

© 2012 Editura MUZEULUI DE ISTORIE GALAȚI
Str. Mr. Iancu Fotea nr. 2, GALAȚI - 800017
Tel./fax: 0236 460797, www.migl.ro,
E-mail: muzeuistoriegalati@yahoo.com

ISBN 978-606-93040-7-5

Caiet VII

Le mauvais quart d'heure[*]

(31.8.1944 - 2.6.1945)

---

* *Ceasul greu*

31.8.44. Las efemeridele războiului în grija presei şi mă preocup de perspectivele interne ale României.

Familia Bagdasar, oameni de stânga convinşi, mi-au afirmat că actuala formaţie guvernamentală e tranzitorie şi că de pe acum totul e prevăzut pentru un viitor guvern comunist, care va proceda la exproprierea rurală şi la organizarea colhozurilor urmată de cea urbană, iar pentru a curma temerile de tulburări interne, va fi obligat să execute pe câţiva din vinovaţii regimului trecut, începând cu Antoneştii.

Cum în tot acest program văd mâna şi influenţa Moscovei, fac cele mai negre previziuni pentru biata noastră ţară, în cazul în care naţional-ţărăniştii şi liberalii sunt într-adevăr aşa de slabi precum sunt socotiţi de comunişti. Păstrez totuşi speranţa că ne vom recăpăta un echilibru stabil şi că partidele vor putea ţine în frâu dezmăţul comunist şi să împiedice pieirea ţării şi înglobarea în orbita Sovietelor.

La Moscova au mai sosit Ştirbei şi Vişoianu pentru a lua parte la negocierile armistiţiului.

1.9.44. La patru ani de la arbitrajul de la Viena, alaltăieri, armata noastră a trecut în Transilvania de nord şi a ajuns la Sf. Gheorghe, unde s-a întâlnit cu trupele ruseşti venite pe la Breţcu.

Azi, la cinci ani de la începutul acestui nenorocit război de sinucidere a civilizaţiei europene, Bucureştiul, şi de fapt toată ţara, se află sub ocupaţie efectivă sovietică, comandamentul militar bolşevic declarând că până la semnarea armistiţiului, România este considerată ţară inamică, iar potentaţii de la Moscova găsind fel de fel de pretexte pentru a tergiversa şi a continua în voia cea bună, să pună mâna pe întregul nostru aparat economic.

Mihai Popovici care-mi exprimă părerile lui Maniu, se arată foarte tulburat de cele ce se petrec: furturi, abuzuri, violuri, însuşirea prin forţă a automobilelor sub cuvânt de control de teama spionilor nemţi. (Maniu însuşi nu îndrăzneşte să plece în Ardeal pentru a nu rămâne pe jos la jumătatea drumului). El crede că jocul ruşilor e de natură politică; vor să profite de împrejurări ca să ocupe cât mai repede întreg Balcanul şi să discute apoi cu aliaţii de pe poziţia de fapt.

Cu atât mai clar devine acest joc dubios, cu cât, în timp ce ocupă România, trec în Bulgaria, întind mâna lui Tito sperând să ajungă în Grecia, ţintesc ocuparea Ungariei şi întărirea în Cehoslovacia; ei par să nu se mai gândească a ataca Germania prin nord, ci să se mulţumească cu linia Curzon, obţinută amiabil de la nemţi în 1939.

S-a zvonit azi că ar fi început tulburări la Berlin şi în alte centre ale Reichului, spre a sili guvernul să solicite pacea, dar lucrul nu se confirmă.

Alt zvon, de data asta din izvor elvețian, spune că la Moscova ni se pretinde: un miliard de dolari despăgubiri, un milion de lucrători, 100.000 specialişti pentru refacerea regiunilor prădate şi ruinate de români în Rusia.

De fapt, nu ştiu absolut nimic: nimeni nu s-a înapoiat încă de la Moscova şi nimic nu s-a comunicat guvernului, aşa că de trei zile Consiliul de miniştri ține şedințe câte şase ore cu discuții sterile, fără a putea hotărî nimic, pricinuind astfel o paralizare generală a întregii activități administrative a țării.

Ruşii aruncă pe piață hârtia falsă de 20 lei, cu un curs forțat de 20=100 lei, sub pretextul că banul nostru e devalorizat, însă schimbă rubla la 25 lei.

Bebe Brătianu mai puțin pesimist, crede că după semnarea armistițiului, cuvântul de ordine al Moscovei va fi „moderație", ceea ce ar însemna atât potolirea exceselor Armatei Roşii, cât şi liniştirea spiritelor printre comuniştii de la noi. (Un general-comandant sovietic spune ca justificare: „ce vreți, aici sunt trupe de front şi niciodată soldații de pe front n-au fost disciplinați").

Foarte grav este că grupul de voluntari români, foştii prizonieri de la Stalingrad şi de la cotul Donului, comit abuzuri şi se răzbună asupra foştilor camarazi de arme; iar atunci când Statul Major le cere să se prezinte pentru a-şi clarifica situația militară, dânşii răspund că nu pot executa alte ordine decât cele primite de la comandamentul sovietic.

Membrii arestați ai fostului guvern (cei doi Antoneşti, generalul Pantazi, Piki Vasiliu, Elefterescu etc.) care se aflau undeva în cartierul Vatra Luminoasă sub paza unor milițieni comunişti, ar fi fost predați ruşilor la cererea acestora. Tristă decădere de a nu mai avea dreptul să judecăm şi să pedepsim noi înşine pe semenii noştri, aşa precum ne dictează legile proprii şi inima, ci să-i abandonăm ocupantului!

La intrarea în oraş, tunuri de câmp aşezate în baterie, gata să pornească focul la primul semn de neorânduială; în Piața Unirii, pe bulevarde şi la anume colțuri de stradă, tancuri în poziție de tragere, iar pe şoseaua Jianu şi pe şoseaua Kiseleff, trupe staționează printre copaci, cu blindate şi camioane adunate în jurul palatului Brâncoveanu, unde s-a instalat comandamentul militar sovietic.

Beții şi acte de violență, în special la periferii sunt inevitabile; după alcool şi automobile, afecționează în deosebi ceasornicele. Pe străzi sunt afişate ordonanțe de poliție, semnate de comandamentul sovietic; de la lăsarea întunericului, tramvaiele nu mai circulă, iar toată noaptea se aud împuşcături răzlețe. *Lus ocupandi*[1], în plin.

Mihai Popovici consideră ca o slăbiciune scrisoarea lui Maniu către legionari, temându-se că acest gest va irita pe comunişti.

---

[1] *Dreptul ocupantului*

El susține că alcătuirea hibridă a guvernului cu militari şi prieteni personali ai Regelui, fără coeziune şi necristalizat, în locul unui guvern civil condus de Maniu, aşa cum fusese hotărât în ziua de 25 august, e datorită numai jocului Suveranului şi că dacă mâine acest guvern pierde situația din mână, vina întreagă o poartă Regele, care riscă să-şi piardă şi Tron şi Dinastie.

2.9.44. Jafurile continuă în Capitală. Sunt informat că ruşii sunt hotărâți a menține ocupația militară a României până la încheierea păcii.

Aseară, garda lagărului de prizonieri de la Budeşti a fost dezarmată şi toți ruşii s-au răspândit în satele din județ pe unde au lucrat la munci agricole, dedându-se la beții şi la excese. La noi, după o noapte de chef, se pare că m-au căutat pe mine şi pe administratorul moşiei, de unde au plecat mai departe.

Caut să plec cum pot la ai mei la țară.

Zvonuri că Hitler e tot mai izolat, chiar Goering şi Himmler fiind hotărâți să solicite pacea. *New-York Times* află că Hitler a îndepărtat pe Goering de la comanda aviației.

Killinger s-a sinucis azi dimineață în localul Legației din Bucureşti, împreună cu Ingrid, secretara sa.

3.9.44. Ieri au sosit Bebe cu copiii de la țară după o noapte de groază, în care foştii prizonieri plecați de la Budeşti m-au căutat pe mine, precum şi pe alți proprietari dimprejur, după ce bătuseră crunt pe administratorul pe care l-au găsit acasă. Cu mare greutate am obținut un bilet de voie de la comandamentul rusesc şi am trimis automobilul, însoțit de un tălmaci basarabean să-i aducă.

Pe teatrul de vest, aliații au ajuns la granița Belgiei iar în răsărit, germanii continuă să reziste pe străzile Varşoviei, pe când ruşii anunță o nouă ofensivă asupra Prusiei orientale.

Până la formarea noului guvern bulgar pe care-l va conduce Bagrianov, sau mai curând Muraviev, au fost suspendate convorbirile pentru armistițiu.

La cinci ani de la începerea războiului, Papa încearcă să împace şi capra şi varza, vorbind de dreptul natural al proprietății particulare, dar şi ridicându-se împotriva acelora ce se folosesc de acest drept în anume scopuri private; mă tem că din prea multă abilitate, să nu rămână, - cu tot respectul ce datorez cinstitei sale fețe - între două luntri.

Comuniştii de la noi sunt de părere că până peste şase luni se vor expropria şi proprietățile urbane. Frumos va fi aspectul omenirii, muncind într-un soi de densă ceață cenuşie şi trăind în falanstere pentru triumful unei egalizări pur animalice.

Ce coborâre a nivelului lipsit de elite şi ce pericol de prăbuşire totală a sărmanei civilizații din bătrâna noastră Europă!...

Se pare că trupele lui Tito au ajuns în preajma Belgradului, aşteptând să le sosească prin România sprijinul armatei sovietice.

Associated Press anunță din Stockholm că zilele acestea Finlanda va lua hotărârea definitivă pentru începerea negocierilor cu Moscova.

4.9.44. Regele a proclamat că țara reintră în drepturile ei constituționale, cu modificările aduse în 1923 Constituției din 1866.

De abia acum încep să sosească telegrame de la delegația noastră de la Moscova şi acest lucru ne face să sperăm că vom reuşi în câteva zile să obținem semnarea documentelor. Poate atunci vor binevoi ruşii să stea de vorbă cu autoritățile noastre şi să înceapă a da ascultare şi doleanțelor ce le adresăm.

Zvonul despre remiterea guvernanților arestați în mâinile ruşilor nu mi se confirmă încă. În schimb, toți membrii fostelor misiuni germane, cu totul câteva sute de persoane, ținute sub pază românească în localul unei şcoli nemțeşti, vor fi predați azi organelor de pază sovietice. Dureroasă starea de înjosire în care am ajuns!

Teritoriul belgian a început a fi eliberat şi postul de radio german din Bruxelles a anunțat pe ascultători că a avut loc ultima sa emisiune.

Guvernul Finlandei a hotărât să ceară şi el armistițiu şi Sovietele îi dau răgaz până la 15 septembrie să dezarmeze pe germani.

Cercurile militare americane socotesc că în 3-4 săptămâni ar putea lua sfârşit războiul din Europa, odată cu înfrângerea Germaniei. Se zvoneşte că Hitler şi cu naziştii de seamă s-ar pregăti să fugă şi s-ar gândi să ceară azil lui Franco în Spania.

Aud, dacă o fi adevărat, că Şeicaru ar fi hotărât să colaboreze de astă dată cu guvernul legionar pe care naziştii l-au înjghebat la Viena, desigur tot cu Horia Sima.

În fine sosesc telegrame din Moscova care anunță că azi trebuie să aibă loc Conferința plenară a armistițiului, ceea ce ar putea da speranța că în curând, chiar foarte curând, Convenția să fie semnată.

Aflu însă cu surprindere, că Ştirbei şi Vişoianu, care trebuiau să vină de la Cairo cu misiunea de a semna un prim acord prealabil, pe baza a şase puncte, n-au sosit nici până azi la Moscova, aşa că acum se va finaliza probabil acolo instrumentul definitiv, care trebuia să fie de fapt un al doilea act, cuprinzând toate chestiunile de amănunt, urmând celui dintâi cu caracter provizoriu şi urgent. Deci altă şiretenie rusească, menită să mai câştige timp pentru o cât mai completă ocupare a țării, cu cât mai răspândite jafuri şi abuzuri.

Un țăran a sosit azi de la Orăşti să ne informeze că azi noapte a sosit în sat un detaşament al Armatei Roşii care s-a instalat la noi în curte, unde s-a pus să prade şi să spargă toate uşile. Sunt îngrozit să ştiu că biata mama e încă acolo cu sărmane alte femei, că administratorul şi-a încărcat pe camionul nostru toate lucrurile sale fugind, fără a se gândi măcar a lua şi pe ai noştri. În starea de debandadă, fără niciun om în curte, cu magaziile, vitele, casa întreagă în voia soartei, jaful rusesc înseamnă ruina noastră totală.

Toate încercările mele de a ajunge la țară au rămas zadarnice, nimeni nu mai îndrăzneşte să se aventureze dincolo de limita oraşului şi chiar ofițerul rus care-mi dăduse autorizația permanentă pentru automobil, mă sfătuieşte să nu încerc acum a pleca la drum. În adevăr, Bova Scoppa mi-a spus că a obținut cu mare greutate, grație lui Gerbore,

autorizații semnate de generalul rus, comandat la București, pentru opt mașini ale Legației[2] și că până ieri două au și fost furate cu tot ordinul dat.

6.9.44. Mama împreună cu guvernanta copiilor și femeile ce mai rămăseseră la noi, au sosit aseară în fine cu căruța și cu câteva cufere și geamantane, pe care le-au mai putut scăpa de devastarea hoardelor bolșevice. [...] Au spart tot, au răscolit tot, au băut tot și au distrus ce n-au putut bea sau mânca, și-au șters ciubotele cu așternuturile, au chemat nevestele și fetele țiganilor de la marginea satului și le-au dăruit rochiile și încălțămintea soției mele, silindu-le să le îmbrace în fața lor și zicând că de-acum s-a isprăvit cu *„boyarii"*. Au tăiat vite, au furat cai, au devalizat cerealele din magazie.

Pe mama au lăsat-o în pace, apelând-o *„babușka"* și tare minunându-se când o tot vedeau că se închină.

La fel au procedat și prin curțile țăranilor, luându-le vita din bătătură și calul de la căruță, alergând noaptea prin sat după femei. Aud că iau cirezile de vaci ale lăptarilor din jurul Bucureștiului, lăsându-i fiecăruia câte două vite.

Guvernanta copiilor, de origină germană din Banat, care a mâncat și a stat de vorbă cu ei cum s-a priceput, dându-se drept comunistă înfocată cu speranța să-i mai îmbune, îmi spune că mai niciunul nu știa să citească, nici măcar caracterele chirilice de pe o carte poștală pe care o aveau la ei, întrebând-o chiar dacă nu cumva e scrisă pe nemțește!

Acesta e progresul realizat în 27 ani de orânduire comunistă, care se laudă că toți locuitorii de azi ai URSS sunt știutori de carte!

Amicul meu Bova Scoppa îmi spunea cât regretă că măcar o divizie sovietică n-a pătruns și în Italia, unde comunismul face ravagii. Eu adaug că asemenea specimene umane ar fi trebuit să ajungă și în America și în Anglia, fiindcă atunci când populația lor va fi cuprinsă de bolșevism, va fi desigur prea târziu.

Pe așa numitul front al nostru din Transilvania, după ce trupele noastre ajunseseră la Baraolt-Malnaș și în zona Jimbor, de trei zile dau îndărăt în fața atacurilor germano-maghiare de la vest de Sf. Gheorghe și Tg. Mureș, precum și de la sud de Cluj. Mi se spune că este o situație cu totul trecătoare. În schimb, rușii folosesc în continuare expresia de „eliberare" de către ei a comunelor românești din mâinile nemților, când de fapt bietele noastre regimente quasi-dezarmate, lipsite de aviație și de artilerie motorizată, au dus tot greul. Trufia moscovită trebuie să-și acorde însă această satisfacție.

Începerea discutării armistițiului se tot amână, după însăși declarația lui Molotov, nu din vina rușilor, ci din cea a englezilor care vor să aibă și avizul prealabil al dominioanelor, ca și cum Noua Zeelandă este în măsură a cunoaște și a se pronunța asupra situației din România. În acest timp, rușii au tot răgazul să pună mâna pe mica noastră flotă de război și comercială, să dezarmeze marinarii și să-i trimită în linia întâia a

---

[2] Legația Italiei de la București (n.ed.)

frontului. Dacă mai găsesc şi alte pretexte de întârziere, vor proceda la fel şi cu trupele noastre terestre.

Faţă de finlandezi întrebuinţează altă măsură, căci îndată ce guvernul din Helsinki a aceptat condiţiile (dintre care princiala este plecarea sau dezarmarea trupelor germane), Moscova a declarat că aşteaptă delegaţii Finlandei, şi că, din acel moment, - 4 septembrie - armata sovietică încetează orice mişcare pe toată lungimea frontului.

Noul guvern bulgar sperase să ducă o politică mai subtilă, declarând că: „în dorinţa menţinerii unei riguroase politici de neutralitate, va rupe relaţiile cu Germania, numai în cazul în care aceasta ar refuza să-şi retragă de bună voie trupele." Rezultatul a fost că Molotov a înmânat reprezentantului bulgar declaraţia de război în care arată duplicitatea Bulgariei şi dorinţa ei ascunsă de a continua ajutorarea Germaniei.

Trupele ruseşti de la noi au trecut în ţara vecină în urmărirea resturilor de unităţi germane fugite peste Dunăre sub scutul prieteniei bulgare, iar nemţii încă stăpânind la Sofia, au şi pornit să atace trupele bulgăreşti. De ce se temeau, n-au scăpat...

Pe frontul de vest, aliaţii au ocupat Saarbrücken şi Aachen.

Zvonurile că Hitler ar fi încredinţat lui Papen rolul de a încerca prin toate mijloacele încuviinţarea aliaţilor de a accepta pacea, nu se adeveresc. Dimpotrivă, naziştii pregătesc pe teritoriul german rezistenţa în forma de „arici" şi lupte de gherilă. Vor să meargă la prăbuşire totală şi la anarhie.

Belgia şi Luxemburg au încheiat o convenţie vamală.

Dacă Leopold nu va putea părăsi Germania, unde e internat împreună cu familia sa, e probabil că se va constitui provizoriu o Regenţă.

Toţi germanii din Danemarca pleacă în fugă, de teama unei revolte generale.

La Bratislava s-a schimbat guvernul, tot sub imperiul nemţilor, şi au început luptele cu forţele cehoslovace organizate de aliaţi.

Aceştia au cucerit Anvers, aşa că e de aşteptat ca circa 50.000 de germani încercuiţi în regiunea Pas de Calais să capituleze.

Salazar şi-a înlocuit întreg cabinetul cu oameni noi, afară de Lambrales la Finanţe, care rămâne. Să fie o scuturare de tendinţe axiste?...

Suedia, Portugalia şi alte state au declarat că nu vor acorda azil naziştilor ce-ar voi eventual să se refugieze acolo.

7.9.44. Bulgaria a fost silită să ceară pace Rusiei şi să rupă relaţiile diplomatice cu Germania, ale cărei trupe refuză să dezarmeze şi să părăsească teritoriul.

La noi, ruşii continuă să dezarmeze unităţi ce găsesc în cale, capturând şi furând tot materialul, pentru ca apoi să mai ceară miliardul de dolari şi câte alte despăgubiri. Acum, o comisie românească e obligată să rechiziţioneze maşinile pentru ruşi, care în fiecare zi vin cu exigenţe noi.

Miile de vagoane şi sutele de locomotive anunțate ca fiind capturate în țara noastră de la nemți, sunt de fapt furate de la noi, tot aşa cum anunță că au eliberat atâtea localități româneşti din mâinile germanilor, pe când în realitate, ei intră acolo mult timp după plecarea nemților şi se aşază pe pradă.

În Ardeal, sărmanele noastre trupe au fost date peste cap la Turda, timp în care voluntarii noştri sovietizați s-au instalat pe chefuri şi organizează reprezentații de patriotism, urlând: „vrem Ardealul".

8.9.44. Comunicatul nostru spune că am oprit pe germano-maghiari, care ajunseseră la Aiud. În schimb, nemții au pătruns la Baziaş iar ruşii au trecut în Jugoslavia pe la Kladovo, după ce au „eliberat" Turnu Severin.

În ce priveşte basmul cu armistițiul nostru, nu ştiu când îl vom putea semna.

Unii spun că aliații vor să încheie concomitent convențiile de armistițiu cu România, Bulgaria şi Finlanda; alții pretind că în discuțiile dintre aliați, ruşii ar fi formulat revendicări asupra Dunării maritime Galați-Sulina, cât şi asupra Strâmtorilor, ceea ce a silit pe anglo-americani să țină negocierile pe loc. Dar mai sunt unii care gândesc că înşişi ruşii tărăgănează lucrurile, pentru a lua în stăpânire întreaga țară şi că au cerut englezilor ca reprezentanți ai Imperiului Britanic să posede depline puteri şi din partea dominioanelor.

Aud că unul din scopurile Moscovei este, ca în aceste momente de nesiguranță, să ne impună un guvern comunist, pentru care acționează chiar Pătrăşcanu aflat acolo.

De această perspectivă îmi vorbise deschis profesorul Bagdasar încă de la început, iar acum, pe de o parte - Titel Petrescu se referă la fuziunea Partidelor Comunist şi Social-Democrat (lăsând să se creadă că aceasta ar fi un fel de scut împotriva Internaționalei a III-a) şi, pe de altă parte - s-a semnat un protocol pentru lărgirea Blocului Național Democrat într-un Front Național Unic cu tendință aşa zis anti-hitleristă şi pe care îl semnează alături de comunişti şi social-democrați, Uniunea Patriotică cu Vlădescu - Răcoasa şi Bagdasar, social-țărăniştii lui Ralea şi Frontul Plugarilor din Ardeal al lui Groza.

Se vede deci voința clară de excludere a partidelor pretinse burgheze, ca liberalii învechiți şi ca național-țărăniştii lui Maniu şi Mihalache.

Se spune că față de Bulgaria, la a cărei cerere de armistițiu şi declarație de război în contra Germaniei, Sovietele n-au binevoit să răspundă, e vorba de un joc similar pentru a aduce la guvern pe faimosul Dimitrov, cel cu incendierea Reichstagului.

Nu ştiu dacă şi față de Finlanda, Moscova va proceda la fel.

În acest timp, Maniu dă gazetarilor englezi de la noi un soi de declarație „cu întârziere" în care vorbeşte de recedarea Basarabiei şi a Bucovinei (ca şi cum ruşii ne-ar fi luat în 1940 întreaga provincie şi nu doar partea de nord), de o grea despăgubire de război (pe care de fapt ruşii încă n-au precizat-o, dar care vor avea poftă s-o majoreze cât mai mult); dezminte apoi zvonul milionului de români pretins de ruşi pentru lucrări de

reconstrucţie şi vorbeşte de o „zonă liberă" (pe care ruşii o pot reduce la nimic - unii vorbesc de jud. Ilfov cu Bucureştiul, jud. Prahova şi porţiuni din Transilvania). Trist...

Zvon despre transportarea lui Antonescu împreună cu alţi 22 arestaţi la Odesa, unde va fi judecat pentru crimele comise. E tot atât de odios ca şi alt zvon de la Anvers, cu privire la închiderea în cuştile de fiare de la grădina zoologică a belgienilor colaboraţionişti cu nemţii. [...]

Ofiţeri români, ale căror unităţi au fost dezarmate de ruşi, se sinucid. Vera Basilescu, fugărită de ruşi prin porumburi, fiind şchioapă şi neputându-le scăpa, se împuşcă. În faţa şi în biroul subsecretarului nostru la Aprovizionare, se înjură ca la uşa cortului doi ofiţeri ruşi, unul trimis de şeful său direct din Moscova, celălalt un colonel din statul major al lui Malinovski, amândoi veniţi să ne ceară livrarea unei serii de fabrici româneşti. Fiecare îşi arată „zapisul" pe care competitorul său refuză să îl recunoască până ce, la urmă, unul dintre ei îl ia de ceafă şi, cu un picior sub şale, îşi dă adversarul pe uşă afară. [...] Cu astfel de dezmăţaţi şi într-o asemenea anarhie ne închipuim noi să reuşim a obţine ordine şi disciplină în sistemul de ocupaţie sau respectarea prevederilor unei eventuale Convenţii.

În ce priveşte problema noastră cu ungurii, guvernul român a declarat că deoarece nu recunoaşte actul de la Viena şi consideră deci Translvania de nord ca parte integrantă din România, nu vede vreun obstacol de a continua raporturi normale cu Ungaria, dacă şi guvernul maghiar este dispus a recunoaşte această stare de drept. De vreme ce agresiunea armatelor sale în contra trupelor române dovedeşte voinţa sa de a păstra prada obţinută în 1940, guvernul nostru constată că Ungaria s-a pus în stare de război cu România.

9.9.44. De la Moscova, tot încă nimic. Maniu se încântă cu speranţa că întârzierea va fi în favoarea noastră, aliaţii având astfel timpul să convingă pe ruşi de a mai scădea din pretenţiile lor.

Ca semn îmbucurător, aflu că Sovietele ne cer să numim prefecţi şi primari în Moldova, spre a nu mai avea dânşii nimic de a face cu administraţia ţării. Semn rău însă e faptul că zilele acestea au fost prinşi doi spioni nemţi la care s-au găsit uniforme de ofiţeri români şi că s-a dovedit provenienţa lor de la un colonel român care avea intenţia să plece cu ei împreună în Ardeal. De aici, explozie de indignare la comandamentul rusesc, care ne tratează de ticăloşi, de iude şi refuză să mai acorde scutiri de rechiziţii de orice fel.

Filov a demisionat din postul de Regent al Bulgariei. Ruşii au ocupat Rusciuc şi cer bulgarilor să lase trecere complet liberă trupelor jugoslave.

Revoltă generală în Serbia, toate garnizoanele nemţeşti sunt atacate.

Ruşii încep o nouă ofensivă în Polonia.

Spre deoebire de a noastră, delegaţia finlandeză a sosit cu avionul la Moscova şi a fost primită de comisarul Dekanozov, cu omagiul unui comunicat *Tass*.

La Washington se pregăteşte o importantă conferinţă în „3" pentru stabilirea păcii, ca urmare a celei de la Dumberton Oaks. Ea va avea loc înainte de sfârşitul războiului, la o dată ce se va stabili probabil la întâlnirea de la Quebec a lui Roosevelt cu Churchill.

La noi, s-a desfiinţat Patronajul, a cărui gestiune e sub anchetă şi în loc, s-a creat Liga Operelor Sociale sub conducerea reginei Elena.

Ştire că la Lisabona au sosit mai multe personalităţi de seamă din Germania, printre ei fiind Papen şi Ribbentrop, fie cu mandat să negocieze cu aliaţii, fie mai degrabă ca refugiaţi politici, veniţi să-şi salveze persoanele şi averile. Se adaugă chiar că sub pseudonimul *„Primavera"* s-ar ascunde Mussolini, fugit de curând din Italia.

Acum seara, aflu că Filov a fost arestat şi că o soartă similară îl aşteaptă pe Chiril.

La Budapesta se simte o opoziţie în contra lui Horthy, care împreună cu clica sa împiedică pe unguri să se descătuşeze de Axă.

Ruşii au ocupat Silistra, Turtucaia şi Varna, iar în Transilvania - Sibiul, unde nemţii încă mai rezistau.

10.9.44. Pare a se confirma zvonul misiunii lui Papen, care ar fi fost trimis ambasador la Madrid, unde cu ajutorul lui Franco ar mai putea avea loc încercări pentru o pace cu Germania. Aliaţii însă declară repetat: dublarea eforturilor de război, sporirea presiunii asupra Germaniei şi ca unică ofertă - capitularea fără condiţii.

Noul guvern bulgar a numit trei noi Regenţi în locul lui Filov, Chiril şi a generalului Mikov.

11.9.44. Churchill a sosit la Quebec şi se spune că se va pune de acord cu Roosevelt pentru momentul ocupării Germaniei, şi instituirea unui comisariat suprem permanent de control cu sediul în Berlin, în frunte cu generalul Dwight Eisenhower, Sir Harold Alexander şi mareşalul Jukov.

La patru zile după declaraţia de război a Bulgariei, Sovietele anunţă că au încetat ostilităţile. Să vedem cum se vor comporta în ocupaţia lor paşnică...

Cu ajutorul ruşilor care se fălesc că au ocupat Alba Iulia, noi împingem pe unguri îndărăt spre Turda, iar în răsărit ocupăm Tg. Secuiesc şi înaintăm spre Tuşnad.

Un gazetar american declară că foarte probabil în afara Basarabiei şi a Bucovinei de nord, pe care le vom reda ruşilor, problema despăgubirilor băneşti se va rezolva prin asumarea achitării lor de către Statele Unite (75%) şi Anglia (25%), în schimbul concesionării regiunilor şi instalaţiilor noastre petrolifere. Se mai vorbeşte de o „zonă neutră" (adică controlată sau chiar ocupată de Soviete) la gurile Dunării.

Direct, n-avem nicio informaţie de la Moscova.

Aflu un amănunt dureros, dacă se adevereşte: Legaţia Germaniei, unde se afla o gardă românească, a fost ocupată de ruşi care s-au dedat la jaf, ceea ce i-a determinat pe ai noştri să prade şi ei laolaltă. Până acum cadavrele lui Killinger şi al secretarei sale, zac

încă la morgă, nimeni îndrăznind să se ocupe de înmormântarea lor creştinească, de teama ruşilor. Ce josnici suntem!..

Sufletul rus de totdeauna, aşa cum l-am cunoscut pe vremea revoluţiei din 1917-1918: un ofiţer sovietic e găzduit trei zile la via lui Coman Negoescu de la Valea Călugărească; la plecare, cu tot refuzul proprietarului şi susţinând că aşa e ordinul expres al lui Stalin, rusul plăteşte românului ospitalitatea. Oferă 6000 lei pentru casă şi masă, dă bacşişuri tuturor servitorilor pe care îi cheamă dimpreună cu proprietarul în odaia în care locuise, după care, sub ameninţarea pistolului, îi încuie pe toţi la un loc şi se pune pe jaf, furând argintărie, haine şi toţi banii găsiţi în casă.

La atelierele de maşini „Leonida" trecute sub control rusesc, maiorul-comandant cheamă pe toţi lucrătorii şi le vorbeşte prin interpret, îndemnându-i la muncă şi la disciplină, spunându-le că în URSS muncitorii sunt mai slab plătiţi şi fac mai multe ore de lucru zilnic decât în România.

Afirmând că n-au program comun cu celelalte partide ale Blocului Naţional-Democrat, social-democraţii au declarat gazetarilor străini că doresc exproprierea moşiilor mari cu o echitabilă şi prealabilă despăgubire, dar că nu se vor atinge de proprietăţile mici şi mijlocii, ci dimpotrivă, vor căuta să le comaseze spre a face posibil un randament mai bun, cu ajutorul capitalului străin ce se va investi.

12.9.44. Nemţii au atacat puternic cu forţe motorizate regiunea Timişoarei, probabil spre a paraliza operaţiunile ruseşti de încercuire a trupelor germane din Balcani.

Ca rezultat al mişcării lui Tito, s-a dezlănţuit o revoltă generală în Croaţia şi se vorbeşte de arestarea lui Ante Pavelici.

Nemţii continuă să bombardeze Sofia.

Abia ieri a avut loc la Moscova prima reuniune plenară, la care delegaţia română a putut sta de vorbă şi cu ambasadorii Angliei şi ai Statelor Unite. Nu se ştie însă nimic cu privire la mersul convorbirilor.

Singurul lucru cert este că ruşii o tot lungesc ca să ne ocupe complet ţara. Au început lărgirea căilor ferate din Moldova până la Buzău, conform ecartamentului liniilor sovietice şi continuă să elibereze Mediaş, Sighişoara, Petroşani, aşa că pun acum mâna şi pe Transilvania, precum au făcut deja cu restul ţării.

Dacă mâine după semnarea armistiţiului, care nu va schimba nimic în starea de fapt, vom fi siliţi a proceda la alegeri generale, nu-mi închipui cum vom putea evita guvernul comunist ce se pregăteşte. Naţional-ţărăniştii speră totuşi că actuala formaţie hibridă de guvern, va fi urmată printr-o mai cristalizată uniune liberal-ţărănistă, de un guvern Maniu-Brătianu, care va trăi însă... *„tant que vivent les roses"*[3].

---

[3] *„cât timp trăiesc trandafirii"*

Abia ieri s-au întors de la Odesa avioanele ce plecaseră la 25 august cu delegaţia română pentru Moscova. Piloţii povestesc că în tot acest răstimp, dânşii au fost ţinuţi la secret, fără a putea comunica cu nimeni şi fără a şti măcar ce a devenit delegaţia noastră.

Se pretinde că întrunirea de la Quebec, la care Stalin s-a scuzat că nu poate participa din cauza operaţiunilor militare, va fi urmată peste scurtă vreme de o întâlnire în „3".

13.9.44. Azi dimineaţă a sosit în fine ştirea că după o nouă şedinţă plenară, s-a semnat armistiţiul cu România, însă nu se cunoaşte încă niciun amănunt. Impresia generală e că ruşii vor continua să pompeze cât mai mult cu sistemul lor de ocupaţie, supunând ţara la prestaţii şi la rechiziţii.

Cei ce speră că vom obţine o zonă neutră sau liberă în care autoritatea de stat a României să se poată exercita fără piedica ocupaţiei străine, se referă la o regiune foarte redusă în jurul Bucureştiului, o bandă de la Dunăre la munţi, şi chiar aceasta, sub formă de control interaliat.

Încet şi cu greutate, continuă mişcarea de respingere a trupelor ungaro-germane în Transilvania; în Banat însă, după nereuşita încercării de la Timişoara, nemţii atacă acum la Oraviţa.

Armatele aliate înaintează pe teritoriul german la Aachen şi la Trier. Garnizoana ce rezista din răsputeri la Le Hâvre s-a predat, în timp ce cea de la Brest este încă pe poziţie.

În Orientul apropiat, garnizoanele germane din Creta şi celelalte insule din Egee se retrag spre Salonic, dar ruşii pretind că li se va tăia complet calea de întoarcere prin Ungaria.

Ştirile încă neconfirmate despre armistiţiul pe care l-au semnat Pătrăşcanu, Dămăceanu, Ştirbei şi Pop pretind că, graţie aliaţilor, am putut salva gurile Dunării şi petrolul, pe care în mod provizoriu pun mâna americanii, drept gaj pentru finanţarea despăgubirilor de război către Soviete, care s-ar fi redus la 300 milioane de dolari, în schimbul predării întregului utilaj industrial. Poate că e mai bine aşa... Se mai vorbeşte de o zonă liberă, mai mult simbolică, cu o rază de 30 km în jurul Capitalei.

14.9.44. Astăzi, Aflarea Sfintei Cruci, am aflat şi noi ce cruce avem de dus pe umeri, căci am citit condiţiile de armistiţiu.

Cele 18 puncte cu diverse suplimente explicative, ce nu fac decât să îngreuneze condiţiile prin precizările ce le aduc, dovedesc clar că cel puţin până la încheierea păcii, vom fi încetat a mai fi un stat independent. Pierderea suveranităţii este vădită mai cu seamă în punctul care fixează că toate legăturile noastre cu străinătatea, - poştale, telefonice, curieri etc., atât ale particularilor şi misiunilor române, cât şi ale Legaţiilor şi Consulatelor străine din România, - vor fi supuse regulilor dictate de comandamentul sovietic de la noi.

Reinstalarea autorităţilor şi administraţiei române se face până într-o zonă situată la 50-100 km în spatele frontului, deci s-ar purtea zice că, în mod oficial, aproape întregul teritoriu va fi „liber", dacă n-ar exista servitutea permanentă a comandamentului sovietic,

care-şi va exercita dreptul pentru prestaţii şi de rechiziţii pentru nevoile sale, să treacă şi să-şi staţioneze trupele sale pretutindeni unde doreşte.

E adevărat că o Comisie interaliată se va instala cu sediul la Bucureşti, însă ea se va afla sub controlul şi ordinele sovieticilor.

De asemenea, despăgubirile s-au redus la 300 milioane de dolari, însă vom fi siliţi a restitui în stare bună tot avutul public şi particular ridicat de trupele şi administraţia noastră din teritoriile ruseşti ocupate de noi (vezi Patronajul şi Transnistria, plus jafurile ofiţerilor...) şi vom avea să răscumpărăm toate rublele şi leii sovietici care circulă în ţară şi pe care ruşii ni-i bagă cu sila pe gât.

Vom mai avea să le predăm tot materialul de război şi industrial, precum şi flota Germaniei şi a „sateliţilor ei", aflătoare pe teritoriul nostru şi să ne punem industria la dispoziţia ruşilor pentru nevoile de război. Vom contribui cu cel puţin 12 divizii de infanterie la ducerea mai departe a campaniei contra Ungariei şi Germaniei şi vom întreţine trupele de ocupaţie etc. etc.

În declaraţiile făcute de Pătrăşcanu la Moscova, citesc că se vor face alegeri generale fără a preciza data (să dea Dumnezeu să nu aibă loc înaintea plecării ruşilor!) şi că Antonescu care se află „într-un loc sigur de unde nu poate scăpa nici în vis" (să fie chiar la Odesa?) va fi judecat de un tribunal român sau internaţional.

În Transilvania am scos dimpreună cu sovieticii pe unguri din Turda şi din Odorhei, dar la Oraviţa şi la Curtici luptele continuă cu nemţii. Şoseaua dintre Orşova şi Turnu Severin de-a lungul Dunării este necontenit bombardată de nemţii de pe malul sârbesc, afectând circulaţia.

Turcii refuză să acorde azil bulgarilor ce se refugiază la dânşii. Mai toţi diplomaţii bulgari au fost rechemaţi. Nemţii spun că de fapt Monarhia a încetat în Bulgaria şi se întreabă ce rost mai are menţinerea Consiliului de Regenţă.

Se zvoneşte că şi dr. Schacht ar fi fost arestat în legătură cu complotul împotriva lui Hitler, după ce Goerdeler şi alţi complici au fost spânzuraţi. În sânul Partidului Nazist s-au despărţit acum două tabere bine definite: cea condusă de Goering, cu generalul Guderian şi mareşalul Modell, care cere să se solicite imediat un armistiţiu, şi cea având în frunte pe Hitler şi pe Himmler, a disperaţilor, care vor să continue lupta cu orice preţ până la prăbuşirea totală şi care au de gând să transforme fiecare oraş german într-o citadelă, gen ... „fort Chabrol".

Mâine încetează termenul acordat Finlandei pentru dezarmarea trupelor germane şi se pare că acestea nu au de gând să se supună.

15.9.44. Ieri delegaţia noastră a sosit de la Moscova iar Pătrăşcanu face expunerea situaţiei în Consiliul de Miniştri.

Ce va fi mâine e greu de prevăzut, dar sunt multe probabilităţi să nu se modifice lucrurile în bine şi să nu vedem prea curând pe ruşi plecând de bună voie din ţară.

Aud că astăzi chiar trupe ruseşti au ocupat ferma statului de la Băneasa, anunţând pe toţi că vor trebui să declare că înţeleg să lucreze mai departe sub ordinele lor, ceilalţi urmând să plece.

În Transilvania, ungurii au fost respinşi de la Miercurea Ciuc în sus până aproape de Gheorgheni şi spre Bicaz. Se înaintează spre Tg. Mureş şi spre Cluj. Lupte grele au loc la Arad unde nemţii atacă.

Radio german anunţă cu vie satisfacţie pierderea suveranităţii României şi înglobarea ţării nostre în orbita URSS, brodând tot soiul de zvonuri fanteziste despre un gazetar englez care ar fi cerut audienţă la Rege, dar care nu l-a putut primi, fiind epuizat şi aflat sub îngrijirile unui neurolog sosit special de la Moscova.

Radio Londra anunţă că primul-ministru finlandez, şeful delegaţiei de la Moscova, ar fi suferit acolo un atac de apoplexie şi că starea sa e foarte gravă.

Tot englezii fac un suprem apel către unguri, îndemnându-i să părăsească partida germană, căci de dragul Transilvaniei, riscă a-şi pierde ţara întreagă, pe când altfel ar mai salva ceva, deoarece promisiunea făcută României nu este definitivă, aşa că schimbând imediat politica, ar mai putea obţine, la pace, ceva din Ardeal.

Ce eleganţă de stil, cu adevărat britanică!...

Nouă, presa engleză ne aduce laude pentru gestul făcut şi ne felicită de a fi scăpat aşa de repede de germani, de unităţile SS şi Gestapo, afirmând cu o dezarmantă ingenuitate că, dacă n-ar fi să dobândim decât atât, şi încă trebuie să ne socotim fericiţi...

De bine ce-am semnat armistiţiul, ruşii s-au pornit mai amarnic să fure maşinile şi să jefuiască casele oamenilor, bogaţi sau săraci, fără a alege: au furat o maşină oficială din faţa ministerului nostru (mutat actualmente la UGIR[4] lângă piaţa Romană), un automobil american de la hotelul Ambasador, un altul, al unui general, iar mie, doi ofiţeri cu patru soldaţi mi-au spart garajul de acasă, tot în acest scop.

În cartierul Colentina, pradă casele locuitorilor nevoiaşi în plină zi, pe bdul. Brătianu au împuşcat un plutonier care trecea liniştit, ca să-i fure bicicleta.

Toate acestea, sunt cazuri petrecute azi, doar într-o oră.

17.9.44. Sosirea lui Eden la Quebec a fost atât de neaşteptată, încât toată lumea se întreba de misterul extrem de importantei informaţii ce nu putea fi încredinţată telegramelor diplomatice. Se vorbeşte de posibilitatea încheierii unei păci precipitate cu Germania şi la renunţarea la formula „capitulare fără condiţii", fie de teama armelor noi, cum zic unii, fie de frica unei înţelegeri in extremis cu sovieticii, sau chiar a unei disperate acţiuni de distrugere totală în interior, care ar provoca o completă stare de anarhie în Germania şi ar lăsa-o pradă bolşevismului, răsturnând toate planurile aliaţilor care contează pe o viitoare Germanie, ca element constructiv în Europa.

---

[4] Uniunea Generală a Inginerilor din România

Trupele anglo-americane au intrat în Aachen, iar în răsărit, Armata Roşie pregăteşte atacul asupra Varşoviei.

Cu privire la noi, Radio Moscova difuzează comentariile americane asupra publicării imediate a condiţiilor armistiţiului cu România, pe când cele ale Italiei aşteaptă de peste un an. Adaugă aici precizarea lui Cordell Hull, care face o deosebire între fermitatea hotărârilor României şi politica sa clară adoptată recent, cu situaţia Italiei care nici până azi nu şi-a clarificat rosturile politice şi militare.

Pe de altă parte, ministrul Italiei îmi mărturisea ieri că restricţiile puse de ruşi corespondenţei misiunilor străine de la noi, nu trebuie să înspăimânte pe nimeni, deoarece avem cu toţii precedentul Angliei, care a interzis timp de mai multe luni reprezentanţelor străine aflate la Londra folosirea telegramelor cifrate şi misiunile curierilor, fără ca nimeni să se fi formalizat. El mai adaugă că diplomaţii italieni comunicaseră timp de patru ani guvernului lor informaţii, ce ştiau perfect de bine că erau toate, cunoscute de nemţi.

Starea de ostilităţi între nemţi şi finlandezi a început: nemţii au fost alungaţi de la capul de pod de pe insula Hogland, în schimb au închis complet regiunea de nord a graniţei cu Suedia.

Primul-ministru finlandez se află într-o stare exterm de gravă cu complicaţii de congestie pulmonară, iar ministrul de Externe a plecat la Moscova în locul lui.

Cu toate încercările nemţilor de a menţine cu orice preţ deschis drumul din Balcani spre Ungaria, ruşii pretind că la înălţimea Nişului, au închis complet trecerea trupelor germane din sud, adică vreo 150.000 oameni. Cam acelaşi număr ar fi fost salvat, dacă comandamentul german ar fi acceptat propunerea leală a guvernului român pentru a-şi retrage în linişte trupele de la noi.

Aud că Ion Antonescu, Pantazi şi Piki Vasiliu ar fi prizonieri la Moscova; colonelul Davidescu şi Mircea Elefterescu ar fi arestaţi la noi; că Ică s-ar afla într-o insulă din Egee dus cu avionul de americani ca să-l scape de ruşi; Maria Mareşal ar continua să locuiască la Snagov; Ovidiu Vlădescu a dispărut; Veturia Goga s-ar găsi la Berlin împreună cu Şeicaru, a cărui nouă ipostază este cea de ministru de Externe în guvernul Horia Sima.

Guvernul de Gaulle caută şi arestează pe toţi colaboraţioniştii. A dat afară pe ambasadorii şi pe miniştrii guvernului de la Vichy şi are de gând să ceară extrădarea lui Laval şi a lui Pétain, care s-a socotit întotdeauna ca un ostatec al nemţilor, pentru a salva în acest chip cele 2 milioane de prizonieri francezi în Germania şi n-a făcut niciodată vreun gest deplasat de pactizare.

18.9.44. Conferinţa de la Quebec s-a terminat cu hotărârea de a proceda cu forţe unite la distrugerea Japoniei în Pacific, de îndată ce se va fi reuşit prăbuşirea militară a Germaniei în Europa.

Aliaţii au ocupat în fine Brest.

Enkell a sosit la Moscova şi se pare că printre condiţiile impuse Finlandei ar fi: 300 milioane de dolari, 2-3 insule în golful Finic, folosirea aerodromurilor finlandeze până la izgonirea germanilor din Estonia, eventuale concesiuni teritoriale în nord (în afara graniţei din 1940), comisie de armistiţiu pentru controlul executării condiţiilor.

Deci în principiu, tratament mai omenos decât faţă de noi

Cu Bulgaria, negocierile de armistiţiu vor avea loc la Ankara. Ruşii sunt în Sofia.

O puternică ofensivă aliată a început în Olanda cu trupe aerotransportate cu 6000 avioane şi planoare. Se pare că rezistenţa germană e foarte serioasă.

Naziştii continuă să suprime pe adversarii interni, aşa că mă întreb cine ar mai putea negocia un eventual armistiţiu cu aliaţii.

Aud că după ukazul comandamentului sovietic de a se depune toate armele, autorităţile noastre ar fi voit să procedeze şi la dezarmarea gărzilor comuniste din Aleea Alexandru (Legaţia Poloniei), dar că ruşii s-au opus la această măsură. Plăcută perspectivă...

Astăzi am avut o nouă vizită domiciliară cu un maior, un căpitan şi un soldat cu puşcă-mitralieră atârnată de gât, care m-au supus unui întreg interogatoriu asupra funcţiei, activităţii, relaţiilor mele politice, despre cuferele din casă, despre automobilul pe care nu l-au mai găsit, aparatul de radio cu autorizarea românească în regulă, dar pe care n-o recunosc şi pentru care m-au ameninţat cu rigorile comandamentului rusesc; poate la nevoie s-ar fi mulţumit - dacă n-ar fi fost mai mulţi de faţă - cu un ceas, un stilou sau o pălărie.

19.9.44. Aliaţii au cucerit Tilberg şi Eindhoven lângă graniţa belgo-olandeză şi Nijmegen pe Rin, aproape de Germania.

Zvonurile cererii de pace germane, persistă: unii o atribuie direct lui Hitler, alţii lui Himmler, Goering etc., care vor să se debaraseze de Führer, acesta gândind a se adăposti în Japonia, de unde, prin agenţii săi, să încerce a continua conducerea rezistenţei în Reich.

La noi, Consiliul de miniştri s-a ocupat de purificarea aparatului de stat (recte, de izgonirea tuturor funcţionarilor bănuiţi de legionarism, antonism etc., ceea ce va duce la o serie de răzbunări personale) şi la măsurile de luat pentru cultivarea normală a pământului (ca şi cum în starea de teroare actuală când ruşii pradă pe mic şi pe mare de tot avutul, s-ar mai găsi un ţăran să iasă cu plugul, cu carul, cu vitele la munca câmpului.)

Bandele de soldaţi ruşi, hoinărind pe străzi, înghesuiţi în camioane, culcaţi pe tancuri cu capul pe-un harbuz, dau impresia mai mult decât oricând, a unor hoarde barbare. O femeie în cizme şi uniformă de *porutcik*, alăpta la colţul străzii un copil, înfăşat într-o faţă de masă!

Toate ziarele vorbesc de arestarea lui Radu Lecca, banditul care tăia şi spânzura pe evrei şi le storcea sute de milioane sub cuvânt că le dăruieşte Patronajului sau armatei, dar eu l-am întâlnit azi pe stradă, plimbându-se liniştit cu pardesiul pe braţ.

Legaţia noastră din Budapesta şi misiunile din Cluj şi Oradea aşteaptă de o săptămână în tren într-o staţie de graniţă schimbul de personal, pe când noi, nici pe cale ferată nici în camioane nu-i putem transporta pe ai lor peste linia de foc a frontului.

În ce priveşte misiunile noastre din Germania, ruşii au admis în fine să elibereze personalul german strict diplomatic de la noi pentru efectuarea schimbului, dar vor rămâne arestaţi în Germania toţi românii - studenţi, muncitori, persoane particulare, chiar şi comisii de recepţie - prinşi acolo de evenimente.

Aud că ruşii ne-au mai cerut 30 oameni politici, printre care Gigurtu şi Manoilescu, aşa că suntem încă departe de a ne putea considera ca la noi acasă.

Din Londra se anunţă că oricare ar fi propunerile de pace germane şi ori de la cine ar proveni, ostilităţile nu vor înceta decât atunci când armata germană va fi total înfrântă şi Germania în întregime ocupată, pentru a nu se mai repeta ca în 1918, când nemţii au pretins că n-au fost învinşi, ci că au cerut armistiţiul doar din considerente de politică internă.

S-a anunţat azi semnarea la Moscova a convenţiei de armistiţiu cu Finlanda. Din text rezultă o diferenţă de tratament faţă de noi, doarece finlandezii nu s-au aventurat în inima Rusiei, departe de revendicările lor.

Aliaţii au trimis note de protest Suediei şi Spaniei, acuzându-le de continuarea alimentării Germaniei. Trupele aliate sunt la 25 km de Colonia.

La bursa de la noi, acţiunile înregistrează creşteri mari şi gramul de aur a trecut de 30.000 lei.

Cu speranţa că se va mai îmbunătăţi situaţia, guvernul nostru aşteaptă cu nerăbdare sosirea Comisiei interaliate care s-a anunţat peste 2-3 zile, închipuindu-şi că un comisar civil ar fi mai de înţeles decât un comandant militar.

22.9.44. Deşi înaintarea continuă în nord-est spre Bucovina şi Maramureş, de la Topliţa în sus, maghiaro-germanii au reuşit să intre profund la Beiuş şi la Inău, unde luptele sunt foarte îndârjite.

Ca de obicei, ungurii se răzbună pe populaţia civilă: au arestat pe episcopii români din Ardealul de nord, pe Haţieganu şi pe alţi intelectuali din Cluj, iar noi, prin radio, am ameninţat cu retorsiuni, acordând Budapestei un răgaz de 24 ore.

Schimbul misiunilor române şi ungare nu e posibil, căci ruşii au refuzat pentru motive strategice suspensiunea de arme, iar propunerea ungurilor de a le trimite simultan în câte o ţară neutră, Elveţia şi Turcia de pildă, nu e realizabilă căci misiunea noastră din Budapesta ar trebui trecută peste teritoriul german, unde ar fi desigur arestată. În plus, ruşii refuză categoric remiterea unor germani printre care Clodius, Steltzer etc., pe care îi consideră ca vinovaţi de război.

Azi vor sosi la noi Comisiile pentru executarea armistiţiului şi toţi ai noştri îşi pun mari speranţe pe prezenţa englezilor şi a americanilor care vor fi destul de numeroşi.

Eu mă tem că dacă vor face ca la Moscova, unde au fost doar personaje mute în fața mercurialei lui Molotov care la fiecare timidă încercare a noastră de protestare, ne închidea gura cu vorba: „Ce-ați căutat la Stalingrad?", adăugând imediat: „trecem la paragraful următor" - nicio schimbare în bine nu va fi posibilă.

Teama mare e mai ales că în prezența activă, deşi tacită a comandamentului sovietic de ocupație, elementele noastre extremiste se vor deda la o propagandă periculoasă ce va avea ca efect alegeri generale premature tot sub ocupație rusească, deci cu rezutatul neîndoios al triumfului comuniştilor.

Zilele acestea sosesc aici Ana Pauker cu vreo 200 diverşi experți în propaganda bolşevică. Să ne ferească Dumnezeu de un asemenea rai al Internaționalei moscovite!

Din Lisabona, se zvoneşte că Churchill ar fi plecat de la Quebec direct la Moscova şi că acesta ar fi fost scopul inopinatei călătorii a lui Eden.

La noi, s-a constituit la indicația guvernului un Tribunal suprem spre a judeca pe vinovații regimurilor de dictatură. Nu se va putea fac recurs în Casație împotriva hotărârilor şi în acest scop va trebui modificată Constituția pe cale de decret, înaintea alegerii unei reprezentanțe naționale. Ar fi vorba ca şi Tătărescu să fie asimilat Gigurților, Antoneştilor, Manoileştilor etc.

În Danemarca, unde a izbucnit revolta şi greva generală, nemții au procedat cu extremă violență: lupte de stradă, cadavre de ambele părți şi încercare nereuşită a trupelor germane de a pune mâna pe familia regală refugiată în castelul Amalienburg, pe care miliția daneză îl apără cu îndârjire.

Prințul Charles a fost proclamat Regent la Bruxelles

În Franța continuă arestarea colaboraționiştilor şi se anunță şi pe cea a savantului Georges Claude, care pare să fi recunoscut a fi lucrat la faimoasele zburătoare V_1. Ca şi la noi, ca şi în Italia, vor urma perioade întunecate de excese şi de răzbunări personale.

În statele baltice, ruşii au reluat ofensiva, dar mă întreb dacă acțiunea lor nu se va mărgini la ocuparea exclusivă a teritoriilor revendicate ca aparținând fostului Imperiu al țarilor, deci o coluziune cu Reichul...

Apropierea sârbo-bulgară ia unele prime forme de înfiripare: la Sofia s-a constituit o societate de amiciție, iar la o telegramă de omagiu a primului ministru bulgar, Tito răspunde vorbind de „poporul bulgar" dar de „popoarele jugoslave", semn precursor al unor intenții de uniune slavă (sovietică) în Balcani. [...]

23.9.44. Aseară s-a anunțat oficial că trupele noastre împreună cu sovieticii au reocupat Aradul. Incursiunea maghiaro-germană fusese însoțită de cumplite acte de barbarie şi măcel printre ostaşii făcuți prizonieri şi prin populația civilă, aşa că trebuie să ne aşteptăm la multe cruzimi şi din partea noastră, mai ales că setea de răzbunare e întreținută zilnic şi fățiş prin presă şi la radio.

Acum că trupele aliate au trecut Rinul inferior în Olanda şi se apropie de malurile sale în Westfalia, se zvoneşte că guvernul nazist are de gând să distrugă întreaga zonă industrială din Ruhr, după ce vor fi procedat la evacuarea totală a populaţiei din oraşele importante.

La Quebec s-a discutat şi despre împărţirea Germaniei ocupate în 3 (4) regiuni:

- cea răsăriteană cu Prusia dar fără Berlin, Sovietelor;
- sudul cu Bavaria, Statelor Unite;
- nordul cu zona maritimă, Angliei;
- Renania, eventual Franţei.

Fiecare va avea câte un comisar civil şi o Comisie mixtă la Berlin.

Pentru Austria, un aranjament similar.

Când se va întâmpla asta, dacă nebunii lui Hitler sunt hotărâţi să facă totul praf înainte?

La Sofia, foştii Regenţi, Bojilov cu alţi miniştri şi generali bulgari, ca şi misiunea germană au fost arestaţi de comandamentul sovietic.

Guvernele belgian şi finlandez au demisionat pentru motive lesne de înţeles.

La noi la moşie, o aşa zisă „pază de poliţie" rusească s-a instalat în casă, ia cu japca tot ce-i trăzneşte prin cap şi împiedică să se vândă bob de grâu sau fir de paie din recoltă fără învoirea comandamentului lor, ceea ce practic va însemna că ni se va prăda totul şi că vom rămâne cu ogoarele nelucrate şi cu muncile de vară neplătite. Când mă duc să reclam comenduirii române situaţia, un ofiţer mă sfătuieşte discret să-mi pun oamenii să-i bată şi să-i omoare pe ruşi, căci ăsta e unicul mijloc de a reacţiona. Ce tristeţe!...

Nemţii anunţă că din cauza armistiţului Finlandei, sunt obligaţi a evacua Estonia şi în consecinţă, Reval a fost abandonat.

Primul ministru ungur Lakatos ar fi declarat - ceea ce îmi vine greu a crede în actualele împrejurări - că din pricina schimbării de politică în România, armata germană nu va mai putea rezista în Balcani şi pe linia Dunării şi că în consecinţă, Ungaria va fi silită în curând să ceară pace. Se adaugă că după sondaje încercate la Londra, guvernul maghiar ar fi fost informat că, înainte de a se lua în considerare orice formulă pentru condiţii de armistiţiu, Ungaria va trebui să reintre în graniţele sale din 1918.

Finlanda a declarat război Japoniei; noi în schimb, deşi la Moscova anglo-americanii ne-au dat binecuvântarea în acelaşi sens, n-am îndrăznit s-o facem de teama ruşilor.

Trupele noastre şi cele sovietice au trecut graniţa Ungariei la Arad şi au reocupat Beiuş.

26.9.44. După cum era de aşteptat, s-a întâmplat şi la noi ca pretutindeni în perioade de criză: partidele de ordine dau dovadă de anemică încetineală şi de prudentă

pusilaminitate[5], pe când comuniştii le-au luat-o înainte, formulându-şi programul, aşa că va trebui să ne aşteptăm la o victorie extremistă.

În ce priveşte pe ruşii de la noi, cu toate înțelegerile stabilite cu mareşalul Malinovski, ei continuă a pune piedici de tot soiul reînceperii unei activități organizate, continuă să prade, să terorizeze lumea, încât nici țăranii nu mai vor să-şi muncească pământurile Este intenția evidentă de a da peste cap aparatul economic al țării şi de a ne împiedica astfel de a executa condițiile de armistițiu şi calea sigură de a-şi prelungi indefinit ocuparea de fapt a României.

Până atunci, în rândul trupelor lor, bețiile şi jafurile ofițerilor, sentimentul unei vieți mai dulci de care nu au avut idee în raiul sovietic, pare să le cam năruie spiritul războinic. Vom avea oare tăria de a rezista moralmente acțiunii de comunizare, chiar în eventualtatea că am fi siliți să facem alegeri sub ocupație?

Speranța tuturor este că, îndată după căderea Germaniei, sau în cel mai rău caz după înfrângerea Japoniei, va izbucni conflictul ruso-american.

Pe front, împingem spre Szeged, obligând pe maghiari să părăsească Clujul fără luptă.

Guvernul a decis să desființeze grupul etnic german: cel mai bun mijloc ar fi hotărârea de a nu mai reprimi pe teritoriul nostru pe toți tinerii saşi şi şvabi care s-au înrolat în armata Reichului şi au obținut cetățenia germană. [...]

Zvon că Pétain s-ar afla în castelul Hohenzollern din Sigmaringen.

Un grup de generali nemți din grupul Ucraina-sud, prizonieri la ruşi, face apel către poporul german pentru răsturnarea lui Hitler. Pe de altă parte, Eisenhower a adresat la radio un îndemn lucrătorilor străini din Germania să treacă la acțiune în contra naziştilor. [...]

La noi, discuție între liberali şi țărănişti pe de o parte şi comunişti cu socialişti pe de alta, pentru a primi în Blocul Democrat de guvernare şi pe reprezentanții celorlalte partide, în special pe Guță Tătărescu şi pe Ralea, pe care Maniu mai ales, nu vrea să-i admită.

Americanii au stabilit ca La Guardia să meargă în Italia, ca administrator al aliaților.

27.9.44. Trupele ruso-române au depăşit în mai multe puncte fruntaria ungară, cu direcția Szeged şi Oradea, iar într-un ordin de zi comandamentul sovietic aduce elogii armatei române pentru energica şi viteaza colaborare.

Japonezii, atacați tot timpul cu aviația, sunt pe cale să părăsească bazele navale din Filipine.

Letonia este în întregime ocupată de ruşi.

Un grav conflict a izbucnit în sânul guvernului, Pătrăşcanu acuzând pe ministrul de Justiție de a fi alterat în avantajul colaboraționiştilor pro-germani textul legii pentru epurarea din cadrele aparatului de stat.

---

[5] frică, teamă, sfiiciune exagerată (n.ed.)

28.9.44. Am reuşit în fine să obţinem ca, de la 1 octombrie, să înceteze circulaţia ruinătoare a rublelor şi leilor sovietici, pe care Banca Naţională era obligată să-i răscumpere şi să-i restituie comandamentului Armatei Roşii în fiecare lună pentru reînceperea unor noi operaţiuni. În acest chip ni se storceau mai mulţi bani pe lângă cele 300 miloane dolari.

Trupe aliate aeropurtate au ajuns în Albania pentru a hărţui pe nemţii în retragere.

Înaintarea noastră în Ungaria continuă: am ocupat Mako spre Szeged şi Elek spre Gyula în direcţia Salonta şi Debrecen.

După un an de aşteptare, Italia are dreptul de a trimite ambasadori la Washington şi la Londra graţie, zice-se, pledoariei lui Churchill. De altfel, acum italienii dau dovadă de mult mai multă cuminţenie: toate partidele politice sunt de acord să amâne marile probleme politice şi sociale, până ce se vor putea face noi alegeri, să se abţină de la orice ar putea tulbura acordul comun, să reziste în bloc oricărui atac al forţelor reacţionare şi să-şi controleze presa proprie spre a dovedi armonia în guvern. Cum nu putem lua şi la noi acest exemplu!

Am aflat care e sensul conflictului cu Pătrăşcanu: înainte de a pleca la Moscova, acesta formulase un proiect de lege pentru epurarea cadrelor, pe care Consiliul de miniştri a dat-o în studiu lui Căpăţână, care la rândul lui însărcinase o comisie de magistraţi de la Casaţie pentru o redactare definitivă.

Formula revăzută a fost prezentată în şedinţa de guvern, care l-a adoptat, dispunând publicarea în *Monitor*. Pătrăşcanu fulminează acum că i s-a sabotat proiectul, fie de guvern, fie de ministru, căutând în text argumente care ar justifica scoaterea comuniştilor de la guvernare. Cum însă, atât Maniu cât şi Brătianu se tem mai mult de comunişti în opoziţie decât lângă ei la guvernare, cabinetul este dispus să facă lui Pătrăşcanu toate platitudinele, aşa că probabil va pleca Căpăţână.

Mi-e frică însă că acum prinzând mişcarea, comuniştii vor abuza de teroarea ce inspiră, făcând un necontenit şantaj asupra partidelor burgheze.

Funcţionarii ministerului nostru evacuaţi la Mehadia care erau readuşi în camioane la Bucureşti, au fost mitraliaţi pe drum la Haţeg de avioane nemţeşti: patru din şase camioane au fost distruse, câteva persoane rănite, lăzile cu arhive arse.

Bulgaria a rupt relaţiile cu Ungaria.

Regele a făcut declaraţii presei străine, dar a vorbit cam mult de englezi şi prea puţin de ruşi; e drept că, deşi prezenţi, niciunul din gazetarii sovietici nu i-au pus vreo întrebare.

Se aude că astă seară, o delegaţie maghiară a sosit la Cairo pentru a afla ce condiţii de armistiţiu ar impune aliaţii Ungariei.

Odată cu debarcarea aliaţilor în Balcani şi cu ocuparea oraşului Tirana, se anunţă că trupele lui Tito au ajuns la Belgrad, unde ar avea loc lupte de stradă.

Consilierul de la Casaţie Căpăţână a demisionat din funcţia de ministru al Justiţiei.

Un semn îmbucurător este declaraţia şefului social-democraţilor Titel Petrescu, că alegerile generale ar fi o imposibilitate de fapt în vremurile actuale, aşa că primele alegeri libere nu pot avea loc decât după încheierea păcii. Până atunci, în perioada de tranziţie, guvernul ar putea numi o Adunare consultativă formată din 100 reprezentanţi ai partidelor, după exemplul adunării din Alger, care a secondat pe de Gaulle.

Membrii Legaţiei maghiare de la Bucureşti s-au desolidarizat de guvernul din Budapesta.

30.9.44. La rândul lor şi ungurii coloniei din România adresează un apel guvernului maghiar pentru a-i solicita să nu mai maltrateze populaţia românească din Ardealul de nord. Manifestare de simplă teamă, acum.

Ceea ce este mai interesant este pasajul din discursul lui Churchill care tratează Ungaria destul de prieteneşte, spre deosebire de Bulgaria şi chiar de România şi Finlanda. Deci legăturile de familie între cele două *gentries*, mai au importanţa lor covârşitoare.

Szeged, Salonta Gyula şi Sighet au fost ocupate. Trupele ruseşti se află la aproape 150 km de Budapesta şi speră să ocupe capitala înainte ca ungurii să fi obţinut armistiţiul. Poate că atunci când vor da de bogăţiile princiare ale latifundiarilor unguri, ne vor mai lăsa în pace; sentiment puţin cam laş desigur, însă în aceste vremuri de totală întunecare sufletească, o asemenea reacţie e lesne de înţeles.

La noi, în aceste clipe preocuparea de căpetenie rămâne tot intriga politică: mai dinamici decât bătrânii liberali şi ţărănişti, comuniştii întreţin zâzania în partidele burgheze, alimentând combustia cazurilor Tătărescu şi Ralea şi atacând totodată, nu persoanele lui Dinu Brătianu şi Maniu, ci ale lui Gheorghe Brătianu şi ale lui Mihalache şi Lupu, care reprezintă acţiunea de viitor a celor două formaţiuni.

Aliaţii au acordat un armistiţiu garnizoanei din Calais spre a capitula. Trupele coborâte din avioane în Olanda la Arnhem au avut pierderi mari, căci rezistenţa germană e încă foarte puternică, ceea ce a îndreptăţit pe Churchill să afirme că nu prevede terminarea războiului cu Germania înainte de 1945.

1.10.44. Un nou ultimatum dat Ungariei: dacă nu ne confirmă până astă seară la ora 24 eliberarea prelaţilor şi fruntaşilor români din Transilvania de nord, România va aplica la acea oră măsuri de retorsiune. Prea multă răbdare din partea noastră.

În declaraţiile lui Eden din Camera Comunelor, care completează discursul lui Churchill, nu se mai pomeneşte nimica de noi: vorbeşte doar de bulgari, de polonezi, de francezi, fără a anunţa nimic definitiv.

Astă noapte a capitulat garnizoana din Calais.

Ruşii înaintează în Bucovina până la Iacobeni iar trupele nostre au ocupat Reghin şi se află la 18 km de Cluj. În Banat ocupă Anina, spre Oraviţa. Peste Dunăre, ruşii au ocupat Tekia şi Negotin pe malul sârbesc şi se îndreaptă către Belgrad, unde nemţii par să reziste.

În acest timp la noi, aprigă luptă surdă între partidele din Blocul Democrat, comuniştii căutând să torpileze pe aşa-zişii burghezi. Uniunea patriotică manifestă pe străzi şi în faţa Palatului, susţinând punctele din programul minimal de guvernare ale comuniştilor, iar liberalii şi naţional-ţărăniştii, încercând tot posibilul să nu provoace ruptura, însă nevoind să admită a scoate basma curată pe Tătărescu şi pe Ralea.

Se vorbeşte de demisia celor patru şefi de partide: Maniu, Brătianu, Titel Petrescu şi Pătrăşcanu şi de formarea unui cabinet politic, care în prima sa expresie să fie prezidat de Barbu Ştirbei.

3.10.44. Din informaţii necontrolate, ar reieşi că deocamdată comuniştii au handicapul ralierii social-democraţilor la hotărârea liberalilor şi a naţional-ţărăniştilor, de a menţine fermă poziţia lor faţă de Tătărescu şi Ralea. În schimb, s-ar lărgi componenţa Blocului Democratic prin agreerea Uniunii Patriotice cu Vlădescu-Răcoasa şi a Frontului Plugarilor cu Groza. N-ar mai fi vorba de retragerea din guvern a lui Maniu şi Dinu Brătianu, ci discuţiile s-ar mărgini acum la atribuirea portofoliilor.

Liberalii doresc Instrucţia publică, comuniştii Justiţia şi Internele, ţărăniştii compartimentele economice iar social-democraţii, Munca. Cabinetul ar fi prezidat tot de Sănătescu, sau mai degrabă de Barbu Ştirbei, mult mai abil, mai suplu şi cu antene spre stânga. În asemenea condiţii, Buzel ar rămâne mai departe la Externe; l-a adus pe Filotti ca secretar general în locul lui Davidescu.

Aliaţii atacă acum la Dunkerque, pregătind ofensiva asupra Reichului cu 3 milioane de oameni.

4.10.44. Aflu azi de la Mihai Popovici că, atacând cu forţe mari şi 150 tancuri, nemţii şi ungurii au recucerit Oradea şi ne-au dat îndărăt din regiunea Cluj, unde trupele noastre ajunseseră pe Feleac. Războiul nu este încă aproape de sfârşit, iar aliaţii n-au cum, dar poate nici dorinţa, să schimbe atitudinea faţă de ruşi. Ce se va întâmpla în acest timp în ţara noastră? Vor avea ruşii pofta să împingă la guvern pe oamenii lor, deşi aud că nu au prea mare consideraţie pentru ei, apeciindu-i că încă sunt copii zgomotoşi şi plini de pretenţii?

Cei din grupul Pătrăşcanu care cer acum paritate cu celelate partide (câte trei miniştri fiecare) plus câte unul pentru Uniunea Patriotică, Sindicatele muncitoreşti etc., pe care le consideră ca un fel de antecameră a Partidului Comunist, s-ar mulţumi cu prelungirea actualei stări de lucruri, pe care o socotesc, pe drept cuvânt, haotică (de fapt zăpăceala actuală nu le poate fi de folos decât lor).

Într-adevăr, în timp ce comuniştii atacă plini de dinamism, partidele burgheze dovedesc laşitate şi lipsă de coeziune, întocmai ca în Rusia guvernului provizoriu sau în Franţa girondină. În ce priveşte succesiunea la guvern, n-ar putea fi vorba de Barbu Ştirbei decât dacă l-ar ruga Maniu, căci şi plecarea lui la Cairo sau participarea la discuţiile de la Moscova, le-a acceptat tot datorită prieteniei sale cu acesta.

Întors din Rusia, a făcut raportul direct lui Maniu şi n-a vrut să se prezinte în faţa Consiliului de miniştri, din partea căruia nu primise de fapt niciun mandat.

Se mai vorbeşte de un guvern de tehnicieni, uitându-se că până acum, tehnicienii ne-au adus acolo unde am ajuns. Cine să formeze guvenul? Un Sănătescu, om de treabă dar cu frica răspunderilor? Alţi generali, când bine se ştie că în ţara asta nu mai sunt decât cei ai regimului Carol al II-lea sau Antonescu? De unde să găsim alţii? Şi apoi un tehnician ar fi un excelent consilier al unui ministru, dar nu poate avea vederile unui om politic.

„De n-ar fi teama de ruşii ocupanţi, a adăugat Popovici, n-am avea grijă de comunişti: Regele nu are nici vreun angajament, nici simpatie faţă de ei, aşa că uşor ar fi partidelor burgheze să stăpânescă această minoritate slabă şi tulburentă, în ciuda tuturor sutelor de milioane ce le cheltuieşte. Căci nu numai prin sate, dar nici în Bucureşti muncitorii nu sunt cu dânşii. Măcar de s-ar termina războiul cu Germania, încheie dânsul, pentru că atunci s-ar putea spera că anglo-americanii vor începe a-şi schimba limbajul faţă de ruşi!" Iată tot ce mi-a zis bătrânul Mihai Popovici, om cu mult mai mult bun simţ decât se crede.

5.10.44. Cu toate atacurile aliaţilor în contra liniei Siegfried străpunsă pe alocuri, acţiunea din Balcani şi spre Câmpia Română, înaintarea în Italia şi încercările ruseşti de a ocupa Riga, cu toate neîncetatele bombardări asupra centrelor industriale din Germania - sunt semne neîndoioase că nemţii sunt încă tari, că rezistenţa lor va mai dura încă cel puţin un an, că în interior regimul de teroare a închis gura tuturor şi a paralizat orice încercare de revoltă antinazistă.

Cum vom suporta noi aceste luni din ce în ce mai grele, cu o criză economică mereu crescândă, cu trupele ruseşti de ocupaţie nesăturate, neastâmpărate şi indisciplinate?...

Naţionaliştii poloni din Varşovia au fost nevoiţi să capituleze, după mai multe săptămâni de lupte în oraş, aşa că nemţii s-au fortificat în acest punct.

Bova Scoppa mi-a citit un raport al său foarte recent în care face istoricul activităţii lui Mihai Antonescu: reiese că încă din februarie 1943, acesta insista pe lângă Mussolini spre a-l convinge că partida Germaniei este pierdută, că România ca şi Italia trebuie să iasă din alianţă şi că această iniţiativă trebuie luată fără întârziere.

La început, Ducele era cu totul ostil, ceea ce a şi provocat alungarea lui Ciano, care îşi însuşise cu entuziasm aceste păreri; mai târziu s-a lăsat şi el ademenit şi în iunie 1943 a mărturisit lui Ică Antonescu că Italia n-ar mai putea continua lupta, decât încă cel mult două luni. Imediat apoi s-au precipitat evenimentele şi Mussolini era arestat.

În privinţa lui Ică, Bova socoteşte că dânsul a făcut două greşeli esenţiale:

- a dat prea mare importanţă rolului de mijlocitor pe care-l putea juca Turcia, bizuindu-şi politica pe aceşti prieteni, ce s-au dovedit a nu avea mare trecere pe lângă aliaţi;

- s-a preocupat exclusiv de opinia anglo-americană pe care a cultivat-o prin agenţii noştri din statele neutre şi n-a dat nicio atenţie factorului rus, care s-a dovedit a juca rolul precumpănitor în regiunile noastre.

În orice caz, Bova crede că dacă vinovații războiului vor fi judecați de un Tribunal internațional şi nu ca simpli prizonieri politici de către oficine ruseşti, Ică ar avea toate şansele să scape necondamnat.

8.10.44. Comunicatele ruseşti şi aliate pretind că se pregăteşte pe curând atacul decisiv al Gemaniei care să dea nazismului lovitura de grație şi să provoace prăbuşirea rezistenței germane şi terminarea războiului în Europa.

E adevărat că nemții părăsesc Grecia; e adevărat că trupele lor din Balcani sunt amenințate de a nu se mai putea scurge prin Ungaria dacă linia Dunărea-Sava le va fi tăiată; e adevărat că prin ocuparea Pancevo, Belgradul e sortit să cadă şi că prin reluarea ofensivei ruse spre Tisa, se va produce evacuarea completă a Transilvaniei de nord.

Deocamdată însă, germano-maghiarii rezistă cu succes la Cluj şi spre Oradea; în nordul frontului rusesc, rezistența nemților la Riga încă n-a slăbit; capitularea naționaliştilor poloni de la Varşovia le-a întărit poziția; în apus, cu toate spărturile produse în linia Siegfried, aliații nu par să înainteze spre Colonia şi spre Ruhr, iar bombardările masive aeriene n-au reuşit încă să provoace mult aşteptata revoltă a populației în contra teroarei naziste, mai aprigă decât niciodată.

Pentru toate aceste motive şi în scopul menținerii şi cimentării coeziunii între aliați, întâlnirea proiectată între Roosevelt, Stalin şi Churchill e hotărâtă a avea loc în curând, după terminarea conferinței de la Dumberton Oaks.

La noi, s-a publicat în fine legea pentru purificarea administrației publice. Să vedem acum în ce mod va fi aplicată.

Azi au loc în Bucureşti mari întruniri, pe de o parte cea a Frontului Unic Muncitoresc, grupând pe comunişti, social-democrați, sindicate şi Uniunea Patriotică, iar pe de altă parte a național-țărăniştilor, care după ce au comis greşelile cu acceptarea legionarilor şi cu împănarea cu partizanii lor a tuturor posturilor mănoase din societăți germane, vin acum cu programul de supra-licitare față de cel comunist şi pentru a nu păstra epitetul de partid „burghez", declară în oficiosul *Dreptatea* că programul lor agrar din 1929 era mult mai radical, deoarece preconiza exproprierea moşiilor cu începere de la 25 în loc de 50 hectare.

Singur Dinu Brătianu, care nu reneagă caracterul burghez al Partidului Național Liberal, face apel la toate partidele româneşti pentru ca, urmând exemplul Italiei, să sprijine cu acțiunea lor tot ce le poate uni şi să lase de o parte tot ceea ce le desparte, astfel ca să se poată realiza imperativele momentului, adică executarea clauzelor convenției de armistițiu şi continuarea războiului alături de aliați.

Atunci când împrejurările vor permite şi când consultarea opiniei publice prin alegeri va fi posibilă, vor fi atacate celelalte puncte din programele fiecăruia.

Zvon că Hitler ar fi ordonat împuşcarea contelui v. der Schullemburg, ultimul ambasador german la Moscova, care încercase zadarnic să nu pornească războiul contra Sovietelor şi care ar fi acceptat portofoliul Externelor în guvernul complotiştilor din iulie.

Printre vreo 2000 colaboraţionişti din Franţa, s-ar afla Flandin şi Peyroutou. În privinţa membrilor guvernului Laval, mai toţi s-ar afla în Germania dimpreună cu Pétain, într-o localitate necunoscută.

Tito se află la Moscova unde Stalin îl primeşte în audienţă.

Situaţia bulgarilor e tot neclară: trupele lor sunt sub comanda mareşalului Tolbuhin, dar altele continuă să lupte alături de nemţi.

Cei mai avantajaţi dintre noi sunt grecii, al căror teritoriu e ocupat de anglo-americani şi al căror guvern, cu Regele în frunte, va pleca în curând din Italia unde se afla refugiat, pentru a se instala la Atena.

9.10.44. La întrunirea de ieri, Pătrăşcanu a luat atitudine netă în contra guvernului Blocului Democratic, pe care-l acuză formal de a sabota opera de epurare şi declară că examenul la care a fost supus după 23 august, a fost cu totul negativ.

De aceea, cere plecarea acestui guvern (toţi dezmăţaţii încolonaţi strigau cât îi ţinea gura: „Jos guvernul!", „Trăiască mareşalul Malinovski!") şi propune tuturor partidelor democratice să-şi încadreze activitatea în platforma Frontului Unic Muncitoresc, pentru crearea unui Front Naţional Democratic.

Social-democraţii au vorbit *„a l'eau de roses"*[6]. La rândul său, Maniu a declarat că nu există criză de guvern, ci doar „unele probleme de actualitate acută" care se vor rezolva „graţie împrejurării că Providenţa a dat minte oamenilor"...

Tristă inerţie în faţa dinamismului agresiv al minorităţii comuniste.

Comandamentul sovietic găseşte cu cale că avem prea multe trupe româneşti în Capitală, unde n-ar trebui să rămână decât 2-3 batalioane, în timp ce, bineînţeles, gărzile muncitoreşti sunt înarmate până în dinţi. [...]

A murit Wendell Willkie, fostul candidat la preşedinţia USA şi secundul lui Roosevelt. Să vedem acum ce va face Dewey.

10.10.44. Comunicatul frontului contra Ungariei e mai bun: trupele noastre au reocupat dealul Feleacului, iar ruşii au ajuns la Tisa şi la vest de Oradea, de unde se îndreaptă spre Debrecen.

De asemenea, de pe frontul de vest se anunţă o străpungere mai serioasă la Aachen, pe unde aliaţii au început să pătrundă.

Se află că din unităţile Armatei Roşii de la noi, au loc dezertări în masă şi cu toate drasticile măsuri represive, fenomenul continuă. Au început cam prea devreme descompunerea, iar nemţii sunt încă puternici. Poate şi de aceea Churchill, însoţit de Eden

---

[6] *„mediocru, dulceag"*

într-o vizită la Moscova, s-a văzut nevoit la coborârea din avion să declare: „avem mari speranțe să câştigăm războiul, nu însă şi certitudinea".

S-ar repeta deci *„a rebours"*[7] problema rusească din 1916/1917, ceea ce ar putea avea ca rezultat o nouă mână dumnezeiască pentru noi în privința Basarabiei. *Vedremo!*...

Deocamdată, englezii şi americanii sunt îngroziți de ce văd că se petrece la noi şi ar fi declarat că în niciun caz nu vor admite un guvern fără Maniu.

Gheorghe Brătianu îmi spune că după efectul zilei de duminică, teama liberalilor şi a național-țărăniştilor de a se vedea încălecați de comunişti s-a mai împrăştiat, căci sunt semne că totul se va rezuma poate la manifestări zgomotoase şi în vorbe goale: se pare că la adunarea de la ANEF n-au fost decât cel mult 20.000 oameni, aduşi cam cu forța de prin fabrici, unde li se spusese că cei ce vor lipsi, vor fi considerați ca trădători. Celor intrați pe stadion, o gardă înarmată le interzicea să părăsească incinta înaintea terminării discursurilor. Să sperăm că va fi aşa!...

11.10.44. Ştiri prevestitoare că Clujul va cădea în curând. Se pare că Maniu e decis să împingă viitoarea graniță până la Tisa, aflând că aliații ar fi hotărâți să reducă Ungaria la zona ținuturilor de pustă. Să nu ne pripim şi să nu comitem greşeala de a ne lăcomi, fără a ține sema de faptul că vom îngloba astfel prea mulți unguri, pe când interesul nostru ar fi să ne scuturăm cât mai tare de surplusul de minorități.

De asemenea, ar fi de dorit ca ruşii să nu ajungă prea curând şi prea uşor la Budapesta, spre a nu da guvernului maghiar putința să încheie armistițiul, înainte ca noi să ne fi consolidat pozițiile.

În acest timp comuniştii noştri pescuiesc în apă tulbure şi căutând să ridice veşnic noi obstacole în calea guvernului, vorbesc acum de acceptarea Partidului Poporului Maghiar, *Madosz*, care a manifestat atât de tardiv desolidarizarea sa de politica Budapestei, la care s-ar putea adăuga şi un partid al populației germane, ca şi cum rostul poporului român este să ne transformăm aici, în centrul mozaicului european, într-un nucleu de Internațională Comunistă.

Aceiaşi comunişti au început instigări prin sate pentru înlocuirea primarilor şi a consiliilor comunale cu creaturi de-ale lor. Iar atunci când guvernul ia măsurile de a împiedica o asemenea anarhie, urlă ca în gură de şarpe, vorbind de drepturile sfinte ale poporului, consfințite prin proclamația Regelui de la 23 august.

E drept că şi guvernul prea s-a codit să înlocuiască aparatul administrativ al lui Antonescu; câteva exemple ar fi produs efectul dorit.

Dreptatea de azi acuză consiliul de administrație al Băncii Naționale de a se fi pretat manevrelor lui Ică, care sub pretextul falacios de a se putea refugia în Elveția cu elita intelectuală a țării compusă din 200 persoane, alese de dânsul spre a susține din străinătate

---

[7] *„în sens contrar"*

cauza României la conferinţa de pace, a cerut şi a obţinut 20 milioane franci elveţieni care au fost puse la dispoziţia lui Pella la Berna şi a lui Miky Dumitrescu la Madrid. Pare cam neverosimil...

Întreruperea din Berlin a legăturilor telefonice şi telegrafice între Germania şi Suedia, a fost interpretată la Stockholm ca un semn că un nou complot în contra lui Hitler ar fi izbucnit.

De la întrevederea de la Moscova, transpiră că acolo se discută problema polonă, poate şi cea română, ca şi chestiunea statelor neutre ale Europei. Oricum, Churchill însoţit de un numeros Stat Major, a venit să pună la punct cu Stalin întreaga serie de probleme dezbătute la Quebec, precum şi să obţină acceptul celor convenite la Dumberton Oaks cu privire a faimoasele propuneri pentru menţinerea păcii şi a securităţii, pe care guvernul englez le-a şi publicat.

Gazetarii englezi şi americani de la noi pleacă la Ankara, indignaţi contra sovieticilor care îi împiedică să-şi trimită rapoartele. De la dânşii aflu că tot materialul de război trimis de Statele Unite, nu are nicio piesă de schimb, aşa că numărul maşinilor scoase din uz şi ajunse fier vechi e considerabil.

12.10 44. După ocuparea Clujului, cei patru şefi de partide din guvern au făcut declaraţii, dintre care Titel Petrescu găseşte de cuviinţă să nu spună niciun cuvânt de Rege şi termină zicând: „Trăiască România democratică! Trăiască socialismul!", pe când Pătrăşcanu renunţă la orce soi de vivat şi termină cu pumnul strâns, cerând să fie necruţători faţă de hitleriştii din afară şi de cei dinăuntru.

Sub presiunea comunistă, guvenul a adoptat unele legi pentru urmărirea celor ce au făcut parte din cabinetele dictatoriale, începând cu 1938. Aceasta a provocat demisia generalului Potopeanu, care a cerut să fie arestat ca făcând parte din această categorie. S-ar putea ca gestul său să producă o simplă remaniere în loc de plecarea întregului guvern, aşa cum o cere Pătrăşcanu.

Ca ştire senzaţională: a fost arestată Veturia Goga la Sibiu şi mai mulţi agenţi din Transnistria, în frunte cu banditul Gherman Pântea ce fusese dat afară de liberali de la primăria Chişinău ca hoţ şi apoi numit de Antonescu primar la Odesa.

Ruşii împing la Debrecen şi provoacă panică la Budapesta, de unde lumea începe să fugă.

În nord, trupe sovietice înaintează spre Memel şi Libau, iar în vest, garnizoana din Aachen deşi somată, refuză să se predea.

Legăturile telefonice între Berlin şi Stockholm au fost reluate şi călătorii sosiţi în Suedia din Germania, afirmă că acolo este linişte.

Primul ministru polonez Mikolayczyk a fost invitat la Moscova pentru convorbiri.

Banca Naţională recunoaşte că a dat 20 milioane franci elveţieni, nu însă lui Ică, ci ministerului Afacerilor Străine, la cererea Finanţelor.

Nu este *„bonnet blanc"*, ci este *„blanc bonnet."*[8]

13.10.44. În timp ce Stalin felicită victorioasele Armate Roşii care au cucerit Clujul, Szeged şi Oradea, conflictul deschis între partidele de stânga şi cele aşa zis burgheze este mai violent decât oricând.

Găinarii urlă pe stradă: „Jos cu Aldea!", după ce Pătrăşcanu strigase în Consiliul de Miniştri „Jos cu Căpăţână!", iar acum consiliul Frontului Naţional Democrat, invitând pe liberali şi pe naţional-ţărănişti să se integreze, declară în România Liberă că va cere Regelui formarea imediată a unui nou guvern din toţi reprezentanţii Frontului, adăugând că e pregătit a-şi asuma răspunderea şi fără eventuala participare a celor două partide menţionate.

Cu această formulă, comuniştii, social-democraţii, Uniunea Patriotică, Frontul Plugarilor şi sindicatele unite sunt convinşi că-şi vor conserva majoritatea, fără a voi să admită că majoritatea lor e o glumă de prost gust, când ştim bine ce reprezintă de fapt aceste formaţiuni.

De ieri au început arestări ale principalilor actori din perioada Antonescu şi din cea imediat anterioară: Gigurtu, Manoilescu, Valer Pop, Marinescu, Panaitescu, Budişteanu. Se mai vorbeşte şi de unii generali.

S-a dovedit că mobilierul Legaţiei URSS fusese împărţit „frăţeşte" între doamnele Patronajului: Veturia Goga, Maria Mareşal, Şteflea, Barbul.

Cauza adevărată a demisiei lui Potopeanu este cererea comandamentului rus de a fi pus şi el sub anchetă, deoarece după scoaterea lui Alexianu a fost şi el un timp guvernator al Transnistriei. Ruşii precizează că nu e nimic înjositor ca un membru din guvern să fie anchetat şi că dacă i se dovedeşte nevinovăţia, situaţia sa va deveni de la sine, cu atât mai strălucită.

Bulgaria a semnat alaltăieri convenţia de armistiţiu cu Uniunea Sovietică.

Atentat neizbutit contra lui Goebbels în Renania.

Comunicatul sovietic anunţă că în Jugoslavia, cu concursul trupelor lui Tito, a fost tăiată complet legătura armatelor germane, izolând acolo şase divizii în nord şi 16 în sud.

La Atena au loc lupte de stradă între naţionaliştii greci şi trupele germane, în timp ce detaşamente britanice înaintează spre oraş.

Portugalia a anunţat şi ea că nu va acorda azil vinovaţilor germani de război, astfel că n-a mai rămas pe lume decât Argentina, unde se pare că sosesc neîncetat refugiaţi nazişti sub nume deghizate, aducând cu ei mari sume de bani.

14.10.44. Oştile stau astăzi faţă în faţă: reprezentanţii Frontului Naţional Democrat au specificat în audienţa de ieri de la Palat că în noul guvern ce propun, cele patru partide din fostul Bloc ar avea un număr egal de mandate, la care s-ar mai adăuga câte un ministru

---

[8] *„ce mi-e Rada baba, ce mi-e baba Rada"*

sau subsecretar de stat pentru fiecare din grupările lor anexe, ei asigurându-şi astfel o majoritate permanentă de trei voci în sânul cabinetului.

Maniu, dimpotrivă, declară că e gata să ia parte la un guvern de colaborare naţională cu partidele ce au semnat protocolul din 20 iunie 1944 (ignorând deci grupările anexe); dar că în caz de refuz al unora, e gata să-şi asume răspunderea, singur sau împreună cu cei ce vor să continue colaborarea pentru rezolvarea gravelor probleme ale momentului, şi anume:

1. executarea armistiţiului;
2. continuarea războiului;
3. menţinerea ordinei;
4. buna gospodărire a ţării;
5. purificarea aparatului de stat;
6. sancţionarea vinovaţilor;
7. dezarmarea gărzilor (aici este şah la extremişti.)

Regele va primi azi pe Maniu şi pe Dinu Brătianu, dar a sfătuit pe frontişti să se înţeleagă cu celelalte partide.

Cum însă până aseară partidele burgheze n-au dat niciun răspuns, consiliul FND se va întruni astăzi spre a fixa propuneri concrete pentru alcătuirea noului guvern de coaliţie democratică...

Ministrul de Interne, generalul Aldea, acuzat ca legionar, ca hitlerist etc., expune într-un interview publicat în presă, activitatea sa trecută şi prezentă.

Au mai fost arestaţi: generalul Şteflea, foştii guvernatori ai Bucovinei şi Basarabiei, apoi Nichifor Crainic şi Ilie Rădulescu.

Pe front, trupele nostre au ocupat Huedin şi regiunea Oradea, iar ruşii se luptă să ocupe Debrecen, iar în sud au ocupat Subotica şi Smederevo, izolând astfel tot mai mult Belgradul.

Riga a fost cucerită de sovietici care atacă acum graniţa Prusiei orientale pe un front de peste 200 km.

Acţiunea patrioţilor greci, ajutaţi de flota britanică, a eliberat Atena şi Pireu.

Prin întrevederea de Gaulle-Lebrun, se încearcă anularea totală a regimului Pétain, argumentându-se că preşedintele Lebrun, reales în 1939, îşi va putea relua mandatul pe care să-l continue legal până în 1946, fără nicio notificare şefilor de Stat străini şi putând aşadar să încredinţeze generalului de Gaulle formarea guvernului, fără vreo altă formalitate constituţională.

Generalul Mihail a fost înlocuit la Statul Major prin generalul Rădescu, fiind numit inspector al Infanteriei. Cauza plecării ar fi o încercare a sa de punere la punct mai precisă a lucrurilor care n-a fost pe placul ruşilor, cărora le convine să schimbe vorba după cum bate vântul.

15.10.44. Se pare că tot din cauza rușilor n-a putut avea loc Marea adunare național-țărănistă de la cinematograful Scala, sub cuvânt că ar împiedica reprezentarea unui film sovietic, dar în realitate de teama că manifestația ar fi întunecat-o pe cea de la stadionul ANEF a grupărilor comuniste.

Iată probe evidente că, în ciuda cuvântului dat, rușii își bagă codița în bucătăria noastră internă, în mod special codița fiind Ana Pauker, prepusă a Sovietelor la cenzurarea țării, și care ne iubește, cu motive, ca sarea în ochi.

După ocuparea Gherlei și a Dejului, înaintarea ruso-românilor dincolo de Zimbor și de Hida, luarea Năsăudului, după intrarea trupelor jugoslave în Belgrad și la Niș și cu convingerea că bătălia de tancuri din câmpia ungară e pierdută dinainte - Horthy a anunțat azi la radio poporul maghiar că s-a hotărât să ceară aliaților armistițiu și să renunțe la alianța cu Germania (să vedem dacă și nemții vor renunța atât de ușor la alianța cu Ungaria, socotită a fi ultimul bastion al rezistenței hitleriste).

Reuter găsește însă, pe lângă cuvântul Regentului care cere să înceteze imediat orice acțiune militară a honvezilor, și ordinul Statului Major care declară că aceasta constituie un act de duplicitate și că trupele maghiare vor continua lupta până la stabilirea și acceptul termenilor armistițiului.

Delegația bulgară pentru armistițiu a plecat la Moscova, unde au loc convorbiri importante între Churchill și Stalin cu privire la soarta Poloniei. Este evident că, până se va mai întoarce roata, noi, bulgarii și polonii suntem lăsați cu totul pradă rușilor (ce va fi cu ungurii?)

Cât de avantajați sunt grecii și sârbii, care par a fi căzut în lotul britanic!...

16.10.44. Se pare că înțelegerea în sânul Blocului s-a putut totuși realiza, păstrându-se raportul 4, 4, 2, 2 și adăugându-se încă trei subsecretariate de stat pentru Vlădescu-Răcoasa, Bagdasar și Groza (acesta din urmă fiind pare-se, câștigat de partea lui Maniu).

De câteva zile *Universul* și-a încetat apariția; s-a spus că ar fi datorită cererii rușilor, supărați că a apărut anunțul mortuar al fiului Mariei Mareșal. E un simplu pretext; în realitate mi se afirmă că redacția ar fi fost ocupată cu forța de Uniunea patriotică, care vrea să cumpere ziarul, pentru a-l transforma într-un organ de presă propriu și împiedecându-i apariția, să-l convingă pe Lugoșianu de a înceta rezistența.

Guvernul nu îndrăznește să intervină. Triste vremuri!...

În urma hotărârii Regentului, unitățile lui Himmler au năvălit în Ungaria cu toate forțele disponibile din Austria, l-au arestat pe Horthy, instalând un guvern progerman.

La Belgrad, în schimb, guvernul Nedici a dispărut.

17.10.44. După încercarea neizbutită de a rupe cu nemții și de a cere armistițiu, după dispariția fiului său trimis poate ca emisar pe lângă aliați, Horthy și-a prezentat demisia din demnitatea de Regent „pentru a face posibilă concentrarea tuturor energiilor țării spre o

cât mai viguroasă continuare a războiului alături de Germania" şi a fost înlocuit prin Szalasi, preşedintele „Crucilor cu săgeți" care a şi format noul guvern.

Sunt semne probabile de tulburări în Ungaria.

Trupele nostre sunt la Jibou şi în apropire de Zalău.

18.10.44. După speranțele spulberate ale unui guvern de concentrare cu Sănătescu sau ale unui cabinet prezidat de Ştirbei, după anunțarea înțelegerii între partide cu proporția inițială păstrată pentru miniştri, aud acum de refuzul național-țărăniştilor şi al liberalilor, de demisia din guvern a lui Pătrăşcanu şi a lui Titel Petrescu şi de propunerea stângii de a alcătui totuşi un cabinet sub presidenția lui Petru Groza, reprezentantul Frontului Plugarilor (care între noi fie vorba, e omul lui Maniu şi mare magnat rural cu feciori care servesc în livrea).

Internele şi Finanțele sunt acordate țărăniştilor, Sănătatea şi Economia liberalilor, Justiția şi Agricultura comuniştilor, Munca şi Educația social-democraților, Comunicațiile sindicatelor unite, Propaganda Uniunii Patriotice, lăsând Externele şi Războiul pe seama specialiştilor.

Cele şase subsecretariate sunt împărțite, câte unul fiecărei formațiuni. Sigur că propunerea nu va fi acceptată, orice combinație fiind o cârpeală ce doar prelungeşte agonia Blocului.

În Transilvania s-a ocupat calea ferată de la Vişeu spre Cehoslovacia şi în direcția Baia Mare.

Mărturisirile guvernului german arată acum că, în august 1940, Horthy fusese cu totul nemulțumit de dictatul de la Viena, că vroia întreaga Transilvanie şi cu mare greu Berlinul l-a oprit să nu ne declare război. Astăzi probabil că Hitler nu i s-ar mai împotrivi dacă ar putea cuceri chiar şi toată România.

Matei Ghica, Racotă, Hurmuzescu şi Auschnitt au fost achitați de condamnarea la moarte.

Sindicatul ziariştilor a publicat o primă listă de epurați din presă, cuprinzând pe Stelian Popescu, Pamfil Şeicaru, Nichifor Crainic, Ilie Rădulescu, Romulus Dianu, Mircea Grigorescu, Ciuceanu, Titeanu etc. Stelian Popescu e acuzat pentru articolul publicat în *Universul* din 6 septembrie 1940 sub titlul „Iată-l" împreună cu fotografia lui Ion Antonescu.

De câteva zile circulă aici zvonul surprinzător despre Carol, care de la Lisabona ar fi ajuns la Moscova, unde a văzut pe Stalin şi pe Churchill şi de unde va veni la Bucureşti să pună ordine în spirite şi să dea țara pe mâinile lui Maniu şi Brătianu. Vrabia mălai visează şi calicul, praznicul...

19.10.44. Criza politică continuă: Maniu e demisionar, Dinu Brătianu pe-aproape, iar guvernul, cu toate protestările stângii care îl consideră căzut, declară că va rămâne la cârmă până ce discuțiile dintre partide vor ajunge la un rezultat pozitiv. Intransigența lui Maniu face imposibilă formula Groza, ca şi proporția cerută de comunişti. De altfel, tot

intransigența sa împiedică reintrarea la liberali a lui Tătărescu, care acum e nevoit să joace periculoasa carte Carol.

Optimiştii pretind despre comunişti că vor obosi cu urletele neîncetate şi exagerările din presa lor, care cu cât devin mai violente, cu atât provoacă deziluzii printre partizani. Se mai spune că Moscova preferă să aibă a face în România cu un guvern burghez, care va prezenta totdeauna seriozitate şi statornicie.

Stând de vorbă cu Pătrăşcanu, Savel Rădulescu are impresia unui om potolit, care îşi dă seama că unele puncte din program sunt neexecutabile azi (printre altele, reforma agrară); sunt însă în jurul său elemente dezmățate care împing spre ton extremist şi, dorind să pescuiască în apă tulbure, provoacă pretinse scandaluri cu legionarii lui Maniu (o mare greşeală comisă de el la început), care, în ziua ocupării Clujului, strigau în fața statuii lui Mihai Viteazu: „Trăiască Horia Sima".

Trupele ruso-române au ocupat Valea lui Mihai, Sighet şi trecătorile spre Cehoslovacia, unde au dat mâna cu patrioții ruteni.

În Ungaria haosul creşte, mişcări revoluționare pe străzile Budapestei, iar Horthy s-ar afla internat într-un castel din sudul Germaniei.

Universul a reapărut azi, prezentând scuze în chestiunea publicării prin inadvertență a *faire-part*-ului morții fiului Mariei Mareşal.

21.10.44. Trupele ruso-române sunt aproape de Satu Mare şi de Carei, aşa că mai toată Transilvania e din nou în mâinile noastre. A căzut şi Debrecen dar şi Belgrad, aşa că nemții se retrag la nord de râul Sava

La Atena s-a instalat guvernul Papandreu şi urmează un referendum pentru a vedea dacă regele George mai este dorit în Grecia.

A căzut în fine şi Aachen, în care o mână de nemți mai rezista cu disperare.

A fost cucerit Petsamo şi ruşii împing spre Vardö.

Americanii au debarcat pe o insulă în Filipine şi Roosevelt a promis solemn independența completă a populației locale după război.

A luat sfârşit la Moscova conferința anglo-sovietică cu promisiuni şi cuvinte calde pentru polonezi, - dar fără niciun indiciu de soluție practică, - şi cu declarații de înțelegere asupra problemelor din sud-estul Europei. Vorbit-au şi de noi?...

Aici, după invective homerice şi amenințări pe stradă, guvernul continuă să guverneze şi fără exteremişti, ceea ce îi va convinge poate să cadă la o împăciuială. Pentru completarea ministerelor vacante, se ventilează numele lui Victor Bădulescu, Ion Christu şi un magistrat de la Casație. Unii se bucură, gândind că aceasta înseamnă o evidentă susținere din partea aliaților occidentali, căci altcum, Regele n-ar fi îndrăznit să ia o atare atitudine de intransigență.

23.10.44. Preliminând completa eliberare a Transilvaniei până în câteva zile, guvernul a hotărât să sărbătorească solemn acest eveniment în ziua de 26 octombrie. Nu ne-om fi grăbit oare?

După terminarea conferinţei de la Moscova, comunicatul oficial care se ocupă în special de Polonia şi de sud-est (Bulgaria şi Jugoslavia), dovedeşte că dificulătăţi serioase mai subzistă încă până la o deplină înţelegere. *Pravda* nu se sfieşte, în comentariul său, să acuze guvernul emigrat polonez de toate relele şi să pretindă pe faţă „emanciparea poporului polonez de sub jugul proprietarilor feudali".

S-ar părea că în ce priveşte România, englezii şi americanii au hotărât să nu lase liber jocul comunist de sub oblăduirea sovietică. [...]

În declaraţiile sale de sâmbătă, Roosevelt a atacat pe democraţii care au susţinut politica antimilitaristă, antisovietică şi izolaţionistă a Statelor Unite şi a afirmat că după pedepsirea vinovaţilor germani, nimeni nu se va gândi să reducă la sclavie poporul german, dar că el va avea de urcat un drum greu pentru a-şi merita locul în concertul mondial şi că, în acest scop, va fi scutit, - „sperăm pe vecie", - să mai aibă de cărat şi o grămadă de tunuri.

Deşi realegerea sa ca Preşedinte o consideră sigură, el nu se aşteaptă însă a obţine mare majoritate de voturi faţă de Dewey.

Guvernul britanic, alături de cele american, canadian, australian şi sovietic, au anunţat oficial recunoaşterea guvernului provizoriu francez al generalului de Gaulle.

25.10.44. Trupele ruso-române se grăbesc a cuceri restul încă neocupat din nord-vestul Transilvaniei, pentru a nu ne da de ruşine cu prilejul serbării de eliberare. La nord de Debrecen, ruşii au ajuns la Nyiregyhaza şi s-ar putea ca resturile de trupe germano-ungare de la Satu Mare sau Carei să nu se mai poată retrage prin drumurile de munte ale Slovaciei. de la Szolnok la Budapesta mai sunt doar 120 km.

În nordul frontului sovietic, luptele se dau acum pe teritoriul Prusiei orientale: Tilsit, Wirballen, Suwalki etc. iar la Eydkuhnen a fost numit primul comandant-guvernator rus de pe teritoriul german. Se anunţă că ofensiva va porni acolo şi din sud, precum şi în regiunea Varşoviei.

La noi, negocierile între partide continuă fără vreun rezultat concret deocamdată şi este din nou vorba ,de cârpeală a cabinetului sub preşedinţia generalului Rădescu, şeful de Stat Major.

Azi la amiază s-a anunţat amânarea serbărilor de mâine din Transilvania. Mintea moldoveanului, cea de pe urmă...

Aflu pe cale particulară, că un grup de vreo 12 studenţi s-a pornit la Cluj pe răzbunări lipsite de demnitate, între altele, a da foc cărţilor în limba maghiară, ceea ce e cel puţin o insultă adusă civilizaţiei; ca rezultat, au fost arestaţi de ruşi pe motivul că au comis crime în contra ungurilor. Ce ruşine! Ne-am dat iarăşi în petic, pentru a da prilej ungurilor să ne trateze de sălbateci, iar ruşilor - de a ne face educaţie...

26.10.44. Aseară s-a anunțat terminarea operațiunilor din Transilvania, prin ocuparea orașului Carei și continuarea luptelor pe teritoriul Ungariei.

În Camera Comunelor, guvernul a declarat că n-au avut loc negocieri și că nu s-a stabilit nimic concret până după terminarea războiului cu privire la împărțirea unor zone de influență în Balcani între englezi și ruși.

Circulă zvonul că până mâine se va constitui noul guvern cu participarea tuturor partidelor, prezidat de Rădescu. Aflu de la Mihai Popovici, vesel, că de astă dată comuniștii au cam rămas cu buza umflată, fiindcă la Moscova s-a recunoscut greșeala comisă față de partidul lui Maniu, când, printr-o odioasă inducere în eroare, s-a crezut că întrunirea de acum două săptămâni ce a fost împiedicată să se desfășoare, fusese organizată de legionari!...

Sub presidenția agreatului general Rădescu, se pare că se va forma cabinetul cu patru liberali, patru național-țărăniști și șase frontiști, Internele fiind rezervate persoanei neutre a președintelui de Consiliu, iar Externele, Războiul și Comunicațiile, unor specialiști. Gărzile vor fi dezarmate.

În campania de două luni în Ardeal, am pierdut 65.000 morți, răniți și prizonieri, adică echivalentul a vreo șase divizii. Cât vom mai sângera până la terminarea războiului?

În Filipine, japonezii sunt pe cale să piardă o mare bătălie navală și debarcările americane continuă.

Se pare că nemții au deportat în Germania aproape 25.000 români. Le-am dat de știre că dacă nu ni se înapoiază toți cei reținuți acolo, indiferent din ce motive, vom proceda la retorsiuni.

27.10.44. În discursul său de azi, referindu-se la problemele statelor mici din Balcani (Grecia, Jugoslavia, Bulgaria, România și Ungaria), Churchill declară că nu crede că există „pericol imediat ca efortul de război să fie slăbit de divergențe de politică sau de doctrină...". Deci, viitorul...

29.10.44. Aseară s-a semnat armistițiul cu Bulgaria.

Azi întrunirea național-țărăniștilor la sala Aro, unde Maniu a declarat comuniștilor și social-democraților că nu va urma pe calea lor de doctrină extremistă, așa cum a declarat și tinerilor legionari în 1935, căci și unii și alții vor să aplice la noi, formule nedigerate de prin alte țări. A pronunțat exclusiva împotriva lui Tătărescu, care la 28 mai 1940 a semnat împreună cu Urdăreanu convenția de robire a țării în fața Gemaniei, ceea ce a constituit primul și cel mai important act de trădare, pe lângă toate celelalte care au urmat. A făcut elogiul Regelui și al liberalilor și a întins o mână de colaborare tuturor partidelor care vor să lucreze acum pentru consolidarea țării și rezolvarea practică a problemelor urgente, fără a mai pierde vremea cu filozofarea doctrinelor, pentru care n-avem nici răgaz și nici pregătirea necesară.

31.10.44. În convenția de armistițiu semnată de Bulgaria, nu s-au impus contribuții sau despăgubiri de război ca nouă, însă se prevede că trupele sovietice vor îngloba armata bulgară sub comandamentul lor .

Încolo, jaf ca şi în țara noastră şi chiar mai exagerat după cum mi se spune, aşa ca, în scurtă vreme, poporul să fie adus a cere acceptarea destinelor sale în marea familie sovietică. Ca început, limba rusă e obligatorie în învățământ, iar studiul religiei este scos din programele şcolare.

La noi, actele de banditism ale bezmeticilor ruşi continuă, iar guvernul e silit a hotărî că Regele nu mai are drept de grațiere a celor condamnați pentru crimă în contra trupelor unei puteri aliate (recte: caz de legitimă apărare față de violențele ruseşti.)

Astăzi se va constitui, în fine, noul cabinet, dar tot sub presidenția lui Sănătescu cu şase miniştri şi trei subsecretari de la frontişti, cinci miniştri țărănişti şi patru liberali, cu diverşii subsecretari de stat. Treaba merge însă greu cu repartizarea portofoliilor, mai ales Internele, aşa că mă tem că până la urmă iar se împotmoleşte lotca. Aud că în acest caz, Regele ar recurge tot la un guvern de tehnicieni prezidat de Rădescu, dar şi acesta n-ar fi decât o soluție *in extremis* sortită unei grabnice reluări a conflictelor, demonstrațiilor şi pertractărilor.

După cum arată americanii, ultima luptă navală din Filipine, a fost un adevărat dezastru pentru flota japoneză, care a pierdut 24 vase cu 200.000 tone şi peste 30 avariate.

Cerând prorogarea Parlamentului, Churchill spune că nu se poate aştepta la terminarea războiului cu Germania înainte de şase luni şi cu Japonia de încă 18 luni. Îndată după înfrângerea Germaniei va cere dizolvarea Parlamentului şi noi alegeri.

Cei doi candidați americani Roosevelt şi Dewey îşi vor termina campania elctorală prin câte un discurs la Boston. Alegerile vor fi la 7 noiembrie şi toți sorții sunt în favoarea lui Roosevelt.

Ruşii au ocupat Kecskemet la 80 km de Budapesta.

Regele este informat că Pătrăşcanu cu acoliții săi urmăreşte răsturnarea Monarhiei şi înglobarea țării în Uniunea Sovietică. De aceea va face tot posibilul să nu se dea pe mâna Frontului. Observatorii englezi şi americani din comisia de armistițiu, care văd ce se petrece şi ce ni se pregăteşte, au ordin să nu spună niciun cuvânt.

Se presupune că aliații pregătesc acuma debarcarea în Norvegia. Trygve Lie, ministrul de Externe norvegian a sosit la Stockholm, în drum spre Moscova.

2.11.44. După quasi-ruptura şi încetarea oricăror convorbiri între şefii celor două grupări opuse, acum se pare că din nou se va cârpi colaborarea, prin prezența în guvern ca vicepreşedinte a lui Petru Groza, agreat de frontişti ca al lor şi considerat de ceilalți, drept amic personal al lui Maniu. Aşa că azi sau mâine s-ar putea forma un guvern Sănătescu combinat *pro forma* din toate culorile politice.

Guță Tătărescu a reacționat ieri împotriva acuzațiilor lui Maniu, susținând că n-a semnat niciun act cu Fabricius la 28 mai 1940 și afirmând că vinovații nu sunt cei care în iunie 1940 n-au îndrăznit să se opună ultimatumului sovietic, ci cei care în 1941 au împins la război, susținând că trebuie „să luptăm până la Nistru". A amenințat că va publica numele celor ce au semnat memoriul adresat lui Antonescu în acest sens.

Ieri noapte, aviația germană a atacat gările din Arad și Timișoara.

Guvernul român a rupt raporturile cu Japonia, după ce ezitase atâta vreme, ca să nu supere Sovietele, deși Finlanda, într-o poziție identică, n-a pregetat s-o facă imediat.

Englezii au ocupat Salonic, după ce au eliberat Grecia aproape în întregime.

În Camera Comunelor, Richard Law a declarat că Bulgaria n-a fost recunoscută ca stat beligerant. Noi am fost?

3.11.44. Eternizatul *imbroglio* guvernamental pare să fi ajuns în faza finală:

Frontul va avea șase departamente, printre care Justiția lui Pătrășcanu și Agricultura lui Gheorghiu Dej, iar la Minorități dr. Bagdasar (probabil spre a le extirpa encefalul). Țărăniștii și liberalii au nouă departamente cu Mihai Popovici la Economie, Penescu la Interne, Puiu Romniceanu la Finanțe, Bebe Brătianu la producția de război, Danielopol la Sănătate. Groza ar intra fără portofoliu, la fel cu Maniu și cu Dinu Brătianu, iar Niculescu-Buzești și Racoviță, și-ar păstra posturile, ca oameni ai Regelui.

De la Kecsksemet, rușii au ajuns până la 25 km de Budapesta unde e panică și revoluție (?).

Englezii au debarcat în mai multe puncte pe coasta Dalmației, iar pe frontul de vest în insula olandeză la Walcheren, la sud de Rotterdam. Se pretinde că în curând începe în vest o mare ofensivă, dar lucrurile merg încă greu, nemții nefiind încă aproape de prăbușire.

4.11.44. Astă noapte, avangărzile rusești au intrat în Budapesta, iar acum au loc violente lupte de stradă. Noi luptăm alături de ruși între Tisa și Dunăre.

În interior treburile merg greu: după spusele Frontului, guvernul nu se poate forma din vina lui Maniu, iar comandamentul sovietic ne acuză că sabotăm voit convenția de armistițiu și ne dă un soi de ultimatum. Această lovitură organizată de ruși este pentru a ne sili în cel mai critic moment, să formăm un guvern frontist agreat de ei. Cum vom mai ieși din această încurcătură?!...

Sub presiunea amenințării sovietice și a celei frontiste, s-a format guvernul Sănătescu, având pe Groza vicepreședinte, Pătrășcanu la Justiție, Vișoianu la Externe, dar fără persoanele lui Maniu, Dinu Brătianu și Titel Petrescu. Cuprinde șase frontiști, câte patru liberali și țărăniști. Cât va dura?

Se așteaptă ca la 11 noiembrie, Churchill și Eden să-l viziteze pe de Gaulle la Paris.

5.11.44. Polemică între comuniștii care acuză pe Maniu de a tot fi pus bețe în roate pentru alcătuirea guvernului și țărăniștii care denunță reaua credință a frontiștilor. Probabil

că persoanele de mâna a doua intrate din partea ţărăniştilor şi a liberalilor, dovedesc puţina încredere în viabilitatea acestei combinaţii.

Trupele sovietice intrate în Budapesta înaintează din cartier în cartier, iar rezistenţa germano-ungară se concentrază la Buda, în timp ce guvernul s-ar fi refugiat la Viena.

Cu toată colaborarea de arme româno-sovietică, comandamentul rus ne pretinde să demobilizăm trupele de pe tot cuprinsul ţării, spre a intensifica astfel contribuţia noastră pe front până la 12 divizii şi a facilita financiarmente sarcinile României ce decurg din convenţia de armistiţiu, păstrând la interior doar forţe de poliţie. O asemenea măsură pregăteşte vădit predarea totală şi îngenunchierea noastră faţă de politica cotropitoare a Moscovei.

De altfel, atât în Moldova cât şi în Transilvania, ruşii organizează unde pot entităţi roşii, care se declară independente de regatul României (cazul prefectului de Bacău) sau dau ajutor comuniştilor unguri, care prinzând mişcarea, luptă pe această cale în contra elementului românesc şi proclamă Universitatea Stalin în clădirea mare, obligând pe cei câţiva români să se adăpostească în vreun biet local mizerabil.

După matură chibzuinţă, guvernul elveţian a adresat URSS un memorandum în vederea stabilirii relaţiilor diplomatice, însă Sovietele dispreţuind acest gest, refuză propunerea declarând pe elveţieni ca inamici.

6.11.44. Vişoianu s-a prezentat ieri la Minister, spunând că vine pentru scurtă vreme, aşa că în mod oficial se recunoaşte caracterul provizoriu al acestei combinaţii de guvernare, iar ţărăniştii adaugă: „negocierile între partide trebuie reluate cu tot calmul, pentru a da ţării advăratul guvern cu democraţi încercaţi şi cu experienţă".

Iată deci motivul prezenţei dublurilor liberale şi ţărăniste.

Pe de altă parte, ruşii continuă să ne ameninţe, spunând că armistiţiul care nu e un contract, trebuie aplicat în bloc şi că neaplicarea unora din clauze, ne va exclude de la beneficiul eliberării Transilvaniei de nord.

Iată dar şi explicaţia comportării ruşilor, care, cu rea credinţă desigur, caută să ne scoată pe noi unici vinovaţi.

7.11.44. Buzel, acuzat de Pătrăşcanu în plin Consiliu de miniştri a fi „fascist deghizat", dimpreună cu Ionel Stircea, au fost nevoiţi să demisioneze, ca nefiind pe placul Frontului. Aceasta dovedeşte că Regele care afirmase o atitudine fermă, se lasă astăzi intimidat de extremişti. Cât va dura un asemenea guvern?

Chiar şchiopătând, este evident că e mai bine să-şi prelungească existenţa firavă,decât să alunecăm în prăpastia unui guvern comunist.

Christu împreună cu toţi membrii din comisia de armistiţiu au demisionat în urma protestului semnat de Vinogradov, arătând într-un memoriu câtă rea-credinţă este în acuzaţiile ruseşti, care susţin că prezentăm liste eronate sau incomplete, pe când în realitate, nu prezentasem încă nicio listă, termenul lor fiind la 15 noiembrie.

În schimb, ruşii fură pe faţă toate instalaţiile societăţilor petrolifere, în mare parte cu capital american, iar reprezentanţii acestora au ordinul expres de a nu face niciun fel de opoziţie, desigur până când vor mai avea nevoie de ruşi pentru înfrângerea Germaniei. Vom rezista până atunci ca să-i ţinem cu zăhărelul prin guverne de rezistenţă pasivă?

Mihai Popovici îmi spune că, deşi are speranţe că guvernul ar putea dura, ar fi preferat să-l vadă prezidat de Maniu, care în această calitate să plece la Moscova pentru a pleda cauza României. El recunoaşte sâmburele de adevăr al tezei comuniste în polemica avută, căci cu adevărat Maniu acceptase la început vicepreşedinţia lui Groza, nedând răspunsul unei contra-propuneri cu un al doilea vicepreşedinte decât după intervenţia consilierilor săi. Aceştia i-au arătat primejdia ruperii echilibrului de forţe în cazul absenţei lui Sănătescu de la vreo şedinţă de Consiliu.

În împrejurările de azi şi de teama unor mişcări de stradă extremiste, Popovici spune că ar fi preferabil să nu întârziem prea mult alegerile generale care, acum, mai pot asigura o majoritate partidelor de dreapta.

În privinţa lui Stircea, Popovici mi-a destăinuit că acesta, închipuindu-şi că va putea domina pe Rege, începuse a înjgheba un sistem de camarilă în jurul său, lucru despre care şi Maniu îi atrăsese atenţia Suveranului, aşa că de vreo 3-4 săptămâni raporturile sale cu mareşalul Palatului nu mai erau dintre cele mai cordiale, obligându-l în final să demisioneze.

În privinţa rublelor, ruşii au cerut un nou termen până la 1 decembrie, în care interval, oricine va putea obţine preschimbarea lor fără vreun plafon şi fără drept de a fi cercetat asupra provenienţei. Vom fi deci siliţi să înghiţim alte miliarde, în afara celor socotite în contul despăgubirilor. Ne lasă în sapă de lemn, dacă au de gând să ne mai lase...

Au murit Charles Diel, Alexis Carrel şi rezidentul britanic în Egipt, asasinat la Cairo.

Pronosticurile Gallup pentru alegerile din Statele Unite dau 51,5% pentru Roosevelt în competiţia cu Dewey.

10.11.44. Roosevelt a fost reales cu peste 24 milioane faţă de cele 21 milioane ale lui Dewey, care i-a adresat felicitări pentru victorie, încă înaintea anunţării oficiale a rezultatelor.

Ruşii anunţă momentul ofensivei decisive asupra Budapestei, Vienei etc., dar se prevede o rezistenţă înverşunată din partea nemţilor.

La noi a sosit Vîşinski, însoţit de diverşi diplomaţi, printre care şi Lavrentiev, fostul ministru la Bucureşti. Ai noştri nutresc speranţa că sunt cu toţii animaţi de cele mai bune intenţii.

Ca să le facem pe plac, s-a hotărât ca în cinci zile să predăm tot materialul luat de la ruşi şi să arestăm pe capete pe toţi foştii miniştrii ai lui Antonescu, vinovaţi sau nu. Sentimentele sunt foarte împărţite: unii se tem că mergem cu paşi grăbiţi spre comunizare, alţii cred, că vom reuşi să ne scuturăm în curând de asupritoarea lor ocupaţie.

În Italia aliaţii au ocupat Forli.

Azi, la Academie, Bănescu a vorbit de figura lui Iorga, marele profet al neamului, care nu s-a lăsat intimidat de prepotența germană şi a denunțat-o, arătând că în ciuda tuturor aparențelor, valorile etice biruie până la sfârşit în istoria popoarelor.

Pătrăşcanu anunță epurarea la Casație (vizat Lupu).

După alegerile prezidențiale americane, e foarte posibilă o nouă întâlnire între cei „3". În Camera Comunelor, Churchill a recunoscut întrebuințarea unei noi bombe-rachetă germană cu efect de astă dată până la 600 km, lungă cam cât un par de telegraf şi cu o viteză care depăşeşte pe cea a sunetului, astfel că proiectilul loveşte ținta înainte de a fi auzit.

11.11.44. Aniversarea armistițiului: la ora 11 a.m. eram la Legația sovietică în biroul unui tânăr arhitect rus, încercând să-l înduplec a nu fi prea exigent față de inerentele greutăți ale reparării imobilului şi restaurării mobilierului clădirii, prădat în 1941 din ordinul lui Ică de către bandiții de la Siguranță, armată şi emisarii Veturiei, în ciuda tuturor regulilor de drept celor mai elementare.

Aflu, dar nu pot avea confirmarea, că Vîşinski care dejunează azi cu Regele la Sinaia, a venit aici cu misiunea de a impune un guvern comunist şi că apoi va trece în Bulgaria cu acelaşi scop.

La Helsinki este în prezent grevă de guvern. Pentru un motiv similar oare?...

Sub Arcul de Triumf din Paris, Churchill însoțeşte pe de Gaulle pentru a primi apoi defilarea trupelor şi acest gest va fi semnul că de azi înainte, Franța este primită pe picior de egalitate în concertul celor trei aliați.

Din Moscova se anunță, iar din Stockholm şi chiar din Berlin se confirmă ştirea, că în cursul acestei nopți, ruşii vor începe debarcarea pe coasta germană a Balticei, în genul celei din Normandia.

La noi, au început arestări masive printre legionari şi Pătrăşcanu ia măsuri pentru modificarea comisiilor de epurare care vor lucra de acum înainte în condiții mult mai severe, urmând a fi completate cu persoane din afara instituției respective, prin urmare de esență comunistă. Ce va da ?

Cu toate măsurile ce se preconizează, bietul nostru leu nu mai poate ține pe panta degringoladei şi napoleonul a depăşit 50.000 lei.

Evreii care pot, pleacă grăbiți spre Palestina de teama comunismului pe care-l văd întronat la noi. Îi sfătuiesc şi pe amici de-ai lor români să-i urmeze, uitând că, de astă dată, numai ei sunt autorizați să obțină paşaport.

12.11.44. Vîşinski a dejunat ieri cu Regele şi, ca rezultat probabil, aflu de la Statul Major îngrozit, că toate autoritățile româneşti trimise în Ardeal trebuie retrase, ruşii neadmițând să ni se restituie regiunea cucerită, înainte de a fi executat condițiunile armistițiului.

În acest timp, comandamentul rus continuă manevrele sale (denunțate în răspunsul delegației noastre, dar care bineînțeles n-a fost dată publicității), punând bazele

comunizării în Moldova, Dobrogea și în Ardeal (cu ungurii de la *Madosz*) și dezorganizând ce brumă de autoritate a statului mai exista acolo, fără a mai socoti de tot ce se petrece sub ochii noștri în București cu lucrătorii din uzine și cu concursul intelectualității noastre de stânga.

Pe front, nemții n-au dat mult îndărăt: la Budapesta nu mai e vorba de coloane de tancuri sovietice, iar pe Tisa de nord, Divizia a 4-a română a fost învăluită și cu prea puțini sorți să mai scape.

Urmare vizitei lui Churchill și Eden la Paris, guvernele Statelor Unite, Angliei și URSS au invitat simultan Franța în comisia consultativă europeană, acordându-i drepturi egale.

Ministrul de Externe norvegian este încântat de vizita sa la Moscova și de convorbirile avute.

Pilet-Golaz a demisionat, ca urmare a refuzului Sovietelor de a relua raporturile diplomatice cu Elveția, iar suedezii au protestat la Berlin împotriva deciziei de a considera întreaga Baltică zonă de război.

La noi, prețurile cerealelor pentru recolta 1945 s-au urcat cu aproape 50%, pe când costul vieții s-a urcat de anul trecut până azi cu cel puțin 500%.

13.11.44. Vîșinski, faimosul Fouquier-Thinville din tragicele procese anti-troțkiste la comanda lui Stalin din anii '30, pretinde și la noi o mai reală epurare a legionarilor și a naziștilor. A declarat hotărât că prevederile armistițiului formează un bloc, și câtă vreme nu le vom fi îndeplinit cu strictețe, nu putem spera a obține Transilvania.

Se acreditează pe zi ce trece zvonul că după atentatul din 20 iulie, Hitler n-ar mai trăi sau că cel puțin nu mai e în stare să conducă țara. Ieri în fine, câteva cuvinte rostite de Himmler din partea lui Hitler, repetă că: „atâta vreme cât va fi el în viață, Germania nu va capitula." Argumentul acesta nu înlătură, ci chiar întărește presupunerile.

Se pare că în timpul transmisiunii, la Radio Londra s-ar fi auzit o voce fantomă strigând: „Jos cu el! Jos războiul!"

Aflu astă seară că în convorbirea particulară cu Regele, Vîșinski a recunoscut greutățile de care ne-am lovit în Moldova spre pildă (adică din pricina jafului rusesc), pentru executarea armistițiului, dar că va lua toate măsurile ca aceste impedimente să dispară; dacă și atunci va mai simți încetineală sau puțină tragere de inimă din partea noastră, va raporta la Moscova că nu e nimic de făcut cu românii și va cere să se întrebuințeze față de noi alte metode. Amenințare nedeghizată... *in futurum*.

Gazetarul american Stevens se arată cu totul îngrozit de planurile diabolice ale Sovietelor cu privire la România și denunță un complot ce se pregătește pentru suprimarea sau în tot cazul pentru îndepărtarea Suveranului și a oamenilor ce stau în calea planurilor lor de anexiune.

Îmi pare totuşi că aceste destăinuiri au prea mult caracterul senzaţional al presei de tiraj din New-York. Vorbeşte de logodna regelui Mihai cu prinţesa Margareth-Rose a Angliei, care n-a împlinit nici 15 ani, şi că în acest scop Regele ar pleca la Londra, însoţit de Maniu. Aici începe complotul, căci ruşii nu le-ar mai permite să se înapoieze în ţară. Iar de cumva n-ar voi să plece mai curând, ar fi indispensabil ca un avion să fie mereu la dispoziţia Regelui pentru orice eventualitate.

Stevens mai spune că gazetarii aliaţi sunt indignaţi pe ruşi, care nu le permit să meargă în Dobrogea şi să viziteze Constanţa.

Îngrozită de ce se petrece datorită cârdăşiei între unguri şi ruşi, populaţia românească din Ardealul de nord începe să se se refugieze dincoace, aşa că astă seară, la cererea comandamentului sovietic, guvernul român, printr-un comunicat, atrage atenţia că nu se evacuează decât: „autorităţile administrative trimise fără încunoştiinţarea prealabilă a Înaltului Comandament Sovietic şi în urma incidentelor regretabile făptuite de bande înarmate".

Se zice că ar fi vorba de „gărzile ardelene" înarmate de către Partidul Naţional-Ţărănesc, ce s-au dedat la excese în contra ungurilor, fapt de care aceştia s-au servit ca să-şi câştige oblăduirea rusească. Se pare că la Odorhei treburile s-au petrecut tocmai de-andoaselea şi că ungurii s-au năpustit asupra românilor, ceea ce i-ar fi determinat pe ruşi să întoarcă foaia şi să recheme pe români ca autoritate a locului.

Ruşii de aici mărturisesc că n-au de gând să se instaleze definitiv la noi, dar că vor să instaureze un guvern comunist de teama legionarilor care mişună în toată ţara şi care prezintă un pericol actual.

Ei nu pot ascunde că în Dobrogea, la Ploieşti, şi pe linia Siretului, s-au întărit împotriva englezilor, deşi declară că primejdia unei răsturnări a alianţelor i-ar fi preocupat altă dată, nu însă acum când sunt atât de departe în inima Europei.

Faţă de o asemenea mentalitate, e tristă mărturisirea unui englez, care la întrebarea noastră de ce nu intervin în favoarea României lăsată pradă ruşilor, răspunde, ridicând din umeri în semn de neputinţă, adăugând că ţara noastră a căzut definitiv în lotul rusesc.

Gruparea lui Groza ar fi fuzionat cu cea a lui Ralea într-un front socialist-ţărănesc.

Cuirasatul „Tirpitz" de 45.000 tone a fost scufundat de bombardiere engleze în portul norvegian Tromsö.

S-a zvonit că şi contele de Paris a fost arestat.

O ultimă pungă de rezistenţă germană se mai menţine la St. Nazaire. Se pare că bombele *V2* sunt totuşi periculoase, căci ştirea viitoarei întâlniri a celor „3", prevăzută la Londra, ar fi mai sigură în vreun punct din Mediterana.

15.11.44. Ieri la dejunul oferit în onoarea lui Vîşinski la care au luat parte şi delegaţi englezi şi americani, acesta a declarat guvernului român, - fără a pomeni măcar de existenţa Suveranului ţării, - că închină pentru „justa executare a convenţiei din 12

septembrie, care va constitui punctul de plecare al relaţiilor noastre viitoare" şi „în sănătatea guvernului democrat al României."

De altfel, ruşii fac tot ce pot să aducă la cârmă un guvern comunist, aşa că Maniu, care a fost informat de ce se plănuieşte în privinţa sa, este convins că acest guvern nu poate dura; el nu va capitula, ci va lupta împotriva proiectelor comuniste, gândind din nou ca soluţie tranzitorie, la un guvern de tehnicieni. Deocamdată a hotărât ca toate gărzile ardelene să depună armele şi să fie dizlocate potrivit acordului stabilit cu Frontul, ce urmează a proceda la fel. Vom vedea rezultatul.

16.11.44. [...] Toate informaţiile ce mi se dau arată că s-a stricat cu totul căruţa guvernamentală: Tătărescu fiind exclus definitiv din rândurile liberalilor, mulţi partizani vechi ai liberalilor au hotărât să-l părăsească pe Dinu Brătianu, timp în care Guţă e pe cale de a convoca un mare congres liberal în care să se proclame şef al partidului. Gândul său este să facă apoi front cu oamenii lui Ralea.

În previziunea acestor evenimente, Frontul a şi anunţat pe colaboratorii ţărănişti şi liberali din guvern, că în cazul unor noi neînţelegeri, se va vedea silit să renunţe la concursul domnilor Maniu şi Brătianu, mulţumindu-se cu cea a domnilor Tătărescu şi Ralea pentru o nouă formulă de guvernare.

Aceste perspective sunt puse în legătură cu zvonurile despre Carol, care la Lisabona ar pregăti cu Statul său Major o nouă descindere din avion pe teritoriul românesc. Cercurile oficiale mă asigură că de fapt, Carol nici n-a sosit pe continent, ci că abia ar fi putut ajunge în Brazilia, unde guvernul a fost prevenit să-i interzică formal călătoria în Europa.

Îmi aduc totuşi aminte de măsuri similare luate în 1930 împotriva sa, dar care n-au împiedicat aventura din 6 iunie şi restauraţia. Vom fi oare martori ai unei noi răsturnări a propriului fiu?...

În Germania, se vorbeşte mult de revoluţie, de moartea, boala, nebunia sau de plecarea lui Hitler în Japonia şi de înlocuirea sa cu Himmler pentru continuarea războiului până la prăbuşirea totală.

De Gaulle a fost invitat de Stalin la Moscova în calitate de şef al Statului francez. S-a zvonit şi de o vizită a lui Roosevelt la Paris.

Nemţii anunţă executarea lui Alexis Carrel.

19.11.44. Anglo-americanii îşi închipuie că Franţa, fiind recunoscută ca mare putere aliată, va putea compensa preponderenţa de azi a Sovietelor. Cum însă de Gaulle pleacă la Moscova la propria sa rugăminte, pe care Stalin binevoieşte s-o admită, este evident că rolul de mâine al Franţei rămâne încă destul de modest.

Totuşi e foarte semnificativă declaraţia Biroului sovietic de informaţii din Washington, care neîntrebat de nimeni, anunţă că Rusia „n-are intenţia de a interveni în afacerile interne ale altor state" şi că „punctul de vedere al Moscovei este recunoaşterea coexistenţei a două sisteme" (adică comunismul şi capitalismul).

În continuare, acelaşi Birou enunţă principiile politice externe sovietice:

1) relaţii pacifiste cu toate statele, indiferent de sistemul lor politic;

2) cooperare politică şi economică cu toate statele, pe baza egalităţii şi suveranităţii părţilor contractante precum şi a coexistenţei celor două sisteme;

3) alianţe cu orice state pentru a se apăra contra actelor de agresiune;

4) renunţarea categorică la orice expansiune imperialistă în dauna altor naţiuni (cum rămâne cu Bucovina de nord, chiar dacă am admite legitimitatea re-răpirii Basarabiei?);

5) nici o intervenţie în afacerile interne ale altor state;

6) întărirea coaliţiei antifasciste.

Henry Spaak a anunţat ca probabilă încheierea unui pact regional de securitate între Belgia, Franţa, Olanda, Luxemburg şi eventual Norvegia.

Aliaţii sunt pe punctul de a ocupa Metz şi Belfort, iar germanii părăsesc Alsacia.

În Balcani, Tito e la porţile Zagrebului, nemţii au evacuat Tirana şi aliaţii au ocupat Spalato.

În delegaţia noastră pentru armistiţiu, locul lui Christu ce şi-a menţinut demisia după scrisoarea lui Vinogradov, a fost ocupat de Savel Rădulescu.

21.11.44. Cu toată înverşunata rezistenţă a nemţilor şi deşi reuşiseră să împingă mult înapoi pe ruşi în Pocuţia şi în Bucovina precum şi din jurul Budapestei, s-ar părea acum că trupele sovietice au reluat ofensiva, ameninţând Eger şi Hatvan la est de capitală şi încercând să izoleze trupele inamice din nord-estul Ungariei şi de legăturile lor cu Germania.

Pe frontul apusean aliaţii înaintează viguros prin străpungerea de la Belfort spre Rin, iar Metz este în ajunul capitulării.

Zvon de dispariţia, unii spun chiar de asasinarea, lui Goering.

La noi, cârpeala acordului între partide, se destramă tot mai mult.

Noul guvern e pe dric.

23.11.44. Printre aliaţi se discută dacă întâlnirea în scurtă vreme a celor *„3"* ar fi oportună şi se zvoneşte că s-ar amâna pentru la primăvară.

La noi, sunt simptome tot mai numeroase de fricţiuni dintre aliaţi şi ruşi, iar ştirea nedezminţită până azi că în curând Turcia ar intra în război (contra cui?), face să se bănuiască că nici Moscova nu-şi mai face iluzii că va putea întârzia conflictul anglo-sovietic ce se prepară.

Subasici s-a dus la Moscova pentru încheierea unui acord de felul celui stabilit cu Beneş.

Guvernul Szalasi a fugit din Budapesta.

A murit Caillaux, un colaboraţionist cu mult *avant la lettre*.

A apărut o nouă lege a epurației, prima dovedindu-se ineficientă, căci după obiceiul pământului, vinovați au fost găsiți... acarii Păun!

Radu Lecca a evadat şi a fost prins, iar acum este în paza ruşilor, care nu mai au nicio încredere în noi.

Stalin urmăreşte constituirea unui bloc slav format din Polonia, Cehoslovacia, Jugoslavia (organizată pe un plan federal), probabil şi Bulgaria, ce ar urma să graviteze în jurul politicii de hegemonie a Uniunii Sovietelor.

Cum vom mai trăi noi, înecați în acest ocean de prepotență slavă? Anglia şi Franța putea-vor oare să țină în cumpănă o atare forță? Cât despre americani, aceştia par să se dezintereseze cu totul de orice în Europa, ce nu înseamnă pentru ei *a big business*.

26.11.44. Sunt informat că într-un precedent Consiliu de miniştri în care Pătrăşcanu ca deobicei se pornise la atacuri personale împotriva unor colegi din guvern, Sănătescu l-a oprit brusc (pare-se pentru prima oară), zicându-i: „înainte de a fi comunişti, țărănişti sau liberali, suntem cu toții români şi cu toții trebuie să stăm împreună spre a forma un bloc pentru apărarea țării."

A informat apoi Cabinetul de conflictul ivit în Serbia între anglo-americani şi ruşi, care începuseră să coboare la Belgrad drapelele jugoslave înălțate de trupele lui Tito, înlocuindu-le cu cele sovietice.

Amintind Moscovei de acordul de la Teheran, aliații au hotărât încetarea oricărei livrări de material ruşilor şi au amânat *sine die* proiectata conferință.

Întrucât ne priveşte, se pare că presa americană a publicat şi a comentat răspunsul nostru la scrisoarea ultimativă a lui Vinogradov.

Pe front, deşi s-a anunțat ocuparea oraşului Miscolc, înaintarea ruşilor în Ungaria e tot foarte anevoioasă, pe când rezistența germană pare vădită.

Date fiind raporturile actuale între aliați, n-ar fi cu totul exclus să asistăm într-o bună zi, după ce în apus îşi vor fi asigurat stăpânirea asupra regiunii renane, ca anglo-americanii să întindă mâna nemților pentru a se opune primjdiei ruseşti. Vom avea atunci la noi în țară un nou moment foarte periculos de suportat, pe cât de grav, pe atât de scurt.

28.11.44. În politica noastră internă, iarăşi s-a stricat căruța guvernamentală pe chestiunea numirii prefecților şi apoi din cauza unui conflict între bețivi în cartierul Apărătorii Patriei, unde un pluton de câțiva soldați s-au bătut şi au ucis cu arma câțiva lucrători aflați în cârciumă.

Toți muncitorii din fabrici, angajați de Frontul Democratic, au defilat ieri pe străzi, cerând arestarea ministrului „legionar" Penescu, pe care însuşi subsecretarul său îl taxează ca „palavragiu". Stânga cere deci un Ministru de Interne din sânul ei şi numirea generalului Vasiliu-Răşcanu la Război spre a proceda la epurarea armatei.

În cadrul procesului de epurație, Pătrăşcanu a destituit pe Lupu şi pe Petit, absolvind pe Coman Negoescu şi lăsând în amânare de discuție pe Macry, cunoscut ca antisemit notoriu. La Casație şi în restul magistraturii, acțiunea este în continuare.

Manifestanții de ieri s-au dus în delegație la Vîşinski (gauleiterul oficial al României, cel real fiind Ana Pauker cu aghiotantul ei preferat, lucrătorul Vasile Luca, pe când şeful de partid Pătrăşcanu, fiul scriitorului neamțofil de pe vremea celuilalt război, însurat cu Herta Schwamen, devenită Elena Pătrăşcanu [n.ed.], nu e decât a cincea roată).

La reclamația lor în contra guvernului trădător, Vîşinski a răspuns că relațiile noastre cu Sovietele depind de modul în care vom executa convenția de armistițiu, deci vechiul cântec, pe când Vinogradov le-a atras atenția să se lase de manifestații şi să se țină de muncă, căci numai aşa vom îndeplini obligațiile noastre.

E foarte trist că un străin, al cărui rol e să ne asuprească şi să ne dezorganizeze, să fie cel ce ne dă lecții. Oare om sfârşi în fine prin a pricepe să nu ne mai mâncăm între noi ca nişte câini?...

Până când ne-om dezmetici, ruşii ne ocupă complet: este vorba să-şi instaleze divizii în regiunile nevralgice ale țării: Bucureşti, valea Prahovei şi în centrele miniere Petroşani, Reşița etc. Unii spun că vor veni şase divizii, alții 12 sau chiar 15. Oricum, dacă nu se schimbă repede balanța de forțe între aliați, ocupația bolşevică ce va implica şi guvern comunist, ar putea uşor aluneca în anexiune solicitată chiar de noi, căci cozi de topor se găsesc oricând câte pofteşti.

În ultimele trei zile, s-au celebrat parastase cu discursuri pentru Ionel Brătianu, Madgearu şi Iorga, exaltând pe aceste lumini ale democrației, dar înainte de toate, ale românismului integral.

Acum suntem în pragul unei dizlocări în sânul partidelor istorice: cel liberal, unde rolul lui George Brătianu e foarte discutat, şi cel național-țărănist, în care mulți atacă acum infailibitatea lui Maniu din pricina inițiativei sale cu legionarii.

Mă tem că ne aşteaptă încă zile negre, dar totuşi nu sunt deznădăjduit; aceasta nu fiindcă aş pune mare temei pe propria noastră virtute, ci sperând pe o slăbire a potențialului rusesc şi pe un nou echilibru de forțe între aliați.

Cordell Hull a demisionat pentru motive de sănătate şi a fost înlocuit cu Stettinius ca secretar de stat.

În drum spre Moscova, de Gaulle a vizitat pe regele Faruk la Cairo.

Tulburări sociale în Belgia, Grecia şi Italia pe care aliații, deocamdată ocupanți de fapt, le condamnă.

30.11.44. Mesajul Regelui în Parlamentul englez vorbeşte cu încredere de victoria finală şi, în afară de marii aliați, citează în ordinea descrescândă simpatiile Angliei, începând cu Franța şi încheind cu Grecia şi Jugoslavia. Niciun cuvânt bineînțeles despre noi, însă

cum nu vorbeşte nici de Cehoslovacia, Polonia sau Finlanda, tăcerea asta nu înseamnă că ne abandonează pe toţi pravoslavnicelor Soviete.

Churchill a repetat în Cameră pronosticul său de terminarea războiului (desigur cel european) înainte de finele verii viitoare. Până atunci, graţie complicităţilor interioare, pe noi ne ocupă aproape total ruşii, iar criza de guvern ne îndreaptă tot mai mult spre primejdia unui cabinet absolut frontist.

În Ardeal şi în Moldova, epidemiile fac ravagii şi chiar aici în Bucureşti, spitalele gem de exantematici şi de tifici[9].

Atacul pe linia Rinului continuă, iar în Ungaria de sud, ruşii au ocupat Pecs şi Mohacs.

Guvernul Pierlot din Belgia, foarte ameninţat, a acceptat încadrarea în armată a membrilor mişcării de rezistenţă, împănându-se astfel cu comunişti.

La Londra, rezistenţă împotriva pretenţiei Spaniei de a pune mâna pe zona internaţională a Tangerului.

La noi Frontul, pescuitor în apă tot mai mocirloasă, anunţă demascarea lui Maniu, numit „admirator al lui Hitler şi Mussolini, susţinător al lui Codreanu şi al legionarilor, sprijinitor al lui Antonescu şi al războiului anti-sovietic, saboteur al democraţiei" şi pretinde că mâine, Sănătescu va rezolva criza provocată prin „moţiunea de retragere din guvern" a ţărăniştilor şi a liberalilor. Mai mult chiar, prevede ruperea partidului lui Maniu şi plecarea ţărăniştilor regăţeni sub conducerea lui Mihalache sau poate chiar a lui Ralea.

Churchill împlineşte azi 70 ani.

Zvon de ultimă oră, că după ziua Unirii Ardealului, adică de mâine, Sănătescu va demisiona şi că-i va urma un guvern Groza, întrunind, pe lângă extremiştii comunişti şi social-democraţi, şi dublurile liberale şi ţărăniste ale lui Tătărescu şi Ralea. Mulţi se întreabă din nou dacă o asemenea combinaţie nu va readuce pe Carol ca scut de apărare în contra înglobării noastre în Uniunea Sovietică.

Deocamdată gruparea lui Ralea a fuzionat cu a lui Groza, iar o delegaţie de „ţărani" limbuţi din Ilfov, Ialomiţa şi Teleorman s-a prezentat la Vîşinski cu plângeri nesăbuite împotriva „moşierilor sabotori" şi a „reacţionarului Maniu" spre a-l asigura că-şi vor face dreptate după modelul sovietic.

Cu astfel de metode ce depăşesc, de se poate, sistemul odios al slugărniciei faţă de trimişii Ţarului sau ai Sultanului de acum un veac, ne ducem de râpă.

Negel, cu care am vorbit, mi-a afirmat că trebuie neapărat să reacţionăm, să dăm dovada unităţii româneşti şi dacă o fi să ne sugrume ruşii, să nu plecăm dinainte grumazul, ci să ne prăbuşim cu capul sus, căci dacă acesta e planul Moscovei, o va face-o şi dacă ne îndoim din şale şi dacă stăm drepţi. Ba eu zic ceva mai mult: când o fi să se stabilească un

---

[9] persoane bolnave de tifos (n.ed.)

alt echilibru de forțe, aliații nu vor mai găsi niciun interes să ne susțină dacă ne-or vedea căzuți şi supuşi ruşilor prin propria noastră laşitate.

Dacă nu mă înşel, jocul actual este următorul: reprezentanții Frontului susțin că nu e criză de guvern, ci numai chestie de remaniere pentru înlocuirea lui Penescu prin subsecretarul de stat Teohari Georgescu, numirea lui Vasiliu-Răşcanu la Război şi eventual înlocuirea altor titulari care ar mai demisiona. Ei speră astfel să domine întreg cabinetul atât de slab al lui Sănătescu, pe când liberalii şi țărăniştii vor să provoace criza demisionând, cu gândul că Regele va avea din nou curajul să renunțe la caricatura colaborării şi să încredințeze lui Maniu, spre pildă, constituirea unui guvern unitar.

Memoriul-declarație al Partidului Național Țărănesc reclamă sancționarea imediată a sabotorilor comunişti sau imediata demisie a guvernului. O asemenea eventualitate răstoarnă toate planurile lui Pătrăşcanu.

Am auzit că Ana Pauker şi-a instalat biroul în sediul ministerului de Justiție, unde titularul aleargă de câte ori ea îl cheamă prin uşier.

2.12. 44. Azi s-a afişat pe străzi declarația PNȚ, iar Consiliul de miniştri ia hotărârea dacă guvernul va demisiona sau ba, în timp ce Frontul organizează o nouă manifestare pentru numirea lui Vasiliu-Răşcanu; Pătrăşcanu îi prezintă regrete lui Penescu pentru campania ce s-a dus, exprimându-şi speranța că va rămâne mai departe la Interne. Se verifică deci că le e teamă comuniştilor de o schimbare de guvern.

În acelaşi timp, Mihalache care primeşte vizita lui Dej şi a lui Ralea, aproape că îi dă afară la încercarea acestora de a-l convinge să facă acorduri politice peste capul lui Maniu.

Ar putea fi vorba de încercarea unui guvern de tehnicieni pentru executarea armistițiului şi restabilirea ordinii în țară, care să fie prezidat de generalul Rădescu. O asemenea formulă ar putea dura trei zile dar şi trei luni, îmi spune Mihai Popovici. Dacă nu, vom fi nevoiți a recurge la un guvern cu caracter politic unitar, spre a evita riscul unui guvern comunist.

În sfârşit, englezii şi americanii s-au hotărât să ne prevină că va trebui să rezistăm presiunii ruşilor, care dacă ne ținem bine, nu vor îndrăzni să ne terorizeze pe față şi să ne ocupe, contrar prevederilor armistițiului. Numai prin propria noastră unitate internă vom putea obține mai târziu concursul lor în contra ruşilor, atunci când aceasta le va fi posibil.

Jocul lui Vîşinski e foarte dubios: din propria inițiativă şi-a exprimat dorința unei convorbiri cu Maniu, însă atunci când acesta i-a transmis în prealabil un soi de memoriu asupra chestiunilor ce ar avea de discutat, rusul a răspuns că nu-i va fi posibil să le discute în mod oficial cu un membru al guvernului, aceasta spre a dovedi că nu vrea să se amestece în treburile noastre interne. Totuşi se întâlneşte cu Lupu, îi transmite dorința de a-l vedea pe Mihalache şi face muncitorilor şi țăranilor veniți să-l salute declarații cu caracter de adevărat guvernator.

Acolitul Anei Pauker, tovarăşul Luca, care îşi are şi el biroul în clădirea ministerului de Justiţie, ar fi secui din şleahta lui Bela Kun.

În discuţiile din Cameră, Eden a susţinut că guvernul englez nu poate fi favorabil lui Sforza, care e inamicul lui Bonomi şi Badoglio, dat fiind că în timpul regimului Mussolini, a luptat în chip atât de puţin efectiv, doar nominal din Statele Unite sau din Franţa, în timp ce acum pune beţe în roate chiar celor ce au combătut în Italia, având toate riscurile de partea lor.

6.12.44. Aseară, recepţie la Legaţia sovietică pentru aniversarea Constituţiei staliniste în localul nou mobilat, în care fiecare scaun, orice perdea, cea mai mică scrumieră, erau privite de mine sub aspectul cifrelor, reprezentând sutele de milioane de lei cheltuite azi de Statul nostru pentru a şterge ruşinea jafului ordonat de Ică, profesor în dreptul ginţilor. Era de faţă tot guvernul, prezent şi viitor cu ambii preşedinţi (Sănătescu plecat dimpreună cu Penescu) şi Rădescu.

Acesta îşi ia Internele, formează tot un cabinet politic şi pe care Frontul îl acceptă pentru a nu se mai face zarvă pe acest subiect.

Personajul cel mai simandicos însă, pe care ruşii l-au primit ca pe un suveran, a fost Groza, văzut în acest mod ca viitorul şef de guvern agreat de Soviete. Iată şi pe Barbu Ştirbei, fotografiat idilic cu Vîşinski.

Convorbire interesantă cu Pallin, care a recunoscut că Finlanda trăieşte azi în condiţii mai puţin riguroase decât noi, probabil graţie faptului că Mannerheim şi tot guvernul au ştiut să-şi ţină demnitatea, care impune totdeauna mai mult decât slugărnicia de care dăm noi veşnic dovadă.

De curând au sosit trei divizii ruseşti stabilite în jurul Bucureştiului, afară de alte trei care trec în Bulgaria, fără îndoială spre a contrabalansa forţele engleze debarcate la Salonic. Unul din motivele pentru care ruşii nu mai atacă în Ungaria e tocmai starea de tensiune cu aliaţii, cărora caută să le creeze dificultăţi în apus, de când americanii au cam strâns şurubul cu livrările de material către URSS.

Frusy Caranfil a plecat pe ascuns cu băiatul din cauza necazurilor ce începuseră să-i facă ruşii şi după ce a aflat că bărbatul ei nu se va mai putea întoarce în ţară, cât timp va mai dura ocupaţia moscovită, care face tot posibilul să ne ţină rupţi de lumea occidentală, împiedicând pe oricine să se mai întoarcă, român sau străin, odată plecat din România.

Guvernul englez susţine guvernul italian al lui Bonomi ca şi persoana lui Badoglio.

În Grecia, Churchill deplânge războiul civil dezlănţuit din cauza elementelor comuniste „Ellas", în pofida prezenţei trupelor engleze. Papandreu e nevoit să demisioneze, urmând pe curând să se pună chestiunea monarhiei.

Noi arestări de naţionalişti în Danemarca iar în Belgia, guvernul Pierlot întâmpină mari dificultăţi.

Azi după masă la ora 5, noul guvern a depus jurământul. Generalul Negulescu fiind numit la Război, înfrângerea Frontului e vădită. Să vedem cât va putea dura acest cabinet Rădescu.

Pe străzile Atenei se dau lupte între cele două tabere greceşti adverse, trupele engleze susţinând armata regulată.

Eden a fost atacat în Camera Comunelor pe tema Sforza, arătându-i-se că Bonomi a făcut o declaraţie de prietenie pentu Sforza şi că Stettinius a luat o atitudine contrară guvernului englez. Totuşi Eden s-a menţinut la punctul său de vedere.

9.12.44. Ieri a plecat la Moscova *gauleiterul* Vîşinski, după ce probabil a lăsat în urmă câteva bombe „cu întârziere". Le vom vedea în curând efectul, dacă între timp guvernul Rădescu nu va fi dovedit că are autoritatea ce-i lipsise lui Sănătescu.

Primele manifestări sunt de bun augur: a reuşit să decidă pe reprezentanţii partidelor să semneze o declaraţie comună privind dezarmarea gărzilor, armistiţiul de presă, revizuirea primarilor şi a prefecţilor aleşi sau numiţi ilegal. Ziarele *Dreptatea* şi *Scânteia* nu se mai insultă reciproc.

Rădescu a cerut hotărât să se termine cu dezmăţul manifestărilor de stradă, ca toţi lucrătorii să se ţină de treabă şi ca producţia să se intensifice pentru executarea astfel a condiţiilor de armistiţiu.

Evident că Frontul e tare otrăvit de acestă schimbare de guvern, căci ar fi preferat să se infiltreze cu încetul spre a ajunge să domine în cabinetul Sănătescu.

Cu destulă subtilitate din partea Sovietelor, mi s-a insinuat mirarea la recepţia lor, că n-au fost văzute personalităţi politice ca domnii Maniu sau Brătianu. Am răspuns că probabil n-a fost invitată decât lumea oficială, iar aceştia nu mai fac parte din guvern. Mi s-a replicat: „De ce a venit atunci domnul Tătărescu?..."

În privinţa lui Groza, „raliatul" Ralea mi-a mărturisit că dânsul e viitorul preşedinte de Consiliu, după ce a avut vicepreşedinţia în două cabinete şi că el va putea întruni cele mai preţioase colaborări, păstrând, ca ardelean, vechile simpatii din partea naţional-ţărăniştilor şi fiind totodată cel mai moderat dintre cei de stânga.

În timp ce la noi se duce o luptă împotriva curentelor extremiste alimentate de puterea ocupantă, în Grecia lucrurile se petrec pe dos: Anglia susţine guvernul în contra bandelor răzvrătite şi Churchill declară în Parlament că: „democraţia nu înseamnă numai aripa stângă" şi: „un partid nu e democratic fiindcă tinde spre cele mai extreme forme ale revoluţiei".

Poziţiile contradictorii între anglo-americani şi ruşi se conturează tot mai vădit: după ce englezii întreabă pe sovietici contra cui se întăresc în Dobrogea, americanii îi întreabă la rândul lor, cum se face că au capturat de la japonezi material de război american, pe care Statele Unite îl trimiseseră în Rusia... Ambii aşteaptă încă un răspuns.

Pe frontul Ungariei, trupele sovietice schițează o înaintare spre nord de Budapesta și trec Dunărea pe la sud de capitală, împingând totodată spre sud între Sava și lacul Balaton.

Ziariștii americani în goană după senzațional, anunță încă de pe acum că reprezentanți ai secretariatului de stat de la Washington vor putea intra la 1 februarie în Dantzig și Copenhaga, la 1 martie la Praga și la 1 aprilie la Viena.

Azi am luat prânzul cu Romniceanu, cu Gheorghe și Bebe Brătianu, dr. Danielopol etc. într-o atmosferă cu totul anti-frontistă. Sunt cu toții de acord că generalul Rădescu i-a frânat puțin, dar se gândesc cu teamă la ziua de 13 decembrie, comemorarea putschului încercat de comuniști în 1918 în piața Teatrului Național. Am aflat astfel că Dinu și Maniu, invitați de gazdele sovietice, au avut o ușoară indispoziție diplomatică, drept răspuns la boala invocată de Vîșinski cu câteva zile înainte, când trebuia să ia masa cu dânșii.

Zvonuri persistente despre demisia lui Franco, ce ar fi încredințat puterea președintelui Falangei și despre leaderul stângii Maura, care ar încerca de la Paris să constituie un guvern de tranziție cu personalități republicane.

Pe de altă parte, zvon că pretendentul francez de Guise, ar fi încercat să provoace de pe teritoriul spaniol o mișcare monarhistă în Franța, mai exact în Bretania și în Pirinei. Vremuri tulburi pretutindeni...

12.12.44. De la frontiera spaniolă, Maura tratează cu oamenii politici spanioli înlocuirea guvernului Franco demisionar printr-unul republican de dreapta, care să pregătească fără vărsare de sânge instaurarea regimului constituțional republican. Desigur e și aici jocul englezilor care speră în acest chip să evite o nouă dezlănțuire a exceselor comuniste.

La Atena, englezii continuă de asemenea politica lui Churchill, însă se pare că rușii se formalizează, spunând că influența în Balcani le aparține exclusiv lor și că, în caz contrar, vor proceda la demobilizarea armatei poloneze, ceea ce ar reveni la denunțarea acordurilor Curzon asupra Poloniei și deci la ocuparea totală a țării.

Fiecare începe să-și arate colții.

Ocuparea Budapestei n-ar mai fi decât chestiune de zile. În legătură cu aceste operațiuni, diviziile rusești ce trec pe la noi n-ar merge în Bulgaria, ci s-ar îmbarca pe Dunăre pentru frontul maghiar. Cert deocamdată este că au devastat Giurgiu.

O altă manifestare de hotărâre a englezilor e că, la cererea lui Auschnitt, au intervenit ferm și au oprit demontarea de către ruși a uzinelor Malaxa (se pare că fabrica de țevi este cea mai modernă și mai bine utilată din Europa.) De asemenea, s-a oprit transportarea în Rusia a materialului tehnic al societăților petrolifere.

De Gaulle a semnat la Moscova un tratat de alianță și de asistență împotriva oricăror veleități de viitoare reînarmare a Germaniei.

14.12.44. Rebelii atacă şi dinamitează clădirile din Atena unde cred că se află trupe britanice. Reprimarea revoltei şi reintrarea în ordine nu se arată deloc uşoară. Se pretinde că nemţi şi bulgari luptă în rândurile *elassiste*, dar n-ar fi de mirare ca şi Moscova să-şi fi băgat codiţa.

Noul guvern italian Bonomi e tot mai împănat cu comunişti care deţin posturi importante.

Acordul Tito-Subasici fixează alegerile generale pentru constituantă şi regimul provizoriu al ţării, până ce votul poporului jugoslav va arăta ce formă de guvernământ îşi va alege.

Mi se spune, dar n-am putut controla, că Eden ar fi declarat pe faţă că relaţiile anglo-sovietice devin din ce în ce mai încordate. La rândul lor, ruşii manifestă o neîncredere totală faţă de englezi. Este rezultatul călătoriei lui Churchill ?!...

Ziua de ieri s-a desfăşurat în linişte: pelerinaj la mormântul lui Frimu şi discursuri în piaţa Teatrului. Tot ieri, Ana Pauker a fost sărbătorită de ai săi pentru cei 60 ani de viaţă.

17.12.44. În Grecia, englezii speră să ajungă la un armistiţiu politic, dar până atunci tot se bat. S-ar putea ca soluţia să însemne o profundă schimbare constituţională; - să fie răsturnarea Monarhiei?

În Camera Comunelor, Churchill a expus greutăţile problemei poloneze, învinuind de simţ apolitic pe conducătorii guvernului de la Londra pentru veto-ul lor negativ în tratativele cu sovieticii şi cu Comitetul Naţional de Eliberare de la Lublin. El propune prelungirea liniei Curzon[10] spre sud cuprinzând Lemberg în favoarea ruşilor, în schimbul acordării Poloniei a Prusiei orientale (cu populaţia germană expulzată!) şi a oraşului Dantzig.

Se pretinde că prin mijlocirea Vaticanului, nemţii, prin Papen, ar spera să obţină din partea aliaţilor definirea capitulării „necondiţionate".

După ce Churchill şi-a exprimat dorinţa formal în Parlament, se anunţă din Washington că după instalarea lui Roosevelt pentru a 4-a oară la Casa Albă, adică după 20 ianuarie, va avea loc întâlnirea cu Stalin; Eden a emis speranţa că de rândul acesta, ceilalţi se vor deplasa, ţinând seama de vârsta înaintată a premierului britanic.

La noi comisia pentru reforma agrară se lasă terorizată de Luca.

În contul art.12 din convenţia de armistiţiu, ruşii pretind acum să le restituim *in integrum* un spital din Odesa jefuit de ai noştri.

Un om de rând spunea în tramvai că sistemul de epuraţie va distruge toată clasa intelectuală a ţării şi că va fi vai de noi să ne conducă numai pleava poporului român.

---

[10] Linia Curzon a fost o linie de demarcaţie de la sfârşitul Primului Război Mondial propusă de Consiliul Suprem Aliat pentru a delimita Polonia de Rusia. După destrămarea URSS (1991), linia Curzon reprezintă frontiera de răsărit a Poloniei cu Ucraina, Belarus şi Lituania (n.ed.)

19.12.44. Pe frontul apusean, nemţii au reluat ofensiva pe o lărgime de 100 km, pătrunzând din nou pe teritoriul Belgiei şi Luxemburgului.

Cu toate că s-a anunţat un armistiţiu în Grecia, lupte îndârjite continuă la Atena, trupele britanice câştigând cu greu teren în contra rebelilor. În sânul guvernului grec sunt divergenţe privind Regenţa până la sosirea Regelui, iar la Londra, partidele de stânga manifestă împotriva lui Churchill.

Zvon de tratative de armistiţiu la Moscova cu un grup de cinci delegaţi unguri. Gheorghiu Dej ar fi plecat la Moscova; ce ni se pregăteşte? În tot cazul, rezultatul vizitei sale la Petroşani este dezastruos: anarhie la culme şi producţie tot mai scăzută.

Comunismul dezorganizează totul pe unde pătrunde. Ştiu că aceste manifestări sunt superficiale şi temporare, dar rămâne de văzut dacă gândul Sovietelor nu este să ne înglobeze total prin asemenea mijloace.

Produce vâlvă ruptura din Partidul Naţional Liberal prin acţiunea lui Tătărescu, care ia cu sine numeroşi şi importanţi partizani.

Un nou decret-lege suspendă pe patru luni inamovibilitatea magistraţilor şi suprimă până la 1 septembrie 1945 avizul Consiliului superior.

Se pare că în ianuarie va începe în faţa unui Tribunal al poporului judecarea criminalilor de război. Niciun soi de imaginaţie în copierea greşelilor comise de Revoluţia franceză.

21.12.44. Nemţii au ocupat Spa şi împing spre Liège, iar bombele lor zburătoare lovesc până la Anvers. Cred că această supremă încercare are scopul să determine pe aliaţi a fi mai dispuşi să trateze cu Germania, bineînţeles pe sema muscalilor. Mă tem că nu vor reuşi!

Situaţie staţionară în Grecia, adică luptele continuă însă sunt speranţe de armistiţiu. Încă se dezbate chestiunea Regenţei mitropolitului Damaschinos.

Fapte diverse de pe la noi: agresarea lui Groza din partea a doi boieri botoşăneni Miclescu şi Pilat; recepţie în onoarea unui profesor rus trimis aici să lege relaţii culturale, dar care are mai mult figură de anglo-saxon sau în tot cazul de balt; un gazetar englez din Bucureşti se prăbuşeşte beat-mort în cutia unui ascensor; Marta Bibescu se plimbă cu o brasardă multicoloră a drapelelor aliate, în calitate de corespondent de război şi cu un toiag alb de orb milog, făcând acum pe amica bolşevicilor.

24.12.44. Aliaţii susţin că vor putea opri ofensiva germană dintre Bastogne şi Malmédy şi că Liège nu mai este ameninţat.

Pe frontul oriental ruşii cam stau pe loc, deşi se laudă că au cucerit mereu alte localităţi. Bine ar fi dacă s-ar întâmpla ca şi în războiul trecut, o prăbuşire a muscalilor. E singura noastră speranţă fiindcă altcum ne vor destrăma întreaga ţară.

Pe aici încă mai putem trăi, dar ce aud că se petrece în Moldova, în Ardeal sau în Dobrogea este îngrozitor. În multe judeţe moldovene, de pildă în Tutova, unde e prefect un

bandit, azi comunist fost legionar, s-au constituit Soviete în sate şi s-au expropriat toate moşiile mai mari de 50 hectare pe care le pradă, le distrug şi le împart la ţărani.

Prefectul de Constanţa ordonă şi comisarii execută arestarea burghezilor români şi străini, pe care îi eliberează doar plătind răscumpărări, uneori chiar de câteva milioane (nota Legaţiei Italiei în acest sens).

La Bod lângă Braşov, conducătorul unui tren militar sovietic, descoperind dezertarea câtorva soldaţi ai săi, ia cu sila un număr egal de localnici găsiţi în sala de aşteptare şi-i urcă cu forţa în tren spre a completa lipsurile.

În Făgăraş sau Hunedoara, după ce furaseră deja mai toate vitele, ruşii cer acum să li se predea jumătate din numărul înscris pe care l-au găsit în registrele locale.

Aici, ridică conductele de petrol, sub cuvânt că e captură germană, deşi sunt în funcţiune cu ani de zile înainte de război. Cu tot protestul aliaţilor, uzinele Malaxa au reînceput a fi demontate.

S-a lansat prospectul împrumutului intern, cu atracţia unui milion de monezi-medalii de aur, unii spun de frica ruşilor care ar putea fura mai uşor stocul metalic aflat la monetărie, decât răspândit la zeci de mii de particulari. Nu cred că acest expedient ar opri mişcarea ascendentă a scumpirii vieţii, a creşterilor la bursa neagră şi deci prăvălirea leului.

În Bulgaria, a început procesul aşa zişilor criminali de război. La noi, se pregăteşte legea în această privinţă, iar presa de stânga ameninţă neîncetat cu arestarea tuturor demnitarilor regimului Antonescu.

28.12.44. Crăciunul n-a fost pentru aliaţi din cele mai plăcute: Radio Londra recunoaşte că nici în 1940, când nemţii bombardau zilnic oraşul, englezii nu erau mai demoralizaţi decât acum, când sperau să se bucure de un Crăciun de pace; ofensiva germană foarte puternică în Belgia unde au împins spre Liège şi Dinant, abia acum pare-se că poate fi oprită, după ce aliaţilor li s-au măcinat vreo şase divizii, fiind siliţi să arunce în foc 250.000 oameni din trupele de rezervă.

În Grecia, Churchill împreună cu Eden, generalul Alexander şi Mcmillan au fost nevoiţi să meargă de Crăciun la Atena, tratând cu diversele grupări mai mult sau mai puţin comuniste să cadă la învoială; spiritele sunt totuşi foarte îndârjite şi se descoperă mereu bombe, mine etc. contra englezilor. Un glonţ tras ieri de un grec, era să-l nimerească pe premierul britanic.

Se pare că problema se complică prin pretenţia sârbilor lui Tito de a obţine Macedonia şi portul Salonic, vechiul măr de discordie.

Budapesta pare acum cu totul încercuită de trupele lui Tolbuhin şi Malinovski, care spun că au prins în capcană vreo 100.000 germano-maghiari. Ar fi chiar lupte de stradă în Buda, iar la Debrecen s-a constituit un guvern maghiar pro-sovietic, având în sânul său şi un conte Teleky.

Prea din New-York anunță că *„The Big Three"* se vor întruni în Februarie în afara teritoriului american (probabil acolo unde i-ar conveni lui Stalin) şi că în martie va avea loc în America întrunirea tuturor Națiunilor Unite.

La noi, un tâmpit de şef al Siguranței a eliberat permisii să plece în oraş de Crăciun unui grup de o sută legionari arestați; bine că s-au întors de voia lor la închisoare după o straşnică beție, fără să fi provocat vreun conflict cu sovieticii.

Echipa ministerială pornită în Moldova n-a îndrăznit să înlocuiască, cum voia la început, pe unii prefecți şi primari comunişti. Mai bine nu s-ar mai fi dus.

30.12.44. Lupte de stradă în cartierele Budapestei; nemții rezistă din casă în casă. Aud că Palatul regal e în flăcări, că Parlamentul şi podurile peste Dunăre sunt distruse. Ruşii au ocupat Alba Regală unde se încoronau Regii maghiari precum şi Esztergom, sediul cardinalului-primat al Ungariei. Mă îngrozesc ce vor face pe la moşiile grofilor, cu toate că guvernul provizoriu de la Debrecen va obține, pare-se, un armistițiu ale cărui condiții sunt acum discutate între Moscova, Londra şi Washington.

La Atena, războiul civil continuă. Se aşteaptă răspunsul Regelui cu privire la Regent şi îndată după numirea acestuia, Papandreu va demisiona.

În vizita sa, Churchill a obținut o suspendare a focului de doar 45 minute. Problema greacă va fi discutată în trei cu Molotov şi Stettinius.

Guvernul federal elvețian a abrogat toate legile anticomuniste, doar s-or îndura muscalii.

În Belgia, ofensiva mareşalului Gerd v. Rundstedt a fost complet oprită.

Generalul Catroux, numit ambasador la Moscova.

Bulgarii au obținut de la Soviete să le restituie principalii vinovați de război. Numai noi, nu!...

31.12.44. De sfârşit al anului, comandamentul germano-maghiar al Budapestei a respins oferta de capitulare, omorând chiar pe parlamentarii ruşi, aşa că acum va urma o luptă fără crutare pentru cucerirea oraşului; la rândul său, guvernul din Debrecen a declarat război Germaniei.

Pe de altă parte însă, nemții se laudă prin radio că vor încercui o armată sovietică de 250.000 oameni. Cred că se laudă ca să mai dea curaj populației.

În Grecia a sosit răspunsul Regelui, care numeşte pe mitropolitul Damaschinos ca Regent.

În Belgia, aliații au ajuns din nou la granița Germaniei şi reduc cu încetul străpungerea nemților.

Guvernul Bonomi care se intitulează conservator-progresist, a luat poziție în contra extremiştilor socialişti şi comunişti pe care *Times* îi acuză de a uza de aceleaşi arme de teroare şi chiar de acelaşi personal puțin recomandabil al fasciştilor. Încă o dovadă a poziției luate de Anglia în contra Moscovei.

Cu asentimentul aliaților, adică de fapt cu capitularea anglo-americanilor, se constituie în Jugoslavia un guvern unitar Tito.

Aseară, Rădescu a vorbit presei pentru a arăta că guvernul şi țara fac tot posibilul pentru a îndeplini condițiile de armistițiu dar că „acolo unde nu este, nici Dumnezeu nu cere" şi roagă pe aliați să fie înțelegători, spre a ne ajuta şi a facilita îndatoririle la care ne-am angajat. Nicio gazetă de azi n-a pomenit un cuvânt despre această declarație, desigur ea nefiind pe placul ruşilor, însă la radio lumea a auzit-o.

Primul ministru are deci curajul să spună lucrurile verde. Să vedem cum se vor desfăşura evenimentele şi dacă e mai bine să vorbeşti decât să înghiți tăcând.

La *Silvesterabend*[11] Hitler, Goering şi Goebbels au vorbit poporului german, spunând că pregătesc o puternică lovitură cu divizii şi cu arme noi, ce va da peste cap pe aliați, precizând că dacă până la sfârşit s-ar întâmpla totuşi ca Germania să nu câştige războiul, aceasta ar însemna că tot rostul Istoriei s-ar prăbuşi.

Chiar şi pentru sofiştii decadenței, argumentul e slab...

Churchill promite victoria în 1945.

1945

1.1.45. Divizii române au intrat şi luptă în cartierele de est ale Pestei, iar ruşii venind din vest, cuceresc casă după casă. Delegația guvernului maghiar de la Debrecen a sosit la Moscova pentru încheierea armistițiului. Sunt convins că, până la urmă, şi ungurii vor obține, ca şi bulgarii, condițiuni mai avantajoase decât noi, în tot cazul cu aplicare mai puțin brutală, numai grație faptului că la ei nu se găsesc cozi de topor, care să facă jocul ruşilor.

Papa a făcut apel la beligeranți pentru a pune capăt măcelului de la Budapesta.

Noul Regent Damaschinos a depus jurământul.

Comitetul național polon din Lublin s-a transformat în guvern, cu scopul să țină în şah pe cel din Londra. Încă o încercare, probabil, de opoziție britanică față de scopurile sovietice.

4.1.45. Generalul Plastiras formează guvernul grec, însă la Atena luptele continuă.

Am auzit că, plictisit de declarațiile lui Rădescu făcute presei, Vinogradov s-a dus să-l roage a le modifica spre a le lăsa a fi publicate; acesta i-a răspuns că nu schimbă niciun cuvânt şi dacă ele nu convin aliaților, pot interzice publicarea, dar lumea a aflat adevărul de la radio. Este deci suficient ca ai noştri să ia o atitudine demnă, pentru ca şi bolşevicii să se

---

[11] *Seara de Ajun*

poarte altfel. Între timp, se zvonește de o nouă stare de tensiune între Maniu și frontiști și de posibilitatea unei noi crize de guvern.

Turcia a rupt relațiile cu Japonia.

8.1.45. Guvernul englez nu ia poziție față de cel polon pro-sovietic, însă continuă a recunoaște pe cel din Londra.

Se pare că Vinogradov, foarte enervat de poziția lui Rădescu, ar fi protestat la englezi și la americani, spunând că în asemenea condiții, Sovietele vor denunța armistițiul cu România. I s-ar fi răspuns: „Perfect, denunțați-l și conform înțelegerilor de la Teheran, România va fi imediat ocupată de cei trei." Rezultatul a fost că rusul, care nu se aștepta la atare poziție, a înghițit hapul, după care occidentalii s-au dus la Rădescu să-l felicite.

Pe frontul de vest, cu toată amenințarea armatelor lui Montgomery (numit de curând la comanda supremă pe acest front) de a gâtui și a izola întrândul german, aceștia nu fac nicio mișcare de retragere; în schimb, au provocat o nouă spărtură pe malul stâng al Rinului în zona Strasbourg.

La Budapesta, nemții au pornit o ofensivă pentru degajarea armatelor încercuite, iar comunicatul rușilor de azi recunoaște că au fost nevoiți a evacua Esztergom.

La noi, atât în chestiunea agrară cât și în cea a criminalilor de război, toate partidele, inclusiv social-democrații cu excepția comuniștilor, sunt extrem de moderate, fiind deci speranțe de a se câștiga timp, evitându-se măsurile radicale la care ne-am vedea siliți să subscriem sub imperiul ocupației militare rusești.

Se zvonește că întâlnirea Roosevelt-Churchill-Stalin va avea loc într-un punct, unde niciunul să nu fie la el acasă.

În Statele Unite, mobilizare generală.

Zvon despre moartea lui Victor Emmanuel, pe care o dezminte prințul de Piemont. Oricum, starea sănătății sale e foarte precară.

Germanii au încheiat cu americanii un armistițiu de 15 zile pentru evacuarea populației civile din St. Nazaire înainte de reluarea luptelor.

Presiune mare germană în Ungaria de la Esztergom către Budapesta.

12.1.45. Brutalitatea și neomenia rusească devin îngrozitoare. S-ar zice că presimt că le sunt numărate zilele în care vor mai putea teroriza lumea.

Contrar convenției de armistițiu, acum au început arestarea cetățenilor români de origine etnică germană pentru a-i transporta în Rusia. La fel vor proceda și cu diplomații germani internați la noi. Este jale generală și guvernul român nu îndrăznește să se opună, măcar cu un cuvânt de protestare. Și când te gândești că au pretenția să susțină că de 27 ani respectă uzanțele și morala internațională...

Pentru nenorocita de comisie, însărcinată cu restaurarea Legației sovietice prădată de ai noștri, ieri am avut de suportat exigențele sălbatice ale delegatului rus, care ne jupoaie acum zece piei și ne mai și insultă, spunând că niciodată autoritățile din Moscova n-ar fi fost

capabile de actele de jaf ale guvernului Antonescu. Am cheltuit până acum 400 milioane lei şi va fi nevoie de cel puţin încă atât, pentru a le satisface plăcerea sadică de a ne ruina şi de a ne exaspera.

Cu orice risc de sabotare a armistiţiului, voi cere azi să numească pe un altul în locul meu care să prezideze comisia şi pentru a trata, poate cu mai mult noroc cu sovieticii.

Din comunicatul sovietic, rezultă că se apropie etapa finală pentru ocuparea Budapestei şi că se pregăteşte acum cea mai formidabilă ofensivă a războiului, culminând cu marşul asupra Berlinului.

14.1.45. „Ceasul greu" se prelungeşte peste măsură; s-ar zice că ornicul destinului României s-a oprit tocmai în acest răstimp de restrişte. Măsurile de deportare a tuturor celor de origine germană în stare de a munci au fost cerute guvernului printr-o notă cominatorie, cu ameninţarea că dacă autorităţile române nu le vor aplica, organele ruseşti vor proceda direct la arestări. Rădescu a protestat, a vrut să demisioneze, dar s-a răzgândit, de teamă că vor veni frontiştii şi că va fi şi mai rău.

Cu mare greutate, dintre miile de persoane îmbarcate pentru Rusia, s-a putut prezenta o listă pentru doar câteva zeci de excepţii. O comisie mixtă de control se află la Râmnicul Sărat, acolo unde s-au oprit trenurile. Pentru diplomaţii germani internaţi, am intervenit la Moscova de unde se aşteaptă răspunsul. Panica e generală la bursă, iar la bănci subscrierile la împrumut au încetat aproape complet.

Se pare că de la Baltica până în Carpaţi, trupele sovietice au pornit o ofensivă generală pe un front de 650 km, realizând în primele zile într-un sector de 60 km o spărtură pe o adâncime de 40 km.

Garnizoana încercuită la Budapesta mai luptă în centrul Pestei, în timp ce Buda este ocupată.

Intrândul german din munţii Ardeni e pe cale de a fi eliminat; nemţii mai atacă doar în Alsacia.

A reuşit debarcarea americanilor pe insula Luzon din Filipine şi încercarea japoneză de a aduce întăriri s-a soldat cu importante pierderi de vase de război de mare tonaj.

Armistiţiul în Grecia a fost semnat şi trupele elassiste sunt obligate a abandona pretutindeni liniile lor de rezistenţă şi a elibera pe toţi prizonierii britanici.

Val de frig cu multă ninsoare în Spania şi în Portugalia.

Cu toată opoziţia regelui Petru, acordul Tito-Subasici pentru instituirea unei Regenţe în Jugoslavia până la hotărârea asupra viitoarei forme de stat a obţinut aprobarea celor mari, aşa că atitudinea Suveranului e privită cu răceală.

Se confirmă zvonul că regele Mihai a fost oprit la Câmpina de nişte derbedei ruşi pentru a le abandona automobilul şi că ofiţerul sovietic, prepus la paza, dar de fapt la supravegherea Suveranului din altă maşină aflată în spate, a intervenit cu focuri de armă.

Maniu, care a declarat că românii ar trebui să reziste tentației alunecării pe panta apropierii propagandistice între comuniştii din România şi URSS, e violent atacat de *Izvestia* şi acuzat de a se arăta duşman al forțelor democratice şi dornic de a susține rămăşițele facismului.

16.1.45. Comunicatele germane recunosc eficacitatea ofensivei ruseşti, anunțând că trupele lor au ajuns la 35 km de Cracovia şi la 60 km de granița Sileziei. Admit de asemenea, că încercarea lor de străpungere spre Budapesta nu s-a putut apropia la mai puțin de 25 km de capitală, care este pe punctul de a fi complet pierdută.

Pe frontul de vest sunt semne că ofensiva germană nu mai poate reuşi.

Numeroase grupuri de avioane aliate însumând aproape 7000 aparate, au bombardat ieri teritoriul german în diferite puncte, la care nemții au putut opune doar 750 avioane, pierzând 1/3 din efectivul lor.

Se zvoneşte hotărârea nemților de a părăsi Italia şi a se retrage în Alpi.

Aliații anunță că pentru susținererea ofensivei sovietice, ei vor alimenta pe ruşi trecând prin Dardanele şi debarcând material în porturile Mării Negre. Mă întreb dacă, în acest chip, nu se gândesc să ocupe la un moment dat acest litoral, spre a-şi impune voința.

Pun asemenea eventualitate în legătură cu cele ce mi se şoptesc aici din partea lor, să mai rezistăm până după viitoarea conferință a celor „3", ce va avea loc după 20 ianuarie, poate tot la Teheran datorită motivului reinvocat de Stalin că nu se poate îndepărta de țara sa în timpul marii ofensive declanşate. Aşadar, Churchill dar mai ales Roosevelt, vor trebui să întreprindă din nou lungi călătorii.

Azi a sosit la noi mareşalul Malinovski pentru a semna convenția în legătură cu prima tranşă a materialului ce livrăm în virtutea art.11. Ruşii ne socotesc produsele la nivelul prețurilor din 1938, atât de departe de cele exorbitante din 1944 şi 1945.

Guvernul s-a pus de acord asupra problemei sindicatelor la care se pot afilia şi funcționarii publici şi asupra fixării categoriilor de criminali de război şi a celor răspunzători de dezastrul țării, socotiți cu începere din 1938.

S-au procedat epurări în rândul avocaților şi inginerilor.

18.1.45. Guvernul speră să poată relua în curând raporturile diplomatice cu aliații. E vorba ca Ciuntu să fie trimis la Moscova.

Ziua de ieri a adus importanta ştire a căderii Varşoviei, Cracoviei şi a oraşului Czestochowa, sediul icoanei făcătoare de minuni a Fecioarei.

Malinovski, ajuns la Budapesta, spune că acolo aproape nu va mai rămâne piatră peste piatră.

Este probabil că părăsirea completă a Poloniei constituie un plan de retragere a nemților, pe care de altfel, Goebbels l-a şi prevăzut în *Das Reich* ca să pregătească poporul cu aceste dureroase ştiri.

Se zvoneşte că primele vase aliate de aprovizionare a ruşilor vor trece în curând prin Dardanele.

Eden a declarat că posesiunile italiene din Africa vor fi luate în discuţie la pace şi că Italia n-are niciun drept să le revendice.

Regenţa din Grecia nu are mandat limitat din partea Regelui, mitropolitul Damaschinos având mână absolut liberă.

Cu toate încercările Franţei, de Gaulle nu va fi invitat la întâlnirea celor „3", în ciuda tatonărilor Moscovei şi a interview-ului acordat de Bidault presei americane.

Mari demonstraţii la Belgrad contra regelui Petru din cauza refuzului său de a accepta Regenţa în Jugoslavia.

În ţară, exproprierea agrară a fost acceptată în principiu, cu deosebirea că Frontul o cere fără despăgubiri şi cu aplicarea ei chiar pentru însămânţările din primăvară.

Deşi guvernul a căzut de acord asupra vinovaţilor de război, ţărăniştii şi Vişoianu sunt de părere că executivul actual care nu exprimă voinţa ţării, având un mandat limitat de îndeplinire a condiţiilor de armistiţiu, îi va putea aresta la cererea aliaţilor, dar că n-are dreptul să anticipeze asupra felului în care un Parlament român va aprecia calitatea lor de vinovaţi politici; deci n-ar putea fi judecaţi de un Tribunal al partidelor politice, ci de Înalta Curte de Justiţie.

19.1.45. Ruşii continuă înaintarea în Polonia, împingând spre Mlava, Piotrkow şi Lodz, iar de la Czestochowa au trecut pe teritoriul german în Silezia. După părerea americanilor, menţinând acest ritm, ruşii vor sosi la Berlin înaintea aliaţilor, dar, din nenorocire, suntem nevoiţi a dori ca această înaintare rusească să nu înceteze.

Polemică între ţărănişti şi Tătărescu, acuzat de a fi principalul vinovat în producerea dezastrului ţării. Ce triste sunt aceste atacuri între oameni ce ar trebui să fie uniţi spre a face faţă primejdiei bolşevice care ne apasă!...

Churchill a rostit un discurs foarte important în Camera Comunelor şi odată mai mult nu pierde ocazia să fixeze poziţia sa fermă de adversar convins al comunismului. Poate doar în dânsul să ne păstrăm speranţa pentru mai târziu...

21.1.45. Ofensiva rusească în Polonia continuă pe toate fronturile. În nord au ocupat Tilsit şi se îndreaptă spre Tannenberg, iar în sud se află lângă Katowice şi ameninţă Breslau, de care tancurile sovietice nu mai sunt decât la 45 km. Totodată şi aliaţii sunt pe punctul de a dezlănţui ofensiva în vest.

Acordul Tito-Subasici a convenit ca Regenţa să fie formată din preşedintele Academiei sârbe de ştiinţă, un eminent jurist croat şi fostul Ban al Sloveniei. După cucerirea Kosice de către ruşi, s-a stabilit un acord între ruşi şi cehi asupra Rusiei subcarpatice, unde, la momentul oportun, rutenii să hotărască asupra soartei lor fără vreo presiune din afară.

S-a semnat ieri la Moscova convenţia de armistiţiu cu ungurii din Debrecen. Din partea Naţiunilor Unite a semnat Voroşilov, asistat fiind de reprezentanţii englez, american, dar şi sârb şi cehoslovac.

Regele Leopold al Belgiei, împreună cu Daladier şi alţi francezi, se află internaţi la Bad Godesberg unde în septembrie 1938 s-a întâlnit Hitler cu Chamberlain, nemţii având speranţa să le servescă într-un moment suprem, ca schimb cu conducătorii nazişti pe care îi vor reclama aliaţii ca criminali de război.

Au fost publicate decretele-legi referitoare la sancţionarea celor vinovaţi de dezastrul ţării, pentru care pedepsele sunt de la muncă silnică pe viaţă până la cinci ani închisoare corecţională şi a criminalilor de război, cărora li se poate aplica şi pedeapsa cu moartea. Vinovaţi de dezastru sunt cei ce au instaurat regimul (regimurile?) de dictatură, cei răspunzători de orientarea politică spre Germania, cei ce au consimţit printr-o activitate susţinută la cedarea Transilvaniei de nord, cei ce au încheiat tratate de alianţă politică cu Germania sau au dus propagandă în acest sens.

În felul în care este redactat textul, mulţi pot scăpa, dar şi mulţi alţii pot fi acuzaţi. Pentru criminalii de război în schimb, răspunderile sunt precise.

22.1.45. Ruşii continuă să înainteze în Prusia orientală şi în Silezia, ameninţând Breslau şi Königsberg.

Anticipând asupra condiţiilor impuse ungurilor la Moscova, guvernul italian a declarat solemn României că socoteşte nul şi neavenit actul de la Viena (mascalzonii care au fost cei mai de vină în făurirea acestei inechităţi, dau ca totdeauna proba de laşitate.)

Textul armistiţiului dintre Aliaţi şi Ungaria vorbeşte explicit de teritoriile Cehoslovaciei, Jugoslaviei şi României ocupate de unguri după 31 decembrie 1937 (deci nu se mai pomeneşte de „majoritatea teritoriilor Transilvaniei de nord" aşa cum era menţionat în convenţia încheiată cu noi), însă face parte mai frumoasă cehilor şi sârbilor care sunt aliaţi, pe care îi şi despăgubeşte (100 milioane dolari de împărţit între ei), pe când, bineînţeles, nu vorbeşte nimic de internaţii şi ostatecii români, de bunurile furate sau pierderile cauzate nouă, deoarece pentru moment, România e încă în stare de război cu Naţiunile Unite, lucru pe care unii de la noi tot nu-l înţeleg.

23.1.45. Ruşii înaintează de la Insterburg de-a lungul râului Pregel spre Königsberg, de la Tannenberg prin Osterode în direcţia Dantzig, de la Kolo spre Posen şi de la Czestochowa spre Breslau, adică pe toată linia pentru ocuparea Prusiei orientale şi pentru atacarea liniei de rezistenţă de pe Oder.

Declarându-se împotriva acordului Tito-Subasici, regele Petru a cerut demisia guvernului, pe care se crede că l-ar înlocui cu o formaţie artificială a jugoslavilor din Londra, adversari hotărâţi ai lui Tito, deşi în declaraţiile sale, Suveranul spune că e gata să transfere în mâinile acestuia puterile constituţionale, cu condiţia ca numirea lui să fie legală. Conflictul

între Coroană şi popor este mai deschis decât oricând, căci se pare că Subasici nu va admite această demitere.

Ştirile de pe front de astă seară, arată că se dau lupte de stradă la Posen, că săgeți sovietice au atins Oderul între Breslau şi Oppeln şi că linia de rezistență posibilă germană ar mai fi la Frankfurt/Oder, adică abia la 70 km de Berlin.

25.1.45. Ruşii au ocupat Kalisz şi alte localități din regiunea industrială a Sileziei şi acum atacă Breslau, unde se pare că nemții au adus din vest trupe de întărire. În Prusia orientală au atins liniile exterioare de apărare de la Königsberg.

În schimb, la Budapesta rezistența continuă, ba chiar ruşii mărturisesc că au fost siliți a evacua Szekesfehervar, între capitală şi lacul Balaton.

Foarte nemulțumiți de atitudinea regelui Serbiei, englezii anunță că acordul Tito-Subasici rămâne în picioare, că membrii guvernului merg la Belgrad spre a forma un guvern unitar cu Tito, cu toate că Petru a format la Londra un altul; văzând aceasta, Regele încearcă acum, în al 11-lea ceas, să cârpească o înțelegere cu Subasici.

Regele Faruk a părăsit Egiptul pentru o vizită la Regele Hedjazului, Ibn-Saud.

La Lyon a început procesul împotriva lui Charles Maurras, acuzat de colaboraționism.

Zvon necontrolat că la Madrid ar fi sosit o delegație germană ca să sondeze condițiile de capitulare impuse de aliați.

Întrebat în Camera Comunelor, Eden recunoaşte ajutorul substanțial dat aliaților de România cu cele 14 divizii; în ce priveşte însă statutul de co-beligeranță ce ar trebui să ni se acorde, a cerut ca întrebarea să i se facă în scris.

În acest timp la noi, partidele se zbat pe chestiunea reformei agrare: comuniştii vor exproprierea fără nicio despăgubire, ca o primă etapă spre colhozuri, având în vedere caracterul individualist al țăranului român. Țărăniştii pretind o despăgubire derizorie, de teama că altfel toată clientela electorală pleacă spre stânga.

Se mai ventilează o idee a proprietarilor: fără expropriere dar cu finanțarea de către toți cei ce dețin minimum 20 hectare a unui organism de cultură rațională şi de înzestrare a producătorilor, cu o contribuție de câte 100 kg/hectare timp de 20 ani. În aceste condiții s-ar înlătura complet orice grevare a bugetului statului, s-ar evita dezastrul economic provocat de fărâmițarea proprietății fără mijloace proprii de cultivare, s-ar exclude o viitoare expropriere fatală peste 10-15 ani care ar deveni chiar o imposibilitate de fapt şi, în fine, s-ar remedia problema proletariatului agricol, pe care exproprierea n-o rezolvă în niciun caz.

Aud că acest proiect foarte atrăgător surâde multora şi că Regele, Rădescu, Negel sunt încântați. Totuşi mă îndoiesc de reuşita sa, mai ales că la Justiție, Pătrăşcanu pregăteşte un proiect de lege pentru anularea tuturor tranzacțiilor perfectate după 23 august, ceea ce dovedeşte voința de a pune grabnic în aplicare legea exproprierii.

26.1.45. Ruşii au atins Marea Baltică la Elbing, aşa că trupele germane din Prusia orientală ar putea fi complet izolate şi încercuite.

Se zvoneşte că guvernul german se pregăteşte pentru evacuarea Berlinului şi că misiunile străine neutre au început să libereze concetăţenilor lor din Germania certficate de identitate redactate în limba rusă.

Ambasadorul sovietic la Londra a sosit la Moscova pentru punerea la punct a întâlnirii celor „3". Cu toate că sunt slabe speranţe ca Franţa să fie invitată, de Gaulle declară că aliaţii ştiu cât de mare este dorinţa francezilor de a participa.

28.1.45. Ce urmăresc nemţii în retragerea masivă din Polonia şi în rezistenţa la Budapesta e încă greu de înţeles: să atragă pe ruşi în cursă spre a-i ataca cu succes în liniile de rezistenţă pregătite în interior, este greu de conceput; să-şi organizeze o apărare disperată în dispozitivele muntoase, - Alpi, cadrilaterul Boemiei, Turingia, Bavaria şi linia Rinului, - e foarte problematic cu sovieticii care înaintează în câmpia din nord de-a lungul Balticei până în centrele vii ale Germaniei; să caute a convinge în acest chip pe anglo-americani să încheie mai curând pace de teama bolşevizării şi căderii pradă comunismului a întregii Europe, e iarăşi puţin admisibil, dată fiind hotărârea aliaţilor de a nu se mai lăsa păcăliţi de nemţi.

Pe de altă parte, aud că ruşii vor să procedeze şi în Germania la fel ca în Polonia, în Ungaria etc., adică a forma în regiunile cucerite acolo un guvern pro-aliat cu care să încheie un armistiţiu.

În acest fel şi cu autoritatea crescândă a Sovietelor, n-ar fi de mirare să ne trezim într-o bună zi cu întreg continentul european sub ferula Moscovei.

Totuşi, aşa fiind, cred că s-ar putea întâmpla cu sovieticii ceea ce s-a petrecut şi cu nemţii: se vor prăbuşi tocmai din cauza prea vastei întinderi, şi-şi vor îndulci virusul prin larga răspândire asupra atâtor neamuri diferite... şi iarăşi grecii înfrânţi vor reuşi să învingă pe romanii triumfători.

Sub imboldul ruşilor în acest timp la noi, Frontul ia din nou poziţie împotriva guvernului şi revendică puterea pentru imediat. Îşi publică în presă programul, în special de expropriere, faţă de care numai liberalii rezistă, pe când ţărăniştii sunt laşi.

Charles Maurras a fost condamnat la detenţie pe viaţă. E drept că are 77 ani...

30.1.45. Ştirile din Germania, sosite prin Suedia, anunţă panică mare la Berlin, evacuarea şefilor nazişti spre München, arestarea şi chiar executarea de către Himmler a mai multor generali germani de pe frontul de est, în general sentimentul că în scurtă vreme, poate chiar câteva zile, soarta războiului va fi pecetluită.

Rămâne neclară tactica conducătorilor Reichului care rezistă înverşunat în apus, unde anglo-americanii au un material cel puţin tot atât de puternic ca şi al ruşilor, în Italia, sau în Ungaria unde pusta nu prezintă poziţii strategice mai bune decât câmpiile din nordul Poloniei, în timp ce se retrag precipitat în faţa ruşilor, doar ca să dovedească aliaţilor cât de iminentă e primejdia cuceririi de către ei a întregii Europe. Este drept că preţul dovezii este grozav de costisitor...

La noi, Frontul face azi manifestații pentru a i se da puterea. Face greşeala de a pune problema reformei agrare pe tărâm revoluționar şi anti-constituțional prin proiectul de „confiscare"; rămâne de văzut dacă vom şti să amânăm exproprierea până după alegerile parlamentare, când românii şi-ar putea exprima voința fără teroarea ocupației muscalilor.

Punctul de vedere al sindicatului agricultorilor publicat în presă, are o poziție contrară exproprierii totale şi împărțirii în loturi mici, - ambele dăunătoare economiei generale a țării. Se pare că încercarea va rămâne zadarnică, iar azi însuşi ministrul Agriculturii, național-țărănistul Hudiță declară că guvernul este decis să înfăptuiască exproprierea chiar în această primăvară, liberalii fiind singurii care se mai opun. Va fi un dezastru...

1.2.45. Armatele lui Jukov continuă să înainteze în Brandenburg şi se pare că după ocuparea punctelor Messeritz şi Schweibus, o coloană motorizată a pătruns între Frankfurt şi Kustrin, la 70 km în linie dreaptă de Berlin.

Ruşii îşi arată în *Izvestia* indignarea împotriva unei părți din presa aliată ca *Daily Mail* şi *New York Times,* care sunt înspăimântate de succesul sovietic şi de perspectivele de bolşevizare ale Europei.

La radio s-a zvonit că Ribbentrop a plecat la Londra pentru a trata capitularea. Puțin verosimil!

În vederea întâlnirii celor „3", guvernul nostru pregăteşte un memoriu de protestare împotriva ruşilor care nu respectă angajamentul armistițiului, abordând şi problemele colaborării efective la război şi a co-beligeranței, a Transilvaniei de nord, a imixtiunii în politica internă, a deportării saşilor etc. Protestează în special împotriva tovarăşilor Luca şi Pauker, cetățeni sovietici, care conduc Frontul în politica internă a țării.

3.2.45. Aseară s-a anunțat sosirea lui Churchill la Gibraltar, iar azi dimineață că a şi început conferința. Unde o fi având loc? Poate la Cairo, poate altundeva în Africa; în niciun caz nu cred să fie din nou la Teheran şi încă şi mai puțin la Moscova.

Cum s-a anunțat de mult caracterul politic al acestei conferințe şi cum în ultima vreme înaintarea fulgerătoare a ruşilor a adus modificări categorice ale echilibrului de forțe între aliați pe fronturi, este evident că se va discuta în primul rând despre soarta Germaniei şi problema Poloniei. Se va pune oare şi chestiunea situației din România? Mă întreb.

Ruşii anunță că trupele lui Jukov continuă încercuirea la Frankfurt şi că fac joncțiunea cu cele ale lui Koniev care înaintează din Silezia. După declarațiile disperate ale lui Hitler din 30 ianuarie, se pare că germanii vor lupta cu ultima îndârjire, pregătind baricade în Berlin pentru a forța pe ruşi să-şi sleiască forțele, ca şi nemții la Stalingrad.

Tribunalul poporului din Sofia a pronunțat sentințele: cele mai multe condamnări la moarte pentru foştii Regenți şi mai mulți generali şi miniştri, alte numeroase la închisoare pe viață şi mult mai puține, pe timp limitat. Toate atrag după sine confiscarea averilor. Vor proceda tot atât de sălbatic şi la noi?

Ar fi îngrozitor, căci s-ar transforma totul într-un prilej de răzbunări personale.

4.2.45. La Sofia au fost executați condamnații la moarte, printre care şi deputați care fuseseră toată viața anglofili, aşa că în realitate n-a fost decât un joc sinistru al Sovietelor, care în acest chip au desființat bruma de clasă conducătore ce mai exista acolo, pregătind terenul pentru bolşevizarea țării.

Pătrăşcanu a pregătit Tribunale speciale cu muncitori din fabrici, avocați, universitari frontişti, - ca judecători sau acuzatori publici -, anunțând că ele vor intra de mâine în funcțiune. Aşadar, vom asista şi noi la scenele de groază ale faimoaselor tribunale revoluționare... Ceea ce mă surprinde este că toate acestea se prezintă sub formă de decrete-legi, fără sancțiune regală; la fel ca şi pe vremea lui Antonescu: „Noi, Conducătorul" sau „Noi, Maria Mareşal", va veni în curând şi „Noi, Ana Pauker"...

Sub presiunea ruşilor, dar, ceea ce este mai trist, şi ca să fie bine văzut, prefectul de Cluj a ordonat deschiderea unei Universități maghiare alături de cea română în Transilvania, pe care în convenția de armistițiu, ruşii declară că o eliberează de sub dominația Ungariei dictatului de la Viena.

Mi se spune că ruşii n-ar fi deloc mulțumiți de activitatea comuniştilor din România, care cu un Luca şi o Ana Pauker arată o mentalitate mai mult troțkistă, că îşi dau seama de dezastrul economic, cunosc sentimentele anti-comuniste ale țăranului român şi că ar prefera să vadă continuarea unui guvern Rădescu. Dacă ar fi aşa, sunt speranțe că atât cât va dura acest guvern, să nu se înfăptuiască exproprierea.

Ticăloşi mari sunt acum țărăniştii, care de teamă să nu-i vadă într-o zi pe comunişti luând singuri conducerea țării, sunt gata să accepte toate înjosirile pentru a se mai putea înfrupta cu ceva. Afară de liberali, care păstrează o ținută demnă, îi înțeleg până la urmă pe frontişti care continuă să susțină radicalismul doctrinei lor, dar mi-e scârbă de cei care, numai din oportunism, se scaldă în toate apele.

Ca să-şi salveze situația, regele Petru s-a grăbit să numească pe cei trei Regenți, cu speranța că-i va accepta şi Tito, astfel ca Tronul să nu fie dat peste cap.

Creşte haosul în Germania, mai ales că foametea şi mizeria sunt tot mai acute. Flota germană din Baltica a părăsit Gdynia şi Stettin, iar trupele ruse ce au trecut Oderul lângă Breslau şi Kustrin, continuă să atace.

În vest, aliații au ocupat Colmar şi fac presiuni asupra liniei Siegfried, iar avioanele lor stingheresc grozav mişcările trupelor germane de pe un front pe altul.

Conferința în *„3"* pare să aibă loc în Italia (deşi unii pretind că Stalin nu poate părăsi în aceste momente teritoriul sovietic); se vorbeşte că la terminarea întâlnirii, Roosevelt ar dori să facă o vizită Papei.

6.2.45. La Ankara se anunță că „The Big Three" s-au întâlnit nu în Italia, ci undeva pe litoralul Mării Negre pe teritoriul sovietic, probabil în Crimeea.

Ruşii continuă să stabilească tot mai multe capete de pod peste Oder şi la nord-vest de Kustrin s-au apropiat la 56 km de capitală. În Prusia orientală, Königsberg este complet izolat.

În Filipine, americanii au reocupat Manilla şi au dat o proclamaţie pentru a anunţa liberarea populaţiei. Rând pe rând, fiecare se laudă cu asta...

Intrigile între partidele de la noi sunt mai lipsite de demnitate decât oricând: formaţiunea liberală din Iaşi a trecut de partea Frontului; fiul lui Rădescu manifestă prin întruniri pentru un guvern frontist, în timp ce Generalul caută să convingă pe miniştrii frontişti, în special pe Pătrăşcanu, de primejdia de a se lăsa conduşi de Ana Pauker, evreică şi cetăţeană sovietică şi de secuiul Lajos Lukacz, maior în Armata Roşie.

La ţărănişti, haos complet, deoarece reprezentanţii lor în guvern n-au fost aleşi de conducerea partidului, ci numiţi direct de Maniu, care acum face pe bolnavul şi întârzie să se întoarcă în Bucureşti, unde se desenează tot mai vădit o alăturare în jurul lui Lupu, despre care se vorbeşte chiar ca, un posibil viitor prim-ministru.

Ar fi trist, mai ales că pare cu totul obosit, e bolnav de inimă şi lipsit de calităţile unui şef de guvern. Hudiţă începe acum să dea îndărăt, declarând că nu a vrut să acuze pe liberali fiindcă se opun exproprierii.

Aud că în fond toate aceste certuri n-ar fi decât aparente, rostul lor fiind să câştigăm timp. Ar fi prea frumos să fie adevărat...

Se zvoneşte că Vîşinski soseşte din nou aici.

7.2.45. Cum era de aşteptat, Tito refuză să subscrie la alegerea Regenţilor numiţi de regele Petru; deci iată din nou conflictul deschis în Jugoslavia pe chestia dinastică.

Cu toate protestările lui de Gaulle, care se rugase de Stalin să pună un cuvânt bun spre a fi primit în „Consiliul director al lumii", întrunirea actuală are loc fără dânsul.

Întâi, spre a-i arăta că rău a procedat adresându-se Sovietelor şi apoi ca măsură de garanţie, dat fiind că poporul francez nu s-a pronunţat încă în chip electoral asupra mişcării gaulliste, care s-ar părea că nu întruneşte majoritatea în Franţa. Totuşi ca „fişă de consolare", se anunţă că întâlnirea va fi urmată de o conferinţă a miniştrilor de Externe la Paris, la care va fi invitat şi cel francez.

8.2.45. Ruşii au trecut Oderul pe lângă Frankfurt, îndreptând atacul spre Berlin, unde Goebbels organizează rezistenţa, în timp ce nesfârşite convoaie de fugari din Silezia, regiunile poloneze şi din Prusia orientală nu mai au unde să-şi pună capul şi avioanele inamice bombardează necontenit localităţile, drumurile şi gările germane. Trupele sovietice sunt la 35 km de Stettin, aşa că în curând întregul litoral baltic va fi ocupat şi unica speranţă de rezistenţă disperată a lui Hitler nu s-ar mai putea organiza decât în regiunile muntoase din sud.

Anglia şi Statele Unite declară oficial - cum era şi de aşteptat - că în România, Bulgaria şi Finlanda nu vor putea acredita misiuni diplomatice în toată perioada armistiţiului. Noi strigăm însă cât ne ţine gura: „marii noştri aliaţi".

La conferinţa internaţională a sindicatelor de la Londra vor participa şi mişcările sindicale din aceste ţări.

Guvernul belgian al lui Pierlot a demisionat definitiv. Acum se anunţă la radio că e criză de guvern şi în Olanda.

Se zvoneşte că ruşii ne pretind noi contingente de cetăţeni români de origine germană şi presidenţia Consiliului s-a văzut nevoită să dea un comunicat liniştitor, căci bieţii nemţi sunt iar îngroziţi.

În problema exproprierii, după Uniunea Sindicatelor, şi Academia Agricolă s-a pronunţat pentru menţinerea marii proprietăţi.

Se pare că unul din avioanele delegaţiei britanice care însoţesc pe Churchill în Rusia, a suferit un accident şi că ar fi 10 morţi şi cinci răniţi. Îmi închipui ce greu trebuie să le fie, prin pierderea unor experţi de seamă, odată cu aceea a unor dosare importante.

Republicanii spanioli, care şi-au ales sediul acţiunii anti-franchiste la Mexico-City, au ca şef recunoscut pe Negrin, aflat acum în Franţa pentru a trece apoi cu scop de propagandă în Anglia şi mai departe în America.

9.2.45. Primul comunicat al reuniunii celor „3" priveşte planurile militare de coordonare a ofensivei contra Germaniei. Partea a doua a conferinţei se va ocupa în special de problemele controversate: soarta Poloniei, situaţia din Balcani, planurile finale despre Germania (se zice că Berlinul va fi ocupat de către cei trei aliaţi).

Chestiunea admiterii la congresul de la Londra a sindicaliştilor din România, Bulgaria, Finlanda şi Italia fusese intens combătută de Sir Walter Citrine, care susţinea că nu pot fi admişi, câtă vreme situaţia din ţările lor este încă în discuţia celor „3" de pe ţărmul Mării Negre; atunci când am fost, în fine, invitaţi, era prea târziu să mai sosească în timp util la congres.

Asupra atitudinii retractile despre care s-a vorbit mult în ultima vreme, Maniu s-a simţit obligat să dezmintă zvonurile legate de retragerea sa din politică.

Duminică, Rădescu va vorbi la Scala cetăţenilor Capitalei, pe care îi cheamă la consfătuire peste capul partidelor.

Am auzit că e decis a nu se lăsa intimidat de nimeni şi de nicio mişcare şi că va păstra puterea în ciuda adversităţilor. S-ar părea că anglo-americanii îl susţin în această atitudine, iar că ruşii au informat pe frontişti să nu repete greşeala comisă de legionari cu prilejul rebeliunii, când credeau că vor fi ajutaţi de germani şi că armata nu va interveni în contra lor. Acum ca şi atunci, guvernul român e hotărât să tragă dacă vor încerca o mişcare, iar dacă vor fi solicitaţi, ruşii vor fi nevoiţi să intervină de partea autorităţilor. O fi sau nu adevărat? Este cert însă că Frontul e acum cam cu nasul pe jos şi că intenţia unei acţiuni imediate s-a mai potolit.

Voice of America recunoaşte importanta contribuţie a României şi însemnătatea zilei de 23 august în desfăşurarea istorică a evenimentelor. Totuşi nu se ştie încă dacă ni se

va acorda beligeranța, pe când italienii care s-au purtat cum s-au purtat şi care acum nu contribuie cu nimic efectiv pe front, pretind schimbarea statutului lor de co-beligeranță în alianță. Unde mai pui că din punct de vedere economic, aliații alimentează Italia muritoare de foame, pe când noi, cu tot jaful sovietic, continuăm a întreține trupele sovietice din țară şi cele de pe frontul unguresc.

Ceea ce însemnă că, în ciuda tuturor vorbelor răsunătoare, mentalitatea celor mari nu s-a schimbat.

11.2.45. Întrunirea de la Sotchi se apropie de sfârşit.

După ce a încercat să fie admis prin intervenția Sovietelor şi după ce a văzut că ceilalți doi se opun, de Gaulle încearcă acum un sistem foarte puțin elegant prin care să forțeze oarecum mâna aliaților: Radio Paris anunță că el a fost invitat acolo să participe la deciziile definitive, pe când agenția *Reuter* declară că nu ştie nimic despre un asemenea zvon. Între timp şi Havas informează că zvonul nu se confirmă.

O mică şi meschină intrigă, nedemnă de francezi.

Rădescu a vorbit azi cu suflet şi cu o energie demnă de omul dintr-o bucată ce este. Sala cinematografului Scala unde trebuia să vorbească, fusese ocupată din ajun de comunişti care urlau „Vrem guvern FND", aşa că ceilalți, în frunte cu liberalii care răspundeau „Patria şi Re-ge-le", s-au mutat la sala „Aro" unde însuflețirea a fost unanimă.

Din textul publicat în presă, reiese că el nu s-a sfiit să acuze Frontul de rea credință şi de intrigării. În privința reformei agrare, a avut abilitatea să nu se declare împotriva principiului, ci să afirme că momentul ar fi rău ales, căci înaintea tuturor, primii împroprietăriți vor trebui să fie cei care luptă acum pe front, aşa că exproprierea n-ar putea avea loc înainte de terminarea războiului.

Ca un răspuns, conferința de după amiază a lui Pătrăşcanu despre „Ion al Babei", deputatul clăcaşilor în Divanul ad-hoc al Moldovei, în care caută să dovedească dreptul țăranilor asupra pământului, drept nescris dar imprescriptibil, pe care boierii l-au încălcat când şi-au croit moşiile, şi pe care azi poporul român are îndatorirea să-l realizeze imediat, căci de la 1857 până în 1918, urmaşii lui Ion al Babei n-au mai avut prilejul să-şi spună cuvântul. De aceea reformele agrare din 1864 şi 1916 n-au dat rezultate fericite.

Însă, fără a o spune, înțelesul pe care-l dă devălmăşiei de altă dată a pământului, înseamnă că el pledează nu împroprietărirea, ci organizarea colhozurilor.

12.2.45. După declarațiile de ieri ale lui Rădescu, presa frontistă de azi, singura care a apărut, îl acuză de a se fi dat pe mâna huliganilor şi a fasciştilor, iar sindicatul tipografior a hotărât să refuze a-i imprima cuvântarea şi totodată a decis să manifesteze în piața Palatului, cerând demisia guvernului.

Rădescu a vorbit azi la radio pentru a explica de ce nu a putut vorbi în sala prevăzută inițial, unde circa o mie de frontişti o ocupaseră şi nu lăsau să intre de cât pe ai lor. A adăugat că a permis cenzurii să publice orice atac în contra sa, căci nu-l supără să

audă strigându-se „Jos Rădescu", deoarece neavând nicio ambiție personală, va pleca de bună voie atunci când țara o va cere, dar că nu se va lăsa intimidat de câțiva teroriști.

Cum s-a zvonit că vreo 60.000 gărzi comuniste au fost puternic înarmate, ne-am putea aştepta la o reeditare a zilelor din ianuarie 1941; ar fi poate mai bine să se spargă abcesul mai repede, fiind convins că Rădescu şi armata vor acționa.

Scânteia anunță că în Prahova şi Dâmbovița, țăranii au început să-şi împartă moşiile. Cum se va comporta guvernul în fața acestui fel de reformă agrară?

În Belgia s-a constituit un guvern van Acker de uniune națională, de la catolici până la comunişti.

Guvernul cehoslovac în frunte cu Beneş speră ca în două săptămâni să se poată instala la Kosice sau în vreun alt oraş eliberat.

Aliații acuză guvernul Franco de pro-hitlerism şi îi proorocesc un grabnic sfârşit; se afirmă că Franco ar fi scris acum câtăva vreme lui Churchill, spre a-l ruga să ia împreună măsuri de preîntâmpinare a pericolului întinderii bolşevismului în Europa, dar că englezul i-ar fi răspuns că are cu Moscova o alianță, pe care nu are intenția s-o denunțe.

Ruşii au ocupat capul de pod la sud de Breslau şi au înaintat spre vest, ocupând Liegnitz

În ultima şedință a comisiei pentru reforma agrară după expunerea lui Kapri pentru menținerea proprietății şi după declarațiile național-țărăniştilor Hudiță şi Zane că sunt pentru expropriere cu oarecare reformulări, reprezentantul Frontului, Zăroni, a anunțat că se retrage de la lucrări, fiindcă liberalii şi reprezentanții instituțiilor ştiințifice sunt contra proiectului.

Această manifestare, dar mai ales probabila reacție a Frontului față de atacul fățiş al lui Rădescu, ne vor aduce probabil în curând în fața unei crize deschise - ieşirea din guvern a Frontului şi începerea unei acțiuni de răsturnare - sau poate, cine ştie, la potolirea spiritelor în cazul unei nesiguranțe a reuşitei.

13.2.45. Conferința în „3" din Crimeea s-a încheiat printr-un comunicat în care se anunță: voința unică de a curma pentru totdeauna amenințarea Germaniei asupra restului omenirii, întrunirea unei conferințe interaliate la San Francisco pentru 25 aprilie, invitarea adresată Franței de a participa la viitoarele întruniri ca şi la ocuparea Germaniei, precum şi dorința pentru guverne de uniune națională în Polonia şi în Jugoslavia.

Despre fostele state satelite, declarația vorbeşte de dreptul tuturor popoarelor de a-şi alege forma de guvernământ ce preferă şi anunță că le va ajuta să-şi organizeze cât mai curând alegeri libere. Despre chestiunea co-beligeranței României, ca şi cea a poziției de aliată pentru Italia, nu se pomeneşte nimic.

La noi, Frontul anunță întrunire în Piața Unirii pentru azi după amiază şi unii pretind că vor fi vărsări de sânge. În tot cazul, duminică patrule ruseşti n-au schițat nicio mişcare în favoarea manifestanților frontişti pe care mulțimea îi înghiontea mai serios, în timp ce un grup de militari americani au fost ovaționați şi conduşi în triumf de către manifestanți liberali.

Acum Frontul reclamă prin mari afişe: arestarea şi condamnarea legionarilor şi a fasciştilor (?!) care i-au atacat la redacţia ziarului *Scânteia*, a lui Ţeţu, Comaniciu, Fărcăşanu; împărţirea pământului la ţărani şi la ostaşii de pe front şi din cazărmi; „Jos Hudiţă" (deşi s-a pronunţat pentru exproprierea imediată) şi bineînţeles mai presus de toate, constituirea unui guvern FND. În teama lor au şi început să denunţe constituirea unui bloc al partidelor istorice în jurul lui Rădescu pentru excluderea din guvern pe membrii frontişti. Să vedem...

Se pare că maniera forte a lui Rădescu are succes, căci astă seară se anunţă că întrunirea în aer liber din piaţa Unirii a decurs în linişte, cu angajamentul mutual al partidelor de a evita orice manifestări dezordonate, spre a fi astfel pe placul aliaţilor de la Yalta de a vedea în toate ţările guverne interimare de uniune naţională până la alegerile generale. Deci guvernul va rămâne, ba chiar se va consolida.

Indignaţi de terminarea definitivă a rolului guvernului emigrat de la Londra, polonezii vorbesc la Washington de „a cincea împărţire a Poloniei" şi de „concesiile ruşinoase" făcute prin rectificările aduse liniei Curzon.

Sunday Times menţionează pretenţiile sovietice asupra desfiinţării restricţiilor privitoare la traficul prin Strâmtori şi la demilitarizarea zonelor de pe ambele maluri. Presa din New-York se întreabă dacă Rusia şi Japonia vor denunţa pactul lor de neutralitate sau îl vor extinde pe o nouă perioadă de cinci ani.

Există unele aspecte ce denotă serioase nepotriviri între aliaţi.

În ultimul moment se află că în fine a căzut Budapesta, aşa că acum e deschis drumul spre Viena. Rostul înverşunatei rezistenţe germane aici, pare să fi fost datorită unor importante centre de producţie militară în zona cuprinsă între Pesta şi Viena.

Ca dovadă a pornirii unei ofensive mai cu temei din Silezia, au fost puternic bombardate Viena, Graz şi Dresda.

14.2.45. Am fost informat azi că la Yalta aliaţii hotărâseră admiterea co-beligeranţei României, însă spre a nu lăsa să se creadă că au admis-o numai în urma insistenţelor frontiştilor sau pentru a nu le aduce apă la moară acestora, au socotit cu cale să mai întârzie cu câteva săptămâni publicarea ştirii.

Au loc negocieri între extremişti şi partidele istorice pentru continuarea colaborării sub preşedinţia lui Rădescu, în care Titel Petrescu joacă rolul cinstitului mijlocitor. S-ar putea ajunge la un rezultat, cu o uşoară remaniere a miniştrilor ce se arată opuşi colaborării. Toată lumea e de acord că întreaga vină o poartă naţional-ţărăniştii şi sunt semne că se desenează în partid o orientare spre tendinţa Mihalache, în opoziţie cu cea a lui Maniu.

Negel, cu care am stat de vorbă azi dimineaţă susţine cu multă dreptate că politicienii noştri au două lucruri de făcut:

În primul rând, să evite a marca o diferenţă de simpatii în defavoarea ruşilor, dimpotrivă să le dovedească că partidele burgheze sunt dispuse a colabora cinstit şi permanent cu ei şi ca atare, susţinererea exclusivă de către sovietici a frontiştilor nu are

rațiune. Acesta cu atât mai mult, cu cât istoria va recunoaşte câtă importanță a avut pentru rezultatul final al războiului actul României de la 23 august, aşa că trebuie să ne aşteptăm, - oricare va fi viitorul regim al Germaniei - că nemții nu ne vor ierta că noi am grăbit dezastrul lor, ceea ce înseamnă că va fi nevoie să ne sprijinim pe o cordială conviețuire cu Rusia, vecina pe care am ignorat-o atâta vreme.

În al doilea rând, partidele burgheze ar trebui să priceapă că, spre a lupta cu succes în contra adunăturii de embrioane de partide ale Frontului, e mai bine să se înțeleagă între ele, chiar şi sub aspect de dizidențe, ca să apară numeroşi şi uniți în fața adversarului.

Un colonel sovietic, cu puțin prea mult alcool absorbit prea repede, a definit perfect starea de lucruri de la noi: „Foarte curios mi se pare să văd, că pe când voi faceți tot ce puteți ca să trăiți ca în țara noastră, noi nu dorim decât un singur lucru: să putem trăi aşa cum trăiți voi". Toată problema atât de dezbătută între bolşevism şi burghezie, rezidă poate în această formulare atât de simplist redată.

16.2.45. Din nou s-a întunecat orizontul nostru intern, Frontul făcând obstrucție în guvern ceea ce a provocat o reacție de solidarizare a partidelor istorice. Se vorbeşte chiar de criză şi de o demisie a lui Rădescu, însă cu probabilități ca tot el să reconstituie cabinetul.

Este un semn cert că hotărârile de la Yalta au cam pus pe gânduri pe frontişti, care nu mai sunt acum atât de dornici de a veni singuri la guvernare.

La înapoierea de la Yalta, Churchill s-a oprit la Atena unde a vorbit grecilor într-un delir de aclamații. Roosevelt s-a oprit la Marsilia în drum spre America.

Nemții anunță că, de ieri, Breslau este încercuit şi că ruşii se apropie de Cottbus.

S-a zvonit că aliații au de gând să debarce în Norvegia

Printre cei deținuți la Prefectura poliției s-a ivit tifosul exantematic; Manoilescu s-a îmbolnăvit şi este internat la spitalul Colentina.

17.2.45. O scrisoare a generalului Rădescu, drept răspuns celei deschise, transmisă de Teohari Georgescu, pune la punct lucrurile privitoare la comisiile de epurare şi va determina probabil, fie suprimarea, fie înlocuirea subsecretarilor de la Interne. S-ar putea o mai largă remaniere şi din alte partide (ex. Hudiță sau Leucuția de la țărănişti), fără încetarea guvernării coaliției democratice de sub presidenția lui Rădescu şi deci fără teama venirii unui guvern frontist, căci s-ar opune hotărârilor de la Yalta.

De acum încolo, fiind puşi sub tutela celor „3", nu ne mai temem ca mai înainte, de manevrele unilaterale ale Sovietelor.

Toate Republicile sud-americane, cu excepția Argentinei, au rupt relațiile cu Japonia. Suedia a rupt relațiile economice cu Germania.

18.2.45. Până mâine există un soi de armistițiu între partide. Totuşi Consiliul Frontului nu se sfieşte a declara că nu partide reacționare, aşa zis istorice, cu oameni ca

Rădescu, reprezintă elementele democratice ale poporului, aşa cum se precizează în deciziile de la Yalta, ci numai FND care întruneşte unirea naţională a tuturor forţelor cu adevărat democratice.

Comisia aliată de control hotărăşte să suprime definitiv apariţia ziarului *Viitorul*, unde lucrătorii intraseră în grevă, fiind înlocuiţi cu tipografi benevoli din tineretul liberal. Aşadar, nu mai e vorba nici de neamestecul ruşilor, nici de încetarea agresivităţii Frontului, care, mai mult decât oricând, revendică puterea.

Să vedem cum se vor comporta acum anglo-americanii.

Se pare că Statele Unite pregătesc invazia Japoniei. Tokio e bombardat neîncetat cu slabe reacţii din partea japonezilor.

Beneş pleacă din Londra spre Cehoslovacia prin Rusia şi s-a adresat poporului său, anunţând cât de curând alegeri.

Ziarul *Ordre de Paris* pretinde că Franco ar fi avut de gând să atace Franţa în momentul ofensivei germane din Ardeni. În orice caz, politica sa e foarte suspectă în ochii aliaţilor.

Reuter lansează ştirea că şi Argentina ar fi dispusă să declare război Axei.

20.2.45. Se zvoneşte despre un conflict, sau cel puţin o stare de tensiune din partea generalului de Gaulle, care ar fi refuzat să meargă la Alger spre a întâlni pe Roosevelt, după comunicarea ce i s-a făcut de către ambasadorul american asupra rezultatelor de la Yalta.

Schacht ar fi ajuns în Elveţia spre a trata problema refugierii conducătorilor nazişti în vreo ţară neutră, în schimbul principalilor ostateci deţinuţi de ei în Germania. Foarte probabil, demersul va fi zadarnic. În tot cazul, guvernul elveţian a decis blocarea bunurilor germane. E un început.

Subasici a sosit la Belgrad. E vorba acum de alegerea Regenţilor ce vor constitui un nou guvern, menit să asigure desfăşurarea alegerilor generale.

Churchill se întoarce la Londra, după opriri la Cairo, Atena şi Malta, unde au avut loc însemnate convorbiri militare anglo-americane.

Americanii au debarcat cu succes pe insula Iwo Jima din arhipelagul Bonin, la 800 km de coastele japoneze. Rezistenţa Japoniei este puternic zdruncinată, ceea ce înseamnă că aliaţii ar putea-o înfrânge concomitent cu Germania fără concursul ruşilor, foarte suspecţi în jocul lor şi dispuşi desigur a exercita un şantaj.

La noi, jocul dubios al Sovietelor este tot mai vădit: susţin Frontul în atacul său violent în contra guvernului, spre a ajunge la dezorganizarea totală a situaţiei economice şi sociale a ţării. Rădescu rezistă viguros, sper că nu doar cu ajutorul verbal al aliaţilor. Pentru moment criza este în plin şi efectele ei se produc mai ales în provincie, unde agenţii frontişti, impuşi pe alocuri ca prefecţi sau primari, comit acte de anarhie. Nu mi-am pierdut încă nădejdea, clipa e însă tragică.

Din nenorocire, au început să șuiere glonțele și să curgă sânge. Dacă la Turnu Măgurele, prefectul Frontului, instalat cu forța, tot prin forță dar fără violență a fost înlocuit cu fostul prefect numit de guvern, dacă cei trei subsecretari de stat la Interne au fost demiși, - Rădescu conducând singur întregul aparat al administației de stat, - situația a devenit gravă la uzinele Malaxa unde lucrătorii comuniști s-au ciocnit cu cei așa-ziși „fasciști" și unde a fost împușcat președintele Confederației Generale a Muncii și au fost răniți 15 lucrători.

În situația actuală, e greu de prevăzut că întrunirea de astă seară a Consiliului de miniștri ar putea aduce vreo destindere, mai ales după cele petrecute și după ieșirea atât de violentă a lui Maniu în contra Frontului, pe care presa nici n-a publicat-o.

Rădescu, hotărât să uzeze de maniera forte, e atacat direct, ca fiind prin discursul său de la ARO cauza principală a dezorinilor și invitat „să plece". Frontul își asumă răspunderea guvernării, însă Rădescu se arată foarte decis să nu plece, nici să se plece.

21.2.45. Gravitatea mare a situației ne-o aduce vestea că la Cluj sub oblăduire rusească, s-a format un...guvern al Frontului, un soi de surogat de... Debrecen, care ar fi și cedat Rusiei subcarpatice 18 sate din Maramureșul pe care ucrainienii, ca la Brest-Litovsk, și ca la Trianon, îl reclamă acum în întregime pentru dânșii.

Să vedem ce vor mai zice drăguții de aliați cu frazele lor despre libertatea popoarelor de a dispune de soarta lor și de guvernele de uniune democratică.

Este evident că acesta e răspunsul Moscovei la discursul lui Rădescu, care afirmase că: „Ardealul este al nostru și nu avem deci a-l cerși de la nimeni."

După întrevederile din Egipt ale lui Roosevelt și Churchill cu regii Faruk și Ibn-Saud și cu împăratul Etiopiei, se desenează planul anglo-american de constituire a unei mari federații pan-arabe.

Lloyd George e pe moarte la 82 ani.

Aliații au bombardat puternic Berchtesgaden.

Aproape toate guvernele neutre încep să se desprindă de Gemania, rupând întâi raporturile economice, cu speranța să fie invitate la conferința de la San Francisco.

22.2.45. Frontul anunță pentru sâmbătă o mare întrunire pentru răsturnarea guvernului. Prin radio, Moscova ia poziție hotărâtă împotriva lui Rădescu. Ca să curme scandalurile, acesta vrea să procedeze în curând la alegeri. Biroul lui Teohari Georgescu de la Interne a fost încuiat și subordonații săi - repartizați la alte servicii.

Radio Moscova spune că Stalin va cere ca la conferința păcii să nu participe decât statele care au luat parte efectiv la lupta pentru doborârea Germaniei. Ca efect, se dă ca sigură vestea că în sesiunea parlamentară ce se deschide mâine la Ankara, Turcia va decide să declare război Germaniei.

Și noi ne batem ca orbeții, făcând în acest chip jocul dușmanilor.

23.2.45. Situaţia s-a agravat mult după articolul din *Pravda* în contra lui Rădescu, în care este acuzat de a fi incapabil să ţină ordinea în ţară şi de a se crampona la remorca partizanilor lui Antonescu şi ai lui Hitler.

Şeful său de cabinet cu care am vorbit azi dimineaţă cu privire la ordinul prefectului frontist din Turnu Măgurele de a se da vite de muncă şi bani pentru armata rusă, acuzându-ne apoi de sabotaj economic fiindcă pământul rămâne nesemănat, m-a sfătuit să nu dăm nici vite, nici bani, ci să avem încredere în premier, care nu va abandona guvernul, afară doar de cazul că ar reuşi comuniştii să-l suprime.

Pe de altă parte, Teohari Georgescu continuă să telegrafieze prefecţilor, ordonându-le să îndeplineaacă dispoziţiile sale şi să nu dea niciun soi de ascultare celor primite de la preşedinţia Consiliului de miniştri. Mulţi cred, ca Ionel Christu, că Rădescu nu va mai putea rezista şi că până mâine va fi silit să plece.

În acestă atmosferă *„qui sent la poudre"*[12], se vor organiza mâine cele două manifestări adverse ale naţional-ţărăniştilor şi ale frontiştilor.

Pentru a 27-a aniversare a Armatei Roşii, misiunea sovietică dă o recepţie în frac în saloanele Legaţiei remobilate de noi.

În acest timp, comunicatul Moscovei anunţă că trupele sale au pătruns în patru din cartierele oraşului Breslau.

Guvernul francez anunţă prin generalul de Gaulle, că, după primirea triplei explicaţii engleză, americană şi sovietică asupra celor stabilite la Yalta, se consideră pe deplin satisfăcut, căci i se va recunoaşte participarea cu egalitate de drepturi, la toate întrunirile ce vor hotărî soarta Europei şi a lumii.

S-a zvonit că Mussolini s-ar fi adresat comuniştilor italieni pe care îi deţine, că le va garanta libertatea, dacă ei vor reuşi să-i obţină în Serbia asigurarea vieţii sale.

Reuter lansează zvonul că mai multe partide greceşti s-ar fi pronunţat pentru transformarea statului în Republică.

Turcia intră în război cu Germania şi cu Japonia de la 1 martie, ca răspuns la cererea formală a ambasadorului Angliei, care a pus acea dată drept condiţie *sine qua non* a acceptării sale la conferinţa Naţiunilor Unite. Ministrul turc de Externe a declarat aceasta în Adunarea Naţională, precizând că demersuri similare au fost făcute şi pe lângă Egipt, Islanda, Chile şi alte republici sud-americane.

Mă întreb dacă noi, care de şase luni luptăm efectiv contra Germaniei, suntem calificaţi pentru a fi consideraţi o naţiune asociată.

Ca suprem act de cuminţenie, s-a decis ca naţional-ţărăniştii să nu ţină azi întrunirea şi ca Maniu să renunţe la declaraţii publice.

Din toate părţile aud că marea majoritate a lucrătorilor din uzine şi ateliere sunt contra Frontului, dar că sunt ameninţaţi cu bătăi şi cu pierderea locului de muncă.

---

[12] *„care miroase a praf de puşcă"*

Azi, la radio, Rădescu a dezminţit zvonurile despre demisia sa, sfătuind lumea să nu le dea ascultare, ci să-şi vadă liniştită de treburi.

Moscova anunţă cucerirea definitivă a oraşului Posen şi ocuparea parţială a oraşului Gubin.

Doriot a fost ucis în Germania de bomba unui avion aliat în picaj.

După manifestarea de azi în strigăte de: „jos Rădescu, moarte fasciştilor" şi de defilarea cu pancarte şi steaguri de toate culorile prin faţa Palatului, frontiştii s-au întors către ministerul de Interne unde se afla Rădescu. Au fost însă intimidaţi de câteva salve trase în aer. Publicul trecător era sau indiferent sau indignat; nimeni nu le-a arătat pic de simpatie.

Astă seară, Rădescu a denunţat la radio într-un apel adresat ţării, manevrele criminale conduse de doi venetici, Pauker şi Luca, arătând că la Craiova au luat cu asalt Prefectura, că la Caracal trupa li s-a opus cu succes, că la Braşov au devastat o cooperativă, iar că în Bucureşti armata n-a tras în vânt, decât fiind atacată, şi că manifestanţii au tras din stradă focuri de armă în biroul lui Negel din Palat şi în al lui din sediul ministerului.

Chiar după ora 9 seara, nişte răsculaţi trăgând dintr-un camion în mers, au ucis şi au rănit mai mulţi cetăţeni care se aflau în faţa ministerului de Interne. El face apel la întregul popor român şi declară că va lupta având armata de partea sa, în contra acestei mâini de nelegiuiţi.

Sper că Rădescu se bazează pe aliaţi care i-au promis desigur tot sprijinul. Să-l ajute Dumnezeu, numai să nu facă ruşii vreun pocinog. Mi-e foarte teamă de ei, deşi astăzi au păstrat o atitudine ireproşabilă.

25.2.45. Ce fel de guvern mai poate fi acela în care membrii de-ai săi, ca Pătrăşcanu, Rădăceanu, Gheorghiu Dej, iau cuvântul la întruniri pentru răsturnarea lui şi în care un subsecretar dat afară, continuă să dea ordine prefecţilor şi să declare în piaţa publică: „Rădescu este o nulitate care a strâns în jurul lui întreaga reacţiune din România şi murdăreşte înţelegerile din Crimeea"?!

Eisenhower a declarat presei că Germania va fi înfrântă numai atunci când se vor întâlni armatele ocidentale cu cele sovietice, precizând că după ce vor pierde regiunile Ruhr şi Silezia, germanii nu vor mai putea păstra o defensivă organizată mai mult de două luni, având totuşi posibilitatea continuării unui război de gherilă în sudul ţării.

Şi Egiptul a declarat război Germaniei, însă treaba n-a mers aşa de uşor ca în Turcia, căci wafdiştii şi naţionaliştii s-au opus cu înverşunare, primul-ministru fiind ucis în cursul unui accident în Parlament de către un extremist.

În Italia, Macmillan a declarat că aliaţii au îndulcit mult condiţiile de armistiţiu, acceptând ca guvernul italian să poată lua măsuri administrative numind funcţionari fără aprobarea prealabilă a comisiei de control (parcă la noi nu s-a ajuns până aici!) şi

permiţându-i să reia raporturi diplomatice normale cu străinătatea (în această privinţă stăm mai prost!)

Aliaţii au ocupat Jülich şi Dürren şi atacă spre Colonia, de care s-au apropiat la 25 km. Ruşii luptă în direcţia Königsberg şi ocupă cu greu rând pe rând cartierele din Breslau.

Sâmbătă dimineaţa, înainte de manifestarea FND, Vinogradov şi cu Pavlov au plecat pe neşteptate la Moscova. De ce? Conveniseră ceva în ajun cu Rădescu şi mergeau la raport? Se temeau că va ieşi cu scandal şi nu vroiau să fie prezenţi? E semn că sunt de acord cu guvernul sau dimpotrivă, că susţin pe sub mână mişcarea de răsturnare?

Orice supoziţie e posibilă şi asta ne e tocmai grija cea mare.

Cairo anunţă că acum o săptămână un convoi aliat de vase a trecut prin Dardanele, transportând cele necesare pentru misiunile din Crimeea. Sub această formă, ştirea cam pare trasă de păr.

La noi, imaginaţia e de o bogăţie incalculabilă şi Buzică Danielopol aflase deja că de ieri flota engleză este la Constanţa.

Bidault a sosit la Londra unde îl va întâlni pe Churchill.

26.2.45. Regele s-a întors de la Sinaia şi a primit pe Rădescu şi apoi pe Vişoianu. Miniştrii FND au adresat o telegramă de protestare Suveranului şi i-au cerut o audienţă colectivă. Nu este vorba însă de un guvern frontist, ci se zvoneşte tot de un guvern de colaborare, numele generalului Avramescu, al lui Ştirbei, chiar şi, din nou, al lui Rădescu, fiind pronunţate.

27.2.45. E vorba ca mâine să se întoarcă Vinogradov; vom vedea apoi cum se va rezolva criza. Deocamdată Rădescu încă n-a demisionat şi mi se spune că şi dacă ar pleca, nu se va forma un guvern frontist, ci tot o combinaţie împreună cu liberali şi ţărănişti, sub o presidenţie oarecum neutră.

Ana Pauker a plecat şi ea la Moscova; potrivit sistemului sovietic, probabil va suferi consecinţele încercării nereuşite de lovitură.

Ceea ce este inadmisibil e declaraţia unor ofiţeri superiori în activitate şi de la posturi de comandă, care se desolidarizează de acţiunea şi de declaraţiile lui Rădescu. Mă întreb ce măsuri - aş zice ce sancţiuni - se vor lua.

Riposta n-a întârziat şi chiar azi, Ministerul de Război i-a pus pe toţi în retragere. Mă gândesc că atât Rădescu cât şi Regele care sancţionează aceste măsuri, n-ar putea proceda astfel dacă nu s-ar baza pe un sprijin efectiv al aliaţilor, aş zice chiar mai mult, dacă n-ar avea pentru aceasta şi asentimentul Sovietelor.

28.2.45. Ieri a sosit Vîşinski cu instrucţiuni ferme ale Moscovei, care de altfel s-a pronunţat încă de la început categoric în contra lui Rădescu, aşa că el va pleca, nu alungat de dezmăţul străzii, ci de voinţa Sovietelor.

După convorbirea de aseară cu Regele şi cea de azi după dejun, guvernul Rădescu şi-a prezentat demisia şi se vorbeşte că Ştirbei ar primi însărcinarea să

alcătuiască un nou cabinet, colorat mai spre stânga. Ar fi pe placul anglo-americanilor, însă cu sentimentele sale liberale şi cu antenele ţărăniste, mă întreb dacă îl va accepta Frontul. Cred că în orice caz, s-a dovedit tuturor, că mişcarea FND nu are răsunet în ţară.

Expunerea de ieri a lui Churchill care s-a ferit să pomenească ceva despre România, poate lăsa impresia că înţelegerea de la Yalta ne-a abandonat cu totul în seama ruşilor. Şi totuşi, încă nu-mi vine a crede că lucrul ar fi cu putinţă. Să vedem cum vor decurge dezbaterile în Camera Comunelor, căci s-ar putea ca vreo interpelare să silească guvernul a deschide vorba şi despre noi.

Zvonul că turcilor li s-a cerut să pună la dispoziţia aliaţilor o armată de un milion oameni, m-a pus pe gânduri: cele câteva insule din Egee nu necesită o asemenea desfăşurare de forţe; singura explicaţie ar fi eventualitatea întrebuinţării ei în Balcani şi aceasta ar însemna că politica sovietică în România, Bulgaria şi în Jugoslavia, să nu prea fie pe placul Londrei şi al Washingtonului.

Postul de Radio Dunărea, pescuind în apă tulbure, s-a grăbit a răspândi zvonul că regele Mihai îşi pregăteşte fuga în Elveţia şi că, dacă s-au opus la aceasta în septembrie 1944, în ianuarie 1945 atât Dinu Brătianu cât şi Maniu au fost de acord. În fond n-ar fi exclus ca în cazul extrem în care Sovietele şi-ar impune aici guvernul lor, Regele să plece spre a constitui un alt guvern român în exil. Să ne ferească Sfântul!

În Camera Comunelor, Eden a învinovăţit atât trecutele guverne ale Poloniei de o politică abuzivă, încercând a „poloniza" artificial populaţiile ucrainiene din jurul Lwow şi pe ruşii albi de la Wilna, cât şi pe cel actual de la Londra, de a nu se fi putut acorda cu comitetul din Lublin.

Pe lângă cei „3", China şi Franţa, iată că şi Brazilia, - toate participante la viitoarea conferinţă de la San Francisco,- va fi recunoscută ca mare putere.

1.3.45. S-a petrecut azi noapte, ceea ce mă temeam de mult că se va întâmpla; din acest moment suntem complet ocupaţi de ruşi. Prefectura poliţiei e în mâna lor, aşa că nu mai avem speranţa să apelăm la vreo autoritate de-a noastră în cazul probabil că abuzurile sovietice se vor înteţi. Se procedează la desfiinţarea jandarmeriei, deci şi la ţară va domni pretutindeni bunul plac moscovit.

În aceste condiţiuni, Barbu Ştirbei a acceptat să formeze guvernul. Ce fel de guvern?!

Astă seară, la Braşov, a sărit în aer clădirea fostului Consulat german în care s-a instalat comandamentul sovietic, probabil datorită unei proaste mânuiri a instalaţiei de gaz metan. A fost însă de-ajuns ca ruşii să ne acuze tot pe noi de atentat, deşi paza era exclusiv a lor.

Vîşinski şi-a terminat misiunea şi a plecat.

Dejun astăzi la Pallin. Atmosferă de înmormântare şi nicidecum una de clasa întâi !

Ştirbei a depus mandatul şi se vorbeşte acum de guvern Groza sau Tătărescu. Buzică Danielopol afirmă că ruşii care au fost totdeauna în istorie de rea credinţă, dar care veşnic au pierdut partida, sunt şi acum pe cale să comită greşeli peste greşeli:

1. îl alungă pe Rădescu care a fost primul ce s-a ridicat la noi împotiva lui Killinger;

2. îl aduc pe Tătărescu care a fost premierul dictaturii carliste şi care a dat afară pe Titulescu;

3. pregătesc plecarea Regelui, silind să abdice pe cel care a avut curajul şi înţelepciunea actului de la 23 august.

Declaraţia ultimă a lui Rădescu a fost făcută în prezenţa şi cu îndemnul englezilor şi americanilor; dacă n-ar fi făcut-o, întârziam poate cu două săptămâni, dar nu puteam evita cele ce se produc azi.

Statul Major a surprins acum câteva zile un ordin al Anei Pauker pentru luarea cu asalt a Prefecturii din Buzău, aşa că agenţii săi au putut fi arestaţi.

Mi s-a povestit despre o scenă dramatică în care Vîşinski i-a reproşat lui Rădescu că guvernul român n-a fost în stare timp de şase luni să sancţioneze criminalii de război, pentru ca apoi în şase ceasuri să dea afară din oştire nişte generali cu adevărat patrioţi. Ca urmare, i-a cerut revocarea imediată a măsurii luate.

În întrevederea avută cu Regele, Vîşinski i-a spus: „Bineînţeles, Suveranul trebuie să priceapă că guvernul Rădescu nu mai poate continua". Mihai intimidat, nu i-a răspuns nimic. În tot cazul, aflu că Vîşinski n-a plecat încă, şi că nu va pleca până la rezolvarea crizei.

În afara haosului tot mai răspândit în spirite, efectul cu adevărat palpabil al „democratizării" ţării este răspândirea fulgerătoare a molimii tifosului exantematic, ca şi pragmaticul său antidot care străbate păturile atmosferei, într-un covârşitor parfum de usturoi...

Ruşii anunţă că au intrat în unele cartiere din Dantzig.

Dezbaterile din Parlamentul englez s-au terminat cu un vot de încredere care a adoptat în unanimitate programul guvernului.

Lucru nemaipomenit în analele constituţionale americane: preşedintele Roosevelt a făcut în faţa Congresului o expunere asupra convorbirilor de la Yalta.

Franţa reia raporturile diplomatice directe cu Italia.

S-au pus bazele, încă în stare de proiect, ale unui stat-tampon al Renaniei.

2.3.45. Am aflat că Regina a părăsit ţara în avion şi că Regele, care ar fi dorit şi dânsul să plece, a fost împiedicat s-o facă de către partidele istorice. Acum se zbat ai noştri să alcătuiască un guvern: azi dimineaţă Tătărescu se afla la Legaţia sovietică, iar ieri Stevenson a fost să-l vadă pe Dombrovski.

Se pare că aliaţii ar gândi să transforme ţara noastră într-un experiment al celor hotărâte la Yalta, în sensul că dacă nu reuşim să formăm un guvern de largă colaborare

democratică, România ar urma să fie ocupată simultan de cei trei mari aliaţi, spre a ne asigura libertăţile şi a proceda la alegeri.

În acest caz, n-ar fi mai abil din partea noastră să nu izbutim a forma guvernul?

Deocamdată ocupaţia rusă este totală; reîncep a perchiziţiona casele sub motivul de a căuta arme, dar cu rezultatul practic al jafului necontrolat şi fără iluzia măcar a unei autorităţi la care bieţii creştini să mai poată apela. Din nenorocire nu-mi pot închipui nici cum, nici când această stare de lucruri s-ar putea modifica în bine.

Vîşinski are o activitate febrilă la cartierul său general de la Legaţia sovietică, iar Ana Pauker, reîntoarsă de la Moscova, e tot timpul acolo să-şi recâştige prestigiul, aducând la guvernare FND-ul, dar care să reprezinte totuşi... „o largă colaborare democratică..."

Astă seară Regele a încredinţat lui Groza alcătuirea guvernului. Să fie oare acesta motivul bucuriei Brătienilor, care afirmă că azi atmosfera e mult mai favorabilă decât ieri şi că occidentalii au început să se amestece? Frumos amestec, n-am ce zice!

Pe frontul de vest, operaţiunile se precipită şi aliaţii anunţă că au intrat în Krefeld şi în Düsseldorf. Rezistenţa germană pe linia Siegfried slăbeşte văzând cu ochii, astfel că trecerea Rinului nici nu mai poate fi disputată de acum înainte.

3.3.45. Zvonul umblă că Groza va forma guvenul cu Guţă Tătărescu, ca vicepreşedinte şi la Externe şi cu Ralea, ambii ca exponenţi ai celor două partide istorice, raliaţi la democraţia frontistă. De la liberali şi ţărănişti, mi se afirmă că până la sfârşit nu este sigur că Groza va putea forma guvernul, iar starea lor euforică de ieri corespundea speranţei, că având susţinerea englezilor şi americanilor, s-ar fi putut constitui un guvern Ştirbei.

Cum am spus, conform celor enunţate de Roosevelt, ar fi poate mai bine să nu reuşim a constitui guvemul, spre a ne lăsa ocupaţi şi conduşi de un fel de consiliu de tutelă al celor trei aliaţi. Rămâne însă de văzut dacă pentru a para această perspectivă, ruşii nu vor uza de maniera brutală, operând prin forţă.

Tot soiul de ştiri fanteziste au reînceput să circule prin oraş, fiecare colportând pe cele ce se potrivesc mai bine cu pofta inimii sale.

După sosirea lui Vîşinski şi după ordinul său brutal către Rege de a-l da afară pe Rădescu, Maniu cu Brătianu s-au dus să-i declare că faţă de această atitudine contrară prevederilor armistiţiului, partidele lor denunţă pactul încheiat.

După ce s-a anunţat plecarea Reginei în Anglia, aliaţii au şi răspândit zvonul că şi Rădescu se află la Londra, pe când unii afirmă că l-au zărit prin oraş într-un automobil încadrat de ruşi.

Cert este însă că după dezarmarea poliţiei şi trecerea ei în subordinea ruşilor, deţinuţii de drept comun de la închisoarea Arsenalului, vreo 200 criminali şi borfaşi, au evadat astă noapte, terorizând cartierul Izvor; desigur azi sunt cu toţii înscrişi deja în FND...

Aud astă seară că inițiativa Groza a eşuat şi că acum Lupu ar fi primit însărcinarea să încerce formarea cabinetului.

Aliații împing puternic la Rin, sunt la 6 km de Colonia şi nu departe de Bonn.

4.3.45. Continuă să circule zvonul că ruşii întâmpină mari dificultăți, unii zic chiar că suferă înfrângeri din partea nemților, care din această cauză probabil, cedează mult în vest.

Informații mai serioase de la noi, spun că Regina n-a plecat, spre a nu lăsa singur pe Rege care e cu totul descurajat prin teroarea ce încearcă acum Vîşinski asupra noastră. Cu toată presiunea acestuia care voia să impună un guvern fără vechii liberali şi țărănişti, Groza s-a văzut silit să depună mandatul şi toată lumea se întreabă cine ar mai putea forma guvernul.

Între timp, Vinogradov a fost destituit, fiind acuzat de prea mare slăbiciune față de noi. Din nenorocire, sunt semne vădite că americanii şi englezii nu sunt încă în stare să ia o atitudine fermă față de ruşi, aşa că mă întreb dacă formula de a ne arăta incapabili să constituim un guvern de largă uniune democratică spre a ajunge la necesitatea unei tutel tripartită, mai poate fi socotită ca o abilitate. Zvonul că Frontul s-ar arăta mai înțelegător în chestia agrară trebuie controlat.

Regimentul 6 „Mihai Viteazu" şi cel de Gardă care au refuzat să se lase dezarmate, au fost trimise disciplinar pe front în linia întâia.

Se comentează mult audiențele succesive acordate de Papa ambasadorului german Weizsäcker şi trimisului personal al preşedintelui Roosevelt, d-nul Taylor, pentru a deduce posibilitatea unei încercări de pace între nemți şi aliați. Unii chiar pretind a realiza un front defensiv în contra amenințării cotropitoare moscovite.

5.3.45. Trupele lui Jukov au ajuns la Baltica, ocupând Koesling şi Kolberg, singura fortăreață prusacă rămasă necucerită de armatele victorioase ale lui Napoleon; forțele germane din Pomerania sunt acum complet izolate ca şi cele de la Dantzig şi din Prusia orientală. Iată deci, cel puțin în nord, dezmințirea zvonului despre o slăbire a forței ofensive a ruşilor.

Guvernul de la noi este încă în gestiune: ba se vorbeşte de un guvern Groza pe care strada îl reclamă până sub ferestrele Palatului, dar pe care Maniu îl refuză pe motiv că-l aduce pe Tătărescu drept colaborare liberală şi pe 2-3 transfugi trecuți la FND ca aport țărănist; ba de un guvern Guță pe care, zice-se, ruşii îl au la mână şi-l vor face să cânte după voia lor grație unor dosare compromițătoare; ba de un guvern neutru prezidat de Davidescu de la Casație; ba de un soi de *„mixtum-compositum"* cu reprezentanți din toate partidele, conduşi de un triumvirat anglo-ruso-american.

În orice caz, persoana Regelui se descoperă mult prea mult, fiind nevoit să refuze cutare sau cutare combinație, şi pe care într-o bună zi Vîşinski îl va arunca peste bord, spre a realiza cu canaliile în solda sa o manifestare spontană de raliere a poporului român la marea federație amică sovietică.

Conform organizaţiei sindicatelor din uzine, lucrătorii sunt obligaţi ca la ora terminării activităţii să se înarmeze şi să pornească prin mahalale pentru răspândirea convingătoare a principiilor Frontului, sau să fie oricând gata să manifesteze pentru cauza cea bună. Cunosc aceste prevederi de la un tânăr căruia i s-au pus aceste condiţii pentru a putea fi angajat să lucreze la uzinele Malaxa sau la Vulcan.

6.3.45. Aliaţii au intrat în Colonia.

După toate probabilităţile, la noi vom avea un guvern Groza cu Tătărescu la Externe; cât despre liberali şi ţărănişti, aud că după ce refuzaseră orice colaborare, mai cu seamă din cauza intransigenţei lui Maniu, aleargă acum, care mai de care, după un portofoliu. Este deci clar că poziţia de principiu nu era datorită decât speranţei, că fără ei nu se va putea forma guvernul.

Întrunirea prevăzută pentru ieri, are loc azi după amiază. Dacă până atunci s-a şi format guvernul, manifestaţia rămâne fără obiect şi devine doar una de simpatie şi de entuziasm. S-o vedem şi pe asta.

Elveţia a comunicat guvernului cehoslovac din Londra că a rupt raporturile cu fosta Legaţie slovacă, iar acesta consideră că *ipso facto*, relaţiile cu Republica cehoslovacă au fost reluate.

Cele patru puteri aliate invitante, - Anglia, Statele Unite, URSS şi China, - au trimis invitaţii pentru 25 aprilie la San Francisco guvernelor a 44 state, făcând excepţie pentru naţiunile neutre şi pentru foştii sateliţi, aşa că România *„peut se brosser"*[13]. De altfel, fiindcă n-are încă un guvern unitar, nici Polonia n-a fost invitată.

Cât despre Franţa, există şi aici oarecare dificultăţi pentru a o considera la rând cu celelalte puteri invitante.

Guvernul lui Hitler pare să se fi instalat la München, lăsând lui Himmler grija Berlinului, unde se organizează o aprigă rezistenţă.

Astă seară s-au aruncat în fine sorţii şi s-a constituit guvernul Groza cu Guţă Tătărescu vicepreşedinte şi la Externe, dar cu Teohari Georgecu la Interne, Zăroni la Agricultură, Vasiliu-Răşcanu la Război, având pe Dămăceanu ca subsecretar de stat, Pătrăşcanu la Justiţie, Ralea la Arte şi toată kiriela frontiştilor mai mărunţi; liberalii dizidenţi rămân cu Alimănişteanu la Finanţe şi cu Bejan la Industrie şi Comerţ.

Ce va da acest guvern, nu ştiu, în tot cazul bine, nu.

Totul va depinde de planurile de viitor ale lui Stalin. Stăpân al jumătăţii estice a continentului nostru şi al Asiei nordice până la Pacific, va avea de ales între o politică de acomodare cu puterile anglo-saxone, ceea ce ar putea cere multă apă în vinul său oţetit, şi un plan de lungă durată spre a nu ceda nimic din terenul câştigat şi a pregăti armele pentru o nouă ofensivă asupra restului apusean al Europei.

---

[13] *„este refuzată"*

Dar mai există şi un Dumnezeu, aşa că nu trebuie să ne pierdem toată nădejdea... Atât!

7.3.45. După primul Consiliu de miniştri, Groza a vorbit presei anunţând că foarte curând vom intra în Transilvania de nord, ale cărei porţi ne sunt deschise după promisiunea mareşalului Malinovski, care dimpreună cu Vîşinski au primit pe Groza după depunerea jurământului la Palat, ca un soi de altă investitură. A mai precizat că nu va trece mult şi se vor întoarce şi prizonierii din Rusia.

În schimb, vom trebui să ne depresurăm complet de cătuşele reacţionarismului fascist, curăţind şi democratizând tot aparatul statului şi bineînţeles, procedând în cel mai scurt timp la reforma agrară.

Se vorbeşte de proiectul lui Tătărescu care propune o cotă neexpropriabilă până la 150 hectare (să vedem ce trecere ar mai putea avea el!) şi de un altul al lui Groza, care lasă o cotă mai mare de 50 hectare, doar celor cu copii majori (probabil unde el însuşi nu mai are minori!).

În privinţa vinovaţilor traşi la răspundere, se vorbeşte de distrugerea dosarelor de către organele Siguranţei şi de dispariţia unora dintre acuzaţi: Radu Budişteanu şi alţii. Ultima noutate: pentru democratizarea armatei, ofiţerii sunt chemaţi sâmbătă la o întrunire, iar prin ministere toţi funcţionarii trebuie să se sindicalizeze.

Mareşalul Tito formează guvernul în Jugoslavia cu Subasici la Externe.

Finlanda s-a trezit să declare la 1 martie război Germaniei (tot degeaba, căci n-a fost nici ea poftită la San Francisco) şi brusc de tot, mareşalul Mannerheim şi-a adus aminte că are 78 ani şi că la o vârstă atât de înaintată nu mai poate conduce ca Preşedinte destinele ţării sale.

Mai sonor decât oricând, Guţă s-a prezentat azi după amiază la minister.

În Italia, generalul Roatta, condamnat de Tribunalul Poporului a evadat, unii pretind că a trecut în Portugalia, alţii că s-ar afla ascuns la Vatican. Oricum, opinia publică e furioasă şi se desenează o mişcare de revoltă deschisă împotriva guvernului Bonomi.

Ştirea la noi că generalul Rădescu ar fi arestat este dezminţită printr-o altă ştire, tot atât de puţin confirmată, că s-ar afla refugiat la misiunea engleză. Aud că ruşii, furioşi pe Ştirbei că n-a vrut să formeze guvernul după placul lor, i-au stabilit acestuia domiciliu forţat la Buftea.

Astă seară, în Consiliul de Miniştri, Gheorghiu Dej pare să fi luat conducerea generală a politicii guvernului; într-un expozeu radiodifuzat, a trecut în revistă tot programul de politică internă şi externă al diverselor departamente, după ce Groza şi Tătărescu nu vorbiseră decât generalităţi. Să fie el şeful?...

9.3.45. Aliaţii au trecut Rinul la sud de Colonia şi au intrat în Bonn şi se îndreaptă spre Koblenz. Ruşii se află la 6 km de Stettin şi la 45 km de Berlin, al cărui atac se anunţă iminent. Se zvoneşte că Hitler nu mai deţine autoritatea.

Alimănişteanu mi-a spus că s-a reuşit obţinererea unui preţ just pentru pământul expropriat ce se va plăti mai târziu, spre a feri pe proprietari de bonuri de expropriere fără valoare şi acordarea de sume mai mari pentru familiile cu copii. Între timp însă, în multe judeţe continuă sub îndrumarea autorităţilor frontiste împărţirea imediată a pământului la ţărani, spre a pune pe legiuitor în faţa faptului împlinit.

Presa engleză protestează împotriva statului-fantomă al Renaniei pe care Franţa, dacă mai are destulă cuminţenie, îl va lăsa să rămână germanilor, aceasta în interesul păcii generale.

10.3.45. Ca semn al prieteniei şi încrederii ce au faţă de noul guvern român, ruşii deschid începând cu 12 martie porţile Ardealului de nord, unde se instalează de azi înainte administraţie românească. Aceasta, pe baza schimbului de telegrame între Groza şi Stalin, constituind din partea guvenului nostru angajamentul că ordinea va fi păstrată, că drepturile tuturor naţionalităţilor vor fi respectate şi că se va purta grijă de toate nevoile frontului de luptă.

Agenţia *Tass* informează şi *Reuter* retransmite ştirea, că Sovietele au fost informate oficial de către englezi că generalul Rădescu se adăposteşte la misiunea britanică din Bucureşti.

Guvernul înlocuieşte întregul personal administrativ numit de ţărănişti în Ardeal. Este cert că în curând nu vom mai avea nicăieri în ţară decât prefecţi şi primari comunişti. Mai mult, după întrunirea de azi după amiază pentru sovietizarea armatei, nu vom mai putea conta nici pe această faimoasă *„grande muette"*[14] care va începe să se manifeste grandilocvent.

11.3.45. La recepţia de vineri a ARLUS, dată în casa Monteoru de pe calea Victoriei în onoarea lui Vîşinski, acesta a acuzat formal pe Rădescu care a voit să arunce ţara în prăpastie printr-o politică de aventură, şi a numit partidele istorice ca arhaice şi bune de pus la arhivă, care preferă să rămână într-o „splendidă izolare", decât să ocupe rolul modest ce li se cuvine în stat şi în societate şi pe care Groza le oferise. A terminat ameninţând pe duşmanii... fascişti, că dacă nu vor înceta să tot clevetească, „îi vom sili să amuţească." Adevărat Reichsverwalter[15]!...

Aliaţii lărgesc capul de pod la răsărit de Rin, iar ruşii luptă în Dantzig şi ocupă localităţi în jurul Stettinin.

În timp ce Polonia, Italia şi noi n-am fost admişi la Conferinţa de la San Francisco, o invitaţie specială a fost adresată evreilor de a avea reprezentanţi neoficiali la conferinţă. Oh, sfântă democraţie şi magice cuvinte de Libertate, Egalitate, Fraternitate!...

Generalul Roatta a fost rearestat.

---

[14] *„forţa tăcută"*

[15] vătaf

Manchester Guardian recunoaşte că misiunea engleză din România nu putea decât să acorde azil lui Rădescu, văzând cum era ameninţat de cei din tabăra rusească şi atrage atenţia Sovietelor asupra greşelii ce comit, comportându-se şi amestecându-se astfel în treburile româneşti.

13.3.45. Am aflat că la întrunirea armatei de la sala Aro atmosfera a fost foarte bătăioasă şi deloc pe gustul FND. Atunci când Groza a afirmat că Armata Roşie ne-a redat Ardealul, ofiţerii din sală au protestat: „Ba cei 60.000 morţi ai noştri ni l-au redat. De ce ne-aţi dezarmat ? Daţi-ne armele înapoi, să putem lupta." Ziarele au suprimat bineînţeles această intervenţie, şi au publicat doar frazele primului ministru.

Azi dimineaţă, guvernul a pornit în alai mare la Cluj, de unde se va întoarce Joi, după ceremonii solemne de frăţie cu sovieticii. Aud că anglo-americanii sunt foarte nemulţumiţi de totala nerespectare din partea Sovietelor a convenţiei de la Yalta cu privire la România şi că în semn de protestare, niciun membru al misiunilor de la noi şi nici vreun gazetar al lor nu merge la Cluj.

Am vorbit ieri cu Ralea, care mi-a afirmat că nimeni din Front, nici măcar comuniştii, nu au nutrit vreodată idea înlăturării Monarhiei, aşa că atunci când în zilele de criză Regele era hotărât să abdice, ei s-au gândit nu la Republică, ci la un consiliu de Regenţă prezidat de Patriarh.

A adăugat că acum, ca şi altă dată boierii ţării, partidele politice trebuie să-şi împartă rolurile, spre a reuşi o acomodare momentană a situaţiei fără învrăjbire reală; consideră pe Groza destul de bine intenţionat şi destul de abil ca să ocoleacă asperităţile cu Sovietele, fără a abandona poziţia şi interesele ţării. Ralea mai susţine că a încercat, acasă la Groza, o noapte întreagă să-l convingă pe Mihalache să devină mai înţelegător, dar a fost în zadar din cauza intransigenţei lui Maniu.

Acesta sfătuise pe Rege să plece pentru a organiza rezistenţa în străinătate, căci în ţară ruşii nu l-ar lăsa să domneacă, dar Dinu Brătianu, abia în ultima zi, a revenit la gândul sănătos de a sfătui şi dânsul pe Rege să rămână, având asigurări formale din partea guvernului Groza că nu se va întâmpla nimic.

În Finlanda, un joc foarte neclar: după ce renunţase din motive de sănătate şi de vârstă, Mannerheim îşi dă deodată seama că s-a înzdrăvenit şi revine din nou la cârma statului. Bizar! Între timp însă, mişcarea comunistă finlandeză face progrese uimitoare.

Lucru surprinzător: Bulgaria primeşte reprezentanţi politici englezi, americani, francezi şi italieni şi este autorizat a trimite un reprezentant al său la Paris. Pe când noi?!

În Grecia simptomele tulburi continuă.

Japonia care strigă tare că va rezista şi că până la sfârşit va triumfa, recunoaşte că se poate aştepta în curând la o debarcare americană în metropolă şi că aliaţii fac toate eforturile să termine cât mai curând războiul din Pacific. Japonezii au dezarmat trupele

franceze din Indochina iar Annamul s-a declarat independent, afirmând că va lupta alături de Japonia.

Costel Tătăranu a fost numit guvernatorul Băncii Naționale în locul lui Lapedatu.

Știri de la țară, că autoritățile împiedică pe proprietari să mai facă însămânțările de primăvară. Mâine va fi dat publicității decretul pentru reforma agrară. Pare a se desena un vag început de neînțelegere între Groza și comuniști și mă tem că, până la sfârșit, aceștia vor încerca să-l înlăture.

14.3.45. Impresia ceremoniei de la Cluj este că acolo a avut loc o desfășurare a regimului de forță al Frontului, cu pancarte în contra lui Maniu, cu câteva glasuri răzlețe ovaționând pe Rege în mijlocul uralelor nesfârșite pentru liberatorul Stalin și pentru scumpul amic Vîșinski, cu discurs rostit de Groza în românește și în ungurește, cu un Suveran stând mut în fața unei manifestări de triumfător comunism, sub surâsul oblăduitor al protocolului sovietic.

A mai trecut țara și prin alte nevoi, deși nu atât de dramatice poate, dar foarte reale: am avut anii protectoratului generalului Kiseleff, a cărui generozitate aristocratică, nu era mai puțin primejdioasă decât brutalitatea bolșevică; am avut serbările de la Iași pentru alipirea Basarabiei din martie 1918 cu un guvern Marghiloman adus din București în furgoanele germane; am avut ocupația nemțească a lui Killinger. Toate au trecut și noi am trecut prin toate, ca să trăim mai departe cu greu, dar totuși trăind, căliți ca oțelul care se înconvoaie și zbârnâie tremurând ca varga, dar ca varga oțelită, rezistând fără a se rupe.

Din toate câte le aud, toți ce ce ne conduc azi cu pumnul încleștat în loc de-o palmă rășchirată sunt ca și șefii legionari de acum câțiva ani, inferiori intelectual și moral, niște ratați ai vieții ce-și dau sema că unicul lor mijloc de a se afirma este să țipe, să terorizeze și să profite de clipa ce trece, ca pedeapsă și învățătură pentru biata și nătânga noastră omenire, încă atât de copilă...

Atacurile banditilor și jafurile se țin lanț, ba chiar se întețesc; astă noapte au furat covoare din Legația turcă, efect probabil al organizării pazei cu gărzi cetățenești. E bine că și străinii pot aprecia astfel mai de aproape binefacerile... luminii care ne vine din răsărit.

Cu toate fraternizările dintre Madosz și Front, au avut loc bineînțeles la Cluj și inevitabile păruieli între români și unguri.

Eden a declarat în Camera Comunelor că Moscova a informat guvernul britanic că în România,- guvernul Rădescu dovedindu-se incapabil să mențină ordinea, cauzând grave prejudicii în spatele frontului,- Sovietele au fost nevoite să ia măsuri pentru constituirea unui guvern Groza și se miră de ce misiunea de la București a dat azil lui Rădescu, vinovat de acțiune dăunătoare aliaților. Ministrul englez adaugă că deoarece pentru guvernul britanic nu reiese întru nimic vina lui Rădescu, misiunea a fost autorizată să-i acorde adăpost și că în acest moment are loc un schimb de note între Londra, Washington și Moscova cu privire la România.

15.3.45. Mai mult decât oricând, țara și poporul sunt sub potcoava muscalului: lucru nemaiauzit, ședința Consiliului de miniștri de la Cluj, oricât de festivă i-ar fi fost însemnătatea, a avut cinstea prezenței lui Vîșinski și încă și mai mare cinstea discursului său, în care-i dă îndrumări politice, afirmând că, în afara acestei concentrări de forțe democratice, n-au mai rămas decât acei ce nu au dreptul să se numească democrați. Iar ieri după amiază, în piața Palatului trecea manifestația frontistă prin fața Regelui, scandând: „A-na Pau-ker! A-na Pau-ker!"

Aud că Maniu, cu toate speranțele ce-i șoptesc aliații, este foarte descurajat, văzând câtă puzderie de armată sovietică ne-a împânat țara și fiind informat că englezii și americanii, care nu vor să recunoască guvernul Groza din cauza prezenței lui Tătărescu (acuzat de a fi provocat ruptura cu Anglia), ar fi hotărâți să ne părăsească, lăsându-ne singuri pe mâna rușilor (că până acum, mult ne-au mai ocrotit!).

Din aceeași sursă, mi se afirmă că Tătărescu și grupul său de neo-liberali ar fi fost chiar scoși din guvern și că acum rușii se muncesc să aducă în locul său pe nebunul și ramolitul de Lupu, cu tot alaiul său de dizidență țărănistă. Pentru aceasta, se așteaptă doar înapoierea la București a lui Mihalache ca să-și dea blagoslovenia.

În legătură cu aceste zvonuri, aflu din izvor sovietic că în ultimile ceasuri de înfrigurare ale guvernului Rădescu, Ana Pauker plecase cu avionul la Moscova, unde a explicat că România este în ajunul unui *„coup de force"*[16] antidemocratic al tuturor partidelor reacționare și că a provocat prin alarma dată, o impresionantă desfășurare de forțe militare în România.

Drept răspuns la zvonurile că printre comandanții oștirii germane ar crește curentul pentru încheierea unei păci cu armatele Eisenhower, aliații anunță că sunt dispuși să accepte capitularea oricărui corp de trupă german, însă că refuză să discute cu Germania chestiunea unui armistițiu.

În discursul rostit în fața delegației Partidului Conservator, Churchill a declarat că Germania are de ales între capitulare fără condițiuni și distrugere și ruină completă, precizând că dacă războiul în Europa se termină până în vară, alegerile engleze ar putea avea loc imediat după.

Unele din frazele lui Churchill au factura oratorică de înaltă clasă: „libertățile noastre mențin Imperiul și Imperiul ne garantează libertatea" sau: „greutățile dramatice prin care a trecut Anglia dovedesc minunata trăinicie a Imperiului său, care depășește cu mult toate exemplele istorice din trecut", așa că: „nu avem nevoie, pentru a ne conduce barca, de sfatul și de ajutorul nimănui, nici chiar al celor mai buni prieteni" (dacă nici aici nu e vorba de propaganda bolșevică, mărturisesc că-mi pierd libera rațiune).

16.3.45. Persistă zvonurile despre criza de guvern, de plecarea lui Tătărescu, ba chiar de plecarea misiunii engleze.

---

[16] *„acțiune de forță"*

L-am întrebat azi pe Guţă, care s-a arătat surprins şi mi-a dezminţit bineînţeles orice temei de criză, mărturisind că nu vede pe ce motiv. La drept vorbind, dacă va pleca Tătărescu, aceasta s-ar întâmpla nu din cauza supărării britanice, ci pe cauze interne de ruptură cu Frontul, pe chestiunea reformei agrare, ceea ce nu poate fi decât foarte onorant pentru dânsul.

La noi a intrat în funcţiune sistemul stahanovist cu citaţii, premii şi medalii pentru muncitorii care termină o treabă într-o zi în loc de patru, sau pentru echipe de trei lucrători care fac munca cât a altor zece! La Eforia spitalelor, ministrul Bagdasar a înscăunat ca prim efor pe un mecanic şef de la spitalul Colentina.

Spre a uşura situaţia ruşilor din Ungaria care sunt atacaţi de 15 zile la est de Balaton, Radio Londra anunţă că a intrat în acţiune aviaţia americană din Italia.

De trei zile, aliaţii au început să arunce asupra Germaniei bombe de câte 10 tone ce fac ravagii înspăimântătoare; o fi sau nu vreo legătură, dar presa suedeză anunţă că după discuţii furtunoase la Berghoff, Hitler s-a lăsat înduplecat de Ribbentrop să încerce un demers de pace pe lângă reprezentanţii englez şi american din Stockholm, dar că răspunsul a fost un refuz categoric.

Se aşteaptă sosirea la Moscova a lui Beneş, care împreună cu guvernul său e în drum spre Kosice.

În privinţa noastră, se pare că americanii sunt cei ce au luat iniţiativa şi că englezii îi urmează: de pildă, nimeni din misiunea americană n-a luat contact cu cineva din guvern, iar englezii care acceptaseră la început invitaţia pentru Cluj, s-au scuzat în ultimul moment, aflând că americanii nu se vor duce.

La o întrebare ce i s-a pus în Parlamentul englez, Churchill a răspuns categoric că nu poate fi vorba de a se acorda României co-beligeranţa, ceea ce se interpretează de unii ca fiind datorat guvenului Groza, emanaţie a Frontului.

17.3.45. Toată lumea este impresionată de vestea că Statele Unite, prin vocea lui Stettinius, refuză să recunoască legalitatea guvernului Groza.

De aici, tot soiul de zvonuri încep să circule: că guvernul e pe ducă, că în curând va fi o nouă întâlnire în „3", poate chiar aici, la Bucureşti, ba chiar că până în două zile aviaţia americană va veni să bombardeze la noi pe ruşii care aduc mereu trupe şi material în jurul capitalei şi care, între timp, au reînceput să rechiziţioneze case pentru ofiţerii lor, dând afară lumea din locuinţe sau din birouri.

S-ar părea că Vîşinski a plecat în grabă la Moscova, pentru a încerca să pareze campania intrigilor ţesute acolo în lipsa sa, cu scopul de a se arăta lui Stalin că a împins lucrurile prea departe, greşind în politica faţă de România. În tot cazul, nu încape îndoială că situaţia între aliaţi este destul de încordată pe tema României şi se afirmă că Rădescu ar fi şi plecat în Anglia.

La noi, ţăranii îşi împart moşiile încă înaintea publicării decretului-lege de reformă agrară, iar un ministru din cabinet mi-a mărturisit că acestea sunt ordinele date de guvern; aveam poftă să-i răspund, întrebând: „ordine" sau „dez-ordine?"

Am aflat că la interogatoriul luat de către acuzatorul public, Ion Antonescu a răspuns: „Sunt învinovăţit a fi provocat dezastrul ţării şi a fi un criminal de război. Da, recunosc. Sunt criminal de război, dar numai eu şi nimeni altul afară de mine căci toţi ceilalţi n-au făcut decât să execute ordinele mele şi, dacă nu le-ar fi executat, i-aş fi lichidat eu pe dânşii. Altceva nu am de spus."

Astă seară, comunistul Agiu care taie şi spânzură la ministerul Agriculturii a vorbit la radio de comemorarea răscoalelor de la 1907, prilej a se referi din nou şi pentru a anunţa „confiscarea moşiilor".

Poate că e mai bine aşa: un asemenea *„déni de justice"*[17] susţine mai mult cauza proprietăţii decât pomana unei ridicole despăgubiri în rentă devalorizată ca în 1920.

Ruşii anunţă ocuparea Gdyniei, apropierea de Stettin şi ofensivă puternică la lacul Balaton.

18.3.45. Lumea mai înviorată şopteşte că aliaţii, îngroziţi de procedeul rusesc de la noi, nu ne vor lăsa şi că astăzi chiar cei „3" se întâlnesc, probabil tot în Rusia, pentru rezolvarea problemei româneşti. Alţii se gândesc la o intervenţie turcească în Balcani, care să ţină pe loc veleităţile cuceritoare sovietice. În tot cazul ni se dau speranţe că energumenii ce s-au pornit să dezorganizeze ţara vor pleca repede şi ordinea se va restabili în curând la noi.

Am aflat că ruşii au ocupat aeroportul din Popeşti-Leordeni, de unde au alungat pe englezi; aceştia au plecat fără să murmure, însă au procedat la rândul lor la fel cu cel de la Băneasa, unde acum *the tommies* stau de gardă.

Culmea abjecţiei pentru biata Franţă sub conducerea lui de Gaulle, omul Moscovei: pentru prima dată Parisul a sărbătorit aniversarea Comunei, care s-a răsculat împotriva lui Thiers, trădătorul, aşa că francezii din 1945, înalţă în slăvi pe anarhiştii din 1871.

Aliaţii au ocupat aproape total Koblenz, însă la capul de pod de peste Rin, rezistenţa germană a crescut. Comandamentul aliat a prevenit prin radio pe locuitorii din Frankfurt/Main, Mainz, Ludwigshafen, să părăsească aceste centre care vor fi violent atacate foarte curând.

Pe frontul oriental, ruşii au încercuit complet Stettin, iar în Ungaria contra-ofensiva germană e în descreştere după pierderi mari.

19.3.45. Astă noapte pe zidul gardului din faţa casei noastre s-a scris cu creta: „Români, ştiţi rezultatul anchetei din piaţa Palatului? Victimele au fost împuşcate cu gloanţe calibrul 6,35. Armata nu posedă arme cu acest calibru, care este pentru revolver de buzunar. FND şi-a împuşcat oamenii. Răspândiţi!"

---

[17] *„inechitate"*

Aliaţii au ocupat Koblenz, iar ruşii Kolberg, staţiunea celebră de pe malul Balticei.

20.3.45. Din informaţii directe, Maniu pleacă de la şefia partidului, nu ca să părăseacă ţara, ci pentru a da putinţa liberalilor lui Dinu Brătianu să dea mâna cu Guţă.

În adevăr, de câteva zile anglo-americanii care în nerecunoaşterea lor a guvernului Groza, au ajuns să comită mojicia să nu răspundă măcar la cărţile de vizită ce li s-au depus, au făcut demonstraţii severe pe lângă ruşi, spre a le arăta încălcarea convenţiei de la Yalta şi spre a pretinde ca guvernul român să fie alcătuit din membrii tuturor partidelor democrate, fără dominaţia unei singure tendinţe.

Ar fi deci posibil să vedem o formaţiune mult mai moderată şi să asistăm de pe acum la o sensibilă modificare a principiilor reformei agrare. Cu împărţirea moşiilor, în multe locuri deja înfăptuită, autorităţile comuniste au mers atât de departe, încât în unele părţi au răsturnat brazda peste semănăturile cu grâul de toamnă răsărit, spre a dovedi că moşierul nu-şi muncise ogoarele şi spre a justifica exproprierea.

21.3.45. Până la urmă, Maniu pare să rămână în fruntea partidului, tocmai spre a împiedica pe doritori să colaboreze cu Frontul, căci altfel s-ar da apă la moară celor ce vor să dovedească baza democratică a guvernului Groza. Guţă Tătărescu mi-a mărturisit că deşi în chestiunea reformei agrare a obţinut prea puţin, socoteşte totuşi de datoria sa să continue a rămâne în guvern, spre a servi ca element ponderator şi de frână.

Dar cei din jurul lui Maniu consideră că Regele a comis o greşeală atunci când, sfătuit de Dinu şi de Negel, a sancţionat aducerea la guvern a lui Groza, căci aliaţii anglo-americani nu ne vor ajuta decât dacă dovedim că avem destulă rezistenţă să ne susţinem singuri.

Toată lumea este interesată de ştirea că nu se va reînoi pactul turco-sovietic, unii vorbesc chiar de denunţarea lui şi mulţi se întreabă cum vor proceda ruşii în scurtă vreme, când se va prezenta scadenţa acordului nipo-sovietic. Ştirea poate fi pusă în legătură cu zvonul că ruşii, care au sosit în masă în România, trimit forţe spre Dunăre: oare pentru a trece fluviul în Bulgaria, sau spre a le îmbarca pentru a le transporta în susul apei în Ungaria, cu scopul intensificării ofensivei ce pregătesc asupra Vienei?

În caz că le trec în Balcani, nu cumva spre a preveni o acţiune turco-aliată în contra lor? În asemenea ipoteză, întreaga manevră a concentrării de forţe de la noi sub cuvânt că s-ar fi pregătit aici o revoltă anti-sovietică, nu e menită decât a masca contra măsurile Moscovei faţă de temerea unei schimbări de atitudine a aliaţilor.

Relativ la aceste supoziţii, se afirmă că în acest moment au loc discuţii aprinse între anglo-americani şi ruşi cu privire la România şi la sabotarea celor convenite la Yalta.

Rădescu împreună cu alţi generali au fost puşi în retragere.

Aici au sosit doi reprezentanţi ai guvernului maghiar din Debrecen. Nici nu e de mirare când ştim ce atitudine a avut Groza la Cluj, unde a fost cu adevărat o manifestare a levenţilor unguri, care înarmaţi şi cu steagurile lor, au defilat scandând: „Eljen Groza, Eljen

Vîşinski!" şi sărind la bătaie când nişte bieţi români au îndrăznit să strige şi ei: „Trăiască Regele!".

Maniu spune că la Târgu Mureş, unde cu autorizarea comandamentului sovietic a intrat în oraş o unitate de vânători români, aceştia au fost primiţi cu focuri de arme de către levenţi şi ruşi, fiind omorâţi cinci şi răniţi alţi 14 ostaşi de-ai noştri. Tristă şi dureroasă amiciţie româno-sovietică, aşa că pe drept cuvânt ARLUS ar putea fi tradus prin: „Alipirea României La Uniunea Sovietică!"

Ce să mai zicem noi, dacă Beneş, încercatul lor amic de totdeauna, e silit acum la Moscova să constituie noul guvern cehoslovac sub ochii lui Stalin, cuprinzând elemente ale comitetului slovac creat de ruşi.

În Finlanda rezultatele au dat un echilibru echivoc de forţe între 101 „frontişti" adică a coaliţiei de stânga şi 99 aleşi ai partidelor burgheze. Dar până la sfârşit, îşi vor băga şi acolo ruşii coada. Pallin a primit ordin să plece şi are impresia că e datorită faptului că nu este agreabil sovieticilor.

Bova Scoppa a plecat ieri dimineaţă după un soi de fricţiune cu Gerbore, rămas însărcinat cu afaceri.

22.3.45. Astăzi circulă zvonul că denunţarea pactului turco-sovietic care durează de 25 ani, ar fi determinat chiar de o ruptură a relaţiior diplomatice între cele două ţări. Evident că turcii n-au luat de capul lor o asemenea poziţie şi că ne-am putea aştepta la o încăierare, ce n-ar fi exclus să aibă regiunea Dunării, ca teatru de război.

Mi s-a afirmat că drept răspuns la telegrama prin care noul guvern român exprimă lui Churchill sentimentele sale amicale, misiunea britanică de aici a transmis următoarea depeşă: „Vă rog să comunicaţi (cui?) că primul-ministru al Marii Britanii a primit o telegramă semnată Petre Groza"...

Pe când proiectul de reformă agrară, amendat pe cât s-a putut prin rezistenţa lui Guţă, abia admite dreptul pentru proprietari să-şi strângă recolta din toamnă şi recunoaşte conacele, armanele, pădurile şi viile, în Ungaria se admit proprietăţi de 57, 114 şi de 177 hectare şi stabileşte că toţi cei ce primesc pământ, vor avea să-l plătească la un preţ ce se va fixa mai târziu, şi care va fi de 20 ori venitul net al bunului.

Aceasta este Ungaria comunistă din Debrecen, unde bineînţeles tot magnaţii continuă să aibă conducerea.

Pe frontul de vest, Palatinatul e aproape complet ocupat şi din cei 80.000 soldaţi germani de acolo, aproape 70.000 sunt prizonieri. Acum aviaţia aliată bombardează masiv regiunea Ruhr, de unde populaţia a fost atenţionată de comandamentul aliat prin radio să fugă.

După ce se zvonise că Regele va refuza să semneze, astă seară la radio la ora 22, ţăranul Zăroni a citit - cu greu şi cu opinteli cuvinte încă neîntâlnite în vorbirea sa: minister,

proprietate, inventar, - textul decretului-lege de reformă agrară, care este o adevărată confiscare şi nu ține sema de niciuna din obiecțiile sau rezervele formulate de Tătărescu.

24.3.45. În declarația făcută ieri, Tătărescu caută a-şi salva un soi de libertate de acțiune pentru viitor, recunoscând: „jertfa unei clase care va suporta cu patriotism, ca şi în 1918, reducerea patrimoniului ei" şi că: „în cursul elaborării reformei agrare, n-au lipsit în sânul guvernului nici discuțiile, nici divergențele, care au impus membrilor Partidului Național-Liberal anumite rezerve", dar afirmând totuşi că: „legea agrară va fi aplicată cu consensul tuturor membrilor guvernului, solidari în acțiune...". De altfel el susține că a intrat şi că rămâne în guvern la dorința expresă a Regelui.

Oficial, continuă însă atacurile contra lui Maniu, Rădescu, Brătianu!...

25.3.45. Ofensiva aliaților pentru trecerea Rinului s-a dezlănțuit cu puteri înnoite şi trei capete de pod la răsăritul fluviului au fost consolidate; unul la Wesel în regiunea Ruhr, unde 40.000 oameni transportați din Anglia au coborât cu planoarele şi paraşutele chiar în interiorul dispozitivului german, cel de la Remagen, care a fost lărgit şi un altul la Oppenheim în direcția Darmstadt.

Americanii au trecut Rinul la Rastatt, faimoasa localitate gazdă a două congrese, dintre care cel din 1797, s-a soldat cu asasinarea plenipotențiarilor Revoluției franceze.

În momentul începerii acțiunii în *Ruhrgebiet*, Churchill se afla la cartierul general al lui Montgomery, de unde a trimis un mesaj anunțând apropierea victoriei definitive în Europa.

Ofensiva rusească continuă în Silezia, la vest de Oppeln, ajungând prin Neisse până la granița cehoslovacă şi respingând pe nemții care contra-atacaseră în Ungaria, între Balaton şi Dunăre.

În presa americană s-a răspândit părerea că în puține săptămâni va începe destrămarea armatei germane prin capitularea de unități din ce în ce mai mari, precum şi zvonul că la Berna, Japonia ar fi încercat să pornească convorbiri cu aliații.

De teamă că va rămâne de căruță, Argentina s-a arătat dispusă a declara război Japoniei, nu însă şi Germaniei, pe care o consideră de pe acum învinsă. Pentru aceleaşi considerațiuni Spania îi ține isonul şi protestează energic la Tokio contra atrocităților comise de japonezi față de cetățenii spanioli din Filipine.

Desigur că în interior, poziția lui Franco e foarte şubredă prin acțiunea pretendentului monarhist Don Juan.

În ce ne priveşte pe noi, zvonurile sunt contradictorii: unii spun că englezii şi americanii pretind că într-o lună, două, se va termina cu anarhia şi terorizarea țării de către comunişti şi că la 29 martie se va întruni la Bucureşti o conferință interaliată pentru aplicarea hotărârilor de la Yalta; alții dimpotrivă, sunt convinşi de Radio Londra că până la victoria finală să nu hrănim nicio nădejde de îndreptare...

26.3.45. Aliații precipită înaintarea la răsărit de Rin: au ocupat Darmstadt şi au traversat Main la est de Frankfurt, aşa că oraşul e izolat la sud şi la nord.

Ruşii au recâştigat teren în Ungaria, ocupând Esztergom şi Tata pe râul Raba şi deschizând astfel drumul către câmpia Vienei, precum şi localitatea Veszprem la vest de Balaton, iar în nord, atacurile sovietice strâng cercul la Dantzig şi la Königsberg.

Ziarele americane informează că la ora actuală sunt vreo 20 milioane de oameni fără locuinţă în Germania, şi că aproape jumătate dintre ei, rătăcesc pe drumuri, fugari din localităţile părăsite.

Aliaţii au intrat în Frankfurt/Main, atacând din trei părţi şi tancuri americane au înaintat în câmpiile centrale germane până la 400 km de frontul rusesc.

Lloyd George a murit la 82 ani.

Vaida a fost arestat pentru a fi susţinut pe legionari în timpul guvernelor lui Carol.

Se vorbeşte de numirea lui Franasovici la Berna.

27.3.45. Trupele aliate continuă înaintarea, ameninţând Essen şi Karlsruhe, cu toate că Kesselring a înlocuit pe Rundstedt, acuzat de a fi pregătit o acţiune de capitulare a armatelor frontului occidental.

Atmosfera în Germania e de completă demoralizare; în trei zile livra sterlină a atins cifra de 10.000 mărci. Astă seară se anunţă că americanii au înaintat cu 90 km la est de Rin şi se apropie de Wetzlar.

Argentina a declarat război Japoniei şi chiar şi Germaniei.

29.3.45. Frontul german din apus pare să nu mai reziste nicăieri: înaintând de-a lungul Main-ului, aliaţii au atins Würtzburg în direcţia Nürnberg, aşa că ruşii profită să declare că toate trupele germane au fost transportate la est, unde rezistenţa lor e aprigă, ceea ce înseamnă că aliaţii sunt victorioşi graţie lor.

Comunicatul sovietic anunţă că luptele se dau în periferia oraşului Dantzig, prăbuşirea armatelor germane izolate în Prusia orientală, fiind doar o chestie de zile.

De altfel, aici toată lumea crede că războiul în Europa se va termina în puţine zile prin capitularea Germaniei. Alţii însă ca Gerbore, crede că nu s-a terminat încă deloc şi că nemţii şi-au organizat rezistenţa în Pădurea Neagră, Bavaria, Turingia, Austria şi mai ales în cadrilaterul Boemiei, unde vor putea continua multe luni lupte de gherilă, abandonând invadatorilor întregul nord cu Berlinul, care e ca şi evacuat.

Cu privire la noi, toţi cei ce speră în terminarea grabnică a ostilităţilor, îşi închipuie că va lua sfârşit şi epoca aceasta de teroare şi de totală dezorganizare a întregului nostru aparat de stat, ca şi cum aliaţii ar putea schimba imediat politica lor faţă de ruşi, pe care să-i oblige a renunţa la planurile lor de dominaţie în Europa.

Problema e cu mult mai grea şi mai complicată, căci ea s-ar pune într-un complex ce mai cuprinde Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, Jugoslavia şi Bulgaria, de unde cu greu s-ar putea convinge ruşii să se retragă. Cât despre eventualitatea unui conflict armat cu anglo-americanii, probabilităţile sunt minime.

Acelaşi Gerbore crede că România va avea să socotească câţiva ani buni încă de influenţă predominant sovietică, pe care totuşi - ca să mă consoleze puţin - o prevede din ce în ce mai domolită în urma viitoarelor conferinţe interaliate, începând cu cea de la San Francisco, din cauza nevoii imperioase pentru ruşi de capital şi de material american.

Pentru moment, sovieticii nu vor să audă de nicio uşurare a nevoilor noastre, ba din contra, fac tot ce pot să întreţină haosul şi să ne aducă în starea de dezorganizare favorabilă constituirii colhozurilor şi înglobării noastre în lumea sovietică, pe care o vor extinsă peste Europa.

În ce priveşte reforma agrară, la noi s-a aplicat aproape integral textul impus de ruşi polonezilor de la Lublin.

Mare greşeală a comis Tătărescu care, de teamă că va fi arestat ca criminal de război, s-a lăsat ademenit să intre în guvern, unde în loc de a căuta să combată proiectul Frontului, a pierdut timp preţios susţinându-şi propriul proiect, pe care ceilalţi îi dădeau iluzia că-l discută, până în ziua în care s-a trezit cu publicarea celui al FND.

Mare greşeală a comis şi Negel, care a împins pe Rege să-l accepte pe Tătărescu în guvern şi chiar Dinu Brătiau când s-a despărţit în ultimul moment de Maniu, care insista din răsputeri ca Suveranul să nu-l admită, lăsând pe frontişti în propria mocirlă. De altfel, Maniu este ameninţat acum de ruşi şi de teama arestării, doarme în fiecare noapte la misiunea britanică.

Ruşii au ajuns acum să aibă mai multă ură pe prietenii englezilor decât pe oamenii nemţilor şi se zice că şi din cauza asta, au ocupat în două ore casa lui Auschnitt, în ziua în care avea lume la masă. Tot aici trebuie căutat şi motivul punerii în retragere a atâtor generali care fuseseră scoşi din activitate de Antonescu şi repuşi abia de câteva luni în drepturile lor.

Circulă zvonul că Tătărescu va pleca peste câteva zile la Moscova, desigur în legătură cu discuţiile ce se poartă acolo între aliaţi cu privire la aplicarea dispoziţiilor de la Yalta. Vagă impresie că guvemul Groza este foarte preocupat de faptul că anglo-americanii nu-l recunosc, dar că şi ruşii se gândesc cu grijă la momentul când va înceta rezistenţa germană şi când aliaţii i-ar putea ataca spre a-i pune la respect. [...]

Sunt informat de un ucrainian, care face pe interpretul ruşilor, că cinci unguri au fost surprinşi aşezând o bombă pe linia trenului ce se întorcea de la Cluj cu Regele şi cu Vîşinski. După redactarea unui simplu proces-verbal, aceştia au fost împuşcaţi pe loc sub ochii cunoscutului meu, probabil spre a nu se da de urma cine ştie cărui complot ce ar fi putut răsturna multe din planurile ruşilor în Ardeal.

Ruşii au ocupat Komarom şi Györ, trecând râul Raba.

30.3.45. Înaintarea ruşilor continuă spre Viena; au ocupat Szombathely (unde bietul Carol de Austria coborâse din avion în încercarea sa de putsch nereuşit), în timp ce în apus, aliaţii au ocupat Münster şi înaintează spre Kassel şi Nürnberg.

Eisenhower este desemnat ca reprezentant al Statelor Unite printre cei patru directori-comandanți ai Germaniei după capitulare. La Londra, cele patru zone de guvernare au şi fost stabilite.

Se simte că nemții deschid voit calea aliaților, spre a-şi feri țara de primejdia ocupației bolşevice, după ce mai întâi încercaseră să se înțeleagă cu aceştia.

Toată lumea se aşteaptă la noi la mari evenimente şi la schimbări fundamentale după capitularea Germaniei, în care aliații vor da nas în nas cu sovieticii.

De la Washington se scrie că guvernul polon de la Lublin nu e invitat la conferința de la San Francisco. *„Avis aux amateurs!...”*

31.3.45. Ralea mi-a spus azi că încercase zadarnic împreună cu Tătărescu să convingă guvernul ca în fruntea comisiilor săteşti de reformă agrară, să fie numit câte un magistrat, aşa că acum se vor comite inevitabil tot soiul de ilegalități asupra cărora cu greu s-ar mai putea reveni.

Părintele Burducea, conducătorul departamentului Cultelor, este un fost legionar, vulgar, bețiv, fără pic de ținută, care tună şi fulgeră, anunțând curățirea tagmei preoțeşti de toate elementele legionare şi fasciste.

Cât despre buna credință a celor din guvern, ce să mai zicem când un comunicat oficial începe cu următoarea afirmație: „Față de situația grea în care se află inventarul agricol al țării ca urmare a jafului sistematic hitlerist şi sabotajul moşierilor reacționari”...!? După prada distrugătoare, vine şi bătaia de joc insultătoare.

Dar bunul Dumnezeu nu loveşte cu ciomagul!...

1.4.45. Guvernul sovietic a luat asupra sa să obțină admiterea guvernului polon din Varşovia la San Francisco. Va fi o piatră de încercare, să vedem cum reacționează până la sfârşit aliații.

Beneş cu guvernul său au părăsit Moscova pornind spre viitoarea Cehoslovacie, pe care o reclamă exact în granițele sale din 1938.

Din Lublin, se anunță că teritoriul Dantzig împreună cu Gdynia şi alte localități din fostul „Coridor” au fost încorporate prin decret Poloniei.

Presa engleză constată că prin hotărârea conducătorilor Reichului de a merge la sinucidere, nu mai poate fi vorba acum de o capitulare fără condiții, căci nu mai există o armată germană, ci grupuri de soldați ce aruncă armele şi niciun guvern care să trateze, ci 80-90 milioane de oameni care agită pânze albe.

Aliații pătrund în Germania centrală cu opt Armate şi 3000 tancuri, iar ruşii ocupă Szent-Gothard unde ajunseseră turcii altă dată şi oraşe din Burgenland, spre Wiener-Neustadt.

Aud că ruşii lui Malinovski care ține arestat pe generalul Avramescu, socrul lui Ilie Vlad Sturdza, pe motiv că a facilitat fuga unor legionari, au decis să dezarmeze şi să licențieze unitățile române.

2.4.45. Tolbuhin şi Malinovski împing concentric spre Viena, de care unele unităţi avansate se află la 30 km.

În vest, unităţi izolate din zona Ruhr rezistă cu furie şi chiar contra-atacă. E foarte probabil că nu mai există nicio legătură între comandamente şi că fiecare procedează cum îl taie capul. Ar fi fost de dorit ca o asemenea rezistenţă să se exercite numai în răsărit împotriva ruşilor care întâmpină mari dificultăţi; după ce anunţaseră de mult cucerirea unor centre, declară că de abia acum au intrat în Glogan şi sunt aproape de Ostrava.

Bulgarii pretind şi ei co-beligeranţa pe motivul că au executat toate condiţiile armistiţiului, condamnând la moarte pe toţi criminalii de război, adică distrugându-se întreaga lor clasă conducătoare, pe când noi care ne-am dovedit incapabili să-i lichidăm încă, suntem socotiţi nedemni de acest statut.

India a pretins Angliei independenţa completă şi admiterea sa printre celelalte dominioane ale Imperiului Britanic.

3.4.45. Aliaţii au depăşit Fulda şi se apropie de Eisenach, iar ruşii au tăiat la Semmering legătura dintre Viena şi Graz, intrând în prezent în Bratislava.

Ministrul Suediei în Ungaria afirmă că ruşii cucerind Budapesta, au bătut măr pe ministrul Elveţiei în Legaţie şi că în localul Legaţiei Franţei, au violat-o pe fata ministrului.

Ella Negruzzi s-a dus la Pătrăşcanu cu o delegaţie de femei să protesteze împotriva nedreptăţii din legea reformei agrare, care nu lasă decât 10 hectare femeii măritate; dânsul i-a dat dreptate, însă a adăugat confidenţial că totul nu mai prezintă practic niciun soi de importanţă, căci hotărârea guvernului este ca peste puţin timp, să se ia şi tot restul de pământ moşierilor.

Aşadar, se vede cu ochi şi cu sprâncene, că ordinele vin de la Moscova unde s-a decis desfiinţarea completă a unei întregi pături sociale. Acum a apărut şi un decret pentru impunerea sălbatică a acţiunilor cumpărate după 1940 la cursul lor cel mai ridicat din decembrie 1944, iar mâine va veni o lege de impunere a caselor, pentru a obliga pe proprietari să le vândă sau să le piardă.

E zvon că în privinţa noastră, la Salonic s-au întâlnit ambasadorii din zona Orientului a celor „3" şi că e vorba de un guvern Mitiţă Constantinescu, el însuşi înscris la comunişti, însă mai maleabil prin oportunism, ca să adune reprezentanţi din toate partidele, conform deciziilor luate la Yalta.

Ştire necontrolată a BBC, anunţă intrarea aliaţilor în Osnabrück, Kassel şi Jena, iar că ruşii au pătruns în Wiener Neustadt.

Astă seară ni s-a comunicat de la ţară, că după ce o zi întreagă administratorul nostru fusese împiedicat să-mi telefoneze, comitetul sătesc ne-a confiscat în întregime moşia într-o atmosferă de adevărată teroare. „Puteţi face şi şapte apeluri, delegatul plăşii va hotărî ca mine", a fost răspunsul preşedintelui de comitet.

Modul de aplicare al decretului e o insultă adusă justiției. Englezii ne tot spun: „Nu vă temeți, nu vor rămâne nerăzbunate cele ce fac rușii acum la voi."

Între timp, un comunicat al guvernului informează că se află în studiu proiectul pentru exproprierea pădurilor, iar secretarul general de la Agricultură a mărturisit că legea reformei agrare consfinţeşte furtul şi lasă liberă orice interpretare pentru confiscarea chiar şi în întregime a proprietăților.

Lumea e alarmată şi de exproprierea urbană şi de deportarea în masă a întregii clase burgheze, vorbindu-se că peste două zile se va proceda la numeroase arestări, mai ales printre ofițeri şi tehnicieni „epurați", acuzați de sentimente anglofile. Misiunea britanică a protestat împotriva agenților secreți care urmăresc fiecare pas al englezilor.

A început conferința *Commonwealth*-ului englez.

4.4.45. Un an de la primele bombardamente asupra Bucureştiului.

Se pare că Groza se arată îngrozit de teamă că ruşii ar putea pune mâna pe Maniu şi pe Dinu Brătianu. După demisia lui Alimănişteanu (de ce n-a plecat fără a semna decretul impozitelor ruinătoare?...), acum e vorba să plece şi Tătărescu din guvern (se vede treaba că de asta mi-a afirmat cu atâta siguranță că va da el însuşi afară pe cei care ne-au confiscat ilegal integral moşia!...).

Ruşii anunță ocuparea Bratislavei.

Stettinius anunță că Statele Unite renunță la un vot plural, dar că va susține o cerere a URSS pentru un triplu vot adică Rusia sovietică, Ucraina şi Bielorusia.
De asemenea speră că până la conferința de la San Francisco, polonezii să-şi poată forma un guvern care să fie recunoscut. Deci nu cedează.

5.4.45. Ruşii sunt la porțile Vienei şi au ocupat Baden, dar stau în schimb pe loc pe frontul din Germania, de unde nici nu se mai dau comunicate.

Aliații înaintează dincolo de Gotha, iar nemții se retrag din Olanda spre Bremen şi Hamburg, în timp ce restul trupelor din Ruhr sunt complet încercuite. Toate „guvernele" german, Mussolini, Tiso, croat, maghiar, român s-au îngrămădit în localități de munți din Bavaria şi din Tirol.

Americanii au ocupat Okinawa la 500 km de metropolă de unde bombardează neîncetat centrele japoneze.

S-a zvonit că Portugalia va declara război Japoniei pentru ocuparea insulei Timor.

Se pare acum că şi combinația unui guvern cu Mitiță Constantinescu e perimată şi că după întrunirea comunistă de la Floreşti unde s-a strigat: „Jos Tătărescu! Jos liberalii şi țărăniştii! Jos social-democrații!" e vorba acum de un guvern Gheorghiu Dej cu Pătrăşcanu la Externe, Mitiță la Finanțe, Agiu la Agricultură etc., din care vor fi dați afară Groza şi Zăroni, ca şi toți ceilalți „im-puri" şi „semi-puri", lăsând locul exclusiv comuniştilor, ca ultimă treaptă înainte de înghițirea completă în lumea Sovietelor. Poate chiar din acest exces să

iasă binele şi ca într-o asemenea conjunctură, să vedem pe aliaţi că se enervează şi în fine că se hotărăsc să intervină.

Mai degrabă eu nădăjduiesc într-o oboseală a ruşilor, care în plină victorie după prăbuşirea Germaniei să refuze a mai lupta, iar din sânul armatelor de peste hotare să pornească o acţiune de dezagregare şi de subminare a autorităţii centrale.

Sovietele au denunţat azi pactul de neutralitate cu Japonia, care expiră peste un an, pe motiv că situaţia s-a schimbat fundamental faţă de 1941 când a fost semnat, căci de atunci Germania a declarat război URSS, iar Japonia a declarat război aliaţilor ei.

„Mieux vaut tard..."[18]

Dar vezi, se apropie conferinţa de la San Francisco şi domnii de la Moscova se simt obligaţi să mai arunce lest.

La Tokio, guvernul a demisionat în urma ultimelor înfrângeri suferite, fiind înlocuit printr-unul format de amiralul Suzuki, preşedintele Consiliului Privat, bătrân de 77 ani.

6.4.45. Aliaţii intră în Würtzburg şi nemţii se apără cu îndârjire la Viena.

Zvon confirmat că Tătărescu va pleca la Moscova, deci criza de guvern nu este încă iminentă. Dar dezmăţul e în schimb la culme; comuniştii par de pe acum să fie împărţiţi în trei tabere:

- una, de înglobare totală în orbita Moscovei cu Ana Pauker şi acoliţii ei;
- o alta, cu Gheoghiu Dej, care mai ţine încă la noţiunea de entitate românească;
- a treia, cu Pătrăşcanu, complet depăşit.

Noi ne zbatem cu aplicarea reformei agrare, lovindu-ne de reaua credinţă, pe când avocaţii comunişti încasează sume grele pentru a obţine de la ai lor excepţii favorabile celor năpăstuiţi; mai mult decât oricând, se învârtesc din afaceri băneşti foarte mari.

8.4.45. Aliaţii atacă acum Bremen şi Hannover şi anunţă că în salinele de la Mühlhausen au capturat opere de artă germane şi tezaurul lor de război, adică: 100 tone aur, 100 milioane franci, 3 milioane mărci, 2 milioane dolari, 110.000 livre sterline şi diferite alte monede din aur.

Ruşii au reluat atacurile la Breslau şi cuceresc puncte din suburbiile Vienei.

Americanii anunţă o importantă victorie navală, distrugând japonezilor şase vase de război, printre care un super-cuirasat de 45.000 tone.

Noul guvern cehoslovac s-a constituit la Kosice cu Fierlinger ca prim-ministru şi cinci vicepreşedinţi, având tot pe Jan Masaryk la Externe.

Denunţării de către Moscova a tratatului turco-sovietic, turcii au răspuns că vor examina cu bunăvoinţă orice propunere de reînnoire le-ar veni de la ruşi, pentru menţinerea îndelungatei lor prietenii.

---

[18] *„Mai bine mai târziu..."*

Criză de guvern la Atena, unde în urma atacurilor regaliştilor care speră să învingă la un plebiscit partidele de stânga, Plastiras a demisionat şi Regentul mitropolit Damaschinos a însărcinat pe amiralul Vulgaris să formeze noul guvern.

Stalin a primit oficial pe Tito şi pe membrii guvernului său care, după cehoslovaci, au venit să-i prezinte omagiul jugoslavilor.

Se aude cu insistenţă că acum vine rândul nostru şi că în curând Tătărescu pleacă la Moscova. Groza afirmă că nu se gândeşte o clipă să bolşevizeze ţara, nici s-o închine Sovietelor şi se vorbeşte iar de Mitiţă Constantinescu, ce s-ar fi dat numai de nevoie de partea comuniştilor. Să nu fie numai o iluzie!...

Doamnei Churchill în vizită la Moscova ca delegată a Crucii Roşii britanice, i se fac mari recepţii.

9.4.45. Am fost azi la Budeşti la sediul comisiei de plasă care judecă în apel confiscarea moşiilor noastre în dispreţul legii şi al regulamentului, publicate doar ca să ia ochii. Preşedintele Carp, lăcătuş la CAM, mi-a declarat că rostul său e să susţină cauza Frontului Plugarilor şi că ne va judeca fără a da celor expropriaţi nici măcar dreptul să se apere şi să asiste la dezbateri.

„Double déni de justice: être juge et partie et intérdire le droit de défense!.... ”[19].

A adăugat că degeaba ne mai zbatem, deoarece un regulament explicativ sau interpretativ nu poate modifica sensul unei legi. Reaua credinţă este evidentă...

Dacă în foarte scurtă vreme nu se prăbuşeşte Germania şi aliaţii nu sunt în stare a îngrădi pe ruşi, peste şase luni ţara întreagă va fi complet ruinată şi dezorganizată, iar colhozurile, pe care ni le impun Sovietele în manevrele lor diabolice, ne vor aduce în definitivă stare de robie.

Aud totuşi că semnele de neînţelegeri sunt tot mai numeroase: supărată că la San Francisco guvernul „lor" polonez nu va fi acceptat, Moscova ar fi decis să nu mai trimită o delegaţie condusă de Molotov, ci doar pe ambasadorul sovietic la Washington, ca simplu observator; pieţele din Londra şi New-York ar fi refuzat să ia în considerare cererea ruşilor pentru un foarte important împrumut de refacere; vase engleze sosite la Odesa cu o mare încărcătură de produse farmaceutice ar fi primit ordin să plece, fără a descărca nimic.

Pe de altă parte, Ilya Ehrenburg principalul corespondent rus de politică externă şi de război, a afirmat că englezii mint atunci când pretind că au avut pierderi sângeroase în Germania, căci înaintarea lor şi a americanilor în apus se face printr-o mare de cearceafuri albe ale nemţilor ce se predau. Succesele lor atât de uşoare sunt datorate exclusiv faptului că ruşii pe frontul de est duc tot greul războiului.

10.4.45. Ruşii au ocupat în fine Königsberg, unde au făcut 45.000 prizonieri; de asemenea luptă în centrul Vienei, unde rezistenţa, fiind infinit mai slabă decât la Budapesta,

---

[19] *„Dublă inechitate: să fii totodată şi judecător şi parte, interzicând dreptul la apărare!..."*

există speranța ca monumentele oraşului să nu fie cu totul distruse. Aliații atacă direct Bremen, au ocupat Hannovra şi în Bavaria de nord s-au apropiat la 80 km de granița cehoslovacă.

În Italia, a reînceput ofensiva, aliații ocupând Massa în direcția Spezia.

Un zvon necontrolat însă din izvor oficial sovietic, pretindea că Moscova ar fi reuşit să impună aliaților admiterea guvernului polon de la Varşovia la San Francisco. Dacă a fost numai o săgeată de încercare lansată de ruşi, fără a fi obținut în realitate capitularea anglo-americană, cred că au greşit manevra, deoarece aceasta îi va îndârji încă mai mult pe aliați în intransigența lor şi bine mi-ar părea.

Se aude că propunerile Moscovei pentru negocierea pe baze noi a unui acord de armistițiu cu Turcia ar fi: controlul de către ruşi a Mării Negre şi a Dardanelelor şi o rectificare de graniță în spre Caucaz.

Motive arhi-suficiente pentru a determina fricțiuni cu englezii.

Zbârnâie mereu la noi zvonul despre înlăturarea actualului guvern şi despre o notă cominatorie foarte drastică a aliaților. Mă tem că sunt doar speranțe şi iluzii. Deocamdată, în locul lui Alimănişteanu vine Mircea Durma, care îl ia pe Alexandrini ca subsecretar.

11.4.45. Aliații atacă Braunschweig şi Coburg, amenințând Magdeburg şi Hamburg. Ruşii se află în centrul Vienei. Nemții încă nu capitulează, ci îşi organizează numeroase centre de rezistență, izolate unele de altele, socotind printre ele Norvegia şi Danemarca drept foarte importante.

Ştiri engleze şi americane dovedesc că aliații n-au nicio poftă să cedeze în fața insistențelor ruseşti pe chestiunea guvernului polonez, cu atât mai puțin cu cât americanii sunt furioşi pe ruşi pe tema denunțării pactului cu Japonia, prin care ei socotesc a putea deveni părtaşi cu aliații în cazul capitulării Japoniei, ceea ce desigur strică mult planurilor anglo-americane în Pacific.

Ghelmegeanu ia locul lui Savel Rădulescu, demisionat din comisia de armistițiu.

12.4.45. Tito a semnat la Moscova un tratat de alianță pe 20 ani cu Uniunea Sovietică, zice-se pentru apărarea mutuală împotriva primejdiei în viitor al unui atac din partea Germaniei sau a acoliților ei. Când ne va veni şi nouă rândul?!...

Ofensiva aliaților în Italia începe să devină serioasă.

Japonezii anunță că o puternică flotă americană se îndreaptă spre apele nipone.

Ruşii ocupă ultimele cartiere din Viena, ajutați fără îndoială de populația bucuroasă că a scăpat de călcâiul nazist şi încă neştiutoare de cel bolşevic. Declară că au înaintat în susul Dunării la 60 km vest de oraş.

Aliații au trecut Elba la sud de Magdeburg, au ocupat Weimar şi Coburg, amenință Halle, dau ultimul asalt la Bremen şi se îndreaptă în direcția Hamburg.

Impresia militarilor de carieră este că asemenea înaintări nebuneşti în săgeată, neflancate şi neconsolidate, nu s-ar putea realiza prin rapiditatea lor fără o înțelegere cu

trupele germane care rezistă în răsărit, în timp ce se predau în masă compactă anglo-americanilor. [...]

În Polonia, e vorba să se facă apel la şeful agrarienilor, despre care se auzise că fusese arestat chiar de ruşi, pentru alcătuirea unui nou guvern de uniune naţională care să dea polonezilor dreptul să meargă la San Francisco. Este aceasta oare un soi de capitulare a Moscovei? Să vedem şi la noi că vine mâine un nou guvern Rădescu, scos din cutie de englezi?!...

În ultimul moment, aflăm că Roosevelt a murit de congestie cerebrală în Georgia. Trist! Cum Harry Truman devine până la alegeri Preşedinte efectiv imediat, ar fi interesant de ştiut dacă noi, românii nu avem mult de pierdut prin dispariţia lui Roosevelt şi dacă, date fiind curentele americane, va mai dăinui acea colaborare intimă anglo-americană pe care acesta o stabilise atât de trainic cu Churchill.

Sunt semne de nelinişte în rândul forţelor sovietice de la noi; aud că după ce au evacuat spitalele din Braşov, acum părăsesc regiunea Ploieştiului, încărcând tot ce pot, ca şi cum ar fi obligaţi să plece mâine.

Se arată repercusiuni şi în rândurile FND, unde se vorbeşte de măsuri necesare pentru recristalizarea Partidului Comunist, simţindu-se că slăbeşte coeziunea.

Un învăţător de la noi din sat, întrebat fiind dacă s-a înscris în partid, cunoscându-i-se sentimentele, a răspuns: „Naşul meu care e membru de partid, mi-a spus «Stai, finule, liniştit de o parte, destul că m-am fript eu»."

Sunt zvonuri că şi la noi s-ar pregăti o schimbare ca în Polonia şi în Grecia şi că în curând am putea avea un guvern Ilasievici. În orice caz, convorbirile avute de Groza cu Maniu şi cu Brătianu dau de gândit, deoarece ştie bine că anglo-americanii nu recunosc guvernul său şi nici nelegiuirile pe care le dictează.

În această privinţă, ultimul decret de amnistie e îngrozitor: el deschide larg porţile temniţelor tuturor bandiţilor, escrocilor şi tulburătorilor ordinei, cu speranţa să îngroaşe astfel rândurile Frontului. E un joc foarte periculos, însă pentru mine e şi un semn vădit că toate canaliile din guvern simt că terenul de sub picioare devine tot mai alunecos, aşa că, într-un sens, nu sunt nemulţumit.

13.4.45. Stalin anunţă ocuparea totală a Vienei, unde au fost făcuţi 130.000 prizonieri şi capturate 100 tancuri. Aliaţii se află lângă Halle şi Lepzig şi la 50 km de graniţa cehoslovacă în direcţia Coburg; trupele lor aeropurtate sunt acum la est de Magdeburg şi doar la 35 km de Berlin.

Ideea unei înţelegeri, măcar tacite anglo-germane, nu cu guvernul muribund al Reichului, ci cu unii comandanţi de mari unităţi, al căror rol ulterior ar fi menţinerea ordinei în ţară ferind Germania de bolşevizare, reiese şi din declaraţia lui Churchill făcută ieri în Cameră: „Formula unei capitulări necondiţionate nu înseamnă neapărat o capitulare generală, ci cuprinde şi capitulări fragmentare."

15.4.45. Americanii sunt la Stendal şi se apropie de Berlin; la sud de Leipzig, se apropie de Dresda; în Bavaria se apropie de Nürnberg.

Francezii au ocupat Kehl la est de Strasbourg, iar în Franța reduc punga germană de la Bordeaux.

Ruşii sunt la St. Polten, la vest de Viena, iar pe Oder se anunță iminenta reîncepere a ofensivei.

Papen a fost capturat în Ruhr la moşia ginerelui său. Prizonier a fost făcut şi mareşalul Mackensen de 96 ani, care, ca tânăr ofițer, a luptat în războiul franco-prusac din 1870...

Molotov a fost delegat de Stalin să reprezinte URSS la San Francisco. Ce va ieşi de acolo?

La noi, comuniştii par cam plouați şi preocupați de viitorul raporturilor între Soviete şi anglo-americani. Un general aliat a declarat unui român: „Mai aveți răbdare o săptămână şi totul se va schimba în bine pentru voi". La fel, - dar cu mai puțină precizie -, spune şi Le Rougetel, care a comunicat în scris lui Guță că nici englezii, nici americanii nu recunosc acest guvern, precum nici legiuirile pe care le edictează.

Americanii ar fi la periferia Berlinului; alții pretind că au şi intrat în oraş.

16.4.45. Aliații au ocupat Chemnitz şi sunt la periferia oraşului Leipzig; declară azi că întâmpină o mare rezistență germană. Să nu fie un joc, ca răspuns acuzărilor din *Pravda* că singuri ruşii luptă cu adevărat, pe când anglo-americanii ocupă oraşele cu aparatele fotografice.

Oricum, frontul german e rupt în două: în sud adică în masivul Bavariei comandă Kesselring, iar în nord a fost numit Busch pentru Ruhr, Olanda, Prusia.

Eden a avut o întrevedere politică cu Truman. Acesta a vorbit azi în fața Congresului, afirmând că va continua fără răgaz lupta dusă de Roosevelt pentru înfrângerea definitivă a Germaniei şi a Japoniei, pentru urmărirea şi pedepsirea criminalilor de război, pentru organizarea păcii şi pentru ridicarea standardului de viață în omenire, promovarea şi respectarea dreptului şi libertății pentru fiecare, declarând că marile puteri unite au datoria să uzeze de forța lor pentru servirea, nu pentru dominarea celorlalte națiuni.

Americanii au pătruns în Nürnberg, iar ruşii au reluat ofensiva pe Oder.

Mare luptă navală în Extremul orient.

21.4.45. Aliații luptă în Leipzig şi la porțile Hamburgului; pungile din Olanda, Ruhr, Harz, precum şi cele din Franța - Gironde, Dunkerque etc., sunt în curs de lichidare. La rândul lor, ruşii fac toate sforțările să spargă frontul german şi se pare că aliații le vor acorda ca omagiu să intre primii în Berlin.

Pe de altă parte, relațiile Sovietelor cu anglo-americanii sunt în multe privințe destul de încordate: li s-a refuzat creditul de 3 miliarde livre pentru a doua oară, Washington comunică Moscovei că nu poate recunoaşte „junta din Varşovia" şi că la San Francisco nu

va putea merge decât un delegat al unui guvern polon de uniune națională, conform angajamentelor Națiunilor Unite față de guvernul Poloniei luate în 1939 şi față de hotărârile de la Yalta.

În privința guvernului Groza, aliații continuă să nu-l recunoască.

Se zvoneşte că Turcia ar fi primit un soi de ultimatum de la Moscova, pretinzând controlul Mării Negre şi a Strâmtorilor, libera circulație a vaselor de război precum şi două provincii ale Armeniei turceşti.

Se confirmă din toate părțile că militarii ruşi pleacă cam de pretutindeni de la noi, fie spre Dunăre, fie în direcția frontului, dar că lasă în urmă formațiunile lor de poliție şi mai ales pandurii de la divizia „Tudor Vladimirescu" care vor fi înaintați în grad şi repartizați pe la unități, pentru educarea şi organizarea armatei noastre după sistemul „politruc" comunist. Acest fapt, împreună cu amnistierea puşcăriaşilor de drept comun, reprezintă cel mai grav pericol pentru țară, mai grozav decât dezorganizarea economiei prin confiscarea moşiilor.

Păstrez totuşi speranța că până la urmă vom scăpa, mai ales că sunt semne că în Front şi chiar printre comunişti îşi face loc dihonia. În aceste condiții, ar fi chiar periculos să se facă un alt guvern, pe care frontiştii unindu-se din nou, ar căuta în toate chipurile să-l torpileze, pe când lăsați să *„mijoter dans leur jus"*[20] se vor destrăma singuri mai uşor.

Se anunță liberarea oraşului Bologna din centrul Italiei. Aliații sunt la 50 km de Regensburg, la 100 km de München, au ocupat Asch, primul oraş din Cehoslovacia, iar în direcția Dresda, se află la 40 km de avangărzile ruseşti din est, care amenință acum din trei părți apărările exterioare ale Berlinului.

Francezii au intrat în Stuttgart şi Freiburg, ajungând la granița elvețiană.

Ruşii au ocupat Bautzen, aşa că joncțiunea cu aliații în zona Dresda se va realiza foarte curând.

Se pare că ultimele rămăşițe ale flotei germane s-au refugiat la Copenhaga.

Eden a avut convorbiri cu Stettinius şi cu Bidault la Washington, iar mâine va vorbi probabil cu Molotov.

Durma, Agiu şi cu alți membri din guvern pleacă mâine la Moscova.

22.4.45. *Izvestia* publică un lung articol de osanale pentru tratatul încheiat la Moscova cu guvernul polonez de la Varşovia, cu un aer de *„défi"*[21] aruncat în obrazul lui Stettinius, care refuză să recunoască *„junta"*.

Londra anunță că ruşii sunt la 125 km est de Dresda şi înaintând pe la sud şi la nord-est, se apropie de suburbiile Berlinului, şi că Goebbels, rămas cu trupele de şoc SS şi cu ai săi în capitală, a declarat că va apăra oraşul până la ultimul om, suprimând pe oricine ar încerca să ridice steagul alb.

---

[20] *„să fiarbă în suc propriu"*

[21] *„sfidare"*

Eisenhower spune însă că nu consideră războiul cu Germania terminat şi că se aşteaptă la luni de aprigă şi sângeroasă rezistență. În asemenea condiții, mă întreb dacă omagiul de politețe pe care anglo-americanii îl oferă ruşilor, invitându-i primii în Berlin, nu ascunde o cursă diabolică în care, ca vrednici aliați, ar fi foarte dornici să-i vadă căzând.

23.4.45. Coloane ruseşti au ajuns până la 3 km de celebrul *Unter den Linden*. Zvonuri neconfirmate anunță că la sud spre Dresda, s-a operat joncțiunea între trupele sovietice şi cele americane. Americanii luptă la Regensburg şi la Ulm, iar trupele franco-americane au trecut Dunărea şi se află la Bodensee.

24.4.45. Radio Londra informează că ruşii bombardează Potsdam şi Spandau, iar că trupele lor au pătruns în Berlin pe la nord-est.

Churchill, Truman şi Stalin au trimis guvernului german o notă colectivă, prevenind că având acum dovada răului tratament al prizonierilor, aliații vor urmări şi pedepsi fără cruțare pe toți cei vinovați.

Germanii au propus să lase pe prizonierii aliați acolo unde se găsesc, fără a-i lua cu ei odată cu retragerea trupelor lor şi se pare că aliații ar fi acceptat aceasta.

Cei patru miniştri de Externe sunt aşteptați azi la San Francisco, după cele câteva convorbiri zadarnice în trei avute la Washington asupra problemei poloneze, urmând să le reia pentru a-i oferi prilej lui Molotov să primească noi instrucțiuni de la Moscova.

La rândul său, guvernul polonez de la Londra a adresat un memorandum englezilor şi americanilor, declarând că e gata să încheie un acord cu Sovietele pe baza unei democrații poloneze independente.

În Italia aliații luptă pe Po, iar ultimele informații spun că au ocupat oraşele Spezia, Modena şi Ferrara.

Ştirile de astă seară spun că nemții se apără cu îndârjire la Berlin, luptând din casă în casă şi că ruşii au reuşit să ocupe două puncte la est de Gross-Berlin. Lângă Leipzig au ocupat Meissen, iar americanii Ulm, apropiindu-se de Augsburg. În nord, Hamburg e aproape complet ocupat.

Pétain a trecut în Elveția şi aşteaptă să intre în Franța unde va fi judecat, pe când lui Laval, guvernul federal nu i-a acordat viza de trecere a graniței.

Ar fi vorba ca în curând şi regele Leopold al Belgiei să sosească în Elveția.

Guvernele britanic şi cel al Statelor Unite au declarat că sunt dispuse a susține ca Sovietele să aibă trei voturi la conferința de la San Francisco. Probabil că şi statele sud-americane vor fi de acord cu această pretenție.

Mişu Antoniade care va pleca şi el de la comisia de armistițiu, îmi arată că în timp ce rația pentru populația noastră a fost redusă la 200 gr. pâine de 4 ori/săptămână, carnea se cumpără pe sub mână cu 2.500-3.000 lei/kg şi laptele a ajuns să coste 300 lei/l., - țara e nevoită să furnizeze ruşilor un milion de rații zilnice de câte 1,5 kg pâine, 200 gr. carne, 1l. lapte etc., etc. La drept vorbind, noi întreținem un sfert al armatei sovietice de pe front, pe

când în țara noastră, nu se află nici a cincea parte din cifra pretinsă de comandamentul rusesc.

26.4.45. Englezii atacă ultimele rezistențe la Bremen şi Hamburg şi îndreaptă o săgeată spre Lübeck. Ruşii au încercuit complet Berlinul pe la vest de Potsdam şi luptând din casă în casă, înaintează spre centru. Americanii se apropie de ultima redută a nazismului din Alpii bavarezi şi au ajuns la 120 km de Berchtesgaden pe care avioanele au început să-l bombardeze.

Herriot a fost eliberat de ruşi iar Pétain a sosit în Franța, unde după toate probabilitățile va fi achitat.

27.4.45. Ruşii au ocupat Stettin şi Brno, americanii au ocupat Regensburg, francezii au intrat în Konstanz complet neapărat, englezii au ocupat total Bremen.

În Italia au căzut Parma şi Verona, iar patrioții italieni au luat în stăpânire Genova, Milano şi Torino.

La San Francisco, unde conferința pentru organizarea viitoare a lumii va dura vreo şase săptămâni, se va face un fel de *„Kraftprobe"* a forțelor anglo-americane şi ruse ce stau față în față.

Regele a vizitat divizia „Tudor Vladimirescu" şi a semnat decretul pentru reintegrarea voluntarilor săi în cadrele armatei. Inițialele pe care le are: „T.V.", se pot traduce prin: „Trădare-Vânzare."

28.4.45. Joncțiunea armatelor sovietică şi americană s-a făcut acum două zile la Torgau pe Elba şi a fost salutată solemn prin mesajele lui Stalin, Truman şi Churchill.

Ruşii au ocupat Wittenberg, Spandau, Rathenow şi Potsdam, iar în Berlin se apropie de centru, cucerind cartierul Moabit.

Americanii au ocupat Ingolstadt şi au intrat în Austria pe la Passau.

Prăbuşirea germană în Italia e catastrofală, partizanii italieni luând în posesie toate localitățile din nord. Mussolini, Pavolini, Graziani şi Farinacci au fost arestați.

La Moscova, se anunță că Goering cu familia şi multe livre sterline, ar fi zburat cu avionul într-o direcție necunoscută, în timp ce ceilalți şefi sunt încă în capcanele lor.

La Stockholm se analizează intervenția Suediei în Norvegia în contra nemților, la cererea insistentă a guvernului norvegian.

Molotov discută cu presa americană problema poloneză, desigur ca să facă atmosferă. La şedința plenară de ieri, care a aprobat cele trei voci pentru Soviete, s-a refuzat admiterea guvernului polon de la Lublin-Varşovia, declarându-se că numai acordul celor „3" mari de la Yalta va putea admite un delegat polonez care să reprezinte un guvern de adevărată uniune.

Comisia de anchetă a parlamentarilor englezi de la Buchenwald lângă Weimar a făcut un raport lugubru asupra atrocităților comise acolo de regimul nazist.

Se pare că Hitler e la Berlin unde conduce rezistența celor câțiva kmp ce i-au mai rămas, dar astă seară a sosit știrea că Himmler a oferit anglo-americanilor capitularea fără condiții, nu însă și rușilor, așa că aliații întruniți la San Francisco refuză a lua în considerație asemenea ofertă cât timp nu e propusă deopotrivă tuturor aliaților.

O altă veste pretinde că la München ar fi pornit o mișcare anti-nazistă condusă de von Epp, care cere germanilor să înceteze rezistența.

În Italia, aliații au ajuns la Como pe granița Elveției, așa că forțele germane sunt rupte în două. De altfel se pare că acolo a și încetat orice rezistență.

Neînțelegeri între trupele franceze care au ocupat Stuttgart și comandamentul Armatei a 7-a americane, care le invită a părăsi orașul înglobat în zona de operațiuni și necesar ca centru de aprovizionare.

Comitetul executiv al conferinței de la San Francisco este compus din 14 membri în loc de 11, cât se fixase inițial: Australia, Anglia, Statele Unite, URSS, Brazilia, Canada, China, Cehoslovacia, Chile, Franța, Iran, Mexico, Olanda și Jugoslavia.

Guvernul polon de la Londra reînnoiește declarația sa că e gata să accepte o formulă de largă colaborare democratică, însă că tratatul încheiat de Soviete cu comitetul de la Lublin, e considerat de el ca inexistent.

29.4.45. Din San Francisco s-a răspuns nemților lui Himmler că li se acordă un răgaz de 72 ore pentru a capitula și față de Soviete.

Se vorbește de o întâlnire Truman-Churchill-Stalin pentru rezolvarea chestiunii poloneze ca și a celorlalte probleme europene, după prăbușirea Germaniei.

Radio Bari anunță că Mussolini și cu acoliții săi, capturați de patrioți italieni, au și fost executați și cadavrele lor expuse în piața din Milano.

Judecată sumară a Tribunalului poporului din Como. E dezgustător și mă întreb cum se va proceda la noi...

Radio Londra anunță că elemente înaintate americane au intrat în München.

Din Stockholm vine știrea despre contele Bernadotte, președintele Crucii Roșii, că a plecat brusc pentru o destinație necunoscută în nordul Germaniei și se presupune că prin el și-ar formula Himmler noile propuneri de capitulare necondiționată față de ruși.

Radio Moscova e informat că la Viena, bătrânul fost cancelar Karl Renner a format un guvern cu șase social-democrați, trei comuniști, trei creștini-sociali și trei independenți.

30.4.45. Trei divizii americane au pătruns în München aproape fără a combate; rezistență mai mare se observă la înaintarea pe teritoriul Boemiei.

Rușii înaintează la vest de Stettin, iar în Berlin au ocupat Anhalter Bahnhoff, Wilmersdorf, Hallensee și au ajuns la Tiergarten, cartierul general nazist.

S-a zvonit că Hitler a murit, unii zic asasinat de ai săi dimpreună cu Goebbels, alții, lovit de apoplexie, aflând că Himmler a propus capitularea în întrevederea avută la 21 aprilie

cu contele Bernadotte. O fi sau nu adevărat, chestiunea nu mai are importanță, iar sfârşitul rezistenței germane mai e o afacere de doar câteva zile.

În Italia, aliații au intrat în Veneția şi armatele lui Tito au ocupat Trieste.

Conform planului republican pentru Jugoslavia care va fi formată din şapte state federative, s-a format un guvern democrato-comunist pentru Macedonia. Intrigile ruseşti îşi țes pretutindeni pâza lor de păianjen în care vor să ne învăluie şi pe noi.

1.5.45. Contele Bernadotte a plecat la Stockholm după ce a conferit a doua oară cu Himmler. Se aşteaptă ştiri importante în cursul zilei de azi. Churchill va face astă seară declarații în Parlament.

În Germania au mai rămas cuiburi de rezistență îndârjită, însă haosul se întinde peste tot. La Berlin, steagul sovietic a fost înălțat deasupra Reichstagului.

Francezii au ocupat Friedrichshafen la Bodensee şi au pătruns în Tirol pe la Bregenz, iar americanii sunt la 20 km de Innsbruck şi înaintează spre Linz.

Americanii au refuzat să recunoscă guvernul provizoriu austriac de sub preşedinția lui Renner, deşi are toate aparențele unui cabinet de largă concentrare democrată. Încă un semn că USA a luat poziție fermă față de URSS.

Azi, adunare în piața Victoriei cu camioane şi placarde FND. În tribună - guvernul şi reprezentanții sovietici; ascult la radio discursurile muncitorului Apostol, ale lui Titel Petrescu, Teohari Georgescu, Zăroni, al colonelului Barbu care a salutat pe Rege, ceea ce a stârnit aplauze şi urale, spre deosebire de tot restul manifestației.

S-a trimis o telegramă lui Stalin, iar teama mea că s-ar fi putut strecura vreo aluzie despre înglobarea în Uniunea Sovietică a fost deşartă.

În genere, impresie de ordine şi de entuziasm moderat, cu toate atacurile contra lui Maniu şi Rădescu.

2.5.45. Hitler a murit ieri în palatul cancelariei Reichului, după ce a remis puterile amiralului Doenitz, care în proclamația sa către popor anunță că războiul continuă până la sfârşit, că lupta aprigă, fără crutare, va fi dusă împotriva ruşilor, iar că față de anglo-americani se va continua un război defensiv doar în măsura în care aceştia îi vor stingheri libertatea de acțiune contra Sovietelor.

De altfel, Bernadotte n-a mai vorbit a doua oară cu Himmler, ci cu Doenitz şi cu mareşalul Busch; pe de altă parte, în proclamația amintită, Doenitz n-a mai pomenit nimic despre Himmler, Goering, Ribbentrop sau alți nazişti de vază.

Ruşii au ocupat Stralsund şi Brandenburg, iar în Berlin luptă pe Unter den Linden, pe Wilhelmstrasse şi la Brandenburger Tor.

Armatele germane din Italia au capitulat fără condițiuni. Doenitz a înlocuit pe Ribbentrop cu contele Schwerin v. Krosigk, fost ministru de Finanțe.

Mareşalul v. Rundstedt a fost făcut prizonier în Bavaria.

În Danemarca, nemţii se pregătesc a capitula, iar în Norvegia, guvernul Quisling e gata să demisioneze.

Horthy a fost arestat şi el de aliaţi, iar Déat şi Laval ar fi sosit cu avionul la Barcelona.

Argentina fost acceptată la San Francisco cu toată opoziţia lui Molotov. De altfel, se pare că acesta a părăsit conferinţa, dar că gestul n-ar fi o manifestare de ruptură, nici măcar de supărare, ci doar nevoia de a relua contactul cu Stalin, căruia trebuie să-i refere asupra situaţiei de fapt.

Astă seară, comunicat special sovietic despre capitularea acum o oră a garnizoanei Berlinului, unde ruşii au făcut 70.000 prizonieri.

3.5.45. Pe litoralul Balticii, ruşii şi-au dat mâna cu aliaţii, aşa că Schleswig-Holstein e izolat. Pe Dunăre, spre Linz, sunt de asemenea gata a se întâlni.

Innsbruck declară că nu se va apăra, iar Lübeck a fost ocupat.

Doenitz a proclamat Praga oraş deschis spitalizării răniţilor.

Conform capitulării necondiţionate a armatelor germane din Italia şi din Austria occidentală, peste un milion de oameni au fost făcuţi prizonieri; şi în Trieste au intrat trupe aliate, aşa că ocuparea sa de către trupele lui Tito a fost un mit.

Guvernul spaniol a comunicat aliaţilor că Pierre Laval şi alţi patru miniştri ai guvernului de la Vichy, debarcaţi la Barcelona de pe un avion german, au fost internaţi şi sunt la dispoziţia aliaţilor. Cam ruşinos pentru *„grandezza"* spaniolă... Dar acum nu-i vorba decât de salvarea situaţiei destul de scabroase şi uşor se dă cinstea pe ruşine. Nu mă gândesc la persoana lui Laval care a încercat să fugă, în loc de a se preda cu fruntea sus ca Pétain.

4.5.45. Englezii au trecut peste canalul Kiel spre graniţa daneză. Guvernul Doenitz s-a refugiat în Danemarca, iar regele Christian s-a reîntors la Copenhaga.

La San Francisco s-a hotărât să nu se mai invite nicio altă naţiune la conferinţă; aceasta - ca s-o taie definitiv speranţelor italiene şi spaniole, în general oricărui neutru. Pentru polonezi rămâne totuşi deschisă portiţa, cu condiţia unui guvern pe baza celor stabilite la Yalta.

Din Belgrad se anunţă că guvernul Tito reclamă oraşul Trieste şi protestează împotriva ocupării sale de neo-zeelandezi, după ce fusese eliberat de către sârbi. Încep fricţiuni...

Ştiri neconfirmate:

1. Întâlnire Doenitz-Montgomery în prezenţa reprezentanţilor politici şi militari din Danemarca şi din Norvegia, care poate fi pusă în legătură cu noua declaraţie a guvernului german că va fi învins onorabil, rezistând cu ultima energie doar contra Sovietelor.

2. Temându-se a fi răsturnat de o mişcare monarhistă, Franco ar fi propus pretendentului Don Juan instituirea unei Regenţe, ca fază intermediară şi pregătitoare unei restauraţii.

Salzburg s-a predat fără rezistență, iar trupele aliate care au trecut în Tirol au dat mâna la pasul Brenner cu cele din Italia.

5.5.45. Azi dimineață a intrat în vigoare convenția de capitulare fără condițiuni a armatelor germane din Olanda, Danemarca şi nord-vestul Germaniei în mâinile mareşalului Mongomery, adică mai bine de un milion oameni, după ce un alt milion capitulase acum două zile în fața mareşalului Alexander.

Mareşalul v. Busch ar fi dorit să predea şi trei corpuri de armate care luptă în Mecklenburg în contra bolşevicilor, însă Montgomery a refuzat net, spunând că asta e treaba comandamentului sovietic.

Doenitz a vorbit poporului german pentru a-l sfătui să înceteze rezistența față de anglo-americani, dar să continue lupta cu ultima energie împotriva ruşilor, spre a salva țara de bolşevizare şi distrugere. Londra precizeză însă că o asemenea manevră cu scopul de a disocia pe aliați, nu prinde.

Berchtesgaden a fost ocupat şi în curând va cădea Linz, făcându-se astfel joncțiunea cu sovieticii şi pe Dunăre.

Suveranii Juliana şi Bernhard au sosit în Olanda după cinci ani de ocupație a țării lor.

Molotov care n-a mai plecat de la San Francisco a vorbit presei, protestând împotriva admiterii Argentinei „nazisto-fascistă" printre Națiunile Unite, pe când democraticei Polonii i se fac dificultăți. Nu cred că va reuşi în acest chip să creeze o atmosferă favorabilă.

Din Stockholm se anunță că amiralul Doenitz a părăsit Copenhaga, îndreptându-se spre Norvegia, iar regele Christian aşteaptă terminarea capitulării germane din Danemarca pentru a constitui un nou guvern.

Până acum, aliații au 5 milioane de prizonieri germani față de 800.000 care sunt în mâinile ruşilor.

De la Radio Moscova, Herriot a vorbit pentru cimentarea legăturilor de prietenie franco-sovietice.

Comandamentul englez aduce aspre observații formațiunilor de patrioți italieni ce continuă a ataca şi teroriza pe nemți după capitularea lor, declarându-le că se comportă ca nişte bandiți, nu ca soldați şi că o asemenea purtare le va atrage pierderea tuturor avantajelor câştigate şi a considerației din partea aliaților.

6.5.45. După intrarea americanilor în Boemia, cehii s-au răsculat, au ocupat Praga, au proclamat desființarea Protectoratului şi restabilirea republicii cehoslovace.

După încercări de rezistență, nemții de aici au capitulat. La fel ca şi trupele germane din Bavaria, Austria precum şi cele de la vest de Berlin.

Daladier, Gamelin, Reynaud şi Weygand au fost liberați; în urma lor, Schuschnigg şi Leon Blum.

Aflând de arestarea de către trupele sovietice a polonezilor din comitetul de rezistență, Eden şi Stettinius şi-au exprimat consternarea față de Molotov şi au întrerupt

orice discuţii asupra problemei poloneze, până când acesta le va da *„full explanations."*[22] Sunt arestaţi la Moscova sub învinuirea de sabotaj în spatele frontului şi vor fi judecaţi în curând.

Comisia aliată a ajuns la Oslo şi se aşteaptă în curând şi capitularea nemţilor din Norvegia.

Japonezii sunt furioşi pe germani pentru nerespectarea pactului tripartit prin capitularea în faţa anglo-americanilor cu care Japonia e în plin război, în timp ce continuă să reziste ruşilor cu care ei se află în stare de neutralitate

Pravda a atacat direct pe Salazar şi pe de Valera, care amândoi au exprimat condoleanţe pentru moartea lui Hitler.

Ca reacţie şi probabil ca precauţie, Huem a fost chemat la ministerul portughez de Externe pentru a i se comunica hotărârea guvernului lusitan că, devreme ce nu mai există un guvern în Germania, Portugalia nu mai înţelege rostul de a întreţine relaţii diplomatice cu un stat în descompunere şi că deci îi este ridicată calitatea sa diplomatică, prin suprimarea unor raporturi cu neantul.

Şeful partizanilor italieni din nordul ţării i-a reclamat lui Bonomi reconstituirea guvernului prin intrarea „patrioţilor" care nu sunt pur şi simplu decât comuniştii care atacă ca nişte adevăraţi bandiţi pe nemţii ce s-au predat şi care au spânzurat leşul lui Mussolini de picioare în piaţă pentru ca trecătorii din Milano să-l scuipe în semn de dispreţ.

Churchill a telegrafiat lui Eden ca să-i confirme că e *„in full agreement"*[23] cu declaraţiile făcute de acesta la San Francisco în privinţa Poloniei.

7.5.45. Azi dimineaţă la Reims, delegaţii germani au semnat cu delegaţii american, sovietic, englez şi francez capitularea necondiţionată a Gemaniei.

Ştirea publicată de *Associated Press* nu va deveni totuşi oficială decât mâine după amiază, când potrivit acordului stabilit, toţi aliaţii vor face concomitent declaraţii asupra marelui eveniment. Zilele de 9 şi 10 mai vor fi sărbători naţionale în Anglia.

Cu toate acestea, în Boemia trupele germane mai luptă încă şi comandamentul cehoslovac declară că vor fi consideraţi ca franctirori, deci în afara legilor războiului.

Ministrul german din Suedia a semnat la Oslo capitularea forţelor germane din Norvegia, deşi se zvoneşte că unele unităţi germane au intenţia să treacă în Suedia spre a fi dezarmate.

Ruşii au ocupat abia azi Breslau.

La Berlin au fost găsite cadavrele lui Goebbels şi ale întregii sale familii, care cu toţii s-au otrăvit. Al lui Hitler încă n-a fost găsit şi unii se şi întreabă dacă într-adevăr a murit sau se ascunde pe undeva.

La San Francisco au sosit delegaţii ucrainean şi bielorus, cărora li se rezervă locuri în comisii.

---

[22] *„explicaţii complete"*

Spaak a plecat brusc spre Belgia la zvonul înapoierii regelui Leopold, a cărui abdicare se pare că o cer cu insistență partidele de stânga.

Zvon neconfirmat că aliații ar fi cerut Sovietelor să lichideze conturile lor de război „împrumut-închiriere", acum că războiul s-a încheiat. Oare aceasta - ca răspuns la cererea ruşilor pentru un nou împrumut de 25 miliarde ruble pe care nu l-ar putea obține decât de pe piețele străine? Sau poate începutul acelui faimos „robinet", pe care, sperăm cu toții că - Statele Unite îl vor închide cu privire la alimentarea Rusiei?

Sunt mulți care se aşteaptă ca în cursul verii să înceapă un conflict armat între aliați: pentru anglo-americani nu se va mai prezenta niciodată o conjunctură atât de favorabilă cu sovieticii sleiți de puteri, cu milioane de nemți disponibili, cu Turcia şi Siria gata să intre în luptă.

În memoria tuturor popoarelor pe unde se află azi bolşevicii, sunt vii ororile bandelor lor năvălitoare. Iar lipsa totală a aviației, armamentul defectuos, înseşi trupele lor demoralizate prin proaspătul contact cu viața ce au întâlnit în afara granițelor şi dovada de cum fuseseră mințiți acasă, sunt argumente suplimentare.

De altfel ruşii o simt şi se aşteaptă la un conflict; probă sunt trupele ce merg în Bulgaria să întărească linia spre turci, ca şi modul în care se pregătesc la noi în Dobrogea şi în câmpia Dunării. Aşadar, poate iar teatru de război în țara noastră...

8.5.45. Trupele germane din Norvegia şi din Boemia au capitulat, iar Praga e în sărbătoare. În porturile militare germane flota se predă.

Exemplul Portugaliei de a suprima relațiile diplomatice cu Germania prăbuşită a fost urmat de Spania şi de Suedia.

News Chronicle scrie că victoria câştigată asupra Germaniei înseamnă rezolvarea principalelor probleme, dar că mai rămân multe altele amenințătoare. Astfel, discuțiile dintre ruşi şi aliați constituie un nor gros şi negru care ne poate rezerva zile dureroase, dar că întregul popor englez trebuie să fie unit tocmai în previziunea unor asemenea perspective.

O altă informație din New-York spune că strălucirea acestei zile de victorie e întunecată de atitudinea aliatei sovietice, care a nesocotit de la început în mod sistematic toate angajamentele luate.

Bizar este că după ce delegatul rus a semnat alături de ceilalți alați la Reims actul capitulării, singur Stalin nu a considerat oportun să proclame, odată cu Churchill şi Truman, capitularea Germaniei şi terminarea războiului în Europa.

De aceea, după ce a adus laude şi mulțumiri sistemului parlamentar, Churchill a declarat în Cameră că ziua de azi fiind serbarea victoriei pentru *Commonwealth*-ul britanic şi pentru lumea europeană, doreşte să rezerve ziua de mâine aliatului rus.

---

[23] *„pe deplin de acord"*

Cuvântul regelui George a fost înălţător, încheind cu mulţumiri aduse lui Dumnezeu, în mâinile căruia e viaţa şi viitorul nostru întreg.

9.5.45. Au avut loc la Berlin semnările solemne ale capitulării de către mareşalul Keitel, mareşalul Jukov şi şeful flotei aeriene aliate.

La noi, la ora 13,45, sirenele vor suna încetarea alarmei şi ridicarea camuflajului.

Ca totdeauna, Anglia dovedeşte o înaltă ţinută morală: în Camera Comunelor, Churchill a propus ca, înainte de toate, să se aducă mulţumiri Domnului; cei 600 deputaţi au pornit în procesiune la St. Margareth's Church, unde toţi în cor au cântat imn de slavă Celui Prea Înalt.

Goering a fost capturat, precum şi Quisling şi Seyss-Inquart; când va sosi şi ştirea că a fost prins grupul lui Horia Sima?...

10.5.45. Azi se împlinesc cinci ani de când Hitler a invadat Belgia şi Olanda, anunţând că în acea zi se pecetluieşte soarta Germaniei pentru o mie de ani...

Să dea Dumnezeu să nu fie adevărat, să nu trăim de azi înainte o mie de ani de întunecare bolşevică!...

Spaak merge la Salzburg să confere cu regele Leopold, aducându-i asigurările Partidului Liberal în contra încercărilor curentelor de stânga pentru abdicarea sa. Cred că atât în Belgia cât şi în Grecia Suveranii se vor întoarce; singura ţară unde s-ar arăta o mai discutabilă siguranţă în această privinţă este Serbia, unde însă Tito s-ar putea lăsa totuşi convins.

Molotov a plecat ieri de la San Francisco (zis şi San Fiasco de către unii!) pentru a raporta Moscovei, după ce declarase că e convins că până la sfârşit problema poloneză va obţine o soluţie favorabilă.

Ruşii au pătruns ieri în Praga „liberând-o" şi pe ea de fiara nazistă... Ca la Bucureşti?...

Guvernul american a hotărât să retragă 3.100.000 oameni din Europa, câte 250-300.000/lună, spre a nu rămâne aici decât 400.000. Pe de altă parte, a hotărât prelungirea ţinerii trupelor sub arme încă un an.

E vorba de o nouă întâlnire a celor „3", nu se ştie nici când, nici unde.

În Camera Comunelor, Law a declarat că raportul agenţiei *Tass* despre Polonia „nu e întru nimic confirmat de informaţiile pe care le posedă guvernul britanic."

Beneş cu guvernul său s-au instalat la Praga sub oblăduirea armatelor sovietice.

12.5.45. În ce ne priveşte pe noi românii, am impresia că pentru moment cel puţin, aliaţii nu se mai arată atât de intransigenţi faţă de guvernul Groza.

Astfel, Radio Londra, la ora în limba română, a început să comenteze asupra cutărei declaraţii sau cutărui discurs al primului ministru sau al celui de Externe, iar ziarele noastre publică azi o fotografie din data de 9 mai, când guvernul *in corpore* a prezentat felicitări comisiei aliate de control, în care cu mâinile pe burtă apare generalul-colonel

Susaikov, loctiitorul preşedintelui comisiei, ţinut de braţ la dreapta de Groza, la stânga de reprezentantul american, acesta flancat de Tătărescu, iar vice-amiralul Stevenson la dreapta lui Groza, - toţi râzând cu beatitudine.

S-au ţinut discursuri şi s-au ciocnit pahare pentru victorie, aşa că nu mai poate fi vorba acum de o „carantină" anglo-americană.

Şi guvernul nostru face tot ce poate ca să dea aparenţe de legalitate şi încearcă, mă tem că e târziu, să frâneze acţiunea deşănţată a agenţilor Frontului, care în fond nu ascultă decât de ordinele Moscovei transmise prin Ana Pauker.

Aşa cum s-au rupt zăgazurile oricărei ordine şi discipline de stat, mărturisesc că admir cuminţenia nativă a poporului care nu s-a lăsat momit complet de această activitate subversivă şi nu s-a dedat la acte reprobabile sau n-a provocat dezastre iremediabile. De aceea, am speranţa că până la sfârşit ne vom tămădui şi de acestă boală şi că vom scăpa de amicii ruşi fără a fi contaminaţi.

Când şi cum vor pleca ruşii, nu ştiu. Sper doar că vom reuşi să-i vedem plecaţi, dar mă întreb cu ce mijloace şi după câte suferinţe, ştiut fiind că n-au părăsit ţara noastră niciodată de bună voie.

Manifestaţia pentru Rege de 10 mai a avut un caracter de dragoste şi de spontaneitate, cu totul altul decât procesiunile organizate de comunişti, în admiraţia tablourilor lui Stalin, Lenin, Engels şi Marx.

Eden a declarat ieri presei americane că cei 16 polonezi arestaţi de Soviete, sunt cele mai eminente personalităţi ale Poloniei încă de la începutul mişcării de rezistenţă şi că fără avizul lor hotărâtor şi fără pezenţa lor efectivă, nu se poate concepe constituirea unui guvern polon de uniune naţională.

Zvonuri că Japonia ar încerca oarecare tatonări de pace prin mijlocirea unor state interesate în politica Extremului Orient, pe baza retragerii trupelor sale din toate teritoriile ce posedă în afara metropolei, cu condiţia ca aceasta să fie scutită de ocupaţia aliaţilor.

Se pare că aceştia refuză orice discuţii în afară de capitularea fără condiţiuni, continuând până atunci să bombardeze violent cu fortăreţele zburătoare porturile şi industria japoneză. Principalele porturi ale ţării au fost distruse, paralizând navigaţia şi deci aproape toate posibilităţile de comunicaţie între centrele ţării.

13.5.45. Astăzi au loc în tot Imperiul Britanic servicii religioase ca mulţumire lui Dumnezeu pentru victorie. Regele, Regina, suveranii Norvegiei, Olandei, Greciei, Serbiei s-au aflat la Catedrala St. Paul în mijlocul unui consens de profund sentiment de umilinţă în faţa bunătăţii divine.

Breslele norvegiene au hotărât să renunţe pentru doi ani la orice greve pentru o mai rapidă refacere economică.

Regele Leopold, aşteptat la Bruxelles pentru a relua domnia din mâinile Regentului Charles pe timpul cât Suveranul se afla în imposibilitate de a domni, a trimis fratelui său o

scrisoare spre a-l ruga să continue misiunea, deoarece după anii de captivitate, nu se simte încă în stare să-şi reia grelele funcţiuni.

Churchill a vorbit astă seară la radio, făcând istoricul războiului dus de Anglia şi arătând rolul împlinit pe continentul european de-a lungul istoriei, de a lupta adeseori singură contra tuturor încercărilor de dominaţie spaniolă, franceză sau germană.

Face elogiul frăţiei anglo-americane.

Partea cea mai importantă a discursului care ne dă şi nouă speranţa că vom scăpa cât mai e încă vreme de prieteşugul înăbuşitor al muscalilor este pasajul în care „se dă" la „guvernele totalitare şi poliţiste" ce ar putea urma cotropitorilor germani şi din care numai cine nu vrea să înţeleagă nu vede aluzia transparentă la Soviete.

15.5.45. La noi a început ieri simulacrul de judecare a criminalilor de război în faţa Tribunalului poporului, unde nici măcar preşedintele nu are cunoştinţele unui magistrat de carieră. Canaliile de la radio ridică osanale în previziunea viitoarelor asasinate legale, dându-ne ca exemple scenele de scârbă şi de groază petrecute în Bulgaria şi în Italia.

Presa franceză, din nou aflată în mâna Frontului Popular, atacă pe Weygand sub semnătura lui Emile Buré şi-l consideră la fel de criminal ca şi pe Laval sau pe Pétain pentru politica sa anti-comunistă mai mult decât pentru acea lună, în care în ceasul al 13-lea încerca să mai salveze ce se mai putea din Franţa.

Un alt ziar pretinde că în afara tronurilor Angliei, Olandei şi ţărilor scandinave unde Suveranii sunt mai mult nişte preşedinţi de Republică, toate celelate Monarhii sunt menite prăbuşirii şi înlocuirii lor prin Republici: Italia, Grecia, Bulgaria, Serbia, România şi chiar Belgia. Iarăşi codiţă rusească.

În privinţa lui Leopold, chiar fratele său care se dusese să-l vadă la Salzburg, pare că nu l-a putut convinge să părăseacă linştea vieţii de familie şi să-şi reia obligaţiie de monarh.

16.5.45. Franţa a fost în fine recunoscută ca una din cele cinci mari puteri; în schimb Sovietele n-au reuşit să impună pe reprezentantul Uniunii sindicatelor muncitoreşti, pe care Molotov îl adusese în bagajele sale la San Francisco şi cu care a trebuit să se întoarcă la Moscova.

Se zvoneşte că va fi înlocuit prin Litvinov, ceea ce ar dovedi că Stalin recunoaşte că nu-şi va putea impune voinţa prin maniera forte şi s-a decis cu multă abilitate *„reculer pour mieux sauter"*[24], atunci când îi va veni mai târziu iarăşi la socoteală.

O conjunctură atât de favorabilă pentru Anglia – evident, cu greu s-ar mai putea imagina peste câtăva vreme - şi de aceea Churchill pare hotărât să-şi impună pretenţiile faţă de ruşi fără a mai renunţa la nimic, chiar cu riscul să ajungă la un conflict.

În ce ne priveşte, circulă zvonul că s-ar fi decis să se reconstituie un guvern similar celui de la 23 august, emanaţie a celor patru partide coalizate care au răsturnat regimul

---

[24] *„să se retragă pentru a-şi lua avântul unei mai bune sărituri"*

Antonescu, pentru a prezida la alegeri generale în România. Spre a nu da impresia că ruşii au cedat, s-ar fi convenit ca Vîşinski să revină la Bucureşti pentru a examina situaţia şi a propune „spontan" această formulă.

Totuşi, atmosfera nu predispune deloc spre atare perspective: ruşii se întăresc cât pot în lungul Dunării şi în Dobrogea, englezii se aşteaptă ca până în două luni să izbucnească conflictul la noi şi în Bulgaria, unde, de asemenea, ruşii îngrămădesc trupe.

Se mai vorbeşte că englezii instalează în Turcia „lagăre de concentrare" pentru prizonierii germani, ceea ce desigur preocupă şi indispune grozav pe ruşi, tot aşa cum i-a supărat faptul că ofiţerii nemţi sunt bine trataţi în captivitatea americană, obligând pe Eisenhower să anunţe măsuri mai severe.

Duminică s-a încheiat la Cluj congresul Uniunii Populare Maghiare printr-un discurs-program al lui Groza care-şi dezvăluie tot sufletul de canalie şi de trădător al intereselor neamului, preconizând desfiinţarea graniţelor cu Ungaria, şi lăsând poporul român pradă potopului înfometat al celui maghiar, mai bine dezvoltat economic şi mai evoluat moralmente.

Cât depre moţiunea votată, se ridică osanale Sovietelor şi lui Stalin, dar nu se pomeneşte, măcar spre a salva aparenţele, numele Regelui nostru şi cel al României.

De vrei să te cinstească străinul, să ai tu însuţi mândria să ţii fruntea sus, cinstindu-ţi Neamul şi Suveranul! Dar din nenorocire, noi dăm cu fiecare prilej dovada tuturor josniciilor şi a unei totale lipse de patriotism.

În acelaşi timp, în Parlamentul din Londra, Churchill face elogiul regelui George, Suveran iubit şi respectat al Imperiului Britanic şi unica legătură constituţională între dominioanele acestui falnic *Commonwealth*.

Se confirmă oficial ştirea că Truman, Churchill şi Stalin se vor întâlni în curând, poate la Londra. Presa engleză îşi pune această întrebare, adăugând că nu locul reuniunii este problema esenţială, ci mai ales nevoia unei înţelegeri depline între ei.

Până acum s-a dovedit că după fiecare întâlnire se dădeau comunicate de perfect acord, după care urmau imediat divergenţe între concepţia unilaterală, izolaţionistă, de esenţă excesiv centralizată a Sovietelor şi cea deschisă, de largă colaborare, a anglo-americanilor,.hotărâţi a nu sabota pacea prin măsuri ce nu respectă un consens general.

lată câteva cazuri recente:

- exemplul din Trieste al mareşalului Tito, care uzează de metode violente faţă de patrioţii italieni, ce s-au dus să reclame la Roma şi care nici n-a răspuns notei redactate în termeni urbani dar cu fond cominatoriu a anglo-americanior;

- cazul Carinthiei, unde un comandant jugoslav nu ţine seama de faptul că regiunea se află sub autoritatea mareşalului Alexander;

- exemplul Austriei, unde ruşii au instalat prin propria voinţă un guvern Renner, fără a preveni măcar pe aliaţi;

- exemplul guvernului din Lublin, care cu propria autoritate a pus stăpânire pe oraşul Frankfurt/Oder;

- exemplul trupelor sovietice, care de la sine putere au ocupat insula Bornholm ce aparţine Danemarcei;

- în fine, exemplul guvernului autonom din Rusia subcarpatică, care a hotărât alipirea sa la Uniunea Sovietică şi care pare, de voie, de nevoie, că a obţinut asentimentul guvernului Fierlinger de la Praga.

Englezii îşi exprimă speranţa că de rândul acesta nu se va mai manifesta existenţa a două tabere adverse, care au împiedicat să se poată realiza până acum ceva concret.

18.5.45. Fel de fel de zvonuri au reînceput să circule la noi, semn că lumea trăieşte sub presiune şi în stare de nelinişte:

- ba că Molotov a fost înlocuit prin Litvinov la comisariatul Afacerilor Străine şi deci şi la San Francisco, unde lucrările, pare-se, se vor încheia la 15 iunie;

- ba că a sosit Carol sub auspiciile Moscovei;

- ba că de două zile Vîşinski este iarăşi la Bucureşti să organizeze noul guvern menit a prezida alegerile generale.

Fapt cert e că ruşii nu-şi mai ascund nemulţumirea faţă de aliaţi pe care îi acuză că tratează prea prieteneşte pe nemţi, refuzând chiar să-i dezarmeze, sub cuvânt că-i folosesc la administrarea Germaniei ocupate. Un alt fapt ce se pretinde a fi cert, ar fi că acum când războiul a luat sfârşit în Europa, americanii au cerut ruşilor să le restituie tot materialul furnizat prin sistemul împrumut-închiriere.

Din toate aspectele răzleţe se desenează tot mai vizibilă tensiunea între aliaţi, ce se traduce în România printr-o totală neîncredere şi antipatie a ruşilor faţă de noi, date fiind sentimentele noastre pro-aliate ce nu se pot ascunde.

Ruşii acumulează trupe la noi, în afară de cele ce trec Dunărea în Bulgaria şi ne obligă să procedăm la noi concentrări de trupe. Aceste trupe româneşti ar urma să fie trimise în Balcani. Evident că în asemenea condiţii, ar fi greu de admis ca rezultatul alegerilor generale din România să nu fie cu totul favorabil Sovietelor. Este ştiut punctul de vedere al lui Vîşinski, care susţine că URSS trebuie să-şi constituie o barieră de siguranţă prin state vecine-vasale conduse de guverne pro-sovietice, având în vedere rolul de agent-pionier pe care-l joacă în societatea noastră organizaţia ARLUS. Pe de altă parte, prin angajamentul economic încheiat de Durma la Moscova, ne dăm legaţi ruşilor de mâini şi de picioare.

O altă versiune a rostului vizitei lui Vîşinski pe care încă nu l-a văzut nimeni, ar fi pentru a încheia un pact de asistenţă, după modelul celor cu Polonia, cu Cehoslovacia sau cu Jugoslavia. Întâmplarea face că tocmai cu privire la aceste pacte regionale s-au iscat neînţelegeri între occidentali şi sovietici în comisia de securitate a celor cinci de la San Francisco.

Deşi poziţia României, unde ruşii se întăresc în previziunea unui conflict, devine tragică, socotesc că ar fi preferabil să izbucnească acum conflictul în loc de a lăsa ruşilor posibilitatea să-l amâne pentru o dată convenabilă lor. Este cert că englezii, după obiceiul lor, vor aştepta ca ceilalţi să se pună în poziţia antipatică a agresorului; însă cred că dacă se realizează în curând pacea cu Japonia, acesta va fi cel mai bun simptom că Anglia şi Statele Unite sunt ferm hotărâte să nu mai amâne încăierarea.

Se răspândesc zvonuri că Japonia ar solicita pacea prin mijlocirea agenţilor din ţările neutre a celor cinci mari familii de magnaţi industriali niponi şi cu asentimentul Mikadoului, care, desfiinţând gruparea pro-hitleristă din armată şi înlăturând pe şefii militari care au dus ţara în război, speră să obţină pacea fără a fi silit să abdice şi fără a pierde toate posesiunile de pe continentul asiatic.

Francezii cer Italiei o rectificare de graniţă în regiunea alpină unde se găseşte o populaţie vorbitoare de limba franceză.

La noi, Tribunalul poporului a început interogarea criminalilor de război, în timp ce o campanie sălbatică s-a pornit pentru condamnarea lor la moarte. [...]

În jurul clădirii sălii de judecată din Bulevardul Ferdinand, drojdia populaţiei bucureştene, excitată prin presă, radio şi afişe lipite pretutindeni cu cadavre spânzurate, până şi pe gardul Palatului Regal, stă grămadă zi şi noapte urlând cât o ţine gura: „moarte criminalilor de război! Spânzuraţi-i pe toţi!"

În privinţa criminalilor de război, s-a decis a-i împărţi în trei categorii: cei principali, în special şefii nazişti, vor fi judecaţi de o Curte internaţională; majoritatea celor mai mărunţi, de către Tribunale proprii, iar în unele cazuri speciale, vor fi deferiţi justiţiei din ţările în care au fost comise crimele.

19.5.45. Starea de tensiune între ruşi şi anglo-americani se cristalizează astăzi în jurul a trei grave probleme:

1. Mareşalul Alexander, care arată în raportul său că guvernul Tito are de ales în chestiunea Trieste între soluţia propusă de aliaţi şi adoptarea mijloacelor violente.

2. Cu privire la arestarea celor 16 polonezi, Stalin a răspuns că Sovietele vor da totdeauna preferinţă unei Polonii amică şi devotată lor şi că vor combate ideea unei Polonii menită să formeze un cordon sanitar împotriva Uniunii Sovietice.

3. Presa din Londra consideră că grabnica întrunire a celor „3" este acum de o importanţă esenţială, căci acesta ar fi unicul chip să se evite constituirea unei dualităţi de regim în Germania: guvern pro-sovietic în răsărit şi un altul pro-occidental în apus.

Sub asemenea auspicii, între ciocan şi nicovală, privim noi zilele ce ne aşteaptă.

Am auzit că Wilhelm Filderman, care vede crescând curentul antisemit printre români este de părere că n-ar trebui întinsă prea mult coarda, pe când Ana Pauker îi răspunde că din contra, acum trebuie împinse înainte elementele evreieşti pentru a provoca

excese anti-semite în România, considerând că pe această cale se va distruge prietenia englezilor şi mai ales a americanilor faţă de noi.

Astă seară, răspunsul lui Tito foarte dârz, care pretinde că-şi va menţine trupele pe poziţiile ocupate la Trieste şi în Carinthia, aşa că speranţele că lucrurile se vor calma sunt foarte slabe.

E posibil în aceste condiţii să se adeverească zvonul că Vîşinski a trecut mai întâi pe la Belgrad, după care va veni să se ocupe şi de problema românescă. Ar fi deci verificarea celor ce s-au pretins că acesta şi cu Molotov duc de fapt politica de agresivă intransigenţă a Sovietelor, pe când Stalin, impresionat de soarta dictatorilor, ar fi dispus s-o lase mai moale.

Un alt punct de tensiune este în Liban şi în Siria, unde francezii au trimis trupe care au exasperat populaţia căreia guvernul britanic îi lăsase speranţa independenţei.

În Franţa, generalul de Gaulle se vede nevoit a lua pe plan economic, financiar şi social măsuri radicale şi de stânga, ce vor comporta şi schimbări în aparatul guvernamental.

20.5.45. Aliaţii pregătesc răspunsul de dat lui Tito, care refuză a elibera Trieste şi terorizează populaţia italiană, numind şi un consiliu dirigent sloven la Klagenfurt. Presa engleză arată că asemenea procedee de violenţă sunt semne de slăbiciune şi de dificultăţi de ordin interior, pe care guverne nesigure încearcă să le ascundă sau să le devieze în complicaţii internaţionale.

Primul ministru belgian a mărturisit că situaţia internă este extrem de gravă, fiind silit a suspenda dreptul de grevă pe trei luni.

Presa londoneză recunoaşte că pretutindeni focarele de nemulţumire sunt de esenţă comunistă şi vede în ele mâna Moscovei, dovedind că Sovietele au adoptat această cale pentru a căuta să obţină avantaje faţă de aliaţi.

În Palatinat şi Hessen, americanii au instituit primul guvern provincial german cu sediul la Mannheim.

De Gaulle va reconstitui guvernul francez conform rezultatului alegerilor municipale, adică cu elemente de extremă stângă.

În Grecia s-au declarat greve în multe localităţi, din cauza creşterii excesive a preţurilor faţă de salariile care s-au menţinut scăzute.

Populaţia italiană de pe coasta de la Rimini va fi evacuată spre interior, din cauza ocupării portului Pola de pe partea cealaltă a Adriaticii de către unităţi jugoslave. Situaţia pare încă foarte încordată.

Mihai Popovici, pe care l-am văzut azi, mi-a spus că mare a fost greşeala Regelui de a nu fi ascultat de sfatul lui Maniu cu prilejul formării guvernului Groza, atunci când Vîşinski îi bătea din picior, şi de a nu-i fi propus ca, potrivit acordului de la Yalta, să convoace pe delegaţii englez şi american pentru a conveni împreună asupra viitorului guvern, urmând ca Regele să sancţioneze hotărârea lor.

Aceasta nu corespunde cu părerea celor ce pretind că singur Maniu e vinovat de tot ce s-a petrecut la noi de la 23 august încoace: se pare că ruşii chiar au declarat că intenţia şi dorinţa lor fusese să se pună de acord cu un guvern român burghez, reprezentat prin omul de încredere Maniu, dar că acesta, în loc de a-şi lua răspunderea şi să accepte misiunea, s-a dat în lături, lăsând în faţă soluţia comunistă.

Tot Popovici, contrar părerilor ţărăniste care manifestă sentimente de euforie, susţine că acordul economic încheiat de Durma va avea rezultate dezastruoase, mai ales în privinţa luării în stăpânire a căilor noastre de comunicaţie, şi în special a Dunării.

21.5.45. Legionarii de la noi care s-au întărit în credinţa că le va reveni vremea şi că popularitatea lor va creşte odată cu înlăturarea elementelor pro-germane Horia Sima & Co sunt convinşi că astăzi Groza şi acoliţii săi care nu se sfiesc a declara că s-a terminat perioada istorică a micilor popoare şi că noi românii va trebui să ne integrăm viaţa în Uniunea Sovietică, caută acum, prin alegeri generale sau alte mijloace, a surprinde atât tendinţele naţionaliste ale neamului, cât şi buna credinţă a aliaţilor, provocând alipirea noastră la URSS.

Deocamdată toată lumea e alarmată de chemarea sub arme a numeroase contingente şi de perspectiva ca divizii româneşti să fie obligate a combate în Balcani şi pe Dunăre trupe turceşti sau anglo-americane.

Cu toată bravada sa, la Trieste unde a organizat o paradă a trupelor sale ce au defilat cu armament american, Tito s-a hotărât să înceapă a da îndărăt. Comandantul jugoslav de la Klagenfurt a anunţat că armata sa de ocupaţie din Carinthia se va retrage începând cu data de azi.

Americanii au descoperit tezaurul de război maghiar, circa 4 miliarde pengö în aur, în afară de alte valori şi bijuterii.

Churchill a propus laburiştilor amânarea alegerilor generale până după prăbuşirea Japoniei. Cum însă la congresul lor, aceştia n-au acceptat continuarea colaborării, cerând alegeri la toamnă, Churchill a răspuns că preferă să se supună imediat scrutinului popular, ceea ce nu convine laburiştilor, de teamă că victoria fiind încă prea recentă, să nu se întoarcă lucrurile cu totul în favoarea conservatorilor. În tot cazul, lupta electorală e virtualmente deschisă.

Americanii au plecat din Trieste şi s-au retras în Gorizia, însă neo-zeelandezii au rămas în oraş. Dacă e adevărat că Vîşinski se află lângă Tito, întorsătura aceasta nu va fi un succes.

În Germania s-a hotărât a se renunţa la Berlin, ca centru unic al administraţiei comune a celor trei puteri aliate şi se vor stabili centre ale guvernelor provinciale, ceea ce înseamnă că anglo-americanii preferă a evita să împartă cu sovieticii administrarea zonelor respective.

S-a convenit la San Francisco admiterea de pacte regionale în sistemul de securitate ca elemente inițiale de apărare împotriva agresiunilor, până ce vor fi avut timp să intervină cu eficacitate cele cinci mari puteri.

Un amic francez care ținea până de curând un limbaj foarte favorabil politicii Rusiei sovietice, unde şi locuise ani îndelungați, şi-a schimbat acum tonul şi nu-şi mai ascunde antipatia față de regimul bolşevic, mărturisind că nu-şi închipuise atunci ce nefast poate fi pentru întreaga omenire. Cuvintele lui: „Dacă acest război a fost dus pentru prăbuşirea dictaturilor şi pentru reîntronarea democrației, în zadar se vor fi sacrificat atâtea vieți şi atâta energie, dacă, după desființarea regimurilor din Germania şi Japonia, se va lăsa în picioare pe cel din Rusia, care este cel mai periculos."

Sunt informat din izvor serios, dar trebuie să am confirmarea, că acum câteva săptămâni a avut loc schimbul de fotografii între Regele nostru şi a doua fiică a regelui Angliei, acesta fiind semnul tangibil al logodnei proiectate, ceea ce dovedeşte că, față de englezi, România este menită a fi unul din pionii principali ai politicii sale în Orient.

Aceasta explică de ce de câteva zile Maniu care este exponentul acestei apropieri, se arată radios şi încrezător în viitorul nostru.

23.5.45. Din schimbul de scrisori dintre Churchill şi Atlee reiese că, în ciuda dificultăților ce vor rezulta, primul ministru e decis să rupă imediat colaborarea cu *Labour-Party* şi să procedeze la noi alegeri ce vor avea loc la început de iulie. El zice că nu are rost să lungească boala până la toamnă, dar pe de altă parte nu este exclus un nou guvern de colaborare, ca rezultat al alegerilor.

Din schimbul de scrisori publicat în presa noastră între corespondentul *Times* şi Stalin cu privire la cei 16 polonezi arestați de ruşi, rezultă că aceştia nu fuseseră invitați niciodată la tratative la Moscova. Astăzi însă guvernul polon din Londra afirmă că posedă scrisoarea formală de invitare din partea mareşalului Ivanov şi chiar promisiunea acestuia de a le asigura libera trecere, spre a conferi cu cei de la Londra şi apoi să se reîntoarcă în Polonia pentru reluarea contactului cu ai lor.

Prin dovedirea că Stalin a mințit oficial în scris, partida anti-sovietică din Anglia (ca şi din America de altfel), ar câştiga enorm în ochii opiniei publice mondiale şi un atare neadevăr va cântări mai greu în dauna Sovietelor decât orice crimă.

Pe asemenea greşeli politice sau militare s-a bizuit totdeauna Anglia pentru a-şi doborî adversarii.

Truman a invitat oficial pe de Gaulle să-l viziteze, gestul având scopul de a şterge impresia penibilă produsă prin refuzul generalului francez de a-l vedea pe Roosevelt care, epuizat de călătoria la Yalta, îl rugase să vină la Alger spre a-l întâlni.

Situația din Franța e încă foarte tulbure din cauza presiunii din stânga; vom vedea în curând remanierea guvernului prin readucerea extremiştilor şi a Frontului popular în frunte cu Leon Blum. Căci dacă azi Weygand este acuzat de colaboraționism, când i se

cunosc atât de bine sentimentele sale anti-germane, e numai datorită faptului că fusese pe vremuri duşmanul Frontului.

În Siria şi în Liban efervescenţa creşte din cauza trupelor franceze debarcate la Beirut. Acum a intrat în acţiune şi formula pan-arabă, preconizată de Churchill şi de Roosevelt la Cairo, prin energicul protest al Irakului.

În subsidiar, ar putea interveni în acest conflict şi problema evreiască în Palestina, unde englezii susţin pe arabi.

Guvernul Bonomi întâmpină în Italia serioase dificultăţi din partea patrioţilor şi se vorbeşte de o posibilă răsturnare a guvernului de către stânga socialistă şi comunistă.

La Trieste tensiunea pare în scădere, se pare că până la urmă Tito va ceda.

Întâlnirea celor „3" s-ar putea amâna până după alegerile din Anglia, spre a se şti cine va fi acolo.

Ieri a fost anunţată sentinţa în procesul primului lot al criminalilor de război.

Au fost condamnaţi la moarte 29 persoane (dintre care opt în lipsă), unul la muncă silnică pe viaţă, şapte la temniţă între 1-5 ani şi unul singur achitat.

Unii dintre aceştia evident că au recunoscut crimele, comise fie cu cinism, fie din inconştienţă, mulţi au încercat cu o totală lipsă de ţinută morală să arunce vina pe alţii (sistem din nenorocire curent în oştirea noastră), aşa că greu ar fi putut scăpa de pedeapsă.

Ceea ce mă dezgustă însă şi mă îngrozeşte este întronarea principiului de a se încălca legile fundamentale ale justiţiei şi bazele noastre constituţionale. S-ar fi putut judeca şi condamna în faţa instanţelor obişnuite - civile sau mliitare - fiindcă n-au fost decât crime de drept comun; s-ar fi evitat astfel acele manifestări odioase de presiune a plebei asupra Tribunalului.

Aud că ar fi vorba să se instaleze spânzurători în piaţă şi să oblige lumea a defila prin faţa lor. [...]

La noi, postul de radio a devenit cu totul odios: e pur şi simplu o oficină sovietică de cea mai ordinară speţă; şi acum aruncă injurii guvernelor Franco şi Salazar cu care ţara noastră întreţine raporturi diplomatice; după ce l-a etichetat pe Franco cu epitetul de: „neruşinată unealtă hitleristă", mă întreb cum mai stă aici ministrul Spaniei, care, de altfel, a şi făcut cererea de plecare şi cum de nu-l urmează reprezentantul portughez?

În altă ordine de idei, se pare că Franţa s-a pus de acord cu republicanii spanioli pentru a începe pe teritoriul francez o acţiune pentru răsturnarea lui Franco, convocând chiar şi Cortesurile în Franţa. Avem deci pe cine imita, canalii îs pretutindeni.

Conform tradiţiei parlamentare engleze, Churchill a prezentat demisia guvernului, iar Regele i-a încredinţat tot lui formarea guvernului provizoriu până la alegeri. În noul cabinet, reprezentanţii conservatori Eden şi ministrul de Finanţe vor rămâne. Noua echipă va fi constituită probabil din persoane tinere.

Toți condamnații Tribunalului poporului au făcut recurs în fața Curții de casație, care în trei zile se va pronunța asupra viciilor de formă ale judecății sau ale constituirii Tribunalului. Se vede deci ce slabi sorți de scăpare le-au rămas.

25.5.45. Himmler s-a predat comandamentului britanic, dar s-a otrăvit cu cianură în cursul examenului medical. După confirmarea morții lui Hitler și arestarea lui Goering și al guvernului-fantomă Doenitz, n-a mai rămas niciun personaj mai proeminent printre conducătorii naziști.

În ce privește pe Laval, dat fiind că s-au ivit dificultăți pentru extrădarea sa din Spania, guvernul francez a propus să fie repatriat din nou cu avionul în Germania, de unde francezii urmează a-l aresta direct.

Despre grupul Sima nu se știe nimic, pe când guvernul lui Tiso a fost arestat în întregime în Austria.

Se pare că în convorbirile Alexander-Tito asupra Triestului, s-a ajuns într-un punct mort. Englezii au constituit un guvern militar în Austria carinthică, însă la Viena, anglo-americanii nu și-au putut trimite încă misiunile, fiind împiedicați de ruși.

Deocamdată, tribunalul poporului începe acum să judece un lot de gazetari pro-naziști în care amestecă pe Stelian Popescu cu Pamfil Șeicaru, iar poliția a arestat o serie de foști miniștri ai lui Antonescu: Mareș, Sichitiu, Bușilă, Stoenescu, Tomescu.

De ce doar pe aceștia și nu pe toți?

Aliații anunță pe curând ofensiva finală în contra Japoniei și aproape în fiecare zi Tokio este bombardat din ce în ce mai mult.

Problema sirio-libaneză pare a se complica și s-au adus acuze formale Franței la San Francisco.

26.5.45. Churchill și-a constituit un guvern omogen și începe chiar de azi campania electorală. Hotărârea laburiștilor la congresul de la Blackpool este să anihileze pe 25 ani Partidul Conservator, însă în cazul în care alegerile nu le-ar da majoritatea voturilor, declară că nu vor mai intra în vreo coaliție.

Deși sentimentul unanim al poporului englez este să nu-și mai complice existența cu un nou război, și politica intransigentă a lui Churchill ar risca să ducă Anglia la un conflict cu Sovietele, pronosticurile de azi sunt totuși favorabile conservatorilor. Chiar și fără conflict, Londra ar putea obține mai serioase avantaje de la Moscova printr-un guvern adversar Sovietelor, decât printr-unul, prieten lor.

Aviz celor de la noi ce se fac slugi plecate rușilor și acuză pe Maniu de fascism și legionarism.

Franța se dovedește tot mai mult instrumentul sovietic și comisia pentru Afaceri Străine din Adunarea Națională invită guvenul francez să propună aliaților un demers comun pentru a cere lui Franco plecarea imediată de la putere, spre a se proceda în Spania la

alegeri libere sub un guvern democrat. (Influența predominantă a lui Negrin care şi-a instalat bateriile pe teritoriul francez).

O asemenea manifestare depăşeşte orice principiu internațional şi lasă mult de gândit... De altfel, în interior, de Gaulle a anunțat că până la sfârşitul anului va naționaliza minele de cărbuni, uzinele electrice şi poate chiar marile întreprinderi industriale. Coada Moscovei!...

Şi în Suedia ar fi vorba de a se proceda la noi alegeri, punându-se capăt guvernului de coaliție prezidat de Per Albin Hansson.

Mircea Durma s-a întors de la Moscova convins (cel puțin aparent, căci îl socotesc de rea-credință), de necesitatea imperioasă şi permanentă pentru România să se încadreze fără reticențe într-o politică de devotament şi de vasalitate economică față de URSS, declarând că țara noastră nu are ce mai spera de la anglo-americani care au, după spusele lui Catroux, ambasadorul francez la Moscova, *„d'autres chats à fouetter"*[25] de la Elba la Triest, pe unde îi amenință cotropirea sovietică, aşa că problema românească rămâne pentru ei pe planul al 14-lea.

Durma îşi manifestă antipatia pentru oameni ca Agiu şi alții din cauza tendinței lor manifeste de a ne îngloba în Uniunea Sovietică şi caută să-şi păstreze portițe de scăpare din viesparul în care vede că s-a băgat.

Cu privire la mentalitatea rusească, Durma constată că la baza comportării lor abuzive şi jefuitoare față de noi, stă sentimentul părerii de rău că n-au cunoscut mai devreme bogatele resurse ale țării noastre şi că regretă acum, întocmai ca Bismarck în 1871 cu Franța, că n-au pretins mai mult în convenția de armistițiu. Astăzi fură cât pot şi încarcă notele fără ruşine, iar comisia noastră nu poate lupta împotriva exigențelor ruseşti, cât timp guvernul nu se arată dispus a o susține protestând, ci, din contra, cedează pe toată linia, după sistemul lui Groza.

În discursul electoral de azi, Churchill a declarat că schimbarea de guvern în Anglia nu trebuie să aducă vreo întârziere întâlnirii celor „3", care ar fi util să aibă loc cât mai curând. Probabil că delegații preşedintelui Truman care au şi sosit la Londra şi la Moscova, vor avea să pună la punct şi această importantă chestiune.

În schimbul de telegrame Eden-Molotov cu prilejul aniversării de trei ani a alianței încheiate pe termen de 20 ani, primul a subliniat strânsa şi prieteneasca colaborare anglo-sovietică „fără a tinde la niciun fel de acaparări teritoriale pentru ele şi abținându-se de la amestecul în treburile interne ale altor state."

Să fie oare Regina în gardă sau chiar şah la Rege?!...

Preocupat de situația generală a Franței, de Gaulle doreşte să plece cât mai curând la Washington, dar nu înainte de a rezolva problemele de acasă. Împins de deplasarea spre stânga, are de gând să remanieze guvernul în acest sens.

---

[25] *„alte griji"*

În ce privește Spania, vede că invitația lansată atât de puțin socotit națiunilor aliate, nu prea are ecou; de aceea n-ar fi exclus ca rezultatul final să fie ruperea relațiilor franco-spaniole.

În fine, grava chestiune a Siriei și a Libanului ia proporțiile unui conflict cu aspecte mondiale, căci guvernele din Damasc și Beirut au întrerupt negocierile cu Franța în urma trimiterii de noi forțe armate și au făcut apel la Egipt pentru grabnica convocare a Ligii Arabe.

Printr-o declarație a lui Eden, guvernul britanic în acord cu cel american, ia poziție împotriva politicii franceze. Să nu uităm că Liga a fost înfăptuită la Cairo la inițiativa lui Churchill și a lui Roosevelt, ca un soi de contra-asigurare împotriva veleităților sovietice în Orientul apropiat, unde pionii Moscovei sunt evreii și francezii. Toate aceste dificultăți ar trebui înlăturate înaintea călătoriei lui de Gaulle.

28.5.45. Potrivit convorbirilor avute la Londra de Davies, fostul ambsador al Statelor Unite la Moscova și deci cel mai bun cunoscător al treburilor rusești, și la Moscova - de Hopkins, cel mai bun cunoscător al treburilor Imperiului Britanic, s-a zvonit că în curând va avea loc conferința celor „3" probabil în Anglia, deși mă îndoiesc foarte mult că Stalin se va hotărî a părăsi URSS.

Convorbirile vor avea ca subiecte: organizarea Germaniei ocupate, problema Austriei, a Triestului și chestiunea poloneză.

La noi e vorba iar de o remaniere în guvern, odată cu plecarea social-democraților și completarea locurilor cu adepți ai lui Tătărescu și cu comuniști.

Într-un discurs rostit la Belgrad, Tito revendică drepturile Jugoslaviei asupra Carinthiei, Triestului și litoralului istrian, iar presa sovietică susține pentru prima dată această poziție.

De Gaulle și-a exprimat regretul că Siria și Libanul au întrerupt negocierile cu reprezentantul francez. Consiliul Ligii Arabe se întrunește la Cairo, pe când Franța discută chestiunea cu Anglia și cu Statele Unite, în timp ce la Alep au avut loc ciocniri sângeroase.

America organizează alimentarea Europei înfometate, începând cu Grecia, Jugoslavia, Polonia, Cehoslovacia și Italia. Bineînțeles, Germania va rămâne la urmă, asigurându-se că i se va acorda totuși un minim de 1500 calorii/zi/om.

În acest timp, se află că din cauza secetei în Australia, au pierit 6 milioane de oi și mii de vite mari, iar în Brazilia producția de orez a suferit de asemenea din pricina uscăciunii.

Astăzi, la Academie sub președinția Regelui, a avut loc recepția episcopului Colan al Clujului și Feleacului. Prilej de entuziaste ovații pentru Suveran și discursuri de înaltă ținută morală într-o impecabilă haină literară.

Atunci de ce ne complacem zilnic în limbajul trivial, așa precum ne place să dăm tuturor restaurantelor românești aspect de crâșme și să avem în societate atitudini de

bordel? Fondul sufletesc sănătos există; prin urmare se poate găsi leac acestui spirit vulgar de suprafaţă. Ne trebuie educaţie în condiţiile în care ne lipseşte tradiţia.

Dar nu îndrăznesc a arunca vina numai asupra noastră, când am sub ochi dovada vie a calamităţilor venite din afară, care de trei ori pe secol ne sfârtecă viaţa şi de atâta amar de vreme ne distrug ţara.

29.5.45. Churchill e dispus a pofti pe Atlee să participe la întâlnirea celor „3", aşa că eventualul şef al unui guvern englez laburist, să fie la curent cu situaţia, în caz de succes în alegeri. Nu se poate mai *fair-play*.

30.5.45. Sunt informat din izvor foarte serios că acum două zile Groza l-a convocat pe Tătărescu pentru a se consulta ce să facă în cazul unui conflict anglo-sovietic, declarându-i că dânsul e hotărât ca România să intre în luptă alături de Soviete. Guţă s-a îngrozit bineînţeles şi a vorbit amicilor în dreapta şi în stânga care l-au sfătuit să nu se grăbească; aliaţii, informaţi şi ei, ne-au dat de asemenea sfatul să stăm deoparte, să nu ne amestecăm.

Aceştia iau însă măsuri preliminare pentru organizarea plecării misiunilor lor, ca şi a persoanelor particulare de la noi.

Un ardelean întors de la Budapesta şi din Cluj, îmi spune că ungurii, care sunt acum cu toţii roşii, au naivitatea să arate pe faţă că pentru politica pe care o duc, au mandat de la trecutul guvern Horthy şi Szalasi, dovedind astfel că politica Ungariei a avut totdeauna caracter de continuitate.

Ministrul suedez de la noi, de Reuterswärd este foarte pesimist şi prevede că ruşii vor elimina cu încetul pe toţi reprezentanţii străini din România, pretinzând că, - în ciuda tuturor principiilor de drept internaţional, - în perioada de armistiţiu, guvernul român n-are dreptul să întreţină relaţii diplomatice cu alte state.

Astfel au şi procedat cu Franţa, căreia i-au refuzat viza de intrare în ţară pentru noul ministru, astfel a declarat formal Pavlov lui Gerbore, căruia nu-i recunoaşte calitatea de însărcinat cu afaceri al Italiei.

Ştiind ce s-a petrecut la Budapesta, unde unguri avuţi depuseseră valori importante la Legaţia suedeză pe care ruşii au devastat-o, încât chiar ministrul n-a putut scăpa decât numai cu ce avea pe el, de Reuterswärd nu mai vrea să-şi ia răspunderea lucrurilor depuse la dânsul, mai ales că e prevenit că ruşii îl urmăresc, convinşi fiind că a favorizat pe diplomaţii nemţi de la Bucureşti, ale căror interese le girează.

Iată trei manifestări diverse, reprezentând tot atîtea mentalităţi în trei ţări europene scăpate de război:

1. Regina Wilhelmina a Olandei a încredinţat formarea noului guvern principalelor două personalităţi din mişcarea de rezistenţă.

2. În Italia, un ministru comunist a formulat imperativ lui Bonomi cererea ca viitorul premier să fie din partidul său.

3. La Londra, Lordul Templewood propune ca cei trei şefi de partide să constituie un comitet din deputaţi ai fiecărei formaţiuni, pentru a se pune de acord asupra problemelor de politică externă.

De două zile transporturile maritime nu se mai fac în convoi, afară de zona teatrului de război din Pacific; vasele de comerţ vor naviga libere cu luminile de bord aprinse. Până acum, flota engleză a pierdut 12 milioane tone, iar cea americană numai 5 milioane. Câtă vreme va resimţi lumea enorma scădere a tonajului pricinuit de acest război?...

31.5.45. După înapoierea lui Schuyller cu instrucţiuni de la Washington şi de la San Francisco, sentimentul de nesiguranţă şi teama de a fi nevoiţi să fugă în orice moment au dispărut din sufletele americanilor de la noi. El afirmă că nu e vorba de plecare, că nimic dramatic nu se va petrece în România şi că guvernele aliate poartă de grijă ca această ţară să nu rămână la cheremul jafului rusesc.

Aceasta nu înseamnă că a fost înlăturată posibilitatea conflictului; el există şi se va menţine permanent.

Anglo-americanii au însă la îndemână argumente economice cu care ar putea obţine mult mai serioase modificări ale comportamentului ruşilor, cu toate că acum, aceştia dau impresia că sunt orbiţi de sentimentul atotputerniciei lor.

Savel Rădulescu, împreună cu care am trecut în revistă orizontul politic, socoteşte că în viitor nu va mai putea fi vorba de o completă independenţă a statelor mici şi că în ce ne priveşte pe noi românii, nu vom putea face abstracţie de factorul Rusia, faţă de care vom avea a duce totdeauna o politică prietenoasă.

În politica internă, este evident că pretenţia lui Guţă de a servi ca element ponderator în guvernul Groza este o iluzie pe care nici el nu şi-o face, deoarece ştie prea bine că nu mai poate ieşi din acest angrenaj, ci că are de ales între banca ministerială şi cea a acuzaţilor de la Tribunalul poporului.

Maniu îşi păstrează iluziile în privinţa Angliei, asta şi din cauză că numai în acest chip poate păstra coeziunea în partid. În schimb, naţional-ţărăniştii sunt foarte tulburaţi de faptul că *Times* a publicat un articol în care acuză partidele istorice de la noi de a nu fi fost capabile să-şi ţină rolul ce aveau de jucat şi deci de a fi fost cauza marasmului în care am căzut.

Anglia a luat tot mai făţiş poziţie în favoarea arabilor şi în contra Franţei, considerată a fi poate pe drept cuvânt, instrumentul inconştient al Sovietelor: forţele franceze s-au apucat a bombarda Damascul şi n-au încetat decât în urma intervenţiei ministrului britanic de acolo.

Greşită e politica dusă de guvernul de Gaulle: căutând acum să acţioneze ca un stat imperialist, îşi închipuie că ar putea menţine în acest chip prestigiul de mare putere al Franţei, fără a se gândi cât de dubios e acest joc în afară, în timp ce la interior alunecă tot mai mult pe povârnişul extremist al stângii.

În ajunul întâlnirii celor „3", unde probabil că Churchill e hotărât pentru o poziție fermă, iar Truman se simte cu totul liber de obligațiile personale ale lui Roosevelt, Stalin dă impresia că nu se simte prea sigur pe pozițiile sale şi încearcă să pună la contribuție, în ceasul al 12-lea, chiar pe văduva fostului Preşedinte, care într-un articol publicat în presa americană şi răspândit în lume prin *Tass* „condamnă sforțările făcute în anumite cercuri, de a stârni teama de Uniunea Sovietică, care gândesc că Germania n-ar trebui prea tare slăbită şi fac în mod inconştient propagandă fascistă."

Este evident că acest articol presupune existența în Statele-Unite a unui curent anti-rus foarte real.

Se pare că mareşalul Malinovski îşi va muta comandamentul la Bucureşti, în timp ce Voroşilov va fi instalat la Budapesta.

După ce a completat cabinetul cu elemente noi, de Gaulle a anunțat că alegerile generale vor avea loc în Franța în cursul acestui an.

Evenimentele din Siria s-au înrăutățit într-atât, încât Churchill a telegrafiat lui de Gaulle pentru a-l preveni că, având în vedere scopul victoriei în contra Japoniei, guvernul britanic nu poate admite tulburări în Orientul apropiat, aşa că a dat ordine trupelor engleze să intervină spre a restabili liniştea şi invită guvernul francez să evite orice prilej de fricțiuni cu aceste trupe. După ce lucrurile vor fi revenit normale, Franța va fi invitată la Londra spre a discuta problema pe cale diplomatică.

Persia a trimis note identice guvernelor englez, american şi sovietic, invitându-le să-şi retragă trupele de pe teritoriul său, acum că războiul cu Germania s-a încheiat. Al cui joc face oare guvernul persan?

Londra a anunțat că nu recunoaşte guvernul din Viena, deoarece s-a constituit formal fără respectul celor convenite la Yalta şi că misiunile engleză şi americană nu au putința să verifice pe loc în ce chip s-au petrecut lucrurile (NB. Ruşii nu le-au permis până în prezent să se instaleze la Viena).

Precum era de aşteptat, Curtea de Casație a respins recursurile celor osândiți la moarte. Prin urmare, toți nenorociții ce se află închişi la Jilava, printre care numai unii par să fi fost într-adevăr criminali, vor fi împuşcați în curtea fortului; cel puțin vom fi scutiți de o hidoasă exhibiție publică.

De două zile a început procesul gazetarilor, dintre care unul singur este acuzat şi sub rubrica de „criminal de război."

La insistentul sfat al lui Maniu, Lugoşianu care poartă păcatul socrului său, trecut pe lista celor vinovați de a fi târât opinia publică spre dezastrul țării, s-a hotărât în fine să părăsească direcția ziarului *Universul*, care apare acum sub conducerea unui comitet de direcție, adică comuniştii au pus mâna complet pe acest cotidian.

Lugoşianu încearcă astfel să salveze ceva din averea lui Stelian Popescu.

Foştii miniştri deţinuţi la Arsenalul armatei trăiesc acolo într-un mod cu totul jalnic, fără dreptul de a-şi vedea familiile şi de abia autorizaţi, după mare caznă, să poată primi de acasă mâncare de 2 ori/săptămână, şi pe care gardienii o fărâmiţează de teama că ar putea ascunde cine ştie ce lucruri interzise. Aud că lui Mareş i-au ras barba şi mustăţile, probabil în scop de igienă(?!)

La Beirut, generalul de Gaulle a dat ordin trupelor franceze „să dea satisfacţie dorinţelor britanice." [...]

1.6.45. Truman a comunicat adeziunea Statelor Unite la acţiunea britanică din Levant, iar laburiştii englezi, prin vocea lui Atlee, au asigurat pe Churchill de asentimentul lor la politica guvernului. Iată un frumos exemplu de conştiinţă naţională.

Ca răspuns notei persane, guvernul britanic a declarat că potrivit acordului din 1942, trupele aliate vor trebui să părăseacă Persia la şase luni după sfârşitul războiului cu Germania şi cu aliaţii săi, deci oricum după terminarea ostilităţilor cu Japonia.

Totuşi guvernul iranian o cere imediat; de aici deduc tot o lucrătură sovietică, la care englezii s-au grăbit să pună lucrurile la punct, spre a nu da putinţa ruşilor să dea acestei iniţiative persane o altă interpretare.

Aflu acum că după ce cu câteva zile în urmă a fost răscolit apartamentul lui Maniu, căutând documente compromiţătoare, comuniştii îşi dau silinţa să extindă lista criminalilor de război spre a-l îngloba şi pe el şi a-l aduce pe banca acuzaţilor în faţa Tribunalului poporului. Nu ştiu până unde vor ruşii să întindă coarda şi mă întreb dacă într-o bună zi ea nu va plezni urât de tot.

Astăzi şi-au permis să suprime prin cenzura lor toate publicaţiile Academiei Române precum şi buletinul Institutului de Istorie „Nicolae Iorga". Cum „lumina ne vine de la răsărit", ei socotesc că nu vom avea nevoie de propriile noastre opaiţe, iar mâine ne vor aduce de la Moscova şi manualele de şcoală tipărite în două limbi, asemenea juxtelor latine ale autorilor clasici.

De câteva zile Tchang Kai-check a demisionat din funcţia de preşedinte al Consiliului pe care l-a cedat cumnatului său, spre a se ocupa exclusiv de conducerea războiului contra Japoniei, în calitate de şef al statului şi al forţelor armate.

Ce e bine şi reconfortant în China, este că totul se petrece numai în familie, guvernul fiind doar o societate comercială.

Astă seară, primul-ministru Groza, însoţit de ministrul Justiţiei Pătrăşcanu, s-au dus la Rege solicitând ca uzând de dreptul său de graţiere, să dispună comutarea pedepsei tuturor celor osândiţi la moarte, la muncă silnică pe viaţă.

În acest chip sunt respectate tradiţia şi sentimentul românului, rebel ideii de pedeapsă cu moartea. Totodată, se sileşte guvernul de a-şi menţine un rest de popularitate

şi de a păstra neştirbită prerogativa cea mai profund umană a Suveranului. E mare lucru că în vălmăşagul în care ne aflăm, să reuşim totuşi să ne strecurăm, fără a fi obligaţi a ne executa între noi şi a duce apoi povara unor păcate iremediabile.

2.6.45. Bineînţeles, Groza a obţinut în prealabil învoirea ruşilor, arătându-le probabil că execuţia celor condamnaţi ar risca să provoace tulburări.

Ce este sigur e că s-a exercitat presiune din afară şi că abilitatea Palatului a fost ca gestul să aibă aparenţa unei iniţiative guvernamentale.

Mâine dimineaţă - mare manifestare de lealitate pentru Rege.

Guvernul francez s-a supus scrâşnind din dinţi ultimatumului englez şi Radio Paris a ţinut să sublinieze reaua credinţă britanică, acuzând pe englezi de modul brutal în care rezolvă propriile lor probleme cu *the natives*, spre deosebire de corectitudinea franceză.

Această înfrângere, pe care eu o pun în socoteala Moscovei, trebuie adăugată celei cu privire la Spania, unde guvernul din Paris s-a văzut silit a informa Madridul că nu a luat în consideraţie rezoluţia comitetului pentru afaceri străine ale Adunării Naţionale Franceze, ceea ce, cu alte cuvinte, înseamnă că a trebuit să recunoască, a fi dat *„un grand coup d'épée dans l'eau."*[26]

Guvernul norvegian s-a instalat la Oslo, însă regele Haakon nu se va înapoia decât peste o lună, desigur de teama vreunor rămăşiţe de pro-nazişti, capabile de orice năzbâtie.

---

[26] *„cu oiştea în gard"*

Caiet VIII

*Les convulsions pour la paix**

(4.6.1945 - 26.4.1946)

---

* *Convulsiile pentru pace*

Mai mult decât oricând se dovedeşte astăzi coluziunea politicii franceze cu cea sovietică, sau mai degrabă subordonarea celei dintâi Moscovei.

Iată că, a treia zi după scripturi, se trezeşte şi guvernul URSS să adreseze un apel Franței, Angliei, Statelor Unite şi Chinei spre a lua grabnice măsuri pentru o soluție paşnică în Siria şi în Liban. Aceasta, după ce aluzia lui de Gaulle că Anglia ar fi trebuit cel puțin să informeze Moscova despre inițiativa sa, a rămas fără ecou.

Tot fără ecou va rămâne desigur şi demersul sovietic, căci Londra a explicat clar că problema va fi discutată în trei (englezi, americani şi francezi) în prezența delegaților sirieni şi libanezi. Nu cred să mă înşel, apreciind că a început poate de pe acum o fază în relațiile dintre aliați, în care ruşii arată o oarecare ezitare, dacă nu de slăbiciune, în politica lor de prepotență.

Truman a declarat că poate chiar în cursul săptămânii viitoare se va fixa întâlnirea celor „3" mari (la care cu toate sforțările lui de Gaulle, nu vor fi invitate nici Franța, nici China). Abia apoi vom vedea dacă presupunerile mele se adeveresc.

Guvernul francez face pe supăratul şi de Gaulle declară că nu se va duce să discute chestiunea Levantului, ci o va accepta numai în cadrul unei conferințe generale, la care să ia parte şi URSS împreună cu statele arabe, iar Radio Paris face elogiul guvernului sovietic pentru obiectivitatea cu care examinează problema, fără a se arăta agresiv față de nimeni (bate şaua englezească...)

Comandantul rus al Berlinului unde se pare că au cam început unele acte de agresiune împotriva trupelor de ocupație, a prevenit populația că pentru fiecare soldat ucis, vor fi executați dimpreună cu cel vinovat, încă alți 50 germani, aleşi dintre nazişti. [...]

4.6.45. Astăzi se întruneşte la Cairo conferința arabă în chestiunea Siriei şi a Libanului, iar Statele Unite au declarat că vor susține cele ce se vor decide acolo.

La Damasc, trupele şi civilii francezi au început să părăsească teritoriul sirian sub scutul armatei britanice, care a fost primită cu entuziasm de către populația arabă.

În ce priveşte problema ce urmează a se discuta la Londra, de Gaulle refuză a se lăsa judecat de anglo-americanii singuri, ci pretinde ca şi Sovietele să ia parte la conferință. Churchill a preluat interimatul Afacerilor Străine pe tot timpul îmbolnăvirii lui Eden, suferind de ulcer.

La San Francisco discuţiile au ajuns la un punct mort din cauza opoziției neaşteptate a ruşilor în chestia adoptării dreptului de veto pentru cele cinci mari puteri. Se spune că niciodată conferința „Roosevelt" n-a trecut printr-o criză mai gravă decât acum.

Comitetul polonezilor din Franța a hotărât să rupă relațiile cu guvernul în exil de la Londra şi să se ralieze celui de la Lublin.

Pretutindeni acelaşi aspect: drept cauză a tuturor problemelor, trebuie examinat substratul conflictului anglo-rus.

S-a dat azi sentința în lotul gazetarilor: Pamfil Şeicaru şi Grigore Manoilescu (ambii fugiți) la moarte, alții, printre care Stelian Popescu la închisoare pe viață, ceilalți la 10-12 ani detenție (cu confiscarea averilor pentru toți). *Universul* a fost acaparat de Ana Pauker; mă întreb dacă Lugoşianu a salvat ceva...

5.6.45. Impresia generală este că sovieticii atacă acum toate problemele. Fac acest lucru, fie din convingerea că, acum când au terminat războiul, iar aliații sunt încă angajați în conflictul cu Japonia, va fi momentul să obțină cele mai mari avantaje politice, fie şi-au pierdut capul şi cred că pot teroriza lumea.

La fel a făcut Hitler după succesele diplomatice din 1938/1939, când îşi pusese mintea în acelaşi timp cu toți duşmanii săi.

Sper ca şi ruşii să comită o greşeală similară, care-i va costa mult până la urmă.

Lovitura lui de Gaulle în Levant şi în Spania nu va reuşi.

Chestiunea jugoslavilor din Triest şi din Carinthia, pare de asemenea să se termine *in piscem*.[1]

Cu privire la Polonia, lupta e foarte aprigă, însă nici englezii nu par a fi dispuşi să cedeze.

În Franța văd că se atacă acum oamenii politici care n-au fost în *Front Populaire*, ca Daladier, Reynaud etc. şi sunt denunțați vindictei publice. Tot de acolo, La Passionaria începe campania de răsturnare a lui Franco, dimpreună cu tot grupul „roşilor", ca şi cum s-ar afla pe un teritoriu complet la dispoziția lor.

Radio Moscova şi presa sovietică nu se sfiesc a acuza guvernul englez de a duce o politică dubioasă în lumea arabă, iar pe Stettinius îl atacă acum direct, arătându-l incapabil de a duce o politică sănătoasă după dispariția lui Roosevelt, deci indirect, atacându-l pe Truman.

La San Francisco, ruşii s-au izolat complet prin atitudinea adoptată în chestiunea dreptului de veto. Mă întreb dacă englezii cu politica lor constantă de a lăsa pe adversari să devină agresori, nu-i împing pe ruşi oarecum pe căi lăturalnice la această intransigență.

Sunt informat din foarte serios izvor britanic că noi românii ar trebui să avem privirile ațintite asupra Vienei şi a celor ce se petrec în Austria, deoarece „este posibil ca foarte curând, Sovietele să comită o foarte mare greşeală."

La întrebarea dacă nu cumva englezii ar contribui poate la o asemenea greşeală, informatorul britanic a surâs în tăcere...

---

[1] *„să cadă baltă"*

Aud despre Cavaleria Sf. Gheorghe că ar fi început să lucreze cu efect printre comandanții trupelor sovietice din afara granițelor Uniunii şi că aceştia n-ar mai fi dornici să se înapoieze acasă în condițiile de azi. De altfel, mi se afirmă că trupele ce se scurg pe la noi, în drum spre Rusia unde sunt demobilizate, sunt supuse unui important triaj la Reni, unde li se iau nu numai armele, ci şi haine, ceasuri, stofe, în general tot fructul jafului practicat de atâtea luni la noi şi aiurea, aşa că se întorc la dânşii acasă furioşi şi scârbiți de regim. [...]

Cu privire la comutarea pedepselor, am avut confirmarea că, în adevăr, gestul e datorit exclusiv inițiativei Regelui, care prevenise pe Groza că el va uza în orice caz de dreptul său de grațiere, altfel va abdica, dar că formal, guvenul va trebui să ia această inițiativă, spre a păstra caracterul constituțional al drepturilor Suveranului.

Groza, temându-se de repercusiunea față de anglo-americani în cazul îndeplinirii amenințării, a cedat şi a dat fuga la ruşi să le ceară învoirea. Ştia desigur că se atrăsese atenția Regelui asupra slăbiciunii arătate la 6 martie, atunci când ar fi trebuit să amenințe cu abdicarea. Astfel aliații aveau dreptul să intervină. De această dată, Groza s-a temut că Mihai nu va mai scăpa prilejul.

7.6.45. Alaltăieri s-au întrunit la Berlin mareşalii Jukov şi Montgomery, generalii Eisenhower şi de Lattre de Tassigny, care în absența oricărui reprezentant german, au semnat Declarația solemnă a înfrângerii Germaniei şi a desființării oficiale al celui de-al III-lea Reich, prin trecerea puterii supreme în mâinile aliaților.

S-a fixat zona de ocupație rusească care înglobează ceva mai mult de jumătatea fostului Reich, cele engleză, americană şi franceză urmând a fi stabilite ulterior.

Ceea ce este oarecum curios e faptul că teritoriul recunoscut Germaniei e retras la liniile de fruntarie din 1937, deci exclusiv Austria şi Cehoslovacia, aşa că mă întreb cum rămâne cu regiunile promise polonezilor în Vest, drept compensație a celor pe care sunt obligați să le cedeze ruşilor în Est?

Să fie oare fatalitatea Poloniei, că, după ce primele împărțiri au salvat situația precară a Franței, ultimele să servească a menține integritatea Germaniei?

Incontestabil că din punct de vedere al interesului Occidentului, mai interesant este să se păstreze o putere de rezistență germană, decât să se reconstituie un focar de conflicte pentru viitorul Europei.

Odată cu dispariția Reichului german şi o seamă de alte măsuri au fost luate; astfel Portugalia a remis localul Legației germane din Lisabona reprezentanților occidentali. Cum va proceda guvernul Franco, în afară de cazul Laval pe care îl reclamă guvernul francez susținut de cel englez, în ceea ce priveşte pe numeroşii şefi nazişti ce s-au refugiat în Spania?

În Pacific, americanii au cucerit aproape complet insula Okinawa care va servi drept port-avion pentru bombardarea masivă a Japoniei metropolitane. Câtă vreme aceasta

va mai rezista, aliații se văd obligați a proceda cu mânuși față de Moscova, dar mă întreb dacă și rușii nu-și vor da seama de primejdia necontenitei lor intransigențe.

Aflu că la Viena au sosit pentru prima dată misiuni aliate ce vor lua contact cu organele de ocupație sovietică, spre a constata în ce mod funcționează guvernul austriac.

Oare vor comite rușii acea greșeală tactică pe care aliații par s-o aștepte cu atâta siguranță? Și unde o vor comite? Stăm și noi și ne întrebăm dacă ar mai fi speranțe să se schimbe și situația noastră, căci dacă ne mai stau încă multă vreme acești musafiri, ne vor secătui și dezorganiza complet. Aliații ne tot acuză că nu reacționăm, că suntem prea pasivi, că ar trebui să luăm atitudine mai fermă, chiar cu riscul de a fi trimiși în lagăre, dar eu cred că în orice caz aliații vor schimba politica când le va veni la îndemână, cu sau fără reacție din partea românilor.

Un articol din *Manchester Guardian*, răspândit aici pe sub mână, afirmă că guvernul Groza nu e recunoscut de anglo-americani, că rușii se comportă mai rău decât pe vremea nemților și că dacă unul din aliați (ghici cine e?) ar nesocoti convențiile stabilite, Anglia e hotărâtă a le impune chiar cu arma în mână.

Churchill a declarat că regretă a nu se putea întâlni la Londra cu mareșalul Stalin, ceea ce era de așteptat.

În ce privește viitoarea conferință a păcii, s-a propus în Parlamentul englez ca Anglia să aibă reprezentanți din toate partidele, indiferent de ce guvern va avea parte Marea Britanie, însă Churchill ar fi declarat că el nu va participa în niciun caz la aceasta.

Canalia de Groza a făcut ieri declarații de amiciție pentru Ungaria, în așa grad, încât mă întreb dacă într-adevăr nu este el oare neaoș maghiar și nu reprezintă intersele *Madoszului* în guvernul român. A preconizat uniunea româno-maghiară, - ceea ce n-ar fi fost foarte rău sub alte auspicii și într-alt moment, - începând cu suprimarea granițelor vamale, prin schimbarea pașapoartelor și prin răspândirea publicațiilor unguresti în România, într-un cuvânt „pentru ca ungurul din Budapesta să poată oricând merge la Târgu Mureș, unde să se simtă cu totul ca la dânsul acasă" (cred și eu!) Bineînțeles că ministrul de Externe maghiar s-a grăbit a conveni că aplaudă aceste declarații.

Guatemala și San Salvador s-au reunit într-un singur stat, embrionul unei federații a întregii Americi Centrale.

După cinci ani de exil, regele Haakon s-a întors la Oslo.

Rușii pretind că în catacombele Cancelariei Reichului ar fi descoperit un cadavru carbonizat ce ar putea fi al lui Hitler. Un zeu cules cu fărașul din gunoaie...

Suveranii englezi au fost primiți cu entuziasm și lealitate în insulele normande, stăpânite de pe vremea lui Wilhelm Cuceritorul.

În Cehoslovacia s-a promulgat ca și la noi, legea pentru confiscarea marilor proprietăți. În Turcia unde nu s-a manifestat prezența sovietică, exproprierea se va face după o justă despăgubire.

Campania electorală din Anglia se poate rezuma astfel:

- conservatorul Churchill regretă că liberalii au părăsit coaliția, însă acuză pe socialiști de a nu fi cu adevărat democrați, deoarece nu respectă libertatea individului, ci doresc întronarea dictaturii etatiste;

- laburistul Attlee replică fără multe detalii că socialismul englez n-a împrumutat nimic de la Karl Marx, că îl avea naturalizat dinainte prin Owen și că socialismul australian a dat destule probe de o sănătoasă economie de stat;

- liberalul Samuel plutește între amândouă aceste curente și speră că la conferința păcii va lua parte și Churchill, oricare va fi guvernul de atunci.

8.6.45. Știrile sosite azi de la Frisco înregistrează cu satisfacție destinderea realizată în ultimul moment prin renunțarea de către Soviete la opoziția în chestiunea dreptului de veto, așa că de acum înainte, se poate vorbi cu adevărat de Puterile Unite pentru cei cinci (Statele Unite, URSS, Anglia, Franța, China.)

Un alt semn că poate rușii o lasă mai moale ar fi faptul că mâine se va încheia la Belgrad un acord între americani, englezi și jugoslavi „spre satisfacerea generală", spune comunicatul.

Truman a declarat că până peste șase săptămâni va avea loc cu siguranță întâlnirea sa cu Stalin și cu Churchill. Să fie acesta un semn că rușii au început să dea înapoi?

În ce ne privește pe noi, nu se arată nicio rază de lumină, dimpotrivă. Rușii sunt mai exigenți decât oricând și de la încetarea războiului pentru ei, pretențiile pentru întreținerea tupelor lor au crescut considerabil.

Bonomi a demisionat azi și e vorba de un nou guvern italian - Nenni, comunist sau de Gasperi, catolic.

Zona de ocupație anglo-americană din Germania a fost delimitată, englezii preluând zona Ruhr cu Colonia, Aachen până la Bonn. În privința pretențiilor Franței care se arată exagerate, nu s-a hotărât încă nimic.

Churchill și Truman au declarat că flota aliată a scufundat 700 submarine germane în timpul războiului, ceea ce înseamnă un real succes.

10.6.45. Toată lumea e încântată de soluția dată dreptului de veto. Se cere unanimitatea celor cinci membri permanenți ai Consiliului de Securitate pentru hotărârile ce duc la o acțiune coercitivă miltară sau economică, afară de cazul în care litigiul privește chiar pe una din părți; în schimb un litigiu adus în fața Consiliului de către orice națiune, va fi luat în considerare și discutat, fără a putea fi împiedicat prin vreun drept de veto. Se stipulează: „niciun membru al Consiliului de Securitate nu poate singur împiedica luarea în considerare și discutarea unor litigii, iar părțile în litigiu nu pot fi împiedicate prin asemenea mijloace de a fi ascultate." Prin măsurile luate, s-a urmărit să se înlăture teama unor obstrucții asupra vreunor importante decizii de fond, pentru care în fosta Ligă a Națiunilor se cerea votul unanim al tuturor membrilor Consiliului.

Acordul de la Belgrad cu privire la Veneția-Giulia, prevede că pe tot teritoriul la vest de linia ce cuprinde Triest, Pola şi locurile de ancorat pe coasta apuseană a Istriei, precum şi căile ferate sau şoselele spre Austria, Gorizia, Caporetto şi Tarvisio, vor fi sub comanda şi controlul comandamentului aliat, care are dreptul să mențină la dispoziția serviciilor administrative într-un anume district, un detaşament de cel mult 2000 trupe jugoslave. Tito își va retrage până în dimineața de 12 iunie restul forțelor sale la est de această linie şi va retrimite pe toți locuitorii regiunii ce au fost arestați sau deportați.

Deşi acordul are caracter provizoriu, cred că reprezintă un succes al aliaților asupra ruşilor, care nu apar ca semnatari în acest act.

Dacă şi conflictul din Levant va căpăta o soluție, fără ca Sovietele să participe la discuțiuni, succesul aliaților occidentali va fi încă mai marcant.

La San Francisco s-a stabilit în principiu ca noua organizație de pace şi securitate internațională ce va fi intitulată „Națiunile Unite", să-şi aibă sediul temporar la Londra.

La Tokio s-a hotărât într-un important Consiliu de miniştri, că dată fiind gravitatea situației şi posibilitatea ca în curând bătălia decisivă să se dea pe teritoriul metropolitan, se va legifera pe cale de decrete imperiale, fără a se mai face apel la avizul Parlamentului.

Laval a fost remis astăzi autorităților franceze de către cele spaniole la Port-Bou.

Guvernul cehoslovac a cerut comandamentelor ocupante american şi sovietic părăsirea imediată a teritoriului său, pe care acest guvern îşi ia răspunderea să-l administreze singur. Americanii au răspuns că sunt gata a se retrage, în clipa în care şi ruşii vor face acelaşi lucru. Aceştia însă au declarat că au de gând să mai rămână şase luni, iar acum au loc convorbiri tripartite în vederea reducerii acestui termen.

La Belgrad s-a ratificat convenția de amiciție şi alianță sovieto-jugoslavă, semnată de Tito la Moscova.

Hary Hopkins în trecere de la Moscova spre Washington, s-a oprit la Paris, dar curioasă întâmplare, tocmai atunci generalul de Gaulle se afla în inspecție în provincie şi nu l-a putut întâlni. Dacă am apropia această ciudățenie de faptul că preşedintele Roosevelt ce se odihnea la Alger venind de la Yalta, epuizat de călătorie, rugase pe General să vină să-l vadă, iar acesta s-a scuzat din cauza ocupațiunilor sale multiple, cazul devine simptomatic. Nu cumva a aflat că suzeranul său de la Kremlin n-a prea avut succes în problema Levantului şi acum face el însuşi pe supăratul?

În orice caz, reprezentantul Angliei la Damasc a declarat că originea tulburărilor şi a crizei, trebuie căutată în atitudinea neînțelegătoare a autorităților franceze.

Beneş a declarat că guvernul său va lua măsuri de expulzare a tuturor germanilor şi a ungurilor de pe teritoriul țării, şi când mă gândesc că la noi; Groza lasă să ne inunde tot potopul iudeo-maghiar, iar zidurile Bucureştiului sunt astăzi placate cu reclame în ungureşte ale unui nou cotidian maghiar! Iar mâine, ne vom trezi că ungurii vor cere plebiscit în Ardeal şi vor obține poate chiar majorități, grație acestui act de neasemuită trădare de neam. [...]

12.6.45. Bebe Brătianu mi-a comunicat adineaori ştirea că aliații sunt pe cale de a cădea la o înțelegere cu sovieticii asupra problemei Poloniei şi acum au rămas nelămurite chestiunile Austriei, Bulgariei şi României, care vor fi discutate cu prilejul apropiatei întruniri a celor „3". Dacă aceste noutăți se confirmă, este semn din ce în ce mai evident că pe zi ce trece, Sovietele toarnă tot mai multă apă în vin.

E foarte probabil deci că lucrurile se vor potoli; de altfel ruşii au lăsat-o moale şi în privința partidelor istorice, aşa că liberalii se arată foarte optimişti. Singura deosebire față de aprecierile lui Maniu este că acesta îşi închipuie că situația va fi în curând complet răsturnată prin triumful Angliei asupra Rusiei, pe când bătrânii liberali sunt convinşi că şi în viitor țara noastră va avea veşnic nevoie să ducă viață de bună vecinătate cu sovieticii la Prut.

Brătienii nu se tem nici de eventualitatea unor alegeri generale, al căror rezultat nu va însemna nimic, căci va fi avut loc sub teroare şi sub ocupație, după cum n-au avut nicio valoare rezultatele plebiscitare obținute de Carol sau de Antonescu.

Cât despre inițiativa incalificabilă a lui Groza față de ardeleni cu brațele ce le deschide larg ungurilor - mai ales acum după declarația lui Beneş - ea nu poate face decât bine, căci fortifică astfel spiritul de rezistență al poporului. Mai primejdioasă ar fi o atitudine de simpatie şi de bunăvoință, pe care însă guvernul e încă departe de a o adopta.

În ce priveşte pe Guță Tătărescu, el nu e vinovat într-atât pentru faptul de a fi rupt o parte din partizanii liberali, cât pentru dovada ce o arată ruşilor că burghezii sunt capabili să facă supralicitație de lichelism față de extremiştii comunişti.

Un zvon ce pare să se acrediteze şi care bineînțeles produce o nouă îngrijorare, este cea cu privire la trecerea prin țara noastră a armatelor lui Tolbuhin. E vorba ca în afara puținelor trupe ce se pot scurge pe Dunăre, să se construiască poduri de vase la Calafat şi la Călăraşi, aşa că în acest caz ar fi prăpăd de-a lungul şi de-a latul bietei noastre țări. De altfel, jaful a reînceput cu virulență pe unde trec ruşii.

Aliații au socotit că Germania va trebui să le plătească 8 miliarde livre sterline ca despăgubire de război în decurs de 15 ani. Ceea ce înseamnă că acesta s-a fixat şi ca termen de ocupație. Rămâne însă de văzut dacă în această sumă vor fi cuprinse şi planurile de reconstrucție în regiunile devastate de germani şi dacă mâna de lucru germană ce se va expedia în robie faraonică, va fi scăzută din sumă. Mă îndoiesc.

Astă seară, mi se spune că ruşii ar fi acceptat să elibereze pe cei 16 polonezi arestați şi ca viitorul guvern polonez să fie constituit şi cu personalități din cele emigrate la Londra. De altfel aud că englezii, ca represalii împotriva acestor arestări, puseseră mâna pe un evreu polonez, trimis de ruşi la Londra ca reprezentant al guvernului din Lublin, care obținuse pe vremuri azil în Anglia împotriva persecuțiilor germane. Îl predaseră polonezilor emigrați ca dezertor, spre a fi ținut într-un lagăr din Scoția.

Eisenhower a primit azi la Guildhall[2] cetăţenia de onoare a oraşului Londra.

Jugoslavii şi-au retras trupele din Triest, însă Tito a protestat la Belgrad, afirmând că se înclină în faţa acestei nedreptăţi numai pentru a nu crea obstacole la menţinerea păcii.

În chestiunea pandurilor „Tudor Vladimirescu", generalul Sănătescu, - a cărui poziţie de şef al Statului Major e foarte şubredă şi despre care se vorbeşte că ar putea fi înlocuit prin generalul Cambrea(?!),- a declarat că încercarea de a-i împărţi pe la unităţi ca elemente de „democratizare politică a armatei" n-a reuşit, cel puţin în ce priveşte trupele de pe front.

Atât Dăscălescu cât şi Atanasiu au refuzat categoric să-i primească. S-a încercat mai întâi pensionarea lui Dăscălescu, care mai are vreo câteva luni până la vârsta de retragere prin acordarea unui concediu din oficiu, însă acesta nu s-a pretat manevrei celor din guvern. Rezultat: armatele noastre din Cehoslovacia, care ar fi trebuit să se întoarcă în ţară, sunt menţinute ca pedeapsă pe graniţa de vest spre Ungaria.

Deoarece respingerea recursului pentru neconstituţionalitate al primului lot de condamnaţi creează jurisprudenţă, Curtea de Casaţie nu-şi mai poate modifica atitudinea adoptată, aşa că şi recursurile ziariştior au fost respinse.

Mi se spune că la comisia de armistiţiu, în problema cetăţenilor basarabeni şi bucovineni reclamaţi de Soviete, Ghelmegeanu a fost în stare să le acorde chiar mai multe categorii de români decât ne cer ruşii. Ce să mai spun de o asemenea ruşine!...

Un interpret de-al nostru care frecventează cafeneaua „Princiar" unde se adună ofiţerii ruşi, i-a auzit vorbind între ei despre programul de retragere treptată şi de demobilizare a trupelor de la noi şi totodată despre rugămintea guvernului român, în special a lui Teohari Georgescu, care, pentru a-şi asigura poliţia şi liniştea în interior, le-a cerut ruşilor să mai lase în ţară 4-5 divizii sovietice. Nu e neverosimil!...

Pe de altă parte, aud că la sosirea în ţară o parte din panduri au dezertat, dar că guvernul nu s-a sinchisit pentru atâta şi a completat efectivele, înlocuindu-i prin agenţi comunişti fără o zi de armată, pe care i-a îmbrăcat în uniforme şi i-a întrebuinţat în diversele lor atribuţiuni de propagandă prin sate. Minunat!

14.6.45. Truman a declarat presei că s-a fixat totul în privinţa întâlnirii sale cu Churchill şi cu Stalin. Data şi locul nu vor fi date publicităţii decât după terminarea conferinţei. Un alt comunicat, identic la Washington, Londra şi Moscova, anunţă conferinţa ce va avea loc la Moscova cu reprezentanţii polonezi ai guvernului din Lublin, ai celui din Londra şi ai comitetului de rezistenţă din Polonia în frunte cu Witos, în vederea constituirii unui guvern de uniune democratică.

Laval n-a fost predat încă autorităţilor franceze, aşa că nu va fi judecat în lipsă.

---

2 Sediul Primăriei londoneze

Ulea mi-a spus că nevasta lui Susaikov a declarat în gura mare la un pahar de vin, că România va avea un viitor strălucit, cu singura condiție ca întreg poporul să fie strâns unit în jurul tânărului Rege. Se pare că toți rusnacii sunt încântați de Mihăiță al nostru. În ce priveşte vestea că Malinovski îşi va stabili Cartierul la Bucureşti, este evident că în conformitate cu convenția de armistițiu, de îndată ce dispare problema frontului, locul lui este aici, unde toți Vinogradovii, Susaikovii etc. sunt doar locțiitorii preşedintelui comisiei aliate de control.

15.6.45. Ribbentrop a fost arestat de englezi la Hamburg, unde se acunsese în casa unui cunoscut al său, negustor de vinuri. Toată pasărea pe limba ei piere...

Azi a fost dizolvat Parlamentul englez în vederea alegerilor de la 15 iulie.

Pentru ca politica străină a Angliei să nu se modifice totuşi în liniile sale principale, oricare ar fi guvernul de mâine, Churchill a invitat oficial pe Attlee să ia parte la conferința în „3" ce va avea loc în curând. Din schimbul lor de scrisori, reiese că întâlnirea va avea loc în iulie la Berlin sau în împrejurimi.

Propunerea guvernului britanic pentru viitorul statut al Indiilor prevede indianizarea completă a Consiliului Executiv al Vice-regelui (în afara Consilierului de Război, care va fi comandantul englez) pe o bază reprezentativă a principalelor partide indiene şi a diverselor interese din India.

La cererea partidelor Socialist şi Comunist belgiene, care s-au pronunțat în unanimitate pentru abdicarea lui Leopold, van Acker a plecat din nou la Salzburg spre a avea o întrevedere cu Regele.

16.6.45. Reacția susținută probabil de Anglia s-a produs imediat: față de atitudinea extremiştilor din Belgia; regele Leopold s-a hotărât brusc să se întoarcă în țară, iar van Acker convins de rezistența ce va întâmpina în rândurile stângii, şi, nevrând să subscrie la cuvintele ce va rosti Regele la înapoiere, a prezentat Regentului demisia guvernului belgian.

În Italia de asemenea, după încercări de guvernare de Gasperi sau Pietro Nenni, acum se vorbeşte cu insistență de Ferucio Parri, fostul director de la *Corriere della Sera*, şeful rezistenței antifasciste, care ar forma guvernul, flancat de un socialist şi de un liberal.

Delegații guvernului polon de la Londra au plecat la Moscova, unde conferința care începe probabil mâine se va desfăşura sub controlul lui Molotov şi al celor doi ambasadori aliați, dar se insistă să vină şi Witos. Din izvor sovietic, se afirmă că totuşi procesul celor 16 deținuți va fi judecat în curând.

Guvernul spaniol protestează împotriva unei stupide agresiuni a populației franceze în gara Chambéry asupra unui tren cu repatriați spanioli, presupuşi a fi aparținut diviziei „Azul"; iar în Barcelona au avut loc manifestări ostile la adresa Angliei, a lui Churchill şi a americanilor.

Gazete din Belgrad arată că numai grație patrioților jugoslavi, care pe vremea luptelor de la El-Alamein au imobilizat divizii germane în munții lor, soarta lumii a fost

salvată, dând putința englezilor să reziste. Deci, cu atât mai trist este faptul că acum aceasta se nesocoteşte, şi aceeaşi englezi uită contribuția jugoslavă, întărind în Istria nedreptatea ce se comite. Tot ei, buricul pământului...

Agenția *Tass* afirmă că autoritățile elvețiene s-au comportat sălbatic cu cetățeni sovietici evadați din Germania care se află internați în lagăre din Elveția şi că până ce ruşii nu vor avea dovada că elvețienii au luat reale măsuri de îndreptare a situației, organele sovietice au ordin să suspende autorizările de plecare spre țara lor a cetățenilor elvețieni aflați în zonele controlate de ruşi.

Deci slabă speranță să mai plece de la noi aşa de curând René de Weck cu misiunea Ritter şi bineînțeles cu Marta Bibescu, despre care continuă cu insistență zvonul de căsătorie cu diplomatul helvet, spre a se intitula de acum înainte cum zic gurile rele: *„Prinzessin geh weg!"*[3]

Scurgerea trupelor ruseşti pe la noi continuă, însă din nenorocire e însoțită de inevitabilele jafuri pe unde trec, încât chiar comandamentul sovietic invită autoritățile române să ia măsuri ca prin satele de tranzit, să nu se mai găsească în calea lor nici oameni, nici vite, nici crâşme deschise, căci el nu mai poate răspunde de nimic.

17.6.45. Am fost azi să-l văd pe generalul Rădescu: e plin de optimism şi crede, după asigurările primite de la aliați, că în scurtă vreme se va schimba situația şi pentru noi. El e convins că la viitoarea conferință se va pune în discuție şi problema românească odată cu cea polonă. De altfel, actualul guvern Groza nu-şi ascunde îngrijorarea, convins fiind că e pe ducă. Evident, nu e nici el de părerea lui Maniu care-şi face iluzii, închipuindu-şi că puterea rusească se va prăbuşi, ci că în viitor va trebui să ținem seama de vecinătatea Sovietelor, însă fără a ne lăsa complet înfeudați lor economiceşte.

În acest scop, ar fi necesar ca americanii să-şi ia asupră-şi lichidarea obligațiunilor noastre decurgând din convenția de armistițiu, pentru a menține apoi angajamente numai față de ruşi şi a ne libera complet de dominația lor.

Acordul comercial încheiat de Mircea Durma e un dezastru, căci ne dă cu totul în mâinile ruşilor, care se introduc în conducerea întreprinderilor noastre industriale petrolifere, de navigație, transport, comerț etc. pe care tot noi vom fi obligați a le finanța pe-a întregul, căci ruşii nu au nicio posibilitate să investească aici capitaluri. Ceva similar combinațiilor avute cu nemții, minus spiritul întreprinzător şi regula lor în organizare. [...]

Despre Guță Tătărescu, Rădescu spune că el l-a salvat, reuşind a-l scoate de pe lista acuzaților, din respect pentru Rege, spre a nu-l sili să condamne şi să sancționeze politica nefastă a propriului său tată. Dacă şi-ar fi putut închipui că acesta va trăda apoi partidele burgheze, aliindu-se cu frontiştii, nu l-ar fi scăpat, căci fără concursul transfugilor

---

[3] Joc de cuvinte: *„Prințesă, du-te!"*

liberali şi ţărănişti, Groza n-ar fi format guvernul, deoarece nici ruşii n-ar fi acceptat să patroneze un guvern exclusiv al FND, contrar înţelegerii de la Yalta.

Mâine începe la Moscova procesul celor 16 polonezi, iar guvernul sovietic a invitat ambasadele aliate să trimită delegaţi spre a asista la şedinţa publică.

Tot la Moscova a început discutarea şi schimbul de vederi pentru formarea noului guvern polonez. Aliaţii sunt hotărâţi a nu interveni în dezbateri, nici a da indicaţii asupra propriilor preferinţe.

Confederaţia Muncii şi Partidul Socialist belgian au decretat că vor provoca greva generală în clipa în care ar sosi regele Leopold, susţinut de catolici.

Faţă de declaraţia hotărâtă a lui Beneş la Tabor, de a expedia pe toţi nemţii şi ungurii din Cehoslovacia, guvernul englez a protestat că o asemenea deportare în masă nu poate fi decisă fără asentimentul celor patru puteri care conduc azi Germania.

Pe de altă parte, un conflict ceho-polon e pe cale de a izbucni pe chestiunea Teschen, precum şi a Sileziei de sud-vest, unde cehii încep a-şi organiza instalarea.

22.6.45. În aceste zile în care n-am mai notat nimic, situaţia nu arată încă vreun semn spre clarificare, deşi evenimente de semnalat se petrec în fiecare clipă.

Tribunalul de la Moscova a osândit pe opt dintre cei 16 acuzaţi polonezi la pedepse relativ uşoare, de la şase luni la 10 ani închisoare, iar pe ceilalţi i-a achitat, pretextând că dată fiind actuala lipsă a oricărei mişcări clandestine în Polonia, Sovietele înţeleg a fi mărinimoase. În realitate, în această sentinţă intră desigur o mare doză de slăbiciune a ruşilor faţă de anglo-americani.

Tulburările continuă în Levant, francezii acuzând pe englezi de a fi responsabili, iar aceştia menţionând printr-o notă diplomatică, hotărârea lor de a aduce guvernul francez la judecată la Londra, în timp ce acesta refuză a veni ca acuzat în faţa unui judecător care este totodată şi parte.

În Anglia pronosticurile asupra alegerilor, cu toate greşelile de tactică ale laburiştilor, le acordă o oarecare majoritate faţă de conservatori, fără a le da totuşi o majoritate absolută. Foarte probabil deci, liberalii vor stabili majorităţile parlamentare şi cu care ar trebui să facă cartel viitorul guvern.

Preşedintele Truman va vorbi mâine la San Francisco la încheierea lucrărilor conferinţei. O exclusivă împotriva guvernului Franco a fost pronunţată cu formula de „a ignora în viitoarele întruniri ale Naţiunilor Unite pe acele state care au beneficiat de intervenţia militară a puterilor Axei."

Bătălia în insula Okinawa pare să fi încetat, aşa că de acum înainte Japonia trebuie să se aştepte la o violentă şi masivă ofensivă pe calea aerului, care va grăbi prăbuşirea rezistenţei sale.

La Triest lucrurile încă nu s-au calmat complet; s-a încheiat un acord teritorial între Tito şi aliaţi. Tito pare a mai fi cedat ceva din pretenţiile jugoslave.

Asupra zonei Teschen, discuţii ceho-polone la Moscova unde s-a dus Fierlinger; polonii au ocupat cu trupe această regiune minieră.

În Belgia părerile sunt împărţite *„fifty-fifty"* asupra lui Leopold, majoritatea fiind totuşi pentru menţinerea Monarhiei, în timp ce socialiştii şi liberalii cerând un referendum asupra persoanei Regelui.

Conferinţa pentru reparaţii s-a deschis ieri la Moscova sub preşedinţia lui Maiski.

La noi, lumea e cu dreptate alarmată de noul potop de trupe ruseşti, care în aşa zisa lor retragere, au invadat toată ţara cu tendinţa de a se stabili pentru cât mai multă vreme: evacuări de populaţie în centrul Constanţei, dar la fel se petrec lucrurile la Câmpulung, Văleni, pe valea Prahovei etc., nemaivorbind de Bucureşti. Rechiziţiile cad droaie pe capul bieţilor oameni, fără a mai ţine socoteală de tot ce jefuiesc ruşii.

Astfel, acum două zile a trecut prin satul nostru un camion rusesc încărcat cu covoare furate, nu se ştie de unde, pe care le vor vinde altundeva, spre a putea apoi bea aiurea în tihnă. Şi aceste hoarde haotice au cucerit lumea ?!... Mintea mea refuză a admite aceasta şi de aceea cred că nu va trece multă vreme şi vom scăpa de dânşii.

Mihalache pretinde că vom mai avea două-trei luni grele de suferit cu destule fărădelegi şi neajunsuri.

Cozile noastre de topor fac tot răul în ce priveşte activitatea Armatei Roşii la noi.

Am confirmarea că ruşii au fost rugaţi de guvernul Groza să nu părăsească ţara, deoarece altcum ar fi primejdie mare de dezordine şi de tulburări în România.

Recte: Frontul se teme că fără ajutorul sovietic, care prin prezenţa aici terorizează populaţia, nu s-ar mai bucura de nicio popularitate şi că lesne ar fi dat peste cap. Oieriu, demnul acolit al lui Ghelmegeanu, a declarat la radio că românii au prădat în Transnistria valori de o mie de miliarde de lei, aşa că dacă vom ajunge a trata cu Sovietele, - în afara condiţiilor armistiţiului, - pentru o sumă forfetară de 300 miliarde lei, ar fi pură generozitate din partea lor.

În Ardeal, regimul trădător şi filo-maghiar al lui Groza ne-a dat într-atât legaţi cobză în mâinile ungurilor, încât Pătrăşcanu, considerat de ai săi ca aproape trecut în tabăra burgheză, s-a simţit nevoit a declara la Cluj, - unde a rămas înspăimântat de cum sunt asupriţi fără ruşine românii de către unguri - că politica noastră de înfrăţire cu celelalte popoare conlocuitoare, va trebui să găsească acelaşi ecou la secui şi la unguri, care, în scop constructiv, să recunoască integralitatea autorităţii statului român şi să repecte simbolul său, - drapelul românesc. În ce hal au ajuns deci lucrurile pe acolo!

Drept consecinţă practică, ministerul Justiţiei a hotărât imediat constituirea unui Tribunal al poporului la Cluj. Numai să nu se rezume în a teroriza în acest chip pe toţi maniştii şi liberalii de acolo...

Teohari Georgescu a îndulcit hapul, explicând că aşa precum nu tot poporul român trebuie învinovăţit de ororile comise în URSS de regimul Antonescu, tot astfel nu putem nici

noi asimila pe toți ungurii în ticăloşiile bandelor lui Horthy şi ale fasciştilor maghiari. Oricum, cei ce vin acum din Ardeal îmi spun că acolo ne-au încălecat complet ungurii, care se şi au bine cu sovieticii.

Gazetarii ruşi dau informații că de Gaulle ar fi cedat Sovietelor tot pachetul de acțiuni şi obligațiuni ale canalului de Suez din portofoliul Franței. Ce ruşine!!...

Guvernul italian condus de Pari a depus azi jurământul; compunerea lui pare a fi foarte puțin extremistă, exceptând faptul că miniştrii de Finanțe şi de Justiție sunt comunişti.

Americanii şi englezii au reuşit să obțină în Austria zone de ocupație, de unde se retrag trupele sovietice. Vor urma alegeri generale.

Montgomery a declarat că pentru definitiva stârpire a spiritului nazist din Germania, toți cei care până în septembrie 1944 au făcut parte din formațiunile SS, vor fi internați în lagăre pe timp de 20 ani, fiind considerați ca şi criminali de rând.

Generalul american Marshall a declarat că victoria asupra Japoniei nu poate fi încă fixată de pe acum, căci sfârşitul războiului e în funcție de multe imponderabile, dintre care principalul este de a şti dacă şi când se vor hotărî Sovietele a declara război Japoniei. Mi se pare că, pentru prima dată, Statele Unite îndrăznesc să pună direct chestiunea celor din Moscova.

După închiderea conferinței de la San-Francisco, Consiliul de Securitate se va muta la Londra.

24.6.45. Noul guvern polonez care va fi autorizat să semneze şi Charta Națiunilor Unite va fi constituit prin colaborarea celor trei partide, fiecare grupare obținând un anume număr de portofolii, iar persoanele proeminente ca Morawsky, Mikolajczyk şi Witos, făcând parte neapărat din cabinet. Ruşii au dat vădit înapoi...

Ca represalii pentru incidentul de la Chambéry, guvernul spaniol refuză a mai autoriza transferul din Africa a unui număr de 30.000 francezi, pentru care Franța nu are vasele de transport necesare şi declară că a închis granița pentru orice trafic de mărfuri şi călători.

Chestia extrădării lui Laval a rămas baltă, aşa că guvernul de Gaulle nu mai vede rostul menținerii raporturilor diplomatice cu Madridul.

Pe de altă parte, situația guvernului francez nu pare a fi prea sigură în interior, cel puțin până după rezolvarea problemei siriene, unde tendința spre o totală independență este tot mai puternică. În această fază atât de precară, personalități marcante ca Herriot sau Blum refuză a se angaja cu actualul guvern şi declară că înțeleg a nu face parte din Adunarea consultativă.

Preşedinții adunărilor legiuitoare belgiene s-au întors de la Salzburg, unde regele Leopold stă încă şi socoate dacă să abdice, să lase pe van Acker să organizeze alegeri pentru ca Suveranul să-şi întemeieze apoi hotărârea pe voința exprimată a poporului sau să încredințeze de pe acum puterea Partidului Catolic care-l susține.

În Olanda s-a constituit noul guvern cu elemente ale frontului de rezistență.

Sovietul Suprem a decis la Moscova să demobilizeze 13 contingente mai vechi și această operațiune va dura toată a doua jumătate a anului 1945. Vedem deci, cât de anevoie se vor scurge pe la noi atâta amar de trupe rusești; ba unele vor și ierna aici și li s-au fixat, pare-se ca regiuni, Banatul, Oltenia și Teleormanul, fără a mai vorbi de Dobrogea.

Dintr-o scrisoare a unui bucovinean aflat la Londra de cinci ani, aflu că ai noștri din Anglia au asigurări ferme că rușii vor pleca cu totul de pe aici: „te încredințez, scumpul meu, că de Crăciun vom fi împreună la noi acasă la Mahala" (ferma lor de pe Prut de lângă Cernăuți)...Deci în acest mod este anunțarea unei speranțe că până la sfârșitul anului, rușii se vor retrage, nu numai de pe la noi, dar și din regiunile Bucovinei de nord, furată în 1940 și furată din nou în 1944, și cine știe, poate și din Basarabia.

Deocamdată însă, s-au întețit iarăși jafurile de la țară, lumea toată e îngrozită, și spun încă o dată: dacă o da Dumnezeu să scăpăm de ei, purtarea lor va fi fost pentru noi românii leacul cel mai minunat ce ne va tămădui radical de comunism și de filo-sovietism.

25.6.45. Moscova a sărbătorit ieri cu mare pompă parada Victoriei în fața mausoleului lui Lenin, primită de mareșalul Jukov și comandată de Rokosovski, în prezența lui Stalin, a întregului guvern și a corpului diplomatic. Invitați la ceremonie din partea noastră, au asistat vajnicii generali-democrați Vasiliu Rășcanu, Ionașcu și Cambrea.

Azi se deschide la Simla conferința Indiei după ce ieri Vice-regele Wawell conferise îndelung cu Gandhi din partea Partidului Congresului și cu reprezentantul musulmanilor. E vorba ca India să intre și ea în rândul dominioanelor; Vice-regele care până acum e și șeful guvernului central indian și delegatul intereselor metropolei, să rămână exclusiv președintele unui guvern compus numai din indieni (afară de ministrul de Război care va rămâne comandantul trupelor engleze), iar interesele britanice să fie asumate de un ambasador al Angliei, trimis în calitate de Înalt Comisar.

India va urma să aibă și reprezentanți diplomatici în toate țările lumii. Gandhi nu va lua parte la conferință, însă rămâne la Simla, spre a sta la dispoziția oricui pentru consultări.

Conferința de la San-Francisco își încheie azi activitatea după o sesiune de nouă săptămâni, iar mâine Truman va rosti cuvântarea solemnă de închidere.

Organul de securitate mondială, compus din 51 membri (inclusiv Polonia) nu va intra în vigoare decât după ratificarea Chartei sale de către 28 state, în care să fie cuprinse toate cele cinci mari puteri aliate.

Azi s-au depus în Anglia 1600 candidaturi pentru cele 640 locuri în Parlament. Pronosticul șanselor pentru Churchill, crește atât acasă cât și printre soldații de pe front.

26.6.45. Informații concordante ar dovedi că americanii ar fi prelungit contractul de împrumut-închiriere cu sovieticii în vederea pornirii în război a Sovietelor contra Japoniei și că în acest scop au și început a trimite armament și material de război în Siberia.

Pe de altă parte, circulă zvonuri că în Ucraina ar fi început oarecari tulburări, susținute, bineînțeles, de ruina și de starea de mizerie de acolo, dar poate și de oarecare mânuire de bani englezești.

Aici s-ar putea găsi întrucâtva și explicația faptului că trupele bolșevice demobilizate se urnesc atât de anevoie de la noi. Guvernul nostru afirmă că nu e nici vorbă să iemeze, ci doar poposesc în țara noastră pe timpul necesar deparazitării; își scutură aici păduchii...

Alt zvon ar fi că și Malinovski s-ar afla oarecum în dizgrație, ca fiind și el ucrainean, și deci bănuit a nu fi cu totul străin de acea mișcare de revoltă.

Planul de securitate mondială semnat de 50 state este o reeditare corectată a Covenantului Ligii Națiunilor. Sediul va fi la Londra, iar Stettinius care a demisionat, din funcția de secretar de stat, va fi primul președinte al Organizației.

28.6.45. Toată lumea așteaptă întrunirea de la Potsdam, unde există speranța că multe probleme vor fi puse la punct. Aud că în ce ne privește, aliații au prevenit pe Maniu și pe Brătianu că vor pretinde constituirea unui nou guvern alcătuit exact din cele patru partide coalizate, care au servit Regele în lovitura de stat de la 23 august.

Durma s-a plâns lui Romniceanu că nu mai poate suporta obligațiunile ce-i sunt impuse de cârdășia guvernamentală de azi, că e îngrozit să vadă ruina spre care ne prăbușim și minciunile ce este silit să trâmbițeze, dar că îi este cu neputință a demisiona, ca și cum s-ar fi angajat prin cine știe ce jurăminte masonice, care i-au răpit liberul arbitru..

În Spania și Portugalia se semnalează unele simptome în sensul unei restaurări monarhice.

29.6.45. Guvernul polon s-a constituit cu grupul de la Lublin în majoritate, pe când cei de la Londra și agrarienii lui Witos au numai câte trei locuri în cabinet, iar acesta din urmă nici nu face parte din guvern.

Ministrul de Externe chinez Song și cumnatul său Tchang Kai-check, s-au hotărât a face o vizită la Moscova.

30.6.45. Afară de Franța și bineînțeles Sovietele care au recunoscut noul guvern polonez, nici englezii, nici americanii nu și-au spus cuvântul, ci au hotărât ca în prealabil să aibă loc consultări între puterile semnatare ale acordului de la Yalta. Ar fi și greu în adevăr, să recunoască *de plano* un guvern compus din 21 persoane, în care din cele 18 portofolii, 16 sunt deținute de membrii comitetului de la Lublin, pe când cei de la Londra apar palizi pe ici pe colo, iar Witos nici măcar nu se ostenește a se duce la Moscova.

A fost desigur o nouă șiretenie rusească, care însă nu mai păcălește lumea.

Pentru noi, se pretinde că aliații, inclusiv rușii, ne cer ca înainte de august să fi format un guvern cu o cinstită reprezentare a partidelor semnatare a Cartelului democratic și să fi organizat alegeri generale, cu amenințarea că altcum, România nu va fi admisă printre Națiunile Unite.

Groza a avut o întâlnire cu Maniu, plângându-i-se că nu poate executa armistițiul şi adăugând că ruşii ne acuză de rea-credință.

Se pare că după ce a făcut atâtea pocinoage, Ghelmegeanu ar vrea să-şi dea demisia, dar că i se refuză şi este obligat să stea mai departe la comisia de armistițiu; se vede că şi dânsul, la fel ca şi Durma, a jurat pe cine ştie ce cadavre...

La sectorul „de Galben", al național-țărăniştilor din Capitală, au fost aduse de către agenți provocatori manifeste injurioase pentru guvern, urmate imediat de o percheziție, menită să dea autorităților motiv de arestare a unei întregi serii de aşa zişi „legionaro-fascişti." Azi dimineață a fost ocupat sediul clubului țărănist din str. Corăbiei.

Să fie oare un semn că guvernul Groza se teme şi că Maniu are din nou sorți să iasă la suprafață? Cu tot optimismul şefului, mulți partizani serioşi se îndoiesc de a ne putea scutura aşa curând de jugul moscovit şi ne socotesc legați de soarta sovietică pentru încă 5-6 ani. Grozavă perspectivă, pe care refuz s-o admit.

Să vedem ce vor da alegerile din Anglia, cum vor decurge convorbirile de la Potsdam şi cum va evolua politica rusească față de Japonia, înainte de a pune cruce nădejdilor noastre.

Fierlinger a semnat la Moscova acordul prin care Rusia subcarpatică este înglobată Ucrainei sovietice. E prețul ajutorului acordat de ruşi Cehoslovaciei.

Conferința de la Simla n-a ajuns la niciun rezultat pozitiv cu privire la repartizarea locurilor în consiliul executiv, aşa că discuțiile au fost amânate pe 15 zile. Ar fi posibil ca deosebirile de vederi între Partidul Congresului şi Liga musulmană să fie până la sfârşit lămurite de Wawell, care ar putea alege nominal pe membrii viitorului consiliu de pe liste ce i-ar fi prezentate de fiecare din cele două grupări adverse.

Intră deci în joc adagiul străvechi: *divide ut impera.*

1.7.45. Azi a avut loc la sala Aro congresul aşa zisului „Partid Național-Liberal" al lui Tătărescu, care a acuzat pe Dinu Brătianu de a fi rămas anchilozat cu un schelet de cadre, pe când masa partizanilor a trecut la dânsul şi de a fi devenit un satelit al veleitarului Maniu, a cărui întreagă politică e negativă şi se reduce la o veşnică temporizare. Guță l-a mai acuzat de a fi refuzat să răspundă la multiplele sale avansuri, sub cuvânt: „eu aş vrea, dar nu vrea Maniu, deci nu pot să vreau nici eu."

În fine, l-a cuzat de a se fi pronunțat în contra exproprierii şi de a părea să nu admită realitatea vecinătății ruseşti. El însuşi declară că nu e comunist, dar că socoteşte să privească în față realitatea puterii celor 200 milioane de sovietici, cu care trebuie să trăim în bună armonie.

După acest congres va veni probabil cel al pretinşilor „național-țărănişti" din guvern, cu speranța să se dovedească astfel anglo-americanilor că Groza constituie în cabinetul său uniunea celor patru partide democrate din România.

Şiretenie cusută cu ață albă...

Dinu Brătianu însă, după ce el singur determinase guvernul Sănătescu să-l scoată pe Guță de pe lista criminalilor sau vinovaților de război, s-a decis în fine, după o prea lungă așteptare, să-l excludă din partid împreună cu tot grupul său: Bentoiu, Bejan, Vântu, Alimănișteanu etc. și să-i trimită prin portărei o notificare în care reamintește toate erorile sale politice din 1936 încoace, și-l amenință cu art. 414 c.p. pentru uzurparea de titlu al partidului și cu art. 549 c.p. pentru înșelăciune.

Sper că dacă Dinu s-a hotărât a trece la acte, e cu asentimentul aliaților.

Astăzi au început englezii să pătrundă în Berlin, spre a se instala în zona occidentală respectivă, urmați în curând de americani și de francezi, iar aliații se retrag din zonele destinate rușilor, unde aceștia se vor instala până miercuri.

René de Weck care n-a putut încă pleca din cauza rușilor, crede că ar fi un mare noroc pentru biata Europă, dacă aliații ar reuși să-i împingă pe ruși în război contra Japoniei, spre a le slăbi astfel veleitățile în Apus și a ne dezbăra mai ușor de plaga moscovită. A mai adăugat că, după a sa părere, ar fi mai abil pentru Churchill ca viitorul guvern englez să fie format din *Labour Party* care ar reuși în alegeri cu o majoritate atât de neînsemnată, încât n-ar putea guverna decât cu concursul liberalilor.

După 10 ani de guvernare, conservatorii n-ar avea decât de câștigat prin trecerea în opoziție, ca să nu pățească la fel ca liberalii care s-au epuizat fiindcă n-au știut să se retragă la timp.

Cam în același sens a vorbit și Churchill în ultimul său discurs electoral, adăugând că un guvern laburist ar fi răspunzător, mai presus de Coroană și de Parlament, față de un comitet executiv al partidului de 27 persoane, organism cu totul neconstituțional și antidemocratic.

Cresc în toată lumea perspectivele foametei: după ce în Australia au murit oi și vite cu sutele de mii din cauza secetei, Italia anunță că va avea un deficit în cereale de 29 milioane chintale. La noi, seceta ne pregătește o recoltă de porumb insuficientă și lipsă de nutreț după cea de grâu, submediocră.

Să vedem cum se va manifesta noul secretar de stat american, James Byrnes.

Este oare numai o concesie făcută rușilor după ieșirea lor violentă în contra lui Stettinius? Se pare că rușii ce se află la noi și se adună în prezent la Călărași, vor fi îmbarcați direct pe mare spre Japonia.

3.7.45. Conferința anglo-americano-franceză asupra Tangerului care trebuia să înceapă azi la Paris, a fost amânată cu câteva zile din cauza cererii Sovietelor, care înțeleg să participe și ele la statutul internațional al zonei.

La Bruxelles, manifestații ale partidelor de stânga pentru abdicarea regelui Leopold și proclamarea prințului moștenitor Baudoin sub regența prințului Charles.

Ghelmegeanu pretinde a şti că peste 15 zile se vor modifica în multe privinţe raporturile noastre cu aliaţii, aducând următoarele ameliorări (ca şi cum s-ar fi stabilit deja în prealabil cele ce se vor decide la Potsdam):

1. ni se va acorda calitatea de aliaţi (unii spun că numai faţă de Soviete, ceea ce mi se pare o absurditate);

2. vom putea avea 17 divizii pe care le vor înarma ruşii (contra cui şi pentru a lupta pe ce front? nu cumva ca să-i îmbarce şi pe ai noştri spre Extremul Orient?...);

3. ni se vor restitui vasele de pe Dunăre şi mare;

4. din cele patru Armate ruseşti ce se află la noi, vor pleca două (unde?), iar cele ce rămân aici vor fi întreţinute de sovietici (în afară de prădăciunile, care vor cădea tot în sarcina noastră);

5. vom putea relua relaţiile economice (unii pretind chiar şi diplomatice) cu străinătatea.

Se mai vorbeşte de faimoasa sumă forfetară ce ni se pretinde pentru jafurile din Transnistria, care va fi redusă de la un miliard la 150 milioane dolari. (Dacă socotim cursul dolarului la bursa neagră, chiar şi aşa va fi depăşită suma de o mie de miliarde lei...)

Se mai zvoneşte, de asemenea, că în curând se va forma la noi un guvern Rădescu sub auspiciile aliaţilor.

Mă tem însă că cele cinci puncte prin care să se îmbunătăţească soarta României, vor fi combinate numai prin graţia exclusivă a Moscovei, care speră să obţină în acest chip covârşitoarea dominaţie asupra noastră.

Se zvoneşte că Malinovski a căzut în dizgraţie, acuzat de o anume mişcare separatistă ucraineană.

6.7.45. Pronosticurile zilei de ieri în Anglia sunt că laburiştii vor obţine circa 45% din voturi, conservatorii vreo 40%, aşa că viitorul guvern prezidat de Attlee va reprezenta o coaliţie laburisto-liberală, cu o puternică opoziţie conservatoare în Parlament, care îl va obliga să facă poate mai puţine concesiuni Rusiei decât un guvern *tory* cu o însemnată opoziţie socialistă.

În tot cazul, scrutinul nu se va despuia decât peste trei săptămâni, când vor fi sosit buletinele trupelor britanice răspândite pe toate mările şi prin toate colţurile globului. Până atunci urnele stau sigilate.

Cu intensa sa activitate, Churchill uitase să se înscrie pe listele electorale; de aceea el n-a putut vota. Acum a plecat să se odihnească o săptămână în sudul Franţei, înainte de a porni spre Potsdam, unde va fi însoţit de Eden şi de Attlee. Nu se va întâlni în prealabil cu Truman.

Cu promisiunea făcută solemn că în curând vor avea loc alegeri generale libere, guvernul polonez a fost recunoscut de Anglia şi de Statele Unite.

În Belgia se pare că soarta Regelui va fi hotărâtă de un referendum popular pentru bărbații şi femeile de peste 21 ani.

Guvernul cehoslovac va expulza 2,5 milioane de germani şi 700.000 unguri, cărora li se vor acorda 18 luni pentru a părăsi țara. La noi, în schimb, granițele sunt larg deschise tuturor liftelor.

La Moscova, ministrul chinez Song s-a întâlnit cu reprezentantul Mongoliei exterioare (stat sovietic), iar americanii au prelungit acordul de împrumut-închiriere cu URSS şi-i trimit armament în Siberia. Ca urmare, Sovietele au convenit să pornească război contra Japoniei, în schimbul, fără îndoială, al unor câştiguri substanțiale în Manciuria şi poate chiar în Mongolia.

La noi, circulă zvonul că Vasiliu Răşcanu a obținut mari avantaje de la Stalin, care caută să ne ia cu totul sub oblăduirea sa, spre a merge la Potsdam cu un fapt împlinit, iar lumea noastră se bucură că până la toamnă pleacă toți ruşii din țară.

În ce priveşte reluarea raporturilor diplomatice cu străinătatea, preocuparea alor noştri este cum să se înfrupte cu posturi agreabile: Voitec cere Roma, iar Ralea, Parisul.

8.7.45. Ne bucurăm cu toții la comandă că acum două zile un decret al prezidiului Sovietului Suprem a binevoit să acorde Regelui nostru decorația „Victoria" pentru actul curajos de la 23 august şi suntem măguliți foarte că presa moscovită publică chiar fotografia lui Mihai. Un asemenea gest, urmând ofertei de alianță şi promisiunii de înarmare a diviziilor şi de restituire a flotei româneşti, nu poate avea ca scop decât de a dovedi anglo-americanilor la Potsdam, că între noi şi ruşi curge doar lapte şi miere.

În schimb, autoritățile noastre din Constanța oferă o recepție lui Tolbuhin şi lui Susaikov, care cinstesc amândoi pentru poporul român şi conducătorii săi, care au luptat împreună cu sovieticii împotriva fascismului german, ferindu-se însă ca de moarte să pomenească numele Regelui.

O serie de demisii în guvernul american, denotă că Truman este hotărât a primeni întregul personal al fostei conduceri. În Senatul Statelor Unite, s-a propus ca Stettinius să reintre în guvern ca „ministru al Păcii".

Guvernul francez încearcă acum să trateze direct cu reprezentanții Siriei şi Libanului, sperând să evite în acest chip călătoria la „Canossa", însă deocamdată incidentele regretabile continuă în acele regiuni.

De Gaulle a acceptat invitația lui Truman de a se duce la Washington în luna august. Planurile aliaților asupra Germaniei încep să se diferențieze tot mai vădit: pe când Franța urmăreşte anexarea Renaniei iar americanii, detaşarea Bavariei şi a sudului catolic de unitatea germană, englezii susțin întărirea curentelor naționaliştilor germani în regiunile lor de ocupație, iar ruşii fac tot ce pot ca să întroneze în zona ocupată de ei, adică în cea mai mare jumătate a țării, obişnuitul lor sistem de dominare a poporului prin extremiştii devotați Moscovei şi, prin aceştia, dominarea directă a Rusiei asupra Germaniei.

Iată deci sub ce perspective se vor întruni zilele acestea cei „3" la Potsdam.

Însoţit de secretarul Byrnes, preşedintele Truman a părăsit sâmbătă teritoriul american, în drum spre Berlin. Să sosească el oare înainte de Churchill care şi-a luat la Hendaye merinde pentru două săptămâni?

Discuţii între ruşi şi anglo-americani cu privire la alimentarea zonelor din Berlinul ocupat de aceştia (englezii 900 mii, americanii 750 mii, ruşii un milion de locuitori.) Ruşii pretind ca anglo-americanii să-şi procure alimentele din propriile lor zone, pe când aceştia vor ca ele să fie aduse din regiunea înconjurătoare, care este cea rusească.

Van Acker este pentru a 4-a oară la Salzburg şi va convoca Parlamentul imediat după înapoiere deoarece socialiştii vor manifesta duminică pentru abdicare.

10.7.45. Truman cu tot statul său major soseşte în Europa duminică cu vaporul, aşa că şi Churchill îşi va scurta vacanţa de la Hendaye spre a se întâlni cu toţii la Potsdam, unde se iau toate măsurile de pregătire a primirii delegaţiilor.

De la Londra se află că în rezumat, cei „3" vor discuta:

1. soarta teritoriilor eliberate şi a foştilor sateliţi ai Axei (deci şi România), precum şi administrarea Germaniei;

2. reparaţiile de război şi distrugerea definitivă a forţei militare germane;

3. examinarea actualelor negocieri ruso-chineze;

4. fixarea datei pentru conferinţa păcii.

Bombardări masive de câte 1000 fortăreţe zburătoare asupra Japoniei.

Se anunţă întoarcerea de pe front a ostaşilor noştri.

Cambrea îşi permite să felicite pe Rege, printr-o telegramă dată publicităţii, pentru deosebita cinste pe care i-au făcut-o ruşii, decorându-l.

11.7.45. S-a zvonit la noi, şi frontiştii se arată deosebit de îngrijoraţi, cum că aliaţii îşi vor împărţi între ei rolurile de tutori ai statelor satelite şi anume: Bulgaria va reveni Sovietelor, Ungaria englezilor şi România americanilor. Totul fără îndoială, se va pune la cale cu prilejul întâlnirii de la Potsdam de la 17 iulie.

Se pare că graţie coloniei italiene din Statele Unite, Camera reprezentanţilor va invita guvenul să propună consiliului Naţiunilor Unite, admiterea Italiei ca membru.

Şi când mă gândesc ce aport a adus aliaţilor acest mare vinovat al războiului care a fost poate cauza iniţială a tuturor mizeriilor Europei şi care până în prezent n-a contribuit cu mai nimic la victorie, pe când sărmana Românie a întreţinut de un an de zile întreaga Armată Roşie din tot sud-estul continentului şi a pierdut aproape jumătate din efectivul de peste 300.000 oameni, care de la 23 august a luptat în Transilvania, în Ungaria şi în Cehoslovacia împotriva germanilor, fără a mai ţine seama de faptul că noi singuri am redus rezistenţa nemţească de la noi, servind drept trupe de acoperire unităţilor ruseşti care înaintau pe teritoriul nostru.

13.7.45. În preziua întrunirii de la Potsdam, două probleme capitale ale lumii mediteraneene iau de astă dată o importanță covârşitoare, prin pretenția ruşilor de a juca un rol de prim rang.

Aceea a Tangerului în statutul internațional al căruia, Sovietele cer să participe cu putere egală cu Anglia, Statele Unite şi Franța, excluzând Spania şi Italia.

Şi mai ales aceea a Strâmtorilor, unde pretind a pune definitiv piciorul prin instituirea unei comisii de control şi administrare a riveranilor: URSS, România, Bulgaria şi Turcia, adică de fapt dominarea, aş zice chiar exclusivă, în timp ce aliații se gândesc la formula unei comisii internaționale mai largi, spre a-i contrabalansa pe moscoviți.

În această a doua chestiune, vitală şi mult mai arzătoare pentru ei decât cea a Tangerului, care e de simplu prestigiu, Sovietele sunt gata să intre în conflict cu aliata lor britanică şi își iau în Balcani şi pe Dunăre toate măsurile militare necesare unei acțiuni de intimidare sau poate chiar de agresiune împotriva Turciei.

Asupra acestora, ruşii mai au şi pretenția teritoriilor armene Kars şi Ardachan, în schimbul cărora sunt gata să ofere turcilor despăgubiri la... Alep.

Aceasta ar fi explicația pentru care întreaga peninsulă balcanică e împănată cu ruşi, de ce mențin şi întăresc la noi o armată de cel puțin 600.000 oameni, de ce sunt gata să ne echipeze 17 divizii, de ce au decorat pe Rege, de ce ne trimit ambasador şi acceptă să primească la Moscova pe inefabilul Mitiță Constantinescu, de ce se arată față de noi *„tout miel, tout sucre"*[4]...cel puțin pe hârtie, de ce Guță îşi permite să declare că *„le mauvais quart d'heure a pris fin"*[5], de ce Mircea Durma căruia Dinu Brătianu i-a spus în față că înoată în noroi, se făleşte cu cele obținute pentru țară în acordul economic, de ce... de ce...!

Fi-vor oare englezii în stare să se țină dârzi față de o politică atât de hotărât formulată şi putea-vor oare minimiza pretențiile ruseşti, sau vor ceda din contra, prin largi compromisuri?...

Iar noi, sărmanii de noi, cum vom mai putea nădăjdui să nu fim încadrați în simbioza rusească şi să ne menținem veleități de viață proprie, națională în acest total dezechilibru al unui *triplex confinium*[6], în care un element, Germania, a dispărut ca forță pentru multă vreme, cel al intereselor anglo-turce se simte stingherit şi preocupat de multe alte probleme şi doar al treilea, Rusia, domină tragic scena cu nemăsuratele sale mase elementare?!... Şi totuşi nu am pierdut încă speranța.

Conferința Lordului Wawell cu indienii la Simla s-a încheiat cu un insucces total, aşadar un nou punct la activul Sovietelor.

La Stockholm va avea loc o conferință a statelor scandinave, probabil fără Finlanda de astă dată, pentru reluarea fostei lor colaborări.

---

[4] *„numai miere şi zahăr"*

[5] *„ceasul cel greu a trecut"*

[6] *tripla vecinătate*

Franco va convoca Falanga pentru constituirea unui consiliu de Regență, în prezența căruia Caudillo are de gând să se retragă pe planul secund. Prin urmare, primul pas spre restaurarea Monarhiei, desigur cu asentiment englez.

Regina Elisabeta, mama lui Leopold, pleacă la Salzburg însoțită de Spaak, unde se pare că Regele va vedea și pe regentul Charles și pe prințul Baudoin. Se crede că ne aflăm în ajunul abdicării.

Cartierul general aliat a fost desființat, iar interdicția de fraternizare cu populația germană a fost ridicată pentru armata aliată de ocupație.

Știri încă neconfirmate anunță prin Radio Buenos Aires că generalul Franco ar fi și demisionat și ar fi remis puterile unei junte militare.

În Portugalia, secetă catastrofală.

Președintele Truman va debarca duminică la Anvers, urmând a zbura apoi cu avionul la Berlin. Stalin și Molotov au întrerupt convorbirile cu delegația chineză, plecând ca și Churchill, aflat pe litoralul sudic francez, spre aceeași destinație.

Se presupune acum că întâlnirea de la Potsdam se va prelungi cam trei săptămâni, cu o scurtă întrerupere la 26 iulie, pentru a da putința lui Churchill și lui Attlee să plece la Londra spre a fi de față la proclamarea rezultatelor alegerilor.

Se precizează că scopul acestei conferințe este mai ales acela să netezească terenul în vederea deschiderii la începutul anului viitor a preliminariilor de pace.

17.7.45. Noul ministru al Franței la București, nepotul lui Paul Boncour, pare să fie un personaj mediocru, lipsit de tact și de bună cuviință.

Vorbind astă seară la radio pentru Ziua națională a țării sale, și-a permis să aprecieze acțiunea noastră în contra Sovietelor drept *„une guerre criminelle, mené par un fou"*. [7] Între noi avem dreptul să spunem ce poftim și să ne înjurăm cum ne place; unui oaspete al țării noastre, nu-i este însă îngăduit să arunce cuvinte de ocară împotriva unui om, asupra căruia n-are nici căderea să vorbească, nici n-are dreptul să anticipeze cu privire la hotărârea unei instanțe de judecată care încă nu s-a pronunțat. El are însă dorința probabil de a se arăta activ și foarte dinamic.

Să bage însă de seamă: dacă va continua tot așa să se amestece într-o mocirlă care nu-i a lui, să nu se mire că într-o bună zi, îl vor mânca niște porci din tagma cărora nu face parte...

18.7.45. Cabinetul belgian s-a întrunit azi ca să discute hotărârea ultimă a Regelui, care nici nu vrea să abdice, nici să se întoarcă în țara sa, Regentul la rândul său, refuzând demisia lui van Acker.

Ca să fie mai ușor admisă printre Națiunile Unite, Italia a declarat război Japoniei și vrea să-și pună flota la dispoziția aliaților.

---

[7] *„un război criminal condus de un nebun"*

Azi dimineață la Neues Palais din Potsdam, cei „3" au avut prevăzută o conferință preliminară spre a fixa programul lucrărilor. Însă cum generalissimul Stalin cam întârzie să sosească, Truman şi Churchill au vorbit în doi *„in a quite informal meeting."*[8] Apoi s-au plimbat prin Berlin, vizitând ruinele Reichstagului şi ale Cancelariei lui Hitler.

La Londra se afirmă că anglo-americanii vor cere cu insistență ca statele foste satelite să poată proceda la alegeri libere şi să intre în raporturi diplomatice cu restul lumii.

Pregătind terenul după obiceiul lor, Sovietele au început o violentă campanie de presă atât în contra Turciei, pe care o acuză de pofte de dominație printr-o pretinsă Ligă balcanică cu Grecia şi Albania împotriva Bulgariei, României şi Jugoslaviei, cât şi în contra unor aşa zise curente fasciste din Anglia şi Statele Unite, care ar pregăti o campanie anti-sovietică în aceste țări. Grecia este considerată ca un adevărat cuib reacționar, nazist şi anti-democratic.

La noi, toată lumea vorbeşte cu insistență de o grabnică schimbare de guvern în sensul unei concentrări de uniune democratică: unii pun înainte numele lui Ştirbei, alții pe-al lui Mitiță Constantinescu. Majoritatea îşi închipuie că tot Guță Tătărescu va reuşi să întrunească toate sufragiile (el însuşi răspândind acest zvon).

19.7.45. Astăzi la amiază, mareşalul Tolbuhin a înmânat oficial Regelui decorația „Victoria" şi, în acest scop, guvernul a organizat o manifestație la Palat, aducând de prin toate mahalalele grupuri de simpatizanți cu drapele româneşti şi sovietice. Unii dintre ei mergeau pe Calea Victoriei cu încălțămintea în mână, desigur ca să-şi poată exprima mai nestingheriți entuziasmul lor de comandă.

„Măria Sa, poporul" devine pe zi ce trece strânsura şi scursura tuturor necăjiților şi păcătoşilor oraşului.

La Potsdam, conferința în „3" alternează cu şedințe în „2" între Truman şi Churchill.

Deşi la noi se lansează zvonul, parcă voit din partea celor de la guvern, că în curând vor trebui să plece (însuşi Groza zicea lui Durma, care-i prezenta demisia: „lasă, Domnule, că peste două săptămâni, vom pleca cu toții, dumneata la Bancă şi eu la Deva"), lumea mai puțin optimistă nu-şi face iluzii şi crede mai degrabă că după modelul polonez, se va încerca doar un soi de remaniere aparentă cu ciurucuri de pe la liberali şi țărănişti, tot cu Groza în cap, căci el e cel pe care-l apreciază Sovieticii mai mult.

Prin urmare, nu prea are răsunet speranța că scăpăm de ruşii din țară...

Se mai povesteşte că Statele Unite şi-au formulat condițiile de pace pentru Japonia: abandonarea tuturor cuceririlor, cedarea flotei şi industriei de război în schimbul recunoaşterii actualei împărății şi a structurii interioare a statului, cu nădejdea că se va prăbuşi întregul curent militarist şi imperialist. Se adaugă posibilitatea ca pacea cu Japonia

---

[8] *„într-o destinsă întâlnire neoficială"*

să fie dezbătută şi stabilită chiar la Potsdam, ceea ce ne-ar apropia mult de sfârşitul războiului.

În Franța, proiectul guvernamental de a proceda în septembrie la alegeri generale care să fie totodată şi un referendum privitor la modificarea Constituției din 1875, întâmpină o puternică opoziție, atât în presă cât şi în sânul Adunării consultative, de teamă că guvernul de Gaulle ar profita de puteri arbitrare într-o perioadă de şapte luni de interregn, cât ar dura eventuala elaborare a uneia noi.

În Belgia, situația rămâne încordată, toți catolicii din guvernul van Acker demisionând, iar atât Camera cât şi Senatul votând excluderea Regelui de la putere, până ce înapoierea sa în țară va fi fost aprobată de Parlament. Se pretinde acum că realegerea sa în Germania îndată după capitularea țării în 1940, a fost făcută la propria sa cerere.

Zvon fantezist că un submarin german, care s-a predat zilele trecute guvernului argentinian, ar fi debarcat în prealabil pe Hitler, însoțit de pretinsa sa nevastă Eva Braun şi s-ar fi refugiat în Patagonia!

De câteva zile, flota anglo-americană a început a bombarda direct împrejurimile Tokio şi coasta Japoniei, de care s-a apropiat, pretind unii, până la o lovitură de puşcă!

S-a întors în țară a doua divizie de prizoneri români sovietizați „Horia, Cloşca şi Crişan" de sub comanda generalului Lascăr. Cu aceste elemente speră Moscova să ne domine armata.

20.7.45. În ajunul manifestației organizate de guvern pentru decorarea Regelui, mulți studenți din gruparea lui Maniu au manifestat nestingheriți cântând „Deşteaptă-te, române" şi au jucat hora în piața Palatului, în aplauzele unanime ale populației. Ieşeau de la o întrunire la clubul național-țărănesc, unde Maniu le-a vorbit răspicat de acțiunea sa față de aliați cu consensul Suveranului din 1941 şi până azi şi le-a arătat țelurile permanente ale neamului nostru, fără a excepta Basarabia şi Bucovina de nord.

Făcând o legătură între aceste atitudini şi audiența lui Maniu la Rege, mă întreb dacă poate fi adevărată telegrama lui Churchill că i-a primit memoriul şi că speră într-un rezultat pozitiv. Pe de altă parte, în toastul său către Rege, Tolbuhin susține pe față guvernul Groza.

În Cameră, van Acker ține un lung şi dureros rechizitoriu contra regelui Leopold, a cărui cea mai uşoară critică este că „n-a reacționat la fel cu restul națiunii în fața invaziei germane."

21.7.45. Ieri, de ziua Aviației, Sovietele au dăruit Regelui două avioane. Această bruscă şi insistentă prietenie, în timp ce atacurile masive în contra Turciei şi Greciei se repetă fără încetare e semnificativă, cu atât mai mult cu cât presa moscovită acuză din nou acțiunea „fascistă" a lui Maniu şi a lui Rădescu, anunțând totodată pe anglo-americani că, dacă aceştia ar pune vreo piedică Rusiei în rezolvarea problemei Strâmtorilor şi a ieşirii la marea liberă, aceasta ar însemna sfărâmarea alianței.

Paul Valéry a murit ieri la Paris.

Mi se afirmă că în acest moment ar exista un fel de similitudine între atitudinea Angliei față de ruşi, cu cea a lui Chamberlain față de Hitler înainte de München şi de Bad Godesberg, când premierul avea aerul că acceptă tot, atâta timp cât opinia publică engleză nu era încă complet pregătită pentru un război cu Germania. Să fie aşa?!...

22.7.45. Rădescu mi-a confirmat azi dimineață că Maniu trimisese într-adevăr un memoriu lui Churchill, după cum şi Brătianu i-a trimis două: unul privitor la situația politică şi altul asupra poziției lui Tătărescu. O altă chestiune ce i se pare importantă este demisia lui Durma prezentată lui Groza, în care protesta contra noilor proiecte de impozite ce n-ar aduce statului de cât 1/100 din necesitățile reale ale bugetului, pe când guvernul ar trebui să fie mai cu băgare de seamă relativ la contractele ce se încheie şi unde se jefuieşte ca în codru.

Refuzul lui Groza sub cuvânt că în curând vor pleca cu toții nu pare a se adeveri, când vedem la fiecare prilej cum ruşii nu fac decât să accentueze că „singurul guvern agreat de dânşii e cel al lui Petru Groza, flancat de vechiul şi încercatul om de stat, Tătărescu" (aşa cum a vorbit Pavlov Regelui cu prilejul zilei Aviației).

Toate acestea sunt bineînțeles valabile, numai în cazul în care Stalin nu s-ar vedea să dea înapoi la Potsdam şi în care deci anglo-americanii n-ar fi fermi în hotărârea de a-şi impune politica față de veleitățile de dominație sovietică.

Cu speranța să arate aliaților occidentali adevăratul sentiment al poporului român, liberalii şi țărăniştii au organizat manifestațiile de patriotică lealitate de zilele trecute, soldate până la sfârşit cu unele incidente de stradă, capete sparte şi arestarea câtorva zeci de manifestanți. Dacă o asemenea atitudine hotărâtă s-ar fi arătat mai de mult, poate că nu ajungeam în starea de plâns în care ne aflăm şi în care ne-a adus Frontul.

Se pare că la Potsdam lucrurile nu merg prea uşor, ba chiar sunt în aer semne de o posibilă ruptură cu Sovietele, sau în orice caz de întrerupere a convorbirilor, sub pretextul nevoii de plecare a lui Churchill pentru alegerile din Anglia, după care lucrările să nu continue decât cu delegați de mâna a doua, experți etc.

Înapoierea lui Truman la Washington şi a lui Stalin la Moscova, ar însemna pur şi simplu nereuşita conferinței, cu toate că diversele comentarii sovietice o trâmbițează ca fiind în plin progres.

Remanierea guvernului spaniol nu pare ca o dovadă suficientă pentru aliați de buna credință şi de dreptul de continuitate al regimului Franco.

Radio Londra nu vorbeşte de întreruperea posibilă a convorbirilor directe între cei „3", dar reproduce după *Observer*, că generalissimul Stalin ar trebui să priceapă că ruşii n-ar avea nimic de pierdut dacă ar permite gazetarilor englezi şi americani să ia contact cu țările ocupate de Soviete, ca Bulgaria, România şi Ungaria, aşa cum au început s-o admită în Cehoslovacia şi în mai slabă măsură în Polonia.

În comentariile presei engleze, se dă ca probabil rolul de intermediar ce ar avea de jucat Churchill la Potsdam între cele două teze opuse ale Moscovei şi Washingtonului. Este evident că întreaga problemă a raporturilor anglo-americanilor cu sovieticii este în funcţie directă de soluţionarea războiului în Extremul Orient, pentru care se pretinde că Stalin ar fi venit la Potsdam cu propuneri de pace.

Din această situaţie atât de tulbure, rămân totuşi cu sentimentul că pentru noi e mai bine o ... neînţelegere decât o înţelegere pe spinarea noastră.

Mihai Popovici îmi afirmă că nici n-a fost vorbă de vreun mesaj al lui Churchill către Maniu, iar că în audienţa sa la Rege, totul s-a redus la un monolog al său, arătând Suveranului gravitatea situaţiei noastre interne, unde nimeni nu mai lucrează şi totul e complet anarhizat şi cerându-i să schimbe guvernul, pe când Regele a tăcut tot timpul, căci nici n-ar fi putut face altceva.

24.7.45. Un comunist notoriu mi-a mărturisit că proiectul lor de reformă agrară prevedea, în scopul menţinerii productivităţii ţării, un minim neexpropriabil de 100 de hectare dar că ticăloşii din Frontul Plugarilor au coborât limita la 50 de hectare, cu speranţa să devină astfel populari. Acum, comuniştii luptă pentru răsturnarea lui Groza, cu toate slugile sale de Zăroni şi pentru modificarea decretului-lege aşa cum chiar Vîşinski ar fi dorit să se înfăptuiască reforma.

De ieri a început la Paris procesul mareşalului Pétain; primul care a depus împotriva sa a fost Paul Reynaud.

Plecând la Londra astă seară, cu greu s-ar mai putea imagina ca Churchill, Attlee şi Eden să se reîntoarcă la Potsdam, iar Truman şi cu Stalin să-i aştepte.

De ceea, dacă nu e o ruptură, conferinţa se încheie *„en queue de poisson"*.[9]

25.7.45. Comunicatul de aseară se arată mai puţin pesimist cu privire la rezultatele conferinţei: nu mai e vorba de plecarea lui Truman şi Stalin în timpul absenţei englezilor şi se insistă asupra hotărârii lor să se reîntoarcă cât de curând: imediat, dacă Churchill iese învingător în alegeri, sau cât de repede dacă Attlee reuşeşte, fiind deci nevoit să-şi constituie guvernul.

Tonul presei însă, atât în Anglia cât şi în Statele Unite, e tot mai hotărât faţă de ruşi. În problema Strâmtorilor, *Manchester Guardian* scrie că pretenţia Moscovei de a modifica statutele printr-o negociere directă turco-sovietică nu e realizabilă, deoarece la Montreux ruşii au semnat convenţia dimpreună cu o întreagă serie de state mari şi mici interesate, aşa că pentru eventuale modificări de introdus, este imperios nevoie ca o nouă discutare plenară să aibă loc. Acum că Liga Naţiunilor este înlocuită prin Charta Naţiunilor Unite, e necesar ca problema pusă de ruşi să fie studiată de acest nou for internaţional.

---

[9] *„în coadă de peşte"*

Sunt aşadar speranţe că până la sfârşit ruşii vor da îndărăt, cu toate încercările lor de şantaj, care n-ar putea prinde decât în cazul improbabil în care Japonia ar mai avea sorţi de izbândă.

Aici guvernul trage să moară şi Tătărescu care n-a învăţat şi n-a uitat nimic, urmăreşte mici răzbunări personale, retrospective şi chiar postume. A găsit că Davidescu, eu, Buzel, Pogoneanu şi alţi cinci mai mărunţi, nu mai suntem indispensabili ministerului şi ne pun oarecum *„hors cadres"*[10] la dispoziţia presidenţiei Consiliului de miniştri. Fără să vrea, îmi creează o gloriolă de victimă, pe care n-o speram...

26.7.45. De la amiază, Radio Londra începe să comunice rezultatele alegerilor acolo unde s-au despuiat urnele: până acum, laburiştii sunt cu mult în cap, având 310 locuri câştigate, faţă de 171 conservatori şi un neînsemnat număr celorlalte formaţiuni.

În centrele universitare, Cambridge s-a dovedit laburist, faţă de Oxfordul conservator.

La conferinţa de la Potsdam a participat şi Lordul Mountbatten, comandantul suprem al forţelor britanice în Extremul Orient. Prezenţa lui poate fi semnificativă cu privire la soarta războiului cu Japonia. O pace mai grabnică acolo ar influenţa şi raporturile aliaţilor cu Sovietele, permiţând poate americanilor să se arate mai categorici faţă de pretenţiile ruseşti.

Deocamdată, pe durata suspendării convorbirilor, Truman a plecat la Frankfurt/ Main spre a-şi inspecta trupele. Ce face oare Stalin singur în acest răstimp?

În Austria, trupele engleze au sosit în fine la Graz şi la Viena, unde de abia acum încep a înlocui pe ruşii care pleacă cu greu de acolo.

La Berlin au început să fie aduse zilnic câte 1000 vagoane cu alimente, aşa că lucrurile se petrec cum a fost pe placul ruşilor. Mulţi de la noi cred de aceea că nu vom scăpa prea uşor de dânşii, şi că viitoarea formulă guvernamentală va fi tot o cârpeală în sensul polonez, iar că aliaţii, pentru moment, vor trebui să mai rabde.

Ştirile de astă seară dau rezultatul a 614 locuri din totalul de 640, dintre care 207 revin conservatorilor, 388 laburiştilor, 11 liberalilor etc. În consecinţă, Churchill şi-a înaintat demisia, iar Clement Attlee a fost însărcinat cu formarea noului guvern. Este pentru prima oară că *Labour Party* obţine o majoritate absolută în Parlamentul englez.

Poporul britanic care s-a pronunţat hotărât pentru menţinerea sistemului a două partide, a decis dispariţia liberalilor.

Evident că reforme importante vor avea loc pe tărâm intern social şi economic.

În politica externă însă, atât noul premier cât şi colaboratorii săi au declarat că linia tradiţională nu va fi modificată întru nimic. Cred totuşi că în străinătate şi în special prin ţări ca a noastră, repercusiunea se va manifesta în sensul comunist, aşa că, cel puţin pentru câtva timp, „fenediştii" se vor simţi întăriţi.

---

[10] *„disponibili"*

O proclamație semnată Truman, Churchill, Tchang Kai-check a fost adresată Japoniei spre a o determina să capituleze înainte de distrugerea totală a țării, datorită încăpățânării fatale a conducătorilor săi militarişti. Cele trei puteri adaugă că sunt hotărâte a menține în Japonia unele puncte sau regiuni de ocupație, până ce acest popor va da dovada că a renunțat la politica sa actuală.

Truman s-a înapoiat la Berlin, unde delegația engleză este aşteptată la sfârşitul săptămânii.

Guvernul van Acker a obținut un vot de încredere în Cameră cu 98 față de 68, ceea ce înseamnă că regimul Regenței rămâne în picioare, în contra veleităților Regelui de a conduce destinele Belgiei.

28.7.45. Cu toată majoritatea zdrobitoare a laburiştilor în repartizarea mandatelor, succesul ca număr de voturi este cu mult mai redus, ei obținând aproape 12 milioane de voturi față de 9 milioane pentru conservatori şi peste 2 milioane pentru liberali. Primul ministru Attlee devine totodată prim Lord al Tezaurului şi ministru al Apărării; Morisson, elementul cel mai dinamic din partid, Lord preşedinte al Consiliului; Bevin, Afacerile Străine; Greenwood, Lord al sigiliului privat; Dalton, Finanțele; Cripps, Comerțul. Pentru numirea în celelalte posturi, Attlee va proceda după înapoierea de la Potsdam. Se pare că a propus lui Churchill să-l însoțească în calitate de consilier, însă în fața refuzului acestuia, va cere lui Eden să meargă.

La noi, se pare că primul efect al alegerilor va fi recunoaşterea guvernului Groza de către Anglia, ceea ce va da mult oxigen FND-ului şi-i va asigura poate o viață îndelungată.

Procesul Pétain continuă: după Reynaud, au defilat la bară ca martori Daladier, Herriot, Jeannenay şi Blum (unicul pe care Mareşalul pare să nu-l recunoască, întrebând: *„qui est cet homme-là?”*[11]), Laval tot în Spania, încearcă să fie pus în libertate, în timp ce se dau atacuri tot mai numeroase pentru răsturnarea lui Franco.

Londra anunță că astă seară Attlee însoțit de Bevin a plecat cu avionul spre Potsdam unde se vor relua imediat convorbirile.

Truman ar fi telegrafiat la Washington că va comunica în curând Congresului unele importante convenții militare pe care le va încheia (cu Rusia? contra Japoniei?)

Mai putem deci a avea de înregistrat unele evenimente surprinzătoare.

Cabinetul grec Vulgaris a demisionat. Consecință a schimbării de guvern în Anglia? Deci *mutatis mutandis,* probabilitatea ca la noi să nu se schimbe nimic şi ca Groza să troneze mai departe.

După sistemul de ocupație în patru al Berlinului, şi Viena a fost împărțită tot în patru sectoare.

---

[11] *„cine e omul acesta?”*

Empire State Building din New-York a fost lovit şi incendiat de un avion; 19 victime.

La noi, Cambrea devine subşef de Stat Major, iar posturile de comandă, mai ales la Bucureşti, sunt împănate cu elemente de la „Tudor Vladimirescu", şi „Horia, Cloşca şi Crişan" precum şi din noua divizie „Mazarini".

În Suedia s-a constituit noul guvern, exclusiv socialist, sub preşedinţia indispensabilului Per Albin Hansson.

E totuşi semn al vremurilor hotărât orientate spre stânga: la Atena pro-britanicii se retrag, de Gaulle se consolidează la Paris, iar la noi Groza se înţepeneşte.

29.7.45. Cei „3" par grăbiţi să încheie cât de curând convorbirile, Attlee dorind să fie la Londra pentru deschiderea Parlamentului, iar Truman şi Stalin având poate sentimentul reciproc că o prelungire nu va avea darul să limpezească situaţia.

Senatul american a ratificat acordul de la San Francisco.

Primul ministru japonez a răspuns ultimatumului aliaţilor, declarând că Japonia va lupta până la capăt. Care capăt? al prăbuşirii complete?

Amiralul Vulgaris a dezminţit oficial zvonul despre demisia guvernului grec. A declarat, contrar mitropolitului Damaschinos, că după demisia ministrului de Externe Sophianopulos, datoria cabinetului său este de a rămâne la postul de luptă. De unde a pornit minciuna? N-o fi oare Moscova?!...

Primul ministru polon Morawski a plecat la Potsdam ca observator. Îndrăzneşte oare acum fiindcă nu mai e Churchill printre cei trei?

Totuşi, cred că se înşeală cei ce gândesc că schimbarea de guvern în Anglia ar putea însemna un eveniment revoluţionar, că tineretul progresist a învins, că un capitol istoric s-a încheiat etc. Însuşi comentatorul oficial de la BBC arată că politica britanică îşi va urmări mai departe constantele tradiţionale, că în Anglia a existat întotdeauna o colaborare armonioasă între tineri şi bătrâni, că englezii procedează prin evoluţie, nu prin revoluţie şi că, după 10 ani de guvernare conservatoare care în interior n-a reuşit mari realizări şi dat fiind programul laburiştilor, alegătorul britanic şi-a zis: *„let's give them a chance."*

Aceeaşi părere are şi Rădescu, căci el rămâne cu totul încrezător: nu se teme că noul guvern va recunoaşte pe Groza, nici că-şi va modifica atitudinea faţă de exorbitanţa exigenţelor sovietice, aşa că e sigur că peste câteva luni vom scăpa de ruşi.

S-ar putea ca formula să fie: 10.000 ruşi şi 10.000 americani care să fie prezenţi la alegeri.

31.7.45. Truman anunţă quasi-oficial printr-un interview al său că acum Statele Unite nu mai trebuie să-şi retragă atât de repede forţele armate din Europa, spre a nu primejdui pacea; situaţia se va schimba însă atunci când se vor ivi condiţiile care s-o garanteze. Dacă pun aceasta în legătură cu informaţiile lui Liviu Nasta că ruşii par cam opăriţi, semnul apare destul de îmbucurător.

Cu două zile de întrerupere, Attlee va fi prezent la Potsdam până la 15 august când are loc deschiderea solemnă a Parlamentului şi când guvernul îşi va dezvolta programul prin mesajul Tronului. Preocupat mai ales de reformele interne sociale şi economice, guvernul laburist ar putea lăsa mai în umbră problemele de politică externă, pe care americanii să le formuleze mai exigent.

Faţă de votul de neîncredere al Adunării Naţionale Franceze relativ la proiectul de reformă constituţională al lui de Gaulle, s-ar putea ca acesta să demisioneze.

El pare a fi combătut de vechii politicieni ai Uniunii Stângii şi ai Frontului Popular, care nu par dispuşi, de abia reveniţi din surghiun şi cu popularitatea renăscută, să abandoneze acum în mâinile unui nou dictator, poziţiile recâştigate.

După refuzul Japoniei de a lua în consideraţie ultimatumul aliaţilor, se vesteşte că atacurile repetate navale şi aeriene ce cresc în intensitate, ar fi preludiul invaziei teritoriului metropolitan de către cea mai formidabilă forţă concentrată vreodată în istorie.

Procesul Pétain continuă, unul din ultimii martori ai acuzării fiind Michel Clemenceau, fiul „Tigrului". Se pare că Laval, care ar fi încercat să fugă cu un avion, va fi în cele din urmă predat Franţei.

La noi, continuă specula bursei negre: medaliile de aur atât de puţin reuşite au depăşit cursul napoleonului, graţie faptului că preţul e negociabil fără vreo restricţie şi ele pot fi astfel trecute în stocuri mari la Budapesta.

1.8.45. Silit să părăsească teritoriul spaniol, Laval preferase să aterizeze în liniile americane de lângă Linz, însă comandamentul american l-a expediat spre zona franceză. El e căutat spre a depune mărturie în procesul Pétain.

În ultima şedinţă a procesului, incidente violente între Weygand şi Reynaud pe chestiunea armistiţiului din 1940. Cine ar vrea să urmărească cinstit dezbaterile, ar vedea uşor că atât Weygand cât şi Pétain au fost bine intenţionaţi şi n-au trădat Franţa. „Laval a fost însă geniul rău al Mareşalului" a declarat Weygand.

La reîntoarcerea spre ţară, Truman ar dori să se oprească câteva ore la Plymouth, spre a vedea pe regele George. Ar fi deci unica sa vizită în Europa.

Cât despre de Gaulle, dacă mai rămâne în capul Statului, dânsul va merge în august la Washington.

S-ar putea ca printr-o declaraţie comună, cei „3" să ia atitudine împotriva lui Franco.

Noul guvern suedez pur socialist, are în Cameră 115 deputaţi, faţă de un număr egal de opoziţionişti (conservatori, agrarieni, partidul poporului, comunişti.) Churchill a fost decorat cu ordinul „The Garter"[12] dar declină cinstea de a deveni Sir şi s-a instalat la proprietarea sa din Kent.

Remanierile din sânul guvernului chinez indică o orientare pro-sovietică.

---

[12] Ordinul Jartierei.

Guță Tătărescu, superficial în constatările sale, n-are nicio încredere în vreo asistență anglo-americană față de noi, aliații mulțumindu-se să ne tot împingă la rezistență, şi crede că va trebui să ne zbatem singuri spre a găsi un *modus-vivendi* cu Rusia, pentru care mărturiseşte că n-are nicio înclinare. El socoteşte totuşi că în toamnă vor putea pleca trupele de ocupație şi că nu vor rămâne decât organele de control. Ideea sa cardinală este că atât Anglia cât şi Statele Unite sunt în mâinile evreilor, ceea ce a provocat căderea lui Churchill (care s-a dovedit anti-semit în problema arabo-palestiniană) şi care va fi în viitorul apropiat şi cauza slăbiciunii politicii lui Truman. [...]

Mareşalul Alexander a fost numit guvernator general al Canadei, în locul Lordului Athlom, unchiul Regelui.

Laval a fost adus cu avionul la Le Bourget[13] şi internat la Fresnes, însă atât acuzarea cât şi apărarea au respins acceptarea sa în procesul Pétain.

În favoarea Mareşalului a intervenit şi amiralul Leahy printr-o scrisoare, declarând că în tot timpul misiunii sale la Vichy, politica lui Pétain a fost favorabilă aliaților şi dusă cu sprijinul poporului francez.

Congresul mondial evreiesc s-a întrunit la Londra, unde Weizmann a deplâns în fața delegaților din 18 state slăbirea puterii evreilor din Europa şi a acuzat guvernul britanic de a fi dus o politică antisemită.

Azi a avut loc ultima şedință a celor „3" în care s-a stabilit formula comunicatului oficial ce va fi publicat.

Truman va întâlni mâine la Plymouth pe regele George al Angliei la bordul cuirasatului „Renown", după care se va îmbarca pe „Victory" pentru a se înapoia în Statele Unite. Attlee va sosi la Londra, unde Camera a ales drept *speaker* pe Brown şi a ovaționat pe Churchill.

Au început dezordini în Argentina în jurul demisiei ministrului de Interne. Moscova anunță aceasta drept o manifestație antifascistă.

Aud că foarte curând Guță va pleca la Moscova. Ce va mai semna şi ce vom mai fi siliți a ceda eliberatorilor noştri, din ciurucurile ce ne-au rămas?...

3.8.45. Azi a apărut în ziare comunicatul oficial al conferinței de la Potsdam, care vorbeşte de Consiliul miniştrilor de Externe rus, american, englez, francez şi chinez ce se va întruni la Londra până la 1 septembrie, spre a pregăti tratatele de pace.

Anterior însă, s-ar putea relua raporturi diplomatice cu guvernele democratic recunoscute din România, Ungaria, Bulgaria şi Finlanda (ceea ce cam plictiseşte actualul nostru guvern), iar comisiile aliate de control îşi vor revizui activitatea.

Sovietele ocupă regiunea Königsberg, iar polonezilor li se dă linia cursurilor Oder şi Neisse până în Cehoslovacia.

---

[13] Aeroport al Parisului.

Am auzit ieri de la Vladimir Ghica că doar Grecia, unde restaurarea e periclitată, şi Spania, unde guvernul Franco e pus în carantină de hotărârile celor „3" ca fiind o creaţiune a Axei, vor ieşi mai prost decât toţi. El spune că la noi se vor îndrepta lucrurile, mai ales că proiectele ruşilor cu faimoasele societăţi mixte româno-sovietice sunt nerealizabile, din cauza lipsei totale de capital rusesc şi a refuzului de finanţare din partea aliaţilor. Ś-ar părea că unicele afaceri la care Moscova n-ar vrea să renunţe, sunt întreprinderile petrolifere unde însă se vor lovi bineînţeles de interesele contrarii anglo-americane.

Este drept că aliaţii renunţă în favoarea Sovietelor la bunurile germane din România, ceea ce ar însemna câştigarea de către ruşi a tuturor drepturilor şi acţiunilor nemţeşti obţinute între 1940-1944.

Se pare că ruşii se arată foarte nemulţumiţi de executarea armistiţiului, din ale cărui condiţiuni abia 20% au fost satisfăcute(?!) şi acuză de sabotaj în special pe Teohari Georgescu şi pe Gheorghiu Dej. Deci Frontul Plugarilor - versus comunişti, care apar în aceste împrejurări într-o lumină mai simpatică.

Aud că haimanalele din soldăţimea sovietică au invadat la Predeal vila locuită de Le Rougetel, unde s-au dedat la jafuri şi bestialităţi. O regret din suflet pentru el, dar pentru noi nu-mi pare rău.

Comentariile presei engleze asupra comunicatului arată că nu va fi încheiat niciun tratat de pace cu Germania şi că ea va fi menţinută în stare de tutelă pe o durată încă nedeterminată.

Izolarea lui Franco pare să nu fi fost formulată de Churchill, care a manifestat un soi de slăbiciune pentru dânsul.

Manchester Guardian exprimă critice în contra nebulozităţii textului, mai ales în ceea ce priveşte „speranţa că presa aliată va fi liberă să scrie ce se petrece în state foste satelite, ca România,..." iar *Times* subliniază condiţia ca guvernele acestora să fie democratice şi recunoscute de aliaţi, spre a putea încheia tratate de pace şi a relua relaţii diplomatice.

India va trimite delegaţi la Londra pentru a obţine acordarea unei Constituţii. *Vedremo!...*

4.8.45. Am auzit că imediat după încheierea conferinţei de la Potsdam, delegaţii englez şi american de la noi s-au prezentat la comisia aliată de control, arătând ruşilor că din acel moment aveau să controleze şi să semneze împreună toate actele pentru aplicarea armistiţiului şi totdată să verifice şi gestiunea din trecut.

Aceasta ar însemna oare să se dea la iveală toate abuzururile, tâlhăriile şi blestemăţiile comise de ruşi şi să se constate că am plătit cu vârf şi îndesat, cu mult peste angajamentele ce ne-am luat?

Toată lumea spune că acest guvern nu mai poate sta şi Tătărescu lansează imediat formula unui guvern condus de el, cu transfugi liberali şi ţărănişti şi cu socialişti (fără FND), însă

cred că n-ar fi cu putință dacă e exact ce mi se raportează, că englezii îl consideră pe Guță ca pe vinovatul inițial care a împins România pe panta dictaturii şi a războiului.

Din altă sursă aud că Moscova a mulțumit guvernului român pentru oferta sa de a adăposti la noi 500.000 ruşi lipsiți de casă şi de masă de la ei...

Între timp, bandiți îmbrăcați în uniforme ruseşti jefuiesc şi omoară pe proprietari la conacele lor (generalul Rujinski, arhitectul Vasilescu).

Întregul trafic maritim între insulele Japoniei metropolitane a fost desființat prin scufundarea tot mai numeroasă a tonajului nipon şi prin blocarea cu mine a porturilor japoneze. Aceasta înseamnă quasi-totala paralizare a vieții economice a acelei țări, care trăieşte mai mult pe mare şi care, ca şi Norvegia, suferă de lipsa unei rețele de comunicații interioare.

Portul Stettin cade şi el în lotul polonez; mă tem că se pregăteşte focarul unui nou conflict.

Contrar avizului apărării, Laval a fost adus să depună ca martor în procesul Pétain.

Comisia pentru afaceri externe din Adunarea consultativă franceză a cerut din nou guvernului să rupă relațiile diplomatice cu Spania.

Guvernul englez a fost completat.

7.8.45. Aseară s-a anunțat la noi ca lucru mare, faptul că Moscova a hotărât restabilirea imediată a relațiior diplomatice cu România. N-o fi oare puțin cu speranța să dea în acest chip un balon de oxigen guvernului Groza, pe care aliații nu-l recunosc?

Se zvoneşte că pentru a scăpa din încurcătură, Franco ar fi dispus să ofere Regența Spaniei prințului Xavier de Bourbon-Parma, fratele faimosului Sixte şi al împărătesei Zitta, care fusese în captivitate în Germania, şi care acum se află la St. Jean de Luz.

Înainte de a pleca în Canada, mareşalul Alexander a ținut să-şi viziteze trupele din Italia şi din regiunea contestată Triest. Cu această ocazie, sârbii lui Tito au protestat din nou împotriva politicii abuzive dusă de aliați.

Ieri s-a lansat asupra Japoniei prima bombă atomică, cu o deflagrație de 20.000 mai distrugătoare decât a dinamitei. Este desigur vorba de forța incalculabilă a disocierii materiei, întrevăzută acum 50 ani de către Gustave Le Bon.

Truman şi Attlee au anunțat această ştire în mod oficial, dând publicității şi declarația pregătită de Churchill înaintea schimbării guvernului, doar s-or hotărî japonezii să capituleze.

8.8.45. În Grecia, Regentul şi-a terminat consultările în urma ofertei comuniştilor de a forma singuri guvernul.

Tito se pronunță în Jugoslavia pentru instaurarea Republicii, acuzând pe Rege că a ținut permanent partea bandelor lui Mihailovici şi a anti-democraților.

În Italia, față de atitudinea hotărât anti-monarhică a unei notabile fracțiuni a poporului, locotenentul regal Umberto ar fi decis ca peste puține săptămâni să părăsească Italia dimpreună cu ceilalți membri ai Casei de Savoia din jurul Regelui, spre a evita astfel eventuale tulburări intestine.

Nu mai vorbesc de curentul dezlănțuit în Belgia prin îndărătnicia lui Leopold, nici de rezistența pe care o întâmpină de Gaulle printre vechii politicieni din Franța care vor desigur să-și apere pozițiile.

Ar rămâne doar Spania și Portugalia unde s-ar simți că e încă propice o mișcare de restaurare.

Song împreună cu delegația chineză, s-a întors la Moscova pentru a relua convorbirile întrerupte la Potsdam.

Odată cu declarația față de noi, Sovietele au propus și Finlandei să reia raporturile diplomatice, dată fiind corectitudinea cu care se execută armistițiul. Dar, spre deosebire de noi, acolo și anglo-americanii s-au grăbit să anunțe aceeași intenție.

Va fi oare acesta un semn suficient pentru guvernul Groza?

Regele a decorat o seamă de generali ruși și români cu „Mihai Viteazu" în frunte cu mareșalul Malinovski, căruia îi acordă toate cele trei clase. Unde o fi însă acesta?...

După o vizită prelungită la Damasc, ministrul turc de Externe s-a întors la Ankara, fără a fi reușit să încheie un pact de amiciție cu Siria și cu Libanul, care nu vor în ruptul capului să renunțe la pretențiile lor asupra sandgeak-ului Alexandretta.

Truman a sosit la Newport. În curând va pleca și de Gaulle cu avionul la Washington. Un ultim răgaz s-a acordat japonezilor, înainte de a se proceda masiv la distrugerea orașelor și a porturilor cu alte bombe atomice.

Bazate pe principiul dezagregării materiei, bombele explozive în care intră elementul radioactiv al uraniului și apa grea ca factor de disociere, vor deschide în viitor un orizont larg pentru o totală reorganizare a vieții sociale și economice; carburanții curenți: petrol, cărbune vor fi înlocuiți, iar electricitatea va fi produsă prin forța atomului disociat și s-ar putea ca tot sistemul valorilor și bogățiilor naturale să fie răsturnat.

Agenția *Tass* a comunicat astă seară că începând de mâine, URSS se află în stare de război cu Japonia, dat fiind că refuzul acesteia la ultimatumul anglo-sino-american din 26 iulie, face ca cererea adresată Sovietelor de a servi drept mediatoare, își pierde întreaga rațiune de a fi.

Dimpotrivă, se adaugă cu venin în coadă, această acțiune e unicul mijloc de a grăbi pacea și deci de a scuti poporul japonez de ororile distrugerii suferite de germani.

Egiptul a cerut Angliei revizuirea tratatului din 1936. Venind în momentul în care o problemă similară e pusă de Siria și de Liban și în care congresul sionist din Londra discută soarta Palestinei, această cerere are semnificația unei reglementări generale a statutului întregului Orient Mijlociu.

Mâine sau cel târziu vineri, Truman va face poporului american la radio o expunere a situației mondiale în urma conferinței de la Potsdam.

A şi început să circule la noi *„sous le couvert"*[14] un program american în 14 puncte, cu totul neverosimil, însă exprimând atât de puternic dezideratele româneşti, încât îl redau ca simplă curiozitate:

1. Tratatul de la Versailles rămâne în picioare.
2. Ordinea şi securitatea în Germania vor fi asigurate exclusiv de către Statele Unite.
3. Granițele pentru toate statele sunt cele din 1939.
4. Independența statelor balcanice.
5. Crearea în Africa a unui stat evreiesc independent, unde se vor aduna toți evreii din lumea întreagă, inclusiv din Europa.
6. Charta Atlanticului rămâne în vigoare.
7. Demobilzarea tuturor armatelor europene, inclusiv a URSS.
8. Dezarmarea generală sub controlul Statelor Unite.
9. Grecia va primi Macedonia, exclusiv cea sârbească.
10. Anularea tratatului de la Craiova.
11. Conferința cu participarea tuturor statelor mari şi mici va începe la 15 august.
12. Timp de 50 ani, niciun stat nu va păstra decât trupe strict necesare pazei şi ordinei.
13. Democrație sinceră şi reală, inclusiv în URSS.
14. Dardanelele rămân ale Turciei.

9.8.45. Ruşii au atacat azi în zori granița Manciuriei şi avioanele lor au lovit în spatele frontului. Portul Nagasaki a fost lovit de a doua bombă atomică, în timp ce la Hiroshima incendiile continuă.

Truman a ratificat Charta Națiunilor Unite.

Regele Petru al Jugoslaviei a retras mandatul Regenților, în urma crezului republican trâmbițat de Tito.

Guvernul polonez în frunte cu preşedintele Republicii a sosit la Moscova. Ce mai ticluiesc ruşii?!...

Anglo-americanii au declarat că vor relua raporturile diplomatice cu Finlanda numai după încheierea păcii. Cât despre noi, nici măcar nu pomenesc.

Guvernul japonez a protestat prin mijlocirea Elveției împotriva bombardamentului atomic, care nesocoteşte convențiile de la Haga. Biata Haga, ce-a ajuns!...

Statele Unite, Anglia, Rusia şi Franța au semnat o convenție cu privire la judecarea criminalilor de război. O curte internațională va avea sediul la Nürnberg, unde vor fi aduşi peste 3000 acuzați, dintre care doi sunt români (desigur ambii Antoneşti).

Amiralul Vulgaris a fost însărcinat să formeze in nou guvern de tranziție în Grecia.

---

[14] *„pe sub mână"*

10.8.45. Incidente dureroase şi sângeroase continuă să aibă loc în Ardealul de nord între populația exasperată de prepotența maghiară şi canaliile de la guvern.

După vizita lui Teohari Georgescu în Țara Secuilor şi declarațiile sale privitoare la drapelul național şi la obligația pentru unguri să respecte şi să se încadreze în legile statului român, acum vreo 10 zile agenți provocatori unguri au sfâşiat şi au călcat în picioare un steag românesc, iar ieri la Cluj, cu prilejul sosirii trupelor române din Ungaria, s-a produs o reacție românească contra drapelului maghiar, soldată cu moartea a doi manifestanți unguri.

Ancheta a dovedit bineînțeles instigația maniştilor reacționari şi legionaro-fascişti, drept care guvernul a decis arestarea lui Emil Hațieganu şi îndepărtarea din armată a generalului comandant al garnizoanei Cluj.

Mihai Popovici îmi afirmă că pretinsa scrisoare a lui Maniu către Groza prin care îl roagă să mai stea la guvern (atunci când el era hotărât a demisiona îndată după Potsdam) este o minciună neruşinată, aşa după cum tot minciună fusese aserțiunea lui Groza că, înainte de 6 martie, Maniu l-ar fi asigurat că va colabora din culise, dacă primeşte să ia guvernul.

Aşa cum atunci de fapt Maniu îl prevenise dimpotrivă că îl va combate fără încetare, şi acum Maniu a cerut chiar azi o audiență la Rege pentru a solicita îndepărtarea guvernului de trădători şi aducerea la putere a unui cabinet de reală uniune democratică.

Se pare că Titel Petrescu aşteaptă doar învoirea laburiştilor englezi pentru a întreprinde alături de Maniu o acțiune de răsturnare. Evident că în acest scop este absolută nevoie de un gest mai pronunțat, de o declarație fermă din partea englezilor şi americanilor, cum că nu recunosc actualul guvern şi cer constituirea unui adevărat guvern de uniune democratică, ceea ce ar facilita poate şi Regelui inițiativa de a îndepărta pe Groza & Co.

Aud că pentru postul de la Moscova, după ce s-a perimat formula cu Mitiță Constantinescu, ar fi vorba acum de Ghelmegeanu, Christu sau Ciuntu.

Congresul sioniştilor de la Londra a formulat punctele principale ale programului lor:

1. Rezistență pasivă şi activă față de politica engleză şi intensificarea imigrației în Palestina.

2. Adunarea evreilor din Europa spre a-i transfera cât mai rapid în Palestina.

3. Sporirea activității politice în Anglia şi în alte centre importante pentru imediata desemnare a Palestinei ca stat evreu.

4. Cooperarea cu arabii palestinieni pentru dezvoltarea țării şi o alianță între statul evreu şi țările arabe învecinate.

La ora dejunului, s-a răspândit vestea la Londra că Japonia e gata să capituleze datorită bombei atomice, intrării în război a Sovietelor şi discursului hotărât al lui Truman, care a declarat că se vor arunca atâtea bombe câte vor fi necesare pentru a distruge rezistența îndărătnică a Japoniei.

Se pare că bucuria şi entuziasmul spontan al londonezilor sunt de neînchipuit, cu mult mai mare decât la capitularea Germaniei, căci acum este adevărat *„the end of the end."* Trebuie să recunosc cu durere în suflet că ruşii au un noroc porcesc, căci câştigă astfel şi pe al doilea tablou, fără să piardă nimic din actualul potenţial militar.

Din cât am putut asculta fragmentele discursului lui Truman, am reţinut în special două puncte:

1. Poloniei i s-au dat teritorii germane până la Oder mai uşor de apărat, de unde s-a refugiat în faţa ruşilor aproape toată populaţia germană (rămânând acolo cel mult 1,5 milioane oameni), aşa că lesne vor putea fi aduşi cei 3 milioane polonezi din răsărit în aceste pământuri abandonate.

2. În ce priveşte România, Bulgaria şi Ungaria, aceste ţări nu vor mai putea fi stăpânite de către o singură putere aliată, ci urmează a-şi dezvolta viaţa sub controlul reunit al celor trei puteri. Încă odată, *vedremo!...*

Radio Londra anunţă că guvernul japonez a propus capitularea prin mijlocirea Elveţiei şi a Suediei, cu unica condiţie ca „Majestatea Imperială a Mikadoului să nu fie ştirbită în suveranitatea sa de domnitor", ultimul vestigiu al originii sale divine.

Ultimatumul de la Potsdam prevede reducerea suveranităţii Japoniei la insulele metropolitane şi la stabilirea unor puncte de control ce vor fi ocupate de aliaţi până la desăvârşita executare a celorlalte condiţiuni (dezarmare, desfiinţarea industriei de război etc.). El se referă şi la cele stabilite la Cairo, unde s-a convenit că Manciuria, Formosa şi Pescadores vor reveni Chinei, iar Coreea va fi ajutată pentru a-şi recâştiga independenţa.

Aceasta ar însemna că în afară de Sahalin, poate ceva hinterland la Vladivostok şi Mongolia exterioară, ruşii nu pot spera să-şi lărgească posesiunile extrem-orientale. Deci, tot în Europa compensaţiile...

Bidault a comunicat guvernelor aliate că Franţa ia act de cele hotărâte la Potsdam, că acceptă să participe la Consiliul miniştrilor de Externe, dar că face rezerve asupra mai tuturor punctelor din program, în special asupra celor fixate cu privire la România, Bulgaria şi Ungaria. Nu ştiu deloc ce vrea să înţeleagă.

Tot în legătură cu ţara noastră, Truman a precizat că relativ la Strâmtori, Dunăre etc., în organismele nou create, pe lângă riverani, vor participa şi Statele Unite, Marea Britanie, Rusia şi Franţa.

11.8.45. Presa aliată se ocupă în întregime de condiţia pusă de Japonia pentru capitulare, adică de salvgardarea suveranităţii Împăratului, pe care guvernele aliate o studiază înainte de a răspunde.

Curios este că americanii sunt pentru acceptare, şi că englezii de asemenea socotesc cu drept cuvânt că un Suveran fără prestigiu şi demonetizat este mai puţin periculos decât un Suveran martir. Singură presa sovietică este intransigentă, zicând că nu se poate discuta asupra unei asemenea cereri, căci o capitulare fără condiţiuni nu poate

admite nici cea mai mică derogare. Atitudinea ruşilor, care până ieri au încercat să se slujească de şantajul japonez, pare cel puţin scabroasă.

În orice caz, o ştire din Guam anunţă că atacurile asupra Japoniei metropolitane au fost deocamdată susupendate, ele continuând numai pe continent, bineînţeles numai din partea Sovietelor.

Un procent de 30% din deputaţii laburişti din noua Cameră aparţin sindicatelor, pe când un număr de 200 reprezintă diverse profesiuni libere din pătura intelectuală.

Azi după amiază guvernul american a comunicat Legaţiei Elveţiei spre a fi transmis la Tokio răspunsul aliaţilor, în care se admite menţinerea Împăratului, cu condiţia expresă să se conforme întocmai prevederilor impuse de comandamentul aliat din Japonia. Convenţia de armistiţiu va fi semnată probabil pe insula Okinawa. Poporul japonez va decide apoi asupra viitoarei sale forme de guvernământ.

Tito a răspuns exclusivei lansate de regele Petru, anunţând că Suveranul a abdicat de la puterile sale, remiţându-le în mâinile Regenţilor, aşa că aceştia rămân mai departe la posturile lor, fără a ţine seama de voinţa regală. Prin urmare, războiul e deschis.

În urma audienţelor lui Maniu şi Brătianu, Regele le-a declarat că dată fiind totala nepotrivire între acuzaţiile aduse de dânşii guvernului şi pretenţia lui Groza de a reprezenta cu adevărat uniunea diverselor noastre partide democratice, el s-a adresat reprezentanţilor anglo-americani, care i-au promis să-i dea până în două zile răspunsul guvernelor lor despre felul în care consideră actualul guvern român.

Depinde deci de acest răspuns dacă Regele va lăsa mai departe guvernul Groza sau dacă va aviza asupra unuia nou de concentrare democratică. În acest din urmă caz, ar fi vorba de un guvern Negel, Titel Petrescu sau Lupu, la care să participe atât bătrânii liberali cât şi maniştii.

La Sinaia au loc neîncetat întrevederi între Brătianu, Maniu şi Petrescu. Dacă se face ceva, ar fi vorba ca schimbarea să aibă loc în cursul actualei săptămâni.

Guvernul ce ar veni ar fi unul de alegeri, dar care să poată eventual reprezenta România la Conferinţa păcii.

Rechizitoriul ministerului public în procesul Pétain, acuzându-l de înaltă trădare şi de toate turpitudinile, conchide la aplicarea pedepsei cu moartea. Abject!...

13.8.45. Ruşii au numit ministru la Bucureşti pe unul din comisarii adjuncţi la Afacerile Străine cu rang de ambasador, iar noi la Moscova, pe prof. Iorgu Iordan, social-democrat din Iaşi, membru al Academiei de ştiinţe. Cum rămâne însă cu Ghelmegeanu, care se lăuda pretutindeni că el e cel care pleacă şi-şi oferea postul de preşedinte în comisia de armistiţiu lui Durma?!...

Deşi unii pretind că împăratul Hirohito ar fi decis să abdice în favoarea fiului său, puterile aliate n-au primit încă niciun răspuns de la Tokio şi sunt decise în caz negativ, să desfăşoare cu bombe atomice, fortăreţe zburătoare şi cu flota cea mai intensă ofensivă ce

s-a putut vreodată imagina. Generalul Douglas MacArthur e desemnat să semneze armistițiul şi să preia apoi comanda trupelor de ocupație.

Spania a protestat la Londra şi la Washington împotriva conferinței în patru de la Paris cu privire la statutul Tangerului.

Mitropolitul Damaschinos e acum acuzat de comunişti, al căror ecou s-a făcut şi Radio Bucureşti, că e reacționar, pro-fascist etc., etc. Cântec vechi!

Tito respinge atitudinea Regelui, revendică din nou Triest şi ia poziție ca adversar al Angliei.

14.8.45. Se aşteaptă cu înfrigurare nota de răspuns a Japoniei; azi la amiază s-a zvonit că ar fi şi sosit la Berna. Cu toate operațiunile succesive de cifrări şi recifrări americane, elvețiene, japoneze şi vice-versa, era natural să fi întârziat atâtea zile.

Se aude că între timp operațiunile militare au încetat în China unde japonezii capitulează, că în insula Bougainville s-au şi predat americanilor, dar că în Birmania continuă să reziste.

Pe de altă parte, la Tokio a început epidemia de *harakiri* printre japonezii de seamă, care nu pot supraviețui ruşinii dezastrului şi se pare că Piața Palatului Imperial e plină de demnitari ce stau prăbuşiți cu fruntea în pământ, cerând parcă iertare Împăratului, de a nu fi putut duce războiul la bun sfârşit. Până mâine dimineață vom avea totuşi rezultatul definitiv.

Eisenhower e în vizită la Moscova; iar Lordul Mountbatten s-a reîntors la comandamentul său din Asia.

La Nürnberg unde va începe procesul criminalilor de război, au fost aduşi în închisoarea locală printre alții: Goering, Papen, Ribbentrop, Keitel, Rosenberg, Seiss-Inquart etc. (vreo 10-12 cu totul).

Dinu Brătianu spune că în curând trebuie să sosească de la Londra generalul Berry împreună cu un laburist de frunte, care vine cu instrucțiuni din partea guvernului englez şi va da indicații social-democraților lui Titel Petrescu asupra atitudinii ce va avea de luat.

Un martor ocular al incidentelor de la Cluj (Frenghian) afirmă că manifestanții unguri cu drapele roşii au fost provocatorii, atacând cu focuri de armă pe românii care cu tricolorul în mână, aclamau armata ce sosea şi pe Rege, ceea ce a silit pe comandantul trupelor să intervină spre a restabili ordinea. El explică astfel victimele printre unguri şi printre soldați, precum şi măsurile drastice ale guvernului în contra generalilor noştri şi împotriva lui Hațieganu, dovedind astfel atitudinea duşmănoasă față de sentimentele noastre naționale şi tendințele sale filo-maghiare trădătoare, determinând în acest chip o îndârjire a reacției româneşti.

Regele Gustav a alunecat în baie, lovindu-se la piept; el a suportat totuşi cu bine accidentul.

Semne prevestitoare că rușii fac tot posibilul să grăbească operațiunile de alegeri în țară, ceea ce ar fi poate o dovadă că se tem de o prea mare întârziere...

15.8.45. Răspunsul de capitulare al Japoniei a fost transmis aseară târziu la Washington și la miezul nopții a fost dat publicității prin radio.

Azi și mâine, mari serbări de bucurie în Anglia; luptele au încetat pe toate fronturile. Ministrul japonez de Război s-a sinucis.

Rusia și China au semnat un tratat de alianță și amiciție.

Mareșalul Pétain a fost condamnat la moarte, dar președintele Tribunalului a propus ca având în vedre vârsta înaintată, pedeapsa să nu fie executată. Bunurile i-au fost confiscate și a fost *„frappé d'indignité nationale."*[15]

Nu știu, zău, de ce parte ar trebui căutat și găsit acest calificativ.

16.8.45. Mesajul de ieri al Tronului la deschiderea Parlamentului englez a început prin a înălța mulțumiri Celui prea Înalt, după care a expus programul guvernului: aprobarea Chartei Națiunilor Unite (ratificată între timp de China și Turcia), naționalizarea Băncii Angliei și a minelor de cărbuni în cadrul planului de coordonare a industriei combustibililor și a energiei, campania de construcții, transformarea industriei de război în industrie de pace (spre a evita pe cât posibil șomajul, care în Statele Unite riscă să atingă 10 milioane de persoane), exproprierea terenurilor în folos public, abrogarea legii conflictelor de muncă (adică legalizarea grevelor generale), asigurările sociale etc.

Pentru prima dată în istoria trimilenară a Japoniei, Împăratul a vorbit poporului său (la radio) spre a anunța capitularea *„ca o strădanie pentru prosperitatea și securitatea s*upușilor noștri, conform obligației solemne impusă de strămoșii noștri, pe care ținem s-o respectăm".

Un nou guvern a fost format de socrul fetei Mikadoului și generalul MacArthur speră că în câteva zile totul va fi perfectat. Deocamdată operațiuni militare continuă încă în Birmania și Manciuria și avioane japoneze au atacat ieri flota aliată. Tokio anunță că ordinul general de încetare a focului nu poate parveni pretutindeni fără oarecari întârzieri.

Truman a anunțat de la Casa Albă că acum după terminarea războiului, misiunea ce stă în fața democrației este instalarea pe tot cuprinsul lumii a unor guverne libere pentru asigurarea păcii.

Din toate părțile la noi, se zvonește că vor sosi unități americane aeropurtate cu prilejul serbărilor de la 23 august, care să asigure apoi și controlul necesar pentru alegerile parlamentare și comunale. Rușii vor cu tot diandinsul să le grăbească, însă criza de guvern s-ar părea că este virtual deschisă și se vorbește de o formulă Barbu Știrbei sau de un guvern de funcționari.

---

[15] *„decăzut din demnitatea de francez".*

Maniu este informat că de curând Carol a debarcat în Portugalia, unde încearcă prin Pangal să organizeze o nouă lovitură dimpreună cu Tilea şi Franasovici, bineînţeles cu gruparea Tătărescu de aici.

Azi, în Camera Comunelor, Churchill a denunţat graniţa de vest a Poloniei, ca izvor de serioase greutăţi şi de viitoare conflicte în Europa, precum şi politica preconizată de Lasky în Grecia. El a explicat guvernului că nu augurează nimic bun cu privire la viitorul Europei deoarece guvernanţii polonezi au comis greşeala de a lua o treime din teritoriul cultivabil al Germaniei.

Totuşi, ruşii şi polonii au încheiat acordul cu privire la fixarea graniţelor şi la determinarea procentului din despăgubirile acordate Sovietelor, ce vor reveni Poloniei.

17.8.45. Pentru prima oară în istoria Japoniei, un membru al familiei imperiale devine şef al guvernului şi rude ale Împăratului au plecat să ducă comandanţilor diverselor fronturi rescriptul imperial al capitulării. Acest lucru va cere o întârziere de 10-12 zile, deci convenţia militară n-ar putea fi semnată până atunci.

MacArthur a consimţit, însă ruşii - ca să nu-şi piardă năravul - sunt tot cei intransigenţi. *Izvestia* pretinde că alcătuirea unui nou guvern înainte de îndeplinirea formelor de capitulare va produce complicaţii şi denotă un gând ascuns din partea japonezilor, iar comandantul sovietic din Manciuria cere capitularea până la 20 august la amiază, în timp ce japonezii se plâng americanilor că ruşii tot continuă să atace, cu toate că ei au oprit acţiunea.

Primul ministru chinez Song a plecat la Washington ca să explice acordul sino-sovietic.

18.8.45. De Gaulle a comutat pedeapsa mareşalului Pétain la detenţie pe viaţă într-o fortăreaţă din insula Yeu. Miercurea viitoare Generalul va fi oaspetele preşedintelui Truman pentru trei zile, după care va vizita New-York şi Canada.

Franţa a ratificat Charta Naţiunilor Unite.

Regele Leopold se stabileşte în Elveţia.

Se aude că în Bulgaria ar fi demisionat guvernul la cererea anglo-americanilor. Speranţă şi pentru noi?

Aflu că reprezentantul american a fost aseară la ministerul de Externe să comunice că guvernul său nu recunoaşte guvernul Groza şi că România nu va putea încheia pacea cu aliaţii cât timp nu-şi va fi constituit un guvern de largă colaborare democratică. Zăpăceală generală, fiecare sperând să mai fie personaj providenţial care să cârpească un guvern agreat; între alţii - Guţă care simte nisipul pe care şi-a clădit platforma năruindu-i-se sub picioare.

Aliaţii au declarat că nu vor asista la serbările de la 23 august. Evident că ruşii vor face tot posibilul să mai pescuiască în apă tulbure şi n-ar fi de mirare să ne trezim într-o bună zi cu mişcări de stradă şi incidente.

Astă noapte pleacă spre Okinawa avionul cu plenipotențiarii japonezi care vor fi escortați până la Manilla de avioane aliate.

În China trupele japoneze se vor preda mâine la Canton. Pe frontul sudic ele continuă a se preda în masă. Ordinul guvernului nipon este ca toți să execute condițiile impuse la Potsdam.

Martinez Bario a fost proclamat la Mexico City președinte al Republicii spaniole de către un grup de parlamentari exilați, pentru care se acordase în acest scop dreptul de extrateritorialitate al localului primăriei, unde a avut loc alegerea.

19.8.45. Îndată după comunicarea făcută Regelui de către consilierul Legației britanice Roy Melbourne (făcută concomitent și lui Maniu, Brătianu și Titel Petrescu), Suveranul i-a chemat împreună în audiență pe primii doi, spre a le spune că acum va putea aviza.

Rădescu, care a avut în prealabil o lungă convorbire cu Schuyller, este convins că lucrurile se vor precipita, căci americanii nu se vor opri la jumătatea drumului. De altfel, reprezentantul Statelor Unite i-a declarat formal că dacă ar fi avut dovada că poporul român are tendințe comuniste, chiar ei ar fi susținut un guvern de stânga, dar că față de rezistența de care dă dovadă și de reacția puternică în mase, guvernul american nu va permite niciodată menținerea unui asemenea guvern.

De asemenea, toate aranjamentele economice, care în prezent ne dau legați de mâini și de picioare în brațele rușilor, vor fi revizuite de Statele Unite.

Rădescu crede că cel mai indicat ar fi un guvern pentru alegeri prezidat de Barbu Știrbei, împotriva căruia Sovietele n-au niciun motiv să pronunțe exclusiva, și că acesta a fost și sfatul pe care i l-a dat lui Schuyller.

Mihai Popovici nu se arată la fel de optimist cu privire la o rapidă îndepărtare a lui Groza. Acesta a declarat vineri lui Solomon (care se dusese să obțină liberarea lui Hațieganu) că puțin îi pasă de demersul american, căci Statele Unite și Anglia sunt departe și că el se bazează exclusiv pe prietenia Sovietelor și pe bunele relații cu ungurii, bulgarii și jugoslavii, așa că se va mulțumi cu pacea făcută cu Moscova, chiar dacă ceilalți aliați refuză s-o încheie.

Semn vădit de totală ignoranță și de paralizie generală...

Popovici se mai arată preocupat și de exemplul celor petrecute în Bulgaria, unde Gheorghiev a declarat că după ce și-a reconstituit guvenul în urma demisiei agrarienilor, nu se va lăsa intimidat de declarația americană, ci va proceda la alegeri generale cu tot protestul aliaților. Este evident că un asemenea limbaj n-a fost posibil decât cu sovieticii în spate, așadar și la noi lucrurile s-ar putea produce la fel.

Diferența, - i-am răspuns eu, - este că noi avem factorul constituțional al Suveranului, care în Bulgaria și în Jugoslavia a fost suprimat, iar Tito terorizează populația, arestând și asasinând chiar pe cei ce intră în contact cu aliații.

La acestea Popovici adaugă apoi că un avantaj pentru noi sunt şi cei 130.000 ostaşi întorşi de pe front, bine înarmaţi şi adversari hotărâţi ai mişcărilor comuniste, dar cu care guvernul va putea paraliza teroarea şi acţiunile de stradă ale extremiştilor.

Mai sunt alte două semne că guvernul este neliniştit:

1. Greva de la căile ferate în contra măsurilor guvernului şi huiduirea lui Gheorghiu Dej, căruia lucrătorii i-au zis: „noi te-am adus, tot noi te vom da afară".

2. Conferinţa lui Agiu la ministerul Domeniilor unde a declarat agronomilor şi agenţilor de ocoale: „am pus genunchiul pe grumazul moşierilor, acum trebuie să facem toate sforţările ca să-i desfiinţăm complet, fiindcă, dacă acum ar mai reuşi să ridice capul, vom fi pierduţi, căci reacţia lor va fi fără cruţare". [...]

Popovici socoteşte că orice guvern de colaborare democratică ar fi sortit anarhiei; de aceea el crede că după alegeri, dacă un partid (liberalo-ţărănist) va obţine majoritatea, să se alcătuiască un guvern unitar, singur în stare să ducă o politică constructivă.

Azi dimineaţă au sosit la Manilla delegaţii japonezi pentru semnarea preliminariilor capitulării, care va primi forma definitivă la Tokio.

Cu privire la revenirea acasă a populaţiilor mutate fără voia lor în decursul războiului, 28 state din UNRRA[16] au votat reîntoarcerea fără formalităţi speciale, contra patru state ce s-au opus şi anume: Rusia, Cehoslovacia, Jugoslavia şi Polonia.

Neîncetat deci semne de neînţelegeri între aliaţi.

Mai important pare jocul american din China unde Truman - după ce a băgat pe ruşi în război - a dezvăluit acordul de la Cairo şi a creat astfel un măr al discordiei sino-rus, complicat cu problema guvernului comunist chinez şi exclusivitatea manifestată de Moscova în ce priveşte Manciuria şi Coreea.

O altă bombă e declaraţia generalului Arnold, şeful forţelor aeriene americane făcută presei, despre rolul esenţial pentru Statele Unite de a menţine dominaţia aeriană asupra Pacificului şi a Asiei întregi de pe bazele de la San Francisco, Honolulu, Midway, Wake, Tokio şi Aleutine. Cât despre dominarea asupra Atlanticului, el adaugă: „vă veţi putea singuri uşor imagina care va fi viitorul".

Rădescu mi-a spus despre Vasiliu-Răşcanu, pe care Ana Pauker i-l propusese ca membru în guvern, că i-a răspuns că va trebui să meargă mai întâi la Curtea marţială pentru jafurile sale cu mărcile în Transnistria şi mi-a afirmat că posedă dosarul anchetelor despre malversaţiunile acestuia.

Cât despre Groza, acesta a avut cutezanţa să afirme că, în februarie, Rădescu adusese la Bucureşti 50.000 trupe ca să înece în sânge mişcarea poporului, când ştia

---

[16] United Nations Relief and Rehabilitation Administration (Organizaţia Naţiunilor Unite pentru Asistenţă şi Refacere)

perfect că la acea dată ţara întreagă nu mai avea decât trei divizii de câte 3000 oameni înarmaţi, adică cu totul 9000 soldaţi.

20.8.45. Aud că Regele caută de două zile pe Groza şi că acesta nu poate fi găsit. Probabil aşteaptă instrucţii de la Moscova ca să ştie dacă va putea rezista şi să-şi permită şi el jocul pe care-l încearcă Gheorghiev în Bulgaria. Mi se spune că Ştirbei refuză a prezida un guvern de alegeri, aşa că acum ar fi posibilităţi pentru un guvern Negel sau Titel Petrescu.

La Belgrad, vicepreşedintele Consiliului a demisionat fiindcă nu poate subscrie deciziilor barbare ale lui Tito de a ridica naţionalitatea jugoslavă tuturor acelora ce nu se pot bucura de simpatia conducătorilor extremişti de azi.

Întâlnirea de la Manilla s-a încheiat; delegaţii japonezi au luat act de formula de capitulare impusă de aliaţi, care va fi semnată solemn peste câteva zile la Tokio.

Primirea lor a fost cu totul glacială: la salutul lor la sosire, s-a răspuns printr-un semn din cap, iar japonezii au rămas cu mâna întinsă. În sală au fost invitaţi să intre fără săbii şi cu capul descoperit. Primirea a fost făcută de şeful de Stat Major al lui MacArthur, care n-a binevoit să-i vadă.

Azi începe la Oslo procesul lui Quisling.

Mişu Antoniade mi-a afirmat că Groza a declarat joia trecută la masa oferită ruşilor pentru încheierea acordului financiar, de faţă cu 60 persoane, că guvernul român nu se va lăsa intimidat de aprecierile anglo-americanilor, de vreme ce Sovietele îl agrează şi l-au recunoscut şi că România trăieşte în raporturi de perfectă amiciţie cu vecinii săi.

Pe de altă parte, Tătărescu s-a întâlnit cu Le Rougetel ca să-i prezinte un guvern de uniune democratică format de dânsul, cu concursul marei majorităţi a liberalilor, cu o bună parte din naţional-ţărănişti, cu comuniştii şi social-democraţii. Englezul l-a ascultat fără a-i răspunde nimic.

Tot el a propus lui Maniu colaborarea, dar acesta i-a transmis răspunsul că ţărăniştii nu se vor despărţi în niciun caz de Brătianu. Această exclusivă indirectă este cu atât mai categorică, cu cât Guţă şi-a pierdut complet sărita, delegând pe un transfug liberal, Dumitriu, custode al tuturor bunurilor Partidului Liberal, pe ale căror gazete *Viitorul* şi *L'indépendance roumaine* a şi pus stăpânire. Tătărescu l-a trimis pe Dumitriu să ridice de la Banca Românească tot activul partidului. Banca l-a trimis la plimbare. În urma acestui act de gangster, Dinu Brătianu l-a dat în judecată pe Dumitriu.

O notă hazlie a raporturilor dintre aliaţi de la noi: Schuyller i-a arătat lui Susaikov o listă de 16 gazetari americani care urmează a sosi în România. Acesta s-a apucat să şteargă cu creionul mai multe nume, lăsând numai patru, zicând că vor fi de ajuns. Americanul l-a oprit declarându-i: „Poate nu m-am explicat destul de lămurit; n-am venit să vă cer îngăduinţa, ci doar să vă informez că toţi aceşti 16 gazetari vor sosi în România, aşa că e absolut inutil să vă osteniţi a alege dintre ei, fiindcă vor veni cu toţii. Am vrut doar s-o ştiţi."

Dar lucrul cel mai minunat al raporturilor sovieto-anglo-americane este discursul de astăzi al lui Bevin în Camera Comunelor.

După ce a arătat că situația creată de ocupația germană în multe state europene a creat pretutindeni o mişcare de rezistență, acum după victorie, mentalitatea a rămas în multe părți falsificată, mai ales că deseori un regim totalitar a fost înlocuit print-un altul. Ministrul de Externe britanic adaugă: „noi nu înțelegem a lăsa să se instaleze asemenea sisteme în unele țări unde opoziția este acuzată de «fascism» sau «nazism» pentru simplul motiv că asemenea guverne nereprezentative unei adevărate colaborări democratice, au alterat cu totul adevăratul sens al noțiunii «democrație», aşa cum o înțelegem noi".

Cu privire la Grecia, spune că Anglia nu admite ca mişcări de răsturnare a guvernului stabilit prin acțiunea aliaților să aibă loc săptămânal. Guvernul actual va prezida deci alegerile generale ce vor avea loc sub control englez, american şi francez şi regretă că ruşii refuză să participe.

În România, Bulgaria şi Ungaria, Anglia nu poate recunoaşte guvernele actuale, deoarece ele nu reprezintă toată opinia democratică de acolo, ci dimpotrivă, continuă sistemul dictatorial de care abia au putut scăpa popoarele lor. (Aşadar, asentimentul englez la demersul american a fost şi mai puternic decât speram.)

Cu privire la granița de vest a Poloniei, este de acord cu Churchill că exagerările polonezilor pot fi cauza unui măr de discordie pentru viitor, însă ele vor fi analizate la conferința păcii.

Relativ la Spania, declară că nu va susține nicio acțiune din afară, care să dea prilejul unui nou război civil.

S-a arătat înțelegător față de Pétain, zicând că Franța nu trebuie să uite pe învingătorul de la Verdun.

În general, a fost discursul chibzuit al unui serios om de stat care dovedeşte, încă odată, că marii oameni de stat nu improvizează, ci se formează la minunata şcoală a tradiției ce stă la baza politicii tuturor statelor mari.

21.8.45. Zvonurile de azi dimineață pretind că după punerea la punct atât de hotărâtă a lui Bevin, situația politică din sud-estul Europei se va prezenta în zilele următoare ca un soi de *„Kraftprobe"* între ruşi şi anglo-americani.

La noi, se pare că Groza refuză să-şi prezinte demisia, aşa că din punct de vedere strict constituțional, Regele nu-l poate da afară, mai ales cu sovieticii ocupându-ne țara şi doar aşteptând să izbucnească tulburări, ci îi vor rămâne ca soluții posibile:

- sau plecarea lui Titel Petrescu din guvern care ar descompleta echipa, ceea ce e foarte probabil, dată fiind înțelegerea prealabilă între el şi grupările Maniu şi Brătianu;
- sau apelul la cei trei aliați care vor avea să se pună de acord şi să decidă asupra guvernului cu care ar fi dispuşi să trateze şi să încheie pacea.

Aşadar, în cel mai rău caz, ar rămâne ca problema României să fie rezolvată de Consiliul miniştrilor de Externe ce se vor reuni la Londra la 1 septembrie.

Nu cred, după ce Washington şi Londra au luat poziţie, să le mai poată fi cu putinţă a da îndărăt pe chestiunea românească.

De altfel, s-ar putea ca şi problema graniţei vestice a Poloniei să fie doar un şiretlic machiavelic al aliaţilor care n-au putut protesta pe faţă împotriva noului guvern de la Varşovia care le stă în gât şi pe care ar fi foarte bucuroşi să-l vadă căzut datorită acestei chestiuni.

Eden a felicitat pe Bevin pentru discursul său, asigurându-l de completa aprobare a conservatorilor.

În ce priveşte politica statelor foste satelite, guvernul american a anunţat că va relua raporturile diplomatice cu Finlanda, care a dovedit prin alegeri că ele reprezintă cu adevărat opinia democratică a electoratului. Se subliniază deci cum înţeleg anglo-americanii să trateze un guvern ca al nostru sau ca cel bulgăresc.

Generalul MacArthur anunţă că duminică vor sosi la Tokio primele trupe aeropurtate de ocupaţie şi că în 10 zile actul de capitulare al Japoniei va fi semnat.

Ruşii au ocupat insula Sahalin, Manciuria şi au pătruns în Port-Arthur.

22.8.45. Guvernul bulgar a dat un comunicat extrem de dârz, drept răspuns demersului american, însă azi radio Londra anunţă că o nouă notă a fost adresată Sofiei, insistând că în niciun caz alegerile ce vor avea loc la 26 august nu vor fi luate în consideraţie, fiindcă nu vor exprima un vot democratic.

Situaţia pare destul de încordată la noi, acum în ajun de 23 august: Regele i-a cerut lui Groza să-şi prezinte demisia şi acesta a refuzat, aşa că, în stadiul actual, problema României a trecut de pe plan intern pe cel internaţional.

Suveranul fiind în imposibilitate să ia măsuri de coerciţie, din cauza ocupaţiei de facto a ruşilor, nu mai rămâne decât ca cei trei aliaţi să ia la Consiliul de la Londra decizia definitivă faţă de noi.

Pe de altă parte, aud că politicienii noştri discută acum *„a perte de vue"*[17] dozajul care va intra în compunerea viitorului guvern din partea fiecărui partid, cu scopul să obţină şi la alegeri o majoritate avantajoasă. Ceea ce înseamnă că actuala compoziţie să se perpetueze încă, sub o altă ipostază.

Mareşalul Alexander a avut convorbiri la Atena cu regentul Damaschinos şi cu primul ministru grec, amiralul Vulgaris.

Guvernul american a hotărât încheierea operaţiunilor de împrumut-închiriere, care se cifrează până acum la 40 miliarde dolari, rămânând ca diverse state interesate să discute separat eventuala cumpărare a materialului procurat.

---

[17] *„aiurea"*

De Gaulle a sosit la New-York.

Generalul MacArthur va sosi marţi la Tokio şi e vorba ca ocuparea Japoniei să ia caracterul unei adevărate invazii, cu tot materialul de război şi cu toate precauţiile necesare spre a preîntâmpina orice surpriză din partea japonezilor.

Semnarea actului de capitulare va avea loc vineri la bordul vasului american „Missouri" (statul de origine al lui Truman) în rada portului Tokio, în prezenţa delegaţilor englez, sovietic, chinez, australian, canadian, neo-zeelandez, olandez şi francez.

Alegeri generale şi provinciale vor avea loc în India.

23.8.45. Aniversarea actului prin care Regele s-a dezbărat de cătuşele hitlerismului este azi prilej de manifestare comunistă şi anti-ţărănistă şi anti-liberală, iar nicidecum de bucurie pentru întoarcerea în capitală a trupelor de pe front.

Cu greu a putut obţine Mihai ca formaţiunile patriotice să nu defileze în faţa Suveranului laolaltă cu bravii ostaşi. Ele vor fi însă înşirate de-a lungul parcursului, purtând pancarte cu elogierea Armatei Roşii, dar şi cu unele pe care scrie „jos Maniu", „jos Brătianu". Consecvent cu el însuşi, Regele nu ia parte la ceremonie, unde misiunile aliate sunt reprezentate prin Tolbuhin, Susaikov, Pavlov, iar Corpul diplomatic, prin ministrul bulgar şi scârba de Paul Boncour.

Este cea mai cumplită palmă pe care ar primi-o în obraz guvernul Groza, dacă ar mai avea aşa ceva.

În pruritul său verbal, regimul Antonescu căutase să introducă în vocabular expresii bombastice ca: „treptelnic, jertfelnic, răscruce epocală" etc. Astăzi în schimb, lifte cu accent de ghetto moscovit, ne varsă monstruozităţi înveninate şi abjecte caricaturi ale bietei noastre limbi: „reacţiunea moşierească, hidra fascistă, masele cultivăreşti, constructivitatea organizatorică" etc.

Punându-se problema aprovizionării Italiei şi Austriei în ultima şedinţă UNRRA, delegatul jugoslav a protestat împotriva ajutorării poporului italian, care până mai deunăzi luptase împotriva Naţiunilor Unite. Observaţia a raliat multe voci în sprijinul tezei sale.

Până la urmă, la noi azi au defilat şi comuniştii lui Bodnăraş, precum şi bande cu pancarte agresive. Acum războiul e deschis între Suveran şi guvern. Cel puţin de azi înainte, se joacă cu cărţile pe faţă.

După ce a fost vorba de demisia lui Halifax şi de înlocuirea sa cu Sir John Anderson, se aude acum că tot el se va reîntoarce la post la Washington.

24.8.45. După Rusia, China etc. şi Marea Britanie a ratificat Charta Naţiunilor Unite. Moscova sărbătoreşte ocuparea Manciuriei şi a insulei Sahalin.

Corespondentul *Reuter* din Berlin deplânge soarta celor 8 milioane de germani obligaţi să emigreze din teritoriile cedate Cehoslovaciei, Poloniei, Rusiei...

Ministrul de Externe bulgar comunică oficial că a primit două note, americană şi engleză, dar că greşit au fost înmânate guvernului bulgar, în loc de a fi trimise la Moscova, pentru a parveni apoi la Sofia prin canalul comisiei aliate de control.

Această paradă a Bulgariei are tâlc şi pentru noi.

În privința României, radio „sovietic" de aici, a rezumat un articol din *Izvestia,* care cu prilejul zilei de ieri, atacă din nou forțele reacționare ce încearcă să uneltească în contra guvernului Groza „de largă concentrare democratică".

În schimb, Radio Londra afirmă că refuzul cu totul anti-constituțional al lui Groza de a se supune dorinței Suveranului care i-a cerut demisia, este proba evidentă, îndată după expunerea lui Bevin, că acest guvern nu e nici reprezentativ, nici democratic.

Vom vedea acum ce va mai încerca Groza în conflictul cu Regele, care nu-i va mai semna niciun decret.

Mihai Popovici mi-a spus că trupele noastre de pe front (cele adevărate, nu canaliile diviziilor sovietizate) erau indignate, că nu vroiau în ruptul capului să defileze în absența Regelui şi că erau gata chiar să aresteze guvernul. Mihai, foarte cuminte (ascultând de data asta de sfaturile primite) s-a opus unor asemenea expediente, ce ar fi putut da ruşilor ocazia visată de a interveni. Dimpotrivă, am aflat că văzând goală estrada regală (unde apoi s-a îngrămădit lumea) Tolbuhin s-a arătat foarte otrăvit de cele întâmplate.

Ca abilitate față de anglo-americani şi cu scopul de a preveni intervențiile acestora în Bulgaria şi în România, ruşii au declarat că nu înțeleg să trimită observatori pentru alegerile din Grecia, deoarece nu vor să se amestece întru nimic în afacerile interne ale unui alt stat. Manevră ce sper să nu reuşească!

Grație acordului încheiat cu Song şi a pactului de familie a acestuia cu Tchang Kai-check, e posibil ca în China să se facă pace cu comuniştii. Aceştia împing acum spre Shanghai, cu învoirea, pare-se, a Guomindangului. S-ar putea deci ca rezultatul final să se dovedească a fi în favoarea ruşilor.

Ministrul plenipotențiar sovietic a sosit la Bucureşti, primit fiind la aeroport de Tătărescu însoțit de secretarul general al ministerului, pe când la plecarea lui René de Weck care a stat la noi 12 ani, nu s-a dus nici măcar şeful protocolului să-şi ia ziua bună.

Zilele acestea pleacă la Moscova Iorgu Iordan, spre a pregăti vizita lui Groza şi a lui Tătărescu. (Bineînțeles, zvonul era anterior zilei de 23 august!).

Vom vedea ce va spune Guță astă seară la radio pentru străinătate.

25.8.45. Se îngroaşă gluma cu guvernul Groza.

Pe de o parte expunerea lui Tătărescu, care se arată dârz față de anglo-americani şi termină declarând: „guvernul nostru va continua să-şi realizeze programul de refacere, de democratizare şi de consolidare, fără nicio abatere, ascultând numai de interesele şi poruncile țării."

Pe de altă parte Vasiliu-Răşcanu a cerut ofiţerilor să aleagă între a servi pe Rege şi a servi poporul, adăugând că cei care nu se vor învoi cu spiritul nou, vor pieri fără urmă (ca în paradisul sovietic), iar Susaikov care în dimineaţa de 23 august, ieşind de la Suveran după ce încercase un demers suprem pe lângă Rege ca să-l convingă să asiste la defilare, s-a adresat aghiotanţilor şi persoanelor din antecameră cu ameninţarea violentă: „voi sunteţi de vină şi cu toţii veţi dispărea!".

În fine, ieri după ceremonia prezentării scrisorilor de către noul ministru sovietic (care a ţinut să fie primit imediat în prezenţa Ministrului Afacerilor Străine, ceea ce a silit pe Vodă să cheme pe Guţă ca „girant" al ministerului), o bandă de comunişti s-a pornit să lovească pe manifestanţii din faţa Palatului fiindcă strigau „Trăiască Regele" şi au ucis un ofiţer, au rănit mai multe persoane, încărcându-i pe toţi în camioane ca să nu se mai poată constata crima şi excesele comise. Sunt totuşi şi unele semne că ruşii nu se simt atât de siguri pe situaţie.

După ce Moscova a declarat cu privire la Grecia că nu aprobă controlul străin asupra alegerilor, aflu acum că guvernul din Sofia anunţă că alegerile de mâine au fost amânate la cererea comisiei aliate de control, ceea ce înseamnă că presiunea anglo-americană şi-a produs efectul la Kremlin.

E deci probabil că se depun mari insistenţe pe lângă Stalin în privinţa noastră şi s-ar putea ca până la sfârşit să triumfe rezistenţa Regelui, căci nu este admisibil ca aliaţii să abandoneze pe Mihai după ce acesta îşi expune pentru a doua oară viaţa şi Tronul.

Dacă însă scopul ruşilor este să ne distrugă Dinastia, incontestabil că cel mai bun mijloc ar fi să alunge pe Mihai şi să-l înlocuiască prin Carol care atâta aşteaptă şi care ar fi dispus să se ofere chiar şi „Comisar al poporului" la fel cu Guţă, care ca şi stăpânul său de altădată, încearcă acum să-l readucă în scaun, fiind gata la toate laşităţile şi înjosirile, numai să reuşească a-şi umple buzunarele.

Cu privire la acelaşi individ, aud că Pătrăşcanu când se vorbea la început de colaborarea cu Tătărescu, mărturisea cu un aer de repulsie: „Nu-l pot vedea pe omul acesta; prezenţa sa îmi dă senzaţia că ating corpul rece şi vâscos al unui şarpe. Este tipul cel mai abject şi mai respingător pe care l-am întâlnit vreodată."

Moscova anunţă că ridică Legaţia din Bucureşti la rang de Ambasadă şi roagă guvernul român să procedeze şi el la fel.

La banchetul de alaltăieri de la Cercul Militar, Guţă a vorbit de prezenţa sufletească a Regelui în mijlocul lor, ca şi cum ar fi fost vorba de ectoplasmă sau de Duhul Sfânt, pe când Pătrăşcanu a regretat absenţa autorilor actului de la 23 august, iar rusul Pavlov voind să împace parcă şi capra şi varza, a spus că „ar fi fost foarte bine pentru România dacă unii dintre cei absenţi ar fi cât mai repede prezenţi, iar unii dintre cei de faţă n-ar deveni absenţi"...

Caietul VIII. *Les convulsions pour la paix*

Buzel pe care l-am văzut adineaori, se arată foarte optimist, socotind că aliații vor reuşi a impune punctul lor de vedere ruşilor, fie chiar sub forma unui oarecare compromis şi-mi mărturisea că se temea de o reacție a lor împotriva Regelui. De vreme ce nu au făcut-o în primul moment, nu vor îndrăzni s-o facă mai târziu.

Vor ajunge probabil la un soi de retragere strategică, ca în chestiunea alegerilor bulgare, când preşedintele sovietic al Comisiei aliate de control răspunde unei scrisori a guvernului din Sofia, că acceptă şi recomandă amânarea alegerilor dorită de guvernul bulgar. În speță, această retragere este o adevărată înfrângere.

Hotărârea lui Truman de a întrerupe brusc aranjamenetele de împrumut-închiriere a provocat o adevărată revoluție în situația financiară a Angliei şi se prevede un viitor întunecat în situația economică a poporului englez, dacă ajutorul acordat până acum nu va fi continuat. Halifax pleacă în curând la Washington şi e vorba ca Statele Unite să propună transformarea acordurilor existente în împrumuturi pe termen lung cu dobânzi foarte reduse. Nu cred că actuala prietenie anglo-americană, nu va găsi un modus vivendi acceptabil reciproc.

Data începerii debarcărilor aliate în Japonia s-a amânat cu 48 ore, din cauza unui teribil taifun; deci şi solemnitatea semnării capitulării va avea loc duminică 2 septembrie.

Regentul Damaschino ia contact cu toți şefii de partide politice din Grecia, înaintea plecării sale la Londra.

26.8.45. S-a dat publicității textul acordului sovieto-chinez de la Moscova:

1. La trei luni după capitularea Japoniei, ruşii se vor retrage din Manciuria ocupată.

2. Port-Arthur va deveni bază comună ambelor state timp de 30 ani, după care va reveni Chinei.

3. Portul Dairen va deveni port-franc.

4. Căile ferate din Manciuria orientală şi nordică vor fi administrate de o companie mixtă timp de 30 ani, după care vor reveni Chinei fără a plăti despăgubiri.

5. Mongolia exterioară va deveni independentă, dacă un plebiscit se va pronunța în acest sens.

6. URSS nu se va amesteca în afacerile interne ale Chinei şi va sprijini în chip exclusiv guvernul Tchang Kai-check.

Acordul are o durată de 30 ani.

Coreea va fi ocupată de americani.

Aud că la noi, criza se va rezolva în curând şi că n-ar fi exclusă o formulă Lupu, acceptată şi de Moscova, cu debarcarea lui Groza, al cărui partid Frontul Plugarilor a pierdut mult teren şi al lui Tătărescu devenit odios tuturor.

S-ar desena pentru mai târziu o apropiere a stângii țărăniste de comunişti şi de social-democrați pentru care s-ar întrevede o conducere Pătrăşcanu, care are totuşi o mentalitate burgheză. Dreapta s-ar forma din bătrânii liberali care ar găsi o formulă de

înțelegere cu grupul Tătărescu şi din naționalii ardeleni, dar fără a se putea întrevede cine va deveni şef.

27.8.45. Azi se vorbeşte iar de guvern Barbu Ştirbei sau general Niculescu pentru alegeri, cu funcționari şi persoane neutre. Tot mai insistent e vorba şi de demisia în curând a guvernului, fie din cauza comuniştilor ca Teohari Georgescu, fie din cauza rupturii între miniştrii social-democrați din guvern şi partidul lor care nu le-a putut impune să plece, fie în fine, din cauză că partizanii lui Tătărescu încep să-şi cam părăsească şeful.

Am auzit că Groza a trimis vorbă lui Maniu că-l roagă a interveni ca să-l împace cu Vodă şi că, în schimb, dânsul se angajează să înceteze campania ostilă a comuniştilor împotiva țărăniştilor şi mai ales a lui. Trist şi ridicol!

Guvernul italian intervine la Moscova, cerând bunele sale oficii pentru aplanarea conflictului cu jugoslavii. În schimb la Belgrad, moțiune ca guvernul să reclame cu tărie toate teritoriile în litigiu.

Încântat de hotărârea guvernului de la Sofia, guvernul american a scris lui Gheorghiev pentru a-l felicita şi a-l anunța că acceptă pe reprezentantul bulgar propus pentru Washington. Mă tem că satisfacția Statelor Unite s-a manifestat cam repede.

29.8.45. Londra a anunțat ieri că guvernul englez acceptă invitația celui american, care s-a adresat de asemenea şi celui sovietic, pentru a lua în deliberare cererea regelui Mihai de a fi ajutat să constitue un guvern reprezentativ. Consfătuirile vor avea loc la Londra în Consiliul miniştrilor de Externe, ce se va întruni la 10 septembrie. Schimburile de vederi au şi început de pe acum între cele trei capitale.

Sunt convins că americanii nu se vor opri în drum, odată ce au luat poziție.

Deocamdată însă, deşi debarcările în Japonia au început de ieri, anglo-americanii se tem încă de vreo surpriză din partea niponilor, declarând de altfel deschis că ocuparea teritoriului va avea caracterul unei invazii.

Ruşii continuă instigările tot mai violente prin cozile de topor de la noi, care acum au descoperit că organizația tineretului liberal şi național-țărănist ar fi pus la cale suprimarea tuturor miniştrilor din guvern şi a conducătorilor FND, având pe generalul Rădescu, ca şef al acțiunii!... Evident, totul e ticluit ca să dea la cap rezistenței aşa zis... fasciste. De altfel îndată după 23 august, locuința lui Rădescu a fost pusă la secret şi nimeni nu mai poate pătrunde la dânsul.

30.8.45. Culmea ridicolului din partea guvernului: Filderman a fost arestat sub acuzația cu totul nouă de... iudeo-fascist!!!

Demisia guvernului Groza e foarte laborioasă; deşi Durma a plecat, acceptându-i-se demisia, deşi plevuşca grupării Tătărescu îl părăseşte, deşi fricțiunile dintre comunişti şi plugari sunt tot mai vădite, e încă greu de prevăzut la ce formulă se va ajunge.

Burton Berry de când s-a întors, n-a văzut pe nimeni. Pare să se rezerve pentru a se pronunța în ultima clipă, iar Susaikov a plecat la Moscova, chemat urgent să raporteze.

Se pare că Ana Pauker a pronunţat exclusiva împotriva lui Titel Petrescu ca preşedinte de Consiliu, aşa că atâta vreme cât ruşii sunt în ţară, iar americanii, din pricina Japoniei, nu îndrăznesc să le vorbească mai ferm, e greu de crezut cum un nou guvern nu ar fi un *„pastiche"*[18] al celui de azi şi cum pe sub mână nu s-ar sabota, chiar prin mijloace teroriste, discreditarea şi sabotarea oricărei încercări de reorganizare şi de normalizare a vieţii noastre stat.

Statele Unite anunţă că îşi vor reduce în viitorul an efectivele militare de la 8 la 2,5 milioane soldaţi.

Toată flota aliată, o „Armada" ce se desfăşura pe o lungime de 600 mile, a sosit în golful Tokio, iar debarcarea a început cu toate precauţiile necesare. Se zvonise că Mikadoul şi-ar fi făcut harakiri, dar se pare că ar fi un lucru imposibil, de vreme ce un zeu nu se poate sinucide...

Sub auspiciile ambasadorului Statelor Unite, au loc convorbiri între Tchang Kai-check şi preşedintele Chinei comuniste (de circa 90 milioane locuitori), la sediul reprezentanţei americane.

La Nürnberg vor începe în octombrie procesele criminalilor de război germani, judecaţi de Tribunalul internaţional.

Londra anunţă că la cererea Statelor Unite au fost amânate şi alegerile din Ungaria, fixate pentru luna septembrie. Totuşi guvernul maghiar anunţă că ele se vor ţine peste cel mult 10 săptămâni. Crede oare că până atunci va deveni un guvern agreat de aliaţi?

Plecarea lui Susaikov la Moscova a avut loc după o convorbire de şase ore cu Lupu şi se crede că ruşii vor încerca înjghebarea în câteva zile a unui guvern, spre a se prezenta la Londra cu el gata constituit.

Am auzit, dacă o fi adevărat, că exigenţele americane comunicate de Berry sunt ca miniştrii de Interne şi de Război să fie neapărat oameni ai Regelui.

Pe de altă parte, mi se afirmă că ruşii vor accepta îndepărtarea lui Groza, iar în privinţa lui Guţă, vor proceda astfel încât să-l determine la propria sa plecare, fără a i-o impune.

Oricum, guvernul este acum foarte plictisit de ruptura definitivă cu Regele, căci fără semnătura Suveranului nu se poate face nici promovarea ministrului la Moscova la rangul de ambasador, nici perfectarea instrumentelor convenţiilor economice cu Sovietele, nici decretul de amnistie, nici înaintările în grad din armată.

De altfel, la întrunirea de aseară la clubul liberal (aripa Tătărescu), acesta a fost acuzat de ai săi că şi-a condus barca mizerabil şi că mulţi din colaboratori îl vor părăsi.

Azi în fine, l-am văzut în chestiunea mea personală şi s-a scuzat cum a putut, promiţându-mi că va „reintra în legalitate şi că mă va reintegra" (ca şi cum stupida sa decizie ar fi putut avea efectul să mă îndepărteze din carieră).

---

[18] *„imitaţie"*

L-am lăsat să vorbească şi i-am cerut iertare pentru timpul răpit.

31.8.45. Guvernul e quasi-demisionat; cei doi social-democraţi s-au supus ordinelor partidului şi au plecat, rupând totodată cartelul guvernamental, aşa că formula de „largă colaborare democratică" e acum inexistentă, chiar şi potrivit felului sui-generis de a privi situaţia de către canaliile din jurul lui Groza. Apoi, dihonia domneşte printre partizanii lui Guţă; Bentoiu, Alimănişteanu, Costel Tătăranu, Aznavorian etc., formând în gruparea sa un puternic bloc de opoziţie împotriva elucubraţiilor sale.

Cine va forma guvernul? Lupu e sigur că până duminică va fi chemat la Palat.

Pe de altă parte, Maniu depune insistenţe grozave pe lângă Ştirbei să primească. Părerea altora, este că în tot cazul, guvernul ce se va forma acum ar fi o formulă cu totul mediocră dacă nu chiar proastă, din cauza nevoii de a încerca un compromis, pe care ruşii să-l admită şi pe care aliaţii să nu-l respingă.

1.9.45. Aseară m-a invitat Mihai Popovici spre a discuta poziţia ce va lua partidul său faţă de problemele ce se vor pune României la conferinţa de pace.

Erau prezenţi: Mihalache, Vişoianu, Lugoşianu, Buzel, Pogoneanu, Ionel şi Ghiţă Pop, Penescu, Hudiţă, Cioculescu etc.

S-a pus chestiunea Transilvaniei şi a ungurilor de la noi.

Între cele două poziţii extreme:

a) integritate teritorială cu statut de autonomie pentru minoritatea maghiară şi

b) cedarea unei porţiuni, cu transferul celei mai mari părţi a populaţiei ungureşti. Preferinţa s-a arătat până la sfârşit pentru a doua ipoteză, spre a scăpa definitiv de viermele ce ne roade organismul.

Bineînţeles, delegaţii români vor susţine prima formulă, fără ipotecă minoritară, şi ar accepta a doua doar silită, ţinând seama că s-ar mai putea propune o seamă de soluţii intermediare.

Guvernul republican spaniol a hotărât să-şi transfere sediul din Mexic în Franţa.

În procesul Quisling, rechizitoriul ministerului public a opinat pentru condamnarea la moarte.

Edda Ciano, expulzată din Elveţia, a fost predată autorităţilor italiene care au internat-o.

Regentul Damaschinos pleacă la Londra neînsoţit de niciun ministru, spre a fi de faţă la Consiliul miniştrilor de Externe.

Toată lumea discută hotărârea lui Truman de a propune Congresului stingerea datoriilor contractate de aliaţii Statelor Unite prin convenţia de împrumut-închiriere, precum şi planul său de aprovizionare cu alimente a Europei.

2.9.45. Aseară, Maniu a prezidat întâlnirea de la Mihai Popovici, afirmând că, în principiu, partidul nu are dreptul să adopte poziţia de schimb de populaţii cu cedare inevitabilă de teritoriu, deoarece reglementarea de azi a lumii tinde spre un caracter definitiv,

ceea ce ar însemna că ce vom pierde acum, - fără măcar a face rezerve pentru drepturile noastre de revendicat altă dată, - va fi bun pierdut pentru foarte multă vreme. Nefiind în situația de azi în fruntea unui guvern care să poată la rigoare ceda într-un punct pentru a obține avantaje în altă parte, partidul trebuie să se mențină pe poziția integrității idealurilor româneşti.

În ce priveşte populația alogenă, rezistența etnică şi prolificitatea neamului ne autoriză a nu ne înspăimânta de o conviețuire cu minorități în sânul nostru, căci prin mjloace civilizate poporul nostru este în stare a le asimila cu timpul, bineînțeles nu cu metode violente, aşa cum greşit socotiseră a utiliza trecutele guvernări liberale şi averescană. Noile principii stabilite în prezent nu mai fac mențiune de un regim capitular al minorităților, ci s-ar recurge de preferință la sistemul transferului de populații, care însă nouă nu ne-ar conveni, fiindcă ar implica cesiuni de teritoriu.

De aceea, ar trebui să propunem o reglementare generală pentru întregul mozaic de populații din sud-estul european, ceea ce practic ar fi irealizabil, dar în acest chip să putem paraliza impunerea principiului transferului de populații.

S-au format mici grupuri, spre a studia în parte diversele aspecte ale chestiunii.

Pe tărâm politic, teama mare este duplicitatea rusească, care cu greu ar consimți să abandoneze terenul câştigat la noi şi care, chiar acceptând la rigoare principiile propuse la Londra, va continua pe sub mână să producă instigații şi să provoace tulburări în România.

Ticăloşia guvernului patronează astfel de manifestări subversive şi antidinastice.

Aud că Ana Pauker, înapoiată de la Moscova, ar fi propus lui Titel Petrescu să devină preşedinte al unei viitoare Republici, fiind mai moderat dintre elementele de stânga. Acesta i-ar fi răspuns că o socoteşte ca pe o glumă, dar că nici în glumă nu poate asculta o astfel de propunere.

Guță şi-a pregătit plecarea la Moscova, socotind că o atare vizită i-ar consolida situația. Negel spera că în 3-4 zile criza se va rezolva, însă impresia de azi este că lămurirea situației se va mai amâna şi că totul *„fait long feu".*[19] Poate e mai bine aşa.

Azi dimineață la bordul cuirasatului „Missouri" a avut loc ceremonia capitulării Japoniei în virtutea căreia Mikadoul se obligă a se supune ordinelor comandantului aliat, generalul MacArthur.

Preşedintele Truman a proclamat ziua de azi „Victoria" asupra Japoniei, considerând-o suprema ocazie pentru omenire să se salveze de primejdia prăbuşirii.

Pe chestiunea convenției de împrumut-închiriere, se pare că s-a creat un conflict între Preşedinte şi Congres, privind ştergerea datoriilor. Ca urmare, Byrnes a pus lucrurile la punct, în sensul că Statele Unite nu renunță la recuperarea datoriilor, ci doar sunt dispuse a încheia acorduri separate cu diversele națiuni, spre a fi plătite sub alte forme decât în bani.

---

[19] *„va eşua"*

Susțin că din acest punct de vedere, scopul acțiunii este tot de a exercita presiuni asupra Sovietelor, deşi *Observer* a publicat foarte semnificativ că „lumea de mâine nu trebuie să fie stăpânită nici de americani, nici de ruşi, ci să prezinte rezultatul armonios al spiritului de conviețuire democratică, ca cel dintre popoarele Imperiului Britanic."

O polemică s-a iscat între *Izvestia* şi presa franceză, care denunță tendințele regimurilor totalitare din sud-estul Europei şi vorbeşte despre comunitatea de interese a unui „bloc occidental".

Cum această campanie s-a pornit imediat după înapoierea generalului de Gaulle, mă întreb dacă ea nu face parte din aceeaşi încercare de politică franceză, care se face campioana celor mici şi a justiției imanente, față de voința de supremație a celor mari, reeditare a atitudinii lui Talleyrand la congresul de la Viena, şi pe care Bidault a schițat-o atunci când a acceptat invitația la Consiliul miniştrilor de Externe.

Reprezentantul francez ar fi în acest caz un avocat câştigat al cauzei noastre împotriva manevrelor de cucerire disimulată a României de către Soviete.

În Polonia s-a reconstituit vechiul Partid al agrarienilor sub conducerea lui Witos, probabil cu tendința de a întări elementul de rezistență democratică în contra subjugării ruseşti. Şi aici - o manevră anglo-americană deghizată.

3.9.45. Amicii lui Guță, printre care Bentoiu şi Aznavorian care erau hotărâți să plece în urma atitudinii sale antidinastice şi anti-aliați, s-au lăsat înduplecați să amâne ruptura pentru o săptămână, cu promisiunea din partea sa că va veni cu o bombă atât de formidabilă, încât situația sa va fi definitiv consolidată.

Ce să fie oare? Dat fiind că Guță pleacă mâine la Moscova împreună cu Groza şi cu Gheorghiu Dej, se va întoarce oare de acolo cu Basarabia şi cu Bucovina de nord pe o tavă de argint, cu promisiunea că aliații vor recunoaşte un guvern Tătărescu sau cu Carol în buzunar, acceptat de sovietici ca Rege, Regent, Comisar al poporului sau preşedinte de Republică?...

În acest răstimp, fel de fel de zvonuri sunt iscodite pe la noi: ba că Regele abdică, ba că americanii îl părăsesc, socotind că țara noastră a devenit cu totul neinteresantă pentru comerțul lor, de când ne-am dat pe mâna ruşilor prin convențiile lui Durma...

S-ar părea totuşi că aliații nu ne vor lăsa în carafă, dar că, după metoda lor, tot amână soluția ca să-i prindă mai tare pe ruşi în capcană.

Sunt informat că noul ambasador sovietic venise cu instrucțiuni precise de la Molotov să pretindă Regelui împăcarea cu guvernul şi retragerea notei sale către aliați, dar că americanii, fiind informați de acest demers, Harrimann s-a dus imediat la Stalin şi i-a cerut imperios să revină asupra unui asemenea demers, ceea ce s-a şi executat, aşa că rusul n-a mai cerut nimica lui Mihai.

Am aflat că Pavlov a plecat de la noi la cererea lui Tolbuhin, care-şi dăduse cuvântul Regelui înainte de 23 august, că nu se vor rosti discursuri cu caracter politic la

banchet, lucru de care Pavlov n-a ținut seama și care, în consecință, a pretins acum la Moscova, ca un cuvânt de onoare al unui mareșal al Uniunii Sovietice să nu fie călcat în picioare.

Am auzit de asemenea că la reproșul adresat de generalul Atanasiu de a-și fi pus divizia la dispoziția guvernului rebel față de Rege, Cambrea i-a răspuns: „Să-mi dea ordin Suveranul și trag imediat în toate aceste canalii."

Pe de altă parte, se pare că generalii cărora Vasiliu-Rășcanu le-a ridicat comanda, refuză să execute ordinele, declarând că vor deschide focul în contra oricui ar îndrăzni să-i silească la aceasta.

Pentru prima dată, s-a publicat un comunicat al întrunirii comisiei aliate de control, Susaikov, Schuyller și Stevenson, în fața cărora, raportul guvernului - ce raport! - a fost prezentat de Romulus Zăroni, ceea ce înseamnă că aliații recunosc totuși acest guvern.

MacArthur intră azi în Tokio spre a pregăti defilarea triumfală a trupelor aliate ce va avea loc peste 10 zile și pentru a constitui un comitet aliat care va conduce treburile Japoniei, până ce țara va fi în măsură a-și constitui un guvern propriu.

Guvernul iranian protestează împotriva Sovietelor care susțin pe sub mână actele teroriste ale extremiștilor comuniști, spre a avea astfel pretextul să-și mențină trupele de ocupație în această țară.

4.9.45. Azi dimineață a plecat cu avionul la Moscova Groza, Tătărescu, Gheorghiu-Dej, Voitec, Ghelmegeanu, Mircea Solacolu etc, însoțiți de ambasadorul sovietic și de Susaikov (pentru a pune la cale și a lansa bomba de care așa de mult s-a lăudat Guță?) Până atunci, guvernul a publicat comunicatul din 24 august, prin care declară că nu părăsește puterea în ciuda voinței Regelui, căci a fost adus la cârma statului de către *vox populi.*

Lumea începe să se gândească că, dacă Guță, care de bine de rău, este un exponent al burgheziei conservatoare, reușește a fi recunoscut de anglo-americani, mai convenabil ar fi un guvern al său în perioada critică care să poată face alegeri necomuniste, întreținând totodată raporturi economice corecte cu Sovietele, de vecinătatea cărora politica României nu va mai putea face abstracție în viitor.

În Bulgaria și Jugoslavia iau ființă cu ajutorul aliaților partide de opoziție, care să contrabalanseze ingerințele și atotputernicia guvernamentală în pragul viitoarelor alegeri.

În Grecia, Damaschinos s-a îmbolnăvit de gripă în ajunul călătoriei la Londra.

La Paris, de Gaulle a intrat în conflict cu organizațiile sindicale.

Amicul meu comunist, avocatul ungur Gorö, mi-a mărturisit că după vizita la Moscova intenția guvernului este să se remanieze cu mici schimbări de persoane, dar cu aceleași categorii de elemente.

Astfel, dacă va pleca Groza din cauza poziției sale imposibile față de Rege (lucru cu care și sovieticii au convenit), se va reconstitui cabinetul sau sub președinția lui Titel

Petrescu (dacă acceptă), sau a generalului Niculescu care ar lua Războiul, Pătrăşcanu trecând la Culte în locul infamului Burducea, iar Bentoiu intrând la Justiţie.

În ce priveşte însă poziţia unui asemenea guvern faţă de anglo-americani, formula ar fi tot stupiditatea anunţată de Groza, anume că România n-are nevoie să fie prezentă la conferinţa păcii dacă şi-a consolidat şi asigurat situaţia faţă de URSS şi dacă faţă de toţi vecinii săi, nu are nicio problemă rămasă nerezolvată.

Amicul meu mai adaugă că n-ar fi exclus ca Guţă să încerce acum din nou să joace cartea „Carol". [...]

5.9.45. Aflu dovezi tot mai numeroase că americanii au luat în mână chestiunea situaţiei din România şi sunt probabilităţi că nu se vor opri la jumătatea drumului.

Sănătescu mi-a spus azi că Regele i-a mărturisit că ar fi fost dispus să treacă ziua de 23 august şi să asiste la solemnităţi, pentru ca numai apoi să ridice lui Groza chestiunea constituţională. Schuyller însă a insistat să nu mai amâne nicio oră, căci destul a aşteptat şi că de aici înainte nu mai e cu putinţă să ezite sau să cedeze.

Pe de altă parte, înainte de a pleca la Londra, Byrnes a declarat presei americane că a cerut guvernului sovietic să autorizeze formal pe Molotov de a discuta la conferinţă situaţia din România.

Churchill se află de o săptămână pe malul lacului Como, ca oaspete al mareşalului Alexander, dar lumea şopteşte că s-ar fi întâlnit cu prinţul Umberto.

Conferinţa pentru Tanger a hotărât să se revină la situaţia antebelică şi ca Spania să-şi retragă trupele din zona internaţională.

6.9.45. Unii zic că din ordinul Moscovei, alţii cred că pur şi simplu ca amendă onorabilă, guvernul Groza s-a hotărât să-l sărbătorească pe Rege.

Ce-a mai rămas la Bucureşti din guvern, s-a dus *in corpore* să se înscrie la Palat după Te Deum-ul de la Patriarhie.

Până ieri, Groza venise şi se menţinea la putere prin voinţa poporului, iar azi deodată, îşi aminteşte că Regele l-a numit şi-i exprimă ca atare recunoştinţa. Sunt semne că zilele îi sunt numărate şi că se simte şubred de tot.

La Ministerul Sănătăţii, Bagdasar a luat cu totul câmpii: vrea să restabilească jocul la Sinaia, dar nu pentru Eforia Spitalelor, ci pentru nevoile ministerului său şi poate mai degrabă ale partidului; faţă de protestele secretarilor generali şi ale contenciosului, a răspuns că: „puţin îmi pasă de un proces, căci procesele se câştigă când eşti la putere". La acestea, Şerban Brătianu s-a sculat zicând: „nu mai stau aici, că parcă am ajuns pe vremea legionarilor" - semn evident că se scufundă corabia, atunci când şoarecii încep s-o părăsească.

Mi se spune că la Bacău nebunul de Nisi Ionescu a instaurat o adevărată „republică sovietică": puţin îi pasă de ordinele de la Bucureşti, dând ordin magistraţilor să nu mai ia în consideraţie reclamaţiile proprietarilor contra abuzurilor comise cu furturi de vite,

recolte etc., pe care le socotește ca făcând parte din aplicarea reformei agrare și că trebuie deci rezolvate de comitetul apărării patriotice locale.

În schimb, acolo e belșug de toate: șuncă, salam, cu prețuri foarte reduse față de cele din Capitală, însă nimeni nu poate aduce nimic, căci e „vămuit" la plecare, iar la sosirea în oraș e cercetat, ca și cum ar pătrunde pe un teren străin.

S-ar părea că motivul călătoriei echipei guvernamentale la Moscova este modificarea condițiilor armistițiului și acordarea unor reduceri masive ale mai tuturor pretențiilor rusești, aceasta desigur atât ca să închidă gura anglo-americanilor în comisia de control, cât și ca să mai dea oxigen lui Groza.

Marțea viitoare se întrunesc la Londra miniștrii de Externe ai celor cinci (Statele Unite, URSS, Anglia, Franța, China) la care se va adăuga delegatul Australiei, pentru pregătirea condițiilor de pace privind Italia, România, Bulgaria, Ungaria și Finlanda, spre a le prezenta apoi consiliului Națiunilor Unite, precum și pentru a studia problemele minoritare din centrul și sud-estul Europei.

7.9.45. În mesajul către Congres, Truman se arată preocupat de problemele economice mondiale de după război și de rolul Statelor Unite pentru prevenirea răului. După ce exprimă dorința unei cât mai largi înțelegeri a greutăților financiare ale națiunilor debitoare americanilor în urma ajutoarelor materiale primite pentru menținerea luptei de eliberare și de înfrângere a inamicului, și după ce vorbește de înlăturarea crizei prin transformarea producției de război într-o industrie de pace, Președintele nu-și ascunde grija zilei de mâine pentru preîntâmpinarea vreunui nou conflict.

Bazele defensive din Pacific și Atlantic fiind fixate, el adaugă nevoia imperioasă de a le asigura eficacitatea prin menținerea contingentelor militare necesare și deci, prin fixarea unui serviciu activ obligatoriu de doi ani pentru tinerii între 18 și 25 ani.

Damaschinos a sosit aseară la Londra unde de câteva zile se află Fierlinger și Masaryk, care discută problema expulzării sudeților din Cehoslovacia.

Scârbele guvernului nostru se dovedesc mai prejos de orice închipuire: Groza și Guță trimit Regelui o telegramă de o revoltantă platitudine, iar Vasiliu-Rășcanu, care își bătea joc de Rege în fața ofițerilor revoltați, s-a găsit să-i ridice osanale la Te Deum-ul de ieri.

Radio Londra anunță că autoritățile sovietice din zona de ocupație a Germaniei au stabilit acolo un soi de guvern administrativ local, compus din cinci comuniști, cinci social-democrați, doi social-creștini și un independent, în contradicție flagrantă cu cele convenite între aliați la Potsdam. Deci, un nou motiv de neînțelegere, pe care anglo-americanii îl înregistrează deocamdată, fără a-i da caracter de conflict.

Aliații au arestat 44 magnați ai industriei germane din Ruhr, acuzați de a fi finanțat și susținut pe Hitler.

Azi s-a confirmat știrea îngrozitoare că nora lui Stelian Popescu, născută Câmpeanu, în complicitate cu un excroc american, a otrăvit întreaga familie a socrului său,

dimpreună cu însuşi soţul ei, în total nouă persoane inclusiv personalul de serviciu, pentru a le fura bijuteriile şi aurul din casă, fugind apoi cu iubitul. Poliţia elveţiană a descoperit crima şi i-a arestat, deschizând acţiune penală în contra lor.

Un exemplu mai mult, spre a arăta străinătăţii starea de abjectă demoralizare în care au căzut românii.

8.9.45. Aseară un radio din New-York a anunţat că guvernele american şi englez rămân neclintite pe poziţia ce au luat cu privire la situaţia din România, cu toate sforţările Sovietelor de a susţine guvernul Groza, considerat de ele nereprezentativ şi nedemocratic şi cu care nu vor semna pacea.

Este evident că aliaţii nu vor da înapoi acum în ultimul moment şi că Molotov va trebui să trateze, neputând invoca motive de amânare.

Sunt informat că un emisar al lui Groza a fost la Lupu să-i ofere vicepreşedinţia Consiliului împreună cu cinci portofolii, dar că acesta a răspuns că discuţiile sale cu Susaikov s-au purtat pentru un guvern condus de el, iar nicidecum pentru unul Groza remaniat şi cârpit. Aşteaptă deci ca Regele să-l cheme ca să-i încredinţeze puterea.

Cred că a fost suprema tentativă a Moscovei pentru a salva echipa protejatului său.

Se pare că un grup de ofiţeri japonezi conduşi de generalul Tojo, au încercat să împiedice pe Mikado de a transmite trupelor mesajul de capitulare, dar că au fost în parte ucişi, atunci când încercaseră să pătrundă în Palatul imperial.

Izvestia a luat poziţie împotriva anglo-americanilor pe chestiunea României, având aerul să scuze pe Rege, care ar fi cerut demisia guvernului, silit de injoncţiunile acestora. Corespondentul *Reuter* a răspuns imediat, arătând că Sovietele par să uite complet de angajamentele de la Yalta, când pretind că reprezentanţii occidentali acţionează la Bucureşti fără asentimentul celui sovietic din comisia aliată de control şi că s-au dedat la acte nepermise în politica internă a României, pe care le resping în modul cel mai categoric.

Procedura ce se va urma la Londra, atât pentru formularea condiţiilor de pace, cât şi pentru rezolvarea problemelor teritoriale în suspensie, va fi următoarea: Consiliul miniştrilor de Externe va supune aceste probleme aprobării celor cinci puteri, pentru a fi apoi prezentate Adunării Naţiunilor Unite spre aprobare.

S-a ridicat problema unor rectificări de graniţă cu Italia, deoarece trupele franceze ocupă Tirolul meridional spre a-l reda Austriei.

Cât despre Triest şi regiunea istriană, şeful guvernului italian protestează împotriva pretenţiilor jugoslave, dar recunoaşte că tot hinterlandul porturilor este populat de sârbi. De accea, propune Triest ca port internaţional, care să deservească întreaga regiune danubiană a fostei monarhii austro-ungare.

9.9.45. Molotov soseşte mâine la Londra împreună cu Vîşinski, expert în probleme româneşti, dar oficialitatea engleză nu micşorează cu nimic importanţa divergenţei de vederi

între aliaţi relativ la ţara noastră şi care împreună cu chestiunea navigaţiei internaţionale pusă de Truman, va forma centrul discuţiilor.

Belgia crede că va obţine să participe cu trei divizii la ocuparea Germaniei.

După capitularea a un milion de japonezi în China, guvernul s-a mutat azi la Nanking.

În Senatul american s-a propus ca o formaţiune aeriană americană de bombe atomice să fie pusă la dispoziţia Consiliului de Securitate al Naţiunilor Unite pentru menţinerea păcii în lume.

Criza bulgară se apropie de soluţionare prin recunoaşterea existenţei legale acordate partidelor din opoziţie (democrat, agrarian şi socialist) şi prin încuviinţarea reapariţiei propriilor prese.

10.9.45. Familia Tătărescu a răspândit zvonul că Guţă pleacă la Londra cu Molotov, ceea ce îl cufundă şi mai mult în ridicol. Dacă o fi adevărat că articolul din *Izvestia* tot de dânsul a fost inspirat, atunci se va fi făcut de râs şi faţă de ruşi.

Delegaţia acestui nenorocit guvern se întoarce mâine de la Moscova, bineînţeles cu coada între picioare, căci nu-mi pot închipui că Sovietele să mai acorde ceva unor oameni care nu le mai pot fi de nicio utilitate.

Socotesc totuşi că nefastul guvern Groza va fi fost până la urmă necesar ţării, căci dacă ruşii s-ar fi purtat cumsecade şi de nu s-ar fi produs toate aceste abuzuri şi mişelii, situaţia din România n-ar fi atras într-atât atenţia şi interesul anglo-americanilor, care ne-ar fi lăsat poate pe mâna ruşilor să dospim în drojdia sovietică.

La Londra se află acum şi Marjoribanks, Burton Berry şi Roy Melbourne, diplomaţi ai misiunilor engleză şi americană la Bucureşti, care vor şti să dovedească asupra celor petrecute în România şi nu cred că aliaţii care iau o atitudine tot mai hotărâtă, să mai dea înapoi, ba chiar să nu admită nicio formulă de compromis cu Sovietele asupra sud-estului european.

În Indochina franceză şi mai ales în Annam au izbucnit tulburări împotriva Franţei, iar trupele britanice care au pătruns acolo, au luat măsuri pentru potolirea lor.

De Gaulle a acordat un important interview corespondentului ziarului *Times* cu privire la relaţiile franco-engleze, în care arată că trebuie să existe între cele două state, cel puţin o strânsă colaborare economică, dacă nu o alianţă formală.

În acest scop trebuie rezolvate două probleme: în Orientul Apropiat unde Anglia a dat o lovitură duşmănoasă Franţei, şi în Renania şi Ruhr care ar trebui internaţionalizate iar producţia de cărbune şi siderurgia să fie puse sub control internaţional.

La Londra se preconizează crearea în Europa de mari centre de distribuire a petrolului printr-un sistem cooperatist.

Quisling a fost condamnat la moarte şi la confiscarea averii.

Comuniştii acuză în Franţa pe de Gaulle că el urmăreşte izolarea Sovietelor, iar socialiştii se ridică împotriva propunerii sale de mutilare a Germaniei de vest. Comentariile din Anglia sunt dimpotrivă, favorabile acestei idei.

În ajunul deschiderii conferinţei miniştrilor de Exerne, oficialitatea engleză consideră că Europa nu mai poate fi împărțită în zone de influență, ci că de aici înainte trebuie să constituie o unică entitate.

New-York Times de azi publică o corespondenţă despre constituirea guvernului Groza şi arată cele trei audienţe ale lui Vîşinski de la 3 martie pentru a obliga pe Rege să demită pe Rădescu şi dându-i ultimatum de două ore pentru a numi pe Groza, deşi Suveranul încredinţase cu formarea cabinetului pe Barbu Ştirbei.

Articolul arată că ştirea a fost expediată peste graniță din cercurile Palatului din cauza cenzurii de la noi, unde nici declarația lui Byrnes, nici discursul lui Bevin, nici acțiunea lui Mihai de a cere demisia lui Groza nu au fost publicate în presa românească şi nici difuzate la radio. Corespondenţa precizează că partizanii actualului guvern, abia dacă reprezintă 5% din opinia publică.

MacArthur a desfiinţat Marele Cartier imperial japonez, iar generalul Tojo, care a fost arestat ca criminal de război, şi-a făcut *harakiri* în momentul arestării.

Germania care e centrul economic al Europei de mâine se află azi în haos, bântuită de foamete şi epidemii, cum n-a mai fost de multe secole încoace.

Cele 9 milioane de germani emigrând spre vest din Polonia, Cehoslovacia şi Ungaria, constituie o problemă a cărei soluţie trebuie găsită de consiliul celor cinci.

Radio Bucureşti face spume din cauza articolului din *New-York Times* şi acuză pe reacţionarii şi pe fasciştii de la noi care informează greşit şi induc în eroare pe străinii, care din prostie, se fac unealta lor.

„Adevărul adevărat este că cel puţin 85% din populaţie este pentru guvernul de largă concentrare democratică Petru Groza, pe când biete 5% reprezintă de fapt voturile pe care aceşti trădători le-ar putea obţine", spune comentatorul.

Scârbele ce comandă azi la Radio Bucureşti merg însă mai departe şi vorbind de programul întâlnirilor de la Londra, nu mai fac deloc menţiune de România printre statele cu care aliaţii urmează a încheia pacea, ca şi cum ţara noastră nu mai are nevoie să îndeplineacă vreo obligaţie, de vreme ce s-a pus de acord cu Sovietele.

După decorarea lui Montgomery şi a regelui Mihai, Stalin a conferit ordinul „Victoria" şi lui Broz Tito, punându-l pe acelaşi picior cu primii doi.

12.9.45. *New-York Herald Tribune* de ieri publică şi el aceleaşi informaţii cu privire la rolul Rusiei în constituirea guvernului Groza, precizând că în vizita sa în Transilvania, primul ministru era însoţit de generalul Susaikov care-i comanda când şi ce să vorbească.

News Chronicle la rândul său, scrie că englezii şi americanii refuză să încheie pacea cu România, Bulgaria şi Ungaria, ale căror guverne comuniste reprezintă o infimă minoritate impusă.

La deschiderea conferinţei, Bevin a declarat între altele, că aliaţii vor trebui să se pună de acord asupra disfuncţiei unor noţiuni ca „democraţie" care au un sens diferit în apus şi în răsărit.

Guvernul polonez s-a decis să reia relaţiile cu România. O delegaţie a sosit de la Varşovia spre a încheia un acord economic. Se vede de aici scopul urmărit de guvern pentru a dovedi că România poate trăi perfect şi fără recunoaşterea anglo-americanilor.

Poliţia aliată urmăreşte la Triest o bandă de agenţi jugoslavi care umblă cu liste de subscripţii în sârbeşte şi în italiană, cerând alipirea la Jugoslavia a întregii regiuni, sub ameninţarea de a se răzbuna asupra celor ce ar refuza să-şi manifeste adeziunea.

13.9.45. Canaliile întoarse de la Moscova dau un comunicat cu privire la negocierile încheiate cu „rezultate extrem de favorabile", în care arată că ruşii ne oferă din ce-au jefuit de la noi, grâu şi porumb, cu împrumut pe un an, cu dobândă de 5%, o oarecare reducere a livrărilor în natură pentru nevoile trupelor sovietice din ţară, precum şi restituirea unei mici părţi din parcul de vagoane şi vase furate toamna trecută.

Pentru toate aceste minuni, au scos în stradă câteva sute de nenorociţi, copii şi derbedei, ca să le strige: „Bine aţi venit"!

MacArthur a dispus arestarea conducătorilor japonezi ai socităţii secrete jingoiste „Balaurul Negru", în cea mai mare parte generali, care pe rând au început să-şi facă *harakiri.*

În prezenţa Lordului Mountbatten, la Singapore s-a semnat capitularea tuturor forţelor japoneze din Asia de sud-est, cu efective de peste un milion de oameni.

Anglo-americanii continuă să se ocupe de România. În acest sens, se poate spune că Groza ne-a făcut un bine. *Times* scrie în termeni foarte potoliţi că este de mirare cum a putut *Izvestia* să afirme asemenea neadevăruri, acuzând pe englezi şi pe americani de a se fi amestecat în treburile interne ale unui stat suveran şi independent, când ştiut este că au făcut-o în conformitate cu prevederile acordului de la Yalta, adăugând că socoteşte deschiderea acestei polemici în ajunul Consiliului miniştrilor de Externe, ca pe o acţiune nefericită.

Pentru tonul măsurat al acestui ziar, găsesc că e foarte mult.

Perspectivele acestui consiliu sunt ca el să dureze vreme destul de îndelungată, poate chiar doi ani, pentru a-şi transmite apoi funcţiunile Consiliului de Securitate al Naţiunilor Unite.

Radio Moscova a anunţat că aliaţii au căzut de acord să amâne pentru mai târziu discutarea problemei Strâmtorilor şi a Mării Baltice, la care Truman s-a grăbit să răspundă că Dardanelele şi comunicaţiile pe unele fluvii internaţionale urmează a fi discutate imediat.

Deocamdată la Londra, miniştrii n-au ţinut azi şedinţa, spre a-şi procura şi traduce toate documentele necesare, poate şi spre a mai sta de vorbă şi a găsi unele modalităţi de acord.

Asupra Italiei, sunt pe tapet chestiunile teritoriale, Franţa cerând o rectificare de fruntarie în Savoia, Austria pretinde Tirolul meridional, Jugoslavia reclamă Veneţia -Giulia şi portul Triest, iar Grecia revendică Dodecanezul. Egiptul care pretinde un plebiscit asupra Libiei cu speranţa de a obţine ceva din partea aceea, profită de ocazie pentru a ruga pe englezi ca ocupaţia lor să ia sfârşit. Etiopia de sigur se gândeşte că n-ar fi rău să aibă o ieşire la mare prin Eritreea.

Pentru toate acestea, Consiliul va convoca delegaţii ale acestor state, spre a fi audiate împreună cu cea italiană.

Englezii şi americanii se arată tot mai preocupaţi de soarta tragică a 10-12 milioane de nemţi (se vede că cifra creşte mereu), expulzaţi din ţările învecinate, care n-au unde merge, nici ce mânca. Copii şi femei ce nu pot purta vina păcatelor naziştilor, sosesc muribunzi la Berlin şi riscă să piară în iarna ce va veni, şi care va fi cea mai cumplită pentru biata Europă.

Şi la noi se va pune în curând problema foametei destul de riguros şi mulţi se întreabă dacă din punct de vedere al oportunităţii politice, n-ar fi mai practic să rămână tot guvernul actual, măcar până la primăvară, să se zbată tot el cu toate nevoile.

Orice altă formulă guvernamentală s-ar găsi, ea s-ar lovi inevitabil de toate aceste dificultăţi, din care ar profita numai propaganda subversivă, aruncându-i în spinare toate acuzele şi care ar provoca necontenit tulburări şi greve, mai ales cu ocupaţia rusească prezentă. De aceea, poate mai bine ar fi să mai înghiţim câteva luni ridicolul acestor succese şi întoarceri triumfale de comandă şi să lăsăm scârbelor fenediste să ducă ei singuri ponosul zilelor grele şi negre ce ne aşteaptă.

Unica parte grea a problemei va fi situaţia Regelui, care nu poate relua raporturi cu acest guvern rebel. Grava întrebare rămâne că în asemenea caz, ruşii vor avea toată latitudinea să împingă din toate puterile la nişte alegeri pe placul lor şi deci la înglobarea ţării în vreo formulă de anexare sau oricum de dominare.

Cred însă că americanii care au luat acţunea în mâinile lor, vor reuşi să oblige pe ruşi a ne părăsi ţara, singurul mijloc de a da viabilitate unui guvern democratic la noi.

La congresul *trade-unionist* de la Blackpool, delegatul american a atacat violent sindicatele sovietice, afirmând că nu vor putea colabora niciodată cu muncitorii ruşi, care nu se bucură de drepturi, de libertate într-o ţară fără Parlament, fără presă liberă, fără putinţa de a-şi exprima gândirea.

Printr-o scrisoare deschisă, delegatul sovietic acuză delegaţia americană de a face aprecieri injuste asupra sindicatelor sovietice, care în asemenea condiţii nu pot participa mai departe într-un organism federativ internaţional.

Byrnes a avut azi întrevederi cu regele Petru şi cu regentul Damaschinos.

Sunt zvonuri că şi regele Mihai ar pleca la Londra să reprezinte interesele româneşti. *Izvestia* a schimbat complet tonul: un articol foarte *„a l'eau de rose"*[20] în care arată că deşi există unele nepotriviri şi contradicţii de tendinţe între aliaţi, sunt totuşi mari probabiltăţi ca discuţiile din Consiliul celor cinci miniştri de Externe să aplaneze dificultăţile şi să readucă unitatea de vederi.

15.9.45. Calculând cât se poate de simplist, Molotov a adus în faţa consiliului de la Londra proiecte de tratate de pace cu România, Bulgaria şi Ungaria, care se pare că nu sunt altceva decât confirmarea textelor din convenţiile de armistiţiu.

Sunt indicii că socoteala de acasă nu se potriveşte cu cea din târg.

Atitudinea lui Truman e intransigentă, delegaţii americani atacă tendinţele sovietice, iar Radio America declară că toată opinia publică din Statele Unite e strânsă în jurul Preşedintelui.

Figura Regelui nostru pare a fi azi cea mai populară printre americani. Dacă la cererea regelui Petru de a se ocupa de treburile interne ale Jugoslaviei, Byrnes i-a răspuns rece că nu se poate ocupa de chestiuni ce nu sunt în program, este că într-adevăr a trebuit să refuze o intervenţie de ultima oră, provocată de problema atât de actuală a României, dar care pentru sârbi nu se pune. Aceasta deoarece acolo restaurarea Regelui e hotărâtă, ca şi cea a lui Tito, confruntat acum cu o serie de înfrângeri din partea partizanilor lui Mihailovici, care luptă în numele Regelui.

Radio Moscova nu se astâmpără, declarând ritos că guvernul Groza pregăteşte viitoarele alegeri din România care vor fi absolut libere, cu vot universal şi scrutin secret, pentru a dovedi cât de tare iubeşte şi susţine poporul acest guvern.

Aliaţii protestează împotriva proiectului de concesionare a unei regiuni petrolifere din Austria ce produce o medie anuală de un milion tone, oferită Sovietelor de către guvernul Renner.

Pentru problema Triest, pe lângă experţi italieni şi jugoslavi, vor mai lua parte şi delegaţi ai Australiei, Canadei, Indiei şi Noii Zeelande, care, din întâmplare, sunt cu toţii membrii *Commonwealth*-ului britanic.

Se pare că Franco a hotărât să pună capăt prerogativeor exclusive ale Falangei şi să permită reînvierea partidelor politice spaniole. Totodată, poliţia din Madrid a arestat comitetul central al Partidului Comunist de acolo.

Dacă Franco va trece mâna, este cert că o va face în favoarea Monarhiei.

După înapoierea de la Moscova, Tătărescu a cerut în două rânduri audienţă la Rege „spre a-i comunica ştiri de o extremă importanţă." În zadar, deoarece audienţele i-au

---

[20] *„frumos parfumat"*

fost succesiv refuzate. Ce-i putea spune? să recunoască faptul că în prosteasca şi josnica lor trădare, canaliile au admis ca trupele ruseşti să plece de la noi abia în... iulie 1946!?...

P.S. Probabil că temându-se ca ruşii să nu se formalizeze că în chestiunea graniţelor italiene vot fi complet majoraţi de voturile britanice, Bevin a poftit la discuţii şi pe delegaţii ucrainean, polon şi rus alb.

Aud că guvernul Groza ar fi dat delegaţie lui Molotov să trateze dânsul în numele României negocierile de pace cu aliaţii. Nu mă mai mir de nimic!

16.9.45. Cancelarul Renner a comunicat că faţă de protestările anglo-americane, guvernul austriac a decis să amâne pentru mai târziu deschiderea discuţiilor privitoare la concesionarea terenurilor petrolifere din zona sovietică, promisă acestora.

Guvernul francez a hotărât să încheie cu Spania un acord economic în valoare de 12,5 milioane livre sterline pentru materii prime, alimente necesare populaţiei spaniole înfometate şi de 7,5 milioane reprezentând mâna de lucru spaniolă în Franţa.

Încă o dovadă că de Gaulle schimbă de picior. Pe de altă parte însă, Leon Blum acordă un interview presei, pentru a protesta împotriva ideii unui bloc apusean cu tendinţă exclusivistă faţă de Soviete.

Noile dispoziţii electorale luate în Jugoslavia împotriva cetnicilor lui Mihailovici şi în contra tuturor funcţionarilor care au prestat serviciu pe vremea ocupaţiei, probează atitudinea vădit anti-aliaţi pe care Tito se menţine cu fermitate.

În Bulgaria, alegerile sunt fixate pentru 18 noiembrie.

Ministrul de Externe sârb Subasici, care trebuia să plece la Londra pentru discutarea frontierei cu Italia, a avut un atac de apoplexie şi este înlocuit cu vice-preşedintele Consiliului.

Bevin analizează cu Bidault termenii unui tratat de alianţă franco-englez.

Truman va lua mâine în cercetare problema spinoasă a condiţiilor de muncă în Statele Unite, unde 200.000 lucrători au declarat grevă, majoritatea de la General Motors din Detroit, pentru a obţine o majorare a salariilor cu 30%. Până acum, la cererea lui Roosevelt, recurgerea la grevă fusese suspendată de comun acord pe toată durata războiului.

20.9.45. Guvernul Groza a rămas plutind în aerul mefitic al Moscovei, fără platformă constituţională şi fără sprijinul maselor cu care se laudă, fără posibilitatea să-şi consolideze situaţia în afară, altfel decât cedând ruşilor tot ceea ce aceştia poftesc.

Chiar numai citind expunerea făcută în Consiliu asupra noilor acorduri încheiate, se poate vedea uşor cât de prădaţi continuăm să fim. Guţă, care, după întoarcerea de la Moscova, a cam amuţit, se dă peste cap să intre în graţiile regale; unii spun că ar fi fost chiar poftit la o vânătoare.

Consiliul miniştrilor de Externe discută condiţiile păcii cu Italia, unde şi Grecia a fost chemată să prezinte un memoriu şi se pare că vor căuta o fruntarie etnică cu Jugoslavia cât

mai aproape de realitate, urmând ca regiunii portului Triest, să i se aplice un regim internațional.

Attlee la Londra şi Wawell la New Delhi au anunțat că India va avea o constituție şi un regim autonom.

La Londra, Franța se manifestă tot mai mult a fi trecut în câmpul anglo-americanilor; de aceea Rusia face spume şi tratează regimul de Gaulle, ca şi pe cel din Grecia, drept nereprezentativ, ridicând în schimb în slavă pe cele din România şi din Bulgaria.

Spre a pune la punct problema relațiilor dintre Anglia şi Spania franchistă, ca şi a tuturor poveştilor despre o coluziune între Londra şi Madrid, guvenul englez a dat publicității răspunsul trimis de Churchill încercării de apropiere din partea lui Franco.

Într-un inteview acordat presei engleze, Molotov a precizat că guvernele român, bulgar şi ungar sunt reprezentative, guvernul Groza fiind singurul care a reuşit să restabilească ordinea în țară şi să execute cu lealitate condițiile armistițiului. Venind la putere, Groza a propus grupărilor Maniu şi Brătianu colaborarea, dar nu s-a putut înțelege din cauza pretențiilor lor excesive de participare la guvernare; de altfel, vor avea loc în curând alegeri generale, pentru ca viitorul Parlament să dea exact măsura compunerii viitorului guvern, prin listele de candidați propuse de câteva partide politice (recte: partidele FND), iar nu printr-o listă unică.

Se vede bine de aici că Sovietele au luat în mână cauza României. Să vedem acum ce-or zice şi ceilalți. E vorba ca azi să se ia în considerare problemele tratatelor de pace cu statele din sud-estul Europei.

Mari demonstrații la Buenos Aires în contra guvernului de dictatură din Argentina.

Marile puteri aliate vor lua măsuri pentru a asigura independența Coreii.

Se prevede că, după executarea condițiilor capitulării, Mikadoul ar avea de gând să abdice, asumându-şi răspunderile.

Radio Londra de astă seară anunță că cele două şedințe de azi ale Consiliului au fost consacrate tratatelor de pace cu Finlanda şi România, luându-se ca bază de discuții propunerile delegației sovietice; delegația britanică a făcut o expunere relativ la ambele state, iar cea americană numai referitoare la România.

În ritmul în care lucrează, miniştrii de Externe vor prelungi şedințele până joia viitoare şi sunt probabilități să se întâlneacă din nou la începutul lunii decembrie spre a discuta atunci rezultatele obținute între timp de către adjuncții lor.

Comentatorul de la Londra asupra situației de la noi, discutând interview-ul lui Molotov, pare să se mulțumească acum ca guvernul Groza să accepte libertatea presei şi a întrunirilor, modificarea legii electorale şi asigurarea unor alegeri libere, pentru a fi recunoscut şi de anglo-americani, ca fiind reprezentativ al democrației româneşti!!...

Este evident că totul se va termina printr-o formulă de compromis şi că în orice ipoteză ne-am afla, vom fi totdeauna obigați să ținem seama de potențialul rusesc din flancul nostru.

În orice împrejurări ne-om afla şi orice guvern, - oricât de susținut de anglo-americani ar fi, - toată problema se reduce la putința de a determina un moment mai curând, plecarea ruşilor din țară. Altfel, guvernul ce ar veni, n-ar putea face alegeri cinstite, chiar de ar voi, oricâte libertăți ar acorda pe hârtie.

Ar fi deci nevoie de alte luni de frământări interne, de alte guverne, poate cu alte protestări ale aliaților şi cu alte alegeri generale pentru a ajunge peste un an, să zicem, la o Românie sleită material şi moral, dar liberată de ruşi.

Deocamdată, Groza a convenit la Moscova o oarecare reducere de furnituri pentru trupele de ocupaţie până în iulie viitor, rămânând ca atunci, dacă pacea nu s-a încheiat încă şi dacă ruşii n-au consimțit încă să părăsească țara, să se convină asupra altor cantități pentru trupele ce vor mai sta la noi. *Vedremo!...*

21.9.45. Şedința de azi dimineață a fost consacrată exclusiv României.

Deşi anglo-americanii nu sunt de acord cu sovieticii în privința reprezentativității guvernului Groza, aliații continuă a fixa condițiile tratatului de pace, cu speranța că ulterior vor conveni şi asupra unui guvern legal.

Miniştrii aliați i-au pus întrebări vicepreşedintelui guvernului jugoslav cu privire la pretențiile teritoriale asupra României, Bulgariei, Albaniei şi Greciei. El a răspuns că sârbii au tot interesul să trăiască în raporturi de prietenie cu aceste state, unica revendicare este față de Austria, fără a cere însă şi localitatea Villach.

Cu toate garanțiile date de autoritățile jugoslave, partidele de opoziție au hotărât să nu prezinte candidați la alegeri, dat fiind caracterul dictatorial al guvernului.

La Londra se discută interview-ul lui Molotov care ridică interese ruseşti în Dodecanez, Eritreea, Tripolitania, unii spun chiar Suez, ceea ce constituie un atac direct în contra drumului imperial al *Commonwealth*-ului britanic.

Eisenhower a sosit la Varşovia, iar Montgomery la Praga.

Ruşii retrag trupele din Teheran.

Ştiri încă neconfirmate asupra acordului între Guomindang şi China comunistă pentru o colaborare sub conducerea lui Tchang Kai-check.

22.9.45. Fel de fel de zvonuri puțin îmbucurătoare circulă cu privire la desfăşurarea activității Consiliului miniştrilor de Externe de la Londra şi, în corolar, relativ şi la soarta guvernului Groza.

După ce Tătărescu afirmase că azi el va demisiona ca dovadă a lealității sale față de Rege, aud acum că rămâne în guvern. Pe de altă parte mi se afirmă, dar îmi vine greu a crede, că din unicul motiv ca în capul guvernului să rămână un ardelean, Maniu ar fi promis lui Groza să-l împace cu Mihai!...

Cum şi la Londra s-ar părea că, în anumite condiţiuni formula guvernului de azi n-ar mai fi respinsă prin definiţie de către anglo-americani, ne-am putea aştepta să vedem continuând echipa actuală, cu mici modificări de persoane, adică marasmul permanentizat. [...]

Guvernul de la Belgrad propune înglobarea Triestului în federaţia jugoslavă ca stat liber cu 25 reprezentanţi în Parlament.

Presa britanică socoteşte că problema bulgară va fi foarte anevoiasă, din cauza pretenţiilor ruseşti la despăgubiri şi la o fruntarie prezentând garanţii serioase.

În ce priveşte România, dificultăţile unui acord se vor ivi relativ la potenţialul şi la rolul ei militar, la forma ei de guvernământ şi la problema Transilvaniei.

Daily Herald se întreabă: de ce protestează *Pravda* împotriva ideii unui bloc apusean, în timp ce Sovietele duc o politică de înglobare a micilor state din răsăritul Europei în zona lor de influenţă?

Se pare că procesul de la Nürnberg al celor 24 principali criminali de război va începe de abia după Crăciun.

New Statesman, organ de stânga, protestează vehement în contra pretenţiei Rusiei de a obţine mandat asupra Tripolitaniei şi o consideră ca o dezvăluire a tendinţelor sale imperialiste în Mediterana.

Se pare că guvernul Groza a decis să asume prerogativele regale şi să emită decrete fără semnătura Regelui. Care va fi poziţia lui Mihai dacă situaţia de azi continuă?!...

Azi era să fie discutate la Londra condiţiile tratatului cu Ungaria; şedinţa însă s-a amânat şi sunt unele presupuneri că ar fi din cauza acordurilor economice încheiate cu Sovietele, după modelul celor din România cu societăţi mixte etc.

Corespondenta americană Ann McCormick este de părere că acest consiliu de la Londra reprezintă doar o primă fază de explorare a problemelor de după război şi crede că tratatele de pace nu se vor încheia încă, ci că se va stabili o situaţie intermediară care să dea acestor state putinţa să reia o viaţă internă şi internaţională normală; ea declară în concluzie: „o amânare a soluţiei este totdeauna preferabilă uneia rele luate în pripă". Vedem de aici, la ce ne putem aştepta.

Congresul de la Bombay a refuzat să ia în considerare propunerile Angliei, declarând că nu poate discuta decât pe baza completei independenţe a Indiei, aşa că şi această încercare este *„a failure."*[21]

23.9.45. Se anunţă azi de la Londra că situaţia în consiliul miniştrilor a atins o tensiune latentă datorită totalei divergenţe dintre Soviete şi aliaţi în ce priveşte situaţia politică internă în statele din sud-estul Europei, şi care a ajuns la un punct culminant prin cedarea a 50% din activitatea economică a Ungariei către ruşi.

---

[21] *„un eşec"*

Aceasta a fost cauza suprimării şedinţei de ieri dimineaţă; cea de după amiază a durat câteva ore, în care timp s-au depus sforţări deosebite pentru reducerea tensiunii.

Ducele de Windsor a sosit în Europa şi se va stabili la Paris sau în sudul Franţei.

24.9.45. Ştirile de azi dimineaţă sunt cu mult mai îmbucurătoare: întors la Casa Albă, Truman a declarat presei că dânsul personal a luat în mână întreaga chestiune a bombei atomice, ca să curme odată pentru totdeauna orice amestec politic sau orice discuţie asupra datoriei Statelor Unite de a împărtăşi acest secret şi celorlalţi aliaţi.

La Londra, după ce a lăsat pe ruşi să reclame despăgubiri de război Italiei şi după ce a lăsat pe Tito să revendice Triestul, guvernul american declară hotărât că nu admite ca Italia să plătească vreun ban ca despăgubiri, nu admite alte granițe decât cele fixate de Woodrow Wilson în 1919, nu admite ca oraşul Triest, al cărui port va fi internaționalizat, să nu rămână pe teritoriul italian.

Este evident că această intransigență americană nu e determinată de vreo dragoste nețărmurită a poporului yankee pentru cel italian, ci e doar datorită faptului că Italia reprezintă pivotul rezistenței în Mediterană față de primejdia amestecului sovietic.

Să sperăm că şi România reprezintă pentru Statele Unite şi pentru viața Europei un alt pivot, tot atât de important şi de amenințat, acel al Dunării, iar ruşii vor fi puşi în curând la ordine şi în ce ne priveşte pe noi.

25.9.45. În consiliul de ieri s-au discutat problemele de navigație ale fluviilor internaționale europene: Dunăre, Rin, Elba şi Oder.

Teza americană propune un sistem de administrare internațională prin delegații tuturor Națiunilor aliate, pe când cea sovietică pretinde o administrare regională sub controlul armatelor de ocupație.

Din cauza pozițiilor contradictorii în privința tuturor problemelor din sud-estul european, presa britanică declară că umbra Balcanilor întunecă întreaga atmosferă a consiliului. De altfel, ruşii au şi cerut ca toate aceste chestiuni să fie scoase de pe rolul discuțiilor dintre cele cinci mari puteri, spre a fi tratate într-un comitet restrâns de către cei „3" de la Potsdam.

Corespondenții americani arată că faptul de a nu se fi ajuns la niciun rezultat definitiv în niciuna din chestiunile supuse consiliului, nu trebuie considerat ca o nereuşită, ci doar ca o prezentare a situației generale, care va fi examinată ulterior în decembrie, când titularii se vor reîntâlni.

Prin urmare, de rândul acesta, problema tratatelor de pace a fost de abia schițată, sub aspectul tendințelor diferite ce se desenează între participanți.

Atitudinea lui Molotov n-a fost nicidecum aceea a unui delegat domic să ajungă prin discuții la un rezultat, ci cea a politicianului sovietic care examinează orice problemă numai sub aspectul în care aceste chestiuni se pot sau nu adapta poftelor ruseşti de dominație.

În schimb, consiliul a fost un prilej nimerit al puterilor occidentale de a porni acţiuni de apropiere foarte utile pentru mai târziu, de care de altfel Sovietele se arată destul de plictisite. Astfel, acord economic anglo-american, alianţă franco-britanică, înţelegere franco-italiană, toate deocamdată în stadiul de tatonări între state, care peste câtva timp s-ar putea dovedi închegate ca un bloc apusean.

Alegerile cantonale din Franţa prezintă o marcată tendinţă spre stânga; sunt însă multe balotaje.

Guvernul egiptean cere retragerea trupelor engleze şi din Sudanul anglo-egiptean şi alipirea acestuia într-un singur stat pentru tot cursul Nilului.

S-a zvonit că Mikadoul ar fi şi abdicat. Deocamdată însă, a cerut să facă o vizită generalului MacArthur la reprezentanţa americană.

Pretenţia guvernului Groza de a-şi asuma prerogativele regale se bazează, pare-se, pe nevoia promulgării unui decret pentru majorarea salariilor funcţionarilor publici, sperând în acest chip să-şi asigure popularitatea în masele orăşeneşti.

26.9.45. Presa engleză acuză făţiş Sovietele de a voi, în loc de soluţii internaţionale a problemelor, acorduri regionale care să prezinte pentru ele un caracter de securitate, prin menţinerea în anumite regiuni de regimuri satelite lor.

Totuşi, se pare că în Ungaria unde regimul parlamentar a fost menţinut, există o puternică opoziţie împotriva convenţiilor economice maghiaro-sovietice, aşa că ar fi posibil ca ratificarea lor să nu se realizeze.

Statele Unite s-au grăbit să ofere guvernului din Budapesta reluarea raporturilor diplomatice, cu anumite condiţiuni de garantare a libertăţilor politice. Şi ruşii au comunicat prin Voroşilov reluarea relaţiilor diplomatice cu Ungaria, aşa că această ţară ar putea profita de supralicitaţia dintre cele două tabere adverse.

Se vorbeşte că alegerile generale vor avea loc la 4 noiembrie.

Premierul belgian van Acker cu mai mulţi membri din cabinet se află la Lisabona, unde e aşteptat şi prinţul Charles şi unde se zice că ar sosi şi regele Leopold.

Să fie vorba de abdicare sau din contra, de împăcare?...

Republicanii spanioli cer cu insistenţă aliaţilor să rupă relaţiile cu regimul Franco, însă cum englezii şi americanii, chiar şi francezii nu se arată deloc dispuşi s-o facă, sunt mai multe probabilităţi ca balanţa să atârne în avantajul unei restaurări a Monarhiei, aşa cum susţine un aghiotant al pretendentului, care e convins că, până în şase luni, Franco va ceda locul direct şi fără tulburări Regelui, în locul unei republici a camarazilor.

Grevele se intensifică în Statele Unite, numărul greviştilor atinge o jumătate de milion de oameni.

Răscoale în Insulindia, Annam şi Siam.

Truman spune că nu ştie nimic despre vreo pretenţie sovietică pentru constituirea în Japonia a unei comisii aliate de control şi că MacArthur deţine acolo mai departe autoritatea supremă.

28.9.45. Vizita lui Hirohito în jachetă la reprezentanţa americană unde MacArthur l-a primit în bluză kaki, fără cravată şi fără decoraţii, a prăbuşit de pe piedestal divinitatea Mikadoului în sufletul japonezilor. Primul efect este constituirea unui partid laburist în Japonia.

Şi guvernul britanic a decis să reia raporturi limitate cu guvernul maghiar Miklos.

Stare de asediu în Argentina.

Zvon la noi, probabil doar o farsă sinistră care denotă însă zăpăceala din spirite, cum că guvernul pregăteşte răsturnarea Regelui şi aducerea lui Sadoveanu ca şef al statului până la înglobarea ţării în Uniunea Sovietică! Cert este însă că Susaikov i-a spus lui Groza că nu-i pasă de rezistenţa regală, că guvernul va rămâne mai departe şi că dacă ar fi să plece cineva, apoi acela va fi Regele. Oricum, toată lumea se aşteaptă la schimbări pe curând.

Wickam Steed a vorbit azi la radio foarte răspicat pentru a pune la punct pretenţiile sovietice: omenirea trebuie să înveţe a vorbi o limbă universală, iar nu dialecte naţionaliste sau regionale; în loc de a ţine consilii de miniştri în „5", mai bine ar fi ca aceste probleme să fie tratate pe faţă de opinia publică în presă.

29.9.45. Rezultatul reacţiei dictatoriale din Argentina unde au loc arestări masive de comunişti şi socialişti este că guvernul american ameninţă pe cel din Buenos Aires, declarând oficial că va combate orice manifestare fascistă, oriunde s-ar produce şi sub orice formă s-ar ivi.

În Portugalia, preşedintele Carmona a decis dizolvarea Adunării Naţionale precum şi o nouă lege electorală democrată, în locul Partidului unic corporatist.

La Bombay trupele engleze au început represiunea împotriva tulburărilor produse prin conflictul dezlănţuit între mahomedani şi hinduşi. Au debarcat de asemenea în Indochina şi în curând şi în Jawa pentru potolirea revoltelor naţionaliste, provocate de japonezi.

Pe continentul asiatic au mai rămas 4 milioane soldaţi japonezi, pentru transportul cărora în metropolă, MacArthur refuză să acorde tonajul cerut de guvernul din Tokio.

Consiliul miniştrilor de Exerne de la Londra se va întruni şi azi după ce au discutat pretenţiile franceze în Renania şi Ruhr şi după ce au hotărât ca locţiitorii lor să continue a studia problema statelor din sud-estul european.

Se speră că prin rezolvarea chestiunii maghiare, s-ar putea facilita şi discutarea situaţiei din România şi Bulgaria pe cale de compromis. Ce-ar putea însemna acest compromis Dumnezeu ştie, fiindcă un lucru este cert: nimic serios nu se va putea organiza

în ţara noastră, cât timp vom avea pe ruşi pe capul nostru. Alegeri sub ocupaţie aşa cum are de gând guvernul, ar fi un dezastru.

Zvonuri interesate vorbesc mereu de alungarea Regelui şi de un regim hibrid pro-sovietic cu o Regenţă provizorie în care să intre şi un comunist. Potrivit celor răspândite de Guţă, el este acela care, luptând pentru ordinea burgheză, ar fi reuşit să determine guvernul să accepte unele măsuri de ordine în Stat, graţie cărora starea actuală de anarhie ar fi întrucâtva dominată şi limitată.

Formula comunicatului este însă destul de imprecisă, lăsând impresia că traducerea în fapt va permite să domnească mai departe arbitrarul şi abuzurile.

Mareşalul Jukov a fost invitat de Truman şi va sosi peste o săptămână la Washington. N-o fi oare vorba să se încerce asupra lui o dulce şi convingătoare promisiune? Similară cu cea exercitată asupra lui de Gaulle?...

30.9.45. Miniştrii de la Londra se mai întâlnesc şi azi spre a se pune de acord asupra protocolului sesiunii şi cuvântul de ordine este că nu trebuie pierdută speranţa unei înţelegeri între cei mari.

Spiritele de la noi sunt foarte alarmate şi unii spun că şi Maniu a devenit acum pesimist. Să nu uit a menţiona declaraţiile făcute de dânsul presei străine, impecabile ca fineţe şi ca urbanitate, chiar a doua zi după interview-ul lui Molotov.

Zvonurile despre situaţia guvernului sunt foarte variate: unii vorbesc de debarcarea lui Groza şi înlocuirea sa prin Tătărescu, alţii că Groza îşi va prezenta demisia Regelui spre a reintra în legalitate, că acesta i-o va accepta, însărcinându-l să gireze mai departe afacerile, până la constituirea unui guvern pe placul aliaţilor.

În ce ne priveşte, a licărit ieri o rază de speranţă prin comunicarea de la Londra cum că Byrnes a prezentat consiliului o formulă de compromis în ce priveşte statele balcanice şi că Molotov a cerut instrucţiuni Moscovei pentru a le putea discuta.

Dacă formula ar fi pe placul ruşilor, este sigur că el n-ar mai avut nevoie să ceară instrucţiuni, iar dacă tonul n-ar fi fost destul de hotărât şi ameninţător, s-ar fi mulţumit s-o respingă, aşa cum a procedat fără jenă în alte ocazii.

Sovietele încearcă să combată acţiunile americane prin grevele declanşate în Statele Unite, unde numărul greviştilor a trecut de 2 milioane.

În Germania ocupată de ruşi, se expropriază moşiile junkerilor de peste 250 hectare, pe când imbecilii la noi au limitat la 50 hectare pe care vor până la urmă să le fure şi pe ele.

1.10.45. Din izvor destul de serios, aflu că Moscova este hotărâtă să admită schimbarea guvernului Groza, de care ruşii şi-au dat seama de totala sa insuficienţă. Rămâne de văzut cine va forma noul cabinet. Mi se afirmă că aliaţii susţin coaliţia în „4" din august 1944, ceea ce le-ar da garanţia unui minim de libertăţi la viitoarele alegeri.

Se pare că şi în Bulgaria s-au petrecut cam aşa lucrurile, încât opoziţia a prins putere şi începe a-şi manifesta pe faţă reacţia împotriva comndamnărilor injuste ale ofiţerilor şi politicienilor bulgari. S-a ajuns, după obiceiul lor, să se asasineze magistraţii care i-au judecat, dintre care unii au scăpat refugiindu-se la noi.

Turcii pretind a şti că Truman ar fi propus lui Stalin o întâlnire în doi, Statele Unite fiind mai independente şi mai puţin interesate în problemele europene decât Anglia şi deci mai în măsură să discute în mod obiectiv cu sovieticii.

Rămâne de văzut cu ce mijloace vor reuşi americanii să convingă pe sovietici.

După balotaje, alegerile cantonale din Franţa au confirmat un şi mai mare câştig pentru socialişti, aşa că şi la alegerile generale de peste trei săptămâni, este de aşteptat victoria stângii.

Arabii protestează cu indignare împotriva demersului preşedintelui american pe lângă guvernul britanic de a permite imigrarea în Palestina a 100.000 evrei fără adăpost din Germania, declarând că acea ţară nu e colonie engleză, ci un teritoriu sub mandat, asupra căruia Anglia nu are drepturi suverane.

Miniştrii de Exteme nu s-au putut pune de acord asupra textului de protocol final.

Presa engleză emite părerea că înaintea viitoarei sesiuni din decembrie, cei cinci să se reunească la Moscova, adică: Stalin, Truman, Attlee, de Gaulle şi Tchang Kai-check.

La Triest şi în alte oraşe din regiune ca Gorizia, grevele s-au înteţit susţinute de populaţia rurală de origine sârbă, deci alimentată de politica lui Tito.

3.10.45. După ultima şedinţă de aseară, miniştrii de Externe pleacă azi de la Londra. Declaraţiile lui Bymes făcute presei şi comunicatul Moscovei mărturisesc pe faţă că rezultatul actualei sesiuni a fost o nereuşită totală, după ce, până la 22 septembrie, speraseră să ajungă la o înţelegere.

În acea zi, Molotov, care semnase un acord relativ la participarea Franţei şi Chinei la discuţiuni, se trezeşte deodată, desigur în urma unor aspre mustrări venite de la Kremlin, şi declară că a comis o greşeală iscălind acordul privitor la consiliul celor cinci, cerând ca hotărârile esenţiale să nu se ia decât în trei, conform celor fixate la Potsdam. „N-ar fi admisibil ca Franţa, care nici măcar n-a declarat război Bulgariei, României şi Ungariei, să discute acum condiţiile tratatelor de pace ce se vor încheia cu aceste ţări."

După părerea lui Bymes însă, n-ar fi admisibil ca „trei mari puteri să hotărască asupra soartei lumii şi să cheme apoi pe toţi ceilalţi, spunându-le doar: semnaţi! Acesta ar fi mijlocul cel mai sigur de a nărui pacea şi de a ajunge chiar de a doua zi la conflicte." (Cu alte cuvinte, teza germană depre *„diktatul"* de la Versailles.)

Bineînţeles, consiliul continuă activitatea prin locţiitorii miniştrilor care vor rămâne în continuare la Londra.

Byrnes crede că decât să se aştepte o nouă sesiune a consiliului care s-a încheiat printr-o quasi-ruptură din pricina notei cu caracter ultimativ a lui Molotov, mai bine ar fi să se întrunească din nou şefii de Stat, ale căror întâlniri au avut totdeauna bune rezultate.

În aceste condiții, nu văd pentru noi posibilitatea de a mai scăpa de ruşi, afară de cazul unui conflict deschis între cele două tabere. Oricum, nu se mai pune pentru câtva timp chestiunea schimbării de guvern în România, fiindcă acum Moscova nu mai are motive de menajat pe ceilalți.

Starea de tensiune creşte în lumea arabă împotriva evreilor: guvernul libanez intervine şi el, protestând contra imigrărilor în Palestina; guvernul englez a răspuns lui Truman spre a-şi susține punctul său de vedere; arhiepiscopul copt al Ierusalimului a fost găsit mort într-un şanț în Cairo.

La intervenția Londrei, Polonia şi Cehoslovacia au întrerupt provizoriu expulzarea germanilor.

Mareşalul Jukov s-a îmbolnăvit brusc la ordinul Moscovei şi a contramandat vizita sa în Statele Unite. În schimb, generalul Patton, comandantul armatei americane de ocupație din Germania, a fost înlocuit şi Moscova jubilează.

Din cauza situației încordate din Argentina, guvernul de la Washington discută cu cel din Rio amânarea sau chiar anularea conferinței pan-americane.

Regele Leopold, trăind în Elveția, a lansat un manifest poporului belgian, spre a-şi apăra atitudinea din vremea ocupației germane, explicând rostul vizitei sale la Berchtesgaden, atunci când Hitler ordonase ca numai flamanzii să se poată înapoia în Belgia şi spre a afirma că aşteaptă cu încredere votul poporului, a cărui expresie de voință e însăşi monarhia belgiană.

4.10.45. Delegația sovietică la Londra a dat publicității proiectul de protocol propus de Moscova, neacceptat de ceilalți delegați. Ea propunea ca actul final să fie semnat de toți cinci, însă ca cel privitor la Italia să nu aibă semnătura Chinei, cel asupra tratatelor de pace cu România, Bulgaria şi Ungaria nici pe a Franței, iar cel despre Finlanda, nici pe a Statelor Unite.

Într-un comunicat al Ambasadei americane, Byrnes propusese din contra, ca în cazul în care hotărârile n-ar fi luate decât de semnatarii de la Potsdam, deciziile lor să fie revizuite de plenul conferinței de pace, compus din totalitatea Națiunilor Unite europene, precum şi de acele state ne-europene care au luat parte efectivă la ducerea războiului în Europa.

Times de azi declară foarte dur că „d-nul Molotov a irosit cu multă nepăsare toate simpatiile pe care şi le-au câştigat Sovietele pe lângă aliați în timpul războiului."

6.10.45. Charta Națiunilor Unite intră în vigoare căci a fost ratificată de peste 29 state.

În urma ordinelor generalului MacArthur de a se elibera prizonierii politici şi de desfiinţare a societăţii naţionalist-şovine, guvernul prinţului Higashi Kuni a demisionat, deşi neagă a fi din această cauză. Sunt negocieri şi întrevederi pentru formarea noului cabinet.

După ruperea oricărei încercări de acord între anglo-americani şi ruşi şi mai ales după vehementul articol din *Izvestia* care acuză formal pe aliaţi de rea credinţă, se spune că Londra şi Washington ar trata constituirea unei unice armate cu un Stat Major comun, în timp ce amiralul Nimitz se gândeşte desigur tot la primejdia rusească, atunci când declară: „Statele Unite n-au intrat niciodată pregătite în război; rog Cerul ca un viitor conflict armat să nu ne mai găsească nepregătiţi."

Dacă însă s-ar verifica ştirea că ruşii au abandonat guvernul Groza şi că Regele va însărcina pe Lupu a forma noul cabinet (de alegeri) cu reprezentanţi ai celor patru partide din coaliţia loviturii de stat de la 23 august 1944, acesta ar fi semnul evident că dau înapoi şi că recunosc înfrângerea politicii lor de intransigenţă de la Londra.

Se vorbeşte chiar de o schimbare a atitudinii lui Stalin şi de înlocuirea echipei Molotov prin Litvinov (ca totdeauna atunci când o acţiune încercată dă greş, agentul plăteşte oalele sparte).

Byrnes a declarat că este inadmisibil ca pacea să fie dictată de un Directoriu, fie el de trei sau de cinci, care să hotărască cu privire la interesele celor mici. Aceasta n-ar mai fi pace. Statele Unite ar fi dispuse să impună condiţii statelor învinse, dar nu pot admite să le impună Naţiunilor Unite, nici să oblige state ca Franţa şi China să se supună voinţei unei singure puteri, pe baza principiului unanimităţii (exact în contradicţie cu pretenţia lui Molotov, care nu admite ca Sovietelor să le fie impusă voinţa altora).

Dânsul admite însă ca acest consiliu, de cinci sau chiar de trei state, să pregăteacă textele tratatelor, care înainte de sfârşitul anului să fie prezentate în faţa conferinţei de pace.

În privinţa Italiei, el cere ca noile frontiere să fie bazate pe criterii etnice, ca Triest să fie internaţionalizat, ca Dodecanezul să revină Greciei, iar coloniile italiene să fie puse sub mandat (fără a preciza formula), dar refuză să admită cererea Rusiei ca Italia să plătească 600 milioane dolari ca despăgubiri de război. Ajutorul acordat de americani poporului italian se ridică până acum la câteva sute de milioane, aşa că n-ar fi just ca italienii să plătească spre a se alimenta şi să facă sforţări zadarnice, pentru ca aceşti bani să intre în buzunarele unui alt stat (recte Rusia).

Speră că impasul la care s-a ajuns cu privire la Bulgaria şi România, va folosi pentru ca într-o viitoare întrunire a miniştrilor de Externe să se găsească mai lesne o soluţie acceptabilă.

Federaţia Sindicatelor Muncitoreşti, reunită la Paris în congres şi reprezentând aproape 50 milioane lucrători, a ales pe Sir Walter Citrine ca preşedinte şi pe francezul Saillant ca secretar general. Deci şi aici se înregistrează un nou eşec pentru ruşi.

Baronul nipon Shidekara, bătrân liberal de 73 ani care s-a retras din politică în 1931 din cauza acțiunii Japoniei în Manciuria, a acceptat să formeze guvernul, păstrând pe Yosida la Afacerile Străine.

Ducele de Windsor a sosit singur la Londra, locuind la Malborough House împreună cu mama sa.

În privința variantei Lupu, Mihai Popovici îmi spune că ar putea fi păcălit de ruşi, tot aşa cum a fost la 6 martie, când Ana Pauker îi spunea că dânsul este omul lor, în timp ce avea în buzunar soluția Groza.

9.10.45. Zvonurile care circulă la noi continuă a fi contradictorii.

Unii pretind că guvenul se va remania în parte, mărindu-se procentul elementelor burgheze, aceasta fiind teoria lui Guță, care tot speră să ajungă el şef de guvern.

Alții spun că micile cârpeli, ce se vor face provizoriu, vor dura până la noua întrunire a miniştrilor de Externe de peste două luni, când se va constitui noul guvern pe baza coaliției celor patru partide, având asentimentul tuturor aliaților.

Aceasta e ideea lui Titel Petrescu care a mărturisit că nu se mai înpacă cu reprezentanții socialişti din cabinet, nici cu cele ce apar în ziarul *Libertatea*.

Mai este speranța lui Lupu de a forma el guvernul cu agrementul Moscovei, Londrei şi Washingtonului pentru organizarea alegerilor.

Şi mai este în fine gândul lui Maniu ca guvernul să-şi înainteze demisia spre a reintra în legalitate, pentru ca Regele să-l lase apoi să gireze afacerile până la constituirea unui nou cabinet, socotind că astfel Groza va rămâne până la primăvară, dar fără a avea dreptul să facă alegeri, pentru a încasa toată revolta şi năduful populației, care va suporta încă 6-8 luni grele, şi evitând celorlalte partide asemenea tribulațiuni.

Deocamdată însă, se simte o oarecare schimbare în atitudinea guvernului: ziarele au publicat in-extenso expozeul lui Byrnes, iar emisiunile la radio nu ne mai otrăvesc cu textele de tămâiere a ruşilor din *Scânteia* sau din *Grai nou*, ci transmit telegrame din Londra, Washington, Paris etc., lăsând mai pe la coadă pe cele de la Moscova, Sofia sau Belgrad. Expunerea lui Bevin, cât se poate de bună, a apărut necenzurată în presa noastră.

Azi la Londra, zi mare: se redeschide Parlamentul şi se pun în discuție chestiunile mari ca: naționaliarea Băncii Angliei şi a minelor de cărbuni, dar mai ales se aşteaptă expunerea lui Bevin, care a declarat că preferă să vorbească în Cameră, spre a putea fi susținut sau criticat şi a fi astfel în măsură să facă mai multă lumină asupra celor petrecute la Consiliul miniştrilor de Externe. Churchill va lua şi el atitudine.

Truman vorbeşte cu groază de eventualitatea unui al III-lea război mondial şi, fără a amenința, face totuşi aluzie la efectele bombei atomice, ce va deveni o armă a păcii.

Situația e foarte încordată în Palestina, unde evreii protestează împotriva restricțiilor britanice de imigrare cuprinse în „Cartea Albă" şi fac apel la Truman şi la Attlee.

Mareşalul Mannerheim însănătoşindu-se, şi-a reluat activitatea ca preşedinte al Republicii, moment care coincide cu acordul aliaţilor asupra Finlandei.

Rudolf Hess va fi judecat împreună cu ceilalţi germani acuzaţi de crime de război.

Zvonindu-se din nou că Hitler ar trăi, proprietara hotelului din Bad Godesberg care îi era prietenă, afirmă că e sigură că a murit împreună cu Eva Braun cu care trăia şi cu care se logodise la Berghoff în ajunul debarcării aliaţilor în Normandia.

Continuă procesul lui Laval în absenţa sa şi a apărătorilor. Se va invoca viciu de formă?...

Shintoismul dispare în Japonia ca religie de stat.

În alegerile municipale din Budapesta a câştigat Partidul Kisgazda al lui Eckhardt, cel mai de dreapta din coaliţia guvernamentală, deţinând 122 locuri, faţă de 103 obţinute împreună de celelalte partide.

La Atena a demisionat guvernul Vulgaris.

Alegerile generale din Norvegia au fost câştigate de socialişti în dauna conservatorilor; şi liberalii au obţinut câteva locuri.

Truman a declarat pe neaşteptate că secretul de fabricare a bombei atomice pe care Statele Unite îl posedă împreună cu Anglia şi Canada, şi pentru care au cheltuit 2 miliarde dolari, nu trebuie divulgat şi altor naţiuni, care i-ar putea da o întrebuinţare nefastă pentru civilizaţia omenirii şi că cele trei state sunt de acord cu aceasta.

Ghici ghicitoarea mea?...

10.10.45. Laval a fost condamnat la moarte şi refuză a semna cererea de graţiere, însă avocaţii săi au cerut o audienţă lui de Gaulle spre a protesta împotriva acestei *déni de justice* şi a pretinde o nouă judecată.

Aud că după încheierea acelor faimoase acorduri economice cu Moscova, guvernul Groza se trezeşte acum că ruşii îi cer recontrolarea cifrelor invocate pentru obţinerea îndulcirii condiţiilor de armistiţiu; bineînţeles că se acceptă tot.

Mai sigur decât oricând, Lupu crede că el va forma guvernul, dar eu cred că dorinţa lui Maniu este să-l lase pe Groza cât mai multă vreme să se zbată cu toate dificultăţile: foamete, boli, dezordine în administraţie şi mai presus de toate, reaua credinţă a ruşilor care nu vor să părăsească ţara de bună voie, nici atât de curând.

Totuşi, Lupu se gândeşte că, luând puterea, prima sa misiune va fi plecarea trupelor sovietice, după care vor urma acorduri economice cu anglo-americanii şi reorganizarea administrativă, iar numai la sfârşit alegeri generale. Numai în acest chip ele vor putea fi libere, cu candidaţi ai partidelor pe liste separate.

Să i se aplice zicala: „Deşteptul făgăduieşte şi prostul trage nădejde" sau mai curând vorba trecătorului grăbit în faţa cerşetorului cu mâna întinsă: „Crede, moşule..."?

La Buenos Aires a produs o profundă impresie demisia vicepreşedintelui de Consiliu, autorul moral al regimului de dictatură al Argentinei din 1943 şi se crede că acestă

schimbare politică va contribui la o vădită apropiere de Washington, dând posibilitatea şi acestei ţări a fi admisă printre Naţiunile Unite.

N-ar mai rămâne pe dinafară decât Spania.

11.10.45. Byrnes a declarat că Statele Unite vor trimite în curând reprezentanţi în România şi în Bulgaria, pentru constatarea condiţiilor politice din aceste ţări.

Amicul basarabean Cazacu îşi închipuie că de vreme ce Vulgaris a demisionat şi se vorbeşte de succesorul Sophoulis, un republican liberal, s-ar putea ca aliaţii să fi cedat în Grecia pentru ca şi ruşii să cedeze în România, abandonând pe Groza.

E sigur însă că Lupu îşi face iluzii, atât din partea ruşilor, care îl ţin cu vorba fără a se angaja formal, cât şi din partea lui Maniu, care zice „da" şi face „nu."

Dânsul crede însă că, până la sfârşit, războiul ruso-american va izbucni în China şi că Sovietele „vor crăpa."

Un general rus din Budapesta i-a mărturisit că „Rusia iese din acest război pulverizată şi că au intrat cu cizmele într-un noroi, din care au să iasă doar cu picioarele goale". Din acest punct de vedere al conflictului în perspectivă, e foarte important raportul generalului Marshall, şeful de Stat Major american, care cere o armată permanentă cu serviciu obligatoriu şi cadre de carieră, care să fie cât mai repede înfiinţată, înainte de încheierea păcii, spre a putea rezolva mai uşor unele chestiuni ce se arată pentru moment atât de complicate (vezi Rusia).

Situaţia din Palestina devine tot mai încordată şi cercurile londoneze se aşteaptă la izbucnirea conflictului acum că plafonul imigrării evreieşti a fost atins.

Soldaţilor americani, bineînţeles celor de religie mozaică, le este interzis a mai pătrunde în Palestina, fie măcar şi în concediu.

Sophoulis nu poate forma guvernul din cauza refuzului populiştilor şi comuniştilor de a colabora, aşa că organizaţiile profesionale, sprijinite şi de dreapta care se opune constituirii unui nou guvern, cer menţinerea lui Vulgaris, cu alegeri la 20 ianuarie.

În Portugalia, Salazar a dispus încetarea cenzurii, ceea ce va permite celorlalte partide să înceapă în presă campania în vederea viitoarelor alegeri.

Vor începe convorbiri diplomatice cu Turcia în vederea rediscutării convenţiei de la Montreux, deoarece la Londra nu s-a putut iniţia nicio înţelegere cu privire la comunicaţia pe apă şi pe fluviile internaţionale.

12.10.45. Regentul Damaschinos pus în faţa situaţiei prezente, a însărcinat din nou pe Vulgaris să formeze guvernul.

Stalin anunţă că a părăsit Moscova pentru un concediu de odihnă. S-ar putea să fie o simplă absenţă diplomatică, spre a nu fi silit să răspundă injoncţiunilor aliaţilor.

Situaţia regimului Farrel în Argentina e din cele mai confuze şi Statele Unite se tem că demisia colonelului Peron, n-ar fi decât tot un joc al dictaturii.

Demisia ministrului de Externe jugoslav Subasici, face foarte problematică recunoaşterea guvernului Tito de către anglo-americani.

Generalul MacArthur a pretins la Tokio o reformă constituţională prin introducerea drepturilor omului şi se zice că prinţul Konoye ar fi însărcinat cu această acţiune, ceea ce ar putea provoca demisia actualului guvern. Se zvoneşte că instalarea unei comisii de control în Japonia, ar putea determina pe MacArthur să plece.

Ziarul *New York Herald Tribune* publică un editorial cu articolul ditirambic al lui Ilya Ehrenburg asupra regimului Groza în România. Pe aceeaşi pagină, un al doilea editorial, în care redactorul american se îndoieşte de realitatea raiului românesc văzut de agentul sovietic şi se întreabă de ce asemenea fericite binefaceri nu pot fi apreciate şi de gazetarii englezi sau americani şi de ce această blagoslovită ţară e atât de păzită şi de ferecată, încât nu poate fi văzută şi gustată de aliaţi.

15.10.45. Noul guvern argentinian care se reduce la un soi de triumvirat între Farrel şi miniştrii săi de Război şi Marină ce deţin împreună şapte portofolii, e considerat în Statele Unite drept o farsă sinistră care nemulţumeşte pe toată lumea şi nu rezolvă problema democraţiei. Totuşi universităţile au fost redeschise şi presa e declarată liberă.

În schimb, în Portugalia, Salazar a reintrodus cenzura prin suprimarea organului *Diario Popular*, care în numele a 150.000 petiţionari, cerea să se amâne data de 16 noiembrie, fixată pentru alegeri.

Grevele din Anglia şi din Statele Unite sunt în descreştere.

Aproape 400 savanţi americani propun ca secretul bombei atomice să nu rămână apanajul câtorva mari puteri, ci să fie încredinţat unui comitet mondial care să organizeze distribuirea energiei atomice. Altcum, omenirea ar fi ameninţată unui război nesfârşit, cu mult mai îngrozitor decât cel trecut.

Presa din Londra protestează împotriva întrebuinţării trupelor britanice la operaţiunile din Jawa şi Indochina pentru a veni în ajutorul olandezilor şi francezilor, în chestiuni cu totul străine de orice interes englez.

Laval a fost executat azi dimineaţă, după ce încercase să se sinucidă cu cianură.

Guvernul Groza anunţă că va proceda în curând la alegeri generale, imediat după ce vor fi fost rezolvate cele mai urgente probleme ale României. Care or fi acestea? Unii se tem că vom ajunge de grabă gubernie rusească.

După nereuşita noii încercări Vulgaris, regentul grec a însărcinat cu formarea guvernului pe Tsonderos, fost prim-ministru al guvernului emigrat, care poartă acum convorbiri cu Sophoulis şi cu populiştii.

17.10.45. [...] Statele Unite au hotărât să recunoască guvernul austriac Renner, cu condiţia că alegerile din noiembrie vor fi libere.

În Ungaria, alegerile circumscripţiei Budapesta (oraş şi împrejurimi), au dat 491 locuri coaliţiei de stânga, faţă de 401 pentru partidul lui Eckhardt, care fusese câştigător în

alegerile municipale. Să se facă oare legătură cu faptul că guvernul maghiar a ratificat convenţiile economice de la Moscova şi deci - o eventuală schimbare în atitudinea americanilor faţă de Ungaria?

În tot cazul, Radio New-York continuă să afirme că spre deosebire de guvernele de la Viena şi Budapesta, cele din Bucureşti şi Sofia nu vor fi recunoscute atâta timp cât nu vor da dreptul şi celorlalte partide democratice să ia parte activă la conducerea statului. Înseamnă că aliaţii s-ar mulţumi ca guvernul Groza să dea câte un locşor şi vreunui reprezentant de-al lui Maniu şi de-al lui Dinu Brătianu?...

Oricum, trimisul special al lui Truman în România şi în Bulgaria a primit ultimele instrucţiuni şi a ţinut o conferinţă de presă înainte de a porni la drum.

Neputând forma un guvern nici cu Sophoulis, nici cu Tsonderos, nici cu Vulgaris, Regentul Damaschinos s-a hotărât să devină el însuşi propriul său prim-ministru.

Din nou tensiuni în problema dinastică în Belgia: van Acker acuză în Senat pe Leopold de a fi provocat el însuşi vizita sa la Berchtesgaden şi convorbirile politice cu Hitler, la care Regele a răspuns cu un mesaj trimis Senatului.

18.10.45. Gogore Carp crede, şi ideea sa nu e lipsită de probabilităţile unui sâmbure de adevăr, că misiunea lui Mark Ethridge, trimisul lui Truman în Balcani, este aceea a unui procuror însărcinat să redacteze un rechizitoriu ce va fi prezentat în decembrie la Westminster Hall în plenul Naţiunilor Unite, împotriva unui stat care prin purtarea sa, este *„au ban de la civilisation"*[22] şi pe care unul sau mai mulţi membri ai Adunării, vor primi misiunea să-l aducă la respectul legilor internaţionale.

Cu alte cuvinte, Statele Unite vor să primească însărcinarea oficială şi legală de a termina odată pentru totdeauna cu ameninţarea sovietică, ce ar deveni sinistră în viitor. Un semn vădit că ruşii încep să dea înapoi este hotărârea luată ieri de a suprima complet cenzura pentru corespondenţii ziarelor engleze şi americane în România.

Să vedem însă până unde va merge şi cât timp va dura buna lor credinţă.

În Ungaria s-au decretat măsuri de justiţie sumară din cauza înteţirii crimelor. Cât ar fi şi la noi nevoie de aşa ceva, numai că aici jafurile şi abuzurile sunt comise de autorităţi.

Ducele de Alba a demisionat din postul de ambasador al Spaniei la Londra, arătând că Franco l-a ţinut cu vorbe pe pretendentul Don Juan, fără a face niciun gest în favoarea sa pentru restabilirea Monarhiei.

Statele Unite acordă împrumuturi masive Rusiei, Olandei şi Chinei, din care numai Sovietelor 400 milioane dolari. E poate ciolanul pe care-l trec pe sub nasul câinelui hămesit...

Pe de altă parte, şeful de Stat Major american cere guvernului să aducă la cunoştinţa statelor străine situaţia exactă a potenţialului militar actual al Statelor Unite,

---

[22] *„nedemn de lumea civilizată"*

deoarece astfel cei ce-ar dori să tulbure pacea ar fi mai uşor ţinuţi în respect, decât bănuind o Americă dezarmată.

În Bulgaria comuniştii luptă prin teroare ca să distrugă cooperativele săteşti ale Partidului Agrarian, spre a le înlocui prin colhozuri (ştire comunicată de corespondenţii americani din Istanbul).

Voroşilov a dispus că în Ungaria toţi candidaţii celor cinci partide ce se prezintă la alegeri, vor trebui înscrişi pe o singură listă comună, ceea ce reduce tot jocul libertăţilor politice la farsa dictaturii comuniste.

Mihai Popovici mi-a spus că aliaţii au comunicat lui Maniu că, şi în cazul în care partidul său sau al lui Brătianu ar fi determinate a încheia vreun agrement cu actualul guvern, dânşii vor lupta pentru stabilirea unei complete libertăţi politice în România, la nevoie, chiar şi în contra Domniilor lor.

Groza a trimis lui Maniu o notă în care-i arată că anglo-americanii susţinuseră la Londra rectificarea graniţei de vest a ţării în favoarea Ungariei, dar că Molotov împreună cu Bidault s-au opus, invocând textul armistiţiului. În cazul în care Maniu ar reuşi să-i facă a renunţa la rectificare, Groza îşi dă cuvântul de onoare că va demisiona imediat, rugând pe Maniu să propună ca preşedinte de Consiliu persoana pe care el o va alege. Maniu s-a grăbit să transmită această notă aliaţilor. Dacă aceştia au procedat cu adevărat în acest chip, atunci ruşii speră în efectul unei asemenea bombe.

19.10.45. Englezii şi americanii declară că faţă de noua situaţie creată în Ungaria care restrânge întreaga libertate în alegeri, guvernele lor vor reconsidera dacă ar mai fi locul să reia raporturi normale cu această ţară.

Specialiştii în probleme agrare şi economice sunt îngroziţi de starea de mizerie şi de dezorganizare în care ruşii ne-au adus ţara şi socotesc că abia în toamna viitoare am putea spera să ne reechilibrăm, dacă ruşii ne-ar lăsa în pace.

Destrăbălarea şi demoralizarea au ajuns la culme: ziua în amiaza mare, Fotino a văzut în piaţa Palatului trei ruşi care, cu pistoalele în piept, jefuiau pe un biet creştin de toţi banii ce avea supra sa. Iar noi, ne mulţumim să facem epigrame usturătoare şi tot mai triviale, semne de exasperare la adresa ruşilor şi a slugilor lor din guvern.

Să nu uităm însă cât de multe epigrame circulau *„sous le manteau"* şi câte pamflete apăreau în Olanda pe vremea lui Ludovic al XIV-lea, dar că a mai trecut un veac până să fie răsturnat absolutismul.

Şi cu toate acestea, nu-mi pierd speranţa. Nu mi-o pierd fiindcă sunt convins că americanii nu vor da îndărăt şi că în atitudinea ce-au luat, împing pe ruşi spre război.

Pe de altă parte, aceştia şi-au pierdut parcă minţile şi fac greşeli după greşeli: după bomba lui Voroşilov în Ungaria, aud acum de la un general că trupe sovietice ar fi reocupat Cehoslovacia şi că la noi aduc nenumărate tancuri. Ceea ce ar însemna că şi ei se aşteaptă în mod serios la un război care, după aprecierile unora, n-ar putea izbucni decât prin mai viitor.

Zvonuri necontrolate din izvor rusesc, circulă persistent cu privire la înlocuirea lui Molotov prin Litvinov şi la retragerea lui Stalin (explicaţia bolii sale diplomatice?), pentru a face loc lui Jukov. Alţii însă se întreabă dacă în locul lui Molotov n-ar veni mai degrabă Vîşinski, ceea ce înseamnă că ruşii împing ei înşişi la război.

Ciracii lui Lupu continuă să afirme că tot el va forma guvernul şi că lucrul s-ar putea întâmpla peste câteva zile, adică înaintea sosirii lui Ethridge. Alţii cred că n-ar fi vorba decât de o simplă remaniere în sânul actualului guvern, Internele şi Războiul fiind desemnate de Rege şi poate Groza înlocuit.

Se pare că toţi cei din jurul lui Tătărescu vor să plece şi că el nu va rămâne până la urmă decât cu Sibiceanu. Aud că şi Alexandrini, care se formalizase de unele aprecieri ale lui Oieriu, tot se va retrage până la sfârşit.

21.10.45. Consiliul aliat de control în Austria a convenit ieri să accepte oficial guvernul Renner ca guvern provizoriu al Austriei, cu speranţa ca viitoarele alegeri să se desfăşoare în mod liber şi democratic.

Deşi s-a oferit grupării lui Eckhardt un procent de 45% pe lista comună, faţă de cele 24%, 23% şi 8% celorlalte partide de stânga, Partidul Micilor Proprietari refuză acest sistem şi cere să participe separat la alegeri. Pe de altă parte, Anglia şi Statele Unite au protestat separat dar simultan la Moscova, în contra acordului economic pe cinci ani încheiat de ruşi cu Ungaria.

Sunday Times publică un studiu asupra mentalităţii ruseşti şi asupra crizei de încredere reciprocă între aliaţi. Prin propaganda din presa lor, ruşii reduc la minimum contribuţia anglo-americană în război şi se arată frustraţi de fructul victoriei, prin pretenţia aliaţilor de a nu-i lăsa să tragă foloase din ţările liberate de ei singuri, ca: Polonia, România, Balcanii, Austria.

Un corespondent american publică interview-ul lui Dinu Brătianu în care protestează împotriva oprimării tuturor libertăţilor cetăţeneşti de către guvernul Groza şi cere îndepărtarea sa de la putere.

Lumea politică engleză discută problema intervenţiei britanice în Jawa şi Indochina unde suportă greutăţi şi sacrificii, fără a obţine măcar recunoştinţa statelor interesate, precum şi pe cea palestiniană, unde mandatul Angliei ridică o chestiune de interes mondial.

Starea sanitară în Germania e îngrozitoare, mai ales la Berlin unde, din cauza epidemiilor, mor peste 20% dintre copiii între 1şi 15 ani.

22.10.45. În Franţa, 85% din cetăţenii cu drept de vot au condus la un succes al partidelor ce susţin pe de Gaulle, în timp ce radicalii sunt în regres. Au fost alese 29 femei.

Ethridge a sosit la Sofia, unde socoteşte să stea trei săptămâni, urmând a vizita şi provincia, după care va trece în România; s-ar putea ca în acest răstimp să se producă unele schimbări în guvern.

Inflaţie excesivă în Ungaria şi temere de mare inflaţie şi în Germania.

Recrudescență a grevelor printre docherii londonezi, unde 11.000 au părăsit lucrul.

Guță a pus în disponibilitate (bineînțeles fără decret regal) vreo 20 funcționari ai ministerului dintre cei rechemați şi care nu s-au întors în țară, fiindcă n-au pe unde veni, sau fiindcă refuză să se supună, cum e Cretzianu de la Ankara.

Ştirile de astă seară cu privire la alegerile din Franța, arată 151 locuri pentru comunişti, dar 142 progresişti catolici şi 139 socialişti, care împreună susțin pe de Gaulle. Radicalii lui Herriot şi Daladier care susțin a III-a Republică cu Constituția din 1875, au fost înfrânți.

Prin urmare, Franța va avea o nouă Constituție republicană, iar în timpul celor şapte luni cât va dura elaborarea de către Constituantă a actului funamental, guvernul va avea puteri discreționare. Aşa ar începe deci a IV-a Republică.

Churchill a cerut în Cameră, ca Anglia să mențină în timp de pace o marină de 400.000 oameni, 4.000 avioane de prima linie şi o armată de uscat de un milion militari.

Alături de cei 4 milioane preconizați de Statele Unite, aceasta înseamnă ceva pentru asigurarea viitoarei păci în lume.

Guvernul britanic a protestat împotriva negocierilor economice duse de URSS cu România şi cu Bulgaria, fără aliații anglo-americani.

Corespondentul american publică un interview al lui Guță, în care el se apără de acuzațiile ce i se aduc de a fi introdus dictatura lui Carol în România, de a fi contribuit la orientarea spre Axă şi de a fi încercat să trateze izolat de ceilalți o pace cu sovieticii. A adăugat că dacă țara nostră ar fi şi astăzi condusă cu disciplina guvernelor sale de altădată, ea ar fi într-o situație cu mult mai favorabilă. (Aluzie la dorința unui nou regim carlist sau învinuiri aduse celui actual? În ambele cazuri, bizar!...).

Alegerile din Ungaria, care trebuiau să aibă loc în curând, par a se fi amânat pentru la primăvară.

24.10.45. În expunerea de la conferința Partidului Comunist, după ce a ridicat osanale guvernului pentru înfăptuirile sale, Pătrăşcanu a declarat că bugetul va trebui echilibrat „printr-o masivă impunere a veniturilor directe" - deci iarăşi o lovitură dată criminalului de proprietar, - şi a vorbit de noua lege electorală, al cărui proiect e gata, dar mai trebuie supus consiliului FND.

Se prevede dreptul de vot de la 19 ani pentru ambele sexe şi eligibilitatea de la 23 ani, precum şi desființarea Senatului, considerat „vestigiu reacționar".

Şi când mă gândesc că Maniu susține că alegerile nu vor avea loc...

În Ungaria, după ce s-a vorbit de amânarea lor la primăvară, acum se anunță că ele vor avea totuşi loc la 4 noiembrie, însă că diversele partide ce nu s-au putut pune de acord pentru o listă comună vor prezenta liste separate. Ce-o mai ieşi de aici?!...

Într-un mesaj adresat Congresului, Truman cere ca toți americanii între 18-20 ani să facă un an serviciu militar, dar se pare că va întâmpina obstacole. Vorbeşte şi de mijloacele tehnice ce trebuie să lovească inima unei țări spre a se împiedica războaiele.

Statele Unite propun celorlalte state sud-americane recunoaşterea guvernului revoluționar Béttancourt din Venezuela.

Sunt temeri de mişcări în zona guvernului comunist din China.

Quisling a fost executat astă noapte.

Se zvoneşte la noi că Stalin ar fi murit. Vrabia mălai visează şi calicul praznic...

Aflu că Berry şi colegul său de la Sofia sunt furioşi de călătoria lui Ethridge şi că ar fi gata să demisioneze, ca protestare pentru un asemenea controlor ce denotă din partea guvernului american o totală lipsă de încredere.

Marjoriebanks a fost numit ca referent la *Foreign Office* pentru problemele româneşti.

25.10.45. Canaliile, cuprinse de un sentiment de laşitate, publică în ziare osanale pentru aniversarea Regelui şi anunță liberarea unora dintre cei internați în lagăre.

Prin depunerea ratificărilor din partea Rusiei, Ucrainei, Rusiei albe şi Poloniei, ieri la Washington s-a putut perfecta instrumentul intrării în vigoare a Chartei Națiunilor Unite (din 39 state care au ratificat-o, 29 au depus ratificările).

Cu toate demersurile făcute la Moscova de către Statele Unite şi Marea Britanie pentru a se ieşi din punctul mort la care se ajunsese la Londra, Byrnes declară că Sovietele n-au dat încă niciun răspuns, iar în ce priveşte cererea de împrumut a ruşilor care se cifrează, pare-se, la 250 milioane livre sterline, nu s-a luat încă nicio hotărâre.

Şapte noi lorzi au fost creați, ceea ce ridică la 30 numărul celor pe care poate conta sigur guvernul laburist, căci din cei 800 ce compun Camera Lorzilor, abia 60 iau parte activă la lucrările parlamentare.

România liberă protestează împotriva deciziei guvernului englez de a refuza viza delegaților români la congresul tineretului democratic.

Constantinescu-Iaşi recunoaşte, într-un inteview acordat agenției *Reuter*, că la noi presa nu e liberă şi nu va fi liberă atâta vreme cât nu vor fi eliminate toate elementele fasciste din țară.

Pe de altă parte, *Times* arată că în toate aceste state supuse influenței sovietice, nu se poate deghiza tendința neobişnuit de favorabilă ruşilor din partea guvernelor respective, ceea ce denotă planul Moscovei de a forma în aceste regiuni un bloc sovietic ce va avea ca efect tendința de constituire a unui alt bloc european în Apus.

Lumea de la noi îşi închipuie că misiunea lui Ethridge este de *„faire semblant”*[23], fără însă a întreprinde nimic până la primăvară, când într-adevăr anglo-americanii vor începe a schimba tonul cu sovieticii.

---

[23] *„aparență”*

Truman declară că a trimis lui Stalin o scrisoare personală cu privire la întrunirea miniştrilor de la Londra, la care încă nu i s-a răspuns.

Guvernul polon dezminte zvonul că Polonia ar fi şi devenit a 17-a republică a Uniunii Sovietice.

Cehoslovacii protestează împotriva piedicilor ce li se pun de către aliaţi pentru expulzarea germanilor sudeţi şi anunţă că orice s-ar întâmpla, ei vor continua să-i alunge din ţara lor până la ultimul.

La noi, dihonie mare în rândul social-democraţilor, unde Titel Petrescu, care protestează împotriva politicii FND, este atacat de proprii săi partizani, printre care comunismul face ravagii.

La adunarea de la Lupeni, compusă din majoritate ungurească, au avut loc ieşiri violente în contra Regelui, pe care pentru prima oară un ziar ca *Universul*, unde dictează Ana Pauker, îşi permite să le publice fără ruşine. Iată ce înseamnă „cenzura" guvernului faţă de elementele fasciste.

27.10.45. Cu mare greutate, guvernul japonez va trebui să se supună ultimelor injoncţiuni ale lui MacArthur, anume să rupă absolut toate relaţiile diplomatice cu orice stat şi să-şi recheme toate misiunile din străinătate.

În Camera Comunelor, Bevin a rostit un discurs magistral, pe care presa noastră îl înregistrează.

Vorbind de scrisoarea lui Truman către Stalin, agenţia *Tass* admite că ea a fost remisă de Harrimann abia miercuri lui Stalin, care s-a înapoiat de 2-3 zile de pe litoralul Mării Negre şi cu care ambasadorul american a şi avut două întrevederi.

În ce priveşte controlul Japoniei, s-ar părea că Sovietele ar fi renunţat la pretenţia lor ca acolo, ca şi la Berlin, un consiliu de patru să conducă treburile.

Ciclonul de pe litoralul sud-vestic al Angliei, care a provocat pagube şi la Londra, continuă încă.

Ştirea care circulă la noi din cercuri pro-aliate este că lichidarea cu sau fără conflict al diferendului cu sovieticii este iminent şi că în cel mai rău caz, ţara noastră ar avea de suferit timp de o lună, după care vom scăpa definitiv de molima rusească. S-ar părea deci că americanii nu mai sunt dispuşi să aştepte până la primăvară.

Presiune tot mai mare printre Naţiunile Unite de a provoca o ruptură cu actualul guvern din Argentina, ca şi faţă de Spania lui Franco.

28.10.45. Discursul rostit de Truman la New-York pentru Ziua marinei era aşteptat cu mare nerăbdare şi cuvintele sale ar putea fi interpretate destul de optimist, dacă plecăm de la premiza că americanii sunt hotărâţi a impune voinţa lor ruşilor, chiar şi prin forţă, aşa cum a enunţat el în al 2-lea principiu fundamental al politicii externe a Statelor Unite. Dacă ne temem de oarecare ezitare sau dorinţă de compromisuri, am putea privi cu îngrijorare punctul 6 al expunerii, care spune: „în cazuri în care ar fi imposibil să se împiedice ca un

asemenea guvern (adus la cârmă printr-o forţă străină) să se impună prin forţă, guvernul Statelor Unite nu va recunoaşte un atare guvern...".

Cam slabă consolare pentru viitorul la care ne-am putea aştepta în împrejurările actuale de la noi!

Totuşi să nu ne pierdem nădejdea, mai ales că Eden a declarat şi el că „Anglia să nu fie prea modestă şi să nu se teamă de puterea masivă a Americii şi a Rusiei, căci nicio naţiune nu va putea fi vreodată destul de tare pentru a domina Europa, şi cu atât mai puţin lumea".

29.10.45. A izbucnit conflictul între guvernul Tchang Kai-check şi comuniştii chinezi: în 11 provincii; peste 100.000 oameni se bat actualmente, ceea ce nu uşurează situaţia reciprocă a Sovietelor şi a anglo-americanilor.

Sunt informat de ofiţeri români, că sunt aşteptate avioane americane pe aerodromurile noastre; pe de altă parte, ruşii pregătesc o mare desfăşurare de forţe pentru a sărbători în România ziua aniversară a Revoluţiei de la 7 noiembrie.

Până atunci, comuniştii noştri continuă să-şi ducă dezmăţul obişnuit al propagandei prin sate şi starea de anarhie şi cazurile de jafuri şi omoruri la drumul mare, continuă.

30.10.45. Attlee a anunţat ieri în Cameră că va vizita în curând pe preşedintele Truman în legătură cu problema energiei atomice, pentru studiul căreia Anglia a decis să creeze un institut de cercetări, precum şi relativ la diverse chestiuni de politică externă, precum Palestina.

La rândul său, Truman a renunţat la călătorii proiectate în Statele Unite, spre a se ocupa de problema urgentă a grevelor ce continuă.

Graţie scrisorii lui Truman şi vizitei făcute de Harrimann, Stalin a fost constrâns să anunţe că se află la Soci şi că e perfect sănătos. Nu e totuşi exclus ca URSS să fie azi prada a cel puţin două curente opuse, din care unul extremist caută să domine, situaţie întrucâtva asemănătoare celei din Franţa dictatorială din ajunul lui 18 Brumar.

Să fie oare Jukov un nou Bonaparte?...

Cabinetul Fierlinger de la Praga a demisionat şi Beneş a fost reales preşedinte al Cehoslovaciei.

După demisia preşedintelui Vargas, acuzat de abuzuri şi familiocraţie, preşedintele Curţii Supreme a fost proclamat, până la noile alegeri, drept preşedinte provizoriu al Braziliei.

Delegaţia română admisă în fine a participa la congresul mondial al tineretului, a plecat azi cu avionul la Londra.

Telegramele corespondenţilor străini se vor cenzura totuşi la Sofia, urmând ca ştirile interne să fie libere.

Tulburările din China au devenit un adevărat război civil; comuniştii au ocupat patru oraşe.

31.10.45. La viitoarea întâlnire Truman-Attlee, a fost invitat şi Mackenzie King să participe din partea Canadei, iar Attlee a profitat să fie însoţit de conservatorul Sir John Anderson, în calitatea sa de preşedinte al comitetului consultativ pentru energia atomică.

Pe de altă parte, s-a propus ca preşedintele Statelor Unite să fie autorizat în deplină libertate, a dispune de un număr limitat de forţe americane, spre a fi folosite la nevoie de Consiliul de Securitate pentru menţinerea păcii. Totul se pregăteşte, se pare, pentru a strânge Sovietelor chingile.

Caranfil scrie de la Londra că schimbarea la faţă se va petrece la primăvară când ruşii vor fi siliţi „să plece sau să se plece."

În acest timp, guvernul nostru şi conferinţa Partidului Comunist se arată mai siguri decât oricând pe situaţie şi vorbesc cu insistenţă de viitoarele alegeri.

Dar până după sosirea lui Ethridge, care vrea să asiste la alegerile din Bulgaria, nimic nu s-ar putea întâmpla. Pentru a da fiinţă proiectului de lege electorală, va fi nevoie neapărat de semnătura regală, fără de care, oricât l-ar considera cei de la guvern pe Rege, drept „şomeur", nu vor îndrăzni să treacă. Până la primăvară deci, vom mai bate apa în piuă.

Am aflat că la congresul bisericesc, unde canalia de Burducea s-a sărutat în bot cu rabinul, unde mitropolitul Bălan a vorbit foarte frumos că ardelenii nu pot uita crimele şi împilările comise de unguri şi unde în mod spontan, preoţii au început ca protestare în contra atitudinii guvernului să cânte „Trăiască Regele", s-a mai petrecut un fapt semnificativ: în lipsa unui reprezentant al Bisericii Anglicane, a vorbit un delegat al protestanţilor din Suedia. [...]

La Atena, Sofocle Venizelos nu reuşeşte a forma guvernul şi a depus azi mandatul.

Alegerile parlamentare în Italia vor avea loc înainte de mai viitor, iar cele comunale înainte de sfârşitul acestui an.

În alegerile daneze, comuniştii au câştigat 15 locuri, ajungând la 18, pe când social-democraţii sunt în pierdere cu 44 locuri. Liberalii şi conservatorii sunt într-un oarecare progres.

Un general englez care negocia încetarea luptelor cu indonezienii a fost ucis în timpul convorbirilor şi comandantul britanic ameninţă cu represalii severe, dacă vinovaţii nu se predau imediat.

Întrebat de un laburist dacă nu crede că problema energiei atomice trebuie să fie discutată şi cu Rusia, Attlee a răspuns că „preferă ca aceasta să fie rezolvată pas cu pas."

Statele Unite au recunoscut guvernul Venezuelei.

Truman a anunţat în conferinţa de presă de azi că a primit răspunsul lui Stalin, de care se arată foarte mulţumit, fără însă a putea spune încă nimic altceva.

Şi Bevin a primit răspunsul sovietic la protestarea făcută cu privire la acordurile economice cu Ungaria şi cu România, dându-i-se asigurări că interesele engleze din aceste ţări nu vor fi atinse. Cât despre recunoaşterea guvernelor, Anglia le va recunoaşte pe cele

de la Budapesta şi Sofia, dacă viitoarele alegeri vor da stisfacție. Cât despre România, guvernul de la Bucureşti dovedeşte că n-a luat nicio dispoziție care să arate vreun semn în sensul posibilității unei recunoaşteri.

A murit Witos, şeful Partidului Țărănesc polonez. Succes pentru Soviete?...

A început la Budapesta procesul „criminalului de război" Bardossy. Pentru câți alții va plăti el?!...

1.11.45. Declarațiile de azi ale lui Byrnes mi-au părut foarte decepționante, căci recunosc Sovietelor dreptul de a-şi asigura guverne ducând o politică amicală în țările din centrul şi sud-estul Europei şi de a lua măsuri de precauție împotriva oricăror încercări de tendințe duşmănoase Sovietelor. El ia notă de promisiunea Moscovei de a nu impune regimul sovietic în aceste state, ci de a le lăsa libere să-şi fixeze singure sistemul de guvernământ.

S-ar părea că America ne-a cedat Rusiei pentru cine ştie ce compensații în China sau chiar pe continentul american, unde instigațiile comuniste sunt de temut.

În lupta dintre comunişti şi guvernul Tchang Kai-check, agresiunea s-a declanşat din clipa în care ruşii au părăsit Manciuria şi trupe chineze au sosit acolo aduse de flota americană. Prin urmare, retragerea ruşilor e numai aparentă; în realitate, dânşii continuă pe alte căi politica lor de acaparare. Când vor înțelege aliații acest lucru? Fi-vor ei vreodată capabili să i se opună?

Din nou mă simt foarte demoralizat şi totuşi logica îmi spune să nu pierd nădejdea.

Terorişti evrei se dedau la acte de sabotaj ale căilor ferate şi în porturile din Palestina.

2.11.45. Grevele docherilor englezi au încetat formal.

Guvernul american a anunțat că va susține guvernul chinez al lui Tchang Kai-Check.

Canelopoulos a format în fine la Atena un guvern şi Regentul îi va acorda cele mai depline drepturi.

Aliații afirmă că au acum dovezile sinuciderii lui Hitler şi a Evei Braun la Cancelaria Reichului în ziua de 30 aprilie1944.

La Oslo, guvern pur socialist cu Trygve Lie la Externe. Ce-o fi devenit Koht şi Hambro?

Senatorul american Pepper a sosit ieri aici venind de la Belgrad, în misiune de informare, ca membru al comisiei pentru afacerile străine. A luat contact cu Maniu în prezența lui Schuyller şi Berry, cerându-i o expunere asupra situației din România.

Am auzit că poliția pătrunzând la o întrunire a tineretului „reacționar" unde a lovit şi arestat mai multe persoane, a descoperit că printre cei maltratați erau şi câțiva gazetari americani, ceea ce îi plictiseşte grozav.

Se pare că printre comuniştii noştri e dihonie mare, Pătrăşcanu şi Bodnăraş nemaifiind aleşi în comitetul de conducere, aceştia fiind de părere că guvernul Groza trebuie neapărat să se retragă.

3.11.45. Pe de altă parte, aud despre comuniştii din guvern că sunt otrăviţi, iar după Ethridge că n-a vrut aproape deloc să stea de vorbă cu comuniştii bulgari, dând ascultare plângerilor opoziţiei.

Ca urmare, la noi s-au desfiinţat imediat gărzile de panduri de la ministere (cum rămâne cu înlocuirea consiliului de administraţie de la Petroşani, făcut cu ajutorul unităţilor „Tudor Vladimrescu" care au luat imobilul în stăpânire, expulzând comitetul de direcţie?). De asemenea s-a uzat de şmecherii ieftine şi când, pentru a trimite la Londra pe delegaţii tineretului progresist, guvernul a încuviinţat trimiterea totodată şi a celor ai tineretului liberal şi naţional-ţărănist, dar cărora însă ruşii le refuză acum vizele de ieşire din ţară, aşa că doar primii au ajuns la Londra.

Maniu a dat un interview corespondentului de la *New-York Times,* acuzând guvernul actual de a fi compus din Quislingi ruşi şi afirmând că atâta vreme cât vor fi în România trupe de ocupaţie, nu poate fi vorba de posibilitatea unor alegeri.

Mi se spune că pentru sosirea lui Ethridge, Guţă i-a comunicat imediat că i se pune la dispoziţie o locuinţă somptuoasă, fiind rugat doar să spună în ce cartier doreşte şi câte automobile să aibă. A răspuns că va locui la misiunea americană şi că va folosi doar maşinile acesteia. Unica rugăminte este ca, la sosirea la Bucureşti, să găsească colecţia completă a presei de opoziţie apărută în România în ultimile şase luni. Delicios, nu-i aşa?!..

Guvernul belgian acuză pe Rege, bazându-se pe notele lui Schmidt, interpretul lui Hitler, pe când Leopold, care de abia acum a luat cunoştinţă de ele, protestează afirmând că spusele sale au fost denaturate şi că i s-au atribuit lui, unele cuvinte pronunţate de Führer.

Franco, puţin cam târziu, încearcă să treacă mâna pretendentului Don Juan, pe când republicanii fac progrese mari în propaganda lor printre aliaţi.

Din declaraţiile făcute presei de către senatorul Pepper reţinem câteva fraze care ne pot da încă speranţe: „Politica de neintervenţie în afacerile interne, nu înseamnă aprobarea tiraniei locale... Nu putem recunoaşte aranjamente regionale ca substitute ale unui regim mondial. Trăim într-o singură lume şi în aceste vremuri atomice, izolaţionismul regional e chiar mai primejdios decât cel naţional... Nu putem avea felul necesar de cooperare pentru pace într-o lume împărţită în sfere de influenţă exclusivă şi de privilegii speciale. Sistemul lumii pe care căutăm să-l creem, trebuie bazat pe principiul egalităţii naţiunilor; aceasta nu înseamnă ca toate să fie egale în putere şi influenţă, ci pe respectul individualităţii şi suveranităţii naţiunilor mari sau mici...În trecut, naţiuni puternice au încercat adesea să-şi împartă lumea între ele, dar n-au reuşit...

Astăzi lumea are de ales: trebuie să fie o singură lume pentru noi toţi, sau să nu mai fie lume pentru nimeni."

Din întreaga atitudine, reiese evident că americanii sunt hotărâți a merge până la extrema limită a concilierii şi a oferi ruşilor o cât mai largă formulă de compromis; dar în fața unei atitudini de totală şi neînțelegătoare *prepotenza*, să aibă tot dreptul şi întreaga opinie publică de partea lor, atunci când se vor decide să vorbească altfel.

Deci să avem răbdare, să rezistăm şi să aşteptăm cu încredere acumularea de erori de către sovietici...

Pentru alegerile din Jugoslavia, 15 deputați englezi sunt prezenți.

Spre granița Manciuriei, comuniştii chinezi organizează un baraj împotriva înaintării trupelor guvernamentale, care însă continuă să debarce în porturile manciuriene aduse de flota americană.

Pe baza unui raport al lui Eisenhower, preşedintele Truman a anunțat că cel mai târziu la 1 iunie 1946, un guvern civil va fi constituit în Germania. În mod similar se va proceda şi în Japonia, unde incalculabila avere a Mikadoului (e şi natural să fie aşa, cu o dinastie de 2600 ani), va fi alocată pentru a contribui la plata reparațiilor.

În toată lumea arabă, inclusiv în Egipt, mişcări împotriva evreilor, cu excese, - morți şi răniți, - protestând contra imigrării acestora în Palestina.

4.11.45. Presa engleză acuză Sovietele de a împinge şi de a ajuta pe comuniştii chinezi în lupta lor contra guvernului, căci asupra lor s-au găsit arme japoneze date de către ruşi. Dar, în timp ce se bat, ei continuă să trateze cu Tchang Kai-check.

Metodă tipic sovietică...

Inonu a expus în Adunarea Națională politica Turciei în timpul războiului, pentru a dovedi că a fost fără şovăire de partea aliaților.

Bardossy a fost ieri condamnat la moarte, dovedit a fi fost trădător hitlerist (jocul mimetismului maghiar merge până la crimă, căci pe acea vreme toți conducătorii unguri erau perfect de acord, inclusiv Eckhardt), iar acesta a cerut cu destulă mândrie să fie imediat executat.

În Jawa, situația continuă să fie încordată; rebelii în număr de 50-70.000 sunt conduşi şi înarmați de niponi.

Statele Unite anunță că vor lua în mână interesele Chinei spre a o transforma în mare putere, începând cu organizarea armatei, oferind armamentul necesar şi trimițând o misiune de 2000 ofițeri instructori.

Observer scrie despre țara noastră, spunând că aici există două Românii şi că rolul Angliei este destul de delicat între aceste grupări adverse. Tot în presa engleză se discută poziția Angliei între Statele Unite şi Rusia sovietică, având a convinge pe americani *„to do more than they do"*[24] şi pe ruşi *„to do less than they do."*[25]

---

[24] *„să facă mai mult decât fac"*

[25] *„să facă mai puțin decât fac"*

Şeful sioniştilor Weizmann a plecat la Washington să discute problema Palestinei cu Truman şi în prezenţa lui Attlee.

Guvernul jugoslav se laudă că, după alegerile de la 11 noiembrie, la care a invitat parlamentari englezi ca observatori, Skupcina va proclama transformarea Regatului în „Republică federativă democrată".

Se pare că alegerile din Ungaria vor fi un succes pentru Kisgazda, apoi pentru socialişti şi mai puţin pentru comunişti.

În numele Partidului Comunist francez, Maurice Thorez cere:

1. pedepsirea tuturor profitorilor şi trădătorilor, cu confiscarea averii acestora;
2. o democraţie adevărată, garantată prin libertate şi prin educaţie publică (ştim ce înseamnă!)
3. naţionalizarea industriilor, a băncilor, societăţilor de asigurări etc;
4. desfiinţarea corporaţiilor;
5. stabilizarea preţurilor, a salariilor şi a valorii monetare;
6. reforma democratică a armatei;
7. securitatea colectivă pentru menţinerea păcii;
8. colaborare sinceră cu cele trei mari puteri;
9. aplicarea strictă a alianţei cu Sovietele;
10. respingerea oricărui bloc occidental;
11. ruperea imediată a relaţiilor cu generalul Franco.

Pe de altă parte, în numele celor 140 deputaţi ai catolicilor populişti, Bidault cere colaborarea pe picior de egalitate cu socialiştii şi comuniştii într-un guvern tripartit condus de generalul de Gaulle. Noua Constituantă franceză se va întruni mâine.

6.11.45. Azi de Gaulle a remis puterea în mâinile Constituantei, prezidată de cel mai în vârstă ales al naţiunii. Acesta e deci începutul Republicii a IV-a şi a celei a 13-a Constituţii.

Primele cifre ale alegerilor maghiare arată 58% pentru agrarieni, 22% pentru socialişti, 14% pentru comunişti şi restul, diversele mici grupări de moderaţi.

Evident că un asemenea rezultat ar fi un puternic motiv împotriva pretenţiei lui Maniu de a nu se proceda la alegeri în România, înaintea plecării totale a trupelor de ocupaţie. Din nenorocire la noi, toţi ungurii - şi sunt destul de mulţi - vor vota pentru comunişti, nu din convingere, ci din ură împotriva românilor. Poate până la primăvară om mai putea-o lungi cu alegerile, însă tot vor trebui să aibă loc, cu sovieticii încă la noi.

Aud că Pepper a spus lui Brătianu că ar trebui să ţinem seama de vecinătatea ruşilor şi să ducem casă bună cu dânşii; acesta i-a răspuns că el, care urmează politica lui Titulescu, e primul care e convins de acest lucru, dar că atâta vreme cât stau pe capul nostru, toată viaţa noastră socială se destramă, iar activitatea economică e paralizată. Dacă

ar pleca, peste şase luni vom avea moneda stabilizată şi în 2-3 ani am putea deveni cea mai prosperă ţară a Europei.

7.11.45. Cu toate acestea, canaliile din guvern nu se sfiesc să continue a acuza pe Brătianu şi pe Maniu ca fascişti care încearcă să tulbure şi să saboteze opera de redresare a ţării, şi că „aceşti duşmani ai poporului şi ai democraţiei" vor fi până la urmă învinşi de FND.

Astăzi pentru a 28-a aniversare a Revoluţiei din 1917, s-a publicat raportul lui Molotov asupra politicii externe sovietice.

Pare foarte preocupat de monopolul anglo-canado-american al bombei atomice, protestează împotriva sistemului blocurilor de naţiuni şi a reeditării mentalităţii Ligii Naţiunilor unde dictau unele mari puteri şi ameninţă că URSS va poseda în curând secretul bombei atomice şi „chiar ceva mai mult decât atât". Deşi tonul său pare destul de agresiv, presa americană şi engleză se arată foarte mulţumită, afirmând că raportul exprimă dorinţa Rusiei de a se înţelege şi a colabora cu ceilalţi aliaţi.

Se vede treaba că într-un soi de *„addenda et corrigenda"*[26], ne-am întors la timpurile homerice, când eroii îşi epuizau 90% din energie în răţoieli verbale...

La noi, bineînţeles urlă megafoanele prin toate colţurile şi au loc întruniri cu toţi corifeii comunişti, pentru a înălţa slavă măreţilor noştri aliaţi şi protectori...

Mareşalul Mannerheim grav atins, a plecat pentru mai multe luni la Madeira. Imediat după aceasta, guvernul finlandez, recăzut sub călcâiul muscălesc, a decretat că fostul preşedinte Ryti şi mai mulţi fruntaşi politici, printre care Tanner, au fost arestaţi şi vor fi judecaţi ca criminali de război.

S-au publicat în fine termenii armistiţiului încheiat cu Italia în septembrie 1943, abia acum când e vorba de îndulcirea sau chiar de suprimarea unora din condiţiuni.

Acel act se compune de fapt din două acte: un armistiţiu „scurt" în 12 articole şi un altul „lung" în 44 articole, semnat la Malta de Eisenhower şi Badoglio, care cuprinde unele condiţiuni mai grele, prin chiar imprecizia lor.

Guvernul italian a socotit la 3000 miliarde livre totalul pagubelor suferite în război. Evident sunt opere de artă distruse, de-a dreptul incalculabile.

Un fost hamal, devenit apoi şeful sindicatului lucrătorilor căilor ferate engleze, a fost numit guvernator al Bengalului.

Comuniştii chinezi pretind că au înfrânt 70.000 trupe guvernamentale, interceptând legătura feroviară cu Pekin şi împiedicând debarcările de pe vasele americane.

Arabii au ucis şi au rănit evrei la Tripoli.

Tulburătoare ştirea de la Londra că Stalin n-a participat la serbările de la Moscova, fotoliul său fiind ocupat de Molotov. Bolnav? suprimat? sau pur şi simplu îndepărtat?... Tot la

---

[26] *„convenim şi apoi modificăm"*

Londra, dintre toți diplomații străini prezenți la ședința Camerei, singurul absent a fost ambasadorul sovietic.

8.11.45. Azi dimineață, mare afluență și însuflețire la Palat, unde mii de oameni veneau să se înscrie în registru, în timp ce în piață mulțimea descoperită, intona Imnul regal.

Cu tot cuvântul de ordine din presă și de la radio, cu toată telegrama slugarnică și Ordinul de zi al lui Rășcanu, același care în fața ofițerilor imita în batjocură vorbirea greoaie a Regelui, formațiuni comuniste în camioane nu s-au putut împiedica să manifesteze agresiv pentru guvenul FND.

Rezultat: câteva păruieli, capete sparte și un camion incendiat. Bine că sunt americanii de față: Ethridge a sosit aseară, iar Pepper încă n-a plecat.

Ziarele de azi publică darea de seamă trunchiată a discursurilor lui Churchill și Bevin. Nu pomenesc nimic de afirmația ministrului de Externe că înțelege să aibă libertate totală, la nevoie impusă cu forța, pentru relațiile economice ale Angliei cu statele din sud-estul Europei.

9.11.45. Peste 40.000 manifestanți leali Regelui adunați în piața Palatului au fost atacați de comuniștii veniți în camioane să-i împrăștie. Guvernul interzisese orice adunare și a scos trupa, care a tras cu mitraliere în mulțime. Manifestanții au răsturnat două camioane și le-au incendiat. Au fost morți și răniți. S-au operat numeroase arestări, și Partidele Liberal și Național-Țărănist sunt acuzate de a fi pregătit cu săptămâni înainte aceste tulburări cu ajutorul „huliganilor legionari" abia liberați din tabere.

Ziarele de stânga cer arestarea lui Maniu și a lui Brătianu „reacționarii fostei dictaturi." Se pare că Susaikov a intervenit personal pentru încetarea focului.

Pandurii lui Cambrea păzesc din nou înarmați la colțuri de stradă.

Aud că, din nenorocire, Ethridge nu sosise încă, iar Pepper plecase deja la Praga. Acesta a răspuns ziariștilor fenediști care îl întrebaseră insidios dacă și fasciștii pot participa la alegeri, că doar cei condamnați de un tribunal legalmente constituit pot fi împiedicați de a vota, căci libertatea opiniei trebuie să fie absolută.

Presa americană ne dă exemplul Ungariei, unde poporul a dat dovadă de maturitate politică și de curaj civic și unde și rușii au permis ca alegerile să fie absolut libere, spre deosebire de Bulgaria și de România, unde trupe sovietice de ocupație susțin și ajută activitatea comunistă.

Rezultatul final de la Budapesta e minunat: 242 agrarieni (Kisgazda), 70 comuniști, 69 socialiști, 23 țărăniști și doi democrați. Zoltan Tildy, șeful agrarienilor, negociază pentru constituirea unui guvern de coaliție al celor patru partide.

Generalul Cunningham, eroul din Africa, îl va înlocui pe Lord Gort, ca Înalt Comisar în Palestina.

Situația continuă a se menține tulbure în Jawa. Comandamentul britanic a dat un ultimatum indonezienilor pentru predarea celor vinovați de a fi provocat dezordini.

Guvernul american a anunțat că-şi retrage forțele din nordul Chinei.

10.11.45. Am aflat aseară amănunte cu privire la dezordinile din ziua precedentă. Penescu din partea lui Maniu şi Bebe Brătianu din partea lui Dinu, conveniseră din timp cu Teohari Georgescu ca tineretul lor să poată manifesta în linişte pentru Rege într-un anume perimetru din fața Palatului, aşa că intervenția ulterioară a camioanelor comuniste dovedeşte reaua credință a guvernului.

Comuniştii au început a arunca cu cioburi de sticlă şi cu legături de fier vechi în mulțime, care a început a riposta sub ochiul îngăduitor al jandarmilor, nevoiți să stea neutri şi imobili. Au fost huiduiți miniştrii care se întorceau de la Te Deum să se înscrie la Palat şi Guță, tratat de trădător, a fugit fără a mai tenta să intre în Palat.

În urmă, au fost înțepate cauciucurile camioanelor, iar un ofițer a străpuns rezervorul de benzină al unuia şi i-a dat foc; alții au imitat gestul său.

De pe acoperişul ministerului de Interne s-a pornit ropot de gloanțe.

Până acum au fost transportați 13 morți şi 90 răniți, dintre care 20 foarte grav loviți şi fără sorți să scape cu viață. Sunt mulți arestați, printre care copii şi trecători paşnici, pe care zbirii regimului, în majoritate panduri şi agenți comunişti, îi schingiuie în beciurile Poliției şi la Interne.

Incomensurabila lipsă de orice simț politic al guvernanților, vine în ajutorul opoziției; procedând tot aşa, fără niciun fel de discernământ, se vor discredita mai repede. Abia sosit la noi, Ethridge a şi anunțat că a plecat în grabă la Moscova, unde va expune probabil cu tărie situația imposibilă creată în România şi în Bulgaria, unde se pare că s-au produs de asemenea excese, ceea ce a şi determinat întârzierea plecării sale din Sofia.

În discursul său de ieri, Attlee n-a omis să aducă elogii contribuției Sovietelor în război, însă cuvintele sale au fost ascultate într-o tăcere de mormânt, pe când omagiile pentru Statele Unite şi pentru Eisenhower au stârnit furtuni de aplauze.

În ce priveşte energia atomică, guvernul englez e dispus a încredința studiul şi întrebuințarea sa spre folosul omenirii unui comitet internațional special. O părere a fost emisă ca cinci escadrile de avioane, fiecare având câte cinci bombe, să stea la dispoziția acestui comitet.

Un grup de state compus din Statele Unite, Imperiul Britanic, URSS, China, Franța, Belgia, Olanda, Norvegia şi Cehoslovacia vor avea rostul să formeze un organism pentru comerțul internațional, stabilind libertatea completă a schimburilor şi desființând tarifele preferențiale.

La conferința pentru reparațiile de cerut Germaniei, singură Franța a formulat pretenții pentru circa cinci mii de miliarde franci la cursul actual.

„Viel zu wenig und desto schmutziger."[27]

---

[27] *„Mult prea puțin şi, de aceea, cu atât mai scabros."*

În ce priveşte formarea viitorului guvem francez şi deci confirmarea atât de aşteptată a lui de Gaulle, sunt mari neînțelegeri între cele trei partide sortite să colaboreze.

Mâine au loc alegeri în Jugoslavia, iar duminica viitoare în Bulgaria şi în Portugalia, unde Înalta Curte a respins cererea opoziției pentru amânarea lor.

Ruşii şi americanii par să fie de acord ca până la 1 decembrie să retragă complet trupele de ocupaţie din Cehoslovacia, unde a dispărut teama nazismului.

Mareşalul August von Mackensen a murit la 96 ani.

În Spania s-ar fi descoperit un complot pentru suprimarea tuturor membrilor guvernului Franco. Au fost arestate 12 persoane. La Porto, guvernul Salazar a dispus de asemenea, arestarea mai multor şefi ai opoziției.

La Londra s-a anunțat că Stalin se află sănătos, undeva în sudul Rusiei, debarcat de Molotov(?), care încă de la conferința de la Londra luase împotriva părerii lui Stalin atitudini de ireconciliabilă opunere față de occidentali. Extremiştii „celor 500" de pe vremea Directoratului par să dicteze deocamdată la Kremlin. Cu atât mai bine dintr-un punct de vedere, căci creşte astfel convingerea că aliații nu se vor împăca cu sovieticii pe spinarea noastră.

La noi, sunt semne vădite că lichelele de la guvern sunt *„aux abois"*[28].

Bentoiu şi Aznavorian au părăsit definitiv pe Tătărescu. Se vorbeşte din nou de un guvern Lupu cu Groza ca vicepreşedinte, cu Fotino şi dr. Costinescu de la liberali, Gheorghiu-Dej şi Pătrăşcanu de la comunişti, bineînțeles fără asentimentul lui Maniu şi nici al lui Dinu Brătianu.

La Interne şi la Siguranță, continuă arestările. Pe de altă parte, americanii şi englezii fac anchete prin spitale şi iau dovezi că toți cei răniți au fost loviți de gloanțe ale mitralierelor comuniste. Au împiedicat ca pandurii să mai facă de strajă internaților răniți şi să se mai încheie procese-verbale tendențioase.

Istrate Micescu s-a însărcinat a prezenta problema juridică a faptului că s-a tras în mulțime fără prealabile somații legale.

Constantinescu-Iaşi a spus că manifestanții i-au ciuruit automobilul de gloanțe, pe când şoferul său mărturiseşte că au fost tiruri de mitraliere, al căror unghi greşit a lovit şi unde nu trebuia.

Rezistența indonezienilor în Sorebaja a încetat după primele bombardamente aeriene, dar provocări noi s-au produs la Batavia.

În China, comuniştii continuă să lupte, pretinzând că tot nordul țării, deci şi Manciuria, trebuie să fie ocuptă de trupele lor atunci când se retrag japonezii. Totuşi americanii ajută în continuare trupele guvernamentale să debarce în Manciuria.

---

[28] *„în corzi"*

11.11.45. Mi se spune că, sosit din Bulgaria, chiar în dimineața de 8 noiembrie, Ethridge, venit cu automobilul de la Giurgiu, a stat de vorbă pe drum cu țărani, și a ajuns la hotelul Athenée Palace în plină *„bagarre"*[29]. I s-au remis toate documentațiile necesare, a vorbit cu diverşi oameni politici, după care a întâlnit pe Rege la Sinaia, iar a doua zi a plecat deja cu avionul la Moscova.

S-ar putea deci să vină la înapoiere cu asentimentul rușilor pentru o schimbare de guvern, atât la Sofia cât și la București.

Cu micile intrigi și bisericuțe din partidele noastre, s-ar putea ca în viitor constelațiile politice să se grupeze în două partide de guvernământ: unul social-democrat în care să se înglobeze și stânga țărăniștilor și unul național-liberal, care să ralieze toate elementele burgheze de la ardeleni.

Cu înfrângerea ce se prevede pentru comuniști, aceștia vor exista poate în jurul lui Pătrășcanu, dar sper să se fi sfârșit pentru totdeauna cu sinistra farsă a lui Tătărescu și cu toate canaliile devenite extremiști, din simplu interes personal.

Guvernul de la Washington a comunicat celui de la Budapesta că socotește în vigoare tratatul comercial din 1925, care prevede clauza națiunii celei mai favorizate, așa că dacă actualul și următorul guvern maghiar nu vor ratifica convenția maghiaro-sovietică *„half and half"*, s-ar putea ca Statele Unite să recunoască guvernul Ungariei.

America și Anglia trimit reprezentanți la Viena.

12.11.45. Călătoria lui Ethridge devine tot mai misterioasă: după cele aflate pe cale particulară despre vizita sa în România, Radio București anunță azi dimineață că el a plecat sâmbătă de la Sofia direct la Moscova, dar astă seară, Radio Londra informează că dânsul mai așteaptă la Sofia organizarea zborului la Moscova.

Se poate presupune că a fost între timp la București, dar că se dorește ca lucrul să se țină secret. Pe de altă parte, rușii nu prea doresc să discute cu el situația din Balcani și-i fac tot felul de dificultăți. Poate chiar din pricina stării de lucruri actuale din Rusia. *Tanto meglio...*

După amiază până seara târziu, din piața Mare - până în parcul Jianu, s-au scurs cortegiile comuniste cu placarde, steaguri roșii și coroane pentru înmormântarea celor șase sau șapte morți dintre agenții lor provocatori. S-au rostit cuvântări incendiare în contra lui Maniu și Brătianu, urlându-se în ritmul lor obișnuit: „moarte lor!"„arestare!" și „dizolvare!" pentru partidele istorice. Nu s-au produs tulburări, însă spiritele sunt agitate, așa că lumea e înfricoșată.

Presa din Moscova publică articole violente, cerându-se cu insistență să se organizeze grabnic alegeri în România.

Guvernul din Ungaria de după alegeri condus de Zoltan Tildy, cuprinde șapte agrarieni (cu ministerul de Externe), trei comuniști, trei socialiști și un țărănist.

---

[29] *„încăierare"*

Alegerile din Jugoslavia, fără participarea opoziției (deşi guvernul i-a asigurat pare-se, secretul votului contra), au dat un rezultat zdrobitor pentru Tito, dar rezultatele se vor cunoaşte mâine.

Cum aliații sunt dispuşi să recunoască guvernul albanez, premierul grec Canelopoulos protestează împotriva alegerilor ce ar putea avea loc în Epirul de nord, ca parte integrantă a Albaniei, cerând acolo un regim provizoriu sub control aliat.

Adunarea Națională Franceză va desemna mâine pe viitorul şef al guvernului, probabil pe de Gaulle, fără contracandidat. Între timp, cele trei partide de guvernământ, nu se înțeleg asupra educației religioase în şcoli.

Churchill se află la Paris, unde a luat contact cu oamenii politici şi a fost ales membru al Academiei de ştiințe. Va pleca apoi la Bruxelles, unde guvernul a reluat dezbaterile cu privire la Rege, a cărui bună credință e recunoscută, afirmându-se însă că a dus o politică greşită. O *Carte Albă* va apare în ianuarie pe acest subiect.

O comisie de experți va redacta la Washington un memorandum cu privire la propunerile lui Attlee asupra energiei atomice, care preconizează încredințarea tuturor secretelor unui organism internațional în cadrul Consiliului de Securitate, cu obligația pentru toate statele să-şi transmită datele de fabricație şi să permită controlul uzinelor. Dacă ne gândim la mentalitatea sovietică, o asemenea propunere devine ridicolă...

Toată lumea aşteaptă expunerea lui Attlee în fața Congresului american cu privire la politica Imperiului Britanic, iar la Londra se aşteaptă cu înfrigurare matchul de football anglo-sovietic!

Cordel Hull a primit premiul Nobel pentru pace.

15.11.45. Ambasadorul sovietic la Bucureşti, vorbind de excesele rămăşițelor fasciste, a acuzat pe manifestanții de la 8 noiembrie de a-i fi atacat sediul şi înjurat URSS, de a fi devastat librăriile cu cărți ruseşti şi de a fi ars ziare sovietice.

Într-un interview, dr. Lupu a protestat împotriva ațâțărilor antisemite, ca şi cum ar fi vrut astfel să se pună bine cu Sovietele. Deoarece e prima dată, după o lungă tăcere, că ia o atitudine publică, ar fi semn că s-a decis să reintre în arenă cu asentimentul Moscovei.

Lămuririle lui Teohari Georgescu date presei străine sunt pline de contraziceri şi denotă o totală rea credință. Astfel la întrebarea: „dacă n-ar fi venit camioanele cu muncitori, s-ar fi ajuns totuşi la dezordini?" el a refuzat să răspundă, spunând doar: „chesiunea nu e să ştim dacă ar fi venit sau nu ar fi venit maşini, dacă ar fi fost sau dacă n-ar fi fost muncitori..."

Ministrul de Externe britanic Bevin a expus în Cameră problema palestiniană şi a anunțat acordul Londrei cu Washingtonul pentru instituirea unei comisii mixte de anchetă anglo-americane care să examineze situația evreilor, atât în Palestina cât şi în țările europene unde există o problemă evreiască. Rezultatul a fost un val de indignare în lumea evreilor cu proclamarea unei greve generale de 24 ore în toată Palestina, cu inevitabile excese şi tulburări la Tel-Aviv.

Cred oare sioniştii să dea peste cap politica britanică care ține seama de lumea musulmană, din care 90 milioane trăiesc în India şi să rupă apropierea politică tot mai marcată de cea a guvernului american?

UNRRA se interesează de starea economică şi de perspectivele foametei din România, Jugoslavia şi în mai mică măsură din Bulgaria.

La Budapesta a început procesul Imredy.

Se aşteaptă cu înfrigurare întoarcerea lui Ethridge de la Moscova, nu atât pentru a şti ce rezultate practice aduce, cât pentru speranța de a obține prin dânsul o orientare asupra misterului ce planează de o lună încoace cu privire la schimbările posibile ce mocnesc printre conducătorii politicii actuale a Sovietelor. Toți cred că, într-un chip sau altul, buba va căpa şi că vom asista în curând la descompunerea monstrului bolşevic.

Cu ajutorul lui Franasovici, Guță caută să aplice la Berna sechestrul asupra sumelor depuse acolo la dispoziția Legației noastre de la Ankara şi vrea să aplice sistemul său *sui generis* de punere la dispoziția Presidenției a funcționarilor ministerului de Externe, precum şi a lui Ionel Stircea şi Dim. Popescu, trimis de Cretzianu la Berna să ridice banii. Totodată a pregătit o adresă către Groza cu lista tuturor celor puşi în cadrul special, dar n-a îndrăznit încă s-o trimită.

Au loc ciocniri sângeroase la Tel-Aviv între britanici şi evreii îndârjiți, care cu setea de martir, se năpustesc asupra armelor englezeşti.

Conferința de la Washington s-a încheiat cu un comunicat asupra controlului energiei atomice şi propune crearea unei comisii de studiu de pe lângă Consiliul de Securitate, spre a prezenta anumite recomandări ştiințifice. Se cunoaşte sistemul numirii de comisii şi de sub-comisii atunci când e vorba de chestiuni spinoase sau delicate, pentru ca să se ajungă la o înmormântare „clasa I-a".

Attlee pleacă azi în Canada.

Preşedintele Labour Party englez Lasky, s-a pronunțat împotriva acțiunii guvernului în sprijinul împilatorilor francezi şi olandezi din Indochina şi din Jawa, regretând că acest guvern e socialist pur, iar nicidecum unul de coaliție condus de conservatori. Ce înseamnă acest joc dubios, care se cam aseamănă cu situația falsă a Partidului Liberal pe vremea guvernului Tătărescu?

De Gaulle întâmpină noi dificultăți din partea comuniştilor, care îi pretind unul din principalele departamente, adică Externe, Interne sau Război, pe când el cere libertate absolută pentru repartizarea portofoliilor între reprezentanții partidelor pentru guvernul de colaborare.

Toate regiunile Manciuriei evacuate de ruşi au fost ocupate de comuniştii chinezi, în timp ce negocierile dintre sovietici şi Tchang Kai-check n-au dat niciun rezultat. Reaua credință e vădită.

Comentariile presei engleze cu privire la comunicatul de la Washington sunt unanime să recunoască faptul că atâta vreme cât nu este asigurată garanția absolută că bomba atomică nu va servi unor țeluri agresive, secretul între cei trei va fi păstrat.

Unele ziare nu-şi ascund preocuparea că, dacă Sovietele se vor lăsa conduse de extremism şi de suspiciune asupra celor exprimate, atunci lumea va reîncepe o îngrozitoare cursă a înarmărilor.

Sunt prezumții că extremiştii bolşevici care par să conducă acum destinele Rusiei, se bizuie mult pe troțkişti (bolşevicii integrali care urmăresc revoluția mondială şi pe care Stalin îi înlăturase), aşa că acesta ar fi rostul recrudescenței comunismului agresiv în toate colțurile lumii.

Astă seară s-a zvonit, fără încă a se confirma, că față de intransigența comuniştilor, de Gaulle şi-ar fi prezentat demisia.

Attlee va vorbi şi în fața Parlamentului canadian, după care va pleca la Londra, spre a fi prezent la dezbaterile ce vor începe joia viitoare în Cameră, unde va vorbi şi Churchill, sărbătorit acum şi de belgieni.

17.11.45. De Gaulle a demisionat; reprezentanții celor trei partide s-au întrunit spre a delibera asupra situației, iar comuniştii au declarat că-şi iau răspunderea guvernării, însă presa engleză care susține pe General, este unanimă în a considera că nimeni altul nu-l poate înlocui.

Byrnes a declarat că secretul folosirii energiei atomice va fi păstrat numai atâta vreme cât va fi strict necesar şi că s-ar putea ca până în două luni, să se constituie comisia însărcinată cu studiul acestei probleme.

Guvernul american a informat pe cel bulgar că în urma raportului Ethridge, el nu va putea recunoaşte un guvern rezultat din alegeri ce admite doar o listă comună şi care nesocoteşte drepturile partidelor din opoziție. Să vedem dacă alegerile de mâine se vor amâna sau dacă Moscova e hotărâtă să se mențină pe pozițiile sale de intransigență. Ethridhe se află încă la Moscova şi se vorbeşte că ar putea sosi aici dimpreună cu Vîşinski.

În China trupele guvernamentale au luat acum ofensiva şi atacă pe comunişti pe linia de graniță cu Manciuria.

Ca semn al noului curent, la noi ziarele de sub ordinele ruşilor (altele nici nu prea există!), au început deodată să se dea la unguri şi atacă cotidianul budapestan *Uy Magyarorszag* sub pretextul unei caricaturi jignitoare a Regelui nostru, acuzând noul guvern de acolo de iredentism şi de veleități de a obține rectificări în Transilvania pe tema Ungariei milenare şi a superiorității rasei maghiare asupra vecinilor săi.

Motivul real este că Budapesta are acum un regim necomunist, astfel că paiațele noastre din guvern susțin azi, ceea ce condamnaseră în guvernele anterioare.

Circulă cu insistență zvonul că guvernul ar fi decis să dizolve partidele lui Maniu și Dinu Brătianu; unii susțin că acesta ar fi prilejul cel mai nimerit pentru ca adepții lor să se reorganizeze într-un singur partid unificat și deci mai puternic.

Fără a fi trâmbițat lucrul, guvernul și-a asumat prerogativele regale și, printr-un simplu *Jurnal* al Consiliului de miniștri, se lansează noi monede divizionare și se vorbește acum de o nouă emisiune de monede din aur (un milion bucăți) pentru care, în mod normal, ar fi fost nevoie de semnătura Regelui. Până unde se va merge?...

18.11.45. Alegerile din Bulgaria au avut loc cu abținerea opoziției, astfel încât Frontul guvernamental pare să fi obținut 70-80% din voturi. Răspunzând protestului american, Ministrul de Externe bulgar declară că, după alegeri, sensul democratic al țării se va desena tot mai evident.

În Portugalia, alegerile au dat cam 60% pentru partidul unic al lui Salazar, în timp ce asupra Lisabonei se abătea o furtună cu trombe de apă, cum n-au mai fost de 30 ani încoace, inundând cartiere întregi, dezvelind case și lăsând mulțime de oameni fără adăpost.

La noi guvernul anunță că derbedei fasciști(?!) au manifestat pe străzi strigând: „Trăiască bomba atomică".

În Azerbaidjanul Persiei, au izbucnit mișcări separatiste susținute de trupe sovietice, care circulau prin sate și orașe, împărțind din camioane tracte și arme.

În Jawa s-a agravat situația, în special la Batavia, indonezienii fiind ajutați de japonezi.

Adunarea Națională Franceză trebuie să se pronunțe azi pentru sau contra lui de Gaulle, în conflictul său cu comuniștii. Se vorbește de posibilitatea ca viitorul șef al guvernului să fie președintele Adunării, Gouin, președintele CGT[30] Jouhaux, sau chiar șeful Partidului Comunist, Maurice Thorez. Sper că nu !

20.11.45. Adunarea Națională a aprobat moțiunea, cu tot votul contra al comuniștilor, ca de Gaulle să fie invitat a relua convorbirile cu cele trei partide pentru alcătuirea unui guvern de colaborare. Comuniștii se arată intransigenți asupra atribuirii portofoliilor, denunțând pe General ca reacționar, antidemocrat etc.

În Persia rebelii au atacat Tabriz, iar în Jawa s-ar părea că indonezienii au declarat „război" britanicilor.

Evreii de la noi se adună pentru a protesta împotriva politicii duse de Bevin cu privire la Palestina. Acesta a declarat într-adevăr că, potrivit raportului Balfour, această țară poate fi considerată ca un „cămin" al evreilor, nicidecum ca un stat evreiesc.

Sosit pe ascuns la Innsbruck, Otto de Habsburg, va fi expulzat de către autoritățile de ocupație franceze în urma protestelor cancelarului Renner, care a afirmat că: „este o provocare la adresa statelor succesoare și a Republicii austriace, și că nimeni nu-și mai poate face iluzii asupra acestui titlu lipsit de semnificație".

---

[30] Confederația Generală a Muncii.

Ethridge a sosit ieri la Bucureşti şi a început contactele cu lumea politică de la noi. Să vedem dacă succesul lui aici, va fi egal cu cel din Bulgaria.

Dintr-o sursă americană mi se spune că atâta vreme cât procesul de destrămare a Rusiei nu s-a pronunțat, ar fi o greşeală ca aliații să devină agresori şi să pornească un conflict, căci acesta ar provoca o reînviere a coeziunii în fața primejdiei din afară, şi că din această pricină se găsesc mereu formule dilatorii pentru a ajunge la primăvară, când toate vor fi poate mai la punct.

Azi a început la Nürnberg procesul primului lot de criminali de război, în frunte cu Goering.

Canelopoulos şi-a înaintat demisia după o guvernare de doar o lună şi Regentul a început consultările, în primul rând cu Mac Neil, încă prezent la Atena.

21.11.45. Noul cabinet grec s-a format imediat sub preşedinția liberalului Sophoulis şi promite să procedeze în curând la alegeri libere; cât despre un plebiscit pentru eventuala înapoiere a Regelui, el n-ar avea loc decât în 1948!...

Aliații au căzut de acord să repartizeze egal între cele patru zone de ocupație, 7 milioane de germani expulzați din Austria, Cehoslovacia, Polonia şi Ungaria.

Guvernul persan a protestat la Moscova împotriva faptului că trupe sovietice au interzis trecerea prin zona lor de ocupație a unităților trimise să liniştească mişcarea de revoltă din Azebaidjan.

Generalul Eisenhower a înlocuit pe generalui Marshall ca şef de Stat Major american, iar amiralul Nimitz devine şef al marinei Statelor Unite. Ce-o mai fi şi asta?!...

Consultările de azi ale lui de Gaulle, par că vor da rezultate şi că în fine se va constitui un guvern de uniune națională, având ca miniştri de stat: comunistul Cachin, socialistul Vincent Auriol, un populist şi eventual reprezentantul dreptei, Louis Marin.

În ce priveşte repartizarea portofoliilor, ministerul de Război va fi divizat în unul al Armatei cu titularul numit direct de către de Gaulle, şi altul al Armamentului, cu un comunist. La Externe ar rămâne Bidault, iar la Interne ar veni un socialist.

Ethridge a făcut prima vizită Regelui la Sinaia, unde a fost reținut la dejun.

Azi s-a întâlnit cu Tătărescu şi cu Groza.

La o întrebare pusă la conferința de presă săptămânală, preşedintele Truman a declarat că fabricarea bombei atomice continuă, dar numai cu titlu experimental.

22.11.45. De Gaulle şi-a format guvernul precum era de aşteptat, cu deosebirea că Thorez a devenit ministru de stat, comuniştii având şi patru portofolii.

Regentul Damaschinos a demisionat după primirea jurământului noului guvern, aşa că Sophoulis a luat provizoriu şi prerogativele suverane. Se pare că mitropolitul a demisionat din cauza protestului Regelui cu privire la amânarea plebiscitului.

Ethridge va avea azi întrevederi cu şefii opoziției. Aud că e profund vexat de faptul că Molotov n-a binevoit măcar să-l primească, aşa că şi-a vărsat focul asupra lui Vîşinski

(care ar fi sosit şi el la Bucureşti), declarând că în urma celor petrecute în Bulgaria, Statele Unite consideră că este o chestiune de prestigiu de a nu mai accepta bobârnace ruseşti. În cazul în care politica agresivă a Moscovei va continua, s-ar putea ca americanii să se gândească a modifica raporturile lor cu Sovietele.

De fapt, scopul guvernului american ar fi să aducă în faţa Consiliului Naţiunilor Unite ce se va întruni în decembrie, problema politicii ruseşti, în flagrantă contradicţie cu cele convenite cu aliaţii, spre a obţine mandat în regulă pentru a-i sili să se ţină de cuvânt.

Astfel, în cazul unui conflict armat, Statele Unite n-ar mai părea pentru nimeni ca agresor, ci ca un agent al justiţiei şi securităţii internaţionale.

Doi caraghioşi, Vasilescu-Notara şi Viforeanu care nu fac parte nici măcar din gruparea naţional-ţărănistă, au publicat în ziare o moţiune de desolidarizare de Maniu, în care îl bagă şi pe Lupu, cu toate că acesta nici n-a visat să se amestece în asemenea tărâţe.

Cu toată prezenţa lui Ethridge la Bucureşti, guvernul Groza nu se sfieşte a continua agresivitatea faţă de opoziţie. S-ar gândi serios la arestarea capilor opoziţiei, iar unii merg mai departe, pretinzând că n-ar fi exclus să comploteze cu asentimentul tacit al ruşilor, la suprimarea Regelui.

Attlee a prezentat azi în Cameră rezultatele convorbirilor sale de la Washington şi Ottawa asupra problemelor energiei atomice şi fără a insista asupra relaţiilor cu Uniunea Sovietică, a declarat că sunt absolut imposibil de imaginat conflicte între Anglia şi dominioane, sau între Anglia şi Statele Unite, pe când Eden, cu care premierul şi-a împărţit rolurile, a pus pedala cu putere asupra nevoii bunelor raporturi cu URSS.

500.000 lucrători din Detroit, dintre care 200.000 de la General Motors, au declarat azi greva pentru obţinerea majorării cu 30% a salariilor, cerută de atâta vreme.

Se vorbeşte de înapoierea lui Stalin la Moscova(?!). Să însemne oare asta un câştig pentru moderaţi?...

Criză de guvern în Italia prin demisia liberalilor.

Mişcări şi tulburări în India din pricina măsurilor luate împotriva partizanilor independenţei ai lui Chandra Bose.

Imredy a fost şi el condamnat la moarte prin spânzurătoare. Nu se ştie încă dacă Bardossy a fost executat.

Churchill va pleca în curând într-o călătorie de informare în Australia şi Noua Zeelandă, lăsând pe Eden ca şef al opoziţiei până în martie anul viitor. Minunată e vitalitatea acestui bătrân, dar mai minunat este acordul perfect dintre guvern şi opoziţia engleză.

La clubul Naţiunilor Unite am fost obligaţi să înghiţim un film sovietic al serbărilor sportive de la Moscova din acest an.

Trei observaţii semnificative: spre deosebire de filmul anului trecut de la Legaţia sovietică, de rândul acesta nu s-au sfiit să prezinte delegaţia Republicii moldoveneşti - menţionată în paranteză „Basarabia" - ca să nu fie dubii, cu dansuri ucrainiene şi costume

de fantezie. Apoi imnul de stat, era un vechi imn ţarist, iar în sfârşit, Mareşalul fotografiat tot timpul, avea faciesul caracteristic al hemiplegicului cu ochiul stâng închis şi acea parte a feţei crispată.

24.11.45. După ce ieri a vorbit cu şefii partidului lui Maniu, Ethridge a venit azi să cunoască şi pe membrii săi, la un aperitiv la Mihai Popovici. Face o impresie foarte plăcută, e simplu şi înţelegător. S-a fotografiat la cererea lor cu naţional-ţărăniştii, foşti şi... viitori arestaţi.

Vorbind de Haţieganu, Lupu a spus că şi acum tot de unguri a fost el arestat, fiindcă actualul regim Groza e tot al maghiarilor. (Are mare dreptate când văd ce declară acest trădător la Tg. Mureş unde, vorbind de necesitatea uniunii româno-maghiare, anunţă că va suprima complet graniţa de vest, pentru a lăsa trecerile libere din spre Ungaria. Desigur acest lucru ar fi foarte bun cu timpul ca mijloc de apărare împotriva supremaţiei slave, însă nicidecum în condiţiile dominaţiei sovietice, acum când sub comunism, ungurii din Ardeal ne terorizează şi ne subjugă. *Est modus in rebus.*[31]...).

E vorba ca Ethridge să plece în Transilvania şi de acolo în Moldova, dar nu se ştie prin ce oraşe sau regiuni va trece. Joia viitoare va pleca direct spre Washington, căci după rezultatul vizitei sale la Moscova, nu va mai încerca desigur să pledeze faţă de ruşi, ci va merge să-şi prezinte raportul lui Byrnes.

Abia mai târziu se va vedea eventual rezultatul călătoriei sale.

25.11.45. După expunerea lui Bevin, preconizând crearea unei Adunări mondiale pentru pace şi în urma atmosferei create de presa britanică şi americană relativ la extrema încercare a aliaţilor de a înlătura orice suspiciune din partea ruşilor, văd că acum atât ambasadorul sovietic la Londra cât şi agenţia *Tass* vorbesc de necesitatea absolută de strânsă colaborare între cei trei aliaţi, dar cerând şi din partea anglo-americană o atitudine tot atât de înţelegătoare.

Moscova a ridicat la rangul de dogmă reaua credinţă şi minciuna, iar robii săi de la noi nu fac decât să imite aceste procedee cu o şi mai dezgustătoare şi cinică sălbăticie.

Criza din Italia a dus la demisia lui Parri, silit s-o facă deoarece democraţii-creştini refuză să accepte formula înlocuirii liberalilor demisionaţi, prin alte persoane din aceeaşi grupare. El a spus prinţului Umberto că o tendinţă spre stânga sau spre dreapta a unui viitor guvern, o socoteşte ca fiind de-a dreptul primejdioasă.

Mişcarea revoluţionară din Jawa continuă şi se traduce prin excese de xenofobie pe care mulţi europeni le admit, socotind că un popor ce vrea să trăiască liber, nu poate fi forţat prin gloanţe şi tancuri englezeşti să rămână în sclavia unor negustori olandezi. Chestiunea e gravă. De altfel problema asiatică se va pune tot mai intens în India, Indochina, China, iar ofensiva bolşevică a Sovietelor în lume se grefează pe o mişcare a asiaticilor asupra Europei.

---

[31] *Există o limită în toate.*

Dacă s-ar studia mai serios întrega perioadă a năvălirilor din Evul Mediu obscur şi procesul de descompunere al Lumii vechi, s-ar putea găsi o oarecare asemănare şi un paralelism de ordin social cu vremurile tulburi de azi.

Cât despre bomba atomică, ea va juca un rol cel puţin tot atât de important în istorie, ca inventarea prafului de puşcă, care a reuşit să dărâme odată cu cetăţile feudale şi cetăţuia potentaţilor care domina viaţa burgheziei din târguri.

În sens invers, capitalismul actual a dat posibilitatea dezvoltării vieţii economice, a unui trai mai bun al maselor, tot aşa cum în jurul fortăreţelor baronilor medievali, se dezvolta, într-o relativă siguranţă, viaţa locuitorilor din *„faux-bourgo"*, devenite cu timpul oraşe... S-ar putea deci, să trăim în aceste clipe, dându-ne în mod excepţional seama de importanţa lui, unul din momentele determinante ale istoriei omenirii, mai însemnat decât descoperirea Americii sau căderea Bizanţului.

Marea problemă dezbătută după enunţarea făcută de Bevin este aceea a unei federaţiuni mondiale care, spre deosebire de o Ligă a Naţiunilor, ar fi o instituţie la care să participe direct toţi cetăţenii lumii, în dubla calitate de cetăţeni ai statelor naţionale şi de cetăţeni ai federaţiunii; la rândul său, aceasta ar putea la nevoie trece peste organismul statului, pentru a lua direct contact cu cetăţeanul, luat ca individ.

Se arată că numai în acest chip s-ar putea evita războaiele şi mizeria în lume.

Problemă vastă care de sute de ani a preocupat spiritele mari ale omenirii şi care, chiar rămânând în stadiu de ideal nerealizabil, este frumoasă şi înălţătoare.

Se anunţă că la cererea lui Bevin, regentul Damaschinos a revenit asupra demisiei.

Ethridge a anunţat că-şi va continua călătoria de informare în România încă pe 2-3 săptămâni. Aud că, întrebând de Rădescu şi fiind informat că este perfect liber, s-a dus să-l vadă, negijând a preveni guvernul de vizita sa; s-a lovit la poartă de refuzul grosolan al zbirilor, dovedindu-se astfel ce înseamnă de fapt aici libertatea.

26.11.45. Cifrele provizorii ale alegerilor din Austria dau majoritatea pentru socialişti în Viena, Graz şi Klagenfurt, pe când la sate, ea aparţine catolicilor, în special în Tirol, Austria de sud şi Voralberg, unde sunt 70% catolici, 28% socialişti şi 2% comunişti. Se crede că aceştia din urmă nu vor întruni în final nici 10% din voturi şi că s-ar putea să nu deţină niciun loc în Parlament.

La Roma, Umberto se consultă cu Orlando, Bonomi, Badoglio şi Nitti pentru constituirea noului guvern.

Guvernul american informat de demersul celui din Teheran la Moscova a cerut guvernului sovietic explicaţii cu privire la rolul jucat de trupele Armatei Roşii în mişcarea din Azerbaidjan, faţă de convenţia anglo-ruso-americană asupra Persiei.

Radio Moscova protestează că agenţi reacţionari răspândesc zvonuri mincinoase despre scopuri imperialiste ale Sovietelor.

În Palestina, situaţia rămâne încordată din cauza atitudinii agresive a extremiştilor evrei. Britanicii par să domine situaţia în Jawa.

În China, comuniştii acuză guvernul Tchang Kai-check de a refuza o claborare cu dânşii şi pretind că americanii întreţin şi ajută chiar direct rezistenţa anti-comunistă.

Au izbucnit greve şi în Anglia şi iluminatul cu gaz aerian în Londra e foarte pe sponci, de teamă că se vor consuma în curând toate rezervele.

Comuniştii englezi, adunaţi în Congres, acuză politica guvernului laburist în Persia, China, Indochina, Rusia şi în celelalte state democratice europene, cerând plecarea lui Bevin.

27.11.45. Guvernul englez a trimis la Moscova o Notă asemănătoare celei americane, amintind ruşilor de acordul anglo-sovietic şi de angajamentele de la Teheran.

La Washington se anunţă că până la 1 ianuarie trupele americane vor părăsi Persia, adăugând speranţa că şi cele ruseşti şi engleze vor proceda la fel până la aceeaşi dată. Tonul n-a pierdut încă urbanitatea...

În Italia, Orlando încearcă a forma guvernul.

Primul ministru olandez preconizează uniunea Belgiei cu Ţările de Jos.

Catolicii au obţinut majoritatea absolută la alegerile din Austria. Se pare că potrivit acordului anterior, guvernul va fi alcătuit din coaliţia celor trei partide, deşi comuniştii n-au reuşit să aibă decât trei locuri în Parlament.

Soţia împreună cu fata ambasadorului sovietic la Bucureşti, ce par civilizaţi şi cu anume ascendenţă albă, au asistat duminică la slujba de la Patriarhie, după care au făcut o vizită lui Nicodim.

Se prevede că din lipsă de combustibil, ne putem aştepta la întreruperea curentului electric în Bucureşti şi, din aceeaşi cauză, se vorbeşte şi de o criză în fabricarea hârtiei. Şcolile sunt avizate că săptămâna viitoare nu vor mai avea cu ce să se încălzească.

Este curios cum radio-ul sovietic de la noi, vorbind de situaţia din Italia, spune că Nenni a fost însărcinat cu formarea guvernului, pe când Londra nu pomeneşte decât de Orlando, adăugând că partidele de stânga îl consideră pe acesta mult prea reacţionar.

Reprezentanţii opoziţiei în Camera Lorzilor au declarat că anul acesta se prezintă în culori mult mai optimiste, dar că situaţia se arată destul de încordată din două motive: bomba atomică şi suspiciunea Sovietelor, care a determinat o mai strânsă colaborare anglo-americană. Suspiciunea nu este unilaterală, căci şi occidentalii sunt în drept să suspecteze politica sovietică în Balcani, ruşii trebuind să faciliteze o destindere prin deschiderea largă a graniţelor pentru ziariştii străini.

Şeful catolicilor austrieci devine prim-ministru, iar Renner va deveni probabil preşedinte de Republică.

28.11.45. Consultările lui Orlando n-au avut succes, prinţul Umberto urmând a sta azi de vorbă şi cu şefii partidelor de stânga, spre a încerca o înţelegere între cele şase partide.

A demisionat ambasadorul american în China, declarând că Statele Unite n-au reuşit în politica lor, punând în conflict pe imperialişti şi pe comunişti, în loc de a se sprijini pe masele democratice. Se aude că va fi înlocuit cu generalul Marshall, trimis acolo în misiune specială. Sau mă înşel grozav, sau asta înseamnă război pe față...

Răsculații din Azerbaidjan sunt în drum spre capitală şi au ajuns la Quazvin la 150 km de Teheran. Aceasta nu mai înseamnă mişcarea de autonomie a unei provincii, cu toate că la Moscova se vorbeşte de interesul cu care Sovietele privesc desfăşurarea evenimentelor, fără a pomeni însă de notele primite de la anglo-americani.

La Nürnberg s-a citit un raport al lui Jodl din 1943 care explică nereuşita planului german prin trei motive:

1. superioritatea aviației britanice;

2. insuccesul politicii germane de a atrage Spania în război şi de a lua Gibraltarul în stăpânire, aceasta datorită lui Serrano-Suner, tratat de fals iezuit;

3. faptul că ruşii au avut totdeauna cu 1,5 milioane trupe mai mult decât nemții, în afara partizanilor şi rebelilor din spatele frontului, precum şi iarna aspră şi timpurie din 1941.

Ethridge a fost ieri la Braşov, Făgăraş şi Sibiu, iar seara s-a întors la Bucureşti unde la locuința lui Schuyller a văzut pe Christu, Savel Rădulescu şi Ghelmegeanu, adică toată evoluția din comisia de armistițiu. *Universul*, devenit organul de presă al Anei Pauker, e furios de metoda emisarului american de investigație directă.

Guvernul atacă acum instituțiile bancare liberale, în special Banca Românească, acuzându-le de a fi finanțat pe legionari şi politica pro-nazistă a lui Antonescu. N-ar fi de mirare ca acest atac să fie preludiul unei încercări de naționalizare după exemplul din Franța, unde o seamă de bănci mari printre care şi Crédit Lyonnais au fost naționalizate.

Grevele din Statele Unite ating azi 600.000 lucrători şi se vorbeşte că încă tot pe atâția sunt pregătiți să oprească activitatea, iar în Anglia s-ar putea ca greva docherilor să reînceapă, după ce încercarea de aranjamente directe a dat greş.

La comisia pregătitoare a Națiunilor Unite întrunită la Londra, se va pune chestiunea sediului organizației şi mulți delegați doresc să se aleagă capitala unei țări mici europene, ca Olanda sau Danemarca, deoarece pe acest continent este locul permanent al conflictelor, dar şi centrul civilizației între Orient şi Occident.

La întrunirea Partidului Conservator, Churchill a atacat violent guvernul laburist, acuzându-l de a aluneca pe panta prăbuşirii mândriei şi prestigiului Imperiului Britanic şi declarând că dacă conservatorii nu întârzie şi nu greşesc prin activitatea lor din perioada următoare în metropolă şi în dominioane (rostul vizitei sale în Australia şi Noua Zeelandă), partidul său va putea prezida din nou la destinele mărețe ale Imperiului.

La noi, se zvoneşte că sâmbătă 1 decembrie, cu prilejul anversării unirii Ardealului, vor fi din nou manifestații cu posibile tulburări în piața Palatului.

Partidul Comunist cheamă tot poporul să protesteze împotriva reacționarilor Maniu şi Brătianu, care împreună cu Carol şi Antonescu au colaborat la criminalul arbitraj de la Viena (sic!) [...]

O mulțime de refugiați balți,- letoni, lituanieni, estonieni,- pe care guvernul suedez convenise să-i predea celui sovietic sub cuvânt că au luptat în rândurile hitleriste, fac greva foamei şi apelează la umanitatea Regelui pentru a nu-i trimite nevinovați la torturile lagărelor ruseşti. Jumătate din ei zac acum în spitale, vasul sovietic aşteaptă la Trelleborg şi Suveranul se consultă cu guvernul pentru a nu se pune rău nici cu Moscova, dar nici cu conştiința proprie.

Congresul sionist de la Ierusalim protestează împotriva declarației viclene a lui Bevin, care în loc de a studia problema unei „patrii a poporului evreiesc", vorbeşte de „împrăştierera evreilor în lume", şi-l întreabă cine i-a dat mandatul să împrăştie „puținele resturi ale evreilor din Europa în țări unde-i aşteaptă soarta celor din Tripoli sau a sirienilor din Irak." [...]

Concomitent are loc la Cairo o conferință pan-arabă.

29.11.45. Ethridge a plecat în Statele Unite după ce a încercat zadarnic să viziteze Ardealul de nord şi Moldova; chiar în plimbarea sa prin Sibiu, era încadrat de două maşini ale Siguranței. A reuşit până la urmă a vedea pe Rădescu, după ce mai întâi îşi turtise nasul de uşi ferecate şi de zbirii de la poartă.

Se poate spune că a plecat perfect edificat, dar rămâne de văzut când şi ce vor putea întreprinde americanii spre a ne scăpa de gâtuirea rusească.

30.11.45. Un vag semn în acest sens este ultima declarație a lui Truman, care nu găseşte utilă o nouă întrunire a celor „3", ci preferă ca Organizația Națiunilor Unite să ducă la îndeplinire misiunea lămuririi greutăților internaționale. Adaugă cât ar fi de dorit să se modifice înțelegerile de la Potsdam, pentru a se pune capăt sistemului ca un singur aliat, exercitând dreptul său de veto, să paralizeze măsuri generale de luat cu privire la Germania.

În legătură cu instituirea unui guvern unitar german, Eisenhower afirmă că acest deziderat nu se poate realiza din cauza obstrucției Franței, care se opune ca Berlinul să poată dispune cu privire la Renania, Ruhr sau Saar. Se vede interesul meschin al guvernului francez, care vrea să stoarcă tot ce poate din regiunea westfaliană.

Adunarea constituantă de la Belgrad aleasă de urnele lui Tito a proclamat Republica democratică federativă a popoarelor din Jugoslavia, decretând totodată abolirea Monarhiei şi deposedarea de orice drepturi a regelui Petru şi a dinastiei Karagheorghevici.

Concomitent, a avut loc la Londra declarația făcută de Suveran pentru a protesta împotriva acestei violentări dictatoriale a voinței poporului jugoslav. Este însă de mirare cum *Manchester Guardian* susține că alegerile exprimă într-adevăr sentimentul poporului şi că

dacă mai multe state aliate vor recunoaşte noua Republică, nu se va mai putea pune problema legalităţi sale.

Oare guvernul Majestăţii Sale îşi va abandona atât de uşor aliatul?

Un comitet mixt anglo-american, în care nu va intra niciun evreu sau vreun arab, va începe cât de curând o anchetă asupra problemei palestiniene.

După ce au ocupat Quazvin, rebelii din Azerbaidjan se îndreptă spre nord-vest către Caspica, părând a abandona direcţia Teheran, iar guvernul persan se arată cu totul nemulţumit de conţinutul răspunsului sovietic.

Se vorbeşte că în Italia, democrat-creştinul Alcide de Gasperi va sfârşi prin a forma guvernul de coaliţie.

Un automobil acţionat de energia atomică a fost distrus în Anglia în momentul experimentării sale oficiale. Unii zic că atentatul ar fi fost pus la cale de către fabricile de maşini ameninţate de noul model, alţii se întreabă dacă n-a fost mână rusească.

La noi se discută mult problema Partidului Social-Democrat, căruia aliaţii îi prezic un mare viitor, dar pe care îl ameninţă lipsa totală de cadre şi mai ales pusilanimitatea lui Titel Petrescu, zis „Mi-titel Petrescu", şeful partidului, pe care îl terorizează chiar membrii săi din guvern.

Comuniştii continuă să atace pe liberali şi pe manişti, pe care îi acuză de a se fi vândut finanţei germane şi de a fi sabotat, în înţelegere cu grofii unguri, unirea Ardealului, ca şi împăcarea popoarelor conlocuitoare.

Gândul lor ar fi să ajungă a pune mâna pe Banca Naţională, pe Banca Românească, pe uzinele Letea etc. şi să dezorganizeze toate aceste instituţii ce le stau în gât.

În ticăloşia sa, guvernul a dizolvat Academia de Ştiinţe Morale şi Politice, acuzând-o că a fost înfiinţată de Ică Antonescu şi că azi e condusă de prietenii săi Istrate Micescu, Gruia, Leon, Strat, Mironescu şi alţii.

La înmormântarea prim-preşedintelui de la Casaţie Lupu, care fusese dat afară de Pătrăşcanu, consilierul în retragere Bădeanu a rostit o curajoasă filipică în contra guvernului.

1.12.45. După cele petrecute la Belgrad, corespondentul *Reuter* la Sofia socoteşte că şi Bulgaria ar putea deveni în curând Republică, nu atât pentru a înlătura pe Simion, cât spre a realiza o mare federaţie jugoslavă.

Fără îndoială, totul s-ar petrece sub semnul stelei roşii, aşa că mă întreb, în cazul în care anglo-americanii ar consimţi după cum se arată, la acest joc al Moscovei, ce vom deveni noi, românii, dacă nu se înjghebează între timp o federaţie danubiană austro-ungaro-română. Chiar şi în asemenea condiţii, viabilitatea ei ar fi şubredă între ceho-poloni la nord şi sârbo-bulgari la sud, deopotrivă slavi şi aflaţi la remorca Sovietelor. Doar prăbuşirea însăşi a acestora ne-ar putea salva.

Şantierele navale din Hamburg au fost cedate ruşilor, care le demontează în contul reparaţiilor.

Rudolf Hess a declarat ieri că amnezia sa mentală fusese simulată şi cere a fi judecat alături de ceilalţi.

Nota Sovietelor pretinde că doar funcţionarii persani poartă vina mişcării rebele din Azerbaidjan, că trupele sovietice s-au opus trecerii armatei persane ca să evite vărsări de sânge şi anunţă că Armata Roşie se va retrage în împrejurimile Teheranului.

Armata a 14-a britanică, care a luptat pe graniţele Indiei, în Birmania şi în sudul Chinei, a fost demobilizată.

Liberalii englezi au suprimat unele părţi mai violente din moţiunea de neîncredere a conservatorilor, care se va prezenta miercuri în Parlament.

2.12.45. Cu toată opoziţia liberalilor care nu admit un socialist la Interne, şeful creştinilor-democraţi Gasperi speră să formeze noul guvern italian.

Astăzi au loc alegeri generale în Brazilia după 15 ani, pentru Preşedinte, Senat, Cameră, care vor trebui să dea ţării o nouă Constituţie.

Azi, de asemenea, alegeri în Albania, unde nu se prezintă decât candidaţii guvernamentali ai Frontului şi unde alegătorii n-au voie decât să voteze „Da" sau să se abţină, cuvântul „Nu" fiind interzis. Bineînţeles că acolo va fi o Republică democrată şi progresistă.

Scene dureroase printre cei 1000 balţi, pe care Suedia a sfârşit totuşi a-i livra ruşilor. Poliţia a fost nevoită să intervină, ca să împiedice pe cei ce încercau să se sinucidă, spre a nu cădea vii în mâinile sovieticilor. Iată cât e de decăzută chintesenţa civilizaţiei noastre!

Bevin a declarat ieri că Adunarea Naţiunilor Unite care se va întruni peste câteva săptămâni, va fi cel mai important Parlament mondial ce a existat vreodată şi că speră mult în eficienţa sa.

Dacă judecăm puţin logica ultimelor evenimente, cred că ar fi cu putinţă ca în ultimă esenţă, anglo-americanii să urmărească năruirea forţei ameninţătoare sovietice, dar până la realizarea acestui suprem deziderat, ar fi inutil să înceapă vreo mişcare de reacţiune în România, Serbia sau Bulgaria, unde marionetele bolşevice se vor prăbuşi imediat, odată cu suportul lor moscovit.

Dacă însă nu reuşesc, dacă ruşii îşi cristalizează poziţiile câştigate, tot atât de inevitabil omenirea va fi obligată să accepte dominaţia rusească asupra celei mai mari părţi a Asiei şi Europei, căci acest organism monstruos care se întinde pe a şasea parte a globului, stăpânind nesfârşite întinderi continentale cu prea slabe ieşiri la mare, va trebui sau să piară asfixiat, sau să respire liber la Mediterană, la golful Persic, la Marea Nordului sau la Pacific.

În procesul de la Nürnberg, la o întrebare pusă lui Ribbentrop cu privire la politica de cuceriri a Germaniei, acesta s-a uitat mirat în jur, spunând că toate aceste chestiuni

fuseseră pe larg discutate şi convenite cu amicul său Molotov, pe care se miră că nu-l vede azi alături de conducătorii nazişti pe banca acuzaților.

N-ar fi de mirare că toți aceştia, văzând că nu mai au nimic de pierdut, să caute a târî cu dânşii în prăpastie şi pe complicii lor bolşevici, devenind la rândul lor acuzatori la bara acestei instanțe supreme, care are tendința să creeze o nouă jurisprudență internațională.

4.12.45. A început rechizitoriul în procesul de la Nürnberg pentru crime comise împotriva păcii prin agresiunile asupra Cehoslovaciei, Poloniei, Norvegiei, Belgiei, Olandei, Franței şi Angliei, aceasta în virtutea pactului Kellog, iar *Pravda* încearcă să asimileze şi pe Franco cu ceilalți criminali de război nazişti.

Ambasadorul Angliei la Varşovia a declarat guvernului polonez că libertatea nu există în această țară, contrar celor convenite la Yalta şi la Potsdam.

De Gasperi speră să formeze azi noul guvern italian de coaliție a celor şase partide, acordând vicepresidenția liberalului Orlando şi acceptând şi miniştri de stat fără portofolii, ca Bonomi.

Adunarea Națională Franceză a votat trecerea asupra Statului a Băncii Franței şi a altor patru bănci mai importante cu începere de la 1 ianuarie 1946.

Sovietele refuză invitația americană de a părăsi teritoriul persan până la începutul anului viitor; față de acest răspuns, trupele Statelor Unite se vor retrage concomitent cu cele britanice, adică până la 1 martie 1946.

Liga Arabă a decretat boicotul general al tuturor prăvăliior şi mărfurilor evreieşti din Palestina.

Singurul rezultat practic al conferinței Partidului Social-Democrat de la noi este moțiunea prin care Titel Petrescu a reuşit să impună colegilor săi fenedişti, ca la viitoarele alegeri partidul să prezinte liste separate de ale Frontului guvernamental, spre a putea verifica astfel forța însăşi a formațiunii sale.

Scânteia atacă violent şi injurios pe gazetarul american Marckham, care în ziarul *Christian Science Monitor* şi-a permis să scrie despre casele țărăneşti de la noi care sunt înfloritoare, pe când conacele proprietarilor sunt devastate şi pustii, precizând că această stare de lucruri va determina un regres al economiei agricole a țării.

5.12.45. Încep să apară tot mai vădit unele aparențe ale tensiunii aliato-sovietice: Ruşii sunt furioşi de faptul că procesul de la Nürnberg nu s-a terminat în câteva zile, cu toată prezența lui Vîşinski trimis acolo să regizeze dezbaterile după sistemul moscovit.

Acum se indignează împotriva anglo-americanilor, care întrețin pe teritoriile lor de ocupație din Germania forțe armate germane gata organizate (ghici contra cui?), denunțând aceasta ca metode fascisto-nazisto-reacționare.

Congresul american a votat legea prin care preşedintele Truman este autorizat să dispună, fără a mai cere vreo învoire, de trupe americane puse la dispoziție - aceasta numai

pe baza mandatului ce ar primi eventual din partea Consiliului de Securitate al Națiunilor Unite.

La Istanbul au izbucnit mişcări anti-comuniste provocate de studenți, cărora li s-au alăturat numeroase grupuri de cetățeni care au devastat redacțiile ziarelor turce pro-comuniste, ca *Tan* etc.

Aud, dar fără a putea avea confirmarea, că în regiunile muntoase din Putna, Bacău, Neamț s-au constituit bande de haiduci, „sumanele negre", care atacă convoaiele ruseşti de aprovizionare, distribuind țăranilor proviziile, iar când vin poterele, se răzleţesc prin poteci şi dispar fără urmă, sau sunt ascunşi de săteni.

Prin diversele noastre Legații, se repetă opereta grecească de pe vremea celuilalt război, când aproape în fiecare capitală se înjghebau alături de misiunea regelui Constantin, o alta, adversară a venizeliştilor, alcătuită din membrii dizidenți.

Astfel, Guță trimite la Ankara pe Ionel Magheru, care va avea să se ia la harță cu Cretzianu şi pe Scrădeanu la Stockholm, unde Duca s-a declarat şi el contra regimului.

Pătrăşcanu a suspendat azi şi a deschis anchetă disciplinară împotriva magistraților care au îndrăznit să achite pe un negustor arestat de organele de sabotaj, procedând la fel şi cu judecătorul de instrucție, care şi-a permis să nu rețină decât câteva din capetele de acuzare.

Traian Săvulescu a fost numit peste capul lui Zăroni coordonator pentru reforma agrară şi se pare că e hotărât, deşi de stânga fiind, a restitui proprietarilor inventarul ce le-a fost sechestrat, a le da mijloacele pentru a-şi cultiva pământul rămas şi a mări cota fermelor model.

6.12.45. Byrnes a declarat că Statele Unite vor proceda la centralizarea Germaniei, chiar şi fără concursul guvernului francez, care continuă să viseze la interese imediate şi fără perspective de cuminţenie politică în Ruhr şi în Renania.

Azi va începe în Parlamentul englez „duelul" Churchill-Attlee.

Mi se afirmă că Groza ar fi încercat să-l convingă pe Patriarh de a accepta Locotenența regală în caz de abdicare a Regelui, dar că a fost trimis la plimbare.

Pe de altă parte, aud că guvernul actual ar fi dispus a demisiona, cu unica condiție ca Regele să-l accepte măcar câteva ceasuri, pentru a putea pleca apoi în chip legal. Unii, foarte probabil din izvor apropiat lui, vorbesc de un guvern Tătărescu.

Toate aceste zvonuri denotă cât sunt de profund dezorientate spiritele la noi.

Se studiază serios elaborarea unei Constituții pentru India; un grup de parlamentari englezi vor pleda în fața membrilor Congresului indian buna credință şi buna voință a guvernului de la Londra.

Anglia a răspuns la memorandumul sovietic privitor la trupele germane echipate, instruite şi ținute sub arme din zona sa de ocupație, declarând politicos că, pentru realizarea

condițiilor de demobilizare, va continua a le menține. (Răspuns evaziv, ce ar corespunde unei *fin de non recevoir*?[32]).

Primul ministru persan a declarat că nu va demisiona și că va răspunde în curând cu privire la revoltele din Azerbaidjan.

Un atentat neizbutit a avut loc la Cairo în contra șefului Partidului Naționalist; nu se cunosc autorii.

Prințul Konoye, fost prim-ministru și consilier permanent al Mikadoului în politica externă, a fost arestat din ordinul generalului MacArthur. Se prevede că Împăratul va abdica în aprilie în favoarea fiului său de 13 ani, iar frații săi vor prelua Regența.

8.12.45. Azi dimineață, declarații simultane la Washington, Moscova și Londra anunță că sâmbăta viitoare, 15 decembrie, se vor întruni la Moscova miniștrii de Externe Byrnes, Molotov și Bevin spre a discuta problema energiei atomice.

Această întâlnire ce va continua și în timpul sărbătorilor, nu va prejudicia întru nimic Adunarea Națiunilor Unite care se va deschide la Londra la 7 ianuarie și unde probabil cei trei vor fi prezenți ca șefi ai propriilor delegații. Se vor mai discuta desigur și alte chestiuni interesând cele trei puteri, dar nu se vor lua hotărâri, conferința servind numai la punerea cărților pe masă, conform expresiei lui Bevin.

Ar putea fi un soi de Berchtesgaden, ca încercarea supremă dar lipsită total de speranțe după întâlnirea, tot atât de zadarnică, de la München din 1938.

Franța și China, care n-au fost prezente la Yalta unde s-au prevăzut astfel de întâlniri, nu sunt invitate la Moscova.

Vom vedea deci, și de rândul acesta, dacă iese de aici pace sau război.

Nu prea știu ce să cred, însă cu toate zilele negre ce ne așteaptă, aș dori mai degrabă să nu se cadă la o împăcare, adică rușii să nu cedeze, căci altfel ele ar dovedi o supremă abilitate, pentru a-și rezerva atacul puțin mai târziu, când anglo-americanii vor fi poate mai dezuniți și slăbiți de propriile lor nevoi.

Congresul american va discuta în curând condițiile împrumutului acordat Angliei de 4.400 milioane dolari pe 50 ani cu dobândă de 2% începând cu 1951, cu scopul de a lichida datoriile din acordul de împrumut-închiriere, restul servind pentru cumpărarea de mărfuri americane.

Bevin a răspuns guvernului persan, asigurându-l că Anglia îi va susține independența, suveranitatea și integralitatea teritorială.

A început instalarea în zonele de ocupație din Germania a celor aproape 7 milioane de nemți, ce trebuie să părăsescă Cehoslovacia, Ungaria, Polonia și Austria.

Amănunt delicios al călătoriei lui Ethridge la Moscova: plecarea din Sofia s-a făcut cu un avion de lux, capitonat cu mătase albastră, cu adevărat împărătesc. La înapoiere,

---

[32] *„refuz"*

după furtunoasa convorbire cu Vîşinski, n-a obţinut decât un loc într-un avion de zbor obişnuit, pe care a trebuit să şi-l plătească!

Se pare că cele 7-8 persoane de la noi, cărora Ethridge le-a vorbit deschis, printre care desigur şi Maniu, se arată extrem de optimiste că Statele Unite nu ne vor abandona.

La propunerea guvernului polon de a lichida toate problemele pendinte, guvernul cehoslovac s-a arătat dispus a negocia, cu excepţia chestiunii regiunii Teschen.

În schimb, încercarea de negocieri directe ceho-maghiare n-a dat vreun rezultat apreciabil.

9.12.45. De două zile viscoleşte întruna: s-au rupt firele electrice, aşa că jumătate din casa noastră e în întuneric, caloriferul automat ameninţă să nu mai funcţioneze, iar abia dacă mai curge apa, când şi când, câte un ceas pe zi.

Nu mai circulă de ieri niciun tren, liniile tramvaielor sunt troienite pe alocurea şi circulaţia împiedicată de acoperişurile smulse de furtună şi prăbuşite peste şine. Crivăţul suflă cu furie; dacă mâine nu încetează, înseamnă că va dura nouă zile...

Singura ştire ce mai pot prinde de la Radio Londra arată că la noi, alegerile n-ar putea avea loc în niciun caz înaintea primăverii viitoare şi că guvernul Groza, neputând conta nici pe concursul Regelui, nici pe colaborarea opoziţiei, se teme să rişte acum un scrutin popular.

Lumea noastră dă dovadă de o totală lipsă de încredere şi medaliile de aur emise acum nouă luni la 15.000 lei/buc. ca primă a titlurilor de împrumut, au ajuns acum la 500.000 şi unii pretind că până la Crăciun se vor urca la 700.000 lei/buc.

Asistăm deci la completa prăbuşire a leului.

Prin vocea lui Gheorghiu Dej, care pare să ia în mână conducerea politicii interne, guvernul îngrozit anunţă măsuri represive în contra speculanţilor de la bursa neagră.

Szallasy, fostul şef al guvernului maghiar nazist şi conducător al „Crucilor cu Săgeţi", a fost condamnat la moarte pentru politica fascistă a Ungariei.

În acest timp, faimosul şovin Szegfu a fost numit ministrul Ungariei la Moscova, iar celălalt luptător al şovinismului maghiar, Domanovski, director la *Nouvelle Revue de Hongrie*, reprezintă democraţia maghiară la congresul ce a avut loc la Moscova.

Aceeaşi politică de cameleon denunţată de mine în *Un caz de mimetism istoric.*

Pe de altă parte, sunt nevoit să admir profundul patriotism şi abilitatea politică a ungurilor, care au o echipă bine formată de oameni deştepţi şi pricepuţi, pe care şi-i costumează pentru toate rolurile.

O nouă încercare de mistificare a opiniei publice: Uniunea Patriotică, camuflajul comunist în frunte cu dr. Bagdasar, caută să înjghebeze un partid al claselor mijlocii, spre a putea atrage astfel masa funcţionarilor.

Comuniştii japonezi au pus pe lista criminalilor de război pe împăratul Hiro-Hito, pe împărăteasă şi pe toţi prinţii imperiali mai mari de 18 ani. Ei speră în acest chip să distrugă

dintr-odată toată Dinastia. Se aşteptă însă decizia lui MacArthur, căci el va avea cuvântul hotărâtor.

15.12.45. Azi încep la Moscova convorbirile între cei trei miniştri de Externe.

Sosit aseară, Byrnes a fost întâmpinat doar de Dekanozov, căci Molotov, acum de când Stalin s-a dat la fund, şi-a luat în serios rolul de şef al guvernului sovietic.

În conferinţa de presă de la Washington, înaintea plecării, Byrnes a declarat că se va discuta în primul rând controlul energiei atomice, apoi problemele europene şi asiatice (în afara celor interesând China şi Franţa, neinvitate a participa), în special chestiunea Persiei, unde trupele americane vor rămâne atâta vreme cât vor fi menţinute şi cele engleze şi cele ruseşti.

Pentru problemele din Balcani, el se va servi de raportul Ethridge.

Oficialitatea de la noi a trâmbiţat că vor fi recunoscute cu acest prilej guvenele de la Bucureşti şi Sofia. Pielea ursului?... Fără îndoială că în asemenea caz, se va pune imediat problema alegerilor generale.

Byrnes a mai declarat că se va discuta şi chestiunea încheierii cu un moment mai curând a tratatelor de pace. Deocamdată, aliaţii par să fie de acord că raporturile cu Italia vor trebui să intre într-o nouă fază, preliminară a păcii.

La Roma, de Gasperi a format guvernul fără Orlando, ca vicepreşedinte, ci cu Nenni.

Sioniştii continuă acţiunea lor de rezistenţă împotriva politicii britanice în Palestina.

Continuă luptele aprige cu indonezienii în Jawa.

Ministrul de Externe persan cere a fi primit la Moscova.

Guvernul sovietic nu se arată satisfăcut cu nota de răspuns a Turciei relativ la manifestările anti-comuniste.

Generalul Marshall pleacă azi de la Washington în noul său post de ambasador în China, unde rolul principal va fi să împace pe comunişti cu guvernul stabilit la Tchong-k'ing.

Prin Alphand, delegatul francez la Moscova, Bidault a solicitat sprijinul guvernului sovietic pentru a obţine internaţionalizarea Ruhrului, unicul mijloc de a asigura în viitor pacea din vestul Europei, demers în care pare susţinut de conservatorii englezi.

Manchester Guardian scrie că rostul de căpetenie al conferinţei de la Moscova este ca aliaţii să facă pe placul ruşilor, care sunt necontenit preocupaţi de teama unei alianţe anti-sovietice, şi trebuie recunoscut că teama e un factor important, atunci când domină viaţa unui organism gigantic ca URSS.

16.12.45. Conferinţa de la Moscova n-a început încă în mod oficial.

După ce au luat fiecare contact cu Molotov, Bevin şi Byrnes au avut convorbiri între ei şi cu ambasadorii lor, inclusiv cu cel britanic de la Teheran.

Comitetul executiv al Naţiunilor Unite a hotărât, după multe discuţii, cu o majoritate de două treimi, ca sediul organizaţiei să rămână totuşi în Statele Unite.

Liga pan-arabă a hotărât ca începând cu 1 ianuarie 1946, să execute blocarea economică totală a evreilor din Palestina, spre a face astfel imposibilă dorința oricărei alte noi imigrări.

La două ore după plecarea lui Marshall, Truman a cerut terminarea imediată a ostilităților din China şi convocarea unei conferințe naționale a reprezentanților principalelor elemente politice chineze.

Ca să-şi scuze gestul incalificabil față de magistratură şi nesocotirea celor mai elementare principii de drept prin pedepsirea judecătorilor care achitaseră pe saboteurul Nelu Mihăilescu şi rejudecarea aceluiaşi proces pentru aceeaşi vină de către aceeaşi instanță, Pătrăşcanu a expus aseară la radio motivele hotărârii sale: este pur şi simplu apelul la popor al demagogului ce vrea să răstoarne ordinea stabilită.

Se aude, dar nu-mi vine a crede că, în semn de protestare, vor demisiona mulți magistrați. Poate că e tocmai ce vrea guvernul, ca să ajungă la formula Tribunalului poporului în locul instanțelor judiciare.

Se mai zvoneşte că ar fi posibil să se constituie cu asentimentul aliaților, un cabinet de coaliție democratică sub preşedinția Patriarhului, în vederea alegerilor.

Agenția *Tass* anunță că la Tabriz s-a constituit un nou guvern pentru autonomia Azerbaidjanului persan.

Prințul Konoye s-a sinucis cu otravă în închisoare, declarând că nu poate suporta să fie judecat de către americani. El prezidase guvernul care a început războiul contra Chinei şi care a adus dictatura miltară. Tot el era învinovățit de încheierea pactului tripartit.

Guță Tătărescu, care a întrunit azi congresul Partidului său, a vorbit despre situația internă şi externă a României. De n-ar fi atât de panglicar şi de mincinos, s-ar găsi şi unele afirmații cuminți în declarațiile sale ca: proprietatea individuală şi respingerea sistemului colectiv, rezervele făcute asupra principiului confiscării practicat de guvern la expropriere ce va trebui rediscutat în Parlament, sistemul bicameral şi fixarea vârstei de abilitate politică la 21 ani.

Pe lângă acestea, sunt şi atâtea neadevăruri, încât ar trebui citit textul spre a le putea sublinia pe toate.

19.12.45. Bineînțeles, multe din aceste afirmații sau profesiuni de credință, ar păstra o oarecare valoare, dacă n-ar fi vorba de „Guță Minciună". Dar el şi-a dat în petic chiar de a doua zi: la întrunirea de luni unde guvernul adunase pe toți prefecții de poliție, Tătărescu a declarat că acordul său cu Partidul Comunist este perfect şi că liberalii n-au fost în divergență de păreri cu comuniştii; ca dovadă, s-a îmbrățişat cu Gheorghiu-Dej. Iată omul!...

Vasiliu-Răşcanu duce propagandă printre generali pentru debarcarea Regelui şi înființarea unei Regențe. Patriarhul a declarat ritos lui Mihalache că nu s-ar gândi niciodată să joace un rol politic, fie ca Regent, fie ca şef de guvern, deoarece orice astfel de activitate

este pentru feţele bisericeşti contrară canoanelor, aşa că ceea ce face azi Damaschinos sau ce-a făcut altă dată la noi Miron Cristea, merită afurisenia şi excomunicarea.

Înainte de a părăsi ţara, Mark Ethridge a vorbit cu Maniu, Mihalache şi cu alţii, arătând în ce sens îşi va redacta raportul, rugându-i să nu-l dea în vileag înaintea prezentării lui Byrnes. În toate convorbirile sale cu persoanele politice fără excepţie, chiar şi cu un ministru comunist (se presupune că ar fi vorba de Pătrăşcanu), a avut confirmarea informaţiilor furnizate de la Berry şi a întregii misiuni americane de aici, anume:

1. Actualul guvern român s-a constituit în mod cu totul ilegal, violentând factorul constituţional.

2. Comisia aliată de control este absolut inexistentă, căci doar misiunea sovietică comandă şi decide totul în România.

3. Ceea ce se petrece aici este în totală contradicţie atât cu prescripţiunile de la Yalta, cât şi cu cele de la Potsdam.

4. Guvernul actual nu reprezintă nici cât o infimă parte a voinţei poporului român, care este pus în totală imposibilitate de a se manifesta.

5. Sub actualul regim nu se poate concepe o viaţă de stat organizată şi o existenţă normală pe tărâm economic, deoarece totul se petrece sub dictatul celei mai perfecte anarhii.

Iată deci cu ce material a ajuns Byrnes la Moscova. Rămâne de văzut dacă va reuşi să obţină ceva de la Molotov în privinţa noastră sau dimpotrivă, împins şi de englezii direct ameninţaţi în Persia (unde guvernul-păpuşă din Azerbaidjan a şi format - după care alegeri? - un Parlament pro-sovietic), s-ar gândi să se arate mai conciliant în Balcani, consimţind spre pildă recunoaşterea guvernelor de la noi, spre a obţine renunţarea ruşilor la cuceriri în direcţia golfului Persic.

Primul-ministru de la Teheran e gata să sosescă la Moscova pentru a pleda în faţa celor trei miniştri cauza ţării sale, în timp ce presa sovietică acuză trupele şi autorităţile persane de excese şi orori comise asupra cetăţenilor paşnici, iar ministrul Persiei la Londra denunţă pe unul din „marii aliaţi" drept agresor.

În tot acest imbroglio, unde ruşii se arată hotărâţi a porni ofensiva pe toate fronturile, generalissimul Stalin a sosit brusc la Moscova, după o odihnă de 10 săptămâni, reluându-şi funcţiile. La Londra şi la Washington se crede că acest lucru va aduce o destindere între aliaţi, aşa că fără a socoti că această conferinţă să ajungă la vreun rezultat decisiv, se speră să nu atingă criza punctul culminant.

Stalin va împlini vineri 66 ani şi va primi felicitările celor doi miniştri aliaţi, care l-au şi vizitat după întoarcerea sa.

Churchill va pleca de sărbători în Statele Unite pentru un lung concediu de sănătate ce s-ar putea prelungi până la trei luni, aşa că n-ar fi exclus să continue cu vizita în Australia şi Noua Zeelandă, precum se anunţase.

Mâine au loc alegeri prezidenţiale în Austria pentru care se dă ca sigur câştigător persoana lui Karl Renner.

Liga Arabă protestează în contra votului din Senatul american, care admite imigrarea nelimitată a evreilor în Palestina, adăugând că Statele Unite ar putea lua asemenea dispoziţii pentru propriul lor teritoriu.

20.12.45. Renner a fost ales preşedinte al celei de-a doua Republici a Austriei în unanimitatea voturilor celor două Camere. În ajun, făcuse declaraţii formale că Tirolul meridional va trebui reintegrat în graniţele ţării sale.

Truman a numit delegaţii Statelor Unite la Adunarea Naţiunilor Unite, pe lângă Sttetinius şi Byrnes (care va prezida prima întâlnire): senatorul Conolly şi Eleanor Roosevelt, văduva preşedintelui recent decedat...

21.12.45. Convorbirile de la Moscova continuă într-o atmosferă destul de încordată. Până la sosirea Primului ministru persan, cel de Interne a fost înlocuit la Teheran cu un altul, care a dispus alegeri generale în toată ţara (afară de Azerbaidjan), iar comandantul militar din Tabriz care a capitulat, va fi judecat pentru înaltă trădare.

Ca să încurce încă mai mult lucrurile, ruşii aruncă o nouă ghiulea în picioarele aliaţilor, publicând o scrisoare deschisă a unor istorici georgieni împotriva Turciei (ceva similar cu campania de presă împotriva României în ajunul ultimatumului asupra Basarabiei din Iunie 1940), acuzând-o de a fi răpit în sec. al XI-lea teritorii aparţinând azi Uniunii Sovietice!... Ar fi vorba de o bandă de 170 km de-a lungul Mării Negre.

Un alt cap de acuzare este faptul că în timpul războiului, turcii au dus o politică favorabilă Germaniei.

Atunci când, acum câteva luni, ruşii lansaseră un alt balon de încercare cu privire la Strâmtori şi la o rectificare de frontiere în Asia, guvernul de la Ankara declarase că integritatea teritorială a Turciei e o chestiune de viaţă şi de moarte pentru ea şi că în susţinerea drepturilor sale, îşi are armata mobilizată.

Ce vor face aliaţii? Chestiunea începe să devină vitală chiar pentru ei, atât în Persia, unde calea imperială britanică este ameninţată şi unde americanii au achiziţionat importante concesiuni petrolifere, cât şi pentru Turcia, unde pierderea independenţei politice ar însemna renunţarea definitivă din partea englezilor la orice speranţă de dominare la Strâmtori, în Mediterană şi la Suez.

Dacă aliaţii capitulează aici - şi aceasta înseamnă o capitulare şi mai totală pentru România - pierdem orice speranţă să ne mai scuturăm vreodată de jugul moscovit, pe care, o repet, nu l-am putea înlătura decât prin prăbuşirea Sovietelor.

În această privinţă, merită să medităm asupra unei scrisori primite de curând de Ticu Vălimărescu de la fiul său care e funcţionar la *State Department* şi care-i transmite ecouri din Washington: cariera politică a lui Maniu şi Brătianu e perimată din cauza atitudinii lor de ireconciliabilă ostilitate faţă de Soviete; prin urmare, România va fi nevoită să ducă o

politică de înțelegere față de Moscova, adică aliații ne lasă să ne descurcăm singuri, pentru simplul motiv că americanii nu vor să mai audă de un nou război.

Bineînțeles, aceste aprecieri nu sunt literă de evanghelie, trebuie totuşi ținut seama de ce simte omul de rând în America.

Aşadar, n-ar fi exclus ca formula unui guvern Tătărescu (care povesteşte cui vrea să-l asculte că ruşii îl consideră şi-l admit ca unicul şef de guvern acceptabil în România), să fie în situația îngrozitoare în care ne aflăm, un rău necesar ce ne-ar putea salva şi care ar permite să procedăm la alegeri generale, similare celor din Ungaria (dar unde tocmai din cauza rezultatelor, situația e departe de a fi trandafirie şi unde ruşii se comportă din nou în chip odios).

Adunarea constituantă franceză a redus considerabil atribuțiile preşedintelui Republicii, care nu va mai prezida nici Consiliile de miniştri, nici întrunirile pentru apărarea națională, nu va mai avea dreptul de grațiere, ci se va mărgini doar să prezideze la promoția magistraților şi să semneze actele internaționale ce i se vor prezenta.

Abel Hennant, condamnat pentru colaboraționism la detenție pe viață, a fost exclus din Academia Franceză, redevenind astfel simplu „muritor".

La 7 ianuarie se va întruni comisia mixtă anglo-americană pentru afacerile palestiniene, după care membrii săi vor întreprinde călătorii prin statele având probleme cu populație evreiască (deci şi în România?)

Jan Masaryk a făcut declarații cu privire la Polonia, cu care doreşte rezolvarea tuturor chestiunilor pendinte (exceptând Teschen) şi cu privire la Ungaria, pe care o denunță că n-a îndeplinit niciuna din obligațiile la care s-a angajat prin armistițiul încheiat la Moscova.

A murit generalul Patton.

Ruşii caută să provoace scandal pe tema că acuzații pentru crime de război din Finlanda, al căror proces este în curs, sunt liberi şi au dreptul şă-şi exprime părerile şi să poarte discuții civilizate cu judecătorii. Tendința Moscovei este să înglobeze printre cei vinovați şi pe mareşalul Mannerheim, care urmează acum o cură de odihnă şi de întremare în Spania sau Portugalia, şi pe care ruşii vor cu tot dinadinsul să-l alunge de la presidenția Republicii, pentru a-l înlocui cu Paasikivi.

Ulea mi-a mărturisit azi, că la Palat se crede că aliații ne vor abandona pentru alte probleme mai arzătoare (Persia, China, Turcia), aşa că bietul Rege, îndemnat de americani pe poziția de intransigență atunci când s-ar fi putut înțelege cu sovieticii dacă era lăsat de capul lui, trebuie acum să înghită toate avaniile şi să rişte chiar a-şi periclita total situația, cu palida speranță că mai târziu se vor aranja poate lucrurile.

Acum e vorba de înlocuirea lui Groza la guvern prin Tătărescu sau cu vreun alt membru din actualul cabinet: aceeaşi căpățână, altă căciulă.

22.12.45. Aliații au luat azi în posesie minele de cărbuni din Renania, fără nicio despăgubire pentru cele 65 concerne de proprietari nemți, acuzați de a fi fost părtaşi interesați la înarmarea Germaniei şi la declanşarea războiului. Toți directorii şi tehnicienii sunt obligați a continua să-şi presteze în continuare munca.

Guvernul francez a decis o devalorizare a francului (480 franci = o livră sterlină).

Situație tulbure în Persia, unde fostul ministru de Interne declară că n-a demisionat.

Protestări în Adunarea de la Ankara împotriva articolelor agresive din presa sovietică.

În Spania, ar fi circa10-15.000 germani refugiați.

Londra şi Washington au comunicat simultan la Belgrad că îşi vor acredita reprezentanții lor pe lângă guvernul republican, cu singura rezervă din partea americanilor, că aceasta nu înseamnă o recunoaştere a politicii anti-democratice duse de maraşalul Tito. Slabă consolare pentru bietul rege Petru...şi mă întreb ce ne aşteaptă şi pe noi cu asemenea dovezi de slăbiciune!

Semn vădit că cedează ruşilor în Balcani spre a-şi salva propriile interese în Asia. Dar tot nu-mi vine a crede!

Pe de altă parte, situația României nu e identică cu cea a Jugoslaviei, unde Regele e fugar şi unde în lipsă de Dinastie, doar sistemul republican federativ mai poate ține împreună populații atât de divergente şi de centrifugale de ceea ce reprezintă vechea Serbie, precum croații, slovenii, bosniacii, dalmații sau macedonenii.

În ce priveşte dinastia Karagheorghevici, aş dori să remintesc aici, - în afara seriei de comploturi împotriva lui Alexandru ce se porniseră din 1918 la Salonic, - o mărturisire impresionantă făcută mie de către Paia Marinkovici în 1915 sau 1916, ministrul sârb de pe acea vreme la Bucureşti: *„Je doit reconnâitre que notre roi (Pierre I) s'est très bravement comporté pendant ces guerres, qu'il a réelement payé de sa personne, de sorte que notre peuple a finit par oublier son crime..."*[33] (E vorba de acuzația de a fi fost amestecat în complotul de la Konak din 1903, al asasinării Suveranilor Alexandru şi Draga Obrenovici).

24.12.45. Papa a numit 32 noi cardinali pe care îi va declara în viitorul Consistoriu de la începutul lui februarie; pentru prima oară după patru secole, cardinalii italieni se vor afla în minoritate în Sacrul Colegiu.

Austria pretinde de la Germania regiunea Berchtesgaden; în schimb, primul-ministru italian a declarat că nu va ceda Tirolul meridional.

Guvernul turc arată că nu poate lua în considerație şi deci nu acordă nicio importanță unor afirmații făcute de doi aşa-zişi savanți georgieni, fără vreo răspundere sau situație oficială.

Continuă convorbirile de la Moscova şi presa sovietică se arată foarte satisfăcută, ceea ce ne îndreptățeşte a fi cât se pote de puțin optimişti.

---

33 *„Trebuie să recunosc faptul că Regele nostru (Petru I), a fost foarte brav de-a lungul acestor războaie, a plătit cu propria persoană, astfel încât poporul a dat până la urmă uitării crima sa..."*

25.12.45. Pentru ziua de Crăciun, prima rază de speranță în mai bine, o aflăm din comunicatul de astă noapte de la Moscova, care anunță că s-a stabilit acordul între cei trei miniştri, ca să se încheie pace cu foştii sateliți ai Germaniei.

Pacea va fi elaborată în următoarele trei etape:

1. Se vor stabili condițiile de pace:

- pentru Italia,- de către Statele Unite, Anglia, Rusia şi Franța;
- pentru România, Bulgaria şi Ungaria,- de către Statele Unite, Anglia şi Rusia;
- pentru Finlanda,- de către Anglia şi Rusia.

2. Condițiile vor fi studiate şi apoi fixate, cel mai târziu până în mai viitor de către reprezentanții națiunilor care au luptat în Europa.

3. Condițiile definitive vor fi hotărâte de către plenul organismului Națiunior Unite.

Să vedem acum în ce mod se vor traduce aceste decizii şi dacă vom putea spera să scăpăm de pacostea rusească. Evident că totul va depinde în mare parte de noi înşine.

Beneş a anunțat că, în cursul anului 1946, vor fi expulzați toți germanii din Cehoslovacia. Ungurii vor să procedeze la fel, sub cuvânt de regenerare a propriei populații. [...]

26.12.45. Se pare că azi va avea loc ultima şedință a miniştrilor de Externe, cele stabilite la Moscova urmând a fi puse la punct la Londra de către locțiitorii lor.

Guvernul francez e dispus să protesteze împotriva faptului că Franța n-a fost invitată să discute decât condițiile tratatului cu Italia.

În privința celor discutate de comisia mixtă anglo-franceză asupra problemei siriene, se pare că nu s-a ajuns la vreun rezultat şi că, de altfel, guvernul Siriei nu e câtuşi de puțin dispus să accepte alte hotărâri decât cele proprii.

28.12.45. Conferința de la Moscova s-a terminat ieri noapte, după ce ultima şedință a redactării protocolului a durat aproape 12 ore, cu o scurtă întrerupere seara.

În afara stabilirii modalităților încheierii păcii cu sateliții Germaniei, s-a decis instituirea unei comisii a Extremului-Orient şi a unui consiliu al Japoniei.

S-a analizat situația din China, tutela în „4" a Coreei, şi mai ales s-a stabilit crearea unui organism pentru energia atomică.

În schimb, nu s-a convenit nimic relativ la Persia, unde ultima localitate guvernamentală din Azerbaidjan a căzut în mâna rebelilor şi de unde expertul american trimis să ancheteze, s-a înapoiat *„bredouille"*[34] la Washington, deoarece autoritățile sovietice i-au refuzat până la urmă autorizarea să pătrundă în regiunile contestate.

Discuțiile se vor urma, pare-se, pe cale diplomatică.

În Palestina au reînceput tulburări provocate de extremiştii sionişti la Ierusalim şi la Tel-Aviv.

---

[34] *„cu coada între picioare"*

Byrnes a plecat ieri la Washington prin Napoli şi Casablanca, iar Bevin a zburat azi dimineaţă direct la Londra. De data asta, amândoi au fost conduşi la avion de Molotov.

Anglia şi Statele Unite au luat notă de protestul Franţei cu privire la regimul Franco şi s-ar putea ca în ianuarie să se discute problema la Londra cu prilejul Adunării Generale a Organizaţiei Naţiunilor Unite, nicidecum în vreo conferinţă specială.

Din lectura comunicatului conferinţei de la Moscova, reiese evident că s-a făcut o sensibilă deosebire de tratament între România şi Bulgaria, unde o simplă recomandare sovietică pare să fie suficientă, aceasta cu atât mai mult cu cât comunistul Dimitrov a pornit o campanie activă pentru alungarea dinastiei şi instalarea Republicii.

Se recunoaşte deci că reacţiunea bulgară e cu mult mai slabă decât cea de la noi.

Ieri a intrat în vigoare acordul financiar de la Bretton Woods, prin ratificarea sa la Washington de către reprezentanţii a 28 state.

Astă seară pleacă din Moscova spre Bucureşti cu trenul, Archibald Clark Kerr, Harrimann şi Vîşinski, astfel că s-ar putea ca evenimentele de la noi să înceapă a se desfăşura într-un ritm mai rapid.

29.12.45. Fel de fel de zvonuri circulă cu privire la repercusiunile în cercurile liberale şi ţărăniste a celor hotărâte la Moscova asupra noastră.

Unii pretind că atât Maniu cât şi Brătianu vor refuza să-şi trimită câte un reprezentant în actualul guvern, căci rolul său s-ar rezuma la cel al unui simplu observator quasi-mut, câtă vreme tot Groza va prezida, Teohari Georgescu va fi la Interne şi Vasiliu-Răşcanu la Război. Alţii, susţin că vor intra Danielopolu şi Ghiţă Pop, persoane agreate şi de ruşi.

Toată lumea e însă de acord că intransigenţa celor două partide istorice ar fi cea mai nesăbuită politică, ce n-ar uşura sarcina aliaţilor şi ar face imposibilă poziţia Regelui. Evident că acordul stabilit se rezumă la o quasi-capitulare a occidentalilor în faţa ruşilor în Balcani, spre a obţine avantaje în Extremul Orient.

Evident de asemenea, că problema-cheie a Persiei a rămas nerezolvată, aşa că în orice moment ea poate deveni izvor de conflict.

Totul va depinde deci de potenţialul de război al aliaţilor pe care îl ignor, dar şi de opinia publică engleză şi americană care pare hotărât ostilă oricărui nou conflict.

În ce ne priveşte pe noi, românii, s-a dat o fişă de consolare pentru a oferi Suveranului putinţa de a ieşi din impas cu obrazul curat, aşa că în mare parte desfăşurarea evenimentelor va fi în funcţie şi de propria noastră abilitate, ca să dovedim lumii că suntem capabili să ne strecurăm printre dificultăţi, dar şi că rezistenţa şi reacţia poporului a rămas încă vie.

Mihai Popovici nu se arată absolut intransigent, deşi e foarte pesimist, dar se întreabă cine din partid va accepta să intre în guvern, Maniu şi Mihalache probabil refuzând; ar rămâne doar dr. Lupu, care ar vrea, dar care pofteşte doar Presidenţia.

În privința alegerilor, crede că vor trebui cerute garanții și anume: înlocuirea întregului aparat administrativ care se află în mâinile comuniștilor și al Apărării Patriotice, reintegrarea funcționarilor și a magistraților scoși samavolnic din funcție, dizolvarea formațiunilor para-militare și de poliție comuniste, asigurarea libertății tiparului, persoane neutre la Interne, Război și Justiție precum și prefecții, restituirea automobilelor prădate și asigurarea liberei circulații, plecarea trupelor de ocupație, controlul de către aliați al localurilor de vot etc., etc.

30.12.45. Presa anglo-americană socotește rezultatele conferinței ca fiind constructive, căci discuțiile au reușit să înlăture spectrul „fricei" ce domina în ultimul timp în politica internațională, așa că, de nu s-ar fi ajuns la rezultate pozitive, nici Adunarea de la Londra a Națiunilor Unite n-ar fi putut avea loc.

Niciunul dintre cei trei n-a ieșit satisfăcut, ceea ce însemnă că totul s-a desfășurat pe bază de compromis, adică succese incomplete și insuccese reciproce, ceea ce în fond constituie cel mai temeinic principiu de înțelegere durabilă.

Despre problemele necuprinse în comunicat, adică Persia și mai ales cea atât de delicată și de importantă a conflictului ruso-turc, ele urmează a fi reluate la viitoarea conferință de la Washington din martie 1946, continuându-se între timp negocierile diplomatice.

În primele zile din ianuarie, o delegație militară americană va sosi la Londra spre a discuta în cadrul Consiliului de Securitate cu delegațiile echivalente engleză, sovietică, franceză și chineză problema alcătuirii unor forțe internaționale de menținere a păcii.

Într-o vilă de lângă München s-au găsit documente ale lui Hitler, printre care testamentul său politic, certificatul de căsătorie cu Eva Braun din 29 aprilie 1945 și scrisoarea prin care îl numește pe amiralul Dönitz ca succesor al său.

Guvernul bulgar a declarat solemn că va încerca să se conformeze dorinței de lărgire a cadrului de colaborare. Aceasta să fie totul pentru ca anglo-americanii să-l recunoască? În timp ce la Sofia, propaganda și declarațiile oficiale pentru răsturnarea Monarhiei continuă cu putere, Kolarov afirmă că toate intrigile și măsurile împotriva poporului se ticluiau și se puneau la cale la Palat.

Și Italia și-a devalorizat moneda, fixând cursul la 900 lirete=1 livră sterlină.

Siria va trimite o protestare la Adunarea Națiunilor Unite împotriva hotărârilor comisiei anglo-franceze, cerând imediata evacuare a teritoriului său de trupe străine.

Guvernul de la Damasc a intervenit pe lângă Liga pan-arabă pentru a-i susține cererea. Grație măsurilor riguroase luate de poliția britanică, în Palestina lucrurile par a se fi liniștit deocamdată.

Observer discută rezultatele conferinței de la Moscova și conchide că ele dovedesc realizarea unui compromis ruso-american, cu excluderea Angliei, care deși rămâne mare putere, nu mai e pusă pe picior de egalitate cu organisme mondiale, adevărate continente,

ca Statele Unite şi Uniunea Sovietică. Unica soluţie pentru ea ca să-şi recâştige prestigiul şi puterea, este o colaborare şi o alianţă desăvârşită cu Franţa.

Guvernul spaniol protestează împotriva campaniei de denigrare a presei străine de stânga. Comuniştii spanioli din Franţa fac apel la toate celelalte partide democrate spre a forma un Front unic pentru răsturnarea regimului Franco.

31.12.45. La radio, aseară, Byrnes a declarat cam în doi peri, lucruri nu prea încântătoare despre conferinţa de la Moscova.

Astfel a spus că „popoarele lumii ar trebui să spere că această conferinţă va deschide o perspectivă de pace", că „Sovietele au convenit ca energia atomică să fie sub control internaţional, dar că secretul bombei nu va fi împărtăşit altora, până ce nu se va fi obţinut siguranţa absolută împotriva primejdiei de agresiune", că „divergenţe subzistă cu Uniunea Sovietică în ce priveşte situaţia din România şi Bulgaria, dar că ruşii au aici interese speciale, aşa că retragerea trupelor nu s-ar putea realiza decât având totală încredere că guvernele respective, n-ar porni o politică ostilă lor", că „în Japonia s-a convenit o colaborare internaţională, dar că un eventual conflict între aliaţi nu va stingheri întru nimic autoritatea generalului MacArthur."

Prin urmare exact ceea ce mi-a fost frică să se întâmple, s-a realizat: americanii au cedat ruşilor în Balcani, ca să obţină câştig de cauză în Extremul Orient.

Byrnes adaugă că unica problemă asupra căreia nu s-au putut înţelege a fost cea persană, dar că speră a reuşi mai târziu.

Trist sfârşit de an şi întunecate perspective pentru cel viitor...

Fiul lui Tchang Kai-check a sosit ca trimis special la Moscova, fiind primit de Stalin.

Comisia aliată Kerr, Harrimann, Vîşinski va sosi abia astă seară la Bucureşti.

Guvernul egiptean a decis să adere la hotărârea Ligii pan-arabe de a boicota toate mărfurile evreieşti cu începere de mâine dimineaţă, 1 ianuarie 1946.

Radio New-York declară că anul acesta se sfârşeşte lăsând nerezolvate importante conflicte interne şi internaţionale; printre acestea, nu trebuie omisă problema încheierii tratatelor de pace cu fostele state satelite.

Byrnes a spus că în această privinţă marile puteri au răspunderi mai mari decât statele mici, însă, de vreme ce condiţiile de pace nu vor putea fi definitivate decât după ce micile state îşi vor fi formulat recomandările şi obiecţiunile, Statele Unite nu vor aproba hotărâri fără a se ţine seama de dezideratele acestora.

S-ar părea totuşi - o spun ca să-mi mai întăresc încrederea - că dacă om şti cum să ne purtăm şi dacă sentimentul patriotic va putea înfrânge ambiţiile personale, avem încă dreptul să aşteptăm o geană mai luminoasă la orizont.

Corespondenţi străini de la noi pretind însă că în caz că ar intra vreun membru liberal sau ţărănist în actualul guvern, partidele lor vor decreta *„illico"*[35], că aceştia nu mai reprezintă vederile propriei formaţiuni.

---

[35] *„imediat"*

Curios dar şi explicabil acest amestec hibrid de primitivitate şi de bizantinism în gândirea politicienilor noştri...

Regele a vorbit la radio la ora 12, făcând apel la simţul patriotic al întregului popor şi la colaborarea tuturor forţelor ţării pentru relizarea operei de pace şi readucerea României în rândurile Naţiunilor Unite. Foarte cuminte şi limpede exprimat.

1946

1.1.46. Comisia aliată sosită aseară la ora 19 la gara Mogoşoaia, a fost întâmpinată de Tătărescu, în timp ce Groza ţinea o şedinţă a Consiliului de miniştri, spre a afirma strânsa colaborare a tuturor partidelor din arcul guvernamental.

Se spune că Regele ar fi primit-o chiar aseară, dar nu-mi vine a crede că Harrimann şi Kerr să fi început discuţiile înainte de a fi puşi la curent despre situaţia din ţară de către propriile misiuni de la Bucureşti. Altfel, aceasta ar însemna totala superioritate a lui Vîşinski care are toate informaţiile, aşa cum le convin ruşilor.

Byrnes a declarat că Molotov nu va merge la Londra, dar speră că delegaţii celor cinci mari puteri vor putea lucra la elaborarea tratatelor de pace.

Într-o proclamaţie adresată poporului, Mikadoul a renunţat la origina sa divină, declarând de asemenea că principiul superiorităţii rasei japoneze e o minciună.

Ultimele trupe americane au fost retrase ieri din Persia, aşa că acum ruşii şi englezii au rămas faţă în faţă. Bevin propusese organizarea unei comisii tripartite cu sub-comisii în provincii şi Molotov părea a fi acceptat formula, când brusc a refuzat-o sub cuvânt că presa iraniană a luat o poziţie ostilă faţă de Soviete.

Sunt temeri acute la Londra că uşor s-ar putea provoca o schimbare de guvern la Teheran, care ar duce apoi la intrarea politicii Persiei pe făgaşul sovietic.

Deşi nu va fi publicat, raportul Ethridge va călăuzi delegaţia americană pentru elaborarea tratatelor de pace. [...]

În Statele Unite se încearcă evitarea unei greve monstre de 800.000 lucrători din industria oţelului. Este clară lucrătura sovietică, spre a slăbi potenţialul american.

Unica armă de apărare a Statelor Unite va fi cererea URSS de credite masive pentru reorganizarea propriei industrii, pentru care americanii vor pune desigur condiţii grele şi vor cere garanţii solide.

Churchill, care refuzase ordinul „Jarretierii", a primit decoraţia „Meritului", creată în 1902.

2.1.46. Ştirea că un al patrulea ministru persan a demisionat, preocupă intens presa engleză, care se aşteaptă la demisia întregului cabinet şi la orientarea viitorului

guvern spre Soviete. Această delicată problemă va fi piatra de încercare a relaţiilor anglo-sovietice.

În Ungaria foametea bate la uşă; 300.000 persoane din jurul Budapestei nu pot primi raţiile alimentare, iar capitala mai are hrană pentru o săptămână.

Finlanda reduce la jumătate valoarea monedei sale, urmând ca 50% din toate biletele de bancă să fie depuse spre a servi la un împrumut forţat până în 1949.

Siamul a încheiat pace cu Anglia şi cu India.

Generalul Marshall, care ar putea juca un rol de mediator între comuniştii chinezi şi guvern, are acum întrevederi cu şefii comunişti.

Neînţelegere în sânul guvernului francez între de Gaulle şi socialişti care cer reducerea cu 20% a bugetului armatei. Discuţia s-a amânat pentru două luni, admiţându-se deocamdată o reducere de 5%. De Gaulle ameninţă cu demisia, dar în raporturile actuale dintre guvern şi Constituantă, respingerea unui proiect guvernamental, nu implică şi demisia guvernului.

A reînceput procesul de la Nürnberg.

Azi dimineaţă Regele a primit Comisia Tripartită.

Într-o conferinţă asupra misiunii sale în Balcani, Mark Ethridge a declarat că deşi raportul său, care n-a fost deloc pe placul ruşilor, nu va fi dat publicităţii, el afirmă totuşi că guvernele din România şi Bulgaria sunt în contradicţie cu prevederile de la Yalta, dar că Rusia a convenit, mai mult decât spera dânsul, la reconstituirea guvernului român pe baze mai largi, care să asigure alegeri libere, prin colaborarea celor două mari partide ce fuseseră lăsate fără putinţa de a se manifesta.

A promis să recomande şi la Sofia lărgirea guvernului, deşi acolo situaţia e diferită prin alegerile care deja au avut loc, cu toate că după părerea sa şi contrar aprecierilor ruseşti, acele alegeri sunt cu totul lipsite de orice valoare. El adaugă apoi că URSS care a dus o politică de imperialism, simte acum necesitatea unei colaborări internaţionale de securitate.

În ce priveşte atitudinea adoptată de guvernul francez relativ la conferinţa de la Moscova şi mai ales la excluderea Franţei de la redactarea tratatelor de pace cu statele din centrul şi sud-estul european, există o divergenţă între de Gaulle, susţinut de socialişti, decis să protesteze vehement şi Bidault, reprezentantul catolicilor, care e de părere să se accepte hotărârile luate.

Bineînţeles în acest conflict, comuniştii nu iau nicio parte, ci continuă a se menţine pe terenul de a aproba fără discuţii toate indicaţiile ce li se trimit de la Moscova.

Clark Kerr şi Harrimann au avut întrevederi şi cu Dinu Brătianu şi Maniu, pe când Vîşinski îi ignoră. Acesta a fost numit şeful delegaţiei sovietice la Londra, ceea ce denotă cât de importantă este pentru Soviete desfăşurarea evenimentelor politice din România.

3.1.46. Generalul britanic Morgan comunică din Frankfurt, în ciuda denegațiilor evreiești care îl taxează de mincinos, că un adevărat exod de evrei bine hrăniți, bine îmbrăcați și prevăzuți cu importante sume de bani se îndreaptă în trenuri sovietice din Polonia înspre Berlin.

Comuniștii chinezi care par să fi admis o formulă de împăcare cu Tchang Kai-check, pe care să o arbitreze ambasadorul Marshall, denunță acum pe guvernamentali de a fi trimis în sudul Manciuriei 250.000 trupe, în contra cărora se vor opune cu forța.

4.1.46. Truman a prevenit Congresul de primejdia care amenință Statele Unite, dacă activitatea legislativă va continua într-un ritm atât de încet, atrăgând atenția că peste un milion de lucrători ar putea intra curând în grevă.

La Washington se întrunește azi pentru prima oară comisia mixtă anglo-americană pentru chestiunile palestiniene. Bineînțeles, reprezentanții evreimii dar și cei ai lumii arabe, protestează cu vehemență.

Mannerheim s-a întors în Finlanda după un concediu de două luni, dar imediat s-a îmbolnăvit foarte grav.

Liberalii și țărăniștii au convenit să delege în guvern ca observatori pe Bebe Brătianu și pe Mihalache. Deoarece rușii puseseră exclusiva în contra lui Dinu și a lui Maniu, anglo-americanii au procedat la fel față de Lupu, care se cam dăduse de partea sovietică.

La întrunirea de aseară a partidului, Lupu a pretins să fie el cel numit delegat în guvern și s-a mâniat într-atât auzind că n-a fost acceptat, încât a avut aproape un atac.

Mă întreb dacă asta nu e o manevră rusească, care încearcă să bage zâzanie în partide, căci se pare că de la început rușii ar fi voit ca fiecare formațiune să propună câte trei persoane, dintre care comisia aliată să aleagă pe cel ce-i va conveni.

Harrimann a promis lui Maniu că se va face un control real la alegeri, dar că și poporul român va trebui să dea dovadă de destoinicie și de maturitate politică.

Se pare că guvernului care nu e deloc sigur de rezultatul alegerilor, i-ar conveni să le amâne cât mai mult. Încă n-am pierdut speranța, dar lupta va fi aprigă și subtilă.

Azi după amiază, aflu că supărarea lui Lupu s-a tradus prin plecarea sa din partid și constituirea unuia nou, „Țărănesc-Democrat", ceea ce va slăbi bineînțeles coeziunea celui existent și deci sorții de izbândă în alegeri, oricât de infimă ar fi noua organizație.

În Turcia, s-a format acum un nou Partid Social-Democrat pe lângă cel existent, al Poporului.

Guvernul francez a comunicat aliaților că e fericit ca Parisul să fie centrul negocierilor pentru pace.

5.1.46. Din pricina evreimii care urlă în contra sa, generalul Morgan e silit să demisioneze. Frumoasă independență își manifestă, cu acest prilej, Truman.

Tot atâta independență față de Soviete și-au manifestat americanii și relativ la noi.

Din cercurile Palatului care sunt extrem de pesimiste, mi se spune limpede că la conferința de la Moscova, s-a realizat întărirea guvernului Groza, recte recunoaşterea autorității exclusive şi discreționare a ruşilor asupra României, unde vor cu orice chip să desființeze complet burghezia, spre a unifica o biată populație amorfă în masa cenuşie şi anonimă a Uniunii Sovietice.

În aceste condiții, bineînțeles că ai noştri sunt cei ce cu deosebire sunt instrumentele ruşilor, dând odată mai mult dovada de absoluta neînțelegere a situației şi de totală lipsă de patriotism. Acum când ar trebui să realizăm, chiar şi în mod ocult, o unitate de acțiune între partide, însăşi acestea se fărâmițează şi-şi slăbesc puterile în lupta ce au de dat la viitoarele alegeri.

Lupu s-a făcut coada de topor a ruşilor, spre a destrăma pe țărănişti, pe care acum îi denunță ca unelte ale reacționarilor, iar reprezentanții desemnați de liberali şi de național-țărănişti în guvern, sunt respinşi de acesta, ca neprezentând suficiente garanții de lealitate: Guță refuză pe Bebe, fiindcă poartă numele de Brătianu pe care-l are în oroare, iar Groza pe Mihalache, din ordinul lui Vîşinski.

Dintre liberali, acum e vorba de Iancu Costinescu (care aud că refuză!) sau de Fotino; alții cred că mai indicat ar fi Sasu, dispus să lucreze la împăcarea lui Dinu Brătianu cu Tătărescu.

La țărănişti, se vorbeşte de Zane sau Solomon, care a purtat în mai multe rânduri ştafeta între Groza şi Maniu.

Oricum trist şi dezgustător spectacol pentru ochii englezilor şi americanilor.

6.1.46. Prin faptul că la 23 august americanii ne-au împins la intransigență, iar după patru luni pledează teza acomodamentului cu Sovietele şi plecând de la premiza că şi atunci şi acum au fost de bună credință, trebuie să deducem că între timp s-au petrecut în Statele Unite evenimente grave, obligând guvernul lor la concilieri față de ruşi.

Ele nu pot fi decât amenințarea grevelor ce riscă a nu mai putea fi stăpânite, dezorganizând întreaga viață economică a statului, fără a mai vorbi de refuzul hotărât al populației de a accepta eventualitatea unui nou război.

Dacă asemenea împrejurări se vor perpetua, n-ar fi exclus ca întreaga lume europeană să fie adusă în robia sovietică.

Minunat rezultat al luptei duse împotriva dictaturilor...

Ruşii refuză să ratifice acordurile economice de la Breton Woods, sub cuvânt că nu au avut încă timp să studieze termenii condițiunilor. În realitate, continuă sistemul obişnuit de a păstra cel mai desăvârşit secret asupra măsurilor economice şi financiare, pe când acordurile în chestiune, specifică obligația ca toate statele semnatare să-şi ia obligația de a publica cifre exacte asupra acestor probleme.

Continuând tot aşa, ruşii se vor pune singuri în afara familiei Națiunilor Unite. Sper că, încetul cu încetul, vor ajunge la o izolare care le va zdruncina mult situația.

Pentru moment, aliații par să fi capitulat în fața lor. Tot așa au capitulat și englezii în fața lui Hitler la München și la Berchtesgaden...

Deocamdată, glasul Americii se mulțumește a ne repeta zilnic textul declarațiilor lui Byrnes cu privire la România, spre a ne spune indirect că nu ne-au abandonat.

În schimb, Vîșinski nu se sfiește să-și bată chiar aici joc de aliații săi (poate chiar în prezența colegilor din comisie) cu o obrăznicie ce depășește limitele cele mai nepermise ale ironiei.

La Londra, presa nu ascunde faptul că așa zisul „compromis" de la Moscova a eliminat cu totul Anglia de pe planul mondial în fața Sovietelor și a Statelor Unite.

Strânsa colaborare dorită cu Franța s-ar putea reflecta și în nota guvernului de la Paris, care face importante rezerve cu privire la cele hotărâte acolo, ticluită poate de acord cu guvernul britanic. Speriamo bene!...

Comisia de șapte membri pentru alegerea unui sediu permanent al Adunării Națiunilor Unite a sosit în America. Se presupune că va fi aleasă o localitate de lângă New-York sau Boston.

În curând va începe la Tokio procesul criminalilor de război japonezi în frunte cu amiralul Tojo.

Aici s-a răspândit zvonul că atât Vîșinski, încântat probabil de zăpăceala ce a produs, cât și Clark-Kerr, dezolat și dezgustat de totala nereușită a acestei încercări de cârpeală in extremis, au părăsit țara. Harrimann a rămas încă aici....

Radio New-York anunță totuși că lucrările comisiei continuă.

7.1.46. Radio Londra confirmă că ambasadorii englez și american au mai văzut ieri pe Maniu și că ar urma ca Partidele Național-Liberal și Național-Țărănist să-și aleagă noi delegați în guvern, mai puțin proeminenți decât persoanele domnilor Constantin-Bebe Brătianu și Mihalache.

Saradcioglu a protestat împotriva pretențiilor sovietice asupra regiunilor de fruntarie din Kars, arătând zdrobitoarea majoritate după plebiscitul de după primul război mondial, care n-a făcut decât să restituie Turciei un bun ce-i aparținuse, într-o perioadă în care țara era încă mai slabă decât Rusia.

Funeraliile unui ministru naționalist asasinat la Cairo au provocat manifestări studențești în contra primului ministru, a cărui demisie a fost cerută.

Statele Unite sunt amenințate ca, până la finele lui ianuarie, să aibă peste 2 milioane de greviști de tot soiul, care pretind mărirea salariului cu circa 2 dolari/zi, ca urmare a suprimării orelor suplimentare.

Cu o mare doză de sofism, presa engleză insistă în speranța succesului Adunării Națiunilor Unite „una din cele mai însemnate date ale istoriei", căci consecințele unui insucces ar fi cu mult mai grave decât cele ale nereușitei Ligi a Națiunilor după primul

război. Se mai arată că acesta va fi primul pas pentru organizarea unității unui federalism mondial.

Aud că astă seară va trebui rezolvată criza de la noi şi se pare că ambele partide istorice s-au hotărât a remite delegațiilor aliate, câte o listă a membrilor mai marcanți, dintre care aceştia să aleagă de comun acord, pe cei pe care îi vor considera „reprezentativi şi leali față de guvern".

Lupu susține că dacă ruşii nu vor pleca din țară după încheierea păcii, adică în cazul în care la momentul alegerilor,- dorite de guvern la toamnă,- îi vom mai avea pe cap (şi sunt mari probabilități să se întâmple aşa), gestul său va fi fost o manevră abilă, căci acesta e unicul mijloc de a încerca o echilibrare cu forțele comuniste, pro-sovietice.

Într-adevăr, nimeni nu se poate îndoi că în asemenea condiții, sorții de reuşită ale lui Brătianu şi Maniu în alegeri măsluite sunt minime, pe când Lupu, ținându-se în frâu cu Guță, ar contra-balansa pe extremişti.

S-ar părea (sau este doar în imaginația lui Lupu?) că în afara celor doi reprezentanți istorici, gruparea lui ar intra în FND, obținând până la patru portofolii şi subsecretariate. Dânsul se aşteaptă ca după încheierea conferinței de la Londra, adică până într-o lună, să se producă o mai amplă remaniere şi o mai reală echilibrare de forțe. Ar fi vorba ca în curând să se încheie activitatea comisiei aliate de control, ceea ce ar presupune evident recunoaşterea guvernului şi reluarea raporturilor diplomatice.

În Bulgaria, criza pare să se desfăşoare aproape identic, căci guvernul Frontului Patriotic care intrase în negocieri cu partidele din opoziție, refuză să colaboreze cu reprezentanții indicați de aceste partide.

Guvernul republican al Austriei şi preşedintele Renner au fost recunoscuți de aliați.

Guvernul maghiar a hotărât să sfârşească odată pentru totdeauna cu noțiunea simbolică şi iredentă a „Regatului Ungariei" şi să ceară Parlamentului proclamarea definitivă a Republicii.

Lucrurile par a nu se fi liniştit în Jugoslavia: guvernul Tito denunță mişcarea subversivă întreținută de englezi în Carinthia pentru restabilirea monarhiei regelui Petru. Această mişcare se traduce prin lupte îndârjite de gherilă în munții Sloveniei.

Astă seară la ora 21, Emil Hațieganu şi Mihai Romniceanu au depus jurământul în fața Regelui, asistați de Groza (deci, implicit împăcarea cu guvernul actual), ca reprezentanți cu rolul de miniştri secretari de stat, ai Partidelor Național-Țărănist şi respectiv Liberal. Prin urmare, nimic nu se mai opune ca şi englezii şi americanii să recunoască guvernul.

Pe de altă parte, faptul că din lista delegației permanente a național-țărăniştilor a fost ales tocmai Hațieganu, care din temnițele ungureşti a fost băgat în cele ale lui Groza, denotă că n-au fost nici Vîşinski, nici Groza, ci desigur anglo-americanii aceia care şi-au fixat alegerea, aşa că în consecință, ei n-or fi chiar aşa de slabi față de ruşi.

Primul ministru al Bulgariei unde opoziţia agrară nu admite să colaboreze decât dacă pleacă comunistul de la Interne, văzând că nu reuşeşte a înjgheba nimic, a plecat la Moscova pentru a cere instrucţiuni de la Stalin.

9.1.46. În primul Consiliu ţinut după completarea guvernului, noii miniştri au făcut declaraţii în numele partidelor lor. Ambii au vorbit de sincera dorinţă de a colabora cu guvernul, alături de marii aliaţi pentru Ţară şi Rege, pentru instaurarea libertăţilor publice şi asigurarea deplină a aspiraţiilor legitime ale neamului.

Haţieganu a adăugat: „Sunt în mijlocul D-voastră pentru punerea în funcţiune a hotărârilor de la Moscova, fără a purta răspunderea pentru restul acţiunii de guvernare."

Unii îl laudă pentru această afirmare, alţii, dimpotrivă, îl acuză că a şi început să arate neînţelegătorul spirit de obstrucţie al lui Maniu.

Cât despre Lupu, *„il est voué aux gémonies"*.[36]

Răspunzând tămâierilor scârnave ale celor de la ARLUS, Vîşinski le-a spus înainte de plecare că e încântat de sentimentele de dragoste ale românilor pentru Uniunea Sovietică, dar că nu ştie dacă ele se vor menţine aceleaşi în ziua apropiată în care trupele vor părăsi ţara. Ne declară de pe acum, că în curând ne vom da seama câte dificultăţi vom întâlni în privinţa graniţelor noastre de la englezi şi americani (chestiunea Ardealului de nord, unde se pare că la trecuta conferinţă de la Londra, aliaţii susţinuseră pe unguri), pe când singuri ruşii ne vor apăra.

E vorba ca şi de Gaulle să meargă la Londra şi se acreditează tot mai mult părerea că la formularea condiţiilor de pace cu Ungaria, România şi Bulgaria, protestările şi rezistenţa franceză sunt în perfect acord cu Anglia, care ne dă a înţelege că la Moscova situaţia noastră fusese la un moment tragică de tot (atunci când ruşii reclamau dizolvarea partidelor şi îndepărtarea Regelui!), pe când, cu răbdare şi cu abilitate, lucrurile se vor schimba mult după luna mai (data presupsă a încheierii tratatèlor).

Bineînţeles, în mare parte, situaţia viitoare va depinde şi de noi, în alegeri de pildă, căci nu se pot măslui 80% din voturi, aşa cum se laudă Maniu că va avea.

Partidele de stânga din Grecia au cerut Regentului formarea unui nou guvern cu toate formaţiunile.

În Persia se cere înlocuirea primului minstru, aşa că s-ar apropia clipa în care starea de provizorat dintre ruşi şi englezi s-ar înrăutăţi. Guvernul persan dezminte însă zvonul că ar fi cerut ca o comisie tripartită de anchetă să viziteze ţara.

Mihai Popovici cu care am vorbit azi, îmi spune că nimeni nu ştie ce s-a petrecut alaltăieri la Palat, căci de unde ar fi trebuit ca Groza să-şi prezinte demisia sa Regelui, pentru ca acesta să cheme în audienţă pe şefii de partide, inclusiv pe Maniu şi pe Brătianu, pentru ca apoi să încredinţeze din nou lui Groza constituirea noului cabinet lărgit, - deodată,

---

[36] *„s-a făcut de râs"*

fără a preveni pe nimeni şi fără a mai ține sema de sfatul dat, el a chemat brusc pe Hațieganu şi pe Romniceanu ca să depună jurământul, cu el victorios alături.

Deci capitulare regală din punct de vedere constituțional şi mare supărare a lui Maniu, păstrătorul prototip al formelor...

Se pare însă că Truman nu s-ar mulțumi cu acest soi de *„passez-muscade"*[37], că ar fi declarat că recunoaşterea guvernului român va fi în funcție de modul în care se vor aplica libertățile cetățeneşti şi că în ultimă analiză, dânsul personal va aprecia acest lucru. De altfel azi încă, Statele Unite n-au recunoscut anexarea statelor baltice la Rusia sovietică şi continuă să aibă relații cu miniştrii acestora, aflați în exil la Washington.

Aud că în Ungaria, ruşii sunt furioşi de tendințele noului guvern, blocând orice mijloc de aprovizionare pentru capitală. Recursul lui Bardossy a fost respins, aşa că urmează a fi executat prin spânzurare.

A fost dizolvat Parlamentul belgian.

10.1.46. Adunarea Națiunior Unite şi-a inaugurat azi sesiunea la Westminster, după banchetul de aseară oferit de regele George la St. James's[38].

Spaak a fost ales preşedinte al Adunării, cu toată contra-candidatura propusă de ruşi şi susținută de ucrainieni, poloni şi danezi. Era vorba de Tryve Lie, socialistul norvegian.

Din dispoziția lui Stalin, Vîşinski a dispreţuit aceste solemnități şi se află la Sofia, unde speră să realizeze lărgirea guvernului, cu toată rezistența partidelor din opoziție.

Nu ştiu, zău, ce e mai bine: capul plecat ca la noi, sau îndârjire ca la bulgari?

Cred că, în ultimă esență, rezultatul va fi identic.

XIX-th Century publică un foarte documentat articol despre situația din România şi ajunge la concluzia că bestialul despotism bolşevic, ce se exercită vertical, va distruge complet organismul acestei țări.

11.1.46. Bardossy a fost spânzurat ieri la Budapesta; ceilalți condamnați politici, vor fi executați în curând.

Ruşii nu pierd ocazia să-şi manifeste dezacordul cu ceilalți aliați. Aşa a fost candidatura norvegiană care a întrunit 23 voturi față de cele 28 obținute de Spaak, dovedind că antenele lor sunt numeroase în multe părți ale lumii, în afara vasalilor cunoscuți. Nu mai vorbesc de ofensiva sovietică, continuată pe toate fronturile cu o tenacitate impresionantă.

Ciracii lor de la noi vorbesc acum de presiunea aliaților asupra Turciei pentru a ataca pe ruşi... *„Ces pauvres turcs! les russes n'en feront qu'une bouchée"*[39], zic aceşti strategi de cafenea.

---

[37] *„şmechereală"*

[38] Parc la marginea Palatului Buckingham.

[39] *„Bieții turci, ruşii îi vor sorbi dintr-o înghițitură"*

Disprețul lui Vîșinski pentru Națiunile Unite e cel puțin egal cu cel față de guvernul bulgar, pe care s-a dus să-l așeze pe calea cea dreaptă, în clipa în care cei mai de seamă miniștri în frunte cu premierul, se află la Moscova, unde benchetuiesc, vizitează uzine, metroul etc.... Culmea ridicolului!

Harrimann a plecat ieri la Londra, făcând presei o declarație de simpatie pentru Rege, „foarte respectat de poporul american pentru acțiunea sa decisivă și curajoasă din august 1944" și exprimând speranța că se va acorda libertatea presei, dreptul de asociere și că alegeri libere vor avea loc cât de curând.

Maniștii anunță că au și pornit campania electorală și că ziarul *Dreptatea* va reapare în curând.

În China au încetat luptele între guvernamentali și comuniști.

Guvernul de la Teheran a respins propunerile anglo-americane ca o comisie a celor trei să facă o călătorie de anchetă în interiorul țării.

Regele Arabiei saudite Ibn-Saud a sosit la Cairo pentru o vizită de 12 zile. Este prilejul recrudescenței mișcării pan-arabe și Egiptul cere din nou cu insistență revizuirea tratatului anglo-egiptean și plecarea din țară a trupelor britanice.

Rușii se laudă că au pregătit o bombă atomică, mai grozavă decât cea americană...

Se vorbește de o probabilă remaniere guvernamentală la noi, în care Franasovici ar veni la Externe, Guță păstrând doar vicepreședinția Consiliului. Mircea Durma dezminte însă zvonul că el ar reveni la Finanțe.

Corespondentul american Brower arată cât de falacioase sunt la noi asigurările de libertate a presei date de guvern, când chiar și în prezența delegaților străini, declarațiile lui Dinu Brătianu referitoare la conferința de la Moscova au fost mai întâi masacrate de cenzura rusească și apoi boicotate de sindicatul tipografilor, împiedecându-le să apară în 19 din cele 20 de ziare bucureștene.

Ceva mai mult, Groza a comis o mare greșeală, afirmând lui Harrimann că toate aceste libertăți vor fi asigurate de miniștrii Justiției, Internelor și Propagandei, când bine știut este că tocmai dânșii au fost cei care au girat cele mai flagrante abuzuri în această privință. Este evident că, verbal cel puțin, americanii încă nu ne-au abandonat.

12.1.46. Azi se va proceda la Londra la alegerea membrilor nepermanenți ai Consiliului de Securitate (cinci permanenți + doi nepermanenți, pe câte doi și respectiv un an), precum și a comitetului economic și social compus din 16 membri.

În privința secretarului general al Adunării, care nu poate fi o sinecură de diplomat, nici vreo palidă umbră a coridoarelor fostei Ligi a Națiunilor, se dă ca cel mai indicat, numele generalului Eisenhower (sau poate Eden).

În Grecia, din nou situație politică foarte tulbure, grefată pe îngrozitoarea stare economică.

În momentul sosirii reprezentantului diplomatic sovietic la Tirana, Albania a proclamat decăderea regelui Ahmed Zogu.

Se semnalează emigrarea continuă evreilor poloni şi ruşi spre vest. Odată ajunşi în zona britanică din Germania, aşteaptă decizia de la Washington ca să plece apoi spre Palestina sau spre vreo altă ţară ce s-ar alege ca Patrie a lor.

Un nou partid al claselor mijlocii, intitulat Naţional-Popular, a fost constituit la noi de cei de la Uniunea Patriotică, precum Bagdasar, Burducea, Răzvan Penescu, ca să zăpăcească lumea şi să încerce acum, în preajma alegerilor, să mai smulgă din voturile liberale sau maniste, aşa după cum s-a căutat prin dizidenţa lui Lupu, sau cum încearcă azi încă pe la ţară ticăloşii de la Frontul Plugarilor prin propaganda pretins anti-comunistă.

Vîşinski a plecat azi la Londra, dar unii cred că trece mai întâi prin Moscova.

Clark-Kerr şi Harrimann, spune Brower, sunt departe de a se arăta satisfăcuţi de rezultatul obţinut, căci până după alegeri nu se va putea dovedi realitatea libertăţilor din România, aşa că guvernul american repetă că echipa lui Groza nu va fi recunoscută decât după ce va fi satisfăcut prescripţiile de la Moscova.

Atât liberalii cât şi naţional-ţărăniştii au cerut:

1. reapariţia celor patru ziare din capitală şi a 30 ziare în judeţe;
2. restituirea sediilor aparţinând partidelor şi rechiziţionate sub diverse pretexte;
3. liberarea celor arestaţi la 8 noiembrie pentru a fi manifestat pentru Rege.

Se pare că ambele formaţiuni au mari probleme din cauza lipsei de fonduri pentru presă şi campania electorală, mai ales că toate camioanele şi automobilele sunt acum în mâinile guvernului şi ale ruşilor.

Un comunist notoriu a mărturisit unui amic al său care mi-a repetat că: „în caz de alegeri libere vom obţine 5% din voturi; dacă reuşim a le măslui, ajungem la 30%."

Să-l audă Dumnezeu!

Cu toată noua opoziţie a Sovietelor care caută în mod sistematic să încurce iţele, Consiliul de Securitate şi-a completat azi cei 11 membri, alegând pe lângă cei permanenţi: Statele Unite, Anglia, URSS, China şi Franţa, pe cei nepermanenţi: Brazilia, Australia şi Polonia (pe câte doi ani), Olanda, Egipt şi Mexic (pe câte un an).

Mesajul Tronului la Stockholm a anunţat că Suedia îşi va exprima dorinţa de a fi cooptată printre membrii Naţiunilor Unite.

La noi s-a anunţat că de la 15 ianuarie se va suprima cenzura rusească, fiind menţinută cea internă numai pentru executarea clauzelor armistiţiului (până la încheierea păcii)...

13.1.46. Lumea se întreabă la Londra, dacă Vîşinski care se află la Moscova, va mai prezida delegaţia sovietică, doarece misiunea sa în Bulgaria n-a reuşit.

Trupele americane din Germania protestează că demobilizarea anunţată întârzie. E datorită greutăţilor de a expedia trupe noi din Statele Unite.

14.1.46. Pentru alegerea celui de-al 18-lea membru al comitetului economic şi social, dintre Noua Zeelandă şi Jugoslavia, se va recurge la vot secret (pe care englezii îl consideră ca un scut împotriva încercărilor de abuz din partea celor mari, aluzie oare la ruşi care propuseseră votarea prin aclamație?).

Se va stabili şi un comitet pentru studiul energiei atomice şi se va discuta propunerea engleză pentru lărgirea atribuțiilor şi un ajutor mai eficace pentru UNRRA.

Consiliul de Securitate îşi va începe şedințele la sfârşitul săptămânii viitoare pentru a aştepta reîntorcerea lui Bidault, chemat la Paris pentru dezbateri de politică externă în Adunarea Națională, cât şi sosirea lui Vîşinski, care se crede că până la urmă va veni. Este aşteptat şi Clark-Kerr, urmând ca reprezentanții celor trei puteri să discute acolo cazul României şi al Bulgariei.

Se presupune în presă că recunoaşterea guvernului român va urma în curând, aşa că mă întreb cum rămâne cu afirmațiile lui Truman, care o condiționează de rezultatul alegerilor libere, de presă nestingherită etc., etc.

Tot Consiliul de Securitate va avea să propună şi candidatura secretarului general prin unanimitatea reprezentanților marilor puteri, care va avea apoi să fie confirmată de două treimi ale voturilor Adunării Generale.

Grevele din Statele Unite continuă a fi amenințătoare, deşi cea din industria oțelului a fost amânată cu o săptămână, iar cea de la telefoane cu o lună, spre a da posibilitatea încheierii unui acord.

Statisticile americane arată că 53,5 milioane de oameni pot avea o activitate normală pe timp de pace şi că în prezent din aceştia, abia 2 milioane sunt şomeri, adică nici 4%. Dacă ținem seama, pe de altă parte, de pretențiile lucrătorilor de a li se ridica salariile cu 1-2 dolari/zi şi raportăm această valoare la standardul de viață al cetățeanului din raiul sovietic, nu cred să existe om de bună credință care să îndrăznească a prefera sistemul comunist celui capitalist.

Generalul MacArthur a admis ca guvernul japonez remaniat să organizeze alegeri către 15 martie.

Noi demonstrații în vederea unei grabnice demobilizări a trupelor americane din Asia şi din Europa. Totuşi, Statele Unite anunță că vor întreține mai departe pe timp de pace şapte escadre (trei în Atlantic şi trei în Pacific, însumând o mie de unități şi una în Mediterană şi în apele europene) şi că în curând vor avea loc manevre navale cu mijloace *up to date*. Ca să țină în respect pe cine? Greu de ghicit?!

S-ar putea ca ruşii, care se laudă acum cu propria lor bombă atomică, să fi pus mâna în Germania peste laboratoare sau lucrări nemțeşti ajunse la un stadiu destul de înaintat.

Lovitură de stat militară în Haiti împotriva guvernului ajuns pe mâinile comuniştilor.

După dezistarea Noii Zeelande, Jugoslavia a fost al 18-lea stat ales în comitetul economic şi social.

Lupu recunoaşte că încercarea sa de dizidenţă a dat greş şi că blocul Partidului Naţional-Ţărănist a rămas neştirbit. Cât despre liberali, se pare că s-a căzut în principiu de acord să se realizeze împăcarea cu Guţă, care ar reintra în rânduri sub presidenţia lui Dinu, el însuşi devenind secretar general al partidului.

16.1.46. Agenţia *Reuter* publică interview-uri luate lui Groza şi Tătărescu, care se feresc a preciza când ar putea avea loc alegerile şi care în privinţa libertăţii presei şi a drepturilor cetăţeneşti (lucru pentru care a avut loc ieri un Consiliu restrâns între Groza, Georgescu, Pătrăşcanu, Constantinescu-Iaşi, Romniceanu şi Haţieganu) declară că nicio schimbare nu se va face până după alegeri în actuala constituire. O adevărată libertate a presei în înţelesul occidental al termenului este o imposibilitate, căci ar însemna un act de sinucidere din partea guvernului, care adaugă că cenzura politică va fi menţinută şi după abolirea cenzurii militare sovietice.

În schimb un cronicar din Craiova scrie, într-o foaie „Înainte", injurii la adresa Suveranului, numindu-l „domnitor degenerat", fără ca nimeni să-l acuze de *lèse-majesté*.

Azi este aşteptat Vîşinski la Londra.

17.1.46. Banditul de Vîşinski, obişnuit ca fost mare inchizitor al proceselor staliniste să-şi chinuiască victimele prin tot soiul de mijloace rafinate, printre care şi sistemul „speranţei", lasă dinadins să se facă aşteptat la Londra, socotind astfel să-şi obosească adversarii. Radio-ul englez anunţă că va sosi abia mâine; în schimb Clark-Kerr este acolo de ieri.

Delegatul persan la Naţiunile Unite, primind instrucţiuni de la guvernul său, a cerut oficial ca situaţia creată în ţara sa să fie dezbătută fie de către Adunare, fie chiar în Consiliul de Securitate, care se va întruni azi pentru prima dată. Ar fi cel dintâi caz de apel ce va avea de judecat.

Coaliţia stângii greceşti EAM, a luat măsuri ca toţi partizanii săi să se înscrie în listele electorale, spre a putea astfel boicota viitoarele alegeri.

Printr-o declaraţie comună *(Joint Statement)* regii Faruk şi Ibn-Saud au proclamat în numele tuturor musulmanilor şi al Ligii Arabe, că Palestina e o ţară arabă, asupra viitorului căreia străinii nu pot lua dispoziţii. Problema evreiască devine tot mai spinoasă.

În recenta conferinţă de presă, preşedintele Truman a anunţat că Statele Unite vor păstra mai departe toate insulele japoneze necesare sistemului lor de securitate din Pacific. Aceasta, probabil în legătură cu declaraţia Angliei de a fi dispusă a remite organismului Naţiunilor Unite toate ţările din Asia şi din Africa de sub mandat britanic.

Probabil că prin cererea de explicații cu privire la deciziile luate la Moscova, Franța va obține totuşi *„voix au chapitre"*[40] chiar relativ la formularea condițiilor de pace cu România, Bulgaria şi Ungaria.

Conferința păcii urmează a se deschide la Paris la 1 mai. În ce ne priveşte pe noi, se pare admis că statele foste satelite vor fi chemate la conferință spre a-şi susține cauza. Cine va fi trimis din partea României? Guță, Franasovici?...

Deocamdată sunt anumite nepotriviri în sânul guvernului privitor la legea electorală, căci s-a anunțat oficial însuşirea proiectului Pătrăşcanu, care diferă considerabil de cele prezentate de Guță în expunerea sa de la sala Aro.

Comuniştii vor o singură Adunare, Senatul fiind suprimat, politica este admisă în armată, iar dreptul de vot va fi extins începând de la 18 ani.

Tătărescu a luat interimatul Finanțelor.

New-York Times publică sub semnătura lui Brower cazul ziarului *Ardealul*, suspendat pe 15 zile, fiindcă şi-a permis să atace ziarul din provincie pentru o biată inadvertență („domnitorul nostru degenerat") datorată unei „simple greşeli de tipar" şi acuzat fiind de acțiune anti-semită, deoarece editorul acelui cotidian e un sărman evreu, sosit de curând în țară.

Autorul adaugă că două editoriale din *Jurnalul de dimineață* şi din *Libertatea* (acesta sub semnătura unui subsecretar de stat), au fost suprimate de cenzura românească, nu de cea rusească, fiindcă şi-a permis să aducă laude libertății presei şi a individului. Şi aceasta chiar atunci când Consiliul de miniştri hotăra să ia toate măsurile pentru executarea prescripțiilor de la Moscova.

Deci, scrie americanul, „domnul Groza una face şi alta spune". Radio New-York a rămas unica noastră libertate...

Bevin a anunțat la Londra că Anglia va lua măsuri ca teritoriile Tanganyka, Camerun şi Togo, să treacă sub tutela organizației Națiunilor Unite. În ce priveşte Transiordania, aceasta va deveni în curând independentă.

Grevele din Statele Unite au o însemnătate mult mai mare decât o problemă salarială. Ele sunt un fel de *„Kraftprobe"* între sindicalişti şi industriaşi. Truman face o supremă încercare, prezentând un plan personal de conciliere.

Franța declară că va admite şi ea tutela privitor la Togo şi Camerunul francez.

În Grecia funcționarii publici intră în grevă.

18.1.46. Cu abținerea dreptei şi împotriva propunerii lui Bidault ca Franța să nu acționeze singură, Adunarea Franceză a adoptat prin aclamații rezoluția de a rupe relațiile cu guvernul Franco şi de a intra în raporturi cu republicanii spanioli.

---

[40] *„dreptul de a-şi spune părerea"*

Deoarece niciun demers oficial nu s-a produs din partea Sovietelor, guvernul turc socoteşte că nu e cazul a se deferi Adunării Naţiunilor Unite problema raporturilor turco-sovietice.

Ministrul Marinei din Australia a fost ales preşedintele Consiliului de miniştri.

Comisia de armistiţiu de la noi, care după încheierea păcii ar trebui să dispară, a fost ataşată ministerului de Externe, faimosul Oieriu, devenind subsecretar de stat.

Se mai vorbeşte că noua lege de organizare, va da ministrului latitudinea să numească *„outsideri"* în orice funcţie.

Vor pleca în calitate de miniştri plenipotenţiari: Voitec la Roma, Ralea la Paris, Stoilov la Praga, Silber la Bruxelles, iar Ghelmegeanu la Berna în locul lui Franasovici, care vine titular la Externe, Guţă rămânând la Finanţe.

În privinţa fuziunii din Partidul Liberal, se pare că cei din jurul lui Dinu sunt împărţiţi în pro şi contra, ceea ce-i slăbeşte considerabil. Guţă oferă *Viitorul* ca preţ al împăcării. Unii doresc unirea pentru ca în alegeri burghezia să fie unită, pe când alţii susţin că o asemenea împăcare ar face ca majoritatea voturilor lor să treacă la manişti.

Şeful sioniştilor protestează împotriva hotărârii Angliei de a acorda independenţa Transiordaniei, deoarece ea formează un tot cu Palestina, fiind constituite într-un unic mandat.

Ce-o fi cu încercarea de *„putsch"* din 15 ianuarie a celor trei prinţi Habsburg care au debarcat în Austria pentru proclamarea Monarhiei? Reeditarea searbedei tragedii a ofilitului împărat Carol?!... Ziarele vorbesc de Karl Rudolf şi de Ludwig, probabil fraţii pretendentului Otto sosiţi la Innsbruck, lucru ce a provocat răspândirea de broşuri monarhiste de către secţia din Tirol a Reichsbundului.

Izvestia acordă românilor diplomă de cuminţenie, dar se miră de declaraţia lui Haţieganu, care se consideră ca simplu observator în guvern şi pretinde deci a nu purta răspunderea hotărârilor întregului cabinet. Prim avertisment!...

În tot cazul, armistiţiul n-a durat faţă de Maniu, care e din nou acuzat de fascism, huliganism etc., sub pretextul că el a determinat campania din *Ardealul* contra acelui evreu care se scuză acum că scrisese despre un „domnitor degenerat" din Craiova.

La Londra, Nenni discută cu Bevin condiţile păcii cu Italia.

Adjuncţii miniştrilor de Externe ai celor cinci puteri şi-au reluat pregătirea proiectelor de tratate de pace cu statele foste satelite, începând cu Italia.

Se anunţă 800.000 grevişti în Statele Unite, deoarece propunerea lui Truman, acceptată de sindicate de a se urca salariile cu 18,5 cenţi/oră, a fost respinsă de şefii industriilor metalurgice din Pittsburg.

20.1.46. Ieri s-au terminat discuţiile generale ale Adunării Naţiunilor Unite, aşa că delegaţiile se împart în şase mari comisiuni, dintre care cea a energiei atomice se va întruni chiar mâine.

Sir Archibald Clark-Kerr va fi trimis la Batavia ca ambasador special pe lângă generalul Christensen pentru organizarea Indiilor Olandeze; pleacă numai pentru câteva zile la Moscova şi va sosi în Jawa la sfârşitul lunii. Harrimann pleacă la Tokio. Curios!...

Elaborarea ante-proiectelor tratatelor de pace cu Italia, România, Bulgaria, Finlanda şi Ungaria de către delegaţiile celor patru puteri este în curs, urmând ca în luna mai la Paris să fie supuse aprecierii celor 21 naţiuni care au luptat în Europa.

Se anunţă din Madrid că guvernul Franco a stabilit ce anume politică ar urma Spania, în caz că Franţa ar rupe raporturile diplomatice (fi-va oare intransigenţă?).

Mi s-a spus că într-o lungă consfătuire între comunişti şi social-democraţi, la care ar fi participat şi Titel Petrescu, s-a convenit ca la viitoarele alegeri, votul să fie pe faţă.

Frumoasă libertate a individului! Nu mai vorbesc de pretinsa libertate a presei, care este o farsă sinistră. Aud că din motive absolut contrarii, atât Frontul cât şi opoziţia, doresc ca alegerile să fie amânate cât mai mult spre toamnă.

21.1.46. Discordie totală în Franţa. De Gaulle a demisionat, trântind uşa şi declarând că e sătul de intrigile şi de manevrele politicienilor. Deocamdată, Vincent Auriol şi-a asumat Presidenţia şi Adunarea se va întruni zilele următoare spre a decide asupra situaţiei. Se presupune că Partidul Comunist care are cea mai puternică reprezentare în Cameră, va căuta să formeze noul guvern sub preşedinţia lui Thorez. De văzut reacţia de la Washington şi Londra.

În două provincii greceşti s-a decretat legea marţială din cauza unor tulburări provocate de unele formaţiuni de dreapta. Ca urmare, reprezentanţii stângii s-au dus cu jalba în proţap la Moscova.

Terorişti evrei au atacat posturile britanice pentru paza coastei, la sud de Haifa.

Acest incident trebuie pus în legătură cu încercarea de debarcare clandestină a vreo mie de emigranţi în Palestina. La Ierusalim sunt anchetate peste 3000 persoane.

Guvernul belgian a respins o nouă cerere a regelui Leopold pentru un referendum în legătură cu reîntoarcerea sa în ţară.

Criza franceză este socotită la Londra că va întârzia unele probleme ale Consiliului de Securitate, printre care cea persană şi alegerea secretarului general, pentru care participarea delegatului francez este absolut necesară.

Preşedintele Truman a adresat azi Congresului mesajul anual asupra politicii externe şi interne americane. Cu privire la statele foste satelite, el s-a referit asupra celor convenite la Yalta şi anume, alegeri libere şi neinfluenţate de vreo putere străină în aceste ţări, adăugând că delegaţii acestora vor fi autorizaţi să-şi spună cuvântul la redactarea tratatelor de pace respective.

22.1.46. Se strică de tot căruţa la Londra. Delegaţia sovietică a protestat într-o notă la Consiliul de Securitate împotriva prezenţei şi amestecului trupelor britanice în treburile greceşti, iar cea ucraineană, una identică referitoare la Jawa.

Consililul n-a fixat încă data la care va lua în discuție plângerea Persiei, dar, între timp, guvernul persan a demisionat, delegatul său la Londra rămânând fără instrucțiuni; Totodată, Parlamentul din Teheran se întrunește azi pentru a proceda la alegerea unui nou prim-ministru.

S-a propus ca în comisia energiei atomice, să intre membrii Consiliului de Securitate plus Canada. Se va discuta şi cererea Uniunii Mondiale a Sindicatelor de a avea un delegat la Națiunile Unite.

Ordinea a fost restabilită în Grecia; la Kalamata gruparea ariei drepte „X" neagă amestecul său în provocarea de tulburări. În schimb, delegații stângii greceşti care se află la Moscova, cer ca reprezentanți sovietici să sosească în Grecia spre a fi prezenți la alegerile din martie. Este interesant că atunci când guvernul britanic oferise Sovietelor, - ca şi americanilor şi francezilor -, să trimită observatori, ruşii au refuzat.

Presa engleză socoteşte că acțiunea ruso-ucraineană, relativ la situația din Jawa şi Grecia a fost lansată cu scopul ca ei să nu apară singuri ca acuzați în fața Consiliului de Securitate. De notat că ambele note folosesc termenul de „situație" şi nu de „litigiu", care în conformitate cu Charta de la San Francisco, n-ar da dreptul statului pus în cauză să participe la dezbateri şi la vot.

Consiliu de cabinet la Londra privitor la acest atac neaşteptat.

Sophoulis a declarat că trupele engleze se află în Grecia la cererea guvernului elen.

Comuniştii francezi par a fi renunțat la pretenția de a constitui un guvern de coaliție prezidat de Thorez şi ar propune acum presidenția lui Felix Gouin, socialistul ales preşedintele Adunării Naționale, aşa că şi catolicii lui Bidault ar conveni poate să participe la un guvern neprezidat de un comunist. Unii se gândesc chiar la posibilitatea să înduplece pe de Gaulle să revină.

Micile intrigi politice de la noi îşi continuă în acest timp cursul: liberalii propun maniştilor cartel electoral, iar aceştia refuză să se angajeze, atât din cauza slăbiciunii acelui partid (datorită celor ca Angelescu, Costinescu sau Sadu, dornici de împăcarea cu Guță), cât mai ales temerii ca dizidența lui Lupu, deocamdată nulă, însă bazată pe protestul celor ce nu se împacă cu cârdăşia manisto-liberală, să nu prindă astfel aderenți.

Pe de altă parte, Maniu care acum trei ani avusese la Braşov un atac foarte serios, a mai avut acum în decurs de o lună două uşoare aşa zise spasme, care îl obligă la un repauz absolut pentru câtăva vreme. Se va duce la Sinaia în vila dr. Jovin, fiind în îngrijirea acestuia. Şi apoi, nimic nu s-a fixat pentru data alegerilor; de ce atunci pacte de pe acum pentru o acțiune ce se va petrece poate peste şase luni?

Se pare că în rândul Partidului Social-Democrat are loc un început de dezbinare, Rădăceanu şi Voitec rămânând în Front, pe când Titel Petrescu se desparte definitiv. Aşa să fi oare?

Astă seară a sosit în fine Vîşinski la Londra.

Rușii au pus mâna pe Banca Ungariei și au blocat fondurile celorlalte bănci. Să fie adevărat?!..

În cazul în care grevele din industria cărnii din Statele Unite continuă, guvernul va militariza fabricile de conserve, obligând lucrătorii la treabă și acordând majorările de salarii convenite.

23.1.46. Consiliul de Securitate ar putea lua în considerare notele rusă și ucraineană, numai după ce va fi examinat reclamația delegatului persan. Moscova anunță însă că noul prim-ministru iranian ar prefera să trateze direct cu Sovietele această problemă, așa că *Tass* se așteaptă la o vizită la Kremlin a acestuia. (Numele lui nu se cunoaște încă).

Attlee a declarat în Cameră că speră ca în curând să se reia negocierile între guvernul său și indonezieni.

La Paris, catolicii anunță că acceptă să colaboreze într-un guvern tripartit prezidat de un socialist, sub anume condițiuni.

După informații sovietice, s-ar părea că ziarul *Times* acuză într-un articol politica puțin abilă a lui de Gaulle, care n-a reușit să se facă agreat nici la Washington, nici la Moscova și care apoi s-a stricat și cu Londra, în urma insuccesului cu politica dusă în Levant.

Premierul grec afirmă din nou că trupele engleze din Grecia sunt acolo cu asentimentul guvernului, colaborînd perfect cu autoritățile pentru menținerea ordinei.

Dânsul anunță de asemenea că răzvrătiții formațiunilor de dreapta din sudul Peloponezului (vreo 2000) baricadați într-un sat de lângă Kalamata cu vreo 200 ostatici, s-au împrăștiat prin munți, abandonându-i pe aceștia.

Aspectul hazliu al celor două note de protest, rusă și ucraineană, este că demersul a fost făcut, nu numai fără asentimentul, dar chiar și fără știrea delegațiilor greacă și olandeză, aflate la Londra.

Astă seară s-a anunțat că Felix Gouin a fost ales de cele trei partide din guvern ca succesor al lui de Gaulle. Naiva și destul de cazona simplicitate a militarului, va fi înlocuită prin abila sforărie a unui *„vieux routier”*[41] în ale politicianismului.

Guvernul englez se arată înspăimântat de numărul mare și mereu crescând al crimelor politice din Polonia, care pare că se petrec cu complicitatea poliției.

Consiliul locțiitorilor miniștrilor de Externe care se ocupă cu formularea condițiilor de pace cu Italia, a decis să trimită o comisie de anchetă, formată din patru delegați cu câte doi experți fiecare, spre a studia problema frontierei cu Jugoslavia și cea a Triestului. Protestări la Belgrad și Viena, față de pretențiile Romei de a păstra granițele din 1919.

Presa americană salută pe noul ministru al Ungariei la Washington, bucurându-se că această țară este prima recunoscută din fostele state inamice și subliniind că Statele

[41] *„vulpe bătrână”*

Unite vor proceda la ajutorarea populației maghiare. O asemenea ştire dată la Radio New-York pentru România, pare a fi un transparent „aviz amatorilor".

24.1.46. Consiliul de Securitate a discutat neoficial alegerea secretarului general, fără a putea stabili un acord. Se avansează numele ambasadorului canadian de la Washington, Pearson, candidat al anglo-americanilor, şi Trygve Lie, cel al ruşilor. Disensiunile dintre apuseni şi sovietici devin tot mai vizibile. Fără a ajunge deocamdată la un conflict, motivele unei rupturi se vor înmulți neîncetat.

După primul moment de stupoare, presa engleză vorbeşte acum deschis de completa dezumflare a balonului, prin care Sovietele contau să contrabalanseze chestiunea persană şi denunță acțiunea lor „stigmatizând această manevră necinstită."

Gouin îşi va forma azi cabinetul, păstrând pe Bidault la Externe pentru continuitatea politicii franceze la Națiunile Unite.

Tulburări la Bombay, unde se organizează o procesiune pentru aniversarea naționalistului Chandra Bose.

Byrnes a declarat presei că socoteşte insuficientă o comisie de trei pentru rezolvarea problemei persane, deşi la Moscova el preconizase o asemenea soluție.

Între timp, a intervenit reclamația guvernului de la Teheran şi de aceea este preferabil ca această chestiune, ca şi cea grecească şi indoneziană, să fie supuse Consiliului de Securitate, a cărui chemare este să rezolve cu rapiditate şi echitate toate diferendele de acest soi; amânate nu pot decât să se înrăutățească.

Byrnes adaugă apoi că speră grabnica încheiere a păcii cu statele satelite, spre a le da putința să intre cât mai curând în sânul Națiunilor Unite şi să scape cu un moment mai degrabă de povara ocupației străine.

Bineînțeles că face excepție pentru statele vinovate ale războiului, Germania şi Japonia, iar dintre cele neutre lasă în afară Spania, fiind aici de acord cu Bevin, care a declarat că a condamnat totdeauna politica dusă de regimul Franco.

Un corespondent englez care a vizitat zona sovietică de ocupație din Germania, arată nepotrivirea principiilor economice aplicate acolo, făcându-se etatizare completă în industrie şi fărâmițare extremă în agricultură, dar spoliere în ambele cazuri.

Reprezentanții catolici din guvenul de coaliție din Saxonia au protestat şi au refuzat să semneze decretul de expropriere a moşiilor, aflând că foştii proprietari nu vor primi nicio despăgubire şi ruşii au fost obligați să ia măsuri de expulzare a lor din posturile ce le dețineau în guvernul landului.

Ce frumos exemplu pentru toți Guță şi acoliții lor, care scot panglici la sala Aro, dar semnează fără umbră de rezistență orice ukaz comunist li se prezintă, ca să-şi scape prețioasele lor persoane.

25.1.46. Adunarea Națiunilor Unite a aprobat în unanimitate raportul Comisiei Politice şi de Siguranță, relativ la înființarea Comisiei pentru controlul energiei atomice.

Vîşinski, care refuzase decizia, şi-a exprimat speranţa că în curând, poate chiar mâine, Consiliul de Securitate va lua în consideraţie notele persană, ucraineană şi rusă.

Guvernul libanez a protestat împotriva prezenţei continue a trupelor engleze şi franceze pe teritoriul său.

Greva metalurgiştilor din Statele Unite a afectat şi producţia Canadei. Unii ziarişti americani se întreabă dacă guvernul n-ar trebui să rechiziţioneze mâna de lucru şi în uzinele siderurgice, după modelul luat în industria cărnii.

Savanţii din armata americană au luat contact prin radar cu suprafaţa lunii, vibraţiile întorcându-se după 2,5 secunde; ei cred posibilă detectarea proiectilelor lansate prin stratosferă. Serviciul aviaţiei civile britanice anunţă că în 1948 vor circula avioane de călători în serviciu regulat în stratosferă. În adevăr uluitor!

26.1.46. Pe neaşteptate, aşa cum fac ruşii de obicei, Vîşinski a adresat o notă preşedintelui Consiliului de Securitate, pentru a se respinge reclamaţia persană şi a se opune discutării sale, socotind cu mult mai oportună şi mai eficace o discutare bilaterală ruso-persană (sigur fiind de totala supunere a noului guvern de la Teheran). Bevin a declarat însă că pretinde ca cele trei probleme să fie lămurite definitiv în Consiliu.

Anglia acuză pe drept cuvânt Sovietele de manevre frauduloase, bazându-se pe declaraţia premierului elen, dar şi pe aprobarea comisiei Afacerilor Externe de la Atena (minus extrema stângă la solda Moscovei), privind neamestecul trupelor britanice în treburile interne greceşti.

Sir Archibald Clark-Kerr va fi numit ambasador la Washington în locul lui Halifax.

Harrimann, în drum spre Moscova, a sosit cu avionul la New-Delhi şi va pleca luni la Tchong-k'ing.

În cazul în care va reuşi să formeze guvernul cu colaborarea celor trei partide, Gouin propune un plan de austeritate pentru francezi.

În afara datoriei de război de 46 milioane lire sterline, Anglia a acordat Greciei un împrumut de 10 milioane, însă sub control direct.

La denunţarea crimelor politice din Polonia de către Bevin, primul ministru polonez a declarat că ele sunt comise de grupări reacţionare şi că atâta vreme cât trupele generalului Anders nu vor fi puse sub comanda directă a guvernului, acesta nu va putea răspunde de situaţie. Reaua credinţă în plin!...

Truman cere intensificarea producţiei agricole în Statele Unite pentru acoperirea deficitului din Europa. Etatizarea industriei cărnii ar trebui să înceapă de azi, însă 200.000 lucrători din această ramură refuză a relua lucrul.

Odată cu cererea Uniunii Mondiale a Sindicatelor de a fi reprezentată la ONU, şi Federaţia muncii din Statele Unite cere un tratament egal, arătând că nu poate recunoaşte sindicatele europene ce cuprind pe cele din URSS, unde libertatea muncitorului nu este reală. [...]

Primul ministru maghiar Zoltan Tildy va supune votului Parlamentului proclamarea Republicii ungare; se spune că dânsul va fi primul ei preşedinte.

„Personalitățile" de la ARLUS: Parhon, Magheru, Oieriu, Sandu Rosetti, Lăscăruş Catargi, Eftimiu şi alții au plecat la Moscova să-şi prezinte omagiul stăpânilor lor.

Guvernul anunță deschiderea procesului Antoneştilor. S-ar părea că se încearcă a se aduce în acest chip acuzări directe lui Maniu şi lui Brătianu, pe motivul că aceştia ar fi convenit cu regimul de atunci acțiunea de război în contra Sovietelor.

Pe de altă parte, guvernul a intentat acțiune împotriva lui Penescu, în calitate de secretar general al Partidului Național-Țărănist, pentru demonstrațiile de la 8 noiembrie. Este evidentă tendința odioasă de discreditare a partidelor istorice.

27.1.46. Cabinetul francez s-a constituit cu şapte comunişti, şase socialişti, şase populari-catolici şi un independent, vicepreşedinți fiind comunistul Maurice Thorez şi catolicul Francisque Gay. Presa însă îi preveseşte dificultăți cel puțin tot atât de mari ca cele ale lui de Gaulle şi crede că un guvern de colaborare va fi şubred, atâta vreme cât nu se va realiza blocul stângii între socialiştii lui Blum şi comuniştii lui Thorez.

Delegatul persan la ONU a adresat o nouă notă Consiliului de Securitate, cerând o anchetă grabnică a diferendului cu URSS, şi oferind dovezi despre amestecul sovietic neîncetat în treburile interne ale Persiei.

Pe de altă parte, noul prim-ministru ales de Parlament, Sultaneh, afirmă că nu retrage reclamația, dar că va încerca totuşi să pornească negocieri directe cu Moscova în chestiunea Azerbaidjanului. Persia trebuie să trăiască în armonie cu vecinul său din nord şi greşit a procedat fostul guvern de a nu fi oferit ruşilor concesiuni petrolifere, la fel ca englezilor şi americanilor, adăugând că va scoate din funcție pe toți persanii filo-anglo-americani, țara trebuind să-şi păstreze o perfectă neutralitate.

Moscova anunță că, potrivit celor convenite în februarie trecut, cei *„3"* au admis ca după înfrângerea Japoniei, insulele Kurile să fie alocate ruşilor.

Clark-Kerr a plecat de la Moscova unde a discutat problema indoneziană cu Stalin şi cu Molotov spre Batavia, sperând să-şi termine misiunea în două luni.

Conflict între comunişti şi naționalişti la Buenos Aires.

Trei miniştri egipteni au demisionat ca protestare că ministrul de Externe n-a reuşit să fie admise la ONU revendicările Egiptului.

Semne că grevele din Statele Unite sunt pe cale să se rezolve în curând.

Cutremur mare în Elveția.

28.1.46. Deşi acuzațiile aduse Sovietelor de către guvernul de la Teheran constituie primul subiect al şedinței de azi a Consiliului de Securitate, chestiunea nu va fi dezbătută înainte ca delegația persană să fi primit noi instrucțiuni de la guvernul său, aşa că probabil primele discuții se vor purta asupra problemelor greacă şi indoneziană, unde

englezii vor să se facă lumină cât mai curând, spre a spulbera învinuiri atât de nedrepte. Starea de tensiune mereu crescândă la Londra, dezvăluie tot mai mult *blufful* jocului sovietic.

Exact contrar e cazul Rusiei, care deşi clamează vehement puritatea politicii sale, se fereşte totuşi de discuţii în plen, preferând să se înţeleagă direct în doi cu noul prim-ministru iranian.

Grecii mărturisesc că extremiştii stângii care s-au dus să se jeluiască la Moscova, nu prea au sorţi să se mai întorcă la Atena, unde dată fiind fierbinţeala sângelui grecesc, precum şi obiceiurile locale de comitagii, se presupune că n-ar mai putea avea zile multe.

Noile alegeri în zona de ocupaţie americană din Germania, au dat majoritatea catolicilor populişti, socialiştii sunt în al doilea rând, iar comuniştii la coadă cu abia 2%. Acelaşi rezultat ar fi dacă s-ar face noi alegeri în Franţa, ca şi în alte ţări europene.

Pericolul mare al bolşevizării viitoare a continentului nostru nu rezidă în faptul că în vreo regiune ar reuşi să domine comunismul, ci în adevărul că în toate aceste ţări, în timp ce partidele naţionale: catolici, agrarieni, radicali etc., pot domina viaţa politică locală, dar nu vor reuşi niciodată să realizeze o colaborare între formaţiunile franceze, germane, italiene, maghiare, române etc., comuniştii, chiar în minoritate fiind, vor lucra totdeauna uniţi cu cei de pretutindeni, ascultând de cuvântul de ordine ce-l vor primi de la Moscova.

Deci unicul mijloc de a înlătura această formidabilă primejdie, va fi ca democraţiile apusene să obţină prăbuşirea chiar a centrului mişcării, adică la Kremlin, şi prin urmare un război împotriva Rusiei sovietice, devine o necesitate ineluctabilă.

Bevin a vorbit zi cu Vîşinski despre starea de lucruri din România şi din Bulgaria.

În Statele Unite încetarea grevei în industria cărnii, acordul stabilit în industria de radio, rezultatele obţinute la uzinele Ford şi Chrysler lasă speranţa că în curând se va reuşi reducerea grevelor. Numărul total al greviştilor care depăşiseră 1,5 milioane, a scăzut până azi cu 300.000.

În America de sud, s-ar dori ca viitorul secretar general al ONU să fie latino-american, din Columbia sau Brazilia.

La intervenţia pesonală a regelui Faruk şi în urma informaţiei că guvernul britanic este dispus să revizuiască convenţia anglo-egipteană, cabinetul de la Cairo stă pe loc.

Blum a fost numit ambasador extraordinar al Franţei la Washington în misiune financiară şi economică.

În Palestina s-a decretat pedeapsa cu moartea pentru crime teroriste şi acte de sabotaj.

În urma declaraţiei delegatului persan că sunt imposibile negocieri directe cu Sovietele, precum şi a celei lui Vîşinski - că Persia nu e în drept a aduce cazul în faţa Consiliului, deoarece Charta stabileşte că trebuie încercate discuţii directe, Consiliul de Securitate a decis să ia miercuri în discuţie această problemă.

Delegatul jugoslav susținut de ruşi şi de polonezi, a cerut cooptarea Albaniei în sânul Națiunilor Unite, iar Stettinius s-a lăsat cam greu.

29.1.46. Consiliul de Securitate a aprobat în unanimitate candidatura lui Trygve Lie ca secretar general al ONU.

La dezbaterile de mâine în problema persană, delegatul Rusiei nu va putea participa la vot, fiind implicat în chestiune. Vîşinski face spume.

30.1.46. Se pare că a rămas convenit ca asupra fondului litigiului, să se inițieze negocieri directe între Persia şi Soviete, Consiliul de Securitate urmând a examina numai latura procedurală. Dacă negocierile nu reuşesc, Consiliul va discuta şi fondul.

În urma cererii Uniunii Mondiale a Sindicatelor şi a cererii similare a Federației americane, comitetul a respins ambele cereri, însă a admis cu şapte voturi contra şase, acceptarea unui delegat al Uniunii cu vot consultativ, urmând ca americanii să redeschidă solicitarea în Adunarea Generală.

Ministrul de Externe grec Sophianopoulos a demisionat din cauza divergențelor de păreri cu guvernul asupra problemelor de la Națiunile Unite; ministrul de Interne a fost numit în locul său şi pleacă la Londra ca şef al delegației greceşti.

Roosevelt confirmase într-un *„Agreement"* secret la Yalta, cedarea insulelor Kurile şi a sudului insulei Sahalin, ca preț al intrării Sovietelor în contra Japoniei. Byrnes recunoaşte azi acest lucru, dar socoteşte că faptul va fi consimțit, numai după ce se va fi încheiat tratatul de pace cu Japonia, pe când *Tass* pretinde că lucrul e definitiv şi irevocabil.

Pentru naționalizarea întreprinderior carbonifere, guvernul englez propune ca statul să angajeze pe cinci ani suma de 150 milioane livre pentru modernizarea minelor. În ce priveşte conflictul de muncă permanent între producători şi lucrători, tot consumatorul va plăti până la urmă diferența de preț sau de salarii.

Pentru alegerile din Grecia care vor avea loc în martie, vreo 1200 observatori englezi, americani şi francezi au şi sosit la Atena.

La Londra se anunță că Holman îl va înlocui la noi pe Le Rougetel.

Stafford Cripps afirmă că până la sfârşitul anului 1946 comerțul exterior britanic va atinge volumul din 1938.

1.2.46. Lucrul de care sunt tot atât de nemulțumiți şi evreii şi arabii, este avizul comisiei de anchetă anglo-americană pentru o cotă lunară de 1500 imigranți în Palestina, cei debarcați clandestin urmând a fi cuprinşi în această cotă.

Lordul Samuel s-a declarat în favorea imigrării, pe când fostul ministru-rezident englez Spears e convins că tendința spre un stat evreu palestinian, va provoca acolo o stare permanentă de nelinişte.

Un schimb de note a avut loc între guvernele egiptean şi englez asupra revizuirii tratatului din 1936, iar ambasadorul britanic la Cairo e însărcinat a începe negocieri.

În Egipt se crede totuşi că problema Sudanului va fi spinoasă şi că plecarea în totalitate a trupelor engleze e puţin probabilă.

În chestiunea persană, Consiliul de Securitate a sfârşit prin a ceda în faţa ruşilor *„sans céder, tout en cédant"*[42]. După dezbateri animate în care Bevin a spus lui Vîşinski unele adevăruri crude, s-a căzut de acord ca negocieri directe să aibă loc între cele două părţi, Consiliul rezervându-şi totuşi dreptul a fi informat de evoluţia acestora şi de progresele realizate, ca să nu se poată spune că s-a dezistat complet.

Azi, Consiliul se întruneşte pentru problema Greciei, iar luni, delegaţii vor analiza Statul Major militar al Naţiunilor Unite, reprezentanţii ruşi sosind în fine şi ei la Londra.

Se crede că delegaţii îşi vor termina lucrările la 12 februarie, urmând ca partea a doua a sesiunii acestui an să aibă loc în Statele Unite.

Guvernul francez a autorizat pe leaderul republican spaniol Giral să se stabilească în Franţa, iar pretendentul Don Juan a sosit în Portugalia pentru un timp nedeterminat. Criza spaniolă pare că se apropie de un deznodământ.

În Ungaria, Parlamentul a votat proclamarea Republicii, a treia dacă se socoteşte cea din 1848 şi cea a lui Bela Kun din 1919.

Montgomery va deveni în iunie şeful Marelui Stat Major imperial britanic.

Vincent Auriol a fost ales preşedintele Adunării Naţionale.

Greva tipografilor parizieni a luat sfârşit.

Un colonel sovietic a fost ucis cu o grenadă pe şoseaua spre Bucureşti, fiind urmărit de un automobil care l-a ajuns din urmă. Toate elementele, inclusiv cunoaşterea perfectă a deplasării sale, probează că această crimă a fost comisă de unul de-al lor.

Totuşi, la înmormântarea la care guvernul român a asistat spre a-i da o cât mai mare solemnitate, ambasadorul Kavtaradze a acuzat formal pe „fasciştii reacţionari români." Este aceeaşi expresie ca stil şi minciună grosolană, pe care ruşii vor căuta probabil s-o exploateze *„pour faire pièce"*[43] acuzaţiile aduse de englezi guvernului bolşevic al Poloniei pentru crimele comise acolo contra membrilor opoziţiei, dar pe care oficialităţile le atribuie bandelor clandestine ce acţionează sub imboldul polonezilor emigraţi, aflaţi chiar pe teritoriul german ocupat de englezi şi de americani.

Radio New-York este informat că regele Mihai avizează în prezent constituirea unui nou guvern. Să fie cu putinţă? la sfatul aliaţilor??...

Trygve Lie a fost ales cu 46 voturi contra 3, secretar general al Adunării Naţiunilor Unite, iar la Budapesta, Tildy a devenit preşedintele Republicii ungare.

În Palestina, arabii au decis să declare grevă generală în semn de protest împotriva acordării unei cote lunare de 1500 imigrări evreieşti.

---

[42] *„cedând dar fără a părea"*

[43] *„pentru a spulbera"*.

În şedinţa de azi a Consiliului de Securitate a avut loc duelul Bevin-Vîşinski.

În atacul său, rusul cere în numele Sovietelor, plecarea imediată şi necondiţionată a trupelor engleze din Grecia, învinuindu-le că servesc de *„bullwark"*[44] regaliştilor pentru dezordinele pe care aceştia le provoacă. El adaugă că unica raţiune a prezenţei unei forţe aliate într-o ţară aliată, acum că operaţiunile militare sunt încheiate, ar fi să servească de trecere spre o regiune inamică ocupată, aşa cum e cazul Belgiei şi Olandei pentru englezi şi americani, sau al Poloniei pentru ruşi.

Reamintind acordul anglo-sovietic, Bevin afirmă că trupele britanice se vor retrage din Grecia deîndată ce situaţia va fi consolidată acolo. Este însă fapt constatat că Sovietele au obiceiul să evoce situaţia din Grecia, ori de câte ori sunt discutate situaţiile din statele vecine Uniunii Sovietice. Anglia ar fi putut proceda în Grecia după exemplul dlui. Vîşinski în România, unde a instalat un guvern devotat ruşilor. Principiul englez este însă că democraţia trebuie exercitată de jos în sus, iar nu invers, aşa cum procedează Sovietele.

Ministrul englez întreabă care anume vecini ai Greciei sunt ameninţaţi, cum pretinde d-nul Vîşinski, de către modesta armată greacă, care a luptat eroic cu doi puternici invadatori, mai frumos decât toate armatele aliate, - engleză, rusă sau americană, - şi care a servit ca exemplu chiar ruşilor în lupta de rezistenţă a acestora.

Ameninţă ei oare pe bulgari care au o armată intactă de 100.000 omeni şi care au pe teritoriul lor puternice forţe sovietice? sau pe jugoslavi cu o armată de 300.000 oameni? Dânsul respinge deci acuzaţia că prezenţa englezilor în Grecia ameninţă pacea şi cere Consiliului să răspundă fără înconjur prin da sau nu la această chestiune.

Bevin termină spunând că pericolul real îl reprezintă propaganda Moscovei care atacă pe englezi şi pe guvernul lor, ca şi cum n-ar exista o prietenie între Anglia şi URSS.

Mai mult, o curioasă coincidenţă face ca simultan cu atacurile ruseşti, comuniştii de pretutindeni să atace de asemenea Anglia, începând cu *Daily Worker*, care a scris că discursul lui Bevin în problema persană, mirosea prea mult a petrol.

Delegatul grec a declarat că propunerea de a invita pe englezi în Grecia a venit din partea tuturor partidelor greceşti şi că prezenţa lor e încă indispensabilă.

Consiliul şi-a amânat deliberările pentru luni.

Delegatul arab a declarat comisiei anglo-americane pentru Palestina, că arabii de acolo pot trăi ca fraţii cu evreii locali, dar că se opun noului aflux.

2.2.46. Presa engleză este unanimă pentru a susţine curajul lui Bevin în riposta sa, afară bineînţeles de *Daily Worker*, care acuză pe conducătorii laburişti de a face pe democraţii în interior, pe când în politica externă sunt înfeudaţi coaliţiei cu partidul conservator.

---

[44] *„suport"*

Aseară, după furtunoasa înfruntare din Consiliu, Vîşinski a oferit totuşi o recepție la Ambasadă, având ca oaspeți pe Attlee şi pe Bevin, care ciocnind cu el un pahar, i-a spus: „Noi, englezii, spunem pe față tot ce avem pe suflet", la care rusul a răspuns că şi ei fac la fel.

Pentru sediul permanent al Națiunilor Unite, s-a căzut de acord asupra localității Greenwich din Connecticut, din vecinătatea New-Yorkului. De fapt e vorba de construirea unui adevărat oraş internațional de reşedință a ONU la 30 mile de oraş.

Pretendentul Don Juan care a făcut o vizită de câteva zile regelui Angliei, a sosit cu avionul la Lisabona, unde ambasadorul Nicolas Franco l-a salutat la coborâre. Se va instala într-o vilă la Estoril.

Noul ministru de Externe grec va sosi chiar azi la Londra şi va participa la dezbaterile de luni, când e vorba ca Vîşinski să-i răspundă lui Bevin, care desigur va replica. Se anunță că premierul grec aprobă întru totul discursul lui Bevin şi că organizația EAM a declarat că plecarea trupelor britanice n-ar putea avea loc decât după normalizarea situației.

Presa engleză acuză fățiş pe ruşi de a fi în fruntea complotului pentru distrugerea Imperiului Britanic şi adaugă că acest lucru poate periclita direct pacea.

Făcând biografia lui Vîşinski, *Observer* scrie că acesta a fost procurorul principal al proceselor staliniste între 1936-1939, şi care, prin dialectica sa plină de ascuțime, a reuşit să trimită la moarte atâția oameni politici ruşi.

4.2.46. Din presa britanică de ieri reiese că dacă duelul Bevin-Vîşinski nu se termină printr-un compromis, este amenințată alianța anglo-sovietică şi în consecință, însăşi pacea lumii. Dacă după câte se pare, fiecare rămâne neclintit pe poziția sa, Consiliul ar fi obligat să dea dreptate uneia dintre părți.

Şi atunci vine gluma care e tare potrivită: *„Y aura-t-il un conseil pour la sécurité du Conseil de Sécurite?"*[45]

Sir Maurice Peterson, fost subsecretar de stat la Foreign Office în 1912 şi în urmă ambasador la Ankara, a fost numit acum ambasadorul Angliei la Moscova.

Don Juan a început la Lisabona convorbiri politice cu monarhiştii spanioli, printre care ducele de Alba.

Prin canalul reprezentantului sovietic la Nürnberg, guvernul jugoslav a formulat acuzări lui Stoiadinovici şi întregului guvern emigrat de la Londra, pentru crime de război împotriva prințului Paul.

Guvernul egiptean va cere evacuarea completă a trupelor britanice şi unirea cu Sudanul, aşa că discuțiile se arată cam laborioase.

Alte convorbiri dificile au loc la Londra şi la Roma între aliați şi guvernul italian cu privire la viitoarele granițe ale tratatului de pace.

---

[45] *„Se poate găsi vreo înțelegere pentru existența Consiliului de Securitate?"*

Astfel, o comisie mixtă e destinată a cerceta la fața locului pretențiile jugoslave, precum şi propunerile Austriei care cere Tirolul de sud (sau Alto Adige), oferă ospitalitate cetățenilor italieni care n-ar dori să părăsească teritoriul, acordă Italiei dreptul de proprietate asupra tuturor uzinelor hidroelectrice din regiune şi accesul liber al Italiei la un port austriac de pe Dunăre, Viena sau Linz.

Corespondenții străini de la Bucureşti anunță că guvernul român speră să obțină în curând recunoaşterea de către Washington şi Londra, arătând că au fost îndeplinite condițiile de la Moscova. În adevăr, întrunirile opoziției nu sunt împiedicate de autorități, generalul Rădescu poate primi acum pe cine pofteşte şi ziarele liberale încep să apară, bineînțeles sub controlul cenzurii şi cu riscul de a nu avea hârtie.

Franasovici, sosit pentru câteva săptămâni, fără nicio intenție de a intra în guvern, este surprins(?!) să constate cât de generală este ura împotriva ruşilor, aşa încât dacă prin imposibil, Maniu s-ar da de partea Sovietelor, ar pierde imediat întreaga sa popularitate.

În privința recunoaşterii şi a încheierii păcii, ar fi posibil ca tratatul să fie ratificat de noi după câteva luni, atunci când ruşii vor fi părăsit țara, iar alegeri libere vor fi dat țării un Parlament, care să perfecteze instrumentul de ratificare...

5.2.46. În şedința de ieri a Consiliului de Securitate la care a asistat şi Trygve Lie, în calitatea sa de secretar general, dar la care n-a participat ministrul de Externe grec, întârziat pe drum, Vîşinski a acuzat pe Bevin de a fi dat în chip inexact şi tendențios o interpretare specioasă evenimentelor din Grecia şi consideră ca pe *„un mauvais truc"*[46] faptul de a acuza pe Molotov că tot scoate chestiunea grecească precum regele dintr-un pachet de cărți, căci ținând acest limbaj, Consiliul s-ar putea considera apreciat în chip pejorativ, drept un tripou.

La aceasta, Bevin a reacționat: „să ştiți că noi putem scoate şi asul". Replica lui Vîşinski a stârnit un hohot de râs: *„your Ace is not absolutely like a normal Ace"*[47]

Este prea puțin eleganta dar transparenta acuzare a Angliei de a trişa.

Vîşinski a mai respins de asemenea declarația lui Bevin că „englezii debarcând în Grecia au întâlnit trupele rezistenței greceşti coborând spre Atena pentru a o ocupa, în loc de a se îndrepta spre nord pentru a lupta contra germanilor" şi a afirmat că s-a folosit de confuzia produsă de vreun detaşament izolat, când se ştie prea bine că aceste trupe de rezistență au paralizat acțiunea a 10 divizii germane. (Încercarea de confuzie e provocată în realitate chiar de Vîşinski, căci adevărul este că aceleaşi trupe care au luptat eroic împotriva nemților, încercau apoi să-şi impună propriul guvern la Atena).

---

[46] *„şmecherie ieftină"*

[47] *„asul Dumneavoastră nu pare a fi neapărat unul corect"*

Bevin a fost foarte categoric şi se pare că a bătut cu pumnul în masă, declarând că refuză orice decizie a Consiliului care nu va spune răspicat că trupele britanice din Grecia nu ameninţă întru nimic pacea internaţională.

Delegatul grec prezent între timp a repetat declaraţia că succesiv, toate guvernele de la Atena au insistat ca trupele engleze să nu părăsească ţara lor, înainte de normalizarea completă a situaţiei.

Stettinius a socotit că ar fi cuminte pentru Consiliu să mulţumească călduros delegaţilor sovietic, englez şi grec pentru informaţiile date, spre a hotărî apoi că nu se va mai ocupa de chestiunea grecească. Ar fi o politicoasă formă de *non recevoir* a acuzaţiilor sovietice.

Vîşinski însă nu s-a dat bătut şi a cerut autorizarea să-şi exercite dreptul de veto faţă de cererea lui Bevin. O asemenea soluţie ar periclita însăşi existenţa Consiliului şi a ONU, căci ar însemna readucerea Naţiunilor Unite la starea de incapacitate a Ligii Naţiunilor, care s-a prăbuşit deoarece în probleme mai importante şi mai delicate se cerea consensul tuturor membrilor. Consiliul se va întruni astă seară pentru a se pronunţa dacă Sovietele au sau nu dreptul să se folosească în acest caz de dreptul de veto.

Precum se vede, situaţia e încă foarte spinoasă.

Printr-un schimb de telegrame amicale, Stalin a invitat pe primul ministru persan la Moscova pentru a discuta acolo „cordial" chestiunea Azerbaidjanului.

Primul ministru turc dezminte ştirea lansată de ruşi că printre minorităţile din Turcia ar exista vreo stare de nelinişte sau de agitaţie, privind eventualitatea anexării lor la Uniunea Sovietică.

Comandamentul american din Germania a remis guvernului jugoslav pe generalul Nedici, pentru a fi judecat ca criminal de război.

Radio Bucureşti de azi la amiază a anunţat comunicarea scrisă primită de guvernul român din partea Angliei şi a Statelor Unite, declarând că sunt dispuse a-l recunoaşte şi-l invită a-şi desemna propunerile pentru posturile de reprezentanţi ai României la Londra şi la Washington.

6.2.46. Recunoaşterea României nu este chiar aşa de simplă cum o arată guvernul nostru, căci informaţia de la Londra spune că *„they granted a limited recognition"*[48], ceea ce comportă probabil îndeplinirea unor anume obligaţiuni, pentru care în primul număr din *Dreptatea*, Haţieganu acuză guvernul Groza de a le fi neglijat complet.

Cu toate acestea, toţi din guvern trăiesc o stare de euforie, pregătindu-se la o amplă remaniere, produsă precum se pare de pofta multor miniştri de pleca în străinătate. De exemplu, Ralea la Paris are însă contracandidat pe Stoilov, în timp ce Stoica la Londra,

[48] *„au asigurat o recunoaştere limitată"*

va face împreună cu soția sa la St. James's, figura cea mai reprezentativă a unui popor de proletari agricoli etc., etc.

Presa engleză continuă să acuze pe Vîşinski de a fi comis grava eroare să nu-şi fi retras plângerea, de îndată ce a obținut în chestiunea persană soluția negocierilor directe. Astăzi, nu prezența în Grecia a armatei britanice amenință pacea, ci pretenția delegatului rus de a uza de dreptul de veto, riscând să dărâme toată opera de funcționare a ONU.

Aseară, în Consiliu, care se simte încurcat de a se pronunța față de cele două teze opuse, delegatul polonez a cerut cinci minute răgaz ca să redacteze o formulă împăciuitoare. Cum cele cinci minute au durat două ceasuri, toată lumea a fost mulțumită să amâne şedința şi discuțiile pentru astă seară, cu speranța că timpul, „Marele Meşter", va găsi cea mai fericită soluție.

Exemplul Sovietelor a fost urmat de Siria şi de Liban, care cer Consiliului să recomande englezilor şi francezilor evacuarea imediată a teritoriilor lor.

Corespondenții străini la Teheran cred că primul-ministru iranian se va supune mai tuturor pretențiilor ruseşti, numai ca Azerbaidjanul să rămână în limitele teritoriului persan cu autonomia sa locală.

Lumea anglo-saxonă este preocupată de foametea ce amenință Europa; guvernul englez a decis să reducă rațiile alimentare ale populației britanice încă de pe acum.

Şi în India situația se arată de asemenea foarte gravă pentru viitor.

Astă seară, Londra şi Washington au publicat textul notelor adresate guvernului român. Ele amintesc promisiunile făcute de Groza ambasadorilor Clark-Kerr şi Harrimann şi îl invită să confirme în scris executarea cinstită a celor patru libertăți: alegeri, presă, întruniri, conştiință, cerând ca alegeri libere cu vot secret şi dreptul fiecărui partid democratic să prezinte liste separate de candidați cu embleme proprii să aibă loc în aprilie sau cel mai târziu în luna mai. Să dispară din limbajul politic acuzațiile insultătoare de „trădător" sau „fascist", aluzie la neîncetatele atacuri în contra lui Maniu.

Iată ce înseamnă *„a limited recognition"*.

La noi, preocuparea esențială însă este ca fiecare să-şi asigure, câte un post în străinătate. La cei menționați înainte, se adaugă: Vlădescu-Răcoasa în Statele Unite, Christu în Anglia, Grigoriu la Praga, Pangal la Lisabona sau la Vatican (probabil fiindcă este M.M. gradul 33!)

7.2.46. Consiliul de Securitate a căzut aseară de acord asupra unei formule privind Grecia, ca să scape din acel *„dead-lock"*[49] în care se afla.

Atât Bevin cât şi Vîşinski au accceptat să nu mai insiste pentru obținerea unei rezoluții formale. Decizia spune că se ia notă de declarațiile Sovietelor, Regatului Unit şi Greciei, precum şi de punctele de vedere exprimate de alți oratori cu privire la prezența

---

[49] *„impas"*.

trupelor britanice în Grecia şi declară chestiunea politică ca închisă, deoarece niciun alt membru decât cel sovietic nu consideră că aceste trupe ameninţă pacea şi fiindcă însăşi Rusia abandonează cererea pentru plecarea lor imediată.

Şedinţa s-a încheiat cu *shake-hands and cheers*.

Azi Consiliul va examina reclamaţia ucraineană cu privire la situaţia din Indonezia.

Consiliul a ales ieri pe cei 15 judecători ai Curţii de la Haga şi s-a recomandat ca a doua jumătate a actualei sesiuni, să se amâne până în septembrie.

Franţa propune ca Togo şi Camerunul să fie puse sub Consiliul de Tutelă.

Nu ştiu dacă se confirmă informaţia dată de Radio Londra, căci prea îmi pare formidabilă: procurorul sovietic la procesul de la Nürnberg ar fi adus în faţa Tribunalului peste 700 dovezi despre jafurile şi furturile comise de nemţi în Rusia, dar că preşedintele instanţei internaţionale, ar fi emis dubii asupra autenticităţii documentelor prezentate. Dacă totuşi e adevărat, repercusiunea morală în lume ar fi incalculabilă.

Generalul Nedici s-a aruncat pe fereastră de la etajul al III-lea, în timp ce era condus de o santinelă la anchetă.

La noi, în ajunul deschiderii perioadei electorale, primăria Capitalei interzice sub ameninţare de arestare, orice lipire sau vopsire de afişe sau lozinci pe ziduri, în afara locurilor anume destinate. Când vedem toate casele şi gardurile Bucureştiului mâzgâlite doar cu injurii şi embleme comuniste, măsura dictată e cel puţin ridicolă.

8.2.46. Lipsa de decenţă elementară a Sovietelor este nemaipomenită: în funcţia ce o deţine, similară unui preşedinte de republică, Kalinin atacă în ziarul *Bolşevik* figuri reprezentative ale socialismului apusean ca Macdonald sau Vandervelde, acuzându-i de a-şi fi prostituat credinţele şi partidele şi de a se fi pus în slujba interesată a capitalismului conservator.

În Consiliul de Securitate, delegatul Ucrainei n-a mai cerut plecarea din Jawa a trupelor engleze, ci trimiterea unei comisii pentru anchetarea faptelor.

Bevin se întreabă cu mirare, la ce acuzare să răspundă şi neagă că englezii ar fi atacat vreodată mişcarea indoneziană; adaugă că de vreme ce plecarea nu e cerută, prezenţa lor însă, ajută mult mai mult negocierilor în curs, decât vreo nouă comisie care ignoră totul.

Ministrul de Externe olandez confirmă necesitatea prezenţei trupelor şi declară că evenimentele zilelor următoare vor dovedi realitatea simpatiilor guvernului de la Haga faţă de mişcarea naţionalistă din Jawa. Este probabil că acum se tratează acordarea unei largi autonomii în cadrul Regatului neerlandez.

Ziarele noastre au început să publice mai exact ştirile; totuşi din polemicile în afacerea greacă, au omis să citeze conflictul Freitas Valle-Vîşinski, când, la protestarea brazilianului că nu se poate admite ca un simplu membru să dicteze Consiliului textul deciziei ce va lua, aşa cum rusul încercase să impună, acesta i-a tăiat vorba spunând:

„probabil D-sa caută să glumească, dar că el (Vîşinski) nu este amator să asculte znoave." Replica brazilianului a fost că vorbeşte foarte serios şi gândind că a doua zi el va prezida Consiliul (Brazilia după Australia), nu admite să se găsească în fața unui asemenea precedent.

În acuzarea adusă la Nürnberg lui Hess, se afirmă că în 1941 când a sosit în Anglia, a adus din partea lui Hitler oferta ca Anglia să-şi păstreze totalitatea Imperiului, minus fostele colonii germane, iar ca în Europa, Germania să aibă mână liberă şi ca guvernul Churchill să fie îndepărtat.

UNRRA face un apel urgent Adunării Națiunilor Unite pentru o rațională organizare a aprovizionării lumii, atât în țările producătoare cât şi în cele consumatoare.

10.2.46. La propunerea delegatului Panama, Adunarea ONU a votat în unanimitate rezoluția prin care *„Keep Franco Spain out of UN"*. Giral, sosit la Paris, declară că speră ca încâteva luni regimul Franco să fie răsturnat.

Churchill care urma să întâlnească pe Truman la Miami a părăsit Cuba, însă deoarece preşedintele american nu-şi poate lua concediul de două săptămâni din cauza complicației grevelor, englezul se va duce la Casa Albă.

Consiliul de Securitate doreşte să termine cât mai repede discuțiile despre Indonezia şi Levant, pentru a lua în considerare împreună cu Statul Major al Națiunilor Unite, planul mondial de securitate.

Deocamdată a fost în discuție plângerea ucraineană care şi-a formulat-o în patru puncte:

- plecarea trupelor engleze;
- condamnarea colaborării lor cu japonezii împotriva naționaliştilor indonezieni;
- acordarea unei Constituții
- trimiterea unei comisiii de anchetă care să examineze nepotrivirile dintre declarațiile lui Bevin şi ale lui van Klaeppens.

Bevin a răspuns că respinge cererea reînoită a unei anchete, aducând contra-argumentul situației din state suverane ca Polonia şi România, unde se află numeroase trupe sovietice, fără a se putea măcar invoca motivul unor tulburări interne.

Cât despre problema Constituției, olandezii oferă un pact fundamental bazat pe principii tot atât de înaintate ca şi drepturile şi libertățile de care se bucură Ucraina în cadrul Uniunii Sovietice.

Într-o expunere asupra situației politice, Molotov acuză pe aliații care întrețin în Italia trupele poloneze rebele(?) ale lui Anders şi în Austria - bandele ruşilor albi.

În discursul său electoral pentru alegerile de azi, când vor vota peste 100 milioane de robi sovietici cu un entuziasm de uragan (sic!), Stalin anunță suprimarea cartelelor şi a raționalizării alimentelor, dar cere ajutorul întregului popor pentru un nou plan pe cinci ani, pentru realizarea dublării producției industriale.

În Bulgaria, un ziar radical a fost suspendat fiindcă a publicat sub titlul „Mâna invizibilă" un articol în care ar fi jignit vecina Jugoslavia, a cărei politică ca şi cea bulgară, este condusă de această mână invizibilă.

Montgomery a fost numit *„Viscount of El-Alamein"*.

Truman a respins cererea de grațiere a generalului Yamashita, „Tigrul din Malaya", condamnat la moarte.

Franasovici care a fost numit la Londra, încearcă cu Bebe Brătianu o împăcare a liberalilor.

Adunarea Națiunilor Unite va avea de discutat rezoluția Angliei, Statelor Unite, Franței şi Chinei (delegația sovietică aşteptând directive de la Moscova) pentru ca toate guvernele să întreprindă măsuri energice spre a obține o producție maximă de cereale pentru alimentație.

Mari inundații în Anglia.

La Cairo şi Alexandria, poliția a împiedicat demonstrații studențeşti anti-britanice, organizate cu privire la revizuirea tratatului anglo-egiptean din 1936.

La Copenhaga, grevă generală ca protestare împotriva încetinelii cu care Danemarca este curățită după ocupația germană de elementele indezirabile.

Byrnes proiectează pentru coloniile italiene un sistem cu un consiliu de tutelă format din şapte membri pe o perioadă de 10 ani, după care ele vor deveni idependente.

12.2.46. Nici aseară Consiliul nu s-a pronunțat în problema indoneziană.

Vîşinski, cu o obrăznicie nemaiauzită, a susținut teoria, că deşi Charta ONU nu prevede dreptul Ucrainei să propună soluții şi îl limitează la dreptul să ia parte la discuții, dar fără drept de vot, nefăcând parte din Consiliu, totuşi un articol nescris în Chartă, bazat pe logică şi pe morală, dă dreptul celui ce denunță o neregulă să aducă şi propuneri de îndreptare.

Cu toate că Ucraina a revenit la cererea trimiterii unei comisii de anchetă, Bevin susținut de Statele Unite, Australia, Olanda, Franța, Egipt şi chiar de Polonia s-a opus, afirmând că guvernul britanic nu se preocupă decât de trupele sale în Jawa şi de învinovățirea că prezența lor ar amenința pacea.

Guvernul olandez a oferit indonezienilor un statut de *„Commonwealth"*, ca stat asociat în cadrul regatului Olandei, dimpreună cu Guyana şi Indiile Occidentale şi păstrându-şi independența prin instituirea unui regim reprezentativ.

Guvernul englez a luat contact cu cel american şi cu cel francez pentru a discuta situația regimului Franco, unde se pare că au izbucnit greve, mai ales la Barcelona.

Rusia s-a raliat în fine la demersul celor patru pentru o campanie mondială contra foametei. Canada reduce în martie şi aprilie rația săptămânală de unt de la şase la patru uncii, adică de la 175 la 125 gr., în timp ce Smuts declară că problema aprovizionării în Africa de Sud provoacă temeri.

Adunarea Națiunilor Unite a decis să amâne chestiunea alegerii definitive a cartierului general după ce o nouă comisie va întreprinde mai ample cercetări în regiunea Stamford-Greenwich (la nord de New-York).

La Nürnberg a apărut mareşalul Paulus (devenit şi el un soi de Cambrea sau Lascăr), pentru a declara că ambiția lui Hitler fusese ca Germania să stăpâneacă Europa până la Volga, acuzând în special pe Goering, pe Keitel şi pe Jodl de a fi contribuit la aceasta.

Agrementul secret de la Yalta a fost dat simultan publicității de către cei „3". Din text, se arată că Rusia îşi luase angajamentul ca la 2-3 luni după înfrângerea Germaniei să atace Japonia, în schimbul Kurilelor şi a acordării unei baze navale la Port Arthur.

Mare euforie pe tot cuprinsul Uniunii Sovietice, unde ziua de ieri a fost consacrată alegerilor pentru Sovietul Suprem şi la care au participat aproape 96% din cei cu drept de vot. După acest sistem, la noi vor lua parte cel puțin 105%!!

Franasovici a mărturisit că încercarea sa de a împăca pe Dinu Brătianu cu Tătărescu n-a prea reuşit şi nu-şi ascunde unele rezerve relativ la politica lui Guță.

Groza a comis, cred eu, greşeala de a invita pentru a controla şi a urmări alegerile de la noi delegați din Ungaria, Bulgaria, Jugoslavia şi Cehoslovacia. Atât!...

Însă, după cum apare tot mai vădit - mi-a spus-o Şerbescu care nu se prea înşală - guvernul ar dori să le amâne la „Sfântu Aşteaptă", iar aliații sunt bucuroşi că în privința României au scăpat din încurcătură printr-un schimb de note, în care se pun condiții şi se iau angajamente. Pentru rest, se va vedea...

Din amânări în amânări, tot nu se ştie soluția pentru Jawa.

În principiu, se va discuta formula egipteană care exprimă dorința ca trupele engleze să se retragă de îndată ce prezența lor acolo nu va mai fi indispensabilă, exact ceea ce declarase şi Bevin de la început.

La pretenția ucraineană pentru o comisie de anchetă, susținută cu îndârjire de Rusia, s-a raliat Mexicul şi în urmă şi Polonia, pe când toți ceilalți sunt contra.

Cvorumul necesar nu poate fi obținut din cauza Rusiei, care fiind una dintre cele „5 mari", blochează votul.

Lumea se întreabă de ce Anglia, care n-ar putea evident ataca fățiş purtarea lui Vîşinski, nu află vreun delegat al Guatemalei sau Hondurasului, ca să zgâlțâie pe această lichea, de ai cărui părinți şi loc de naştere nu se ştie nimic mai mult, decât că e născut în luna ianurie (Andrei Ianurievici) undeva prin regiunea Tarnopol.

Cu privire la problema refugiaților, de asemenea ruşii nu vor să admită dreptul pentru unii dintre ei să nu fie siliți, pentru motive de ordin politic, a se înpoia în țara de origine, ci pretind ca delegați ai țărilor respective să poată controla lagărele de refugiați, spre a vedea dacă nu pregătesc acolo cine ştie ce complot (cazul polonezilor din Italia sau al jugoslavilor din Austria).

14.2.46. Jocul sovietic de intimidare n-a reuşit, căci în culise politica anglo-americană a avut succes. Consiliul de Securitate a sfârşit prin a respinge atât cererea ucraineană cât şi formula egipteană, aşa că trupele britanice continuă să rămână în Jawa şi chestiunea e închisă. De altfel dezordinile continuă în vestul insulei, aşa precum se întâmplă şi în Bengal şi în Egipt.

O altă înfrângere sovietică este şi neadmiterea cererii Albaniei ca membru ONU, care se va lua în considerare doar după întrunirea din septembrie în noul sediu provizoriu de la New-York.

Bevin a prezentat rezoluția celor cinci în vederea unei grabnice acțiuni pentru fixarea prețului alimentelor, spre a împiedica amenințarea foametei a unui miliard de oameni. El socoteşte că în iunie producția mondială de grâu va fi cu 10 milioane tone inferioară celei din anul trecut.

Până acum, Anglia a trimis în Germania 100.000 tone alimente, dar spectrul înfometării este totuşi îngrozitor dacă ne gândim că numai în Europa 40 milioane ființe omeneşti se vor hrăni cu cel mult 1500 calorii/zi, cu toate că ştiința cere ca nutriție un minimum de 2000 calorii.

Rezultatul alegerilor din URSS arată că 100 milioane voturi au fost acordate candidaților guvernului, pe când abia 800.000 au votat contra. Onoare acestora!...

Face vâlvă în Statele Unite demisia mistrului de Interne Ickes, ca protestare împotriva politicii personale a preşedintelui Truman de a-şi alege colaboratorii, aşa zisa „Bandă Missouri". Cum Ickes este membru marcant al aripei *New Deal* din Partidul Democrat, opoziția unei părți din Congres devine tot mai vădită. S-a zvonit chiar că Truman nu va mai candida pentru alegerile din 1948.

Rezultatul crizei cu de Gaulle în Franța este că bugetul armatei a fost redus cu 50%. În presa franceză a început o campanie pentru obținerea unor rectificări de frontieră cu Italia spre Mont Cenis.

Până la sfârşitul săptămânii viitoare, delegația persană, în frunte cu primul ministru Gavan Sultaneh, va pleca la Moscova să facă act de supunere Sovietelor.

În Statele Unite se ventilează ideea de se a cere excluderea Argentinei din sânul ONU, pe motivul că în timpul războiului făcuse pregătiri secrete de a se îngloba în Axă.

Faptul că în sacrul Colegiu la Vatican, cardinalii italieni nu mai dețin majoritatea, iar catolicii din Lumea Nouă sunt foarte bine reprezentați, supără îndeosebi pe Soviete.

15.2.46. Adunarea Națiunilor Unite şi-a încheiat aseară lucrările cu discursuri rostite de Attlee, Spaak şi Lie. Consiliul de Securitate rămâne însă în sesiune permanentă şi se ocupă acum de plângerea Siriei şi a Libanului împotriva prezenței trupelor anglo-franceze în Levant.

Ministrul englez al Muncii a anunțat în Cameră că în acest an vor fi demobilzați 2 milioane bărbați şi femei, cu 500.000 mai mult decât fusese prevăzut.

Adunarea Națiunilor Unite a hotărât ca Uniunea Mondială a Sindicatelor, Federația americană şi orice alte organisme de acest profil, să fie acceptate de a informa şi a da îndrumări comitetului economic şi social, respingându-se propunerea ruso-ucraineană care prevedea acest drept numai pentru forul mondial. Altă înfrângere.

Guvernul polonez a adresat ambasadei engleze la Varşovia o notă cerând licențierea tuturor organizațiilor militare polone de pretutindeni, ce se află sub scutul trupelor engleze.

Confederația generală a muncii de la noi a adresat un protest guvernului Groza în contra atacurilor din *Dreptatea* împotriva lui Chivu Stoica, acuzat de a fi fost agent legionar în 1933 şi cere suprimarea ziarului şi pedepsirea vinovaților. Se vede uşor unde bate!...

Guvernul Argentinei protestează în contra învinuirii Statelor Unite, pe care le consideră drept manevre în preajma alegerilor.

16.2.46. Consiliul de Securitate întrunit azi în chestiunea Siriei şi Libanului, n-a încheiat încă discuțiile. Delegații acestor state declaraseră că prezența trupelor anglo-franceze nu mai este necesară din moment ce războiul a luat sfârşit.

Franța a spus că este dispusă a examina problema împreună cu ambele guverne, iar Anglia a adăugat că n-are nicio intenție să țină acolo trupe în mod nedefinit.

În timp ce Rusia şi Polonia au cerut să se fixeze un termen cât mai scurt pentru plecarea lor, Statele Unite, Egitul, China, Brazilia şi Olanda au găsit că soluția cea mai nimerită, ar fi ca negocieri să aibă loc între cele patru state interesate, care să pună şi Consiliul în curent cu mersul acestora. (Formulă aceptabilă, fiind similară celei adoptate pentru Persia).

Greva oțelului din America e pe cale de a fi rezolvată, prin aprobarea unei majorări de 18 cenți/oră lucrătorilor şi de 5 dolari/tona de oțel.

Într-un interview acordat ziarului *Manchester Guardian*, generalul Anders a dezmințit că s-ar gândi să atace pe ruşi, dar că nu vrea să se întoarcă în Patrie, atâta timp cât țara sa e ocupată de trupe sovietice.

Guvernul egiptean demisionând, regele Faruk a însărcinat pe fostul prim-ministru Ismail Sidky Paşa, să constituie noul cabinet.

Clădirea Empire State Building va adăposti la New-York sediul provizoriu al ONU până ce se vor clădi edificiile noii reşedințe.

Anglia şi Statele Unite s-au grăbit să ia notă de angajamentul guvernului român şi admit să se acrediteze miniştrii la Londra şi la Washington. Bizar este faptul că de conținutul răspunsului nostru n-au fost înştiințați nici reprezentanții liberal şi țărănist din guvern, ba nici măcar Regele, mă încredințează Iancu Costinescu!...

Toți noii miniştri în străinătate împreună cu personalul lor vor pleca într-un tren special la începutul lunii martie. Numirile sunt hotărâte de o comisie formată din Tătărescu, Voitec, Pătrăşcanu şi Ralea, pe care, din umbră, o regizează Bodnăraş.

Dreptatea care atacase pe Chivu Stoica de legionarism, a trebuit să facă o rectificare (datorită unei erori de informaţie). Tristă uşurinţă de gazetar, de care profită comuniştii...

17.2.46. Consiliul de Securitate şi-a încheiat discuţiile relative la plângerea siriano-libaneză, acceptând cu şapte voturi contra două (Anglia şi Franţa abţinându-se de la vot), rezoluţia propusă de Stettinius şi anume: Consiliul îşi exprimă încrederea că trupele anglo-franceze vor părăsi cât mai curând posibil teritoriile acestor state şi recomandă delegaţilor lor să înceapă negocieri directe în patru, informând apoi Consiliul de progresele realizate.

Vîşinski s-a opus, arătând că votul contrar al Rusiei ca membru permanent, face în mod automat decizia nevalidă, fapt la care au convenit atât Bevin cât şi Bidault.

Se pare că Vîşinski a supus exercitarea dreptului de veto aprecierii majorităţii, care l-a respins. Consiliul se va reuni în Statele Unite, dar nu s-a fixat data.

Înainte de plecare, Vîşinski a adresat o scrisoare membrilor Consiliului prin care susţine nota jugoslavă de protestare împotriva celor 120.000 polonezi ai lui Anders din Italia, care se apropie de graniţa jugoslavă şi o ameninţă.

Presa londoneză acuză pe demnitarul rus de a încerca să-şi asigure clienţi, semănând ura şi îngreunând apropierea dintre Anglia şi Polonia, unde domneşte teroarea sovietică şi unde viitoarele alegeri ar putea căpăta aspecte sângeroase.

Guvernele spaniol şi argentinian resping acuzarea din *Cartea Albastră* americană, care le acuză că ar fi pregătit un front tripartit cu Germania hitleristă.

La Madrid au avut loc manifestări şi contramanifestări cu prilejul celei de-a 10-a aniversări a regimului republican.

Ambasadorul Angliei la Cairo a sosit la Londra, iar Sidky Paşa tratează cu leaderii politici pentru formarea noului guvern egiptean, prin care s-ar dori îmbunătăţirea relaţiilor cu Marea Britanie.

Guvernul canadian anunţă că poliţia cercetează numeroase cazuri de spionaj în favoarea misiunii sovietice, despre care Mackenzie King prevenise pe Truman cu ocazia conferinţei în trei asupra bombei atomice.

Byrnes l-a vizitat pe Churchill la Miami.

La noi, s-a fixat preţul tonei de cereale: grâul 5 milioane, iar porumbul 3,6 milioane, în timp ce la ţărani baniţa de porumb se vinde curent cu 25-30.000 lei. Această măsură este iar o minciună sfruntată a pretinsei comprimări a preţurilor, moşierii „care sug sângele poporului etc." fiind obligaţi să producă în pagubă, pe când nimeni nu se va atinge de traficul negru de la sate.

După cum arată comentariile, trebuie adusă o rectificare ultimei şedinţe a Consiliului de Securitate: nu din cauza opunerii Sovietelor nu s-a putut lua o rezoluţie formală, ci deoarece Anglia şi Franţa s-au raliat benevol dorinţei majorităţii exprimată de Stettinius pentru negocierile directe. Hotărâre cu atât mai lăudabilă.

Se pare că în convorbirile lui Churchill cu personalităţile americane, s-a discutat problema solidarităţii anglo-americane, mergând până la ideea unei cetăţenii comune, aşa cum o propusese el guvernului francez în zilele cele mai rele ale verii anului 1940.

Astăzi evident, vremurile nu mai sunt atât de vitregi, însă de bună seamă că o asemenea propunere, ce va fi desigur susţinută de Churchill şi în conferinţa pe care o va rosti în martie în statul Missouri, denotă grave preocupări pentru viitor. Şi aşa ajungem la ghicitoarea ciupercii...

18.2.46. Guvernul englez a trimis secretarului general al ONU o notă de răspuns referitor la plângerea jugoslavă transmisă prin URSS, dezminţind acuzaţiile aduse generalului Anders şi exprimându-şi mirarea că guvernul de la Belgrad s-a folosit de această cale neobişnuită, în loc de a se fi adresat direct Londrei cu care întreţine de altfel relaţii diplomatice.

Rezultatul provizoriu al alegerilor din Belgia, dă o majoritate relativă de deputaţi ai Partidului Catolic Creştin-Socialist favorabil reîntoarcerii Regelui cu 92 locuri, faţă cele 69 ale socialiştilor, 23 ale comuniştilor, 18 pentru liberali şi unul pentru noul Partid al Uniunii Democratice. Se crede că în aceste condiţii, guvernul va fi constituit de un cartel al socialiştilor şi comuniştilor, ceea ce ar asigura stângii o majoritate din cele mai şubrede. În Senat, majoritatea este catolică.

Se pare că din ordinul Sovietelor, guvernul maghiar a refuzat comisiei de anchetă pentru problemele evreieşti să intre în Ungaria. Cu atât mai vârtos s-ar opune să pătrundă pe teritoriul României. Ea se află deocamdată la Viena.

O seamă de regalişti spanioli notorii au fost sancţionaţi de guvernul Franco pentru a fi adresat omagii pretendentului sub titlul de Don Juan III. Ducesa de Medina-Sidonia, nebună cum o ştim, a fost amendată cu 10.000 livre sterline pentru o telegramă către acesta şi, cu ton injurios, la adresa guvernului.

Mi se spune din izvor discutabil, că aliaţii s-ar fi săturat de politica negativă a lui Maniu şi că sunt hotărâţi să nu-l mai susţină, urmând ca partidul său să se destrame, unii trecând la liberalii lui Dinu, alţii la Lupu, iar ardelenii la Groza (sic!).

Consistoriul secret al Vaticanului a confirmat numirea celor 32 cardinali.

19.2.46. Guvernul englez a anunţat Parlamentul că s-a ales ziua de 8 iunie, ca sărbătoare legală pentru celebrarea Victoriei.

Aud că întorcându-se de la Moscova, Bodnăraş ar fi fost victima unei agresiuni la Ploieşti; guvernul prezintă aceasta ca pe un act criminal, pus la cale de fascistul reacţionar Maniu. Pe de altă parte, teama că populaţia, în special cea ţărănească, este hotărâtă a împiedica orice încercare de falsificare a rezultatelor urnelor, ar determina guvernul să înăsprească încă mai mult regimul dictatorial impus de ruşi.

20.2.46. La sfârşitul lunii martie va pleca în India o comisie guvernamentală engleză formată din Lord Patrick Lawrence, ministrul Indiei, Sir Stafford Cripps, ministrul

Comerţului şi Lord Alexander, ministrul Muncii, pentru a discuta cu lordul Wawell şi reprezentanţii Congresului indian problema acordării unei Constituţii; personalităţile de vază indiene declară că unica formulă acceptabilă ar fi acordarea unei complete independenţe. Tulburări la Bombay printre marinarii indieni.

Mişcări pentru completa independenţă a Egiptului continuă la Cairo, unde noul guvern a declarat Parlamentului hotărârea sa de a obţine totala evacuare a trupelor engleze şi unirea cu Sudanul.

În legătură cu afacerea de spionaj din Canada, Byrnes a declarat că secretul bombei atomice nu putea fi descoperit, deoarece Statele Unite n-au împărtăşit nimic nici Angliei, nici Canadei. La Ottawa s-au luat măsuri ca principalii martori, printre care un fost funcţionar sovietic, să fie păziţi cu cea mai strictă atenţie de poliţie (cunoscute fiind metodele clasice moscovite de a suprima mărturiile neplăcute).

Guvernul american e de părere că la experienţele ce vor avea loc în Pacific în luna mai, să asiste observatori ai celor cinci mari, deci inclusiv Sovietele.

Guvernul Statelor Unite se arată foarte neliniştit că trupele sovietice n-au încă deloc intenţia să părăsească Manciuria, deşi termenul se fixase la trei luni de la capitularea Japoniei. Acest termen a fost prelungit de două ori, ultimul expirând la 1 februarie. Dimpotrivă, se află că ruşii instruiesc acolo trupe japoneze...

Henry Wallace a anunţat ieri că Truman se va prezenta la alegerile prezidenţiale din 1948 din partea Partidului Democrat.

21.2.46. Guvernul sovietic a adresat o notă Canadei pentru a se plânge de campania inadmisibilă dusă în problema spionajului, începută imediat după încheierea lucrărilor de la Londra, unde Rusia susţinuse cauza democraţiei şi a micilor naţiuni. Se recunoaşte că unii funcţionari ai biroului ataşatului militar din Ottawa obţinuseră informaţii secrete dar fără valoare pentru Soviete, ale căror rezultate tehnice au depăşit stadiul progreselor realizate de americano-canadieni şi că de altfel ataşatul militar a şi fost imediat rechemat. (Bizară scuză, care se transformă în acuzare împotriva unei duşmănoase propagande antisovietice, dusă în presă şi la radio şi încurajată de guvernul canadian).

Se pretinde că secretul s-ar rezuma la mecanismul detectorului bombei americane. Presa engleză discută chestiunea raporturilor sovieto-engleze, datorate unei „stranii incomprehensiuni mutuale" şi arată poziţia slăbită a Angliei între cele două mari forţe, americană şi sovietică, având de ales, sau să devină satelitul uneia din ele, sau să recâştige puteri printr-o cât mai strânsă unire politică şi economică cu întreg *Commonwealth*-ul britanic, precum şi cu statele continentale din vestul Europei şi de aiurea. În tot cazul, toată lumea este de acord că pentru mulţi ani, un al treilea război mondial nu mai este posibil.

În urma unei discuţii furtunoase între Don Juan şi Nicolas Franco, acesta a declarat pretendentului că guvernul fratelui său nu va permite resturarea Monarhiei.

Guvernul chinez nu se simte obligat de cele convenite la Yalta în absența sa, socotind că doar un acord direct cu Sovietele ar avea valoare (problema Manciuriei).

În afară de Horia Grigorescu la Praga, toți ceilalți trimişi de guvern în străinătate, poartă titlul de ambasadori: Franasovici la Londra, Stoilov la Paris, Vianu la Belgrad, Raiciu la Varşovia, Moisil la Ankara. Justificarea este că în bugetul Ministerului de Externe nu sunt posturi vacante de miniştri plenipotențiari.

Se zvoneşte că americanii n-ar acorda agrementul cerut pentru Bagdasar şi că deci tot Stoica ar fi să plece la Washington, cu toate că Partidul Comunist ar fi declarat exclusiva împotriva sa. Să fie cu putință? De ce stă atunci secretar general?!

22.2.46. Răscoala echipajelor indiene din flota regală de la Bombay şi Karachi provoacă serioase preocupări guvernului de la Londra, care a dus forțe importante spre a putea stăpâni situația, fiind totodată dispus să dea ascultare doleanțelor lor legitime.

Discursul lui Bevin care a închis dezbaterile din Cameră asupra politicii externe engleze, a accentuat nota dominantă a relațiilor ruso-britanice, subliniind necesitatea pentru ambele puteri de a nu înăspri situația.

Tonul din presa britanică e destul de îngrijorat. Cu privire la nota sovietică adresată Canadei, se spune că resentimentul Moscovei este în adevăr uimitor şi adaugă că în ambele țări n-ar mai trebui făcut nimic care să agraveze încă mai mult atmosfera. Grigore Carp îmi declară că în acest moment, americanii, ba chiar şi englezii, nu mai ascund faptul că unicul mijloc de a lichida toate problemele cu Sovietele este războiul, care ar putea porni în iunie sau iulie şi s-ar termina foarte repede.

În această privință, Truman a anunțat azi că a luat toate măsurile necesare pentru păstrarea secretului bombei atomice.

La Moscova au început negocierile ruso-persane, dar în Azerbaidjan au izbucnit din nou ciocniri între trupe şi răzvrătiți.

La Tchong-k'ing a fost atacată redacția unui ziar comunist chinez, ca reacție împotriva menținerii ocupației sovietice în Manciuria.

Bidault a anunțat că după toate probabilitățile, conferința pentru pace din luna mai de la Paris se va amâna din cauza mersului convorbirilor asupra Italiei şi a nevoii ca o delegație internațională să ancheteze la fața locului situația regiunilor contestate din Veneția-Giulia şi de la Triest.

Tribunalul poporului şi-a reluat la noi activitatea şi a condamnat fie la moarte, fie la lungă detenție, dar în cea mai mare parte în contumacie, pe membrii aşa zisului guvern pro-german de la 23 august 1944, supranumit *Donauregierung*, după informațiile din emisiunea de la Viena adresată României.

De pe listă lipseşte Şeicaru, pe cale să restabilească un nou echilibru, printr-un articol-catilinar publicat în Italia şi intitulat: *„Ho avuto ragione, Signor Churchill."*[50] În veacul nostru de dezechilibru moral, veninul şi noroiul puturos produc totdeauna un efect contrar celui aşteptat, iar lumea, în loc să le respingă cu dezgust, le soarbe cu nesaț.

În Finlanda, guvernul colaboraționist Ryti a fost condamnat cu pedepse de la 10 la doi ani; nici moarte, nici detenție pe viață, nici confiscarea averii.

Guvernul Groza acumulează atacurile împotriva lui Maniu, fie acuzând studenți țărănişti de propagandă subversivă în universități, fie descoperind arme. Contra liberalilor nu îndrăznesc mişelii similare, dar prefectul şi chestorul din Brăila au fost agenți provocatori la o întrunire a acestora.

23.2.46. Generalul Yamashita a fost spânzurat la Manilla.

Azi în zorii zilei, marinarii rebeli indieni au ridicat steagul negru, predându-se fără condiții precum ceruseră autoritățile, aceasta conform avizului comitetului de grevă din Bombay, care se consultase cu Partidul Congresului.

Totuşi, ieri s-au produs în oraş mişcări de simpatie pentru rebeli, care au degenerat în jafuri; depozite de grâne au fost incendiate. Attlee a declarat în Cameră că se vor face *„full investigations"*.

Emirul Abdullah a sosit la Londra pentru convorbiri relativ la planul britanic de independență a Transiordaniei.

Studenții chinezi au demonstrat contra amânării de evacuare a Manciuriei de către ruşi, dar guvernul chinez explică aceasta prin faptul că trupele sale au întârziat să sosească.

Franco a destituit pe ducele de Alba, fostul ambasador la Londra şi pe alți membri ai Cortesului, care au semnat o scrisoare de omagiu către Don Juan.

La Lisabona însă, s-a realizat unificarea între monarhiştii legalişti şi carlişti, care se despărțiseră încă de pe vremea lui Ferdinand al VII-lea în anii '30 ai sec. XIX-lea şi care acum se raliază cu Don Juan.

24.2.46. Presa londoneză de azi se arată impresionată de spiritul de revoltă ce domneşte în lume şi care îngreunează întronarea păcii.

În India, cu toată capitularea marinarilor, tulburările au continuat la Bombay, unde în trei zile s-au înregistrat 250 morți şi 1500 răniți şi unde mulțimea nu ține seama nici de *peace-making*[51] din Parlament, nici de avertismentul lui Gandhi, care condamnă *„orgies of violence, as harming indian advance for independance."*[52]

La manifestațiile studențeşti de la Cairo, ca răspuns la nota de protest engleză care cere 50.000 livre despăgubiri pentru pagubele pricinuite cetățenilor britanici, wafdiştii

[50] *„Am avut dreptate, domnule Churchill."*

[51] *„beneficiile păcii"*

[52] *„orgiile violenței, care păgubesc eforturilor Indiei spre independență"*

continuă să ceară plecarea imediată a trupelor engleze, pretinzând că sunt organizați şi înarmați să le dea singuri afară.

Demonstrațiile continuă în China împotriva menținerii ocupației ruseşti în Manciuria.

Un nou val de teroare falangistă în Spania în contra monarhiştilor dar şi a comuniştilor, iar în Franța se cere cu insistență guvernului să rupă relațiile diplomatice cu Franco.

În Argentina, atacul poate exagerat al Statelor Unite, ar putea avea ca efect un succes pentru partidul lui Peron la viitoarele alegeri, ca o reacție de independență față de ingerințele străine.

În fine, afacerea de spionaj din Canada în care sunt deocamdată implicați 11 bărbați şi două femei, pune foarte serios problema secretului bombei atomice, pe care ar fi posibil s-o fi aflat şi ruşii. N-ar fi exclus ca aceasta să fie explicația faptului că acum câteva luni, presa sovietică a început brusc să se laude de grozave descoperiri ale savanților ruşi. Se pare că nu poate fi vorba de un secret ştiințific, ci de unul al aplicărilor tehnice, pentru care laboratoarele sovietice ar avea nevoie de vreo 25 ani ca să le pună la punct, dar pe care acuma le-ar avea de-a gata, în cazul în care furtul documentelor conține detaliile de ordin tehnic.

Fiul mareşalului Tchang Kai-check s-a înapoiat la Moscova să discute cu Stalin chestiunea Manciuriei.

Explozia din mina de cărbuni de la Dortmund a îngropat de vii 550 muncitori, din care doar 67 au putut fi salvați.

Guvernul a sărbătorit un an de la acțiunea pornită pentru răsturnarea lui Rădescu şi, cu această ocazie, cu toate panglicăriile debitate acum câteva luni la Aro de Tătărescu, s-a dovedit că el s-a încadrat complet în programul FND, aşa că degeaba se fălise atunci că reprezintă un partid burghez, că face rezerve cu privire la expropriere sau la sistemul electoral şi al unei Camere unice. Toate s-au făcut acum o apă.

Groza a declarat că alegerile vor fi amânate mai spre toamnă.

Poate că e mai bine aşa, căci un rezultat contrar guvernului, precum se prevede, ar avea ca efect desigur o înăsprire a rigorilor ruseşti, o dezorganizare şi o înfometare desăvârşită a țării, la fel cu modul în care s-a procedat în Ungaria. Pe când dacă amânăm, mai câştigăm timp şi în câteva luni, multe se pot întâmpla.

Cu privire la mine, după ce cu rea credință patentă, Guță a mărturisit că regretă a nu putea face nimica, fiindcă sunt pe lista celor încondeiați, alături de Niculescu-Buzeşti, Pogoneanu etc. (dar tocmai asta e întrebarea: de ce m-a pus pe acea listă?), îmi trimite acum vorbă prin Franasovici că are toată simpatia pentru mine, dar că şi eu ar trebui să mă mai colorez puțin (sic!)...

25.2.46. Nu s-au mai înregistrat noi dezordini la Bombay și situația este sub control; vasele pe care marinarii au capitulat, sunt vizitate de ofițeri superiori. Nicio rezistență pasivă nu mai este tolerată. Se pare că sfatul lui Gandhi a fost de mare efect.

La Cairo, guvernul a interzis orice demonstrație pentru egiptenii uciși cu prilejul tulburărilor anti-britanice.

Rezultatul oficial al alegerilor prezidențiale din Argentina nu va fi cunoscut decât peste câteva zile, dar ambele tabere se laudă că sunt sigure de victorie.

Cartierul general guvernamental de la Peking spune că a fost încercat un atac al comuniștilor în Manciuria spre a tăia comunicațiile cu Mukden. Moscova însă protestează vehement împotriva agenților guvernamentali din Manciuria, care fac instigări anti-sovietice și înarmează pe japonezi.

Tchang Kai-check are convorbiri cu comandantul forțelor americane în China, iar Wellington Koo amână plecarea sa din Londra la Tchong-k'ing, unde se pretinde că rușii demontează și transportă în Siberia tot materialul industrial al Manciuriei.

Leon Blum va sosi la Washington spre a trata condițiile unui împrumut de un miliard dolari pentru achitarea cumpărăturilor Franței din Statele Unite și încă 2 miliarde dolari pentru alte achiziții din diverse țări.

26.2.46. Radio Londra explică în ce mod agenții armatei americane din Germania au pătruns pe teritoriul cehoslovac și au dezgropat, cu riscul vieții, arhiva secretă a Gestapoului și a colaboraționiștilor cehoslovaci, ascuns într-un câmp de mine.

Guvernul de la Praga a protestat și *post-faestum* a arestat trei americani, dar după cum zic englezii, cehii le vor recunoaște vitejeasca acțiune, îi vor repune în libertate și chiar îi vor decora. Bineînțeles Jan Masaryk, sluga rușilor, face scandal și cere imperios ministrului american la Praga restituirea imediată a acestor arhive secrete; se vede treaba că s-or mai fi găsind acolo și acte compromițătoare pentru Soviete.

Pravda atacă viguros pe Mackenzie King și-l arată ca pe o simplă unealtă a lui Bevin, menită a masca insuccesul lui de la conferință.

Același ziar publică un nou articol despre reclamația georgienilor asupra regiunilor de fruntarie ale Turciei. Vii emoțiile la Ankara și la Istanbul.

Ziarul *Borba* din Belgrad acuză guvernul italian de a adăposti la Triest o seamă de agenți italieni și jugoslavi renegați, ce pregătesc acolo mișcări împotriva lui Tito.

Acesta a înglobat Muntenegru și umblă să tragă și Albania în Federația jugoslavă, în timp ce regele Petru a avut convorbiri cu Mihailovici la Roma.

Americanii au remis Sovietelor puținii dintre rușii ce luptaseră alături de nemți în război și denunță apoi teroarea dezlănțuită de autoritățile bolșevice asupra acestor nenorociți, care preferau să se sinucidă decât să cadă vii în mâinile acestor criminali.

Moscova anunță proclamarea lui Stalin, până acum generalissim cu numele, drept comandant suprem al tuturor forțelor armate, de aici înainte. Evident, acest rol încredințat

unui hemiplegic, nu poate însemna decât o încercare *in extremis* de a mai ține în picioare şandramaua ce stă să cadă.

De altfel, aş fi îndemnat să privesc multiplele atacuri turbate îndreptate în toate direcțiile ale Moscovei, ca zvârcoliri de disperare şi neputință ale unei fiare încolțite, care muşcă cum poate, făcând spume, simțind că nu mai are scăpare. Fără îndoială că până în ziua când totul se va prăbuşi, noi cei din ghiarele fiarei vom trece prin tragice clipe.

Într-un discurs rostit la Câmpulung, Dinu Brătianu a înfierat politica comuniştilor de la noi, elemente de discordie care au instaurat dictatura şi sabotajul economic.

A atacat direct pe Tătărescu, „dovada cea mai evidentă a anarhiei morale, prin locul ce-l ocupă în guvern şi în viața publică sub egida democrației, el, sprijinitorul de ieri şi de azi ale sistemelor dictatoriale, care ia în deşert numele Partidului Național-Liberal, cu ale cărui idealuri şi metode politice nu are nimica în comun".

În schimb, *Scânteia* de azi acuză pe Dinu că a pactizat cu legionarii şi cu Antonescu, dându-le drept colaborator pe George Cretzianu de la Banca Românească, spre a trage apoi enorme profituri financiare.

În drum spre Câmpulung, comuniştii pregătiseră un atentat în contra lui Brătianu: un camion i-a telescopat automobilul, care s-a făcut praf; el a scăpat teafăr şi cere arestarea şi condamnarea atentatorilor sau demiterea infamului Teohari Georgescu şi chiar plecarea unui guvern care organizează şi patronează asemenea crime.

În India, tulburările s-au calmat aproape complet, dar autoritățile engleze, calificându-le *„riots, not strike"*[53], anunță că nu se vor aplica pedepse colective, însă vinovații pe care ancheta îi va dovedi, vor fi pedepsiți. S-ar putea deci ca în acel moment, să fie provocate noi dezordini de către agitatori.

Sidki Paşa prezintă pe englezi ca principalii responsabili ai dezordinelor produse în Egipt. Guvernul britanic ceruse: pedepsirea vinovaților, despăgubiri acordate cetățenilor englezi afectați şi asigurări luate pentru viitor. Guvernul egiptean e însă de părere că problema prezenței trupelor engleze trebuie adusă în fața Consiliului de Securitate.

Guvernul de la Tchong-k'ing declară că nu va admite niciun soi de compromis asupra suveranității chineze în Manciuria.

Comisia de anchetă anglo-americană părăseşte Europa după ce i s-a interzis definitiv intrarea în Ungaria şi în România. Pleacă la Cairo, iar de acolo va merge în Palestina.

În Spania se fac concentrări de trupe la granița cu Franța şi se procedează la noi arestări de comunişti. Guvernul francez a decis de joi noapte închiderea graniței cu Spania pentru traficul de călători.

Insistențe repetate în Franța, Anglia şi chiar în Olanda pentru ruperea relațiilor diplomatice cu Spania.

---

[53] *„acte de rebeliune, nu acțiuni greviste"*

Dinu Brătianu, pe care l-am văzut astă seară la recepţia de la clubul pentru Naţiunile Unite organizată pentru plecarea lui Le Rougetel, vorbind de încercarea de atentat de la Câmpulung, mi-a spus: „orice atentat neizbutit este o prostie". N-o fi prea inteligent, este însă plin de bun simţ şi mai ales om de caracter, dar mai presus de toate este un *gentleman*, lucru aşa de rar azi.

Plecarea lui Le Rougetel lasă nu numai regrete, căci a dat dovadă de lipsă de tact şi de ţinută, dându-şi în vileag patima băuturii şi socotind că suprema esenţă a societăţii româneşti o reprezintă soţii Rică Georgescu...

Regele Christian e bolnav de pneumonie. Are 75 ani.

27.2.46. În India, ordinea se restabileşte pe zi ce trece.

Investigaţii severe în Palestina privind atacarea de către extremişti a cinci aerodromuri şi distrugerea a 15 sau chiar 23 avioane.

Continuă demonstraţiile în China împotriva Sovietelor care întârzie evacuarea Manciuriei. Moscova arată însă că evacuarea a început încă din noiembrie, că fusese suspendată la un moment dat la cererea autorităţilor chineze, dar că acum a fost reluată.

În schimb, situaţia internaţională se înăspreşte cu privire la Spania şi la Jugoslavia. O mare manifestaţie de protest s-a ţinut la Paris, la care a participat şi *La Passionaria,* pentru executarea lui Garcia din mişcarea de rezistenţă franceză, care fusese predat lui Franco de către Gestapoul din Franţa.

S-a cerut ruperea imediată a relaţiilor diplomatice cu actualul regim spaniol, iar oprirea traficului de călători cu începere de la 1 martie, dovedeşte că guvernul francez s-a decis să ia iniţiativa, fără o consultare prealabilă cu Anglia şi cu Statele Unite.

Zilele acestea se aşteaptă sosirea în Franţa a lui Martinez Barrio, care va determina probabil recrudescenţa demonstraţiilor anti-franchiste şi poate măsuri şi mai categorice ale guvernului francez.

La Londra se spune că guvernul doreşte înlocuirea regimului Franco prin reacţia internă din Spania, iar nicidecum printr-o intervenţie străină.

În Jugoslavia tensiunea e încă mai mare, căci Tito masează trupe cu peste 200 tancuri în zona jugoslavă a Veneţiei-Giulia şi pare dispus să încerce o lovitură spre a pune stăpânire pe Triest, astfel încât aliaţii să se găsească în faţa faptului împlinit.

Comandamentul englez şi american din Italia nu reacţionează în niciun fel, urmărind cu calm desfăşurarea evenimentelor. Byrnes a declarat însă că Statele Unite aşteaptă ca guvernul lui Tito să îndeplinească angajamentele luate, dar că până atunci reprezentantul american la Belgrad acreditat pe lângă persoana regelui Petru, rămâne singurul reprezentant american în Jugoslavia. Mulţi se gândesc că acolo se va sparge buba, dacă Sovietele care stau în spatele lui Tito ar fi hotărâte să împingă lucrurile prea departe.

Caraghioşii de la ARLUS, întorşi din raiul sovietic, se minunează de tot ce-au văzut, iar ca efect palpabil, Sandu Rosetti devine rector în locul lui Stoilov, numit între timp ambasador la Paris.

De notat articolul lui Teodorescu-Branişte în *Jurnalul de dimineaţă* intitulat „În niciun caz, cec fără acoperire" ca să atragă atenţia guvernului asupra promisiunilor făcute.

28.2.46. Guvernul american s-a adresat la Londra şi la Paris cu note similare, prin care cere părerea ambelor guverne relativ la un guvern interimar ce-ar trebui instaurat în Spania în cazul prăbuşirii regimului Franco.

Bidault a atras în scris atenţia Angliei şi Statelor Unite asupra primejdiei ce reprezintă acest regim pentru pacea lumii, arătând că guvenul francez e gata să evoce chestiunea în faţa Consiliului de Securitate.

Congresul *trade-unions* engleze a decis să ceară guvernului ruperea relaţiilor cu Madridul, la Bruxelles studenţii au demonstrat în faţa Ambasadei spaniole, iar la Copenhaga, Legaţia Spaniolă a fost atacată.

La Paris au început convorbiri anglo-franceze cu privire la evacuarea trupelor din Levant.

Attlee a vorbit în Cameră de nevoia efortului unit al întregii naţiuni britanice pe tărâmul economic. A arătat că exportul a atins 750 milioane lire, adică dublul celui antebelic, dar că numărul demobilizaţilor a ajuns în ianuarie la 470.000 şi că toţi lucrătorii din uzinele de armament au în prezent nevoie de protecţia Statului.

Pandit Nehru a spus că se aşteaptă la rezultate apreciabile din convorbirile ce vor avea loc cu miniştrii din cabinetul britanic ce vor sosi în martie în India.

Un senator american care asistase la sesiunea ONU de la Londra, se arată preocupat în special de atitudinea Sovietelor care şi-au dat pe faţă tendinţele politice, şi spune că Statele Unite ar trebui să urmeze exemplul acestora, fiind convins că în acest fel se va putea lucra spre binele păcii.

1.3.46. Într-o declaraţie radiodifuzată, Byrnes a subliniat că ar trebui să se comită greşeli peste greşeli pentru a se ajunge la un conflict cu Rusia sovietică şi că America este hotărâtă să apere Charta Naţiunilor Unite şi prin urmare, va lupta împotriva forţei sau ameninţării cu forţa, contrară principiilor Chartei. A adăugat că o ţară nu poate fi ocupată de o armată străină contrar voinţei poporului său şi că este inadmisibil ca resursele statelor mici să fie secătuite cu trupele ce consumă şi dezorganizează activitatea economică etc.

În privinţa Spaniei, americanii au primit răspunsurile Angliei şi Franţei, convenind-se ca cele trei state să asigure recunoaşterea guvernului interimar care va urma regimului Franco. Spre deosebire însă de punctul de vedere francez, guvernul Statelor Unite este decis să păstreze un total neamestec în treburile interne spaniole.

Bidault se va întâlni azi cu leaderul republican spaniol Giral.

Delegaţii celor patru miniştri de Externe, care discută condiţiile tratatului de pace cu Italia, au numit comisia însărcinată a merge la Triest pentru stabilirea liniei de frontieră cu Jugoslavia. În ce priveşte frontiera din spre Austria, guvernul de la Roma continuă să insiste că întregul Alto-Adige până la Brenner, trebuie să rămână italienilor.

Mâine vor pleca din Persia ultimele trupe engleze de acolo, dar Londra precizează că cele sovietice n-au de gând să se conformeze angajamentului luat de a părăsi şi ele Persia până la 2 martie.

Spaak, însărcinat cu formarea guvernului belgian.

2.3.46. Declaraţiile lui Byrnes au stârnit mare vâlvă, mai ales că au fost în totul însuşite de către Comisia pentru Afaceri Stăine a Senatului. În afara unui singur punct în care a afirmat voinţa Americii de a nu avea conflict cu Sovietele, Byrnes n-a făcut decât să condamne una după alta acţiunile politice ale Moscovei. Presa din Lodra cât şi cea americană, arată că pentru prima oară s-a vorbit răspicat Uniunii Sovietice, care va trebui să-şi lămurească la rândul ei poziţia.

În acest timp, Radio Moscova anunţă că se începe evacuarea trupelor din anumite regiuni din Persia răsăriteană, dar că în zonele septentrionale şi nord-vestice, printre care Azerbaidjan, se vor menţine forţele până la completa clarificare a situaţiei, în flagrantă violare a acordului anglo-ruso-persan din 1942, chiar dacă prin convingere sau teroare ar reuşi să obţină pentru aceasta, asentimentul Teheranului.

Cât de fidel repetă Moscova metodele lui Hitler !...

Statele Unite au anunţat Rusia că nu vor recunoaşte demontarea şi ridicarea de către Soviete a întregii industrii japoneze din Manciuria, căci ea constituie un drept colectiv al tuturor aliaţilor.

Preşedintele Truman a declarat că valoarea maximă a împrumuturilor pe care Statele Unite le-ar putea acorda până în iulie 1947, nu poate depăşi 3 miliarde dolari, sumă în care nu este inclus creditul acordat Angliei, a cărei prosperitate constituie o condiţie specială pentru bunul mers al economiei mondiale.

În privinţa cererii Sovietelor pentru un miliard dolari, New-York spune că până în prezent, ruşii n-au făcut niciun demers în vederea discutării şi stabilirii condiţiilor împrumutului.

Guvernul de la Madrid a publicat un comunicat prin care denunţă complotul bolşevic sub care se acunde demersul tripatit, dar mai cu seamă iniţiativa franceză atât de belicoasă, pusă la cale de Partidul Comunist.

Comisia de anchetă anglo-americană asupra problemelor evreieşti din Europa şi din Palestina a sosit la Cairo, după refuzul categoric al ruşilor, justificat prin sofismul convenţiilor de armistiţiu cu România, Bulgaria şi Ungaria, în care se declară că în aceste ţări nu mai există discriminări rasiale (art.6 din convenţia cu noi) şi deci nici vreo problemă evreiască.

În urma renunțării Franței la regimul excepțional al capitulațiilor în China şi prin urmare la drepturi de extrateritorialitate, trupele chineze ce ocupau nordul Indochinei au început să se retragă.

În lupta pentru presidenție în Argentina între democratul Tamborini şi colonelul Peron, care anunță succese importante mai ales în regiunea Buenos Aires, se anunță că s-ar fi dezlănțuit şi greve în sprijinul campaniei pro-democrate.

Ministrul Statelor Unite la Sofia, a remis guvernului o notă în care îl acuză formal de rea-credință în ce priveşte aplicarea acordului de la Moscova pentru lărgirea cadrului guvernamental cu cele două partide de opoziție.

Din ordinul aliaților, în docurile germane a fost incendiat transatlanticul german „Milwaukee" (fost „Spitzberg").

Organul de stânga *Tribune* arată că în zona de ocupație sovietică a Germaniei are loc fuzionarea Partidului Socialist cu comuniştii; imposibilitatea conducătorilor socialişti de a-şi afirma opinia, care sau sunt închişi, sau dispar fără urmă, sau reuşesc să se refugieze în zona engleză, înseamnă pur şi simplu reintroducerea dictaturii sub domnia comunistă şi negarea oricărui început de viață democratică în Germania, în ciuda celor convenite la Potsdam.

Articolul se încheie afirmând că în astfel de condiții, guvernul englez este liber a porni în zona sa acțiunile de reorganizare a democrației, fără a mai ține seama de Soviete. Unde se va aprinde oare scânteia salvatoare a libertății omenirii?!...

3.3.46. Ieri au părăsit Persia ulimele resturi ale trupelor engleze şi acum au loc consultări anglo-americane cu privire la menținerea mai departe a forțelor sovietice, care rămân acolo, fără ca măcar Moscova să fi prevenit Londra de acest lucru.

Presa engleză arată că ruşii violează pentru prima oară vădit şi categoric un tratat internațional, în timp ce preşedintele comisiei pentru afacerile străine din Senatul american, senatorul Conolly, a declarat că foarte probabil la reîntrunirea Consiliului de Securitate la 21 martie, se va discuta problema persană.

Parlamentul de la Teheran a fost convocat în şedință secretă şi s-a zvonit că guvernul ar fi foarte îngrijorat de nereuşita misiunii la Moscova a primului ministru.

Reprezentanții Ligii Arabe au remis ieri comisiei de anchetă anglo-americane la Cairo un memoriu în care arată că arabii nu vor accepta pentru Palestina un regim în care ei să nu dețină majoritatea, că au luptat două veacuri spre a-şi menține acolo supremația şi că sunt gata a reîncepe lupta în acest scop.

Londra se consultă cu Washington cu privire la deficitul mondial al producției alimentare, calculat azi la 7 milioane tone, adică cu 2 milioane peste prevederi, arătându-se că numai India, unde au izbucnit mişcări din cauza amenințării foametei, ar avea nevoie de aproape 6 milioane tone.

Zilele următoare se așteaptă publicarea declarației comune anglo-franco-americane privind Spania, unde franchiștii acuză activitatea comunistă condusă de Moscova, care a determinat guvernul de la Paris de a închide granița. În această zonă se află concentrate 200.000 trupe spaniole.

Churchill a părăsit Florida în vederea conferinței cu caracter politic ce va rosti la Universitatea din Fulton în statul Missouri.

Spaak a renunțat la formarea guvernului belgian din cauza refuzului Partidului Liberal de a colabora cu socialiștii și cu comuniștii.

În drum de la Roma spre New-York, cardinalul Spellman s-a oprit la Madrid, unde a primit la Ambasada americană pe ministrul de Externe spaniol.

După ce un avion american, ce se aventurase în zona portului franc Dairen, a fost atacat cu focuri de către ruși în ciuda convențiilor internaționale, trei gazetari americani au fost expulzați de acolo din ordinul Sovietelor, în urma unei telegrame de presă prin care unul dintre ei informa despre concentrarea de trupe rusești în Manciuria și despre demontarea instalațiilor japoneze și strămutarea lor la Vladivostok.

Reprezentantul iranian la Washington a rugat guvernul Statelor Unite să se alăture Angliei în demersul acesteia pe lângă cel sovietic, pentru plecarea trupelor din regiunile nordice ale țării sale.

Fapt caracteristic este că la Londra, Molotov protestase împotriva propunerii engleze de a menține forțe britanice și rusești în Azerbaidjan, precum și a celei americane de a aproba o scurtă amânare a evacuării generale, proclamând că litera acordului din ianuarie 1946 este intangibilă și că nu pot fi modificate condițiile stipulate în tratat.

În timp ce la Moscova primul ministru persan era informat de amânarea evacuării trupelor rusești, la Teheran se ovaționa în Parlament cererea de a se recurge la Consiliul de Securitate pentru a constrânge pe ruși să respecte înțelegerea și se afirma că premierul Sultaneh nu are nicio autorizare de a conveni vreun aranjament în această chestiune.

În capitala Persiei au avut loc azi manifestări și tulburări provocate de partidul filo-sovietic împotriva hotărârii celor de dreapta, de a respinge ținerea alegerilor, atâta vreme cât țara se află încă sub ocupație străină.

Mackenzie King a dat publicității raportul relativ la afacerea de spionaj, arătând că funcționarii misiunii sovietice din Ottawa au acționat la ordinul Moscovei pentru obținerea de informații cu privire la mișcarea de trupe între America și Extremul Orient. Moscova publică însă în presa sovietică aprecierea despre „campania antisovietică din Canada care a eșuat lamentabil".

Conferința anglo-franceză privitoare la Levant, a convenit ca în Siria și în Liban evacuările să înceapă la 11 martie, pentru a se încheia la finele lui aprilie. Declarând că, până la sfârșitul anului, Anglia va mai păstra sub arme 1,1 milioane oameni, Attlee a specificat că trupele din Italia, Levant și Grecia vor fi retrase cât mai curând posibil.

Mareşalul Mannerheim, care este bătrân şi bolnav a demisionat azi din demnitatea de preşedinte al Finlandei.

Guvernul Groza a dat un avertisment ziarului lui Maniu, *Dreptatea,* care publicase informaţii despre unii membri de partid ce colaboraseră sau primiseră pe vremuri subsidii de la germani. Ziarul publicase o fotografie cu Guţă şi Antoneştii împreună la masă sub titlul *Dejunul din Chişinău*, dar... comisia aliată (sic!) s-a burzuluit, sub cuvânt de propagandă revizionistă. Unde dai şi unde crapă!...

Primul ministru iranian Gavan Sultaneh e în drum spre Teheran, fără ca între timp să fi dat vreo ştire despre mersul negocierilor cu Sovietele.

5.3.46. În afacerea de spionaj din Canada sunt implicaţi şapte membri ai misiunii sovietice, iar fostul ataşat militar, rechemat de curând, este acuzat a fi încercat să afle secretul detonatorului electronic al bombei atomice.

În timp ce ţinea o conferinţă la King's College, un savant fizician englez a fost arestat sub inculparea de trădare a secretelor de stat.

Însărcinatul cu afaceri englez la Moscova are sarcina de a cere informaţii amănunţite cu privre la menţinerea trupelor ruseşti în Persia. (Să nu uităm că ocuparea Azerbaidjanului persan reprezintă o ameninţare directă nu numai pentru Turcia, ci şi pentru interesele engleze din Irak, adică pentru instalaţiile petrolifere din Mesopotamia).

Declaraţia comună anglo-franco-americană cu privire la Spania, precizează că aceste ţări n-au intenţia să se amestece în afacerile interne ale Spaniei şi subliniază doar speranţa ca spaniolii înşişi să găsească mijlocul potrivit de a înlocui regimul Franco printr-un guvern democrat.

Presa londoneză constată că există o similititudine supărătoare între actuala politică a Sovietelor, cu cea dusă de Hitler între 1933-1939 şi că reprezintă o reeditare a imperialismului sec. XIX, cu mijloacele oferite de sec. XX.

6.3.46. Aniversarea guvernării Groza este sărbătorită printr-o întâlnire la sala Aro unde primul ministru, în fraze demne de Caţavencu, a jurat fidelitate veşnică Sovietelor, a preamărit distrugerea clasei moşiereşti şi a acuzat partidele istorice de a fi instrumentele reacţiunii, fascismului etc., anunţându-le înfrângerea totală în alegeri.

Vâlva mare a zilei o stârneşte însă discursul lui Churchill la Westminster University din Fulton (Missouri) în prezenţa lui Truman.

El a făcut apel la consolidarea unor relaţii speciale între Marea Britanie şi Statele Unite prin crearea de baze navale comune şi prin lărgirea raporturilor existente anglo-canadiene. A preconizat necesitatea organizării imediate a unei forţe armate internaţionale în serviciul păcii mondiale, prin instruirea în fiecare ţară a unor unităţi de aviaţie *„interchangeables"* şi a respins ideea dezvăluirii secretului bombei atomice în actuala stare de dezechilibru din lume.

Credința lui fermă este să se ajungă la o înțelegere cu sovieticii, nu însă pe cale de neîncetate concesuni, căci astăzi nimeni nu știe ce urmărește în fond Rusia sovietică, nici care sunt în viitorul apropiat scopurile Internaționalei Comuniste, sau care sunt limitele tendințelor sale.

Churchill a denunțat cu tărie faptul că în afara *Commonwealth*-ului britanic și de Statele Unite, tot restul omenirii este azi pradă ofensivei pe care comunismul o dă împotriva civilizației creștine prin a 5-a coloană a sa.

El arată că de la Stettin la Triest o perdea grea de fier a izolat tot răsăritul Europei, lăsându-l sub sub influența și teroarea sovietică.

În această privință, trebuie semnalat atacul comunistului maghiar Rakoczi în contra grupării de dreapta a Partidului Micilor Proprietari, considerat ca reacționar. Tot așa cum au procedat și la noi, cum încearcă acum în Persia, vor încerca rușii și în Ungaria.

Se pare că protestul Iranului este real. Primul ministru a fost în măsură să comunice la Teheran că, de când se află la Moscova, a avut doar un chimb de vederi cu sovieticii, fără să fi putut ajunge la o învoială asupra niciunei chestiuni.

Guvernul englez declară că respinge orice propunere sovietică de *joint operation* asupra princialelor unități industriale din Manciuria.

Rușii s-au grăbit să sublinieze toate manifestările divergente din Statele Unite la teza susținută de Churchill, care se gândește în ultimă esență la o cetățenie anglo-americană, ceea ce bineînțeles n-ar fi decât în folosul Angliei slăbite, ahtiată după oxigenul american. Ei acuză în special această *„politique de puissance"*[54], contrară principiilor Națiunilor Unite.

În orice caz, s-a decis ca, pe ordinea de zi a Camerei Reprezentanților de la Washington, să fie analizat conținutul discursului lui Churchill.

Normal în situația actuală, ar trebui să fim foarte aproape de clipa dezlănțurii conflictului cu Sovietele. Dacă însă Moscova reușește să-l evite fără a ceda pozițiile câștigate în afară și fără a risca o prăbușire a regimului dinlăuntru, va trebui să recunoaștem că diplomația bolșevică le-a învins pe toate celelalte diplomații cu trecut istoric.

Cu 24 ore înaintea primirii notei celor trei, guvernul spaniol a comunicat la Washington și la Londra hotărârea de a păstra puterea și a nu ceda decât în fața forței brutale. Desigur că Franco își bazează pe ceva real intransigența sa față de amenințările verbale de până acum.

Informații din Argentina spun că deocamdată colonelul Peron are șanse să câștige alegerile.

Noua constituție japoneză lasă Mikadoului un rol doar simbolic și desființează clasa nobiliară, pe măsură ce vor dispare cei de azi.

---

[54] *„politică de forță"*

7.3.46. Canada a acordat Angliei un împrumut de 1,25 miliarde dolari pe 50 ani cu dobândă 2,5%. Rămâne acum de văzut ce vor decide Stele Unite pentru împrumutul solicitat de 3,5 miliarde dolari.

În Grecia, partidele de stânga au declarat că sunt dispuse a candida pe liste comune cu celelalte partide democratice, cu unica condiție de amânare a alegerilor fixate la 31 martie; altfel ar putea fi teamă de război civil.

Este curios cum în toate aceste țări se tem comuniştii de alegeri... Probabil exemplul Ungariei, unde au fost învinşi şi unde acum, sub presiunea ruşilor, au început manifestări contra Partidului Micilor Proprietari pe care-l acuză a se fi vândut dreptei reacționare. Nu mai vorbesc la noi, unde Hațieganu a înaintat un memoriu guvernului, prin care se plânge că în toate părțile se înăspresc excesele comuniste împotriva opoziției.

Guvernul este îngrijorat de faptul că social-democrații nu sunt încă hotărâți a se prezenta la alegeri pe lista comună a Frontului Unic Muncitoresc, iar Gheorghiu-Dej s-a pronunțat contra sistemului listelor separate, referindu-se la sfatul ziarului moscovit *Timpuri noi*, deci din ordinul Sovietelor.

Titel Petrescu, cere într-adevăr congresului să participe pe liste separate, invocând spiritul de colaborare cu socialismul occidental. El amenință că dacă congresul va căuta să-l intimideze cu votul pentru liste comune, dânsul e decis a merge la ruptură, despărțindu-se de cei trei membri din guvern care aparțin partidului.

Lumea de la noi este totuşi impresionată că la radio, aliații atrag atenția guvernului român că până în prezent n-a executat încă acele condiții la care s-a angajat prin hotărârea de la Moscova, că poporul n-a fost măcar pus la curent cu totalitatea acestor condiții şi că, fără îndeplinirea lor integrală, recunoaşterea sa de către aliați nu poate fi înfăptuită. De aici nu e decât un pas până a zice că degeaba se tot dau peste cap noii ambasadori Franasovici & Co, deoarece plecarea în misiunile la Londra sau Washington, rămâne deocamdată incertă.

8.3.46. Guvernul american a înmânat miercuri o notă celui sovietic, cerându-i să părăsească imediat teritoriul persan, căci altfel va fi răspunzător față de Charta ONU de a fi violat independența, suveranitatea şi integritatea Persiei, pe care Sovietele au garantat-o dimpreună cu Anglia şi cu Statele Unte în 1943.

Cu privire la planurile anglo-americane dezvoltate de Churchill, guvernul englez a declarat în Camera Lorzilor că el urmăreşte colaborarea mondială în sânul ONU şi nicidecum constituirea unor blocuri de forțe adverse (nici nu putea spune altceva!), iar liberalul Lord Samuel a afirmat că ruşii suferă de o dublă infirmitate: starea de cenzură şi presa - roabă absolută a guvernului.

Londra anunță că de abia acum a început Moscova să vorbească de discursul lui Churchill fără a-l reproduce, ci mulțumindu-se a cita numai comentariile ce-i sunt nefavorabile. În schimb, în Spania şi Portugalia nu se acunde entuziasmul pentru discurs.

Churchill nu se astâmpără şi va lua cuvântul şi la Richmond (statul Virginia), aşa că se vede acum prea bine că e vorba de o campanie organizată în acord cu Truman.

S-a decis ca flota comercială germană (1,2 milioane tone) să fie împărţită egal între cei „3" adică echivalentul a 20 milioane livre sterline, în afara cotei speciale acordată Poloniei.

9.3.46. Ruşii încă n-au răspuns notei britanice referitoare la menţinerea trupelor sovietice în Persia. În schimb, au răspuns americanilor cu privire la demersul reprezentantului Statelor Unite la Sofia în vederea lărgirii guvernului bulgar, declarând că Sovietele nu acceptă propunerea făcută. Susţin că s-a denaturat sensul acordului de la Moscova şi că americanii întărâtă în acest fel opoziţia la o acţiune ilegală. Washington a şi declarat că va răspunde pentru a combate poziţia sovietică.

Se vesteşte că Azerbaidjanul care s-a proclamat independent faţă de Teheran, şi-a mai anexat la răsărit teritoriul Gilan de pe litoralul Mării Caspice.

Este într-adevăr timpul să ne întrebăm şi noi odată cu senatorul american Vandenberg care pune chestiunea: „Ce vrea Rusia?": ce urmăresc ruşii în Manciuria şi în Persia? în statele baltice şi la Bosfor? în ţările balcanice şi în Tripolitania? în Canada şi la Tokio?, ba ne putem întreba, - cum spune senatorul, - ce urmăresc în unele privinţe chiar şi în Statele Unite?... Vandenberg încheie: „Vom putea şti, dacă ne îndreptăm spre consolidarea păcii sau spre un război, doar atunci când vom obţine un răspuns clar la toate aceste întrebări."

În noul său discurs de la Richmond, Churchill face un apel stăruitor la realizarea cât mai grabnică a solidarităţii anglo-americane, afirmând că este dorinţa vie şi unanimă a celor 200 milioane de englezi şi de americani de pe glob „căci acesta ne e viitorul."

Într-un nou comunicat, guvernul Franco respinge orice încercare de ingerinţă străină în afacerile interne ale Spaniei şi atacă *„la tentative deplacée"*[55] a lui Bidault.

Pe de altă parte, Giral declară că va face tot ce-i stă în putinţă pentru a determina ruperea relaţiilor cu regimul Franco.

La Triest au sosit şi delegaţii ruşi. În regiunea Veneţia-Giulia s-a interzis arborarea altor drapele de cât cele autorizate de aliaţi.

Dat fiind răspunsul aliaţilor la cererea de amânare a alegerilor greceşti, Sophoulis menţine data de 31 martie.

La Ierusalim într-un discurs de două ore, Weizmann a cerut comisiei mixte crearea statului evreiesc în Palestina.

O primire răsunătoare se face la noi unui aşa zis grup de savanţi sovietici, - istorici şi arheologi, - veniţi să viziteze şi să studieze în regiunea Dunării de Jos, vestigiile unor pretinse aşezări primitive slave, menite să dovedească în Ţara Românească leagănul şi obârşia slavilor.

---

[55] *„iniţiativa deplasată"*

Şi ticăloşii noştri se vor grăbi a le bate în strună.

Démètre Ghika îmi spune că a auzit la Radio Bruxelles comentariile despre conflictul acut dintre Truman şi Byrnes - latent îl simţisem mai demult - şi despre hotărârea Preşedintelui de a-şi alege un alt secretar de stat, acesta depăşind orice măsură în politica sa de concesiuni, s-ar putea zice de capitulare, faţă de ruşi. Este convins că la conferinţa păcii, aliaţii vor pune ritos ruşilor chestiunea teritoriilor ce ocupă dincolo de graniţele din 1939 (statele baltice, Bucovina etc.) şi că Sovietele vor fi obligate până la urmă a ceda fără război, o cedare care ar putea merge până la descompunerea actualului regim central!...

Pachebotul englez „Queen Elisabeth" a fost incendiat în port; se vorbeşte de un act de sabotaj (comunist?).

Ca nou preşedinte al Finlandei în locul mareşalului Mannerheim, a fost ales primul ministru Paasikivi.

Guvernul sovietic a informat pe turci că reînnoirea pactului de amiciţie nu s-ar putea face decât în urma rediscutării problemei Strâmtorilor şi pe baza unor noi aranjamente privind provinciile de graniţă Kars şi Ardahan, asupra cărora ruşii au ridicat pretenţii.

Guvernul chinez a fost înştinţat că armatele sovietice au început să plece din Mukden, iar Washington a primit de la Moscova răspuns la intervenţia sa relativ la Manciuria.

Popa Burducea, care-şi pregătise pentru zile negre postul de paroh al Capelei române din Paris, a fost nevoit să demisioneze din funcţia de ministru al Cultelor, datorită valului de denunţuri despre malversaţiunile sale, stârnit de toţi cei care îi jinduiau afacerile.

Guvernul îşi dă singur vot de blam, recunoscând oficial necesitatea arendei.

10.3.46. Azi va fi mare scandal la congresul social-democraţilor, căci membrii fenedişti, în frunte cu Lothar Rădăceanu, au dat un vot de blam lui Titel Petrescu deoarece a proclamat intenţia de a se prezenta în alegeri pe liste separate de FUM şi pentru declaraţia sa corespondentului *Reuter* cu aserţiuni ofensatoare la adresa unora dintre conducătorii partidului.

La Atena, criza bate în plin, căci şase membri ai guvernului, printre care vice-preşedintele de Consiliu, sunt gata a demisiona dacă nu se amână alegerile pentru încă cel puţin o lună, iar Sophoulis declară că rămâne la guvern şi că scrutinul va avea loc la data fixată. În adevăr, Londra nu admite o amânare ce ar putea fi interpretată de ruşi ca un mijloc indirect de prelungire a menţinerii trupelor britanice în Grecia. Cafandaris şi cu toţi cei de stânga, urlă că vor lupta în contra acestui simulacru de alegeri şi că premierul riscă să provoace război civil.

În Persia se prevăd mari dificultăţi interioare, mai ales că la sfârşitul lunii martie expiră mandatul Parlamentului persan ce va fi dizolvat, iar conform uzanţei constituţionale,

noile alegeri n-ar putea avea loc, câtă vreme teritoriul național este sub ocupație străină, în timp ce grupările pro-sovietice neagă acest argument.

Conferința anglo-franceză a convenit ca Libanul să fie evacuat până la finele anului 1946 de trupele britanice şi până la 1 aprilie 1947, de cele franceze.

Mukden a fost complet evacuat de trupele ruseşti, iar armata chineză a şi sosit în locul lor. Se anunță însă incendii şi excese comuniste la periferia oraşului.

La Batavia au fost debarcați 3000 soldați olandezi înlocuind pe englezi şi pe indieni. Primul ministru Charrar protestează împotriva acestei acțiuni.

Cu toată prezența comisiei mixte de anchetă în Palestina, excesele evreieşti nu încetează la Tel-Aviv.

Grâul ce trebuia trimis în Japonia va fi reținut pentru India, acolo unde foametea amenință cu furie.

Situația din Germania este şi ea disperată; mareşalul Montgomery sosit la Londra, a arătat că în zona britanică populația nu va mai putea avea decât 700 calorii zilnice, adică mai puțin decât în lagărele de concentrare sub Hitler, ceea ce ar constitui cea mai nenorocită reclamă împotriva aliaților şi a democrației şi un prețios suport de propagandă nazistă.

Un avion Lancaster a parcurs distanța între Anglia şi Noua Zeelandă în 60 ore şi 45 minute.

Faimosul tren-fantomă cu diplomați care, după multe amânări, ar fi trebuit să plece joi, se pare că nu mai porneşte deloc din ordinul ruşilor. După ce a ajuns abject cu linguşirile, guvernul nostru devine şi ridicol prin picioarele ce le tot primeşte din partea stăpânilor săi.

Se prevede o criză de guvern în Franța, unde partidele de stânga susțin limitarea puterilor constituționale ale preşedintelui Republicii şi ale Adunări naționale, pe când populiştii catolici caută să le lărgescă, şi ca urmare, coaliția tripartită actuală e amenințată să se sfarme în curând.

11.3.46. Congresul social-democrat care s-a încheiat noaptea, la ora două, l-a pus în minoritate pe Titel Petrescu cu 232 voturi pentru liste comune cu FUM contra 29 pentru liste separate şi 60 abțineri, aceasta în urma citirii unei scrisori adresate lui Petrescu de Bebe Brătianu şi Penescu, care în numele Partidelor Național-Liberal şi Național-Țărănist, îi promit ajutor în alegeri şi subvenții băneşti, atrăgându-i atenția asupra situației din Ungaria, unde ruşii se răzbună împotriva grupărior necomuniste care au reuşit în alegeri.

Dacă scrisoarea nu e plăsmuită de ticăloşii fenedişti, ceea ce ar fi foarte verosimil, greşeala celor doi secretari generali ai partidelor istorice care semnează un asemenea document este de neiertat.

În Grecia 11 miniştri din cabinet au demisionat sau sunt pe cale să plece; Sophoulis declară că-şi va completa guvernul cu partizani liberali şi tot el va prezida

alegerile de la 31 martie, bazându-se pe afirmația lui Bevin că partidele de stânga se vor abține, numai din teama că rezultatul le va fi defavorabil, căci ce pericol poate prezenta un vot secret pentru un alegător liber? (Aluzia la votul pe față din Jugoslavia şi din Albania). Totuşi, în Camera Comunelor, 70 deputați laburişti au prezentat o moțiune pentru amânare.

Londra a trimis Moscovei note cominatorii, cerând răspunsuri grabnice în privința transferului de bunuri industriale japoneze din Manciuria, evacuarea Persiei şi un guvern de colaborare democratică în Bulgaria, unde nici Internele, nici Justiția nu pot rămâne în mâinile comuniştilor (dar la noi da? De ce?!), mergând astfel mână în mână cu poziția Statelor Unite.

La Ankara, au fost inițiate convorbiri cu Irakul şi cu celelalte state arabe, iar poporul turc e cât se poate de măgulit de cinstea că vasul de război „Missouri", la bordul căruia a avut loc capitularea Japoniei, aduce în țară rămăşițele pământeşti ale ambasadorului Turciei mort la Washington.

Pravda publică pentru prima oară discursul lui Churchill şi-l acuză că preconizează politica de forță, propunând o alianță anglo-americană în contra Sovietelor.

Noul cardinal catolic al Angliei a arătat într-o predică atitudinea unui stat puternic, care atacă atât Papalitatea cât şi Imperiul Britanic, ambele susținând libertățile omului.

Sioniştii caută să dovedească la Ierusalim comisiei mixte că în Palestina mai este loc pentru un milion de evrei.

La UNRRA, preşedintele Lehman a dat un avertisment asupra situației alimentare precare, cerând ca țările cu producție excedentară să ajute pe cele deficitare, dând ca exemplu Rusia unde s-au suprimat cartelele şi care oferă Franței ca împrumut 5 milioane quintale cereale.

Cea mai grav amenințată e zona britanică din Germania, unde 23 milioane oameni riscă a muri de foame, fiind nevoie imediată de 150.000 tone alimente, altfel nivelul caloriilor coboară la 450/zi.

Din textul scrisorii citite de Tudor Ionescu la congresul social-democraților, se vede limpede că ea a fost plăsmuită, cum de altfel declară şi partidele învinuite tăgăduindu-i autenticitatea. Radio Londra este informat că furios pe rezultatul votului, Titel Petrescu a decis o altă întâlnire pentru astă seară cu partizanii ce i-au rămas.

La Triest au izbucnit tulburări cu morți şi răniți din cauza coborârii unui drapel jugoslav de pe o biserică, poliția fiind nevoită să intervină cu focuri de armă.

Statele Unite au respins propunerea Franței de a se aduce chestiunea regimului Franco în fața Consiliului de Securitate, pe motiv că situația actuală din Spania nu amenință cu nimic pacea lumii.

12.3.46. Churchill a sosit la New-York în drum spre Anglia, după ce a avut lungi convorbiri cu Truman şi cu Byrnes.

La Moscova, furia a ajuns la culme împotriva sa; în articolul din *Pravda* intitulat „Churchill şi-a scos sabia din teacă", el este acuzat de a fi revenit la vechile sale credințe, anterioare războiului „scoțând din fundul arhivelor sperietoarea pericolului bolşevic pe care o ascunsese cât a durat războiul şi cât timp un pericol mortal amenința Anglia şi Europa."

La Teheran, gruparea pro-sovietică a provocat tulburări din cauza dizolvării Parlamentului care se va produce azi, după întoarcerea de la Moscova cu mâna goală a primului ministru. Au fost uciși şi răniți, iar deputați ai grupărilor de dreapta sechestrați.

Stânga de la Budapesta amenință cu dizlocarea coaliției, dacă „micii proprietari" nu exclud din sânul lor un număr de 60 deputați, socotiți a reprezenta tendința reacționară de dreapta. Grupul Kizgazda respinge însă această pretenție.

La Triest, greva aproape generală, împiedică descărarea în port a alimentelor aduse de UNRRA, ca să se dovedească apoi sârbilor că aliații sunt cei care boicotează.

Tătărescu a primit colanul „Carol I" după insistența lui Groza, care a arătat Regelui că la 10 mai din anul trecut doar el nu fusese decorat laolaltă cu tot guvernul.

Evident că el e totdeauna gata să susțină Tronul ca funia pe spânzurat, o funie care are prevededera să fie cât se poate de bine... unsă. E prototipul vremurilor de dezmăț şi de înjosire morală în care trăim.

13.3.46. După toate principiile de logică mergem spre război, dar s-ar putea ca tocmai această stare de tensiune acută în care fiecare adversar virtual e gata pentru orice eventualitate să fie frâna necesară menită a menține echilibrul pe muchia de cuțit. Cred însă că în orice caz, unul trebuie să cedeze, şi anume cel al cărui potențial de forță şi rezistență este mai slab, mai repede epuizabil. Căci subzistă unele permanente ale logicii, peste care nu se poate trece.

Primind un raport despre mişcarea spre sud în direcția Teheran de trupe sovietice cu echipament complet de război, Statele Unite au întrebat Moscova dacă este adevărat, cerând explicații asupra acțiunii. Acest fapt trebuie pus în legătură cu declarațiile senatorului Conolly, care a prevenit Rusia de primejdia celor care se tot joacă cu focul şi cu afirmația acestuia că Statele Unite vor trebui să aibă „o armată de uscat potrivită, o flotă navală superioară şi o aviație superlativă."

La Londra, se crede că mişcarea trupelor ruseşti cu desfăşurare de tunuri şi blindate, ar putea fi menită doar a impresiona populația persană, spre a permite astfel succesul unui *„coup de main"*[56] ale organizațiilor de stânga din Persia fără vărsare de sânge. În adevăr, după şedința secretă a Parlamentului în care Sultaneh şi-a prezentat raportul, Adunarea a fost dizolvată iar corpul prezidențial a luat conducerea provizorie a treburilor țării până la noi alegeri, iar un nou Parlament va desemna un alt guvern. Premierul a mărturisit că negocierile cu Moscova n-au izbutit din cauza pretențiilor teritoriale ruseşti şi

---

[56] *„acțiune-surpriză"*.

pentru concesiuni petrolifere la care n-a putut subscrie, ceea ce a şi determinat refuzul la cererea sa de retragere a trupelor.

Ruşii au răspuns notei americane din 9 februarie cu privire la Manciuria, dar nu şi la cea ulterioară despre ridicarea de către Soviete a echipamentului industrial de acolo.

La Tchong-k'ing s-au semnalat noi demonstraţii cerând plecarea ruşilor. Guvernul chinez a hotărât, de acord cu comuniştii, să trimită acolo reprezentanţi pentru restabilirea păcii.

Partidul Micilor Proprietari maghiari a convenit la naţionalizarea minelor, a băncilor etc., la reforma agrară şi totodată să excludă 20 deputaţi cu tendinţe de dreapta; ca urmare, comuniştii s-au declarat satisfăcuţi, astfel încât coaliţia guvernamentală va continua graţie acestei capitulări în faţa stângii.

Manifestaţii la Triest în favoarea lui Tito cu prilejul înmormântării celor două persoane ucise în ziua tulburărilor.

Spaak a constituit guvernul belgian cu 10 socialişti şi cinci neafiliaţi unor partide.

Pentru alegerile din Grecia, Bevin a declarat că nu poate admite o amânare, care oricum n-ar schimba situaţia.

Franţa a trimis Angliei şi Statelor Unite o nouă notă pentru aducerea cazului regimului Franco în faţa Consiliului de Securitate ce se va întruni la 25 martie.

Preşedintele UNRRA Lehman, în funcţie din 1942, a demisionat din motive de sănătate.

Până în prezent peste 120 deputaţi din Camera Comunelor au semnat adresa de protestare împotriva declaraţiilor lui Churchill, pe care le socotesc ca ameninţând pacea.

Unii delegaţi de la Naţiunile Unite se tem că dacă englezii vor părăsi Levantul înaintea francezilor, ar putea reizbucni dezordini. Peste 10 zile sunt aşteptaţi experţii francezi la Beirut pentru controlul evacuării trupelor.

Generalul polonez Anders a sosit la Londra pentru a conferi cu guvernul britanic.

La noi, guvernul ameninţă cu trimiterea la Curtea Marţială a alarmiştilor, a celor care răspândesc zvonuri că ruşii ne vor băga în război. Totuşi, pretutindeni se fac concentrări masive, la Bucureşti se vorbeşte de exerciţii de camuflaj şi că şcolile s-ar putea închide de la 1 aprilie.

Din cauza întârzierii lucrărilor comisiei pregătitoare, conferinţa păcii, care trebuia să înceapă la Paris la 1 mai, va fi probabil amânată pentru luna iunie.

14.3.46. Penescu a adresat Parchetului o reclamaţie împotriva scrisorii citite la congresul social-democraţilor ca fiind a sa şi a lui Bebe Brătianu, acuzând în special pe Tudor Ionescu de fals, uz de fals şi delict de calomnie.

Şerbescu mi-a spus însă că, dacă n-ar cunoaşte prostia incomensurabilă a celor doi, ar fi sigur că scrisoarea e plăsmuită. Ştiind însă că pe vremea lui Antonescu au mers cu naivitatea până a încheia procese-verbale în câte cinci exemplare semnate de delegaţii partidelor complotiste, de câte ori se adunau spre a pune la cale răsturnarea dictatorilor şi

sabotarea Gemaniei, iar că acum *Liberalul* şi *Dreptatea* au candoarea să susţină în polemicile lor cauza lui Titel Petrescu - lucru de care trebuiau să se ferească tocmai fiindcă erau în tandreţă cu el - scrisoarea devine verosimilă, chiar dacă nu e adevărată.

Teoria sa este că ruşii nu încearcă să ne dezorganizeze, ceea ce ar fi putut face de la început, şi adaugă cât este de falsă argumentarea celor numeroşi de la noi, care speră că un război între ruşi şi anglo-americani ar fi mântuirea noastră.

În istoria sa, poporul român n-a trăit în linişte şi într-o relativă independenţă decât în perioadele în care puterile ce se loveau cu interesele lor contradictorii în acest *triplex confinium* s-au menajat una pe alta prin concesiuni reciproce, pe când atunci când izbucnea conflictul între ele, şi deci nu mai aveau ce menaja, noi cădeam inevitabil sub ocupaţia vremelnică a ruşilor, a turcilor sau a nemţilor, suportând toate rigorile războiului, cu cortegiul său de jafuri, asasinate, molime, foamete şi secătuirea ţării.

În acest moment, dacă aş mai putea judeca bazat pe argumente logice ale unei minţi normale, ar trebui să deduc că trăim clipele unei *„veilée des armes."*[57] Dar cum totul s-a petrecut anapoda în acest război, orice fantasmagorie devine posibilă, dar şi orice realitate poate fi fantezistă.

Spuneam azi unui prieten: „Chiar dacă mâine mi s-ar spune că Statele Unite au încheiat cu Sovietele un pact de alianţă pentru împărţirea Imperiului Britanic, nu m-aş mira deloc, ci aş excalma: *credo quia absurdum*".[58] Prietenul mi-a răspuns: „Ştii că la asta încă nu mă gândisem, dar e foarte posibil, iar aparentul tău paradox se reazemă pe baze mai serioase şi mai reale decât ne-am putea închipui".

Iată la ce situaţii de tristă inhibiţie ne poate conduce starea de dezechilibru în care ne aflăm...

Ieri s-a vestit că o coloană rusească ajunsese la 40 km de Teheran, iar azi dimineaţă se zvonea că o altă coloană se apropia de graniţele Turciei şi ale Irakului.

Foarte îngrijorătoare este declaraţia ministrului de Exteme australian, care îşi reaminteşte că, în momentele cele mai dramatice ale războiului, aliaţii acordaseră în scris ruşilor avantaje teritoriale în Europa şi în Extremul-Orient (care?), dar cu ideea sinceră că aceştia nu le vor folosi în scop de cuceriri (sic!).

Într-un interview acordat în *Pravda*, Stalin atacă vehement discursul lui Churchill de la Fulton, acuzându-l formal că vrea să formeze o alianţă ofensivă contra Sovietelor pentru a realiza astfel dominarea lumii de către 200 milioane de anglo-americani.

În aşteptarea lămuririi problemelor de fruntarii ale Italiei, locţiitorii miniştrilor de Exeme s-au ocupat şi de tratatul de pace cu România, pe când pentru cel cu Bulgaria discuţiile vor fi încetinite, până la efectuarea remanierii guvernului de la Sofia.

---

[57] *„pregătiri de luptă"*

[58] *„cred, tocmai fiindcă este absurd"*

Preşedintele spaniol în exil Martinez Barrio sosit la Paris, a fost întâmpinat cu alai de Gouin şi de Bidault.

New-York Herald Tribune de azi discută polemica Churchill-Stalin şi încheie spunând că rolul Statelor Unite ar fi să intervină ca împăciuitor, dar că atâta vreme cât primul acuză politica Sovietelor de a fi o reeditare a nazismului, iar al doilea vorbeşte de o reîncarnare a lui Hitler, lucrul nu este cu putinţă.

Moscova a răspuns notei americane, respingând acuzarea ca necorespunzând adevărului, pe când Statele Unite anunţă a fi primit *reliable reports* cum că mişcarea trupelor continuă. Repetând fabula cu lupul şi mielul, *Izvestia* acuză acum pe reacţionarii persani de a nutri în sufletul poporului sentimente de imperialism asupra provinciilor sovietice din Caucaz şi veleităţi cuceritoare asupra bazinului Mării Caspice.

15.3.46. Mareşalul Tito a pornit în călătorie, făcând vizite la Praga şi la Varşovia, ca şi cum problema graniţei spre Italia nu l-ar mai interesa.

Familia regală engleză a acceptat o invitaţie oficială în Africa de Sud în februarie 1947. Ar fi prima vizită a Suveranilor englezi de la cea amânată din 1899.

Dreptul pentru Uniunea Sovietică să intre ca membru fondator în Organizaţia Financiară Mondială stabilită la Bretton Woods, s-a prelungit până la sfârşitul anului.

La Moscova, Washington şi Londra s-au făcut declaraţii cu privire la Persia.

În timp ce ruşii neagă afirmaţiile americane despre pătrundererea de noi unităţi pe teritoriul persan, preşedintele Truman spune că nu se arată îngrijorat de situaţie, iar Bevin acceptă faptul că nu prea înţelege ce politică duc Sovietele în această ţară.

Evreii sionişti propun acum ca Palestina să devină un stat binaţional, constituit într-o federaţie arabo-iudaică, pe când arabii refuză o atare propunere şi declară, dimpotrivă, că sunt dispuşi să acorde drepturi largi evreilor în cadrul unui stat arab.

Fostul preşedinte Herbert Hoover, care a primit însărcinarea să conducă o anchetă asupra problemei foametei în Europa, cere americanilor să facă economii severe spre a scăpa de moarte sigură multe mii de tineri din sutele de mii de europeni ameninţaţi a pieri de foame.

Spaak a constituit cabinetul, având pe van Acker ca vicepreşedinte de Consiliu.

Partidele de stânga din Grecia au adresat câte un memoriu celor patru puteri, cerându-le să acorde o păsuire de două luni pentru alegeri spre a da răgaz guvernului să ia dispoziţiile necesare pentru amnistie şi de împăcare între taberele adverse.

Toată lumea se arată alarmată pe drept cuvânt de ticăloşia guvernului, care pe de o parte face concentrări când încep muncile agricole, iar pe de altă parte anunţă ca un act de generozitate a ruşilor hotărârea de a trimite pe soldaţii lor pe la ţară să ajute chipurile, la munca câmpului, răspândindu-se astfel prin toată ţara, fie în previziunea alegerilor, fie mai de grabă în pregătirile unui nou război, pentru a ne paraliza complet şi să împiedice orice veleiate de liberare din partea noastră. Cu adevărat diabolic!...

Ministrul de Război persan a declarat că în prezent se află acolo de trei ori mai multă armată sovietică decât înainte şi că Şahul a hotărât să se adreseze Consiliului de Securitate pentru rezolvarea problemei.

Attlee a declarat în Cameră, cu ocazia plecării comisiei ministeriale britanice în India, că Anglia speră ca acest mare popor (oare cele 400 milioane de indieni nu formează decât un singur popor?), să decidă a rămâne în *Commonwealth*-ul naţiunilor britanice, dar că, de va prefera o viaţă independentă în afara societăţii Imperiului Britanic, desigur că englezii nu vor opune nicio rezistenţă.

16.3.46. În discursul rostit aseară în faţa a 2000 persoane la banchetul oferit la New-York cu prilejul înmânării diplomei de cetăţean de onoare al oraşului, Churchill n-a retractat nimic din cele afirmate la Fulton.

Fără a pronunţa numele lui Stalin, a spus că se înşeală cei ce cred că el nu continuă să aibă toată consideraţia pentru naţiunea rusă şi că nu pledează câtuşi de puţin teoria necesităţii unui război în contra Sovietelor. Rusia însăşi pare astăzi a-l dori, căci face tot ce poate pentru a-l provoca.

El nu crede nici pacea ameninţată, nici conflictul inevitabil, dar soarta zilei de mâine se află azi în mâinile câtorva oameni capabili care dispun de destinul a 180 milioane de ruşi şi a numeroase alte milioane de oameni ce trăiesc dincolo de graniţele Rusiei sovietice. Churchill arată că după teoria Moscovei, guvernul britanic alcătuit dintr-un singur partid este mai puţin democratic decât guvernele din România, Polonia etc., alcătuite din aşa zisa colaborare a unui mai mare număr de pretinse grupări democratice.

A doua problemă abordată de Churchill e aceea a Dardanelelelor; aliaţii sunt de acord să stabilească pentru toate naţiunile libertatea absolută a Strâmtorilor şi, desigur, chiar turcii ar fi gata să convină la aceasta. Ruşii au pretins însă să li se asigure un punct fortificat în însăşi zona Strâmtorilor, ceea ce ar însemna ca din libere, ele să ajungă a aparţine unui singur stat.

Bineînţeles că din ordinul Sovietelor, în presa noastră s-a scris doar că la New-York au avut loc manifestări în contra lui Churchill: „Churchill vrea pe copiii noştri." (Informaţii particulare confirmă acest fapt: americanii nu mai vor să audă de un nou război şi tot gândul le e să se bucure de viaţă).

Guvernul american a înregistrat cu plăcere vestea că Iranul e hotărât să se adreseze din nou Consiliului pentru lămurirea problemei trupelor ruseşti. Lucrul grav este că ministrul de Război persan ar cam da acum înapoi, declarând că nu se confirmă ştirea înaintării armatei sovietice spre Teheran. Şi acolo trebuie să fie un imbroglio nemaipomenit, aşa că n-ar fi de mirare că până la 25 martie să aibă loc în Persia o totală schimbare la faţă.

Byrnes a declarat presei că problema Manciuriei nu se va pune la actuala sesiune a Consiliului de Securitate, pe care senatorul Vandenberg ar dori să-l ştie în sesiune permanentă pentru elucidarea tuturor chestiunilor în litigiu din lume.

În urma vizitei generalului Anders la Londra, toți polonezii din unitățile aflate sub drapel britanic vor primi un apel din partea guvernului polon, prin care li se garantează drepturile şi siguranța individuală la reîntoarcerea în patrie, precum şi o scrisoare din partea guvernului englez care le recomandă să dea ascultare apelului Varşoviei.

Corespondentul britanic din România socoteşte că după viitoarele alegeri, un guvern ideal ar trebui compus din comunişti, social-democrați, național-țărănişti (Maniu) şi liberali (Dinu Brătianu), pe când conform atacului lansat de Stalin împotriva lui Churchill, presa sovietică declară că trebuie să se termine definitiv cu formulele manisto-fasciste de guverne tip Ştirbei-Rădescu, cu toată infama lor şleahtă.

Sigur că dacă ruşii se răspândesc prin toată țara cu pretextul muncilor agricole, să nu ne mirăm că acest sistem deghizat de colonizare ne va aduce într-o bună zi la un plebiscit pro-sovietic.

17.3.46. Cinismul, reaua credință şi disprețul cu care ruşii îşi bat joc de demersurile foarte urbane anglo-americane sunt incomensurabile şi nu pot fi depăşite decât de dezgustătoarea înjosire la care a ajuns presa şi serviciul de radio român.

Cea mai recentă manifestare este transmiterea la radio a unui articol dintr-un ziar budapestan care susține că prietenia româno-maghiară datează încă de pe vremea revoluției lui Horia, Cloşca şi Crişan, în care țăranii români şi unguri înfrățiți s-au răsculat împotriva grofilor, dar că apoi o politică rău voitoare a săpat între ei o prăpastie, pe care abia acum mâna prietenoasă şi înțelegătoare a lui Groza e pe cale de a o înlătura. Mare minune dacă până la sfârşit bieții iobagi ardeleni traşi pe roată nu vor apare ca eroi şi martiri ai maghiarimii!...

Şi în acest timp guvernul ungar comunică aliaților că e gata să încheie şi să îndeplinească condițiile tratatului de pace în interiorul granițelor sale, rămânând ca aliații să rezolve problema minorităților maghare ce trăiesc sub ocupație străină.

Deci se redeschide problema revizionismului de la Budapesta, la început modest, spre a sfârşi violent şi agresiv. Cum rămâne atunci cu minunata apropiere realizată de Groza ?...

După ce *Izvestia* a acuzat Persia de intenții agresive față de teritorii sovietice, după ce cei de la Moscova şi-au bătut joc de aliați, vorbind de invazia lăcustelor în Persia şi de măsurile de a le combate cu aviația, iată acum acelaşi ziar care arată că, la 26 februarie 1921, Sovietele renunțaseră la concesiunile țariste petrolifere pe teritoriul Persiei, cu unica condiție ca nici alte state să nu profite de asemenea concesiuni; cum apoi, „nici măcar nu se uscase cerneala acordului încheiat" şi guvernul persan a acordat aceste terenuri societății Standard Oil, pentru ca în 1922 să fie obligat a anula concesiunile; cum apoi s-a constituit The Anglo-Iranian Oil Co., dovedind atitudinea duşmănoasă a Persiei față de Rusia.

Cam aşa se explică lumii aflate sub dominația sovietică, deci inclusiv României, motivul mişcării coloanelor ruseşti în Iran.

Se pare că detaşamente izolate sovietice s-au aventurat pe teritoriul turc spre Kars şi Van şi că turcii, în stare de alarmă, le-ar fi surprins şi distrus.

Aud că Regele a refuzat cererea lui Vasiliu-Răşcanu de a trimite soldaţi români pentru instrucţie în Rusia. Acesta a raportat lui Susaikov care a şi plecat la Moscova unde s-a hotărât, ca reacţie, sosirea de noi unităţi sovietice în Moldova pentru susţinerea lucrărilor de campanie agricolă...

Sovietele nu-l pot înghiţi pe Churchill căci le-au rămas în gât declaraţiile sale atât de crude şi zvonesc că la reîntoarcerea sa în Anglia, el va renunţa la conducerea Partidului Conservator, pentru a calma astfel spiritele îndârjite împotriva sa, urmând să treacă mâna lui Eden, care s-a achitat foarte bine ca substitut de leader.

Aud că va rosti astă seară o a treia cuvântare, cu prilejul primirii diplomei de *Doctor Honoris Causa* al Universităţii Columbia din New-York.

Moscova anunţă că a remis Statelor Unite o notă cu privire la împrumutul solicitat de un miliard dolari pentru înfăptuirea planului cincinal, atât de trâmbiţat în lumea întreagă.

Tot Sovietele anunţă că anglo-americanii au adus la Triest, unde tensiunea creşte mereu, trupe cu armament greu şi vase de război.

Pe de altă parte, Londra informează despre declaraţiile împăciuitoare făcute concomitent de Byrnes, Bevin şi Lie, tustrei fiind preocupaţi de atitudinea Sovietelor şi de rezolvarea litigiilor prin mijlocirea Consiliului de Securitate.

De rândul acesta însă, americanul se arată mai hotărât, pe când Bevin care anterior fusese atât de dârz, caută s-o scalde (se vede treaba că aşa e orchestrată simfonia anglo-americană), declarând acum că n-are nimic a face cu iniţiativa cu totul personală a lui Churchill şi că, dimpotrivă, în acest moment el repetă ruşilor oferta sa de prelungire a alianţei anglo-sovietice de la 20 la 50 ani, aşteptând un cuvânt din partea lor.

Purtătorul de cuvânt al guvernului american subliniază, în schimb, că ruşii se află la 40 km nord-vest de Teheran şi în cazul în care guvernul persan (a cărui reacţie se aşteaptă a sosi azi la Ambasada lor de la Washington) şi-ar modifica părerea sau chiar de se va schimba regimul politic în Persia, Statele Unite sunt decise a depune ele plângerea la Consiliu.

Gromyko a sosit la New-York, cu nouă zile înainte de deschiderea noii sesiuni, la care va asista şi Truman.

Ruşii au început evacuarea insulei Bornholm.

În schimb, Marshall informează că în Manciuria situaţia e foarte încordată, căci cele 39 divizii chineze gata să ocupe acest teritoriu vor pătrunde acolo înainte ca să fi luat comuniştii vreo măsură de evacuare.

Hoover va pleca în Europa, oprindu-se mai întâi la Paris ca să studieze *„sur le vif"*[59] problema dureroasă a foametei ce ne amenință pe toți. A declarat că următoarele patru luni vor fi foarte critice şi că stabilirea păcii în lume depinde de rezolvarea problemei alimentare.

Rezultatele primite până acum de la Buenos Aires dau o majoritate zdrobitoare în favoarea colonelului Peron, astfel încât victoria sa asupra lui Tamborini este asigurată.

18.3.46. Ambasada persană de la Washington tot aşteaptă un cuvânt de la Gavan Sultaneh, dar informațiile americane dau ca sigur că ruşii exercită o presiune considerabilă la Teheran, pentru ca Persia să nu-şi reînoiască reclamația, iar însărcinatul cu afaceri sovietic a declarat primului ministru că Rusia va combate orice apel adresat Națiunilor Unite şi că va socoti în drept să ia toate măsurile ce va crede de cuviință. Între timp, Şahul şi-a mutat reşedința în afara capitalei.

Sophoulis afirmă că azi nu există condiții favorabile pentru alegeri libere în Grecia, ceea ce nu corespunde deloc hotărârii sale de a nu le amâna, adăugând că se vor produce acțiuni brutale de către comunişti şi monarhişti, ambele curente tot atât de anti-democratice. Ruşii profită bineînțeles de această declarație şi înmânează guvernului elen o notă pentru amânarea scrutinului cu două luni.

Prin două memorii adresate comisiei mixte, guvernul sirian susține revendicările arabilor în Palestina.

Lehman anunță că, între martie şi iunie, 9 milioane tone de alimente vor fi distribuite în 16 țări, cele mai însemnate cantități fiind acordate Chinei, Poloniei, apoi Jugoslaviei, Italiei, Greciei etc.

O erupție vulcanică a acoperit cu foc şi cenuşă oraşul Kagoshima din sudul insulelor japoneze.

Prințul Umberto a remis primului ministru italian o scrisoare prin care declară că dacă rezultatul alegerilor va pronunța opțiunea pentru Republică, atât Regele cât şi întreaga familie regală se vor supune voinței populare. În acest caz, guvernul îşi va asuma puterile prezidențiale până la alegerea unui preşedinte.

Restricțiile alimentare din Austria au redus caloriile zilnice la 800, chiar şi în regiunile mai îndestulate, pe când Viena suportă mizeria de mai multă vreme.

Titel Petrescu împreună cu cei câțiva adepți au fost excluşi din Partidul Social-Democrat. Ei vor să formeze un nou partid, însă sunt boicotați în aşa chip de FND, încât nu pot nici măcar să-şi publice manifestul. Reprezentanții opoziției au protestat în guvern, dar după toate probabilitățile fără succes.

Ca să nu alarmeze Sovietele, flota americană a renunțat la exercițiile navale proiectate în Mediterana, iar cele câteva unități prevăzute a fi trimise spre Istanbul, rămân pe loc.

---

[59] *„la fața locului"*

Informațiile ce le primisem că vor fi înlocuiți derbedeii și imbecilii de la Agricultură care au ruinat țara, de bine ce-au aplicat reforma agrară, încep a se verifica: comunistul Agiu a fost dat afară și înlocuit cu Traian Săvulescu, care are dorința să procedeze legal și să încadreze nenorocita expropiere într-un minim sens al realității.

19.3.46. Tito a încheiat un tratat de alianță la Varșovia pe 20 ani cu Polonia.

A declarat că bandele fasciste din Jugoslavia lucrează mână în mână cu trupele lui Anders din Italia, dar că în curând Mihailovici va fi prins și judecat.

Astăzi sosește la Teheran noul ambasador sovietic care se va grăbi să-și afirme autoritatea asupra guvernului persan, iar tot azi se așteaptă ca ambasadorul persan la Washington să facă importante declarații în legătură cu trupele sovietice din țara sa și despre eventuala plângere la Consiliul de Securitate.

Mackenzie King a spus că va informa direct pe Stalin despre activitatea misiunii sovietice la Ottawa, încă cu 4-5 ani înainte de descoperirea bombei atomice, ceea ce înseamnă că nu aflarea secretului acesteia a determinat-o să se comporte atât de condamnabil. Precizează că speră ca Stalin să înțeleagă aceasta, evitându-se o ruptură diplomatică.

Se pare că programul mondial de aprovizionare a țărilor înfometate nu s-ar putea realiza din cauza Argentinei, care nu vrea să reducă livrările de cereale către Spania și Portugalia, așa că, in extremis, singure Statele Unite, Anglia și Canada ar lua asupră-le întreaga responsabilitate.

Peste o lună se vor întâlni la Londra primii miniștri ai *Commonwealth*-ului britanic, spre a studia situația Imperiului.

Cu toate că observatorii străini din Grecia se arată satisfăcuți de pregătirea alegerilor, n-ar fi totuși exclus ca până la 31 martie să se decidă din motive tehnice (buletinele de vot, ducerea urnelor în toate centrele etc.), o amânare de două săptămâni.

Londra anunță că, fără a mai aștepta sosirea noului ambasador rus, guvernul persan a trimis instrucțiunile necesare reprezentanței sale de la Washington pentru a adresa Consiliului de Securitate cererea așteptată, iar la Teheran guvernul face cunoscut că va lua toate măsurile pentru menținerea ordinei și respectarea legalității.

Ne putem aștepta să izbucnească tulburări puse la cale de Soviete sau poate chiar o încercare de răsturnare a actualului guvern.

Locțiitorii celor trei miniștri de Externe au luat în studiu redactarea tratatului de pace cu România, fiecare prezentând propriul său proiect.

Textul sovietic tratează chestiunea în linii generale, fără a intra în amănuntele condițiilor de impus României, nici în cele privitoare la viitoarele granițe, probabil pentru a-și rezerva libertatea de a combate mai ușor propunerile celorlalți.

20.3.46. Nota de protest a Persiei a fost adresată lui Trygve Lie, acuzând pe ruși atât de menținerea trupelor după data de 2 martie, cât și de neîncetatul amestec în afacerile

interne persane prin agenții, funcționarii și armatele sale. Ambasadorul adaugă că nota nu are caracter neprietenesc, dar e dictată de răspunderea guvernului față de popor și că speră ca în Consiliul de securitate să se obțină o soluție compatibilă cu relațiile amicale între Soviete și propria suveranitate a Persiei. În afară de problema persană, Consiliul urmează a se ocupa de cererea Albaniei de a fi admisă în rândul Națiunilor Unite, precum și de anumite reguli de procedură.

Hoover, care și-a stabilit cartierul general la Paris, va întreprinde investigații în mai toate țările Europei, inclusiv în Rusia. Este vorba de ajutorarea unor populații europene și asiatice, înglobând 500 milioane de locuitori amenințați de foamete; se pare că într-o provincie din China unde este nevoie urgentă de un milion de tone de grâu și orez, spectrul foamei și-a făcut apariția. Statele Unite speră să procure 13-14 milioane tone de alimente până în iulie. Pentru aceasta însă se propuneau: mari reduceri ale consumului în America, mărirea producției agricole, o mai logică distribuire a produselor, suprimarea fabricării alcoolului din cereale, înglobarea Rusiei în cadrul acestui demers etc.

Kalinin a fost înlocuit la Presidenția Sovietului Suprem prin Shvernîk. Stalin rămâne Secretar General al Sovietelor și Președintele Consiliului de Miniștri (toți comisarii devin acum miniștri), iar Molotov rămâne la Externe.

După 22 ani de raporturi întrerupte, Elveția și Uniunea Sovietică au decis prin negocieri la Belgrad, să reia relațiile diplomatice. Guvenul federal va putea trimite totodată reprezentanți la Viena și la Budapesta, unde până acum Sovietele se opuseseră.

Nu știu ce se va petrece până la sfârșit în Grecia; la noi rușii anunță că Damaschinos a convenit să se amâne alegerile cu trei săptămâni, pe când Londra susține că Sophoulis menține data de 31 martie.

Știri întârziate au sosit de la Teheran, de trei săptămâni au loc lupte între kurzi și armata regulată persană în apropierea graniței cu Irakul.

21.3.46. Lovitură de teatru la Washington și evenimente tragice în Persia.

Rusia a cerut lui Lie să amâne cu două săptămâni sesiunea Consiliului, sub cuvânt că reclamația persană a surprins-o pe neașteptate, deoarece negocierile între cele două țări continuă, așa că o asemenea inițiativă a găsit-o nepregătită pentru discuții.

În acest timp, 3000 nomazi kurzi au atacat trei orașe din provincia Ardalan la circa 500 km vest de Teheran cu ajutorul unor străini, vorbind un dialect din Azerbaidjan și conduși de un șef ce se refugiase de curând la Soviete. Vor să provoace o mișcare separatistă, fiind cu atât mai periculoși, cu cât populația kurdă este răspândită atât în Persia cât și în Turcia și în Irak, formând în regiunile limitrofe un bloc de naționalitate unitară, de care rușii speră să se servească, poate într-un triplu scop.

După convorbirile cu noul ambasador sovietic, primul ministru a convocat Consiliul de miniștri, considerând că situația s-a înrăutățit. Azi va face o declarație radiodifuzată.

Pe de altă parte, Stettinius a cerut lui Lie să nu omită a pune plângerea Persiei pe primul loc pe rolul Consiliului de Securitate, cerând ca, în conformitate cu cele stabilite la Londra, Consiliul să primească un raport cu privire la negocierile ruso-persane de până în prezent.

Cu toată atitudinea Statelor Unite, Londra socotește că n-ar fi exclus să se aprobe cererea rusească de amânare a discutării cazului pentru 10 aprilie.

În Grecia, se pare că alegerile se vor ține totuși la 31 martie, cu toată afirmația agrarianului Milonas că partidul său se va abține și cu toate demersurile lui Sophianopoulos pe lângă aliați pentru a obține o amânare de două luni.

Tulburări în Germania din cauza reducerii rațiilor alimentare: brutării și un vagon cu alimente au fost jefuite.

După o existență de 10 zile, guvernul Spaak a demisionat, neobținând în Parlament votul de încredere solicitat. Cu tot sprijinul comuniștilor, socialiștii n-au întrunit decât 90 voturi, față de un număr egal al adversarilor catolici, liberalii abținându-se.

În alegerile din Bombay, Partidul Congresului a obținut majoritatea absolută.

Președintele Truman a declarat presei că ședința Consiliului de Securitate va avea loc la 25 martie. La întrebarea ziariștilor ce se va întâmpla dacă se vor înfrunta cele două teze, cea rusă și cea americană, el a răspuns: „vă veți putea satisface curiozitatea asistând la ședință."

Mai categoric a fost însă ziaristul Walter Lipmann într-un articol din cotidianul *New-York Herald Tribune*, arătând că singura soluție a diferendului cu Sovietele ar fi o înțelegere mutuală căci „fără consimțământul anglo-americanlor, rușii degeaba ar cuceri Dardanelele, Suez, Gibraltar sau Golful Persic; flota și aviația aliată îi va putea oricând împiedica să ajungă la marea liberă, iar bomba atomică îi amenință, nu prin păstrarea secretului, ci prin întrebuințarea ei cât mai curând într-un război preventiv asupra centrelor industriale sovietice. Rușii au deci de ales, căci altfel lumea ar merge la un război de exterminare, care ar distruge nu numai Rusia ci și întreaga Europă."

Cam acesta ar fi rezumatul articolului. Plăcut, nu-i așa?...

Guvernul bulgar a demisionat spre a da factorului constituțional putința să-l reconstituie cu înglobarea reprezentanților celor două partide din opoziție, conform celor hotărâte la Moscova. Să fie oare aici un pas îndărăt al Sovietelor?...

Azi a expirat termenul pentru depunerea candidaturilor la alegerile din Grecia și partidele de stânga s-au abținut.

23.3.46. Problema persană ia tot mai mari proporții în Consiliul de Securitate din cauza celor două forțe prezente: rușii pretind că negocierile continuă pe cale diplomatică și că ar fi o lipsă de abilitate politică de a nu admite amânarea cerută, ceea ce ar produce desigur și o destindere, pe când ambasadorul Persiei insistă să se ia fără întârziere în discuție, fiindcă negocierile au eșuat iar trupele sovietice menținute după 2 martie sunt

întărite pe zi ce trece, aşa că planul Moscovei este să pună într-o bună zi lumea în faţa faptului împlinit, deci orice întârziere ar prejudicia grav pacea.

După toate probabilităţile, Trygve Lie n-ar mai avea pretext de amânare şi susţinut de Stettinius, plângerea va fi analizată luni.

În condiţiile actuale, Truman nu va mai asista la şedinţa de deschidere, Byrnes urmând a citi un cuvânt de salut din partea sa, urmat de un mesaj de bun sosit al oraşului New-York.

Înaintea îmbarcării pe „Queen Marry", Churchill a dat un interview presei şi n-a pierdut prilejul să accentueze încă odată poziţia sa fermă: atunci când Hitler a atacat Sovietele în iunie 1941, el şi-a exprimat admiraţia pentru curajul Armatei Roşii, însă prin aceasta nu renunţă la concepţia sa anti-comunistă, căci pe tărâm politic scopul urmărit de ruşi este să dărâme edificiul spiritual al omenirii.

A arătat ce gravitate prezintă înăsprirea evenimentelor din Persia şi cât de mare este interesul Naţiunilor Unite să discute asemenea conflicte într-o fază cât mai timpurie, spre a împiedica degenerarea lor.

Despre chestiunea spaniolă, a spus că Franţa comite o greşeală să se lase condusă de comunişti în insistenţa cu care ridică o asemenea ingerinţă împotriva regimului Franco, iritând poporul spaniol care altfel, s-ar manifesta el însuşi faţă de opresiunea falangistă. De fapt, Moscova a invitat guvernul francez să se alăture demersului sovietic la Consiliul de Securitate pentru a-l reclama pe Franco.

Evident, de rândul acesta este vorba la New-York de însăşi existenţa viitoare a Consiliului, aşa cum la Geneva se pusese problema existenţei Ligii în cazul Abisiniei.

Cu multă dreptate a spus Churchill „Cu acest prilej, Consiliul va avea să dovedească dacă e într-adevăr o realitate, căci altminteri ar fi foarte primejdios pentru însuşi viitorul organizării Naţiunilor Unite".

La graniţa Irakului, luptele continuă cu îndârjire, şi un reprezentant al kurzilor la Teheran pretinde că neamul său e supărat de faptul că dialectul kurd nu este recunoscut de autorităţile persane, iar funcţionarii statului nu ţin seama de unele recriminări ale acestor triburi nomade.

Lumea comentează interview-ul acordat de Stalin agenţiei *Associated Press* pentru a afirma încrederea sa în ONU care se bazează pe principiul egalităţii între state şi nu pe cel al dominaţiei unora asupra altora; că în afara unor grupări politice, toate naţiunile doresc pacea şi că trebuie făcută o contra-propagandă în opinia publică mondială împotriva celor ce propovăduiesc un nou război.

Ambasadorul persan la Washington se arată încântat de acest limbaj iar *Daily Herald* consideră declaraţia *„rassurante et encourajante"*.[60]

---

[60] *„liniştitoare şi asiguratoare"*

Desigur faptul că Stalin a devenit oficial preşedinte al Consiliului de miniştri înseamnă ceva, cu toate că-l are pe Molotov ministru de Externe cu Vîşinski ca adjunct, iar pe Litvinov, de abia subsecretar de stat.

La Guardia a fost numit director general al UNRRA în locul lui Lehman şi declară că va continua în totul politica predecesorului său, pentru a cere raționalizarea consumului în toate țările cu producție suficientă, spre a putea ceda câte ceva şi altora.

Marea Britanie reduce consumul de săpun, grâu, margarină, trimițând în Europa 800.000 tone alimente, Uruguay introduce cartele, iar Statele Unite care vor să raționalizeze cerealele şi untdelemnul, au trimis Organizației deja 200.000 tone, din necesarul lunar al acesteia de 700.000 tone.

În legătură cu această Organizație este interesant de notat că ea a admis Turcia prezentată de Franța, refuzând în schimb Albania propusă de Jugoslavia şi de ruşi.

Guvernul francez a trimis la Londra şi la Washington alte note cerând să se întreprindă o acțiune comună împotriva regimului Franco, iar comunicatul sovietic în această privință spune de-adreptul că Franța are de ales între poziția alături de Rusia denunțând Spania la Consiliul de Securitate şi atitudinea anglo-americană.

Franța stă acum în cumpănă.

Guvernul canadian publică declarațiile lui Buzenko, funcționar la cifrul misiunii sovietice, care a dat numele a 15 canadieni şi ruşi recrutați ca agenți de spionaj sovietici cu ajutorul Partidului Laburist-Progresist (comunist) local. El e foarte bine păzit de poliție.

O escadră engleză a *Home-Fleet*, condusă de vasul-amiral „Nelson" a făcut escală la Lisabona şi - fapt cu totul neobişnuit - preşedintele Carmona şi premierul Salazar au participat la o recepție la Ambasada Angliei, unde au susținut toasturi pentru fericita continuare a alianței anglo-lusitane.

Times comentează declarațiile lui Tito care acum se află la Praga şi declară că tratatele de alianță pe care le încheie, nu reprezintă nicidecum constituirea unui bloc slav, căci aceste state sunt libere să încheie asemenea înțelegeri şi cu alte țări, fiind de altfel convins că, prin politica lor, slavii vor realiza pacea în Europa...

Prințul regent Charles a însărcinat pe leaderul social-creştin să formeze noul guvern belgian, iar la Sofia, tot Gheorghiev va alcătui noul cabinet bulgar.

Marea Britanie a acordat Transiordaniei completa independență şi suveranitate. Trupele engleze vor părăsi Levantul până la 30 iunie, iar cele franceze care urma să rămână până în aprilie 1947, vor pleca cel târziu până în august, dar grosul unităților va fi evacuat tot până la 30 iunie.

Experiențele cu bomba atomică, prevăzute inițial la 15 mai şi 1 iulie în insulele Marshall, vor fi amânate cu şase săptămâni pentru a da posibilitatea tuturor delegaților tehnici invitați să fie prezenți.

În *Christian Science Monitor* gazetarul Marckham care a însoțit pe Mihalache în turneul său prin Moldova, spune cum la Suceava agenți provocatori comuniști aveau concursul jandarmilor veniți la întruniri să-i apere de indignarea publicului. Aud acum că în restaurantul din Bacău, unde Mihalache lua masa după întrunire, a năvălit o bandă, care cu ciomege și scaunele din sală a atacat lumea, așa că cei doi au fugit pe o ușă dosnică, sărind apoi garduri ca să scape de urmăritori.

Moscova a anunțat guvernul chinez că, până la sfârșitul lunii aprilie, rușii vor evacua Manciuria. Semn bun!...

Un semn mai bun însă, l-ar da cedând la New-York în chestiunea Iranului, căci - spune *The Economist* - Consiliul va avea de rezolvat următoarea dilemă: riscul de a supăra pe ruși care s-ar putea retrage din ONU, sau renunțarea la însuși rostul pentru care aceasta a fost creată. Așadar, chiar și cu riscul plecării Rusiei trântind ușa, Consiliul va trebui să condamne acțiunea agresivă sovietică.

Dar, - se întreabă, *Spectator*, - poate că în fond rușii au doar poftă de niște concesiuni petrolifere și, în acest caz, anglo-americanii ar putea găsi înțelegeri pentru găsirea unei soluții pe cale pașnică.

24.3.46. Ceva bizar se produce acum la Teheran: Gavan Sultaneh exprimă speranța de a ajunge la o înțelegere prin negocieri directe cu sovieticii înaintea zilei de luni. Deci contrar celor afirmate anterior, recunoaște că aceste negocieri sunt în curs, așa cum susținuseră rușii.

În discursul de la Birmingham, Attlee speră că, dacă în următoarele 12 luni nu se vor ivi dificultăți interne, iar cele externe vor putea fi evitate, Anglia va putea ieși din criza economică.

Averell Harrimann a fost numit ambasador la Londra în locul lui Vinant, care va reprezenta Statele Unite în comitetul economic și social de la ONU.

Fostul președinte american Hoover a trecut de la Paris la Roma, unde a avut întrevederi cu Papa și cu de Gasperi. Este așteptat în continuare la Varșovia.

Cabinetul spaniol a publicat un comunicat, prin care respinge orice parte de răspundere în cazul vreunui incident la frontiera cu Franța.

Însărcinatul cu afaceri al Angliei l-a întâlnit ieri pe Molotov, spre a-i reaminti că Sovietele n-au dat încă niciun răspuns notelor primite de la guvernul britanic.

S-ar părea că aliații au de gând să transforme Germania într-o țară cu caracter cât mai pronunțat agricol.

Se pretinde că în afara bombei atomice, americanii ar mai poseda și un soi de proiectil atomic, grație căruia cinci mitraliere pot ține pe loc și distruge o divizie întreagă, explozia fiecărui glonte făcând vid pe o rază de 30 m.

Se mai spune că englezii au la granița Persiei 250.000 oameni destinați a opri pe ruși timp de câteva zile spre a da putința aviației să se concentreze și să atace.

Totuşi, am impresia că aliaţii caută să înfrângă forţa agresivă a Sovietelor fără război. În ce mod? Când? Să sperăm că om putea-o afla nu prea târziu.

Se anunţă astă seară la Belgrad arestarea lui Mihailovici care a fost prins încă de la 13 martie, ceea ce explică declaraţia lui Tito la Varşovia. Tot el a declarat la Praga că, dacă comisia mixtă nu va da câştig de cauză sârbilor în problema Triest, aceştia vor şti să şi-l capete singuri, pentru ca oraşul să nu revină în niciun caz italienilor.

Guvernul cehoslovac anunţă capturarea a vreo sută de persoane învinuite de organizarea unei revolte slovace în stilul bandelor „*Hlinka*" de sub guvernarea Tiso.

Cei trei delegaţi englezi sosiţi în India încep consultările cu reprezentanţii indieni.

Se vorbeşte de o tendinţă separatistă pentru crearea unui stat mahomedan, fie că India devine independentă, fie că rămâne în cadrul Imperiului Britanic.

Azi a murit Barbu Ştirbei la 78 ani, datorita unui icter şi a unei injecţii cu glucoză expirată.

Moscova anunţă că foarte probabil, dacă evenimente neaşteptate nu se vor produce, trupele sale ar putea fi evacuate din Persia în următoarele 5-6 săptămâni. Adică aproape timpul necesar până la terminarea sesiunii Consiliului de Securitate, pentru ca apoi să izbucnească deodată acel „eveniment neaşteptat", util suspendării operaţiunilor de retragere.

Înţelegerea ar fi fost luată pe baza unui acord ruso-persan, dar aliaţii doresc a fi informaţi dacă Teheranul nu va suferi presiunea sovietică de-a lungul acestor săptămâni şi dacă deci un asemenea acord ar fi valabil.

Pe de altă parte, cu privire la regulamentul de procedură al Consiliului, delegaţia sovietică la New-York a cerut ca dreptul de veto să fie bine specificat pentru anumite chestiuni, în care unanimitatea celor „5 mari" ar fi necesară.

Tulburări la Triest cu ocazia unor demonstraţii în faţa sediului comisiei mixte.

26.3.46. Azi după masă, înmormântarea lui Barbu Ştirbei. Slujba la Domniţa Bălaşa, plină de înteg Bucureştiul, pentru ultimul mare boier ce se duce, ducând cu sine o lume ce nu va reveni. Au vorbit Constantin Brâncoveanu, penibil într-o românească stropşită, apoi Sadoveanu pentru fundaţia Elias şi în fine Mihai Popovici pentru Ardeal, ca să arate rolul preponderent jucat de Barbu la Cairo în 1944.

Gavan Sultaneh, probabil terorizat de ruşi, declară că n-a transmis nicio nouă instrucţiune ambasadorului său la Washington, care din proprie iniţiativă a făcut al doilea demers şi pentru care a fost aspru admonestat de guvern.

Aliaţii nu vor încă să ia vreo atitudine cu privire la acordul ruso-persan, neştiind cu ce preţ a obţinut Persia evacuarea teritoriului său de trupele sovietice.

Englezii au trimis o comisie de anchetă în Persia, deci aliaţii înţeleg să amâne pronunţarea în această chestiune.

La Atlantic City, UNRRA a discutat cazul lamentabil al Austriei infometate, secătuită de ruşi cu neîncetate rechiziţii de alimente. Se arată că organizaţia nu înţelege să aprovizioneze o ţară, pentru ca alimentele destinate populaţiei, să fie consumate de o armată de ocupţie. De cazul nostru însă, unde UNRRA nu ne dă nimic, nu se preocupă nimeni de vampirul rus?...

Guvernul portughez a acordat drept nelimitat de rezidenţă pretendentului Don Juan. Ultima scrisoare primită de Ticu Vălimărescu de la fiul său din America, descrie atmosfera schimbată, mirosind tot mai mult a perioadă pre-război, în care apare preocuparea generală pentru conflictul ce ar putea izbucni oricând şi în care se vede că pregătirea opiniei publice îşi produce efectul.

27.3.46. Ştirile sosite din New-York arată că astă seară se va prezenta raportul sub-comisiei celor trei: Gromyko, Byrnes, Bonnet, relativ la cele trei propuneri înaintate în chestiunea Iranului şi anume:

1. rusă: amânarea discuţiilor până la 10 aprilie;
2. egipteană: ascultarea ambasadorului iranian de către Consiliu;
3. australiană: raport scris din partea Iranului.

Declaraţia sovietică despre acordul încheiat nu pare a fi aşa de simplă precum fusese prezentată. Într-adevăr, Sultaneh a negat să fi semnat ceva, astfel încât Gromyko s-a văzut silit a recunoaşte că a fost pur şi simplu vorba de o înţelegere verbală între primul ministru iranian şi comandantul trupelor ruseşti.

Presa americană acordă toată importanţa dezbaterilor şi afirmă că, prin depăşirea actualelor dificultăţi, va rezulta pacea lumii, mai mult decât din frumoase fraze retorice.

Ruşii au suferit o altă înfrângere la UNRRA unde cu 25 voturi şi două abţineri (URSS şi Franţa) s-a hotărât că nu se poate admite ca în ţări alimentate de acest organism, armate ocupante să rechiziţioneze terenuri arabile (în Austria 50.000 hectare au fost preluate pentru nevoile trupelor sovietice de acolo.)

Ultima notă franceză în chestiunea Franco, propune retragerea ambasadorilor şi boicot economic (petrolifer).

La Londra, 300 parlamentari laburişti întruniţi pentru a asculta expunerea lui Bevin asupra politicii externe engleze şi, în special, a raporturilor cu Rusia sovietică, au confirmat cu mare majoritate deplina încredere în guvern. Pe de altă parte, Partidul Laburist a răspuns reînnoitei cereri a comuniştilor de a se uni cu ei, că singura posibilitate ar fi ca reprezentanţii celor câteva mii de comunişti englezi să renunţe la crezul lor, alăturându-se crezului milioanelor de muncitori din Anglia.

La 31 martie vor avea loc alegeri la Berlin pentru unirea social-democraţilor cu comuniştii într-o singură formaţiune *(„Zum Sieg durch Einheit”.[61])*

---

[61] *„Spre victorie, prin unitate.”*

Van Acker a primit sarcina alcătuirii unui nou guvern belgian, în timp ce regele Leopold nu renunță la Tron.

28.3.46. Aseară lovitură de teatru la Consiliul de Securitate.

Văzând că cererea de amânare este respinsă, Gromyko a părăsit şedința, declarând că în aceste condiții delegația rusă nu mai participă la lucrări, în timp ce delegatul polonez a rămas. Reaua credință rusească e cu atât mai patentă, cu cât aroganța delegatului lor fusese tot timpul scandaloasă.

Cât a fost de realizat acordul ruso-persan de care vorbeşte Gromyko, a explicat ambasadorul persan chemat ulterior să-şi prezinte memoriul, urmând ca azi să i se pună întrebări amănunțite.

Ruşii au propus Iranului:

1. Menținerea indefinită de trupe sovietice în unele regiuni.

2. Autonomie interioară pentru Azerbaidjan.

3. Renunțarea la concesiuni petrolifere în schimbul unor societăți mixte, în care ruşii să participe cu 51%. Bineînțeles, convorbirile au ajuns în impas.

Cât despre faimoasa evacuare începută, ea s-a rezumat după însăşi mărturisirea ruşilor la aducerea în gara Karadj (35 km nod-vest de Teheran) a unui tren gol pentru a aştepta îmbarcarea soldaților şi aducerea pe peronul gării Kasvin (130 km de Teheran) a proviziilor din depozitele ruse din oraş.

Situația e socotită gravă la New-York, amplificată şi de acțiunea senzațională a lui Gromyko. Unii spun chiar că pacea ar fi serios amenințată.

În primele sale comentarii, presa engleză consideră că Sovietele n-ar putea părăsi ONU imediat după declarația lui Stalin că îşi bazează politica pe această organizație şi tocmai în momentul în care ruşii *„sont dans leur tort"*[62]. Căci odată mai mult, ei sunt responsabili şi par a avea geniul de a complica orice chestiune prin manevrele lor întortocheate.

Singura concluzie la care se poate ajunge este că Rusia are ceva de ascuns.

În legătură cu cererea comuniştilor englezi de a se afilia partidului laburist, *Daily Herald* explică refuzul categoric primit, prin convingerea că afilierea le-ar da putința să devină coloana a 5-a, menită să distrugă prin sabotare internă forța laburiştilor, pe care din afară, nu-i pot ataca.

Blum a declarat că Franța speră ca în următorii 4-5 ani să se poată reface, grație reparațiilor ce va primi din Germania şi ajutorului financiar al Statelor Unite.

Generalul Morgan a denunțat pe jugoslavi că întrețin neîncetate tulburări în zona Veneția-Giulia, unde continuă să aducă întăriri de trupe fără nicio justificare.

---

[62] *„sunt în culpă"*

Şefii opoziţiei bulgare au declarat lui Gheorghiev că nu vor participa la guvernul de concentrare, decât dacă se asigură alegeri libere, adică dacă actualul Parlament se dizolvă şi dacă nu li se impune o listă unică de candidaţi.

În procesul de la Nürnberg, apărătorul lui Ribbentrop a arătat cu toată protestarea procurorului sovietic, că anexa secretă la acordul sovieto-german din august 1939 care pecetluia soarta Poloniei şi a statelor baltice a fost subtilizată de ruşi, dar s-ar putea reconstitui de către foştii săi colaboratori şi a cerut confruntarea cu Molotov în acest scop. Impresia generală e că ruşii se simt încolţiţi din toate părţile.

29.3.46. Preşedintele Truman a declarat că e perfect de acord cu secretarul său de stat, ca examinarea chestiunii persane să aibă loc chiar şi în absenţa delegaţiei ruseşti. Aceasta de fapt nu are intenţia câtuşi de puţin să părăsească Consiliul sau ONU, ci refuză pur şi simplu să ia parte la şedinţele în care se discută acest subiect.

Peron a fost ales preşedinte al Argentinei.

Gheorghiev anunţă că nu poate accepta condiţiile celor două partide de opoziţie bulgare din opoziţie.

Sophoulis a mărturisit că personal ar fi fost de părere ca alegerile să fie amânate până la toamnă, însă deoarece Statele Unite se opun formal, ele vor trebui să aibă loc duminică, această chestiune nemaifiind de ordin intern, ci trebuie privită pe plan internaţional. Sfătuieşte partidele de stânga să nu se abţină de la vot, căci această atitudine ar favoriza doar pe monarhişti. Se pare că regentul Damaschinos se va retrage după alegeri.

30.3.46. La sugestia lui Byrnes, Consiliul a admis în unanimitate ca Lie să invite pe Gromyko şi pe persan miercuri 3 aprilie pentru relaţii suplimentare asupra negocierilor:

1. De ce guvernul persan consideră ca nesatisfăcătoare asigurările sovietice de evacuare a trupelor, dacă nu se produc evenimente neprevăzute?

2. Ce negocieri au loc în prezent?

3. Retragerea forţelor ruseşti este oare condiţionată de aceste negocieri?

Mac Neil a făcut prin radio un apel către poporul grec în vederea alegerilor de mâine, arătând că orice amânare n-ar reuşi decât să înrăutăţească situaţia. Ieri a avut loc la Atena o demonstraţie cu păruieli, organizată de EAM.

Gheorghiev a rupt relaţiile cu opoziţia, neadmiţând să dizolve Parlamentul, nici să înlocuiască prin câte un socialist şi un agrarian pe comuniştii de la ministerele de Interne şi Justiţie. El speră să formeze din nou guvernul numai cu partidele din Front.

În Belgia din cauza problemei Regelui, social-catolicii refuză colaborarea şi să-l ajute pe van Acker să alcătuiască noul cabinet.

Ribbentrop a vorbit ieri despre pactul din 1939, arătând că într-o clauză secretă, s-a recunoscut ruşilor zone de influenţă la est de Vistula şi de Bug, precum şi în Finlanda, statele baltice şi în Basarabia.

Hoover are la Varşovia convorbiri cu oamenii politici polonezi.

31.3.46. Aliaţii occidentali au jugulat o mişcare nazistă în Germania, operând mai multe sute de arestări printre conducătorii *Hitlerjugend* care au încercat în tineretul german o renaştere a curentului naţional-socialist.

Privitor la problema persană, Bevin a declarat la Bristol că: „nu este normal ca o mare putere să obţină concesiuni de la o ţară mică prin ocuparea teritoriului său".

A comunicat de altfel lui Byrnes a fi dispus să sosească imediat la New-York, în cazul în care existenţa ONU ar fi ameninţată de criza ruso-persană. Probabil că nu va fi cazul, deoarece aliaţii par a fi concilianţi, gata să ajungă la o înţelegere dacă Sovietele n-ar urmări, în toată această bizară politică a lor, decât obţinerea de concesiuni petrolifere în nordul Iranului.

Vansittard a publicat ieri un articol foarte violent la adresa ruşilor, declarând că: „lumea a atins limita cedărilor făcute Rusiei, a sosit momentul să i se spună răspicat «Destul!» şi că nu e motiv să se pericliteze ONU, fiindcă ei au un apetit de căpcăun şi sunt lipsiţi de bună creştere."

Se zice că noul ambasador persan la Moscova are sentimente prosovietice.

Premierul Felix Gouin a declarat că piatra unghiulară a politicii franceze este să se opună din răsputeri împărţirii Europei în două blocuri adverse. Speră să poată încheia cu Anglia un pact similar tratatului franco-rus din 1944 şi, dacă aceasta ar putea duce spre înfăptuirea unui pact tripartit, Franţa l-ar socoti ca un eveniment fericit.

Alegerile comunale din Italia continuă, unde în centrele urbane reuşesc socialiştii şi comuniştii, pe când la ţară succesul aparţine democraţilor-creştini.

Peste trei zile se deschide la Londra o conferinţă în contra pericolului foametei, la care au fost invitate 27 state.

În Jugoslavia s-a reintrodus serviciul militar obligatoriu cu doi ani pentru armata terestră, trei ani pentru aviaţie şi servicii tehnice şi patru ani în marină.

Guvernul bulgar e alcătuit exclusiv din reprezentanţi ai Frontului Popular, cu cinci comunişti având Internele şi Finanţele, patru socialişti cu Externele şi Războiul, iar restul de cinci, din celelalte partide mai mici.

Azi la Ateneul Român, Gheorghe Taşcă a fost împiedicat de derbedei comunişti să-şi ţină conferinţa despre „Proprietate" în care căuta a arăta rolul social şi economic al proprietăţii individuale, pe care înseşi Sovietele încep a-l recunoaşte.

1.4.46. Primele ştiri sosite din Grecia arată că au avut succes grupările monarhiste de dreapta. Astfel la Atena 3/5, la Salonic 1/2, iar la Kalamata 9/10 din voturi le-au fost atribuite.

În nord, în special în Macedonia, boicotarea alegerilor recomandată de EAM a avut anume efect. De altfel, agenţii comunişti au procedat prin teroare, ca într-un centru la sud de Salonic, unde 100 comunişti au ocupat localul de vot.

În total s-au înregistrat aproape 80 morți.

Purtătorul de cuvânt al guvernului persan comunică din Teheran că evacuarea trupelor rusești continuă conform planului stabilit.

În zonele occidentale de ocupație din Germania, votul de ieri al social-democraților a arătat că sunt contra formării unui bloc cu comuniștii, în timp ce în zona sovietică, din motive tehnice(?), comandamentul sovietic n-a autorizat votarea.

Vîșinski a informat pe Trygve Lie că guvernul sovietic a trimis prin Federal Bank suma de 450.000 livre sterline pentru contribuția sa la ONU.

Aseară am fost informat, dar vestea trebuie confirmată, că Franasovici a telegrafiat de la Londra că a fost primit „cu foarte multă răceală".

Van Acker a format la Bruxelles un guvern de „stânga moderat" compus din socialiști (Spaak rămâne la Externe), șase liberali, patru comuniști și trei în afară de partide. Catolicii au refuzat participarea din cauza prezenței comuniștilor.

Sophoulis și-a înaintat azi demisia regentului Damaschinos, care l-a rugat să continue a gira afacerile până la constituirea noului cabinet. După toate probabilitățile, va fi format de coaliția populiștilor cu monarhiștii și Tsaldaris declară că e gata a accepta însărcinarea ce i s-ar da. Probabil coaliția va deține 200 locuri în Parlamentul format din 350 membri, așa că problema reîntoarcerii Regelui se va pune înainte de 1948, când se stabilise plebiscitul în chestiunea monarhică.

Se anunță că rușii continuă în mod serios acum retragerea lor din Persia, Tabrizul a fost evacuat iar legăturile Teheranului cu Baku, capitala Azerbaidjanului au fost restabilite. Vom vedea de asemenea și raportul parlamentarilor englezi sosiți de două zile la Teheran.

Nu cumva rușii dau aici înapoi, ca să încerce cine știe ce atac neașteptat aiurea? *Vedremo!...*

3.4.46. Partidul Populist grec obținând majoritatea (unii spun chiar absolută), regaliștii vor cere un plebiscit neîntârziat privitor la întoarcerea Regelui. Partidele de stânga susțin că 50% din alegători s-au abținut, pe când populiștii vorbesc de doar o treime.

Azi s-a deschis la Londra, sub presidenția lui Bevin, conferința europeană a cerealelor, la care, din estul continentului singură Polonia a acceptat să participe, pe când Sovietele, Rusia albă, Ucraina au refuzat, iar Cehoslovacia, Ungaria, România și Finlanda n-au dat niciun răspuns.

Pentru ședința de azi a Consiliului de Securitate, Gromyko a declarat că nu va asista, pe când la Ambasada persană se afirma că răspunsul guvernului de la Teheran era așteptat dintr-un moment în altul.

În ultimul moment, s-a comunicat oficial că Lie a primit azi dimineață două note de răspuns, persană și rusă. Să vedem conținutul lor!...

Un raport oficial persan și informații engleze arată că evacuarea trupelor ce se îmbarcă în porturile Mării Caspice este exactă și continuă pe scară întinsă.

Două comitete speciale lucrează în sânul Consiliului de Securitate: unul de procedură pentru stabilirea dreptului de veto, iar altul al Statelor Majore care examinează posibiltatea organizării unei armate internaționale de securitate. Evident că o asemenea soluție, - demilitarizarea tuturor statelor şi crearea unei singure forțe pentru tot globul, - ar fi unicul mijloc de a asigura o pace durabilă omenirii.

În prealabil însă, ar trebui dărâmată forța Sovietelor şi eliminată orice velieitate de agresiune din partea lor. Altminteri, totul n-ar fi decât vorbărie goală, ca la Geneva cu privire la nemți şi, în genere, la toți revizioniştii.

Şi la noi se pare că ruşii vor să anunțe retragerea a 800.000 oameni din România (unii pleacă, alții vin!) şi că ne vor reduce din sumele ce le datorăm prin convenția de armistițiu. Să nu fie doar o manevră încercând astfel a lua piuitul aliaților, pentru ca apoi să-şi facă mendrele aici cu nişte alegeri subite, după care să ne trezim cu cine ştie ce manifestări de federalizare cu Sovietele.

Partidul Congresului (hindus) indian se arată hotărât împotriva oricărui sistem de divizare a țării, aşa cum ar preconiza grupările mahomedane.

O mare impresie a produs în Egipt ştirea că Bevin ar face o vizită la Cairo, în fruntea delegației pentru reînnoirea acordului anglo-egiptean.

Guvernul de la Washington a cerut celui jugoslav autorizarea să fie audiați aviatorii americani salvați de Mihailovici în timpul războiului. E destul de problematic ca Tito să admită aceasta, mai ales acum când a pornit o campanie împotriva aliaților occidentali, pe care îi acuză de neîncetate violări aviatice ale teritoriului sârb din Italia.

În Statele Unite s-au luat măsuri ca stocurile existente de cereale să poată fi imediat ridicate în schimbul unor certificate date producătorilor, cu dreptul de a le valorifica până la 31 martie 1947, spre a obține prețul zilei cel mai avantajos.

Continuă greva celor 400.000 mineri americani.

Azi pare să se fi calmat îngrozitorul *„raz de marée"*[63] care a devastat Pacificul din Aleutine şi Alaska până pe coastele Chile pe o distanță de 11.000 km, ridicând valuri de 35 m, distrugând vase şi aşezări omeneşti, mai ales în zona insulelor Hawai. Cauza ar fi cutremure sau erupții vulcanice submarine între Kamciatka şi Aleutine.

Radio Londra relatează cum s-a desfăşurat şedința de 45 minute a Consiliului de Securitate: Gromyko a lipsit bineînțeles şi ambasadorul persan a fost poftit să ia loc la masă. Preşedintele a citit raportul secretarului general precum şi cele două răspunsuri sosite de la Moscova şi de la Teheran.

Nota sovietică afirmă că înțelegerea cu Persia a fost realizată şi că evacuarea trupelor este în curs, aşa că nu mai e cazul să se evoce un subiect lipsit de obiect.

---

[63] *„valul uriaş"*

Dimpotrivă, nota persană susține că niciun acord n-a fost stabilit, deoarece evacuarea e condiționată de două alte pretenții sovietice:

1. înființarea de societăți mixte petrolifere;
2. acordarea autonomiei Azerbaidjanului,

ambasadorul sovietic la Teheran precizând că astfel ar dispare şi condiția „evenimentelor neprevăzute" pentru evacuarea trupelor.

Formula e cu totul inacceptabilă, căci singur Parlamentul la alegerea căruia nu se poate proceda, atâta timp cât țara e sub ocupație străină, este în drept să aprobe crearea de societăți mixte, iar Azerbaidjanul fiind supus constituției statului persan, eventuala acordare a unei autonomii locale, e o problemă de ordin pur intern.

La acestea, Byrnes a întrebat pe ambasadorul persan ce sugestii are de făcut şi răspunsul său a fost:

1. ruşii să renunțe la condiția „evenimentelor neprevăzute" şi
2. să promită formal că evacuarea va fi terminată pînă la 6 mai.

Chestiunea rămâne pe ordinea de zi, spre a putea fi reluată în orice moment.

Agenția *Reuter* adaugă că în întrunirea privată ce a urmat, membrii Consiliului au stabilit *„a provisional and informal agreement"*[64] a chestiunii persane pentru obținerea promisiunii Sovietelor că Persia va fi complet evacuată până la data menționată.

Din Paris, se anunță că la 1 mai se va deschide conferința păcii, la care vor participa 21 state, la care se vor adăuga Finlanda, România, Ungaria, Italia şi Bulgaria.

4.4.46. Regentul Damaschinos a însărcinat pe Tsaldaris cu formarea noului guvern ce se va constitui probabil pe baza coaliției între populişti şi partidele de centru care au şi realizat un acord pentru plebiscitul asupra Monarhiei.

Misiunea americană din Ungaria a trimis o notă lui Voroşilov, cerându-i îndepărtarea funcționarilor sovietici din întreprinderile petrolifere cu capital american din sudul țării.

Franța a încheiat cu Olanda un acord monetar precum şi unul consular, care suprimă paşapoartele între cele două țări, şederea francezilor în Olanda şi a olandezilor în Franța neputându-se prelungi totuşi indefinit.

Bevin a făcut ieri declarații în Cameră privitoare la stabilirea de relații economice şi politice mai strânse cu Franța, ideea unei alianțe franco-britanice fiind foarte ventilată de o vreme încoace.

Sentimentul la New-York este că s-a terminat criza cu Sovietele şi că din fricțiunea ultimelor zile, prestigiul Consiliului de Securitate iese întărit.

5.4.46. Consiliul a stabilit o hotărâre provizorie (interimară) cu privire la litigiul ruso-persan, acceptând propunerea lui Byrnes care e de părere ca rezoluția să declare că

---

[64] *„un acord provizoriu şi neoficial"*

amână procedura până la data de 6 mai, când va trebui primite de la ambele părţi raporturile privind executarea integrală a evacuării conform angajării.

Rezoluţia adaugă că în caz că s-ar ivi între timp noi complicaţii, afacerea va fi redechisă în faţa Consiliului. Nouă din cei zece membri au votat rezoluţia, Gromyko fiind absent, iar delegatul Australiei s-a abţinut, spunând că faptele n-au fost cercetate cu de-amănuntul.

Ştiri sosite în ultimul moment din Teheran, anunţă că azi dimineaţă a fost semnat un acord complet de către Sultaneh şi ambasadorul sovietic, fixând fără alte condiţii, evacuarea totală la şase săptămâni după data iniţială de 24 martie, hotărând ca, după şapte luni de la aceeaşi dată, Parlamentul persan să aprobe crearea de societăţi mixte. De asemenea recunoaşte că problema Azerbaidjanului e de resortul politicii interne a Persiei, guvernul din Teheran fiind dispus a o examina şi rezolva cu bunăvoinţă în cadrul Constituţiei sale.

Din toate acestea ar reieşi că Sovietele au cedat teren în faţa intransigenţei aliaţior.

Privitor la conferinţa de pace, se află de la Paris că Moscova e de părere ca ea să se amâne până ce proiectele definitive ale tratatelor cu Italia, România, Bulgaria, Ungaria şi Finlanda vor fi redactate, pe când la Londra şi la Washington prevalează avizul că întrunirea cât mai grabnică a miniştrilor de Externe (cu câteva zile înainte de 1 mai), ar grăbi cu mult lucrurile.

Hoover a sosit la Londra înainte de a-şi continua călătoria de cercetări la Bruxelles, pentru a raporta la conferinţa cereralelor cazul grav a 22 state europene cu o populaţie de 300 milioane locuitori ameninţată de foamete, dacă seceta pornită pe tot continentul nu va da o recoltă satisfăcătoare. Pe de altă parte, Ben Smith s-a arătat foarte satisfăcut în Camera Comunelor de vizita la Washington, spunând că, dacă reuşeşte campania întreprinsă în Statele Unite de economisire a grânelor, Anglia va primi 7,5 milioane tone în locul celor 5,5 tone estimate iniţial, ştiut fiind că aceasta este limita extremă sub care n-ar mai putea coborî, în timp ce americanii mai hrănesc animalele cu cereale.

Şi la noi seceta începe a fi tot mai îngrijorătoare.

Noul guvern de coaliţie grec s-a format sub preşedinţia unui magistrat, având pe Tsaldaris la Externe. Conform hotărârii, Regentul şi-a înaintat telegrafic demisia sa regelui George în Anglia, deşi guvernul l-a rugat să nu plece.

Guvernul jugoslav a refuzat audierea aviatorilor americani în favoarea lui Mihailovici, declarând că toate măsurile pentru garantarea unei drepte judecate au fost luate.

Guvernul nostru, mai mintos decât celelalte, s-a găsit mai cu moţ şi prin glasul inefabil al lui Guţă a trâmbiţat că a rupt relaţiile diplomatice cu guvernul Franco, exprimând totodată poporului spaniol simpatia şi prietenia poporului român. Gest tot atât de caraghios ca şi declaraţia de război adresată de Antonescu Statelor Unite.

Aceasta însă ne serveşte azi (prostie atunci, dar cuminţenie acum), căci dacă România s-ar fi limitat a declara război numai Sovietelor, azi ne-am fi aflat în *„tête-à-tête"* doar cu sovieticii ca să încheiem pacea.

Faţă de purtarea tot mai agresivă a guvenului albanez, Anglia a decis să nu mai acrediteze un ministru la Tirana şi nici să primească o misiune albaneză la Londra, continuând totodată a se opune cererii ca Albania să fie admisă ca membru al ONU.

Pentru motive de sănătate Negel renunţă a mai fi mareşal al Palatului, rămânând numai cu administrarea „Domeniilor Coroanei".

Este vorba să se numească un ministru al Curţii regale, post pentru care se vorbeşte de Savel Rădulescu, dar pentru care apare şi Ghelmegeanu, candidat al guvernului. Cred că ar fi greu Regelui să accepte un membru al Frontului Plugarilor, care nu e decât o ipostază a comunismului. Pentru funcţia de mareşal se zbate şi Dim. Buzdugan.

6.4.46. Cu reacţie extrem de tardivă, Sovietele dau azi un răspuns ridicol guvernului canadian în afacerea de spionaj: anume că funcţionarul misiunii sovietice care a mărturisit operaţiunile de spionaj ale ataşatului militar este un criminal ordinar, dovedit că a furat bani din casieria Legaţiei că toate aserţiunile sale sunt mincinoase şi neprobatorii în faţa justiţiei!...

Răspunzând atitudinii Moscovei pentru amânarea conferinţei de pace, Byrnes a propus ca cei patru miniştri de Externe (Bevin, Molotov, Bidault şi el însuşi) să se întrunească la Paris la 25 aprilie pentru discutarea şi găsirea de soluţii la problemele mai importante, asupra cărora delegaţii lor la Londra n-au reuşit a se pune de acord, astfel încât conferinţa să se dechidă totuşi la 1 mai. Chestiunile principale ar fi:

- coloniile italiene, ruşii pretinzând un mandat asupra Tripolitaniei;
- despăgubirile datorate de Italia, pentru care guvernul de la Roma a prezentat un memoriu aliaţilor că e în imposibilitate absolută de a plăti (ce simplu ar fi pentru unul din principalii autori ai dezastrului războiului să scape de răspundere şi cât de imoral pentru ceilalţi vinovaţi);
- Tirolul meridional, pe care italienii nu vor să-l restituie Austriei,
- Veneţia-Giulia, unde comisia şi-a terminat ancheta şi
- contingentele militare ce urmează a se lăsa statelor foste inamice cu care se va încheia pacea.

La Guardia a declarat fără înconjur la New-York, în numele UNRRA: „avem bani, avem vapoare, avem personalul necesar, dar milioane de oameni mor de foame şi noi nu le putem trimite hrana necesară. Numai în SUA sunt sute de mii de vagoane de cereale care ar putea salva lumea de înfometare. Puţin îmi pasă dacă voi primi lovituri, numai să pot scăpa omenirea de acest dezastru, căci dacă nu trimitem grâul în aprilie, vom trimite coşciuge în iulie".

Ruşii au decis să părăsească terenurile de cultură din Austria de Jos ocupate de trupele lor, mărginindu-se a păstra 21.000 hectare la Zollerheim, care servea înainte drept câmp de manevre. Preşedintele Renner a declarat că ţara sa nu poate fi dominată din direcţia nici vreunui punct cardinal şi că doreşte să se organizeze sub controlul Naţiunilor Unite.

În Grecia, din 1,1 milioane votanţi, populiştii au obţinut 602.000 voturi, dar abţinerea a fost de aproape 50%. Regele George va decide dacă Regentul îşi va continua funcţiile.

Preşedintele Truman va vorbi azi la Chicago despre politica externă a Statelor Unite.

Problema Ruhr-ului va constitui cheia de boltă a viitorului tratat franco-englez.

Partidul Congresului este convins că prin acordarea neîntârziată a independenţei Indiei de către Anglia s-ar realiza mai uşor liniştirea spiritelor, pe când musulmanii preferă să întârzie acest moment, în speranţa obţinerii unui stat independent, Pakistanul, separat de India.

Franţa şi Anglia au anunţat că acceptă propunerea lui Byrnes pentru întâlnirea preliminară a miniştrilor de Externe la 25 aprilie; Rusia n-a răspuns încă.

Guvernul polon a trimis instrucţiuni delegatului său la New-York să ridice problema regimului Franco în faţa Consiliului, arătând că el ameninţă pacea şi cerând ca toate statele democratice să rupă relaţiile cu Spania franchistă.

Un număr de 15 prinţi de sânge japonezi şi mai multe notabilităţi din Camera Înaltă au fost siliţi să se demită din funcţiile ce le deţineau, acuzaţi fiind de a fi contribuit la declararea războiului, iar şeful protocolului imperial a suprimat salutul pe care orice japonez îl datora portretului Mikadoului.

7.4.46. Toată lumea comentează discursul lui Truman rostit cu prilejul zilei Armatei americane la Chicago. Foarte potolit, dar cât se poate de hotărât.

Partea centrală o constituie capitolul relativ la Orientul Apropiat şi Mijlociu compus din naţiuni slabe, chiar luate colectiv, în faţa unei agresiuni puternice (Persia şi lumea arabă faţă de atitudinea Rusiei). Zona ar putea deveni arena unei rivalităţi între puteri străine care ar duce la un conflict subit prin acţiuni coercitive sau de penetraţie în dauna suveranităţii acestor naţiuni. Statele Unite sunt azi ţara cea mai puternică din lume „nu dintr-un sentiment de fălire, ci ca un fapt real, de care alte state ar trebui să ţină seama." E drept că în războiul trecut, americanii au avut doi ani să se înarmeze, dar într-un viitor conflict America va fi primul obiectiv al unei agresiuni.

O aluzie mai directă la politica Sovietelor cred că nu se putea face.

Truman mai precizează şi că împrumutul ce se acordă Angliei e socotit ca având o importanţă covârşitoare.

S-a anunţat azi că în urma şedinţelor comisiei şefilor de State Majore a fost elaborat un plan strategic pentru asigurarea păcii în lume, eventual impunerea ei la nevoie prin acţiuni de ordin militar. Planul va fi supus Consiliului de Securitate.

Delegația pan-arabă este de părere că Tripolitania ar trebui să devină un stat independent; dacă însă n-ar fi posibil şi ar fi necesară o tutelă, aceasta să se acorde în mod colectiv Federației pan-arabe sau ca o tutelă unică Egiptului.

Argentina a promis să acorde UNRRA un supliment de 5 milioane tone grâu.

Printr-un acord cu Sovietele, Ungaria va plăti Rusiei ca despăgubiri 50 milioane livre sterline în natură şi mărfuri, 7,5 milioane Cehoslovaciei şi 6,5 milioane Jugoslaviei. Agenția *Tass* dezminte zvonul că Rusia ar fi pretins Italiei despăgubiri de 750 milioane, ci doar 65, din care numai 20 i-ar reveni, restul urmând a se împărți cu Jugoslavia, Grecia şi Albania.

Gavan Sultaneh a comunicat că societatea petroliferă mixtă ruso-persană va fi constituită pe 50 ani, ruşii preluând toate costurile de exploatare, iar persanii având autoritatea de poliție; beneficiile ruseşti pe primii 25 ani vor fi de 49%, iar apoi de 50%. Alegerile vor avea loc după completa evacuare de trupe străine a țării. (S-ar putea spera ca acest precedent să ne servească şi nouă, românilor?...).

8.4.46. Moscova a trimis prin Gromyko o notă lui Lie, prin care afirmă că acordul încheiat cu Persia, implică scoaterea chestiunii de pe rolul Consiliului şi declară că hotărârea de a reexamina problema după 6 mai este contrară Chartei ONU. Acesta nu e şi punctul de vedere al aliaților, care socotesc că învoiala stabilită cu guvernul persan sub ocupație nu înlătură cu nimica încălcarea de către ruşi a tratatului tripartit.

De altfel, ultimele ştiri din Teheran arată că nu 49%, ci 51% va fi atribuit ruşilor, pe care viitorul Parlament convocat în septembrie va avea să ratifice; că după 25 ani, părțile vor deveni egale, iar peste 50 ani Persia va avea dreptul să prelungească acordul sau să răscumpere acțiunile ruseşti. Teritoriul dat în exploatare societății corespunde cu aria actuală a Azerbaidjanului, minus o fâşie între lacul Urmia şi granița Turciei, unde Persia nu e autorizată a acorda concesiuni nimănui altuia.

Anglo-americanii acordă mare importanță încheierii unui act de acest fel sub ocupație, căci aceeaşi chestiune se va pune în curând cu privire la tratatele de pace cu statele foste aliate Germaniei, de unde trupele ruseşti vor trebui să plece şi pe care în prezent le secătuiesc, punând în imposibilitate restabilirea vieții economice.

Rusia încă n-a răspuns la nota Americii cu privire la întrunirea miniştrilor de Externe.

Până joi Consiliul se va pronunța cu privire la intervenția Poloniei asupra regimului Franco pe care o va susține şi Franța, autorul inițial al unui atare demers.

În conferința ținută la Lille, Bidault s-a arătat încântat de acordul încheiat cu Moscova pentru cele 500.000 tone cereale care perfectează tratatul franco-sovietic.

Şi-a exprimat speranța că un tratat similar de alianță să fie încheiat cu Marea Britanie. Totodată a cerut cu hotărâre ca regiunile Ruhr, Saar şi Renania să fie scoase de sub administrația unitară a Germaniei, care altcum ar prezenta un pericol neîncetat pentru

pace. În acest sens, propune ca Ruhr să fie internaționalizat, Renania să treacă de sub controlul comisiei interaliate din Berlin sub cel al unei forțe franco-aliate, iar Saar să fie pus sub controlul permanent francez, având unitate economică şi monetară franceză şi fiind apărat de trupe de acoperire franceze.

Delegații a 18 din cele 20 circumscripții ale Berlinului s-au pronunțat împotriva fuziunii social-democraților cu Partidul Comunist.

La Geneva s-a întrunit şedința finală a Societății Națiunilor, la care au luat parte Hambro, Paul Boncour etc., şi s-a decis înglobarea sa în sânul Națiunilor Unite, urmând ca palatul Ligii să servească reuniunilor ONU din Europa.

Regele George a acceptat demisia lui Damaschinos, cerând guvernului să-i facă o propunere pentru viitorul Regent.

Cele trei puncte ale referendumului constituțional polonez care va avea loc în iulie, înaintea alegerilor din toamnă ar fi:

1. sistem mono-sau bicameral;
2. adoptarea noilor legi sociale;
3. vechile pietre de hotar la vest (linia Oder-Neisse) şi noua graniță de est cu Sovietele.

O ştire din Teheran anunță că a izbucnit o revoltă în provincia Mazanderan, dintre Caspica şi capitală de unde s-au retras trupele ruseşti şi unde elemente de dreapta, ostile lui Sultaneh, au ațâțat lumea împotriva acordului cu Sovietele; oficial, armata persană va restabil ordinea, dar bineînțeles este vădită prezența codiței bolşevice.

9.4.46. Lucru de mirare, Moscova a acceptat să participe la întrunirea miniştrilor de Externe la 25 aprilie, aşa că numai Franța n-a răspuns încă formal.

Relativ la această conferință, anglo-americanii sunt de acord ca agenda să urmeze întocmai înțelegerea de la Potsdam, ştiut fiind că nicio îndreptare a stării economice din Europa nu poate fi realizată, câtă vreme nu vor fi fost semnate tratatele de pace, cât timp Italia, Finlanda, România, Ungaria şi Bulgaria nu vor cunoaşte exact care le vor fi granițele, dar mai ales că nu-şi vor putea consolida situația internă, fiind silite a întreține în continuare trupe străine de ocupație.

În ce priveşte nota rusească relativ la Iran, Byrnes a declarat că nu se poate admite ca, prin simpla absență a unui membru de la dezbateri, deciziile Consiliului să devină inoperante. Aceasta e deci o problemă de procedură care va fi stabilită de Consiliul de Securitate împreună cu celelalte probleme (printre care şi exercitarea dreptului de veto) ce-i vor fi supuse spre soluționare.

Ca reacție a guvernului Franco față de recunoaşterea de către Polonia a guvernului republican din exil a lui Giral, se anunță la Madrid că guvernul spaniol n-a avut vreodată timp să examineze problema recunoaşterii celui polonez, impus de Soviete.

Guvernul grec depune insistenţe pe lângă Damaschinos pentru a păstra mai departe funcţia de Regent. În schimb, grupările EAM intervin pe lângă aliaţi ca să fie evocată la Consiliul de Securitate problema greacă.

Guvernul Statelor Unite a transmis republicilor americane o notă propunând constituirea unui comitet de uniune pan-americană în care să fie cuprinsă şi Argentina, în cazul în care guvernul Farrel ar da garanţii de modificare a actualei sale politici.

Aseară şi Franţa şi-a comunicat acordul de participare la reuniunea miniştrilor de Externe începând cu 25 aprilie.

12.4.46. Pe ordinea de zi a Consiliului va sta:

- cererea Rusiei pentru abandonarea discuţiilor privitoare la Iran;

- cererea Persiei pentru menţinerea chestiunii pe rol;

- demersul Poloniei susţinut de Franţa, pentru examinarea regimului Franco. (Cu tot protestul Spaniei, cel puţin şase din 11 membri ai Consiliului sunt favorabili cererii poloneze).

Evident că aceasta nu înseamnă şi învinuirea regimului spaniol că ameninţă pacea. Între altele, Madridul dezminte categoric că mulţi nazişti nemţi trăiesc acolo camuflaţi sub cetăţenie spaniolă, precum şi aserţiunea că uzine germane pentru cercetarea energiei atomice ar fi fost transferate în Spania.

Cu privire la pericolul foametei în lume, deşi Truman a declarat că situaţia alimentară mondială e pe cale de îmbunătăţire, *La Guardia* crede că recolta viitoare nu va fi suficientă şi lăudând iniţiativa britanică de raţionalizare, apreciază că şi Statele Unite ar trebui să îi urmeze exemplul. La rândul său, Bevin a afirmat că *Commonwealth*-ul a răspuns admirabil cererii de grâne, ajungând aproape de limita raţionalizării, fapt care a mărit considerabil prestigiul Marii Britanii.

Ţinând seama de insistenţa guvernului grec şi de demersul englez şi american, Damaschinos a consimţit să rămână mai departe Regent pentru perioada de tranziţie, adică până după ce plebiscitul se va fi pronunţat în problema Monarhiei.

În privinţa alegerilor, raportul delegaţilor străini confirmă că ele au fost perfect libere şi că, din cei aproape 40% care s-au abţinut abia 9% au făcut-o din motive de partid, aşa că acest fapt n-ar fi schimbat rezultatul final.

Statele Unite s-au adresat Angliei care s-a raliat, şi Rusiei, care n-a răspuns nimic, pentru a reaminti guvernului român angajamentul luat faţă de aliaţi de a organiza alegeri până cel mai târziu în luna mai.

Alegerile din Japonia au dat o majoritate hotărâtă pentru menţinerea Monarhiei şi a dinastiei imperiale. Din 336 deputaţi aleşi, 103 sunt liberali, 69 progresişti, 65 social-democraţi, patru comunişti etc. Bineînţeles, aceştia din urmă protestază că alegerile au fost măsluite.

Ştiri din Manciuria confirmă că la Harbin şi în alte localităţi de unde au plecat ruşii, ei au fost imediat înlocuiţi prin trupe chineze comuniste.

Foştii miniştri din guvernul Antonescu au fost trimişi în judecată pentru 25 aprilie.

13.4.46. Un acord a fost stabilit la Londra între guvernele britanic şi olandez pentru retragerea trupelor engleze din Jawa, în urma căruia şi Olanda va participa la ocuparea şi controlul unei regiuni din Germania.

Există însă dificultăţi între Londra şi Paris din cauza pretenţiei franceze de a separa regiunile renană şi Ruhr de restul Germaniei, îngreunând realizarea acordului franco-britanic, spre completarea triunghiului cu Moscova.

Mai există şi alte dificultăţi ce se desenează din partea ruşilor; *New Statesman* se întreabă dacă poziţia de izolare în care pare decis Stalin să se menţină, nu va provoca prin forţa lucrurilor un bloc occidental anti-bolşevic, ceea ce guvernul englez ar trebui din răsputeri a evita. Situaţia se va lămuri desigur la New-York unde Sovietele sunt decise a aduce din nou problema persană la punctul mort.

Spania a cerut tuturor statelor reprezentate la Madrid să controleze în totală libertate aserţiunea poloneză cu privire la pretinsele uzine germane pentru energia atomică de pe teritoriul spaniol, ca să dovedească netemeinicia ei.

Belgradul a hotărât să respecte toate tratatele internaţionale încheiate de guvernele jugoslave anterioare, ceea ce a netezit complet situaţia regimului Tito.

Londra declară că, din momentul în care a recunoscut acest regim, a încetat sprijinul pentru partizanii regelui Petru şi, ca primă consecinţă, nu mai acordă niciun ajutor adversarilor lui Tito ce se află în zona britanică a Germaniei, cu excepţia doar a celui consimţit pentru refugiaţii politici.

În ce priveşte întrunirea miniştrilor de Externe, Radio Moscova a şi anticipat, spunând că s-a stabilit acordul privind coloniile italiene ce vor fi administrate în comun de cei patru aliaţi, că Italia va plăti Rusiei 100 milioane dolari şi 200 milioane dolari Jugoslaviei, Albaniei şi Greciei. (De ce nimic - Franţei, care a pătimit cel mai mult de pe urma intrării în război a Italiei?).

Despre ai noştri, caraghioşi ca totdeauna, delegaţia pentru Conferinţa de pace stă cu geamantanele făcute, iar Guţă, dându-şi în fine seama de ridicolul în care se cufundă, a făcut pe bolnavul; astă seară ministerul de Externe spune la radio că nu e vorba de nicio plecare a vreunei delegaţii la Conferinţa de pace.

Mai cu tâlc, în schimb, e călătoria la Moscova a delegaţilor guvernului maghiar, care încearcă să obţină câştig de cauză privitor la delimitarea viitoarelor graniţe cu România, cu toate că Groza a proclamat că frontiera noastră de vest va rămâne neschimbată, ştiut fiind că ruşii au pretins că ne vor susţine la conferinţă faţă de anglo-americani, dispuşi să convină la o rectificare.

Gouin a primit azi în audiență pe Stoilov, dar de faimosul Franasovici nu se aude nimic...

Sunt informat că dacă ruşii reuşesc să smulgă Azerbaidjanul de sub dominația efectivă persană, această biată țară își va pierde unicul grânar, restul de peste un milion km² fiind deşerturi şi stepe neproductive. Aud şi astă seară de la Moscova că primul ministru al acestei provincii (prin urmare ruşii continuă să mențină acolo un guveran autonom!), a decis împărțirea pământului şi împroprietărirea a unui milion de țărani.

Trebuie să recunoaştem că nici nu se mai ostenesc să varieze metodele!...

14.4.46. La Guardia atenționează că dacă India nu primeşte grâu până în iunie, între 5 şi 10 milioane indieni vor muri de foame, iar față de detaliile culese de Hoover în Germania, chiar dacă populația din zona sovietică ar fi redusă la *„starvation"*[65], fără un import masiv de alimente şi în zonele occidentale, vor izbucni în curând dezordini din cauza lipsurilor de hrană.

În adevăr, pe când teritoriul Germaniei a pierdut 25% din suprafața agricolă anterioară (care oricum nu satisfăcea decât 85% a nevoilor), populația a crescut de la 67 la 72 milioane, la care se mai adaugă 2 milioane de nemți aflați încă în străinătate. Acestea sunt cifre în fața cărora frazele şi formulele reci n-au nicio acoperire.

La Berlin, ca reacție împotriva majorității social-democraților ce a refuzat fuziunea cu comuniştii, s-au pus bazele, artificiale desigur, ale unui partid de Uniune Socialistă, din fuziunea slabelor resturi de social-democrați cu Partidul Comunist (care declară că renunță la titulatură, însă nicidecum la strategia marxist-leninistă).

Guvernul francez susține crearea unui stat independent în Ruhr, dar este prea puțin probabil ca Națiunile Unite să accepte o dezmembrare a Germaniei.

În această situație, Franța preferă o administrație în „4" mai curând decât administrarea colectivă a ONU. Am impresia că la Paris se agită o formulă învechită, aceea a unui stat-tampon renan, menit a evita un viitor conflict franco-german.

Pentru aceasta însă, ar fi trebuit:

1. organizat un puternic stat viabil al Rinului din Alpi până la Marea Nordului, un soi de reminiscență a Lotharingiei tratatului de la Verdun şi

2. să mai existe azi un pericol german, iar nu unul rusesc, care ar implica mai degrabă necesitatea unei „Lotharingii răsăritene" între Vistula şi Nistru, de la Baltică la Marea Neagră, puternic echipată şi susținută de ONU.

Presa anglo-americană se aşteaptă ca zilele următoare să fie iar destul de critice pentru eforturile de colaborare.

---

[65] *„moarte prin inaniție"*

Mai întâi, ştirile din New-York arată că în şedinţa de mâine a Consiliului de Securitate, cererea Rusiei de scoatere de pe rol a chestiunii persane va fi sigur respinsă, în timp ce solicitarea guvernului persan va fi desigur discutată şi analizată.

Şi reclamaţia Poloniei, împotriva regimului Franco, la care aderă ruşii, francezii şi mexicanii va fi cu multă probabilitate respinsă, pe principiul de a nu se crea un precedent de ingerinţă în treburile interne ale unui stat, aceasta cu atât mai mult cu cât fostul ambasador al Poloniei la Madrid a publicat o declaraţie arătând că actualul guvern de la Varşovia „acţionează sub ameninţarea baionetelor ruseşti".

Întrucât priveşte întrunirea de la Paris a celor „4" în data de 25 aprilie, nota dominantă nu este de optimism. Statele Unite sunt atât de convinse că până la sfârşit nu vor putea ajunge la niciun acomodament cu Sovietele, încât se gândesc foarte serios, pare-se, să recurgă la soluţia extremă de a nu mai ţine seama de *pacta conventa* cu aliaţii lor şi de a încheia tratate de pace separate cu statele foste satelite.

Sigur că o asemenea soluţie n-ar fi ideală, deoarece s-ar normaliza de pildă, situaţia unei Românii care ar încheia pacea cu americanii; vom rămâne de fapt sub ocupaţie rusească?...

Sunday Times este informat că la Paris, ruşii vor pretinde să păstreze în Ungaria, România şi Bugaria poziţiile de dominaţie exclusivă, vor cere mutarea sediului ONU în Europa, vor susţine să primească un mandat exclusiv asupra coloniilor italiene şi vor reclama 300 milioane dolari, ca despăgubiri din partea Italiei pentru ei şi acoliţii lor.

Doi miniştri fără portofoliu din cabinetul grec, Venizelos şi Canelopoulos, au demisionat în urma telegramei adresate regelui George de către 165 deputaţi populişti, prin care mărturiseau credinţa lor monarhistă şi protestau în contra reînnoirii Regenţei lui Damaschinos.

Generalul Marshall, reîntors de la Tchong-k'ing, a anunţat că situaţia din Manciuria este foarte gravă din cauza opoziţiei crescânde a comuniştilor care amplifică mereu conflictul existent cu trupele guvernamentale.

15.4.46. Toată lumea este de acord la noi cu amânarea alegerilor până cel puţin la toamnă, adică până la plecarea ruşilor din ţară.

Teama mare este că, de rândul acesta, aliaţii nu vor pretinde să executăm angajamentul luat, deşi n-ar fi nici în interesul lor ca lucrul să se facă în asemenea condiţii anormale. Nu e deci exclus ca pretenţia lor să fi fost formulată doar *„pour la frime"*[66].

Privitor la delegaţia pentru conferinţa păcii, temându-se pe drept cuvânt de oprobiul ce-l vor purta mai târziu semnatarii actului, Tătărescu ţine cu orice chip să fie înglobaţi, în afara javrelor fenediste, şi reprezentanţi ai opoziţiei precum şi experţi tehnici, care să confere delegaţiei române mai multă greutate în opinia publică de la noi.

---

[66] *„pentru a salva aparenţele"*

Se loveşte, pare-se, atât de rezerva opoziției, cât şi de refuzul net al guvernului, fapt pentru care Guță se simte *„trés dans ses petits souliers"*[67], încercând un soi de rezistență pasivă.

Un nou dar al Danaidelor înjghebat de ruşi cu guvernul este prelungirea de la şase la opt ani a termenului în care suntem obligați a executa toate clauzele armistițiului; un răgaz a cărui generozitate se poate traduce printr-o prelungire a ocupației.

Problema statelor satelite ocupate a fost pusă de americani, arătând că sub ocupație străină aceste țări nu pot spera să revină la o viață normală, astfel încât chestiunea va fi probabil prezentată explicit şi hotărât cu prilejul discutării în „4" a condițiilor tratatelor de pace, pe care anglo-americanii nu înțeleg să le accepte ca pe o simplă parafrazare a convențiilor de armistițiu.

În urma intervenției lui MacArthur relativ la situația din Japonia, făcută la conferința pentru alimentație de la Singapore, s-a recunoscut că în viitoarele trei luni problema nu se va îmbunătăți, din cauza foametei îngrozitoare ce a început să bântuie acum şi în unele regiuni mai ales din India, dar şi din China.

Cât despre Europa, în afară de problema germană unde lipsurile alimentare periclitează producția şi mai cu seamă extracția cărbunelui din Ruhr, Hoover a sosit la Viena, fiind informat că mizeria şi aici este mare, iar condițiunile cu foarte puțin mai bune decât în Polonia, considerată ca având cea mai grea situație.

Guvernul de la Teheran a dat instrucțiuni delegatului său la Consiliul de Securitate pentru a-şi exprima încrederea că prevederile acordului ruso-persan vor fi în totul respectate şi pentru a anunța că situația de atunci încoace este cu totul schimbată, că evacurarea trupelor sovietice continuă într-un ritm normal şi că, sub auspiciile acestui acord, vor avea loc în curând convorbiri pentru realizarea unei înțelegeri cu reprezentanții Azerbaidjanului.

Cu privire la reclamația poloneză, la New-York se vor discuta diversele aspecte ale regimului din Spania, fără însă a se păşi la măsuri imediate. Cu toate acestea, Giral a declarat că o acțiune împotriva lui Franco nu înseamnă deloc provocarea unui război civil, el preconizând mai ales sancțiuni economice.

Moscova anunță că toate oraşele din zona de ocupație rusească din Germania, s-au pronunțat în unanimitate pentru fuziunea social-democraților cu comuniştii, în timp ce în celelalte zone, ştirile anunță că aceasta nu a întrunit decât cam o şesime din realele sentimente ale social-democraților germani.

Se află că la Tchang-Tchung, capitala Manciuriei, au loc lupte îndârjite între trupele guvernamentale şi comuniştii care pun mâna pe totul imediat după plecarea ruşilor, în timp ce, reprezentantul acestora din Tchong-k'ing declară că sunt în dreptul lor să ocupe totul.

La Sofia au avut loc manifestări anti-britanice.

---

[67] *„foarte strâmtorat"*

Ca o bombă, au sosit astă seară la New-York ultimele instrucțiuni de la Teheran, care în urma reînoitelor asigurări ale ambasadorului sovietic că toate trupele rusești vor părăsi necondiționat teritoriul până la 6 mai, ordonă delegatului său la Consiliul de Securitate să retragă cererea Persiei de pe ordinea de zi.

Rămâne de văzut care va fi acum reacția celorlalți membri. Mai ales că informații de la Teheran spun că, atâta vreme cât rușii vor interzice corespondenților străini să pătrundă în Azerbaidjan, va fi greu de stabilit dacă și în ce măsură rușii chiar pleacă.

16.4.46. Încercarea ticluită la Teheran nu pare să fi reușit, deoarece Consiliul și-a amânat discuția pe azi, după ce o seamă de state au respins cererea rusească, Polonia fiind singura să susțină pe ruși, iar Franța căutând o formulă conciliatorie, ca secretarul general să fie informat de lichidarea chestiunii spre a putea raporta la rândul său. Cadogan a spus că până la 6 mai Consiliul de Securitate ar putea evita să ia în discuție problema iraniană, urmând ca atunci să se pronunțe asupra perfectei executări a angajamentelor sovietice.

Răspunzând cererii franceze de a se discuta la Paris și chestiunea germană (zona Ruhr și Renania), Byrnes a declarat că cererea franceză n-ar putea fi luată în considerare decât după ce se va fi stabilit acordul asupra tratatelor de pace cu statele foste satelite, obiectul de bază al conferinței.

Spre a înlătura definitiv acuzele poloneze asupra existenței unei uzine camuflate cu savanți nemți pentru studiul energiei atomice în localitatea Portugaletto, la 8 km nord de Bilbao, guvernul spaniol a trimis invitații tuturor misiunilor acreditate la Madrid pentru verificarea inanității acestor afirmații.

În sânul Adunării Naționale Franceze se desenează o ruptură între majoritatea Camerei compusă din socialiști și comuniști și Partidul Republican Popular (catolic) care este în favoarea sistemului bicameral (deci contra desființării Senatului), pentru dreptul de dizolvare rezervat președintelui Republicii și pentru independența puterii judecătorești față de influențele politice. Cum, după toate probabilitățile, acest partid va rămâne în minoritate, el este hotărât a-și îndemna partizanii să voteze împotriva Constituției la viitoarele alegeri.

Tsaldaris a fost numit șef al Partidului Populist grec și va deveni probabil președinte de Consiliu. Cei doi miniștri care-și înaintaseră demisiile vor rămâne în guvern.

17.4.46. Dezbaterile din Consiliul de Securitate asupra Persiei au fost amânate cu două zile din cauza intervenției neașteptate a Secretarului General al Națiunilor Unite, Trygve Lie, care a prezentat un raport relativ la aspectul legal al chestiunii de a ști în ce măsură Consiliul de Securitate este îndreptățit să mențină cazul iranian pe ordinea de zi, astfel încât comitetul de experți va avea să examineze acest raport, avizând la rândul său Consiliul.

Foarte dârz, Gromyko a ironizat pe Stettinius și pe Cadogan, care au pretenția să știe mai bine decât guvernul persan însuși care îi este interesul; van Klaeffens a ripostat,

afirmând că singur Consiliul e stăpân pe ordinea sa de zi, căci altfel ar fi uşor unui stat mic după ce a adresat o plângere, să fie intimidat de o mare putere care ar exercita presiuni asupră-i pentru a-şi retrage plângerea.

În memorandumul său, Lie argumentează că din punct de vedere legal, normal ar fi ca acest caz să fie retras de pe ordinea de zi, afară doar de cazul în care Consiliul socoteşte că ar exista o reală ameninţare a păcii; deci, cu această unică excepţie, menţinerea cazului ar constitui un precedent periculos.

Iată cum un prost poate încurca lucrurile...

Trebuie făcută evident o legătură şi cu declaraţia lui Gavan Sultaneh că guvernul persan va întrebuinţa forţa pentru menţinerea păcii interne, acesta după ce s-a răspândit zvonul că în Azebaidjan ar fi izbucnit tulburări între organele guvernamentale şi forţele aşa-zisului guvern autonom de acolo.

Se pare că, până la sfârşit, cele trei partide de guvernământ din Franţa se vor pune de acord pentru menţinerea coaliţiei.

Hoover a sosit la Atena, de unde va pleca la Cairo.

În Grecia, cei trei miniştri fără portofoliu, Venizelos, Canelopoulos şi Papandreu s-au decis totuşi să demisioneze dacă nu li se dau câte un portofoliu administrativ.

În Camera Lorzilor, Lordul Vansittard a protestat împotriva unei restabiliri de guvern central în Germania, care, în chipul acesta, ar ameninţa din nou securitatea europeană; Lordul-cancelar Jovitt a susţinut cu simpatie punctul de vedere al Franţei, unde încă trăiesc oameni care şi-au văzut ţara invadată şi devastată în trei rânduri de către germani.

Vansittard a mai spus - ceea ce ziarele de la noi se feresc să reproducă - cum că, în zona rusească, comuniştii germani bat toba naţionalismului, transformând doar: *„Ein Volk, ein Reich, ein Führer”*[68] în *„Ein Volk, ein Reich, ein Kommissär”*[69]...

Attlee a declarat că din octombrie 1941 până în martie 1946, Marea Britanie a remis Rusiei materiale de război, materii prime şi fabricate, medicamente etc. în valoare totală de 430 milioane livre sterline.

Gazetara americană Ann McCormick scrie că Byrnes este decis să nu se înapoieze de la Paris, decât după ce va fi stabilit acordul definitiv cu privire la pacea în Europa, socotind această Conferinţă drept cea mai importantă de la terminarea războiului.

În această privinţă, se pare că atât ruşii cât şi americanii ar fi dispuşi a nu mai ridica chestiunea unei retrocedări teritoriale ungurilor în nord-vestul Transilvaniei: ruşii fiindcă ne-au promis-o de la început, aliaţii din cauza vizitei neoportune făcută de guvernul maghiar la Moscova.

---

[68] *„un popor, un imperiu, un Conducător”*
[69] *„un popor, un imperiu, un Comisar”*

La Budapesta s-ar ventila trei formule în această privință:

1. un coridor care să lege scaunele secuieşti de Ungaria;

2. o cesiune de 8-9000 km², sau în cel mai rău caz

3. o simplă rectificare de fruntarie la vest, care şi ea ar comporta 1-2000 km².

Englezii de la noi afirmă că, dacă americanii nu ridică nicio pretenție în această privință, Anglia nu are nimic de zis, iar locotenentul lui Scuyller exprimă convingerea că această problemă nu se va mai pune în discuție. La rândul său, Guță a declarat lui Hațieganu că Iorgu Iordan de la Moscova l-a informat că Sovietele au refuzat să dea ascultare ungurilor, dar lucrul nu este încă confirmat.

În tot cazul, partidele de opoziție doresc să trimită la Paris şi în mai multe locuri din Occident mesageri oficioşi, care să nu facă parte din actuala delegație română, pentru a încerca să contribuie la crearea unei atmosfere favorabile României. Se pare că Groza ar fi de acord, rămâne de văzut dacă şi ruşii vor admite această inițiativă.

În niciun caz, nici liberalii, nici țărăniştii nu vor să participe la discuții şi nici să avalizeze prin semnătura lor condițiile ce ni se vor impune.

Gusti pleacă în Statele Unite pe socotela sa, ca să se ocupe de probleme de sociologie, făcând totdată şi propagandă României; pleacă totuşi cu asentimentul ruşilor şi cu susținerea guvernului. A lins prea multe talere, ca să nu se înfrupte şi din blidul comunist.

18.4.46. În şedința de ieri a Consiliului de Securitate, delegatul Poloniei a citit „rechizitoriul" în contra regimului Franco, acuzându-l de a continua să ajute pe naziştii ascunşi în Spania, de a fabrica arme noi după modele din Germania, de a întreține o armată de 600.000 oameni şi, în general, de a prezenta un pericol neîncetat pentru pacea Europei. Cere ca în mod colectiv, statele democrate să rupă relațiile diplomatice cu Madridul.

Franța şi Mexicul au susținut teza poloneză. Delegatul Olandei s-a opus propunerii, iar Stettinius a declarat că, deşi este în contra regimului Franco, guvernul american doreşte ca înlăturarea sa să se facă fără război civil, pe cale paşnică printr-o mişcare interioară a poporului spaniol. (Concentrarea forțelor spaniole la granița franceză s-a produs numai după ce Parisul a ordonat închiderea frontierei).

Din cauza demisiei celor trei miniştri greci, guvernul de coaliție a căzut după 13 zile şi e vorba acum ca Tsaldaris să încerce a forma un cabinet populist (monarhist) omogen, care bineînțeles va face tot posibilul pentru aducerea Regelui pe Tron.

La Haga, au avut loc negocieri între Olanda, Belgia şi Luxemburg în vederea unui acord economic şi a unei uniuni vamale tripartite.

Guvernul de la Teheran a edictat o foarte strictă cenzură a presei în ce priveşte ştirile corespondenților străini. De aceea probabil, autoritățile sovietice au ridicat acum interdicția pentru ziarişti să pătrundă în Azerbaidjan. Este totuşi surprinzător că acei trei deputați englezi trimişi în Persia să ancheteze asupra situației de fapt au fost nevoiți a se întoarce la Londra, fără să fi obținut autorizarea vizitării Azerbaidjanului.

Noul guvern Tsaldaris a depus azi jurământul în fața Regentului şi Moscova urlă că acest cabinet e plin de colaboraționişti şi de anti-democrați.

Lucrul grav însă l-a declarat Hoover la Atena: că, dacă până la 1 mai Anglia şi Canada nu trimit 100.000 tone de grâu în Europa (din cantitatea ce soseşte din Australia, Statele Unite asigurând pe englezi că li se va restitui acest avans), atunci populația greacă va trebui să reducă rația zilnică de la 900 la 500 sau chiar 400 calorii.

În Manciuria, trupele comuniste au ocupat aproape complet capitala, unde încă se dau lupte şi unde ajutoarele trimise de guvern vor sosi probabil prea târziu.

Ştiri neoficiale sosite astă seară anunță că avizul comisiei de experți va propune Consiliului de Securitate menținerea pe rol a problemei persane.

19.4.46. Byrnes soseşte la Paris, însoțit de senatorii Conolly şi Vandenberg, ca reprezentanți ai voinței Congresului, dar mai ales că ambii şi-au exprimat destul de hotărât sentimentul lor față de ruşi. Numai după ce miniştrii de Externe se vor fi pus de acord (dacă vor reuşi s-o facă), se va decide şi data la care se va deschide conferința păcii, amânată până acum fără termen.

Cu privire la problema spaniolă, Consiliul şi-a amânat discuțiile până marți, urmând a lua în considerare un amendament australian care propune să se numească o sub-comisie din cinci membri care să obțină până la 17 mai informații pe cale diplomatică relativ la:

1. situația din Spania trebuie considerată ca fiind de ordin intern sau internațional?
2. ar putea ea avea complicații sau litigii de ordin internațional?
3. în acest caz, amenință ea oare pacea mondială?

Respingând mai toate capetele de acuzare poloneze ca neverificate, Cadogan a argumentat în favoarea menținerii raporturilor diplomatice, misiunile străine de la Madrid fiind un mijloc de control al politicii regimului Franco, pe când, odată rupte aceste relații, s-ar lăsa câmp liber eventualelor intrigi germane.

Preşedintele Truman a rugat pe Hoover să-şi întrerupă călătoria spre a prezenta raportul asupra celor constatate în Europa, ca să convingă pe americani asupra gravității situației.

Cererea de împrumut a Angliei de circa 3,5 miliarde dolari va trece probabil în Senat cu o majoritate de 18-20 voturi. În ce priveşte miliardul solicitat de Rusia, Statele Unite sunt dispuse a începe negocieri în luna mai.

Marți începe la Londra conferința primilor miniştri ai *Commonwealth*-ului pentru elaborarea unui plan comun de apărare a Imperiului în condițiile apariției bombei atomice. Acest început ar putea fi urmat, după cum se preconizează pe ambele maluri ale Atlanticului, de o înțelegere anglo-americană privind uniformizarea armamentului, a uniformelor, a aviației etc. pentru realizarea unor armate perfect *interchangeables*, primul

pas către o armată de pace a unei federații mondiale (în previziunea cărei amenințări, nu este prea greu de înțeles).

Marshall a sosit la Tchong- k'ing şi e posibil ca în China, regiunea cea mai nevralgică de pe glob, să asistăm în curând la ciocnirea celor două forțe adverse.

Rădescu, cu care m-am plimbat azi, e convins că ruşii vor ceda, iar dacă le ia Dumnezeu mințile şi pornesc pe față la agresiune, ițele încâlcite se vor descurca cu foarfeca, fără milă, dar după ce se va fi dovedit lumii că s-a încercat tot ceea ce omeneşte era posibil pentru o formulă împăciuitoare, dar că totul a fost zadarnic.

Tot el mi-a spus că situația lui Guță în guvern este tot mai şubredă, că ar fi vorba să i se ia diversele ministere şi că ruşii i-ar fi făcut cunoscut că n-ar putea pleca cu delegația la Paris, decât dacă până atunci se vor întoarce în țară D-na Tătărescu împreună cu copilul lor. Aceasta din cauza suspiciunii la care a dat naştere faptul decorării sale atât de neaşteptate de către Rege (fără o recomandare din partea lui Groza).

Se pretinde că Franasovici ar fi adus o scrisoare din partea lui Carol, în care se arată rolul lui Tătărescu devotat Dinastiei şi că, auzind că Maniu, revoltat, ar fi voit să restituie decorațiile, ar fi spus că n-ar fi bine să facă un asemenea gest necugetat, pentru că el (Suveranul) a socotit bine ce-a făcut şi că Maniu îi va da dreptate când va şti despre ce e vorba.

O vom vedea-o şi pe asta: Guță, omul providențial, sacrificându-se pe altarul Patriei şi al Monarhiei...

Generalul Umberto Nobile candidează pe listele comuniste. Nici nu s-ar fi putut altceva din partea celui care a abandonat pe Amundesen în tragicul şi nefastul său raid la Polul nord.

20.4.46. Până marți, când se va întruni Consiliul de Securitate, lumea face fel de fel de presupuneri şi perspectivele sunt că aliații nu se vor lăsa încălecați de ruşi.

De aceea, presa sovietică fulgeră şi tună în contra americanilor, scriind că după cum s-au comportat în cazul Iranului, se vor împotrivi şi atacului ce se dă acum în contra regimului Franco, înseamnă că vor dovedi totala rea credință față de URSS.

Totuşi, conform ştirilor de la Moscova, s-ar părea că guvernul englez ar fi sfătuit pe Franco, prin ambasadorul său de la Madrid, să demisioneze şi că ar fi rugat pe Salazar să intervină şi el în acelaşi sens. Față de acuzările ce i s-au adus, Franco a declarat că cei vinovați de starea de tensiune de la granița franco-spaniolă sunt comuniştii francezi cu activitatea lor agresivă.

Adunarea Națională Franceză a adoptat cu 309 voturi contra 289, proiectul de Constituție a celei de-a IV-a Republici. În ciuda opoziției catolicilor, se pare că va continua colaborarea guvernamentală a acestora.

Într-un apel la radio, Truman a cerut poporului american ca două zile/săptămână să nu mănânce mai mult decât mănâncă în genere lumea în Europa. Guvernul american a

decis să se utilizeze cu 25% mai puţină făină, iar surplusul să fie trimis sub forma de grâne statelor în nevoie, în special Cehoslovaciei, Austriei, Poloniei, Jugoslaviei, Albaniei şi Chinei.

Hoover declară la Cairo că este absolută nevoie ca în viitoarele patru luni să fie aduse în Europa 5,3 milioane tone alimente. Dacă se ţine seama şi de lipsurile din Asia, necesarul se ridică la 11 milioane tone.

Ce vor deveni însă aceste populaţii dacă nu primesc cele 5,3 milioane tone ce lipsesc acum? Ar fi tragic să ne închipuim rezultatul, dacă eforturile Statelor Unite, Australiei, Argentinei, Rusiei şi Angliei nu vor reuşi a umple acest gol.

În Palestina numărul greviştilor în problema măririi salariilor a crescut la 100.000. E singurul punct asupra căruia se manifestă o solidaritate iudeo-arabă.

O notă americană arată Rusiei condiţiile în care s-ar putea încheia împrumutul solicitat. Se presupune că ar fi vorba de lichidarea contractului de împrumut-închiriere din perioada războiului şi de participarea Rusiei la Banca Mondială de colaborare monetară.

21.4.46. În ziua de Paşte, presa londoneză discută mai ales problema raporturilor dintre Rusia şi puterile occidentale ce se va pune peste trei zile, cu prilejul conferinţei miniştrilor de Externe. După toate probabilităţile, discuţiile se vor lovi de mari dificultăţi, mai ales din cauza absenţei Franţei de la convorbirile relative la toate celelalte state satelite cu excepţia Italiei şi prin faptul că, în loc de a privi întregul ansamblu al problemei, se vor examina chestiunile în mod separat.

Se presupune că ruşii vor pretinde ca Ungaria, România, Bulgaria să rămână în lotul sferei lor de influenţă, pe când Italia va căuta să se pună sub ocrotirea occidentalilor. Ziarele engleze îşi pun întrebarea dacă Triest, principalul port al Europei centrale, va cădea în lotul vestic sau va deveni port rusesc.

Hebdomadarul conservator *Observer* aproape chiar că recunoaşte nevoia ca aliaţii să se pună de acord pe baza acceptării condiţiilor formulate de ruşi pentru Ungaria, România şi Bulgaria, în schimbul acceptării condiţiilor occidentalilor pentru Italia, adăugând că de fapt starea de pace există chiar pe aceste baze între Rusia şi cele trei state, după cum ea există între puterile occidentale şi Italia.

Presa engleză socoteşte că pe aceste baze trebuie considerată reclamaţia de despăgubiri de război din partea Sovietelor faţă de Italia, care până la urmă se traduce prin plata făcută ruşilor de către englezi şi americani, după cum cererea de dezarmare a Ungariei, României şi Bulgariei este privită de ruşi, ca o pretenţie a aliaţilor occidentali de a dezarma parţial însăşi Armata Roşie.

Este evident că mentalitatea anglo-saxonă reacţionează diferit de a noastră şi de asta mă întreb, dacă punând astfel chestiunea, presa britanică nu urmăreşte tocmai o reacţie contrară din partea propriilor lor guverne şi a opiniei publice?

Cu toate acestea, perspectivele noastre sunt încă foarte întunecate şi ne aflăm încă departe de un orizont clar.

Caietul VIII. *Les convulsions pour la paix*

În ajunul plecării sale de la Cairo spre Extremul Orient, Hoover a declarat că spre sfârşitul lunii septembrie criza alimentară va lua sfârşit, dar că deocamdată *„the world food situation is the greatest crisis ever faced by humanity"*.[70]

Un mic amănunt destul de semnificativ privitor la felul în care se face bucătăria interioară la noi: Filotti pregătise din vreme la ministerul de Exteme toată documentaţia necesară pentru eventuala susţinere a drepturilor noastre la conferinţa de pace şi o avea aşezată în cufere, pentru a fi gata să plece în orice moment odată cu delegaţia. Acum patru zile se trezeşte în biroul său cu trei agenţi ai Siguranţei care-i cer să examineze conţinutul materialului (or fi ştiut poate că el conţine şi chestiunea Bucovinei şi a Basarabiei?) El se opune, ei insistă şi se vede nevoit până la urmă să le dea cheile. După ce şi-au băgat nasul în toate, agenţii sigilează cuferele, iar Filotti se socoteşte îndreptăţit să se simtă vexat şi să-şi prezinte demisia lui Guţă.

„Decidément, la confiance règne parmi les membres du gouvernement...."[71]

24.4.46. Complet epuizat de eforturile depuse în ultima vreme, Lord Keynes moare la 66 ani, abia întors de la conferinţele ţinute în America. [...]

În Anglia, se accelerează măsurile de economisire a cerealelor şi după asigurările Canadei şi ale Statelor Unite de a-i restitui în septembrie avansurile făcute, guvernul britanic a decis să trimită imediat din stocurile sale 200.000 tone regiunilor înfometate. Ministrul american Anderson arată însă că *La Guardia* cere neapărat 700.000 tone lunar, din care abia jumătate pot fi asigurate.

Acum, în ajunul conferinţei de la Paris, toate spiritele sunt răscolite şi fiecare naţiune vine cu revendicările sale.

Grecia cere Epirul de Nord de la Albania şi propune trimiterea acolo de experţi militari străini; în Austria au loc manifestări pentru realipirea Tirolului meridional şi cancelarul Renner consideră nimerit ca acest caz să fie evocat în faţa Consiliului de Securitate; Franţa insistă şi *Daily Telegraph* crede că ceilalţi trei vor accepta să discute Ruhr-ul, Renania şi Saar, ceea ce ar implica dezintegrarea unităţii germane; Belgia şi Olanda pretind ca în acest caz să ia şi ele parte la convorbiri.

Delegaţii se adună azi la Paris: Bevin soseşte cu noul ambasador englez la Moscova, Byrnes cu cei doi senatori, iar delegaţia rusă e aproape completă.

Prin Radio Bucureşti, se află totuşi că Sovietele pretind că sosirea lui Molotov şi a lui Vîşinski va fi în funcţie de cele ce se întâmplă la New-York.

Acolo, ruşii au avut aseară o înfrângere: cu toată insistenţa lui Gromyko, şi cu toate că Bonnet propusese amânarea până în septembrie, Consiliul a decis cu opt voturi contra trei (rus, polon şi francez) să menţină chestiunea persană pe ordinea de zi.

---

[70] *„problema, pe plan mondial, a alimentaţiei este cea mai gravă criză trăită vrodată de omenire"*

[71] *„Este cert că încrederea domneşte printre membrii guvernului..."*

Gromyko n-a mai părăsit sala şi lumea crede că a triumfat spiritul Chartei şi autoritatea Consiliului.

Cu toate acestea, apreciază presa engleză, sunt slabe speranțe ca întrunirea celor „4" de la Paris să dea rezultate decisive pentru soluționarea problemelor. [...]

La conferința imperială de la Londra se vor discuta numeroase probleme, în ordinea probabilă:

1. Chestiunea Pacificului, unde războiul din Manciuria este virtualmente început, trupele guvernamentale fiind la 70 km de Tchang-Tchung, ocupat de 80.000 comunişti şi unde generalul Eisenhower a pornit pe neaşteptate într-o inspecție a Extremului Orient.

2. Organizarea *Commonwealth*-ului britanic pe baza principiului de libertate completă pentru fiecare membru de a părăsi asociația dacă o doreşte (cazul se pune pentru India) [...]

3. Rezolvarea crizei alimentare.

4. Urmărirea conferinței de la Paris, unde britanicii sunt de acord să afirme interesul imediat şi direct în fixarea condițiilor de pace ale Italiei şi în lămurirea problemei Mediteranei, dar mărturisind (deocamdată, zic eu cu un rest de speranță) interesul lor foarte relativ şi în rezolvarea păcii cu Ungaria, România şi Bulgaria, ceea ce înseamnă că suntem abandonați ruşilor.

În legătură cu pacea, mă întreb ce zice Londra la vestea că primul ministru al Finlandei tratează la Moscova elaborarea unui tratat de pace „permanentă" cu Sovietele, fără a mai ține seama de prezența Angliei...

La Teheran a sosit Le Rougetel, în timp ce Azerbaidjanul amenință guvernul central că nu va mai tolera agresivitatea autorităților iraniene, pe când Gavan Sultaneh anunță oficial că vor începe convorbiri în vederea acordării autonomiei acestei provincii.

Să vedem ce se va petrece după 6 mai când, de bine, de rău, ruşii şi persanii vor comunica la New-York că trupele sovietice au părăsit teritoriul Persiei.

Un partid liberal de opoziție s-a înjghebat în Ungaria cu deputații excluşi, la ordinul ruşilor, din guvernul de coaliție.

Social-democrații germani, fuzionați cu comuniştii la Berlin, s-au întrunit pentru elaborarea unei Constituții, în timp ce în celelalte zone de ocupație, social-democrații rezistă cu înverşunare. Demn de semnalat că autoritatea militară britanică a Berlinului a cerut imperios demiterea imediată a celor 14 delegați social-democrați care asistă ca simpli invitați la şedința acestei formațiuni fuzionate, dar care prin surprindere au fost aleşi în biroul central al formațiunii.

Partidul Socialist francez a refuzat să acționeze în comun cu comuniştii pentru susținerea campaniei în vederea referendumului din 7 mai pentru noua Constituție.

Mari manifestații la Atena, în toate bisericile, pentru Rege, în ziua de Sf. Gheorghe.

Astă seară a sosit la Paris şi restul delegaţiei ruse, compusă din 100 persoane, în frunte cu Molotov şi Vîşinski pentru conferinţa preliminară de la *Palais du Luxembourg*. S-ar părea că intransigenţa lor agresivă s-a mai muiat...

Bineînţeles, convorbirile vor fi secretissime şi cei patru vor publica un comunicat la sfârşit, care nu va zice nimic. Bidault socoteşte că Germania constituie cheia Europei şi a întregii lumi şi că deci un acord în problema germană, va însemna posibilitatea unei înţelegeri asupra tuturor problemelor mondiale.

Guvernul italian cere să i se acorde dreptul de a avea o armată, deoarece va deveni una din Naţiunile Unite etc. Fiecare, unde-l doare...

Statele Unite au acordat Poloniei un credit de 90 milioane dolari pentru cumpărare de locomotive şi diverse alte furnituri, majoritatea din America, cu promisiunea fermă a guvernului de la Varşovia de a organiza alegeri libere, conformându-se în totul prevederilor de la Yalta şi Potsdam.

Acordul fino-sovietic are mai ales un caracter economic şi prevede furnizarea de către Rusia a 100.000 tone cereale, ajutor industrial, mijloace de transport etc., precum şi scutirea pentru Finlanda a mai restitui bunurile sovietice.

Cortesul spaniol a hotărât confiscarea şi împărţirea pământului, promiţând totuşi o oarecare despăgubire.

În Anglia e prevăzută construirea de 20 centre urbane noi cu o populaţie de circa 50.000 locuitori fiecare.

Grevele din Palestina s-au încheiat.

Cadavrul lui Mussolini a dispărut din cimitirul de la Milano. Se pretinde că a fost furat de fascişti fideli şi că ar avea de gând să-l depună la picioarele Monumentului soldatului necunoscut din Roma, ca să şteargă oprobiul asasinării şi profanării sale sacrilege.

26.4.46. La Paris, Conferinţa celor patru a debutat prin convenirea asupra aspectelor de procedură, iar ruşii au acceptat ca toţi patru să ia parte la toate discuţiile privitoare la tratatele de pace cu cele cinci state foste satelite, rămânând însă să le semneze numai cei ce au participat la convenţiile respective de armistiţiu. Rusia se opune însă la propunerea Franţei pentru discutarea, cu acelaşi prilej, a problemei Ruhr, Renania şi Saar, ca şi la retragerea trupelor de ocupaţie din Austria.

Consiliul de Securitate va vota luni rezoluţia Australiei în privinţa regimului Franco, completată cu sugestiile franceză şi poloneză pentru sub-comisia de experţi.

Gromyko însuşi şi-a modificat atitudinea, dar nu s-a putut împiedica a încerca o filipică în contra politicii din trecut a Angliei, care, nevoind să ia la timp o poziţie fermă, a permis agresiunea japoneză în Manciuria, a lui Mussolini în Abisinia, a lui Hitler în Austria şi a ambilor în Spania republicană.

Nu simte el oare sub picioare un teren oarecum arzător? Dar doza de inconştienţă a ruşilor constituie tocmai forţa lor dezarmantă...

În conferinţa *Commonwealth*-ului de la Londra s-a convenit ca, în chestiunea Pacificului, să fie invitate toate puterile interesate: Statele Unite, Olanda, Portugalia, pe lângă Anglia, Australia şi Noua Zeelandă. Acest plan de lucru trebuie privit în lumina întregii situaţii internaţionale şi pus în legătură cu articolul din *New-York Herald Tribune* intitulat „Ultima şansă de la Paris", cât şi cu declaraţiile lui Eisenhower despre menţinerea forţei armatei americane, încheiată cu fraza: „Până când organizarea Naţiunilor Unite va fi în stare să asigure securitatea Statelor Unite, americanii sunt nevoiţi a-şi garanta ei înşişi propria securitate."

La noi, guvernul anunţă că alegerile se vor ţine la 23 august. Cu fenedişti înarmaţi şi cu baionetele ruseşti în spate, e lesne de ghicit rezultatul.

Din New Delhi se anunţă că Partidul Congresului a ales ca preşedinte pe Pandit Nehru, în locul celui precedent care, fiind mahomedan, era considerat de partidul acestora ca trădător, constituind poate cel mai serios obstacol pentru încercarea unei împăcări în India.

Astă seară, s-a stabilit la Paris un acord preliminar asupra preambulului tratatului de pace cu Italia. Se va examina ce material militar a rămas în bună stare spre a servi ca reparaţii de război.

Mâine se va analiza probabil Dodecanezul şi problema graniţelor cu Franţa şi cu Austria. Convorbiri Bevin-Bidault pe chestiunea Germaniei.

Caiet IX

În Raiul Sovietic

(28.4.1946 - 31.3.1948)

28.4.46. Aseară a vorbit Guţă la radio, inaugurând seria conferinţelor intitulate: „De vorbă cu ţara". Evident că ceea ce a spus este corect: a arătat că România e îndreptăţită să se aştepte la un spirit de justiţie din partea aliaţilor, căci ne-am comportat ca adevăraţi aliaţi, luptând alături de ruşi timp de opt luni cu 20 divizii, adică contribuind la victorie cu efective care ne-au clasat a 4-a forţă beligerantă în contra Germaniei. A adăugat că, prin alegeri, vom putea restabili legalmente şi viaţa normală de stat şi că prin afirmarea şi consacrarea politicii guvernului (deci se prezintă pe listele FND), poporul român va face act de conservare, pe când votând cu „forţele oculte" ce i se opun, ar însemna să facă act de dărâmare.

În concluzie, cere ca poziţia de colaborare cu URSS să fie la baza politicii de mâine a României, recunoscând că trebuie să ne alăturăm celei mai puternice forţe politice şi militare din lume. „Ţara are de ales între înţelegere şi colaborare, sau blocul urii şi al izolării neînţelegătoare." Este în rezumat un soi de ameninţare, care denotă şi o reală preocupare pentru rezultatul viitoarelor alegeri, dar mai ales o totală amnezie despre tot ce a făcut şi a zis înainte de era fenedistă, ca şi cum s-ar fi născut la 6 martie 1945.

Radio Londra a anunţat că Tătărescu va merge la Paris ca să susţină graniţa de vest în contra revendicărilor maghiare. De se va duce, nu ştiu, dar că ungurii vor ridica acolo glasul, asta e sigur.

Adunarea constituţională a Franţei şi-a încheiat existenţa, urmând ca la 5 mai să aibă loc un referendum popular, iar la 6 iunie alegeri generale.

La conferinţa miniştrilor de Externe s-a luat în discuţie cazul Italiei, şi de teama ciocnirilor de interese, s-a stabilit cu multă circumspecţie un acord asupra celei mai simple probleme: soarta flotei de război italiene, în timp ce toate celelalte (graniţele, Triestul, Dodecanezul, coloniile, reparaţiile) sunt cu mult prea delicate spre a fi abordate de la început.

Relativ la cererea rusească de 300 milioane dolari (din care două treimi pentru Grecia şi Jugoslavia şi o treime pentru Soviete), Byrnes a refuzat-o categoric, arătând că Italia e săracă lipită, că UNRRA va trebui să-i furnizeze mărfuri pentru o valoare de 500 milioane dolari spre a putea menţine un minim nivel de viaţă economică şi că deci a pretinde Italiei să plătească despăgubiri, ar însemna pur şi simplu a le cere Statelor Unite, că, de altfel, Anglia şi Franţa ar avea mai mult drept la despăgubiri decât Sovietele, care nu au niciunul.

Pretenţia Rusiei de i se da mandat asupra Tripolitaniei va fi o altă piatră de încercare. Acordul privitor la flotă a stabilit să se lase Italiei patru crucişătoare, să se scufunde toate

submarinele, iar restul unităţilor să se împartă între Anglia, Franţa şi Rusia, plus Grecia şi Jugoslavia.

Tot în legătură cu Italia, se spune că în urma votului atât de semnificativ al congresului creştin-democrat pentru Republică, familia regală a Casei de Savoia (cea mai veche dinastie domnitoare din lume după cea japoneză, care e şi ea bătută de furtună), a decis să se stabilească în Elveţia.

La Paris, guvernul cehoslovac cere ca regiunea Glatz din Silezia ce formează o enclavă pe graniţa nord-vestică să fie înglobată teritoriului Cehoslovaciei, în loc de a face parte din Polonia, precum se hotărâse la Potsdam.

În ce priveşte Austria, ruşii se opun cererii aliaţilor de a încheia pacea cât mai curând şi de a retrage trupele de ocupaţie, sub cuvânt că democratizarea nu e încă destul de serios înfăptuită acolo. Lupta se dă acum pe faţă, căci ruşii dovedesc ferma hotărâre de a nu părăsi posturile lor avansate.

La Guardia, care speră ca în mai sau în iunie să aducă un milion tone de alimente în Europa, socoteşte că Austria lăsată la propriile ei resurse, n-ar putea asigura decât 230 calorii zilnice fiecărui locuitor până la noua recoltă. Dacă însă ruşii rămân acolo, este evident că vor pompa totul de pretutindeni, fără să le pese de înfometarea populaţiilor ce se zbat cu nevoile pe toată întinderea atât de productivă a Europei de la răsărit de linia Stettin-Triest.

Pe argumentul de umanitate şi de echilibrare economică, unii dintre ai noştri se nutresc cu speranţa că, printr-un mijloc sau altul, ruşii vor fi scoşi din ţară înainte de recolta viitoare, deci până peste două luni. Alţii mai puţin optimişti, dar totuşi încrezători într-un sfârşit favorabil, pretind că abia peste doi ani va izbucni conflictul (căci doar aşa va trebui să se termine cu sovieticii) şi că până atunci nu e niciun pericol ca dânşii să pună mâna pe secretul bombei atomice.

Abia acum au răspuns ruşii notei americane cu privire la prădarea instalaţiilor industriale din Manciuria. Răspunsul pare să fie complet nesatisfăcător.

Mihai Popovici mi-a spus că Groza este foarte neliniştit de declaraţiile primului ministru ungur Nagy că va cere autonomia Transilvaniei (renunţând deci la rectificarea fruntariei pe care, după spusele lui Berry, au abandonat-o atât englezii cât şi americanii ce se vor menţine la cele hotărâte de Consiliul suprem aliat în 1919).

Bineînţeles, o reală autonomie, cu o dietă la Cluj, ar da o majoritate zdrobitoare elementului românesc. S-ar putea însă ca maghiarii să ceară o autonomie cantonală după sistemul eveţian, ceea ce ar da mult mai multă trăinicie naţionalismului unguresc, ce nu s-ar mai pierde astfel în masa românilor, şi aceasta pune ardelenii noştri pe gânduri.

Se pare că pentru conferinţa păcii unde prezenţa lui Guţă n-ar fi agreată de ruşi, se gândeşte să meargă Groza ca şef al delegaţiei.

Circul Kludski în toată splendoarea sa...

O ştire venită de la Franasovici care e informat de Dimănceanu în legătură cu cercurile londoneze (tot atât de serioasă ca şi portarul de la hotelul Boulevard), pretinde că relativ la noi, aliaţii anglo-saxoni şi ruşii s-au pus de acord asupra:

1. intangibilitatea graniţei de vest;

2. retragerea trupelor ruseşti la două luni după semnarea tratatului de pace şi

3. păstrarea unor linii de comunicaţie pentru legăturile pe la noi, cu control sovietic, cu unităţile sau serviciile lor din diversele ţări aflate sub control rusesc din vestul României.

N-au putut stabili un acord asupra următoarelor alte trei puncte:

1. problema Dunării;

2. organizarea activităţii economice prin sistemul *Sovrom*-urilor:

3. graniţa de est a României (pe care Charta Atlanticului o recunoaşte ca fiind cea din 1939, ca şi pentru Finlanda sau statele baltice, admiţându-se numai pentru Polonia linia Curzon).

În chestiunea alegerilor, Guţă ar fi dorit să anunţe că ele vor avea loc la 6 august, dar se pare că guvernul nu i-a îngăduit aceasta. Se spune că mai ales comuniştii sunt contra alegerilor sau aceasta ar fi doar un şiretlic al lor...

Popovici este informat că guvernul a pregătit un proiect de lege pentru exproprierea totală a pădurilor, a viilor de peste 10 hectare şi pentru naţionalizarea Băncii Naţionale. Tot el mi-a confirmat că Antoneştii se află sub pază la Ministerul de Interne şi că vor fi judecaţi odată cu cu cei arestaţi ca miniştri în guvernul lor, căci se pare că străinătatea se plânge că sabotăm pacea, fiindcă numai în ţara noastră n-a fost încă nimeni executat, aşa cum s-a petrecut în Franţa, Italia, Ungaria, Bulgaria (dar Finlanda?) Eu găsesc, dimpotrivă, că am dat cu acest prilej dovadă de cuminţenie şi de maturitate politică.

S-ar părea că deoarece Veturia Goga va scăpa, nu i se va face nimic nici Dnei. Maria Mareşal şi nici lui Elefterescu, care nu era decât o brută devotată şi necugetătoare.

În schimb, Antonescu care luase la început totul asupră-şi şi se constituise unicul vinovat de tot ce s-a petrecut sub regimul său, arată acum vina lui Piki Vasiliu, care îl înşela că totul este bine şi calm, dând el în numele Mareşalului ordinele sângeroase de execuţii, de terorizare şi de jaf. Cât despre Ică, nu face decât să plângă şi să susţină că în tot timpul guvernării, n-a făcut decât să ducă politica aliaţilor în contra nemţilor.

Popovici crede că de data aceasta condamnările vor fi urmate şi de execuţii. Ar fi trist ca, măcar în această slabă măsură, să nu putem arăta un fond de civilizaţie.

Se pare că de 1 mai va defila şi un car alegoric al ministerului de Externe. Ce-ar putea reprezenta? Doar chipul lui Guţă,- „Janus" cu două feţe ... „două feţe şi niciun obraz" a adăugat Mihai Popovici.

Primul ministru grec a spus că guvernul elin va insista să obţină reparaţii din partea Italiei, Germaniei şi Bulgariei. Face oare jocul ruşilor?...

29.4.46. Lângă Teheran au loc negocieri între guvernul persan şi primul ministru al Azerbaidjanului, cu speranţa ca până la 6 mai ele să se încheie printr-un acord, care va facilita desigur şi problema plecării trupelor ruseşti din Persia. La sosirea la Teheran a delegaţiei, au avut loc tulburări, fiind ucise două persoane.

La New Delhi - prima întâlnire a membrilor misiunii cabinetului britanic cu delegaţii Partidului Congresului şi cel al musulmanilor.

La Paris, unde vor începe discuţiile asupra punctelor serioase şi delicate ale Tratatului de pace cu Italia, Bevin s-a înapoiat cu instrucţiunile *Commonwealth*-ului, mai ales în ce priveşte soarta Mediteranei şi a coloniilor italiene care interesează îndeosebi Australia şi Noua Zeelandă pentru asigurarea căilor imperiale de transport, şi Africa de Sud, relativ la Tripolitana, râvnită de Soviete. În ce priveşte graniţa de vest a Italiei, se crede că Franţa va cere rectificări ale liniei de frontieră de 1-3 km spre est.

Montgomery, numit şef al Statului Major britanic, a declarat, la plecarea de la trupele sale din Germania, că nori groşi acoperă încă cerul, că vremea s-ar putea strica încă mai mult, dar că Anglia are grijă ca fiecare soldat englez să nu ducă lipsă de „umbrelele" care-l vor feri de ploaie. *„A bon entendeur, salut!..."*[1]

În Franţa, preşedintele Gouin a început campania în favoarea aprobării Constituţiei la referendumul de duminică, pe când Bidault face propagandă împotrivă.

Ca răspuns la acţiunea de fuzionare a socialiştilor cu comuniştii din zona sovietică a Germaniei, alegerile din zona americană (Bavaria, Hessen, Baden-Würtemberg) dau ca cifre provizorii 60% pentru social-creştini, 25% pentru socialişti şi de abia 4% pentru comunişti.

30.4.46. Consiliul de Securitate a adoptat cu 10 voturi şi abţinerea Rusiei, rezoluţia australiană de desemnare a unui comitet pentru cercetarea acuzaţiilor aduse regimului Franco, cu amendamentul polonez ca în moţiune să fie introdusă formula: „condamnare morală unanimă".

Relativ la Spania, Gromyko pretinde că ruşii au descoperit la Berlin documente dovedind că în februarie 1943, Franco încheiase cu Hitler o alianţă militară secretă.

S-a publicat la Paris proiectul tratatului de pace între Statele Unite şi Germania (după modelul celui pregătit pentru Japonia), care prevede:

1. dezarmarea totală a Germaniei, cu un plan de ocupare pe 25 ani de către cei patru aliaţi;

2. germanii vor avea doar o poliţie civilă dotată cu arme uşoare importate;

3. aliaţii vor ancheta în întreaga ţară modul de executare a clauzelor impuse, cu dreptul de a interveni imediat în caz de nevoie.

Molotov a obiectat că mai importantă decât o dezarmare viitoare, ar fi cea actuală (dând a înţelege că în zonele lor, anglo-americanii întreţin trupe germane înarmate).

---

[1] *„Cine are de înţeles, să înţeleagă!..."*

Pentru coloniile italiene, s-a adoptat în parte formula americană de tutelă internațională cu administrație în cadrul ONU, având un comitet consultativ prezidat de un rus pentru Tripolitana şi de un englez pentru Cirenaica.

O noutate însemnată a adus planul Bevin, care în numele dominioanelor, a arătat importanța coloniilor cucerite de ei pentru calea imperială a *Commonwealth*-ului britanic, cerând independența Libiei (Tripolitana şi Cirenaica unite într-un singur stat), conform solicitării Ligii Arabe, Eritreea ar trebui dată Abisiniei, iar Somalia italiană, unită cu cea britanică.

Evident nu s-a ajuns la nicio decizie, ce cu greu ar putea fi luată de comun acord. Dodecanezul ar reveni Greciei, care mai cere Epirul de nord de la Albania şi o rectificare față de Bulgaria în Tracia, pe care însă cu destulă obrăznicie, o revendică şi guvernul de la Sofia (vreo 9000 km^2. între Enos şi Xanti).

Primul ministru ungar Nagy a expus țelurile de pace ale țării sale, arătând dorința să trateze direct cu guvernele respective problema minorităților maghiare din Cehoslovacia şi din Transilvania, conform înțelegerii de la Moscova.

A sosit agrementul pentru dr. Bagdasar la Washington.

La Innsbruck a murit paralizat la 66 ani contele Kesselring, filozoful armonizării civilizației occidentale cu a Orientului, care vorbise cu dezgust de epoca *„şofeurului"* în care a decăzut Europa şi care punea idealul umanității mai presus de comandamentele de dominație ale germanismului.

Aud că un gazetar american ar fi publicat ştirea că flota aeriană a Statelor Unite e complet mobilizată de-a lungul granițelor cu Uniunea Sovietică şi că ministerul Apărării de la Washington ar fi răspuns în legătură cu această chestiune, că nu poate da nicio relație. Evident, este o încercare de intimidare brutală, dar care este oarecum în tonul obişnuit al ruşilor. Însă cum am mai spus, astfel de mesaje nu reuşesc decât aunci când cei ce amenință sunt ferm hotărâți să treacă de la vorbe la fapte.

Ştiri de la Moscova anunță că acordul între Persia şi Azebaidjan a şi fost stabilit şi că trupele ruseşti au părăsit azi Tabriz.

Un complot împotriva lui MacArthur ar fi fost descoperit la Tokio.

3.5.46. Din raportul comisiei anglo-americane asupra Palestinei, reiese că, singură, această țară nu poate deveni unicul loc de imigrare a tuturor evreilor din Europa şi că deci ar trebui ca şi unele state europene să ia măsuri pentru ca drepturi egale şi permanente să se acorde unor refugiați evrei, alungați de regimurile naziste şi fasciste. Este vorba de circa 100.000 evrei pe care Palestina ar trebui să-i primească în mod provizoriu imediat, rămânând ca mai târziu să se trimită alte cote noi.

Arabii de pretutindeni protestează cât pot, iar creştinii de acolo li se alătură.

În timp ce raportul explică cu prudență că statul va trebui să garanteze egalitate în drepturi tuturor, iar Agenția Evreiască îşi exprimă o discretă satisfacție, Liga Arabă socoteşte

că o asemenea măsură de imigrări în masă, constituie un ultragiu la adresa drepturilor legitime ale populaţiei arabe şi declară că ea va provoca o stare permanentă de tulburări.

Deocamdată se prevede menţinerea mandatului britanic asupra Palestinei până la stabilirea unui acord al Naţiunilor Unite.

Conferinţa de la Paris dovedeşte că se ocupă cu predilecţie de chestiunile minore, urmând ca cele mai importante să fie lăsate la urmă.

Totuşi, cu toată însemnătatea Tirolului meridional, s-a dat cam repede câştig de cauză Italiei (probabil fiindcă biata Austrie e socotită ca încă minoră), iar adjuncţii delegaţiilor au primit însărcinarea să procedeze doar la mici rectificări de frontieră în avantajul Austriei, ceea ce a provocat tulburări în Alto-Adige, demisia guvernului provizoriu al Tirolului şi declaraţia cancelarului Renner că va protesta neîncetat faţă de această injustiţie. În ceea ce priveşte Triest şi Veneţia-Giulia, delegaţiile italiană şi jugoslavă îşi prezintă acum punctele de vedere.

Ştirile de astă seară se arată cu totul pesimiste asupra rezultatului practic al conferinţei, unde cei patru mari arată că nu se vor putea pune de acord nici asupra graniţelor Italiei din spre Jugoslavia, nici asupra despăgubirilor de război pretinse de la Italia, nici asupra planului de dezarmare a Germaniei, pe care Rusia vrea să continue a o ţine ocupată cu forţe masive ca în prezent, nici asupra cererii lui Byrnes de modificare a condiţiilor armistiţiului cu România, Bulgaria şi Ungaria, unde ruşii întreţin fără motiv trupe de ocupaţie cu efective de 770.000, respectiv 650.000 şi 280.000 soldaţi.

La Innsbruck, francezii au trebuit să aducă tancuri pentru a impune linişte populaţiei exasperate de hotărârea celor patru cu privire la Tirol, iar guvernul italian a închis graniţa cu Austria.

După întrunirea comitetului grupării sale, cei mai de seamă partizani ai lui Tătărescu, - Bentoiu, Aznavorian, Alimănişteanu, Basil Ştefănescu au demisionat motivat din partid, fără a mai vorbi de cei vreo sută care s-au abţinut de la vot.

Se pretinde că şi Franasovici s-ar fi pronunţat de la Paris, de unde-i vine să vorbească mai degajat, împotriva prezentării pe listele FND, ceea ce indică totala renunţare a lui Guţă la principiile expuse cu emfază la întrunirea de la sala Aro.

5.5.46. Punctul mort la care a ajuns conferinţa de la Paris cu privire la graniţa italo-jugoslavă pare să fi paralizat complet toţi sorţii de înţelegere între aliaţi. Linia propusă de americani, cea mai apropiată de aceea a preşedintelui Wilson, porneşte de la un punct între Triest şi Fiume şi împarte Istria în două, lăsând Italiei portul Pola, pe când Molotov susţine să se dea sârbilor toată Istria cu Triest.

Şi italienii şi jugoslavii au protestat, declarând presei că ambele teze ar provoca în curând un conflict ireconciliabil între cele două popoare. Byrnes a propus ca în regiunea contestată, adică între vestul liniei americane şi estul liniei ruseşti să se ţină un plebiscit al

populației locale. A rămas înțeles ca ambele delegații interesate să prezinte noi memorii, invocând și argumentele economice ale frontierelor revendicate de fiecare parte.

Cealaltă chestiune de importanță primordială asupra căreia acordul este de asemenea imposibil de atins, privește viitorul Germaniei.

Ziarele din New-York discută sensul manifestului rostit de Stalin la 1 mai și se întreabă când spune el adevărul: atunci când vorbește de frăția de arme cu aliații săi și de colaborarea cu democrațiile apusene - în calitate de mareșalul Stalin - sau atunci când fulmină împotriva reacțiunii fasciste a capitalismului anglo-american - în calitate de tovarășul Stalin. Se repetă acum atât de binecunoscuta ambiguitate de altă dată dintre Internaționala a III-a și guvernul Sovietelor, care, după nevoie, se ignorau sau se întregeau reciproc. Acum dualitatea e înfățișată în același om: Stalin.

Ziarele londoneze de azi recunosc gravitatea situației, din cauza regimurilor comunizate din centrul și din sud-estul Europei și afirmă că îndatoririle comunității britanice și ale colaborării anglo-americane nu se pot limita la simple enunțări de principii morale.

Englezii și-au retras deocamdată trupele din Siria și promit să plece din Liban până la 30 iunie.

Americanii n-au mai păstrat în China decât 4500 oameni, necesari evacuării materialului. Să vedem dacă acest exemplu ar putea servi întrucâtva rușilor...

Se pare că totuși trupele acestora vor fi definitiv retrase din Persia până mâine, așa că marți se va putea întruni Consiliul de Securitate, spre a lua act de declarația oficială a reprezentantului persan și a încheia astfel un capitol ce a servit ca măsură a capacității de rezistență a celor două părți, dar care nu dovedește încă suficient, de partea cui a rămas câștigul.

În adevăr, Azebaidjanul a tratat cu Persia de la stat la stat și acum încheie acorduri cu Kurdistanul, ca și cum n-ar mai exista o autoritate centrală la Teheran.

În Grecia, protestări din partea EAM în contra valului de teroare al dreptei, iar guvernul introduce pedeapsa cu moartea pentru port ilegal de armă.

Mâine începe la noi procesul mareșalului Antonescu și al miniștrilor din guvernul său. Din actul de acuzare publicat azi în presă, reiese clar că se urmărește implicarea în proces a lui Maniu și Brătianu „fără concursul cărora Antonescu n-ar fi putut începe războiul anti-sovietic". [...]

Guvernul publică lista ajutoarelor și reducerilor acodate de URSS din contul armistițiului și anunță totodată că în curând se vor înapoia ofițerii încă prizonieri în Uniunea Sovietică.

Noua Constituție franceză, votată de Adunare cu o slabă majoritate, e supusă azi referendumului popular, fiind o prețioasă indicație pentru alegerile legislative din iunie.

Luându-și nădejdea de a obține împrumutul solicitat Statelor Unite, rușii au lansat un împrumut intern de 20 miliarde ruble, ceea ce revine la a recupera de la salariați - și în

URSS toţi sunt salariaţi - orice surplus de câştig ce depăşeşte cuantumul strict indispensabil existenţei.

6.5.46. Contrar chiar prevederilor dreptei, şi în ciuda speranţelor comuniştilor, referendumul francez a dat 9,3 milioane voturi în favoarea Constituţiei şi 10,5 milioane contra. Reacţia fost provocată desigur de sistemul uni-cameral, care acordă Adunării Naţionale puteri dominante în stat şi ar fi permis astfel extremiştilor de stânga, să exercite o autoritate dictatorială asupra guvernelor. Sunt convins că au fost catolicii cei care au înfrânt de rândul acesta ofensiva comunistă, ceea ce reprezintă năruirea unei citadele importante a Sovietelor în apusul Europei. Aşadar, Camera ce va rezulta din viitoarele alegeri va forma un guvern provizoriu care va elabora în şapte luni un nou proiect de Constituţie.

Cu încetul, elementul moral începe să câştige teren asupra materialismului, care, de un secol încoace, a tot dominat lumea şi a provocat grozavele crize, din care biata omenire de abia a ieşit slăbită, sărăcită şi zdruncinată, spre a se restabili un echilibru de forţe, menit să ofere tuturor putinţa de a-şi reorganiza viaţa.

Pentru ziua de 1 mai a vorbit Attlee, declarând voinţa Angliei pentru o pace indivizibilă, dar a accentuat hotărârea de a ajuta pe fiecare popor al Europei să poată trăi independent şi să-şi aleagă în deplină libertate felul de organizare, precizând că guvernul englez este socialist, nu însă colectivist (aşa cum l-ar dori Sovietele).

La Simla s-a întrunit conferinţa „Mesei Rotunde" pentru a da o soluţie problemei indiene. Proiectul ar fi să se acorde independenţa unui stat unitar, având unele ministere comune, iar restul - conform organizării administrative separată în regiuni hinduse şi regiuni musulmane ale Pakistanului.

Presa americană analizează cu mult realism cele trei serii de propuneri ale Statelor Unite pentru salvarea şi consolidarea păcii:

1. Alianţă în „3" anglo-ruso-americană pe termen lung pentru asigurarea păcii europene împotriva unei eventuale agresiuni viitoare a Germaniei, cu precizarea că fără spiritul de colaborare între naţiuni - cu sau fără alianţă - omenirea va merge inevitabil către al treilea conflict mondial, după cum nu le-a putut evita pe cele două anterioare.

2. Revizuirea condiţiilor de armistiţiu cu Italia, Ungaria, România şi Bulgaria şi retragerea imediată din centrul continentului a celor 130.000 trupe ruseşti din Austria (pe când Anglia, Franţa şi Statele Unite întreţin acolo numai câte 15.000 fiecare) şi a 1,5 milioane ce păstrează ruşii în Ungaria, România şi Bulgaria, pe argumentul că se asigură căile de comunicaţie cu Austria.

3. Plebiscit în regiunile în litigiu dintre Italia şi Jugoslavia, subliniind flagranta injustiţie ce se face unor populaţii ca cea austriacă din Tirolul meridional, sub cuvânt că Italia are nevoie de energia electrică produsă acolo.

Pe de altă parte, ziarul *Pravda* atacă vehement autorităţile aliate de poliţie din Triest „puse în slujba fasciştilor reacţionari" şi terorizând elementele democratice jugoslave. Sunt

invectivele clasice ce-şi aruncă în faţă eroii homerici „pentru o bătălie a Troiei care nu va avea loc."

7.5.46. Comentariile de azi explică majoritatea franceză de aproape un milion de voturi împotriva Constituţiei, prin teama unui *„saut dans l'inconnu"*[2] pe care Camera unică, nestrăjuită de un Senat moderator, ar risca să-l provoace.

Conferinţa de la Paris, recunoscând imposibilitatea realizării unui acord în chestiunea Triest şi a coloniilor italiene, a convenit să ia în discuţie tratatele de pace cu ceilalţi sateliţi, începând cu România, fără ca acest lucru să implice vreun argument compensativ între problemele Italiei şi celelalte teme de pe ordinea de zi.

Sunt zvonuri că în Grecia s-ar încerca de către partidele de dreapta ca plebiscitul să aibă loc cât mai curând, şi nu abia în 1948, aşa cum s-a prevăzut iniţial.

De câteva zile Suveranul Italiei a şi subscris actul său de abdicare, ce va fi publicat cât de curând, sperând ca astfel să se salveze principiul monarhic cu prilejul referendumului din 2 iunie şi să asigure Tronul principelui moştenitor Umberto.

La noi, continuă interogarea Antoneştilor, cu tendinţa clară de a dovedi că războiul contra Sovietelor a fost făcut cu ajutorul partidelor liberal şi ţărănist.

Actul de acuzare conţine învinuiri ce se potrivesc aidoma regimului „democrat" de azi. Se pare că răspunsurile Mareşalului, pe care presa le ascunde, sunt destul de categorice: „Din cauza situaţiei politice de atunci, am fost nevoit să accept jaful abuziv al nemţilor, tot aşa precum acceptaţi d-voastră azi pe cel sovietic".

Printre martorii citaţi, se află Dinu şi Gheorghe Brătianu, Maniu etc. Şi ... lucru de mirare, nunţiul papal Andrea Cassulo.

S-a anunţat astă seară că la Paris, consiliul celor patru a aprobat graniţa noastră de vest anterioară dictatului de la Viena precum şi cedarea Basarabiei făcută Rusiei (niciun cuvânt despre Bucovina!), dar niciun acord asupra controlului ţării şi regimului Dunării...

8.5.46. Sabin Manuilă este şi el convins că lichidarea problemei ruseşti se va face tot prin conflict armat şi că până atunci vom mai avea de răbdat, dar că vom răbda.

El explică aparenta opoziţie anglo-americană la recunoaşterea graniţei noastre vestice din 1939, pe motivul că acesta ar fi fost unicul argument de ordin tehnic ce i-ar fi îndreptăţit să nu recunoască nici anexarea Basarabiei şi a Bucovinei de nord de către Rusia. Prin urmare, ajutorul mărinimos al Moscovei, care ne-a susţinut cu atâta fidelitate împotriva ungurilor, nu era decât o abilă paradă, menită să-i asigure fructul spolierii sale cinice şi nefaste.

La Paris, Bevin şi Byrnes insistă acum pentru grabnica plecare a ruşilor din Bulgaria, România, Ungaria şi Austria. Molotov refuză bineînţeles, pretextând mereu nevoia căilor de comunicaţie spre Germania, tot aşa cum refuză regimul libertăţii internaţionale a Dunării, pe

---

[2] *„salt în necunoscut"*

motivul că aceasta este o problemă a statelor riverane, al căror unic reprezentant printre cei patru, este tocmai ... Rusia.

Până la urmă, tot chestiunea Dunării ne va salva şi ne va restitui poate şi Basarabia, tot aşa precum Dunărea a creat la 1856 România modernă.

Cu toată opoziția conservatorilor, Camera engleză a votat retragerea trupelor britanice din Egipt. Churchill şi Eden au protestat, arătând cu câtă uşurință Marea Britanie abandonează paza canalului de Suez, cheia Imperiului său maritim împreună cu tot sistemul de alianță anglo-egiptean, în mâinile unui custode slab şi nepregătit.

9.5.46. Amenințarea foametei e socotită a mai persista o perioadă de cinci ani; leaderul laburist Morrisson va merge la Washington pentru a discuta problema cu preşedintele Truman, în vederea unei conferințe internaționale pe această temă.

Conferința miniştrilor de Externe se va încheia probabil sâmbătă printr-un bilanț al dezbaterilor, care va recunoaşte ciocnirea intereselor divergente ale marilor puteri în politica Mediteranei, a coloniilor italiene şi a Triestului, a controlului politic al Italiei şi al celui economic al statelor din sud-estul Europei.

Cu toate acestea, Byrnes propune ca la 15 iunie să fie convocată conferința generală a păcii la Paris, însă Molotov protestează, ca deobicei şi cere răgaz pentru a studia toate chestiunile.

Tot acum au loc la Paris discuții anglo-franceze la nivel de experți în chestiunea Ruhr-Renania şi se propune organizarea pe timp de 50 ani a unui stat renano-westfalian sub control internațional (Franța, Anglia, Belgia, Olanda, Luxemburg) cu excepția Rusiei şi a Statelor Unite.

Problema foarte discutată azi la Londra este hotărârea guvernului britanic de a retrage complet trupele din Egipt, fapt pe care primul ministru Sidki Paşa îl consideră ca pe o mare binefacere, deşi din punct de vedere economic dominarea engleză va continua. Guvernul egiptean e gata să-şi pună armata şi teritoriul la dispoziția armatei internaționale.

Este probabil ca până sâmbătă să fie votat la Washington împrumutul acordat Angliei, mai ales după ce senatorul Conolly a anunțat la Paris necesitatea imperioasă a acordării sale „din cauza situației actuale din Europa".

Guvernul american a decis să ia măsuri energice spre a face față crizei de cărbune, ce amenință să paralizeze o mare parte din industria Statelor Unite.

Truman a declarat, contrar unor zvonuri de corespondent din Paris, că nu are deloc intenția să schimbe ceva în politica externă a Statelor Unite.

Astă seară s-a anunțat la Londra că guvernul Groza a primit două memorii de protestare, unul semnat de Maniu şi Brătianu, celălalt de Hațieganu şi Romniceanu, împotriva sabotării angajamentului luat la Moscova, atât privind cenzura (prin sabotajul tipografilor), libertatea presei de opoziție, atacurile exercitate de terorişti asupra oamenilor politici liberali şi țărănişti, cât şi relativ la hotărârile guvernamentale şi edictarea legilor,

trecute prin Consiliul de Miniştri şi promulgate peste capul lor, fără ştiinţa şi deci fără semnătura, de formă măcar, a reprezentanţilor celor două partide de opoziţie.

10.5.46. Opoziţia izolaţioniştilor americani din Senat a fost înfrântă şi toate încercările succesive de amendamente împotriva împrumutului solicitat de Anglia au întrunit voturi tot mai reduse.

La Paris, miniştrii se întâlnesc şi azi, însă după cum toată lumea este convinsă, acordul ruşilor cu anglo-americanii se arată tot mai dificil de realizat.

Molotov susţine că n-ar avea rost să fie convocată conferinţa de pace decât după ce se va fi stabilit acordul celor patru şi refuză a trece propria lor răspundere în mâinile celor 21 naţiuni, pe când Byrnes nu admite ca reuniunea să fie redusă la rolul de a confirma un acord mai dinainte stabilit. Consideră dimpotrivă, că rolul celor 21 state va fi mai activ şi mai necesar, tocmai în cazul nereuşitei unui acord între cei patru (fiind convins că anglo-americanii vor fi susţinuţi mai serios decât acum, faţă în faţă cu intransigenţa negativă rusă).

Regele Victor Emmanuel a abdicat ieri la Napoli în prezenţa Casei regale, părăsind apoi Italia, iar principele Umberto e aşteptat azi la Roma. Chestiunea dinastică fiind suspendată în aşteptarea referendumului de la 2 iunie, membrii stângii din guvern refuză deocamdată să-i acorde alt titlu decât acel de „Locotenent al Regatului".

Churchill a vorbit ieri la Amsterdam în faţa Camerei şi a Statelor Generale reunite, pentru a afirma încrederea sa, pe baza amiciţiei dintre Anglia şi Statele Unite şi a alianţei ruso-britanice, în constituirea Statelor Unite ale Europei, cuprinzând statele din Apus şi din Răsărit, care vor da continentului nostru o stabilitate de pace mai puternică decât a avut vreodată de la prăbuşirea Imperiului Roman.

La Belgrad s-a semnat un tratat de amiciţie jugoslavo-cehoslovacă, prevăzând alianţă şi ajutor reciproc în caz de atac din partea Germaniei, sau din al oricărui alt stat unit cu aceasta.

La Simla, Pandit Nehru a avut pentru prima dată convorbiri directe cu şeful musulman Djinnah.

Guvernul nostru n-a îndrăznit până la urmă să oblige pe Rege a asista ieri la dezvelirea Monumentului ostaşului sovietic, ceremonie menită a micşora însemnătatea zilei de 10 mai şi a amânat pe astăzi totul, înglobând-o în cadrul serbării naţionale cu defilarea trupelor şi a şcolilor prin faţa Suveranului, care este tot timpul ovaţionat frenetic. Teohari Geogescu s-a rugat de opoziţie să se abţină de la orice manifestaţie în această zi, sub cuvânt că trebuie să răspundă de viaţa Regelui.

În cuvântarea sa, Susaikov a declarat cu trufia obişnuită a ruşilor: „Acest monument să fie un avertisment tuturor acelor fascişti, dornici să aţâţe provocarea unui nou conflict." Avertisment adresat cui? Liberalilor şi ţărăniştilor de la noi, sau mai curând aliaţilor englezi şi americani?...

Guvernul italian întrunit aseară a recunoscut pe Umberto ca rege al Italiei, în urma scrisorii acestuia că va respecta referendumul; partidele de dreapta sunt convinse că acest lucru va avea darul să îmbunătăţească mult sorţii de reuşită ai Monarhiei, deoarece el e foarte simpatizat de italieni.

11.5.46. Cu 46 voturi contra 36, Senatul american a aprobat creditul pentru Anglia, urmând ca marţi să-l ia în discuţie şi Camera Reprezentanţilor. Acest credit de 4400 milioane dolari, cuprinde 650 milioane dolari pentru lichidarea contractului de împrumut-închiriere.

Canada, la rândul ei, a acordat fără vot Marii Britanii un împrumut de 1.250 milioane dolari.

La Paris, miniştrii de Externe fac sforţări să se pună de acord în privinţa Italiei. Astfel, Molotov renunţă la mandatul sovietic asupra Tripolitaniei şi acceptă teza franceză a unei administraţii italiene sub control ONU, iar Bevin acceptă, dar cere pentru Anglia mandatul asupra Cirenaicii, amintind de promisiunea dată arabilor Senussi de a-i scăpa de sub tirania Italiei şi afirmând că pentru Marea Britanie, Tobruk are aceeaşi însemnătate ca şi Stalingrad pentru Rusia.

Cu privire la Triest, nu e posibilă vreo înţelegere, ca şi în privinţa convocării conferinţei de pace înainte de stabilirea acordului între cei patru, Molotov temându-se că cele două teze opuse vor separa statele mici în două tabere.

Impresia că până la urmă anglo-americanii vor face tot posibilul spre a evita un conflict, cu speranţa că în timp de pace, comunismul s-ar putea nărui mai uşor decât prin război, face pe mulţi de-ai noştri să fie îngroziţi la gândul că vom fi lăsaţi încă multă vreme pradă influenţei moscovite, care, cu toate zvonurile de slăbiciune şi de nelinişte internă, are încă destulă capacitate expansionistă.

Nagy a cerut autorizarea să meargă la Paris spre a pleda cauza Ungariei.

Bulgaria are şi ea, ca să nu mai vorbesc de Italia, o echipă pregătită pe lângă consiliul celor patru. Numai noi n-avem pe nimeni şi ni s-a trimis chiar vorbă că nici nu e nevoie să ne mai ostenim cu o delegaţie românească la Paris, deşi Radio Bucureşti a avut neruşinarea să anunţe că Transilvania ne-a fost redată şi cauza României e apărată, graţie „delegaţiei noastre în frunte cu Franasovici", care de fapt nici la Londra nu e tolerat decât ca „reprezentant al guvernului Groza".

Mackenzie King pleacă şi el la Londra pentru conferinţa imperială, după ce declarase că guvernul britanic nu consultase Canada cu privire la retragerea trupelor din Egipt.

Reîntors în Statele Unite, Hoover afirmă că un milion de oameni vor muri de foame dacă greva americană a cărbunelui continuă. În urma presiunilor lui Truman, sindicatele au acceptat o întrerupere de două săptămâni, în care timp minerii vor lucra şi în paralel se vor duce negocieri pentru găsirea unei soluţii satisfăcătoare.

Îndată ce guvernul grec va fi stabilit revizuirea listelor electorale pe care ar dori să le controleze şi delegaţii occidentali, s-ar putea fixa şi data plebiscitului, eventual la toamnă.

În procesul Antoneştilor, Tribunalul poporului care urmărea vădit discreditarea lui Maniu şi Brătianu în ochii aliaţilor şi desigur excluderea celor două partide de la guvern şi de la alegeri, pare acum să pună o surdină acestei tendinţe. Presa guvernului subliniază chiar că „vina cea mare a Antoneştilor nu poate fi întru nimic scăzută, prin încercarea lor de a găsi complicităţi politice aiurea".

În declaraţia sa, Dinu Brătianu a făcut figură mult mai frumoasă decât Gheorghe, care apare meschin şi fricos. Maniu a declarat azi că a fost pentru o politică de revendicare a Basarabiei „cedată în chip ruşinos de regimul din 1940", dar că n-ar fi ales calea armelor ca Antonescu în 1941, ci pe cea a negocierilor şi că, în niciun caz, n-a aprobat aventura dincolo de Nistru. Totuşi din tonul presei, reiese că guvernul ar dori să facă o diferenţă între Brătieni şi Maniu, lăsând să planeze o mai pronunţată umbră de răspundrere asupra acestuia din urmă.

Gheorghe Brătianu mi-a spus ieri că la proces a avut impresia clară că nu numai Eugen Cristescu, a cărui meserie este să-şi vândă conştiinţa, dar chiar şi Ică s-a pus la dispoziţia guvernului spre a căuta implicarea opoziţiei, în schimbul promisiunii probabile de a scăpa de osândă.

12.5.46. O seamă de personalităţi americane proeminente în frunte cu Lehmann, au intervenit pe lângă Truman rugându-l să oprească exportul de cereale şi să pornească totodată o campanie de raţionalizare alimentară.

Ultimile convorbiri ale celor patru de la Paris dovedesc poziţiile ireconciliabile pe care se menţin Molotov şi Byrnes. Primul s-ar arăta dispus să fie convocată conferinţa păcii, chiar şi înainte de stabilirea acordului prealabil asupra tratatelor de pace cu statele balcanice şi Finlanda, cu condiţia ca cel puţin pentru Italia să nu mai subziste neînţelegeri. Punctele asupra cărora divergenţele au rămas aceleaşi sunt: cererea de despăgubiri din partea Rusiei şi problema Triestului. (Atitudinea aliaţilor e combătută de însăşi presa engleză, care cu drept cuvânt, subliniază poziţia lor falsă pe tema etnicităţii italiene a oraşului, după ce au călcat în picioare principiul etnic privitor la Tirolul meridional). Ruşii pretind portul pentru sârbi, în timp ce aliaţii propun un statut internaţional, deschis comerţului tuturor ţărilor din centrul şi din sud-estul european.

Cât despre Tripolitana, unde ruşii par a fi cedat, se ridică din senin vocea lui Trygve Lie, care depăşindu-şi funcţia de funcţionar internaţional la ONU, protestează împotriva formulei franceze de a se lăsa administraţia italiană într-o provincie arabă care avusese atâta de suferit din cauza teroarei fasciste. De altfel, chiar Liga Arabă se ridică în contra ruperii populaţiei arabe din Libia, pusă sub două administraţii diferite, ceea ce i-ar destrăma coeziunea. Englezilor însă le-ar conveni să se aşeze în Cirenaica, în momentul în care vor fi siliţi a abandona Egiptul.

Încercările de conciliere între guvernul persan şi Azerbaidjan întreprinse sub egida rusească au dat greş, căci trupelor iraniene li se interzice să se instaleze în locul celor sovietice care părăsesc regiunea. Totuşi se pare că delegatul provinciei care rupsese negocierile, s-a reîntors la Teheran pentru a le relua.

13.5.46. Şi în India a eşuat conferința de la Simla din cauza Congresiştilor şi a musumanilor, rămaşi pe poziții ireconciliabile, fără ca niciuna din părți să poată fi vinovată de nereuşita eforturilor. Misiunea engleză va continua însă să lucreze la New-Delhi pentru elaborarea unei noi Constituții şi stabilirea bazelor pentru independența Indiei.

La Atena, Parlamentul şi populația au primit cu aclamații declarația regentului Damaschinos, care a fixat pentru 1 septembrie data plebiscitului asupra Monarhiei, adăugând că Grecia va lupta pentru recâştigarea provinciilor rămase încă sub dominație străină (Epirul de nord).

La Budapesta, agrarienii cer demisia lui Nagy pentru faptul că „cei mari" au convenit retrocedarea către România a Ardealului de nord. Acesta a arătat că statele mici trebuie să se supună voinței celor mari, mai ales Ungaria, care a dus războiul pe o cale greşită, că ungurii au nevoie să trăiască în bună înțelegere cu vecinii şi că dânsul speră să obțină prin negocieri ceea ce doresc cu toții. Până la urmă, premierul a primit aprobarea Parlamentului.

14.5.46. Rechizitoriul acuzatorilor publici în procesul guvernului Antonescu a cerut condamnarea la moarte a tuturor celor 16 acuzați, cu toate că Radio Londra anunțase că numai opt vor fi executați, iar Groza a mărturisit acum câteva zile ministrului Suediei la Bucureşti că nimeni nu va fi condamnat la moarte, adăugând că mâine o soartă similară îl aşteaptă şi pe dânsul cu tot guvernul său.

Dacă li se vor aplica pedepse raționale ca în Finlanda (închisoare pe diverse termene, in extremis - chiar detenție pe viață), poporul nostru va fi dat dovadă încă o dată de maturitate politică şi de reală civilizație, mai mult decât toate statele balcanice, Ungaria, Italia sau chiar Franța.

E vorba ca înainte de 1 iunie, când expiră termenul până când ființează Tribunalul poporului, să fie judecate şi Veturia Goga împreună cu Maria Mareşal, cu toate că Groza se osteneşte să le considere *tabu.*

La New-York, subcomitetul pentru problema franchistă a acceptat să primească dovezi din partea republicanilor spanioli, Giral fiind de două zile sosit acolo.

Primul ministru al Iranului a comunicat oficial nereuşita negocierilor cu Azerbaidjanul, din cauza pretenţiilor excesive ale delegaţilor acestuia.

În raportul prezentat, Hoover a arătat că acum trei luni producția mondială alimentară însuma un deficit de 11 milioane tone, care până la toamnă s-ar putea reduce la 3-4 milioane. Cu toată vârsta înaintată, a acceptat să plece din nou în aceeaşi misiune în America de Sud.

La noi, s-a lansat ştirea că guvernul va prezenta noua lege electorală, cu dreptul de vot pentru bărbaţi şi femei de la 18 ani, cu drepturi politice pentru funcţionarii publici şi cu desfiinţarea Senatului.

15.5.46. Molotov a comunicat la Paris că este de acord cu plecarea trupelor ruseşti din Bulgaria dacă şi aliaţii vor părăsi Italia, însă Byrnes a răspuns că ruşii vor trebui să plece din Bulgaria fără alte condiţiuni şi că, dacă se rezolvă problema Austriei, vor pleca de acolo toate trupele de ocupaţie, deci ruşii vor trebui să plece din toate statele unde-şi menţin armată, cu justificarea asigurării aşa-ziselor „căi de comunicaţie".

Franco a declarat în Cortes că neutralitatea Spaniei a salvat Anglia în timpul războiului şi, contrar celor ce se petrec acum la Paris, Spania a tratat totdeauna Franţa cu toată consideraţia, chiar şi pe vremea ocupaţiei germane. A adăugat: „Nu vrem să avem o Spanie roşie şi nu admitem amestecul străin la noi. Toţi cei ce intervin, o fac din ordinul sau sub imboldul Rusiei. Noi suntem şi înţelegem să rămânem socialişti creştini."

Preşedintele Azerbaidjanului a declarat, plecând din Teheran, că provincia sa nu doreşte să rămână unită cu Persia şi că după promulgarea viitoarei Constituţii persane, se va dizolva şi Parlamentul azer.

Ministrul american al Agriculturii a hotărât rechiziţionarea a unui sfert din producţia totală de grâu.

Consiliul de Securitate al ONU va discuta mâine, pe lângă cererea Albaniei de admitere în ONU, şi pe cele ale Siamului, Suediei, Islandei şi poate a Elveţiei.

16.5.46. La o conferinţă a cercului de studii liberale de la Ateneu, fenediştii au repetat scena conferinţei lui Taşcă şi prin întreruperi, au reuşit să rămână până la urmă stăpâni pe sală, majoritatea auditoriului preferând să plece faţă de perspectivele scandalului.

Ieri, o altă conferinţă ţărănistă, prilej de ovaţiuni nesfârşite pentru Maniu. A fost mai bine organizată, nedând comuniştilor putinţa să o saboteze. Bandele de agitatori au aşteptat în stradă, pornind a lovi în stânga şi în dreapta pe cei care ieşeau din sală. Au fost mulţi răniţi. Bineînţeles autorităţile au fost total absente. Cred că aceste excese sunt de fapt dovada de slăbiciune a comuniştilor care se tem de fermitatea opoziţiei, negăsind alte mijloace s-o domine. Ştiut este că în toate timpurile, teroarea şi brutalităţile n-au reuşit decât să îndârjească şi să întărească rezistenţa.

La Paris, domină şi azi neînţelegerile majore între cei patru.

Anglo-americanii se opun proiectului francez de sfâşiere a unităţii germane şi vom vedea dacă până în noiembrie, când e vorba să se întrunească conferinţa pentru tratatul de pace cu Germania, vor reuşi a stabili un acord.

Molotov se opune propunerii lui Byrnes de a discuta la 15 iunie problema tratatului cu Austria, sub cuvânt că nu are timpul suficient studierii întregii chestiuni, dar în fond, fiindcă ruşii nu vor să plece cu trupele lor de acolo şi deci nici din celelalte ţări: Ungaria, România şi Bulgaria.

Duplicitatea şi reaua credinţă rusească reapare şi în cazul Azerbaidjanului, despre care Moscova anunţă că şi-a închis graniţa cu Persia şi că a luat toate măsurile necesare pentru a fi gata la orice eventualitate.

Cum se potriveşte oare această ştire, cu declaraţia primului delegat al acestei provincii, de hotărârea de a trăi unită cu Persia şi de a dizolva propriul Parlament?...

Văzând că guvernul polonez nu e dispus a executa angajamentele luate, americanii fac cunoscut Varşoviei că nu se grăbesc să-i acorde creditul promis.

Liga Americană pentru Palestina Liberă a organizat o manifestare pentru recunoaşterea internaţională a naţiunii iudaice suverane, cu egalitate de drepturi printre Naţiunile Unite şi admiterea la ONU. În schimb, la Cairo se vor întruni cinci regi şi doi preşedinţi ai statelor arabe pentru a discuta problema palestiniană şi a protesta împotriva raportului întocmit de comisia mixtă anglo-americană.

La Londra şi la New-York s-a anunţat aseară proclamarea statului federativ al Indiei şi alcătuirea unui guvern tranzitoriu.

Din cei 100.000 polonezi din legiunea britanică din Italia, abia o treime s-au înscris pentru a se înapoia în ţară, iar dintre aceştia numai 1500 vor pleca efectiv spre Polonia.

17.5.46. Azi după amiază Tribunalul poporului a pronunţat sentinţa, condamnând la moarte pe Ion şi Mihai Antonescu, Pantazi, Vasiliu, Alexianu, Lecca şi Cristescu, precum şi pe toţi legionarii fugiţi în frunte cu Sima. Închisoare pe viaţă au primit Dobre şi Petrovicescu, urmaţi de pedepse între 10-25 ani, ca pentru Mareş şi Buşilă. Niciunul nu este achitat.

Este evident că, de rândul acesta, rolul Regelui ar fi destul de delicat pentru acordarea graţierii, căci un gest de pură umanitate ar putea fi interpretat ca o subscriere a Suveranului la politica dusă de Mareşal; de altfel, pentru acesta, problema ar fi chiar insolubilă, deoarece aud că el ar refuza să facă o cerere de graţiere şi nu cred că guvernul Groza ar fi capabil de o asemenea mărinimie.

Miniştrii de Externe s-au separat azi cu un extrem de uşor bagaj de realizări, iar reluarea discuţiilor la 15 iunie n-ar putea aduce vreo rază de speranţă, decât dacă ar înceta politica de suspiciune dintre ruşi şi americani sau dacă, dimpotrivă, aceştia s-ar hotărî în fine să apeleze la mijloace drastice.

Situaţia din Statele Unite este încă tulbure din cauza grevelor minerilor şi ale căilor ferate ce par să se extindă tot mai mult. Propunerea de arbitraj a lui Truman a fost respinsă de sindicate şi de proprietarii de mine; cât despre cea a căilor ferate, dacă izbucneşte, guvernul va fi silit să le etatizeze administraţia.

Bazele independenţei Indiei (fără vreo autonomie pentru Pakistan) au fost fixate în şase puncte şi guvernul provizoriu compus din 15 membri, va cuprinde cinci hinduşi, cinci musulmani şi cinci ale diverselor alte partide. (Chiar comandantul militar englez va fi pus sub autoritatea unui ministru de Război hindus). „Dacă totuşi planul britanic nu va fi acceptat, nimeni nu poate spune ce grave tulburări ar putea rezulta", arată presa engleză.

Deosebirea specioasă din cuvântarea lui Vîşinski la Paris între „dictatura sfântă" a proletariatului şi „dictatura criminală" a celorlalte categorii sociale, nu cred să fi fost tocmai pe placul francezilor care gândesc că au luptat de aproape două veacuri pentru o altă concepţie a libertăţii şi a democraţiei.

18.5.46. Alegerile din Olanda, cu mai numeroşi votanţi decât oricând, au stabilit următoarea repartizare a locurilor în Parlament: 32 pentru catolici, 29 pentru laburişti, 13 pentru anti-revoluţionari, 10 pentru comunişti etc.

Morrison a declarat că Anglia va mai da 200.000 tone grâu fără nicio garanţie de a le recupera şi comunicatul anglo-american arată în această privinţă că, în ciuda tuturor restricţiilor promulgate, va mai rămâne un deficit de un milion tone.

Gandhi susţine proiectul britanic pentru Constituţia Indiei, declarând că până acum, niciodată Anglia n-a făcut un gest atât de important.

Generalul Morgan şi primul ministru de Gasperi vor semna textul revizuit al armistiţiului cu Italia, care îi recunoaşte pentru prima dată co-beligeranţa.

Tito continuă a revendica Triest, Istria şi litoralul sloven.

Guvernul grec se gândeşte a trimite o notă celor patru aliaţi cu privire la Epirul de nord, iar Tsaldaris declară că planul revendicărilor greceşti mai cuprinde Dodecanezul, rectificări pe graniţa bulgară şi chestiunea reparaţiilor.

Statele Unite nu se vor pronunţa asupra Palestinei înainte de a fi consultat atât pe arabi cât şi pe evrei.

Comisia specială a Consiliului de Securitate a invitat pe Giral să asiste la şedinţa publică în care i se vor pune întrebări cu privire la acuzele aduse de el lui Franco, mai cu seamă relativ la intenţiile acestuia de cucerire a Marocului, a unei părţi a Algeriei franceze (Oran?) precum şi a Gibraltarului englez.

Truman a declarat că, faţă de hotărârea greviştilor, a decis să pună căile ferate sub direcţia guvernului. Sunt pregătite o mie de avioane pentru a face faţă deficienţelor în transporturi.

Toţi condamnaţii de la noi au făcut recurs.

Azi dimineaţă, încă de cu noapte, a fost arestat un nou lot de foşti miniştri şi subsecretari din guvernul Antonescu, în afară de generalii care au comandat în Rusia, ca Atanasiu şi Petru Dumitrescu, care dispăruseră brusc în timp ce comandau diviziile noastre în Ungaria alături de ruşi.

Pe de altă parte, se pretinde că foştii membri ai Gărzii de Fier, arestaţi în zona franceză a Tirolului austriac, ar avea printre ei pe toţi şefii legionari, în cap cu Horia Sima. [...]

19.5.46. Toată lumea recunoaşte în Anglia şi în Statele Unite rezultatul negativ al conferinţei de la Paris, însă *„une impasse vaut mieux qu'une politique de concéssions*

unilaterales"[3], afirmă presa londoneză, care are curajul să adauge că greşeala iniţială a fost comisă la Teheran, atunci când aliaţii au acordat ruşilor zone de influenţă, care cu greu şi fără baze juridice le-ar putea fi acum smulse din mână.

Observer prezintă cazul Austriei ca o reeditare a celui persan, iar presa moscovită, îndată după înapoierea lui Molotov, a început să atace aprig pe aliaţi.

Este interesantă iniţiativa lui Evatt, premierul australian, care, de acord cu guvernul englez, cere ca toate problemele insolubile să fie rezolvate de conferinţa de pace pe principiul majorităţii, fără aplicarea dreptului de veto, prin care una singură din marile puteri, poate sabota realizarea păcii.

Nu mai vorbesc de răspunsul plin de dispreţ pe care îl dă Stalin apelului adresat de Truman pentru contribuţia Rusiei la acţiunea mondială de combatere a foametei, zicând că apelul este tardiv şi că, de altfel, Sovietele nu fac parte din această comisie internaţională, aşa că nu au niciun rost să se amestece într-o problemă străină lor.

Unii membri ai misiunii americane de aici nu-şi mai ascund părerea că unica soluţie a problemei ruse va fi un conflict cu Sovietele, pe care îl văd destul de apropiat, indicând că în asemenea împrejurări, misiunile engleză şi americană se vor refugia undeva în munţi, spre a rezista acolo momentelor tulburi prin care va trece ţara noastră.

E unica posibilitate de a scăpa de primejdia comunisto-sovietică atât de actuală; rămâne doar să ne întrebăm dacă noi înşine vom putea rezista acestui val de groază şi dacă conflictul nu va izbucni mult prea târziu pentru noi, căci se pare că atacurile în contra însăşi structurii statului nostru devin tot mai prezente.

20.5.46. Ştirile din Persia par să fie tulburi şi oarecum contradictorii.

Pe când guvernul de la Teheran anunţă că a trims o misiune la Tabriz pentru continuarea convorbirilor şi cere răgaz secretarului general ONU privitor la informaţiile cerute despre plecarea trupelor ruseşti, radio Tabriz comunică ştirea că trupele guvernamentale persane au atacat Azerbaidjanul dinspre Kurdistan şi că luptele continuă, în timp ce oraşul Tabriz are aspectul unui *„camp retranché"*[4] a cărui populaţie este hotărâtă să reziste cu orice preţ. Cu toate acestea, Consiliul de Securitate se va întruni miercuri spre a examina situaţia.

La Tokio, 100.000 manifestanţi în faţa palatului Mikadoului au cerut orez şi au pretins să li se deschidă bucătăriile împărăteşti. Unde sunt vremurile când japonezii se trânteau la pământ, numai trecând prin apropierea Palatului!...

Azi reîncepe la Londra conferinţa primilor miniştri ai dominioanelor; programul discuţiilor prevede: planul defensiv al Imperiului, acordurile politicii comerciale, dările de seamă asupra conferinţei de la Paris, problema Egiptului, Palestinei şi Germaniei.

---

[3] *„un impas e de preferat unei politici de cedări unilaterale"*

[4] *„tabără asediată"*

Guvernul englez a convocat pe arabi şi pe evrei la o conferinţă a mesei rotunde în problema palestiniană.

Vicepreşedintele Consiliului de miniştri polonez protestează vehement contra hotărârii americane de a opri împrumutul acordat dacă Polonia nu-şi respectă angajamentele.

Guvernul sirian a comunicat ONU că toate trupele străine au părăsit teritoriul său încă din luna aprilie.

22.5.46. Toată lumea e impresionată la maximum de declaraţiile lui Byrnes, care spune hotărât că „dacă nu va reuşi să convoace conferinţa de pace în această vară, guvernul american va cere Adunării Generale a ONU să se ocupe de problema reglementării păcii", adică: dacă Molotov va încerca şi la 15 iunie să torpileze reuniunea, dânsul va cere ca Naţiunile Unite să constate permanenta rea credinţă a Sovietelor şi să pună pe ruşi *„au ban de l'humanité"*.[5]

De aici, să se afirme că până la toamnă vom avea război n-a fost decât un pas, mai ales că tonul său a fost tot timpul foarte tăios. De exemplu: „Nu trebuie să încercăm a ne impune voinţa asupra altora, dar trebuie să ne asigurăm ca ceilalţi să nu aibă impresia că ne pot impune voinţa lor", sau: „Pacea cu Austria este esenţială, căci odată încheiată împreună cu celelalte tratate actualmente în discuţie, nu ar mai fi justificată, - în afara liniei de comunicaţie prin Polonia cu Germania, - prezenţa niciunui soldat pe pământ străin în Europa", sau în fine: „Să nu uităm că dacă nu reuşim a coopera la o pace care este indivizibilă, va trebui să cooperăm într-un război care va fi mondial".

Sentimentul creat de discursul lui Byrnes, trebuie completat cu impresia tot mai vădită că din ordinul ruşilor, guvernul Groza pare decis a precipita lucrurile spre a desfiinţa cât mai repede tot ce există în ţara asta ca elemente conducătoare.

După miniştri, subsecretari de stat şi generali, vine acum rândul secretarilor generali, directorilor de minister, prefecţilor, primarilor şi în genere a tutoror celor care într-un fel sau altul au putut colabora cu regimul Antonescu.

Suchianu a spus lui Dodel Iliescu că ceea ce se petrece azi va fi floare la ureche faţă de măsurile ce se vor lua după alegeri, iar Ana Pauker a mărturisit unei prietene, venită să-i ceară ajutor pentru deschiderea unui magazin de modă, că va mai putea face afaceri un an sau doi, fiindcă apoi nu va mai exista clientelă în România.

Acum vreo 10 zile, Mihai Popovici mi-a spus că generalul Susaikov a chemat pe Carandino de la *Dreptatea* spre a-i face aspre observaţii pentru tot ce publică în ziar în contra guvernului, ameninţându-l că dacă nu se astâmpără imediat, va pătimi consecinţe extrem de grave în calitatea de director. Susaikov i-a declarat: „nu permit să se atace guvernul fiindcă Ţara noastră e sub ocupaţie, iar Convenţia de armistiţiu este astăzi unica

---

[5] *„oprobiului lumii"*

lege în vigoare. Guvernul Groza este guvernul Sovietelor". Carandino a încercat să arate că prin acordul de la Moscova, s-a garantat României libertatea presei etc. la care Susaikov l-a întrerupt cu enervare: „Nu te-am chemat să discut, ci să-ți dau ordin. Şi acum, pleacă!"

Față de această opresiune, Maniu şi Brătianu au adresat câte un nou memoriu aliaților, arătând că după publicarea platformei FND, partidele de opoziție socotesc deschisă perioada pre-electorală şi cer deci să se trimită neîntârziat observatori în România. Se pare că alegerile vor avea loc în august şi, desigur, oricum ar vota poporul, rezultatul va fi acelaşi: succes desăvârşit pentru guvern.

Marckham, amenințat direct de ziarul trupelor sovietice *Era nouă*, întrebat dacă crede că aliații vor face război, a răspuns: „Niciodată în istoria lor, americanii n-au făcut război nimănui, nici n-au atacat pe nimeni. Dacă însă îi atacă cineva, dânşii se apără, aşa cum s-a întâmplat în ambele războaie mondiale. Nu este deloc sigur că va izbucni conflictul în România; s-ar putea întâmpla ceva în Persia, iar dacă nu, poate în Manciuria."

Cu doza de humor anglo-saxon, se vede uşor care îi sunt părerile şi dorințele...

În legătură cu condamnările aşa-zişilor vinovați de dezastrul țării, în care guvernul are de gând să bage pe lângă miniştri, tot soiul de personalități, aşa cum am arătat mai sus, este evident că se încearcă o mistificare sinistră, înglobându-i pe toți printre „criminalii de război" deoarece convenția de armistițiu precizează la art.14 că nu poate fi vorba decât de „arestarea şi judecarea persoanelor acuzate de crime de război", adică de militari sau civili care au nesocotit legile războiului prin deportări, maltratări, ucideri, jefuiri de prizonieri, ostateci etc.

Cât despre crima politică a dezastrului țării, nu era nevoie de un Tribunal special, doarece Constituția prevede cazul răspunderilor ministeriale, pe care le judecă Înalta Curte de Justiție, după ce a fost sesizată de Parlament. Prin urmare, Casația este de rândul acesta în drept să se pronunțe, nu asupra neconstituționalității pedepsei cu moartea, ci asupra necompetenței Tribunalului special.

Potopeanu, scârbit şi el de Ică, care şi-a închipuit prosteşte că va fi salvat de comunişti, este convins că Regele va uza de dreptul de grațiere, chiar cu riscul să fie dat peste cap de ruşi, sau că aliații îi vor cere pe principalii acuzați să apară ca martori (contra lui Molotov!) în procesul de la Nürnberg.

Concomitent cu atitudinea fermă a guvernului american, Consiliul de Securitate n-a acceptat raportul lui Sultaneh, socotit incomplet şi neconcludent, amânând dezbaterile asupra chestiunii persane la o dată viitoare încă nefixată.

În lipsa lui Gromyko, polonezul Lange, susținut întrucâtva de delegatul francez, a propus să ceară guvernului de la Teheran să răspundă în 10 zile dacă da sau nu, ruşii s-au retras complet, pentru ca în caz afirmativ, Consiliul să scoată afacerea de pe rol. Propunerea a fost respinsă cu opt voturi contra 2, după intervențiile lui Stettinius, Cadogan

şi van Klaeffens, care bănuiesc că ruşii n-au plecat de peste tot, că n-au luat cu ei tot materialul şi echipamentul militar şi că în Azerbaidjan au rămas soldaţi sovietici îmbrăcaţi civil.

Este pretutindeni procedura clasică a ruşilor de unde se retrag; la fel vor proceda şi la noi în ziua în care aliaţii vor fi siliţi a pleca din România.

Aceasta cu atât mai mult cu cât aud azi cu surprindere că aliaţii ar fi acceptat propunerea lui Molotov de a se desfiinţa comisiile aliate de control din Ungaria, România şi Bulgaria, după exemplul din Italia. Rezultatul clar va fi că atunci ne vor freca cum vor pofti prin guvernul de sinistre paiaţe şi ne vor distruge în scurtă vreme tot restul de rezistenţă, fără ca nimeni dintre aliaţi să mai poată interveni.

Byrnes a cerut desigur detalii şi oricum situaţia nu s-ar schimba până la conferinţa pentru pace. Cine ne asigură însă că în actuala stare de lucruri, pacea ar mai putea fi încheiată aşa de curând?...

Ceea ce ar mai contrabalansa aceste preocupări, e că nici ruşii nu par a fi deloc liniştiţi. Mai întâi acuză formal pe americani de a susţine trupe Guomindangului în contra comuniştilor chinezi, de a le fi dat armament şi chiar de a lupta alături de ei cu avioane şi piloţi proprii. Apoi, presa moscovită dă o mare publicitate protestului unui deputat american Taylor, care a declarat că, dacă ar fi putut bănui că împrumutul acordat Angliei va servi scopurilor de război în contra Sovietelor, nu şi-ar fi dat niciodată votul.

Mai important decât această manifestare discutabilă este faptul că în Rusia se face tot posibilul pentru întreţinerea, dezvoltarea şi propagarea sentimentului de suspiciune şi de inamiciţie faţă de anglo-americani. Foşti prizonieri francezi întorşi din Rusia, spun că acolo, pretutindeni, de la lucrătorul de rând până la *nacealnik*[6], toată lumea e convinsă de izbucnirea conflictului şi se pregăteşte a se apăra împotriva agresiunii aliaţilor occidentali.

Şi în Franţa preocuparea războiului devine vădită.

În privinţa tratatelor de pace cu statele foste satelite, pentru care Molotov pretinde realizarea unui acord prealabil între cei patru, senatorul Conolly se întreabă cine a dat dreptul marilor puteri să se comporte în contradicie cu cele stabilite la Moscova şi să nu ţină seama de părerile naţiunilor mici.

„Trichard Farsanovici" sosit ieri de la Paris, aduce, pare-se, un mesaj important de la Bevin (cam greu de crezut, poate mai de grabă de la vreun şef de cabinet sau de la vreun prieten francez care i-a repetat cele spuse) care se întreabă „ce fel de guvern avem noi în România, pentru a avea inconştienţa de a se declara încântat şi satisfăcut cu graniţa de vest spre Ungaria, în timp ce anglo-americanii se străduiesc să obţină pentru noi frontierele din 1939".

Spiritele sunt foarte dezorientate la noi. Unii sunt convinşi că am fost complet abandonaţi de aliaţi pe mâna ruşilor, alţii dimpotrivă, cred că se apropie ceasul când vom scăpa odată cu întrega Europă din ghiarele comunismului rusesc.

---

[6] *„şef"*

Trebuie să recunoaştem că, sufleteşte, românii au încă o minunată rezistență.

Mi se spune că zilele trecute, un grup impresionant de manifestanți s-au dus la Jilava, strigând cât îi ținea gura, în speranța să-i audă condamnații la moarte închişi acolo: „Aveți încredere, țara nu vă uită, țara e cu voi!" fără ca nimeni să fi intervenit, căci erau prea mulți.

La Ministerul Marinei, unde din ordinul lui Precup, amiralul Bărbuceanu şi secretarul său căutau să convingă prin intimidare pe cei 300 funcționari mari şi mici - de la colonei la femeile de serviciu - să ceară prin vot deschis executarea criminalilor, n-au reuşit să atragă de partea lor mulțimea. Sunt sigur însă, chiar dacă o atare rezistență ar fi răspândită în toată țara, rezultatul alegerilor va fi tot o majoritate comunistă...

În Cehoslovacia, unde duminică vor avea loc alegeri, s-a obținut amânarea trecerii trupelor sovietice, pentru care era prevăzută perioada între 20-29 mai.

În afara celor 30.000 polonezi care au cerut să se înpoieze în țară, dar dintre care abia 1500 pleacă deocamdată efectiv, guvernul englez va mai avea a se ocupa de 160.000, ce vor fi demobilizați şi urmează a găsi de lucru în Marea Britanie.

Deşi negocierile pentru încetarea grevelor la căile ferate şi ale minerilor din Statele Unite vor mai continua o săptămână, preşedintele Truman a decis ca de ieri guvernul american să preia direcțiunea întregii activități miniere şi feroviare.

În ultimul moment, soseşte ştirea că trupele guvernamentale chineze au cucerit capitala Manciuriei, ceea ce a determinat pe comunişti să accepte încetarea ostilităților.

24.5.46. Optimiştii care cred că până la toamnă ruşii vor fi puşi cu botul pe labe, socotesc ca probabilă o întâlnire a celor „3" mari, în cazul în care, la 15 iunie, miniştrii de Externe nu vor putea cădea de acord şi că, dacă nici această supremă încercare nu va reuşi, în septembrie va fi sesizată Adunarea Generală a ONU.

La aceasta s-ar putea răspunde: Ei, şi?!...

Atacat în presă, Trygve Lie a declarat: „Am fost tratat de comunist şi de agent al Sovietelor, ceea ce este absolut fals. Dar voi continua atitudinea mea, *de quelque nom qu'on me traite"*.[7] E prost, însă e consecvent...

Marckham va fi expulzat din țară. Minunat!...

25.5.46. Față de reaua voință a sindicatelor feroviare de a accepta propunerile sale de conciliere admise de companii şi dat fiind blocarea a peste 300 linii ferate care periclitează întreaga activitate economică a Statelor Unite şi împiedică încărcarea vapoarelor UNRRA cu alimente pentru Europa, preşedintele Truman a dat greviştilor un ultimatum ca până astă seară să reînceapă lucrul. Considerând că guvernul este provocat, Truman a obligat pe grevişti, prin forța armată, să reia activitatea.

---

[7] *„indiferent cum voi fi etichetat"*

Truman a precizat că va cere Congresului elaborarea unei legi speciale pentru interzicerea grevelor, ceea ce pentru libertățile americane, unde dreptul de grevă este sfânt, înseamnă că situația este foarte gravă şi că măsuri riguroase trebuie luate imediat.

Mari dezbateri în Camera Comunelor în chestiunea retragerii trupelor engleze din Egipt. Churchill şi Eden au cerut ca, în niciun caz, Anglia să nu abadoneze apărarea prin propriile forțe a canalului Suez, iar Bevin a replicat că guvernul britanic avea de ales față de cel egiptean, între calea forței şi cea a prieteniei, alegând-o pe aceasta din urmă, dar că va lua asigurări pentru ca paza canalului să fie efectivă şi ca acest punct stategic al drumului imperial să nu fie abandonat.

Comitetul suprem arab a expus Angliei şi Statelor Unite revendicările Ligii Arabe asupra Palestinei:

1. desființarea regimului de mandat şi interzicerea oricărei imigrări evreieşti;
2. recunoaşterea unui stat democrat arab;
3. retragerea tuturor trupelor străine.

Mandatul britanic asupra Transiordaniei luând azi sfârşit, în aceeaşi zi emirul Abdullah Hussein a fost proclamat Rege al noului stat național.

26.5.46. Atitudinea fermă a lui Truman a avut suces: în ultima clipă, greva a luat sfârşit, lucrătorii feroviari reluând lucrul după trei zile de paralizare totală a transporturilor. Între timp, Camera Reprezentanților a acordat - cu 306 voturi contra 16 - puteri excepționale Preşedintelui, pe care şi Senatul urmează a le adopta azi. În ce priveşte greva minerilor, nu s-a obținut un rezultat, aşa că rămâne de văzut dacă greva acestora va începe la noapte.

Pravda acuză guvernul englez de a organiza un corp miltar special cu legionarii polonezi, pe când Bevin se sileşte să explice că-i va demobiliza spre a le da de lucru în Anglia sau în altă parte a Imperiului.

Guvernul maghiar refuză a încheia un acord aerian cu Statele Unite, similar celui semnat cu Sovietele prin care acordă întreprinderilor ruseşti o cesionare pe termen lung a aerodromurilor proprii.

Primele rezultate din Cehoslovacia arată că în Boemia şi Moravia cu o populație majoritar industrială, comuniştii obțin 40%, socialiştii 23% etc., pe când în Slovacia unde majoritatea este agricolă, social-democrații de dreapta vin în frunte cu circa 60%. După calcule aproximative, viitoarea Adunare cehoslovacă se va compune din:115 comunişti cehi şi slovaci, 105 socialişti-naționali cehi (grupul Beneş), 47 catolici cehi, 42 democrați slovaci, 36 social-democrați cehi etc.

28.5.46. Anglia şi Statele Unite au adresat ieri guvernului român note de protest împotriva modului incorect şi cu totul insuficient în care execută angajamentele luate în urma conferinței de la Moscova. Aliații au avut delicatețea să precizeze că textele nu vor fi date publicității decât peste câteva zile, spre a da guvernului român timpul necesar să le studieze.

Încercarea lui Truman de a împiedica greva celor 400.000 mineri n-a reușit; va fi deci nevoie să se recurgă și aici la puterile excepționale cerute Congresului, dar se pare că se va întâmpina o serioasă opoziție în Senat. Comuniștii fac spume.

Daily Worker face comparație între marele democrat Roosevelt și pigmeul care i-a urmat, iar unul din șefii mai îndârjiți al sindicatului căilor ferate a declarat că toate fondurile sindicatului său în valoare de 47 milioane dolari, vor fi întrebuințate pentru combaterea candidaturii lui Truman, în cazul în care s-ar prezenta la viitoarele alegeri prezidențiale.

Afirmațiile lui Molotov făcute ziarelor *Pravda* și *Izvestia* sunt o adevărată declarație de război adresată lui Byrnes, prin care:

- respinge propunerea acestuia de a sesiza ONU în cazul nereușitei viitoarei conferințe în patru de la Paris;
- refuză ne-riveranilor să discute problema Dunării;
- nu admite proiectul unei conferințe de pace cu Germania, unde încă nu există un guvern central.

El denunță „cercurile străine imperialiste" ce caută să dea acum în cap Sovietelor, care au dus tot greul războiului...

Grigorcea a fost rechemat de la Vatican și deștepții noștri, vor acum să alunge și pe Nunțiul apostolic de aici. Le stă în gât această slabă legătură cu civilizația catolică.

Partidele de stânga din Ungaria au constituit un Front al Independenței împotriva guvernului,...întocmai ca la noi. E inutil desigur să ne întrebăm de unde vine ideea.

La Moscova, după vizita guvernului polon în păr, cu care s-a încheiat un acord pentru înarmarea Poloniei cu material rusesc, acum a sosit Tito cu toți ai săi, cu scopuri, fără îndoială, similare.

Pentru orice previziune, rușii se grăbesc să-și consolideze blocul anti-occidental.

Astă seară mi s-a confirmat că mai toți foștii miniștri arestați în lotul al II-lea: Cancicov, Petrovici, Cretzianu etc., au fost liberați.

Pe de altă parte, hotărârea Curții de Casație cu privire la revizuirea de către Tribunal a pedepselor aplicate lui Mareș, Bușilă și Popescu, pare să fie datorită faptului că din ordinul rușilor, guvernul nu este încuviințat să achite pe acești „criminali" atât de puțin culpabili, precum ar fi dorit. Mi se spune chiar că Pătrășcanu, furios că i se impune de ruși să se execute condamnările la moarte, deși zvonul lansat este că aceasta este dorința aliaților anglo-americani, ar fi actualmente demisionar și că nici n-ar mai participa la ședințele Consiliului de miniștri.

Guvernul englez a decis să reia raporturile bancare cu România. Să fie oare acesta un mijloc eficace de a contrabalansa influența sovietică?

Delegații miniștrilor de Externe de la Paris au convenit asupra reducerii la minimum a forțelor Armatei române.

În ce priveşte alegerile de duminică din Franţa, supoziţiile sunt că partidele de stânga vor pierde câteva voturi în favoarea dreptei moderate, dar că, în genere, intenţia şi cuminţenia ar fi ca viitorul guvern să fie o coaliţie în patru a partidelor de stânga, în care socialiştii să aibă conducerea.

Aflu că Marckham, expulzat din ţară din ordinul ruşilor şi care sosise la Constanţa gata de plecare, s-a reîntors la Bucureşti în urma vehementelor proteste ale aliaţilor şi a ameninţării că vor proceda la fel cu corespondenţii sovietici din zonele engleză şi americană din Germania.

29.5.46. Bevin a replicat imediat lui Molotov în conferinţa sa de presă, respingând punct cu punct acuzările aduse şi a adăugat că sensul convorbirii şi acordului său cu Stalin privitor la Germania este complet alterat, fie printr-o falsă interpretare a lui Molotov, fie printr-o greşită transmitere a ziarelor moscovite. Comentariile presei engleze sunt unanime în contra poziţiei agresive luată de Molotov. Conservatorul britanic *Daily Mail* scrie că dacă popoarele persan, italian, român, grec, turc etc., s-ar putea exprima în ruseşte, ar şti să răspundă lui Molotov, care se străduieşte a constitui un bloc oriental, ceea ce va sili pe anglo-americani să organizeze şi ei unul al democraţiilor occidentale. Cât despre laburistul *Daily Herald*, în articolul intitulat „Război sau pace?" acuză direct pe Molotov că împinge lumea spre un al treilea război mondial, care va pustii întreaga omenire.

Totuşi, Franasovici aduce de la Paris impresia că la 15 iunie părţile vor sfârşi prin a se înţelege şi că nu va izbucni conflictul. Minciuna colportată de el, cum că americanii refuzau să admită graniţa de vest, propunând negocieri directe cu ungurii; că dânsul s-a zbătut şi cu ajutorul ruşilor, dar mai ales al francezilor, a reuşit în fine să-i facă pe americani să renunţe, a fost dovedită într-o convorbire a lui Mihai Popovici cu Burton Berry, care a confirmat că, trei săptămâni înainte de întrunirea conferinţei de la Paris, guvernul Statelor Unite, însuşindu-şi raportul misiunii americane de la noi, a dat lui Maniu asigurări că graniţa de vest nu va fi ştirbită. „Cum rămâne atunci cu afirmaţiile lui Franasovici?" a întrebat Popovici. „Despre Franasovici poţi crede ce pofteşti", a răspuns Berry.

Cu atât mai dezgustătoare este atitudinea lui „Trichard Farsanovici", cu cât pretinde că a venit de la Paris cu pretenţia anglo-americanilor de a sancţiona neîntârziat pe Antoneşti, când ştiut este că numai ruşii sunt cei ce pretind execuţia, tot aşa precum au refuzat achitarea lui Mareş, Buşilă şi Popescu şi au reclamat arestarea şi judecarea lotului al doilea de foşti demnitari, care au fost liberaţi doar graţie energicului protest anglo-american.

Circulă zvonul că măsurile luate în ultima vreme de guvern, n-au reuşit decât să îndârjească populaţia şi să adâncească ura generală împotriva ruşilor. Sovietele au scos de la suflet nu numai pe Groza, ci şi pe Ana Pauker, vinovată de lipsă de abilitate; cel care conduce acum totul şi păstrează singur încrederea Moscovei este Lajos Lakatos (tovarăşul Vasile Luca).

Guvernul Siam a adresat o scrisoare de protest lui Trygve Lie, cerându-i să aducă în fața Consiliului de Securitate cazul invadării unor teritorii siameze de către trupe franceze din Indochina.

Duminică în Italia, 28 milioane de alegători, bărbați şi femei, vor da un dublu vot: referendum asupra formei de stat - Monarhie sau Republică - şi alegerea deputaților pentru Constituantă. Pentru primul punct, probabil nu se va obține o diferență mare între opțiuni, dar despre alegeri, se crede că democrat-creştinii lui de Gasperi vor câştiga cât comuniştii cu socialiştii la un loc.

Cu privire la notele adresate guvernului nostru, Buzel crede cu destulă dreptate că Regele a fost greşit sfătuit să acorde colanul „Serviciu credincios" lui Groza, tocmai în ziua în care se primeau notele de protest şi să-i arate că-i mulțumeşte şi-l felicită pentru politica dusă şi pentru reluarea raporturilor cu Anglia şi cu Statele Unite, infirmând oarecum prin aceste cuvinte toate punctele de nemulțumire ale aliaților. Mai crede că cel puțin până după alegeri, nimeni n-ar îndrăzni să se atingă de Suveran şi de Monarhie, aşa că i-ar fi posibil să-şi exercite dreptul de grațiere şi să afirme că nu va aproba alegeri decât după încheierea păcii.

30.5.46. Față de activitatea politică a Moscovei, care organizează centre avansate în Polonia şi în Jugoslavia în vederea eventualului conflict cu blocul occidental, Anglia şi Statele Unite au pornit şi ele o activitate crescândă în Europa orientală, activitate negativă deocamdată, căci se rezumă la o serie de note de protestare: la Bucureşti, al căror conținut va fi publicat mâine, la Belgrad, învinuind pe sârbi de a sabota sistematic acțiunea de împăciuire în regiunea Veneția-Giulia, la Tirana, acuzând pe albanezi de a fi bombardat fără niciun motiv două vase engleze ce treceau prin canalul Corfu (notă la care de 10 zile guvernul albanez nici nu şi-a dat osteneala să răspundă...). În tot cazul, presa engleză subliniază caracterul unei divizări tot mai marcate a Europei în două tabere.

Evatt a declarat din partea Australiei că va susține din toate puterile propunerea lui Bevin de a convoca fără întârziere conferința de pace, sau, în caz de neînțelegere, de a deferi problema Adunării ONU.

Guvernul din Teheran a destituit pe ambasadorul său din Statele Unite ca delegat la Consiliul de Securitate, în aşteptare de a-l înlocui şi din postul de la Washington.

În pragul referendumului de dumincă, populația din Sicilia a făcut regelui Umberto o recepție entuziastă.

Amenințarea lui Truman cu maniera forte a reuşit, căci greva minerilor s-a încheiat printr-un acord în care patronii aprobă o majorare de 18,5 cenți/oră. Acum se studiază a treia grevă la orizont, cea a marinarilor şi a docherilor, prevăzută a începe la 15 iunie, în cazul eşecului negocierilor.

Trist este însă că Senatul a respins cu 70 voturi contra 13, cererea preşedintelui de a încorpora în armată pe greviştii recalcitranți.

Alegerile municipale din Olanda au dat majoritatea tot catolicilor cu 189 locuri, față de 156 pentru socialişti.

Astă seară a sosit ştirea că Gavan Sultaneh a cerut demisia întregului guvern persan, spre a forma un nou cabinet.

Anglo-americanii şi-au exprimat supărarea de a vedea cât de mult întârzie guvernul polonez executarea alegerilor legislative, aşa că se precizează tot mai mult influența sovietică în Europa orientală, odată cu agravarea relațiilor anglo-americanilor cu aceste state şi deci cristalizarea a două grupări opuse pe plan mondial.

1.6.46. Londra anunță că după patru zile, ca răspuns la protestul adresat guvernului român şi publicat azi, Groza a declarat că în august sau cel mai târziu la începutul lui septembrie, vor avea loc în România alegeri libere. (Pătrăşcanu a publicat un ante-proiect al legii electorale, care pare acceptabil pe hârtie, în afara sistemului uni-cameral şi al dreptului electoral începând cu vârsta de 19 ani).

În schimb, guvernul nu încetează a vexa opinia şi a nesocoti libertățile cetățeneşti prin metode de brutalizare: au arestat pe Lugoşianu sub un vag pretext de complot în contra siguranței statului, au perchiziționat casa lui Bebe Brătianu şi țin zbiri la uşa lui Fotino, organizează în piața Universității manifestații de derbedei ca să ceară spânzurarea celor condamnați, - pe ale căror recursuri, le-a respins bineînțeles Casația, - lasă să apară în *Graiul nou* atacuri directe la adresa lui Maniu, acuzat de a fi ajutat şi împins pe Antonescu la război; toate acestea - ca să arate ce puțin caz se face la noi de notele cominatorii anglo-americane, cu toate că în scris se dau asigurări oficiale că angajamentele din ianuarie vor fi respectate. (Banii luați din casa Brătianu cu prilejul perchiziției au fost returnați).

Guvernul francez face cunoscut că trupele din Indochina au depăşit frontiera Siamului urmărind bandiți, dar că s-au retras după trei ore. De altfel, acesta e un teritoriu contestat, cedat de Japonia Siamului în 1942, aşa că nu poate fi vorba de o încălcare propriu-zisă de graniță.

Guvernul englez a decis să stabilească sistemul conscripțiunii, încorporând pe tinerii de 18 ani pentru un serviciu de doi ani, care din decembrie 1948, va fi redus la 18 luni. Se va obține astfel un contingent anual de 190.000 militari.

Austria cere Italiei să retrocedeze doar o porțiune de circa 2000 km² din Tirolul de sud, spre a-i da posibilitatea să aibă pe teritoriul său legătura feroviară de la Innsbruck la Klagenfurt, prin Brenner, Bressanone şi Dobiaco. Italienii refuză categoric.

Canada a declarat că va primi ca muncitori agricoli 5000 polonezi din armata lui Anders, care refuză a se înapoia în țara lor.

Guvernul maghiar refuză a cere extrădarea lui Horthy, care se află arestat în zona americană din Germania, probabil ca să-şi scutească situația scabroasă a condamnării şi executării (după sistemul impus nouă de sovietici) celui care timp de un sfert de veac le-a ținut loc de Suveran.

Primul ministru ungur va pleca în iunie la Londra în misiune oficială, după vizita sa la Moscova; se încearcă acum o restabilire a echilibrului.

Se apeciază că grevele din Statele Unite au costat 500 milioane livre sterline şi că au întârziat producția cu cel puțin trei luni. Temerea nu s-a sfârşit încă: alți 75.000 mineri sunt acum în grevă, iar la 15 iunie, odată cu declanşarea grevei în marina comercială, Statele Unite vor fi practic complet izolate de restul lumii.

Truman a declarat presei că în două rânduri, odată cu ocazia Potsdamului, iar în urmă cu prilejul conferinței de la Paris, a trimis lui Stalin invitații personale pentru o vizită la Casa Albă, dar că acesta s-a scuzat, invocând starea sănătății şi avizul medicilor care îi interzic atât de lungi călătorii.

Stettinius şi-a prezentat demisia din postul de reprezentant la ONU, afirmând că şi-a terminat însărcinările, dar în realiate supărat de a juca un rol searbăd de „comisionar" a lui Byrnes. Truman spune că nu-i va accepta demisia şi speră că, până la urmă, va renunța la ea.

Mareşalul Smuts a declarat că măsurile luate în Germania sunt socotite a-i exclude orice posibilitate viitoare de a încerca o tulburare a păcii, dar că nu trebuie urmărită distrugerea a însuşi poporului german, factor constructiv în Europa, care datorită unei politici nefaste, a format în centrul civilizației europene un focar de nemulțumire care a dus la tragedia războiului.

Cadogan a declarat în sub-comitetul pentru problema spaniolă că guvernul englez nu va putea admite ca Spania să fie primită printre Națiunile Unite, atâta vreme cât va fi stăpânită de Franco, dar că totuşi informațiile culese arată că:

1. armata spaniolă e atât de slab înarmată şi de prost echipată, încât de abia dacă ar putea servi unor scopuri pur defensive, şi deci nu este amenințătoare pentru nimeni;

2. niciuna din persoanele germane căutate pentru crime de război n-a găsit refugiu în Spania;

3. producția de uraniu a Spaniei este absolut insuficientă unei oricât de modeste încercări de producere a energiei atomice;

4. niciun savant german nu lucrează în vreo uzină spaniolă.

S-a răspândit acum zvonul că azi, la ora 5 după amiază, au fost executați toți cei condamnați la moarte în lotul Antonescu, afară de Pantazi a cărui pedeapsă a fost comutată în detenție pe viață. Se mai spune că la execuție au asistat câte doi delegați englezi, americani şi ruşi, dar că până la urmă nici Cristescu n-a fost executat, ci luat de ruşi care îl vor întrebuința în afacerile lor de spionaj.

Beneş a oferit leaderului comunist să formeze noul guvern cehoslovac.

În ce priveşte alegerile de mâine din Italia şi poate chiar şi din Franța, Papa a făcut azi o declarație în fața colegiului cardinalilor (radiodifuzată de postul Vaticanului), spre a atrage luarea aminte poporului că va avea să se pronunțe pentru menținerea civilizației creştine sau pentru triumful distrugătorilor acesteia.

2.6.46. Comunicatul oficial spune că au fost executaţi cei doi Antoneşti, Piki Vasiliu şi Alexianu, pe când conform raportului prezentat de Pătrăşcanu, s-a comutat pedeapsa lui Pantazi, Cristescu şi Radu Lecca la muncă silnică pe viaţă.

Londra şi Washington au înregistrat această ştire, fără vreun comentariu.

Bevin va vorbi marţi în Cameră asupra politicii externe spre a răspunde atacurilor lui Molotov, susţinut fiind de unanimitatea dominioanelor şi spre a cere pentru micile naţiuni, încheierea grabnică a tratatelor de pace. Radio Londra a şi pornit o campanie în acest sens. Comentează înţelesul noţiunii de „imperialism britanic" care pentru asigurarea teritoriului său, deşi uşor atacabil de pe coasta franceză, belgiană sau olandeză, nu înţelege a interveni în politica internă a acestor state, nici a le impune guverne favorabile Angliei, aşa cum procedează Rusia de-a lungul graniţelor sale.

Cât despre politica Sovietelor, guvernul englez nu are nici cea mai mică intenţie să organizeze vreun bloc ostil, ci doreşte o cordială colaborare, ceea ce nu exclude dreptul ca atunci când Sovietele nu-şi ţin angajamentele, aşa cum au procedat în Persia, să le atragă politicos atenţia, fără succes însă, căci Moscova nu catadicseşte să-i dea măcar un răspuns.

Un acord a fost stabilit între Persia şi Azerbaidjan pentru menţinerea trupelor pe poziţiile respective şi abţinerea reciprocă de a se ataca.

Azi în toate bisericile catolice se va remite credincioşilor câte o copie a cuvântării Papei, care îi întreabă dacă doresc să-şi abandoneze soarta în mâinile unui stat puternic şi materialist, lipsit de orice ideal, fără credinţă şi fără Dumnezeu. Evident că de data aceasta, Papa este hotărât să ia parte în politica militantă, aşa că ruşii cam au dreptate să-l atace.

Raportul sub-comitetului pentru problema spaniolă a decis - că deşi Franco nu ameninţă direct pacea, el poate totuşi periclita pacea internaţională prin caracterul fascist al regimului, - să ceară Adunării Generale ONU recomandarea către statele membre a ruperii relaţiilor diplomatice, fără a fi vorba de o intervenţie directă prin forţă.

3.6.46. Primele rezultate ale alegerilor din Franţa dau 159 locuri pentru mişcarea republicanilor populari (catolici), 146 pentru comunişti şi 115 pentru socialişti, restul pentru alte partide mai mici. În tot cazul, membrii guvernului, printre care Daladier, Reynaud, Herriot au fost aleşi. Când se vor cunoaşte toate rezultatele, se va vedea repartizarea celor 586 locuri şi care va fi coaliţia guvernamentală.

Ziarele spaniole *Arriba* şi *ABC* declară că Spania nu va admite nimănui să se amestece în treburile sale interne şi că puţin îi pasă ce gândesc străinii din afară.

Cu excepţia lui *Daily Worker*, care acuză Anglia şi Statele Unite că doresc menţinerea guvernului Franco în sprijinul politicii lor anti-bolşevice, presa engleză socoteşte în general că Naţiunile Unite au de ales între o acţiune directă de răsturnare sau o neutralitate absolută, pentru a lăsa pe Franco să se prăbuşească singur, căci o simplă demonstraţie diplomatică n-ar avea decât efectul să-l consolideze în interior.

Brazilia, care iniţial refuzase din motive lesne de înţeles să rupă relaţiile cu Madridul, s-a raliat până la urmă la avizul general.

Anglia şi Statele Unite au restituit Portugaliei bazele navale din Azore obţinute din 1943 pentru desfăşurarea războiului. În schimb, negocierile pentru obţinerea de baze permanente în aceste insule şi în condiţii de pace continuă.

În Italia, abia miercuri seara se va putea şti dacă ţara vrea să rămână Monarhie sau să devină Republică. În marile centre din nord: Milano, Torino, Genova majoritatea se arată republicană, monarhiştii sperând doar pe 40% din voturi; în schimb, ţăranii şi, în general, sudul peninsulei cu Napoli şi Sicilia, ar vota pentru Coroană până la 80%.

De Gasperi pare a se scuza faţă de comunişti că a primit de la Umberto colanul „Annunziata", ca şi cum Regele ar fi vrut să-l cumpere.

La noi, starea de depresie este foarte accentuată. Cu tot demersul aliaţilor, aud că arestările continuă (unii vorbeau azi chiar de arestarea lui Maniu) şi, cum deocamdată nu s-a obţinut semnătura Regelui pentru prelungirea activităţii Tribunalului poporului, se pretinde că va reîncepe sistemul internărilor în lagăr.

În cazul lui Lugoşianu, arestarea nu e datorită implicării sale într-un complot, ci doar de faptul că prea vede des pe... anglo-americani! Complotul despre care e vorba ar fi cel al „Sumanelor negre" şi al „Junilor lui Iancu", destinate să provoace o mişcare de răsturnare a guvernului. Din această pricină au fost arestaţi generalul Aldea, Ilie Lazăr şi alţii.

Cât despre guvern, mulţi spun că Groza va fi înlocuit cu Bodnăraş, ofiţer român de origine ucraineană, dezertat acum 10 ani la ruşi, unde a urmat o şcoală de agent propagandist comunist. În spatele acestuia, ar sta, ca delegat al Moscovei, Lajos Lakatos.

5.6.46. Radio Londra anunţă că guvernul român a răspuns notei britanice, dar că Anglia îl socoteşte cu totul nesatisfăcător şi că de altfel, faptul că textele primite la Bucureşti n-au putut fi măcar publicate în presa noastră, arată cu prisosinţă de ce libertăţi se bucură opinia publică din România.

Lumea se întreabă la noi, până unde va ajunge starea de tensiune în care ne aflăm: pe de o parte, unii dintre cei arestaţi sunt repuşi în libertate cu ameninţarea totuşi de a fi trimişi în judecată, dar în acelaşi timp se procedează la alte arestări.

Se vorbeşte din nou de eventualitatea unui guvern Tătărescu (cel mai uşor de condus şi totodată singurul care ar putea încerca să ia ochii aliaţilor că reprezintă un curent burghez şi anti-comunist).

A produs un efect deplorabil încercarea guvernului Groza de a implica pe Nunţiul apostolic în politica anti-bolşevică a lui Antonescu (pe baza unor note ale Mareşalului, în care acesta face menţiune de laudele aduse de către Nunţiu pentru cruciada întreprinsă împotriva ruşilor, de figura unui nou „atlet al lui Christos" pe care el o va reprezenta în Istorie etc.) ca şi cererea de rechemare adresată Vaticanului. Dar mai ales că Vaticanul n-a făcut niciun gest să-l apere, ci s-a mulţumit să regrete cele întâmplate şi pur şi simplu să-l recheme.

Cu toate acestea, mulți dintre optimiștii impenitenți[8] de la noi își închipuie că, după 15 iunie, aliații vor lua o atitudine hotărâtă față de Soviete și că le vor obliga printr-o acțiune ultimativă, să cedeze pe toată linia. Se bazau pe știrile că în Rusia domnește haosul quasi-revoluționar.

Aceste sentimente sunt întărite de discursul de ieri al lui Bevin, care declară că Anglia nu va mai ceda la Triest, că va insista pentru reglementarea problemei dunărene și că va pretinde lămurirea chestiunii Austriei, de care situația României e așa de strâns legată.

Impresionantă este perfecta coeziune în sânul Parlamentului și al poporului englez. Churchill acordă de altfel guvernului sprijinul conservatorilor și acuză pe comuniștii englezi, care în 1939, din ordinul Moscovei, înfierau intrarea în război a Marei Britanii, ca fiind manevre ale capitalismului reacționar.

Referendumul din Italia a dat o majoritate vădită republicanilor, așa că după o domnie de o lună, regele Umberto al II-lea va fi fost ultimul Suveran al Casei de Savoia. Sâmbătă când se va comunica rezultatul oficial, Regele va abdica părăsind țara, urmând ca de Gasperi să preia provizoriu funcția de șef al Statului până la alegerea unui președinte de Republică. Constituanta care va fi alcătuită din 196 democrat-creștini, 116 socialiști și 107 comuniști, îl va alege la 25 iunie.

Se vorbește de socialistul Romita sau de bătrânul Orlando, în vârstă de 86 ani.

6.6.46. Londra și Washington arată de ce răspunsul guvernului român este nesatisfăcător: evită să fixeze data alegerilor și afirmă inexactități flagrante cu privire la libertate, interzicând publicarea în presă a textelor notelor primite. Dar apoi, ce sa va petrece? Ai noștri vor continua să mintă și aliații vor continua să le dovedească reaua credință. Este adevărat că Churchill a declarat că dacă va izbucni cumva războiul, el va lua naștere în regiunile ocupate de ruși de la est de perdeaua de fier dintre Stettin și Triest.

Față de eventualitatea unor măsuri coercitive împotriva regimului Franco pe care Anglia cu niciun chip nu vrea să le ia, ministerul de Externe de la Madrid declară că Spania preferă să trăiască izolată și cu ușile închise, decât să se plece în fața injoncțiunilor străine și adaugă: „dacă e vorba să se discute politica dusă pe vremea războiului, atunci să se examineze activitatea tuturor națiunilor, atât neutre cât și beligerante, începând cu Rusia, care în 1939 a încheiat faimosul pact cu Germania hitleristă".

În locul lui Stettinius, care și-a menținut demisia, a fost numit senatorul republican Austin de 68 ani.

Se pare că rezultatul oficial al referendumului italian nu va fi publicat decât miercuri și că abia atunci Umberto va pleca în avion la Lisabona, unde îl așteaptă regina Marie-José cu cei patru copii. Totuși monarhiștii susțin că dată fiind mica majoritate de 2 milioane pentru Republică din cei 23 milioane votanți, n-ar trebui ca noua formă de guvernământ să rămână de pe acum definitivată, ci ca peste un an să aibă loc un nou referendum.

---

[8] care nu au remușcări (n.ed.)

Un grup de clerici protestanţi au intervenit pe lângă Truman, rugându-l să recheme pe reprezentantul său personal Taylor de pe lângă Sf. Scaun, post ce fusese creat de Roosevelt pentru nevoile războiului şi care nu corespunde în chip permanent tradiţiei americane.

Un român întors din Jugoslavia, povesteşte îngrozit de totala comunizare a vieţii de acolo, de dezorganizarea industriei, de desfiinţarea tuturor proprietăţilor, de starea de mizerie materială şi fiziologică a populaţiei şi de teroarea „ustaşilor", bande de SS care fac să dispară fără urmă o seamă de lume cunoscută.

7.6.46. Ca primă manifestare de ostilitate faţă de aliaţi, sârbii şi polonii dându-se legaţi de mâini şi de picioare robi Moscovei, refuză să participe mâine la Londra la serbările Victoriei la care iau parte 19 naţiuni.

Întrunit pentru a discuta raportul privitor la regimul Franco, Consiliul de Securitate şi-a amânat dezbaterile pentru marţi, în urma declaraţiei reprezentanţilor englez şi american, care ezită a lua o hotărâre pripită relativ la propunerea sub-comitetului de a cere în septembrie Adunării ONU ruperea colectivă a relaţiilor cu Spania.

Temându-se a întinde prea mult coarda, guvernul nostru s-a decis să publice azi în presă atât notele aliate din 27 mai, cât şi răspunsurile lui Guţă din 1 şi 3 iunie, despre care comentariile londoneze spun cu ironie că exprimă „inocenţa ofensată".

Aceasta nu-l împiedică totuşi să continue a proceda la arestări ale unor persoane „ce vorbesc cam prea mult" şi chiar să trateze pe cei dintre foştii miniştrii repuşi în libertate drept „criminalul de război Gheorghe Cretzianu este autorizat a locui provizoriu la domiciliul său, sub supravegherea poliţiei, urmând a se prezenta în faţa instanţelor atunci când va fi chemat la judecată." Deci condamnat înainte de a fi judecat...

Nu mai vorbesc de situaţia imposibilă din Ardealul de nord, unde ungurii îşi bat joc fără ruşine de tot ce e românesc şi unde autorităţile: prefect, jandarmi, nici nu îndrăznesc să intervină. La Cluj, ungurii bat şi terorizează pe studenţii români şi dau foc clădirilor Universităţii, iar preşedintele Tribunalului din Tg. Secuiesc se află la Braşov, fără a cuteza să se prezinte la post.

La noi, mulţi se gândesc cu încredere că în curând va izbucni în fine conflictul cu Sovietele, mai ales după declaraţia lui Bevin, care socoteşte că lipsa Rusiei din concertul mondial la încheierea păcii din 1919 a fost extrem de regretabilă pentru toată lumea şi pentru stabilirea unei păci durabile. De rândul acesta, Rusia are „prilejul suprem şi ultim" de a participa la restabilirea păcii, ceea ce este socotit ca un fel de ultimatum din partea demnitarului englez.

Guvernul polonez a interzis în şase ţinuturi ale teritoriului ţării, orice activitate politică pentru partidul lui Mikolajczyk, acuzat de a colabora cu bande teroriste.

Săptămâna viitoare se va deschide congresul laburiştilor englezi, cu care ocazie comuniştii vor cere, pentru a 4-a oară, afilierea lor la acest partid, cu tot atât de puţin succes desigur, mai ales după ce şi sindicatele s-au pronunţat în acelaşi sens.

După ce Argentina rupsese relațiile diplomatice cu Rusia, odată cu Revoluția din 1917, iată că acum s-a hotărât a relua raporturile cu Uniunea Sovietică.

8.6.46. Puiu Romniceanu a făcut declarații corespondenților de presă pentru a arăta că membrii guvernului (cel puțin cei din opoziție) n-au fost informați de textele notelor engleză şi americană, că n-a fost convocat cabinetul pentru a discuta asupra răspunsului, că dânsul n-a cunoscut decât ieri din ziare conținutul acestora şi că, bineînțeles, nu se asociază întru nimic răspunsului dat de Tătărescu.

De altfel, din ianuarie de când se află în guvern, el n-a participat decât la şase şedințe ale Consiliului de miniştri.

Delegația guvernamentală maghiară compusă din preşedinte, vicepreşedinte de Consiliu şi miniştrii de Externe şi Justiție, pleacă azi la Washington şi apoi la Londra.

De ieri a început armistițiul de 15 zile încheiat între comandanții trupelor guvernamentale şi comuniştii chinezi care sunt în conflict în Manciuria.

Montgomery a fost însărcinat să viziteze Egiptul şi alte puncte din Orientul Apropiat, Africa şi Asia, unde britanicii şi-ar putea amplasa baze militare cu trupele ce vor părăsi în curând teritoriul egiptean.

La Palermo şi Napoli, chiar şi la Roma au avut loc puternice manifestări monarhiste şi unii îşi exprimă temerea unei sciziuni ce s-ar putea produce între nordul şi sudul Italiei. Democrat-creştinii fac apel la partizanii lor, ca, indiferent de cum au votat la referendum, să accepte formula republicană, nemaiventilând ideea unui nou plebiscit, ce n-ar face decât să întrețină tulburare în spirite. După proclamarea Republicii, Umberto se va instala la Sintra în castelul marchizului Cadaval.

Presa săptămânală engleză arată că, din ordinul Moscovei, comuniştii de pretutindeni sunt invitați să întrețină raporturi apropiate cu socialiştii, dar că acest plan nu va reuşi, nu din cauza vreunui bloc anti-bolşevic organizat de Bevin, ci datorită rezistenței creştine şi conservatoare pe care alegerile din mai toate statele Europei apusene au dovedit-o.

Azi s-au desfăşurat la Londra serbările Victoriei, în prezența Regelui, Reginei, prințesei Elisabeth, a prinților Olaf, Bernhard şi François de Luxemburg. Attlee s-a aflat împreună cu Churchill în aceeaşi trăsură de gală.

Ziarele au comentat cu mult umor absența ruşilor care au refuzat invitația, scriind că desigur Bevin a avut subiect de meditație. S-a mai scris că: „cedând neîncetat în fața pretențiilor sovietice, guvernul nu va reuşi să-şi atragă bună voința Moscovei, după cum tot atât de greşit ar proceda, dacă ar sacrifica în acest scop interesele popoarelor din centrul şi din estul Europei. Mai bine ar face să se gândească de pe acum că viitoarea întrunire de la Paris va fi un eşec, spre a putea lua din vreme măsurile necesare dictate de o politică sănătoasă".

O moarte extrem de ciudată. În ajun de a pleca spre Washington, regele Siamului examinând în palatul său o armă de vânătoare, şi-a descărcat-o din imprudență în cap, murind pe loc.

Se confirmă faptul că Vîşinski a fost pentru câteva zile la Bucureşti, spre a ordona execuția celor patru condamnați. Între Vasiliu şi Pantazi, s-ar fi tras la sorți în plin Consiliu de miniştri. Ca prin sec. al XVI-lea...

10.6.46. Se pare că socialiştii francezi ar refuza să primească din nou presidenția Consiliului, aşa că Bidault va trebui să încerce constituirea noului cabinet.

Pravda atacă pe Bevin, respingând principalele sale cereri în chestiunile Austriei, Triestului şi a Dunării, iar presa londoneză socoteşte că sâmbătă, conferința celor patru se va deschide sub rele auspicii, cu toate că Bevin şi Byrnes vor face tot posibilul să împiedice o ruptură cu Sovietele.

Azi se va deschide congresul laburiştilor englezi sub preşedinția lui Laski, iar Bevin va face miercuri declarații asupra relațiilor cu Rusia. Un punct important va fi stabilirea principiului de a nu admite cererea de afiliere a comuniştilor.

În vizitele sale, delegația guvernamentală maghiară va expune situația economică a țării şi va încerca totodată să dovedească drepturile Ungariei asupra Transilvaniei de nord şi a teritoriilor maghiare revendicate în Slovacia.

Se pare că mâine, în fine, va fi proclamată Republica italiană, după ce regele Umberto va fi transmis puterile în mâinile guvernului.

Muftiul Ierusalimului, care avea domiciliul forțat la Neuilly, a părăsit pe ascuns Franța, sosind la Damasc pentru congresul pan-arab din Siria, la care va participa şi un delegat al Palestinei, deşi acest stat nu e reprezentat la congres.

După reluarea raporturilor diplomatice cu Rusia sovietică, ziarul comunist din Buenos Aires a încetat a mai critica guvernul argentinian şi îşi îndreaptă acum toată violența împotriva anglo-americanilor.

11.6.46. Azi se întruneşte Adunarea Franceză şi partidul MRP va propune pe Bidault, ca viitor preşedinte de Consiliu şi în funcția de Şef al Statului, până la votarea Constituției.

De Gasperi a proclamat Republica, Casația constatând că s-a obținut o majoritate de aproape 2 milioane de voturi. Nu se ştie dacă Umberto va pleca imediat sau va pretinde să se verifice pretutindeni validitatea plebiscitului, ceea ce, după ziarele engleze, ar putea îngreuna mult situația internă a Italiei.

Guvernul britanic a cerut la Paris explicații cu privire la fuga de sub supravegherea franceză a Muftiului Ierusalimului, care după cum se ştie, pornise pe vremea războiului mişcarea insurecțională a arabilor din Palestina, găsindu-şi apoi refugiu în Germania.

Sunt informat de către un membru prezent, că la o întrunire de sector al Partidului Social-Democrat, un participant îşi exprimase surprinderea că lipseşte portetul Regelui, pe când alte figuri erau atârnate pe perete, deşi ştiut este că principiul Monarhiei este consfințit

de toate partidele din guvern. I-a replicat prietena Margareta Klein din comitetul executiv, care a precizat că partidul lor este secțiunea românească a social-democrației mondiale, aşa că expresii ca: Rege, Monarhie, Armată, Patrie, sunt simple prostii de care nu trebuie să se împiedice un adevărat socialist, iar „cui nu-i convine acest mod de a vedea lucrurile, n-are decât să plece".

13.6.46. Pătrăşcanu a fost nevoit să denunțe la Cluj recrudescența revizionismului maghiar şi să afirme în numele guvernului şi al Partidului Comunist că respinge orice formulă de compromis asupra Transilvaniei.

Este trist şi descurajant pentru toți aceşti oameni din guvern să fie nevoiți a recunoaşte că zadarnică a fost politica lor de frăție cu ungurii şi de abandonare a Ardealului în mâinile şovinismului maghiar ascuns sub masca comunistă şi că multă dreptate au avut fostele noastre guverne, atât de hulite astăzi, de a nu se arăta slabe față de Budapesta, căci încercând să se pupe în bot cu ungurii, aceştia se vor grăbi a ne sili să le lingem tălpile.

La congresul laburist de la Bournemouth, după discursul lui Bevin s-a înregistrat o vădită înfrângere a politicii moscovite: rezoluția de criticare a politicii externe a guvernului a fost retrasă şi s-au respins rezoluțiile relative la relațiile cu URSS, la afilierea comuniştilor, la ruperea relațiilor cu regimul lui Franco. De asemenea s-a retras cererea de a nu se mai pune piedici imigrării evreilor în Palestina.

După felicitările aduse lui Bevin, evreul polono-maghiar Laski a fost înlocuit la preşedinția partidului cu Noll Baker.

În ce priveşte acuzele lui Molotov despre un bloc anglo-american în contra Sovietelor, circulă următoarea glumă: Dacă se întâmplă ca la o masă, doi prieteni să refuze o mâncare cu spanac, aceasta nu înseamnă deloc că dânşii au constituit un bloc anti-spanac, ci doar că ambilor nu le place acea legumă...

Umberto a sfârşit prin a delega aseară puterile lui Gasperi şi s-a retras la San-Rossore, în aşteptarea constatării finale a rezultatului referendumului de către Curtea supremă, în timp ce la Napoli, Taranto, Roma şi Bari continuă neîncetate încăierări între monarhişti şi comunişti, soldate cu morți şi răniți.

La Congresul Ligii Pan-arabe, unde Muftiul încă n-a sosit, s-a hotărât să se ceară tutela asupra Tripolitaniei, iar anglo-americanii au anunțat că nu vor lua nicio hotărâre asupra Palestinei, înainte de a fi consultat Liga.

Față de măsurile draconice votate de congres împotriva grevelor, Truman şi-a exercitat dreptul de veto, înțelegând să stabilească o deosebire între grevele ce amenință economia generală a statului şi cele obişnuite, izvorâte din neînțelegeri între patroni şi lucrători, pentru care acest drept rămâne sfânt.

Guvernul nostru anunță azi trecerea armatei pe picior de pace şi reducerea efectivelor, conform deciziei de la Paris a celor patru, urmând ca o serie întreagă de ofițeri

să treacă în cadrul disponibil. De fapt, se va face o discriminare în favoarea celor înscrişi în vreunul din partidele ce fac parte din FND.

Cu prilejul unor întruniri liberale şi maniste la Craiova, provocatori comunişti au mitraliat la grămadă, omorând şi rănind o mulţime de oameni. Bineînţeles guvernul vorbeşte de huligani ai lui Maniu care au ucis un ofiţer sovietic nevinovat.

Cât despre tulburările de la Cluj, lucrurile s-au petrecut astfel: vreo 150 studenţi au ieşit pe străzi pentru a-şi exprima simpatia pentru generalul Anastasiu, rechemat disciplinar din acea garnizoană. Organizaţiile ungureşti au scos atunci vreo 3000 lucrători de la fabrica Dermata şi de aiurea, care, înarmaţi, au atacat pe studenţi. Aceştia s-au refugiat şi s-au baricadat în căminul lor, pe care maghiarii l-au luat cu asalt şi l-au devastat, făcând victime printre studenţi.

Aflând de cele petrecute la Cluj, o mulţime de ţărani din împrejurimi au tăbărât cu ce-au putut asupra tuturor ungurilor peste care nimereau, devastând şi casele lor.

De aceste incidente se foloseşte acum delegaţia guvernului de la Budapesta sosită la Washington, spre a pleda în contra cruzimilor sălbaticilor de valahi şi a revendica restituirea acestei „provincii a Ungariei".

Printre cei arestaţi sub cuvânt de complot contra siguranţei statului, sunt şi câţiva funcţionari ai misiunii americane. După sistemul inaugurat acum câtva timp, soldaţi americani înarmaţi i-au eliberat pe aceştia. Se pare că, de rândul acesta, Guţă s-a supărat foc şi a adresat lui Berry o notă de o vehementă agresivitate, declarând că guvernul nu va mai admite o asemenea imixtiune în treburile interne româneşti şi că va fi silit să ia măsuri faţă de acte atât de incalificabile.

Nici Londra, nici Washington nu pomenesc de o atare notă, însă discutând situaţia din România, *Washington Post* declară că prin felul în care se comportă, guvernul Groza nu va mai putea sta o singură zi după plecarea ruşilor, pe ale căror baionete se sprijină şi al căror sistem l-a adoptat prin măsurile de spionaj şi suprimări.

Mi se afirmă că, în ajunul executării Antoneştilor, se pusese la cale un atentat împotriva Regelui şi că un grup de 12 asasini se postase pe drumul de la Sinaia la Bucureşti. Planul a fost însă descoperit, Regele fiind împiedicat în ultimul moment să plece; automobilul său a fost însă ciuruit de gloanţe, şoferul ucis, iar banda, pare-se, a putut fi arestată, graţie vigilenţei americane.

În procesul Mihailovici de la Belgrad se urmăreşte mai ales implicarea englezilor în acuzaţia de a fi ordonat urmărirea şi suprimarea comuniştilor lui Tito.

Umberto a părăsit astă seară Italia, plecând cu avionul la Lisabona.

Într-o notă adresată guvernului de la Belgrad, guvernul englez îi cere să prezinte imediat dovezile documentate ale acuzărilor aduse celor trei ofiţeri britanici, cum că ar fi îndemnat pe Mihailovici să suprime bandele lui Tito, dat fiind că mărturiile acestor ofiţeri probează tocmai contrariul.

15.6.46. A sosit şi Molotov aseară la Paris, aşa că azi după amiază va începe conferinţa. Ca dovadă a dorinţei sale de bună înţelegere, guvernul american prezintă propunerea Baruh relativă la bomba atomică, prin care Statele Unite se arată dispuse a dezvălui secretul de fabricaţie în cazul în care Naţiunile Unite vor reuşi să ia măsurile pentru împiedicarea oricărei agresiuni.

În momentul în care urma să înceapă greva marinei comerciale americane, a intervenit acordul, aşa că, şi de rândul acesta, politica lui Truman reuşeşte a evita pericolul.

Umberto a sosit la castelul Bellavista de lângă Lisabona, după ce a transmis poporului italian o proclamaţie prin care nu renunţă la Tron şi acuză guvernul de a-l fi constrîns la aceasta.

Sunt informat că la Craiova, câţiva comunişti trăgând în mulţime, au ucis pe ofiţerul sovietic, dar că ruşii i-au prins şi i-au suprimat imediat. Totuşi guvernul a condamnat la trei ani închisoare pe doi „huligani manişti" pentru dezordine.

18.6.46. Toate privirile sunt aţintite asupra conferinţei de la Paris, unde se pare că lucrările au început într-o atmosferă mai puţin încordată.

Molotov a admis ca, după reglementarea chestiunilor de primă importanţă, să se discute şi problema tratatului de pace cu Austria, cu condiţia să se ia în deliberare şi situaţia internă din Italia, care nu este deloc limpede şi unde Sovietele caută să-şi bage codiţa. Se pretinde că la referendum, majoritatea republicană a fost obţinută în unele regiuni, graţie confuziei create de chipul încoronat al unei femei de pe buletinele de vot, asemuit cu „Monarhia" de către mulţi analfabeţi şi care în realitate reprezenta „Republica". Cert e că în sudul ţării situaţia e încă foarte tulbure, iar mizeria generală contribuie la întreţinerea stării de nelinişte.

Programul conferinţei pentru tratatele de pace începe cu Italia şi va urma cu România, Bulgaria, Ungaria şi Finlanda. Cât despre proclamarea independenţei complete *„sans entraves"*[9] a Austriei propusă de Byrnes, el va cere ca în caz de nereuşită, problema să fie supusă votului ONU şi nu conferinţei celor 21 naţiuni.

Începând cu Italia, miniştrii au discutat capitolul economic al tratatului şi din cele şapte puncte, au convenit asupra următoarelor patru:

1. compensaţii pentru pagubele de război asupra bunurilor Naţiunilor Unite din Italia;
2. bunurile italiene din teritoriile Naţiunilor Unite;
3. renunţarea Italiei la pretenţii de la Naţiunile Unite;
4. clauze generale referitoare la comerţ, spre a facilita regimul economic în favoarea cetăţenilor Naţiunilor Unite.

La New-York, comitetul pentru energia atomică, a propus ca cei 11 membri ai Consiliului de Securitate plus Canada, să statueze asupra creării unei administraţii internaţionale a energiei atomice.

---

[9] *„fără piedici"*

Propunerea senatorului Baruh, de dezvăluire a secretului bombei sub anumite condițiuni, este un exemplu unic în istorie, ca un stat să renunțe de bună voie la monopolul unei arme ce-i asigură supremația.

Tot la New-York se discută acuzațiile aduse Spaniei; Consiliul tot amână a se pronunța, dat fiind refuzul Angliei de a se lua măsuri coercitive şi inoperante în contra lui Franco, sau de a se da Adunării Generale a ONU indicații prea precise pentru eventuale măsuri de luat în această privință.

La comemorarea eliberării oraşului Bayeux, de Gaulle a reintrat în arena politică, punându-şi candidatura la Presidenție printr-un discurs în care proclamă necesitatea menținerii unei a doua Camere şi atribuirea de puteri reale preşedintelui Republicii pentru a putea fi arbitrul între partide.

Persia şi Azebaidjanul au convenit să încheie un acord, prin care acesta renunță la autonomie şi redevine parte integrantă a Persiei. În acest fel dispare motivul de a ține deschis cazul în fața Consiliului de Securitate, dar gurile rele se întreabă dacă Azerbaidjanul a fost cu adevărat anexat Persiei şi dacă nu cumva s-a întâmplat mai de grabă contrariul.

După ce Anglia şi Statele Unite au răspuns notei lui Tătărescu, pe care o resping ca fiind şi aceasta complet nesatisfăcătoare, se anunță că guvernul Groza se va angaja în scris ca alegerile să aibă loc cel mai târziu în septembrie. Lumea are însă impresia că în realitate, nimeni nu are poftă de alegeri şi că toate aceste discuții n-ar avea ca scop decât *„pour amuser le tapis"*[10].

În tot cazul, atât partidele „istorice", pe care le atacă *Krasnaia zvezda* cât şi Titel Petrescu, scriu memorii şi publică comunicate pe care le transmit regulat misiunilor aliate, protestând împotriva ante-proiectului guvernamental al legii electorale, ca fiind anti-constituțional prin încercarea de a escamota Senatul cu un simplu decret. Toate aceste manevre sunt desigur dictate de ruşi, care nu se sfiesc a declara prin vocea lui Gromyko la New-York, necesitatea ca şi Polonia să desființeze Senatul.

Încotro mergem, se întreabă cu grijă fiecare, spre conflict sau spre înțelegere? Înțelegere ar trebui să însemne cedare în masă din partea ruşilor şi renunțare la majoritatea pretențiilor lor exorbitante. Să fie oare acesta cu putință prin bună învoială şi să fie posibil ca cea mai absurdă dictatură din lume să dea înapoi fără o puternică lovitură de ciomag în cap? În tot cazul, Statele Unite se pregătesc pentru orice eventualitate şi Truman a cerut Congresului ca cele trei ministere ale Apărării naționale să fie înglobate într-unul singur.

Unicul fapt care mă face să mă îndoiesc de probabilitatea unui conflict care să ne scape din ghiarele Moscovei este discursul lui Churchill în Cameră, în care nu vorbeşte decât de Austria şi Ungaria, ca țări de care anglo-americanii ar avea grijă. Discutând despre destinele omenirii între „Rusia şi state sub controlul ei pe de o parte şi restul lumii pe de altă

---

[10] *„a tot amâna"*.

parte", mărturiseşte că: „mai bine ar fi o lume unită decât separată, dar că totuşi e mai bine o lume divizată decât o lume distrusă."

Deci, ne abandonează ruşilor...

Brazilia a promis lui Hoover 100.000 tone alimente pentru Europa înfometată.

În China, s-a stabilit un acord între generalul Marshall şi delegaţii Goumindangului şi ai comuniştilor pentru constituirea unei comisii de anchetă asupra Manciuriei.

Dreptul de veto exercitat de Gromyko în Consiliul de Securitate relativ la Franco, a împiedicat luarea unei rezoluţii, cu toate că nouă voturi au fost pentru, iar Olanda s-a abţinut. Şedinţa s-a amânat pe luni.

În Palestina cresc acţiunile de sabotaj ale mişcării de rezistenţă a evreilor, care atacă şi răpesc ofiţeri englezi, distrug poduri şi ateliere de cale ferată la Haiffa.

Greva generală proclamată de comuniştii greci n-a reuşit, negăsind ecou în populaţie.

Se pare că misiunea americană de la noi l-a făcut scăpat pe Rădescu. Să fie acesta un semn prevestitor?...

19.6.46. Londra anunţă azi că Rădescu a sosit în Cipru cu un avion românesc, având intenţia să plece în Elveţia. Aşa cum îl ştiu, n-a plecat din frică, deci cu o misiune, deci momentul se apropie...

Fără contra-candidat, Beneş a fost ales preşedinte pe viaţă al Republicii cehoslovace.

Cresc probabilităţile ca Bidault să fie însărcinat a forma noul guvern, fiindu-i însă necesare două treimi din voturile Adunării.

20.6.46. Bidault a obţinut majoritatea necesară; rămâne de văzut dacă socialiştii şi comuniştii îi vor da sprijinul pentru formarea unui guvern de coaliţie de stânga.

Muftiul Ierusalimului, despre care se spusese că ar fi fost arestat de englezi şi deportat în insulele Seychelles, a sosit pe neaşteptate la Cairo, fiind imediat primit de regele Faruk, conform tradiţiei că nimeni nu trebuie să bată zadarnic la uşa Palatului.

Oricum, guvernul britanic a declarat că-i va interzice intrarea în Palestina; ne putem aştepta la represiuni violente.

Gromyko a prezentat proiectul unui acord internaţional pentru distrugerea până în trei luni a tuturor armelor atomice, termen mult mai scurt decât planul american, dar nu pomeneşte nimic despre constituirea unui comitet internaţional, lăsând fiecărei puteri independenţa absolută şi răspunderea proprie, dar refuzând totodată să renunţe la dreptul de veto. Este evident că pe de o parte ruşii se tem de bombele americanilor, iar pe de altă parte vor să-şi rezerve întrega libertate de mişcare şi posibilitatea de a pregăti în ascuns *„un coup à leur facon"*[11].

Să sperăm că nu vor reuşi să-şi atingă scopurile, fără reacţia eficace din partea aliaţilor.

---

[11] *„o lovitură în stilul lor"*

23.6.46. Pătrăşcanu a răspuns întâmpinărilor lui Maniu şi Brătianu asupra neconstituţionalităţii proiectului de lege electorală, arătând că planul unicameral al guvernului se bazează pe art. 3 al decretului din 31 august 1944 contrasemnat de Sănătescu, Maniu, Brătianu, Petrescu şi de el însuşi, care decide că „un decret dat în urma hotărârii Consiliului de miniştri va organiza Reprezentanţa naţională".

Este evident că acest text n-ar trebui interpretat decât în cadrul Constituţiei, repusă în vigoare prin acelaşi decret, adică respectând sistemul bi-cameral. Totuşi guvernul de azi ar putea jongla cu sofismele, graţie lipsei de autoritate şi de simţ al răspunderii, ce au prezidat într-o largă măsură toată acţiunea politică de la 23 august.

Vom avea deci alegeri generale în septembrie şi, după toate probabilităţile, guvernul va reuşi. Mi se spune că atunci vom avea un cabinet Bodnăraş, ceea ce ar putea chiar permite ruşilor luxul să-şi retragă trupele, lăsând aici sub control direct oamenii lor de încredere.

Cât despre eventualitatea unui conflict, sunt puţine speranţe să izbucnească aşa de curând. Astfel, la Paris domină spiritul de conciliere şi de concesiuni reciproce, cu singura deosebire că unii sunt decişi a se ţine de cuvânt, pe când ceilalţi participă cu totală rea credinţă: sovieticii au reuşit să condiţioneze evacuarea Bulgariei de cea a Italiei, obţinând astfel siguranţa că sârbii îşi vor putea face mendrele la Triest, iar problema plecării din România şi Ungaria, rămâne în funcţie de încheierea atât de problematică a unui tratat de pace cu Austria.

După cum zic cu umor ziariştii occidentali, dar ei rămân cu umorul iar noi cu realitatea, miniştrii de Externe *„ont décidé d'un commun accord de ne pas s'entendre".*[12]

Drept este pe de altă parte că americanii ne spun: „N-aveţi niciun interes ca războiul să izbucnească în ţara voastră, deci aveţi răbdare şi aşteptaţi, deoarece conflictul va apare în mod inevitabil peste câtăva vreme în China".

Tot aşa spune şi Rădescu care, până în ultimul moment, afirma că România va scăpa de ruşi fără război, fiind convins că Moscova va ceda pe toată linia, atunci când se va vedea pusă în poziţia de agresoare. El crede deci că Sovietele nu încearcă acum decât un bluff, fără a-şi baza strategia pe nicio idee de reală rezistenţă.

Fuga lui a fost cât se poate de simplă şi de asta a reuşit: sâmbăta trecută a ieşit de dimineaţă, însoţit de agenţi în automobilul Siguranţei, a făcut vizite unor prieteni americani, s-a dus apoi la Maniu unde a stat două ceasuri şi la ora 13 a sosit la casa nepoatei sale din strada Oiţelor 6, unde a anunţat că va dejuna, cerând ca maşina să revină la ora 16 pentru a-l duce acasă. Bineînţeles atunci când agenţii s-au întors, nu numai că nu l-au mai găsit, dar familia nici măcar nu-l văzuse şi deci nu putea da nicio relaţie. Probabil dânsul a pornit imediat la locuinţa lui Smeu, pilotul cu care a dispărut şi cu care a plecat de pe un câmp de

---

[12] *„au convenit să nu se înţeleagă"*

lângă Cotroceni, unde pentru o clipă a aterizat avionul, zburând apoi spre Cipru. Se pare că pilotul, unul din bunii noştri aviatori, se pregătea de mult pentru acest zbor, ocupându-se permanent de aparatul care părea să prezinte defecte tehnice şi cu care făcea multiple încercări de decolare şi de aterizare pentru verificări.

Partea delicioasă este că Smeu era membru al diviziei „Tudor Vladimirescu" ceea ce pare că a determinat guvernul să procedeze la sancţiuni, arestând pe generalul Cambrea. Se vorbeşte şi de arestarea lui Lascăr, a cărui unitate nu prezintă nici ea garanţii.

La Paris, cei patru au convenit ca începând de mâine să ţină câte două şedinţe zilnic spre a putea termina lucrările tratatelor de pace, care în iulie vor fi prezentate Conferinţei celor 21 Naţiuni Unite.

Dată fiind intransigenţa reciprocă a italienilor şi a sârbilor în problema Triest, Bidault a propus un plan în două etape:

1. timp de mai mulţi ani, portul şi oraşul să fie puse sub administraţia Naţiunilor Unite şi

2. la o dată ce se va stabili după liniştirea spiritelor şi reluarea normală a activităţii economice se va proceda la un plebiscit care va hotărî soarta acestui punct atât de disputat.

Oricum, Molotov declară că în niciun caz Triest nu va putea fi lăsat Italiei, delegaţia sovietică aşteptând instrucţiuni.

Nu ştiu dacă delegaţia lui Nagy va obţine ceva la Washington sau la Londra cu privire la Transilvania şi la Slovacia; în tot cazul americanii au decis să restituie ungurilor depozitul de aur aflat în Bavaria în valoare de 32 milioane dolari şi să le acorde un credit de 10 milioane dolari pentru cumpărarea de material american aflat în Europa.

24.6.46. Bidault a reuşit să formeze guvernul păstrând pentru partidul său Presidenţia, Externele, Războiul, Justiţia, Finanţele; comuniştii preiau şapte portofolii, cuprinzând Armamentul, Sănătatea, Munca, iar socialiştii şase portofolii, printre care: Internele, Educaţia, Coloniile, Agricultura. Bidault rămâne la Quai d'Orsay, Gouin şi Thorez devin vice-preşedinţi, iar Gay şi Varènne, miniştri de stat. Bidault a promis socialiştilor să ratifice acordurile financiare ale lui Blum şi să procedeze la noi alegeri la 15 octombrie, iar comuniştilor, o majorare a salariilor cu 15%.

După inspecţiile făcute în Egipt şi Orientul Apropiat, Montgomery a sosit la Atena pentru completarea planului de apărare a bazinului Mediteranei şi a căilor de comunicaţie ale Imperiului Britanic.

Citrine şi Jouhaux se află la congresul sindicatelor de la Moscova. După tot ce-a scris despre înşelătoria sistemului bolşevic, prezenţa lui Sir W. Citrine la congres e cât se poate de savuroasă.

25.6.46. „Cei patru" au respins cererea Austriei de rectificare a graniţei cu Italia.

Mare discuţie în chestiunea Dunării, Molotov refuzând să se însereze în tratatele de pace libertatea navigaţiei, sub cuvânt că sârbii şi cehii n-au fost consultaţi. Atunci când

Bevin i-a răspuns că vor avea ocazia să se pronunţe la conferinţa păcii, rusul i-a replicat că atunci ar putea interveni şi Brazilia sau Norvegia, ceea ce n-are rost. „Ba are foarte mult" a răspuns englezul...şi totul s-a amânat ca de obicei.

La New-York, polonezul Lange a propus ca Naţiunile Unite să rupă raporturile diplomatice cu Franco, obţinând patru voturi (Rusia, Franţa, Mexic, Polonia) contra 7.

Radio Moscova anunţă că opoziţia din Grecia s-ar fi retras din Parlament, probabil pe chestiunea plebiscitului.

Marckham a fost din nou expulzat, de data asta definitiv, şi alaltăieri a şi părăsit ţara. De acum încolo, tot ce se va petrece în România va fi cunoscut pe plan internaţional. Noi am dat dovadă de rezistenţă, evenimentele însă ne depăşesc.

26.6.46. La Paris lucrările se poticnesc tot mai rău şi tot mai vădit se manifestă reaua voinţă a lui Molotov şi Vîşinski, încât Bevin, exasperat, a sfârşit prin a spune: „Aşa cum discutăm acum, mi se pare că e o farsă şi nu mai are nicio importanţă ce anume chestiuni abordăm." Lumea se aşteaptă ca Vineri să izbucnească criza.

Cu ajutorul guvernului nostru, ruşii deţin întreaga administraţie şi autoritate asupra porturilor de la Giurgiu în jos, încât niciun vas străin nu poate pătrunde sau ancora fără încuviinţarea sovietică. Pe de altă parte, se face cunoscut că transportul a 1mc. material, inclusiv taxele vamale de la New-York la Constantinopol costă 21 dolari, pe când de la Constantinopol la Constanţa costă 150 dolari!... Cred că aici rezidă în bună măsură nodul chestiunii dunărene şi imposibilitatea unui acord între aliaţi şi ruşi.

Editorialul din *Times* pare dispus să dea într-o largă măsură dreptate Sovietelor. Astfel socoteşte foarte acceptabilă cererea unei despăgubiri de 100 milioane dolari din partea Italiei, o internaţionalizare a Triestului sub control mixt italo-jugoslav, amânarea liberei circulaţii pe Dunăre pentru o conferinţă ulterioară celei de pace şi discutarea tratatului cu Austria într-un spirit de înţelegere.

La New-York, chestiunea regimului Franco este tot în impas şi unicul lucru convenit, a fost să fie lăsată pe ordinea de zi a Consiliului de Securitate.

Guvernul român s-a hotărât în fine să publice ultimul schimb de note cu Anglia şi cu Statele Unite; tonul răspunsului lui Guţă e destul de tăios. Din două, una: sau ruşii se simt prea siguri pe poziţiile câştigate, sau, dimpotrivă, îşi dau seama că aliaţii nu se mai mulţumesc cu vorbe dulci şi că deci nu mai au ce menaja...

2.7.46. Deşi lucrurile merg greu la Paris, s-ar părea totuşi că asupra unor puncte tezele opuse vor sfârşi prin a se apropia.

Astfel pentru Triest, prevalează formula lui Bidault cu regim internaţional sub controlul celor patru, inclusiv italo-sârb, dar Molotov propune permanenţa în loc de 10 ani, precum şi un teritoriu redus care să fie înglobat în Jugoslavia. Cât despre Dunăre, ruşii ar admite egalitate de tratament pentru vasele comerciale ale tuturor ţărilor, însă refuză drept de existenţă oricărei comisii ce n-ar aparţine riveranilor.

Tătărescu pleacă la Paris!...

Efectul bombei atomice aruncată în noaptea de 30 iunie asupra celor 70 bastimente din laguna atolului Bikini a fost un fiasco după părerea martorilor oculari. Abia două vase au fost scufundate (nici măcar cuirasatul „Nevada" care fusese vizat), aşa că mă întreb dacă dezamăgirea produsă n-a fost întru câtva voită de americani, cu dorinţa machiavelică de a întreţine pe ruşi în sentimentul lor de încrezătoare agresivitate. Este o simplă supoziţie, bazată pe o doză de speranţă.

Situaţia se agravează în Palestina pe zi ce trece: o seamă de evrei au fost deportaţi în Eritreea, iar comitetul executiv al Agenţiei Evreieşti pentru Israel ameninţă cu nesupunerea civilă, acuzând guvernul englez de a fi declarat război comunităţii evreieşti. Unii vorbesc chiar de rolul jucat din umbră de Muftiul Ierusalimului.

Referendumul din Polonia a fost în favoarea proiectelor guvernului de suprimare a Senatului, de naţionalizarea industriei şi de reformă agrară, precum şi pentru confirmarea graniţei ocidentale. Gruparea lui Mikolajczyk protestează.

Anglia şi Statele Unite refuză creditele promise Poloniei, dacă anumite angajamente politice nu vor fi îndeplinite.

După instalarea noului preşedinte al Republicii italiene guvernul a demisionat, însă de Gasperi care continuă să gireze, a protestat împotriva hotărârilor de la Paris cu privire la graniţa Italiei spre Franţa şi la regiunea Triest. Se anunţă însă că acordul se va stabili în această privinţă poate chiar azi şi că apoi, cei patru vor conveni şi asupra datei convocării conferinţei de pace.

5.7.46. Ieri la aniversarea independenţei Americii, Filipinele au devenit stat liber, iar miniştrii de Externe au convenit în fine ca la 29 iulie să se întrunească la Paris cele 21 Naţiuni Unite în conferinţa de pace. Lucru mare că au putut cădea de acord, dar mă tem că înţelegerea se realizează prin concesiuni succesive, pe hârtie din partea ruşilor şi reale din partea aliaţilor.

Se vede azi lămurit că anglo-americanii nu vor să mai deschidă un nou conflict, aşa că salvându-se de ochii lumii formele legale, Sovietele vor face totul după placul lor, iar noi vom rămâne cu toţii în sfera lor de influenţă.

Desigur că, într-o bună zi, ne vom trezi şi noi chemaţi la conferinţă şi că *pro-forma,* ruşii se vor obliga ca la trei luni după semnarea tratatului de pace să părăsească ţara. Vor pleca trupele, dar vor rămâne agenţii şi până atunci guvernul lor de slugi va fi făcut alegerile în voie, aşa că cu încetul, prin tot soiul de *Sovromuri,* ne vor stoarce, despuia şi dezorganiza după cum vor pofti.

După ce a trâmbiţat plecarea sa la Paris, Guţă a fost nevoit să rectifice, vestea fiind prematură. De altfel, se zvoneşte că aliaţii vor pretinde ca delegaţii noştri la conferinţa de pace să fie reprezentanţi ai celor patru partide care au semnat armistiţiul. *Vedremo!...*

Cei patru s-au pus de acord în chestiunea Triest, stabilind un statut liber (gen Dantzig) sub controlul Consiliului de Securitate, au admis cele 100 milioane dolari pe care Italia le va plăti Rusiei în produse timp de cinci ani, începând peste doi ani, au convenit să înceapă a discuta problema germană.

Încă nu se vorbeşte nimic de Austria, deşi Byrnes a declarat că pacea trebuie încheiată cât mai curând „pentru a scăpa aceste state de ocupaţia străină ce le suge măduva".

După măsurile drastice ale englezilor în Palestina, s-ar părea că lucrurile se vor mai calma. Ofiţerii britanici deţinuţi ca ostateci timp de două săptămâni au fost eliberaţi, după ce condamnările la moarte ale extremiştilor sionişti au fost comutate în închisoare pe viaţă. Dar la Londra opinia e surprinsă că preşedintele Truman oferă să suporte toate cheltuielile de imigrare ale celor 100.000 colonişti în Palestina.

Să nu uităm însă că azi trăiesc în Statele Unite 6 milioane de evrei, din care numai în New-York se află 2 milioane.

Comisia guvernamentală engleză în India s-a înapoiat la Londra, fără a fi obţinut un rezultat ferm.

6.7.46. Jocul obstrucţionist al ruşilor este prea vădit, ca să nu-i deoachie în faţa oricui. *„Il n'est pire sourd que celui qui ne veut pas entendre"*[13] şi mă tem că aşa cam procedează aliaţii.

Înainte încă de a se deschide conferinţa, Molotov îşi pune în practică sistemul: refuză Chinei dreptul de putere invitantă, concomitent cu campania pornită de *Pravda* împotriva „fascismului" lui Tchang Kai-check şi pretinde ca regulamentul conferinţei de pace să fie stabilit de cei patru înainte de lansarea invitaţiilor. Apoi, fără a mai finaliza această problemă, a voit să ia imediat în discuţie problema germană, după ce cu trei zile înainte refuzase a sta de vorbă cu Byrnes, care-şi adusese expertul militar de la Berlin.

Cu drept cuvânt, Bevin care prezida şedinţa i-a spus: „Dumneavoastră faceţi totul ca să compromiteţi pacea pentru chestiuni de simplă procedură." Exasperaţi cu toţii, au amânat şedinţa pentru azi...

Dacă aşa se poartă Molotov atunci când e singur, câte intrigi nesfârşite nu va încerca el necontenit la conferinţa „celor 21", unde va avea de partea sa cel puţin şapte delegaţi şi unde fiecare reprezentant va fi liber să exprime o părere proprie sau să prezinte o propunere originală? Procedând aşa, cât de uşor se pot eterniza lucrările unei conferinţe ce poate dura luni de zile, fără a ajunge la niciun rezultat?

Între timp, alegerile de la noi se vor putea face de către un guvern de nimeni stingherit, şi, încetul cu încetul, ţara va coborî pe panta ruinei bolşevizante pentru ca în ziua în care - de formă - ruşii vor pleca, să nu mai rămână nimic de salvat din edificiul social şi economic.

---

[13] *„Nu există surd mai tare decât cel care nu vrea să audă"*

Ceea ce este dureros de constatat pentru noi, cei rămaşi în zona lor de influenţă, este că, - în timp ce referendumul din Polonia hotărăşte desfiinţarea Senatului, iar proiectul legii electorale din România ne îndreaptă pe aceeaşi cale, în Franţa toate partidele (inclusiv comuniştii) aprobă menţinerea sistemului bi-cameral, ba încă mai înfiinţează o nouă Adunare, Consiliul imperial, care împreună cu Camera şi Senatul vor proceda la alegerea preşedintelui Republicii. Este drept că la noi încă se opune Regele, care a refuzat a semna legea electorală, intrând deci din nou în conflict cu guvernul. Câtă vreme va mai putea păstra el această atitudine?!...

7.7.46. Punctul mort la care s-a ajuns între cei patru la Paris, a provocat un protest din partea Chinei, iar în în ce priveşte pretenţia lui Molotov ca statele invitate să primească totodată şi un plan de activitate al conferinţei, Bevin a replicat că este imposibil ca cele 21 naţiuni să nu fie tratate pe picior de egalitate.

La Belgrad şi la Roma, reacţii cu privire la soarta Triestului.

Arabii, indignaţi faţă de migraţia ilegală a celor 100.000 de evrei în Palestina, îi propun lui Truman să deschidă larg porţile Americii pentru evreii persecutaţi.

11.7.46. După zile de permanentă obstrucţie rusească, s-a convenit ca invitaţiile la conferinţa de pace să fie expediate în numele puterilor invitante de către Franţa ca ţară gazdă, trecând astfel uşor peste China şi s-a admis că o majoritate de două treimi este suficientă pentru o hotărâre valabilă. Bineînţeles, acestea sunt sugestii, pe care cele 21 naţiuni sunt libere să şi le însuşească sau nu.

Acum, miniştrii se sfădesc pe chestiunea Gemaniei, ruşii pretinzând o ocupaţie de 40 - în loc de 25 ani - şi nu numai dezarmarea totală, ci şi desfiinţarea întregii industrii grele care să poată servi unor scopuri războinice.

Molotov mai cere o despăgubire de 10 miliarde dolari, pe care Bevin consideră că ruşii şi-au luat-o până acum cu vârf şi îndesat prin toate neîncetatele prădăciuni. Alţii cred totuşi că ruşii, cu încetul, *„sans brûler les étapes"*[14], vor fi constrânşi a semna tratatele, vor începe să părăsească ţările pe care azi le ocupă şi îşi vor apăra avantajele economice dobândite prin forţă din toate aceste ţări, într-o concurenţă cu englezii, americanii şi cu alţii.

Adică să se ajungă pe nesimţite şi fără conflicte, la o quasi-normalizare a vieţii, care să permită aflarea unui nou echilibru în lume.

S-a mai dovedit pe de altă parte prin experienţa de la Bikini, că bomba atomică nu se adevereşte a fi distrugătoare în mod absolut, ba nici chiar relativ, a flotelor navale şi aeriene. *Sic demonstratus est cui prodest...*

În Belgia guvernul van Acker, adversar al regelui Leopold a fost pus în minoritate şi silit să demisioneze. Partidul Social-Creştin care l-a răsturnat nu doreşte însă a intra într-o nouă formaţie guvernamentală de coaliţie, probabil ca să ajungă la o schimbare de directive...

---

[14] *„fără a forţa ritmul"*

Luptă aprigă la noi între Rege şi guvern care este nevoit să tot modifice decretul de lege electorală, pe care Suveranul refuză încă să-l semneze. Cât va mai putea dura rezistenţa acestui copil, ce dă, încă o dată, dovada unei reale maturităţi? Cred că până la urmă, alegerile tot vor avea loc şi că, spre a nu schimba nimic obiceiului pământului, guvernul îşi va asigura zestrea majorităţii în Parlament. Pentru reducerea cât mai mult a opoziţiei liberale, dar mai ales maniste, guvernul FND va susţine succesul partidului Lupu, care va reprezenta opoziţia oficială şi consacrată.

Ar fi vorba ca Adunarea ONU să se ţină la 23 septembrie şi, cu acea ocazie, australianul Evatt, exasperat de jocul scabros al ruşilor, să ceară reexaminarea dreptului de veto, de care Sovietele au abuzat atât de mult. Ceea ce este încă mai neruşinat din partea lui Gromyko, este că pune în discuţie să fie sau nu primită Canada în comisia pentru energia atomică, probabil ca reacţie împotriva faptului că acolo spionajul rusesc a fost dat de gol.

Pătrăşcanu anunţă astă seară că ultima variantă a legii electorale, remaniată de acord cu reprezentanţii opoziţiei, va fi prezentată Regelui spre semnare.

12.7.46. În realitate, nu numai că opoziţia n-a fost de acord, dar a şi protestat vehement împotriva acestei încercări de escamotare a alegerilor; reprezentanţii ei au părăsit ostentativ Consiliul de miniştri de aseară, ceea ce a determinat comunicatul guvernului, declarând că are adeziunea opoziţiei, chiar dacă textul nu-i poartă semnătura. Mă întreb dacă această manifestare nu are şi scopul de a arăta Regelui putinţa să refuze semnătura, pe motivul legal că acordul de la Moscova a inclus în guvern pe doi reprezentanţi ai opoziţiei, cu menirea de a fi o frână constituţională în anume împrejurări.

La Paris, aparenţele continuă a fi că ruşii au neîncetat câştig de cauză asupra aliaţilor. Molotov a respins propunerile anglo-americane asupra Germaniei, iar Bevin şi Byrnes au acceptat ca la toamnă, după întrunirea ONU, să aibă loc o nouă conferinţă, special pentru problemele germane.

Printre cele 21 naţiuni prezente la 29 iulie, vor fi 20 de ţări care au fost în război cu Italia,12 cu Bulgaria şi Ungaria, 11 cu România şi 10 cu Finlanda.

Una din ţările cu care n-am fost în conflict a fost Norvegia, ceea ce va juca un rol însemnat graţie postului de secretar general al lui Trygve Lie. Îmi închipui că din această pricină ne-am găsit a numi un ministru la Oslo. Totuşi de două luni stă Vălimărescu pe loc, iar acum „de Ignat", ne trezim că vrem îngrăşarea porcului şi ne hotărâm a-l expedia *„dare-dare"*[15], ca să facă acolo atmosferă favorabilă delegaţiei ce va pleca la Paris. În cel mai bun caz, el nu va ajunge decât cu o săptămână înainte de deschiderea lucrărilor. Trist, din cale afară de trist, dar aşa merg toate lucrurile în această ţară de nemernici.

14.7.46. După ce a rezistat cât a putut, Regele a fost constrâns a semna aseară decretul-lege electoral, guvernul declarând că legea va fi promulgată cu sau fără

---

[15] *„în mare grabă"*

asentimentul opoziției. Aliații cu aerul că ne abandonează, momentan cel puțin, hotărâți fiind a prefera, riscurilor unui conflict cu Rusia, o soluție paşnică chiar şi cu sacrificii (din partea altora!). Aceasta nu înseamnă că dispare ilegalitatea actului. Nulitatea semnăturii Suveranului, neresponsabil în fața Constituției, poate fi oricând invocată, singur guvernul care a contra-semnat rămânând responsabil de această violare a pactului fundamental.

La Varşovia, referendumul a dat 68% pentru suprimarea Senatului, 77% pentru reforma agrară şi naționalizarea industriilor şi 91% pentru granița de vest Oder-Neisse. Germenul viitorului război a fost deci consfințit în nord, aşa precum în sud mocneşte la Triest jăratecul incendiului, ce poate izbucni şi acolo în curând. (Slovenii trimit zilnic în oraş agenți clandestini pentru întreținerea tulburărilor).

Degeaba protestează acum Mikolajczyk împotriva siluirii voinței populare a națiunii poloneze. Tot asemenea vor protesta mâine la noi Maniu şi Brătianu.

Cei patru miniştri de Externe s-au separat la Paris fără a fi stabilit un acord asupra principalelor puncte ale programului onferinței de pace: Germania, Austria, Dunărea.

Aliații se felicită că au reuşit să aducă pe ruşi la conferința păcii şi eu cred cu o oarecare doză de optimism, că de data asta au şi acceptat atât de uşor, atât de numeroasele pretenții ruseşti, concesii ce ar fi tot atâtea capitulări. Dacă intransigența sovietică va continua şi la conferință iar apoi la Adunarea ONU, nu vor mai avea chip să pretexteze că li s-a refuzat ceva, ci vor fi obligați să explice motivul pentru care sabotează sistematic pacea.

Guță pretinde că pacea cu România se va încheia în curând la Paris, iar după două luni, ruşii vor pleca din țară.

Vorbindu-mi de temerile lui Maniu, Mihai Popovici socoteşte că sistemul Moscovei este să instaureze şi la noi principiul sovietic, aşa cum procedează în Jugoslavia şi Bulgaria şi cum speră s-o facă în Polonia şi în Ungaria: mai întâi se federalizează un stat de republici sovietice sud-slave în Balcani, pentru ca pe urmă să obțină rezultate similare în România cu concursul comuniştilor ce vor dicta la noi după alegeri. Ralea nu se sfieşte de altfel să declare că cei ce se plâng acum de comunism la noi nu ştiu ce regim de comunism integral ne aşteaptă după acel moment.

Maniu şi Brătianu au fost ieri după amiază în audiență la Rege pentru a-l preveni că semnând decretul-lege electoral, el va semna însăşi condamnarea la moarte a Monarhiei din România, căci prima grijă a uneltelor ruseşti din guvern va fi să proclame cât mai curând Republica românească, primul pas spre sovietizare şi spre înglobarea țării în federalismul moscovit. L-au sfătuit să facă apel la cei „3" în virtutea acordului de la Moscova, cerându-le să se pună de acord cu privire la actul guvernamental pe care el, ca Suveran care are datoria să respecte Constituția, îl consideră absolut neconstituțional.

Regele însă, intimidat de presiunile ruseşti şi neavând ca sfetnici, decât timorați precum Negel sau Savel Rădulescu, n-a îndrăznit să facă acest demers. Trebuie

recunoscut de altfel, că englezii şi americanii de aici, preveniţi din vreme de Maniu şi Brătianu, s-au ferit să ia vreo atitudine, ci se mențin cu totul în afară de zbuciumul nostru intern, lăsându-ne să ne zvârcolim singuri în fața teroarei exercitate de ruşi.

În aceste condiții, mă întreb dacă Regele n-a fost mai cuminte să nu se opună injoncțiunilor imperative ale guvernului, sperând să mai câştige timp, acest auxiliar prețios al tuturor acțiunilor omeneşti, căci fiecare clipă ce vom fi în stare să adăugăm capacității noastre de rezistență poate constitui în definitiv salvarea noastră finală.

Ieri, Camera Reprezentanților de la Washington a aprobat cu majoritate de 60 voturi, creditele acordate Angliei, aşa că pentru perfectarea împrumutului nu mai e nevoie decât de sancțiunea prezidențială.

18.7.46. Draga Mihailovici a fost executat ieri la Belgrad pentru înaltă trădare şi colaborare cu inamicul în contra bandelor lui Tito, când bine ştiut este că a lucrat mână în mână cu englezii şi că fiul lui Churchill i-a fost ofițer de legătură. Guvernul de la Londra n-a avut nicio reacție şi l-a lăsat să cadă ca şi pe mulți alții. Față de un astfel de spectacol, suntem în drept să deznădăjduim...

A murit profesorul Bagdasar [...]

Brabețianu a fost numit secretar general în ministerul de Externe în locul lui Stoica.

Din cauza veşnicelor tulburări din Triest întreținute de sârbi, forțele militare aliate au ocupat uzinele metalurguice din oraş şi de la Monfalcone.

În China, Goumindangul se plânge că profitând de răgazul obținut prin armistițiul negocierilor, comuniştii se înarmeză şi pregătesc un nou atac. În acest timp, presa sovietizantă din China acuză pe Tchang Kai-check de a fi devenit vasalul Statelor Unite, care au în planul lor expoatarea economică a acestei enorme populații.

Dacă ne gândim că aproape 45% din comerțul exterior american este pentru China, pe când Europa reprezintă abia 7-8%, înțelegem poate mai uşor cât de puțin trebuie să atârne soarta României în balanța de conturi de pe Wall-Street.

22.7.46. Sâmbătă a sosit Franasovici, aducând lui Tătărescu informații asupra atmosferei de la Paris unde s-a instalat în calitate de „observator" benevol pe lângă gazetarii francezi, în timp ce la Londra, unde ar trebui să se afle în postul oficial de reprezentant al guvernului, tovarăşul Constantinescu-Iaşi ia contact cu lumea politică (de mâna a 2-a) şi face declarații şi pronosticuri asupra viitoarelor alegeri de la noi. Este evident că Ricardo speră să se înapoieze la Paris ca prim-delegat pentru semnarea tratatului de pace şi poate că preferă a nu se compromite față de englezi în compania comunistului de propagandă.

La Budapesta, comunistul Rakoczi din guvernul maghiar atacă din ordinul Moscovei politica şovină şi reacționară a agrarienilor. Desigur că ruşilor nu le convine renaşterea revizionismului violent asupra Transilvaniei şi, ca urmare, el cere o modificare în structura cabinetului.

Alegerile de ieri din Turcia, unde pentru prima oară participă şi opoziţia, menţin totuşi în frunte listele candidaţilor guvernamentali. Nu degeaba suntem în Orient.

În schimb, situaţie tulbure în Bolivia, unde rebelii au asasinat pe preşedintele Republicii.

Negocieri anglo-americane pentru contopirea într-o unică administraţie, sau în tot cazul, pentru identificarea măsurilor ce au de luat, în zonele respective de ocupaţie din Germania. Timidă punere *„en garde"*[16] a ruşilor.

24.7.46. Atentat terorist sionist asupra cartierului general englez din Ierusalim, stigmatizat de toată lumea în Anglia, a cauzat 93 victime. Se cer în Parlament măsuri imediate şi riguroase. Ideea de a se crea în Palestina două state distincte, unul arab, altul evreiesc în care să sosească cei 100.000 imigranţi din Europa, e sortită eşecului după credinţa mea. Mă întreb dacă englezii îşi dau seama că în toată această nenorocită problemă, lucrează activ mâna Moscovei.

În ce priveşte zona sovietică din Germania, un delegat american care va participa la conferinţa de pace, a declarat că ruşii au prădat echipamente industriale şi bogăţii de cel puţin 2 miliarde dolari, ceea ce înseamnă că nemţii vor avea nevoie de două generaţii spre a încerca să refacă tot ce s-a distrus.

Cu prilejul dezbaterilor pentru invalidarea alegerii lui Daladier ca deputat cerută de comunişti sub pretextul colaboraţionismului său de la München, acesta s-a apărat spunând că marii vinovaţi ai insuccesului negocierilor cu Hitler au fost ruşii, care l-au împins la intransigenţă şi la război, socotind că după un conflict armat fraticid între europeni, bolşevismul moscovit ar putea uşor domina întregul continent. E pentru prima oară că se arată planul criminal al ruşilor şi e foarte semnificativ că după acest discurs atât de acerb, alegerea lui Daladier a fost validată.

De aceea mulţi cred că în ciuda aparenţelor nefaste de abandonare a poziţiilor în faţa exigenţelor nemăsurate ale Sovietelor, anglo-americanii nu vor renunţa totuşi la ideea sfărâmării acestui pericol mondial.

Deocamdată premierul cehoslovac Clement Gottwald se află în vizită la Moscova unde a sosit de asemenea (la raport?) şi Trygve Lie.

La noi, Guţă, Pătrăşcanu şi Voitec se pregătesc în vederea prezenţei la conferinţa de pace, îndată ce vor fi chemaţi.

Informaţiile lui Franasovici, culese în meseria sa de observator, ne asigură că graţie ruşilor, graniţa de vest va rămâne intangibilă şi că s-a renunţat pentru România la blocarea - după exemplul Italiei - a bunurilor românilor din străinătate.

S-a primit în fine agrementul pentru Ralea, iar pentru Bruxelles vom trimite pe Pavel Pavel, fost ataşat de presă la Londra. Azi au plecat Vălimărescu şi Stoica.

---

[16] *„atenţionare"*

27.7.46. În aşteptarea deschiderii conferinţei, la noi continuă micile manevre sub auspicii ruseşti. Constantinescu-Iaşi se întoarce de la Londra aducând un plan de schimburi comerciale. Guvernul dă lista celor chemaţi în faţa Curţii criminale ca vinovaţi de dezastrul ţării sau de crime de război (termenul de funcţionare al Tribunalului poporului a expirat de mult) şi de rândul acesta citesc numele Veturiei Goga, al lui Negel precum şi al lui Atta Constantinescu.

În previziunea alegerilor din toamnă, pentru care misionarul nostru la Londra a poftit - ca la spectacol - gazetari şi deputaţi britanici, s-a publicat în ziare rezultatul cercetărilor ministerului de Interne cu privire la aşa-zisele comploturi, în cap cu Aldea şi Rădescu, având ca scop să dea prilej a acuza pe Maniu şi pe Brătianu, implicând partidele lor şi încercând poate să le împiedice participarea la alegeri.

29.7.46. Azi se deschide conferinţa de pace şi se anunţă că Bidault va fi propus ca primul ei preşedinte.

Byrnes a decis că delegatul american în comisia tratatului cu România va fi Averell Harrimann, ceea ce poate ar fi un avantaj pentru noi.

Franasovici i-a spus lui Popovici că toate încercările lui Nagy în contra noastră, au dat greş. Astfel, Bidault i-a răspuns că degeaba i se adresează lui, deoarece România a fost totdeauna o aliată sinceră a Franţei, în contra căreia n-a uneltit niciodată, aşa cum a făcut Ungaria şi că, de altfel, starea de pace n-a încetat să existe între cele două ţări pe toată durata războiului. În Statele Unite şi în Anglia a primit răspunsuri asemănătoare cu privire la graniţe, doar că i s-a promis ajutor financiar, dată fiind situaţia economică actuală a Ungariei care este cu adevărat îngrozitoare.

Privitor la relaţiile sale cu anglo-americanii, Ricardo a mărturisit că ele sunt inexistente, că o singură dată, la Ambasada sovietică la Londra, a fost prezentat lui Bevin, dar că pe Byrnes nici nu l-a cunoscut, că deatfel nici românii precum Gafencu, Tilea, Bianu care sunt în relaţii cu aliaţii şi care îi mai transmiteau câte o informaţie, nu-i mai dau niciun fel de concurs, ci dimpotrivă se feresc să ia contact cu dânsul.

Franasovici atribuie atitudinea convingerii lor că în curând va izbucni conflictul cu sovieticii, în timp ce părerea sa personală e că atât ruşii cât şi aliaţii se vor feri să ajungă aici. El ar fi întrebat chiar pe Vîşinski despre această eventualitate şi a primit următorul răspuns: „Ce, ne crezi într-adevăr atât de proşti? Noi ştim ce înseamnă un război şi nu vrem să-l începem; nici anglo-americanii nu sunt proşti, aşa că şi ei îl vor evita. Totul se va termina deci prin discuţii, uneori violente, prin fricţiuni chiar, însă până la urmă prin concesiuni reciproce".

Tipică în această privinţă a fost procedura rusească relativ la Triest: timp de trei săptămâni Molotov a fost intransigent, apoi când Bevin s-a ridicat zicând că orice continuare a discuţiilor a devenit inutilă, el a insistat să mai aibă o ultimă întrevedere şi atunci a cedat

pe toată linia (bineînțeles, continuând lupta cu alte arme: protestări jugoslave, tulburări locale, etc.).

La întrebarea lui Mihai Popovici dacă el va fi delegatul României la conferință, Franasovici i-a răspuns: „Să mă ferească Dumnezeu, căci nu vreau să mă prezint acolo ca un acuzat, legat de mâini şi de picioare, nici să rămân în ochii românilor ca un obiect de oroare". Iată deci explicația absenței sale din Londra. [...] Aşadar rostul acceptării din partea sa a unui rol atât de hibrid, se reduce la asigurarea unei copioase retribuții băneşti.

În legătură cu campania electorală, Popovici mi-a spus că agenții guvernului continuă să se comporte cu sălbăticie, agresând opozanții ce se întrunesc în provincie; deci, la alegeri nu se vor da în lături în fața nici unei mârşăvii, dar cu toate acestea oamenii lui din județ îl asigură că guvernul nu va învinge. La întrebarea mea dacă nu se teme că, în cazul improbabil al succesului opoziției, situația noastră nu se va înrăutăți în mod practic prin înăsprirea teroarei ruseşti, el mi-a răspuns că aceasta e chiar teza guvernului, însă el crede că tocmai atunci aliații vor avea putința să ia o atitudine mai fermă față de Soviete. Să fie oare aşa?...

Arabii protestează vehement împotriva ideii unei împărțiri a Palestinei (judecata lui Solomon?) care propune constituirea unui stat federal arabo-iudeo-englez şi refuză evreilor dreptul de a avea reprezentanți la conferința ce se va dechide în curând la Londra. Irakul a fost invitat în schimb să participe.

Azi s-a anunțat la radio că la Paris, conferința nu se va ocupa nici de problema germană, nici de cea a Austriei sau de Dunăre. Aici este marele hop al înțelegerii: anglo-americanii care nu vor să discute încheierea unui tratat de pace cu Austria, ci s-o considere printre Națiunile Unite şi să-i stabilească statutul, s-au lovit de intransigența rusească. Acolo se găsesc acum 60.000 trupe sovietice şi câte 20.000 aliate, pe care aceştia ar vrea să se reducă cu totul la 20.000, dar şi aici s-a ridicat un *non possumus* al ruşilor.

2.8.46. Azi s-a publicat la noi textul integral al proiectului de tratat de pace cu România. Mi se pare bizar ca printre statele „în război cu România", să văd numele Cehoslovaciei, căci atunci când am intrat noi în luptă, în iunie 1941, statul cehoslovac nu mai exista de mult, aşa că nu aveam cum să ne batem cu el, nici să-i declarăm, măcar simbolic război. Sau poate ca mulțumire că în 1944 trupele române au contribuit la dezrobirea teritoriului lor de nemți şi de unguri?!...

În şedințele preliminare s-a şi desenat o sciziune între părerea lui Evatt, care susține că hotărârile trebuie luate cu majoritatea simplă (11), pe când Molotov vrea cu orice chip să se mențină majoritatea de două treimi, adică 14 voturi din 21, ceea ce ar însemna că pentru a continua politica de obstrucție, el se bizuie pe opt voturi (Rusia, Rusia albă, Ucraina, Polonia, Jugoslavia, Cehoslovacia, poate Mexic şi Norvegia, (aceasta din urmă cu semn de întrebare). În genere, se învederează o atitudine independentă în sânul statelor mici şi mijlocii, care nu înțeleg să rămână sub tutela celor mari.

Problema Palestinei nu pare deloc a fi uşurată prin planul de împărţire în patru: o provincie arabă, una evreiască, districtul Ierusalimului şi cel al deşertului Negev, pentru care ar fi neapărată nevoie de colaborarea anglo-americană. [...]

Churchill acuză guvernul laburist de a fi transformat problema palestiniană într-una de existenţă a Imperiului Britanic din ziua în care acceptat să părăsească Egiptul, ceea ce îl obligă a-şi menţine forţele armate în Palestina pentru controlul canalului Suez.

Demn de notat, ca tipic al moravurilor de la noi: toate căruţele ţărăneşti ce intră cu marfă în Bucureşti plătesc o taxă fixă la barieră, care anul trecut era de 3000 lei, iar acum a devenit 7500 lei. Totuşi, de două zile taxa „s-a suspendat pentru două luni", adică până după alegeri, reducându-se la un simplu bilet de voie de 180 lei. Speră astfel să atragă voturile?...

4.8.46. Birourile conferinţei au invitat statele foste satelite să-şi trimită delegaţi la Paris pentru a-şi expune punctele lor de vedere. După toate probabilităţile, de la noi vor pleca Tătărescu, Pătrăşcanu, poate şi Voitec, însoţiţi de Filotti în calitate de consilier tehnic. Până azi, şedinţele preliminare n-au rezolvat nici problema presidenţiei permanente, pentru care Byrnes propusese pe Bidault, dar la care se opune Molotov care preferă principiul rotaţiei miniştrilor de Externe pe câte trei zile ca la San Francisco, nici problema majorităţii (simplă sau două treimi).

Se pare că ungurii vor obţine unele reduceri la despăgubiri, pe motivul că Ungaria „a purtat război contra Germaniei"(?!), în timp ce pe noi, pentru acelaşi motiv, cehoslovacii ne consideră inamici. O altă chestiune plicticoasă e convenţia economică ungaro-rusă, prin care Sovietele obţin în contul reparaţiilor, toate bunurile şi capitalurile maghiare din întreprinderile carbonifere din România, ceea ce înseamnă că ruşii vor pune mâna pe societatea „Petroşani".

D-na McCormick comunică din culisele conferinţei că, dintre toţi sateliţii, românii vor avea condiţiile cele mai uşoare. Ea se ridică însă împotriva hotărârii anglo-americanilor de a lua în contul reparaţiilor, depozitele româneşti particulare aflate la ei, în valoare de 60 milioane dolari, arătând că ele au fost făcute tocmai de inamicii nemţilor, care aveau încredere în aliaţi.

11.8.46. Azi dimineaţă a plecat la Paris delegaţia noastră compusă din: Tătărescu, Gheorghiu-Dej, Voitec, Pătrăşcanu, Maurer, Ralea, Rădăceanu, generalul Dămăceanu, Florica Bagdasar, Filotti, Ciuntu etc., în total 27 persoane, iar miercuri îi va urma un alt grup de 18 experţi. Ce se va întâmpla acolo, nu ştiu; se aude că n-ar fi exclus să se ceară ca delegaţia să fie formată din reprezentanţii celor patru partide democrate care au semnat armistiţiul. Pe de altă parte, s-a anunţat că a fost depus la conferinţă un memoriu al lui Gafencu, iar locuitorii români din Cadrilater au prezentat o cerere de încorporare la România.

Cât despre încrucişările de spade şi micile hărţuieli dintre ruşi şi anglo-americani, ele sunt încă în faza iniţială a încercării rezistenţei adversarului, însă cum trăim influenţaţi de mentalitea sovietică, aceste *„passes d'armes"*[17] se fac aproape ţigăneşte ca la uşa cortului, fiecare aruncând în faţa celuilalt adevăruri atât de crude, încât altă dată primul cuvânt al unui singur atac ar fi fost suficient să provoace ruptura.

Fără a mă arăta prea optimist, am totuşi impresia că rezistenţa anglo-americanilor e cât se poate de solidă şi că până la urmă ruşii vor ceda.

În chestiunea de procedură, propunerea sovietică a majorităţii de două treimi a fost respinsă incidental cu 15 voturi contra patru şi două abţineri (Norvegia şi Polonia), aşa că în afară de ipostazele lor ucraineană şi bielo-rusă, dânşii nu mai sunt siguri ca *„brillant second"*[18] decât pe Jugoslavia. O da oare Dumenzeu?!...

Ieri a sărit în aer un depozit de muniţii de la fortul Căţelu şi mi-am reamintit de o altă explozie întâmplată la Socola în august 1918, când eram cu toţii sub călcâiul nemţesc şi peste două luni s-a răsturnat complet situaţia. Poate şi acum această detunătură să reuşească a... sparge ghinionul. Ce să fac? Devin superstiţios...

Fel de fel de zvonuri au circulat în această privinţă: unele - că ruşii l-au aruncat în aer, neavând nicio încredere în lealitatea noastră, altele - dimpotrivă, că avioane americane misterioase l-au bombardat conform unui plan de a distruge toate forturile din jurul Capitalei, spre a împiedica pe ruşi să se întărească aici. Nimeni însă nu s-a gândit că excesiva căldură a produs deflagraţia muniţiilor.

S-a vorbit de un memoriu al lui Maniu asupra Basarabiei, înaintat Conferinţei de pace. Se mai spune că Maniu a avut o ultimă audienţă la Rege, căruia i-a arătat cât de rău este sfătuit de timoraţii Savel şi Negel, care îl silesc să tot capituleze în faţa ruşilor şi a guvernului, adăugând că a comis o crimă prin acceptarea executării lui Antonescu. Să nu uităm că Antonescu l-a salvat pe tatăl său de la moarte.

La întrunirea ţărănistă de la Piteşti, comuniştii au tăbărât pe şefii opoziţiei, rănind grav pe Penescu şi pe alţi fruntaşi. În staţiunea Olăneşti, obrăznicia unor provocatori care insultă pe toată lumea în parc, tratându-ne de sălbateci meritând a fi deportaţi în Siberia, unde timp de 100 ani să ne înveţe ruşii civilizaţia, a provocat o încăierare cu câţiva studenţi, care i-au bătut măr, după care au fost luaţi pe sus, aduşi la Bucureşti, spre a fi puşi la adăpost de Teohari.

12.8.46. Londra anunţă că la Paris s-au acceptat ca Naţiuni Unite cu vot consultativ: Albania în unanimitate, iar Mexicul, Egiptul şi Cuba, - fiecare cu 15 voturi contra trei (Rusia, Bielorusia şi Polonia) şi trei abţineri (Ucraina, Jugoslavia şi Cehoslovacia.) Miercuri sau joi,

---

[17] *„manevre"*

[18] *„secundul fidel"*

delegații României şi Bulgariei, vor avea să susțină în fața conferinței punctele lor de vedere. Se pare că vom pretinde co-beligeranța.

13.8.46. Radio Londra anunță că s-ar putea chiar azi ca Tătărescu să fie chemat a expune poziția României, însă mă întreb ce valoare s-ar mai putea acorda acesteia, când de aseară încă, Groza s-a grăbit să facă declarații categorice.

După ce reclamă statutul de co-beligeranță spre a cere o uşurare a condițiilor, proclamă recunoştința poporului nostru pentru Transilvania de nord şi definitiva fixare a granițelor Basarabiei, Bucovinei şi a Dobrogei, precizând că în 1913 nu poporul român, ci un grup de conducători reacționari au deschis problema acestei fruntarii. Se ridică apoi împotriva clauzei națiunii celei mai favorizate în avantajul tututor Națiunilor Unite şi termină reluând tema sovietică, respingând ca statutul Dunării să fie cuprins în tratatul de pace, ci cerând o conferință specială şi exclusivă a riveranilor care să-l reglementeze. Ajung să mă întreb dacă aceste manifestări de exclusiv servilism față de Rusia nu ne vor servi în viitor, fiindcă vor dovedi cu prisosință că nu românii sunt cei ce vorbesc acum, ci slugile unor tirani monstruoşi care ne înăbuşă.

Potrivit convorbirilor de la Potsdam pentru modificarea convenției de la Montreux, Moscova a trimis o notă Turciei, prin care îi propune:

1. navigația liberă prin Strâmtori a tuturor vaselor comerciale, iar pentru cele de război, riveranilor Mării Negre;

2. interdicția absolută a trecerii vaselor de război ale neriveranilor (în afara unor excepții neprecizate) şi

3. asigurarea pazei printr-o colaborare turco-sovietică.

Ankara n-a răspuns; să vedem ce poziție vor lua atât turcii cât şi anglo-americanii.

Englezii au hotărât internarea în lagăre în Cipru a tuturor imigranților evrei frauduloşi în Palestina, iar, la cererea Angliei, Cehoslovacia a închis granița spre Polonia, de unde sosea un mare aflux de evrei. [...]

25.8.46. Zilele trec, ițele se încurcă şi se reaşază la loc fără a se descurca, iar conferința de pace dă impresia a cam bate apa în piuă.

Întrucât ne priveşte, declarația lui Tătărescu a fost destul de convenabilă şi bine întocmită. A trecut uşor peste chestiunea granițelor şi n-a pomenit nimic despre problema Dunării. Totuşi, la plecarea delegației de la Palais du Luxembourg, o mulțime de români din rezistență (Gafencu, Tilea, Cretzianu etc. care scot ziarul *La Roumanie libre*), a huiduit pe Guță, amintindu-i de Basarabia şi de Bucovina pe care le-a dat uitării.

Guță s-a plâns lui Bidault, care i-a răspuns că în Franța libertatea de exprimare nu poate fi împiedicată, dar totuşi ar fi sfârşit prin intenția de suprimare a organului de presă românesc.

Gruparea românilor a prezentat conferinței un memoriu privind drepturile româneşti asupra pământurilor robite, dar rămâne de văzut dacă el a fost luat în considerație şi dacă grupării i se acordă vreo importanță.

Câtă deosebire între aceste vremuri vitrege cu țara lăsată pe mâinile slugoilor intrați cu leafă la duşmanii propriei noastre existențe şi timpurile celuilalt război, în care Brătianu, solicitând să fie acceptat printre aliați pentru dobândirea Ardealului, nu se sfia s-o îndemne pe Regină a proclama drepturile imprescriptibile asupra Basarabiei şi Bucovinei de nord. Mari învățăminte să tragem punând față în față searbăda frazeologie a lui Guță şi scrisoarea atât de nobilă a reginei Maria din 9 mai 1915 către vărul ei, regele Angliei. Am distrus o clasă boierească de conducători ca să ne dăm pradă rândaşilor care îşi bat joc de țară...

La 23 august, Groza şi-a permis în prezența Regelui, în numele libertății cetățeneşti, să arunce cu noroi asupra liberalilor şi țărăniştilor, pe care are neruşinarea să-i acuze de a duce o politică de trădare națională, în timp ce dânsul îşi lipeşte pe toate zidurile afişe cu mutra sa respingătoare, reproducând decretul regal prin care a smuls Suveranului „Colanul serviciului credincios". Cu toate acestea, la Ambasada sovietică din Paris, Vîşinski dă certificat de bună purtare lui Gheorghiu-Dej „omul care a contribuit atât de mult la sudarea forțelor democrate româneşti, organizatorul luptei pentru democratizarea țării, omul admirabil şi brav" etc., indicând astfel că acesta va fi conducătorul României de mâine, când se va ridica cortina actului al II-lea al procesului de sovietizare.

Oricât s-ar zbate ruşii la Paris, mai mult de şase voci din 21 nu pot obține (3 ale lor şi alte trei ale sateliților: sârb, polon şi ceh), aşa că în sânul conferinței dânşii merg din înfrângere în înfrângere.

Cea mai dureroasă palmă a fost acceptarea Austriei de a fi audiată, cu toată opunerea absolut copilăroasă a lui Vîşinski („cer înlăturarea cererii guvernului austriac din mai multe motive, primul fiind chiar lipsa de motive suficiente pentru audiere"- sic!) Crede el oare că tâmpenia aliaților este chiar incomensurabilă?!

Motive de conflicte având Rusia în spate cresc precum ciupercile după o zi de ploaie:

- Tsaldaris declară că Grecia se consideră în stare de război cu Albania, cât timp aceasta nu-şi retrage bandele din Epirul de nord şi adresează o plângere Consiliului de Securitate, denunțând obstrucția sistematică a lui Molotov ca fiind ostil principiului păcii.

- Guvernul polonez respinge cu indignare demersul anglo-american privind alegeri libere, taxându-l de amestec în treburile interne ale unui stat suveran.

- Guvernul turc susținut de Anglia şi de Statele Unite, respinge oferta Sovietelor cu privire la paza Strâmtorilor, precum şi dreptul exclusiv al riveranilor la stabilirea noii convenții. S-a zvonit chiar că Turcia ar fi mobilizat.

- Statutul oraşului Triest se arată mai mult decât oricând mărul discordiei, tezele italiană şi jugoslavă dovedindu-se ireconciliabile.

- Ultimatumul american trimis Belgradului a adus tensiunea până în pragul rupturii. Aviația jugoslavă doborâse două avioane comerciale americane rătăcite între Viena și Italia, pe deasupra teritoriului croat.

Tito a socotit că a scăpat din încurcătură, eliberând în ultimul moment cele nouă persoane din primul avion, deținute la Zagreb ca prizonieri, și declarând că respinge conținutul notei americane, care nu mai are obiect.

La Washington însă, se consideră problema nerezolvată, câtă vreme nu va fi lămurită și soarta celor din al doilea avion, despre care se spune că ar fi murit cu toții.

În această înșiruire, nu mai vorbesc de imbroglio-ul chinez unde războiul între comuniști și Guomindang este în toi.

La noi, pentru 23 august, Regele a cerut cu multă cumințenie să se renunțe la chiolhanurile fenediste, care totuși și-au dat în petic. Parada n-a stârnit niciun entuziasm și puternice cordoane de trupe au împiedicat populația să asiste la defilare. Mi se spune că Regele e indignat la culme contra rușilor care ne-au furat instalațiile de filtrare necesare alimentării cu apă a Capitalei și că acesta ar fi cauza adăpării cu picătura a bucureștenilor.

Romniceanu este convins că nici opoziția n-are chef de scrutin, dar nici guvernul n-are poftă să organizeze alegeri, fiind știut că recolta mizerabilă și obligația autorităților de a lua grâul din casa țăranului spre a-l redistribui în regiunile înfometate, îi vor răpi bruma de popularitate pe care mai spera. În ce privește intrarea în vigoare a eventualului tratat de pace, el îmi afirmă că nu e nevoie de vreo ratificare din partea unui Parlament român, ci că e suficientă ratificarea de către trei dintre marii aliați.

Agenția Reuter denunță că șase mari uzine din zona sovietică din Germania fabrică pentru ruși bombe-torpile V1 și V2. Deci lumea se pregătește pentru un nou război între bombe atomice anglo-americane și invențiile germano-sovietice.

O mare demonstrație a flotei Statelor Unite din Mediterană va avea loc în Marea Egee; turcii se pregătesc să facă o frumoasă primire escadrei americane care va sosi în curând în portul Smirna.

Adjunctul ministrului de Externe sovietic Litvinov a fost înlăturat și presa străină comentează această modificare a Moscovei, care renunță la unicul european dintre ai săi și pornește deci ireductibil pe calea intransigenței agresive.

Mi se afirmă că în replica sa la atacul lui Molotov, Tsaldaris i-a spus că locul său este la Nürnberg, alături de complicii săi și nu la conferința păcii.

Actele nenumărate de banditism pe care le săvârșește la noi în stil mare pleava fenediștilor, dotați cu arme automate, căci numai ei sunt înarmați, au scopul bine determinat de distrugere economică și sufletească a bietului nostru popor. Expropriază pe cei mari și jefuiesc pe cei slabi, terorizează pe toată lumea cu absoluta impunitate din partea autorităților și trec acum de la minciună și calomnie la sacrilegiu.

Două biserici din Bucureşti au fost prădate de odoare şi în locul icoanelor furate, criminalii şi-au lăsat pecetea nelegiuirii, mâzgâlind biserica cu vorbe spurcate împotriva religiei. Îi va bate Dumnezeu mai curând poate decât ne-am putea închipui. Prin însăşi diabolica răutate, creşte speranţa reacţiei morale care le va doborî la pământ blestemata lor organizare.

Am mai aflat o ştire nemaipomenită, care exprimă însă fidel mentalitatea ostilă a ruşilor. O misiune economică americană condusă de un subsecretar de stat, sosită în ţara noastră pentru a aprecia starea de sărăcie, a fost ţinută mai multe ceasuri pe aeroport la coborârea din avion, sub cuvânt că delegaţii nu aveau o viză sovietică din Atena. Apoi au fost conduşi la misiunea americană pe care n-au avut voie a o părăsi până a doua zi, când au plecat înapoi cu avionul aşa cum au venit...

Starea de mizerie de la noi e profundă; recoltele au fost sub-mediocre. Dar şi în Ucraina regiuni întregi sunt înfometate, secerate de dizenterie, iar guvernul moscovit a decis a face vidul complet în jurul lor din punct de vedere al informării străinătăţii.

27.8.46. Comisiile de specialitate de la Paris au respins pretenţia ungurilor de a fi luptat în contra hitlerismului ca şi cererea Bulgariei de a fi considerată co-beligerantă. În ce ne priveşte pe noi, delegatul australian a propus ca reparaţiile ce mai datorăm să fie evaluate în bani, pe care România să le plătească din ajutorul financiar al aliaţilor. Ruşii au protestat, spunând că aceasta înseamnă înrobirea noastră faţă de dolar şi de livra sterlină.

Cu o scabroasă rea credinţă, Molotov susţine că România trebuie să plătească toate distrugerile pricinuite Uniunii Sovietice şi că, până acum, n-a achitat decât 80 milioane dolari.

Toate aparenţele arată că până la 23 septembrie conferinţa de la Paris nu va ajunge la niciun rezultat şi cum americanii ţin morţiş să nu se amâne Adunarea Generală a ONU, sunt probabilităţi ca ea să lucreze concomitent *au ralenti.*

Formal, sârbii au cedat în faţa ultimatumului american, cele cinci cadavre din al doilea avion doborât urmând a fi înmormântate la Belgrad cu onoruri militare. Însă cum Tito declară că toate afirmaţiile cuprinse în nota americană sunt inexacte şi cum, pe de altă parte, s-a ordonat avioanelor poştale Viena-Udine să nu mai survoleze peste teritoriul jugoslav, de fapt sârbii par să fi câştigat această „mânecă" a jocului.

28.8.46. Fără a accepta măcar a discuta cererile delegaţiei noastre, comisia teritorială pentru România a respins a se admite:

- data de 23 august în loc de 12 septembrie pentru ruperea relaţiilor cu Germania;
- recunoaşterea co-beligeranţei;
- declararea că România a fost în stare de război cu Germania şi Ungaria, cu tot demersul cehoslovac în sprijinul tezei româneşti.

Deci, hotărâre fermă de a ne trata ca inamici (să fie oare numai din cauza guvernului fenedist? dar atunci de ce nu ne-au susţinut nici sovieticii?) Delegatul Poloniei declară că

renunță a mai cere reparații de la România (sic!) Pe ce bază au fost oare formulate asemenea pretenții de reparații?...

La Consiliul de Securitate au fost acceptate în unanimitate cererile de admitere ale Suediei, Islandei şi Elveției, însă Grecia se opune admiterii Albaniei, Sovietele la cele ale Irlandei, Portugaliei şi Transiordaniei, Franța la a Siamului şi China la a Mongoliei.

Guvernul Statelor Unite a comunicat cetățenilor americani domiciliați aici să părăsească România până la 15 octombrie. De ce?... Să fie un semn prevestitor de conflict?! Pe aerodromul din Buzău au aterizat 120 avioane rusești, iar de două zile le tot văd zburând în formație deasupra Bucureştiului; se mai pretinde că au sosit noi trupe în Moldova, Dobrogea şi în jurul Capitalei, iar la Constanța se instalează baterii de coastă.

Circulă zvonul că şi Gheorghe Brătianu ar fi fugit din țară cu avionul, după modelul Rădescu.

5.9.46. În toate aceste zile, delegații noştri s-au zbătut la Paris împotriva pretențiilor maghiare, care de la 22.000 km² se reduc acum la 4000 km² cuprinzând Arad, Oradea şi Satu Mare, cât şi pentru a obține modificări de tratament, în sensul declarațiilor lui Guță din 13 august. Impresia generală este că față de poftele ungureşti, problema nu pare a fi definitiv închisă.

Cât despre dorința noastră de a fi considerați ca aliați co-beligeranți având multe vieți pierdute în luptele aprige împotriva trupelor germano-maghiare şi cu revendicări nu numai față de nemți dar şi față de maghiari, ele sunt respinse categoric pe toată linia, pentru a ni se arăta clar că atâta vreme cât ne prezentăm la conferință ca sateliți şi slugi bolşevice, nu vom putea spera să obținem nimic. S-ar putea ca, în socotelile anglo-americanilor, aceste refuzuri să aibă ca scop slăbirea poziției guvernului fenedist şi să-i provoace înfrângerea în alegeri, fără alt ajutor din afară.

În Grecia, referendumul a dat peste 70% voturi în favoarea restabilirii Monarhiei (Atena şi Salonic mai puțin, iar în Creta majoritate republicană). Ar fi vorba ca regele George să sosească la Atena către 15 septembrie.

La Consiliul de Securitate, delegatul ucrainean susține reclamațiile Albaniei, a cărei admitere la Națiunile Unite este încă în discuție. Mai ales că Manuilski consideră că agresivitatea greacă e ajutată de trupele engleze de ocupație, care vor determina Grecia să atace pe albanezi şi pe bulgari.

Sovietele cer ca fiecare putere să prezinte ONU cifre exacte asupra forțelor sale armate prezente în diverse țări ne-inamice: englezi în Palestina, Grecia, Indonezia; americani în China etc.

Pravda protestează împotriva declarațiilor ambasadorului american Messersmith la adunarea Ligii americane de la Buenos Aires, care a spus că războiul între USA şi URSS este inevitabil şi care a îndemnat statele sud-americane să sprijine Statele Unite în acest al

III-lea război mondial. Ruşii susţin că declaraţia a fost făcută cu asentimentul Departamentului de Stat.

Cei patru se întâlnesc la Paris pentru a grăbi negocierile de pace, dar s-ar părea că tot degeaba: ruşii propun fie amânarea până în noiembrie a Adunării ONU, fie mutarea sediului de la New-York la Paris sau Geneva, în timp ce Bevin a refuzat, admiţând cel mult scindarea discuţiilor, începând cu cele secundare care să poată fi tratate cât mai durează conferinţa, iar cele importante să fie aduse pe tapet mai târziu. La aceasta însă se opune Vîşinski. Molotov întârzie să sosească de la Moscova oprindu-se la Berlin, în timp ce Byrnes pleacă la Stuttgart unde va expune guvernatorilor militari aliaţi, politica americană faţă de Germania.

În perioada manevrelor navale din Marea Egee, vor sosi acolo şi vase de război britanice. De aici, până a socoti că războiul ruso-turc e aproape, nu e decât un pas, iar acest pas a fost făcut de imaginaţia noastră care vorbeşte că importante forţe ruseşti au trecut Dunărea.

7.9.46. Cumnatul lui Malaxa a primit ştiri din Paris care îl informează că anglo-americanii au ajuns la extrema limită a concesiunilor faţă de intransigenţa rusească şi că Byrnes i-a pus neted lui Molotov chestiunea, dacă Sovietele înţeleg să ducă o politică de pace, sau să meargă spre un conflict armat, aşa precum deocamdată dovedesc.

Întrunirea celor cinci (inclusiv China admisă acum) continuă a se ocupa de propunerea sovietică de amânare pentru 11 noiembrie a Adunării ONU, fără însă a se fi ajuns la vreun rezultat.

Din informaţii particulare, s-ar părea că Statele Unite au înarmat puternic pe chinezi, coreeni, şi manciurieni, iar turcii sunt chiar mobilizaţi, gata să intre în luptă; aviaţia anglo-americană se află în apropierea graniţelor Rusiei cu efective şi armament complet, dar totuşi... războiul nu va avea loc, fiindcă până la urmă ruşii vor ceda.

Mă înspăimântă această formulă care ar dovedi că aliaţii ne abandonează complet în zona de influenţă sovietică, ceea ce însemnă că în curând se va porni la noi distrugerea sistematică a întregii pături burgheze ce constituie încă rezistenţa anti-bolşevică; ţăranii, deşi scârbiţi de propaganda comunistă, nu vor putea-o combate.

Comisia teritorială a conferinţei a respins pretenţia Ungariei, iar presa noastră are un nou motiv să ridice osanale bolşevicilor care ne-au susţinut. Cu toate acestea, Maurer întors de la Paris, denunţă cu ură şi îngrijorare campania grupării românilor din străinătate, ceea ce dovedeste că acţiunea lor e serioasă.

Într-o scrisoare din Franţa menită a fi dată publicităţii, Argetoianu cântă laude Sovietelor, principala putere cu care trebuie să ducem o politică de permanentă prietenie. Se poate ca, în cinismul său, să fi scris numai pentru a-şi salva averea de aici.

Acum au fost arestaţi mulţi dintre foştii miniştrii ai lui Antonescu (Netta, Ghiolu, Cretzianu, Stoenescu etc.) cu scopul evident de a li se confisca averile, iar pentru a treia oară, Tribunalul poporului va judeca pe Buşilă şi pe Mareş.

Byrnes a preconizat refacerea unei noi Germanii, cu guvern central al tuturor statelor federate(!?) care, între Occident şi Orient, să nu fie satelitul niciunei puteri. Nu consideră definitivă graniţa cu Polonia (deci nici linia Curzon) şi cere ca Ruhr şi Renania să nu fie separate de teritoriul german, ceea ce înfurie pe francezi.

În numele lumii arabe, Irakul intervine împotriva păstrării de către Italia a fostelor sale colonii, ce trebuie să devină independente sau să fie administrate de Liga Arabă.

La conferinţa asupra Palestinei ce se deschide marţi la Londra, vor participa reprezentanţii celor şapte state arabe, însă niciun delegat al Agenţiei Evreieşti pentru Israel.

Politica anti-britanică a ruşilor e foarte suplă: susţin pe musulmani în India în contra populaţiei pro-britanice, dar pe evreii în Palestina în contra arabilor, permiţând guvernului polonez ca ei să emigreze în masă.

Aud că familii cu femei, copii şi bătrâni ajung la noi din Ucraina, unde se pare că mortalitatea provocată de mizerie este îngrozitoare.

S-a realizat un acord italo-austriac asupra Adigelui de nord, care rămâne al Italiei.

Damaschinos şi-a prezentat demisia regelui George, care mai amână cu câteva săptămâni înapoierea în Grecia, unde doreşte să lărgească formula coaliţiei guvernamentale.

Mâine poporul bulgar se va pronunţa asupra Monarhiei, căci în prezent ţara are pe Simion, regele-copil de doi ani, cu o Regenţă formată din doi democraţi şi un comunist.

Comunistul italian Togliatti a denunţat existenţa unui acord între Anglia şi regele Petru, pentru ca graniţa italo-jugoslavă să fie pe Isonzo, dar guvernul englez dezminte categoric o atare aserţiune.

11.9.46. Aparenţele sunt că tot spre război ne îndreptăm. Informaţii serioase arată că noi trupe ruseşti trec neîncetat în Bulgaria, dar cei mai mulţi socotesc că întregul joc este un bluff, că ruşii vor ceda până la urmă dacă aliaţii nu mai dau înapoi, dar că deocamdată partida de poker continuă.

În privinţa situaţiei interne, sunt unele indicii că guvernul va face tot posibilul să amâne alegerile la calendele greceşti, dându-şi bine seama că dacă reuşeşte să obţină majoritatea, ceea ce e foarte probabil datorită mijloacelor de care va uza, poziţia sa în formula actuală va fi extrem de periclitată: Groza, Guţă, Pătrăşcanu vor fi aruncaţi peste bord de extremiştii sovietizanţi, gen Gheorghiu-Dej. Unii cred că grupul celor ameninţaţi va constitui rezistenţa şi opoziţia în sânul guvernului, determinând astfel o uşoară orientare spre tabăra liberalo-manistă. Aceasta însă dacă o vor permite ruşii, lucru pe care nu-l cred posibil dacă litigiul dintre aliaţi şi sovietici se încheie nedecis, care ne-ar lăsa bineînţeles la discreţia Moscovei.

În Bulgaria, plebiscitul a dat o majoritate zdrobitoare pentru Republică, ce va fi proclamată duminica viitoare. Acolo toată clasa burgheză a fost suprimată.

Churchill va fi obligat să-şi întrerupă vacanţa în Elveţia din cauza evoluţiei situaţiei politice şi se va întoarce la Londra pentru consfătuiri cu guvernul.

Până la urmă, ruşii au reuşit să-şi impună voinţa: Adunarea ONU a fost amânată prin consensul celor cinci până la 23 octombrie, dată la care conferinţa de la Paris ar trebui să-şi fi încheiat lucrările.

Privitor la Conferinţa de la Londra pentru Palestina, reprezentanţii Agenţiei Evreieşti pentru Israel socotesc că împărţirea în zone a ţării ar fi cea mai nimerită, pe când arabii nu vor să audă de fărâmiţare. Guvernul englez e dispus a recunoaşte Liga Arabă ca entitate politică, pe lângă care ar dori să acrediteze un reprezentant diplomatic.

12.9.46. Delegatul cehoslovac la conferinţa păcii, generalul Pika, a dus laude poporului român, cu pronunţate sentimente anglo-şi francofile, a cărui contribuţie în războiul contra Germaniei a fost mai importantă decât cea a Italiei. A fost întrerupt de delegatul britanic Alexander, care a protestat împotriva discursurilor cu scop de propagandă, afirmând că nu este locul a se stabili cifre comparative cu ce a făcut fiecare ţară. „România a fost un stat inamic, ale cărui distrugeri făcute în Rusia, au prelungit în mod considerabil războiul" au fost spusele lui.

În chestiunea Dunării, delegatul Nicholson s-a ridicat contra tezei sovietice de excludere a puterilor ne-riverane, afirmând că actualmente toate statele riverane ale acestui fluviu sunt sub ocupaţie sovietică, ceea ce înseamnă că Dunărea ar rămâne încă timp îndelungat sub directiva exclusivă a Sovietelor.

Informaţii de presă americane arată că la Paris, delegaţia română a fost invitată de aliaţi să prezinte situaţia restituirii materialului ridicat de armatele române din Rusia. Raportul român depus sâmbătă a fost retras luni din ordinul lui Vîşinski, care a interzis să se arate cifre. În adevăr, aceste date arătau că până în prezent restituirile au depăşit suma de un miliard dolari.

Problema Triest a ajuns din nou la un punct mort din cauza sârbilor, care, în ciuda hotărârilor celor patru, reclamă Gorizia şi Monfalcone pentru Jugoslavia.

Senatorul Wallace susţinut de Truman, a declarat că Sovietele nu trebuie să creadă că politica americană e influenţată de sentimente pro-britanice sau anti-ruseşti căci ea nu e condusă de imperialismul britanic care ar duce-o fatal la un conflict cu Sovietele, ci este o politică de pace, pentru realizarea căreia însă şi ruşii trebuie să convină a face concesiuni. Wallace spune că lumea va fi împărţită într-o treime supusă tendinţei socializante a URSS şi două treimi condusă de spiritul democratic american, fiecare urmând a nu aduce piedici activităţii libere a celuilalt. Frumoasă perspectivă!...

Nu s-a rezolvat încă greva marinarilor americani.

Republica bulgară e primul pas în sensul unei federaţii sud-slave cu Jugoslavia.

17.9.46. Sârbii au declarat la Paris că refuză a semna tratatul de pace cu Italia dacă se admite pentru Triest formula celor patru, cu jumătatea occidentală a Istriei, pe când dânşii nu admit ca teritoriu internaţional decât portul şi oraşul cu împrejurimile imediate.

Molotov a declarat că respinge teza lui Byrnes cu privire la graniţele occidentale ale Poloniei, pe care dânsul le consideră ca definitive pe Oder şi Neisse.

Wallace continuă a susţine morţiş declaraţia sa, cu care iniţial Truman a fost de acord, dar pe care acum o respinge, ceea ce-i va aliena gruparea radicalilor de stânga, acum în apropierea alegerilor pentru Camera Reprezentanţilor. Preşedintele va avea deci de ales între a se desolidariza de politica externă a lui Byrnes şi a invita pe Wallace a părăsi guvernul.

Generalul Smuts, fost adversar al Angliei, actual prim ministru al Uniunii sud-africane, declară că politica imperialistă britanică a încetat după războiul anglo-bur.

Arabii cer încetarea activităţii Agenţiei Evreieşti pentru Israel.

19.9.46. Ştiri din Paris pretind că nu se va putea încheia conferinţa de pace înaintea datei fixate pentru întrunirea Adunării ONU şi se arată că principalul obstacol este problema Triestului. Se anunţă totuşi că la Paris a sosit ambasadorul italian la Varşovia, comunistul Reale, ceea ce ar dovedi că ar putea porni convorbiri directe italo-jugoslave cu sorţi de izbândă.

După întrevederea cu Truman, senatorul Wallace a declarat că nu va părăsi guvernul, dar că se va feri să mai facă declaraţii de natură politică înaintea terminătii conferinţei de pace.

În Consiliul de Securitate, delegatul australian, căruia i s-au alăturat cel american, olandez, englez şi francez, a cerut respingerea acuzaţiei ucrainiene împotriva Greciei ca nefondată. Arătând că armata greacă, de cinci ori mai mică decât a sârbilor, bulgarilor şi albanezilor, nu poate ameninţa pacea, Sir Alexander Cadogan se miră că reprezentantul Ucrainei, cam îndepărtată de Grecia, se simte ameninţată atât de acut, încât trece în grabă peste Ocean pentru a cere ajutor.

În ţară a produs vâlvă ultimul avatar al lui Argetoianu, care cu cinismul şi oportunismul ce l-au caracterizat totdeauna, n-are ruşinea să facă amendă „dezonorantă" faţă de ruşi, de teamă să nu-şi piardă averea din ţară şi îşi anunţă întoarcerea din refugiu. S-a spus chiar că va veni ca preşedinte al Partidului Naţional-Popular (PNP) în locul lui Mitiţă Constantinescu (ceea ce, între noi fie zis, nu e rău dintr-un anumit punct de vedere).

Din alt izvor mi s-a spus că nu e deloc sigur că viitoarele alegeri să dea o majoritate comunistă, căci ar fi posibil ca un nou partid ţărănesc (cu excluderea lui Mihalache) să se regrupeze rupând-o cu maniştii, ce ar putea forma dreapta liberalilor şi să obţină chiar majoritatea în Cameră.

Asemenea zvonuri ar putea confirma sentimentul că ruşii nu vor îndrăzni să împingă la comunizare şi colhozuri, ci că se va menţine proprietatea individuală şi pătura burgheză,

spre deosebire de ceea ce se întâmplă la slavii din Balcani. Nici primejdia răsturnării Monarhiei ca acolo nu pare a ne amenința, spiritul poporului nostru nefiind republican.

În timp ce în Bulgaria regalitatea s-a menținut numai grație calităților personale ale lui Boris, în România, cu toate nebuniile lui Carol, sentimentul monarhic n-a putut fi zdruncinat. Cât despre Jugoslavia, în timpul regalității, elementul sârb nu încetase a încerca să domine în toate chipurile populația croată şi slovenă pe care o disprețuia, pe când la noi s-a comis greşeala contrarie, de a se fi dat o prea mare importanță ardelenilor, care veneau din Parlamentul de la Budapesta cu sufletele purtând pecetea unui complex de inferioritate, dar incapabili de a guverna aici.

Marea noastră problemă şi preocuparea cea mai de seamă este că, în acest moment, nu avem în niciun partid şi de nicio vârstă adevărați oameni de guvernământ.

Tsaldaris, întors la Atena, a declarat că Regele va sosi miercuri sau joi, venind din Malta.

Înaintea înapoierii la Londra, Churchill a rostit la Universitatea din Zürich o cuvântare în care a preconizat organizarea unei federații a statelor europene, unicul mijloc de a se menține pacea. Dânsul propune ca o atare acțiune să înceapă printr-o strânsă colaborare între Franța şi Germania, sub îndemnul şi sub ocrotirea Marei Britanii, Statelor Unite şi a Rusiei sovietice. Numai astfel s-ar putea realiza climatul unor State Unite ale Europei. La Moscova, unde spusele sale nu sunt prea pe plac, se adaugă că Domnia Sa a vorbit doar în numele său personal. Dar şi în Franța şi în Cehoslovacia, ideea tovărăşiei franco-germane a stârnit o mare nemulțumire, la gândul că Churchill s-a gândit la un bloc apusean în contra Rusiei.

De Gaulle s-a pronunțat împotriva proiectului noii Constituții franceze, socotind că rolul preşedintelui Republicii ar trebui să fie mai accentuat şi că Senatul ar trebui ales de către consiliile municipale, iar nu direct de alegători. Discursul său a provocat disensiuni în sânul gaulliştilor şi proteste din partea Partidului Republican Popular (Bidault).

20.9.46. Astă seară, lovitură de teatru şi „redressement" a politicii externe americane: Truman a declarat că politica externă a Statelor Unite nu-şi modifică cu nimic linia de conduită, că Byrnes se bucură de încrederea sa totală, şi că, în consecință, a invitat pe Wallace să demisioneze din guvern. Acest lucru care nu poate avea decât un aspect unitar.

Este aşadar o înfrângere a tendințelor pro-sovietice; să vedem însă ce repercusiune va avea acest gest în masa electorală americană.

La Paris, problema cea mai spinoasă, cea a Triestului, pare să fie pe cale de rezolvare prin compromis. Pe de o parte, au loc negocieri directe italo-jugoslave, iar pe de alta, Sovietele au avut corectitudinea să susțină cele hotărâte de cei patru, aşa că amendamentul jugoslav şi cel cehoslovac au fost respinse cu 13 voturi contra 5. Să fie oare acesta semn că Moscova s-a decis pe calea concesiunilor?...

Azi după amiază s-a întors de la Paris delegaţia noastră, făcându-i-se o primire ridicolă, ca şi cum ar fi câştigat cine ştie ce victorie. Guţă a avut cel puţin decenţa să încheie discursul insipid cu cuvintele „Trăiască Regele, Trăiască România."

28.9.46. Primul nostru şef de departament femeie este Florica Bagdasar, care a ezitat între ministerul Educaţiei, unde s-a manifestat cu un alfabet bine apreciat şi cel al Sănătăţii, pe care l-a ales în fine şi unde nu va avea decât să colaboreze cu toţi cei care conduceau treburile şi pe vremea soţului său.

Tătărescu pleacă cu delegaţia marţi înapoi la Paris pentru semnarea tratatului, după cum pretinde el. Din Londra se anunţă însă că abia după 15 octombrie, când se vor încheia lucrările conferinţei, se va întruni consiliul celor patru pentru a proceda la redactarea textelor definitive ale celor cinci tratate de pace. Aşadar, va mai trece vreme...

Aud că odată cu „Baba" Argetoianu, se va întoarce şi Pangal. Reconstituirea Lojei cu toţi venerabilii. Unii pretind ca să-l readucă pe Carol şi, ce e mai minunat, ca preşedinte al unei Republici impuse de Soviete şi la devoţiunea lor.

Tot mai vorbeşte lumea de război la noi, dar teama mare pare a se fi îndepărtat după declaraţiile lui Stalin şi aprecierile lui Truman şi Byrnes.

Regele George s-a întors la Atena şi va forma un nou guvern, probabil tot cu Tsaldaris, pe care ruşii îl denunţă ca reacţionar şi agresiv faţă de vecini.

Bujoi cu soţia sa, urmăriţi de multă vreme şi ascunşi prin Ardeal, au fost arestaţi la Oradea pe când încercau să treacă graniţa cu paşapoarte false şi cu multă valută forte, datorită denunţului unui comisar căruia îi încredinţaseră prosteşte soarta. Au fost aduşi la Jilava, inculpaţi de complot în contra siguranţei statului. Deplorabil pentru liberali.

S-a deschis acţiune publică împotriva altor foşti miniştri din timpul regimului Antonescu.

1.10.46. Azi dimineaţă Tribunalul din Nümberg a pronunţat verdictul în procesul celor 22 conducători nazişti, dintre care 12 au fost condamnaţi la moarte prin spânzurătoare.

Cu toată opoziţia Sovietelor, care pretindeau ca problema dunăreană să fie lăsată în grija exclusivă a riveranilor, în tratatul de pace cu România se prevede libertatea absolută de navigaţie pe fluviu pentru toate naţiunile.

3.10.46. După opt ore de dezbateri neîntrerupte, sub-comisia pentru Triest a adoptat, cu 14 voturi contra 6, proiectul de compromis francez, în ciuda declaraţiei delegatului jugoslav, că un vot obţinut la ora 6 dimineaţa nu poate fi valabil.

Guvernul american a decis creşterea la 5 milioane a forţelor sale armate, ministrul de Război declarând că numai în acest chip poate fi respectată politica de pace a unei puteri şi ţinută în frâu tendinţele dictatoriale, ştiut fiind că totdeauna sunt doborâte avioane neînarmate, însă niciodată fortăreţe zburătoare.

Sunt informat din izvor ce pare serios că Tătărescu a putut lua contact la Paris cu Byrnes şi cu Bevin, care i-au precizat că nu admit procedeul actualului guvern de a teroriza,

aresta sau chiar suprima pe partizanii opoziției și că, în asemenea condițiuni, alegeri parlamentare nu mai au niciun rost, așa că ele vor trebui amânate până după ce trupele de ocupație sovietică vor fi părăsit teritoriul României.

În fine, ei vor refuza orice ajutor în alimente sau în materii prime României, fiind știut că toate aceste produse sunt menite a trece la ruși. Dacă aceste informații au un fond real, sunt multe probabilități ca alegerile să fie amânate *sine die*, căci și în actuala echipă guvernamentală sunt elemente ce se feresc de alegeri.

6.10.46. Continuă procesul unui nou lot de miniștri din guvernul Antonescu, dintre care cu greu au scăpat Cretzianu și Neagu și bineînțeles Atta Constantinescu, de care în mod vădit nimeni nu vrea să se atingă. Din relatările presei ar reieși că apărarea lor e penibilă, fiecare încercând să se scuze, ba că a intrat și a rămas forțat în minister, ba că sub acel regim dictatorial un simplu ministru n-ar fi putut avea o părere proprie, ci era un simplu organ de execuție, ba chiar că diverse manifestări de servilism față de nemți, aveau doar scopul de a masca sentimentele lor reale, spre a sabota mai lesne politica pro-germană.

Ca replică la declarațiile lui Stalin, Byrnes a vorbit la clubul franco-american din Paris despre politica Statelor Unite, exprimând credința că nu există nicio primejdie imediată de război și speră ca rușilor să le fi trecut teama încercuirii Sovietelor de către un grup de națiuni ostile.

Poliția bavareză voise să aresteze pe Papen, Schacht și Fritsch, imediat după achitarea lor de către Tribunalul de la Nürnberg și punerea lor în libertate, dar comisia militară aliată s-a opus și mandatele de arestare au fot retrase.

Arabii furioși în contra lui Truman care insistă imigrarea în Palestina a celor 100.000 evrei, au declarat că în acest caz cele șapte state ale Ligii, vor boicota pe americani, rupând chiar raporturile diplomatice și economice cu Statele Unite. Attlee regretă acțiunea lui Truman fără o consultare prelabilă cu guvernul britanic.

Comisiile conferinței de pace de la Paris își încheie azi lucrările, iar mâine încep ședințele plenare: trei pentru Italia, câte una pentru România, Bulgaria, Ungaria și Finlanda, iar una de ordin general.

Pentru Adunarea ONU din 23 octombrie, delegatul rus a ridicat chestiunea prezenței trupelor aliate în țări ce fac parte din Națiunile Unite.

8.10.46. Pătrășcanu s-a întors ieri de la Paris după ce se zvonise că rămâne acolo din cauza atitudinii sale pro-românești. Se preciza chiar că, pe baza asentimentului său, a prezentat Christu tabloul cu valoarea livrărilor făcute Sovietelor (1.200 milioane dolari) despre care s-a vorbit atâta.

Pe de altă parte, a circulat formula unei remanieri în guvern și în cadrul blocului fenedist: atât Iordan la Moscova cât și Stoilov la Paris dovedindu-se insuficienți, ar urma să revină în țară, primul pentru funcția de președinte al PNP (pe care n-o mai ia Argetoianu), iar al doilea pentru a merge la Moscova.

În guvern, Teohari Georgescu ar trece la Justiţie, Bodnăraş la Interne, Pătrăşcanu fiind prevăzut ca ambasador la Paris.

Sunt informat că situaţia economică a ajuns îngrozitoare în Rusia, că lumea moare de foame, dar nimeni nu mişcă din cauza teroarei. Se mai vorbeşte de o accentuare a sentimentelor anti-semite ale ruşilor. [...]

În primele şedinţe plenare ale conferinţei de pace privitoare la Italia, cuvântările rostite au accentuat încă mai mult dezbinarea între partida sovietică şi gruparea anglo-americană, iar pretenţia şi ameninţarea jugoslavă de a nu semna tratatul se menţin, cu tot apelul lui Bevin de a nu se repeta greşeala comisă de Italia cu privire la Fiume.

12.10.46. Biata mama s-a prăpădit alaltăieri după o criză de uremie şi o agonie de cinci zile. Azi am înmormântat-o!...

Din ordinul guvernului, Curtea criminală a condamnat un nou lot de miniştri ai lui Antonescu la pedepse între 8-20 ani de temniţă (afară de Ovidiu Vlădescu, condamnat în contumacie la muncă silnică pe viaţă, după ce au avut grijă să-l facă scăpat, fiindcă s-a încurcat cu Dina Cocea).

Tratatul de pace cu România a fost adoptat de conferinţă.

Survolul teritoriului nostru este interzis avioanelor engleze şi americane, din cauza manevrelor ruseşti (?!)

Încercare avortată de revoltă militară a unui batalion din Porto, pe care guvernul din Lisabona a sugrumat-o îndată.

La Roma, ciocniri mai serioase cu şomeri veniţi la Quirinal să ameninţe guvernul. Se pretinde că Umberto s-ar afla incognito în nordul Italiei, cu scop de propagandă monarhistă.

Toate apelurile condamnaţilor de la Nürnberg au fost respinse, execuţiile fiind fixate pentru 16 octombrie. Cei achitaţi însă, vor urma să fie supuşi justiţiei germane.

14.10.46. În şedinţa plenară pentru România, Molotov a făcut spume împotriva voinţei celorlalţi cu privire la statutul Dunării şi a atacat stupid pe englezi şi pe americani referitor la Suez şi la Panama. Simte prea bine că ceilalţi nu vor ceda şi vrea ca ruşii să rămână stăpâni în Europa centrală, de unde să poată pompa ultima picătură pentru micşorarea cât de cât a mizeriei cumplite ce bântuie Uniunea Sovietică. Se pare că foametea şi lipsurile de tot felul sunt acolo fără remediu.

De altfel, ruşii pun mâna la noi pe tot ce pot şi grâul colectat pentru aşa-zisa ajutorare a regiunilor lovite de secetă, trece tot în mâna lor. Astfel, cele 300 vagoane adunate în Ilfov pentru alimentarea Capitalei au fost luate de Armata sovietică, iar bucureştenii nu mai au pâine de trei zile. Comisiile vin din nou prin sate şi ridică din magazii tot grâul de sământă, spunând că ulterior se va da cantitatea necesară agricultorilor. Bineînţeles că nu se va mai da nimic, aşa că va rămâne câmpul neînsemânţat şi la recolta viitoare, producţia va fi infimă. Atunci vom avea cu adevărat foamete în ţară. [...]

Se povesteşte că la Paris după discursul lui Guţă, Molotov a cerut să i se traducă în ruseşte şi că Tsaldaris ar fi obiectat: „De ce mai piedem vremea cu o asemenea traducere, când e bine ştiut că acest discurs fusese redactat în limba rusă şi apoi citit în franceză?"

Referendumul din Franţa a dat cam 55% din voturile exprimate în favoarea Constituţiei, însă cum abţinerile, împreună cu voturile contra, au fost cam tot atâtea, rezultă că majoritatea obţinută nu e de fapt reală. Manifestările intempestive ale lui de Gaulle împotriva Constituţiei şi în special împotriva rolului cu totul şters lăsat preşedintelui au produs o sciziune printre populiştii catolici.

16.10.46. Azi dimineaţă au fost spânzuraţi cei 10 condamnaţi nazişti, Goering reuşind cu două ore înainte de execuţie să se sinucidă cu cianură de potasiu. Cine i-a dat otrava?...

La noi guvernul va anunţa alegerile pentru ziua de 19 noiembrie. Partidele din opoziţie au protestat.

Şedinţa finală a Conferinţei de pace de la Paris a avut loc în absenţa delegaţilor jugoslavi care au declarat în scris că nu vor semna tratatul cu Italia, acuzând conferinţa de a fi procedat incorect faţă de ţara lor. În fond, rezultatul lucrărilor n-a modificat întru nimica situaţia de fapt creată prin discuţiile celor patru miniştri de Externe, care n-au reuşit a se pune de acord aupra principalelor puncte: Triestul, Dunărea şi reparaţiile. Ce va aduce Adunarea Generală la 23 octombrie, Dumnezeu ştie...

De câtva timp trec prin nordul ţării pe la Sighet trenuri militare ruseşti care transportă trupe din Austria şi Germania. S-or fi retrăgând cu adevărat, sau pleacă printr-un punct şi se întorc prin altul? Ceea ce e sigur e că, pe unde trec, secătuiesc totul ca valul de lăcuste.

Guvernul Statelor Unite a blocat creditul de 50 milionane dolari acordat Cehoslovaciei, datorită poziţiei acesteia la conferinţa de la Paris, unde a acuzat pe americani de a practica imperialismul economic în Europa.

Discursul de încheiere al lui Molotov la conferinţă este cel mai aprig rechizitoriu al politicii anglo-americane.

La noi, se pare că în ciuda tuturor insistenţelor ruseşti de a grăbi alegerile, guvernul ezită încă, gândind să le amâne de teama englezilor şi americanilor care declară ritos că nu le vor recunoaşte validitatea.

Protestul lui Maniu adresat reprezentanţilor de la Bucureşti ai celor trei puteri semnatare ale armistiţului şi ale acordurilor de la Moscova cere Consiliului miniştrilor de Externe ce se vor întruni la 4 noiembrie la New-York, să trimită în România observatori, spre a controla desfăşurarea campaniei electorale.

20.10.46. Ieri s-a serbat la Ateneul Român, în prezenţa Regelui, a doua aniversare a înfiinţării ARLUS, iar şoseaua Kisseleff a fost botezată „Stalin": distanţa dintre două Rusii dornice să ne absoarbă - una ne-a dat Regulamentul organic ca să ne înglobeze, alta se străduieşte a ne infiltra dezorganizarea comunizantă ca să ne digere. Ambele însă vor da

greş: prima a fost țărmurită prin războiul Crimeei, a doua va fi împiedicată prin...(Dumnezeu ştie!).

Byrnes a răspuns ieri lui Molotov şi l-a făcut atent asupra primejdiei intransigenței lor politice şi a respins pretinsa încercuire a Sovietelor, care au câştigat teritorii atât pe granița occidentală cât şi la Pacific. Senatorul Vandenberg a precizat că nici Rusia, nici Statele Unite nu doresc războiul, dar că nu trebuie lăsat ca el să devină inevitabil.

Bevin va răspunde marți în Cameră atacurilor ruseşti, încă mai agresive față de Anglia decât cele la adresa americanilor. *Observer* arată asemănarea atacurilor sovietice cu acuzațiile lui Goebbels în contra plutocrației anglo-saxone şi precizează că nu e vorba de o coaliție împotriva socialismului, ci de lupta contra tiraniei.

De acord cu anglo-americanii, guvernul turc a răspuns notei sovietice cu un hotărât *non possumus*.

Gavan Sultaneh a format un nou cabinet persan cu excluderea celor trei reprezentanți ai partidului de stânga, ceea ce ar dovedi scuturarea sa de orice influență rusească.

Informații neconfirmate încă, pretind că liberalii şi maniştii sunt hotărâți a se retrage din alegeri spre a protesta contra ilegalităților comise, ceea ce plictiseşte foarte mult guvernul, de teamă că o asemenea manifestare va determina refuzul occidentalilor de a recunoaşte validitatea alegerilor. Se spune că, cu toată insistența ruşilor de a le grăbi, guvernul caută acum un pretext de a le amâna „ad calendas graecas".

Reîntors din America, Berry pare foarte preocupat din cauza atmosferei din ce în ce mai hotărâtă pentru un război cu Sovietele, pe care a găsit-o în Statele Unite.

22.10.46. Răspunsul guvernului turc respinge nota sovietică, atât în ce priveşte propunerea de colaborare pentru paza Strâmtorilor, cât şi pretenția unui control exclusiv al riveranilor Mării Negre, accentuând că Turcia are în Mediterana interese cel puțin tot atât de importante ca în Marea Neagră, arătându-se însă dispus a reexamina termenii convenției, în acord cu semnatarii de la Montreux.

Guvernul american atrage atenția celui bulgar asupra neexecutării angajamentelor de la Moscova cu privire la alegerile parlamentare de duminică. Gheorghiev a răspuns că s-au luat toate măsurile pentru garantarea libertăților, iar la un nou demers al reprezentantului Statelor Unite în comisia aliată de control, preşedintele rus a refuzat să-i dea urmare, pretextând că ar fi un amestec nepermis în afacerile interne ale Bulgariei. Guvernul englez a făcut un demers identic la Sofia, precizând că reprezentantul sovietic greşeşte, de crede despre comisia aliată de control, că n-are căderea să se ocupe de problema alegerilor bulgare.

Aşa se va petrece şi la noi: americanii vor protesta, vor amenința că nu recunosc guvernul, iar acesta, împins de ruşi, va face tot cum ştie.

Azi s-a dat publicității cartelul electoral încheiat între Dinu Brătianu, Iuliu Maniu şi Titel Petrescu.

24.10.46. După discursul lui Bevin, Attlee a declarat că pacea nu este primejduită într-atât de prezența de trupe străine pe teritoriul altor state (englezii în Grecia), cât prin faptul că unele puteri (Rusia) şi-au mobilizat armatele la efective de război.

La aceasta, Churchill care a susținut politica externă a cabinetului laburist, a întrebat dacă guvernul ştie că Sovietele întrețin 200 divizii pe picior de război în statele ocupate din Europa centrală şi de est. Tot el a subliniat că Sovietele n-au respectat niciunul din angajamentele luate la Yalta. De asemenea, s-a protestat în contra abuzului ruşilor cu folosirea dreptului de veto, care la San Francisco s-a convenit numai ca ultimă soluție în cazuri extreme - în care cele cinci mari puteri ar risca să fie angajate într-un conflict - şi nicidecum pentru orice fleac, aşa cum procedează ei în mod curent.

La deschiderea Adunării Generale ONU la New-York, preşedintele Truman a specificat condițiile menținerii păcii prin respectarea celor patru libertăți şi prin dreptate acordată egal statelor mari şi celor mici. În programul lucrărilor, se prevede în primul rând reglementarea regimului Dunării şi rezolvarea problemei Triest.

Premierul Attlee a atacat direct comunismul şi politica agresivă a Sovietelor la congresul sindicatelor britanice. El afirmă că pentru aceştia, democrația este numai ce ascultă de cuvântul de ordine al Moscovei, în timp ce adevărata democrație occidentală e taxată de fascism.

Comandamentul sovietic din zona de ocupație din Germania a dispus deportarea în URSS a unui însemnat număr de lucrători calificați împreună cu familiile lor, urmare şi a înfrângerii partidului organizat de ruşi, în fața celui socialist german, care a avut succes desăvârşit în celelalte zone ocupate de aliați.

25.10.46. În ciuda opoziției ruşilor prin obiecțiunile lui Vîşinski, la New-York se va repune chestiunea dreptului de veto. În schimb, Sovietele au insistat şi au reuşit să oblige pe Smuts de a lăsa pe ordinea de zi reclamația indienilor din Africa de Sud, pe care acesta o prezenta ca o problemă de ordin pur intern, pe când ea se va prezenta ca un proces între India şi Africa de Sud.

Penescu mi-a spus că alegerile nu vor fi amânate, dar că ele vor da naştere unor conflicte sângeroase, poate chiar la „război civil." La obiecțiunea mea că acesta ar putea fi pretextul aşteptat de ruşi pentru a pune definitiv mâna pe țară, mi-a răspuns că totul va depinde de modul în care vor reacționa aliații. Am avut vaga impresie că s-ar prea putea ca lucrurile să fi fost ticluite între opoziție şi anglo-americani, dar poate că mă las înşelat de propriile mele iluzii.

29.10.46. Aşa cum era de aşteptat, alegerile din Bulgaria au dat o majoritate absolută de 78% blocului guvernamental având astfel 364 deputați, printre care 277 sunt comunişti dintr-un total al Parlamentului de 465 locuri. Este de mirare cum a reuşit opoziția

să aibă totuşi 101 deputați, mai ales că scrutinul s-a desfăşurat într-o relativă linişte. Se prooroceşte că la noi, în schimb, lupta va fi mult mai îndârjită şi că opoziția nu va ceda aşa de uşor.

Guvernul englez a înmânat ieri o notă guvernului nostru pentru a arăta că este perfect informat de toate ilegalitățile autorităților şi că recunoaşterea condiționată ar putea fi revizuită, în caz de alegeri măsluite sau de acte teroriste. Numai că banditii noştri în solda Moscovei, îşi bat joc de tot ce ar putea spune aliații, ştiind bine că protestări verbale nu duc la nimic, dacă nu sunt sprijinite de manifestări categorice de forță.

Interview-ul dat de Stalin privind chestiunile de politică externă şi răspunsurile sale pline de o totală lipsă de considerație pentru aliați, se pot reduce la o simplă formulă: *„Il se fout du monde..."*[19] Ură nețărmurită în contra lui Churchill, pe care-l acuză de a fi instigator al unui nou război şi protestând că nu 200, ci abia 60 divizii întrețin Sovietele în toate țările ocupate, inclusiv Germania şi care peste două luni vor fi reduse la 40.

La New-York, Molotov a repetat tonul agresiv al lui Stalin, atacând de asemenea pe Churchill şi cerând reducerea armamentului pe plan mondial şi suprimarea bombei atomice. Delegatul american Baruch a declarat însă că suprimarea nu se va putea înfăptui înainte de avea certitudinea că alte puteri nu vor profita de acest lucru spre a încerca să domine lumea.

Ieri s-a înmânat guvernului şi o notă americană, similară celei engleze, spre a protesta contra înăbuşirii complete a opoziției în campania electorală. Dar aliații protestează, iar ruşii fac ce vor cu uneltele lor de la noi. Dacă nu intervine în curând o schimbare internațională radicală, vom fi cu totul sovietizați. Regele este demoralizat şi se vede silit a semna tot soiul de decrete contrare crezului său, sub veşnica amenințare că: „altfel s-ar supăra Moscova..."

3.11.46. Mâine se deschide Consiliul miniştrilor de Externe. Belgia şi Olanda au cerut să fie şi ele acceptate în acest consiliu pentru discutarea problemei Germaniei.

Sosit la New-York, Bevin a declarat presei că salvarea păcii nu se poate afla decât în crearea unei federații mondiale de state, după modelul *Commonwealth*-ului britanic.

Guvernul bulgar a protestat împotriva despăgubirilor de 125 milioane dolari ce i s-au impus - şi din care n-ar putea plăti decât a 6-a parte - şi a cerut să i se recunoască statutul de co-beligerantă (neruşinarea n-are margini!).

Tătărescu a răspuns, din ordinul Moscovei, notelor engleză şi americană, declarând cu obrăznicie, cum era şi de aşteptat, că în întreaga țară campania electorală se desfăşoară în cea mai deplină libertate şi că demersul aliaților a fost considerat ca o ingerință nepermisă în treburile interne ale României. (Chiar săptămâna trecută, o bandă de comunişti invadase sediul clubului țărănist din Bucureşti şi n-a putut fi izgonită decât după o bătaie zdravănă). Pretextul invocat de Tătărescu cum că un asemenea demers n-ar fi

---

[19] *„Îşi bate joc de toată lumea..."*

valabil decât formulat laolaltă de cele trei puteri semnatare ale acordului de la Moscova, nu se poate susţine, doarece în ianuarie, guvernul Groza îşi luase angajamentul în scris prin note separate adresate fiecăruia din cei trei reprezentanţi aliaţi la Bucureşti.

Rusia, Cehoslovacia şi Jugoslavia au declarat la unison că nu vor admite convocarea unei conferinţe dunărene, la care să participe şi puteri ne-riverane.

Guvernul italian va adresa Consiliului miniştrilor de Externe un protest relativ la graniţa cu Jugoslavia, care nu mulţumeşte nici interesele Italiei, nici pe ale statelor Europei centrale.

Viitoarele alegeri parlamentare din Statele Unite vor da o majoritate republicanilor, aşa că se aşteaptă ca politica preşedintelui democrat Truman, care mai rămâne doi ani în funcţie, să fie de aici înainte aprig combătută (cel puţin pe tărâm intern).

Nereuşind să realizeze o colaborare a opoziţiei, Tsaldaris va fi obligat să-şi reconstituie cabinetul cu elemente exclusiv regaliste.

Adunarea ONU va primi cu o deosebită solemnitate pe noii membri cooptaţi: Afganistan, Suedia şi Islanda.

Delegatul polonez la Consiliul de Securitate va încerca să scoată problema regimului Franco de pe ordinea de zi, spre a o putea aduce în dezbaterea Adunării Generale.

7.11.46. Pentru a doua oară, aniversarea Revoluţiei bolşevice a fost serbată în absenţa lui Stalin. Discursul rostit de Jdanov cu acest prilej, a fost o filipică la adresa capitalismului şi a celor ce împing la un război contra Rusiei.

Majorităţile obţinute de republicani în ambele Camere ale Statelor Unite precum şi în posturile de guvernatori, fac din Truman un preşedinte la discreţia Congresului: în politica internă va fi obligat să dea îndărăt relativ la ingerinţa statului, însă în politica externă există un acord perfect între cele două partide. Mai mult chiar, republicanii ar putea provoca o recrudescenţă a intransigenţei americane.

Într-adevăr, ultimul preşedinte republican de acum 15 ani, Hoover, a declarat: „Faţă de tendinţa generală a politicii duse de statele din lumea întreagă ce se îndreaptă cu toatele spre stânga, singure Statele Unite pornesc acum o politică de dreapta, împotriva curentelor din alte părţi".

La New-York s-ar iniţia încercări de negocieri directe italo-jugoslave. Sârbii ar fi dispuşi a accepta o lărgire a teritoriului Oraşului liber şi n-ar mai pretinde pe un jugoslav ca guvernator al Triestului, renunţând şi la menţinerea unei garnizoane jugoslave. Italienii iau act de acest spirit înţelegător, însă sub niciun motiv nu vor să discute cedarea Goriziei.

Discuţii la New-York privitor la primirea de noi membri în ONU, ruşii susţinând candidaturile Albaniei şi Mongoliei, sub cuvânt că au ajutat pe aliaţi în războiul contra Axei şi protestând împotriva cererii Irlandei şi Portugaliei, care n-au fost de niciun folos.

Deocamdată se anunţă din Washington că guvernul american îşi va retrage misiunea de la Tirana.

După succesul repubicanilor (235 locuri în Cameră față de 180 democrați şi 51 în Senat față de 41-cifre provizorii), politica Statelor Unite va renunța la comprimarea prețurilor.

Sunt anunțate manevre ale escadrei militare americane din Mediterana, cu vizite în porturile greceşti, turceşti, siriene şi libaneze...

11.11.46. După cum mă temeam, rezultatul alegerilor din Franța dă avantaje comuniştilor față de populiştii, scindați din cauza intervenției lui de Gaulle, iar socialiştii înregistrează pierderi masive. Se pare că vechii radicali ar avea tendința de orientare spre dreapta. Se pune deci chestiunea dacă viitorul guvern va păstra formula celui tripartit actual, sau dacă nu va fi o reeditare a vechiului Front Popular. În tot cazul, comuniştii declară din nou că sunt gata să-şi ia întreaga răspundere.

Suspensiunea de arme ce urma să înceapă azi între trupele guvernamentale şi cele comuniste chineze, nu pare să aibă sorți de realizare. Luptele continuă între cele două tabere cu aceeaşi îndârjire, se pare că guvernamentalii au înregistrat unele succese în ultimul moment şi comuniştii îi acuză de a fi încercat acest subterfugiu spre a-i învinge.

„Baba" Argetoianu, mai tânăr şi mai în formă decât oricând, declară pentru nevoile cauzei sale, că, până la Crăciun, pacea cu România va fi înfăptuită şi apoi că nu vor mai rămâne în țară decât cel mult 20.000 ruşi pentru asigurarea serviciului cu teritoriile ocupate din apus. Ruşii însă, venind nu ştiu de unde, sosesc neîncetat şi se instalează în toate ungherile țării.

Se zvoneşte că Ralea s-a înapoiat în țară fără gând de întoarcere la Washington, unde i s-a arătat a fi indezirabil şi că locul său va fi ocupat provizoriu de către Gusti.

13.11.46. În discursul Tronului la redeschiderea Parlamentului englez, regele George a afirmat menținerea servicilui militar obligatoriu în Anglia şi şi-a exprimat speranța că în curând, un acord internațional va libera Austria de trupele străine de ocupație. În cuvântarea sa, Churchill a făcut o paralelă între armatele anglo-americane de ocupație din Germania şi cele sovietice care se tot întăresc şi sunt menținute pe picior de război. Attlee a vorbit de idealul unui guvern mondial pentru menținerea păcii şi a securității în lume, adăugând că trebuie dusă o politică de dezarmare, dar că aceasta nu poate fi unilaterală.

În acest timp, Bevin a cerut la New-York lichidarea cât mai grabnică a prezenței trupelor străine în țările ocupate, dar s-a lovit de intransigența lui Molotov, care pe un ton de dispreț a răspuns că: „guvernul sovietic nu este dispus a discuta actualmente o asemenea chestiune." Se pare că Bevin a replicat: „Aş dori să ştiu dacă noi ne-am adunat aici ca să stabilim pacea, sau dacă Rusia e decisă a continua războiul".

Consiliul miniştrilor de Externe a hotărât ieri cu privire la Triest, să se mențină la recomandările conferinței de la Paris (adică la compromisul francez) şi să nu țină seama de rezultatele unor negocieri directe, decât dacă ele s-ar încadra în formula acelor recomandări. (S-ar părea că până la urmă, ruşii tot cedează).

A intervenit o înțelegere între guvernul olandez şi reprezentanții Indoneziei, unde autoritățile guvernatoratelor s-ar transforma în Adunări constituționale.

14.11.46. Un grup de circa 50 deputați laburişti a prezentat Parlamentului un amendament la proiectul de răspuns la mesajul lui Truman, pentru a exprima îngrijorarea că, dacă guvernul nu va face tot ce e cu putință pentru relizarea unei politici de conciliere între națiuni, lumea e amenințată de iminenta izbucnire a unui conflict între comunismul rusesc şi capitalismul american. Codița Moscovei este vădită în această manevră. Guvernul sovietic a trimis la Londra o nouă notă în privința Strâmtorilor, probabil pentru a susține interesul exclusiv al statelor riverane Mării Negre în stabilirea unei convenții.

Partidele din opoziție de la noi au adresat miniştrilor de Externe ai Angliei, Statelor Unite şi Uniunii Sovietice o notă de protestare împotriva activității pre-electorale a guvernului, care de pe acum dă viitoarelor alegeri un vădit caracter de ilegalitate. Maniu a declarat că prin faptul că nici 50% din alegători n-au fost înscrişi în listele electorale, alegerile de marți vor fi o simplă caricatură. În aceeaşi privință, Eden a protestat în Parlamentul britanic cu privire la modul în care au fost aranjate alegeri măsluite în România şi în Polonia.

Guvernul grec acuză pe sârbi de a ajuta şi întreține focare de insurecție în satele greceşti de la graniță.

Albania protestează neîncetat în contra dragării canalului Corfu de minele aflate acolo din timpul războiului, care au şi pricinuit pierderea unor unități ale flotei britanice. Un atare protest e cel puțin bizar.

17.11.46. Răspunzând notelor insolente ale lui Tătărescu, guvernele englez şi american au remis ieri la Bucueşti câte o notă de replică spre a respinge - potrivit acordurilor de la Yalta - pretenția guvernului român de a considera notele aliate drept un amestec nelegal străin în treburile inteme ele țării. Bineînțeles, gazetele de azi nici nu pomenesc ceva despre ele, lucru foarte periculos acum în ajunul alegerilor. După acest moment, se va răspunde poate cu vreo nouă obrăznicie.

Într-o declarație semnată cu prilejul reuniunii lor anuale, cardinalii americani în frunte cu Spellman, au înfierat politica sovietică, decretând-o la fel cu dictaturile hitleristă şi fascistă, drept agresiune contra libertăților omeneşti. S-ar părea că este începutul acțiunii contra Rusiei. [...]

New Statesman discutând amendamentul celor peste 50 deputați din stânga laburistă, care doresc pentru Anglia o politică mai vădit socialistă, declară că astăzi politica engleză este înfeudată celei a Statelor Unite, care împinge la un iminent conflict cu Rusia.

19.11.46. La localurile de votare pe unde am trecut, totul decurge în linişte şi cel puțin în aparență, în mod civilizat. Să vedem rezultatele. *Manchester Guardian* pretinde că, cu tot ajutorul Rusiei, guvernul se teme de rezultatul alegerilor şi că de aceea întrebuințează mijloace de siluire a libertăților politice.

Votul de aseară din Parlamentul englez a fost o înfrângere a încercării procomuniste schițată de grupul de deputați laburişti de stânga. Amendamentul lor a fost respins cu 353 voturi, contra 0 şi 100 abțineri, ceea ce pentru *Daily Worker* înseamnă o amenințare față de politica externă a Angliei, dar înseamnă totdată şi că mulți conservatori şi-au dat votul guvernului. În caz de război deci, vom avea spectacolul unui guvern de uniune națională a laburiştilor cu conservatorii. A fost respins şi amendamentul împotriva serviciului militar obligatoriu, care a întrunit numai 53 voturi.

Amenințarea grevei iminente în minele de cărbuni din Statele Unite a silit guvernul să edicteze blocarea întregii cantități de cărbuni şi oprirea exporturilor către Europa.

După ce Byrnes şi Bevin au declarat că au ajuns la limita maximă a concesiunilor posibile, Molotov s-a hotărât să dea înapoi, aşa că miniştrii de Externe au căzut de acord asupra rolului acordat guvernatorului şi şefului poliției din zona liberă Triest.

Față de reiteratele proteste ale Albaniei în contra prezenței vaselor de război britanice în apele sale teritoriale, delegatul Angliei nici nu-şi dă osteneala să răspundă sau să ia act; Statele Unite în schimb, care a rupt relațiile diplomatice cu Tirana, trimit două vase de război în portul Durazzo.

Sentința în procesul organizațiilor ilegale „Sumanele negre" şi „Junii lui Iancu" a fost condamnarea la muncă silnică pe viață pentru gen. Aldea şi alții, iar Fărcăşanu, amiralul Macellariu, Vintilică Brătianu la aceeaşi osândă (în contumacie), pe când generalul Rădescu (tot în contumacie) numai la doi ani închisoare corecțională, iar alții achitați.

New-York Herald Tribune arată că duminică a fost împrăştiată, cu focuri de armă, o manifestație țărănistă cu focuri de armă şi că un fotograf american a fost atacat şi rănit, contrar asertiunilor ministerului de Interne care prezintă cazul ca pe o înscenare a manifestanților manişti.

Cu toate încercările de violență ale opoziției, brutalități, furturi de urne, teroare etc. guvernul român anunță că „Blocul" a câştigat majorități zdrobitoare, că maniştii au câştigat câteva locuri pe ici - pe colo, şi că liberalii au fost cu totul spulberați.

Radio Londra anunță însă că o serie de gazetari englezi şi americani n-au putut sosi în România, refuzându-li-se viza sovietică, iar că acelor prezenți în țară, nu li s-a permis să telegrafieze rezultatele. În răspunsul la ultimele note ale Angliei şi Statelor Unite, guvernul Groza respinge fără noi argumente acuzările aduse relativ la încălcarea libertăților cetățeneşti şi declară că menține în totul cele arătate în nota sa din 2 noiembrie.

22.11.46. Rezultatele date azi de guvern, arată că dintr-un total de 414 deputați, 348 aparțin „Blocului", 32 lui Maniu, 29 ungurilor, trei lui Brătianu, două pentru Lupu şi niciunul pentru Titel Petrescu.

Bineînțeles, Hațieganu şi Romniceanu au demisionat imediat din guvern.

Să vedem acum dacă şi cum vor reacționa anglo-americanii. Dovezi de abuzuri sunt berechet. Numai eu ştiu că la Banca Națională unde din cele 2100 cărți de alegător, 700

n-au fost distribuite, rezultatul a fost: 1200 pentru „Bloc", 500 pentru Maniu, 150 pentru Dinu, 140 pentru Titel etc., în total 2100 voturi exprimate. Prin urmare, chiar cu intimidările exercitate, dacă s-ar fi distribuit cele 700 cărţi confiscate, „Blocul" ar fi rămas probabil cu 500 voturi, iar cele 700 s-ar fi adăugat la manişti sau la liberali.

Un alt caz văzut: la localul de vot de la şcoala Mavrogheni, urna fusese sigilată înainte de ora 7 a.m. când au sosit delegaţii opoziţiei, şi cărora biroul electoral le-a răspuns că n-au decât să facă contestaţie. La votare, buletinele nu se mai introduceau în urnă, care era probabil plină încă de la început, ci se aruncau pe mese, pe scaune etc., pentru ca la urmă să fie distruse sau sofisticate.

Aceste două cazuri sunt cunoscute de mine personal. Câte însă în toată ţara.

În asemenea condiţii, Parlamentul se va deschide la 1 decembrie şi Regele îşi va citi mesajul...

Mi s-a confirmat azi din toate părţile că, în ciuda tuturor abuzurilor comise de guvern, opoziţia avusese în întreaga ţară un desăvârşit succes şi că Groza, îngrozit cum era şi natural să fie, s-a dus într-un suflet la Susaikov să-l întrebe ce să facă. Acesta i-ar fi răspuns: „Faceţi ce poftiţi, dar să ştiţi că dacă apar asemenea rezultate, vom proceda şi aici ca în Ungaria,- teroare, foamete cu câte 1500 calorii zilnice de fiecare om etc". Maniu se declară încântat şi declară că, cu asemenea greşeli grosolane, guvernul îşi sapă singur groapa mai sigur şi mai repede decât s-ar fi sperat.

Între altele, fostul secretar general de la Justiţie, Poulopol, povesteşte că pe sălile Tribunalului un consilier de curte care a prezidat localul de vot din minister i-a spus că văzând, la despuierea scrutinului, că a ieşit o majoritate manistă, a inversat cifrele, dând „Blocului" numărul de voturi obţinut de opoziţie. „Cel puţin n-o mai spune dacă ai făcut-o" i-a răspuns el faţă de alţi magistraţi, martori ai scenei.

Şi la Căile Ferate opoziţia a avut majoritatea şi doar acolo era fieful lui Gheorghiu Dej. Aceasta să fie cauza pentru care azi s-a anunţat că a plecat de la ministerul Lucrărilor Publice şi a luat ministerul Economiei?

În Bulgaria guvenul a demisionat şi i s-a încredinţat lui Dimitrov, agentul Moscovei, mandatul „nelimitat" să reconstituie noul cabinet. Să vină oare şi la noi un guvern Gheorghiu-Dej cu Groza *„e tutti quanti"* peste bord?...

23.11.46. Conflictul greco-sârb devine tot mai iritant la graniţa Jugoslaviei, unde bande de rebeli greci par să fie susţinute de guvernul de la Belgrad. Se vorbeşte chiar de o rupere a relaţiilor diplomatice.

Discuţii nesfârşite la New-York între Molotov şi Bevin asupra prezenţei trupelor de ocupaţie în statele aparţinând Naţiunilor Unite. Ruşii fac aluzie la situaţia din Grecia, China, Brazilia şi Islanda. Delegaţia engleză ar dori să înglobeze şi cazul ţărilor foste inamice, precum şi o declaraţie sinceră a tuturor puterilor, cu privire la realitatea efectivelor militare, atât peste hotare cât şi în propriul teriroriu.

Englezii vor să lege această chestiune de problema dezarmării, dar opoziția Sovietelor e dârză. Tot din cauza acestora, care pretind plecarea imediată a trupelor străine de pe teritoriul Triest şi alegeri până la 4 iunie, Consiliul miniştrilor de Externe n-a putut realiza niciun acord. Fără sorți de izbândă sunt şi discuțiile asupra Dardanelelor, unde anglo-americanii resping teoria unei Comisii exclusive a riveranilor Mării Negre.

Greviştii din minele americane de cărbune ating 1,5 milioane lucrători. Iluminatul oraşelor şi transportul pe căile ferate a fost considerabil redus, căci se socoteşte că rezervele actuale ar mai putea ajunge pentru 60 zile. John Lewis, organizatorul şi conducătorul grevei, căruia Justiția americană i-a pus în vedere să nu declanşeze mişcarea pe motivul că minele sunt sub controlul statului, este acum tras personal la răspundere.

25.11.46. Guvenul american a declarat oficial că față de ilegalitățile comise la alegerile din România, care au îndreptățit întocmai temerile sale anterioare, rămâne de examinat dacă recunoaşterea condiționată a guvernului român ar mai putea fi menținută şi dacă un tratat de pace poate fi încheiat cu un asemenea guvern. S-ar părea că la început aliații erau hotărâți a rupe imediat relațiile diplomatice cu țara noastră, dar ulterior şi-ar fi dat seama că ar pierde voit în acest caz, cel mai însemnat post de observație asupra Sovietelor.

Cu toată atitudinea lor atât de ezitantă, eu cred totuşi că până la urmă tot la soluția războiului vor ajunge, şi în acest caz o întâziere prea mare n-ar fi indicată.

Toată lumea se aşteaptă că la primăvară să izbucnească conflictul. Ralea, întors de la Washington, pare îngrozit de pregătirea masivă a Statelor Unite pentru război, dar greva din minele de cărbune, care ia proporții îngrijorătoare, ar putea pune serioase bețe în roate acestor planuri.

Se verifică totdată că şi ruşii sunt foarte nemulțumiți de rezultatele alegerilor, în special contra comuniştilor Ana Pauker, Dej etc. Aşa că proiectul lor inițial ca imediat după alegeri să procedeze la remanierea guvernului în sensul comunist, cu debarcarea echipelor Groza, Tătărescu etc., ar fi căzut şi că deci formațiunea actuală merge mai departe. Sunt furioşi în special că în armată, chiar în unitățile „Tudor Vladimirescu", voturile au fost hotărât în favoarea lui Maniu. În satul Frunzăneşti de lângă noi, un ofițer din unitățile „Tudor Vladimirescu", fiu al popei de acolo, numit să asigure buna ordine la vot, a obligat biroul electoral să se deschidă urna sigilată dinainte, care s-a găsit plină vârf cu buletine gata pregătite, declarând că el a fost pus acolo pentru respectarea legilor şi că va împiedica cu forța orice ilegalitate, indiferent de urmările pe care acest gest le-ar putea avea pentru dânsul.

Mi se mai spune că sunt localități în Moldova unde țăranii asediază încă şi azi localurile de vot. Ei nu admit ca rezultatele reale să fie denaturate. La New York neînțelegerea persistă la fel de acut între Molotov şi delegații aliați asupra majorității problemelor. Se pare că Byrnes i-ar fi replicat lui Molotov într-un moment de enervare: „dacă

discuțiile vor urma în acelaşi ritm ca până acum, prevăd că tratatele de pace vor fi încheiate prin 1950...".

Alegerile de ieri din Franța pentru marii electori ce vor avea la rândul lor să aleagă pe reprezentanții din Senat, dau ca rezultat: 24.700 comunişti, 24.400 populişti, 14.000 socialişti, 11.000 moderați etc. Sunt încă rezultate parțiale, fără *„outre-mer"*[20].

28.11.46. Din toate părțile vin confirmări că ruşii sunt foarte necăjiți de insuccesul real al seizilor lor din România, că din această cauză remanierea guvernului în sensul unei epurări comunizante nu se va mai face şi că Sovietele ar fi dornice să-şi asigure simpatii printre reprezentanții burgheziei româneşti care s-a dovedit mai puternică decât se crezuse la început.

La rândul său, guvernul caută mijloace de apropiere cu opoziția, pe care ar dori-o prezentă în Parlament, ceea ce ar explica şi faptul că, pe neaşteptate, comisia agrară a recunoscut fermele-model ale unui întreg şir de „moşieri reacționari", începând cu Dinu Brătianu şi isprăvind cu Vintilică, condamnat de Curtea marțială la muncă silnică pe viață...

Guță se zbate acum să-şi păstreze poziția prin menținerea în lotul său a departamentelor economice, pe care vor comuniştii să pună mâna.

Succesul neînsemnat al comuniştilor în Franța, care se află totuşi în fruntea tuturor, lasă să se prevadă un guvern prezidat de Thorez. Azi a demisionat Bidault, dar cei mai amenințați sunt socialiştii, fie că dau mâna comuniştilor care i-ar asimila imediat, fie că ar trece de partea dreptei moderate, ceea ce i-ar discredita în ochii doctrinarilor.

Molotov pare a fi slăbit considerabil în ultimul moment la New-York poziția sa intransigentă de până acum. Astfel, în chestiunea Triest, a admis reducerea concomitentă la 5000 oameni a trupelor engleze, americane şi jugoslave, alegerea guvernatorului de către Consiliul de Securitate şi alegeri până peste patru luni.

În problema Dunării, a propus ca, îndată după încheierea tratatelor de pace cu România, Ungaria şi Bulgaria, să fie convocată o conferință danubiană, la care să participe statele riverane, dar şi Anglia, Statele Uite şi Franța. Delegatul englez a replicat că în cazul participării Ucrainei, să fie chemată şi Grecia.

În privința publicării până la 1 ianuarie 1947 a cifrelor exacte ale forțelor armate în vederea dezarmării, s-a convenit să se socotească atât cele aflate în afara granițelor, cât şi cele din interior. Foarte aleatoriu!...

La granița sârbo-greacă situația tot încordată.

În Persia, din nou dificultăți cu Azerbaidjanul.

Evreii din Palestina anunță că vor porni o acțiune violentă, îndată după terminarea „sezonului lămâilor". *Business first!!*...

După 64 ani, flota engleză a părăsit Alexandria.

---

[20] *„teritoriile din afara metropolei"*

29.11.46. Pandit Nehru va însoţi pe Sir Wawell la Londra pentru conferinţa relativă la Indii. Din nenorocire însă, Partidul Congresului nici nu vrea să audă de convorbiri cu duşmaii săi musulmani.

Principiul libertăţii de navigaţie comercială pe Dunăre pentru toate statele lumii fără tarife preferenţiale, a fost admis în Consiliul miniştrilor de Externe.

30.11.46. Spre a nu risca o amânare a deschiderii acestei caricaturi de Parlament, zbuciumul din sânul „Blocului" pentru repartizarea portofoliilor a luat sfârşit aseară şi guvernul s-a reconstituit precum urmează:

- de la Frontul Plugarilor: Groza, prim-ministru, Săvulescu-Domenii, Zăroni-Cooperaţia, Livezeanu- Informaţiile;
- de la comunişti: Pătrăşcanu-Justiţia, Dej- Economia;
- de la liberali: Tătărescu-Externe, Alexandrini-Finanţe, Vântu-Lucrări Publice, Roşculeţ-Culte;
- de la socialişti: Rădăceanu-Munca, Tudor Ionescu-Mine, Pas-Arte.

Florica Bagdasar rămâne la Sănătate, generalul Lascăr la Război, aşa că Vasiliu Răşcanu şi Constantinescu-Iaşi, precum şi Bejan, rămân pe dinafară. Să vedem acum ce posturi în străinătate li se vor da, pentru că la Externe e depozitul tuturor mârşăviilor.

Grupările din „Bloc", ale PNP şi ale ţărăniştilor rămase fără portofolii declară că vor continua să colaboreze cu guvernul.

De la Malta, Montgomery a trecut în Egipt, apoi în Palestina şi de unde va pleca în Grecia. Inspecţia şefului de Stat Major britanic în Mediterana orientală e semnificativă.

Tsaldaris a plecat la New-York să ceară Consiliului de Securitate ca ONU să facă o anchetă în Grecia septentrională, unde bandele de rebeli sunt ajutate de sârbii de peste graniţă.

Anglia, Statele Unite, Franţa şi China caută o formulă de compromis în problema dreptului de veto, spre a îngrădi abuzurile Sovietelor, fără însă a renunţa la acest drept.

La noi, Regele citeşte în Parlament mesajul Tronului în absenţa deputaţilor opoziţiei, care, cu toate insistenţele guvernului, refuză a participa la lucrări, fără însă a renunţa la mandatele lor. S-a vorbit bineînţeles de prietenia indefectibilă cu Uniunea Sovietică, de bunele relaţii cu Anglia, Statele Unite, Franţa şi cu vecinii noştri, de respectarea dreptului de proprietate şi de etatizarea Băncii Naţionale.

4.12.1946. La New-York s-a propus ca, fără a rupe relaţiile diplomatice cu Spania, să se dea generalului Franco sfatul de a demisiona, pentru ca în mod liber spaniolii să aibă putinţa de a-şi alege un guvern provizoriu democrat pe placul lor. S-ar evita în acest chip intervenţia străină şi riscul unui război civil.

Aceasta e formula anglo-americană la care se opun Franţa, Norvegia, Bielorusia etc., care cer ruperea imediată a raporturilor. Franco a trimis o notă de protest însăcinatului cu afaceri american de la Madrid.

În Camera Lorzilor, Vansittard a propus o colaborare mai strânsă între statele Europei occidentale, în special între Franța și Germania, știut fiind că de câte ori aceste două țări au fost în conflict, Rusia a ajutat pe nemți. S-ar putea pune aceasta în legătură cu unificarea economică a zonelor engleză și americană din Germania și cu declarația șefului social-democrat german Schumacher care se află în Anglia de ceva vreme, provocând turbarea Sovietelor, și care declară că în aceste condițiuni, în mai puțin de trei ani, industria germană ar putea fi reorganizată fără ajutor din afară.

Adunarea Națională Franceză a ales ca președinte pe socialistul Vincent Auriol. În schimb, congresul socialiștilor francezi a decis să susțină candidatura secretarului general al Partidului Comunist, Thorez, la președinția Consiliului. Prin urmare socialiștii vor fi înglobați în masa comunistă.

La noi, opinia e foarte împărțită cu privire la gestul Regelui de a fi sancționat deschiderea Parlamentului, pe care Maniu îl numește: „o adunătură de derbedei". Știu prea bine că Regele nu vroia cu niciun chip să urce dealul Mitropoliei și că, până în ultimul moment, a așteptat nota de protest americană, care n-a venit.

Din punct de vedere constituțional, nu-i era îngăduit să coboare în arena luptelor politice și să ia atitudine pro sau contra, pe când pe baza acordului de la Moscova, una din puteri era în drept și chiar datoare să formuleze observații cu privire la alegeri.

Opozița se ține retrasă, ceea ce după unii va facilita blocul guvernamental care va putea proclama peste câtva timp pe deputații acesteia, decăzuți din drepturile lor. Maniu însă susține că fiind prezenți în Parlament, înseamnă că ei sancționează legile. Mi se mai adaugă dar nu-mi vine a crede, că Maniu ar fi sfătuit pe Rege să abdice, ceea ce ar fi grăbit criza, dânsul luându-și răspundererea de tot ce s-ar petrece în țară...

De trei săptămâni, Vișoianu și Buzel au dispărut din țară, probabil cu ajutorul americanilor.

Biata Caterina Știrbei a murit alaltăieri la Viena.

Doctorul Lupu a murit în clinica fratelui său și guvernul îi face, de ziua lui, funeralii quasi-naționale la Ateneu, ca lui Armand Călinescu și lui Miron Cristea... Șeful opoziției, recunoscut oficial de guvern, a hotărât să participe la lucrările Parlamentului.

Doi opozanți, din care unul mort.

6.12.46. Miniștrii de Externe s-au pus ieri de acord asupra tratatelor de pace cu toți sateliții Germaniei, au adoptat statutul Triestului și au convenit ca reglementarea navigației pe Dunăre ce va fi elaborată de riverani și de cei patru mari (fără participarea Greciei) imediat după semnarea tratatelor de pace, să fie înscrisă ca principiu în fiecare din aceste acte.

Asupra dreptului de veto, n-au putut însă cădea de acord din cauza refuzului Sovietelor. Justiția americană a condamnat sindicatul minerilor la o amendă de 3,5 milioane dolari și pe șeful său Lewis la 10.000 dolari, cu executarea suspendată până la judecarea

apelului. În grupuri izolate, se pare că minerii reiau lucrul, aşa că în mod practic greva pare a fi luat sfârşit.

După al doilea scrutin în Franţa, candidatura lui Thorez n-a putut întruni majoritatea absolută de 310 voturi, aşa că acesta s-a retras. Nici Bidault n-a obţinut-o, tocmai din cauza abţinerii de la vot a comuniştilor. E nevoie probabil de un compromis.

7.12.46. Ştirile sosite de la New-York arată că, începând de azi, cei patru miniştri de Externe vor aborda discutarea problemei germane, unde vor mai fi probabil invitate pentru a-şi da avizul, Belgia, Olanda, Cehoslovacia, Polonia şi Luxemburg. Rămâne de văzut dacă în acelaşi cadru se va discuta şi chestiunea Austriei.

În privinţa tratatelor de pace, acordul fiind stabilit în linii mari, ar fi vorba ca redactarea textelor de către adjuncţi să fie terminată până în februarie, urmând ca în termen de şase luni de la semnarea acestora, să fie convocată şi o conferinţă a Dunării.

La Consiliul de Securitate se va pune în discuţie atât protestul Greciei, pe care îl prezintă Tsaldaris după neaşteptata încetare din viaţă chiar la New-York a lui Dendremis, precum şi reclamaţia guvernului iranian împotriva celui din Azerbaidjan, care susţinut de ruşi, refuză accesul trupelor persane, venite să asigure libertatea (?!) alegerilor. Reprezentantul persan a afirmat că în ciuda opoziţiei, trupe regulate vor trece în regiunea septentrională. De fapt, ostilităţile sunt încă de pe acum în curs.

8.12.46. Atmosfera s-a mai clarificat, cu sentimentul net că şi de data asta Statele Unite au reuşit să înlăture ameninţarea ce i-ar fi silit să fie mai puţin băţoşi faţă de Soviete.

Lewis a decis să se reia lucrul, cel puţin până la 31 martie, spre a da timp justiţiei să se pronunţe definitiv, adăugând că sindicatele sunt gata a relua discuţiile fie cu guvernul, fie cu patronii. Starea generală a redevenit normală. Fără îndoială, graţie şi acestei gâtuiri a grevei, Molotov a admis să discute problema Germaniei şi, cum mâine se va încheia conferinţa celor patru, el a propus ca noua lor întrunire să aibă loc în ianuarie la Moscova. A admis de asemenea să se ocupe de problema Austriei.

O nouă încercare rusească de a propune ruperea relaţiilor diplomatice cu Franco, s-a lovit de refuzul hotărât al Statelor Unite.

Alegerile din Azebaidjan s-au amânat până la sosirea la faţa locului a controlorilor electorali.

Byrnes a propus ca, până în aprilie 1947, forţele armate în ţările ocupate să fie reduse: în Germania la 140.000 englezi, 140.000 americani, 70.000 francezi şi 200.000 ruşi. Pentru Austria câte 10.000 de fiecare din cei patru; pentru Polonia 20.000 ruşi şi pentru Ungaria şi România câte 5000 - pentru asigurarea comunicaţiilor, cât timp va dura încă ocuparea Austriei. Molotov însă, n-a vrut să ia în considerare propunerea, cel puţin pentru moment.

10.12.46. Consiliul miniştrilor de Externe a hotărât să se întrunească la 10 martie la Moscova pentru discutarea problemei Germaniei şi Austriei. Atunci vor fi luate probabil în

considerare şi graniţele occidentale ale Rusiei şi Poloniei, unde s-ar putea ca Sovietele să aibă surprize neplăcute.

Comisia afacerilor politice a recomandat Naţiunilor Unite să-şi retragă şefii de misiuni din Madrid, fără însă a rupe raporturile diplomatice, lăsând lui Franco un timp „rezonabil" să se retragă. Prin ultima manifestaţie organizată în toată Spania, acesta arată clar că înţelege să deţină mai departe puterea. Consiliul de Securitate este invitat ca, după acest răstimp, să procedeze la măsuri adecvate.

După demisia lui Sidky Paşa, regele Faruk a numit un guvern de coaliţie al saadiştilor cu liberalii, care declară că va căuta să încheie un nou tratat cu Anglia.

La New-Delhi s-a deschis Adunarea Constituantă a Indiei, la care însă musulmanii refuză să participe.

Alegerile pentru Senat în Franţa metropolitană au dat: 62 populişti, 61 comunişti, 37 socialişti etc. Cu socialiştii împreună, extrema stângă câştigă deci teren.

Sunt informat că din ordinul ruşilor şi în prezenţa lor, guvernul s-a decis să facă avansuri lui Maniu. Teohari Georgescu l-a vizitat acasă să-i propună o colaborare în guvern. Dânsul însă a refuzat net să stea de vorbă cu reprezentantul Blocului, arătând că politica abuzivă şi neabilă a acestui guvern e singura cauză a dispariţiei simpatiilor pentru Rusia în sufletul românilor. Dar ruşii i-ar fi spus că atitudinea sa dârză denotă o totală lipsă de amiciţie faţă de Soviete; la care, Maniu a răspuns protestând şi adăugând că este gata de a lua singur guvernul şi că, în acest caz, îşi asumă răspunderea să restabilească şi să consolideze o politică deschisă de sinceră prietenie cu Sovietele. Întrebat în ce condiţii ar accepta puterea, el a răspuns că unica sa condiţie este plecarea imediată a ruşilor din ţară, subliniind că ar fi o naivitate să se pretindă dânşii plecaţi, ar fi cu putinţă ca mica Românie să poată prezenta vreodată un pericol pentru imensa Rusie.

Se pare că după aceste explicaţii categorice, punţile n-au fost rupte.

11.12.46. Guvernul britanic reclamă despăgubiri Albaniei pentru avarierea celor două distrugătoare în canalul Corfu din cauza minelor aşezate acolo, în contadicţie flagrantă cu legile internaţionale şi pentru moartea a 44 membri din echipaje. Pretinde scuze formale şi asigurări pentru viitor, dând termen de 14 zile pentru răspuns, după care va deferi cazul Consiliului de Securitate. Acesta examinează azi protestul Greciei împotriva ajutorării bandelor de rebeli de peste graniţă din Albania, Bulgaria şi Jugoslavia. Primele două au cerut să fie şi ele ascultate.

Statul Major iranian anunţă că trupele regulate au pătruns în Azerbaidjan, cauzând pierderi însemnate rebelilor, iar Moscova precizează că avioane persane au bombardat Tabriz şi că rezistenţa se organizează rapid.

Comuniştii chinezi acuză trupele lui Tchang Kai-check de a fi atacat provincia Yennan.

Adunarea franceză a amânat alegerea preşedintelui de Consiliu. Se zvoneşte că pentru realizarea unui guvern de coaliție, Gouin sau Herriot ar fi candidați.

Delegatul britanic în Consiliul de Securitate a propus pe baza proiectului Molotov, ca o comisie specială să controleze în toate țările exactitatea cifrelor oficiale ale forțelor armate de orice fel, fără ca în această privință să poată fi exercitat dreptul de veto, ceea ce nu pare să fie pe placul Sovietelor.

Până la urmă, ruşii au renunțat la cererea ca în Comisia de Control a regiunii Triest, să fie acceptat un delegat român şi unul albanez, aşa că rămân cei 10 propuşi inițial.

Radio Londra anunță că pe baza acordului de la Moscova, Maniu a cerut să se facă noi alegeri, iar în Camera Comunelor a avut loc o interpelare cu privire la falsificarea alegerilor din România.

Ştiri de ultimă oră anunță că rezistența a încetat complet în Azerbaidjan şi că şeful răsculaților s-a refugiat la ruşi.

Cei patru miniştri de Externe au convenit ca, în vederea întrunirii de la Moscova, adjuncții să se reunească în ianuarie la Londra, spre a asculta punctele de vedere ale statelor interesate (vecinele Germaniei, neinvitate), iar la 10 februarie să aibă loc la Paris semnarea tratatelor de pace cu Bulgaria, Finlanda, Hungaria, Italia şi România (ordinea alfabetică).

Adunarea ONU a respins propunerea controlului internațional al trupelor şi al înarmărilor.

La noi în țară s-au suprimat un mare număr de trenuri. Se pune aceasta în legătură cu o importantă mişcare de trupe ruseşti (oare în retragere?).

13.12.46. Adunarea Națională Franceză a ales până la sfârşit pe Blum, deoarece pare-se, Auriol şi Herriot se rezervă pentru candidatura la preşedinția Republicii.

15.12.46. Printr-un compromis între formula engleză şi cea sovietică, Adunarea ONU a decis să-şi retragă imediat şefii misiunilor diplomatice de la Madrid, dând acestui gest semnificarea unei preliminări a ruperii relațiilor. Măsura a fost votată de 34 voci, dar a avut contra cele şapte voturi ale sud-americanilor, pe când 13 state, printre care Olanda şi Canada s-au abținut.

Presa conservatoare londoneză socoteşte totuşi că aceasta ar putea avea ca urmare o mai mare îndârjire a rezistenței spaniole, în loc de a facilita răsturnarea regimului Franco.

În aclamația unanimă, Bevin şi Molotov s-au raliat propunerii Bynes cu privire la controlul armamentului, pe care Consiliul de Securitate va avea sarcina să-l organizeze.

Prin darul lui Rockefeller, sediul ONU rămâne permanent la New-York.

Incontestabil că e una din cele mai marcante figuri de opozant. Ca om de guvernământ însă, sunt multe rezerve de făcut. În perspectiva istoriei, el are desigur dreptate în aprecierile sale, dar un om politic e nevoit să se strecoare printre obstacole şi n-are dreptul să aibă atitudini intransigente ce pot periclita existența de stat a unui popor.

Tocmai această greşeală se pare că a comis când, după alegeri, a sfătuit pe Rege să nu asiste la deschiderea Parlamentului, ci cu riscul de a părăsi ţara, să nu se înconvoaie, deoarece dânsul, Maniu, va rămâne pe loc spre a-şi asuma întreaga răspundere a situaţiei.

Pentru cine a atras pe vremuri serioasa atenţie lui Antonescu pentru greşeala de a lua asupra sa toată răspundererea războiului, şi la răspunsul căruia: „dacă pierdem războiul, mă împuşc", a răspuns cu vorbele înţelepte: „- dar ce folos va aduce cadavrul D-voastră Ţării Româneşti?" - este o uitare regretabilă de a nu fi făcut o apropiere între cele două situaţii.

Unii spun că scopul urmărit în realitate de Maniu ar fi fost să precipite criza conflictului sovieto-american, fără a gândi că în fiecare zi se ivesc nenumărate motive de conflict, dar pe care Statele Unite le evită cu grijă. Prin urmare, şi cazul României ar fi unul din acestea, dar pe care guvernul american le evită cu aceeaşi grijă, chiar cu riscul de a ne abandona definitiv în braţele Rusiei, văzând cât de lipsiţi de orice simţ politic sunt oamenii noştri de stat.

Pe de altă parte, este adevărat că şi reprezentanţii englez şi american ar fi dat a înţelege Regelui că ar fi foarte bine să nu asiste la deschiderea Parlamentului, dar că atunci când Suveranul le-a cerut să ia o atitudine formală, dacă recunosc sau ba rezultatul alegerilor - pe care chiar dânşii le-au pretins să se desfăşoare în condiţii de perfectă legalitate conform acordului de la Moscova, aceşti reprezentanţi s-au derobat, sub cuvânt că n-au primit instrucţiuni în această privinţă.

Partea glumeaţă este că primind probabil ecouri de la Londra şi Washington, tot ei ar fi mărturisit că în fond bine a făcut Regele să meargă la Parlament...

17.12.46. Neputând obţine acordul între partide, Leon Blum a format un guvern pur socialist în care păstrează Externele, cu Le Troquer la Război şi Gouin la Planificare. Este o formaţiune provizorie, căci nu va dura decât până în ianuarie când va avea loc alegerea preşedintelui Republicii.

Şefii de misiune se pregătesc a părăsi Madrid. Purtătorul de cuvânt al guvernului spaniol a declarat că Naţiunile Unite comit o greşeală enormă, de care vor avea foarte curând prilejul să se căiască. Fertilitatea imaginaţiei unora pretinde că este o aluzie transparentă la faptul că adevărata bombă atomică se pune acum la punct de către savanţii germani în uzinele instalate de ei în Spania.

Aud că ruşii ar fi acceptat să reducă la 5000 numărul trupelor de ocupaţie din Bulgaria, dar că ar fi refuzat să discute acest subiect pentru România şi pentru Ungaria, desigur tot cu pretextul nevoii de comunicaţii cu Austria.

De la comisia armistiţiului aud că ruşii ar fi avizat că, începând cu 1 ianuarie, guvernul român nu va avea de suportat subsistenţa decât a 5000 soldaţi ruşi. Să fie aceasta numai pe hârtie, ca să arunce praf în ochii aliaţilor?

Zvonuri circulau ieri că până peste două luni vom avea noi alegeri şi că noul guvern va fi alcătuit cu Maniu, comuniştii, social-democraţii, excluzând deci gruparea Tătărescu,

Alexandrescu și Frontul Plugarilor, adică omiterea liberalilor lui Dinu, înfrânți în alegeri. O combinație similară grupului de opoziție care a pregătit actul de la 23 august.

Treburile din India scârțâie tot mai rău: Pandit Nehru declară că indiferent de voința și de planurile guvernului britanic, Constituția ce va fi votată de Adunarea indiană va fi aplicată, chiar dacă va proclama independența completă a Indiei.

Musulmanii fac obstrucție, iar englezii protestează.

Cererea Uniunii sud-africane de a i se încorpora fosta colonie germană a Africii de sud-vest a fost respinsă, teritoriul fiind pus sub tutela colectivă a ONU.

S-a publicat proiectul de etatizare a Băncii Naționale și mi se pare că textul prezintă unele aberații: statul devine unicul proprietar al acțiunilor Băncii și totuși Banca e constituită în societate anonimă cu un capital de 600 milioane lei, împărțiți în 200.000 acțiuni a câte 3000 lei fiecare. Banca devine bancă de stat, dar se vorbește de un privilegiu cu durată nelimitată etc.

În ce privește „pertractările" lui Maniu despre care tot târgul vorbește, nu este exclus ca, fără niciun gând să se angajeze în vreo combinație guvernamentală, dânsul să întrebuințeze o asemenea manevră de a nu spune hotărât nici „da", nici „nu", decât pentru a osteni adversarul și a câștiga timp fără să se compromită, știut fiind că în actualele împrejurări, orice personalitate politică ar veni la putere, ea s-ar uza iremediabil în cel mai scurt timp.... Și Maniu se rezervă.

Nu prea știu ce se petrece sau ce se pregătește în Turcia, căci în wilaiatul Istanbul, toate ziarele și organizațiile de stânga au fost suprimate iar conducătorii lor arestați. Este o revoluție sugrumată în ou sau preludiul unui viitor război?

Consiliul de Securitate a decis ca, până la 15 ianuarie, să trimită în regiunile de graniță ale Greciei bântuite de *guerilla*, o comisie din 11 membri (câte unul pentru fiecare națiune din Consiliu), la care se vor alătura reprezentanții celor patru state interesate, și care este autorizată să ancheteze oriunde va crede de cuviință.

Gromyko protestase, zicând că originea răului aflându-se în însăși situația politică din Grecia, ancheta ar trebui să se facă în interiorul țării, iar nicidecum în regiunile de graniță din Albania, Jugoslavia sau Bulgaria, absolut nevinovate de acuzarea ce li se aduce. Acest punct de vedere n-a prevalat.

22.12.46. În Indochina s-a pornit o puternică mișcare anti-franceză, dar se pare că trupele metropolitane au început a stăpâni situația și a restabili ordinea la Hanoi. Se pare că președintele așa-zisei Republici a Vietamului dorește să intre în negocieri. Azi pleacă într-acolo ministrul francez al Coloniilor.

Eliott Roosevelt l-a întâlnit pe Stalin, care ieri a împlinit 67 ani, și declară că l-a găsit *„in perfect health and high spirit"*.[21] Așadar, zvonurile despre moartea sau paralizia sa, sunt nefondate...

---

[21] *„perfect sănătos și bine dispus"*

Guvernul Poloniei a respins nota engleză prin care se cerea asigurarea unor alegeri *„free and fair"* în ianuarie, arătând că o asemenea cerere aduce atingere suveranității țării.

Astăzi se proclamă independența Indoneziei în cadrul *Commonwealth*-ului indo-olandez, iar Constituanta Indiei tinde spre proclamarea unei Republici independente de Marea Britanie.

Delegații englezi ai Crucii Roşii au vizitat 15 județe din Moldova şi au întocmit un raport îngrozitor asupra foametei de acolo. Populația redusă la 150 gr. mălai/zi, nu primeşte mai nicăieri şi mai niciodată rația, aşa că oamenii fierb ghindă cu 1800 lei/kg şi, în lipsa acesteia, fierb coajă de copaci; copiii de un an cântăresc 3 kg. Pretutindeni spiritele sunt ajunse la cel mai cumplit grad de revoltă şi n-ar fi exclus să vedem izbucnind mişcări într-o bună zi. Chiar aici în Bucureşti, lucrătorii de la atelerele Grivița se porniseră în masă spre oraş, să protesteze fiindcă nu mai primesc rațiile suplimentare de pâine.

Cu drept cuvânt, Carandino de la *Dreptatea* spunea unui comunist: „Ați restabilit cenzura şi lagărele de concentrare, ați falsificat alegerile, nu mai rămâne decât să împuşcați pe muncitori, ca să fiți la fel cu liberalii... Şi aceasta o veți face în curând."

Este cu atât mai just, cu cât grupurile de lucrători au fost oprite de trupă, gata să tragă.

Mihai Popovici mi-a afirmat că nimic nu e adevărat din zvonurile ce au circulat cu privire la întrevederea lui Maniu cu Susaikov, nici măcar despre cât de vagi sondări.

Ceea ce este însă cert e că zvonul a plecat din sursă rusească. De ce?...

El e însă încrezător că anglo-americanii ne vor ajuta, dar că o vor face la momentul care le va conveni. Când? Până atunci, să răbdăm, să rezistăm.

Maniu primeşte regulat rapoarte de la Gafencu, care este cât de se poate de optimist. Ceea ce m-a surprins şi m-a îndurerat e sentimentul de îndârjită ostilitate a Partidului în contra Regelui, pe care-l taxează preocupat numai de conservarea Tronului. Mi-a zis că, aşa cum merg treburile, el nu dă şase luni ca să avem Republică.

Regele, de frică, nu ascultă de niciun sfat, aşa că degeaba i-au vorbit Maniu, Savel şi Negel în contra prezenței sale la deschiderea Parlamentului. Popovici a mai spus că în afara acestei greşeli, a mai comis anterior pe cea a semnării legii electorale şi a convocării corpului electoral, precum şi aducerea la guvern a lui Groza de teama lui Vîşinski. Principala greşeală o consideră însă pe cea de la 23 august, când a adus în grabă guvernul-avorton Sănătescu, în loc de a face apel la Maniu, aşa cum îi propusese Buzel cu opt zile înainte şi cum de altfel convenise. (Iată un lucru neaşteptat, căci toată lumea credea că Maniu s-a derobat prin obişnuita sa tactică).

„Ce deosebire ar fi fost dacă Maniu s-ar fi dus la Moscova! N-am fi ajuns unde suntem cu comuniştii stăpâni în țară. Căci Regele se înşeală crezându-i că au sentimente monarhice...e doar o atitudine tranzitorie."

Apelul lui Maniu către Naţiune e cât se poate de puternic, înfierând abuzurile şi teroarea guvernului în alegeri şi au perfectă dreptate cei ce pretind că un asemenea mesaj ar fi putut ridica într-o clipă tot poporul, dacă Maniu ar fi vrut să-l răscoale contra guvernului.

25.12.46. Cuvintele adresate de regele Angliei poporului său arată că vom mai avea de suportat greutăţi şi lipsuri mari pe drumul greu care are însă la capăt libertatea şi pacea, iar Truman şi Byrnes şi-au exprimat credinţa că 1947 va înregistra stabilirea trainică a echilibrului pe tot globul şi a independenţei şi siguranţei pentru o viaţă îmbelşugată pentru mici şi mari.

În Indochina războiul continuă, guvernul francez e nevoit să anunţe de pe acum că va acorda în curând independenţa popoarelor de acolo în cadrul unui larg federalism. Toţi îşi închipuie acum că se poate aplica pretutindeni sistemul *Commonwealth*-ului britanic, uitând că acesta n-a reuşit decât în foste colonii sau posesiuni de rasă albă. Sunt deci puţine probabilităţi să aibă succes în Indochina, Indonezia şi chiar în India, unde englezii se străduiesc zadarnic să joace un rol abil între musulmani şi hinduşi. (Pandit Nehru se consultă cu Gandhi).

După refuzul evreilor de a merge la conferinţa de la Londra asupra Palestinei, azi şi arabii declară că nu se vor duce, dacă nu va fi invitat şi muftiul Ierusalimului.

Mă întreb atunci: cu cine vor sta de vorbă anglo-americanii?

27.12.46. Comandamentul britanic din Germania a cerut guvernului francez explicaţii cu privire a transferarea unor industrii germane din zona de ocupaţie franceză în Saar.

Se anunţă că în Annam, s-au descoperit, între răsculaţii ucişi, şi cadavre de soldaţi japonezi, iar guvernul Blum acuză pe conducătorii Vietmanului că organizau atacuri banditeşti în timp ce tratau cu francezii.

Societatea engleză „Anglo-Iranian" tratează cu Standard Oil American vânzarea petrolului brut şi concesionarea conductelor de la golful Persic la Mediterana pentru o valoare de circa 30 milioane livre sterline.

29.12.46. De Gaulle a declarat că nu va candida la preşedinţia Republicii, exprimând din nou obiecţiunile sale faţă de actuala Constituţie. După ce i-a încurcat bine şi i-a slăbit pe populişti prin manifestarea sa, acum se retrage aşteptând zile mai bune. Guvernul francez dă asigurări cu privire la regiunea Saar, pe care englezii bănuiesc că Franţa vrea s-o anexeze.

În Indochina, deşi şefii răsculaţilor dau semne că vor să trateze, la Hanoi rezistenţa e înverşunată. Comandamentul indonezian a îndemnat la rezistenţă, cu tot acordul încheiat cu olandezii, în timp ce în China, trupele guvernamentale anunţă câştigarea de puncte strategice cucerite de la comunişti.

Sovietele propun Consiliului de Securitate un plan general de dezarmare care să fie luat în considerare chiar de marţi, atunci când se va discuta şi probema energiei atomice. Să fi devenit oare acută teama lor de pregătirile americane?

Se pare că în Rusia, lipsurile, foametea şi dezordinea cresc văzând cu ochii şi prizonieri români întorşi de curând spun că au văzut afişe mari anunţând populaţia că peste puţin timp va sosi grâu şi porumb din România. Mareşalul Montgomery a fost invitat să facă o vizită la Moscova în cursul lunii ianuarie.

31.12.46. Anul se sfârşeşte cu adoptarea de către comisia pentru energia atomică a proiectului de cod internaţional al controlului exercitat asupra tuturor statelor de către Consiliul de Securitate, fără dreptul de veto din partea celui ce eventual ar încerca să se sustragă acestor îndatoriri. Au votat pentru 10 delegaţii, iar Rusia şi Polonia s-au abţinut după o vehementă protestare a lui Gromyko, numit de curând ministru adjunct la Externe, alături de Vîşinski şi Gusev, care pretinde că o asemenea restricţie încalcă Charta Naţiunilor Unite. Ne îndreptăm oare spre un nou impas?

Comuniştii chinezi au hotărât să înfiinţeze un guvern propriu în opoziţie cu cel din Nanking.

În Palestina au fost arestaţi şi biciuiţi în public un ofiţer şi trei sergenţi englezi, ca represalii faţă de condamnările poliţiei. Evreii ameninţă că în viitor vor uza de gloanţe dacă se mai continuă sistemul poliţienesc britanic.

Senatorii republicani americani Taft şi Vandenberg par a se desemna printre candidaţii la preşedinţia Statelor Unite, ultimul fiind de altfel ales preşedinte al Senatului. De obicei, funcţia aceasta e deţinută de vicepreşedinte, însă de la sosirea lui Truman la Casa Albă, postul nu este ocupat.

Mâine intră în vigoare fuziunea economică între zonele de ocupaţie engleză şi americană din Germania, cu promisiunea că, până în trei ani, aceste zone se vor putea administra singure.

Aliaţii promit Austriei plecarea trupelor de ocupaţie până la finele anuui 1947. Speranţă şi pentru noi?...

Cuvântul Regelui pentru Anul Nou - foarte sobru, vorbind de greutăţi economice şi cerând unirea tuturor energiilor româneşti. Groza bineînţeles a tămâiat pe ruşi, care ne-au asigurat ... democraţia şi progresul.

Să dea Domnul ca în anul ce vine să putem respira liber!...

1947

1.1.47. Circulă aici zvonul că vom avea în curând o nouă vizită a lui Vîşinski.

Se pretinde că ar veni să stabilească o destindere între partide şi, acordând pe hârtie unele avantaje economice, să redea oxigen comuniştilor *„qui ont du plomb dans l'aile"*.[22] Eu

[22] *„care au eşuat"*

însă nu mă pot bucura de o asemenea vizită, ştiind prea bine că, de câte ori a venit la noi, a fost să încurce iţele şi să ne complice existenţa, dacă nu chiar s-o compromită total.

Din Londra avem ştirea, care devine cât se poate de actuală, a căsătoriei prinţesei moştenitoare Elisabeth cu prinţul Philipp al Greciei, care în viitoarea ei domnie va fi un al doilea prinţ consort. De mulţi ani încoace, englezii se gândesc *„au grand règne”*[23] a celei a doua Elisabeta. Dacă vorbesc de acest plan matrimonial este că e de asemenea vorba de căsătoria probabilă a Regelui nostru cu o nepoată a reginei Angliei şi că, în acest scop, Negel ar putea fi trimis în curând la Londra. Nu se pune problema pentru a doua fiică a regelui George, care, până ce Elisabeth va avea un moştenitor, rămâne succesoarea la Tron şi nu se poate deci căsători decât cu un englez.

Argetoianu a lansat un manifest pentru crearea unui nou partid, Uniunea Naţională pentru Muncă şi Refacere, în care vorbeşte de greşeala comisă prin sărăcirea claselor burgheze, cu ideea că astfel se va îmbogăţi proletariatul, fără a ţine seama că o bună stare generală reprezintă suma belşugului fiecăruia şi întrebuinţează formula trăgătoare după vechiul său obicei: „capitalul să muncească, munca să capitalizeze.”

Vorbeşte bineînţeles de legea cererii şi a ofertei, adăugând necesitatea istorică şi geografică pentru ţara noastră de a întreţine raporturi strânse cu URSS.

Şerbescu şi mulţi alţii consideră această încercare drept o farsă fără sorţi de reuşită, precizând totuşi că e informat de sprijinul pe care ruşii îl promit lui Argetoianu. După părerea sa, doar singuri comuniştii ar putea continua să guverneze, fiindcă numai ei sunt în stare să pună la muncă pe lucrători, trăgând la nevoie cu mitraliera în ei.

Trebuie subliniat articolul din *Scânteia* care nu recunoaşte dreptul la grevă decât atunci când Partidul Comunist e în opoziţie. Şi apoi, care alt partid ar comite nebunia să accepte succesiunea guvernării în mizerabilele condiţii economice de azi?

El crede că zvonurile de convorbiri Maniu-Susaikov sunt lansate şi dezminţite numai din oficine ţărăniste, spre a da puţin oxigen partizanilor lor.

3.1.47. Călătoria la Moscova a lui Gheorghiu-Dej poate fi interpretată ca un semn că Sovietele ar avea de gând să ne acorde unele uşurări economice (poate chiar suspendarea clauzelor armistiţiului), pentru a-şi pregăti cărţile cu care vor juca la conferinţa din martie de la Moscova.

Montgomery va fi luni oaspetele şefului de Stat Major sovietic şi speră să-l vadă pe Stalin. „Merg acolo, ca soldat” a declarat el.

După declaraţiile făcute presei de Argetoianu, s-ar părea că acesta speră ca în curând să ia succesiunea cabinetului actual, bineînţeles ca guvern de tranziţie până la plecarea ruşilor, deci cu spirit de sacrificiu personal pentru refacerea economică a ţării şi prin ajutorul aliaţilor, unde se bucură de multe simpatii masonice.

---

[23] *„la marea domnie”*

Cred că acestea sunt iluzii!..

Senatorul Baruch dimpreună cu ceilalţi delegaţi în Comisia pentru energia atomică, şi-a prezentat demisia preşedintelui Truman, precizând că guvernul american va trebui să susţină limitarea dreptului de veto (deci să nu se pretindă unanimitatea), dar că, până la o legiferare generală, Statele Unite să continue fabricarea bombei atomice şi păstrarea mai departe a secretului fabricaţiei.

Problema palestiniană pare a fi insolubilă: evreii sunt hotărâţi să lupte pentru drepturile lor şi refuză participarea la Conferinţa de la Londra, Liga Arabă se arată dornică a fi invitată, iar englezii iau măsuri militare ca în preziua începerii ostilităţilor. N-ar fi exclus ca până la sfârşit Statele Unite care pun un picior sigur în Orientul Apropiat prin acordurile petrolifere cu Anglia şi care îşi vor organiza baze solide în regiune, să aibă de spus un ultim cuvânt în această problemă.

6.1.47. Comisia parlamentară engleză, care fusese în august într-o misiune de anchetă în Grecia, şi-a publicat raportul, prin care preconizează:

- constituirea unui guvern de uniune naţională (cu excepţia doar a extermiştilor);
- plecarea cât mai curând a trupelor britanice;
- noi alegeri (deci cele organizate de Tsaldaris n-au fost cinstite);
- o largă amnistie care să pună capăt luptelor între guvernamentali şi răsculaţi, în care, deşi aceştia primesc poate ajutoare de peste graniţă, nu este mai puţin adevărat că şi adversarii lor comit abuzuri şi exercită teroarea.

Comisia interaliată va sosi la Atena la 30 ianuarie.

8.1.47. Vestea demisiei lui Byrnes, acceptată de Truman *„with great reluctance"*[24] stârneşte mare emoţie în lumea întreagă. Dat fiind însă că Preşedintele i-a şi desemnat succesorul sub rezerva aprobării Congresului în persoana generalului Marshall, lasă câmp liber pentru largi presupuneri. Este reprezentantul politicii anti-ruse a Statelor Unite în China, e militar de carieră şi deci cu tendinţa să vorbească mai net la viitoarea conferinţă de la Moscova.

S-ar putea chiar crede că planurile americane care au realizat de pe acum hegemonia în Pacific şi care prevăd supremaţia politică în China, să-şi îndrepte ţintele spre Siberia de răsărit, cu perspectiva deci să reducă imperialismul rusesc, atât în Asia cât şi în Europa, la proporţii ce n-ar mai fi ameninţătoare pentru americani. Căci în faza actuală de interpenetraţie de pe glob, nu se mai poate concepe coexistenţa acestor două forţe adverse, trăind izolate una de alta.

Zvonurile despre situaţia de la noi sunt însă destul de îngrijorătoare.

Mai mult decât oricând se învederează scopul urmărit de Maniu de a alunga pe Rege din ţară, sub cuvânt că ar fi în interesul său de a se absenta în timpul unor viitoare alegeri,

---

[24] *„cu multă împotrivire"*

în perioada cărora dânsul şi-ar asuma Regenţa, şi s-ar părea că Regele se lasă impresionat de asemenea argumente. Probabil bătut de valuri din toate părţile, el dă acum semne de oboseală. Chestie de nervi!

O atare perspectivă îmi pare cu atât mai primejdioasă, cu cât Savel Rădulescu mi-a confirmat că, în ce priveşte aşa-zisele destăinuiri făcute mie de Mihai Popovici, Maniu a ticluit pretinse afirmări acolo unde nu-i convenea lumina adevărului (chestiunea guvernului pe care s-ar fi decis să-l formeze la 23 august 1944, injoncţiunile aliaţilor de a nu asista la deschiderea Parlamentului, pretinsele sfaturi în acelaşi sens date lui de către Savel şi Negel etc.). Se pare că, într-un fel sau altul, ţinta lui Maniu de a discredita Coroana n-a reuşit şi că ar fi pus acum o uşoară surdină acţiunii sale antidinastice.

Dat fiind caracterul său, acest om nu poate admite ca un Suveran, pe care zice că el l-a adus sau că îl sprijină, să nu-i fie ascultător în totul; aşa s-a purtat cu Carol al II-lea când i-a scăpat din mână, aşa încearcă acum cu Mihai.

Suflet iezuit de dictator în umbră...

Se mai spune că Groza şi guvernul sunt pe ducă şi că Vodă s-ar gândi la o combinaţie Ilasievici sau Sănătescu. Slabe probabilităţi...

10.1.47. Numirea lui Marshall fiind confirmată în unanimitate de către Senatul american, dânsul va proceda la unele schimbări în personalul diplomatic şi se pregăteşte pentru Moscova, unde va sosi după ce va fi luat un substanţial contact cu Bevin şi după ce apoi va fi participat la Paris la semnarea tratatelor de pace cu statele foste satelite.

Vizita lui Montgomery la Moscova se apropie de sfârşit. L-a văzut azi pe Stalin (pe care din ei?, căci se pare că cel adevărat e grav bolnav de inimă la Soci).

Statele Unite au înmânat guvernului polonez o a treia notă de protest faţă de modul în care se pregăteşte campania electorală, ca şi teroarea contra agrarienilor.

Iată cum ţin cont ruşii de înfrângerile suferite în Ungaria şi în România...

Situaţia economică devine la noi tot mai tragică pe zi ce trece: fometea se întinde cu rapiditate, în Moldova au avut loc manifestări de rebeliune şi atacuri la drumul mare, mai ales contra transporturilor sovietice cu alimente.

Vizita în curând a lui Vîşinski aici este ca să procedeze la constituirea unui nou guvern, zis de „tehnicieni", format poate de generalul Ilasievici, cu concursul lui Argetoianu, care speră să vină la Finanţe în fruntea noului său partid de lichele şi de hămesiţi de pe la PNP, de la lupişti, primindu-se în echipă cu titlu personal şi pe unii brătienişti sau manişti. Vizita lui Dej la Moscova ar părea astfel că e sortită unei nereuşite, dar nu e mai puţin adevărat că şi speranţele lui Argetoianu de a obţine un substanţial concurs american sunt cu totul iluzorii, căci Berry a declarat de curând că: „oricare ar fi viitorul guvern român, chiar unul pur-Maniu, nu va avea niciun ajutor american, câtă vreme sunt ruşi în ţară."

Alţii spun că s-ar putea ca, în schimb de petrol şi de cherestea, americanii să ne alimenteze, chiar cu sovieticii la noi, socotind că lipsurile acestor articole la Soviete sunt atât

de considerabile, încât *„ça vaut la peine”*[25] să ne hrănească, cu riscul ca o parte să fie furată de ruşi.

Consiliul de Securitate a aprobat statutul Triestului, aşa că nimic nu se mai opune pentru semnarea tratatului cu Italia, iar pentru pregătirea păcii cu Austria şi cu Germania, adjuncţii miniştrilor de Externe se vor întruni săptămâna viitoare la Londra sub auspiciile lui Bevin.

Truman a depus la Congres proiectul de buget al Statelor Unite în valoare totală de 37,5 miliarde dolari, din care o treime este alocat armatei, căci opinia publică americană consideră că acesta e unicul mijloc de a impune pacea. Berry a mărturisit unui amic al său de aici că foarte curând Statele Unite, căreia nimic şi nimeni nu i se vor putea opune, vor dicta voinţa lor democratică (deci anti-comunistă) şi că atunci vom putea şi noi respira în deplină libertate.

Guvernul sovietic a cerut Norvegiei revizuirea convenţiei internaţionale din 1920 asupra insulelor Svalbad, prin care se stipulase interzicerea absolută a oricărei baze militare pe acel teritoriu.

11.1.47. Activitatea politică de săptămâna viitoare va fi foarte importantă.

Luni începe la Londra conferinţa anglo-birmană pentru acordarea autonomiei Birmaniei, iar marţi Bevin deschide conferinţa adjuncţilor miniştrilor de Externe, care va dura şase săptămâni, având de întocmit programul discuţiilor de la Moscova asupra Germaniei şi de redactat textul tratatului pentru independenţa Austriei.

Reprezentanţii celor 18 state care au participat la înfrângerea Germaniei, îşi vor spune cuvântul cu privire la soarta viitoare a acestei ţări.

Joi parlamentarii francezi vor vota la Versailles pe viitorul preşedinte al Republicii şi vor căuta o formulă de conciliere în tensiunea dintre comunişti şi populişti.

Generalul Leclerc înapoiat din Indochina, unde luptele continuă cu înverşunare şi unde francezii sunt obligaţi să aducă întăriri, mărturiseşte că încercarea de negociere cu Vietnamul a dat greş, Franţa fiind silită să apeleze la forţă în faţa rezistenţei locale.

Guvernul francez încearcă să obţină ca întreaga regiune Saar să fie reunită economic cu Franţa, în sensul unei uniuni dintre Belgia şi Luxemburg, pentru ca toată producţia de cărbune să-i fie alocată, în loc de 16% cât primeşte actualmente. Renunţă în schimb a mai pretinde uniunea de natură politică, care înseamnă anexare.

Lumea de la noi, nemaiştiind *„à quel saint se vouer”*[26], practică spiritismul şi află cu satisfacţie că: peste două luni vom avea guvern Maniu, peste patru luni va izbucni conflictul cu sovieticii care va dura o săptămână şi în care Stalin va fi asasinat, pământurile expropriate se vor restitui, etc, etc. Notez aceasta ca să arăt că, în subconştient, valul de

---

[25] *„merită”*

[26] *„cărui sfânt să se roage”*

optimism ce suflă peste întreaga ţară creează pretutindeni, fără logică chiar, un sentiment de euforie, cu atât mai bizar cu cât foametea şi mizeria cresc vertiginos.

14.1.47. Byrnes a vorbit la Cleveland în faţa Forului de politică externă, ultima sa prezenţă cu caracter oficial, afirmând că: „Niciun tratat nu poate asigura pacea, ci numai un regim al legii între naţiuni, pentru ca nicio putere să nu poată domina lumea. Contribuţia Statelor Unite la menţinerea păcii trebuie să însemne conservarea unei forţe militare suficiente spre a determina în lumea imperfectă în care trăim, deciziile internaţionale". Un mai clar aviz dat ruşilor, nici nu se putea...

La deschiderea conferinţei de la Londra, după urările de bun sosit, Bevin şi-a exprimat speranţa că aliaţii se vor gândi să repare greşeala comisă în 1919 de desfiinţare a Austro-Ungariei, pentru a crea posibilităţile unei strânse convieţuiri economice dunărene şi acordând Vienei rolul ce-i este predestinat.

Auriol a fost ales preşedinele Adunării Naţionale după ce Herriot şi-a retras candidatura, cu gândul, probabil, de a se rezerva pentru preşedinţia Republicii ce se va hotărî mâine. Printre cei patru candidaţi nu se află niciun comunist.

Vizita lui Blum la Londra s-a soldat prin hotărârea de a se încheia un tratat de alianţă anglo-francez în cadrul Chartei Naţiunilor Unite, cu principalul obiectiv de a preveni orice veleitate agresivă din partea Germaniei.

La Consiliul de Securitate, Gromyko continuă să pretindă ca problema dezarmării să înglobeze pe cea a energiei atomice, în timp ce ceilalţi cer o disjuncţie.

Agenţia *Tass* anunţă că s-a ajuns la un acord ruso-norvegian pentru apărarea în comun a Spitzberg-ului, adică pentru stabilirea unor baze militare sovietice. *Foreign Office* studiază acum problema.

Byrnes, deşi demisionat, va semna pentru Statele Unite tratatele de pace cu statele foste satelite ce urmează a fi semnate solemn la Paris la 10 februarie, aşa că textele lor vor fi publicate imediat.

17.1.47. Vincent Auriol, candidatul socialist susţinut de comunişti, a fost ales preşedintele celei de a IV-a Republici franceze cu un total de 452 voturi, contra lui Champetier de Ribes care a întrunit doar 242 opţiuni. Iată rezultatul disensiunilor provocate de generalul de Gaulle şi al stării de patentă slăbiciune din sânul Partidului Socialist.

La Londra s-au pus bazele unui Comitet al Europei Unite sub preşedinţia lui Churchill, care are ca scop constituirea unei colaborări economice şi politice între diversele state europene, inclusiv Germania, dar care se loveşte de pe acum de opoziţia Sovietelor şi statelor „slave" ce văd în această mişcare formarea unui bloc antirus.

18.1.47. După demisia automată a guvernului Blum, noul preşedinte al Republicii a însărcinat pe socialistul Ramadier să constituie noul cabinet.

În Italia, Nenni a demisionat, dar de Gasperi declară că e încă prematur să se vorbească de criză, cu toată ieşirea socialiştilor din blocul guvernamental. Evident că ruptura din propriul partid n-a fost atât de neînsemnată cum o prezenta Nenni.

Primul ministru polonez acuză formal pe agrarieni de a provoca suspiciuni contra bunei credinţe a guvernului, deşi probabil că alegerile de mâine nu vor fi libere.

Noul Nunţiu Papal soseşte azi la Bucureşti; faţă de protestarea Sovietelor împotriva dreptului său de „decan al corpului diplomatic", el va purta titlul de „regent al Nunţiaturii". Scopul ruşilor era evident să ne silească a rupe relaţiile cu Vaticanul, dar n-au reuşit, graţie abilităţii popilor catolici. Pentru prima dată vom avea în ţară un reprezentant ne-italian al Sfântului Scaun, Mgr. G.P. O'Hara, episcop de Savannah, născut în Pennsylvania. Coincidenţa e semnificativă.

Criză în Grecia prin demisia din guvernul de coaliţie a generalului Gonatas şi a altor cinci miniştri după îndemnul lui Sophoulis. Totuşi, Tsaldaris doreşte să se prezinte mai întâi în faţa Parlamentului şi propune liberalilor un guvern de coaliţie cu dânsul şi Sophoulis ca preşedinţi de consiliu delegaţi, sub arbitrajul unei personalităţi marcante. Bizară formulă!

20.1.47. EAM-ul propusese o suspendare a luptelor de gherilă pe timpul anchetei internaţionale, dar Tsaldaris a refuzat aceasta, reafirmând că guvernul va purta grija ca toţi rebelii ce vor depune armele, să fie trataţi cu blândeţe.

De Gasperi a anunţat că-şi va prezenta demisia sa preşedintelui din cauza crizei Partidului Socialist.

Guvernul englez a trimis o notă de protestare lui Stalin împotriva acuzaţiilor publicate în *Pravda* faţă de Bevin, care declarase la 22 decembrie că Anglia îşi va adapta toate alianţele prevederilor din Charta ONU şi care prin urmare ar fi dat a înţelege că tratatul anglo-sovietic a devenit inutill. Nota face o punere la punct a adevăratului sens al frazei incriminate, dar s-ar putea ca alarma ruşilor să fie o anticipaţie.

21.1.47. Bevin anunţă că va semna şi el tratatele de pace înainte de 10 februarie şi se presupune că la fel vor proceda ruşii şi francezii, aşa că la Paris în afara foştilor sateliţi, se va afla restul de 21 Naţiuni Unite.

Marshall a depus azi jurământul înainte de a lua în primire succesiunea lui Byrnes.

Herriot a fost ales preşedinte al Adunării în locul lui Auriol. Ramadier s-a prezentat în faţa Parlamentului, care i-a dat investitura pentru a forma guvernul (ce plăcută situaţie pentru şeful Statului!) şi speră să alcătuiască un cabinet de uniune naţională, afară eventual de populiştii care încă nu s-au pronunţat.

Consiliul de Securitate a admis, contrar propunerii Sovietelor şi a Poloniei, amânarea discutării problemei dezarmării până la 4 februarie şi a aprobat aducerea plângerii Angliei împotriva Albaniei, ce va fi examinată odată cu sosirea delegatului acesteia pentru a-şi pleda cauza, fără însă a avea drept de vot.

Comitetul evreiesc american a decis a continua să ajute cu bani imigrarea în Palestina, declarând că o face din motive pur umanitare.

23.1.47. Ramadier a constituit guvernul de concentrare cu reprezentanţi de la extrema stângă până la centrul-dreapta. La Apărare e un comunist, având pe cei trei miniştri ai armelor din alte partide, iar Bidault revine la Afacerile Străine.

De Gaperi a fost din nou însărcinat să alcătuiască guvernul italian.

La Conferinţa adjuncţilor miniştrilor de Externe, Jugoslavia pretinde Carintia de la Austria, Polonia cere menţinerera graniţelor orientale ale Germaniei, iar Belgia propune fărâmiţarea Germaniei în state confederate şi robire economică pe cel puţin 40 ani.

Parlamentul Indiei a proclamat dorinţa poporului de a avea o Republică suverană şi independentă.

24.1.47. În Grecia, Maximos din Partidul Regalist al cărui şef este Tsaldaris, formează noul guvern; acesta ocupă portofoliul de la Externe şi preia vicepreşedinţia împreună cu liberalul de dreapta Venizelos, în timp ce fracţiunea liberală a lui Sophoulis rămâne în opoziţie.

Gheorghiu-Dej anunţă că va pleca la Paris direct de la Moscova, pentru a semna, împreună cu Tătărescu şi poate cu Voitec, tratatul de pace. Se pare că Guţă, inconştient de rolul şters şi cât mai discret al delegatului unui stat învins, ce nu va avea decât să semneze în tăcere un instrument umilitor, vrea s-o pornească din nou cu tot alaiul. Mi se spune pe de altă parte, că aurul Băncii Naţionale va fi gajat (adică predat fără nădejde) Rusiei, pentru a obţine în schimb aşa-zisele avantaje economice, moratoriu etc., cu care guvernul comunist al lui Groza speră să mai arunce praf în ochi.

În schimb, situaţia tragică a cumplitei foamete ce ne bântuie, se înrăutăţeşte pe zi ce trece: la Iaşi oamenii mor de foame, pâinea se dă odată pe lună, iar mălaiul se amestecă cu rumeguş. Nu mai au lemne, nici lumină. În timpul acesta, unii pun mâna pe toată bruma de ajutoare ce se trimit şi vând fără ruşine kg de pâine cu 60.000 lei. Când va pune mâna românul pe secure, va fi prea târziu...

Stalin a recunoscut un sentiment de perplexitate faţă de reacţia lui Bevin, dar care a fost complet înlăturat de declaraţiile formale ale premierului britanic, dispus să dea o cât mai largă extindere acordului existent. Totuşi la propunerea lui Montgomery de a proceda la un schimb de ofiţeri ruşi şi britanici, Stalin a răspuns: „Nu deocamdată, aceasta s-ar putea interpreta ca o pregătire de război." (Contra cui, Doamne!).

Delegatul sud-african la conferinţa de la Londra a declarat că propunerea de a se constitui o confederaţie de state germane cu un guvern central din care să fie exclusă Prusia, a fost acceptată în principiu, dar că n-ar fi privită cu simpatie ideea alipirii regiunii Saar către Franţa, nici cererea Poloniei pentru graniţele orientale ale Germaniei. Tot el a cerut ca refacerea stabilităţii Germaniei să fie aplicată şi Austriei, propunând retragerea cât mai urgentă a forţelor de ocupaţie din această ţară.

26.1.47. Un comitet internațional compus din personalități proeminente din Anglia, Franța, Olanda, Belgia a publicat un avertisment, arătând că grupări naziste din Germania se reorganizează clandestin pentru revenirea la putere. Textul mai arată că în Argentina, Suedia şi Elveția, se află ascunse depozite băneşti germane. Statele Unite negociază acum cu Argentina expulzarea de acolo a foştilor agenți inamici.

Primul ministru egiptean a anunțat azi ruptura negocierilor cu Anglia asupra Sudanului, pe care Egiptul doreşte să-l vadă alipit de el, pe când guvernul britanic socoteşte că Sudanul însuşi ar trebui să se pronunțe asupra viitorului său.

La Londra începe conferința asupra Palestinei cu delegați arabi, palestinieni, egipteni sirieni, libanezi, irakieni, transiordanieni dar fără participarea evreilor, prezenți doar ca observatori.

În ce priveşte viitorul statut al Germaniei, Polonia preconizează un stat unitar, în contradicție cu părerea generală care preferă un sistem federal cu un cât mai slab organism central. În Anglia, se consideră că alegerile din Polonia reprezintă cea mai flagrantă violare a acordului de la Yalta şi că problema poloneză „ce nu se va putea trata prin note şi protestări", va fi obiectul principal al discuțiilor de la Moscova.

În ce ne priveşte pe noi, Regele a semnat azi un decret de amnistie a delictelor comise cu prilejul alegerilor, probabil în favoarea Blocului Partidelor Democratice.

Din toate părțile se zvoneşte că prețul consimțământului din partea ruşilor al unui moratoriu pentru plata în natură a anuităților din armistițiu va fi gajarea întregului nostru stoc de aur. Cum desigur stocul va fi predat Moscovei, este evident că nu-l vom mai vedea niciodată. Atunci să vezi prăbuşirea leului nostru... Deocamdată, aud că medaliile păstrate la Banca Națională pentru frânarea acestei formidabile inflații, vor servi atât la alimentarea alaiului ce va însoți pe Tătărescu la Paris, cât şi la plata miniştrilor fenedişti trimişi în străinătate, fiindcă alții, ca Vălimărescu de pildă, nu sunt plătiți de patru luni.

Simion Oieriu a fost numit profesor universitar printr-o recomandare semnată de profesorii Ciucă şi Mihăieşti, în calitatea sa de fost spițer care vindea leacuri în contra reumatismului. Față de opoziția ce s-a manifestat în sânul colegiului profesoral, omul şi-a permis să amenințe, pentru ca apoi să încerce o *captatio benevolentiae*, promițând că va interveni să li se mărească lefurile.

27.1.47. Un avion Dakota olandez în drum spre Stockholm s-a prăbuşit la Copenhaga. Printre morți, Gustav-Adolf fiul mai mare al prințului moştenitor al Suediei şi Grace Moore.

Egiptul vrea să transmită Consiliului de Securitate diferendul său cu Anglia, atât în ce priveşte Sudanul, cât şi în cazul trupelor britanice care sunt acum retrase pe linia canalului Suez.

Jugoslavii se plâng că grecii întârzie să acorde viza delegaților sârbi care ar trebui să fie prezenți vineri la Atena pentru întrunirea comisiei de anchetă.

Acţiunile evreilor în Palestina se amplifică: au început să răpească funcţionari englezi, ca represalii împotriva condamnării la moarte al unuia de-al lor. În numai 24 ore au răpit un maior şi pe un judecător din plină şedinţă a Curţii din Tel Aviv.

După punerea în libertate de către autorităţile engleze din Pundjab, un grup de rebeli mahomedani, a făcut o manifestaţie ilegală chiar în faţa închisorii, cerând a fi rearestaţi.

Accidentele cu avioane americane se ţin lanţ. Ieri s-a prăbuşit la New-Mexico o suprafortăreaţă zburătoare.

29.1.47. Unul din primele gesturi politice ale lui Marshall a fost de a lua atitudine în contra actualului guvern polonez, consfinţit de nişte alegeri frauduloase, pe când sentimentele cu adevărat naţionale şi patriotice ale opoziţiei au fost complet înăbuşite. Aşadar Statele Unite nu recunosc situaţia de azi din Polonia.

Concomitent, guvernul american a declarat oficial că se retrage din consiliul de „3" prezidat încă până mai ieri chiar de Marshall, ce fusese alcătuit pentru a se găsi un teren de conciliere între partida lui Tchang Kai-check şi cea comunistă, iar purtătorul de cuvânt de la *State Department*, întrebat cu privire la armata americană din China, a declarat că în această privinţă se va aviza ulterior. Renunţarea la acest rol mediator al Statelor Unite în ajunul întâlnirii de la Moscova e demnă de reţinut.

Pe de altă parte, în calitatea sa de preşedinte al comisiei pentru afacerile străine a Senatului american, Vandenberg a propus Rusiei şi Angliei, o discuţie în trei asupra Poloniei. Nu ştiu de ce, dar mi se pare că se apropie funia de par.

2.2.47. Azi a fost publicat la noi textul tratatului de pace. Guţă cu Pătrăşcanu, Voitec şi Dămăceanu pleacă mâine să-l semneze la Paris, după ce Molotov l-a iscălit la Moscova şi după ce va trece între timp şi prin Londra pentru semnătura lui Bevin. Probabil că Tătărescu a voit să împartă cu reprezentanţii celorlalte partide ale „Blocului" oprobiul ce i-ar păta mai târziu imaculatul nume. În cuprinsul său, tratatul are pentru noi părţi foarte dure; totul va depinde de condiţiile şi împrejurările internaţionale în care se va aplica.

Familia regală a Angliei a pornit ieri în călătoria imperială la Capetown pentru deschiderea Parlamentului sud-african.

Un nou guvern de coaliţie s-a constituit în Italia sub preşedinţia lui de Gasperi, cu bătrânul Sforza la Externe.

În schimb, Tsaldaris a obţinut votul de încredere al Parlamentului grec. aşadar, criza de guvern de la Atena a fost înlăturată.

Englezii procedează la evacuarea grabnică a cetăţenilor britanici din Palestina, unde se va aplica în curând cu toată asprimea legea marţială.

4.2.47. Ziarele au publicat scrisoarea de platitudine pentru „democraţia progresistă" a guvenului Groza, din partea generalilor Mazarini şi Brătescu, care, în numele prizonierilor români din Rusia, se angajează a colabora cu guvernul. Mă întreb dacă lucrul n-a fost ticluit pentru cauza ticăloşilor de la noi, care simt tot mai şubred terenul de sub picioarele lor. Aud

că delegaţia Dej-Alexandrini a fost primită la Moscova ca nişte slugi, că nu i s-a dat nicio consideraţie şi că probabil nu va obţine niciun avantaj.

Un nou avion Dakota s-a prăbuşit la Sintra lângă Lisabona.

În timp ce berecheţii noştri pleacă cu alai la Paris, guvernul italian declară că va cere revizuirea tratatului şi pe care, din partea sa, îl va semna doar însărcinatul cu afaceri al Italiei la Paris.

În chestiunea Palestinei, arabii nu admit împărţirea ţării în mai multe zone, iar organizaţiile evreieşti refuză a colabora cu englezii pentru combatera terorismului. Se vede clar deci ce plan urmăresc, dar se arată totuşi îngrijoraţi de măsurile de evacuare a populaţiei britanice.

7.2.47. Toată lumea vorbeşte de un guvern Argetoianu, iar acesta lasă să se răspândească zvonul că ar veni cu asentimentul ruşilor şi al anglo-americanilor; ba chiar ceva mai mult, că ar fi susţinut de bătrânii liberali şi de Maniu, cu care s-ar fi înţeles să-i dea elemente din grupările lor spre a-şi forma echipa. Popovici dezminte însă cu indignare, spunând că unica convorbire a lui Argetoianu a fost cu dânsul, care i-a răspuns: „mai bine ca noi cu capul în nori, decât ca Dta. cu capul în noroi." Dacă aceasta înseamnă acord...

El mi-a mai povestit un lucru mult mai grav: Haţieganu l-a vizitat pe Groza şi l-a găsit complet zăpăcit şi distrus după o discuţie de mai multe ceasuri cu sovieticii, care veniseră să-i pretindă o droaie de condiţii economice inacceptabile, necuprinse nici în clauzele armistiţiului, nici în tratatul de pace. Nu i-a spus ce anume i se cere, dar i-a destăinuit că ne distrug complet ţara, că ne înfometează şi fac totul pentru a provoca răscoala populaţiei, spre a veni apoi să restabilească ordinea, ocupându-ne definitiv. I-a precizat că nicăieri nu se mai munceşte, că minele de la Petroşani şi Comăneşti nu mai produc nimic, că e o carenţă totală în autoritate şi că totul se destramă. Atunci când totul se va prăbuşi, el Groza va dispare, suprimându-se. Mă întreb ce mai aşteaptă, dacă nu îndrăzneşte a demisiona de teama stăpânilor săi sovietici.

10.2.47. Azi la ora 15,25, cele 21 Naţiuni Unite au participat la semnarea tratatului de pace cu România în salonul păcii de la Quai d'Orsay, acolo unde în anul 1856 s-a redat viaţă Principatelor Române.

Tătărescu care a semnat alături de Pătrăşcanu, Voitec şi Dămăceanu, depusese din ajun pe biroul lui Bidault un memoriu, arătând că acest instrument conţine unele condiţiuni grele pentru ţara noastră. Protestare complet platonică, de care nimeni nu va ţine seama. Tratatul va intra în vigoare după ratificarea sa de către Anglia, Rusia şi Statele Unite.

Argetoianu a avut la club o ieşire violentă în contra lui Guţă, care, lipsit de decenţă, a pornit cu alai la Paris, dar că va avea să răspundă mai târziu pentru această atitudine nepatriotică: „Ar fi trebuit să se dea delegaţie portarului Legaţiei de a semna..."

Pentru Italia, contele Sforza va protesta la radio. Însă Jugoslavia, care ameninţase că va refuza semnarea, a cedat în ultimul moment, declarând totuşi că îşi menţine pretenţiile asupra Triestului.

În Anglia, din lipsa cărbunelui datorat extraordinarului val de frig şi a troienelor de ninsoare, s-a suprimat activitatea în multe industrii, aşa că peste 2 milioane de lucrători nu muncesc, iar curentul electric e oprit câte cinci ore zilnic.

La noi, mizeria creşte văzând cu ochii. Kilogramul de lemne de foc a ajuns 1500 lei, iar un ou se vinde cu 15.000 lei. În curând nu vom mai avea ce mânca...şi ruşii continuă să ne jefuiască!

Agenţia Evreiască pentru Israel a respins oferta ultimativă a englezilor de a colabora pentru stoparea terorismului din Palestina, dar pretinde că va încerca direct să convingă teroriştii de a renunţa la metodele lor. Aceştia ameninţă însă cu acte de violenţă crescândă.

Consiliul de Securitate a respins cu opt voci contra trei, cererea comisiei de anchetă din Grecia de a se suspenda condamnările la moarte ale răsculaţilor, cu excepţa celor indispensabile desfăşurării anchetelor.

18.2.47. Schimb de acerbe înţepături între americani şi ruşi. La o întrebare în Senatul american: „ce-ar fi făcut ruşii dacă posedau secretul bombei atomice?", Dean Acheson a răspuns: „politica externă a Rusiei sovietice este agresivă şi expansionistă". Molotov a protestat violent în contra acestei „atitudini incalificabile a subsecretarului Statelor Unite care a făcut o declaraţie ostilă, grosolană şi calomniatoare".

Foarte curioasă e atmosfera în care se pregăteşte conferinţa de la Moscova.

Elencuţa Văcărescu a murit ieri la Paris, începându-şi exilul cu aureola imaculată a dragostei sale nenorocite(?) pentru Ferdinand şi terminându-l în mocirla fenedistă.

Astă seară la club, lumea impresionată de ştirea că la Londra s-au pornit manifestări antisemite cu devastarea de sinagogi şi de şcoli evreieşti.

Dem. Ghika e convins că cel târziu până prin august, vom asista la un ultimatum american adresat Sovietelor, care vor trebui să cedeze pe toată linia sau să se prăbuşească sub loviturile unui război. O fi?!...

19.2.47. Ca răspuns la nota de protestare sovietică, Marshall a răspuns în scris ambasadorului rus că în Statele Unite nu poate fi considerat ca având un caracter de calomnie faptul că Acheson a făcut unele comentarii moderate pe tărâm de politică externă şi speră că Sovietele nu vor socoti ca ostilă o „declaraţie sinceră" căci un reprezentant al guvernului american e obligat să răspundă franc întrebărilor ce i se pun într-o comisie a Congresului. Deci respinge protestul.

Faţă de informaţiile îngrozitoare privind foametea în Moldova, Truman a decis a trimite imediat la Constanţa 4500 tone alimente concentrate şi 2500 tone fasole din stocul destinat armatei americane din Europa. Vapoarele ar putea sosi la noi în nouă zile şi ar ajuta pe timp de 16 zile întreţinerea a 500.000 persoane cu câte 1000 calorii/zi. Condiţiile

puse sunt: guvenul român asigură mijloacele de transport, iar distribuirea se face de către Crucea Roşie română sub controlul celei americane, fără niciun fel de discriminare. Totodată guvernul nostru se angajează ca, atâta vreme cât va dura foametea, să nu aloce niciun bob de cereale pentru plata reparaţiilor sau pentru export în contul vreunei convenţii, nici din ajutoarele ce le va primi, nici din producţia proprie. Aceste cantităţi vor fi trimise cu titlu absolut gratuit...

Să vedem acum în ce mod vor reacţiona canaliile noastre, mai ales după cele convenite la Moscova, unde, pare-se, ni s-au pus condiţii draconice.

20.2.47. După un an de negocieri, în care timp guvernul britanic a încercat o mediere între partidul lui Gandhi şi Pandit Nehru care doreşte o Indie unitară şi cel musulman al lui Djinnah, care preconizează împărţirea în Pakistan şi Hindustan, Attlee a făcut azi în Parlament declaraţia senzaţională că, până în iunie 1948, Anglia va remite acestei ţări libertatea de a hotărî asupra soartei sale, având chiar dreptul să se retragă din asocierea naţiunilor britanice. Ca o consecinţă a acestei decizii, Wawell va fi înlocuit ca Vice-rege cu Lordul Mountbatten şi va primi un titlu nobiliar, însă Churchill va interpela guvernul în legătură cu această demitere forţată.

22.2.47. La nota atât de hotărâtă a lui Marshall care a confirmat şi a întărit aprecierile lui Acheson, Molotov n-a găsit alt răspuns decât că: „argumentul nu e convingător." Slabă replică faţă de tonul iniţial, la accentuata acuzaţie americană...

Ca simplă curiozitate istorică, mi se spune că actualul preşedinte al Repubicii polone este un fost membru al *Ceka* din Moscova, care în 1931 fusese arestat şi condamnat în Polonia ca agent al spionajului şi al propagandei ruseşti, pe care Sovietele l-au cerut şi l-au obţinut ca cetăţean sovietic, printr-un schimb de condamnaţi politici. Orice comentariu e de prisos.

La noi, se pare că în guvern comuniştii vor să-l debarce pe Guţă pentru a-l înlocui cu Oieriu. Cât despre formula Argetoianu, acesta declară că ar putea veni dimpreună cu comuniştii peste 3-4 luni.

24.2.47. Eisenhower face şi el apel călduros armatei americane pentru ajutorarea grabnică a regiunilor secătuite din Europa şi Asia, unde brutalitatea, rapacitatea şi bigotismul au semănat ruine.

În zonele engleză şi americană din Germania, s-a pus mâna pe o întreagă organizare clandestină condusă de generali şi foşti şefi nazişti care urmărea reinstalarea regimului dictatorial şi scuturarea poporului german de jungla aliaţilor. Poliţia aliată o descoperise şi o urmărea de mai multe luni.

Azi a circulat în oraş zvonul demisiei lui Maniu de la presidenţia partidului. Dacă faptul se confirmă, s-ar putea să fie datorat stării sale de sănătate; dar nu cred să mă înşel dacă l-aş atribui mai degrabă încercării de a realiza, în cazul reuşitei unei formule Argetoianu, posibilitatea apropierii între burghezo-comunişti, pe care ruşii ar dori să-i adune

în jurul lui „Baba", şi elemente ţărăniste şi liberale, ce-ar constitui eventual laolaltă un soi de guvern tranzitoriu de uniune naţională. Lucru pe care prezenţa lui Maniu şi Brătianu în capul partidelor lor nu-l permite deocamdată.

Am auzit că în calitatea sa de socialist, Voitec l-a vizitat pe Blum, care însă i-a tras un zdravăn zabrac, acuzându-l că a trădat doctrinele socialiste, făcându-se slugoiul comuniştilor şi duşmanilor acestor principii.

Pe de altă parte, mi se afirmă că guvernul a început a proceda la arestări masive de ţărănişti şi liberali în Moldova şi că circa 200 au fost duşi într-un lagăr de lângă Piteşti.

Marshall a anunţat că guvernul român a acceptat condiţiile americane pentru ajutorarea Moldovei.

Comandantul american din Coreea a declarat că, în ciuda acordului de colaborare în zonele lor respective de influenţă, ruşii au impus o perdea opacă de fier şi că, în zona lor nordică, procedează la recrutarea coreenilor între 17-45 ani spre a forma o armată de 500.000 oameni. Principalele puncte sensibile de fricţiune încep a se preciza în ajunul conferinţei de la Moscova.

Adjuncţii miniştrilor de Externe se separă la Londra, fără a se fi putut pune de acord asupra chestiunilor esenţiale a tratatelor cu Austria şi Germania. În privinţa aceasta, Australia a adresat un memoriu, cerând ca toate naţiunile care au participat activ la război, şi în special dominioanele britanice, să ia parte cu drepturi depline la redactarea acestor tratate. Bulgarii cer şi ei să participe...?!

Evreii din America cer lui Truman să protesteaze în contra modului în care Bevin a apreciat în Camera Comunelor problema palestiniană.

28.2.47. Bevin a anunţat azi în Cameră stabilirea acordului pentru tratatul de alianţă franco-britanic pe 50 ani, ce urmează a fi semnat de dânsul şi de Bidault marţi la Dunkerque, în timp ce presa engleză speră că la Moscova se va găsi şi formula pentru clarificarea şi întărirea alianţei anglo-ruse. În expunerea sa asupra tratatelor de pace, Bevin şi-a exprimat speranţa că va putea rezolva cât mai curând problema Austriei, ce va da putinţa acestei ţări, dar şi Bulgariei, Ungariei şi României să fie eliberate de trupele de ocupaţie.

Un deputat laburist a adăugat că ruşii sunt, bineînţeles, în drept să pretindă ca în statele acestea să nu se stabilească guverne ce ar duce o politică anti-sovietică, dar că popoarele lor trebuie să-şi recapete libertatea după înţelesul apusean al democraţiei şi să se sfârşească cu regimul de teroare poliţienească.

Consiliul de Securitate a decis o comisie compusă din Australia, Columbia şi Polonia să raporteze asupra temeiului acuzării aduse de Marea Britanie că Albania a minat canalul Corfu.

Comuniştii germani au protestat împotriva graniţei Oder-Neisse şi a regimului propus pentru regiunea Ruhr.

Lumea se întreabă unde va izbuti să ajungă politica rusă de teroare şi de arestări arbitrare ale partizanilor agrarieni din Ungaria... Pe de altă parte, în Polonia s-a proclamat amnistierea arestaţilor şi condamnaţilor politici din gruparea ţărănistă a lui Mikolajczyk.

1.3.47. Truman a prezentat Congresului împreună cu raportul lui Marshall şi textele celor patru tratate de pace cu Italia, România, Bulgaria şi Ungaria ce urmează a fi ratificate de Statele Unite. Tot el a anunţat că în campania de ajutorare a ţărilor înfometate, America speră să trimită în Europa, în lunile martie şi aprilie, 10 milioane tone de cereale, făină şi alte alimente, în loc de iunie cum fusese prevăzut, dar că acţiunea trebuie continuată până după recoltă. Prin acest mijloc, speră să readucă, atât ţările foste satelite cât şi pe cele liberate, pe calea adevăratei democraţii.

Şerbescu are impresia că în ultimul timp a cam scăzut potenţialul autoritar al comuniştilor de la noi, că de altfel blocul guvernamental este virtualmente sfărâmat şi că acest lucru se poate constata prin schimbarea bruscă a poziţiei lui Guţă, care niciodată n-a strălucit printr-o atitudine curajoasă şi nu atacă decât cadavre sau cel puţin pe muribunzi, dar ia acum faţă de comunişti o atitudine dârză de quasi-opozant. Ceea ce este şi mai semnificativ este că înşişi comuniştii par să dea înapoi, fie din ordin de la Moscova, fie din sentimentul propriei slăbiciuni. Se pare că în sânul celor de la guvern, nu se ascunde părerea că situaţia actuală, adică un cabinet sub aspectul său de azi, n-ar putea dura mai mult de 3-4 săptămâni.

Ar fi deci posibil ca şi Guţă, - precum încearcă şi „Baba" (Argetoianu), - să se gândească a cristaliza în jurul său o echipă a unei formaţiuni de tranziţie, pentru momentul în care, plecând ruşii din ţară, opinia poporului român s-ar putea manifesta mai liber. Unica problemă ce-l preocupă ar fi ca evenimentele să nu-i depăşească şi ca reacţiunea României să nu fie mai rapidă, ceea ce ar fi foarte grav.

Tchang Kai-check a luat interimatul guvernului după demisia lui Song, acuzat de starea economică dezastruoasă a Chinei. Acesta arată însă că războiul civil este cauza unică a stării de lucruri. În acest moment, comuniştii au reluat ofensiva, iar trupele guvernamentale sunt în retragere, în timp ce Tchang suprimă toate organizaţiile comuniste de pe teritoriul controlat de dânsul.

3.3.47. La semnarea de mâine a tratatului de alianţă franco-englez vor participa, ca semn al unităţii naţionale franceze, pe lângă Bidault şi Blum cu Thorez, precum şi Reynaud ca deputat de Dunkerque. Pactul va completa pe cele ruso-francez şi ruso-englez şi are ca scop esenţial de a preveni o agresiune din partea Germaniei.

În expunerea politicii sale externe, Bidault a declarat între altele că, în ce priveşte populaţia din Saar, nu oricine poate deveni cetăţean francez, ci numai cei ce vor să devină şi să rămână francezi, iar pentru aceştia, poarta rămâne larg deschisă. Aceasta înseamnă renunţarea la orice principiu etnic şi corcirea tot mai pronunţată pe viitor a acestui popor, cu tot soiul de polonezi, belgieni, italieni, levantini, africani etc.

Evreii din Palestina care au pornit o nouă campanie violentă de atentate, au determinat măsuri de extremă rigoare a britanicilor care au anunțat că vor împușca fără preaviz pe oricine va fi găsit circulând în orașele Haifa, Tel-Aviv, Ierusalim și care au acordat azi în mod excepțional *„une trève"*[27] de trei ore pentru aprovizionarea populației cu cele necesare de la magazinele de alimente și din farmacii, deschise doar în acest răstimp.

Erupția vulcanului Etna continuă cu impetuozitate, râurile de lavă înaintează cu 100 m/oră, distrugând totul în cale. Până acum pagubele sunt evaluate la peste 500 milioane lire.

4.3.47. Radio Londra anunță că, din cauza multiplelor sale ocupații, Stalin a părăsit Ministerul Forțelor Armate, acesta fiind preluat de mareșalul Bulganin.

Cu privire la perspectivele de schimbări în politica noastră internă, raționamentul lui Ottescu (recte Argetoianu) este următorul: totul va depinde de modul în care se vor desfășura convorbirile de la Moscova. Dacă rușii simt că merg la o ruptură cu americanii și conflictul se arată iminent, ei vor impune la noi un guvern pur comunist, care să oprească prin teroare orice încercare de mișcare.

Dacă dimpotrivă, s-ar desena o destindere, ar fi probabilă o formulă comuniști-Argetoianu. În niciun caz, guvernul nu se poate menține în forma actuală, din care sunt indicii că vor fi izgoniți atât social-democrații cât și Tătărescu.

Cât despre aprecierea lui Șerbescu cum că Guță s-a hotărât să ia fățiș o atitudine ostilă față de guvern, socotindu-l cadavru sau muribund, „Baba" crede că, în speță, cadavre sunt înșuși Guță, Voitec sau alții *ejusdem farinae*[28], membre gangrenate ale guvernului ce vor fi amputate și înlocuite printr-o proteză, de pildă... Argetoianu sau alta.

Raționament bine prezentat, chiar de ar fi falacios, ca toate cele ale lui „Baba".

În vizită oficială la Mexico-City, Truman a declarat că politica americană de non-intervenție, nu înseamnă indiferență față de ce se petrece dincolo de granițele Statelor Unite, căci o acțiune dăunătoare legilor fundamentale ale omenirii ce s-ar petrece într-o țară, poate influența și chiar dezechilibra buna funcționare a principiilor ce domnesc pretutindeni. A adăugat: „statul e menit a fi în serviciul individului și nu individul sub stăpânirea statului", adică negarea absolută a tezei totalitare ce domnește în Rusia sovietică.

Stortingul norvegian a respins proiectul guvernului de a se acorda Sovietelor baze navale și aeriene în insulele Svalbad, pe motivul bine întemeiat că neutralitatea lor a fost stabilită printr-o convenție internațională.

Înaintea plecării la Moscova, Marshall a cerut Senatului ratificarea neîntârziată a tratatelor de pace cu Italia, Bulgaria, România și Ungaria, după care aceste țări vor putea

---

[27] *„o întrerupere"*

[28] *de același soi*

cere a fi admise în sânul Națiunilor Unite, unde vor avea prilejul şi dreptul să prezinte cereri de modificare sau suprimare ale unor clauze din tratate, socotite prea oneroase.

Se pare că Statele Unite ar fi dispuse a acorda Greciei un substanțial ajutor financiar, cu condiția ca trupele britanice să fie menținute în această țară. Bineînțeles că ruşii urlă, acuzând pe englezi că au devenit mercenarii capitalismului american.

În momentul plecării spre Moscova, Bevin a transmis poporului sovietic un mesaj în care arată că negocierile vor întâmpina mari dificultăți şi că rezultatul lor va avea o importanță covârşitoare pentru întreaga omenire. Mulți speră că ruşii vor fi în curând puşi cu botul pe labe.

6.3.47. Se pare că Moss, de la misiunea americană, a declarat unor prieteni, că până în 2-3 luni vom avea aici un guvern instalat de americani şi că peste cel puțin doi ani România va fi una una din țările cele mai prospere din Europa. Aceasta, împreună cu zvonul care circulă despre cele 24 puncte ale lui Marshall, printre care:

- evacuarea imediată a teritoriilor ocupate;

- plenipotențe depline date delegaților de a lichida la conferință toate chestiunile fără a mai pretinde că trebuie să refere forurilor lor superioare; dar mai cu seamă cererea ca ruşii să-şi achite datoriile față de Statele Unite, au fost suficiente să creeze pretutindeni un sentiment general de euforie şi siguranța că vom scăpa în curând de ruşi. [...]

Un semn al timpurilor este mazilirea lui Oieriu, trimis într-o vagă misiune în Bulgaria, din cauza prea cumplitelor banditisme de la comisia de armistițiu.

Guvernul a dispus arestarea lui Veniamin şi a altor 30 tineri manişti din toată țara.

7.3.47. Nota de protestare americană în contra arestărilor practicate direct de ruşi printre conducătorii Partidului Micilor Proprietari din Ungaria este cominatoriu: arată că s-au nesocotit toate angajamentele acordului de la Yalta, că ruşii s-au amestecat direct în treburile interne ale Ungariei, când este bine dovedit că acel partid obținuse majoritatea în alegeri şi că acum țara e terorizată de o infimă minoritate. Nota cere să se constituie imediat o comisie compusă din cei trei reprezentanți aliați, primul ministru ungar şi preşedintele Parlamentului care să ancheteze cazul. Dacă s-ar dovedi cu adevărat că a fost o încercare de complot, să se ia măsuri de rigoare, dar de către toți trei împreună.

Se pare că la noi, jocul cu formula Argetoianu a căzut baltă şi că ruşii, văzând cum stau lucrurile, preferă echipa guvernamentală în forma sa actuală, iar Guță, care se cam rățoise la început, o lasă din nou moale şi rămâne în guvern.

Buşilă, Mareş şi alții dintre cei arestați în lotul Antonescu au fost scoşi din spitalul militar unde se bucurau de un regim de relativă favoare şi au fost reinternați la închisoarea Văcăreşti.

8.3.47. Anglia a trimis şi ea o notă similară de protest în chestiunea arestărilor din Ungaria, dar presa din Budapesta nu le-a publicat, după ce guvernul maghiar ceruse avizul

reprezentantului sovietic, fără a face un demers identic şi pe lângă ceilalţi membri din comisia aliată de control.

O altă problemă pe care Statele Unite o consideră îngrijorătoare e situaţia din Grecia şi a ajutorului american, iar din această cauză Truman şi-a întrerupt călătoria în Marea Caraibelor, convocând urgent la Casa Albă un număr de 14 reprezentanţi ai celor două partide din Congres.

Preşedintele sindicatului minerilor, Lewis, s-a prezentat în faţa Congresului pentru a protesta împotriva interzicerii dreptului de grevă, a doua zi după ce Curtea Supremă condamnase acţiunea ca nelegală şi prejudiciabilă intereselor superioare ale statului.

Comentariile presei americane relative la conferinţa de la Moscova, arată că problema spinoasă va fi viitorul Germaniei, cu privire la care se confruntă două teze diametral opuse:

- cea a statelor mici care se învârtesc în orbita Sovietelor şi de la care au luat lecţii spre a cere un stat german unitar;

- cea a micilor puteri occidentale care au adoptat teza franceză pentru o confederaţie germană.

În sfârşit, mai este teza de compromis a anglo-americanilor, la care, în urma încheierii alianţei de la Dunkerque, se speră că s-ar ralia şi Franţa, şi care preconizează o Germanie federală cu un organ economic central, dar cu largi autonomii politice pentru diversele state şi cu Parlamente proprii.

Este lesne de înţeles că ruşii, care deocamdată au stors ultimul dram de aprovizionare de tot soiul din propria zonă, au acum poftă să pompeze de asemenea, şi din zonele celorlalţi, unde englezii şi americanii au adus stocuri masive pentru alimentarea populaţiei.

Foarte interesantă este concluzia acestor comentarii: dacă nu se va putea stabili un acord la Moscova, n-ar fi exclus ca Germania să fie practic ruptă în două: zona sovietică în care ruşii să aplice sistemul unitar, comunist şi cea a aliaţilor, cu sistem federativ, democratic, perspectivă ce ne-ar duce inevitabil la un nou război.

A făcut senzaţie declaraţia lui Marshall, la trecerea sa prin Berlin, despre un acord quadri-partit pe 40 ani pentru asigurarea liniştii Germaniei şi a refacerii ei economice în cadrul colaborării internaţionale. E pentru prima oară în istorie că Statele Unite ar lua parte efectivă la conducerea Europei şi că s-ar lega printr-un acord cu Uniunea Sovietică.

11.3.47. Ieri s-a deschis conferinţa celor „patru" la Moscova, concomitent cu care vor fi reluate şi discuţiile adjuncţilor. Să vedem dacă americanii se vor menţine fermi pe poziţii şi nu vor reîncepe politica de târguială, cedând într-o regiune spre a obţine avantaje în vreo alta.

Mihai Popovici mi-a spus că atât Argetoianu cât şi comuniştii din guvern se laudă - fiecare pentru sine - că au asentimentul lui Maniu pentru colaborare. Acesta însă îşi menţine poziţia de intransigenţă: pe baza rezultatelor reale obţinute în alegeri, revendică singur

puterea, urmând să arate atunci care va fi politica ce va duce. Mihai socoteşte că în acest scop, partidul nu trebuia să se menţină în expectativă pasivă, ci să pornească o acţiune, nu de răsturnare sau de revoltă împotriva regimului, - lucru imposibil din cauza ruşilor, - ci de lămurire şi de întreţinere a sentimentului opiniei publice prin întruniri, conferinţe, chiar cu riscul de a se lua măsuri împotriva conducătorilor săi (arestări, procese etc.)

În privinţa conflictului social-democraţi-comunişti din sânul guvernului, el mi-a spus că primii cer să dovedească prin manifestări popularitatea de care se bucură şi succesul lor în alegeri faţă de comunişti, pe când aceştia refuză cererea, spunând că, în acest caz, vor manifesta şi ei simultan ca să facă o încercare de forţe. E lesne de înţeles ce ar prezenta o asemenea dublă manifestaţie: din nimic poate porni o încăierare, pistoalele se descarcă singure, sunt morţi şi răniţi, destul ca să dea prilej ruşilor să intervină pentru restabilirea ordinii. Ba chiar, adaugă unii, să profite pentru a dispune arestarea şi deportarea în Rusia a unui întreg grup de oameni politici şi de diverşi „burghezi" din pătura reacţionară.

Deocamdată, guvernul a arestat samavolnic grupul de 30-40 manişti, sub pretext că pregăteau un complot împotriva siguranţei statului. Întocmai ca în Ungaria, doar cu deosebirea că la noi n-au intervenit direct muscalii şi deci nici note de protest n-au fost.

Prima încrucişare a lamelor a şi avut loc la Moscova: Molotov a cerut să se examineze şi chestiunea Chinei, unde conform înţelegerii între aliaţi, nu există încă un guvern central necontestat, războiul civil cu comuniştii fiind în toi, iar o revoltă va izbucni în Formosa împotriva lui Tchang Kai-check. Marshall a acceptat propunerea, stipulând că pentru această discuţie trebuie să fie prezent şi reprezentantul Chinei şi a cerut, la rândul său, să se ia în consideraţie şi părăsirea teritoriilor ocupate de către trupele aliate.

Osservatore Romano crede că asupra Austriei se va ajunge uşor la o înţelegere, însă că pentru problema germană vor fi necesare mai multe conferinţe.

Deocamdată, au căzut cu toţii de acord pentru suprimarea statului Prusia. Mă întreb dacă această hotărâre nu are poate scopul să uşureze chestiunea graniţelor orientale ale Germaniei.

12.3.47. Incidente brutale în Parlamentul francez între comunişti şi dreapta cu prilejul discuţiilor asupra Indochinei: palme şi păruieli între deputaţi, strigăte de „dezertor" la adresa lui Thorez, care, hotărând a părăsi sala cu toată gruparea sa, a determinat pe Herriot să ridice brusc şedinţa.

Moţiune de neîncredere în guvernul laburist la iniţiativa lui Churchill care îl învinuieşte de a fi socialist înainte de a fi englez, de a nu reprezenta nici măcar un întreg partid, ci doar o simplă fracţiune. „În loc de a naţionaliza băncile şi industriile, acest guvern ar fi făcut mai bine să se fi naţionalizat el însuşi."

Şeful guvernului belgian de coaliţie a partidelor de stânga, Huysmans, şi-a înaintat demisia Regentului din cauza opoziţiei comuniştilor în chestiunea preţurilor şi a salariilor.

Pactul polono-cehoslovac de asistență mutuală pe 20 ani împotriva unei eventuale agresiuni germane, va fi completat cu acorduri economice.

Bulgaria a adresat la Moscova o notă prin care cere să i se acorde reparații din partea Germaniei.

Sofia creează un penibil incident diplomatic prin molestarea ministrului Franței și a altor diplomați, cu prilejul emiterii biletelor de bancă, dând în vileag apucăturile sălbatice ale autorităților și determinând protestul vehement a șapte reprezentanțe străine.

Guvernul francez a decis comprimarea serviciilor publice și concedierea a peste 50.000 funcționari.

Prietenul meu Murguleț, întors de curând din Germania și din Franța, vine total scârbit de poporul francez, complet contaminat de virusul comunist, unde nu se mai muncește, cu ideea că, acum fiind învingători, dânșii au dreptul să profite de munca de rob a nemților, de cărbunele lor din Saar, de industria lor din Ruhr, de pădurile lor din munții Pădurea Neagră și din Palatinat, pe care le taie fără socoteală. În ce privește atitudinea față de noi, a întâmpinat indiferență, dacă nu ostilitate. În schimb, în zonele engleză și americană din Germania, a avut impresia că aliații întrețin și organizează unități nemțești spre a servi ca trupe de șoc într-un eventual conflict cu sovieticii.

În această privință, un ofițer englez de la noi, care todeauna a fost rezervat față de români zicând doar: „aveți răbdare, nu vă descurajați căci s-ar putea ca situația să se schimbe în viitor", vine azi și declară prietenilor săi români: „Vă pot afirma acum că peste 2-3 luni veți scăpa definitiv de teroarea și de marasmul în care zaceți".

La fel vorbește și Schuyler, până ieri foarte *„boutonné"*[29] Să fie oare adevărat ? *„Les temps sont proches?!..."*[30]

Ceea ce este mai important decât toate, a fost comunicatul de azi dimineață al guvernului american, ca un soi de prefață a expunerii de astă seară a lui Truman în Congres, care arată în esență că politica tradițională de până acum a Statelor Unite pentru colaborarea internațională și restabilirea păcii, nu mai poate fi continuată din cauza relei credințe a Sovietelor și a sateliților ei, așa că americanii vor începe o politică de intervenționism economic pentru susținerea voinței lor de a restaura pacea, libertatea și prosperitatea în lume. Probabil că acest aviz solemn e datorit și faptului că Marshall, care ar fi dorit ca supremă încercare de înțelegere, să aibă cu Stalin o convorbire prealabilă începerii lucrărilor, n-a reușit să vadă pe „Marele Manitou", ci a rămas să se zbată tot cu dârzul de Molotov.

Truman a precizat că Statele Unite nu mai pot suporta teroarea și falsificarea voinței popoarelor din Polonia, România și Bulgaria și pornesc o campanie de apărare a libertății și

---

29 *„închistat"*

30 *„Se apropie momentul?!..."*

refacerea țărilor ruinate şi dezorganizate, începând cu ajutorarea Greciei şi a Turciei cu 400 milioane dolari şi cu personalul civil şi militar necesar, mai ales acum că Anglia trebuie să-şi retragă trupele din mai multe regiuni de pe glob.

14.3.47. Congresul american a luat imediat în deliberare proiectul Truman. Senatorul Vandenberg susține cu toată autoritatea Partidului Republican această nouă orientare a politicii Statelor Unite pentru combaterea totalitarismului comunist şi pentru susținerea în toate țările a democrației în contra teroarei exercitate de o minoritate înarmată şi de acțiunea conjugată a comuniştilor dinăuntru şi din afară.

Drept răspuns învinuirilor aduse de Soviete, de a fi nesocotit ONU, singurul în drept de a lua hotărâri în asemenea împrejurări, guvernul şi presa americană arată că Organizația nu este încă în măsură de a acționa în această privință, deoarece nu are forță armată la dispoziție şi fiind deocamdată complet paralizată prin dreptul de veto acordat marilor puteri.

Ruşii turbează şi-şi exprimă furia prin *Izvestia*, prin agenția *Tass*, dar şi prin vocea liberalului(?!) Wallace, care acuză pe Truman de a împinge lumea într-un nou război.

Cele trei partide democrate de la noi au adresat reprezentanților Statelor Unite, Angliei, Franței şi Uniunii Sovietice cât şi la ONU, note - atât comune cât şi separate - de protestare împotriva guvernului Groza, care şi după semnarea tratatului de pace, continuă şi chiar agravează regimul de teroare. Titel Petrescu arată că partidul său este chiar socotit *„hors la loi”*[31].

Molotov a propus la Moscova o convorbire în trei cu Marshall şi Bevin asupra Chinei la care să asiste şi ambasadorul acesteia în URSS. Guvernul Tchang Kai-check se opune formal acestui procedeu.

16.3.47. Ruşii continuă să urle în contra imperialismului american, dar se simt tot mai izolați, fiindcă şi Franța ca şi Anglia se alătură acum Statelor Unite; este în joc însuşi imperiul lor colonial. Aud că Stalin ar fi declarat că apreciază foarte mult realismul conciliatoriu al mesajului Truman. În această privință e delicios comentariul de ieri al lui Wickham Steed; după ce-şi exprimă încrederea că acest mesaj va avea darul să lămurească situația şi să împace lucrurile, el adaugă: „că doar domnul Stalin nu este bandit de drumul mare"!

La Paris continuă disputa între parlamentarii comunişti şi cei de dreapta, guvernul n-are nicio autoritate, aşa că se prevede demisia lui Ramadier după terminarea conferinței de la Moscova, spre a permite lui Bidault să-şi termine cu bine activitatea.

Criza guvernamentală din Grecia nu s-a terminat încă.

La Budapesta, guvernul s-a remaniat în sens comunist, prin excluderera câtorva din partidul Micilor Proprietari care pierd acum terenul, după ce s-au dovedit neputincioşi să câştige - la conferința păcii - procesul Ardealului.

---

[31] *„în afara legii”*

Incidentul de la Sofia are ca urmare ruperea negocierilor economice cu Franța şi expulzarea de acolo a gazetarilor bulgari.

La noi, guvernul procedează din ordin la arestări masive dintre cadrele partidelor din opoziție, parte spre a-i judeca (cazul Veniamin), parte spre a-i trimite direct în lagăre. Se pune problema dacă ruşii nu vor vrea în clipa unui conflict să-i deporteze în pustietățile moscovite, unde li s-ar pierde cu totul urma. Mi se spune însă că guvernul pur comunist ce ar trebui constituit în asemenea caz, ar avea puțini sorți să se poată forma, doarece mulți dintre ei au început a da semne de rezistență, ba unii au fost şi excluşi din partid.

Deocamdată, Guță care încearcă să joace pe ambele tablouri, este strâns cu uşa de tovarăşii săi: când, îndată după înpoierea de la Paris, se retrăsese la Poiana în ajun de 6 martie, i s-a trimis vorbă că de nu va fi prezent la Bucureşti pentru acea zi festivă a „Blocului", poate rămâne definitiv acolo unde se află; Guță a sosit în grabă la raport. [...]

În China, forțele Guomindang au reluat cu succes ofensiva împotriva comuniştilor.

Comisia de anchetă din Grecia compusă din nouă membri, a trimis pe şapte dintre ei (rusul şi polonezul rămânând la Salonic în tovărăşia agenților de legătură bulgar, sârb şi albanez) la poalele Olimpului unde au aşteptat zadarnic timp de o săptămână să apară *„Le Roi des montagnes"*, faimosul Markos, şeful rebelilor care pretindea că ia aceste măsuri spre a nu trăda planul de acțiune şi a nu se afla punctele sale strategice de refugiu şi de rezistență. Ce operetă şi ce bătaie de joc pentru serioasa comisie!...

22.3.47. Starea interioară de la noi este cât se poate de tulbure: degeaba se zbate Tătărescu cu social-democrații din guvern, să țină puțin în frâu voința feroce a comuniştilor de a stăpâni şi a dezorganiza totul în țară; şi disperați, se adresează partidelor din opoziție să-şi trimită deputații în Parlament spre a contabalansa pe extremişti. Aceştia sunt însă hotărâți să înlăture prin teroare orice obstacol şi de a executa întocmai ordinele Moscovei. Aud că n-ar fi exclus în caz de creştere a tensiunii dintre aliați, să aflăm că toți cei arestați samavolnic au fost deportați în Rusia sovietică.

Pe de altă parte, după săptămâni de rezistență, bietul Rege a fost silit să semneze decorarea lui Vîşinski, cel care i-a bătut din picior şi l-a înjosit anul trecut cu „Marea Cruce a Ordinului Carol".

Stalin a fost proclamat cetățean de onoare al României, iar Molotov, al oraşului Cluj. Dacă printre ticăloşii din guvern a mai rămas vreunul să simtă încă româneşte, şi-ar da poate seama de profundul dispreț ce produc asemenea linguşiri în mintea celor adulați. Noroc doar că americanii nu au aerul să cedeze în fața sovieticilor. Dimpotrivă, le cer să participe alături de toate statele lumii la realizarea unei dezarmări generale, care pentru Rusia, s-ar face sub control american.

Cred că scopul urmărit de Statele Unite este să ajungă la prăbuşirea imperialismului rusesc care amenință veşnic pacea lumii, de-o fi el alb, roşu sau portocaliu. Pentru aceasta, înaintea unui eventual conflict, caută cele mai avantajoase poziții în vederea reuşitei

planului lor: pe de o parte, retragerea armatelor ruseşti de pe toate teritoriile ocupate în prezent, iar pe de altă parte, dezvoltarea procesului de destrămare a acestui monstruos imperiu, în organisme independente ale diverselor popoare componente. Ar fi inadmisibil ca americanii care au investit peste 400 miliarde dolari pentru a duce războiul şi a continua înarmarea, să socotească aceşti bani aruncaţi în gârlă, fără a mai spera la un beneficiu, când ştiut este că orice război este mai întâi de toate o afacere negustorească. În acest caz, ruşii vor plăti capete şi dobânzi...

23.3.47. Fără a ţine seama de toate zvonurile, mai mult sau mai puţin fanteziste, care circulă la noi ca să întreţină speranţa că vom scăpa în curând de ruşi, sunt touşi două fapte certe care pot fi socotite simptomatice pentru desfăşurarea evenimentelor:

1. La Moscova, Marshall a cerut - şi Molotov a acceptat - ca o delegaţie austriacă în frunte cu ministrul de Externe să sosească imediat acolo pentru a discuta cu cei patru şi a se încheia tratatul cu această ţară, încă în cursul lucrărilor acestei conferinţe.

2. La Washington, Truman a dispus epurarea din toate serviciile publice, pe acele elemente care prin vreo atitudine sau manifestări fasciste sau comuniste, au tendinţe subversive şi ar da dovadă de nelealitate faţă de statul american şi de interesele sale. Dacă asta nu e un semn!...

Pe de altă parte, ca să susţină cererea de ajutor pentru greci şi turci, Truman a prezentat Congresului a serie de documente, spre a dovedi că ruşii au dus o campanie intensă pentru înrobirea acestor popoare prin mijlocirea acţiunilor comuniste şi prin pretenţia sovietică de control efectiv cu baze militare la Strâmtori. Este drept că trupele rebele din Grecia nu însumează decât vreo 20.000, dar sunt bine înarmate şi de ruşi şi de vecini, faţă de forţele guvernamentale prost organizate, în timp ce englezii de acolo abia ating 6000 oameni.

Americanii propun ca Ciprul să fie dat Greciei şi ca fără concesiuni teritoriale, bulgarii şi sârbii să obţină o ieşire la Marea Egee printr-o zonă liberă, la Salonic.

Cât de tare şi-au bătut joc comuniştii greci de comisia de anchetă, o dovedeşte declaraţia de azi a lui Markos care afirmă că membrii ei îl aşteptau zadarnic lângă Olimp, fiindcă fuseseră greşit îndrumaţi, în timp ce dânsul le fixase întâlnirea într-un alt punct din Tesalia la vreo 250 km depărtare, unde de altfel s-au dus delegaţii rus şi polon (rămaşi atunci la Salonic) şi cu care a stat de vorbă 13 ore. Delicios!

26.3.47. La Moscova delegaţii şi-au expus punctul de vedere asupra Germaniei, fiecare rămânând însă pe poziţiile sale. S-a admis totuşi că noţiunea reprobativă de „nazism" şi de „fascism" nu se confundă cu cea de „necomunism", aşa cum este în capul ruşilor.

Delegaţii Austriei vor sosi mâine la Moscova.

Pentru noi, se pare că Guţă şi Dej vor susţine şi ei cauza României, mai ales în ce priveşte reparaţiile germane şi anume: dacă nu ni se permite a ridica pretenţii în calitate de

beligeranţi după 23 august 1944, nici nouă să nu ni se mai poată cere a onora creanţele germane asupra noastră... sau vice-versa.

La Consiliul de Securitate plângerea englezilor în contra Albaniei a fost torpilată prin exercitarea dreptului de veto de către Gromyko, în ciuda votului afirmativ al tuturor celorlalţi. Este de observat că până acum, numai ruşii au uzat şi au abuzat de acest drept... şi întotdeauna pe nedrept. Rămâne acum ca Anglia să se adreseze Curţii de la Haga.

Ambasadorul american la Varşovia a demisionat ca să poată publica liber fărădelegile ce se comit în Polonia.

Autorităţile americane au scos din slujbă pe un comentator de radio, care criticase mesajul preşedintelui Truman.

30.3.47. La Moscova sunt semne că se cam bate apa-n piuă şi Marshall a declarat că probleme serioase îl reclamă la Washington, neavând timp de pierdut. Nu sunt aparenţe de înţelegere asupra viitorului Germaniei: unitatea economică, forma provizorie a guvernului, dezarmarea etc. În paralael, din iniţiativa lui Bevin, se discută acolo şi revizuirea tratatului anglo-rus şi se pune întrebarea dacă termenul de 50 ani ar mai fi posibil.

Ca repercusiuni a situaţiei, la noi se văd prelungindu-se *„les tiraillements”*[32] din guvern şi încercările lui Guţă să întindă cât poate mai mult coarda rezistenţei, fără însă a risca s-o rupă, faţă de veleităţile extremiştilor.

Un englez a spus unei doamne de la noi: „Vom pleca numai după plecarea ruşilor”. E foarte puţin drept consolare, dar tot e ceva... Mai ales că Sovietele pretind că nu vor ratifica tratatele de pace decât în ianuarie, atunci când simulacrul de Parlament se va întruni în sesiune ordinară.

O altă caricatură de Parlament este cel francez, în care veşnic sunt scandaluri sau ameninţări, ceea ce îndreptăţeşte pe unii să socotească destul de critică poziţia comuniştilor. În acest fel, se ridică din nou acţiunile lui de Gaulle care va rosti în curând un discurs la Strasbourg şi despre care se spune că va reintra în arena politică, fiindcă azi, din nou, Franţa are nevoie de el.

Comisia specială instituită în urma hotărârii lui Truman, apreciază că Partidul Comunist american este în realitate un simplu agent al Sovietelor. Cât despre acţiunea ruşilor de sabotare a păcii, *Sunday Times* afirmă că dreptul de veto exercitat de Gromyko în chestiunea albaneză dovedeşte că: „sovieticii nu fac altceva decât cauză comună cu ucigaşii”.

Situaţia alimentară în Anglia se arată sub foarte negre perspective: viscolul şi inundaţiile au compromis o însemnată parte a recoltei şi au omorât 1,5 milioane de oi şi vite.

După Etna, a început acum erupţia vulcanului Hekla din Islanda. N-ar fi oare vreo legătură între zvârcolirile din măruntaiele pământului şi nebunia omenească de azi?...

---

32 *„hărţuielile”*

31.3.47. Maniu este cât se poate de optimist şi persistă a declara că agresivitatea rusească, tradusă la noi prin arestarea opozanţilor şi măsurile comunizante de dislocare a aparatului de stat, nu reprezintă decât zbuciumările fiarei încolţite (ceea ce spun şi eu de atâta vreme condus numai de logică, spre a-mi întreţine speranţa). Mi se afirmă chiar că Berry ar fi declarat că: „fie ce-ar fi, peste două luni americanii vor fi în România" (ca şi în Grecia şi Turcia). În această privinţă, văd că, Congresul nu se grăbeşte să sancţioneze hotărârea lui Truman. Prilej pentru ruşi să pretindă că politica preşedintelui întâmpină o puternică opoziţie în Statele Unite.

La noi, mizeria fiziologică se amplifică înspăimântător: tifosul exantematic face ravagii teribile, pare că nimic nu-l poate stăpâni. Sunt morţi în Gara de Nord, iar în spitale doctorii nu mai pot decât înregistra cazurile de deces.

1.4.47. Se anunţă azi moartea regelui George al Greciei şi cu toate că americanii pretind că acest lucru nu va schimba cu nimic politica Statelor Unite, totuşi este posibil să se pună din nou problema Monarhiei sau a Republicii. Mă întreb dacă n-o fi fost şi mâna comunistă amestecată aici, aşa precum mâna nemţească a avut de a face cu moartea inopinată a regelui Boris la Sofia.

Franco a făcut o declaraţie răsunătoare despre hotărârea sa de a restabili regimul monarhic în Spania, constituind un consiliu de Regenţă, care, după moartea sa, ar desemna pe viitorul Rege din familia regală spaniolă. Don Juan de la Lisabona respinge acest mod bizar de restaurare, iar voci din Londra spun însă că dacă această decizie ar grăbi plecarea lui Franco, englezii ar aplauda acest gest.

Se apreciază că ziua de mâine ar putea fi hotărâtoare la Moscova, unde Marshall, văzând că niciun acord real cu sovieticii nu e posibil, ar cere lui Stalin să lămurească imediat atitudinea politică a Sovietelor, ameninţând cu plecarea sa şi cu ruperea convorbirilor celor patru miniştri. Mă întreb dacă ruşii ar fi în stare să capituleze, fără ca un semn vădit şi contondent al conflictului să-i pocnească în creştet...

Seara am aflat ştirea că prinţul Paul a şi depus jurământul ca nou Suveran şi că fiul său a devenit Diadoh; aşadar, criza constituţională greacă e înlăturată.

4.4.47. Trei ani de la primul bombardament american asupra Bucureştiului, care a constituit primul semn vădit al unei schimbări totale în potenţialul politicii româneşti. În mod empiric, anul acesta ar trebui ca la 4 iulie să se arate un semn asemănător.

Epidemia de tifos exantematic ia proporţii îngrozitoare, se vorbeşte de 40.000 cazuri, dar se semnalează şi şase cazuri de ciumă, din care patru mortale. Foametea ce se prevede pentru acest an ar putea depăşi orice imaginaţie, căci în multe părţi semănăturile de toamnă au degerat complet, iar primăvara se arată încă de pe acum secetoasă.

Comisia de anchetă din Grecia a găsit lângă Belgrad un întreg sat, fost german, populat numai cu greci refugiaţi, în care numele străzile sunt Stalin, Molotov, Tito etc. şi unde se pretinde că se organizează echipele de comitagii. Investigaţiile încercate, lasă

problema învăluită în mister. Comisia a plecat la Geneva pentru redactarea raportului, dar rezultatul se întrevede puțin clar.

Comisia pentru afacerile străine a Senatului american a votat în unamitate ajutorul pentru Grecia și Turcia. Guvernul se arată dispus a renunța la această inițiativă, de îndată ce ONU ar exprima dorința dar și-ar dovedi și putința, să preia această însărcinare. Doar Wallace și Eliott Roosevelt se arată ostili.

Guvernul englez a aprobat cu sprijinul conservatorilor, dar contra votului celor 70 laburiști de stânga, serviciul militar obligatoriu care a fost redus totuși printr-un amendament de la 18 la 12 luni.

7.4.47. Convorbirile de la Moscova sunt în continuare blocate. Nu se înțeleg deloc asupra viitorului Germaniei, rușii neacceptând propunerea americană privitoare la unitatea economică, decât dacă li se admite plata reparațiilor din producția curentă a Germaniei. Marshall respinge categoric această pretenție care nu fusese prevăzută în acordul de la Potsdam, precizând cu o ironie mai crudă decât o palmă pe obraz: *„it looks very much to us as though the Soviet Union is trying to sell the same horse twice".*[33] Numai că tovalul rusesc încasează toate palmele și continuă a-și face de cap.

În urma reducerii serviciului militar din Anglia de la 18 la 12 luni, conservatorii declară că vor reexamina chestiunea, așa că nu se mai știe dacă vor acorda mai departe sprijinul lor guvernului laburist.

În discursul de la Strasbourg, de Gaulle s-a pronunțat împotriva Constituției franceze actuale care duce țara de râpă. A declarat că a fost primul care a chemat pe Thorez spre a forma un guvern de uniune națională, dar că, văzând ce planuri urmăreau comuniștii, a preferat să demisioneze decât să se lase copleșit de ei. A preconizat pentru Franța o politică exclusiv apuseană, o redresare a francului prin economii bugetare severe și reducerea personalului funcționăresc, obținerea prin orice mijloace a unui stoc important de cărbune și reorganizarea producției prin aducerea a 2 milioane de muncitori străini.

De la Lisabona, pretendentul Don Juan a lansat un apel către poporul spaniol pentru a protesta împotriva sistemului lui Franco de a restabili Monarhia, pentru a obține dictatura personală pe viață.

8.4.47. Pe când americanii tratează pe ruși de escroci, aceștia îi acuză de planuri ascunse de hegemonie. Prin vocea lui Gromyko, Sovietele cer ca ONU să numească o comisie spre a verifica dacă ajutoarele acordate Greciei servesc cu adevărat la înlăturarea mizeriei și la refacerea economică a țării, pe când anglo-americanii propun o comisie interaliată de control care să verifice situația de fapt de-a lungul granițelor grecești. Suspiciuni și acuzări reciproce, fără ruperea convorbirilor și fără rezolvarea crizei, în timp ce la noi, comuniștii din guvern încearcă distrugerea aparatului de stat prin prăbușirea leului și urcarea vertiginoasă a prețurilor.

---

[33] *„pare ca și cum Uniunea Sovietică ar vrea să vândă de două ori același cal"*

10.4.47. Maniştii, liberalii şi social-democraţii au înaintat un protest Regelui împotriva arestărilor printre fruntaşii acestor partide (240, 100 şi respectiv 20 persoane) practicate de un guvern totalitar care stăpâneşte ţara, în ciuda tuturor principiilor de drept şi de libertate.

Cu excepţia abţinerilor delegaţilor rus şi polonez, restul Consiliului de Securitate a propus ca litigiul anglo-albanez să fie deferit Curţii de la Haga. Dacă Albania, care nu e membru ONU, acceptă această jurisdicţie, acesta va fi primul proces de această natură a Curţii internaţionale.

La Moscova, Marshall a propus ca o comisie ad-hoc să studieze chestiunea graniţei polono-germane. Molotov s-a opus, pretinzând că graniţele au fost fixate definitiv la Potsdam, pe când delegatul american răspunde că fixarea fusese doar provizorie până la încheierea păcii cu Germania. În acest timp, pe când Marshall n-a reuşit încă să-l vadă pe Stalin, acesta a stat de vorbă peste o oră cu candidatul prezumtiv republican la viitoarele alegeri prezidenţiale din 1948.

Ecouri din Moscova arată că ruşii nu cred în eventualitatea unui conflict, că în niciun caz ei nu vor întreprinde nimic spre a-l provoca (?!), dar la nevoie vor rezista în defensivă. Sunt convinşi că până în 1948, americanii vor ajunge în faţa unei crize ce va constitui un adevărat *crash* economic, din cauza crescândei lipse de debuşeuri pentru supraproducţia lor industrială, datorită pauperizării întregii omeniri. Acceptând reală o asemenea premiză, socot dimpotrivă, că americanii, dându-şi perfect seama de această primejdie, vor lua măsuri grabnice spre a preveni dezastrul şi că nu vor consimţi să piardă fără niciun folos pentru ei, investiţiile uriaşe făcute pentru ducerea războiului şi pentru înarmările masive de azi.

Christian al Danemarcei, grav bolnav, a trecut puterile suverane în mâinile prinţului moştenitor.

Henry Ford a murit la 83 ani.

În Grecia a început ofensiva împotriva rebelilor.

Cererea lui Bidault ca regiunea Saar să fie integrată în sistemul economic al Franţei, a fost susţinută de Bevin şi de Marshall. În ce priveşte Ruhr şi Renania, se preconizează o ocupaţie de lungă durată pentru preîntâmpinarea unui eventual pericol din partea Germaniei, însă nu se vorbeşte de scindarea acestor provincii de restul teritoriului german.

13.4.47. Mişcarea pornită de generalul de Gaulle de a ralia în jurul său pe francezii de orice categorie, cu excepţia comuniştilor şi a extremiştilor de dreapta, ar putea determina prăbuşirea guvernului Ramadier şi chiar riscul unui război civil. [...]

Sănătatea regelui Christian pare a se restabili, dar puterile îi scad, aşa că ne putem aştepta într-o zi la sfârşitul fatal.

Conferinţa lui Wallace în Anglia atacă în mod direct politica lui Truman de ajutorare a Greciei şi a Turciei şi-l acuză a fi adversar al oricărei încercări de înţelegere cu Sovietele şi a săpa din temelii opera ONU. Violente critici s-au manifestat printre senatorii americani, dintre care unii au ajuns să propună excluderea Preşedintelui din viaţa politică a Statelor Unite.

O şedinţă specială a ONU se va întruni la 28 aprilie pentru a discuta problema Palestinei.

Francezii sunt foarte afectaţi din pricina ruşilor care se opun la integrarea economică şi vamală a regiunii Saar cu Franţa. Se crede că ar fi un mijloc de presiune pentru a obţine adeziunea franceză la campania Sovietelor împotriva anglo-americanilor cu privire la Ruhr şi Renania.

Ruşii susţin cu îndârjire ca acele 10 miliarde dolari, pretinse ca despăgubiri de la nemţi, să fie plătite din producţia curentă, ceea ce presa engleză socoteşte că s-ar rezuma prin a cere anglo-americanilor să le plătească ei înşişi.

Conferinţa de la Moscova se apropie de sfârşit, fără a se fi ajuns la niciun rezultat apreciabil. Totodată se discută acolo şi stabilirea pe 40 ani a unui acord între cei patru pentru a împiedica orice veleitate din partea Germaniei a renaşterii nazismului şi a politicii sale de agresiune.

Luptele din Grecia pentru reducerea rezistenţei rebelilor lui Markos continuă acerb. Gerul şi viscolul îngreunează operaţiunile.

16.4.47. Marshall a stat în fine de vorbă aseară cu Stalin, însă a dat ordin să nu se publice niciun comunicat despre rezultatul convorbirilor.

În negocierile de la Moscova, nicio înţelegere posibilă între anglo-franco-americani şi ruşi cu privire la stabilirea unui „pact în patru" asupra Germaniei, din pricina opoziţiei sistematice a lui Molotov, care - după vorba băiatului meu, copil de 10 ani, - formează el singur o majoritate negativă.

În mai multe oraşe din Palestina, autorităţile britanice interzic evreilor ieşirea din casă, temându-se de tulburări cu prilejul execuţiei unor terorişti spânzuraţi într-o închisoare din St. Jean d'Acre.

Christian al Danemarcei se apropie de sfârşit.

De Gaulle a deschis la Paris liste de înscriere în noul partid, dar în prima zi n-a cules decât 10.000 aderenţi, se zice din cauza discursului lui Auriol, care-l acuză că vrea să dărâme Republica. Mâine generalul îşi va fixa programul.

Guvernul englez prezintă Parlamentului primul buget echilibrat de după război, bazat mai ales pe impozitele indirecte (în primul rând tutunul).

17.4.47. Cel mai mare dezastru al timpurilor actuale s-a înregistrat la Texas-City pe ţărmul golfului Mexic, care a fost cuprins de flăcări şi distrus de explozii, pornite de la un vas încărcat cu nitraţi şi de la un petrolier. Sinistrul s-a propagat la diverse uzine şi la rezervoarele de petrol. Populaţia de 18.000 locuitori a fost grav afectată. [...]

Se pare că la Moscova se desenează un început de acord posibil în chestiunea păcii cu Austria. Azi vor fi ascultaţi delegaţii austriac şi jugoslav pentru Carintia. Să fie oare rezultatul vizitei lui Marshall la Stalin?... Cu toate acestea, să nu ne închipuim numaidecât că s-a şi stabilit înţelegerea.

Bevin împreună cu delegația va părăsi Moscova marți, fără a fi ajuns la niciun rezultat practic privind reînnoirea alianței şi ziarele engleze lasă a transpira grija că ruşii ar fi dorit să angajeze pe englezi de partea lor în cazul unui eventual conflict cu Statele Unite. De altfel, ideea unui posibil război începe a-şi face drum în spirite: la Washington un deputat a cerut ruperea relațiilor diplomatice cu Moscova, iar aici un seid al lui Bodnăraş, ca să semene panica în suflete, a declarat că până în două săptămâni avem război, că teatrul luptelor nu va fi la noi, dar că ruşii vor avea grijă să aresteze şi să deporteze în masă pătura burgheziei.

18.4.47. După expunerea delegatului jugoslav, care cere Carintia, o parte din Styria şi despăgubiri de război de 37,5 milioane livre sterline, şi după replica austriacă susținând că țara a fost victima şi nu complicele lui Hitler, lucru recunoscut de aliați încă din 1943, se pare că nici măcar pacea cu Austria nu va fi semnată acum la Moscova. Delegațiile vor pleca săptămâna viitoare, probabil cu dorința să reia convorbirile într-o viitoare conferință în iulie la Londra. Deci, *ad calendas grecas*...

Remanieri în guvernul englez: un nou ministru al Indiilor şi un nou şef al Oficiului de control pentru Germania şi Austria, care va fi ataşat pe lângă *Foreign Office*, iar nu pe lângă *War Office,* ca până acum. Restul sunt de mai mică importanță.

Noi preşedinți de Consiliu în Finlanda şi în China, iar ruşii țipă fiindcă n-au câştigat comuniştii.

Fortificațiile germane de pe insula Helgoland au fost aruncate în aer azi dimineață cu 2 tone exploziv.

Incidentul de la Sofia s-a închis printr-un comunicat comun al reprezentanților străini care admit că motivul neînțelegerii fusese boala ministrului de Externe şi hotărârea guvernului bulgar de a reda misiunilor străine sumele necesare în leva...

Cu nouă voturi contra celor rus şi polonez, Consiliul de Securitate a respins propunerea sovietică de a supune ajutorul acordat Greciei şi Turciei controlului ONU, adoptând în schimb pe cea americană de a menține de-a lungul granițelor greceşti o sub-comisie internațională de observație şi de investigare.

Monseniorul Tiso, fostul preşedinte al Slovaciei, a fost spânzurat ieri.

21.4.47. Astă noapte a murit regele Christian al Danemarcei; azi va fi proclamat noul rege Frederick.

Cu toate zvonurile persistente că, până la terminarea conferinței de la Moscova, tratatul cu Austria va fi semnat, cei patru miniştri de Externe continuă să nu se înțeleagă din pricina obstrucției sovietice asupra unor puncte esențiale: revendicările teritoriale şi cererea de despăgubiri din partea sârbilor, care ambele au fost retrimise comitetului adjuncților spre a fi studiate. Prin obrăznicia lor, ruşii fac tot ce pot ca să silească pe americani să provoace conflictul, în timp ce aceştia, nevoind a face act de agresor, nu-şi pierd calmul, aşteptând suprema greşeală a sovieticilor. Până când?

Faţă de măsurile guvernului francez împotriva celor patru deputaţi care au participat la revolta din Madagascar, Thorez păstrează o atitudine neutră, însă grupul parlamentar comunist e pornit pe scandal.

24.4.47. După ce Senatul american a votat cu 67 contra 23 împrumutul pentru Grecia şi Turcia, Camera Reprezentanţilor urmează a-l vota săptămâna viitoare.

Până atunci vom şti cum s-a terminat falimentul de la Moscova. Marshall aşteaptă acum răspunsul lui Molotov la propunerea de a se termina până în septembrie discuţiile asupra tratatului cu Austria, altcum problema va fi deferită ONU. Se vorbeşte ca, între timp, să mai aibă loc o întâlnire în iulie la Londra. Este evident că între americani şi ruşi conflictul este ameninţător şi poate deveni actual, dar cu toate acuzele verbale, şi unii şi alţii se feresc să-l provoace. Întrebarea este până când va putea dura acest joc al abilităţii. Desigur nu până la totala dezorganizare de către ruşi a Europei, nici până la crahul economic american, pe care ruşii contează pentru anul viitor.

Acordul anglo-franco-american asupra producţiei de cărbune german ar fi un semn că au renunţat la un acord cu sovieticii.

Cât despre campania lui Wallace, se vorbeşte că n-ar fi exclus să fie acuzat de act de trădare faţă de politica ţării sale, pe baza unei legi din Connecticut de acum 150 ani. Camera Reprezentanţilor a cerut trimiterea în judecată a secretarului general al Partidului Comunist American pentru o atitudine politică similară.

În fine, la noi este război deschis între Presidenţie şi Externe, Bodnăraş refuzând să acorde viza de ieşire din ţară a miniştrilor trimişi de Guţă în străinătate, ca un soi de răzbunare a refuzului acestuia să accepte numirea la Externe a lui Stupineanu (Honigman) care este pare-se, şeful unui serviciu secret. Dacă Tătărescu pe care nu-l caracterizează curajul (nici cel fizic, nici cel moral) are o atitudine atât de fermă, este că se bazează pe o schimbare radicală foarte pe curând, căci altfel riscă enorm.

Chiar destrămarea economică a ţării organizată de Moscova prin urcarea preţurilor peste orice plafon şi paralizarea crescândă a producţiei, este tot un semn de slăbiciune rusească.

Dacă ar putea conta pe menţinerea mai îndelungată a poziţiilor, n-ar fi nebuni să dezorganizeze producţia unei ţări din care pompează aproape totul.

Se pare că în Rusia spectrul foametei e atât de sinistru, încât nu vor putea prelungi boala decât până prin iunie. Totul e paragină, nu se munceşte, armata înghite totul, aşa că se află în faţa următorei dileme: sau ţin armatele pe picior de război şi în scurtă vreme mor cu toţii de foame, sau demobilizează şi au imediat revoluţie. De aceea probabil că Marshall le-a dat termen până în septembrie, ştiind prea bine că până atunci vor fi K.O.

În Camera Lorzilor guvernul englez a invitat cele cinci guverne ale foştilor sateliţi în propriul lor interes, să ratifice cât mai curând tratatele de pace semnate, spre a putea

beneficia de ajutoare financiare şi alimentare, dar mai ales pentru plecarea cât mai grabnică a trupelor de ocupație.

Ieri, princess Elizabeth a împlinit 21 ani şi azi familia regală britanică se îmbarcă la Cape Town în drum spre țară, după o absență de trei luni.

Actele de teroare continuă în Palestina. Vor proceda englezii ca Vespasian? Agențiile internaționale pentru imigranții ilegali sunt acuzate la Londra de tot răul.

Astă seară Stalin oferă la Kremlin un banchet în cinstea delegaților de la conferința care a luat deci sfârşit fără niciun rezultat. Nu se ştie încă ce a răspuns Molotov lui Marshall, însă de pe acum se anunță că viitoarea conferință sa va întruni în noiembrie la Londra. Deci o amânare încă şi mai îndepărtată. Să fie oare reală presupunerea prăbuşirii grabnice a Sovietelor?...

Marshall explică presei că aceasta nu înseamnă o rupere a negocierilor, precizând că, dacă în septembrie cei patru miniştri se reîntâlnesc la New-York, ei vor putea relua convorbirile încă înainte de Londra, pe când austriacul Gruber declară că guvernul său protestează contra acestei nedreptăți, de a nu se fi încheiat tratatul cu Austria. Între timp, o comisie va funcționa la Viena pentru discutarea chestiunilor în litigiu.

29.4.47. După prezentarea raportului în fața lui Truman, a guvernului şi a fruntaşilor ambelor partide din Congres, Marshall a declarat presei care-l întreba de este sau nu optimist: „Timpul va arăta cum sunt". Aseară a vorbit şi la radio, vorbind de rezultatele obținute la Moscova. N-a putut accepta teza sovietică nici în ce priveşte formula centralistă a Germaniei care ar împinge spre reconstituirea unui stat totalitar, nici relativ la plata despăgubirilor din producția actuală, împiedicând nedefinit reorganizarea normală a Germaniei, şi nici pretențiile asupra bunurilor germane din Austria, ceea ce ar mina complet poporul austriac.

Intransigența rusească a împiedicat ajungerea la un acord pe orice chestiune principală, dar acum cel puțin fiecare ştie ce vrea celălalt, aşa că pentru viitoarea întâlnire, pozițiile sunt fixate. În convorbirea cu Stalin, acesta i-a spus că asperitățile vor dispare cu timpul şi că, până la sfârşit, se va ajunge la o soluție de compromis în fiecare problemă, căci rezultatele trainice nu se pot obține prea repede.

Marshall arată auditorilor săi că nu se poate admite formula compromisului asupra unor *„exhausted problems"*[34], căci evenimente noi se nasc în fiecare clipă care dezvoltă necontenit noi aspecte ale problemelor, aşa că Statelor Unite nu le este îngăduit să aştepte la nesfârşit, ci ele trebuie rezolvate cât mai curând, pe orice cale ar putea.

Mulți se întreabă dacă pe cale diplomatică, nu s-ar putea găsi măcar soluționarea Austriei, înaintea deschiderii sesiunii ONU din septembrie.

---

[34] *„subiecte epuizate"*

Ieri s-a deschis sesiunea specială ONU în chestiunea Palestinei, care a ales ca președinte pe delegatul Braziliei. Este greu de prognosticat rezultatul, deoarece stau în față:

- tendințele celor mari care se gândesc la continuarea formulei mandatului;
- teza arabă de independență și
- simpatiile pro-semite ale altor delegați care vor susține acceptarea Agenției Evreiești în Adunare.

Actele de terorism continuă, Agenția precizând că va colabora pentru încetarea lor. Unicul rezultat de până acum e admiterea în unanimitate a Siamului printre Națiunile unite, așa că ONU numără acum 55 membri.

Este curios că Ungaria, al cărui tratat n-a fost încă ratificat, s-a și prezentat la ONU cu o cerere de admitere. De altfel și nouă ni se dă sfatul - de la Londra și de la Washington - să grăbim cât se poate ratificarea.

Novikov a sosit la Washington cu împuternicirea să negocieze lichidarea creditelor de împrumut-închiriere de pe timpul războiului, care se ridică la peste 11 miliarde dolari.

Reprezentantul Partidului Radical Francez, Schumann, care fusese pe timpul războiului delegatul lui de Gaulle la Londra, declară acum că nu se raliază și nici nu aprobă acțiunea Generalului.

Duelul Guță-Bodnăraș continuă prin placarde anti-maniste și anti-brătieniste, prin amenințări de noi arestări și presiuni asupra muncitorilor ca să manifesteze de 1 mai pentru „Front", răsturnarea Regelui sau mai știu eu pentru ce.

De trei zile nu se distribuie nici pâine, nici mălai, iar un comunicat de azi are îndrăzneala să anunțe că porțiile alocate le vor primi toți cei care muncesc, ceea ce înseamnă că pe cei nesindicați îi pândește de aici înainte foametea reglementată. Din 10 persoane la noi în casă, numai patru vom primi câte o rație de mălai de la Economatul ministerului. Cât privește restul populației, Guță spunea aseară că nu se va da nimic încă timp de 10-15 zile.

Aseară la Holman, secretarul Legației Franței care nu-și ascundea sentimentele gaulliste, afirma că mișcarea câștigă teren și chiar Auriol are simpatie pentru General.

Reprezentantul republicanilor americani care l-a însoțit pe Marshall la Moscova, a vorbit și el la radio, criticând pe ruși pentru torpilarea conferinței. Amânarea - ei o apreciază ca o reală tragedie pentru milioane de europeni sugrumați de Soviete. Totuși Marshall s-a întors cu trei rezultate concrete pentru Statele Unite:

1. cunosc acum procedeele politice rusești și vor ști cum să se comporte în viitor;
2. au scos în evidență influența lor în Europa;
3. au obținut apropierea de Franța;

El cere să nu se mai piardă zadarnic luni de așteptare.

30.4.47. Anglia a ratificat azi cele cinci tratate de pace care vor obține și semnătura regală. Nu vor intra în vigoare decât după ratificarea lor de către toate statele semnatare ale

convențiilor de armistițiu; deci numai după aceea țările respective vor putea solicita să devină membre ONU.

Zvonuri tulburătoare circulă azi cu privire la cele ce se pregătesc pentru mâine.

Sub amenințări de alungare de la locul de muncă, lucrătorii din fabrici vor fi siliți să defileze cu pancarte ca: „Vrem colhozuri! Să nu plece trupele sovietice! Vrem Republică!" etc., etc. Să sperăm că-s numai zvonuri, dar lumea e îngrijorată de eventuale protestări ale publicului care nu mai vede pâine, nici mălai, sau de ciocniri pe care ruşii tocmai contează, ca să intervină cu violență şi să ne distrugă.

1.5.47. Criză de guvern în perspectivă în Franța, Ramadier susținând în contra comuniştilor, menținerea prețurilor şi a lefurilor spre a împiedica prăbuşirea francului. Thorez profită de greva de la uzinele Renault etatizate care cer majorarea salariilor şi organizează o impresionantă manifestație comunistă în Place de la Concorde. S-ar putea ca imediat după întoarcereea lui Auriol din Africa, să izbucnească criza.

La Adunarea ONU s-a respins cererea arabilor ca propunerea de independență a Palestinei să fie discutată în actuala sesiune. La rândul lor, evreii protestează fiindcă numai lor li se interzice participarea la discuții, chiar şi fără drept de vot.

Camera Reprezentanților din Statele Unite a votat creditul de ajutorare a statelor europene, redus de la 350 la 200 milioane dolari, cu expresa condiție să nu fie acordat țărilor ce se află sub dominația politică a Sovietelor, decât dacă guvernele lor vor accepta un control efectiv şi direct. (Asupra acestui punct, se pretindea că la manifestația de azi vor defila pancarte cu „Nu vrem ajutor american", însă până acum n-am putut verifica acest lucru). În această privință, Walter Lippmann propune un plan destul de judicios pentru ajutorarea statelor europene deficitare: o colaborare între ele pentru stabilirea unui program comun de producție, grație căruia s-ar realiza un deficit comun mai redus decât suma deficitelor proprii, iar Statele Unite ar acorda ajutorul nu fiecărui stat în parte, ci unei Europe unite.

Bevin a declarat în raportul din Camera Comunelor că, deşi nu este optimist, nu şi-a pierdut nădejdea că lucrurile se vor normaliza. În privința Poloniei, Cehoslovaciei şi a țărilor din Balcani, constituțiile şi guvernele lor vor trebui modificate; dar aceste schimbări se vor face fără zbucium.

La întrebarea ce i s-a pus despre România, a convenit că s-a procedat la noi arestări printre partidele din opoziție, afirmând că dacă se va dovedi că ele au fost făcute în contradicție cu clauzele tratatului, Anglia va fi nevoită să ia măsuri.

2.5.47. S-a anunțat aseară la Radio Londra că ratificările tratatelor de pace pentru Bulgaria, Ungaria, România şi Finlanda vor fi depuse cât mai curând la Moscova, pe când cel pentru Italia, singurul la care şi Franța este semnatară, va fi depus la Paris. Cele două capitale au anunțat că vor ratifica tratatele până cel mai târziu la 15 mai. S-ar putea deci să fie verosimil ce mi se explica astăzi: anume că ruşii au cedat de fapt în fața anglo-

americanilor, dar că au cerut puţin răgaz spre a masca astfel capitularea, spre a-şi salva prestigiul în interior unde situaţia e îngrozitoare.

Aceasta este şi explicaţia tonului potolit din expunerea lui Marshall.

Pe de altă parte presa americană a început să denunţe pe ruşi, a căror obrăznicie e datorită prezumţiei ce au că în curând Statele Unite se vor afla în faţa unui crah financiar şi că astfel Sovietele vor rămâne singurii stăpânitori ai Europei.

Groza a sosit azi la Budapesta pentru a cimenta prietenia româno-maghiară. Pe peronul gării din Budapeta, fanfara poliţiei (?!) locale a intonat imnul român, după care Groza a mulţumit la microfon în ungureşte prin cuvinte bine simţite.

În ce priveşte aluzia lui Bevin la Cehoslovacia, se pare că a făcut-o spre a salva pe Beneş, pe care Gottwald vrea să-l mănânce fript.

Fondul crizei franceze care se va decide duminică prin votul Adunării, a cărei încredere a cerut-o Ramadier, pare să provoace furia ruşilor care şi-au dat seama la Moscova că Bidault s-a dat de partea anglo-americanilor şi a încheiat cu dânşii acordul asupra cărbunelui. De astă dată, socialiştii vor avea de ales între continuarea colaborării cu comuniştii, şi deci capitularea în faţa acestora, sau orientarea spre dreapta şi mărirea sorţilor de viitor ai lui de Gaulle.

La noi, două cazuri specifice atât regimului cât şi din nenorocire, consistenţei a însăşi drojdiei ce pluteşte de la celălalt război încoace, veşnic la suprafaţa vieţii noastre publice:

1. Auschnitt şi Malaxa, plecaţi împeună în America de un an şi împăcaţi în interesele lor reciproce, au încercat acolo să faciliteze obţinerea de credite pentru România. Se pare că primul reuşise cu o dobândă de 2,5% pe 10 ani. A fost însă imediat torpilat de Malaxa care, cu concursul lui Ralea, a determinat guvernul să-i respingă oferta pentru a o accepta pe a lui, cu 5% pe termen de patru ani.

2. În decembrie trecut, Sergiu Dumitriu a fost bombardat ministru la Buenos Aires spre a trata cumpărarea de grâne argentiniene. Contractele aprobate de guvern au fost încheiate şi marfa încărcată, când pe neaşteptate în februarie, delegaţia aflată la Paris e avizată de numitul Sergiu că vasele nu vor pleca spre România, dacă nu se acordă ziselor firme un anume procent suplimentar pentru navlu. La toată cantitatea, aceasta însemna o diferenţă de 4 milioane dolari. Delegaţii noştri au simţit de unde vine lovitura, însă gândind cât de costisitoare şi de aleatorie ar fi o comisie de anchetă la faţa locului, au înghiţit hapul.

Spre a-l încolţi acum pe Guţă, comuniştii au scos la iveală „panamaua Sergiu" şi trimit în anchetă pe Bucur Şchiopu. Mi se afirmă că afacerea fusese ticluită de mult între acesta şi Sergiu, cu scopul să împartă frăţeşte câştigul. Pofta, se vede treaba, a fost prea vie şi momeala prea aproape, aşa că Şchiopu a plecat acum val-vârtej *„récuperer son dû"*[35]. Fără comentarii!...

---

[35] *„să-şi recupereze drepturile"*

5.5.47. Criza din Franța s-a lichidat provizoriu prin votul de încredere de ieri al Adunării (360 contra 187 şi 68 abțineri) pentru continuarea guvernării Ramadier, care în urma şedinței de Consiliu de aseară prezidată de Auriol, a mulțumit celor cinci miniştri comunişti ce nu demisionaseră, pentru colaborarea din trecut şi a repartizat cu caracter interimar locurile vacante, la alți miniştri din cabinet. Rămâne de văzut dacă Thorez, unealta Moscovei, se va limita la opoziție în Parlament sau va porni o campanie de tulburări şi de sabotare a vieții economice în Franța. În acest din urmă caz, s-ar putea ca figura lui de Gaulle să apară mai curând la orizont.

Sovietele au lansat ieri un împrumut intern de 20 miliarde ruble ce urmează a fi acoperit prin reținerea salariului pe trei-patru săptămâni de la toți muncitorii din URSS. Acest împrumut rambursabil pe 10 ani, va produce 4%, dar dobânzile se vor plăti subscrişilor prin bilete de loterie, ce se vor trage de două ori pe an!...

La noi, s-au pus iarăşi pe arestări printre țărănişti şi liberali sub pretext de provocare la tulburări şi de complot contra siguranței statului. Astfel au fost închişi Vasile Melinte şi Victor Slăvescu. Despre acesta, care trăia aproape retras din politică, Puiu Romniceanu i-a spus lui Teohari că în acest mod creează dificultăți partidului, făcând dintr-un inexistent un martir, ce va trebui ulterior răsplătit...

7.5.47. După lungi dezbateri, care au durat multe ceasuri, consiliul național al socialiştilor francezi a aprobat cu o slabă majoritate de 2.529 contra 2.125, cererea lui Ramadier de a rupe politica tradițională de colaborare cu comuniştii. Susținut de Blum, premierul a declarat că se va supune votului oricare ar fi el, dar că un vot contra, ar atrage bine înțeţes demisia guvernului şi totodată sfârşitul Republicii (aluzie la de Gaulle?).

Cu mare greutate, Adunarea ONU a admis ca în comisia politică să fie ascultate expozeele, atât a Agenției Evreieşti cât şi a Ligii Arabe asupra Palestinei.

În Camera Reprezentanților, Marshall a insistat pentru urgența ratificării de către Statele Unite a tratatelor de pace, subliniind mai ales asupra importanței celui semnat la Paris cu Italia, despre care sunt temeri că nu va întruni cele două treimi necesare şi declarând că respingerea sa, ar periclita întreaga operă a păcii, punând în primejdie şi pacea cu Austria şi cu Germania.

Dolton a arătat în Camera Comunelor că datoria de război a Angliei de 3 miliarde livre sterline este şi injustă şi imposibil de suportat şi că va fi nevoie de negocieri cu ceilalți aliați (recte Statele Unite) pentru o mai dreaptă ajustare a acestora.

Guvernul american fiind informat că ruşii ne-au cerut 400 vagoane de făină pentru întreținerea armatei de ocupație, a declarat că dacă cercetările ce au întreprins vor dovedi că o parte din cotele excepționale acordate de Statele Unite României au părăsit teritoriul, va întrerupe orice alte livrări de alimente.

13.5.47. Azi Tătărescu a răspuns lui Burton Berry, declarând că este inexactă știrea și că niciodată România n-a livrat rușilor nicio cantitate din grâul trimis din America, el fiind remis exclusiv populației înfometate din Moldova.

Se comentează cu mult optimism decorarea Regelui de către Truman și mai ales considerentele scrisorii trimise, în care se recunoaște rolul covârșitor pentru noua orientare a politicii românești în august 1944 și ajutorul efectiv al armatei române pentru înfrângerea Germaniei, fără a se pomeni niciun cuvânt despre Soviete.

Guvernul italian a demisionat și de Gasperi acuză pe socialiști și pe comuniști de a fi sabotat opera de colaborare.

În Franța, Ramadier a ordonat ocuparea tuturor morilor din Paris spre a combate pe greviștii care cer creșterea salariilor. Deocamdată deci, guvernul reacționează.

La ONU toate încercările rușilor ce susțin cauza arabă și propun independența Palestinei, întâmpină o viguroasă rezistență din partea majorității.

14.5.47. Împotriva dorinței rușilor care împreună cu Ucraina și Bielorusia au întrunit doar trei voturi, insistând ca cele cinci mari puteri să facă parte din comisia specială a Palestinei, s-a hotărât cu 19 voturi și 10 abțineri, printre care delegațiile statelor arabe, constituirea comisiei din 11 membri cu drept de anchetare foarte larg și pretutindeni și care își va prezenta raportul până la deschiderea sesiunii la 1 Septembrie. Se va da o atenție specială libertății egale a celor trei culte: creștin, mozaic și musulman.

După demisie, Dean Acheson a și început o energică propagandă pentru refacerea cât mai grabnică a Germaniei și a Japoniei, ambele necesare reorganizării vieții în Europa și în Asia.

Față de extinderea grevei morarilor și în provincie, cu ajutorul cărora comuniștii francezi speră să combată guvernul prin criza de pâine, Ramadier a preluat portofoliul Aprovizionării decizând rechiziționarea tuturor morilor.

Demisia lui de Gasperi este interpretată de Soviete ca o manevră a reacționarilor pentru lărgirea guvernului de colaborare în dauna comuniștilor și a aripii socialiste de stânga.

Presa sovietică urlă împotriva politicii de dominație reacționară și anti-democratică a Statelor Unite asupra republicilor sud-americane prin constrângeri economice, de pildă: înăbușirea grevelor în Cuba, excluderea comuniștilor din guvernul chilian, suprimarea grupărilor sindicale din Peru etc.

Cu 79 voturi din 95, Senatul american a aprobat ajutorul financiar pentru Grecia și Turcia. S-a revenit la propunerea lui Truman pentru un credit de 350 milioane dolari acordat țărilor înfometate din Europa.

Într-o cuvântare foarte apreciată, Churchill a expus necesitatea creării Statelor Unite ale Europei care nu numai că n-ar amenința pe nimeni, dar ar constitui împreună cu Statele

Unite ale Americii, cu Rusia sovietică şi cu Imperiul Britanic, cele patru coloane ale templului păcii, definitiv instaurată în lume.

16.5.47. După ce conferinţa de la Moscova a fixat cu precizie problemele şi punctele de vedere ale fiecăruia, Bevin a declarat în Camera Comunelor că viitoarea conferinţă de la Londra va fi cea mai însemnată reuniune din istorie pentru definitiva stabilire a păcii. Dar tot el adaugă că în cazul în care nici atunci nu se va ajunge la un rezultat hotărâtor, n-ar mai putea prevedea eventuala desfăşurare a evenimetelor (aluzie abia deghizată la adresa Sovietelor, însă lumea a cam început să se sature de necontenitele ameninţări verbale, asemănătoare injuriilor eroilor din Iliada).

Eden a răspuns fără înconjur că falimentul Moscovei este datorit în mod exclusiv atitudinii intransigente a Sovietelor, încheind cu întrebarea dacă n-ar fi nevoie pentru englezi şi americani să încheie păci separate cu Austria şi cu Germania.

Un deputat englez înapoiat din Spania şi din Portugalia a expus întrevederea pe care a avut-o cu Don Juan şi a propus guvernului britanic să întreprindă o acţiune pentru cât mai grabnica înlocuire a regimului Franco prin Monarhie, arătând şi textul unui manifest semnat de mai mulţi generali, diplomaţi, deputaţi şi chiar miniştri din actualul cabinet spaniol, printre care ducele de Alba.

20.5.47. Octogenarul Nitti, însărcinat a forma guvernul italian, speră să adune în jurul său un cabinet de colaborare a tuturor partidelor.

Comisia de anchetă pentru Macedonia grecească a prezentat la Geneva două rapoarte contradictorii: teza anglo-americană care învinuieşte pe sârbi, bulgari şi albanezi şi teza sovietică care acuză pe „fascisto-monarhiştii" din Grecia. Delegatul american la Consiliul de Securitate protestează împotriva acţiunii de sabotaj din partea Jugoslaviei, Bulgariei şi Albaniei, susţinute de ruşi.

Mountbatten conferă cu guvernul britanic asupra problemei Indiei, unde dacă nu reuşeşte constituirea unui guvern unitar spre a prelua administraţia de la englezi pentru a organiza la anul o Indie liberă, Anglia va fi silită a admite sfâşierea teritoriului în provincii separate hinduse şi musulmane.

La noi, Guţă se tot zbate ca să reziste imperativelor comuniste, dar sunt temeri că până la sfârşit va accepta atât etatizările industriale, cât şi controlul Bodnăraş-Stupineanu la Externe.

Preşedintele Truman a cerut tuturor şefilor de misiuni americane din străinătate rapoarte asupra situaţiei economice din ţările respective, în vederea alcătuirii unui tablou general de credite, pe care le-ar acorda guvernul american şi care s-ar ridica la cifra de 2 miliarde dolari.

22.5.47. Partidul laburist englez a publicat o broşură-pamflet, intitulată „Să dăm cărţile pe faţă" în care arată că ţelul politicii britanice este de menţinere a păcii în lume, o rodnică colaborare între cei trei mari şi că guvenul laburist lucrează neşovăielnic la o politică

de strânsă amiciţie cu Rusia sovietică. De aceea, este surprinzător că tocmai de când acest guvern e la putere la Londra, politica expansionistă rusească în Europa şi în Orientul Apropiat combate pretutindeni Marea Britanie, căutând a o elimina din rolul său pe plan mondial. Anglia doreşte pacea, dar Rusia trebuie să ştie că niciodată ea nu va lua o atitudine neprietenoasă faţă de Statele Unite în cazul unui improbabil conflict americano-sovietic. Presa conservatoare aprobă în totul acest pamflet, dar *Daily Worker* urlă ca deobicei.

Nitti şi-a depus mandatul în Italia şi acum, de Nicola stă de vorbă cu comuniştii şi cu Orlando.

Lumea s-a emoţionat la noi de declaraţiile făcute la plecare de Burton Berry, chemat la Washington ca expert în problemele noastre, care a mărturisit că nu crede în război, că lucrurile vor merge greu şi încet, dar că acolo el ne va putea fi mai de folos decât aci. Până atunci, teroarea guvernamentală se intensifică şi chiar conducătorii opoziţiei sunt ameninţaţi cu arestarea.

23.5.47. Consiliul de Securitate a respins propunerea sovietică în contra Comisiei de control auxiliare de la Salonic şi are de studiat acum raportul comisiei de la Geneva, care a propus:

- o comisie permanentă de control de-a lungul graniţelor Greciei;
- strămutarea refugiaţilor şi internarea lor în lagăre;
- acord între cei patru vecini;
- o nouă amnistie din partea guvenului elen.

Truman a semnat la Kansas-City ajutorul de 400 milioane dolari pentru Grecia şi Turcia. Mulţumiri la radio de la Atena şi de la Ankara.

După şase săptămâni de criză, guvernul finlandez îşi retrage demisia şi rămâne în vechea formaţiune.

Pentru congresul laburiştilor de la Margate, s-au depus sute de moţiuni şi amendamente de tot soiul.

Radio Moscova acuză guvernul american de a duce o politică agresivă pe tema energiei atomice, denunţând pregătirile de război ale Statelor Unite şi mai ales faimoasa nouă armă, norul atomic, menit să distrugă populaţii întregi.

Se anunţă azi că şi bătrânul Orlando şi-a depus mandatul.

Mi se afirmă că generalul Pika a comunicat aici, din ordinul lui Beneş, unui industriaş cehoslovac, spre a fi transmisă prietenilor români, următoarea informaţie: să aibă toată lumea răbdare, căci până în septembrie viitor, ruşii vor fi plecaţi din ţară şi numeroşi americani vor sosi pentru a reorganiza activitatea. Cu atât mai mare e valoarea acestei informaţii, cu cât industriaşul, înspăimântat de toate măsurile de ruinare ce se iau acum la noi, era hotărât să lichideze totul şi să plece în America. A fost sfătuit să nu comită o asemenea greşeală, ci să stea pe loc. Pe de altă parte, americanii ar avea de gând să

aleagă România ca a doua etapă după ajutorarea Greciei şi Turciei, socotind-o ca cea mai importantă țară din zonă.

26.5.47. După ce deputații lui Tătărescu s-au abținut în bloc de la votul legii oficiilor industriale, poziția lui de rezistență față de politica comunistă a guvernului s-a accentuat. A chemat *„à la rescousse"*[36] şi pe Franasovici care soseşte mâine şi care, mai abil decât şeful său, speră să se poată strecura printre obstacole. Mulți cred că până la sfârşit, va reuşi să se mențină fără o completă capitulare; alții, chiar se gândesc la posibilitatea unor mari schimbări ce ar putea interveni până peste două luni, în funcție de eventuale evenimente pe plan internațional.

Guță a adresat un memoriu membrilor guvernului, dar probabil şi ruşilor, cerând clarificarea programului de guvernare al *FND*.

La congresul laburist de la Margate s-a respins moțiunea contra sistemului de recrutare pentru serviciul militar, arătându-se că în cazul unui viitor război, Anglia n-ar mai avea în fața sa 2-3 ani pentru desăvârşirea pregătirii militare, ci ar fi obligată să intre imediat în acțiune. Totodată s-a refuzat membrilor partidului să participe la asociația anglo-sovietică deoarece această organizație ascunde o acțiune comunistă.

Printr-un mesaj adresat Congresului, Truman propune tuturor republicilor americane, inclusiv Canadei, organizarea unui program militar comun, cuprinzând printre altele: standardizarea materialului de război, coordonarea instrucțiunilor militare, colaborarea între comandamente.

29.5.47. Toată lumea aşteaptă cu multă curiozitate desfăşurarea evenientelor în jurul atitudinii de frondă ce şi-a ales Tătărescu față de membrii comunişti ai guvernului.

În memoriul său, difuzat de la Kavtaradze până la Maniu, el acuză guvernul de a fi dezorganizat din nepricepere sau cu rea intenție industria, agricultura şi comerțul, de a se fi îndepărtat de sentimentele poporului prin măsuri arbitrare de arestări şi abuzuri şi de a nu fi stabilit până acum raporturi normale cu națiunile aliate din Apus.

Maniu declară că acuzele sunt atât de categorice, încât ar fi putut semna el însuşi acest memoriu. Ceva mai mult, spre deosebire de atitudinea de până acum, Maniu a declarat lui Jovin că ar fi dispus să colaboreze cu Guță, cu toată vina acestuia la constituirea guvernului Groza, dacă ar putea avea încredere în rectitudinea politicii sale. Înainte de toate, el se gândeşte la interesul superior al țării, aşa precum a conlucrat cu Ştirbei, uitând de trecuta lor inimiciție de pe vremea lui Brătianu.

Pe de altă parte, s-ar părea că ruşii nu se gândesc să reducă politica lor de dominație în România la un guvern pur comunist, ci după votarea tuturor legilor infame, ar avea dorința să facă apel la un cabinet Maniu cu liberali, social-democrați şi comunişti, în

---

[36] *„în ajutor"*

proporția rezultatelor reale din alegeri. Mi se afirmă chiar că „pertractări" cu Maniu ar avea loc în prezent ... și pentru așa ceva Maniu este neprețuit.

Maniu, Brătianu și Titel Petrescu au fost în audiență la Palat. Lumea e în așteptare...

1.6.47. De Gasperi a format noul guvern italian după 16 zile de criză, fără a mai face apel nici la colaborarea comuniștilor nici a socialiștilor; cum însă democrat-creștinii n-au majoritatea absolută în Parlament, guvernul va fi nevoit să ceară sprijinul și altor partide, sau poate *„l'uomo qualunque"*[37]... (Sforza la Externe).

Primul-ministru ungur Nagy a demisionat din Elveția, unde se afla în concediu, în urma acuzelor secretarului general al Partidului Micilor Proprietari, Kovacs (ținut în închisoare de către ruși) de complot contra Republicii. Noul guvern a fost constituit de ministrul de Război din precedentul cabinet, tot un mic agrarian, în timp ce ministrul de Externe, care negociază actualmente la Moscova, nu mai face parte din guvern.

Turcii mulțumesc lui Bevin care a insistat în discursul din Cameră ca viitorul statut al Strâmtorilor să fie stabilit de către toți semnatarii convenției de la Montreux și că Anglia nu va admite pretenția rusească de a obține baze militare la Dardanele, ceea ce pentru turci ar însemna pierderea independenței.

Egiptul a oferit azil lui Abd-el-Krim, care după un exil de 21 ani în insula Réunion, fusese autorizat de guvernul francez să trăiască liber, cu condiția de a-și alege domiciliul în Franța. La Port-Said, a preferat să facă apel la sentimentele mahomedane ale lui Faruk, care la un an după gestul de ospitalitate către muftiul Ierusalimului, îl poftește acum pe răzvrătitul marocan să se instaleze la Cairo, cu condiția să stea liniștit fără preocupări și activitate politică.

2.6.47. În jurul mesei rotunde din Delhi, azi încep convorbirile între trei delegați ai Partidului Congresului, trei mahomedani și un sikh, sub președinția Lordului Mountbatten care propune în numele guvernului englez, constituirea în sânul *Commonwealth*-ului britanic, al unui dublu dominion al Indiei cu un singur guvernator general.

Gandhi se opune ideii împărțirii țării sale și se crede că va încerca să influențeze pe hinduși în acest sens.

Comisia numită de Truman și-a depus raportul în favoarea serviciului militar obligatoriu de șase luni *training* și șase luni în rezervă, ceea ce ar asigura anual un contingent de 700-900.000 soldați. Insistă ca în fiecare stat federal să existe unități mobile, spre a preveni orice acțiune ostilă, acte de sabotaj sau chiar invazii, arătând că armata americană trebuie să fie gata a acționa pe jumătate din glob în primele 60 zile de la declanșarea unui conflict.

În privința monopolului asupra bombei atomice, raportul consideră că el ar putea fi menținut cel puțin încă patru ani și cel mult 10 ani.

---

[37] *„oricărei persoane"*

4.6.47. Planul britanic de împărțire a Indiei în două dominioane, unul hindus de 250 milioane locuitori, altul mahomedan al Pakistanului de 95 milioane, rămânând circa 11% de diverse culte ce se vor atașa unuia sau altuia, - plan de *„pis aller”*[38] față de cel unitar din mai 1946, a fost acceptat cu vădită satisfacție atât la Londra cât și la New-Delhi. Constituțiile și le vor vota indienii înșiși care vor hotărî fie independența totală, fie continuarea existenței în cadrul *Commonwealth*-ului britanic.

Doar *Daily Worker* protestează împotriva acestui plan „laburisto-conservator care nu e un plan indian".

În Ungaria, triumful stângii din Partidul Micilor Proprietari și excluderea din partid al lui Nagy, ca și a președintelui Adunării care a fugit peste graniță, imediata etatizare prin decret a marilor bănci și alte măsuri de supunere față de Soviete,- ar dovedi luarea puterii de către un guvern tip Groza. Dar insistând asupra unui acord rapid cu Austria, americanii vor să grăbească retragerea trupelor rusești de pe liniile de comunicație din Ungaria și din România.

Rebelii greci atacă fără succes localitatea Florina, vecină cu granița jugoslavă, unde ar dori să instaleze un guvern al insurgenților.

La noi, unii pretind că Guță este ferm pe poziție și că până la sfârșit comuniștii vor ceda, alții că rămâne în guvern prin concesii reciproce.

Profitând de obligația de a mai comprima bugetul ministerului, Guță a încercat din nou să mă scoată din carieră; s-a lovit însă de o cerere a mea anterioară de „punere în disponbilitate fără salariu" și a fost nevoit să admită această formulă.

5.6.47. La ONU, Gromyko a cerut ca Statele Unite să distrugă toate bombele atomice fabricate până acum, pe când toți ceilalți socotesc necesară stabilirea cât mai rapidă a controlului fabricației, care pare că a fost inițiată în multe părți ale lumii.

Deoarece Mountbatten a anunțat că, în august, autoritățile britanice din India ar putea începe să predea dominoanelor ce se vor constitui, întregul aparat de stat și să-și retragă trupele, Gandhi face acum un călduros apel la înfrățire întregului popor al Indiei, spre a evita împărțitea țării în Industan și Pakistan.

Reprezentanții Ungariei la Washington, Londra, Berna, Paris, Roma, chemați la raport de către noul guvern, refuză să se întoarcă, motivându-și atitudinea că acest guvern „fantoșă" al Sovietelor, încearcă a se impune prin teroare și ilegalități.

Așa cum merg lucrurile, adică așa cum nu merg, se desenează tot mai mult spărtura în sânul Națiunilor Unite și se cristalizează cele două blocuri adverse: cel al lumii apusene și cel al Sovietelor, care constrâng prin toate mijloacele pe clienții lor prăpădiți, să stea în umbra lor.

Nouă ne trimit pe Patriarhul Moscovei (Semenovski, călugăr din 1904, episcop din 1913 și fiu al unui fost șambelan al țarului Nicolae al II-lea) să ne blagoslovească și să ne

---

[38] *„paleativ”*

convingă a ne alătura unui front al lumii ortodoxe, sub oblăduire rusească, spre a contrabalansa catolicismul.

Gazetele ruseşti se indignează în contra motivării lui Truman pentru decorarea Regelui, prin care îi aduce laude şi mulţumiri pentru actul de la 23 august, fără a pomeni nimic despre acţiunea „liberatoare" a trupelor sovietice şi obligă scârbele de ziare româneşti să ţină isonul acestei indignări.

În fine, se pretinde că vizita Groza-Tătărescu la Belgrad face parte dintr-o vastă acţiune rusească de înjghebare a unei parodii de „Mică Înţelegere" sârbo-româno-bulgaro-maghiaro-polonă, care să se organizeze politic şi militar pentru a înspăimânta acţiunea lui Truman de unificare a apărării continentului american.

Şi totuşi, nu cred că vom ajunge la război ci dimpotrivă, sunt convins că ruşii vor ceda, cu toată această aparenţă de ostilitate. Numai să mai trăim spre a vedea sfârşitul acestui tragic *„imbroglio"*[39].

6.6.47. Într-o conferinţă de mare răsunet, Marshall a propus convocarea unei întruniri europene pentru organizarea sistematică şi unitară a producţiei şi a repartizării bunurilor între toate statele, aliate sau foste inamice, fiecare având dreptul de a participa la această organizare. În acest scop, Statele Unite ar constitui un fond care să alimenteze cumpărarea de produse şi fabricate americane.

Senatul american a ratificat tratatele de pace cu Italia, Bulgaria, România şi Ungaria, iar ruşii promit să le ratifice în curând. La Moscova, urmează a avea loc schimbul instrumentelor de ratificare, după care starea juridică de război în care se află încă azi aceste ţări, încetează complet.

Prin urmare, comisiile aliate de control se vor desfiinţa automat, trupele ce vor mai fi menţinute nu vor avea caracter de armată de ocupaţie, iar cei trei reprezentanţi diplomatici - rus, englez şi american - vor avea doar a supraveghea executarea condiţiilor din tratate, cu eventual dreptul de a întreprinde demersuri diplomatice, fără însă a se mai putea amesteca în politica internă a acestor state.

Aşadar, este de nădăjduit ca la noi de pildă, Regele să poată chiar a doua zi chema pe Groza pentru a-i mulţumi de colaborarea trecută şi pentru a încredinţa altcuiva sarcina formării unui guvern neutru, care să prezideze noi alegeri. Cum l-ar mai putea atunci împiedica rusul să-şi exercite drepturile constituţionale, fără a crea imediat un grav conflict internaţional? După socotelile ce se fac, o asemenea schimbare s-ar putea produce la toamnă.

Cu toate acestea, vedem pretutindeni cum se arată ruşii faţă de anglo-americani de o brutală şi insolentă agresivitate. În Ungaria generalul rus răspunde cererii de informaţii a reprezentantului englez relativ la acuzaţiile aduse lui Nagy, că nu-i poate satisface cererea, deoarece dosarul informativ se află în mâinile guvernului maghiar.

---

[39] *„încurcătură"*

Statele Unite au pregătit o notă cominatorie pentru Soviete, ameninţând cu aducerea cazului în faţa Naţiunilor Unite, iar Truman a declarat că americanii nu vor suporta un asemenea ultragiu.

Aştept să văd cum se vor desfăşura lucrurile. (În această privinţă mă întreb dacă atitudinea intransigentă a lui Guţă faţă de comunişti nu e influenţată de poziţia hotărâtă a Americii şi dacă lovitura ce o pregăteşte guvernului nu este propria sa demisie, imediat după schimbul instrumentelor de ratificare, spre a ajuta Suveranul de a concedia pe Groza, având un cabinet descompletat).

O altă obrăznicie rusească este părăsirea bruscă a conferinţei de la München a primilor miniştri din cele 16 *Landuri* germane de către cei cinci prim-miniştri din zona sovietică, sub pretext că numai un referendum al întregului popor german (deci formula unei Germanii unitare) ar putea decide asupra soartei ţării.

În Bulgaria, a fost suprimat ziarul opoziţiei, iar şeful ei, Petcov a fost arestat, fapt pentru care guvernul britanic a adresat o protestare.

Nu mai vorbesc de tonul insultător din întreaga presă sovietică sau al emisiunilor de la Radio Moscova, care afirmă, de exemplu, că rolul debarcării aliaţilor în Normandia în 1944 a fost minim şi că numai graţie armatelor sovietice, Germania s-a prăbuşit.

În Franţa şi în Italia unde au fost excluşi de la guvernare, comuniştii au pornit lupta lor obişnuită din opoziţie, cu greve în organismele vitale ale statului: căi ferate, elecricitate, brutării etc. Mă întreb dacă acest partid nu e mai primejdios în opoziţie de cât în guvern, aceasta dacă guvernul nu e în mâinile unor oameni hotărâţi şi având forţa de partea lor.

Holman a trimis lui Groza o notă de protestare împotriva modului sălbatic în care sunt trataţi, aproape asasinaţi arestaţii politici de la Piteşti, de unde primise un memoriu din cele mai îngrozitoare.

10.6.47. În Ungaria se studiază acum o nouă lege electorală spre a suprima dreptul de vot unei întregi serii de cetăţeni maghiari, consideraţi a avea sentimente anti-democratice. Ambasadorul englez la Moscova consideră că şi această ţară a trecut cu totul în rândul vasalilor Sovietelor, precum România, Bulgaria şi Jugoslavia.

În Franţa, situaţia se agravează din cauza grevei lucrătorilor de la gaz şi electricitate, pentru a susţine pe cei de la căile ferate, care, de patru zile, au paralizat aproape complet viaţa economică a ţării. Ramadier vrea să obţină azi depline puteri de la Adunarea Constituantă.

Mahomedanii indieni s-au pronunţat cu o mare majoritate pentru planul britanic de separare în două state. În acest caz, Regele Angliei nu mai va mai fi Împărat al Indiei, ci dublu Rege al Industanului şi al Pakistanului.

11.6.47. Aseară delegaţia română s-a întors de la Belgrad. Comunicatul asupra negocierilor de trei zile cu sârbii prevede o convenţie culturală ce se va încheia la Bucureşti, unde vor începe tratative asupra unui acord economic şi pentru o politică comună privind

reglementarea statutului Dunării şi apărarea statelor riverane. În fine, se va lucra în sensul stabilirii unui pact de amiciție, colaborare şi ajutor mutual.

În interview-ul acordat presei jugoslave, Groza a proslăvit fără ruşine mărinimia ruşilor care ne-au dat 30.000 vagoane de cereale (dintr-ale noastre, refuzate de dânşii!) pe care le vom restitui fără dobândă când vom putea şi care „în ciuda intervenţiilor mincinoase ale reacționarilor, nu iau absolut nimic din producția țării, ci îşi aprovizionează puținele trupe ce-au mai rămas la noi cu produse aduse din Rusia".(sic!)

S-a zvonit că îndată după întoarcere, Groza va face declarații privind raportul lui Tătărescu. Să vedem pe unde va scoate cămaşa Guță şi dacă într-adevăr are pe ce se bizui, ca să nu-i dârdâie carbonul.

Comuniştii din Austria încearcă o lovitură similară celei din Ungaria, căutând să oblige pe populişti să preia mai multe elemente de stânga. Se pare însă că atât cancelarul Viegl cât şi Gruber vor rezista.

În ultimul moment, s-a rezolvat conflictul cu sindicatele de la gaz şi electricitate din Franța, dar tratativele cu cei de la căile ferate care cer 14 miliarde franci pe şase luni, sunt întrerupte.

Furioasă de atitudinea neşovăitoare a anglo-americanilor, *Pravda* scrie, - cu mult spirit, de altfel, - despre încercarea de „dolarizare" a Ungariei.

Vizita lui Truman la Ottawa este prima de acest fel pe teritoriul unui dominion britanic, de când există Statele Unite.

12.6.47. Gromyko a declarat că acum Sovietele sunt dispuse la controlul internațional al energiei atomice sub directiva Consiliului de Securitate, cerând însă ca în toate statele lumii să se distrugă armele atomice existente de orice fel. Ce înseamnă asta? Fie că ruşii n-au putut camufla uzinele proprii, fie că-şi dau seama de imposibilitatea de a atinge nivelul producției americane.

În schimb, ofensiva lor în Europa continuă cu îndârjire:

- Demersului englez privitor la Ungaria, i-a răspuns Molotov printr-o contra-acuzare că anglo-americanii susțin reacțiunea şi doresc răsturnarea Republicii democratice de acolo. Guvernul englez o respinge cu indignare, Bevin declarând că guvernul britanic e decis a susține pretutindeni orice guvern cu adevărat democratic, indiferent de culoarea sa politică, fie el comunist, socialist sau chiar conservator, cu unica condiție ca el să corespundă expresiei reale a voinței poporului.

- Întorsătura ce par a lua lucrurile în Austria e de asemenea foarte îngrijorătoare.

- În Cehoslovacia reprezentanții celor opt partide ale coaliției guvernamentale denunță existența în Slovacia a unui complot reacționar, ce încearcă să distrugă armonia ce domneşte, grație comunismului desigur, între cele două popoare ceh şi slovac.

- Procesul din Bulgaria în contra şefului opoziției Petcov este considerat la Londra a fi cu adevărat procesul în fața Istoriei a însuşi actualului regim din această țară.

- În ce priveşte atitudinea de frondă a lui Tătărescu şi ameninţarea sa de a nu participa la Sofia (asemănătoare celei de la Belgrad) dacă guvernul nu cedează pe tema punctelor din faimosul memoriu, se pare că el va plăti scump mai târziu această iniţiativă, zic acum comuniştii. Dânsul se laudă că nu-i vor putea face nimic, deoarece acţiunea sa are aprobarea prealabilă a Sovietelor.

Maniu crede chiar, că întreaga scenă n-ar fi decât un joc al ruşilor care vor în acest chip să arunce praf în ochii lumii, spre a dovedi că în România libertatea politică este absolută. Dacă până şi în sânul guvernului se pot tolera iniţiative de totală independenţă ca cele ale lui Guţă, totul se va solda prin obţinerea câtorva locuri de prefecţi liberali sau anume posturi gras plătite pentru unii dintre partizanii săi politici.

Este evident că dacă americanii nu fac război, şi încă foarte curând, nu văd cum vom scăpa de ruşi, noi cei care încă mai trăim. Iar dacă scăpăm, nu ne vedem redevenind oameni în toată firea, după neîncetatele încercări de demoralizare tot mai profundă de la război încoace, decât dacă cel puţin două generaţii vom sta sub tutela americană. Altfel vom rămâne în stare de infantilism perpetuu.

Generalul Rădescu a propus, într-un interview acordat presei londoneze, ca la eventuala discutare a problemei maghiare în Consiliul de Securitate, să se evoce şi tragica situaţie a României unde cele ce se petrec azi în Ungaria, au fost încă de mult depăşite la noi în intensitate, teroare şi cinism.

Consiliul de miniştri a decis să trimită la Moscova pe Dej şi pe Săvulescu spre a cerşi acolo mila sovietică pentru aprovizionarea cu grâu şi porumb a ţării, care „n-a putut obţine din alte părţi decât ajutoare parţiale, insuficiente şi în condiţii umilitoare"...

În acest timp, Marshall discută un plan general de ajutorare masivă a Europei, inclusiv Rusia şi Anglia, pentru refacerea economică. Planul ar fi gândit pe 3-4 ani şi ar comporta credite americane de 5-6 miliarde dolari anual. Bevin a anuţat că se va consulta cu guvernul francez în această privinţă, iar expertul american Clayton în drum spre Geneva, se va opri la Londra şi la Paris, eventual şi în alte capitale pentru a se orienta în problemele reconstrucţiei economice europene.

Şeful Partidului Libertăţii de la Budapesta a denunţat actualul regim din Ungaria, ca pe unul poliţist, producând mare vâlvă în Parlament; se aşteaptă a fi arestat.

Reprezentantul sovietic la Viena refuză a participa la întrunirea comisiei aliate de control, unde delegaţii englez şi american examimează situaţia economică a Austriei, pe care ruşii o secătuiesc în zona lor de ocupaţie.

Azi s-a publicat în Statele Unite textul notei americane adresată încă din luna trecută guvernului Groza, spre a-i atrage atenţia supra eventualităţii ca proiectele guvernului român de etatizare (oficiile industriale) să atingă şi să pericliteze interesele americane din România.

15.6.47. Guvernul a publicat azi planul comunist de redresare economică elaborat de secretarul general al partidului Gheorghiu-Dej şi adoptat în unanimitate de Consiliul de Miniştri. Să fie acesta răspunsul la memoriul lui Guţă?

Se vorbeşte foarte frumos cu cifre impresionante, de creşterea masivă a producţiei industriale, de repartizarea materiilor prime, de acordarea de credite, de economii severe în personal şi materiale, de comprimarea preţurilor şi de fixarea justă a salariilor, în fine de stabilizarea monetară până la sfârşitul anului. Totul agrementat cu ameninţări de pedepse şi confiscări, cu atacuri la adresa bogătaşilor reacţionari şi a chiaburilor, fără nicio urmă sau gând de liberalizare a comerţului, pentru reactivarea jocului între cerere şi ofertă, sau vreo slabă aluzie la modalităţile preconizate pentru stabilizarea monedei.

Semnând instrumentele de ratificare cu statele foste satelite, Truman a declarat formal că în Ungaria, Bulgaria şi România, contrar angajamentelor luate, nu s-au instaurat guverne democratice, care să respecte drepturile şi libertăţile cetăţeneşti.

Delegatul rus în comisia de control din Budapesta refuză să accepte constituirea unei comisii tripartite de anchetă, sub cuvânt că s-ar leza suveranitatea maghiară, şi continuă să nu le comunice celorlalţi documentele relative la aşa-zisul complot anti-democratic din Ungaria. Pretextând că asemenea fapte nu sunt de resortul comisiei de control, împinge vădit pe anglo-americani la hotărâri extreme. Cu ce scop?...

Presa londoneză este de părere că acţiunile conjugate în curs din Ungaria (complot anti-republican), Bulgaria (arestarea şefului opoziţiei), România (procesul unui grup de 52 legionari sabotori?), Cehoslovacia (pretinse acţiuni fasciste în Slovacia) şi Polonia (acuze aduse unei grupări socialiste), - toate înseamnă voinţa Sovietelor de a instala în aceste ţări guverne fidele pur comuniste, pentru momentul în care îşi vor retrage trupele din această zonă.

Lucru pe care de altfel încearcă să-l amâne cât pot, prin refuzul de a trata problema păcii cu Austria.

Bevin a sosit la Paris spre a e pune de acord cu Bidault asupra proiectului Marshall de ajutorare americană pentru refacerea economică a Europei. Mai toată presa engleză se teme că din cauza obstrucţiei ruseşti, planul va trebui limitat la o acţiune de colaborare între ţările apusene ce ar urma să stabilească un fel de uniune vamală, rămânând ca cele răsăritene să graviteze în sfera rusească, izolate de mişcarea de consolidare a Statelor Unite.

Dean Acheson, rămas totuşi subsecretar la *State Department*, acuză formal Sovietele de a nesocoti angajamentele de la Yalta şi de a împiedica refacerea statelor din Europa orientală şi din Extemul Orient.

17.6.47. Astă seară începe o conferinţă anglo-franceză de două zile asupra planului Marshall; totodată guvernul englez va întreprinde convorbiri similare cu guvernul sovietic prin mijlocirea ambsadorului său la Moscova. După comentariile din *Pravda*, şansele sunt minime, căci Statele Unite sunt acuzate că încearcă o dominare politică a Europei prin

mijlocirea dolarului. Din 1,3 milioane tone cereale ca ajutor american către Europa pentru luna august, vreo 8000 tone sunt destinate României. Ce fericire că Dej se va înapoia curând de la Moscova cu sacii de porumb în spinare!...

O nouă grevă a flotei americane afectând aproape 2000 vase de transport, ar putea amenința foarte serios aprovizionarea Europei.

La Consiliul de Securitate, delegatul rus s-a opus propunerii americane de se alege guvernatorul Triestului, sub cuvânt să se aştepte întâi ratificarea păcii cu Italia. Şi când te gândeşti că singurii care n-au ratificat încă tratatul sunt tocmai ruşii! Cu mult calm, Consiliul a amânat discuția până vineri...

Pentru ziua începerii anchetei a comisiei internaționale în Palestina, statele arabe au hotărât o grevă de simpatie.

Guvernul maghiar se arată gata a prezenta toate documentele privitoare la complotul anti-republican, dacă i se va cere acest lucru de către ONU.

Guță îşi revede la Poiana discursul ce-l va rosti în Parlament pentru ratificarea tratatului de pace. Interesant că în ceea ce priveşte situația sa din guvern, el a primit vinerea trecută timp de două ceasuri pe Susaikov, înainte de a pleca la Consiliul de miniştri în care s-a discutat proiectul de redresare economică, iar sâmbătă a declarat cu mult optimism unui colaborator că lucrurile se vor aranja fără criză.

19.6.47. Înainte de înapoierea lui Bevin la Londra, un comunicat franco-englez a publicat invitația făcută lui Molotov pentru o întâlnire în trei săptămâna viitoare, la Paris sau la Londra, spre a se pune de acord asupra planului Marshall. Urgența întâlnirii este subliniată de dezastrul pe care-l reprezintă orice zi de întârziere pentru situația economică europeană, dar impresia la Paris este că Molotov nu va accepta invitația.

De altfel, în convorbirea avută la Moscova cu ambasadorul Angliei, Molotov s-a eschivat spunând că n-are suficiente informații asupra planului Marshall, dar că ar fi dornic să fie pus la curent. Cât despre treburile din Ungaria, dânsul continuă să-şi arate enervarea față de amestecul Angliei în afacerile lăuntrice ale acestei țări, deşi guvernul britanic susține dreptul său de a şti ce se petrece acolo, cât timp Ungaria mai este încă în stare de armistițiu şi cât mai există o comisie aliată de control.

La Budapesta, reprezentantul rus care e preşedintele comisiei, refuză cu îndârjire să comunice celorlalți documentele relative la învinuirile aduse lui Kocacs, ținut arestat de sovietici.

Criză politică în perspectivă în Italia, prin hotărârea preşedintelui de Nicola de a demisiona şi se vorbeşte iar de Orlando sau de Bonomi.

În Camera Comunelor, interpelare a lui Eden asupra raporturilor cu Rusia, a politicii agresive a Sovietelor în Bulgaria, România, Ungaria, Polonia şi asupra imposibilității de a reorganiza lumea din cauza relei lor voințe. Dean Acheson îi acuză formal pe ruşi de a

împiedica refacerea economică a Europei, a cărei mizerie creşte pe ceas ce trece şi a cărei adevărată criză va izbucni anul viitor.

20.6.47. În discuţia de ieri din Camera Comunelor, în problemele de politică externă, totul a fost orchestrat între interpelarea lui Eden şi răspunsul lui Bevin, pentru a lua poziţie faţă de atitudinea agresivă a Sovietelor.

La întrebarea insidioasă a unui deputat comunist dacă proiectul Marshall are un sens economic sau politic, Bevin a răspuns tăios: „În ce priveşte amestecul politicului în problemele economice, puteţi să vă adresaţi prietenilor voştri de la Moscova". El a mai declarat că a zăbovit la Moscova şase săptămâni pentru a discuta doar *„paraphernalia"*[40] iar dacă de acum încolo constată că există un conflict de ideologii, „nu putem decât să regretăm acest lucru, ... *but we must face it*"[41].

Când va cădea oare acea picătură de apă *„qui fasse déborder la vase?"*[42] se pare că deocamdată Molotov nu va reacţiona la invitaţie, aşa că sunt prezumţii că lumea apuseană se va organiza într-un bloc economic, lăsând pe seama ruşilor tot spaţiul la est de Stettin-Triest. Şi totuşi nu pot crede că americanii sunt dispuşi să abandoneze partida...

22.6.47. Foarte importantă atitudinea Congresului american cu privire la mişcările muncitoreşti din Statele Unite. Camera Reprezentanţilor a votat o lege aspră anti-sindicală retrăgând dreptul la grevă, dar Truman a respins-o din consideraţii de ordin politic. Chestiunea e acum în faţa Senatului unde se cere un vot de două treimi pentru a respinge acest veto prezidenţial ... *„et passer outre"*[43].

Attlee a vorbit ieri despre drepturile omului, arătând că ele sunt încălcate în multe state din estul Europei, unde regimuri aşa-zis democratice sunt o simplă parodie, deoarece opoziţia e cu totul încătuşată.

Guvernul maghiar a publicat o voluminoasă *Carte Albă* spre a dovedi manevrele anglo-americane din Ungaria, unde Statele Unite aveau de gând să instaleze un avantpost ofensiv în sud-estul european.

Comandantul trupelor de ocupaţie americane din Austria anunţă guvernul din Viena că de azi înainte renunţă la subzistenţa pe contul acestei ţări şi că întreţinerea trupelor va fi plătită în dolari, arătând că acesta e primul semn de considerare a Austriei ca stat liberat şi că va fi ajutat să învingă dificultăţile sale conomice.

Guvernul de Gasperi a obţinut o slabă majoritate la votul de încredere al Parlamentului. Toate dificultăţile momentului sunt legate de problema de a şti în ce mod se vor comporta Sovietele în acţiunea de ajutorare economică a Europei.

---

[40] *„modul de împărţire al bunurilor"*

[41] *„dar va trebui să-i facem faţă"*

[42] *„care să reverse paharul?"*

[43] *„şi a nu mai ţine cont"*

Dacă Molotov acceptă să participe la conferinţă, desigur că va căuta prin orice mijloc să saboteze orice hotărâre; dar dacă refuză, ce va urma? Oricum, pentru statele ce rămân în afara zonei de influenţă rusească, se preconizează pe lângă o uniune vamală şi valutară, şi acceptarea reciprocă a unei ştirbiri benevole a suveranităţii economice.

Presa din Turcia, care nu se sfieşte să atace pe faţă Rusia, propune, în ironie, ca unic mijloc de reuşită a viitoarei conferinţe a miniştrilor de Externe de la Londra, ca în salonul întrunirilor să se atârne de plafon şi o... bombă atomică. Până atunci însă multe se pot întâmpla.

Adunarea Sovietului Suprem e poate indiciul că ruşii vor ratifica în curând tratatele...

23.6.47. Sovietele au comunicat Franţei şi Angliei acceptarea invitaţiei pentru o conferinţă a celor trei miniştri de Externe asupra propunerii americane de asistenţă economică şi fixează data de 27 iunie la Paris.

În legătură cu acelaşi proiect, Truman a numit trei comisii pentru studierea ajutorului:

- una alcătuită din 19 membri din diversele categorii ale societăţii americane sub preşedinţia lui Harrimann, spre a fixa limitele până la care va fi posibilă realizarea sa;
- una pentru examinarea problemei transportului;
- una pentru a calcula efectele asupra economiei Statelor Unite.

Preşedintele republicii maghiare dezminte zvonul despre dorinţa sa de a demisiona şi totodată refuză a se pronunţa asupra responsabilităţii lui Nagy, subliniind că această chestiune e de resortul guvernului maghiar.

S-a luat hotărârea refacerii oraşului Frankfurt/Main spre a instala acolo capitala economică a Germaniei bi-zonale anglo-americane.

La Roma şi în ale oraşe ale Italiei s-a dat de urrma unei conspiraţii fasciste.

Montgomery a întreprins o foarte importantă şi semnificativă vizită de informare în India, Singapore, Australia şi Japonia unde va fi oaspetele generalului MacArthur.

26.6.47. Congresul american a respins încercarea de veto prezidenţial în chestiunea legii anti-sindicale. Aceasta înseamnă că toţi republicanii şi mare parte din democraţi au declarat formal război comunismului şi că iau de pe acum toate măsurile în eventualitatea unui război căci - biata logică intervine şi aici - n-ar fi admisibil ca ducând la ei acasă o campanie înverşunată pentru înlăturarea primejdiei comuniste, americanii să comită copilăria de a lăsa în picioare Rusia sovietică, adică tocmai oficina permanentă care alimentează ofensiva mondială a acestei ideologii.

Mai este un alt moriv care-i sileşte pe americani să lichideze cel mai târziu în vara viitoare pericolul rusesc: alegerile prezidenţiale din 1948. Deocamdată în Statele Unite au pornit greve de protestare împotriva noii legi. Să vedem cum va reacţiona guvernul.

Mâine încep la Paris discuţiile celor trei miniştri, printre care Molotov a acceptat desigur să figureze doar ca să încurce lucrurile şi să saboteze lucrările. Mai ales că se va pune în discuţie prealabilă, lichidarea imediată a haosului politic din zonele controlate de

ruşi, ceea ce le va da acestora prilejul să acuze pe americani că sugestia Marshall nu e decât un pretext de încătuşare politică a Europei prin forța dolarului.

La Paris, guvernul este pus în fața multor greve de protestare în contra proiectului de buget prin care se refuză majorările de salarii.

În Italia preşedintele de Nicola a demisionat.

Comisia de anchetă de la granița greacă şi-a publicat raportul (minus rusul şi polonezul care fac opinie separată), arătând că vina o poartă vecinii din nord care au ajutat pe rebeli, dar şi organele greceşti - prin politica de persecutare a elementelor minoritare. Cu tot refuzul Bulgariei, comisia de anchetă este decisă a trece pe teritoriul bulgar spre a continua cercetările.

Americanii şi englezii au prezentat guvernului nostru note energice de protest în contra arestării şi deținerii, în condiții îngrozitoare şi fără temei de judecată, a sute de adepți ale grupărilor de opoziție şi chiar a unor persoane străine de partide, în ciuda angajamentelor formale din tratatul de pace. Se pare că printre comuniştii de aici există o oarecare îngrijorare.

27.6.47. De Nicola a fost reales imediat cu o mare majoritate şi a acceptat să continue funcția sa de preşedinte provizoriu a Italiei, aşa că motivul de boală n-a fost decât un pretext.

În şedința de ieri din Parlamentul de la noi, s-au adus acuzații violente şi precise în contra lui Alexandrini, pentru irosirea fondurilor ministerului de Finanțe în folosul unor amici personali şi în contra lui Tătărescu, acuzat de a menține în posturi diplomatice vechi colaboratori antonescieni. Este clar că vor comuniştii să-l dea peste cap. Dar cum rămâne atunci cu asentimentul Moscovei?

Guvernul dezorganizator al țării, la fel cu încercarea Patronajului de pe vremea lui Antonescu, a căutat ieri să dea peste cap comitetul de conducere al Crucii Roşii pentru a pune mâna pe această afacere, mănoasă scopurilor Partidului Comunist. A improvizat deci peste noapte o serie de noi membri care au ocupat din zori sala de adunare a societății spre a sabota întrunirea.

Manevra fiind dată de gol de către Iancu Costinescu, Florica Bagdasar, ministru al Sănătății cu ascultarea lui Grom şi ticluitoare a mârşăviei, a plecat dezorientată capul, a înghițit ironiile şi a părăsit sala sub huiduielie adunării. Bineînțeles, versiunea oficială vorbeşte azi de un comitet neînțelegător al vremurilor noi care colaborase cu dictatura fascisto-antonesciană şi care refuză azi drepturile noilor membri intrați după 23 august 1944, nepermițându-le accesul în sala de şedințe, dar că în fața protestărilor vehemente şi indignate ale acestora, şedința a fost amânată.

29.6.47. La Paris, miniştrii de Externe s-au pus deocamdată de acord asupra unei singure chestiuni: acceea a secretului convorbirilor. De pe acum însă, agenția *Tass*

comentează defavorabil posibilitățile reușitei întâlnirii, prin faptul că americanii vor căuta să profite de prilejul ajutorului spre a-și instala dominația în Europa.

La o întrunire la Lille, generalul de Gaulle a fost foarte aplaudat când a vorbit de amenințarea politicii sovietice.

Generalui Eisenhower a declarat că nu vede primejdia unui război în viitoarele 12 luni, dar că nu poate garanta excluderea unei asemenea posibilități în acest răstimp.

Incidente de frontieră pe granița nordică a Greciei; iar guvernele din Belgrad și Sofia refuză comisiei de anchetă a trece pe teritoriile sârb și bulgar.

Incidente și în Carintia, unde bande din Jugoslavia au pătruns în Austria. [...]

1.7.47. Gheorghiu-Dej și Săvulescu vor prezenta mâine Blocului Partidelor Democratice (BPD) planul cu care s-au întors de la Moscova, ce pare a desăvârși completa subjugare a economiei țării prin acordarea unui împrumut de 100 milioane ruble și concesionarea căilor ferate etc.

Tot mâine se va examina și poziția „guțiștilor" din guvern: unii vorbesc de înlocuirea lui Alexandrini prin Bejan, alții pretind că însuși Tătărescu ar putea pleca, spre a da locul fie lui Ralea (care se întoarce zilele astea dar nu cred să fie prost și să abandoneze mănosul post de la Washington), fie lui Constantinescu-Iași.

În Bretania s-a descoperit un complot de dreapta pentru răsturnarea regimului, dar în care n-ar fi implicat de Gaulle.

Zvon din nou că americanii sunt hotărâți a porni foarte curând războiul contra rușilor care vor cu tot dinadinsul să-și păstreze „mărcile" avansate în Europa adică: Prusia, Polonia, Ungaria, România, Bulgaria, Jugoslavia. [...]

În ședința de azi a celor trei miniștri de la Paris s-a dovedit totala nepotrivire între cele două teze: Sovietele susțin că planul Marshall - care cere o ajustare colectivă a economiei din întreaga Europă pe care Statele Unite ar ajuta-o printr-un program elaborat și controlat de ei - nu poate fi acceptabil deoarece atinge suveranitatea statelor europene, ci propun ca fiecare țară să-și prezinte lipsurile și nevoile proprii, pe care Statele Unite să le împlinească. Bevin a răspuns că o asemenea pretenție este nerealizabilă, căci ar însemna să se ceară americanilor un cec „în alb", adăugând că dacă nu se va găsi o formulă de compromis, Anglia își va rezerva atitudinea sa în viitor.

În Italia guvernul de Gasperi ia măsuri împotriva încercărilor de tulburări comuniste.

2.7.47. Față de obstrucția dârză a lui Molotov și după ce Bidault a încercat o formulă împăciuitoare prin care statele europene sunt libere a se ralia sau nu planului de ajutor american și deci în drept a refuza o eventuală anchetă sau control străin pe propriul teritoriu, Bevin a cerut lui Molotov să răspundă până mâine ofertei de colaborare economică europeană.

Concomient cu poziția engleză, Marshall a protestat ieri cu vehemență împotriva grosolanelor minciuni cu care se falsifică adevărul, insinuând că Statele Unite urmăresc

planuri imperialiste asupra Europei: „Noi n-avem nicăieri în lume guverne şi regimuri impuse de noi, nici nu terorizăm populaţii străine prin abuzurile propriei noastre poliţii sau creăm aiurea din propria noastră autoritate, societăţi leonine americano-europene care să sleiască în favoarea noastră bogăţiile altora..." Rămâne de văzut până unde vor merge ruşii cu obrăzniciile şi până când le vor înghiţi americanii. [...]

Astă seară s-a anunţat că Molotov a respins pe un ton foarte incisiv formulele engleză şi franceză, ca urmărind subjugarea statelor mici ale Europei şi că mâine se va reîntoarce la Moscova. Bidault şi Bevin au respins acuzarea şi au hotărât să trimită invitaţii tuturor statelor europene, mai puţin Spaniei, Germaniei şi Rusiei, sperând că vor putea totuşi reuşi să realizeze planul de ajutorare american. Să vedem ce vom face noi, care suntem complet înfeudaţi Sovietelor.

Deocamdată, lumea e complet zăpăcită la noi datorită hotărârii guvernului de a se realiza reforma monetară. Cred că va fi cea mai sinistră farsă ce s-a putut imagina vreodată, dar care ne va distruge complet economiceşte.

4.7.47. Iată sosită şi ziua fixată empiric de mine, ca dată iniţială a unei noi orientări cu influenţă covârşitoare asupra ţării noastre.

La drept vorbind, nu este exclus ca eşecul conferinţei de la Paris şi hotărârea anglo-franceză de a convoca pentru 12 iulie la o nouă conferinţă pe cele 22 state europene, să reprezinte tocmai acel punct de plecare. Textul invitaţiei a fost comunicat spre ştiinţă şi ambasadorului sovietic de la Paris cu formula politicoasă că poate, între timp, Rusia va mai reexamina problema şi-şi va modifica atitudinea. Speranţa, la Londra şi la Paris, este că între statele industriale din apus şi cele agricole din răsărit, se va putea stabili până la 1 septembrie un plan practic de colaborare economică care să fie comunicat Statelor Unite.

Ecourile din presa ţărilor din centrul şi estul Europei supuse influenţei ruseşti, arată dezamăgirea pentru ruperea conferinţei. În Anglia şi în Franţa se crede că ele nu vor putea accepta invitaţia de teama Sovietelor, care că ar încerca să exercite presiuni diplomatice chiar şi asupra unor state ca Elveţia şi ţările scandinave.

Cu prilejul comemorării *Independance Day* şi cu aproape aceleaşi cuvinte, Truman şi Bevin au arătat că, bazându-se pe voinţa fermă de pace a popoarelor, sunt însă state care duc o politică de neîncetate provocări, dar că împins prea departe, sistemul acesta a depăşit măsura şi a cauzat cele două războaie mondiale. Orice răbdare având o limită, ambii oameni de stat dau acum avertismentul să nu se împingă prea departe cu asemenea provocări. Iată adevărata însumare a acestei zile, pe care o asemuiesc pentru ţara noastră cu cea de 4 aprilie 1944, când aliaţii au bombardat pentru prima oară Bucureştiul. Rămâne acum de văzut cât timp ne va trebui şi ce mijloace vom folosi spre a schimba de picior.

Deocamdată, ruşii cu slugile lor de la guvern continuă să-şi facă de cap: aud că toate ştirile publicate despre miile de vagoane cu porumb pe care ni le împrumută cu atâta graţie Moscova şi din care s-a anunţat că au şi sosit vreo 800, sunt minciuni inventate pe de-a

întregul. N-a sosit niciun bob nici la Iaşi, nici la Galaţi sau la Constanţa; din contra aici gem silozurile cu grâu de-al nostru, de unde ruşii nu ne cedează nimic, tot zvonul fiind răspândit ca o eventuală explicaţie a unei jumătăţi de vagon de aur pe care guvernul nostru l-a trecut în Rusia.

În Franţa, Ramadier a susţinut oferta Marshall şi a obţinut votul de încrdere cu o importantă majoritate.

5.7.47. Ieri, premierul englez Attlee a depus proiectul de lege al independenţei Indiei care dacă va fi aprobat, va transforma, până într-o lună, un Imperiu în două state suverane, a căror legătură cu *Commonwealth*-ul britanic ar putea fi ruptă oricând, ca şi pentru oricare alt dominion. Semnificativ este faptul că pentru acest gest, guvernul englez a ales tocmai Ziua independenţei americane.

Tot ieri la Rio, Carol s-a cununat cu Lupeasca într-o cameră din hotel unde se pare că ea zace grav bolnavă. Căsătorie *in extremis*?!...

Se anunţă crearea în Statele Unite a unui front comun al reprezentanţilor în exil a Partidelor Ţărăneşti din Ungaria, România, Bulgaria şi Jugoslavia.

Mâine, în faţa congresului socialist, Ramadier va susţine politica externă a Franţei şi va cere să i se confirme continuarea actualei formule de colaborare a guvernului; chestiunea e discutabilă pentru aripa stângă a partidului, mai ales după atitudinea adoptată de Soviete faţă de propunerea Marshall.

Franţa a decis să acorde Marocului un guvern alcătuit din 10 francezi şi 10 marocani, aflat sub preşedinţia Vizirului.

Agenţia *Tass* continuă atacurile acerbe împotriva englezilor şi francezilor pentru invitaţia către Soviete de a reveni la sentimente mai înţelegătoare, deşi Bevin le-a taxat atitudinea de „stupidă şi periculoasă provocare, care ar putea să nu mai fie suportată".

Sârbii au declarat deja că nu pot adera la acest proiect, care le-ar dezorganiza planul economic pe cinci ani, finlandezii nu îndrăznesc a lua o hotărâre, ungurii şi polonii nu pot da un răspuns înainte de a se fi consultat cu toate partidele, iar la noi, *Universul* declară că guvernul îşi va însuşi teza lui Molotov.

Miniştrii scandinavi, asupra cărora ruşii fac oarecari presiuni, se întâlnesc mâine la Copenhaga.

În rezumat, Europa riscă să fie ruptă şi economic în două tabere, fără speranţa unei intercolaborări, spre nenorocirea acestui continent, atâta vreme cât Sovietele vor putea continua să-şi facă mendrele.

7.7.47. La Paris, Ramadier a declarat la congresul socialiştilor, că doar partidul acesta poate ţine mai departe frâiele guvernării, între comploturile dreptei şi grevele organizate de comunişti, obţinând adeziunea participanţilor.

Referendumul, cerut de Franco în Spania şi desfăşurat fără incidente, i-a dat cu o mare majoritate asentimentul pentru regimul dictatorial pe viaţă şi pentru acceptarea unei

succesiuni monarhice. Naţiunile Unite nu-l consideră însă ca exprimarea liberă a voinţei poporului spaniol.

Comisia mixtă ruso-americană pentru Coreea, de abia întrunită după o lungă letargie, şi-a amânat *sine die* lucrările, în urma neînţelegerilor ivite imediat.

Ştire senzaţională astă seară: Cehoslovacia a acceptat invitaţia pentru conferinţă, deşi a adăugat, pro-forma, că ministrul său din Franţa e însărcinat a se documenta asupra planului Marshall, pe care nu-l cunoaşte. Ştirea este temperată prin călătoria la Moscova a primului-ministru Gottwald însoţit de Masaryk, care vor primi acolo instrucţiuni precise pentru atitudinea reprezentantului lor la Paris.

9.7.47. România şi Bulgaria au refuzat invitaţia (Polonia va proceda la fel) sub cuvânt că planul Marshall ar putea stingheri propriile planuri economice elaborate cu atâta grijă. Totodată, guvernul nostru a cerut admiterea României în sânul ONU, acceptând de asemenea Charta Atlanticului. Tătărescu va face mâine o expunere în Parlament. Ungaria a declinat şi ea invitaţia, aşa că Finlanda, cu toate că se zbate încă nehotărâtă, va fi cred obligată a se supune ordinelor Moscovei.

Logodna prinţesei Elisabeta a Angliei este oficială.

11.7.47. Altă lovitură de teatru: din dispoziţia ruşilor, Cehoslovacia declină şi ea invitaţia la fel ca şi Finlanda, aşa că până la sfârşit la Paris se vor întruni mâine 14 delegaţii, un număr de opt abţinându-se.

14.7.47. Jocul moscovit îşi dă toate cărţile pe faţă, ca şi cum n-ar mai avea nimic de menajat pentru a ascunde cât de cât ruptura cu Occidentul: Cehoslovacia publică convenţia economică încheiată pe cinci ani cu Sovietele şi semnată acum la Moscova, de unde va primi hrană în schimbul produselor sale industriale, iar România respinge cu obrăznicie notele de protest engleză şi americană de acum trei săptămâni împotriva arestărilor abuzive de la noi, afirmând că nu poate admite o asemenea imixtiune a străinilor în treburile interne ale ţării.

Groza în vizită la Sofia cu tot circul din guvern, face declaraţii de veşnică prietenie şi colaborare cu fraţii bulgari, arătând că scopul vizitelor succesive la Moscova, Belgrad Budapesta şi Sofia (va urma Varşovia) este tocmai înfăptuirea marelui plan de consolidare a vieţii economice în Răsărit. De altfel, *Pravda* ridică în slăvi planificarea economică din estul Europei, cu programe bi-, tri- sau cincinale în aceste state regizate de Moscova şi vorbeşte de criza dolarului care a silit Statele Unite să lanseze planul Marshall.

La Paris, conferinţa face progrese reale şi a hotărât să lase poarta deschisă celor opt state refuzante, conform declaraţiei candidatului republican la presidenţia americană, care spune că n-a fost voinţa lor, ci a Moscovei care le-a dictat atitudinea.

Se precizează cu ironie că, de la război încoace, este prima conferinţă internaţională în care delegaţii nu-şi aruncă insulte şi cuvinte grele şi în care se poate lucra repede şi în

linişte. S-a constituit o comisie de cooperare pe patru ani împărțită în următoarele secțiuni: alimentară, a fierului şi oțelului, a energiei şi a comunicațiilor.

Comentariile presei engleze exprimă regretul de a vedea Cehoslovcia declinând invitația pe care inițial o acceptase şi găseşte o mare asemănare între această *„volte-face"*[44] şi călătoria preşedintelui Hacha la Berlin din 1939.

Aici s-a răspândit zvonul că Maniu şi Brătianu sunt reținuți acasă cu domiciliu forțat şi cu interzicerea de a primi vizite; este evident prodromul lansării ştirii despre descoperirea cine ştie cărui complot contra siguranței statului. Toate acestea sunt semne sigure de slăbiciune, de nervozitate şi de teren şubred sub picioarele acestor democrați progresişti. Dar e tot atât de sigur că, dacă americanii se vor mai codi multă vreme să apuce taurul de coarne, ne prăpădim cu toții şi că pe urmă, pot ei veni totalmente zadarnic să mai învie morții cu planuri de refacere ale unei Europe prăbuşite...

Ştiri din Atena anunță că importante forțe rebele trecând granița din Albania, au atacat localitatea Konitsa. Membri ai comisiei de anchetă au plecat imediat acolo spre a constata veracitatea acuzărilor. Se pare că situația e destul de gravă şi că Tsaldaris la New-York şi Papandreu la Roma au fost avizați de la Atena să se înapoieze cât mai curând în țară. Ruşii au şi vestit că americanii se pregătesc pentru o intervenție armată.

Ca un soi de apropiere cu tâlc, flota engleză din Malta a început manevrele de vară în Mediterana răsăriteană, anunțând că va vizita porturile greceşti, Istanbulul şi că va împinge curtoazia până la Sevastopol. Ironie sau amenințare?...

Guvernul anunță arestarea lui Mihalache, Penescu, Ilie Lazăr, Carandino etc., mulți cu soțiile lor,12 persoane cu totul, care se pregăteau să fugă dn țară cu avionul de pe aerodromul de la Tămădău din Ialomița. Să fi fost copilărie din partea lor, sau mai degrabă o cursă spre a-i implica în cine ştie ce complot...

Maniu - în sanatoriul dr. Jovin, iar Dinu Brătianu - la el acasă, se află amândoi sub observație. Se repetă farsa din Ungaria şi îmi pare că totul miroase a praf de puşcă.

17.7.47. Fel de fel de versiuni circulă relativ la arestarea lui Mihalache & Co. Unii pretind că poliția i-a ridicat de la casele lor şi i-a dus cu forța în fața avionului, unde i-a fotografiat ca dovadă. Se pare că în Muscel populația e în plină revoltă, că localul Partidului Comunist a fost devastat şi că autoritățile locale nu prea îndrăznesc să ia măsuri de represiune.

Pe de altă parte, chiar Regele mărturiseşte că din raportul ce i-a prezentat Teohari Georgescu, de-ar fi adevărat măcar 1/10, şi încă cei prinşi sunt realmente vinovați de a fi încercat să încalce regulamentele țării, bune-rele cum ar fi, aşa că în caz de protest al partidului din opoziție, Suveranul n-ar avea cum să intervină în favoarea lor. Eu însă cred că într-adevăr Mihalache hotărâse să plece, nu pentru a forma vreun guvern fantomă în Apus,

---

[44] *„bruscă schimbare"*

nici să-şi pună pielea la adăpost, ci spre a participa din partea României la acţiunea concertată a reprezentanţilor refugiaţi în America ale Partidelor Ţărăneşti din Ungaria (Nagy), Croaţia (Macek), Serbia (Gavrilovici) şi din Bulgaria (Petcov), care au decis să formeze un front comun agrarian al statelor dunărene. Aceştia au adresat acum un protest colectiv împotriva presiunii sovietice asupra guvernelor satelite din aceste ţări, împiedicându-le să participe la conferinţa economică de la Paris.

E deci lesne de înţeles cât ar fi dorit Mihalache să fie prezent la această acţiune. Greşeala sa de neiertat a fost că n-a dispărut singur precum Rădescu, fără vorbă, nici reclamă, ci a adunat un întreg „stat major", pornind la drum cu căţel şi purcel şi dând zvon în ţară, aşa că, de pildă, mie mi-a anunţat Nadia Duca plecarea, încă de acum trei săptămâni. Stupidă copilărie!...

În orice caz, această surprindere la aerodrom, reală sau ticluită, a dat guvernului prilej să elaboreze un întreg complot reacţionar pentru răsturnarea regimului, spre a putea proceda în voie, ca şi în Ungaria, a-şi asigura continuitatea puterii şi după ziua, cred corespondenţii străini, în care ruşii vor fi părăsit teritoriul nostru. Deocamdată au ridicat imunitatea parlamentară lui Maniu, Ghilezan, Leucuţia, Serdici, Buzel şi Maria Ilie lazăr, socotindu-i probabil ca organizatori ai complotului.

În Grecia, lupte tot mai aprige.

19.7.47. Independenţa Indiei a primit ieri sancţiunea regală. Împărţită în două state, va deveni liberă la 15 august, după o stăpânire engleză de peste 200 ani.

În Statele Unite s-au votat creditele necesare ajutorării Europei după desfiinţarea UNRRA, din care se deduc 18 milioane dolari anual, reprezentând cotele alocate statelor care sub influenţa Rusiei au refuzat deocamdată să participe la organizarea economică europeană, adăugând că dacă ele îşi vor schimba politica şi vor intra în complexul de refacere, lucrurile se vor modifica în favoarea lor.

Comisia de anchetă din Grecia a opinat prin cinci voci că trupele rebele au trecut din Albania, dar că nu există o dovadă a pătrunderii de peste graniţă a vreunei divizii internaţionale sau a altei formaţiuni străine.

La o întrunire comunistă de aici, chipurile pentru Spania liberă, s-a cerut judecarea „trădătorilor" Maniu & Co. de către un Tribunal ad-hoc al poporului. Înspăimântat de cele ce se petrec, un apropiat al lor mi-a arătat temerea unei... vânzări din partea stângii partidului (Haţieganu), ca reeditare a cazului Anton Alexandrescu şi dr. Lupu. Guţă tremură, văzându-se complet izolat prin distrugerea păturii burgheziei.

21.7.47. Scânteile conflictului izbucnesc în toate colţurile lumii: trupele olandeze din Indonezia au început acţiunea împotriva republicanilor cu care nu s-a putut ajunge la un acord; în Palestina au reînceput atentatele; la graniţa greacă, vecinii se acuză reciproc de încălcarea teritoriului, iar la cea austro-jugoslavă, sunt schimburi de focuri cu morţi şi răniţi. Nu mai vorbesc de China unde războiul continuă.

În fine, la Rangoon, au fost asasinați în plin Consiliu opt miniştri, printre care şeful acțiunii anti-fasciste, iar în Coreea a fost ucis conducătorul stângii.

În România, ziarul *Dreptatea* a fost suprimat în mod definitiv, iar Maniu este autorizat să locuiască acasă, dar sub supravegherea poliției.

Guvernul englez a răspuns refuzului român în chestiunea arestărilor, arătând că pacea n-a fost încă restabilită în România şi, câtă vreme nu vom respecta dispozițiile art.3 din tratat, Anglia nu va relua raporturi normale cu țara noastră.

24.7.47. Chestiunea admiterii Albaniei în ONU a fost din nou discutată la New-York, dar fără rezultat. Cu atât mai puțini sorți ar avea deci cererea României, deşi Bevin a declarat că primirea statelor foste inamice printre Națiunile Unite, ar ajuta mult la întronarea acolo a adevăratei democrații şi a libertăților cetățeneşti.

Marshall ne-a atras atenția că trimiterea la Bucureşti a noului ministru Schoenfeld, nu înseamnă câtuşi de puțin renunțarea din partea Statelor Unite la principiul de a reclama încetarea măsurilor arbitrare din România.

În această privință, mi se spune că în sânul partidului manist s-a convenit, fără vreo ruptură sau lipsă de coeziune, intrarea în Parlament a deputaților, cu excepția bineînțeles a celor excluşi, aşa că mă întreb dacă a fost politic gestul lui Maniu de a fi refuzat cu atâta îndârjire acest lucru pentru a ajunge, până la sfârşit, la această capitulare. Brătieniştii, care au şi ei doi deputați aleşi, nu vor urma acest exemplu „decepționant".

Statele Unite refuză a mai acorda Poloniei şi Ungariei vreo cotă din creditul de 350 milioane dolari pentru Europa înfometată, nu din cauza atitudinii lor față de conferința de la Paris, ci pentru că au constatat putința acestor țări de a face față nevoilor alimentare prin propria producție actuală.

Negocierile de la Moscova pentru un acord economic anglo-sovietic sunt gata să se rupă din cauza exorbitantelor pretenții ruseşti asupra prețului grâului.

Contrar dorinței comuniştilor, Adunarea Națională din Italia a hotărât a lua imediat în discuție chestiunea ratificării tratatului de pace. Bevin a sfătuit şi România să încheie cât mai curând această problemă.

Noile alegeri în Ungaria vor avea loc la 31 august.

Ankara anunță că în numele Partidului Național-Țărănesc român, Alexandru Cretzianu a semnat protestul „Internaționalei Verzi" central-europene din America.

Ultimul zvon al tragi-comediei de la Tămădău, care n-a fost poate decât o înscenare, ar fi că târguiala cu guvernul este ca prețul reintrării în Parlament a maniştilor să fie o relaxare a arestărilor şi un nou decret mai blând cu privire la urmărirea şi pedepsirea „criminalilor de război"...sau a celor post-belici.

29.7.47. Anglo-americanii par să primească necontenite palme... şi nu văd venind vreo reacție. Iată ultimele exemple:

Sârbii şi bulgarii refuză să primească pe teritoriul lor comisia de anchetă a Consiliului de Securitate.

Delegaţia economică engleză a fost nevoită să părăsească Moscova, din cauza ultimelor pretenţii ruseşti pentru reducerea şi eşalonarea datoriilor ne-militare din vremea războiului, dar Cripps reînoieşte în Parlament speranţa că vor ajunge touşi la o înţelegere, pe când Sovietele acuză pe englezi de proceduri necinstite.

În privinţa neînţelegerilor asupra Germaniei, presa moscovită spune deschis că americanii urmăresc a crea în Europa o serie de state vasale Germaniei, ea însăşi înfeudată dolarului american.

De Gaulle denunţă primejdia sovietică asupra omenirii, pe când obişnuitele glasuri tăioase de la Washington şi Londra au amuţit...

În chestiunea indoneziană, India şi Australia au luat făţiş poziţie împotriva Olandei.

În farsa bufă de la noi, se pare că Penescu a mărturisit şi alte proiecte de fugă, despre care guvernul nici n-avea idee. *„Ils sombrent dans le ridicule"*[45]. Ca urmare, prin *Jurnalul* Consiliului de miniştri, guvernul a dizolvat partidul lui Maniu cu toate sucursalele sale, iar Parlamentul a ratificat acest act, cu 295 voturi contra 1, toţi deputaţii ţărănişti fiind absenţi.

Spiritele încordate în Palestina, unde trei evrei au fost spânzuraţi şi unde grupul sionist anunţase că în aceeaşi clipă vor fi spânzuraţi cei doi ofiţeri englezi răpiţi şi ţinuţi ostateci.

Mare zarvă la Consiliul de Securitate din cauza noului veto sovietic ce se opune unei alte comisii balcanice cu drepturi mai largi de anchetă, iar Gromyko va depune mâine în schimb o rezoluţie, prin care susţine că vecinii din nord nu poartă nicio vină a stării de lucruri din Grecia, ci este determinată exclusiv de starea internă.

Statele Unite au trimis invitaţii pentru 18 august celor 11 state care au participat la războiul contra Japoniei pentru discutarea tratatului de pace. Rusia a respins invitaţia.

Ministrul de Război american a plecat în Germania, iar Montgomery şi-a întrerupt brusc vizita în Extremul Orient şi se întoarce în grabă la Londra.

1.8.47. La Consiliul de Securitate, Olanda protestează în contra sesizării sale despre conflictul indonezian, ca nefiind conformă Chartei Naţiunilor Unite, însă propune ca delegaţi ai mai multor state să ancheteze la faţa locului, guvernul olandez declarând a fi gata să accepte mediaţia Statelor Unite.

Ca replică a respingerii cererii de admitere a Albaniei şi Mongoliei la ONU, ruşii se opun acceptării Portugaliei, Transiordaniei şi Irlandei.

La invitaţia Angliei de a se grăbi schimbul instrumentelor de ratificare a tratatelor cu statele foste satelite, Moscova a răspuns că ele trebuie ratificate mai întâi de către acestea

---

[45] *„Se scufundă în ridicol."*

şi că apoi Rusia va proceda la fel pentru toate imediat. Parlamentul italian a votat, cu abţinerea comuniştilor, necesitatea ratificării imediate. S-ar putea deci ca ruşii să tragă sforile pentru ca în România, Ungaria sau Bulgaria ratificările de care leagă ei propria acţiune, să fie amânate la calendele greceşti.

Nunta prinţesei Elisabeta a fost stabilită pentru 20 noiembrie în catedrala Westminster Abbey din Londra.

Încetul cu încetul, sosesc la Parlament deputaţi naţional-ţărănişti, care semnează lista de prezenţă sub titlul de „independenţi": ieri au venit 16, iar mâine e vorba de Zane şi de Haţieganu.

3.8.47. Comunicatul conferinţei bulgaro-jugoslave, de trei zile de la Bled, anunţă foarte importante hotărâri de colaborare economică şi politică, cu mult mai însemnate decât acordurile sârbo-române şi care prevestesc aproape o federalizare a Balcanilor sub egida Moscovei. Printre acestea: stabilizarea schimbului monetar, uniune vamală, suveranitate comună a proprietăţilor de-a lungul graniţei, program de dezvoltare a navigaţiei pe Dunăre, renunţare din partea sârbilor la despăgubiri de război, strânsă colaborare politică, front comun faţă de atacurile „monarho-fasciştilor" din Grecia etc. Deci, pregătire de război.

Pe de altă parte, ministrul de Război american, abia sosit în vizită la Berlin şi rechemat la Washington, s-a mulţumit cu o conferinţă cu reprezentanţii militari ai Statelor Unite din Italia, Grecia şi Austria, în loc de mai vizita ţările prevăzute în programul iniţial. Şi aici, cam miroase a conflict...

Guvernul indonezian a acceptat apelul Consiliului de Securitate de a înceta imediat ostilităţile, pentru a se prezenta fie în faţa acestuia, fie la un arbitraj. De acord cu Olanda, Anglia s-a abţinut de la vot, spre a nu recunoaşte astfel implicit suveranitatea Indoneziei. Cu toate rezervele sale asupra ineficacităţii gestului, guvernul olandez a luat măsuri pentru încetarea operaţiunilor militare în noaptea de 4/5 august; guvernul indonezian care va trimite un reprezentant la *Lake Success*[46], va proceda la fel, cu condiţia ca trupele olandeze să se retragă pe linia lor de plecare de acum două săptămâni, lucru greu admisibil.

Mare emoţie în Anglia şi demonstraţii anti-semite în urma spânzurării celor doi ofiţeri britanici de către terorişti, care au anunţat, după legea talionului, că vor ucide câte un englez pentru fiecare evreu executat.

Preşedintele Truman îşi anunţă vizita la Rio pentru luna viitoare, cu prilejul congresului pan-american de apărare a continentului.

Analizând problema grecească, presa turcă scrie că trebuie „să aşteptăm cu încredere, fiindcă un viitor război va rezolva şi această problemă".

Asupra crizei economice şi financiare din Anglia care se arată foarte serioasă, Attlee va face miercuri declaraţii, propunând ţării masive sacrificii.

---

[46] Sediul Consiliului de Securitate de la New-York.

Cei 4500 emigranţi clandestini evrei fugiţi din Franţa la bordul unui vas pornit aparent spre Columbia şi întors din apele palestiniene la Port Bou lângă Marsilia pe trei vase engleze refuză să debarce.

A murit preşedintele Uruguayului. Revolta continuă în Paraguay şi capitala Assuncion e ameninţată.

Lordul Mountbatten a fost numit guvernator general al Indiei (Hindustan) iar Djimah în Pakistan.

5.8.47. După operaţia suferită, Churchill a vorbit prima dată în faţa a aproape 20.000 conservatori, acuzând guvernul laburist de impreviziune: a epuizat creditele americane, n-a reuşit creşterea producţiei de cărbune, a făcut cheltuieli nesocotite în toate direcţiile. Dar a adăugat că îl va susţine în măsurile de redresare pe care le va lua.

Propunerea rusească în contra Greciei a fost respinsă în Consiliul de Securitate cu nouă voturi contra două, iar o formulă a Poloniei pentru o încercare de înţelegere directă între greci şi sârbi, bulgari şi albanezi, n-a avut niciun ecou.

Cererile de admitere la ONU ale Italiei, Bulgariei, României şi Ungariei au fost combătute la Consiliul de Securitate chiar de ... Soviete, care au susţinut că nu pot fi luate în considerare înainte de ratificarea tratatelor. Teza a fost combătută de delegatul american, care a replicat că n-are sens ca aceste state să sufere, fiindcă numai una din cele patru mari puteri, Rusia, nu se grăbeşte să le ratifice. Să vedem dacă această atitudine scabroşă a ruşilor va fi menţionată în presa noastră...

Acord pentru uniune vamală între Jugoslavia şi Albania.

O delegaţie bulgară se află la Berlin pentru încheierea unei convenţii economice cu zona sovietică de ocupaţie. Moscova îşi ţese mai departe pânza de păianjen, cu care speră să ferece şi să înăbuşe lumea. Pe de altă parte, englezii şi americanii procedează la fel în zonele lor din Germania. Astfel s-a încheiat o convenţie similară cu Finlanda.

Pravda e foarte preocupată de viitorul congres pan-american de la Rio şi susţine că o serie întreagă de republici sud-americane, ca Argentina, Chile, Cuba nu vor admite programul de unificare imperialist al Statelor Unite, care, după spusele oficiosului sovietic, vor suferi o înfrângere.

9.8.47. Şi guvernul indonezian a acceptat mediaţia americană, dar cere ca o delegaţie a Consiliului de Securitate să arbitreze asupra cauzelor conflictului.

Banca Mondială a acordat Olandei un împrumut de 195 milioane dolari, cu condiţia să nu-i folosească în scopuri militare, nici în acţiunea din Indonezia.

Propunerea guvernului englez pentru măsuri severe în vederea refacerii economice a întrunit 251 voturi contra 148, deşi Churchill a taxat proiectul ca o „suprimare a Parlamentului şi a libertăţilor omului." Dar unii deputaţi laburişti acuză guvernul de a nu îndrăzni să ia măsuri şi mai radicale pentru combaterea crizei.

Guvernul american a respins refuzul guvernului nostru de a lua în considerare protestul relativ la suprimarea libertăților civile. Drept consecință, delegatul american la Consiliul de Securitate nu mai admite acceptarea Ungariei, României şi Bulgariei la ONU, contrar tezei sovietice care acum susține candidaturile. *„Bisoqua sapere chi desidera imbroglio adesso..."*[47]

10.8.47. Radio New-York anunță că Maniu e pe moarte într-o celulă a prefecturii poliției, că ar fi avut un atac de inimă în timpul unui interogatoriu. Se prevede deci că nu va mai putea fi prezent la procesul ce i se intentează pentru aşa-zisa încercare de răsturnare a guvernului comunist din România.

Ieri s-a anunțat decesul în captivitate sovietică a lui Bela Kovacs, secretarul general al Partidului maghiar al Micilor Proprietari.

Teama unei noi crize de guvern în Franța, unde cei cinci miniştri radicali amenință cu demisia în cazul în care Ramadier prezintă în Parlament proiectul unui nou statut în Algeria acordând drept de vot femeilor musulmane şi îngrădind autoritatea guvernatorului general. Mâine guvernul va cere votul de încredere privind propunerile pentru alegerile municipale.

Statele Unite au invitat Franța să participe la o discuție de principiu împreună cu Anglia asupra condițiilor de refacere economică a Germaniei şi a producției de cărbune din Ruhr. Aceată inițiativă nu va influența cu nimic convorbirile anglo-americane relative la zona Ruhr.

13.8.47. Constatând abuzul veto-ului sovietic în problema greacă, delegatul american consideră că ruşii susțin pe față acțiunea Albaniei, Bulgariei şi Jugoslaviei pentru instaurarea în Grecia a unui guvern comunist. În aceste condiții, Statele Unite socotesc Consiliul ca fiind complet paralizat pentru orice măsură ar încerca să ia şi că deci fiecare putere în parte, îşi recapătă dreptul de acționa individual pentru a căuta salvgardarea păcii. Această declarație va fi luată vineri în discuție.

Ankara anunță că împrumutul american va servi în primul rând la fortificarea Dardanelelor (13 milioane livre sterline), ceea ce ar confirma zvonul că ruşii aduc forțe masive în Balcani şi că pregătesc un atac asupra Constantinopol la Canakkale, ceea ce ar putea grăbi crăparea abcesului.

Contrar voinței Olandei susținută de Anglia, Franța şi Belgia, Consiliul a admis, cu opt voturi contra trei, ca Indonezia să-şi poată pleda punctul de vedere, recunoscându-i indirect astfel suveranitatea.

După ce a acordat depline puteri guvernului, Parlamentul englez se va proroga până în octombrie. Unii spun cu oarecare dreptate că în caz de conflict ruso-american, Anglia are tot interesul să rămână neutră; în acest chip, industria va lucra intens pentru Statele Unite şi ar putea plăti astfel datoriile sale de război, pozițiile fiind de astă dată inversate.

---

[47] *„Avem nevoie să ştim acum, cine, de fapt, e cel ce păcăleşte."*

Guvernul de la noi dezminte ştirea despre gravitatea stării sănătăţii lui Maniu, dar anunţă că va continua arestările, acuzând PNŢ de încercarea de răsturnare a guvernului cu ajutor străin şi confirmând arestarea lui Maniu, Leucuţia, Ghiţă Pop şi alţii.

Măsurile preliminare luate de guvern pentru stabilizarea leului (unii vorbesc de 1/12.500, alţii chiar de 1/30.000) au provocat nebunie pe piaţă: medalia a sărit la 50 milioane, un litru lapte a ajuns un milion şi 1kg făină, 2 milioane lei...

15.8.47. Azi dimineaţă a explodat bomba stabilizării, aşa cum au primit cei de la guvern ordinul Moscovei. La cursul 1/20.000, se schimbă doar capilor de familie câte 5 milioane pentru plugari, 3 milioane pentru muncitori, funcţionari şi pensionari şi 1,5 milioane pentru restul populaţiei. Tot surplusul de bani rămâne blocat. Aşa că majoritatea oamenilor va fi nevoită a se mulţumi, pentru câtă vreme nu se ştie, cu suma de 75 lei noi, pâinea urmând a costa 14 lei, litrul de lapte 8 lei şi Kg de carne 40 lei.

Lumea nu mai vinde nimic, în curând nimeni nu va mai putea cumpăra nimic, fiecare având de ales între a se da rob comuniştilor pentru dreptul de a mânca la cazan, sau de a se usca de foame. Totdată, aurul, devizele şi bijuteriile vor trebui declarate în următoarele 15 zile, spre a fi predate Băncii Naţionale la preţul fixat de circa 1000 lei noi pentru 1 napoleon (monedă în valoare de 20 franci-aur).

După o dominaţie engleză de 160 ani, cele două dominioane ale Indiei devin independente şi pentru prima dată în istoria acestui popor, un englez, Lordul Mountbatten, a fost aclamat la New-Delhi ca guvernator general.

16.8.47. Schimbul banilor se face într-un chip cu totul sălbatic: după prima zi când nici 5% din populaţie nu obţinuse cei câţiva bani stabilizaţi, a căror putere de cumpărare e cu mult mai redusă decât a leilor vechi, nu se mai găseşte niciun aliment pe lei vechi, lăptarii îşi cer socoteala ultimei săptămâni pe lei noi şi nimeni n-are niciun ban. La cursul fixat de 1/20.000, ziarul de 5 lei noi, corespunde la 100.000, în loc de 5000 lei vechi, cât costa până acum. La fel, un bilet autobuz costă acum 10 lei (=200.000) în loc de 15.000; abonamentul de telefon costă 700 lei (=14.000.000), în loc de preţul vechi de 600.000.

Statul a fixat preţul aurului la 168.350 lei/kg ceea ce revine la 1.121 lei pentru medalia de 6,66 gr. şi cu toate acestea Banca Naţională schimbă medaliile cu 970 lei, ceea ce înseamnă furt practicat oficial. Evreii cumpără milionul cu 20 lei în loc de 50 lei de la cei ce preferă să nu-şi depună banii în cont blocat.

Comandamentul gherilelor din Grecia şi-a extins activitatea până în Beoţia, unde a proclamat restabilirea Republicii care, până la formarea unui guvern provizoriu, va fi condusă de către şefii rebelilor. Starea de război există de fapt azi în toată ţara.

Şeful opoziţiei bulgare Petcov a fost condamnat la moarte prin spânzurare pentru crimă de trădare şi încercare de răsturnare a regimului comunist. Ce exemplu pentru ai noştri în ajunul deschiderii procesului în contra partidului lui Maniu!...

Zvonuri insistente din multe părți că ruşii tot trimit trupe şi armament numeros în Bulgaria şi se pretinde chiar că trec pe la noi răniți ruşi evacuați de la luptele din Grecia. Lumea se aşteaptă la un atac la Constantinopol şi credința că războiul bate la uşă este tot mai vie.

21.8.47. Delegatul Indoneziei refuză totuşi mediația Statelor Unite şi insistă să obțină arbitrajul Consiliului de Securitate, iar delegatul american, spre a arăta ruşilor cât e de departe de orice tendință imperialistă sau cotropitoare politica americană, renunță la oferta făcută celor două părți aflate în conflict.

În chestiunea grecească, Australia a propus încetarea ostilităților şi reluarea raporturilor normale cu toți vecinii săi. Gromyko s-a opus, uzând pentru a 16-a oară de dreptul de veto.

Guvernul englez a suspendat azi noapte schimbul livrelor străine în dolari, sperând în acest chip să păstreze valoarea de cumpărare a monedei naționale. Potrivit acestor dispoziții, vor fi blocați 700 milioane dolari.

La conferința pan-americană de la Rio s-a exprimat părerea ca deciziile pentru măsurile colective ce se vor lua, să fie obligatorii pentru toți participanții; secretarul de stat Marshall socoteşte ca fiind obligatorii doar hotărârile luate cu majoritate de două treimi, cu singura excepție ca niciun stat să nu fie constrâns a contribui cu armata sa fără propriul consimțământ. Am impresia că deciziile ce se vor lua acolo, vor avea importanță covârşitoare pentru viitoarea Adunare a ONU din septembrie şi chiar pentru pace.

Statele Unite protestează la Budapesta în contra listelor electorale stabilite de comunişti pentru alegerile din 31 august, care în unele regiuni resping de la vot 70% din alegători (evrei socotiți ca nazişti, femei bătrâne taxate de foste prostituate, lucrători din fabrici considerați moşieri sau mii de cetățeni, drept alienați).

Statele Unite au cerut de asemenea suspendarea executării lui Petcov şi revizuirea procesului pe care îl califică ca „eroare judiciară".

Delegatul american la Lake Success a cerut ca problema grecească să fie deferită Adunării Generale a ONU din septembrie, iar Trygve Lie a declarat, în contra afirmației lui Gromyko, că atâta vreme cât Consiliul de Securitate nu i-a retras mandatul, comisia de anchetă continuă a exista şi a funcționa. Consiliul a admis ca noi state membre ale ONU numai Pakistanul şi Yemenul, pe când Albania şi Mongolia exterioară n-au obținut decât voturile Rusiei, Poloniei şi Siriei, iar Transiordania, Portugalia şi Irlanda n-au fost admise, deşi au primit nouă voturi, din cauza Sovietelor care au zis din nou „veto".

În ce priveşte cererile Ungariei, României, Bulgariei, Italiei şi Austriei, rezultatele au fost următoarele:

- Ungaria: Rusia pentru, Anglia contra şi nouă abțineri;
- România şi Bulgaria: Rusia pentru şi 10 abțineri;

- Italia şi Austria: 9, respectiv opt voturi pentru, dar veto-ul sovietic a fost din nou decisiv. În acest fel toate cererile au fost respinse.

Dacă până mâine nu vor accepta să debarce, evreii de la Port Bou, vor fi transportați cu forța în zona engleză a Germaniei.

Astă seară, Partidul Comunist de la noi a găsit cu cale, din dispoziția Moscovei, să ceară în ziua de 23 august în Parlament, ratificarea tratatului de pace. Când ne-o cereau englezii şi americanii, Guță tot promitea. Acum că am primit palma celor 10 abțineri, ruşii vor să ne completeze ruşinea, punându-ne astfel sub a lor totală dependență politică, spre a ne sili poate într-un viitor apropiat s-o rupem cu aliații occidentali. [...]

Dovada peremptorie a acțiunii concertate dirijate de Moscova: duminică 24 august, Parlamentul bulgar e convocat în sesiune extraordinară pentru a ratifica şi el tratatul.

O mică rectificare: nu Rusia a votat pentru noi la Lake Success, ci Siria în calitate de preşedinte al Consiliului de Securitate, Rusia din contra s-a abținut, declarând că înainte de schimbul instrumentelor de ratificare şi deci de inaugurarea stării de pace, nu poate fi vorba de intrarea țării noastre printre Națiunile Unite. Delegatul american, dezasperat de veto-ul rusesc contra Italiei şi Austriei, a cerut Consiliului să supună chestiunea plenului Adunării ONU, la care Gromyko a replicat că şi asupra acestei propuneri el îşi va exercita acelaşi drept, aşa că americanul şi-a retras moțiunea.

22.8.47. În comisia afacerilor străine, Guță a declarat azi că tratatul va trebui ratificat mâine aşa cum e, cu clauzele sale bune şi rele. Mai târziu va încerca modificarea sa prin negocieri bilaterale cu statele semnatare.

Rusia a respins notele de protest ale Angliei şi Americii şi cererea de revizuire a procesului Petcov, sub cuvânt că aceasta ar fi o ingerință în treburile interne ale Bulgariei.

26.8.47. Situația din Grecia e din ce în ce mai tulbure. Maximos a demisionat sâmbătă şi Tsaldaris nu reuşeşte a forma noul guvern de largă concentrare, mai ales din cauza lui Sophoulis, căruia i-a oferit chiar o demnitate nou creată, cea de preşedinte al cabinetului. Acesta nu admite ca Tsaldaris, din a cărui impopularitate s-a iscat criza, să rămână prim-ministru, ci revendică pentru el acest post. Pe de altă parte, trupele de gherilă terorizează tot teritoriul țării; ocupă mici localități, părăsindu-le după câteva ore, după ce au dat foc clădirilor publice.

Consiliul de Securitate a aprobat ca o comisie de trei să preia rolul de mediator în conflictul indonezian. Propunerea rusă pentru o comisie din reprezentanții celor 11 membri întrunise şapte voturi, dar a fost respinsă prin dreptul de veto al Franței.

România, Bulgaria şi Albania (aceasta din urmă pentru Italia) au ratificat în unanimitate tratatele de pace.

Partidul Agrarian bulgar al lui Petcov a fost decretat *hors la loi,* iar cei 65 deputați ai săi au fost invalidați.

Mihai Popovici a fost şi el arestat.

Cu toate încercările de mijlocire ale aliaților, la Atena oferta lui Tsaldaris de a forma un guvern al tuturor partidelor anti-comuniste, pare a nu reuşi din cauza lui Sophoulis care refuză în cabinet pe generalul Napoleon Zervas, aşa că Tsaldaris care are majoritatea în Parlament, va forma cabinetul numai cu reprezentanţi ai propriului partid, lăsând poarta deschisă şi altor colaborări.

Guță şi Groza vor fi debarcați în curând, aşa că vom avea, zice-se, un guvern Gheorghiu-Dej. Au început să aresteze şi printre rudele lui Groza. Se vorbeşte de Franasovici şi Stoica pentru noile reduceri de la Externe. Se anunță vizite domiciliare în căutare de aur şi de devize.

28.8.47. Consiliul de Securitate a aprobat aseară cu şapte voturi şi patru abțineri constituirea unui comitet de experți care să studieze modalitatea restrângerii dreptului de veto în vederea discutării în Adunarea Generală. Propunerea americană a fost sprijinită de Anglia, Franța şi China, însă Gromyko a declarat că Sovietele se vor opune în Adunare oricărei limitări a acestui drept.

Într-o conferință prezidată de Rege, şefii partidelor anti-comuniste din Grecia au convenit asupra necesității alcătuirii unui cabinet de coaliție, care să fie însă condus de o persoană desemnată de Suveran. Tsaldaris continuă încercările.

Relativ la cei 4500 emigranți evrei care acum se află la Gibraltar în drum spre Hamburg, guvernul francez s-a oferit să le asigure ospitalitatea, cu condiția ca debarcarea să se facă din voința lor şi acest act să nu creeze un precedent.

Guvernul englez speră să realizeze economii de peste 200 milioane livre anual, reducând cu 1/7 rația de carne, suprimând benzina pentru automobilele particulare şi desființând, de la 1 octombrie, dreptul englezilor de a-şi petrece vacanțele în străinătate.

2.9.47. Ieri a plecat la Praga delegația noastră guvernamentală: Groza, Tătărescu, Livezeanu, Bodnăraş etc. Este de fapt continuarea seriei de legături politice între statele de sub stăpânirea Moscovei, ce se înnoadă cu grabă pentru promovarea programului sovietic în ajunul încercării forțelor, care se va produce probabil la Adunarea ONU. De aceea, ruşii s-au grăbit să ratifice toate tratatele de pace cu foştii sateliți. Alții pretind că s-au supus injoncțiunilor americanilor. Mă îndoiesc!...

La Atena, Tsaldaris n-a reuşit să formeze decât un guvern al propriului partid. Întâmpină o rezistență îndârjită a grupărilor Venizelos şi Sophoulis, care intervin neîncetat pe lângă Suveran spre a obține constituirea unui guvern de concentrare.

Ciocnirile dintre evrei şi arabi în Palestina se întețesc. Comisia specială a Națiunilor Unite a prevăzut o Palestină independentă pentru 1949, alcătuită dintr-un dublu stat arab şi evreiesc, capitala rămânând Ierusalim, ceea ce nemulțumeşte ambele tabere. Arabii nu admit o scindare a țării, iar evreii protestează că Galileea nu le-ar mai aparține şi că Ierusalimul n-ar mai rămâne pur evreiesc.

Alegerile din Ungaria au dat câştig comuniştilor care devin cel mai puternic partid cu 21%, într-un bloc guvernamental ce deţine peste 60%, pe când micii proprietari nu obţin decât 15%, în loc de 57% (în 1945).

La Calcutta, ciocniri între hinduşi şi musulmani.

Statele Unite au cerut Angliei să nu-şi retragă trupele sale din Grecia până la clarificarea situaţiei de la graniţe, adică o amânare fără termen. Se pretinde că, la bordul unui vapor american în drum spre Statele Unite, s-ar afla 35 prizonieri din luptele de gherilă din Grecia printre care şi doi români, însă niciun grec.

În şedinţa de închidere a conferinţei pan-americane de la Rio, preşedintele Truman a făcut declaraţii hotărâte cu privire la voinţa Statelor Unite de a restaura pacea în lume şi de a lupta cu toate forţele împotriva celor ce caută a stânjeni refacerea şi libertatea popoarelor. A mai vorbit de datoria emisferei apusene de a ajuta refacerea lumii vechi. Ultimul act al conferinţei va fi semnarea unui tratat defensiv colectiv pan-american.

În Anglia toate sindicatele au votat decizia de a susţine fără rezerve efortul de refacere economică a guvernului. Totuşi, greve au izbucnit în 23 mine de cărbuni; evident că este mână sovietică. Şi în multe centre industriale franceze, lucrătorii au intrat în grevă pentru majorarea raţiei de pâine şi mărirea salariilor. Ramadier a cerut din nou un vot de încredere pentru măsurile sale economice.

În blocul guvernamental din Ungaria apar spărturi: miniştrii socialişti demisionează şi cer plecarea primului ministru. Este în fond un succes al opoziţiei.

3.9.47. Bevin a vorbit la un congres muncitoresc englez şi a declarat că în noiembrie când se vor întâlni la Londra cei patru miniştri de Externe, este ultima şansă pe care lumea o are de a restabili pacea şi că europenii vor avea de ales între libertate şi dictatură. Anglia este pentru dezarmare, dar nu înainte de a avea asigurări că drepturile omului vor fi garantate. A considerat Consiliul de Securitate cu totul ridicol şi ineficient prin abuzul ce se face acolo cu dreptul de veto. Propune în final o uniune vamală între toate dominioanele *Commonwealth*-ului britanic. O comisie franco-italiană urmează în curând a studia posibilităţile unei asemenea uniuni şi între cele două ţări.

Guvernul sovietic ar fi dispus a participa la planul englez pentru constituirea unei forţe armate internaţionale menită să asigure pacea, compusă din nave de război de diverse tipuri, 8-12 divizii terestre, bombardiere şi aparate de vânătoare.

Marshall a definit, cu mult umor, acordul semnat la Rio „un pact pentru pace cu dinţi." Aud că Radio Atena a anunţat că pe frontul rebelilor au fost luaţi prizonieri dintr-un regiment sovietic şi dintr-un batalion românesc (!). Aceştia ar fi declarat că fuseseră trimişi ca muncitori în Cehoslovacia, însă că apoi au fost transportaţi în Jugoslavia şi de acolo trimişi să lupte în Grecia. Să fie adevărat?!...

5.9.47. La Atena sunt actualmente negocieri între liberalii lui Sophoulis şi populiştii lui Tsaldaris pentru un guvern de coaliţie. În acest caz, primul ar deveni prim-ministru, cu al doilea ca vicepreşedinte.

Grevele minerilor englezi care afectează acum peste 60 mine din nordul ţării, aduc producţiei de cărbune pagube zilnice de peste 80.000 tone.

Guvernul Ramadier a obţinut cu destulă greutate votul de încredere cu o majoritate de numai 45 voturi, căci atât comuniştii cât şi partidele de dreapta au votat contra măsurilor economice restrictive.

9.9.47. Luni 15 septembrie va avea loc concomitent la Moscova şi la Paris depunerea instrumentelor de ratificare a tratatelor cu Italia, Bulgaria, România, Ungaria şi Finlanda, dată de la care aceste tratate vor intra oficial în vigoare.

A doua zi se va deschide la New-York Adunarea Generală a ONU. Şeful delegaţiei Rusiei va fi Vîşinski, în locul lui Molotov, reţinut la Moscova, aşa că sunt probabilităţi să se facă scandal, fiecare punând în linie bateriile sale grele. În tot cazul este de notat că acelaşi Vîşinski a respins cu obrăznicie notele engleză şi americană care cereau ca revizuirea procesului Petcov să se facă de către cei trei reprezentanţi ai comisiei de control de la Sofia.

Cu prilejul sărbătoririi celui de-al 8-lea centenar al întemeierii Moscovei, Stalin a vorbit cu trufie de toate valurile cuceritoare ale lumii mongole, Carol al XII-lea, Napoleon, Hitler, care s-au prăbuşit sub zidurile acestui sfânt oraş...

Noul guvern grec prezidat de Sophoulis acordă o amnistie rebelilor care acceptă să se predea, dar comuniştii sunt furioşi fiindcă noţiunea de concentrare a guvernului nu e destul de largă.

Emigranţii evrei au sosit la Hamburg şi în afara a 50 de recalcitranţi, totul s-a desfăşurat în linişte. Au fost instalaţi în tabere lângă Lübeck.

Se vorbeşte de noi comprimări în ministerul nostru: au mai rămas vreo 50 diplomaţi de carieră, desigur îi vor scoate şi pe dânşii, ca să nu mai rămână decât cei înscrişi sau puşi de partid. Despre Guţă se spune că ar deveni ministrul Palatului, însă cu loc în Consiliul de miniştri, ceea ce ar însemna că Regele va fi în viitor la discreţia guvernului, care va hotărî asupra celor mai mici amănunte ale Curţii. Ca titular la Externe, ar fi iar vorba de Ralea.

Nu ştiu ce se petrece în Turcia: acum câteva zile au fost remaniaţi şase miniştri din cabinet, iar azi se anunţă demisia preşedintelui de Consiliu.

Markos, şeful rebelilor greci, a declarat că e gata să înceteze lupta dacă amnistia ar fi acordată de un guvern în care să intre toate partidele politice, inclusiv EAM şi care deci să asigure libertăţile cetăţeneşti. N-ar fi exclus ca această apă în vin să fie din ordinul Sovietelor care văd că se apropie momentul când vor fi obligate de a-şi retrage trupele din Bulgaria şi de a înceta lupta.

Şi în timp ce se arată semne că acţiunea sovietică în Grecia ar evolua spre un *modus vivendi* cu regimul monarhic, la noi se constituie cu manifestări şi discursuri insolite, un comitet de ajutorare a democraţiei elene în lupta sa împotriva terorii monarho-fasciste (?!) compus din Alexandru Rosetti, Sadoveanu, Pompei etc.

O altă iniţiativă bizară este dizolvarea comitetului Ateneului Român, acuzat de sentimente reacţionare.

16.9.47. După schimbul instrumentelor de ratificare la Paris şi la Moscova, cele cinci state foste satelite ale Germaniei intră pe picior de pace cu Naţiunile Unite.

De ieri a luat fiinţă noul statut al oraşului Triest şi trupe jugoslave au înaintat până la noua graniţă a regiunii Veneţia-Giulia.

Văzând întârzierea în elaborarea tratatului de pace cu Austria, guvernul englez anunţă că va relua relaţiile diplomatice cu Viena, aceasta spre a pune în şah politica Rusiei.

S-a deschis a doua sesiune a Aunării generale a ONU, care va avea de discutat ca puncte principale: situaţia din Grecia şi Balcani, Palestina, reglementarea dreptului de veto şi cazul regimului Franco. Sunt prezenţi peste 1000 delegaţi.

În Slovacia, s-a procedat la sute de arestări dintre partizanii Partidului Democrat, acuzat de comunişti de a camufla pe aderenţii gărzilor „Hlinka".

Preşedintele turc Inonu a declarat la Erzerum că ambele partide ale Republicii trebuie să colaboreze, spre a împiedica în provinciile răsăritene ale Turciei intrigile interioare, ca şi pe cele din afară...

La noi, în mod practic stabilizarea e dată peste cap; preţurile cresc uimitor de repede fără a se mai ţine seama de ameninţările guvernului, care el însuşi comite cele mai mari abuzuri. Astfel, un liber profesionist impus cu 42 milioane pe an, plătise până în ajun de 15 august, 23 milioane; după reformă, impozitul anual a fost recalculat la 25.000 lei, cu menţiunea că suma deja plătită reprezintă acum doar 1.150 lei, având deci de plătit diferenţa de 23.850 lei. Pe de altă parte, guvernul a achiziţionat în ajun produse din diverse industrii cu mii de miliarde lei vechi, care azi numai valorează practic nimic.

17.9.47. Adunarea Generală a ONU a ales ca preşedinte pe brazilianul Aranha cu 29 voturi, faţă de cele 22 obţinute de delegatul austalian, ceea ce a prilejuit ruşilor să anunţe că a fost învins candidatul Statelor Unite. Au fost aleşi şapte vicepreşedinţi, adică câte unul dintre cei mari, la care se adaugă cubanezul şi mexicanul, deci o majoritate americană. Marshall a vorbit foarte hotărât despre îndatoririle Adunării Generale de a scuti ONU de pacostea dreptului de veto, arătând că Organizaţia a putut restabili pacea, dar se dovedeşte incapabilă a o menţine.

Presa turcă e de părere că pentru lichidarea problemei greceşti, Adunarea are de ales între a da dezlegare Statelor Unite de a restabili pacea în această ţară şi a lua măsuri pentru suprimarea regimurilor de teroare din ţările de sub controlul rusesc.

Se constată, în genere, o denunţare pe faţă a Sovietelor.

Preşedintele Inonu vizitează Kars din răsăritul Turciei, veşnic revendicată, ca şi Erzerum, de poftele ruseşti.

18.9.47. Comentariile asupra declaraţiilor lui Marshall şi a hotărârii Adunării de a evoca problema greacă în ciuda opoziţiei sovietice, arată voinţa fermă americană de a înfrânge politica de obstrucţie practicată de ruşi. Într-adevăr, Marshall propune constituirea unui comitet de pace şi securitate compus din reprezentanţi ai celor 55 state membre, care să decidă asupra tuturor problemelor pe care nu le-a putut rezolva Consiliul de Securitate.

În acest mod, Adunarea Generală ar fi în sesiune permanentă şi s-ar suprima în acest organism dreptul de veto, care n-are rost decât în restrânsul Consiliu de Securitate şi se dă totodată o mai accentuată importanţă statelor mici. *Manchester Guardian* a criticat acest plan, susţinând că Franţa şi mai toate statele europene nu-l vor putea admite, fiindcă ar însemna să accepte ca ONU să fie transformată într-o instituţie la dispoziţia americanilor. În schimb, delegatul australian Evatt a susţinut planul lui Marshall.

Este, de asemenea, viu criticată atitudinea Poloniei şi a Sovietelor, care s-au opus oricărui aranjament internaţional în problema energiei atomice.

Curtea supremă din Sofia a respins recursul lui Petcov. Ce reacţie vor avea anglo-americanii?

Maniu se află la Predeal, cu domicilu forţat, pentru refacerea sănătăţii.

Se povesteşte că Susaikov, însoţit de Kavtaradze, l-au vizitat pe Guţă la Poiana Braşov pentru a-şi lua rămas bun. Partizanii săi interpretează aceasta ca un succes formidabil.care-i întăreşte poziţia şi-l desemnează ca şef al viitorului guvern. Alţii dimpotrivă, îl consideră pe ducă şi anunţă că ar putea fi înlocuit la Externe cu Pătrăşcanu.

19.9.47. După Chile, Australia şi China care au fost de acord cu restrângerea dreptului de veto, Vîşinski şi-a rostit aseară discursul în care, într-un torent de imprecaţiuni la adresa Statelor Unite, a declarat că se va opune din răsputeri planului Marshall, pe care-l denunţă că pregăteşte un nou război împotriva Sovietelor şi a Europei răsăritene, acuzând totodată Franţa şi Anglia pentru tendinţa ce arată a se ralia acestei politici agresive. Ruptură?!... În tot cazul, începe să troznească şandramaua.

Acum încep să se ivească şi valoroasele noastre lichele cu pretenţii de oameni providenţiali: Tătărescu şi Argetoianu se pun *„sur les rangs”*[48] ca viitori prim-miniştri într-un guvern de... pace. Între amândoi, îl prefer în orice caz pe acesta din urmă, fiindcă mai bine cu deşteptul la pagubă decât cu prostul la câştig... Şi apoi, mi se afirmă că Vodă nu-l poate suferi pe Guţă.

22.9.47. Raportorul general al Comitetului celor 16 naţiuni europene care au acceptat ajutorul american, Alphand, şi-a depus dosarul, publicat în Statele Unite şi în Europa, preconizând un program de refacere pe patru ani până în 1951 şi lăsând poarta deschisă restului de opt state să adere şi ele la acest program.

---

[48] *„concurează”*

Guvernul englez acuză formal guvernele ungar, bulgar şi român de a nu reprezenta opinia acestor ţări, şi de a oprima partide politice prin mijloace de teroare poliţienească de către o minoritate comunistă; adaugă că noii miniştri ai Angliei la Budapesta, Sofia şi Bucureşti au primit instrucţiuni să se manifeste în acest sens.

La serbarea de trei ani de la apariţia liberă a ziarului *Scânteia,* Vasile Luca a reluat vechile teme comuniste şi a insistat asupra nevoii unei judecări grabnice a duşmanilor clasei muncitoare, adică a clicii „manisto-fasciste". Mai grav e că a lansat invective în contra acţiunilor imperialiste ale Statelor Unite, care urmăresc răsturnarea stării de fapt din România şi împotriva cărora Blocul Partidelor Democratice trebuie să lupte din răsputeri.

Cum se vor potrivi asemenea elucubraţii cu atitudinea fermă luată de guvernul englez faţă de noi, mai ales cu răspunsul delegatului britanic la Adunare, McNeil, la invectivele lui Vîşinski, pe care le tratează ca absurdităţi? La acuzarea că Churchill este pentru pacea lumii un *„brandon d'incendie"*[49] similar lui Hitler, McNeil a răspuns că lupta pentru democraţie şi libertate desfăşurată de Churchill e cel puţin tot atât de curajoasă ca a celui mai pur dintre comunişti şi că, în timpul războiului, vizita imperturbabil străzile Londrei, în timp ce bombele germane erau aruncate din avioane poate graţie petrolului rusesc... Aplauzele furtunoase ce-au urmat discursului, au avut aproape semnificaţia unui vot al Adunării contra Sovietelor.

Petcov a fost spânzurat astă noapte în închisoarea din Sofia. Va fi vreo reacţie?...

1.10.47. Cu toate încercările ruşilor şi ale slugilor lor, Anglia şi Statele Unite se opun explicit la admiterea ca membre a Bulgariei, României şi Ungariei, care nesocotesc în chip flagrant drepturile omului şi libertăţile cetăţeneşti, la respectarea cărora s-au obligat prin tratatele de pace.

Presa turcă trage un semnal de alarmă către toate naţiunile civilizate de a împiedica crima politică în contra lui Maniu pe care-l aşteaptă în curând „ştreangul roşu". Printre capetele de acuzare în procesul ce va începe la noi peste două săptămâni este şi politica ... habsburgică a grupului Maniu între 1907-1916 (sic!).

De altfel, în Albania au fost 16 condamnări la moarte, iar în Polonia se pregăteşte procesul împotriva lui Mikolajczyk.

În Consiliul de Securitate, Australia şi Brazilia au fost înlocuite prin Argentina şi Canada. Locul Poloniei este aprig disputat între India şi Ucraina.

Tito a acuzat într-o cuvântare trupele engleze din Grecia că ar fi provocat războiul civil. El spune: „În politica noastră să avem credinţa că pacea va dura cinci veacuri, dar să fim pregătiţi ca şi cum războiul va izbucni mâine".

Englezii fac demersuri urgente la Bucureşti şi la Sofia spre a împiedica îmbarcarea a circa 16.000 emigranţi evrei pe două vase sub pavilon panamez care au intrat în Marea

---

[49] *„torţă incendiară"*

Neagră. Insula Cipru e acum suprasaturată de cei care sunt împiedicaţi să debarce în Palestina, aşa că guvernul englez nu mai ştie unde să-i izoleze. Chiar şi ruşii anunţă cu mândrie că va fi cel mai formidabil transport clandestin din câte s-a încercat vreodată.

Procesul deschis în Turcia contra celor trei ofiţeri români fugiţi din ţară care şi-au ucis pilotul pe drum, este prilej de mare publicitatea tuturor ororilor şi actelor de teroare comise de ruşi de când au intrat în România în 1944.

2.10.47. Întâlnirea celor patru miniştri de Externe a fost fixată la Londra pentru data de 25 noiembrie, fiind precedată de cea a adjuncţilor la 3 octombrie, care vor avea de examinat şi problema coloniilor italiene. Ruşii n-au confirmat încă invitaţia. De altfel, raporturile lor cu occidentalii sunt tot mai încordate.

Vîşinski a protestat energic pentru opoziţia faţă de candidatura Ucrainei, acuzând politica anglo-americană relativ la alegerea Argentinei şi a Canadei. Preşedintele Adunării, Aranha, s-a văzut silit să-i retragă cuvântul şi să-l cheme la ordine pentru propaganda sa nepermisă.

Ambasadorul american la Moscova a trimis o notă de protest în contra atacurilor din *Pravda* la adresa preşedintelui Truman şi a primit „une fin de non recevoir" din partea lui Molotov. Ruşii acuză *Readers Digest*, ce se publică în 14 milioane exemplare, de a fi organul potentaţilor americani care propovăduiesc războiul contra Uniunii Sovietice.

6.10.47. Reprezentanţi comunişti din nouă state şi anume: ruşi, poloni, cehoslovaci, francezi, italieni, unguri, români, sârbi şi bulgari au participat la Varşovia la o conferinţă pentru organizarea unei uniuni a Partidelor Comuniste din lume. Presa engleză şi americană consideră aceasta ca un război virtual deschis contra Statelor Unite şi lucrul e cu atât mai semnificativ, cu cât comuniştii englezi n-au fost invitaţi şi nu se ştie ce atitudine vor adopta ei.

La congresul social-democraţilor de la Bucureşti prezidat de Şerban Voinea (recte Gaston Beuve), Groza a propus în aplauzele unanime alipirea la comunism a partidelor socialiste din diversele ţări reprezentate.

Thorez a declarat că excluderea comuniştilor de la guvernare se datoreşte politicii şi influenţei americane.(Sunt convins că are dreptate). Pe de altă parte, de Gaulle şi-a început campania pentru alegerile comunale din Franţa printr-un discurs rostit la Vincennes în care slăveşte politica Statelor Unite şi declară pe faţă război comunismului.

Dinu Brătianu şi Titel Petrescu vor fi audiaţi în procesul Partidului Naţional-Ţărănesc, pe care guvernul, după oarecare ezitare, caută acum să-i grăbească judecarea în faţa unei Curţi marţiale pentru acte de trădare şi malversaţiuni. Se zvoneşte însă că printre magistraţii militari aleşi pe sprânceană, ar exista totuşi un curent pentru achitarea acuzaţilor, cu toate riscurile ce i-ar ameninţa pe aceşti ofiţeri.

7.10.47. Aseară la discutarea problemei greceşti, Vîşinski a avut o nouă ieşire violentă în contra Statelor Unite şi a politicii occidentale în genere. Cum această

manifestare vine îndată după ştirea noii „Internaţionale" înjghebate la Varşovia, comentariile engleze şi americane o socotesc ca pregătirea ieşirii Rusiei din sânul ONU şi că acest „*Komintern redivivus*" este tot cel vechi, care de fapt n-a încetat o clipă de a exista.

Ieri la club, Brâncoveanu nădăjduind probabil să-şi consolideze situaţia financiară, mi-a ţinut o întreagă teorie asupra nevoii tuturor statelor europene de se federaliza în contra imperialismului american, socotind că unica salvare a ţării noastre ar fi să ne apropiem sincer şi definitiv de Soviete, care ne vor asigura liniştea şi independenţa. Ce curios e acest „prinţ roşu" care n-are nimic din talentul şi personalitatea lui Kropotkin.

Printr-o decizie a Ministerului Economiei Naţionale, guvernul renunţă a mai fixa preţuri maximale afară de unele articole blocate, spre a egaliza, explică el, diferenţele de preţ între sat şi oraş. Imediat, peste noapte, mai toate preţurile au sărit în tavan, ceea ce înseamnă recunoaşterea oficială a falimentului complet al stabilizării.

8.10.47. Adjuncţii miniştrilor de Externe întruniţi la Londra au admis propunerea făcută de ruşi ca pentru coloniile italiene, pe lângă avizul celor cinci mari puteri, să se ceară şi pe cel al semnatarilor tratatului de pace cu Italia precum şi al Pakistanului, Egiptului şi al Italiei însăşi.

În problema greacă, delegatul jugoslav a atacat cu insulte raportul Comisiei, tratând de „neruşinată" atitudinea delegaţilor englez şi belgian care au găsit vinovate guvernele vecine Greciei.

La Londra, remaniere ministerială, cabinetul fiind redus la 18 membri.

Presa engleză şi americană denunţă manifestul comunist, precizând că e preferabilă lupta pe faţă, decât cea ascunsă de până acum.

Timpuri noi din Moscova acuză imperialismul anglo-saxon care-şi creează baze navale şi aeriene în Grecia spre a putea ataca democraţia sovietică şi că acesta fusese în realitate planul lui Churchill din timpul războiului care insistase atâta, dar fără suces, pentru crearea unui al doilea front în Balcani.

10.10.47. Gogore Carp, convins că americanii vor face în curând război Sovietelor, găseşte următoarele argumente în favoarea tezei sale:

1. Nevoia pentru Truman să lichideze această problemă înaintea începerii campaniei prezidenţiale din primăvara viitoare.

2. Imposibilitatea Moscovei de a înceta acţiunile de provocare, care fac parte din compexul-motor de menţinere a dictaturii.

3. Masarea flotei americane la Dardanele şi echiparea trupelor americane pentru o campanie de iarnă.

4. Angajarea republicanilor în politica de război.

5. Sloganul răspândit pretutindeni în USA acum: război în toamna 1947 - trei săptămâni; în primăvara 1948 - trei luni; în toamna 1948 - 3ani.

6. Răspunsul celor patru senatori americani cărora li s-a refuzat vizita în Rusia, la întrebarea presei cum cred că s-ar putea rezolva conflictul cu Rusia: „altă soluție decât războiul nu există."

13.10.47. Presa britanică de dreapta şi cea liberală consideră Kominform-ul, care a luat ființă la Varşovia şi şi-a stabilit sediul la Belgrad, ca un semn de slăbiciune din partea Sovietelor care au pierdut teren în Franța şi în Italia. Cea mai nimerită armă de a lupta contra acestei ofensive, ar fi ajutorarea celor două țări de către Statele Unite pentru a le scoate din criza economică. În manifestul lansat în numele Partidului *Rassemblement du Peuple Français*, de Gaulle denunță pe comuniştii francezi de a servi cauza imperialismului rusesc.

În urma arestării în Chile a unor diplomați jugoslavi dovediți a fi unelte ale propagandei comuniste, guvernul din Belgrad a rupt relațiile diplomatice cu această țară, care, la rândul ei, răspunde că acest gest o lasă perfect indiferentă.

Cu 35 voturi contra unu şi 10 abțineri, Adunarea ONU a aprobat constituirea comisiei pentru Grecia.

Proiectul american de împărțire a Palestinei a întâmpinat o vie rezistență dn partea arabilor care susțin o țară unitară cu o largă autonomie acordată evreilor în regiunile unde sunt în majoritate. Ruşii se miră de această atitudine a Statelor Unite.

14.10.47. Până la sfârşit, Sovietele s-au raliat la planul american pentru Palestina, adăugând că totuşi n-au speranța ca aceste două neamuri să se poată împăca. În acest fel, majoritatea necesară de două treimi în sânul Adunării va fi realizată.

În problema greacă, moțiunile prin care ruşii căutau să arunce vina pe guvernul din Atena, exonerând pe vecini prin respingerea unei noi comisii, au fost înfrânte cu 36 voturi față de şapte şi 14 abțineri.

Se zice că mâine ar începe procesul Maniu.

16.10.47. Procesul Maniu s-a amânat.

Mesajul către Parlament al Guvernului, de conținutul căruia Regele nu fusese încunoştiințat până în ajun, nu conține, precum se temeau unii, vreun proiect de ştirbire a prerogativelor regale, nici tendință de mai intensă comunizare a țării sau de distrugere a proprietății private. Bineînțeles, sunt ridicate osanale Sovietelor, se accentuează programul de reformă a justiției cu magistrați popular aleşi, dar nimic nu face încă să se prevadă gândul de alungare a Suveranului şi de proclamare a Republicii, chiar în cadrul URSS.

Congresul de la Beirut a celor şapte state arabe pare să fi realizat, urmare planului de împărțire a Palestinei, o mai strânsă unitate în ce priveşte colaborarea lor militară. Să fie teama ca arabii să reziste cu armele acestei reînvieri a judecății lui Solomon?...

În tot cazul, uşurința cu care ruşii s-au grăbit să subscrie la inițiativa americană dă de bănuit că se gândesc la o întreagă serie de încurcături şi neplăceri pentru anglo-americani.

La ONU lupta continuă între marele număr de peste 30 state alăturate politicii occidentale şi cele şase sau şapte voci ale clicii sovietice. Nu prea mă împac însă cu ideea unui important grup de 10 sau chiar 18 reprezentanţi ce se abţin de la vot în mod regulat şi care ar putea periclita la un moment dat cauza Apusului.

Marshall a reuşit să obţină la Boston adeziunea la planul său de ajutorare a Europei a celei mai importante din cele două grupări sindicale din USA. Cu acest prilej s-a protestat cu umor în contra acuzării aduse de ruşi că Truman ar fi un al doilea Hitler, care vrea să dea foc lumii, căci dacă ar fi fost adevărat, ruşii s-ar fi grăbit să încheie cu dânsul un pact...

Mi se afirmă că la una din recepţiile de la Rio, Lucie Fernandez ar fi vorbit lui Truman în calitatea sa de româncă şi l-ar fi rugat să aibă grijă de ţara ei, iar că dânsul i-ar fi promis tot sprijinul. Despre colonelul Anderson care pleacă azi la Washington spre a fi înaintat general, sunt informat că va expune lui Truman, în calitatea sa de F. M., situația reală din România.

Mare interes a stârnit cartea recent apărută *Speaking Frankly* în care Byrnes face istoricul conferinţelor de la Yalta, Potsdam, Londra, Paris şi New-York, arătându-l pe Stalin ca pe un personaj sincer, însă secondat de abilitățile şerpuitoare ale lui Molotov. Critică atât pe ruşi pentru a fi refuzat admiterea Franței printre marile puteri, cât şi pe francezi de a nu fi permis crearea unui guvern central în Germania înainte de fixarea definitivă a graniței sale occidentale. El dă a înțelege necesitatea forței de care Statele Unite vor trebui să uzeze pentru a sili pe ruşi să convină la liberarea popoarelor aflate sub jugul lor.

17.10.47. Epidemia de holeră face ravagii cumplite în Egipt. Alexandria e complet izolată pe mare şi pe uscat, iar acum sunt temeri că se va extinde contagiunea spre Palestina.

În Franța au reînceput grevele (metrou etc.) şi s-ar putea ca, în caz de succes a campaniei lui de Gaulle, să se încerce tulburări şi mai grave din partea comuniştilor.

Alegerile italiene au marcat un succes doar aparent al comuniştilor, care, împreună cu socialiştii de stânga, sunt totuşi depăşiți de partidele de dreapta.

Văzând că nu reuşesc a convinge pe ruşi să trateze Germania învinsă ca un stat unitar, englezii şi americanii au elaborat numai pentru zonele lor un program de demontare de instalații industriale (peste 600 în decurs de doi ani) ca o foarte slabă despăgubire față de toate ruinele produse în Europa în cele două războaie mondiale, dar mai ales ca asigurare că nemții nu vor reîncepe cursa înarmărilor şi să provoace o amenințare a păcii în lume.

21.10.47. Primele rezultate ale alegerilor cantonale din Franța au dat primul loc gaulliştilor cu 40%, după care urmează comuniştii cu 30%, ambele formaţiuni nereprezentate azi în guvern. Ramadier, care manifestă o vădită tendință de depărtare de stânga şi pe care presa de extrema stângă îl denunță ca fiind „gaullist fără de Gaulle", va

avea de înfruntat o problemă cam insolubilă în concepţia sa socialistă. Zic socialistă, doarece catolicii lui Bidault au pierdut foarte mult teren. Partidul Socialist va avea de ales între colaborarea cu comuniştii de care se teme şi una cu dreapta, de care nu îndrăzneşte a se apropia.

În momentul de faţă încep a se desena ca politică a viitorului apropiat în Franţa, grupări tot mai dense în jurul comuniştilor şi al gaulliştilor şi un joc de pendulare între aceste două forţe diametral opuse.

La Adunarea Generală a ONU - iar o alegere anulată privitor la înlocuirea Poloniei în Consiliul de Securitate. Majoritatea de două treimi fiind 36, nici Ucraina cu 30 voturi, nici India cu 25, n-au reuşit, alegerile fiind din nou amânate. Nici în Consiliul de Tutelă, unde trebuiau să se aleagă doi membri noi, nu s-a ajuns la niciun rezultat.

La noi, diverşi membri ai Partidului Naţional-Liberal în frunte cu Dinu Brătianu, au fost interogaţi la instanţele militare sub acuzaţia înstrăinării a 100 pistoale automate pe care le obţinuseră în august 1944 din dispoziţia generalului Mihai Racoviţă şi de care tineretul liberal s-ar fi servit în noiembrie 1945 spre a provoca tulburări.

22.10.47. Brazilia a rupt relaţiile diplomatice cu Sovietele din cauza atacurilor ofensatoare din presa moscovită la adresa preşedintelui Republicii. Chile a procedat la fel, acum şi cu sovieticii şi cu Cehoslovacia, după ce s-a dovedit implicarea personalului lor diplomatic în acţiuni de aţâţare la dezordini şi tulburări.

Mare vâlvă a stârnit în Anglia proiectul guvernului de a restrânge la un an dreptul Camerei Lorzilor de a se opune în materie de buget, sub cuvânt că ea este o adunare de sentimente conservatoare, ce face opoziţie numai unui guvern laburist. Toată presa, afară de guvernamentalul *Daily Herald*, acuză pe Attlee pentru această greşeală.

Ioaniţiu, al cărui fiu este camarad cu Regele şi secretarul său, se îndoieşte că americanii ar fi în stare să pornească o acţiune în contra Sovietelor, câtă vreme nu pot conta pe o bază serioasă în Europa, în speţă Franţa, unde succesul gaullist e în detrimentul Partidelor Radical şi Socialist şi unde comuniştii sunt gata pentru tot soiul de mişcări.

23.10.47. Guvernul Ramadier, care demisionase, s-a reconstituit mai restrâns, dar pe aceleaşi baze: şapte socialişti, cinci radicali, un independent şi cu Bidault la Externe.

Importantă ar fi decizia Vaticanului, dacă se confirmă, ca tot episcopatul catolic să refuze de aici înainte comuniştilor şi marxiştilor serviciile Bisericii pentru botez, cununie, înmormântare. *„Interdictio a divinis"*[50] e cea mai mare pedeapsă a unui catolic.

Parlamentul persan a respins cu peste 70 voturi contra două, proiectul de lege pentru concesionarea terenurilor petrolifere Sovietelor.

Guvernul englez a hotărât menţinerea flotei din Mediterana pe picior de război şi a dat dispoziţii pentru restabilirea în cel mai scurt timp a efectivelor.

---

[50] *„Interdicţie de la Dumnezeu"*

27.10.47. Londra anunţă că peste două zile va începe în fine procesul Maniu.

Despre Mikolajczyk, şeful agrarienilor din Polonia pe care-l ameninţă aceeaşi soartă, se spune că ar fi dispărut.

După succesul lui de Gaulle în alegerile cantonale, acesta a cerut noi alegeri parlamentare. Socialiştii se simt tot mai mult între ciocan şi nicovală.

Se anunţă că vase militare turceşti vor părăsi Pireul, spre a face loc transporturilor americane.

Se zvoneşte că raporturile dintre Suedia şi Soviete ar fi dintre cele mai încordate, în urma insuccesului pentru suedezi al acordului de plăţi cu sovieticii.

29.10.47. Azi a început la Şcoala de Război, în faţa Curţii Marţiale, procesul lui Maniu şi al altor 18 naţional-ţărănişti acuzaţi de a fi complotat cu misiunile engleză şi americană răsturnarea actualului regim, prin intervenţie străină.

Radio Londra afirmă că reprezentanţilor britanici li s-a interzis accesul la proces.

Mulţi dintre oamenii de partid ca Mihai Popovici, Ghiţă Pop, Haţieganu precum şi leaderi liberali şi o serie de funcţionari de la Externe sunt citaţi ca martori, unii în stare de arest. Implicaţi mai sunt Gafencu, Buzel, Vişoianu şi Cretzianu, dintre care cei doi din urmă fugiţi cu avioane americane. Desigur, procesul va merge repede şi mai toţi vor fi condamnaţi, chiar şi câţiva ani de temniţă grea ar fi suficienţi să-i distrugă în câteva luni, dacă... până atunci nimic nu se va întâmpla.

Un mare duel oratoric a avut loc la New-York între Vîşinski şi McNeil, care a ameninţat cu publicarea textului acordului sovieto-german din 1939, silindu-şi adversarul să părăsească şedinţa. Din nenorocire, până acum totul se reduce la violenţe verbale, ... în timp ce noi pierim cu paşi precipitaţi.

Ionel Christu, om de stânga, a cam schimbat piciorul în ultima vreme: acum întrevede războiul ca una din soluţiile posibile, bineînţeles nu imediat, nici la dată fixă. După el, soluţia cea mai convenabilă ar fi compromisul „dacă americanii nu vor încerca să-i pună pe ruşi în faţa unui ultimatum excesiv, pe care aceştia să nu-l poată accepta".

Prevede deci din partea Statelor Unite formularea unor pretenţii abil dozate, la care Sovietele să cedeze, fie chiar cu o primenire a personalului lor politic. Cea mai nefastă soluţie ar fi continuarea stării haotice de azi.

30.10.47. Actul de acuzare în procesul Maniu implică în mod explicit pe Berry, Melbourne, Holman şi alţii, aşa că de fapt reprezintă incriminarea formală a guvernelor englez şi american.

La Paris, comuniştii au început mişcări de stradă, pe care poliţia a fost nevoită pentru a le stăpâni, să facă uz de arme. Este de aşteptat să vedem dezlănţuindu-se în Franţa un război civil şi poate chiar, în scurtă vreme, valul cotropitor al trupelor sovietice să ajungă la Atlantic, înainte ca americanii să poată interveni.

Mi se afirmă că la audierea de ieri, inculpatul Oprişan de la Externe a fost lamentabil, recunoscând întreaga sa vină, denunţându-şi colegii şi cerând ca ispăşire, pedeapsa maximă. Nu-mi vine a crede, după cum arată actul de acuzare, că Serdici a putut fi în stare să acuze pe Maniu şi să se desolidarizeze de acţiunea sa. Tot aşa mă întreb ce narcotice li s-au dat încât să facă divulgări şi delaţiuni ca Oprişan sau Roiu.

31.10.47. Din relatările oficiale ale procesului, văd că toţi, începând cu Pogoneanu, au recunoscut faptele şi coluziunea lor cu americanii, ceea ce dovedeşte odată mai mult, că „complotiştii" au procedat cu o stângăcie şi o uşurinţă nepermisă, ţinând dosare şi acte compromiţătoare care au încăput pe mâna autorităţilor.

Amicul meu Geles afirmă pentru prima oară cu hotărâre, că războiul trebuie inevitabil să înceapă în decembrie ca să fie lichidat până în primăvară, când va începe în Statele Unite campania prezidenţială. N-ar putea fi amânat nici până după alegerea noului preşedinte, căci aceasta ne-ar duce în 1949, când sunt temeri ca ruşii să fi reuşit a avea şi ei bomba atomică.

4.11.47. Alegerile municipale din Anglia au dat mare câştig conservatorilor în dauna laburiştilor.

Mikolajczyk a reuşit să ajungă la Londra.

Procesul Maniu se apropie de faza finală. După audierea acuzaţilor şi a martorilor, a urmat rechizitoriul în care s-a cerut pedeapsa maximă. Apoi va începe pledoaria apărării lăsată în seama unor avocaţi puşi din oficiu, cei aleşi de acuzaţi ca Emil Otulescu având, zice-se, domiciliu forţat.

Unica apărare pe care o gândesc pentru Maniu şi o cred inatacabilă, ar fi următoarea:

1. Reprezint un partid legalmente recunoscut de către cele trei puteri, având dreptul de control al executării obligaţiunilor ce decurg din convenţia de armistiţiu şi din clauzele tratatului de pace.

2. Prin urmare, atât ca partid de guvernământ, cât şi ca formaţiune în opoziţie, am avut nu numai dreptul, ci şi îndatorirea să pun misiunile străine în cunoştinţă cu starea reală din ţara mea şi să denunţ abuzurile de putere şi violările comise de guvern.

3. Cum simultan, avizam totdeauna despre acestea atât pe reprezentanţii englez şi american, cât şi pe cel sovietic, n-am făcut altceva decât să exercit în mod strict una din atribuţiile mele de şef al unui partid recunoscut de puterile ce mi-au dat o atare însărcinare, fără a putea fi învinuit nici de complot, nici de trădare, nici de divulgare a unor secrete de stat.

Se pare că la proces, dacă Maniu a păstrat nemişcat o atitudine absolut demnă, Pogoneanu, sigur de sine, a luat o poziţie dârză şi aproape agresivă, pe sând Serdici, Penescu, Roiu, Oprişan mai ales şi chiar Ionel Stircea sunt lamentabili.

Cu ce au fost dopaţi, terorizaţi sau ademeniţi?...

Rechizitoriul procurorului a cerut pentru 14 din cei 15 prezenți precum și pentru cei patru de peste graniță, pedeapsa cea mai aspră, adică muncă silnică pe viață. Doar Stircea a fost scos din cauză, fiind considerat că ar putea fi cel mult vinovat de neglijarea denunțării celor aflate despre complot, ceea ce ar comporta un maxim de doi ani închisoare.

Fostul ambasador american la Londra, Winant s-a sinucis ca urmare a unei depresii nervoase.

5.11.47. De două zile *Scânteia* și apoi pe rând și celelalte ziare, au pornit atacuri în contra lui Guță, acuzând pe mai toți funcționarii ministerului de Externe ca unelte ale reacțiunii, pentru a ajunge la concluzia că poziția șefului de departament este foarte gravă. După el, urmează lovituri la adresa titularului de la Finanțe.

Am impresia că se urmărește nu numai eliminarea tătărăscanilor de la cele două ministere ce le-au mai rămas, ci și implicarea personală a lui Guță într-un proces. Vor urma apoi rând pe rând Brătienii, Titel Petrescu dacă până atunci nu se va întâmpla nimic. Sub amenințare de sancțiuni, toți funcționarii ministerului sunt convocați azi de sindicat spre a vota o moțiune pentru condamnarea lui Maniu.

6.11.47. Spre marea surprindere a grupării lui Guță, în urma unui aviz al comisiei pentru afacerile străine, Camera Deputaților a dat un vot de neîncredere lui Tătărescu, pe care-l socotește direct răspunzător de atitudinea funcționarilor de la Externe, implicați în procesul Maniu. Au fost 187 voturi pentru și numai cinci contra, ceea ce înseamnă că mulți partizani ai săi văzând că se prăbușește, s-au dat cu adversarii. Căci e foarte probabil că Guță, azi bolnav acasă, mâine desigur demisionar, va fi târât în scurtă vreme și dânsul pe banca acuzaților. Motive sunt destule: afacerea de la Tatar-Bunar, atitudinea de la banchetul din Chișinău, unii spun chiar și faptul demiterii lui Titulescu în 1936 sub acuzarea de ... sovietofilie. [...]

Se vorbește de Bucur Șchiopu la Externe și de Ghelmegeanu la Finanțe. Vlădescu-Răcoasa a fost numit ministru la Moscova, iar la Budapeta, unul ... Vințe, ce s-ar părea a fi chiar ungur. Marea întrebare continuă să fie dacă va izbucni conflictul; acum s-ar părea că buba ar putea să se spargă în chestiunea viitoarelor alegeri din primvară în Coreea.

7.11.47. Nu cred că se vor mulțumi comuniștii cu demiterea din guvern a întregului grup Tătărescu, ci sunt convins că-l vor implica într-un proces: e natural ca după cel al girondinilor să înceapă atacul contra lui Danton („*trop d'honneur pour Guță*"[51]). Dar pe când va veni și ziua de 9 Thermidor?... Aceasta e de altfel evoluția ce se urmărește și în Polonia, Cehoslovacia, Ungaria: guverne pur comuniste, spre a se ajunge în curând, dacă nu la o înglobare formală în Uniunea Sovietică, cel puțin la o federație economică a Europei orientale, ca răspuns planului Marshall.

---

[51] *„prea mare onoare acordată lui Guță"*

Să vedem cum vor reacționa americanii ... Deocamdată avem următoarele dovezi că nu ne-au abandonat:

1. În Camera Lorzilor, Vansittard a renunțat la moțiunea de revizuire a tratatelor de pace cu statele foste satelite, motivată de neexecutarea condițiilor impuse guvernelor respective, în urma asigurării că guvernul britanic va impune executarea riguroasă a tuturor clauzelor.

2. La Lake Success, s-a votat cu 40 voturi contra șase și șase abțineri, înființarea comitetului interimar al Adunării Generale, ceea ce înseamnă anihilarea de fapt a dreptului de veto.

3. Declarația lui Vîșinski că Sovietele nu vor admite să se supună jurisdicției Curții de arbitraj de la Haga.

4. Informația (ce pare a fi tendențioasă, dar pare verosimilă) că guvernul Groza pregătește o nouă echipă guvernamentală, pur comunistă, care să proclame alipirea formală sau de fapt a României la URSS și că Regele, de acord cu anglo-americanii, vrea s-o dejoace, plecând la Londra sub pretextul invitației la nunta prințesei Elisabeta, pentru a se înapoia peste câtăva vreme cu un nou guvern pregătit acolo. (Știrea fiind din izvor principesa Ileana, poate fi numai o invenție cu scop de a discredita persoana Suveranului și a-l acuza și pe el de acțiune subversivă și trădătoare).

5. Comunicatul englez că guvernul de azi al României este în contradicție flagrantă cu angajamentele de la Moscova.

8.11.47. După cum era de așteptat, guvernul comunist s-a completat imediat, dar ca o nouă palmă rusească pe obrazul țării, cu Ana Pauker, cetățeană sovietică, la Externe și cu secuiul Vasile Luca la Finanțe.

Au mai fost numiți un așa-zis socialist, Iordăchescu la Comunicații și de la Frontul plugarilor, Stanciu Stoian la Culte. Ca subsecretar la Instrucție, apare un alt comunist, „Al Vasilicăi" (nume de copil natural).

După felurite zvonuri pro-și contra, se pare că Regele și Regina-mamă Elena vor pleca peste 10 zile la Londra cu Negel, generalul Emilian Ionescu și ... bineînțeles, Vergotti.

Ankara a anunțat aseară că anglo-americanii vor rupe relațiile cu guvernele comuniste din Bulgaria, România și Ungaria, deferind la ONU cazurile acestor infractori ai tratatelor.

Guvernul austriac a protestat împotriva exproprierilor practicate în zona sovietică, arătând că toți foștii proprietari au binemeritat de la Patrie pentru atitudinea lor anti-hitleristă și pentru munca depusă tot timpul în folosul economiei țării.

Regele Paul al Greciei, căruia i se făcuse o injecție anti-holerică, suferă acum de para-tifos. Incontestabil că familia aceasta *„fiche la guigne"*[52], începând cu George I

---

[52] *„e urmărită de ghinion"*

asasinat, Teno şi George al II-lea detronaţi şi reîntronaţi pentru a muri apoi fără rost, Alexandru muşcat de o maimuţă, Elena cu Carol, George cu Elisabeta, Marina cu Kent, Irina cu Spoleto. Neam fără noroc...

Radio New-York observă că procesul Maniu care pornise în pas alergător, pare să se fi oprit cam brusc şi lasă a se înţelege că i s-ar putea conexa şi afacerea Guţă, în privinţa abuzurilor căruia se fac acum cercetări la Externe şi la Finanţe.

Statele Unite renunţă la dreptul de veto în Consiliul de Securitate pentru alegerea de noi membri în ONU.

14.11.47. În seara de marţi 11 noiembrie, Curtea marţială s-a pronunţat, condamnând pe toţi acuzaţii la pedepse variind între muncă silnică sau temniţă grea pe viaţă şi simplă detenţie pe un an. Stircea rămâne cu doi ani închisoare corecţională şi mulţi pretind că acesta ar fi preţul bunei voinţe cu care a făcut mărturisiri abundente. Mai tuturor li s-au confiscat averile. Toţi au făcut recurs.

Suveranii au plecat miercuri dimineaţa la Londra cu oprire la Paris, iar înapoierea se va face la începutul lui decembrie prin Elveţia. Se va întâlni oare cu Carol care pare că se instalează în Franţa?

La nuntă, Mihai va fi cavalerul de onoare al sorei prinţesei Elisabeta şi mulţi încep a făuri planuri, fără a se gândi la tradiţia britanică. Se zice că mirat de uşurinţa cu care guvernul i-a acordat plecarea, un vagon plin va cuprinde suita, - Negel, Nely Catargi etc., Regele călătorind cu avionul.

Se mai spune că, drept preţ al autorizării, el ar fi promis să facă mai târziu o vizită la Moscova, unde ruşii ar avea de gând să-i facă o întâmpinare grandioasă.

Aventura lui Guţă se îneacă în mocirla ridicolului, ajungând să fie exclus din partid (dimpreună cu Alexandrini, Vântu şi Roşculeţ) de către faimosul Bejan, pe care fusese nevoit să-l dea afară de la Economia naţională pentru prea multe potlogării.

Recursul maniştilor a fost casat, conform numeroaselor precedente, pentru viciu de formă prin neglijarea tragerii la sorţi a completului Curţii, toţi judecătorii fiind desemnaţi de guvern. Procesul deci reîncepe, dar vestea e prematură.

Greve şi tulburări la Marsilia cu morţi şi răniţi.

Acţiune anti-comunistă în sindicatele americane.

Prin proiectul american al unei Palestine independente arabo-evreieşti, trupele engleze ar trebui să plece în mai 1948, dar se pare că Anglia nu vrea să renunţe imediat la mandat. Pe de altă parte, diverse state arabe au încercat să concentreze trupe la graniţele Palestinei.

17.11.47. Prima listă de comprimări la Externe a luat pe rând după Direcţii, pe toţi funcţionarii mari şi mici, dând afară majoritatea. Au rămas câţiva mărunţi înscrişi la comunişti menţinuţi în calitate de consilieri ... tehnici. [...]

Va urma şi lista celor din străinătate, care în majoritatea cazurilor s-au grăbit să demisioneze. Printre ei şi numitul Raiciu, comunistul de la Varşovia, care ar fi dat bir cu fugiţii. Rusescu va fi înlocuit la Stockholm cu unul Năvodaru, în ciuda prieteniei lui cu Bodnăraş. Se zice că nici acesta n-ar mai fi socotit ca element absolut sigur, de vreme ce el, care fusese desemnat ca ministru de Externe, a fost înlocuit în ultimul moment cu Ana Pauker, din ordinul Moscovei.

Procesul de epurare al celor puri de către cei şi mai puri îşi urmează cursul normal, la fel ca în toate precedentele revoluţii din lume.

Truman va face azi declaraţii importante în Congres şi mulţi cred încă în izbucnirea conflictului. Se vorbeşte insistent că întrunirea de peste câteva zile a miniştrilor de Externe va da greş complet.

Zvonuri că ruşii au încercat astă vară, undeva în Siberia, o experienţă cu bomba atomică, dar nereuşită.

De câteva zile s-a auzit că Mihai (dar mai probabil Carol - e posibilă confuzia asupra persoanelor când se citează „Regele României") s-ar fi dus la Stockholm, unde prin Rusescu şi d-na Kollontay să încerce o destindere ruso-americană în ceasul al 12-lea.

În comitetul politic al ONU, moţiunea poloneză contra lui Franco a fost respinsă de delegatul american, care a susţinut că regimul din Spania nu prezintă vreo ameninţare pentru nimeni. Tot acolo s-a votat admiterea Irlandei cu 43 voci contra 7, ca fiind un stat iubitor de pace, aprobându-se şi cererile Portugaliei, Transiordaniei şi Italiei. Aceasta a cerut şi mandat asupra Eritreei, promiţând Abisiniei ieşire la mare.

Măsurile guvernului împotriva comuniştilor din Franţa sunt tot mai viguroase. De Gaulle ar cere dizolvarea Parlamentului, ceea ce nu s-a mai întâmplat de pe vremea lui Mac-Mahon. El denunţă ameninţarea Europei de către o enormă putere, mai mare decât vreo alta în istorie, inclusiv Reichul lui Hitler şi cere urgenta cooperare a Statelor Unite şi a Angliei contra comunismului.

Şi în Italia au loc tulburări pentru şi împotriva comunismului.

18.11.47. Zvon gazetăresc despre un important Consiliu de miniştri aseară din ordinul Moscovei, în care s-ar fi hotărât formarea unei noi echipe guvernamentale, tot sub Groza, cu Anton Alexandrescu, dr. Lupu şi Argetoianu şi cu elimintarea tuturor liberalilor, care ar putea fi chiar arestaţi, în tot cazul excluşi din Parlament.

Se prevede că mergem cu paşi repezi spre colhozuri în agricultură.

Ramadier, care continuă cu maniera forte, e acuzat de comunişti că urmăreşte ruperea relaţiilor cu URSS.

24.11.47. În zilele cât am lipsit, fiind la ţară, treburile s-au încurcat încă şi mai tare, de se poate.

În Franţa, cabinetul Ramadier a demisionat şi Blum, însărcinat cu formarea noului guvern, n-a reuşit să obţină majoritatea de încredere în Parlament, din cauza dreptei care

nu l-a susţinut, în urma greşelii tactice comise, declarând că primejdia pentru Franţa e tot atât de mare din partea comuniştilor, ca şi din cea a lui de Gaulle. Mandatul a fost dat lui Schuman, care a putut deocamdată ralia majoritatea din Cameră. Cu cât cresc dificultăţile interne în Franţa şi pericolul acţiunilor violente ale comuniştilor devine iminent, cu atât se desenează mai mult tendinţa spre dreapta. De Gaulle pare a fi rezervat, fie pentru cazul unui război, fie al unui conflict civil.

Ca şi în Italia, încercările de tulburări comuniste dictate de Moscova sunt semn că în aceste două ţări extremiştii au fost debordaţi şi înfrânţi pe tărâmul politic legal. Aceasta nu înseamnă că pericolul este înlăturat, căci în orice eventualitate, valul bolşevismului intern sau din afară ameninţă toată Europa de vest până la Atlantic.

De aceea sunt mulţi cei care susţin că, în asemenea perspective, la noi va fi mai puţin rău în prima fază a ostilităţilor, fie ele pe faţă sau ascunse.

Măsurile ce se iau la noi cu scop de distrugere a oricărui soi de rezistenţă burgheză sau ţărănească prin mizerie şi teroare, de a etatiza orice activitate comercială sau economică şi de a reduce lumea la alternativa de a se încadra la jugul comunist sau de a pieri de foame, sunt şi ele semne ale recunoaşterii implicite din partea Moscovei că n-a reuşit să atragă nicio fărâmă din populaţia românească.

Sovietele cred că vor avea succes prin trupe de şoc, dar şi aici sper că se înşeală, căci la noi nu există o clasă muncitoare propriu zisă care din tată în fiu să fi lucrat în uzină şi prin mine, toţi fiind fii de ţărani, legaţi de pământ, care vor scăpa din mână când vor vedea că toţi ai lor ajung la sapă de lemn din ordinul ruşilor, ca şi a tuturor care conduc astăzi ţara în prăpastie.

Mi se afirmă că şi în rândul comuniştilor de la noi, se observă o tot mai mare enervare, reflex al sentimentului de panică al Moscovei pe care chiar Laski l-a mărturisit, apelând la spiritul de înţelegere al laburiştilor englezi de a face toate sforţările spre a împiedica izbucnirea conflictului între Statele Unite şi Rusia sovietică.

Note cominatorii americane peste note, mai ales după obrăznicia cu care s-au adus acuzări formale în procesul Maniu politicii imperialiste de la Washington. Până la judecarea recursului, tot lotul de condamnaţi a fost transferat la Galaţi, probabil pentru a fi mai în siguranţă în apropierea ruşilor.

După dezorganizarea Externelor şi a Finanţelor, acum e rândul Magistraturii: până la sfârşitul lui februarie, orice magistrat poate fi mutat, retrogradat sau eliminat, fără nicio obligaţie in partea ministerului de Justiţie de a invoca măcar un motiv. Aud că Pătrăşcanu este depăşit şi că listele de comprimări sunt stabilite de sindicate. Se mai pretinde că Bodnăraş şi Gheorghiu-Dej sunt dominaţi şi lăsaţi în umbră de personalitatea Anei Pauker impusă de Soviete.

În curând va începe procesul grupării lui Titel Petrescu, precum şi al celui de-al doilea grup de la ţărănişti, unde vor mai fi implicaţi şi alţi funcţionari de la Externe. Cred că nici lui Guţă nu-i este prea bine.

26.11.47. Grevele se întind în Franţa, mai ales printre *cheminots*[53] şi guvernul Schuman va fi silit în curând fără îndoială să acţioneze dur faţă de menifestanţi. Cine va reuşi până la urmă e greu de prevăzut, însă pare sigur că de Gaulle se rezervă, fiind decis deocamdată să nu ia puterea, epuizându-se în mocirla unui război civil, adică ceea ce tocmai ar dori comuniştii.

Conferinţa de la Londra s-a deschis sub auspicii cât se poate de pesimiste, considerate de comentatorul Harold Nicholson ca fiind încă mai negre decât la cea de la Moscova. Marshall a avut convorbiri serioase cu Byrnes înaintea plecării, şi a declarat fără ambiguitate că s-a săturat de insolenţele sovietice şi mai ales de cele ale d-nului Vîşinski.

Cercurile gazetăreşti de aici, influenţate de ceea ce transpiră la Moscova, se arată cât se poate de alarmate şi se aşteaptă la război. Alţii socotesc mai probabil, după terminarea fără rezultat a convorbirilor de la Londra, negocieri de pace separate cu Germania şi Austria, urmate apoi de injoncţiuni adresate Rusiei de a evacua zonele pe care le ocupă în aceste ţări. Asta ne-ar duce însă iar la amân[ri, tergiversări etc. până la formularea unui mandat pe care ONU l-ar da Statelor Unite, ceea ce ne-ar împinge cel puţin până spre toamna viitoare. Până atunci am avea destulă vreme să pierim de mai multe ori şi, odată cu noi, întreaga Europă.

Guvernul nostru primeşte vizita celui de la Budapesta, care este găzduit în palatul Filipescu-Brâncoveanu de la şoseaua Jianu, în timp ce la Sofia, Tito e primit cu mult alai. Se spune că Tito şi Dimitrov vor sosi mai târziu la Bucureşti ca să întoarcă vizitele lui Groza. Tot mai vizibilă apare cimentarea sistemului de alianţe între sateliţii Rusiei, brâul său de apărare spre Apus sau mai degrabă capetele sale de pod înaintate.

4.12.47. Apăraţi de soldaţii ce păzeau Palais Bourbon, Parlamentul francez a votat cu 418 contra 183 ale comuniştilor, legea pentru apărarea intereselor ţării în contra grevelor. Se pare că acestea s-au redus în multe părţi, dar şi la căile ferate.

Comuniştii îndârjiţi au iniţiat o serie de deraieri cu victime şi pagube însemnate pe care caută a le pune în sarcina duşmanilor lor. Guvernul francez are dreptul să cheme sub arme 80.000 rezervişti cu care speră să curme tulburările şi să restabilească ordinea.

În chip cu totul neaşteptat la Londra, Molotov a propus ieri să se acorde fiecăruia din cei patru miniştri de Externe un răgaz de două luni pentru a pregăti câte un plan de tratat de pace cu Germania pe baza acordurilor de la Yalta şi Potsdam, însă Bidault care prezida şedinţa a protestat imediat, spunând că tocmai acesta e rostul actualei conferinţe şi deci o asemenea propunere i-ar zădărnici menirea. Molotov şi-a retras imediat propunerea, dar a

---

[53] *mecanicii de locomotivă*

continuat, protestând împotriva admiterii participării Chinei la discutarea păcii cu Germania, spunând că rolul ei trebuie să fie rezervat chestiunilor din Asia.

Presa engleză socoteşte că rostul propunerii sovietice era pur şi simplu de a mai câştiga timp, spre a vedea cum se vor desfăşura evenimentele din Franţa şi a se putea orienta mai uşor în consecinţă.

Hotărârea ONU de împărţire a Palestinei în două state - toate ţările arabe sau musulmane, plus Cuba, în total 13 delegaţii votând contra - a stârnit un şir de tulburări şi ciocniri între populaţia evreiască şi cea arabă. Ca mama cea adevărată din judecata lui Solomon, arabii nu vor să audă de împărţeală.

Sunt informat că ruşii concentrează la noi trupe cu echipament bogat în Oltenia şi pe tot malul Dunării, pornind o nouă serie de jafuri şi jecmăneli, ca în toamna şi iarna 1944. Uneltele lor din guvern, Pauker, Luca, Teohari şi Dej, accelerează ritmul distrugerii metodice a oricărei posibilităţi de rezistenţă economică în ţară. Până în 3-4 luni, totul nu va fi decât jale şi ruină şi mulţi încep să nu mai creadă în perspectivele unui război.

Pe de altă parte, la noi se grăbeşte Partidul unic al Comuniştilor şi al Social-Democraţilor, singurul ce va fi recunoscut oficial, graţie căruia ne vom trezi într-o bună zi cu moţiunea de alipire a ţării la blocul popoarelor slave, cu consecinţa consolidării legale a premanentei ocupaţii ruse în România.

7.12.47. Aseară a circulat zvonul, azi încă neconfirmat că Regele s-ar logodi cu Anna de Bourbon-Parma, fata lui René şi a unei prinţese daneze, nepoată a lui Sixt, pare-se frumoasă, dar săracă lipită. Numai să dea Dumnezeu să-i aducă noroc, cu neamul ei de pretendenţi la *exofle*[54] ...!

La Londra, conferinţa a ajuns la un punct critic din cauza lui Molotov care se opune oricărui plan constructiv pentru Germania şi care se menţine la formule vagi şi nebuloase, ce reeditează doar pretenţiile de la Moscova, Yalta şi Potsdam, fără a voi să comunice măcar o cifră asupra pretenţiilor de despăgubiri ruseşti. Marshall, care prezida, i-a dat termen până mâine să prezinte o formulă precisă şi concretă, fără de care o continuare a lucrărilor ar fi zadarnică.

În Franţa, grevele încep a scădea, mulţi muncitori reîncepând lucrul sub protecţia poliţiei. Guvernul nu vrea să stea de vorbă cu Confederaţia generală a muncii (CGT), ci numai cu reprezentanţii diverselor sindicate în parte, iar preşedintele Auriol a refuzat o delegaţie a Confederaţiei care cerea retragerea legii contra grevelor.

Ministrul francez de Interne a avut mare succes în Cameră când a declarat că toate măsurile au fost luate, dar că nu se va face apel la trupă, decât după ce vor fi epuizate toate celelalte mijloace legale. Aseară am auzit la radio că s-ar fi dat chiar ordin acestora (mulţi senegalezi în sudul ţării) să riposteze cu foc, în caz de agresiune din partea comuniştilor.

---

[54] *concedieri, descotorosire de cineva*

Un fapt însemnat este prezența acum în Franța ca observator trimis de Marshall, a ambasadorului american Foster Dulles, care a declarat că vede cu bucurie cum poporul francez rezistă cu succes încercărilor de dezorganizare a țării sale din partea străinilor, şi pe care Moscova îl prezintă ca pe agentul Statelor Unite. *Pravda* face spume, mai ales de când Dulles e la Paris şi de când fruntaşi de stânga părăsesc, rând pe rând, partida comunistă: după Blum, acum Jouhaux.

Şi în Italia agresiunea de stânga a dat greş şi se spune că de Gasperi va constitui un nou cabinet cu caracter anti-comunist.

Tito e sărbătorit la Budapesta unde a încheiat un tratat de amiciție similar celui cu Bulgaria şi unde a declarat că greşesc cei care denunță planul de constituire a unui bloc slav, deoarece Ungaria nu este o astfel de țară. (Au avut maghiarii nevoie de certificarea lui Tito?). Să vedem dacă la Bucureşti, unde este aşteptat în curând, va face o declarație identică, sau dacă se va conforma teoriei moscovite că românii sunt un popor paleo-slav!

În Palestina continuă tulburările, iar la Damasc şi Bagdad - manifestații violente în contra englezilor, ruşilor şi americanilor acuzați de a fi plănuit crima de împărțire a țării. Se aşteaptă ca Liga Arabă să intre cu adevărat în acțiune în clipa plecării de acolo a trupelor şi a organelor de ocupație engleze, însă există unele divergențe de păreri, între care de pildă marele Muftiu al Ierusalimului care visează un stat palestinian arab şi Transiordania, al cărui guvern ar dori să-şi anexeze această țară.

Se pare că la Paris guvernul domină situația şi că acțiunea comunistă va fi înfrântă fără intervenția lui de Gaulle, succesul său în alegeri nefiind deloc sigur, mai ales că necesitatea dizolvării Parlamentului nu e de fel necesară, acum că majoritatea face bloc în jurul lui Schuman.

Negel s-a întors de la Londra destul de pesimist. E drept că acolo n-a putut vorbi cu nimeni: a stat la masă lângă Bevin fără a scoate o vorbă, el neştiind o boacă de engleză, iar acesta necunoscând altă limbă decât pe a sa. Spune că se aşteaptă la un compromis la terminarea conferinței de la Londra, care bineînțeles ne-ar sacrifica pe noi, şi e convins că ne găsim în ajunul unor vremuri foarte grave pentru țară. Să sperăm că nu exprimă decât propria sa convingere.

Peste trei zile pleacă în Elveția, întorcându-se de acolo cu Regele, poate logodit cu Anna de Bourbon-Parma (sau cu fata lui Leopold?). În orice caz, Regele nu va părăsi niciodată țara, cu orice risc...

9.12.47. Tonul hotărât al lui Marshall şi-a produs efectul; Molotov a venit ieri cu o formulă concretă pentru pacea cu Germania şi pentru reorganizarea ei economică, din care principalul capitol este pretenția de 10 miliarde dolari ca reparații, plătibili în 20 ani. Adjunctul lui Bevin l-a respins din cauza enormității sumei.

Ziarista McCormick a denunțat în *New-York Times* politica Moscovei care încearcă să încurce pe anglo-americani la Londra cu tot soiul de obiecții imposibile privind Germania,

în timp ce agentul său Tito organizează în ritm rapid imperialismul rusesc asupra Europei. Gazetara americană adaugă că Marshall, cu temperamentul său de militar, nu se va lăsa intimidat nici ameţit de jocul sovietic, ci va avea răbdarea să aştepte timpul necesar pentru completa dezvăluire a planului rusesc şi pentru înfrângerea căruia, va întrebuința la nevoie şi alte mijloace mai eficace...

Din cele 2 milioane de grevişti la început, în Franţa au rămas mai puţin de un milion. Se anunţă că şi greva funcţionarilor publici a eşuat. Totuşi negocierile cu reprezentanţii muncitorilor n-au izbutit, ei continuând a cere mărirea salariilor.

Guvernul de Gasperi este acuzat că sugrumă micarea comunistă; în regiunea Bari s-au găsit 60 jugoslavi, comunişti înarmaţi care au fost deportaţi pe insulele Lipari.

Liga pan-arabă întrunită ieri la Cairo, a cerut a fi admisă să-şi spună cuvântul de protestare la Consiliul de Securitate împotriva împărţirii Palestinei.

La noi, „guţiştii" rupţi în două, îl exclud pe şeful lor, care a demisionat de frica lui Bejan, pe care-l dăduse afară anul trecut, iar „lupiştii" îl exclud şi ei pe dr. Lupu, care şi-a feştelit obrazul de pomană.

În schimb, comuniştii desfiinţează barourile spre a nu mai accepta în colegiile avocaţilor decât pe cei puri, iar Pătrăşcanu modifică legea pentru pierderea cetăţeniei române, spre a pedepsi pe toţi cei care pleacă din ţară clandestin, pe cei care au refuzat să se întoarcă sau care, în străinătate fiind, iau atitudine în contra guvernului.

Sovietele au contramandat negocierile proiectate pentru încheierea unui acord cu Franţa în urma măsurilor luate la Paris în contra agenţilor ruşi şi, ca urmare, toate delegaţiile ruse şi franceze emise pentru repatrierea propriilor supuşi, vor fi retrase.

Ziarele elveţiene anunţă categoric promisiunea de căsătorie între Mihai şi Anne de Bourbon-Parma.

12.12.47. În urma eşecului comuniştilor de a dezorganiza viaţa în Franţa prin greve, CGT a dat ordin să reînceapă lucrul, după făgăduiala guvernului de a acorda în mod provizoriu o mărire de salariu, care să asigure muncitorilor un minim de existenţă. Bineînţeles comuniştii prezintă această înfrângere ca un triumf şi anunţă că au încetat acţiunea pentru a se consolida, cu hotărârea de a reîncepe mai târziu o luptă şi mai îndârjită. Însă „retragerea strategică pentru regruparea forţelor" este formula clasică a comunicatelor de război în cazul unei înfrângeri.

Guvernul francez a luat o poziţie foarte fermă faţă de Soviete şi a respins nota Moscovei, acuzând-o formal de a fi uzat şi abuzat de delegaţia sa pentru repatrieri spre a momi o serie de cetăţeni francezi atraşi în Rusia, camuflaţi ca emigraţi ruşi şi cărora le refuză acum înapoierea în Franţa. La rândul său, delegatul francez în comisia de repatrieri din Rusia, colonel comunist de pe vremea *maquis*-ului care şi-a permis să susţină teza rusească, a fost suspendat.

În Italia, grevele par să ia proporţii, dar guvernul e decis să nu cedeze.

Marshall a cerut imperios lui Molotov la Londra să înceteze imediat transportarea în Rusia a producției germane din zona sovietică care se cifrează la 700 milioane dolari anual şi care reprezintă aproape suma pe care o cheltuiesc anglo-americanii în zonele lor, tot anual, pentru a asigura populației locale un minim de existență. Aceasta înseamnă că ruşii se despăgubesc în Germania cu banii aliaților, sau, în caz contrar, riscă să transforme această țară într-un haos economic permanent. Americanii fiind dispuşi acum să vorbească tare, să vedem în ce mod vor reacționa ruşii după acest avertisment.

Ruşii, secondați de scârba postului de radio-românesc, urlă în contra gauleiterului Dulles şi a fascistului Anders care, cu ajutorul naziştilor SS, ucide muncitorimea franceză.

Belgradul denunță acordul de repatriere încheiat cu Anglia.

Guvernul nostru ridică în slăvi ajutorul dat de generosul popor sovietic, în timp ce-i acuză pe americani de a ne fi trimis grâu alterat care face ravagii în sânul populației.

Consiliul de Securitate a amânat *sine die* examinarea problemei Palestinei precum şi cererea de fi ascultată Liga Arabă în această privință.

În acest timp, Parlamentul englez a decis că la 15 mai trupele britanice vor fi retrase din Palestina.

După promulgarea noii Constituții bulgare care dă drept de vot tinerilor de la 18 ani, premierul Dimitrov a demisionat şi tot el şi-a reconstituit imediat guvernul.

Societatea americană „Care" ce trimite pachete cu alimente în 14 state din Europa înfometată, a hotărât suprimarea expedierilor în România, singura țară ce nu-şi respectă obligațiile luate în scris de Ralea la Washington, supunându-le taxelor vamale, şi ajungând chiar la arestarea delegatului său de la Bucureşti.

Guvernul lui Gavan Sultaneh din Persia a demisionat în urma unui vot al Parlamentului. Să fie asta o contra-ripostă a Sovietelor?...

14.12.47. Ultima şedință a conferinței de la Londra a dat naştere unui schimb aspru de cuvinte din pricina unui nou pomelnic de invective aruncate de Molotov în fața lui Marshall, Bevin şi Bidault, acuzându-i că ruinează economia Germaniei în zonele lor de ocupație prin pomparea cărbunelui şi a cherestelei şi prin acapararea pe nimic a principalelor ramuri industriale de acolo. Marshalll a ripostat că aceste acuze gratuite sunt de mult cunoscute şi că nu merită niciun răspuns, deoarece sunt destinate a fi auzite, nu ca argumente în conferință, ci ca propagandă în zona sovietică. Bevin a respins şi el asemenea absurdități şi jigniri, iar Bidault s-a mărginit a-l trata pe Molotov de mincinos.

Bineînțeles că la Radio Bucureşti se arată că argumentelor impecabile ale ministrului rus, occidentalii n-au putut riposta decât prin insulte grosolane.

În tot cazul, spre a evita o ruptură, cei patru au convenit să amâne întrunirea până mâine seara, spre a le da răgaz să pregătească întâmpinări scrise şi concrete.

.Comentatorul londonez socoteşte că miniştrii au acum de ales între a continua lucrările într-o atmosferă încărcată şi a le amâna pentru 2-3 luni. În ambele cazuri, situația

este foarte regretabilă pentru noi, fie dând ruşilor răgaz să ne desfiinţeze complet, fie abandonându-ne definitiv în spatele „cortinei de fier".

Presa americană prezintă problema politicii de azi a Statelor Unite care a pus capăt izolaţionismului său insular şi a luat, vrând-nevrând, locul Imperiului Britanic în treburile Europei, considerându-şi propriile graniţe la Stettin, Triest şi Suez, spre a împiedica dominarea continentului de către o singură putere imperialistă.

În legătură cu planurile diabolice ruseşti, la noi se acreditează ideea că Tito ar fi destinat a coordona direct conglomeratul de state vasale de la apusul Uniunii Sovietice, într-un soi de federalism *sui generis*.

Precum se anunţă, Bulgaria va fi complet părăsită de trupele ruseşti de ocupaţie, care se pare că s-ar instala la noi, năpădind Oltenia şi rechiziţionând iarăşi spaţii în Bucureşti (blocul Leonida, restaurantele Athenée-Palace şi Capşa etc. spre a deveni cantine pentru 2000 ofiţeri).

Pe de altă parte, Truman anunţă că azi pleacă din Italia ultimul grup de trupe americane, prevenind că în caz de ameninţare a libertăţii sau a independenţei ţării, Statele Unite vor interveni imediat, conform cu angajamentul luat prin tratatul de pace. Tot azi, de Gasperi îşi va reconstitui cabinetul.

Guvernul francez a răspuns unei a doua note sovietice, respingând acuzarea de a fi arestat şi maltratat cetăţeni sovietici şi arătând că s-a mărginit a trimite sub escortă până în zona sovietică din Germania pe delegaţii din comisia de repatrieri ce-şi depăşiseră şi încălcaseră mandatul primit.

Bevin a adresat Chinei şi Rusiei note identice, comunicate spre ştiinţă şi Statelor Unite, în care arată nevoia urgentă de a începe preliminariile tratatului de pace cu Japonia şi susţinând că, pentru discuţii, vor trebui să renunţe cu toţii la dreptul de veto şi să se accepte ca deciziile să fie adoptate cu majoritatea de două treimi. Ca state cu drept de vot, propune să participe toate cele care au luat parte la războiul cu Japonia, cele ce au avut de suferit de pe urma ei şi cele cu interese în zona Pacificului.

Sovietele au decis suprimarea cartelelor şi fixarea preţurilor, precum şi o reevaluare a rublei, prin schimbul a 10 ruble vechi contra unei ruble noi.

18.12.47. După ruperea convorbirilor, conferinţa de la Londra a fost amânată *sine die*, dar de fapt s-a renunţat în mod hotărât la negocieri între cei patru miniştri de Externe, lăsându-se ruşilor deschisă portiţa pentru o aderare ulterioară la tratativele cu Germania şi cu Austria, în caz de încheiere a unor instrumente separate cu Statele Unite, Anglia şi Franţa. Molotov a plecat imediat, dar Bevin va face azi declaraţii în Cameră, în timp ce Marshall îşi va face raportul mai târziu.

Punctele conflictului s-au concentrat, de o parte, în jurul acuzelor aduse occidentalilor de a pune beţe în roate unei Germanii unitare şi de cealaltă, refuzului ruşilor

de a recunoaşte cât material din producţia curentă germană au sustras până în prezent. Epitetele cele mai jignitoare au fost curente pe tot parcursul lucrărilor .

În paralel cu tensiunea de la Londra, în Italia şi în Franţa s-au desfăşurat evenimente spre confuzia comuniştilor. De Gasperi şi-a refăcut guvernul cu socialiştii şi democrat-creştinii, iar în CGT se produce o sciziune ca reacţie a acţiunii lui Jouhaux în rândurile muncitorilor de a regrupa sindicate independente de Confederaţia, care este înfeudată Moscovei. [...]

De ieri, Tito se află la Bucureşti pentru a încheia un tratat similar celor cu Ungaria şi Bulgaria, în timp ce la Plovdiv, Albania şi Bulgaria au semnat un tratat asemănător.

Capitala noastră îl aştepta de două săptămâni, împodobită cu lozinci şi oriflame, în speranţa înapoierii regelui Mihai care să-i facă o recepţie de şef de Stat.

Aflând că Suveranul şi-a fixat data întoarcerii, Tito a pornit imediat spre Bucureşti, dar sper că Regele nostru va reuşi să-l păcălească şi că nu va fi aici nici măcar la plecarea lui Tito.

Se pare că motivul esenţial al amânării plecării Suveranului din Lausanne este faptul că guvernul Groza întârzie să-i comunice consimţământul pentru căsătoria sa cu prinţesa Anna de Boubon-Parma. În culise s-a şoptit că această căsătorie devenise urgentă, din pricina unei blonde agente bolşevice, după care i se aprinseseră lui Mihăiţă călcâiele şi pe care slugoii noştri moscoviţi nădăjduiau să-l facă s-o proclame soţie morganatică, spre a-l discredita în ochii ţării şi a-l obliga astfel să-şi ia mai uşor tălpăşiţa.

Deocamdată, s-a pornit pe aici un nou val de abuzuri comuniste şi de arestări: se pretinde că toţi membrii legaţiilor, instalaţi prin apartamente particulare, vor fi siliţi a se muta la hotelul Athenée-Palace până la construirea unui hotel special pentru străini, iar palatul Ştirbei de pe calea Victoriei a fost rechiziţionat pentru Apărarea Patriotică sau ceva asemănător.

La graniţa ungară au fost arestaţi mulţi care încercau să părăsească ţara în mod clandestin, printre ei Ovid Sachelarie, nepotul lui Rădescu. (Mulţi dintre ei sunt evrei care blestemă acum pe Ana Pauker!).

În Grecia, rebelii lui Markos au constituit un guvern democrat prezidat de Zahariadis, undeva prin munţii Pindului.

Conferinţa Ligii Arabe din Cairo s-a terminat prin hotărârea de a lupta contra împărţirii Palestinei, prin menţinerea de trupe de-a lungul graniţelor vecine pentru a facilita incursiuni de bande înarmate şi a susţine mişcarea de rezistenţă a arabilor din interior.

În Siam, o lovitură de stat a adus la putere un guvern favorabil lui Tchang Kai-check.

Dem. Ghika îmi afirmă că Moscova a trimis o nouă notă cu caracter oarecum ultimativ guvernului turc, pentru a-l întreba dacă şi când este dispus a retroceda Rusiei Erzerum, Kars şi Ardahan.

Se pare că Tito deține în prezent postul de secretar general al „Internaționalei Comuniste" după demisia lui Dimitrov, suferind de ciroză, ceea ce îi conferă locul imediat următor celui al lui Stalin. Se explică deci ca el să fie şeful suprem al „Federației para-sovietice" din regiunile balcanică şi dunăreană.

Neagoe Flondor crede că Regele a cerut lui Groza să-i garanteze unele din prerogativele sale regale şi că acesta ar fi refuzat, ceea ce explică întârzierea înapoierii sale în țară. Alții, că ar cere îndepărtarea Anei Pauker. *Words!...*

20.12.47. S-a anunțat că aseară Regele a plecat din Lausanne spre țară şi mulți optimişti îşi închipuie că asta înseamnă victoria sa asupra guvernului în ce priveşte prerogativele sale şi, mai ales, a dreptului său de a desemna miniştrii de Interne şi de Război. Eu cred că mai degrabă s-a mărginit să aştepte plecarea lui Tito, care a părăsit azi noapte Bucureştiul după semnarea tratatului de alianță, care în art. 3 şi 4 ne pune complet la cheremul politicii sovietice, dirijate de adjunctul lui Stalin, aici pe funcția de gauleiter moscovit în zona Balcanilor.

Timp de trei zile toată viața oraşului a fost paralizată de la statuia Aviatorilor până la b-dul. Regina Elisabeta sau chiar până la Dâmbovița; circulația fost întreruptă zi şi noapte pe calea Victoriei, uneori chiar şi a pietonilor pentru că, sau Tito se odihnea în palatul Filipescu-Brâncoveanu, sau pleca undeva la dejun, la recepție sau primea în piața Victoriei 70.000 (?!) manifestanți veniți să-i asculte cuvântul pe sârbeşte.

În tot acest timp lumea nu lucra, fabricile ca şi prăvăliile, băncile sau chiar tribunalul erau închise. Ceea ce înseamnă cu adevărat, pe de o parte libertatea de a sărbători pe un fiu al poporului, iar pe de alta, verificarea efortului regimului comunist care, ducând-o tot într-o petrecere, acumulează milioane de ore de muncă pierdute.

Pentru noi, în tot cazul e mai bine că se întoarce Vodă, fie chiar de nu va reuşi să ne apere şi să ne susțină cu nimic.

Aseară, Marshall s-a adresat poporului american, recunoscând că încercarea de conferință de la Londra a fost cea mai desăvârşită înfrângere a politicii de restabilire a păcii în lume, dar că nu sunt pierdute toate speranțele pentru menținerea ei.

În afara tonului agresiv al lui Molotov adoptat ca reclamă pentru populația germană, se zice că ruşii au ridicat până acum mai mult 7 miliarde dolari din cele 10, reclamate de ei ca reparații. Totdată, ei refuză o comisie pentru viitoarele granițe ale Germaniei.

Cererea de ajutorare a Europei supusă de Truman Congresului, comportă un plan pe patru ani cu o sumă totală de circa 17 miliarde dolari*. În afara celor 500 milioane dolari acordate în mod interimar Franței, Italiei, Austriei şi Chinei, planul prevede în ordinea preferinței Anglia, Franța, Germania bi-sau tri-zonală şi Olanda. Nici vorbă de alte state, la est de linia Stettin-Triest. Americanii au aerul a ne fi abandonat complet, iar cei de aici vorbesc de posibilitatea unui război cu sovieticii peste ... doi sau trei ani, căci până atunci nu speră a se ivi un motiv serios de conflict pe plan politic.

Se pare că acţiunea lui Jouhaux a reuşit să rupă peste un milion de muncitori, care se vor constitui în sindicate independente, desprinse din CGT, care numără totuşi circa 6 milioane afiliaţi.

* P.S. Truman cere ca pentru primele 18 luni, să se acorde 6,8 miliarde dolari, acţiunea urmând a funcţiona începând cu 1 aprilie 1948.

25.12.47. Atmosfera din ce în ce mai lipsită de orice rază de speranţă face, pentru fiecare, ca acest Crăciun să fie prilej de temeri tot mai întemeiate şi ca ultimele iluzii să se volatilizeze în sufletele optimiştilor celor mai îndărătnici. Aşa cum merg lucrurile, suntem abandonaţi în zestrea Sovietelor, în contra cărora nu se arată niciun semn de acţiune ofensivă a americanilor.

Regele s-a întors din Elveţia quasi-logodit, fără a fi aflat precis dacă guvernul şi-a dat consimţământul.

A doua zi chiar, a fost nevoit să primească jurământul lui Bodnăraş în calitatea de ministru de Război, „tehnicianul politic al comuniştilor" precum îl numeşte Radio Londra. Sunt unii care pretind că acesta e o *capitis deminutio*[55] fiindcă este scos din rolul de conducător efectiv al guvernului ca subsecretar la Presidenţie, deci zvonul că a fost încălecat de echipa Luca-Ana Pauker pare a prinde consistenţă.

Pentru 25 ianuarie, s-a anunţat un recensământ general al populaţiei, cu care ocazie se va face şi statistica proprietăţilor agricole şi a clădirilor; acest lucru ascunde desigur o revizuire a pământului rămas „bestiilor moşiereşti" şi o foarte probabilă rechiziţionare a locuinţelor, acolo unde nu se vor găsi destule persoane prin odăi.

Prevăd că în curând, ţinând seama şi de lipsa tot mai acută de numerar, nu vor mai putea trăi în ţara noastră decât cei ce vor avea leafă şi vor primi cartele de la stat.

În urma votului Parlamentului panamez care a respins proiectul guvernului de a reînnoi tratatul de amiciţie cu Statele Unite, guvernul american a hotărât să-şi retragă imediat trupele cantonate în 14 baze de pe cuprinsul Republicii şi să le restrângă de-a lungul canalului, care va rămâne mai departe sub autoritatea Statelor Unite.

Comisia Naţiunilor Unite pentru Indonezia a propus o linie de demarcaţie între armata olandeză şi ce a rebelilor în vederea stabilirii unui armistiţiu.

Constituirea guvernului Markos în nordul Greciei, este denunţat de guvernul de la Atena la New-York, ca pe o acţiune a Kominform-ului, procedând la arestarea mai multor fruntaşi comunişti, printre care şi câţiva miniştri, aşa precum de altfel o şi anunţase.

Şeful Partidului Democrat-Creştin din zona sovietică a Germaniei a fost înlăturat de ruşi, însă declară că el se va menţine totuşi la Berlin la conducerea partidului său.

Noul proiect anti-inflaţionist a fost votat la Paris în ciuda celor 183 voturi contra ale comuniştilor. Prevede reducerea cu 150.000 a numărului funcţionarilor publici şi putinţa de a

---

[55] *retrogradare*

achita unele impozite prin subscrierea la un împrumut intern nou lansat, care aduce o dobândă de 3%. În schimb, bugetul alocă 29% cheltuieli pentru armată.

Noul lot de țărăniști acuzați de a fi facilitat încercarea de fugă de la Tămădău au fost în parte condamnați la pedepse ușoare de câteva luni.

26.12.47. Unele capitole din cartea lui Byrnes *Speaking Frankly*, în special sfârșitul celui intitulat *„A course of action"*, ar trebui să ne dea speranțe că americanii nu ne vor părăsi în voia rușilor și că, după severe avertismente, vor porni la executare în numele Chartei Națiunilor Unite.

Luptele din China au luat o nouă amploare, comuniștii amenință serios Mukden și unii se întreabă dacă nu acolo va izbucni conflictul. Alții vorbesc că Tito pregătește o lovitură la Triest.

Ministrul Italiei la Stockholm, Bellardo Ricci a fost ucis în clădirea Legației cu lovituri de foarfece de către un italian nebun, scăpat dintr-un ospiciu.

28.12.47. Rebelii lui Markos, cu ajutoare sosite din Albania, atacă micul orășel Konitsa la 12 km de graniță și toată presa anglo-americană urlă în contra primejdiei comuniste înarmată de peste hotare, cu toate că se pare că trupele guvernamentale domină situația.

Probabil că de acum înainte, americanii sunt hotărâți a nu mai suporta aceste *„cold wars"*[56] ale rușilor și că au de gând să-și dovedească propriilor ochi existența agresiunii. De aceea, acum se vorbește de ajutoarele primite din Albania și de comunicatele lui Markos care sunt difuzate de postul de Radio Belgrad.

Guvernul jugoslav cere să i se livreze spre a fi judecați doi criminali de război italieni care au terorizat Slovenia: generalul Orlando, numit de curând secretar general la ministerul de Război, și un altul, care e subsecretar de stat la Interne.

Să fie adevărat că Tito are de gând să pornească o acțiune asupra Triestului, unde văd că se tot amână rezolvarea problemei guvernatorului?

Caraghioșii de la noi, cer și ei extrădarea lui Horthy din zona americană a Germaniei.

Ieri la Varșovia au fost condamnați mai mulți polonezi, dintre care unii la moarte, pentru fapte de spionaj în contul misiunilor britanică și americană de acolo.

Iranul este acuzat de a fi devenit unealtă a americanilor. Unde va crăpa buba?

În chestiunea grevelor din Italia, Sovietele acuză pe față Vaticanul de a înarma bandele fasciste.

30.12.47. Henry Wallace, care acum 18 luni a fost silit să demisioneze din guvernul american, a vorbit ieri în calitate de candidat la președinția unui al treilea partid, care preconizează o politică de pace cu Sovietele, unica soluție în stare să asigure liniștea Statelor Unite; căci, așa cum au pornit-o Truman și Marshall în numele democraților și al

---

[56] *manifestări de „război rece"*

republicanilor, ei împing la ruperea Europei în două şi la un nou război pentru generaţia noastră, pregătind încă un altul celei viitoare.

Alaltăieri a murit la Alexandria în Egipt Victor Emmanuel de Savoia la vârsta de 79 ani. Presa de dreapta şi chiar cea independentă se închină cu respect în faţa sicriului său, declarând că Istoria îl va judeca, dar că oricine trebuie să-i recunoască devotamentul faţă de Patrie.

Anglia a încheiat cu URSS un acord comercial pe termen scurt, rămânând ca până în mai viitor să se înceapă negocieri pentru unul pe termen lung. În cel actual se prevede livrarea de către ruşi de cereale pentru nutreţ, contra maşini şi utilaje. S-a admis totodată ca creanţele englezeşti de împrumut-închiriere de pe vremea războiului să fie achitate în termen de 15 ani, urmând ca dobânda redusă de la 2% la 1%, să curgă începând peste patru ani. Radio Moscova însă minte şi anunţă că aceste datorii au fost pur şi simplu suprimate.

Anthony Eden, însoţit de fratele său, a sosit acum trei zile la Roma unde a vizitat pe Sforza şi pe de Gasperi. Ieri s-a oprit la Atena unde a văzut pe regina Frederika şi pe Tsaldaris. Regele Paul este încă suferind de pe urma febrei tifoide, dar buletinele de sănătate sunt mai satisfăcătoare.

Acum Eden este în drum spre Teheran unde se duce pentru interese anunţate a fi de ordin ... comercial (!). Această călătorie în toiul sărbătorilor e foarte semnificativă, ştiut fiind că americanii duc o politică strânsă cu Churchill şi că, în caz de conflict, acesta ar fi desemnat să formeze un cabinet de uniune naţională.

Un alt semn este şi aprecierea lui Truman că, în cazul recunoaşterii guvernului Markos de către alte state, gestul ar putea fi considerat ca un act de agresiune. Pe de altă parte, comisia pentru Grecia care a fost la Salonic în zona Konitsa şi-a redactat raportul, arătând că o asemenea recunoaştere ar periclita pacea.

Dar până atunci, lovitura de măciucă la noi în ţară: astăzi a abdicat Regele pentru el şi toţi urmaşii săi, socotind că normele constituţionale în virtutea cărora domnea, nu mai corespund actualei stări de lucruri, sociale, politice şi economice şi renunţă la toate prerogativele regale. În consecinţă, guvernul a proclamat imediat Republica Populară Română, urmând desigur ca Parlamentul să consfinţească noua formă a statului şi să aleagă preşedintele Republicii, care precum se zvonise mai de mult pentru o asemenea împrejurare, ar fi Sadoveanu. Se vorbeşte, de asemenea, de Ralea la Externe şi Ana Pauker la Interne. Rămâne de văzut dacă Regele a făcut-o silit de către cei de aici, sau dacă lucrul fusese convenit dinainte la Londra.

În acest caz dacă pleacă, va forma imediat un guvern în străinătate...

31.12.47. Din felul în care s-a desfăşurat întreaga farsă a abdicării, reise clar că totul fusese dinainte pregătit de guvern, care a sperat în acest chip să compromită complet persoana Regelui.

De altfel, nici nu şi-au ascuns jocul: cu câteva zile înainte, Radio Bucureşti s-a trezit să reproducă pasaje din raportul lui Gheorghiu-Dej la conferinţa comunistă de la Varşovia, publicat apoi în organul Kominform-ului din Belgrad, în care, pentru prima oară, îndrăzneşte să atace formal şi direct persoana Regelui, acuzându-l de a se fi opus timp de cinci luni recunoaşterii guvernului Groza. Apoi, înlăturarea unor generali de la posturi de comandă (astfel, pe gen. Ionaşcu de la Statul Major l-au şi arestat, dimpreună cu vreo 40, pare-se) şi numirea la ministerul de Război a trădătorului spion Bodnăraş, spre a putea ţine în cătuşe întreaga oştire, în cazul în care ea ar îndrăzni încercarea vreunui gest în favoarea Suveranului (regimentul de gardă a fost consemnat şi dezarmat sub directa supraveghere a unităţilor de poliţie ruseşti).

În ziua de ieri, Mihai care se afla la Sinaia pentru a petrece acolo Anul Nou, a fost chemat pe neaşteptate la Bucureşti, unde fiecare din suita sa, pe măsură ce sosea, era arestat şi izolat în palatul Elisabeta, de la Şoseaua Kisseleff.

La fel au procedat şi cu Regele, care la ora 3 p.m. a fost silit să semneze actul de abdicare, iar la ora 7 seara, adică peste patru ceasuri, se aflau la Bucureşti şi se întruneau la Cameră 295 deputaţi. Ei votează în unanimitate proclamarea Republicii Populare Române (RPR) şi aleg un Consiliu de Stat (prezidiu al Republicii) în persoanele lui: Parhon, Sadoveanu, Voitec, Stere şi Niculi, care depun un soi de jurământ în faţa Parlamentului şi care primeşte apoi la rândul său jurământul de credinţă al noului guvern Groza.

Declaraţii ale lui Groza că fostul Suveran este absolut liber să plece din ţară cu suita sa, sau să rămână mai departe aici şi eventual să se întoarcă. Averea Coroanei trece în patrimoniul statului şi nimeni nu se va atinge de proprietăţile particulare ale Regelui.

Se vorbeşte de Elveţia şi că regina Elena va fi însoţită de Vergotti, despre care s-a şoptit că ar mai şi juca un rol dubios ca agent informator al taberei adverse.

În străinătate, abdicarea Regelui a îndurerat pe toată lumea, cunoscută fiind acţiunea sa de la 23 august care a grăbit cu cel puţin şase luni sfârşitul războiului, fapt recunoscut şi de ruşi prin acordarea supremei lor decoraţii, ordinul „Victoria", dar n-a surprins totuşi pe nimeni, căci suprimarea Monarhiei în România, care era ultimul obstacol în calea înfăptuirii federalizării sovietice a Europei din spatele cortinei de fier, face parte din planul ştiut de expansiune imperialistă a Kremlinului.

Lumea este prăpădită la noi. Nu întâlnesc decât figuri întunecate, suflete îngrozite dar uneori şi cu voinţă îndârjită. Printre funcţionarii obligaţi a depune în 24 ore noul jurământ, mai toţi îl fac cu *reservatio mintalis*[57] şi mormăie ceva neînţeles în faţa autorităţilor. Li se cere să declare în scris ce părere au cu privire la abdicarea Suveranului, deci un soi de plebiscitare a Republicii.

---

[57] *reţinerea în gând*

Ticăloşii de la guvern aruncă acum noroiul sufletelor lor murdare asupra acestui copil al suferinţei, numindu-l pe „Mihai de Hohenzollern-Sigmaringen", demn urmaş al înaintaşilor săi străini, aduşi în ţară de oligarhia moşierească spre a le permite să obijduiască poporul muncitor şi spre a-şi agonisi averi din bogăţiile ţării, cointeresaţi în toate afacerile negustoreşti ale acestei oligarhii.

Din Grecia vine ştirea că trupele monarhiste domină situaţia şi că rebelii sunt înghesuiţi în colţul graniţei spre Albania, pe teritoriul căreia s-ar şi da lupte.

Guvernul Statelor Unite a făcut demersuri la Sofia, Belgrad şi Tirana, atrăgând şi el atenţia că o recunoaştere chiar *de facto* a guvernului Markos ar constitui un act de agresiune. Şi comitetul interimar de la New-York (în contra căruia au urlat atît de mult ruşii), socotind că nu se mai poate spera într-o soluţie paşnică a conflictului din Grecia, ar fi propus convocarea Adunării Generale ONU.

Trist şi îngrijorător sfârşit de an. Toată nădejdea, în Dumnezeu de sus ne-o punem. *Suprema salus esto nulla sperare salutem.*[58]

1948

1.1.48. Fel de fel de zvonuri circulă acum la noi. S-a zis că din ordinul lui Tito, pe care Groza îl numeşte „scumpul nostru mareşal" s-ar fi cerut lui Lascăr echiparea şi mobilizarea a două divizii, spre a fi trimise pentru instrucţie în Jugoslavia, şi de acolo pentru a lupta în Grecia. Generalul ar fi refuzat, arătând că aceasta este în contradicţie cu prevederile tratatului de pace şi că din această cauză a fost debarcat.

Pe de altă parte, pentru prima oară în analele istoriei politice, ministrul de Interne anunţă (la radio, de 1 ianuarie) că, pe lângă armata ţării, există o întreagă organizare militară de unităţi care aparţin direct de acest minister. S-a mai zvonit că Regele este împiedicat a pleca din ţară şi unii pretind că ar fi vorba să fie trimis a se instala în... Crimeea. Domiciliu forţat ca ostatic al ruşilor?...

Se vor mai lăsa încă multă vreme americanii duşi de nas? Un vechi proverb indian spune *„Fool me once, shame you; fool me twice, shame me"*.[59]

3.1.48. O rază de bucurie mi-a dat Radio America, reproducând declaraţiile lui Rădescu care taxează proclamarea Republicii ca o infamă impostură, contrară tradiţiei monarhice şi voinţei întregului nostru popor, pusă la cale de trei cetăţeni sovietici: Ana Pauker, Lukacz Laszlo (alias Vasile Luca) şi Bodnarczuk (alias Emil Bodnăraş).

---

[58] *La altceva decât în salvarea divină nu mai putem spera.*

[59] *„De mă înşeli o dată, ruşine ţie; de mă înşeli a doua oară, ruşine mie."*

În ziarul *New-York Times* din 1 ianuarie se expune cu precizie, minut cu minut, felul în care s-a ticluit răsturnarea Regelui: dezarmarea din ajun a regimentului de gardă, ocuparea cu trupe şi tancuri a împrejurimilor palatului Elisabeta, izolarea celor ce locuiau acolo ca să nu poată da de ştire la Sinaia, chemarea Suveranului la Bucureşti, prezentarea lui Groza la ora 9.30 dimineaţa cu actul de abdicare gata făcut, ameninţarea cu suprimarea dacă nu semnează, discutarea până la ora 13,30 a condiţiilor de plecare din ţară şi apoi comedia bufă din dealul Patriarhiei.

Mărturisesc că mă temusem ca în Apus să nu se fi socotit evenimentul ca o slăbiciune a Regelui şi ca o totală lipsă de reacţie a unui popor care n-ar mai merita să fie ajutat. N-a fost aşa! Lumea ştie azi că Mihai n-a abdicat pe argumentul opoziţiei guvernului faţă de planul său matrimonial (precum ar vrea să acrediteze zvonul scârbele de la putere), ci pentru refuzul său de a trimite trupe în Jugoslavia cu scopul de a lupta în Grecia şi de a recunoaşte guvernul lui Markos.

O altă dovadă a planului dinainte hotărât e faptul că amicul meu G., a fost în ziua de 29 decembrie la Sadoveanu acasă (instalat în apartamentul directorului Camerei deputaţilor) şi că acesta, contrar obişnuitului său mutism, a vorbit de facilităţile ce vor fi făcute Regelui pentru a părăsi ţara şi de mijloacele financiare cu adevărat regeşti ce i se vor pune la dispoziţie.

La Moscova s-ar fi exprimat o oarecare nemulţumire pentru graba pusă în înlăturarea Monarhiei din România. De altfel şi eu socotesc acest gest ca o greşeală, dovedind starea de enervare a comuniştilor, şi în politică sau în istorie, greşelile nu se iartă. Se vor mai ivi şi altele.

Statele Unite au încheiat cu Franţa şi Austria (în curând o vor face şi cu Italia) acordurile relative la ajutorul financiar.

Proiectul guvernamental francez de stabilizare, prevăzând supra-impozite de 150 miliarde franci, a fost retras din cauza opoziţiei atât a comuniştilor cât şi a dreptei; se va prezenta un nou proiect cu economii de 125 miliarde franci pentru care se va cere votul de încredere al Adunării Naţionale.

Sovietele pretind că jocul american este o cât mai mare devalorizare a francului, pentru a acapara astfel cât mai eftin bogăţiile franceze.

În Grecia, guvernamentalii au făcut joncţiunea cu trupele asediate de şapte zile la Konitsa, respingând pe rebeli spre Albania, de pe graniţa căreia artileria continuă să tragă. Mişcări de surprindere mai sunt încercate şi asupra altor localităţi: una la nord de Salonic unde au incendiat gara şi alta în sudul ţării, unde au pătruns până în centrul oraşului.

Excesele iudeo-arabe continuă în Palestina. Două vase transportând de la Burgos 15.000 emigranţi clandestini au fost conduse de englezi în Cipru, după ce guvernul panamez a refuzat să le recunoască legalitatea pavilionului arborat.

Churchill s-a îmbolnăvit la Marrakech unde se află pentru terminarea primului său volum de memorii, iar soţia şi medicul curant au plecat cu avionul pentru a-i acorda îngrijiri.

Cu toată ostenela ce-şi dau autorităţile, trâmbiţând entuziasmul populaţiei şi răsunetul măreţei înfăptuiri a proclamării Republicii, ecoul produs în popor este nul şi lumea continuă a scâşni din dinţi. Ca măsură de siguranţă şi spre a para la orice eventualitate, de câteva zile încoace bubuie necontenit muniţiile ce se aruncă în aer în unităţile militare din jurul Capitalei.

Londra anunţă astă seară ştirea că Regele părăseşte astăzi ţara pentru a merge în Elveţia unde a cerut să fie găzduit temporar. Bineînţeles, niciun comunicat oficial la noi în această privinţă din partea guvernului-fantoşă, care nu încetează în schimb a descrie bucuria „poporului suveran" care ţopăie hore şi trage beţii mai prin toate cartierele mărginaşe...

Patru vase americane din Mediterana vor avea echipajul completat cu infanterie marină, având acum *„the opportunity"* pentru a mai face manevre...

4.1.48. Regele a plecat aseară de la Sinaia cu un tren special spre Elveţia, însoţit de Regina-mamă Elena şi de suita sa. Străinii de la noi au stat cu inima sărită până ce l-au ştiut plecat.

Sărbătorindu-şi aniversarea de 65 ani, Attlee a acuzat la radio politica Sovietelor: în 1848 socialismul s-a ridicat împotriva despotismului Regilor şi Împăraţilor; în 1948 democraţia trebuie să lupte împotriva dictaturii statului colectivist, în care o infimă minoritate terorizează masele şi calcă în picioare libertăţile individuale. Spre a atenua atacul, adaugă însă că Anglia stabileşte un echilibru între dictatura sovietică şi stăpânirea americană a capitalismului.

La 1 ianuarie a intrat în vigoare noua Constituţie a Italiei şi preşedintele de Nicolo s-a instalat la *Quirinal*.

La 4 ianuarie noua Republică a Birmaniei a devenit independentă ieşind din rândul naţiunilor britanice.

Marţi se va întruni Consiliul de Securitate spre a examina problema conflictului dintre India şi Pakistan.

Astă seară, Radio America anunţă că trenul special al Regelui a trecut prin Budapesta, având o suită de 30 persoane.

Ministrul cehoslovac al Comerţului Exterior a făcut foarte curioase declaraţii unui gazetar american, arătând că planul de ajutorare a Europei va folosi indirect şi statelor care nu l-au semnat şi că printre ele ţara sa este gata a contribui la reuşita lui.

La St. Etienne, de Gaulle a vorbit în contra comunismului, preconizând un nou sindicalism format pe întreprinderi de muncitori şi patroni, care aminеşte de corporatismul mussolinian şi de programul de refacere al statului al lui Pétain.

La congresul Partidului Comunist italian, Togliatti a ameninţat că având armele în mână, comuniştii îşi vor apăra drepturile, iar la Paris, Duclos acuză pe americani că urmăresc inflaţia şi devalorizarea maximă a francului, spre a pune mâna pe industriile ţării.

Atentate cu bombe la Jaffa şi Ierusalim din partea unor evrei care au produs multe victime printre arabi. Aceştia se vor răzbuna desigur tot atât de crud.

„Mica Adunare" se va întruni azi la New-York, cu excepţia Sovietelor şi a slugilor lor şi va rămâne în sesiune până în septembrie, cu dreptul de a se ocupa de orice chestiune adusă în faţa Adunării Generale, sau pe care Consiliul de Securitate nu o va fi putut rezolva.

5.1.48. La sosirea trenului regal în Elveţia, o persoană din suită a anunţat că Regele va face mâine declaraţii oficiale relativ la abdicarea sa forţată. A precizat că Bodnăraş se întorsese cu trei zile înainte de la Moscova cu instrucţiuni precise în această privinţă. A mai spus că Regele nu şi-a modificat întru nimic intenţiile sale matrimoniale. (Primire entuziastă la Lausanne).

Cu o foarte slabă majoritate, cabinetul Schuman a obţinut azi votul de încredere asupra celor cinci chestiuni puse în legătură cu proiectul de lege anti-inflaţionist. Cele 270 voturi contra, dovedesc că pe lângă cei 183 comunişti, s-au mai opus şi deputaţii dreptei.

În Italia s-a constituit un front de dreapta cu liberali, monarhişti şi democrat-creştini în contra primejdiei comuniste.

Konitsa e complet degajată de ameninţarea rebelilior; regina Frederika s-a dus la Ianina să îmbărbăteze trupele.

Azi s-au întrunit 51 din cele 57 delegaţii ale comitetului interimar (Mica Adunare), fără reprezentanţii Rusiei, Ucrainei, Bielorusiei, Poloniei, Cehoslovaciei şi Jugoslaviei care o boicotează, spre a lua în discuţie problema dreptului de veto al celor cinci mari puteri.

Guvernul italian a respins cele trei propuneri pentru funcţia de guvernator al Triestului prezentate de jugoslavi, iar cel de la Belgrad a respins două din cele trei candidaturi înaintate de Roma.

Se zvoneşte că o conferinţă militară americană la care a participat şi Montgomery, ar avea ca scop întocmirea unui raport confidenţial ce urmează a fi prezentat Congresului.

Cluburile „Jockey" şi „Automobil" de la noi au fost închise, sub cuvânt că se joacă acolo la noroc bietul *bridge* sau *belotte* ... Yachtul regal „Luceafărul" a fost confiscat şi s-au publicat injurii la adresa Regelui, care-şi întreţinea luxul din sudoarea şi mizeria poporului.

7.1.48. Azi intră în vigoare noua lege anti-inflaţionistă în Franţa, urmând a se aplica majorări de preţuri şi de impozite.

La congresul comuniştilor de la Milano, Thorez a condamnat guvernul francez, sluga americanilor, iar CGT a lansat anatema asupra grupării lui Jouhaux.

La Albany, în statul New-York, sindicatul CIO care numără peste un milion de membri, a respins candidatura lui Henry Wallace, pe care-l denunţă ca anti-democrat şi anti-progresist.

Discutând măsurile de stabilizare a rublei, presa din lumea întreagă le consideră ca o mărturisire a falimentului programului economic şi financiar al Sovietelor. Ele sunt asemuite cu bancruta din Germania de după primul război mondial. De altfel, informaţii primite direct din Rusia arată că mizeria creşte acolo văzând cu ochii şi că vânzarea pe cartele a fost desfiinţată fiindcă nu se mai găseşte mai nimic de vânzare. De aceea, cei care răspândesc acest zvon, pretind că dacă americanii ar şti să vorbească cu hotărâre ruşilor, aceştia ar ceda pe toată linia.

Să vedem ce va spune azi Truman Congresului. În ce priveşte planul Marshall care prevede credite de 17 miliarde dolari pe timp de patru ani pentru ajutorarea Europei, senatorul Vandenberg a obiectat că actualul Congres nu-şi poate lua angajamente pe un termen ce depăşeşte propriile sale atribuţii, aşa că va rămâne probabil să se ratifice numai prima tranşă a proiectului, care însumează 6,8 miliarde dolari pe următoarele 15 luni.

Cu ajutorul american, guvernul grec îşi va mări forţa armată până la 150.000 oameni. Corespondenţii străini au dovezi că artileria rebelă trage asupra Konitsei de pe teritoriul albanez şi că bandele puse pe fugă se retrag peste graniţă ca să se refacă. Rămâne de văzut dacă şi în ce mod se va putea pune chestiunea recunoaşterii lui Markos ca guvern al Greciei, sau măcar ca beligerant.

În China, comuniştii continuă a înregistra succese; se spune că acum deţin sub autoritatea lor aproape o treime din teritoriul şi din populaţia ţării.

La noi circulă diverse zvonuri în legătură cu detronarea Regelui: unii ajung chiar a spune că semnătura de pe actul de abdicare a fost falsificată. S-a mai zvonit că la trecerea frontierei, tot trenul a fost cotrobăit şi că s-au reţinut o serie de obiecte (între altele pânzele lui El Greco), aşa că Regele soseşte în Elveţia complet lipsit de mijloace. Ar fi deci la absoluta discreţie a celor din ţară, care pândesc să-i taie subsidiile imediat ce ar cuteza să vorbească.

Cu toate presiunile lui Savel Rădulescu, el a fost şters de pe listă şi aud că Regele n-a insistat să-l ia cu el. Ileana va trebui şi dânsa să plece cu cei şase copii şi aici i s-au cam sechestrat toate bunurile. De asemenea va pleca şi Elisabeta cu întrega familie Scanavi.

8.1.48. Truman a cerut urgenţa pentru discutarea planului Marshall care trebuie să intre în vigoare în aprilie acest an şi să se extindă până în iulie 1952. Pe baza calculelor făcute, sunt temeri că produsele în natură cerute de statele europene nu vor putea fi livrate în întregime; astfel cantitatea de 30 milioane tone cereale prevăzute pentru anul curent, n-ar putea depăşi 19 milioane tone. Pe de altă parte, Preşedintele cere credite de 50 miliarde dolari pentru dezvoltarea economiei americane şi prevede mărirea impozitelor pentru veniturile mari şi degrevarea celor mici, precizându-se că salariul minim trebuie fixat la 75 cenţi/oră.

În legătură cu situaţia internaţională, Truman cere votarea legii serviciului militar obligatoriu, explicând că numai bazându-se pe o forţă militară puternică, Statele Unite vor

reuşi să facă a triumfa ţelurile lor de pace. El adaugă că ajutoarele acordate Greciei şi Turciei vor feri aceste ţări de ameninţarea ce le pândeşte şi îşi exprimă speranţa că se va ajunge la stabilirea şi aplicarea tratatelor de pace cu Germania, Austria, Japonia şi Coreea, unde americanii întreţin acum o armată de ocupaţie.

Parlamentul brazilian a propus ca niciun comunist să nu mai poată fi ales deputat sau numit în vreo funcţie publică.

Marshall a cerut Congresului să voteze în întregime planul, pentru a putea fi aplicat începând cu 1 aprilie; altfel tot vestul Europei riscă a cădea sub dominaţia unor state poliţieneşti.

Lucru destul de interesant: Şerbescu, foarte precaut până acum, mi-a mărturisit că până în primăvară are credinţa că se va răsturna căruţa. Mi-a adăugat că o duce foarte greu cu gazeta, căci e veşnic învinovăţit că nu e destul de „roşu".

10.1.48. Ministrul de Război grec care speră în curând să înfrângă bandele rebele, recunoaşte că numărul acestora se ridică la 20.000 oameni, instruiţi, înarmaţi şi îngrijiţi pe teritoriile statelor învecinate din preajma graniţelor elene. Ministrul Statelor Unite la Bucureşti a adresat un protest în contra constituirii unui comitet român pentru ajutorarea rebelilor greci.

Legea talionului se aplică în Palestina cu mare înverşunare reciprocă de către arabi şi evrei. Trupele britance au fost silite să împrăştie o bandă de 600 arabi ce trecuseră graniţa din Siria, iar reprezentantul englez la Damasc a protestat cu acest prilej faţă de guvernul sirian.

O delegaţie guvernamentală condusă de Vasile Luca a plecat la Moscova pentru a încheia un nou acord economico-financiar cu Sovietele.

Se aşteaptă în curând vizita la Bucureşti a lui Dimitrov.

La New-York şi într-un port vecin s-au descoperit 130 tone explozive puternice, furate de la armata americană, ce urmau a fi expediate în Palestina.

În ziarul *Times*, Vansittard declară că Anglia nu va mai comite greşeala din 1938 de la München şi că va apăra cu toate mijloacele independenţa Greciei.

Ambasadorul american la Londra Douglas, care a fost desemnat a administra întreaga operă de ajutorare a Europei conform planului Marshall, a arătat Congresului sumele necesare fiecărei ţări în parte pe timpul derulării programului de aproape cinci ani: peste 5 miliarde dolari pentru Anglia, peste trei milarde dolari pentru Franţa, peste 2 miliarde dolari pentru Italia. A adăugat că Statelor Unite le este cu neputinţă să facă faţă unui asemenea buget în totalitatea sa, cerând Canadei, republicilor sud-americane şi Băncii Mondiale să contribuie cu circa 15 %.

Laburiştii englezi în colaborare cu socialiştii francezi vor convoca la Londra în martie o întrunire a socialiştilor din 12 ţări, respingând ideea unui congres socialist european, pentru elaborarea unui program concret în legătură cu planul Marshall.

Comisia ONU pentru Grecia a sosit la Konitsa şi generalul Stratos a declarat că bandele rebele vor fi lichidate până în câteva luni. Aud că în solda monarhiştilor ar lupta acum şi germani *SS* care doresc să se reabiliteze şi că grecii se arată încântaţi de concursul lor.

După ce că nu e zi lăsată de la Dumnezeu în care Dinastia să nu fie batjocorită şi toţi Suveranii noştri insultaţi că au adunat averi de sute de milioane după ce primul Hohenzollern sosise în ţară cu un singur geamantan, acum au pornit să se răzbune şi asupra foştilor demnitari ai Curţii, alungându-i din casele lor, ca pe Dimitrie Ghica, fiindcă Elisabeta a fost doamnă de onoare a Reginei, sau pe familia Ulea.

13.1.48. După declaraţiile lui Attlee, H. Morrisson a avut ieri o ieşire virulentă împotriva Sovietelor pe care le-a acuzat că duc o politică de provocare la război, considerând comunismul lor o tiranie de extremă dreapta şi nicidecum de stânga şi dând totodată Moscovei un suprem avertisment să-şi schimbe atitudinea de sabotare a eforturilor de pacificare în lume.

Truman a cerut Congresului un buget de apoape 40 miliarde dolari cu venituri de 44 miliarde, din care 18%, adică 6,8 miliarde dolari sunt destinate programului de refacere europeană. Marshall a declarat că, dacă acest program nu se acceptă imediat şi integral, mai bine să se renunţe la el; este evident că în acest caz se va produce în lume un gol pe care-l va umple imediat politica de dominaţie sovietică. Speră că dacă planul se realizează, vor sfârşi a se ralia la el şi statele din răsăritul Europei, satelite ale Rusiei, care deocamdată l-au respins din ordin.

Mâine soseşte Dimitrov la Bucureşti pentru a încheia un acord similar celui cu Jugoslavia. A ameninţat pe socialiştii bulgari ce se încumetaseră (deşi numai nouă la număr în Sobranie) să respingă bugetul propus de guvern ca fiind înşelător, că va lua în contra lor măsuri să îl ţină minte, adăugând că Petcov a fost executat numai din cauza ingerinţelor anglo-americane, ce-şi permiseseră să intervină în favoarea sa.

Cu privire la plecarea Regelui, Carol a dat un interview la Lisabona spre a arăta că abdicarea a fost forţată, că sentimentul poporului a rămas dinastic şi că restabilirea situaţiei depinde acum de desfăşurarea politicii puterilor apusene. A precizat că această declaraţie e făcută fără asentimentul prealabil al lui Mihai.

Cu privire la detronare, *New York Herald Tribune* scrie că la faimoasa întrevedere de la 30 decembrie cu Groza şi Dej, aceştia l-au ameninţat hotărât că dacă refuză a semna, va fi deferit Tribunalului poporului pentru a fi complotat cu Maniu şi cu Statele Unite împotriva intereselor ţării, că datorită sprijinului americanilor a refuzat timp de mai multe luni să recunoască guvernul de la 6 martie şi că a predat documente secrete duşmanilor ţării.

Principesele Ileana şi Elisabeta au plecat şi ele ieri.

În raportul prezentat preşedintelui Truman, comisia aeronautică americană arată că până în 1953, ştiinţa în domeniul energiei atomice va face asemenea progrese, încât se vor

putea fabrica proiectile capabile să distrugă, unul singur, un oraş mare, condus de la o distanţă de 8000 km şi că este de aşteptat ca până în cinci ani şi alte state să posede asemenea arme. Astfel, apărarea Statelor Unite nu va mai putea fi în siguranţă.

Comisia propune ca mijloc de apărare pentru o contra-ofensivă fulgerătoare, constituirea unui grup masiv de avioane de luptă.

Totul, bineînţeles, pentru orientarea şi alarmarea opiniei publice americane.

La 79 ani, Herriot a fost reales preşedinte al Adunării Naţionale Franceze, cu toată opoziţia comuniştilor care au provocat tumult văzând că li se refuză chiar şi alegerea unui vicepreşedinte al lor.

15.1.48. Ca protest că nu au ocupat niciunul din posturile de conducere al Adunării, ci numai socialiştii şi radicalii, comuniştii francezi în frunte cu Marcel Cachin au părăsit sala de şedinţe.

În Grecia, rebelii terorizează regiunea golfului Patras în apropiere de Missolonghi; guvernul a rechemat sub arme 6000 oameni, ceea ce ridică la 27.000 numărul trupelor de miliţie. Se anunţă din Washington că Burton Berry a fost numit asistent al şefului misiunii americane din Grecia.

La Londra se anunţă oficial că în Germania s-a descoperit un aşa numit *„Protokol M"* în care este expus în detaliu un plan de sabotare a punerii în aplicare a planului Marshall, prin declanşarea de greve în zonele engleză şi americană, prin paralizarea producţiei şi prin stânjenirea transporturilor. Sistemul preconizat a fixat mai multe puncte fixe cu agenţi care să sincronizeze prin radio mişcarea pregătită pentru ianuarie-februarie, spre a da curs grevei generale în luna martie. Totul ar fi organizat de către Kominform-ul din Belgrad şi sprijinit de Soviete.

16.1.48. Astăzi, mare manifestaţie în piaţa Victoriei până n-or boteza-o altfel, căci piaţa Palatului se cheamă acum „30 Decembrie" şi, în mijlocul faţadei Palatului, se întinde o enormă cârpă roşie „Trăiască Republica Populară Română". Aici vorbesc Dimitrov şi Groza sub privirile Anei Pauker. Megafoanele urlă dis-de-dimineaţă, camioane pline cu derbedei strigând cât îi ţine gura aleargă nebune pe toate străzile să adune lumea, coloane de nenorociţi cu steaguri şi pancarte se îndreaptă spre locul adunării, toată viaţa oraşului este din nou complet paralizată, iar poliţişti şi agenţi secreţi mişună în toate părţile. Se vede că totul e organizat să buimăcească oamenii, să le ia din timpul şi putinţa de a mai cugeta, un sistem pus la punct pentru îndobitocirea maselor.

Ce tragedie pentru biata omenire după atâtea veacuri de civilizaţie!

Circulă cu insistenţă zvonul că îndată după întoarcerea lui Luca de la Moscova, se va forma un guvern prezidat de dânsul, cu Ana Pauker la Interne, Teohari la Finanţe şi Ralea la Externe, iar Groza, ambasador la Budapesta.

După semnarea pactului de alianţă şi de asistenţă mutuală româno-bulgar, Dimitrov a vorbit în faţa mulţimii adunate în piaţă, acuzând pe anglo-americani, ca tulburători ai păcii şi insistând mai ales asupra problemei greceşti.

Prin note de protest similare, englezii şi americanii acuză guvernul jugoslav de completă intoleranță în regiunea sa de la Triest, comunizând totul în forță şi respingând propunerea unei administrații mixte a teritoriului. Pe de altă parte, delegații aliați în comisia de control din Austria, resping cu indignare acuzațiile sovietice privind sprijinirea de mişcări naziste şi le consideră ca o încercare de a zădărnici încheierea tratatului de pace.

Misiunea militară americană a trimis pe frontul din Grecia 20 ofițeri ca observatori şi agenți de legătură, în contra cărora ruşii urlă.

Am terminat de citit cartea lui Kravcenko, *I Chose Freedom*, impresionantă cu atât mai mult, cu cât trăim la noi reeditarea aidoma a întregului sistem al Kremlinului. Un aspect îmbucurător îl constituie denunțarea minciunii cu care Sovietele îşi îmbracă nulitatea progresului realizat în Rusia şi deci speranța că groaza de amenințările asupra lumii civilizate este în bună parte un mit, cu care însăşi ele se încântă. Nu e mai puțin adevărat că întreaga lor maşinărie este în întregime diabolică şi tocmai de aceea se va prăbuşi...

18.1.48. În textul tratatului de alianță şi amiciție încheiat cu Bulgaria pe 20 ani, se prevede la art. 3 cazul de agresiune a Germaniei (?!) sau a unei a treia (sic!) puteri neştiind, desigur, din citirea documentelor servind ca precedente, sensul expresiei *„tièrce puissance"*. În genere, conținutul e cu atât mai ridicol cu cât se mai foloseşte de sperietoarea germană.

După un post de cinci zile, Mahatma Gandhi a reuşit să convingă pe hinduşi, pe musulmani şi pe sikhs a încerca realizarea unei împăcări.

Joi şi vineri vor avea loc în Camera Comunelor dezbateri asupra politicii externe engleze; Bevin va face o expunere despre conferința din decembrie a miniştrilor de Externe, iar Churchill, întors cu bine din Maroc, se pregăteşte a lua parte la discuții.

Se anunță că guvernul francez va publica peste câteva zile condițiile unei noi devalorizări a francului. Se prevede un curs mai scăzut pentru negocierile internaționale şi o bursă liberă a aurului şi a unora dintre devize.

Am citit aşa-zisele mărturisiri ale generalului rus Vlasov *„J'ai choisi la potence"* destul de slab prezentate şi lipsite de interes, în afară de faptul că el fiind mai presus de toate rus, acordă lui Stalin tot creditul că duce o politică națională pentru gloria Sfintei Rusii.

23.1.48. În discursul de ieri, Bevin a declarat că este absolut nevoie ca planul de redresare a Europei să fie aplicat cât mai curând şi că Anglia trebuie să contribuie la organizarea unei cât mai strânse colaborări economice cu toate statele din Apusul continentului. Asta înseamnă oare că suntem abandonați în mod definitiv? Churchill i-a împărtăşit în totul părerile şi a adăugat că este imposibil ca viața europeană să redevină normală, atâta vreme cât Asia îşi întinde granițele până la Elba şi mâine poate la Atena şi la Strâmtori. Senatorul american Vandenberg a aplaudat de asemenea discursul lui Bevin şi mi se spune că formula răspândită în Statele Unite este: „Planul Marshall va fi îndeplinit cu sovieticii, fără ruşi sau împotriva ruşilor".

Organizația sindicală americană CIO s-a pronunțat ferm contra candidaturii lui Wallace și a respins ideea creării unui al treilea partid.

Jan Masaryk a declarat la Brno că, deși Cehoslovacia a respins planul Marshall pentru motive bine cunoscute, el e convins că acest plan de redresare va contribui mult la armonizarea vieții între Orient și Occident.

Mi s-a spus că în cercurile comuniste de la noi se vorbește de iminența unui război, din care s-ar putea ca americanii să iasă învingători, dar o asemenea eventualitate trebuie să-i îndârjească și mai mult în lupta subterană, căci, chiar și învinși de rândul acesta, peste15-20 ani victoria va fi tot a lor.

Până atunci, principalii membri ai guvernului, Pauker, Teohari Georgescu etc. în frunte cu Groza, sunt la Budapesta pentru a încheia și cu ungurii un tratat de alianță și amiciție. Apusul tot vorbește de planul de organizare al unui front, dar Răsăritul chiar îl înfăptuiește! ... La noi se iau măsuri pentru mobilizarea mai multor contingente, iar prin fabrici se face controlul și revizuirea funcționării sirenelor de alarmă.

Generalul Eisenhower a declarat că în cazul în care republicanii i-ar propune să candideze la presidenția Republicii, dânsul va refuza fiindcă socotește că un militar de carieră nu tebuie să facă politică și că e mai util țării, devotându-se carierei. Clar, nu?!...

Churchill socotește că primejdia de război este reală, dar că singurul mijloc de a o înlătura este de a vorbi rușilor ferm și de a le arăta o hotărâre neșovăitoare. Attlee a spus că Anglia nu se gândește să atace comunismul din Rusia, dar că nu admite a se încerca să se facă uz de această armă față de Anglia.

În Franța, „a treia forță", socialismul democrat, care se opune atât comuniștilor cât și gaullismului, pare să câștige teren, pe când în Statele Unite majoritatea americanilor se opun ideii unui al treilea partid.

75% dintre socialiștii italieni s-au pronunțat pentru fuziunea cu comuniștii, ceea ce înseamnă că vor fi dominați de aceștia, mult mai bine organizați.

Greva de 24 ore din Bavaria, ca protest contra lipsurilor alimentare, s-a încheiat.

Un soldat rus a împușcat un ofițer englez în zona britanică a Berlinului.

26.1.48. Pentru devalorizarea francului au avut loc convorbiri la Paris între René Mayer și Sir Stafford Cripps; acesta a declarat în Camera Comunelor că, deși admite necesitatea acestei reforme financiare, nu este de acord cu guvernul francez asupra modalității aplicării sale. Într-adevăr, începând de ieri, vor exista două feluri de franci: unul la curs oficial fix și obligatoriu în tranzacțiile interne, stabilind dolarul la 280 franci și livra sterlină la 864 franci, iar altul la curs liber și variabil, pentru cumpărarea aurului și a unor devize, precum dolarul și escudo-ul portughez.

La Bruxelles se discută ideea înființării unei uniuni vamale între 15 state europene apusene.

Se zvoneşte că luna viitoare vor fi reluate la Londra negocieri privind Austria între adjuncţii miniştrilor de Externe. Ruşii socotesc la 200 milioane dolari valoarea bunurilor germane din Austria şi cer o participare de 70% pe timp de 50 ani la industria petroliferă şi aproape totalitatea companiei de navigaţie pe Dunăre.

28.1.48. Polonia a încheiat cu Moscova un acord economic pe patru ani cu o cifră de afaceri de circa un miliard dolari pe acest răstimp.

O nouă epurare în serviciul diplomatic maghiar.

Proiectul guvernului francez întâlneşte o crâncenă opoziţie pentru târgul liber al aurului şi al devizelor. Într-adevăr, livra sterlină fixată la cursul oficial de 864 franci nu a cotat ieri pe piaţă decât 820-830 franci. Partidul Socialist s-a pronunţat împotrivă, cu tot votul unanim al miniştrilor săi din cabinet, iar comisia pentru Finanţe a Camerei, a întrunit 17 voturi contra, 15 pentru şi şapte abţineri. Se prea poate ca Schuman să se retragă, dacă nu reuşeşte să obţină azi o orientare mai favorabilă.

Tulburări în Irak din cauza acordului semnat cu Anglia, căruia i s-a opus Liga Arabă. La Bagdad şi în ţară au fost 70 morţi şi 300 răniţi, iar guvernul a demisionat.

Guvernul grec afirmă că submarine necunoscute servesc la evacuarea unor şefi comunişti care au reuşit să fugă din închisori, în timp ce Statele Unite anunţă că nu reduc numărul vaselor şi echipajelor sale din Mediterana.

Ca ministru român la Paris a fost numit Mişa Levente (Moise Levin) !!...

Ulea a plecat ieri cu trenul.

O ştire foarte interesantă şi poate chiar semnificativă. *Pravda* admonestează pe Dimitrov, care la înapoierea de la Bucureşti s-a trezit vorbind despre „federalizarea statelor din sud-estul şi centrul Europei" şi despre o uniune vamală între ele. Se socoteşte la Londra că lecţia dată satrapului de la Sofia se datoreşte faptului că acesta s-a cam grăbit să-şi aroge un rol prea important în Balcani, mai ales faţă de Tito, a cărui situaţie este preponderentă şi graţie căruia Belgradul este ales ca centru al Kominform-ului. Eu n-aş exclude nici posibilitatea unei retrageri strategice a Rusiei, din următoarele motive:

1. Dificultăţile existente între Ungaria şi Cehoslovacia pentru completarea relaţiilor de alianţe între sateliţii Moscovei.

2. Slăbirea argumentelor invocate împotriva planului Marshall, acuzat de a tinde să rupă Europa în două.

3. Temerea ca un bloc moscovit să nu decidă pe americani să precipite conflictul.

30.1.48. Mahatma Gandhi a fost împuşcat azi de către un extremist hindus în momentul în care se pregătea să participe la rugăciunile pentru pacificarea Indiei. Se pare că ortodocşii indieni îl acuzau de a le fi trădat cauza, prin cerinţa de a se restitui mahomedanilor moscheele ocupate din New-Delhi. Pandit Nehru a făcut apel tuturor locuitorilor Indiei să evite răzbunări şi să rămână uniţi. Din toate părţile lumii se deplânge dispariţia la 78 ani a acestui martir al libertăţii naţionale şi pentru drepturile omului.

Adunarea Naţională Franceză a aprobat cu 324 voturi contra 227 proiectul de lege pentru stabilirea pieţii libere a aurului şi a devizelor.

Zvonuri bizare circulă cu insistenţă la noi: că flota americană ar fi pătruns în Marea Neagră; că vasul „Ardealul", în drum de la New-York, a fost silit, în plin Atlantic, să devieze spre nord ruta obişnuită şi să piardă 48 ore în regiuni necunoscute, spre a da probabil putinţa unor importante convoaie să treacă neobservate spre Europa; că în Mediterana mişună transporturi americane de care vasele de călători nu au dreptul să se apropie la o distanţă mai mică de 3 mile; că în ţară rezistenţa este înarmată până în dinţi şi că aşteaptă doar un semnal să pornească acţiunea etc.

N-or fi oare numai manifestări ale unui iluzionism tenace? Mulţi cred că, mai probabil, boala acestui dezechilibru în lume va mocni încă multă vreme, fără vreun conflict ruso-american.

Azi s-a unificat Frontul Plugarilor cu Partidul Ţărănesc - Anton Alexandrescu prin contopirea acestuia în formaţiunea lui Groza. Iată deci a doua grupare a ţăranilor în cadrul Frontului Unic Muncitoresc ce se va constitui prin absorbirea şi a social-democraţilor de către comunişti. Mai rămâne de văzut în ce chip se va organiza şi aşa-zisa mică burghezie intelectuală (PNP), pentru a avea la un loc cele trei categorii de muncitori cu care se va făli noua democraţie progresistă română...

31.1.48. Gandhi a fost incinerat azi pe un rug de santal clădit de opt mahomedani, în timp ce avioane aruncau flori asupră-i. Cenuşa va fi aruncată în Gange. În mai multe centre din India, printre care Bombay, au avut loc excese contra extremiştilor hinduşi.

În timp ce în Franţa socialiştii s-au rupt de comunişti, în Italia, gruparea socialistă a lui Nenni s-a raliat Partidului Comunist, determinând pe ceilalţi socialişti să se orienteze spre partidele burgheze.

În Anglia se desenează tot mai mult izolarea laburiştilor de stânga şi o apropiere între grosul forţelor laburiste de conservatori.

Sovietele protestează contra acordării de baze aeriene americane în Libia de către autorităţile britanice.

Italia respinge cu indignare nota sovietică relativă la prezenţa flotei americane în porturile din peninsulă, pe care ruşii o socotesc ca o încălcare a prevederii tratatului de pace de părăsire a teritoriului italian de către armatele de ocupaţie, pe când guvernul din Roma o consideră ca o simplă vizită oferită de un stat suveran unui stat amic.

Danemarca respinge acuzaţia rusească cum că anglo-americanii vor să transforme acea ţară într-o bază militară.

Groza, Gheorghiu-Dej, Ana Pauker etc. au plecat la Moscova pentru a completa delegaţia lui Luca.

2.2.48. De două zile circulă cu insistenţă zvonul că Tito s-ar fi dat cu aliaţii, ba chiar unii pretind că s-ar fi refugiat în Anglia. Se mai afirmă că orice fel de comunicaţie, chiar

telefonică, cu Jugoslavia ar fi întreruptă. Imediat aici s-a făcut legătura între acest zvon şi convocarea bruscă la Moscova a slugilor române.

Altă notă de protestare a Sovietelor împotriva avioanelor americane care controlează navigaţia în Marea Japoniei şi în Marea Galbenă.

3.2.48. Notă de protestare americană la Bucureşti împotriva încălcării clauzelor tratatului de pace şi a nesocotirii libertăţilor elementare ale omului, cea mai flagrantă fiind arestarea lui Maniu.

Statele Unite resping protestele sovietice relative la prezenţa vaselor de război americane în porturile italiene, la bazele aeriene din Tripolitana şi la acordarea de sprijin militar Iranului, acuzat că-şi întăreşte graniţa de nord spre URSS.

Delegaţii Confederaţiei generale a muncii de la noi umblă prin fabrici şi explică sindicatelor că Tito s-a făcut vinovat de un act de trădare faţă de clasa muncitoare; deci este explicabil zvonul apropierii sale de aliaţi. Se mai vorbeşte şi de cazul Dimitrov; unii spun că ar fi refuzat să meargă la Moscova atunci când a fost convocat de Stalin, alţii că s-ar afla deja acolo în stare de arest. Evident că ceva anormal se petrece printre comunişti. La noi, aceştia par să fie fierţi şi speranţele cresc printre cei optimişti, care tot cred într-un război.

La protestul american menţionat, s-a alăturat şi cel englez, care acuză guvernul român de a nesocoti art. 3 din tratatul de pace.

În Ungaria are loc un proces politic pentru un complot menit răsturnării regimului.

O nouă grevă de 24 ore în zona bi-zonală a Germaniei, ca protest contra lipsurilor alimentare, dar gen. Clay arată că nu grevele vor remedia situaţia ci dimpotrivă, o muncă bine coordonată, care în şase luni ar putea realiza o prodigioasă îndreptare a lucrurilor. Averell Harrimann arată că în ciuda obstacolelor sovietice, în Europa sunt semne îmbucurătoare că lumea se îndreaptă pe zi ce trece spre o tot mai eficientă colaborare economică.

Atât Suedia cât şi Danemarca au găsit cu cale să declare că nu înţeleg a se alătura vreunui bloc politic, dar că susţin planul Marshall, mai ales că uniunea scandinavă constituie de pe acum un început similar Beneluxului. Dacă însă colaborarea în sânul Naţiunilor Unite ar fi paralizată prin declanşarea unui război, aceste ţări îşi rezervă libertatea de a se proclama neutre.

Anglia refuză să accepte ideea înfiinţării unei armate naţionale evreieşti în Palestina (un corp de poliţie de 3000 oameni), înainte de completa retragere a forţelor britanice şi a lichidării finale a mandatului englez. Din această cauză, se aşteaptă o recrudescenţă a tulburărilor de acolo.

În Franţa, preschimbarea bancnotelor de 5000 franci a dat naştere la operaţiuni negre, unde schimbul acestora se opera la 3000 şi chiar la 1500 franci.

Adjuncţii miniştrilor de Externe au reînceput la Londra discuţiile asupra Austriei.

Statisticile arată că producţia alimentară pe glob a scăzut cu 7% faţă de cea antebelică, în timp ce populaţia omenirii a crescut cu 200 milioane.

Sovietele urlă împotriva pactului pe 10 ani încheiat de Statele Unite cu Italia, denunţând guvernul de Gasperi, ca fiind vândut americanilor. Mai urlă şi împotriva întrebuinţării de către comandamentul american din Mediterana a circa 100.000 foşti prizonieri germani din armata africană a lui Rommel, pe care i-a organizat în Italia ca unităţi conduse de ofiţeri nemţi şi pe are îi plătesc şi-i tratează la fel ca pe englezi sau pe americani.

România a semnat cu Sovietele un pact de amiciţie, colaborare şi asistenţă mutuală pe 20 ani, în contra unei eventuale agresiuni din partea Germaniei(?!) sau din a oricărui alt stat ce ar da ajutor Germaniei (sic!).

În Bulgaria Frontul Patriei, ca partid unic, închide şcolile confesionale.

6.2.48. După ce Sovietele lăsaseră din 1945 în postul de la Ankara un însărcinat cu afaceri, guvernul turc s-a decis în fine să-şi recheme ambasadorul de la Moscova pe timp nelimitat.

Regina Wilhelmina a Olandei a declarat la radio oficial că „era colonială" a luat sfârşit.

Situaţia din Jugoslavia pare încă neclară: în presă a apărut o declaraţie a lui Tito pentru a susţine politica Sovietelor şi a sateliţilor săi, atacând totodată pe anglo-americanii care vor să aservească lumea. Aceasta ar corespunde supoziţiei că n-ar fi avut niciun rost pentru aliaţi ca Tito să se refugieze în Italia, Anglia sau America, ci dacă s-a dat cu adevărat de partea lor, rolul său este tocmai acela de a se menţine în capul statului spre a determina schimbarea de atitudine la momentul oportun.

Şi după o tăcere mormântală de câteva zile, apar deodată, tot soiul de manifestări de lealitate din partea lui Tito. Astfel, a fost ales membru al Academiei de ştiinţă şi artă de la Belgrad, prilej cu care a declarat că pe tărâmul ştiinţific şi cultural progresul nu se poate realiza decât în democraţiile populare şi în URSS.

Attlee a făcut apel la cuminţenia poporului englez ca să lupte împotriva primejdiei inflaţiei prin menţinerea la un nivel scăzut a preţurilor şi a salariilor, unica măsură eficace în acest scop. Mari scăderi pentru toate valorile la bursa din New-York. Să fie semn premergător al războiului sau alarma crizei economice şi financiare pe care au anunţat-o Sovietele de atâta vreme?

8.2.48. Marţi se redeschide graniţa franco-spaniolă, urmat de un aranjament economic. Bineînţeles că Sovietele fulmină şi acuză pe americani de a fi impus aceasta Franţei; în realitate, comerţul francez a suferit mult de măsura luată în 1945 de guvernul de la Paris, care socotise că exemplul îl vor urma şi altele, dar s-a trezit că a rămas până la urmă singur.

Au început convorbiri în vederea finalizării unei uniuni vamale între statele scandinave, precum şi între Franţa şi Italia.

Delegaţia noastră a plecat ieri din Moscova, iar Ralea e aici de trei zile. Se va întâmpla oare remanierea despre care se zvonise, cu Luca prim-ministru şi cu Ana Pauker *„the self-made widow"* la Interne? Înainte de plecare, Groza vorbise de o destindere şi acum văd că Guţă nu mai are domiciliu forţat. Se mai vorbeşte că un emisar al guvernului ar fi propus o formulă de colaborare lui Maniu, care însă nici n-a vrut să asculte.

Alte zvonuri spun că situaţia la Sofia şi la Belgrad e foarte neclară.

10.2.48. Zvonurile despre încercarea de destindere din partea guvernului persistă: Mihai Popovici ar fi fost pus în libertate şi se vorbeşte de un guvern de conciliere Tătărescu, alţii - de un cabinet Ralea. S-ar putea ca o asemenea manifestare să fie dictată de Moscova, cu speranţa să influenţeze în Apus o destindere a spiritelor. Ca şi cum s-ar mai admite ca americanii să continue a se lăsa purtaţi cu zăhărelul.

Cu foarte mare întârziere, ruşii se trezesc să se supere pentru publicarea documentelor germane de către guvernul american, pe care-l acuză de a comite un act de trădare, luând de bune nişte vulgare falsificări ale naziştilor. La rândul lor, ameninţă să publice şi ei alte documente, dovedind conivenţa Angliei, Franţei şi Statelor Unite cu Hitler, pe care l-au ajutat să pregătească războiul mondial.

La Viena a fost confiscat un ziar în care se vorbea de eventualii succesori ai lui Stalin.

La Lake Success, Gromyko s-a făcut avocatul populaţiilor din Uganda care protestează împotriva regimului britanic şi fac apel la URSS pentru spiritul ei democratic şi de apărătoare a libertăţilor omului.

Situaţia din Grecia e foarte tulbure, iar nucleele rebelilor răspândite peste tot teritoriul, caută să semene panica în centrele mai importante: acum patru zile au atacat un sat la doar 30 km de Atena, iar azi au bombardat Salonicul cu un mortier situat la 5 km de oraş, lovind chiar clădirea Palatului unde e instalată comisia de anchetă.

La Tetuan, în Marocul spaniol, au avut loc ciocniri între trupă şi naţionalişti marocani.

Tito s-a manifestat la Belgrad, acuzând pe americani de a căuta să provoace conflicte în favoarea bancherilor din Wall-street, vechiul refren...

Delegaţia s-a întors de la Moscova, dar Luca şi-a prelungit şederea. Nunţiul, cu care am stat de vorbă, este convins că în curând vor fi date la iveală adevăratele motive ale acestei convocări.

Depre Tito, pare a se verifica o vădită schimbare de atitudine a acestuia faţă de Statele Unite: de unde până acum în urmă, aproape întorcea spatele reprezentantului american la Belgrad, la recepţia de 1 ianuarie a fost cât se poate de amabil cu acesta, fapt urmat apoi de un schimb de păreri al diplomatului cu ministrul de Externe jugoslav. Ca urmare, a fost redactat un memoriu al guvernului jugoslav care expune necesitatea ca ţara să păstreze o strictă neutralitate în cazul unui conflict armat în Europa. S-ar putea ca şi

datorită poziției geografice excentrice a Jugoslaviei față de Moscova, să se adeverească zvonul despre negocierea unui pact de neagresiune cu Italia.

12.2.48. Rușii continuă cu publicarea actului de acuzare împotriva puterilor occidentale. După ce susțin că finanța americană, engleză și franceză au ajutat încă din 1933 refacerea militară a Germaniei, ei prezintă acordul de la München, ca pe un adevărat pact de neagresiune cu Hitler pentru a-i permite să-și îndrepte atacul spre Răsărit și deci ca o acțiune ostilă față de Soviete.

Evident că un fond de adevăr există, dacă m-aș gândi numai la așa numitul „Concern Baldwin" care finanța industria grea germană, nu însă spre a lovi în Soviete, ci pentru a contrabalansa potențialul Franței, de imperialismul căreia Anglia continua să se teamă încă de pe vremea primului război mondial.

13.2.48. Sub titlul „Falsificatorii istoriei" Sovietele continuă lista acuzațiilor aduse aliaților în susținerea politicii lui Hitler. Ei sunt furioși mai ales pe Halifax, care în 1936 promitea multă înțelegere din partea Angliei în ce privește înlăturarea clauzelor de la Versailles și pentru revendicările Germaniei asupra Renaniei, Dantzig-ului, Austriei și sudeților Cehoslovaciei. Aceasta, însă numai cu condiția ca revizuirile teritoriale să se facă în liniște și pace, în schimbul speranței că poporul german va constitui cel mai sigur obstacol în calea comunismului moscovit.

Evident că totul e mai mult decât exact. Dar după cum scrie presa americană, nu poate constituie o scuză faptul de a spune: „nu sunt numai eu singur de vină, căci și alții au comis asemenea delicte". O atare scuză este în primul rând recunoașterea vinovăției. Apoi dacă din partea Angliei și Franței s-au comis greșeli în anii premergători războiului, Statele Unite n-au participat niciodată la asemenea tranzacții eronate, iar toate personajele engleze sau franceze care jucaseră un rol pe acea vreme, au dispărut de mult de pe scena politică, pe când în Rusia, tot Stalin și întregul său Stat Major contiună a deține puterea și răspunderea.

Previziunile rusești asupra crizei economice și financiare în 1948 a Statelor Unite par a se adeveri: prețurile scad vertiginos, probabil din cauza supraproducției ce nu-și mai găsește debușeuri și totodată scad și toate valorile la bursă. Criza crește și în Anglia, unde guvernul încearcă s-o înlăture printr-o fixare a prețurilor și o comprimare a câștigurilor, prin care speră să înlăture necontenitele cereri de sporire a salariilor.

În Franța, se ivesc inerente dificultăți în programul de devalorizare a francului, iar în Belgia sunt mereu greve prin care se cere majorarea salariior.

Iată desigur principala armă pe care contează rușii spre a zădărnici acțiunea americană. Mă întreb dacă tocmai aceste crize nu vor precipita războiul.

Rebelii greci asaltează Salonicul și determină serioasă alarmă la Atena.

La Sozopol lângă Burgos, bulgarii doboară două avioane turcești.

În China, comuniştii anunţă că se află la 8 km de Mukden cu o forţă de 4000 oameni pregătiţi să atace oraşul.

Totul miroase a praf de puşcă...

15.2.48. Anglia şi Statele Unite au decis să înfiinţeze o bancă comună pentru finanţarea regiunii bi-zonale a Germaniei, la care să poată adera mai târziu şi celelalte două zone (franceză şi sovietică).

Guvernul englez a cerut tuturor salariaţilor să renunţe timp de trei ani la orice cerere pentru creşterea salariilor, sperând în acest chip să poată asigura o bunăstare a întregii populaţii.

Churchill a adresat guvernului un apel pentru a nu interzice laburiştilor să participe la congresul de la Margate din luna mai pentru unificarea Europei, precizând că acest lucru nu se va putea realiza, aşa cum crede conducerea Partidului *Whig*[60], numai prin colaborarea socialiştilor europeni.

În continuarea acuzelor aduse puterilor apusene, ruşii pretind că pactul sovieto-german din august 1939 avea ca unic scop să câştige timp, spre a putea combate mai târziu pe Hitler, după ce s-au convins că misiunile engleză şi franceză de la Moscova nu urmăreau nicidecum realizarea unui acord serios cu Rusia, de vreme ce negociau în acelaşi timp o înţelegere cu Germania.

Se anunţă că mâine vor avea loc atacuri severe în Parlamentul din Atena împotriva lui Sophoulis care ar putea determina căderea guvernului. Pe de altă parte, cei 150 rebeli ai gherilelor care au atacat Salonicul, sunt acum încercuiţi.

Congresul american a redus de la 15 la 12 luni şi de la 6,8 la 5,3 miliarde dolari, planul de reabilitare a Europei. Ruşii socotesc aceasta ca pe o înfrângere a lui Marshall.

În ajunul deschiderii conferinţei de la Londra a adjuncţilor de Externe, joi are loc o conferinţă anglo-franco-americană cu privire la Germania, concomitent cu cea de la Praga pe acelaşi subiect între polonezi, cehi şi sârbi, în semn de protestare împotriva puterilor occidentale care nesocotesc acordurile de la Potsdam.

Eisenhower a declarat că rolul Statelor Unite este să menţină liberă circulaţia în Mediterana, că un minim al armatei americane trebuie să fie de 1,3 milioane oameni, că războiul atomic ameninţă, dar că pacea ar putea fi totuşi salvată prin ONU.

17.2.48. Mare vâlvă a stârnit în tabăra rusească vestea că cele trei puteri ocupante ale Germaniei de Vest se vor întruni la Londra pentru organizarea economică a acestei regiuni şi în special a Ruhrului, fără a mai aştepta bunăvoinţa Sovietelor, care sub cuvânt că doresc o Germanie unitară, fac tot ce pot pentru a sabota opera de refacere.

Reprezentanţii Kremlinului de la Londra, Paris şi Washington au prezentat ieri simultan note foarte drastice împotriva acestei iniţiative, care exclude a patra putere, fiind

---

60 *Laburist*

flagrantă violarea acordurilor de la Potsdam şi de aiurea; ameninţă că vor considera ca nule şi neavenite orice hotărâri în trei ce vor fi luate.

Această situaţie fusese însă discutată în şedinţa din 22 ianurie din Camera Comunelor şi la întrebarea formală a lui Eden ce va face guvernul în cazul probabil că nu se va cădea la o înţelegere cu Sovietele asupra Germaniei, Bevin a răspuns categoric că se va păşi la organizarea Germaniei de Vest, afirmând că nu s-ar putea concepe înfăptuirea planului Marshall fără a îngloba teritoriile germane.

Ruşii au constituit în Coreea de nord o Republică Populară după sistemul lor, în totală contradicţie cu acordul stipulat cu nord-americanii.

Markos se laudă în Grecia că deţine 20% din teritoriu; de fapt bandele sale terorizează satele şi alungă de acolo populaţia care se refugiază în oraşe, aşa că pe de o parte colectivizeză averile ţăranilor fugiţi, iar pe de alta, creează panică şi greutăţi de ordin economic în centrele mai mari.

De Gasperi a început campania electorală în Italia, declarând că a rupt definitiv cu comuniştii.

Conflict teritorial asupra posesiunilor antarctice ale insulelor Falkland între Anglia, Chile şi Argentina.

18.2.48. Ultima parte a acuzaţiilor sovietice a fost publicată azi, în care se arată că puterile apusene n-au făcut altceva decît să încerce a trăda Rusia, căutând a se înţelege cu Hitler pe spinarea ruşilor, pe când Stalin a încheiat pactul de neagresiune cu nemţii doar ca să-şi asigure o linie de apărare mai înaintată în vederea viitorului război, pe care-l vedea venind. Atunci când în ianuarie 1945, ofensiva germană era gata să dea peste cap în Belgia pe aliaţi, armatele sovietice au pornit imediat la prima cerere a lui Churchill, o mare ofensivă de la Baltica până în Carpaţi pe un front de 1500 km, graţie căruia forţa militară germană s-a prăbuşit.

Nu mai vorbesc de odioasele minciuni cu privire la Basarabia şi la Bucovina (pe care o numesc „Moldavia") ce de mai multă vreme „fuseseră realipite formal la URSS, dar unde n-au pătruns trupele sovietice decât la 27 iunie 1940". Şi scârboasa noastră presă publică totul din ordin, aşa cum i s-a transmis de la Moscova.

Despre căsătoria Regelui la Copenhaga n-am auzit până acum nicio confirmare.

În schimb, Londra anunţă că Mihai a cerut viza pentru Statele Unite, unde ar dori să plece cât mai curând.

Conferinţa în trei de la Londra se va întruni de abia săptămâna viitoare; dar niciunul dintre ei nu suflă un cuvânt despre protestul sovietic.

A venit acum şi rândul ungurilor, care, în frunte cu preşedintele Republicii, se află de două zile la Moscova.

Comisia pentru Palestina insistă pentru crearea unei organizații polițienești proprii, care să funcționeze încă înainte de luna mai când se vor retrage englezii, spre a se evita tulburări sângeroase.

Se pretinde că Mica Adunare ONU va fi sesizată în curând de grava situație din Coreea de nord, în urma creării de către ruşi a unei Republici Populare comuniste.

20.2.48. Criza de guvern din Cehoslovacia preocupă pe toată lumea. Izbucnind imediat după încheierea întrunirii sârbo-ceho-polone de la Praga, demisia bruscă a 12 miniştri necomunizați (socialiştii naționali, popular-creştinii şi democrații slovaci) din coaliția Gottwald, ar părea o reacție burgheză, favorabilă planului Marshall. Beneş le-a refuzat demisia, coaliția trebuind să continue ca până acum.

Însă deoarece la rândul său, Gottwald respinge decizia Preşedintelui sub cuvânt că jigneşte voința poporului, s-ar putea ca Partidul Comunist să profite de acest prilej pentru a încerca răsturnarea elementelor ponderatoare Beneş-Masaryk, care constituie pentru Cehoslovacia trăsătura de unire între blocurile adverse apusean şi răsăritean. El gândeşte pentru viitoarele alegeri, realizarea unui partid unic comunisto-socialist, ca de pildă la noi, care să aibă singur dreptul de a depune liste electorale.

Miniştrii demisionari acuză guvernul de a organiza o poliție pur comunistă a statului. La rândul lor, ei sunt acuzați a fi amestecați într-un complot anti-comunist în legătură cu puterile occidentale. Veşnica poveste...

Presa engleză şi cea americană sunt foarte alarmate. Din hărțile sosite acum de la Londra, reiese impresionant formidabilul progres realizat într-un an de către armatele comuniste chineze în dauna Guomintangului. Situația este cu adevărat preocupantă pentru politica americană în China.

În Statele Unite se discută oportunitatea împărțirii Palestinei în două regiuni adverse, unde după plecarea englezilor va izbucni războiul civil.

Guvernul nostru a decis retragerea cetățeniei române unui grup de peste 30 persoane printre care: Rădescu, Vişoianu, Caranfil, Şeicaru, Franasovici etc., dar printre care nu figurează nume ca de pildă Malaxa sau Auschnitt.

Un nou motiv de întărâtare a conflictului arabo-iudaic: terorişti arabi îmbrăcați în uniforme şi cu camioane englezeşti furate (lucru practicat curent de ambele tabere), au aruncat în aer mai multe clădiri din cartierul evreiesc al Ierusalimului, ucigând cel puțin 50 persoane prinse sub dărâmături. Rezultat: evreii furioşi acuză formal trupele britanice de a susține acțiunea arabă, omorând nouă ostaşi englezi şi amenințând cu moartea orice alt soldat care ar îndrăzni să pătrundă de acum înainte în cartierul lor.

State Department a respins nota de protest sovietică privind conferința în trei asupra Germaniei, acuzând formal pe ruşi de a fi sabotat orice posibilitate de acord şi de a arunca acum vina pe alții, când ei înşişi sunt cei vinovați. Oricum, mâine începe la Londra

conferința, pe ordinea de zi a căreia la primul punct va fi cererea de admitere a Beneluxului, aşa că s-a putea să avem o întrunire în şase.

21.2.48. Scandal la Berlin unde cu prilejul aniversării înfinţării Armatei Roşii, generalul Sokolovski a atacat aprig „imperialismul american etc...", ceea ce a obligat pe delegații aliaţi să părăsească ostentativ serbarea.

Situația din Praga devine tot mai încordată. În timp ce Beneş insistă pe lângă şefii partidelor anticomuniste să nu abandoneze coaliția guvernamentală, Gottwald organizează o mare întrunire sindicală la care iau parte, ca prin minune, viceministrul rus de Externe, Zorin şi un comandant militar sovietic, pentru a declara că nu va admite completarea guvernului decât cu elemente de tendință comunistă. Totodată, ministrul de Interne ia măsuri să nu mai permită trecerea graniței decât cu vize speciale şi cere ridicarea imunității parlametare a reprezentantului în guvern al Partidului Democrat slovac, acuzat de trădare de patrie, la instigarea imperialismului anglo-american. Exact ca în Bulgaria, România, Ungaria.

Va fi oare şi Beneş dat peste cap, aşa cum a fost Regele nostru, sau deocamdată Zorin îi va bate numai din picior? Cum însă poliția a şi făcut descinderi la birourile Partidului Socialist-Național, unde a procedat şi la unele arestări şi cum Gottwald, la care s-au raliat social-democrații, a declarat că nu va constitui guvernul cu reprezentanţi ai partidelor care s-au manifestat prin demisii, înseamnă că el ia direct poziție în contra lui Beneş. Acesta se va adresa mâine prin radio poporului, spre a-l îndemna să se mențină pe terenul strict parlamentar în compunerea guvernului. Deci momentul Rădescu, însă cu deosebirea că nu mai e în spate un Suveran care să întârzie o precipitare a evenimentelor.

La noi, congresul de unificare a Partidelor Comunist şi Social-Democrat a luat sfârşit, prin alegerea unui comitet de 41 persoane, dintre care 31 comunişti cu Ana Pauker, Dej, Luca, Teohari, Bodnăraş şi toți ceilalți corifei ai lor. Pătrăşcanu este exclus!...

Statele din Benelux au fost invitate la conferința de la Londra.

Arabii îşi asumă răspunderea exploziei din Ierusalim, declarând că este răzbunarea pentru ultimul atentat evreiesc.

După scurgerea unui timp atât de îndelungat de la plecarea lui Vinogradov de la Ankara, Kremlinul s-a decis să acrediteze acolo un nou ambasador în persoana lui Lavrentiev, specializat în problemele balcanice. Să fie numai urmarea rechemării ambasadorului turc de la Moscova?...

24.2.48. În urma acuzărilor formale ce i-a adus Teohari Georgescu la congres de a fi trecut de partea reacționarilor, Pătrăşcanu a demisionat din guvern şi a fost înlocuit la Justiție cu Avram Bunaciu.

Astă seară a plecat la Varşovia delegația guvernamentală în frunte cu Groza, Teohari şi Ana Pauker.

Parlamentul a fost dizolvat azi şi corpul electoral a fost convocat pentru 28 martie în vederea alegerii Marii Adunări constituante ce se va întruni la 6 aprilie.

Conferinţa statelor scandinave (Suedia, Norvegia, Danemarca, Islanda) s-a încheiat prin votarea unei moţiuni de colaborare la opera de redresare a Europei.

25.2.48. Astă seară, Beneş a capitulat în faţa desfăşurării forţelor comuniste, acceptând demisiile celor 12 miniştri anti-comunişti. Gottwald a refăcut cabinetul cu titulari comunişti la Interne, Finanţe, Comerţ Exterior, cu pro-comunistul Fierlinger la Industrie şi cu persoane neutre ca Jan Masaryk la Externe şi generalul Svoboda la Război. Bidault declară că este cea mai mare lovitură pe care o primeşte cauza europeană.

La noi, pentru ce nu ştiu, ieri a fost arestat din sanatoriul St. Vincent de Paul, Monseniorul Vladimir Ghika.

26.2.48. Concomitent, la Washington, Londra şi Paris s-au dat comunicate în numele celor trei guverne pentru a protesta împotriva violării principiilor de libertate în Cehoslovacia, iar *Foreign Office* a declarat că va examina problema recunoaşterii guvernului Gottwald. Acesta şi-a impus dictatura lui Beneş sub ameninţarea grevei generale, care pus în faţa evenimentelor, a amânat cu 24 ore declaraţia la radio.

Ministrul de Justiţie cehoslovac a organizat în toate ministerele şi instituţiile, precum şi în presă, comitete de acţiune permanente, care au şi început operaţiunile de epurare a pesonalului. Primul care a pătimit, ca la noi, a fost corpul diplomatic.

Un senator american observă că, desigur, comuniştii trebuie să se simtă foarte slabi, de vreme ce în prag de alegeri, au recurs la asemenea metode extreme, ce-i fac odioşi întregii omeniri.

28.2.48. Cu toată aparenţa unei apatii din partea anglo-americanilor în faţa acţiunilor sovietice din ce în ce mai agresive, cred că evenimentele ce împing lumea pe panta războiului, se precipită. Însăşi graba cu care încearcă ruşii să-şi fortifice poziţiile, denotă o temere crescândă a lor.

După cele petrecute la Praga, de unde Beneş a plecat în provincie fără a se mai adresa poporului şi unde Gottwald domină în aşa chip situaţia, încât nu mai lasă preşedintelui Republicii decât alternativa fugii peste graniţă sau a prizonieratului voluntar, acum ruşii atacă Finlanda spre a-şi completa linia baricadelor în faţa primejdiei apusene. O scrisoare personală a lui Stalin către Paasikivi cere imperios Finlandei încheierea fără întârziere a unui pact militar cu Sovietele. Lumea la Helsinki e înspăimântată, dar îşi dă seama că Parlamentul ce va fi convocat, n-ar putea refuza injoncţiunea.

29.2.48. La Praga continuă epuraţia comunistă, atât în administraţie şi în presă, cât şi printre deputaţi. Fostul ministru de Justiţie a fost găsit în stradă în faţa casei sale cu capul zdrobit şi s-a anunţat că s-a sinucis, aruncându-se pe freastră.

La Helsinki se prevede că Dieta va accepta încheierea pactului militar cu Sovietele şi în curând o delegaţie va merge la Moscova în acest scop.

După încheierea acordului cultural cu România, Varşovia anunţă că el va fi urmat de un pact militar, de tipul celor dictate de Moscova.

La noi, au loc tot soiul de arestări printre persoanele cu dare de mână, având ca unic scop să le stoarcă sume de bani în valută forte, bijuterii etc. Lista ar cuprinde vreo 2000 nume, care stau arestate între câteva zile şi câteva săptămâni, fiind repuse în libertate după ce s-au executat. Maffia sau Camora oficială...

Se ventilează în presa occidentală ideea unei naţionalităţi comune (după modelul propus de Churchill Franţei în 1940), de care să beneficieze cetăţenii statelor ce s-ar grupa politiceşte în jurul planului Marshall. Un început în acest sens ar fi fost formulat în acordul italo-american semnat de curând la Roma, care recunoaşte italienilor din Statele Unite ca şi americanilor din Italia o serie de drepturi civile şi economice, egale cu cele ale localnicilor. S-ar putea ca în acest fel, societăţile americane să-şi dezvolte intens activitatea lor în Peninsulă.

3.3.48. Din toate părţile, se simte din ce în ce mai mult că lumea se află în faza premergătoare izbucnirii ostilităţilor.

Mâine se deschide la Bruxelles conferinţa celor cinci (Anglia, Franţa, Benelux) pentru pregătirea unui plan economic comun, iar la 15 martie va începe la Paris conferinţa celor 16 pentru aplicarea planului Marshall. Statele scandinave au declarat că în actualele împrejurări ele nu mai pot rămâne indiferente faţă de planul de refacere european.

La congresul parlamentar franco-britanic de la Paris, Eden, ca şef al delegaţiei engleze, a stigmatizat politica sovietică şi a denunţat primejdia comunismului asupra întregii Europe, iar în Camera Lorzilor, Addison, Packenham şi Salisbury au lansat atât din partea guvernului cât şi al opoziţiei, strigătul de alarmă faţă de pericolul comunist, acuzând pe ruşi de a ameninţa pacea prin reeditarea metodelor hitleriste.

Marshall cere Congresului sume suplimentare pentru ajutorarea Turciei şi a Greciei, pe care le socoteşte direct şi imediat ameninţate, precum şi pentru Triest.

Ca amănunte: două importante partide politice finlandeze s-au pronunţat împotriva încheierii pactului politico-militar cu Sovietele, deşi sunt slabe speranţe ca guvernul să mai îndrăznească a refuza invitaţia lui Stalin. Se întreabă unii dacă totul nu se va termina prin alipirea Finlandei la sacrul imperiu asiato-moscovit.

Au circulat zvonuri în Cehoslovacia că Beneş ar demisiona, dar ştirea oficială anunţă că preşedintele este bolnav, iar vestea demisiei sale este prematură. Ministrul Slavek în post la Washington, care fusese membru în cabinetul din exil de la Londra, a demisionat motivat, declarând că nu mai poate face parte dintr-un regim poliţienesc, slugă a unui stat străin şi pe care Beneş a fost silit să-l accepte prin constrângere şi teroare.

Unităţi ale flotei americane au sosit în Golful Persic, spre a asigura independenţa Iranului împotriva oricărei veleităţi agresive de la nord. Şi aici se vorbeşte că se va aprinde scânteia.

Ruşii care mărturisesc, pe de altă parte, că vase americane au şi sosit în Marea Neagră iar că războiul va izbucni în curând, îşi retrag, pare-se, populaţia civilă din Dobrogea, desfiinţează şcolile lor, aducând în schimb trupe.

Pentru militarii de carieră, numirea generalului Bradley ca şef al Statului Major american e semnul cel mai evident că Statele Unite sunt gata să pornească ofensiva.

4.3.48. Regele Mihai, împreună cu mama sa şi suita, au sosit azi la Londra; a dejunat la Buckingham Palace, apoi a făcut presei o declaraţie prin care arată că la 30 decembrie, Groza şi cu Dej l-au silit să semneze imediat actul de abdicare prezentat, sub ameninţarea trupelor ce înconjurau Palatul, ca şi de vărsări de sânge în rândurile populaţiei. De aceea, nu se consideră întru nimic legat de un act impus de un guvern, sluga unei puteri străine care domină un popor prin teroare, care nu se mai bucură de niciun soi de libertate şi că va lupta pentru victoria României de care şi-a legat soarta.

La Waterloo Station, de unde pornea spre Southampton să se îmbarce pentru New-York, l-au salutat Regele şi Regina Angliei, însoţiţi de ducesa de Kent în mijlocul unei mulţimi de români şi de englezi.

Se pare că 80% din populaţia Finlandei este împotriva încheierii unui pact cu Sovietele, dar că totuşi o delegaţie a guvernului va merge la Moscova.

Laburiştii englezi au refuzat să participe la congresul radical-socialist de la Budapesta.

Un acord a fost stabilit între Chile şi Argentina pentru apărarea drepturilor americane relativ la posesiunile englezilor din ins. Falkland.

Pretenţiile Guatemalei asupra Hondurasului britanic au început a slăbi după sosirea de forţe navale engleze mai serioase.

Mişcare anti-britanică printre negrii din Coasta de Aur.

Ministrul englez al Aviaţiei a declarat că deşi pentru moment, pacea nu este încă ameninţată, guvernul englez trebuie să continue toate sforţările pentru menţinerea superiorităţii sale aeriene în ce priveşte aparatele cu retro-propulsiune.

Comentariile engleze asupra conferinţei celor cinci de la Bruxelles arată că într-un an de la semnarea tratatului de alianţă anglo-francez de la Dunkerque, care nu prevăzuse Germania decât ca posibil inamic, evenimentele au evoluat cu asemenea rapiditate, încât Benelux are dreptul să pretindă Londrei şi Parisului o extindere şi o amplificare a proiectului de uniune între puterile occidentale, care trebuie să ia în considerare noua situaţie din Europa după cele ce s-au petrecut în Cehoslovacia.

În această privinţă, Jan Masaryk care pe vremea tatălui său se îndeletinicea la Praga cu rentabila meserie de misit interlop al celor ce încheiau contracte cu statul cehoslovac, a declarat acum că n-a ezitat un moment asupra atitudinii de luat faţă de această revoluţie, desfăşurată fără nicio picătură de sânge, convins fiind că sentimentele unanime ale poporului său sunt alături de Soviete...

Rectificare față de cele consemnate acum câteva zile: Vladimir Ghika este fiul lui Leon Ghika-Dumbrăveni şi a fost arestat pentru chestiuni de sabotare la cota de porumb, nefiind vorba de Monseniorul purtând acelaşi nume.

Mihai Popovici, Solomon, Hillard etc. au fost duşi de la închisoarea Piteşti la ministerul de Interne, având regim celular.

7.3.48. Conferința în cinci de la Bruxelles se încheie printr-un pact de colaborare cu caracter politic şi militar, care totuşi nu precizează cotele forțelor armate cu care se angajează fiecare stat să participe, lăsând asta în grija unor viitoare negocieri. Se prevede totodată că şi alte state s-ar putea alătura ulterior acestui pact, dar cu excluderea celor totalitare.

Conferința de la Londra, a celor şase (la care participă şi Statele Unite), asupra viitorului Germaniei apusene, se orientează în mod favorabil cu speranța că şi zona franceză se va îngloba în zona anglo-americană.

Guvernul francez al premierului Schuman se menține cu o majoritate din ce în ce mai slabă în Parlament, din cauza votului contrar al comuniştilor şi al aderenților gaullişti în problema politicii financiare.

Churchill a declarat că perspectiva unui al treilea război mondial amenință tot mai mult Anglia, pe măsură ce continuă acțiunea agresivă a imperialismului sovietic. Triumful comuniştilor în Cehoslovacia şi capitularea apropiată a Finlandei, sunt evenimentele ce au impresionat cel mai puternic democrațiile apusene.

Atât din Cehoslovacia spre zona americană a Germaniei, cât şi din nordul Finlandei spre Suedia, au loc zilnic masive treceri clandestine ale frontierei.

Herbert Morrison a avertizat pe socialiştii de pretutindeni de pericolul comunist care-i domină şi care îi va desființa prin toate mijloacele.

Ministrul american al Agriculturii, Anderson, a arătat că democrațiile au o politică foarte înceată, în timp ce istoria merge cu paşi repezi: astăzi comunismul distruge Cehoslovacia, aşa cum a strangulat Jugoslavia, Bulgaria, România, mâine vine rândul Finlandei şi chiar Italia este amenințată. Primul ministru danez denunță primejdia comunistă şi propune izolarea totală a comuniştilor din țara sa.

Guvernul american a respins notele de protest polono-ceho-jugoslave, spunând că acuzările aduse sunt atât de lipsite de *„preuves à l'appui"*[61], încât nici nu merită osteneala de a fi cercetate.

Beneş face tot pe bolnavul la țară, dar se întâlneşte cu Gottwald, care comunizează țara într-un ritm şi mai precipitat decât la noi: toți patronii ale căror întreprinderi au fost etatizate sunt trimişi la munca câmpului sau în uzine, în mine, sau în câmpuri de concentrare.

---

[61] *„probe"*

9.3.48. La cererea comuniştilor, poliţia din Helsinki a împrăştiat o întrunire publică în care se protesta împotriva pactului cu Sovietele.

Rădescu la New-York a parafrazat declaraţiile Regelui, spunând că tot ce face guvernul actual sub ocupaţie străină: abdicarea Suveranului, alegeri, o nouă Constituţie, - este nul şi neavenit pentru poporul român.

Papa s-a opus căsătoriei Regelui cu Anna de Bourbon-Parma, din cauza refuzului net al lui Mihai de a-şi boteza viitorii copii după ritul catolic.

Ieri la Compiègne, generalul de Gaulle a declarat că faţă de primejdia ofensivei sovietice, trebuie ca toate statele libere ale Europei cu aproape 250 milioane oameni, să formeze un bloc pe care America să-l sprijine.

10.3.48. În patria „defenestraţilor", iată al doilea caz în mai puţin de două săptămâni în care un ministru cehoslovac se sinucide, aruncându-se pe fereastră de la al doilea etaj. După comemorarea tatălui său şi sub imperiul unei profunde depresii nervoase, Jan Masaryk a fost găsit sfărâmat pe caldarâmul de sub apartamentul său de la ministerul de Externe din palatul Czernin.

O extrem de lungă notă de protest sovietică a fost adresată celor trei puteri occidentale, sub acuzarea că prin reuniunea de la Londra asupra Germaniei, ele au violat acordurile de la Yalta şi Potsdam, încercând desfiinţarea unităţii Germaniei, zădărnicirea încheierii tratatului de pace şi paralizarea a însăşi existenţei consiliului aliat de control, când se ştie că la Moscova, ca şi la Londra, delegatul sovietic a făcut toate eforturile pentru realizarea unui acord.

Cu toate că un faimos horoscop elveţian pentru anul 1948 prezicea că la primăvară vor fi momente atât de grave, încât toţi se vor aştepta la dezlănţuirea conflictului dar până la sfârşit pacea va fi totuşi salvată, eu cred posibil că războiul se apropie şi iată una din eventualităţi:

Delegaţia finlandeză pentru încheierea unui pact militar cu URSS va zăbovi la Moscova în discuţii, fără a semna documentul ce li se va pune în faţă de către Molotov. Atunci ruşii vor proceda la ocuparea Finlandei. Între timp, unul din reprezentanţii săi de la Londra sau Paris, va fi primit instrucţiuni să adere la blocul occidental al statelor libere, lăsat deschis pentru noi semnături; în acel moment, ocuparea Finlandei va putea fi considerată ca un act patent de agresiune sovietică şi va da celorlalţi co-semnatari dreptul şi îndatorirea să intervină.

Deci iată un exemplu posibil de *casus belli* visat de americani...

Radio Londra anunţă că societăţile petrolifere Astra Română şi Unirea aparţinând Royal Dutch Shell Co. au fost etatizate (confiscate) de guvernul român, fără a avea aerul de a despăgubi acţionarii, iar funcţionarii englezi urmând a părăsi România.

11.3.48. Marshall, Attlee, Bevin, şi Churchill au adus elogii memoriei lui Masaryk care n-a mai putut suporta atmosfera de teroare din ţara sa. Secretarul de stat american a

declarat că situația devine din ce în ce mai îngrijorătoare, nu numai pentru țările Europei, dar chiar pentru poporul american însuşi.

Delegatul cehoslovac la Consiliul de Securitate a adresat o plângere în scris împotriva Sovietelor, care răpesc libertatea acestui stat prin forță şi teroare. Trygve Lie însă, pro-bolşevic, n-a admis să fie înscrisă pe ordinea de zi, ci numai depusă pe biroul secretariatului general, ca un document ne-guvernamental, de care orice membru poate lua cunoştință. Teza delegatului ceh este că Masaryk nu s-a sinucis, ci a fost suprimat. Ideea mea este identică; mă întreb însă dacă a fost suprimat de comunişti care să-i fi atribuit manifestările pro-comuniste, pe care în realitate să nu le fi avut, sau dacă dimpotrivă, manifestările să fi fost realmente ale sale, din simplu oportunism şi atunci suprimarea sa să fie venit din partea naționaliştilor cehi, exasperați de o asemenea atitudine. El a fost înlocuit la Externe de Clementis.

Şerbescu se arată şi acum convins că în curând se va produce conflictul, chiar „mai curând poate decât ar trebui". El nu crede că va fi determinat de problema finlandeză care se va lichida fără nicio dificultate, ci de cea a Italiei, unde atât comuniştii, cât şi naționaliştii-catolici (susținuți de Vatican), se luptă pentru a câştiga victoria şi unde s-ar putea ca Sovietele să pornească o acțiune agresivă.

În chestiunile de politică externă din Adunarea Națională Franceză, Bidault a obținut încrederea cu 414 voturi contra celor 183 ale comuniştilor rămaşi singuri.

Regele Mihai a sosit aseară la New-York unde a fost întâmpinat de Rădescu şi de peste 150 gazetari, la ale căror întrebări a răspuns cu mult duh. A dezmințit ştirea pretinsului refuz al Papei, a cărui dispensă nici n-a fost cerută, iar cele două mame ale mirilor i-au făcut o vizită de curtozie la Vatican. Fără a fixa data, a spus că nunta va avea loc la Copenhaga. Timpul ce-l va petrece în Statele Unite nu este încă stabilit, dar va căuta să ia contact cu personalitățile guvernului american şi cu colonia română, fără a se fi gândit la constituirea unui guvern în exil.

La întrebarea dacă îl crede pe Groza având sentimente naționale româneşti sincere, a răspuns: *„Not exactly".* Cât despre caracterul crud şi plin de ură ce se spune despre Ana Pauker, răspunsul său a fost: *„Look at her picture".* Întrebat fiind dacă după abdicare, a fost silit să părăsească țara, a răspuns că nu i s-a impus aceasta în mod formal, dar că scopul urmărit era lesne de înțeles. A mai spus că a plecat cu foarte puțini bani şi că averea sa din România a fost confiscată. Reînnoieşte însă declarația că se socoteşte în continuare Suveranul țării şi că poporul român este alături de el cu tot sufletul.

La amendametul propus de senatorul Taft de a se reduce de la 5,3 la 4 miliarde dolari ajutorul de reabilitare a Europei, Vandenberg a cerut Senatului să voteze neîntârziat proiectul integral al guvernului „ca să nu ne apuce ora 12".

Un nou atentat arab la Ierusalim în care au pierit mai mulți evrei. Presa din Londra aduce laude fidelității arabilor față de Anglia, pe când autoritățile britanice s-au arătat foarte versatile, susținând adeseori când o tabără, când alta.

O delegație militară sovietică în frunte cu Voroşilov, a plecat la Budapesta pentru a sărbători centenarul revoluției maghiare din 1848.

Bolşevicii tună şi fulgeră în contra Vaticanului, care duce pe față campanie împotriva comuniştilor pentru viitoarele alegeri şi acuză violent pe americani pentru prezența forțelor lor militare în Italia şi amestecul în politica internă din această țară. De acolo se va sparge buba?...

După prezentarea scrisorilor de acreditare lui Parhon, ca şef al Prezidiului, de către reprezentanții rus şi ale statelor vasale, astăzi a fost rândul lui Schoenfeld şi Holman, reprezentând Statele Unite şi Regatul Unit.

13.3.48. Agenții guvernului umblă din casă în casă, cerând ajutoare pentru fondul electoral şi se spune că acolo unde nu sunt bine primiți, îşi notează numele şi adresa pentru anume măsuri ulterioare. Se pretinde de asemenea că cei care nu-şi vor ridica cărțile de alegător sau nu vor putea dovedi că au votat, nu vor mai primi cartelele alimentare.

Guvernul chilian s-a sesizat la Lake Success de plângerea delegatului cehoslovac şi a cerut Consiliului să procedeze la o anchetă asupra amestecului Sovietelor în lovitura comunistă din Cehoslovacia. Chestiunea e pusă astfel pe ordinea de zi şi va fi luată în discuție miercurea viitoare.

Un număr de 71 deputați englezi au propus alcătuirea unui consiliu al uniunii statelor din vestul Europei, care să organizeze colaborarea economică, socială şi militară, începând cu stabilirea cursului monetar şi terminând cu cetățenia comună, care prin ştirbirea unei anume suveranități a fiecărui stat, va tinde la o federalizare a lor. E posibil ca la conferința de la Paris a celor 16 state, acest subiect să fie discutat.

Taft şi-a retras amendamentul, iar Senatul a votat integral planul Marshall cu 69 contra 17, adoptând şi un amendament pentru un ajutor interimar de 44 milioane dolari.

Herbert Morrison a denunțat politica de agresiune a Sovietelor, asimilând-o acțiunii lui Hitler şi exprimându-şi convingerea că ea va întâmpina o rezistență asemănătoare care îi vor zădărnici planurile.

Este aşteptat discursul foarte important al lui Bevin la deschiderea conferinței celor 16 state luni la Paris, la care vor fi prezenți 14 miniştri de Externe.

La funeraliile lui Masaryk a asistat şi preşedintele Beneş, despre care se zice că i s-ar fi impus domiciliu la țară, care n-a vorbit cu nimeni decât câteva cuvinte de condoleanțe adresate surorii lui Jan, plecând imediat trist şi obosit după cuvântarea lui Gottwald.

Delegația finlandeză va pleca sâmbătă la Moscova.

Presa londoneză vorbeşte de o propunere similară a Sovietelor către Norvegia. Ar fi desigur vorba de problema accesului liber în fiordul Varanger şi de portul norvegian Vadsö,

care le stă în gât ruşilor în faţa celui de la Petsamo cucerit de ei de la finlandezi în 1944. Totuşi delegatul norvegian la Consiliul de Securitate Finn Moe, fost gazetar comunist la *Arbeiderbladet* dezminte zvonul despre o invitaţie sovietică, însă buna sa credinţă poate fi oarecum suspectată.

La o întrunire în statul South-Carolina, Byrnes a făcut apel la guvernul american să atragă serios atenţia Sovietelor pentru cazul unei încercări de agresiune împotriva Greciei, Turciei, Italiei sau Franţei, dat fiind că Statele Unite nu se vor mulţumi să le trimită note de protest, ci vor trece imediat la acţiune.

16.3.48. Discursul de ieri al lui Bevin n-a fost câtuşi de puţin răsunător. Attlee în schimb, a anunţat în Cameră că guvernul englez va înlătura din posturile lor pe toţi funcţionarii cu vederi fasciste sau comuniste din departamentele care au legătură cu apărarea naţională.

Ministrul de Război al Suediei a vorbit de nevoia ca armata suedeză să-şi completeze cadrele şi armamentul, iar lucrările de fortificaţii ale ţării să fie încheiate.

Comentatorul american Walter Lippmann apreciază politica Sovietelor ca o supremă încercare disperată a celui ameninţat cu război, care îşi organizează pe unde poate poziţii defensive.

17.3.48. Şedinţele plenare ale conferinţei celor 16 s-au terminat ieri.

Bevin şi Bidault au plecat la Bruxelles, unde azi va ava loc solemnitatea semnării pactului celor cinci, cu care prilej fiecare ministru de Externe va face declaraţii, în timp ce la Paris a rămas o comisie de lucru pentru redactarea instrumentului final.

S-a admis ca reprezentanţii aliaţi ai celor trei zone ale Germaniei să participe la lucrări. Nu s-a răspuns însă nimic propunerii portugheze făcută de Cairo d'Armata pentru admiterea ulterioară a Spaniei.

Preşedintele Truman va face azi o expunere a situaţiei politice în faţa celor două camere ale Congresului. Preşedintele Camerei Reprezentanţilor a declarat că, faţă de înaintarea ameninţătoare a perdelei de fier, Statele Unite au datoria să-şi asigure superioritatea forţelor militare în aer, pe apă şi sub apă, unicul mijloc de a se apăra în contra primejdiei. Se semnalează noi greve ale minerilor americani, cuprinzând circa 360.000 oameni.

18.3.48. Ieri seara s-a semnat în Palatul Academiilor din Bruxelles pactul pe 50 ani, prin care cele cinci state apusene îşi garantează reciproc o strânsă colaborare pe teren economic, social, cultural şi al apărării. Aderarea la acest pact e posibilă oricărui alt stat european dacă cererea va fi prezentată de către unul din semnatari, urmat de consimţământul celorlalţi.

Anunţând Congresului american acest eveniment, Truman a cerut votarea imediată a planului de reabilitare a Europei, precum şi o lege pentru recrutare şi serviciul militar obligatoriu. El a arătat că singure Sovietele, tulbură şi ameninţă pacea lumii prin instalarea

cu mijloace teroriste a regimului comunist în țările din centrul şi din estul Europei care astăzi îi sunt vasale, prin uciderea democrației cehoslovace, prin acțiunea din Finlanda, prin încercarea de răsturnare a guvernului grec, prin ofensiva internă a comunismului în Italia şi în Franța. Exprimând dorința ca Rusia să priceapă acest avertisment (care după cum comentează presa, nu e nicidecum o declarație de război, ci dimpotrivă, speranța instaurării unei păci stabile în lume), Preşedintele declară că o acțiune comportă unele riscuri evidente, dar că acestea ar fi cu mult mai mari prin lipsa de acțiune sau prin întârzierea unei acțiuni la momentul oportun.

Au urmat la cuvânt Marshall, senatorii Taft, Vandenberg, fostul secretar de stat Byrnes şi Wallace, singurul care a făcut notă discordantă.

Senatul a păşit imediat la discutarea proiectului de lege a serviciului militar, iar în Camera Reprezentanților s-a luat în analizare planul de ajutorare a Europei. Întrebarea este dacă aceste manifestări ale iminenței pericolului vor da de gândit ruşilor, sau dacă vor produce efectul contrar de a-i exaspera şi de a precipita evenimentele.

Cu toată opoziția acerbă a delegatului sovietic, Consiliul de Securitate a decis să ia în considerare săptămâna viitoare acuzațiile aduse de Chile amestecului rusesc în Cehoslovacia.

19.3.48. Cei trei prim-miniştri scandinavi întruniți la Stockholm au declarat că vor combate cu forțe unite orice încercare comunistă în țările lor; această manifestare venind să completeze în chip fericit actul de la Bruxelles şi discursul lui Truman, a produs o excelentă impresie în Statele Unite, mai ales fiind ştiută amenințarea Sovietelor asupra Norvegiei şi Suediei.

Un prim-redactor al ziarului comunist englez *Daily Worker* a părăsit ostentativ redacția, demisionând totodată şi din Partidul Comunist.

D-na Joliot-Curie al cărei soț este un comunist de vază, a fost arestată de poliția americană, imediat după debarcarea în Statele Unite.

Dimitrov a semnat la Moscova un pact pe 20 ani, aşa că bulevardul sovietic de apărare este acum complet.

Mâine, la Torino, contele Sforza şi Bidault vor semna uniunea vamală italo-franceză şi câte un acord comercial şi financiar.

Marshall a întreprins o vizită de două zile în California pentru a face propagandă în favoarea cererii lui Truman de înarmare. La Los Angeles a declarat că acum se duce în lume lupta între tiranie şi democrație şi Statele Unite n-au dreptul să privească nepăsătoare cum statele dornice de libertate sunt nimicite unul câte unul. Dar ca şi Smuts în Parlamentul sud-african, declară că uşa rămâne deschisă pentru o înțelegere cu Rusia.

D-na Joliot-Curie a fost repusă în libertate pe 15 zile, până când se se va lua o hotărâre definitivă, timp în care îşi va putea începe seria de conferințe.

20.3.48. O mare surpriză la Consiliul de Securitate a fost schimbarea totală de vederi a Statelor Unite în chestiunea Palestinei. Delegatul american a declarat că, dată fiind primejdia pentru pacea lumii ce ar prezenta starea permanentă de tulburări după plecarea trupelor britanice de acolo, renunţă la planul de împărţire a ţării şi propune un sistem de tutelă. Bineînţeles, Gromyko n-a fost de acord, fără însă a se opune, ci a spus că aşteaptă noi instrucţiuni, pe când francezii şi chinezii s-au raliat tezei americane. Este evident că aceasta înseamnă o poziţie favorabilă arabilor şi de aceea reprezentanţii Agenţiei Evreieşti şi-au exprimat mirarea şi deziluzia.

Guvernul norvegian propune o nouă lege a recrutării şi de intensificare a serviciului militar. Ceva cu totul inoperant, dar ca simbol nu strică.

Mare vâlvă a stârnit declaraţia comună la Washington, Londra şi Paris a celor trei guverne, cerând realipirea Triestului la Italia, pe motivul că manifestările jugoslave de dominaţie exclusivă a teritoriului liber ameninţă pacea. Cu două ore înainte de a fi date publicităţii, declaraţiile au fost aduse la cunoştinţa guvernelor italian şi sovietic.

Ca soluţie de campanie electorală anti-comunistă, gestul este minunat: în toată Italia mulţimea entuziasmată strigă: „Trăiască Triestul italian" iar comuniştii nu pot nici să se ralieze, de teama Sovietelor, nici să protesteze, din pricina efectului dezastruos faţă de opinia publică italiană. Mi se afirmă că în apropiatele alegeri, comuniştii n-au nicio speranţă de succes, ceea ce scade considerabil eventualitatea unui conflict pe chestiunea Italiei.

La Berlin, Sokolovski împreună cu delegaţia rusă a părăsit ostentativ şedinţa consiliului de control, după ce acuzase pe anglo-franco-americani de a fi hotărât asupra soartei Germaniei, în ascuns faţă de Rusia. Delegatul englez a răspuns că discuţiile de la Londra n-au avut decât scopul să informeze guvernele respective asupra situaţiei, dar că ruşii pot lua cunoştinţă de conţinutul lor, dacă şi dânşii vor explica pentru ce au luat în zona lor de ocupaţie măsuri unilaterale şi în ascuns de ceilalţi aliaţi.

Guvernul bulgar a cerut rechemarea ataşatului militar turc şi a ajutorului său pentru atingere asupra securităţii statului bulgar.

După semnarea actelor italo-franceze la Torino, Bidault a spus că speră ca în curând o unitate economică mai largă să se constituie prin aderarea Angliei, Benelux-ului şi chiar a Germaniei democrate.

22.3.48. Marshall a declarat că în problema Triestului un acord unanim între cei trei se stabilise cu câteva zile înainte de publicarea declaraţiei şi că priveşte cu simpatie examinarea cererii Italiei de a i se acorda dreptul de tutelă asupra unora din fostele sale colonii. Sovietele s-au manifestat, învinuind cele trei puteri occidentale de a încerca în spatele Rusiei, dărâmarea tratatului de pace cu Italia.

Jugoslavia nu şi-a exprimat încă punctul de vedere, însă de Gasperi declară că Tito ar fi propus iniţial să renunţe la Triest, în schimbul Goriziei, şi de aceea îndeamnă acum pe Togliatti să intervină pe lângă Stalin spre a-l lămuri pe Mareşal. Un alt comunist italian

proclamă că acest oraş trebuie să revină Italiei, însă numai prin negocieri directe între Jugoslavia şi un guvern italian cu adevărat democrat.

Rebelii greci denunță că, sub comanda ofițerilor americani, trupele monarho-fasciste au întrebuințat gaze cu muştar, iar guvernul grec informează că s-au tras focuri de armă de pe teritoriul albanez asupra comisiei de anchetă ce făcea investigații în satele de pe graniță.

Congresul socialist de la Londra convocat de laburiştii englezi şi socialiştii francezi îşi va încheia azi lucrările, propunând ca în cele 14 state europene, partidul lor să susțină planul de refacere economică a Europei, după ce a aruncat exclusiv contra grupărilor socialiste din țările înfeudate Sovietelor, care s-au dat robi în mâinile comuniştilor. Noul şef al social-democraților cehoslovaci Fierlinger a protestat împotriva admiterii la congres a fostului secretar general al partidului, fugit de curând în Occident.

Guvernul de la Ankara, a cerut la rândul său plecarea ataşatului militar bulgar şi a adjunctului său; aceştia au şi părăsit teritoriul turc.

24.3.48. După audiența de la Casa Albă, regele Mihai a repetat presei că n-are intenția constituirii unui guvern în exil ci că dimpotrivă, socoteşte să se înapoieze în curând în România, fapt cu care e de acord şi preşedintele Truman.

Averell Harrimann a oferit un banchet la care au asistat Marshall şi mulți alți membri ai guvernului american, precum şi ambasadorul englez Inverchapel cu care el fusese în misiune la Bucureşti. Regele va vizita Chicago şi Detroit unde trăieşte o numeroasă colonie de români emigrați.

La Consiliul de Securitate, delegatul cehoslovac Papanek a afirmat că Beneş este prizonier, că Masaryk nu s-a sinucis şi că personalități cehe fugite din Praga, vor putea dovedi amestecul sovietic în lovitura comunistă din februarie. Sir Alexander Cadogan a adăugat că cele petrecute la Praga fac parte din sistemul practicat de Moscova la Bucureşti, Sofia şi Budapesta, unde la momentul oportun, importante personaje ale Kremlinului veneau să bată cu pumnul în masă. La protestele lui Gromyko de totalul neamestec al Rusiei într-o schimbare de regim bazată pe un plebiscit popular, reprezentanții Statelor Unite şi Franței l-au întrebat cum explică tăcerea persistentă a lui Beneş, alungarea profesorilor din universități şi suprimarea redactorilor atâtor ziare. Discuțiile s-au amânat pe miercurea viitoare.

În chestiunea Triest, Simici a mărturisit că într-adevăr Tito propusese lui Togliati în 1946 să renunțe la Triest în schimbul Goriziei (după care azi dă înapoi, exlicând că nu se făcuse o propunere precisă). Comentariul secretariatului de stat american precizează că e foarte simplu să cedezi ce nu posezi, în schimbul unui lucru la care pofteşti. Se aşteaptă răspunsul oficial sovietic.

În urma protestului lui Fierlinger la congresul socialist de la Londra, Partidul Social-Democrat cehoslovac a fost exclus din Uniunea Socialistă Internațională, ca fiind

ajuns slugă a comuniştilor. Pentru aceleaşi motive dar sub alte pretexte, de la congres s-au retras ungurii şi polonii, precum şi gruparea lui Pietro Nenni.

În urma ieşirii violente a lui Sokolovski, englezii, francezii şi americanii au hotărât să nu mai participe la şedinţele consiliului de control din Berlin, până ce nu se va reveni asupra celor întâmplate.

Agenţia Evreiască declară că imediat după 15 mai când vor pleca trupele engleze, se va proclama statul evreiesc în Palestina şi că vor începe imediat negocieri cu statele arabe vecine. Deocamdată atentatele reciproce continuă.

26.3.48. Forrestal împreună cu miniştrii celorlalte departamente de Apărare, au prezentat în comisia pentru Apărarea naţională a Senatului, programul de înarmare propus de Truman, care printre altele, se referă la:

1. mărirea contingentelor recrutate şi separat, o pregătire locală permanentă a tinerilor între 19-25 ani;.

2. pregătirea aviaţiei de a fi gata să intervină în orice moment pe orice punct al globului şi asigurarea că de pe bazele aeriene din Alaska, poate fi lovit întregul teritoriu sovietic. O informare că în apropierea coastelor americane s-a semnalat prezenţa unor submarine, ce nu aparţin vreunei naţiuni situate la vest de „cortina de fier".

3. afirmarea că în prezent Statele Unite sunt capabile să fabrice bombe atomice, ceea ce ruşii încă nu pot realiza.

Ce rezultat vor avea toate aceste serioase avertismente?

Truman a propus ca în Palestina să intervină imediat un armistiţiu între arabi şi evrei, pentru a permite apoi reunirea unei conferinţe care să pună bazele unei înţelegeri definitive. A adăugat că propunerea unei tutele ar fi o soluţie provizorie, căci pentru viitorul îndepărtat, tot împărţirea în două state ar duce la rezultatul cel mai bun, pentru evitarea unui război civil ce ar putea degenera într-o conflagraţie generală.

Ruşii declară că au intenţia să se menţină comisia aliată de control în Germania, atâta vreme cât şi ceilalţi aliaţi o vor admite.

Regele Mihai a ţinut o conferinţă de presă cu participarea mai multor foşti miniştri români (i-o fi împăcat între ei?!), vorbind de regimul sovietic de teroare ce s-a abătut asupra ţării noastre, cu toate garanţiile formale din primăvara 1944 şi de totala nelegalitate a guvernului actual. Din altă parte, aud că Rădescu nu se mai înţelege cu Buzel, că Gafencu s-a reîntors în Elveţia etc.

28.3.48. Azi alegeri generale în ţară. Desigur că aşa-zisul „Front al Democraţiei Populare" va reuşi cu 101% . Alte liste decât cea a „Soarelui" mai au liberalii lui Bejan, ţărăniştii lui Lupu şi o pretinsă grupare de independenţi, pentru a se putea afirma apoi că orice partid a avut libertatea să prezinte candidaturi.

Cu acest prilej, Ana Puker şi Groza au ţinut la radio cuvântări mârşave în contra Regelui şi a imperialiştilor americani. Din ordin, toţi aceşti slugoi abjecţi au tăiat orice punte,

deşi unii dintre comuniştii de la noi sunt convinşi că, fie prin război, fie prin capitulare, ruşii îi vor abandona şi că de pe acum sunt sacrificaţi.

Radio New-York a anunţat că s-ar fi descoperit în America existenţa unui complot împotriva lui Mihai şi că s-au luat toate măsurile de protecţie, cât timp se va afla pe teritoriul Statelor Unite. Să fie adevărat sau e numai o manevră ca să întreţină la maximum sentimentul anti-comunist al americanilor? În primul caz, n-ar trebui să meargă printre lucrătorii din uzinele din Detroit, nici la întoarcere în Europa să se oprească în Franţa, unde pericolul ar fi real, ci mai degrabă în Turcia, după cum s-a pretins, până ce va putea reveni în ţară.

Declaraţiile din comisia senatorială pentru apărare sunt foarte comentate.

În afara bazelor aeriene din Alaska de unde aparatele pot atinge orice punct de pe glob şi apoi să se întoarcă sau să ajungă în Filipine sau în Bermude, e foarte important că se accentuează avertismentul la adresa ruşilor, că Statele Unite sunt decise a nu mai permite niciun act de agresiune în contra niciunei naţiuni, cum sunt Finlanda, statele scandinave, Italia, Grecia sau Franţa. Astfel, Sovietele n-ar mai putea pretinde ca împăratul Wilhelm, Mussolini, Hitler sau japonezii că au fost surprinşi de reacţia americană şi de rezistenţa democraţiilor europene şi pe care dictatorul german le taxase în 1938 la München de „viermi gata să accepte târându-se, orice înjosire".

Propunerea lui Truman de a se opri exportul oricărui fabricat sau material putând servi la creşterea potenţialului militar rusesc, nu înseamnă, după cum a spus Harrimann, interzicerea comerţului cu Sovietele. Tot în legătură cu aceasta, se anunţă că 20.000 ofiţeri din armata americană care fiind în rezervă urmau să fie demobilizaţi, sunt menţinuţi sub arme.

Guvernul american a respins protestul sovietic privitor la conferinţa celor trei asupra Germaniei, arătând că încă din 1946, Byrnes propusese ruşilor o înţelegere generală.

La 1 aprilie va fi unificată administrarea căilor ferate din cele trei zone de ocupaţie aliate ale Germaniei.

Delegaţia americană la Geneva a propus desfiinţarea cenzurei pentru corespondenţii de presă în toate ţările, dar ruşii, polonii, jugoslavii şi românii au protestat, afirmând că toată presa americană e în mâna trusturilor şi că adevărata libertate există numai la ei. Tito a declarat unor comunişti italieni că nu există nicio concentrare de trupe jugoslave, nici gânduri agresive asupra Triestului, şi că Belgradul e dispus a discuta problema direct cu Roma. Ruşii încă n-au reacţionat.

Deşi numărul pelerinilor catolici în Palestina s-a redus la 500 şi deşi s-au suprimat toate ceremoniile pascale, se pare că evreii au produs nelinişte în cartierul arab unde se află sanctuare creştine, în timp ce arabii atacă masiv convoaiele evreilor.

Propunerile Agenţiei Evreieşti de a se înlocui trupele engleze cu soldaţi danezi şi norvegieni a fost întâmpinată de arabi cu argumentul că în asemenea caz şi trupe arabe vor fi îndreptăţite a ocupa Palestina.

Se pare că acţiunea în contra rebelilor în Grecia a luat un caracter mai energic.

În fiecare zi se anunţă distrugerea şi capturarea unui număr însemnat în nord-vestul ţării. La Salonic au fost executaţi cei ce încercaseră atacul cu mortiere asupra oraşului. Un număr de 12 generali greci au fost puşi în retragere.

29.3.48. Alegerile de la noi au decurs în linişte; oricum se vor fi exprimat în realitate voturile, e sigur că succesul guvernului va fi zdrobitor. Se anunţă că au votat 90% din alegători şi că din cele 980.000 voturi exprimate, 911.000 au fost pentru lista guvernamentală. Se pare că se vor acorda trei locuri în parlament listei Lupu, două locuri listei Bejan şi probabil un loc independenţilor.

După toate probabilităţile, pactul cu Finlanda se va încheia azi sau mâine la Moscova, căci Molotov a şi anunţat invitaţia pentru banchetul de mâine seara. Nu încape îndoială că textul impus de ruşi va fi adoptat. Rămâne de văzut dacă Dieta finlndeză va mai reacţiona.

Gazeta Armatei Roşii acuză Suedia de a se fi dat în braţele englezilor şi americanilor care îi furnizează avioane şi cu care are de gând să încheie un pact militar.

Nota de protest sovietică trimisă la Teheran se plânge că Persia încalcă condiţiile acordului cu Rusia.

Truman va cere Congresului noi credite pentru apărare de un miliard dolari.

De Paşte, luptele între arabi şi evrei au fost mai aprige decât oricând. Peste 70 evrei ucişi şi foarte mulţi răniţi. Un convoi de 180 persoane care aproviziona aşezări evreieşti îndepărtate a fost încercuit de arabi şi trupele engleze au reuşit să asigure libera lor trecere spre Ierusalim, dar abandonând toate proviziile şi armamentul.

Papa a vorbit mulţimii de 250.000 credincioşi din piaţa San Pietro, aruncând anatema asupra comunismului, arătând că un creştin nu poate sluji la doi stăpâni deodată. Întreaga biserică romano-catolică ţine acelaşi limbaj şi prelaţii de la noi nu se sfiesc a proclama din amvon lupta fără cruţare în contra acestui duşman. La fel a procedat şi arhiepiscopul de Canterbury.

Ziarele americane publică rezultatele alegerilor din România, în care „Frontul" a obţinut 75%. Regele Mihai, care se află la Detroit, declară presei că ele n-au nicio valoare, fiind dinainte ticluite şi că, de fapt, comuniştii nu reprezintă decât 3-5% din populaţie. Fostul prim-redactor de la *Daily Worker* spune şi mai mult, că toţi comuniştii români care au fost la început 300, au reuşit, doar graţie armatei sovietice care ocupă România.

Senatorul american Pepper, indignat de poftele de dominaţie ale Moscovei, se ridică în contra Sovietelor după ce mai înainte fusese pro-rus. El propune o întâlnire cu Stalin, nu

pentru a se ceda în fața lui, ci pentru a se vorbi răspicat, după cum fusese altădată şi împotriva cedărilor în fața lui Hitler.

La Lake Success, un raport semnat de delegații Angliei, Franței, Chinei şi Canadei respinge propunerea Sovietelor de control al energiei atomice, care are şi neruşinarea să ceară distrugerea tuturor armelor atomice din alte țări, înainte să admită acest control pe teritoriul lor.

Cel mai mare aerodrom din lume a fost construit în Alaska pentru un avion gigantic (Statele Unite posedă trei asemenea aparate) care poate transporta bombe atomice în orice punct al globului şi se poate înpoia la bază, fără escală.

Sunt informat că Groza e foarte abătut simțindu-se abandonat de Moscova, care rămâne mută de 10 zile la numeroasele întrebări ale guvernului român.

Tsaldaris va protesta la Consiliul de Securitate împotriva răpirii şi deportării copiilor greci de către rebeli, pe care îi împart prin azilele de orfani din Albania, Jugoslavia, Bulgaria şi România, pe când părinții rămaşi acasă îi jelesc.

Marshall a plecat la congresul pan-american de la Bogota, timp în care Truman nu se va îndepărta de Statele Unite. Una din principalele probleme ce se vor discuta, va fi aceea a primejdiei comuniste pe continentul american. Chestiunea posesiunilor europene în America n-a fost încă abordată.

30.3.48. Între Jaffa şi Tel-Aviv, arabii şi evreii se bombardează reciproc cu tiruri de mortiere. Se încearcă zadarnic un armistițiu între dânşii, iar americanii care nu mai insistă asupra planului de tutelă, se gândesc la convocarea specială a Adunării ONU.

Ruşii dezmint drept calomnioase zvonurile despre prezența în apele teritoriale americane ale unor submarine sovietice (nu afirmase nimeni că ar fi sovietice!).

În Italia de nord, ciocniri sângeroase cu comuniştii. La amenințarea lui Togliati că vor recurge la forță, de Gasperi a răspuns că forța este în mâinile guvernului. Cât despre lauda comuniştilor că ei vor rezolva în 48 ore neînțelegerile cu jugoslavii, primul ministru a adăugat că un asemenea rezultat oricât ar părea de avantajos, s-ar plăti cu robirea întregii Italii sub jugul comunist.

Delegația finlandeză aşteaptă la Moscova noi instrucțiuni din partea guvernului.

La Helsinki se socoteşte situația cu gravitate, căci propunerile comunicate de ruşi, nu se potrivesc deloc cu cele la care se aşteptaseră finlandezii.

31.3.48. În Camera Reprezentanților din Washington, un amendament pentru admiterea Spaniei franchiste în planul de refacere a Europei a întrunit 149 voturi contra numai 52. Indiferent dacă în Senat se va admite sau nu această propunere, e interesant de ştiut că ea are ca scop să sublinieze că Spania este azi cea mai puternică citadelă anti-comunistă şi să protesteze în contra ofertei Sovietelor şi a statelor răsăritene de a participa la acest plan, ofertă care de altfel a fost respinsă cu dispreț.

La o întrunire pentru greci, Trumann a adresat lui Wallace invitaţia să se ducă să trăiască fericit în Uniunea Sovietică, dacă e atât de entuziasmat de viaţa minunată de acolo.

Rezultatul alegerilor de la noi care erau dinainte cunoscute, cu cele 2% ce se vor acorda aşa-zisei opoziţii, conferă 405 locuri pentru Blocul Guvernamental, şapte liberalilor lui Bejan şi două ţărăniştilor-democraţi ai lui Lupu. Parlamentul se va întruni la 6 aprilie şi peste puţine zile va fi votată noua Constituţie, ce nu e decât un *pasticcio* al celei sovietice. Mulţi sunt convinşi că dacă, între timp, nu se răstoarnă complet situaţia, ţara noastră va fi formal înglobată în URSS. De altfel, exemplu fără precedent, această Constituţie nu fixează în niciunul din articole frontierele RPR, care poate deveni oricând a (câta?) dintre republicile Uniunii Sovietice.

Cum se vor putea discuta în Consiliul de Securitate acuzaţiile aduse Sovietelor în evenimentele din Cehoslovacia, de vreme ce delegatul acestei ţări a primit instrucţiuni precise să nu intre în polemici şi să nu răspundă la vreo întrebare?

Guvernul american a cerut Consiliului să studieze aducerea în faţa Adunării Generale ONU a celor ce se petrec în Palestina şi să propună un armistiţiu între arabi şi evrei. Se pare că arabii au reuşit o blocadă aproape completă a Ierusalimului, unde cu greu, dacă din trei transporturi cu aprovizionarea, poate intra măcar unul. Lipsurile populaţiei devin tot mai evidente.

Gromyko se ridicase împotriva ideii americane de tutelă pe care a denunţat-o ca un mijloc de a stabili o bază strategică anglo-americană în Palestina şi insistă asupra planului de împărţire pe care-l consideră ca fiind unica soluţie practică, dacă va fi aplicat cu promptitudine.

Un nou mijloc de înjosire a Bisericii, după ce clerul, ca şi magistraţii, a fost obligat să se încoloneze la vot ca o turmă necuvântătoare, este de a chema de-a valma pentru a jura credinţă Republicii, pe toţi chiriarhii ortodocşi, dimpreună cu rabinul-şef, cu muftiul, cu arhimandritul armean, cu preşedinţii baptiştilor, ai adventiştilor, creştinilor după evanghelie etc. Această nesocotire a Bisericii pe care o pune la rând cu orice asociaţie privată, ar fi poate spre binele creştinătăţii în viitor, uşurând celor ce râvnesc la o unificare a bisericilor creştine şi pentru realizarea unei apropieri a Bisericii noastre de Vatican. Aud că Visarion Puiu s-ar afla la Roma, unde ar fi înjghebat o astfel de înţelegere, care din punct de vedere dogmatic să ne lase o largă autonomie locală.

Ruşii au hotărât să rupă Germania în două, decretând că personalul aliat din Berlin precum şi orice transport de mărfuri spre sau din zonele repective, vor trebui să obţină în prealabil autorizarea autorităţilor sovietice. Cu toţii au protestat împotriva acestei stingheriri a traficului, contrară convenţiei de la Potsdam.

La Consiliul de Securitate nu s-a ajuns la niciun rezultat în chestiunea Cehoslovaciei, Chile insistând ca o comisie de anchetă să cerceteze amestecul ruşilor, iar delegatul guvernului de la Praga refuzând a sta de vorbă, în timp ce Gromyko încerca să procedeze

prin intimidare. Foarte violent, delegatul chilian a declarat că rusul „în loc de a răspunde acuzărilor ce i se aduc, s-a comportat ca un bătăuş necioplit".

Evreii au aruncat în aer trenul de călători Cairo-Haiffa, făcând 40 morţi şi 60 răniţi, mai toţi arabi. Aceştia răspund, asediind un sat de evrei.

Camera Reprezentanţilor a votat cu mare majoritate suma de 5,3 miliarde dolari pentru planul de refacere a Europei, precum şi pentru ajutoare interimare acordate Greciei, Turciei şi Chinei. Rămâne acum ca o întrunire a delegaţilor celor două camere să redacteze textul final.

Două atacuri contra rebelilor greci au început spre graniţele albaneză şi jugoslavă; se pare că ele sunt premergătoare unei ofensive generale.

Toată lumea la noi e abătută de continua aparenţă de tergiversare din partea americanilor, faţă de ruşi, pe când este cert că aceştia nu vor ceda decât în faţa forţei. Evident că, odată şi odată, americanii se vor convinge de acest adevăr. Mă tem însă că atunci va fi prea târziu, fiindcă - cel puţin în ce priveşte ţările de sub călcâiul sovietic, - nu vor mai libera decât nişte biete populaţii searbede, complet ruinate şi secătuite, având ca pătură conducătoare pe cei ce s-au dat cu comuniştii, adică pe toţi tâlharii, pe toate lichelele şi pe toţi nemernicii.

Cu astfel de indivizi speră ei să refacă Europa?!...

Nădejdea mi-a rămas numai în Cel de Sus, care va avea, cred, bunătatea să nu dea pieirii tot ce-a mai rămas de treabă în omenire şi să nu lase întreg pământul pe seama celor dominaţi de duhul Răului, hotărâţi a face din oameni robi şi unelte ale Diavolului.

*INDICE DE NUME**

* Întocmit de Ovidiu Cristian Nedu

H

I

J

K

O

P

Q

R

S

CUPRINS

Jurnal politic 1939 – 1950

Tipărit la **S.C. DON-STAR S.R.L.** Galaţi
Str. 1 Decembrie 1918, Nr. 23 Tel/Fax: 0236/420100
e-mail: donstargalati@yahoo.com

28.01.1946

...pericolul mare al bolșevizării viitoare a continentului nostru nu rezidă în faptul că în vreo regiune oarecare ar reuși să domine comunismul, ci în adevărul că în toate aceste diverse state, pe când partidele naționale: catolici, agrarieni, radicali, etc. vor reuși poate să domine situația locală, dar nu vor reuși niciodată să realizeze o colaborare politică între grupări franceze, germane, italiene, maghiare, române, etc. spre pildă, pe când, chiar în minoritate fiind, comuniștii de pretutindeni vor lucra întotdeauna uniți, ascultând de cuvântul de ordine ce vor primi de la Moscova.

14.07.1946

Maniu și Brătianu au fost ieri după amiază în audiență la Rege pentru a-l preveni că, semnând decretul-lege electoral, el va semna însăși condamnarea la moarte a monarhiei din România, căci prima grijă a uneltelor rusești din guvern va fi să proclame cât mai curând republica românească, primul pas spre sovietizare și spre înglobarea Țării noastre în federalismul moscovit. Ei l-au sfătuit totodată să facă apel la cei 3, în virtutea acordului din Moscova, cerându-le să se pună de acord cu privire la proiectul guvernamental, pe care el ca Suveran, care are datoria să respecte Constituția îl consideră absolut neconstituțional. Regele însă, intimidat de presiunile rusești și neavând ca sfetnici decât timorați ca Negel sau Săvel, n-a îndrăznit să facă acest demers. Trebuie recunoscut, de altfel, că englezii și americanii de aici, preveniți din vreme de Maniu și de Brătianu, s-au ferit să ia vreo atitudine, ci se mențin cu totul în afară de sbuciumul nostru intern, lăsându-ne să ne zvârcolim singuri în fața terorii exercitate de ruși.

ISBN 978-606-93040-7-5
ISBN 978-606-93040-9-9
9 786069 304099